Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Biblia.

https://hdl.handle.net/1874/345207

Kast 113
Pl. C N°. 8

133. **Biblia latina.** I. Parijs, Ulr. Gering, Ma. Cranz en Mich. Friberger [1475]. 2o. 113. C. 8

Typen 2, 3. — HC 3058. — Peddie I p. 106. — Pell. 2288. — Pr. 7845. — Dateering volgens Pellechet. — Bl. 1a initiaal F op gouden grond.

In oorspr. herstelden zwijnsled. band zonder sloten.

113. C. 8

Prologus.

Epistola beati hieronymi ad paulinū p̄sbyterū de ōnibus diuine hystorie libris incipit.

Frater ambrosius tua mihi munuscula perferens. detulit simul ⁊ suauissimas lr̄as: q̄ a principio. amicitiarū fidē. ꝓbate iam fidei: et veteris amicitie noua p̄ferebant. Vera enī illa necessitudo ē. et christi glutino copulata: quā nō vtilitas rei familiaris. nō p̄sentia tantū corporū. nō subdola et palpans adulatio: sed dei timor. et diuinarū scripturarū studia ꝯciliant. Legimus in veteribus hystoriis. quosdā lustrasse ꝓuīcias. nouos adiisse ꝓpl'os. maria trāsisse: ut eos quos ex libris nouerāt: coram q̄oq̄ viderēt. Sic pitagoras memphiticos vates. sic plato egiptū. et architā tarentinū eamq̄ orā italie. que quondā magna gretia dicebat̄. laboriosissime pagrauit: vt q̄ athenis magister erat. et potēs. cuiusq̄ doctrinas achademie gignasia personabant. fieret pegrinus atq̄ discipulus: malēs aliena verecūde discē. q̄ sua impudēter ingerē. Deniq̄ cū lr̄as q̄si toto orbe fugiētes p̄seq̄tur. captus a pyrrhatis et venundatus tyranno crudelissimo paruit. ductus captiuus vinctus ⁊ seruus: tamē q̄ philosophus maior emēte se fuit. Ad tytū liuiū. lacteo eloquētie fonte manantē. de vltimis hispanie galliarūq̄ finibus. quosdā venisse nobiles legimus: ⁊ quos ad ꝯtēplationē sui romanō traxerat: vnius hominis fama p̄duxit. Habuit illa etas inauditū omībus seculis celebr̄ indūq̄ miraculū: ut vrbem tantā ingressi: aliud extra vrbē quererēt. Appollonius siue ille magus vt vulgus loquit̄. siue philosophus. ut pitagorici tradūt. intrauit p̄sas. p̄trāsiuit caucasum. albanos. scithas massagetas. opulētissima indie regna penetrauit: ⁊ ad extremū latissimo phison amne trāsmisso peruenit ad bragmanas. ut hiarcam in throno sedentē aureo et de tantali fonte potantē: inter paucos discipulos. de natura. de moribus. ac de cursu dierū ⁊ siderū audiret docentē. Inde p̄ elamitas. babilonios. chaldeos. medos. assirios. parthos. syros. phenices. arabes. palestinos. reuersus ad alexandriā. p̄rexit ad ethiopiā: vt gignosophistas et famosissimā solis mensam videret in sabulo. Inuenit ille vir vbiq̄ q̄d disceret: et semp̄ ꝓficiens. semper se melior fieret. Scripsit super hoc plenissime octo voluminibus philostratus.

Quid loquar de seculi hominibus. cum apl'us paulus. vas electionis. et mgr̄ gentiū. q̄ de ꝯscientia tanti in se hospitis loquebat̄ dicēs. an exp̄imentū q̄ritis eius q̄ in me loquit̄ christus: post damascum arabiāq̄ lustratā. ascēdit ierosolimā vt videret petrū. et māsit apud eū dieb⁹ q̄ndecim: Hoc enī misterio ebdomadis ⁊ ogdoadis. futurus gentiū predicator instruēdus erat. Rrusumq̄ post ānos q̄tuordecim assūpto barnaba et tyto. exposuit cū apl'is euangeliū: ne forte ī vacuū curreret aut cucurrisset. Habet nescio q̄d latētis energie. viue vocis actus: et in aures discipuli de auctoris ore trāsfusa: fortius sonat. Vnde ⁊ eschines cū rodi exularet. ⁊ legere t̄ illa demosthenis orō quā aduersus eū habuerat: mirātibus cūctis atq̄ laudātibus: suspirās ait. Quid si ip̄am audissetis bestiā. sua v̄ba resonātē?

Hec hoc dico. q̄ sit aliquid in me tale. q̄d vel possis a me audire vel velis discere: sed quo ardor tuus et discēdi studiū. etiā absq̄ nobis p̄ se ꝓbari debeat. Ingeniū docile. et sine doctore laudabile est. Nō quid inuenias: sed q̄d queras ꝯsideramus. Mollis cera et ad formandū facilis. etiā si artificis ⁊ plaste cessent manus. tn̄ virtute totū est quicq̄d esse potest. Paulus apl'us ad pedes gamalielis. legē moisi et ꝓphetas didicisse se gloriatur: vt armatus spūalibus telis. postea doceret cōfidenter. Arma enī nr̄e militie non carnalia sunt. sed potētia deo. ad destructionē munitionū et cogitatiōes destruētes. et omnē altitudinē extollentē se aduersus scientiā dei: et captiuantes oēm intellectū ad obediendū christo: et parati subiugare oēm inobedientiā. Thimotheum scribit ab infantia sacris lr̄is eruditū: et hortat̄ ad studiū lectiōis: ne negligat gratiā q̄ data sit ei per impositionē manus p̄sbr̄i. Tyto p̄cipit: ut inter ceteras

TRAIECTINA ACADEMIA RHENO

virtutes eṗi·quas breuí sermone depinxit: scientiā q̊q̄ nō negligat scripturarū·Obtinentē in quit eū qui ꝑm doctrinā est fidelem sermonē: ut potens sit exhortari in doctrina sana: et cōtradicentes reuincere.

SAncta quippe rusticitas solū sibi prodest: et q̄tum edificat ex vite mento ecclesiā christi: tm̄ nocet si destruētibus nō resistat. Malachias ꝓpheta imo ꝑ malachiam dñs interrogauit sacerdotes legem. Intantū sacerdotis officiū est: interrogatū respōdere de lege. Et in deuteronomio legimus. Interroga patrē tuū et annūciabit tibi maiores tuos et dicent tibi. In psalmo q̊q̄ cēte simodecimooctauo. Cantabiles mihi erāt iustificatiōes tue: in loco pegrinatiōis mee. Et in descriptione iusti viri. cū eū arborivite dauid q̄ est in paradiso cōparet: inter ceteras virtutes hoc etiā intulit. In lege dñi volūtas eius: et in lege eius meditabit die ac nocte. Daniel in fine sacratissime visionis ait. iustos fulgere quasi stellas: et intelligētes id est doctos quasi firmamentū. Vides q̄tum inter se distant iusta rusticitas. et docta iustitia? Alij stellis: alij celo cōparant. Quanq̄ iuxta hebraicā veritatem. vtrūq̄ de eruditus possit intelligi. Ita enim apud eos legimus. Qui autē docti fuerint fulgebūt quasi splendor firmamenti: et qui ad iustitiā erudiunt multos: quasi stelle in ꝑpetuas eternitates. Cur dicit paulus apostolus vas electiōis? Nempe q2 vas legis et scripturarū sanctarū erat armariū. Pharisei stupēt in dñi doctrina: et mirant in petro et iohanne quō legē sciāt: cū lras nō didicerint. Quicq̄d enī alijs exercitatio. quotidiana in lege meditatio tribuere solet: illis hoc spūssanctus suggerebat. Et erant iuxta q̄ scriptum est. docibiles deo. Duodecim annos saluator impleuerat: et in templo sedens. de questionibus legis interrogans: magis docet dū prudēter interrogat. Nisi forte rusticum petrū. rusticū iohannē dicamus: quor vterq̄ dicere poterat. et si impertus sermone: nō tamē scientia. Iohānes rusticus: piscator indoctus. Et vñ illa vox obsecro: in principio erat verbū. et verbū erat apud deū. et deus erat verbū? Logos grece multa significat. Nam et verbū est. et ratio. et supputatio: et causa vnius cuiusq̄ rei. ꝑ quā sunt singula q̄ subsistūt: que vniuersa recte intelligimus in christo.

HOc doctus plato nesciuit: hoc demosthenes eloquēs ignorauit. Perdā in quit sapientiā sapientiū: et prudentiā prudentiū reprobabo. vera sapia pdet falsam sapiam: et quāq̄ stultitia p̄dicatiōis in cruce sit: tm̄ paulus sapientiā loquit inter perfectos. Sapiētiā aūt nō seculi istius q̄ destruitur. nec p̄ncipiū huius seculi: sed loquit dei sapiam in misterio absconditā: quā p̄destinauit deus ante secula. Dei sapia. christus est. Christus enī dei virtus et dei sapiētia Hec sapiētia in misterio abscondita est. de qua et nomi psalmi tytulus p̄notat. ꝑ occultus filij: in quo sunt oēs thesauri sapiētie et sciētie dei absconditi. Et q̄ in misterio absconditus erat. p̄destinatus ē ante secula: p̄destinatus aūt. i. p̄figuratus in lege et ꝓphetis. Vnde et ꝓphete appellabant videntes: quia videbāt eum quē ceteri nō videbāt. Abrahā vidit die eius: et letatus ē. Aperiebant ceh ezechiel: q̄ ppl'o peccatori clausi erāt. Reuela inquit dauid oculos meos: et considerabo mirabilia de lege tua. Lex enī spūalis est: et reuelatiōe opus est vt intelligatur: ac reuelata facie dei gloriā contemplemur. Liber in apocalipsi septē sigillis signatus ostēdit: quē si dedens homi sciēti lras vt legat: rñdebit tibi. Nō possum. Signatus est enī. Quāti hodie putāt se nosse litteras: tenēt signatū librū. nec aperire possunt. nisi ille reserauerit qui habet clauem dauid qui aperit et nemo claudit. claudit et nemo aperit. In actibus apl'or. sctūs eunuchus. imo sanctus vir. sic enī eū sancta scriptura cognominat: cū legeret isaiā ꝓphetā. interrogatus a philippo. putasne intelligis q̄ legis? respōdit. Quō possum: nisi aliquis me docuerit? Ego ut de me loquar interim. nec sanctior sum hoc eunucho. nec studiosior: qui de ethiopia id est de extremis finibus mūdi venit ad templū. reliquit aulā regiā: et tātus amator legis fuit diuine atq̄ scīe: ut etiā in vehiculo lras legeret sacras. et tm̄ cū libro teneret. et verba dñi in cogitatiōe

cōciperet·lingua volueret·labijs ꝑsonaret:
ignorabat eum quē in libro nesciens venera
batur· Venit philippus: ostēdit ei iesum: q̄
clausus latebat in lr̄a· O mira doctoris vir
tus· Eadē hora credidit eunuchus: bapti-
satus fidelis et sanctus· magister efficit̄ de
discipl'o: plus in deserto fonte ecc̄ie· q̄ꝫ in au
rato synagoge templo reperit·

Hec a me perstricta sunt breuiter: neq̄ꝫ
enī epistolaris angustia euagari lōgius pa
tiebat̄: vt intelligeres te in scripturis sacris
sine p̄uio et monstrāte semitā· nō posse in-
gredi· Taceo de grāmaticis: rhetoricis· phi
losophis· geometricis· dialecticis· musicis
astronomicis· astrologis· medicis· quorū
scīa mortalibus satis vel vtilissima ē: et in
tres ꝑtes scindit̄· in doctrinā· rationē· ⁊ vsū
Ad minores artes veniā: et q̄ nō tā lingua
q̄ꝫ manu admīstrant̄· Agricole· cementari
fabri metallorꝫ· lignorꝫq̄ꝫ cesores· lanarij q̄
q̄ꝫ et fullones· et ceteri q̄ variā suppellectilē
et vilia opuscula fabricant: absq̄ꝫ doctore
esse nō p̄nt qđ cupiunt· Qđ medicorꝫ est ꝓ
mittunt medici: tractāt fabrilia fabri· Sola
scripturarū ars ē: quā sibi passim om̄s vē-
dicant· Scribimus indocti: doctiq̄ꝫ poema-
ta passim· Hanc garrula anus· hāc delirus
senex· hāc sophista verbosus: hāc vniuersi
p̄sumūt· lacerant: docēt anteq̄ꝫ discūt· Alij
abducto supcilio grandia verba trutinātes
inter mulierculas de sacris lr̄is philosophā
tur· Alij discūt proh pudor a femīs· qđ vi-
ros doceant: et ne parū hoc sit· quadā faci-
litate verborꝫ· īmo audacia· edisserūt alijs:
qđ ipi nō intelligunt· Taceo de meis simili
bus: qui si forte ad scripturas sanctas post
seculares lr̄as venerint· et sermone cōposito
aures ꝓpl'i mulserint: quicq̄d dixerint: hoc
legem dei putant· Nec scire dignant̄ quid
ꝓphete· quid appl'i senserint· sed ad sensum
suū incōgrua aptāt testimonia: quasi gran
de sit· et nō viciosissimū dicendi genus· de-
prauare sentētias: et ad volūtatē suā sacrā
scripturā trahere repugnantē· Quasi nō le-
gerimus omerocentonas et virgiliocento-
nas: ac nō sic etiā et maronem sine christo
possimus dicere christianū· q̄r scripserit· iā
redit et virgo redeūt saturnia regna: iā no-
ua ꝓgenies celo dimittit̄ alto· Et patrē lo
quentē ad filiū· Nate mee vires· mea ma-
gna potētia solus· Et post verba saluatoris
in cruce· Talia ꝑstabat memorans· fixusq̄ꝫ
manebat· Puerilia sūt hec· et circulatorꝫ lu
do sil'ia· docē qđ ignores: īmo ut cū stoma
cho loquar· nec hoc quidē scire q̄ꝫ nescias·

Videlicet manifestissima ē genesis: in
qua de creatura mūdi· de exordio ge-
neris humani: de diuisione terre: de ꝯfusio
ne linguarū et gentiū· vsq̄ꝫ ad exitū scribit̄
hebreorꝫ· ¶ Patet exodus cū decē plagis:
cū decalago: cū misticis diuinisq̄ꝫ p̄ceptis·
In ꝓmptu est leuiticus liber: in quo singu-
la sacrificia īmo singule pene syllabe et ve-
stes aaron et totus ordo leuiticus spirant
celestia sacramenta· ¶ Numeri vero nōne
totius aritmetice et ꝓphetie balaam et q̄-
dragintaduarū mansionū ꝑ heremū miste
ria ꝯtinent· ¶ Deutronomiū vero scđa lex
et euangelice legis p̄figuratio: nonne sic ea
habet que priora sunt· vt noua sint omīa
de veteribus? ¶ Hucusq̄ꝫ moises: hucus-
q̄ꝫ pentateucus: q̄bus quīq̄ꝫ verbis loqui
se velle apl'us in ecc̄ia gloriat̄· ¶ Iob exē-
plar patiētie: que nō misteria suo sermone
cōplectit̄? Prosa incipit· versu labit̄: pede-
stri sermone finit̄: omnesq̄ꝫ leges dialectice
ꝓpositione· assumptiōe· ꝯfirmatione ꝯclu-
sione determinat· Singula in eo verba ple-
na sunt sensibus: et vt deceteris sileā· resur
rectionē corporꝫ sic ꝓphetat: ut nullus de
ea manifestius et cautius scripserit· Scio in
quit q̄ꝫ redemptor meus viuit: et in nouissi
mo die de terra surrecturus sum: et rursū cir
cūdabor pelle mea· et in carne mea videbo
deū: quē visurus sum ego ipse et oculi mei
ꝯspecturi sunt: et nō alius· Reposita ē hec
spes mea in sinu meo· ¶ Veniā ad iesum
naue: qui typū dn̄i nō solū in gestis, verū
etiā in nomīe p̄fert· Trāsit iordanen· ostiū
regna subuertit: diuidit terrā victori ꝓpl'o:
et ꝑ singulas vrbes· viculos· mōtes· flumi
na· torrentes· atq̄ꝫ ꝯfinia· ecc̄ie celestisq̄ꝫ ie-
rusalē sp̄ualia regna descripsit· ¶ In iudicū
libro quot p̄ncipes populi: tot figure sunt·
¶ Ruth moabitis isaie explet vaticinium
dicētis: emite agnū dn̄e dominatorē terre:

de petra deserti ad montē filie syon. ¶ Samuel in hely mortuo et in occisiōe saul veterē legē abolitā mōstrat. Porro in sadoch atq; dauid noui sacerdotij nouiq; imperij sacramēta testat̄. Malachim id ē tertius et quartus regū liber a salomone vsq; iechoniā: ⁊ a ieroboam filio nabath usq; ad osee qui ductus ē in assyrios: regnū iuda et regnū describit israhel. Si hystoriā respicias verba simplicia sūt: si in lr̄is sensum latentē inspexeris. ecc̄ie paucitas et hereticoꝝ ɔtra ecc̄iam bella narrant̄. ¶ Duodecim ꝓphete in vnius volumīs angustias coartati: multo aliud q̄ꝫ sonant in lr̄a: p̄figurāt. ¶ Osee crebro nominat effraim. samariam. io seph. iezrahel. et vxorē fornicariā et fornicatiōis filios. et adulterā cubiculo clausam mariti. multo tp̄e sedere viduā: et sub veste lugubri mariti ad se reditū p̄stolari. ¶ Iohel filius fatuel describit terrā duodecim tribuū eruca. brucho. locusta. rubigine vastāte cōsumptā: et post euersionē prioris ꝓpl'i effusum iri spiritū sanctū sup̄ seruos dei et ancillas. id ē sup̄ centūuiginti credentiū noīa: et effusum iri in cenaculo syon. Qui centūuiginti ab vno usq; ad q̄ndecim. paulatim et p̄ incremēta surgētes. q̄ndecim graduū numerū efficiūt: q̄ in psalterio mistice ɔtinent̄. ¶ Amos pastor ⁊ rusticus et ruboꝝ mora distringens paucis verbis explicari nō potest. Quis enī digne exprimat tria et quatuor scelera damasci ⁊ gaze tyri ⁊ ydumee et filioꝝ ammon et moab. et in septimo et octauo gradu iude et isrl'? Hic loquitur ad vaccas pingues q̄ sunt in samarie monte: et ruiturā domū maiorē minorēq; testatur. Ip̄se cernit fictorē locuste. et stantē dn̄m super murū litū vel adamātinū: et vncinū pomorū attrahentē supplicia pctōribus. et famē in terra: nō famē panis. nec sitim aque. sed audiēdi verbū dei. ¶ Abdias q̄ interpretat̄ seruus dn̄i p̄tonat contra edom: et sanguinē terrenūq; fr̄is q̄q; iacob sp̄ emulū. hasta p̄cutit sp̄uali. ¶ Ionas pulcherrima colūba naufragio suo passionē dn̄i p̄figurās. mūdū ad pn̄iam reuocat: ⁊ sub noīe niniue salutē gentibus nūciat. ¶ Micheas de morastim coheres christi uastationē ānū ciat filie latronis: et obsidionē ponit cōtra eā: q2 maxillā p̄cusserit iudicis isrl'. ¶ Naū ɔsolator orbis increpat ciuitatē sanguinū: et post euersionē illius loquit̄: ecce sup̄ mōtes pedes euāgelisantis et annūciātis pacē. ¶ Abacuc luctator fortis ⁊ rigidus stat super custodiā suā: et figit gradū sup̄ munitionem. ut christū in cruce ɔtemplet̄. et dicat: operuit celos gloria eius. et laudis eius plena est terra: splēdor eius vt lux erit. cornua in manibus eius: ibi abscōdita ē fortitudo eius. ¶ Sophonias speculator et archanorū dn̄i cognitor. audit clamorē a porta pisciū et eiulatū a scd̄a: et ɔtritionē a collib⁹. Indicit q̄q; vlulatum habitatoribus pile. q2 ɔticuit oīs ꝓpl'us chanaan: dispersi sunt vniuersi q̄ inuoluti erāt argēto. ¶ Aggeus festiuus ⁊ letus. q̄ seminauit in lachrymis ut in gaudio meteret. destructū templū edificat: deūq; patrē inducit loquentē: adhuc vnū modicū et ego cōmouebo celū ⁊ terrā et mare et aridā: et mouebo oēs gentes: et veniet desideratus cūctis gētibus. ¶ Zacharias memor dn̄i sui multiplex in ꝓphetia: iesum vestibus sordidis indutū. et lapidē oculoꝝ septē. cādelabrūq; aureū cū totidē lucernis q̄t oculis. duas q̄q; oliuas a sinistris lampadis cernit. et a dextris: ut post equos rufos varios nigros et albos. et dissipatas q̄drigas ex effraim. et equū de ierusalē paupem regē vaticinet̄: et p̄dicet regē sedentem super pullū filiū asine subiugalis. ¶ Malachias a p̄te. et in fine oīm ꝓphetarū de abiectione isrl'. et vocatione gentiū. nō est mihi ait volūtas in vobis dicit dn̄s exercituū: ⁊ munus nō suscipiā de manu vestra. Ab ortu enī solis usq; ad occasū magnū est nomē meū in gentibus: et in omni loco sacrificat̄ et offert̄ nomī meo oblatio mūda. ¶ Isaiam. ieremiā. ezechiel. et daniel. quis pōt vel intelligē vl' exponere? Quorū p̄mus nō ꝓphetiā videt̄ mihi texere: sz euāgeliū. Scd̄us virgā nuceā et ollā accensam a facie aq̄lonis: et pardū spoliatū suis coloribus: et q̄druplex diuersis metris nectit alphabetū. Tertius p̄ncipia ⁊ finē tātis habz obscuritatibus inuoluta: ut apud hebreos ip̄e partes cū exordio geneseos ante

annos trignta non legãtur·Quartus vero qui et extremus inter q̃tuor ꝓphetas·tpm ꝺscus·et totus mũꝺi philohistorícus lapidẽ pcios ũ ꝺe mõte sine manib⁹·et regna omĩa subuertẽtẽ claro sermone ꝓnũciat· ¶ Dauíd symonides nr̃ pindarus et alcheus flaccus q̃ catullus atq; serenus·chri stũ lyra p̃ꝺicat·et ĩ ꝺecacorꝺo psalterio ab inferis excitat resurgentẽ· ¶ Salomõ pacifícus et amabilis ꝺñi mores corrigit·naturã docet·ecclesiã iũgit et chriſtũ·sanctarumq; nuptiarũ ꝺulce canit epithalamiũ· ¶ Hester in ecclie typo ꝓpl'm liberat ꝺe piculo·et interfecto aman q̃ interpretat̃ iniq̃tas·partes cõuiuñ et ꝺiẽ celebrẽ mittit in posteros· ¶ Paralipomenon liber instrumẽti veteris epitome tantus ac talis est·vt absq; illo si quis scientiã scripturarũ sibi voluerit arrogare serꝑm inꝺeat·Per singula quippe nomina iũcturasq; verborũ·et p̃termisse ĩ regũ libris tanguñ hystorie·et innumerabiles explicanꝺ euãgelij q̃stiones· ¶ Hesꝺras et neemias·aꝺiutores vicꝫ·et ꝺesolatores a ꝺño·in vno volumine artanꝺ·instaurant templũ· muros exstruũt ciuitatis·omnisq; illa turba ꝓpli redeũntis in patriã· et ꝺescriptio sacerꝺotũ·leuitarũ·israhelis·ꝓselitorũ· ac p singulas familias muror ũ et turrũ opa ꝺiuisa· aliud in corticẽ p̃ferũt·aliud in meꝺula retinent· ¶ Cernis me scripturarũ amore raptũ·excessisse moꝺũ epl'e·et tñ nõ implesse q̃ volui· Auꝺiuimus tm̃ q̃ꝺ nosse, quiꝺ cupere ꝺebeamus·vt et nos q̃q; possimus ꝺicere·cupiuit aĩa mea ꝺesiꝺerare iustificatiões tuas in omĩ t̃pe· Ceterũ illuꝺ socratícũ implet̃ in nobis·Hoc tm̃ scio q̃ nescio ¶ Tangam et nouũ breuiter testamentũ· Matheus·marcus·lucas·et iohãnes· quadriga ꝺñi·et verũ cherubin q̃ interpretat̃ sciẽtie plenitudo p totũ corpus oculati sũt scintille emicãt·ꝺiscurrũt fulgura· pedes habent rectos·et in sublime tendentes· terga pennata et vbiq; volantia tenẽt se mutuo, sibiq; pplexa sunt·et quasi rota in rotã volumuntur·et pergũt quocũq; eos flatus spiritussancti ꝺuxerit· ¶ Paulus apl'us ad septẽ scribit eccias·octaua enĩ ad hebreos a plerisq; extra numerũ ponit̃· Thimotheũ instruit et tytũ·et philemonem, p fugitiuo famulo ꝺe p̃cat̃· sup q̃ melius tacere puto·q̃ pauca scribere· ¶ Actus apl'orũ nuꝺã quiꝺ ꝺe vident̃ sonare hystoriã·et nascẽtis eccie infantiã texere· sed si nouerimus scriptorẽ eorũ lucã esse meꝺicũ·cuius laus ẽ in euangelio·aiaꝺuertimus p̃ter oia verba illius aĩe languẽtis esse meꝺicinã· ¶ Iacobus·petrus·iohãnes·iuꝺas·septẽ epl'as ediꝺerũt tam mysticas q̃ succintas·et breues pariter et longas·breues in verbis·longas in sententiis·ut rarus sit qui nõ in earum cecurrat lectione· ¶ Apocalipsis iohãnis tot habet sacramẽta, quot verba·Parũ ꝺixi·et p mento voluminis laus oñis inferior ẽ· In verbis singulis·multiplices latent intelligentie· ¶ Oro te frater carissime inter hec viuere· ista meꝺitan·nil aliuꝺ nosse·nihilq; aliuꝺ querere·Nõne viꝺet̃ tibi iam hic in terris regni celestis habitaculũ? Nolo vt offẽꝺaris in scripturis sanctis·simplicitate et q̃si vilitate verborũ: que vel vicio interpretũ vel ꝺe inꝺustria sic ꝓlate sunt·ut rusticã cõtionẽ facilius instrueret̃· et in vna eaꝺẽq; sententia aliter ꝺoctus· aliter sentiret inꝺoctus· Nõ sum tã petulans et hebes vt hec me nosse pollicear·et eorũ fructus capere in terra quorũ raꝺices in celo fixe sunt·sz velle fateor·seꝺẽti me p̃fero·magistrũ renuens· comitẽ spõꝺeo· Petẽti ꝺatur·pulsanti aperiẽt· querẽs inuenit· Discamus in terris·quorũ sciẽtia nobis p̃seueret ĩ celo· Obuñsto manibus excapiam·et vt inepte aliquiꝺ ac ꝺe ermagore tumiꝺitate effunꝺam· quicquiꝺ queriens tetum scire conabor· [illegible]

¶ Habes hic amãtissimũ tuũ fratrẽ euse biũ·q̃ lr̃arũ tuarũ mihi gr̃am mltiplicauit· referens honestatẽ morũ tuorũ·ꝺ temptum seculi·fidẽ amicitie·amorẽ chriſti· Nã prudentiã et eloquij venustatẽ· etiã absq; illo rpa epl'a p̃ferebat· Festina queso te·et hærẽti salo nauicule funẽ magis p̃scinde q̃ solue· Nemo renũciaturus seculo bene põt vẽdere·q̃ ꝺ tempsit ut venderet·Quicquiꝺ in sumptus ꝺe tuo tulens·p lucro computa· Antiquũ ꝺictũ est· Auaro ꝺeest tã q̃ habet·q̃ q̃ nõ habet·Credẽti totus mũꝺus ꝺiuitiarũ ẽ· Infiꝺelis aũt etiã obolo inꝺiget

Sic viuamus quasi nil habentes: et omia possidētes. victus at q3 vestitus. diuine christianoꝝ sunt. Si habes in potestate rē tuā. vende: si nō habes ꝓfice. Tollēti tunicā: et pallīū relinquendū est. Nisi sez tu semp recrastinās et diē de die trahens. caute et pedetentim tuas possessiunculas vēdidens: nō habet christus vnde alat pauperes suos. Totū deo dedit: q̄ se obtulit. Apl̄i tm̄ nauē et retia reliq̄runt: vidua duo era mittit in gazophilatiū: et p̄fert cesi diuitijs. Facile otemnit oīa: q̄ se sp cogitat esse morituꝝ.

Finit epl̄a. Incipit ꝓlogus in libros moysi.

Desideriȝ mei desideratas accepi lras: quī q̄dam p̄sagio futuroꝝ. cū daniele sortitus est nomē: obsecrātis vt trāslatū in latinā linguam de hebreo sermone pentbateucū. nr̄oꝝ ambus tradere. Periculosum opus certe. et obtrectatoꝝ meoꝝ latentibus patens: q̄ me asserunt in septuaginta interpretū fugillatione nouā ꝓ veteribus cudere: ita ingeniū q̄si vinū ꝓbātes: cū ego sepissime testatus sim me ꝓ vili portione in tabernaculo dei offerre que possim: nec opes alterius alicuꝝ pauptate fedari. Quod ut audere origenis me studiū ꝓuocauit. qui editioni antique translationē theodotionis miscuit. astenco et obeloid ē stella et veru omne opus distinguens: dū aut illucescere facit q̄ minus ante fuerāt. aut superflua que3 iugulat. cōfodit: et maxime q̄ euangelistarū. et apl̄oꝝ auctoritas ꝓmulgauit. In q̄bus multa de veteri testamēto legimus. que in nr̄is codicibus nō habent: vt ē illud. Ex egipto vocaui filiū meū. Et qm̄ nazarenus vocabit. Et videbūt in quē cōpunxerūt. Et flumina de ventre eius fluent aque viue. Et q̄ nec oculus vidit. nec auris audiuit. nec in cor hominis ascendit que p̄parauit deus diligentibus se: et multa alia que ꝓpriū sintagina desiderant. Interrogemus ergo eos vbi hec scripta sunt: et cū dicere nō potuerint. de libris hebraicis ꝓferamus. Primū testimonium est in osee. scōm in ysaia. tertiū in zacharia. quartū in ꝓuerbijs. quintū eque in ysaia: q̄ multi ignorātes apocryphoꝝ deliramenta sectant: et liberas nenias libris autēticis p̄ferunt. Causas erroris nō ē meū exponere. Iudei prudenti factum dicūt esse o filio: ne ptolomeus vnius dei cultoꝝ. etiā apud hebreos duplicē diuinitatē cōprehēderet: q̄ maxime idcirco faciebāt. quia in platonis dogma cadere videbāt. Deniq3 vbicūq3 sacratū aliquid scriptura testat de p̄re et filio et spūsancto. aut aliter interpretati sunt. aut omīno tacuerūt: ut et regi satisfacerent: et archanū fidei nō vulgarēt. Et nescio quis primus auctoꝝ septuaginta cellulas alexādrie mēdacio suo extruxerit. q̄bus diuisi. eadē scriptitarent: cum ariste⁹ eiusdē ptolomei ꝓ̄ aspites. et nō multo post tempore iosephus nihil tale retulerint: sed in vna basilica cōgregatos dtuliſſe scribant nō ꝓphetasse. Aliud est enī esse vatem: aliud est esse interpretē. Ibi spiritus vētura p̄dicit: hic eruditio et verboꝝ copia ea q̄ intelligit transfert. Nisi forte putandus ē tullius economicū xenofontis. et platonis protagoꝝ. et demosthenis ꝓ thesifonte. affatus rhetorico spū transtulisse. Aut aliter de eisdē libris p septuaginta interp̄tes. aliter p apl̄os spūsanctus testimonia texuit: vt q̄ illi tacuerunt. hi scriptū esse mentiti sint. Quid igit̄? Damnamus veteres? Minime: sed post priores studia in domo dñi q̄ possumus laboramus. Illi interp̄tati sunt ante aduentū christi. et q̄ nescierūt dubijs ꝓtulerunt sentētijs: nos post passionē eius nō tam ꝓphetiā q̄ hystoriā scribimus. Aliter enī audita: aliter visa narrant. Q̄ melius intelligimus: melius et ꝓferimus. Audiatur emule: obtrectatoꝝ auscultat. Nō damno. nō cōprehendo septuaginta: sed o fidēter cunctis illis apl̄os p̄fero. Per istoꝝ os mihi christus sonat. q̄s ante ꝓphetas inter spūalia crismata positos lego: in q̄bus vltimū pene gradū inter p̄tes tenēt. Quid linquere torqueris? Quid impentoꝝ animos cōtra me excitas? Si cubi in translatiōe tibi videor errare. interroga hebreos: diuersarum vbiū magistros cōsule. Quod illi habent de christo: tui codices nō habēt. Aliud est si cōtra se postea ab apostolis vsurpata testimonia ꝓbauerint: et emendatioꝝ sunt

exemplaria latina q̃ greca: greca q̃ hebraica. Verũ hec ꝯtra inuidos. Nũc te de p̃cor de sideri karissime: ut q̃ me tantũ opus subire fecisti. et a genesi exordiũ capere. orõnibus iuues: ꝙ possim eodẽ spũ quo scripti sunt libri. in latinũ eos transferre sermonẽ.

Incipit liber Bresith. quẽ nos Genesim dicimus. Ca. j.

IN principio creauit deus celum et terrã. Terra aũt erat inanis et vacua: et tenebre erãt sup faciẽ abissi: ⁊ spũs dñi ferebat̃ sup aquas. Dixitq̃ deus. fiat lux. Et facta est lux. Et vidit deus lucẽ ꝙ esset bona: et diuisit lucẽ a tenebris: appellauitq̃ lucẽ diẽ: ⁊ tenebras noctẽ. Factũq̃ est vespe et mane dies vnus. Dixit q̃q̃ deus. Fiat firmamentũ in medio aquarũ: et diuidat aq̃s ab aquis. Et fecit deus firmamentũ: diuisitq̃ aquas q̃ erant sub firmamento ab his q̃ erãt sup firmamentũ. et factũ est ita. Vocauitq̃ deus firmamẽtũ celũ et factũ est vespe et mane dies scd̃us. Dixit vero deus. Congregent̃ aque q̃ sub celo sunt in locũ vnũ: et appareat arida. et factũ est ita. Et vocauit deus aridã terrã: cõgregationesq̃ aquarũ appellauit maria. Et vidit deus ꝙ esset bonũ: et ait. Germĩet terra herbã virentẽ ⁊ facientẽ semẽ: et lignũ pomiferũ faciens fructũ iuxta genus suũ: cuius semen in semetipso sit sup terrã. et factũ ẽ ita Et ꝓtulit terra herbã virentẽ et facientẽ semen iuxta genus suũ: lignũq̃ faciẽs fructũ et habens vnumq̃dq̃ sementẽ scd̃m speciẽ suã. Et vidit deus ꝙ essꝫ bonũ: et factũ est vespe et mane dies tertius. Dixit aũt deus. Fiant luminaria in firmamẽto celi: et diuidant diẽ ac noctẽ: et sint in signa et tpa et dies et annos: vt luceãt in firmamẽto celi. et illuminẽt terrã. et factũ est ita. Fecitq̃ deus duo luminaria magna: lumĩare maius vt p̃esset diei. et luminare minus vt p̃esset nocti: et stellas. Et posuit eas in firmamẽto celi ut lucerẽt sup terrã: et p̃essent diei ac nocti: et diuiderẽt lucẽ ac tenebras. Et vidit deus ꝙ esset bonũ: et factũ est vespe et mane dies quartus. Dixit etiã deus. Producant aque reptile anime viuẽtis ⁊ volatile sup terrã: sub firmamẽto celi. Creauitq̃ deus cete grandia: et omnẽ aĩam viuentẽ atq̃ motabilẽ quã ꝓduxerãt aque in species suas: et om̃e volatile scd̃m genus suũ. Et vidit deus ꝙ esset bonũ: bñdixitq̃ eis dicens. Crescite ⁊ multiplicamini: et replete aquas maris: auesq̃ mltiplicent̃ sup terrã. Et factũ est vespere et mane dies quĩtus. Dixit q̃q̃ deus. Producat terra aĩam viuẽtẽ in genere suo: iumẽta ⁊ reptilia. et bestias terre scd̃m species suas. Factũq̃ est ita. Et fecit deus bestias t̃re iuxta spẽs suas: iumẽta et om̃e reptile terre in genere suo. Et vidit deus ꝙ essꝫ bonũ: et ait. Faciamus hominẽ ad imaginẽ ⁊ silitudinẽ nr̃am: et p̃sit piscibus maris. et volatilibus celi et bestijs vniuerseq̃ terre: omniq̃ reptili q̃d mouet̃ in terra. Et creauit deus hoĩem ad imaginẽ et silitudinẽ suã: ad imaginẽ dei creauit illũ: masculũ ⁊ feminã creauit eos. Bñdixitq̃ illis deus: et ait. Crescite et multiplicamĩ. et replete terrã. et subicite eã: ⁊ dñamini piscibus maris. et volatilibus celi: et vniuersis animantibus q̃ mouent̃ sup terrã. Dixitq̃ deus. Ecce dedi vobis oẽm herbã afferentẽ semen sup terrã. et vniuersa ligna q̃ hñt in semeip̃is sementẽ generis sui: ut sint vobis in escã et cunctis animãtibus terre. omniq̃ volucri celi et vniuersis q̃ mouent̃ in terra et in quibus est aĩa viuẽs: ut habeant ad vescendũ. et factũ est ita. Viditq̃ deus cũcta que fecerat: et erãt valde bona. et factũ est vespere et mane dies sextus. Ca. ij.

1 IGitur pfecti sunt celi ⁊ terra: et omis ornatus eorũ. Cõpleuitq̃ deus die septimo opus suũ q̃d fecerat: ⁊ requieuit die septimo ab vniuerso opere q̃d patrarat. Et benedixit diei septimo: et sanctificauit illũ: q̃ in ip̃o cessauerat ab omĩ ope suo q̃d creauit deus ut faceret. Iste sunt generationes celi et terre, q̃n create sunt ĩ die quo fecit deus celũ ⁊ terrã: et om̃e virgultũ agri anteq̃ oriretur in terra: omnẽq̃ herbã regiõis priusq̃ germinaret. Nõ enĩ pluerat dñs deus sup terrã: ⁊ homo nõ erat qui operaret̃ terram. Sed fons ascendebat de terra: irrigãs vniuersam supficiẽ terre. Formauit igitur

dominus deus hominē de limo terre: et inspirauit in faciem eius spiraculū vite: et factus est homo in aiam viuentē. Plantauerat aūt dñs deus paradisum voluptatis a p̄n cipio: in quo posuit hominē quē formauerat. Produxitq; dñs deus de humo oīne lignū pulchrum visu. et ad vescendū suaue: lignū etiā vite in medio paradisi: lignumq; scientie boni ⁊ mali. Et fluuius egrediebat de loco voluptatis ad irrigandū paradisum: qui inde diuiditur in quatuor capita. Nomen vni phison. Ipse est q̄ circuit oēm terrā euilath. vbi nascit aurū: et aurū terre illius optimū est. Ibiq; inuenit bdelliū: et lapis onichinus. Et nomen fluuij scōi gyon Ipse est qui circuit omnē terram ethiopie. Nomē vero fluminis tertij tygris. Ipse vadit cōtra assyrios. Fluuius autē quartus. Ipse est eufrates. Tulit ergo dñs deus hominē. et posuit eū in paradisum voluptatis: vt operaret et custodiret illū: precepitq; ei dicēs. Ex omni ligno paradisi comede: de ligno aūt scientie boni et mali ne comedas. In quacūq; enī die comederis ex eo: morte morieris. Dixit quoq; dñs deus. Non ē bonū hominē esse solū: faciamus ei adiutoriū simile sibi. Formatis igit dñs deus de humo cunctis animātibus terre. et vniuersis volatilibus celi: adduxit ea ad adā: vt videret quid vocaret ea. Omne enī q̄d vocauit adam anime viuētis: ipm est nomen eius. Appellauitq; adam nominibus suis cūcta animātia: et vniuersa volatilia celi: et oēs bestias terre. Ade vero nō inueniebatur adiutor similis eius. Immisitq; dñs deus soporē in adam. Cumq; obdormisset: tulit vnam de costis eius: et repleuit carnē p̄ ea. Et edificauit dñs deus costam quā tulerat de adam in mulierē: et adduxit eā ad adam. Dixitq; adā. Hoc nūc os de ossibus meis: ⁊ caro de carne mea. Hec vocabit virago: quīa de viro sumpta ē. Quā obrem relinquet homo patrē suū ⁊ matrē: et adherebit vxori sue: et erūt duo in carne vna. Erat autē vterq; nudus adam scz et vxor eius: et nō erubescebant. Ca. iij.

Sed et serpēs erat callidior cūctis animantibus terre: que fecerat dñs deus

Qui dixit ad mulierē. Cur precepit vobis deus vt nō comederetis ex omi ligno paradisi? Cui respondit mulier. De fructu ligni que sunt in paradiso vescimur: de fructu vero ligni q̄ est in medio paradisi p̄cepit nobis deus ne comederemus. et ne tangeremus illud: ne forte moriamur. Dixit autē serpens ad mulierē. Nequaq; morte moriemini. Scit enī deus q̄ in quocūq; die comederitis ex eo. aperient oculi vri: et eritis sicut dii scientes bonū et malū. Vidit igitur mulier q̄ bonū esset lignū ad vescendū. et pulchrū oculis. aspectuq; delectabile: et tulit de fructu illius et comedit: dedit q; viro suo. Qui comedit: et aperti sunt oculi amborū. Cūq; cognouissent se esse nudos. cōsuerūt folia ficus: et fecerūt sibi perizomata Et cū audissent vocē dñi dei deambulātis in paradiso. ad aurā post meridiē: abscōdit se adam et vxor eius a facie dñi dei in medio ligni paradisi. Vocauitq; dñs deus adā: et dixit ei. Vbi es? Qui ait. Vocē tuā dīne audiui in paradiso: et timui eo q̄ nudus essem: et abscondi me. Cui dixit dñs. Quis enī indicauit tibi q̄ nudus esses: nisi q̄ ex ligno de quo p̄ceperā tibi ne comederes comedisti? Dixitq; adā. Mulier quā dedisti mihi socia. dedit mihi de ligno: et comedi. Et dixit dñs deus ad mulierē. Quare hoc fecisti? Que rndit. Serpēs decepit me: et comedi. Et ait dñs ad serpentē. Quia fecisti hoc: maledictus es inter oīa animātia. et bestias terre. Super pectus tuū gradiens: et terrā comedes cunctis diebus vite tue. Inimicitias ponā inter te ⁊ mulierē: et semē tuū et semē illius. Ipsa conteret caput tuū: et tu insidiabis calcaneo eius. Mulieri q̄q; dixit. Multiplicabo erūnas tuas. et conceptus tuos. In dolore paries filios tuos: et sub viri potāte eris: et ipe dñabitur tui. Ade vero dixit. Quia audisti vocē vxoris tue. et comedisti de ligno ex quo p̄ceperā tibi ne comederes: maledicta terra in ope tuo. In laboribus comedes ex ea: cūctis diebus vite tue. Spinas et tribulos germinabit tibi: et comedes herbas terre. In sudore vultus tui vescēris pane tuo: donec reuertaris in terrā de q̄ sumptus es: q̄ pulvis es. et i pulverē

reuerteris. Et vocauit adam nomē vxoris
sue eua: eo q̄ mater esset cūctorū viuentiū
Fecit q̄q̄ dn̄s deus ade et vxori eius tuni
cas pelliceas: ⁊ induit eos. Et ait. Ecce adā
q̄si vnus ex nobis factus est sciēs bonū et
malū. Nūc g̊ ne forte mittat manū suā. et
sumat etiā de ligno vite. et comedat: et vi
uat in eternū: emisit eū dn̄s deus de paradiso
voluptatis: ut oparet̄ terrā de q̄ sumptus ē
Eiecitq̄ adā: et collocauit ante paradisum
voluptatis cherubin. et flāmeū gladiū at-
q̄ versatilē: ad custodiendā viā ligni vite.

Cognouit vero adam euā ¶ Ca. iiij.
vxorē suā: que ꝯcepit et pepit cayn.
dicēs. Possedi hoīem p deū. Rursumq̄ pe
perit fr̄em eius abel. Fuit aūt abel pastor
ouiū: et cayn agricola. Factū est aūt post
multos dies: ut offerret cayn de fructibus
terre munera dn̄o. Abel quoq̄ obtulit de p̄
mogenitis gregis sui: et de adipibus eorū.
Et respexit dn̄s ad abel. et ad munera eius
ad cayn aūt et ad munera illius nō respe-
xit. Iratusq̄ est cayn vehemēter: et cōcidit
vultus eius. Dixitq̄ dn̄s ad eum. Quare
iratus es? et cur ꝯcidit facies tua? Nonne si
bene egeris, recipies? Sin autē, male: statim
in foribus peccatū tuū aderit. Sz sub te erit
appetitus eius. et tu dn̄aberis illius. Dixit-
q̄ cayn ad abel fratrē suū. Egrediamur fo
ras. Cūq̄ essent in agro. ꝯsurrexit cayn ad
uersus fr̄em suū abel: et interfecit eū. Et ait
dn̄s ad cayn. Vbi ē abel frater tuus? Qui
rn̄dit. nescio. Nunquid custos fratris mei
sum ego? Dixitq̄ ad eū. Quid fecisti? Vox
sanguinis fratris tui clamat ad me de terra.
Nūc igit̄ maledictus eris sup terrā: q̄ ape
ruit os suū. et suscepit sanguinē fr̄is tui de
manu tua. Cū opatus fueris eā: non dabit
tibi fructus suos. Vagus et ꝓfugus eris su
per terrā. Dixitq̄ cayn ad dn̄m. Maior est
iniquitas mea: q̄ vt veniam merear. Ecce
eijcis me hodie a facie t̄re: et a facie tua ab
scondar: et ero vagus et ꝓfugus in terra.
Omnis igit̄ qui inuenerit me, occidet me.
Dixitq̄ ei dn̄s. Nequaq̄ ita fiet: sed omīs
qui occiderit cayn, septuplū punie t̄. Posu-
itq̄ dn̄s in cayn signū: ut nō interficeret eū
omīs qui inuenisset eū. Egressusq̄ cayn a

facie dn̄i habitauit ꝓfugus in terra: ad ori
entalem plagā eden. Cognouit autē cayn
vxorē suā: que cōcepit et peperit enoch. Et
edificauit ciuitatē: et vocauit nomen eius
ex nomine filij sui enoch. Porro enoch ge-
nuit yrad. Et yrad genuit mauiael: et ma
uiael genuit mathusael. Et mathusael ge
nuit lameth. qui accepit duas vxores. No
men vni ada: et nomē alteri sella. Genuit-
q̄ ada iabel. qui fuit pater habitātiū in tē-
torijs. atq̄ pastorū: et nomen fratris eius
tubal. Ipse fuit pater canentiū cythara ⁊ or
gano. Sella q̄q̄ genuit tubalcayn: qui fuit
malleator. et faber. in cuncta opa eris et fer
ri. Soror vero tubalcayn. noemenia. Dixit
q̄ lameth vxoribus suis ade ⁊ selle. Audi
te vocē meā vxores lameth: auscultate ser-
monē meū. Quoniā occidi virū in vulnus
meū: et adolescētem in liuorē meū. Septu-
plum vltio dabit̄ de cayn: de lameth vero
septuagesies septies. Cognouit q̄q̄ adhuc
adam vxorē suā et peperit filiū: vocauitq̄
nomen eius seth dicens. Posuit mihi deus
semē aliud ꝓ abel: quē occidit cayn. Sed
et seth natus est filius: quē vocauit enos.
Iste cepit inuocare nomen dn̄i. ¶ Ca. v.

Hic est liber generatiōis adam: in die
qua creauit deus hoīem. Ad simili-
tudinē dei fecit illū: masculū et feminā crea
uit eos. et bn̄dixit illis: et vocauit nomē eo
rū adam in die qua creati sunt. Vixit autē
adā centūtriginta annis: et genuit filiū ad
imaginē et sil'itudinē suā: uocauitq̄ nomē
eius seth. Et facti sunt dies adā postq̄ ge-
nuit seth octingēti āni: genuitq̄ filios et fi-
lias. Et factū est om̄e tp̄s q̄d vixit adam
anni nōgentitriginta: et mortuus est. Vixit
q̄q̄ seth centūquīq̄ annis: et genuit enos.
Vixitq̄ seth postq̄ genuit enos octingētis-
septē annis: genuitq̄ filios ⁊ filias. Et facti
sunt omēs dies seth nongētorūduodecim
annorū: et mortuus ē. Vixit vero enos no-
naginta annis: et genuit caynan. Post cu-
ius ortū vixit octingentisquīdecim annis:
et genuit filios et filias. Factiq̄ sunt om̄es
dies enos nōgentiquīq̄ anni: et mortuus
est. Vixit q̄q̄ caynan septuaginta ānis: et
genuit malalehel. Et vixit caynan postq̄

genuit malalehel octingentis quadraginta annis: genuitq; filios et filias. Et facti sunt oēs dies cay nan nongētidecem anni: et mortuus ē. Vixit aūt malalehel sexaginta q̄nq; annis: et genuit iared. Et vixit malalehel postq̄ genuit iared octingētis triginta annis: et genuit filios et filias. Et facti sunt oēs dies malalehel octingētinonaginta quinq; anni: et mortuus ē. Vixitq; iared cētū sexagintaduobus ānis: et genuit enoch. Et vixit iared postq̄ genuit enoch octingētis annis: et genuit filios et filias. Et facti sunt oēs dies iared nongētisexagintaduo anni: et mortuus ē. Porro enoch vixit sexaginta q̄nq; ānis: et genuit mathusalam. Et ambulauit enoch cum deo. Et vixit enoch postq̄ genuit mathusalā trecentis annis: et genuit filios ⁊ filias. Et facti sunt oēs dies enoch trecētisexaginta quinq; āni: ambulauitq; cū deo et nō apparuit: q2 tulit eū deus. Vixit q̄q; mathusalā centūoctogintaseptē annis: et genuit lameth. Et vixit mathusalam postq̄ genuit lameth septingētis octoginta duobus ānis: et genuit filios et filias. Et facti sunt oēs dies mathusale nongētisexaginta nouē āni: et mortuus ē. Vixit aūt lameth centū octoginta duobus annis et genuit filiū: vocauitq; nomē eius noe dicens. Iste cōsolabit nos ab opibus et laboribus manuū nr̄arum in terra: cui maledixit dōs. Vixitq; lameth postq̄ genuit noe q̄ngentis nonaginta quinq; annis: et genuit filios et filias. Et facti sunt oēs dies lameth septingētiseptuagintaseptē anni: et mortuus est. Noe vero cū q̄ngentor essz annor genuit sem. et cham. et iaphet. ¶ Ca. vj.

QVnq; cepissent homines multiplicari sup terrā. et filias procreassent: videntes filij dei filias hoim q essent pulchre: acceperūt sibi vxores ex omibus quas elegerant. Dixitq; deus. nō pmanebit spūs meus in hoie ineternū: q2 caro ē. Erūtq; dies illius centū viginti ānor. Gigātes aūt erāt sup terrā in diebus illis. Postq̄ enī ingressi sunt filij dei ad filias hoim. illeq; genuerūt: isti sunt potentes a seculo: vir famosi. Videns aūt deus q multa malicia hoim essz in terra: ⁊ cūcta cogitatio cordis intēta essz ad malū omni tpe: penituit eū q hoiem fecisset in terra. Et pcauēs in futurū. et tactus dolore cordis intrinsecus: delebo inquit hominē quē creaui a facie terre. ab hoie vsq; ad animātia: a reptili vsq; ad volucres cel. Penitet enī me fecisse eos. Noe vero inuenit gratiā cora dño. He sunt generatiōes noe. Noe vir iustus atq; pfectus fuit in generationibus suis: cū deo ambulauit: et genuit tres filios. sem. cham. et iaphet. Corrupta ē aut ē terra cora dño: et repleta ē iniquitate. Cūq; vidisset deus terrā esse coruptā. omis quippe caro corruperat viā suā super terrā: dixit ad noe. Finis vniuerse carnis venit cora me. Repleta ē terra iniquitate a facie eor: et ego disperdā eos cū terra. Fac tibi archā de lignis leuigatis. Mansiūculas in archa facies: ⁊ bitumie linies intrinsecus et extrinsecus: et sic facies eā. Trecētor cubitor erit lōgitudo arche: q̄nquaginta cubitorū latitudo: et triginta cubitorū altitudo illius. Fenestrā in archa facies: et in cubito cōsūmabis sūmitatē eius. Ostiū aūt arche pones ex latē deorsum. Cenacula ⁊ tristega facies in ea. Ecce ego adducā aq̄s diluuij sup terrā. ut interficiā oēm carnē in qua spiritus vite ē subter celū: et vniuersa q̄ in tra sunt consument. Ponāq; fedus meū tecū: et ingrediens archā tu et filij tui. vxor tua. et vxores filior tuor tecū: ⁊ ex cūctis animātibus vniuerse carnis bina induces in archam. ut viuāt tecū masculini sexus et feminini. De volucrib⁹ iuxta genus suū: et de iumentis in genere suo. et ex omi reptili terre. scōm genus suū: binā de oībus ingredient tecū. ut possint viuere. Tolles igit tecū ex oībus escis q̄ māci pnt: et cōportabis apud te: et erūt tam tibi q̄z illis in escā. Fecit igit noe omia que pcepat illi deus. ¶ Ca. vij.

DIxitq; dōs ad eū. Ingredere tu et omis domus tua in archā. Te enī vidi iustum coram me in generatione hac. Ex omnibus animantibus mūdis tolles septena et septena. masculū et feminā: de animātibus vero immūdis duo ⁊ duo. masculū et feminā: sed de volatilibus cel septena ⁊ septena. masculū et feminā. vt saluet semen sup faciē vniuerse terre. Adhuc enī et post

dolor x officit deus quod fecit Genesis
significabit nox a domino

dies septē ego pluā sup terrā quadraginta diebus et q̄draginta noctibus: et delebo omnē substantiā quā feci de sup ficie terre. Fecit ergo noe oīa que mādauerat ei dñs Eratq; sexcentor annor: qñ diluuij aque inundauerunt sup terrā. Et ingressus ē noe et filij eius. vxor eius. et vxores filior eius cū eo in archam: ꝓpter aquas diluuij. De animātibus q̄q; mūdis et immūdis. et de volucribus et ex omni q̄ mouet sup terrā. duo a duo ingressi sunt ad noe in archā masculus et femina: sicut p̄ceperat dñs noe. Cumq; transissent septē dies: aque diluuij inundauerūt sup terrā. Anno sexcentesimo vite noe mēse scō septimodecimo die mēsis. rupti sunt oēs fontes abyssi magne: et catharacte celi aperte sunt. et facta ē pluuia sup terrā q̄draginta diebus et quadraginta noctibus. In articulo diei illius ingressus ē noe. et sem. et cham. et iaphet filij eius vxor illius. et vxores filiorū eius cū eis in archā: ipi et oē animal scōm genus suū. vniuersaq; iumēta in genere suo. et omne q̄ mouet sup terrā in genere suo: cunctūq; volatile scōm genus suū. Vniuerse aues omnesq; volucres ingressi sunt ad noe in archam: bina et bina ex omni carne in qua erat spūs vite. Et que ingressa sunt. masculus et femina ex omni carne introierūt: sicut p̄ceperat ei deus: et inclusit eū dñs deforis. Factūq; est diluuiū quadraginta diebus sup terrā: et multiplicate sunt aque: & eleuauerunt archā in sublime a terra. Vehementer eni inundauerūt: et omnia repleuerūt in superficie terre. Porro archa ferebatur super aquas: et aque p̄ualuerūt nimis sup terrā. opertiq; sunt oēs montes excelsi sub vniuerso celo. Quindecim cubitis altior fuit aq̄ sup montes quos operuerat. Cōsumptaq; est omis caro que mouebat sup terrā: volucrū, animantiū, bestiarū, omniūq; reptilium que reptat sup terrā. Vniuersi hominēs et cūcta in quibus spiraculū vite est in terra: mortua sunt. Et deleuit deus omnem substantiā que erat sup terrā ab homine vsq; ad pecus. tam reptile q̄ volucres celi: et deleta sunt de terra. Remansit aūt solus noe: et q̄ cū eo erāt in archa. Optinuerūt aque terrā centū q̄nquaginta diebus. Ca. viij.

Recordatus aūt dñs noe cunctorūq; animantiū. et omium iumentorū q̄ erant cū eo in archa. adduxit spūtū sup terrā: et immimute sunt aque. et clausi sunt fontes abyssi & catharacte celi: et ꝓhibite sūt pluuie de celo. Reuersiq; sunt aque de tra. euntes et redeūtes: et ceperūt minui. post centū q̄nq̄ginta dies. Requieuitq; archa mense septimo. vicesimo septimo die mēsis sup mōtes armenie. At vero aque ibāt & decrescebāt usq; ad decimū mēsem. Decimo eni mense p̄ma die mēsis apparuerūt cacumia mōtiū. Cūq; trāsissent q̄draginta dies. aperiens noe fenestrā arche quā fecerat dimisit corui: q̄ egrediebat: et non reuertebat donec siccarent aque sup terrā. Emisit q̄q; columbā post eū: ut videret si iā cessassent aq̄ sup facie terre. Que cū nō inuenisset vbi requiesceret pes eius: reuersa est ad eū in archam. Aque eni erāt sup vniuersam terrā. Extendit manū suā: & apprehēsam intulit in archā. Expectatis autē vltra septē diebus alijs: rursum dimisit columbā ex archa. At illa venit ad eū ad vesperā: portans ramū olive virētibus foliis i ore suo. Intellexit g noe q̄ cessassent aque super terrā. Expectauitq; nihilominus septē alios dies: et emisit columbā: que nō est reuersa vltra ad eū. Igit sexcētesimo p̄mo anno p̄mo mense. p̄ma die mēsis imminute sunt aq̄ sup terrā. Et aperiēs noe tectū arche aspexit: vidit q̄q; exsiccata essz sup ficies terre. Mēse scō. septimo et vicesimo die mēsis arefacta ē terra. Locutus est aūt dñs ad noe dicens. Egredere de archa tu. et vxor tua. filij tui. et vxores filior tuor tecū: cūcta animātia q̄ sunt apud te. ex omi carne tā in volatilibus q̄z in bestijs & vniuersis reptilibus q̄ reptāt sup terrā. educ tecū: et egredimini sup terrā. Crescite et multiplicamini sup eam. Egressus est ergo noe et filij eius. et vxor illius. et vxores filior eius cū eo: sed et oīa animantia. iumenta et reptilia que reptāt sup terram. scōm genus suū. egressa sunt de archa. Edificauit aūt noe altare dño: & tollēs de cunctis pecoribus et volucribus mūdis obtulit holocausta super altare. Odoratusq;

primū altare edificauit noe domino et holocausta obtulit de cūctis animantibus

est dñs odorē suauitatis: et ait ad eū. Ne
quaq̄ vltra maledicā terre ꝓpter homies.
Sensus enim et cogitatio humani cordis in
malū prona sunt ab adolescētia sua. Non
igitur vltra ꝑcutiam omnē animā viuentē
sicut feci. Cunctis diebus terre. semētis et
messis. frigus et estus. estas ⁊ hyemps. nox
Bet dies nō requiescent. ¶ Ca. ix.
Benedixitq̄ deus noe: et filijs eius: et
dixit ad eos. Crescite ⁊ multiplicamini. et re
plete terrā: et terror vester ac tremor sit sup
cūcta animalia terre: et sup oīs volucres
celi cū vniuersis que mouent̄ sup terram.
Oīes pisces maris manui vr̄e traditi sūt:
et omne qd̄ mouet̄ et viuit. erit vobis in
cibum. Quasi olera virētia tradidi vobis
omia: excepto q̄ carnē cū sanguine nō co-
medetis. Sanguinē enī aīarū vestrarū. req̄-
ram de manu cūctarū bestiarū: et de manu
hominis. De manu viri et de manu fratris
eius requirā aīam hoīs. Quicūq̄ effuderit
humanū sanguinē: fundet̄ sanguis illius.
Ad imaginē dei quippe factus ē hō. Vos
aūt crescite et multiplicamini: et ingredimī
sup terrā: et implete eā. Hec q̄q̄ dixit deus
ad noe: et ad filios eius cū eo. Ecce ego sta
tuā pactū meū vobiscū. et cū semine vestro
post vos: et ad omnē aīam viuentē q̄ est
vobiscū. tam in volucribus q̄ in iumentis,
et pecudibus terre. cunctisq̄ q̄ egressa sunt
de archa: et vniuersis bestijs terre. Statuā
pactū meū vobiscū: et nequaq̄ vltra inter-
ficietur omnis caro aquis diluuij: neq̄ erit
deinceps diluuiū dissipans omnē terram.
Dixitq̄ deus. Hoc est signū federis quod
do inter me et vos: et ad omnē aīam viuē
tem que est vobiscū in generatiōes sempi-
ternas. Arcū meū ponā in nubibus celi: et
erit signū federis inter me ⁊ inter terrā. Cū-
q̄ obduxero nubibus celū apparebit arcus
meus in nubib⁹: et recordabor federis mei
qd̄ pepigi vobiscū. et cū omni aīa viuente
que carnem vegetat: et nō erūt vltra aque
diluuij ad delendū vniuersam carnē. Erit-
q̄ arcus meus in nubibus: et videbo illum
et recordabor federis sempiterni: qd̄ pactū
est inter deū ⁊ omnē aīam viuentē vniuer
se carnis que est sup terrā. Dixitq̄ dñs ad
noe. Hoc est signū federis quod ꝯstitui in-
ter me et omnē carnē sup terrā. Erāt ergo
filij noe q̄ egressi sunt de archa: sem. cham.
et iaphet. Porro cham ipe ē pater chanaan
Tres isti filij sunt noe: et ab his dissemina
tū est oīe genus hoīm sup vniuersam ter
ram. Cepitq̄ noe vir agricola exercere ter-
rā: et plātauit vineā. Bibēsq̄ vinū inebria
tus ē: et nudatus iacuit in tabernaculo suo.
Qd̄ cū vidisset cham pater chanaan. verē-
da scz patris sui esse nudata: nūciauit duo-
bus fratribus suis foras. At vero sem et ia
phet. palliū imposuerūt humeris suis: et in-
cedētes retrorsum: operuerūt verēda pr̄is
sui. Faciesq̄ eorꝫ auerse erāt: et pr̄is virilia
nō viderūt. Euigilans aūt noe ex vino: cū
didicisset q̄ fecerat ei filius suus minor. ait.
Maledictus chanaan puer: seruus ſ̄uorꝫ
erit fr̄ibus suis. Dixitq̄. Bn̄dictus dñs de
us sem: sit chanaā seruus eius. Dilatet de-
us iaphet. et habitet in tabernaculis sem: sit
q̄ chanaan seruus eius. Vixit aūt noe post
diluuiū trecētis quinq̄ginta ānis: et impleti
sunt oēs dies eius nōgentorū q̄nquaginta
Hannorꝫ. et mortuus est. ¶ Ca. x.
HE sunt generationes filiorꝫ noe: sem
cham. ⁊ iaphet. Natiq̄ sunt eis filij post di
luuiū. Filij iaphet: gomer. ⁊ magog. et ma
dai. et iauan. et thubal. et mosoch ⁊ thyras
Porro filij gomer: assenem. et riphat. et tho
gorma. Filij aūt iauan: helisa et tharsis. ce
thim ⁊ dodanim. Ab his diuise sunt insule
gentiū in regiōibus suis: vnusquisq̄ scd̄m
linguā suā ⁊ familias suas ī natiōibus suis
Filij aūt cham: chus ⁊ mesraim et phut et
chanaā. Filij at̄ chus: saba ⁊ euila. et saba
tha et regina et sabathata. Filij regina: sa-
ba et dadan. Porro chus genuit nemroth.
Ipe cepit eē potēs in terra: et erat robustus
venator corā dño. Ab hoc exiuit ꝓuerbiū
Quasi nemroth robustus venator coram
dño. Fuit aūt p̄ncipiū regni eius babilon.
et arach. et achat. ⁊ chalāne: in t̄ra sennaar
De terra illa egressus est assur: et edificauit
niniuen. et plateas ciuitatis ⁊ chale: resen q̄
q̄ inter niniuen ⁊ chale. Hec ē ciuitas ma-
gna. At vero mesraim genuit ludim. et ana
mim. et laabim. et neptuim. ⁊ phetrusim. et

ceſſuim: de quibus egreſſi ſunt philiſtijm· et capturim· Chanaan aũt genuit ſydonẽ ꝑmogenitũ ſuũ: et hæũ·et iebuſeũ·ꝛamoꝛreũ· et gerſeũ·et eueũ· et arachеũ·cyneũ·et aradiũ: ſamarithen·et amathеũ· Et p hos diſſeminati ſunt ꝑpl'i chananeoꝛũ· Factiq; ſunt termini chanaã veniẽtibus a ſydone ieraram vſq; gazam: donec ingrediaris ſodomam·et gomoꝛrã·et adamã·et ſeboim uſq; leſa· Hi ſũt filij cham in cognatiõibus et linguis·et generatiõibus·terriſq; et gẽtibus ſuis· De ſem q̊q; nati ſunt pr̃es oim filioꝝ heber: fr̃e iaphet maioꝛe· Filij ſem: helam·et aſſur·et arphaxat· lud·ꝛaram· Filij arã: bus·et hul·et gether·et meſ· At vero arphaxat genuit ſale: de q̊ oꝛtus eſt heber· Natiq; ſũt heber filij duo· Nomẽ vni phaleg·eo q; in diebus eius diuiſa ſit terra: et nomẽ fr̃is eius iectan· Qui iectan genuit elmodad·et ſaleph·et aſarmoth·iare·ꝛadoꝛam·et iazal·et ꝺeda·et hebal·et abimahel·ſaba·et iophir·et eiula·et iobab· Oĩs iſti filij iectan· Et facta ẽ habitatio eoꝝ· de meſſa pgẽtibus uſq; ſephar montẽ oꝛiẽtalẽ· Iſti ſunt filij ſem: ſcõm cognatiões et linguas·ꝛ regiões in gẽtibus ſuis· He familie noe: iuxta ꝑpl'os et natiões ſuaſ· Ab his diuiſe ſunt gẽtes in tra poſt diluuiũ· ¶ Ca·xj·

ERat aũt terra labij vnius et ſermonum eoꝛundẽ· Cũq; ꝑficiſcerent de oꝛiente·inuenerũt campũ in terra ſennar·et habitauerũt in eo· Dixitq; alter ad ꝓximũ ſuũ· Venite faciamus lateres: ꝛcoquamus eos igni· Habuerũtq; lateres ꝓ ſaxis: et bitumen ꝓ cemẽto: et dixerũt· Venite·faciamus nobis ciuitatẽ·et turrẽ cuius culmẽ ꝑtingat vſq; ad celũ: et celebꝛemus nomen noſtrũ anteq; diuidamur in vniuerſas terras· Deſcendit autẽ dñs vt videret ciuitatem·et turrẽ quam edificabãt filij adam: et dixit· Ecce vnus ẽ poꝑulus: et vnũ eſt labiũ oĩbus· Ceperuntq; hoc facere: nec deſiſtent a cogitatiõibus ſuis donec eas opẽpleãt· Venite igit̃· deſcẽdamus et ꝺ fundamus ibi linguã eoꝝ: ut nõ audiat vnuſquiſq; vocẽ ꝓximi ſui· Atq; ita diuiſit eos dñs ex illo loco in vniuerſas terras: et ceſſauerunt edificare ciuitatẽ· Et idcirco vocatũ eſt nomen loci illius babel: q; ibi cõfuſum eſt labiũ vniuerſe terre· Et inde diſpſit eos dñs ſup faciẽ cũctarũ regionũ· He ſunt generatiões ſem· Sem erat centũ ãnoꝝ q̃n genuit arphaxat: biẽnio poſt diluuiũ· Vixitq; ſem poſtq̃ genuit arphaxat q̃ngentis ãnis: et genuit filios et filias· Poꝛro arphaxat vixit triginta q̃nq; annis: et genuit ſale· Vixit q; arphaxat poſtq̃ genuit ſale trecentis tribus ãnis: et genuit filios et filias· Sale q̊q; vixit triginta ãnis: et genuit heber· Vixitq; ſale poſtq̃ genuit heber q̃dringentis tribus annis: et genuit filios et filias· Vixit autẽ heber triginta q̃tuoꝛ ãnis: et genuit phalech Et vixit heber poſtq̃ genuit phalech quadringentis triginta annis: et genuit filios et filias· Vixit quoq; phalech triginta annis: et genuit reu· Vixitq; phalech poſtq̃ genuit reu ducentis nouẽ annis: et genuit filios et filias· Vixit aũt reu triginta q̃nq; annis: et genuit ſaruch· Vixit q̊q; reu poſtq̃ genuit ſaruch ducẽtis ſeptẽ annis: et genuit filios et filias· Vixit aũt ſaruch triginta ãnis: et genuit nachoꝛ· Vixitq; ſaruch poſtq̃ genuit nachoꝛ ducẽtis annis: et genuit filios et filias· Vixit aũt nachoꝛ viginti nouẽ annis: et genuit thare· Vixitq; nachoꝛ poſtq̃ genuit thare centũ decẽ et nouẽ annis: et genuit filios·ꝛ filias· Vixitq; thare ſeptuaginta annis: et genuit abꝛam·et nachoꝛ·et arã· He ſunt aũt generationes thare· Thare genuit abꝛam·nachoꝛ·et aram· Poꝛro arã genuit loth· Moꝛtuuſq; eſt aram ante thare patrẽ ſuũ: in terra natiuitatis ſue·in hur chaldeoꝝ· Duxerũt aũt abꝛam·et nachoꝛ vxoꝛes· Nomen vxoꝛis abꝛã: ſarai· Et nomẽ vxoris nachoꝛ: melcha filia arã patris melche et pr̃is iſche· Erat aũt ſarai ſterilis: nec habebat filios· Tulit itaq; thare abꝛã filiũ ſuũ et loth filiũ aram filiũ filij ſui: et ſarai nurũ ſuã: vxoꝛẽ abꝛam filij ſui: et eduxit eos de hur chaldeoꝝ ut irent in terrã chanaã· Veneruntq; vſq; aram: et habitauerũt ibi· Et facti ſunt dies thare ducentoꝝ quĩq; annorum: et moꝛtuus eſt in arã· ¶ Ca·xij·

DIxit aũt dñs ad abꝛam· Egredere de terra tua et de cognatione tua· et de domo patris tui: et veni in terrã quã mõſtrauero

tibi·Faciáq; te in gentē magnā:et bñdicā tibi·et magnificabo nomē tuū:erisq; bñdictus·Bñdicā bñdicentibus tibi:et maledicā maledicētibus tibi:atq; in te bñdicētur vniuerse cognatiões terre·Egressus ē itaq; abram sic̄ p̄cepat ei dñs:et iuit cū eo loth· Septuagintaquiq; annoꝝ erat abram:cū egrederet̄ de aram·Tulitq; sarai vxorē suam·et loth filium frīs sui·vniuersamq; substantiā quā possederāt:et aīas quas fecerant aram:et egressi sunt vt irent in terram chanaā·Cumq; venissent in eam:p trāsiuit abrā terrā vsq; ad locū sychem:et vsq; ad cōuallem illustrē·Chananeus aūt tūc erat in terra·Apparuit dñs abrā:et dixit ei·Semini tuo dabo terrā hāc·Qui edificauit ibi altare domino qui apparuerat ei:et inuocauit ibi nomē eius·Et inde trāsgrediens ad montē qui erat de tra orientē bethel·tetēdit ibi tabernaculū suū:ab occidēte habens bethel:et ab oriēte hay·Edificauit q̄q; ibi altare dño:et inuocauit nomē eius·Perexitq; abram vadēs:et vltra ꝑgrediēs ad meridiē·Facta est aūt fames in terra·Descenditq; abram in egiptū:ut peregrinaret̄ ibi· Preualuerat enī fames in terra·Cumq; ꝑpe esset vt ingrederet̄ egiptū:dixit sarai vxori sue·Noui q̄ pulchra sis mulier:et q̄ cū viderint te egiptii·dicturi sūt vxor illius ē:et interficient me·et te reseruabūt·Dic ergo obsecro te·q̄ soror mea sis·vt bene sit mihi ꝑpter te:et viuat anima mea ob gratiā tui·Cū itaq; ingressus esset abram egiptū: viderūt egiptii mulierē q̄ esset pulchra nimis·et nunciauerūt principes pharaoni:et laudauerūt eā apud illū·Et sublata ē mulier in domū pharaonis:abram vero bene vsi sunt ꝑpter illā·Fuerūtq; ei oues·et boues·et asini·et serui·et famule:et asine·et cameli·Flagellauit autē dñs pharaonē plagis maximis·et domū eius:ꝑpter sarai vxorem abrā·Vocauitq; pharao abrā:et dixit ei·Quidnam est hoc quod fecisti mihi? Quare nō indicasti mihi q̄ vxor tua esset? Quamobcausam dixisti esse sororē tuā:ut tollerē mihi eā in vxorē? Nunc igit̄ ecce cōiunx tua:accipe eā et vade·Precepitq; pharao sup abram viris:et deduxerunt eum et vxorē eius:et oīa que habebat. ¶ Ca·xiij·

Ascendit ergo abram de egipto:ipe et vxor eius· et omnia que habebat·et loth cū eo:ad australē plagā·Erat aūt diues valde in possessione aum et argēti· Reuersusq; est piter quo venerat a mendie in bethel·usq; ad locū vbi prius fixerat tabernaculū inter bethel·et hay·in loco altaris q̄ fecerat prius:et inuocauit ibi nomen dñi· Sed et loth qui erat cū abrā·fuerūt greges ouiū et armēta·et tabernacula:nec poterat eos capere terra vt habitarent simul· Erat quippe substātia eoꝝ multa:et nequibant habitare cōmuniter· Vñ facta ē rixa inter pastores gregū abram et loth· Eo aūt tpe chananeus et pherezeus habitabant in illa terra· Dixit ergo abrā ad loth· Ne queso sit iurgiū inter me et te:et inter pastores meos et pastores tuos·Fratres enī sumus·Ecce vniuersa terra coram te ē:recede a me obsecro·Si ad sinistrā ieris:ego dexterā tenebo·si tu dexterā elegeris:ego ad sinistrā pgā·Eleuatis itaq; loth oculis·vidit omnē circa regionē iordanis·q̄ vniuersa irrigabat̄·anteq; subuerteret dñs sodomā et gomorrā·sicut paradisus dñi:et sic̄ egiptus veniētibus in segor·Elegitq; sibi loth regionē circa iordanen:et recessit ab oriente·Diuisiq; sūt alterutrū a frē suo· Abrā habitauit in terra chanaā·Loth vero moratus est in opidis q̄ erāt circa iordanen:et habitauit in sodomis· Homines aūt sodomite pessimi erāt:et peccatores coram dño nimis·Dixitq; dñs ad abram:postq; diuisus ē ab eo loth·Leua oculos tuos in directū et vide a loco in quo nūc es:ad aquilonē et meridiem·ad orientē et occidentē· Omnē terrā quā aspicis:tibi dabo et semini tuo usq; in sempiternū· Faciāq; semen tuū sicut puluerē terre·Si q̄s pōt hoīm numerare puluerē terre:semē q̄q; tuū numerare poterit·Surge & ambula terrā·in lōgitudine et in latitudine sua:q; tibi daturus sū eā·Mouēs igit̄ tabernaculū suū abrā· venit et habitauit iuxta cōuallē mambre:q̄ ē in hebron· Edificauitq; ibi altare dño. ¶ Ca·xiiij·

Actū est autē in illo tēpore vt amraphel rex sennaar·et arioch rex ponti et

chodorlaomor rex elamitarū et thadal rex gentiū. inirent bellū cōtra basa regem sodomorꝝ: et ɔtra bersa regem gomorre. et ɔtra sennaar regē adame. et cōtra semeber regē seboym. cōtraqꝫ regem bale: ip̄a est segor. Omnes hi cōuenerunt in vallem siluestrē: que nūc est mare salis. Duodecim enī annis seruierant chodorlaomor: et tertiodecimo anno recesserūt ab eo. Igit̄ quartodecimo anno. venit chodorlaomor et reges q̄ erāt cū eo ⁊ ꝑcusserūt raphaym ī astaroth. et in carnaym. et zuzim cū eis: etenī in sabe cariathaym. et chorreos in montibus seyr. usqꝫ ad campestria pharan: que est in solitudine. Reuersiqꝫ sunt et venerūt vsqꝫ ad fontē mesphat. ip̄a est cades: et ꝑcusserūt oēm regionē amalechitarū. et amorreorū q̄ habitabāt ī asasonthamar. Et egressi sunt rex sodomorꝝ. et rex gomorre. rexqꝫ adame. et rex seboym. necnō et rex bale q̄ est segor. et direxerūt aciē ɔtra eos in valle siluestri: scilicꝫ aduersus chodorlaomor regem elamitarū. et thadal regem gētium. et amraphel regē sennaar. et arioch regē ponti quatuor reges aduersus quīqꝫ. Vallis aūt siluestris habebat puteos multos bituminis. Itaqꝫ rex sodomorū et rex gomorre. terga verterūt. ceciderūtqꝫ ibi: et qui remāserant. fugerūt ad montē. Tulerunt aūt omnem substantiā sodomorꝝ. et gomorreorꝝ et vniuersa que ad cibū pertinent: et abierunt. necnon et loth et substantiā eius. filiū fratris abram: qui habitabat in sodomis. Et ecce vnus qui euaserat. nunciauit abrā hebreo: qui habitabat in cōualle mambre amorrei. fratris eschol. et fr̄is aner. Hi enī pepigerant fedus cum abram. Quod cum audisset abram. captū vicꝫ loth fratrē suū numerauit expeditos vernaculos suos trecentosdecē et octo: et ꝑsecutus est eos vsqꝫ dan. Et diuisis socijs: irruit super eos nocte. Percussitqꝫ eos et ꝑsecutus ē vsqꝫ soba et phenicen: q̄ est ad leuā damasci. Reduxitqꝫ omnē substantiā: et loth fratem suum cum substantia illius: mulieres quoqꝫ et populū. Egressus est aūt rex sodomorꝝ in occursum eius. postq̄ꝫ reuersus est a cede chodorlaomor. et regū qui cū eo erant: in valle sabe que est vallis regis. At vero melchisedech rex salem. ꝓferens panem et vinū: erat enī sacerdos dei altissimi: benedixit ei: et ait. Benedictus abram deo excelso. qui creauit celū et terrā: et bn̄dictus deus excelsus: quo ꝓtegente hostes in manibus tuis traditi sunt. Et dedit ei decimas ex omībus. Dixit aūt rex sodomorū ad abrā. Da mihi aīas: cetera tolle tibi. Qui respondit ei. Leuo manū meā ad dn̄m deum excelsum. possessorē celi et terre: q̄ a filo subtegminis vsqꝫ ad corrigiā calige nō accipiā ex omībus q̄ tua sunt. ne dicas. ego ditaui abrā: exceptis his q̄ comederūt iuuenes. et ꝑtibus virorꝝ qui venerūt mecū. aner. eschol. et mābre. Ipsi accipiēt ꝑtes suas. ¶ Ca. xv.

HIs itaqꝫ trāsactis: factus ē sermo dn̄i ad abrā ꝑuisionē dicēs. Noli timere abrā. Ego protector tuus: et merces tua magna nimis. Dixitqꝫ abram. Dn̄e deus quid dabis mihi? Ego vadā absqꝫ liberis et filius ꝓcuratoris domus mee: iste damascus elyezer. Addiditqꝫ abram. Mihi aūt nō dedisti semē: et ecce vernaculus meus. heres meus erit. Statimqꝫ ſmo dn̄i factus est ad eū dicēs. Nō erit hic heres tuus: sed qui egredietur de vtero tuo: ip̄m habebis heredē. Eduxitqꝫ eū foras: et ait illi. Suspice celū: et numera stellas si potes. Et dixit ei. Sic erit semen tuū. Credidit abram deo: et reputatū est illi ad iustitiā. Dixitqꝫ ad eū. Ego dn̄s q̄ eduxi te de hur chaldeorū: vt darē tibi terrā istā et possideres eā. At ille ait. Dn̄e deus: vnde scire possum q̄ possessurus sim eam? Et respōdit dn̄s. Sume inquit mihi vaccā triennē ⁊ caprā trimam: et arietē annorꝝ triū: turturē quoqꝫ et colūbā. Qui tollens vniuersa hec diuisit ea ꝑ mediū: et vtrasqꝫ ꝑtes ɔtra se altrinsecus posuit. Aues aūt nō diuisit. Descēderūtqꝫ volucres sup cadauera: et abigebat eas abrā Cūqꝫ sol occūberet. sopor irruit sup abrā: et horror magnus ⁊ tenebrosus inuasit eū. Dictūqꝫ est ad eū. Scito p̄no scens. q̄ peregrinū futurū sit semē tuū in terra nō sua: et subijciēt eos seruituti: et affligent quadringentis annis. Verūtamē gentē cui seruituri sunt ego iudicabo: et post hec egredientur

cū magna substantia. Tu aūt ibis ad p̄res
tuos in pace sepultus ī senectute bona. Ge
neratiōe aūt quarta reuertent̄ huc. Nec dū
enī cō plete sunt iniq̄tates amorreorꝝ: vsqꝫ
ad p̄ñs tps. Cū ergo occubuisset sol. facta
est caligo tenebrosa: ⁊ apparuit clibanus fu
mans: et lāpas ignis trāsiens inter diuisio-
nes illas. In die illo pepigit dñs fedus cū
abram dicēs. Semini tuo dabo terrā hāc: a
fluuio egipti vsqꝫ ad fluuiū magnū eufra-
ten: cineos. et cinezeos. cethmoneos. et ethe
os. et ferezeos: raphaim q̄qꝫ et amorreos:
chananeos. et gergeseos. et iebuseos.
Igitur sarai vxor abram nō Ca. xvj.
genuerat sibi liberos: sed habēs ancil
lā egiptiā no īe agar. dixit marito suo. Ec-
ce ꝯclusit me dñs ne parerem: ingredere ad
ancillā meā: si forte saltē ex illa suscipiā fi-
lios. Cunqꝫ ille acquiesceret deprecāti: tulit
agar egiptiā ancillā suā. post annos decem
quā habitare ceperant in terra chanaan: et
dedit eā viro suo vxorē. Qui ingressus est
ad eam. At illa ꝯcepisse se vidēs: despexit
dñam suā. Dixitqꝫ sarai ad abram. inique
agis cōtra me. Ego dedi ancillā meā in si-
nū tuū: que videns q̄ ꝯcepit. despectui me
habet. Iudicet dñs inter me et te. Cui respō
dit abram. Ecce ait ancilla tua ī manu tua
est: vtere ea vt libet. Affligente igit̄ eā sa-
rai: fugā inijt. Cunqꝫ inuenisset eā angelus
dñi iuxta fontē aque in solitudine que ē in
via sur in deserto: dixit ad illā. Agar ancil
la sarai. vnde venis? et quo vadis? Que re
spōdit. A facie sarai domine mee ego fugio
Dixitqꝫ ei angelus dñi. Reuertere ad do-
minā tuā: et humiliare sub manu illius. Et
rursum. Multiplicans inquit multiplicabo
semen tuū: et nō numerabit̄ p̄ multitudine
Ac deinceps: ecce ait ꝯcepisti. ⁊ paries filiū
vocabisqꝫ nomen eius ysmahel: eo q̄ au
dierit dñs afflictionē tuā. hic erit ferus hō.
Manus eius cōtra om̄es: et manus oīm
ꝯtra eū: et e regiōe vniuersorꝝ fratrū suorꝝ
figet tabernacula. Vocauit aūt agar nomē
domini qui loquebat̄ ad eam: tu deus qui
vidisti me. Dixit enī. Profecto hic vidi po
steriora vidētis me. Propterea appellauit
puteū illū: puteū viuentis et videntis me.
Ipse ē inter cades et barad. Peperitqꝫ agar
abre filiū: qui vocauit nomē eius ysmahel
Octoginta et sex annorꝝ erat abram. quā-
do peperit ei agar ysmahelē. Ca. xvij.
Postq̄ꝫ vero nonaginta et nouē anno
rū esse ceperat: apparuit ei deus. Dixit
qꝫ ad eū. Ego dñs omīpotēs. Ambula co
rā me: et esto p̄fectus. Ponāqꝫ fedus meū
inter me et te: et multiplicabo te vehemēter
nimis. Cecidit abram ꝓnus in faciē. Dixit-
qꝫ ei deus. Ego sum: et ponā pactū meū te-
cum: erisqꝫ pater multarū gentiū. Nec vltra
vocabit̄ nomē tuū abram. sed appellaberis
abraham: q2 pater multarū gentiū ꝯstitui
te. Faciāqꝫ te crescē vehemētissime et ponā
te in gentibus. regesqꝫ ex te egredient̄: et sta
tuā pactū meū inter me et te et inter semen
tuū post te ī generatiōibus suis federe sem-
piterno: ut sim deus tuus. et semīs tui post
te. Daboqꝫ tibi ⁊ semini tuo post te terrā pe
regrinatiōis tue. omnē terrā chanaā. in pos
sessionē eternā: eroqꝫ deus eorꝝ. Dixit iterū
deus ad abrahā. Et tu ergo custodies pa-
ctū meū: et semen tuū post te in generatiōi-
bus suis. Hoc est pactū meū q̄d ob serua-
bitis inter me et vos et semen tuū post te.
Circūcidet̄ ex vobis om̄e masculinū: et cir
cūcidetis carnē p̄pucij vestri: ut sit in signū
federis inter me et vos. Infans octo dierū
circūcidet̄ in vobis. Om̄e masculinū in ge-
nerationibus vr̄is. tam vernaculus q̄ꝫ em-
ptitius circūcidet̄: et quicūqꝫ fuerit de stirpe
vestra. Eritqꝫ pactū meū in carne vestra in
fedus eternū. Masculus cuius p̄pucij caro
circūcisa nō fuerit. delebit̄ anima illa de po-
pulo suo: quia pactū meū irritū fecit. Dixit
quoqꝫ deus ad abraham. Sarai vxorē tuā
nō vocabis sarai: sed saram. Et bn̄dicā ei:
et ex illa dabo tibi filiū cui bn̄dicturus sum
Eritqꝫ in natiōes: et reges ꝓpl'orꝝ orient̄ ex
eo. Cecidit abrahā in faciē suā: ⁊ risit in cor
de suo dicēs. Putasne centenario nascetur
filius: et sara nonagenaria pariet? Dixitqꝫ
ad deū. Vtinā ysmahel viuat corā te. Et
ait deus ad abrahā. Sara vxor tua pariet
tibi filiū: vocabisqꝫ nomē eius isaac. Et cō
stituā pactū meū illi ī fedus sempiternū: et
semini eius post eum. Sup ysmahel quoqꝫ

exaudiui te. Ecce benedicā ei: et augebo et multiplicabo eū valde. Duodecim duces generabit: et faciā illū crescere in gentē magnā. Pactū vero meū statuā ad isaac. quē pariet tibi sara tpe isto: in āno altero. Cūq; finitus esset sermo loquentis cū eo: ascendit deus ab abrahā. Tulit aūt abrahā ysmahel filiū suū. et oēs vernaculos domus sue. vniuersos q̄s emerat: ec cunctos mares ex omībus viris domus sue: et circūcidit carnē p̄pucij eoꝝ. statim in ip̄a die sicut p̄cepat ei deus. Abrahā nonaginta et nouē erat annorū. qn̄ circūcidit carnē p̄pucij sui: ⁊ ysmahel filius suus tredecim annos impleuerat: tpe circūcisionis sue. Eadē die circūcisus ē abrahā. et ysmahel filius eius. et oēs viri domus illius: tā vernaculi q̄ emptitij et ali enigene pariter circūcisi sunt. ¶ Ca. xviij.

APparuit aūt ei dn̄s in ꝯualle mābre: sedenti in ostio tabernaculi sui in ip̄o feruore diei. Cūq; eleuassz oculos: apparuerunt ei tres viri stātes ꝓpter eū. Quos cū vidisset. cucurrit in occursum eorū de ostio tabernaculi sui: et adorauit in terra: et dixit. Dn̄e si inueni gratiā in oculis tuis. ne trāseas seruū tuū: sz afferā pauxillū aque. ⁊ lauētur pedes vr̄i: et requiescite sub arbore. Ponāq; bucellā panis: et ꝯfortet̄ cor vestrū: postea trāsibitis. Idcirco enī declinastis ad seruū vr̄m. Qui dixerūt fac vt locutus es. Festinauit abrahā in tabernaculū ad sarā dixiq; ei. Accelera: tria sata simile cōmisce et fac subcinericios panes. Ip se vero ad armentū cucurrit: et tulit inde vitulum tenerrimū et optimū: deditq; puero. Qui festinauit: et coxit illū. Tulit quoq; butirū ⁊ lac. et vitulū quē coxerat: et posuit corā eis. Ip se vero stabat iuxta eos sub arbore. Cūq; comedissent: dixerūt ad eū. Vbi est sara vxor tua? Ille rn̄dit. Ecce in tabernaculo est. Cui dixit. Reuertens veniā ad te tempore isto. vita comite: et habebit filiū sara vxor tua. Quo audito sara: risit post ostiū tabernaculi. Erant aūt ambo senes. ꝓuecteq; etatis: et desierāt sare fieri muliebria. Que risit occulte dicēs. Postq̄ ꝯsenui et dn̄s meus vetulus est: voluptati operā dabo? Dixit aūt dn̄s ad abrahā. Quare risit sara vxor tua dicens: num vero paritura sum anus? Nūquid deo quicq̄ est difficile? Iuxta cōdictū reuertar ad te hoc eodē tpe. vita comite: et habebit sara filiū. Negauit sara dicens. nō risi: timore pterrita. Dn̄s aūt. nō est inquit ita: sed risisti. Cum ergo surrexissent inde viri. direxerunt oculos ꝯtra sodomā: et abraham simul gradiebat̄: deducēs eos. Dixitq; dominus. Num celare potero abraham que gesturus sum. cū futurus sit in gentem magnā ac robustissimā: et benedicēde sint in eo om̄es nationes terre? Scio enī q̄ p̄cepturus sit filijs suis. et domui sue post se. ut custodiāt viā dn̄i: et faciant iudiciū et iustitiā: vt adducat dn̄s ꝓpter abrahā oīa que locutus est ad eum. Dixit itaq; dominus. Clamor sodomoꝝ et gomorreorum multiplicatus est: et peccatū eoꝝ aggrauatū est nimis. Descendā et videbo: utrū clamorē qui venit ad me ope cōpleuerint. an nō est ita: ut sciam. Cōuerterūtq; se inde: et abierūt sodomā. Abrahā vero adhuc stabat corā dn̄o: et appropinquans ait. Nunquid pdes iustū cū impio? Si fuerint quinquaginta iusti in ciuitate: pibunt simul: et nō parces loco illi ꝓpter q̄nq̄ginta iustos. si fuerint in eo? Absit a te. ut rē hanc facias: et occidas iustū cum impio: fiatq; iustus sicut impius. Non est hoc tuū: qui iudicas omnē terram. Nequaq̄ facies iudiciū hoc Dixitq; dn̄s ad eū. Si inuenero sodomis quīquaginta iustos in medio ciuitatis dimittā omī loco ꝓpter eos. Rn̄dit abrahā: et ait. Quia semel cepi: loquar ad dominū meū cū sim puluis et cinis. Quid si minus q̄nquaginta iustis quinq; fuerint: delebis ꝓpter q̄draginta q̄nq; vniuersam vrbē? Et ait. Non delebo si inuenero ibi q̄draginta q̄nq;. Rursumq; locutus ē ad eū. Si aūt q̄draginta inuēti fuerint q̄d facies? Ait. Nō pcutiā ꝓpter quadraginta. Ne queso inq̄t indigneris dn̄e si loquar. Quid si ibi inuēti fuerint triginta? Respondit. Nō faciā: si inuenero ibi triginta. Quia semel ait cepi: loquar ad dominū meū. Quid si ibi inuēti fuerint viginti? Ait. Non interficiam ꝓpter viginti. Obsecro inquit ne irascaris domine: si loquar adhuc semel. Quid si inuenti

fuerunt ibi dece? Dixit nō delebo ꝓpter decē
Ab ꝯt dñs postq̄ cessauit loqui ad abrahā
et ille reuersus est in locū suū. ¶ Ca. xix.
Venerūtq; duo angeli sodomā vesꝑe
sedēte loth in foribus ciuitatis. Quī
cū vidisset eos surrexit. et iuit obuiam eis:
adorauitq; ꝓnus in terrā: et dixit. Obsecro
dñi. declinate i domū pueri vr̄i: et manete
ibi. Lauate pedes vr̄os: et mane ꝓficisce-
mini in viā vestrā. Qui dixerūt. Minime:
sed in platea manebim⁹. Cōpulit illos opi
do ut diuerterēt ad eum. Ingressiq; domū
eius fecit diuinū: et coxit azima: ⁊ comede
rūt. Prius aūt q̄ irent cubitū: viri ciuitatis
vallauerūt domū illius. a puero vsq; ad se
nem: omis ꝑplus simul. Vocauerūtq; loth
et dixerūt ei. Vbi sunt viri q̄ introierūt ad
te nocte? Educ illos huc: ut cognoscamus
eos. Egressus ad eos loth. post tergū accu
dens ostiū ait. Nolite queso ffres mei: noli-
te malū hoc facere. Habeo duas filias: que
necdū cognouerūt virū. Educā eas ad vos
et abutemini eis sicut vobis placuerit: dū-
modo vnis istis nihil mali faciatis: q̄ in-
gressi sunt sub vmbra culminis mei. At illi
dixerūt. Recede illuc. Et rursus. Ingressus
es in quiūt ut aduena: nūquid vt iudices?
Te ergo ipsum magis q̄ hos affligemus.
vimq; faciebant loth vehemētissime. Iāq;
ꝓpe erat ut effringerēt fores: et ecce miserūt
manū viri. et introduxerūt ad se loth. clau-
seruntq; ostiū: et eos q̄ foris erāt ꝑcusserūt
cecitate. a minimo vsq; ad maximū: ita vt
ostiū inuenire nō possent. Dixerunt aūt ad
loth. Habes hic quēpiam tuoꝝ generum.
aut filios aut filias? Omēs q̄ tui sunt educ
de vrbe hac. Delebimus enī locum istū: eo
q̄ increuerit clamor eorū corā domino: qui
misit nos ut perdamus illos. Egressus itaq;
loth. locutus est ad generos suos: q̄ acce-
ptur erāt filias eius: et dixit. Surgite ⁊ egre
dimini de loco isto: q̄ delebit dñs ciuitatē
hanc. et visus est eis quasi ludens loqui.
Cunq; esset mane: cogebant eū angeli di-
centes. Surge. tolle vxorē tuā. et duas fili-
as quas habes: ne et tu ꝑiter pereas in sce
lere ciuitatis. Dissimulante illo. apprehēde
runt manū eius et manū vxoris ac duarū
filiarū eius. eo q̄ parceret dñs illi: eduxerūt
q̄; eū et posuerūt extra ciuitatē: ibiq; locuti
sunt ad eū dicētes. Salua animā tuā. Noli
respicere post tergū. nec stes in oī loco cir-
ca regionē: sed in mōte saluū te fac: ne ⁊ tu
simul pereas. Dixitq; loth ad eos. Queso
dñe mi: q̄ inuenit seruus tuus gratiā coram
te. et magnificasti gloriā ⁊ misericordiā tu-
am quā fecisti mecū ut saluares aiam meā
nec possum in mōte saluari: ne forte apre-
hendat me malū et moriar. Est ciuitas hic
iuxta. ad quā possū fugere parua: et salua-
bor in ea. Nūquid nō modica est. et viuet
aīa mea? Dixitq; ad eū. Ecce etiā i hoc su
scepi ꝑces tuas: ut nō subuertā vrbem ꝓ q̄
locutus es. Festina et saluare ibi: q̄ nō po
tero facere quicq̄ donec ingrediaris illuc.
Idcirco vocatū ē nomē vrbis illius segor.
Sol egressus ē sup terrā: et loth ingressus ē
segor. Igit̄ dñs pluit sup sodomā ⁊ gomor
rā sulphur et ignē a dño de celo: et subuer
tit ciuitates has. et oēm circa regionē: vni
uersos habitatores vrbiū. et cūcta terre vi
rentia. Respiciensq; vxor eius post se versa
est in statuā salis. Abraham aūt diligēs
mane. vbi steterat ꝓius cū dño: intuitus est
sodomā et gomorrā. et vniuersam terrā re
gionis illius. Vidit q; ascendentē fauillam
de terra: q̄si fornacis fumū. Cū enī subuer-
teret dñs ciuitates regionis illius. recor-
datus est abrahe: et liberauit loth. de subuer
sione vrbiū in q̄bus habitauerat. Ascen-
dit q; loth de segor. et mānsit in mōte: due q̄
q; filie eius cū eo. Timuerat enī manere in
segor. Et mansit in spelūca ipse et due filie
eius cū eo. Dixitq; maior ad minorē. Pa-
ter noster senex est et nullus virorū remānsit
in terra: q̄ possit ingredi ad nos iuxta mo-
dū vniuerse terre. Veni inebriemus eū vī-
no. dormiamusq; cū eo: ut seruare possimus ex
patre nostro semē. Dederūt itaq; patri suo
bibere vinū nocte illa. Et ingressa est ma-
ior: dormiuitq; cū patre. At ille non sensit:
nec q̄n accubuit filia. nec quando surrexit.
Altera quoq; die dixit maior ad minorē.
Ecce dormiui hri cū patre meo. Demus ei
bibere vinū etiā hac nocte ⁊ dormies cū eo
vt saluemus semē de p̄re nr̄o. Dederuntq;

etiam et illa nocte patri suo bibere vinum. Ingressaq; minor filia dormiuit cum eo. Et nec quidē tunc sensit quādo cubuerit: vel quādo illa surrexit. Conceperūt ergo due filie loth de patre suo. Peperitq; maior filiū: et vocauit nomen eius moab. Ipse ē pater moabitarū vsq; in p̄sentē diē. Minor q̄q; pepert filium: et vocauit nomen eius ammon: id est filius populi mei: Ipse est pater ammonitarum vsq; hodie. Ca.xx.

ORtus est inde abraham in terrā australem. habitauit inter cades et sur: et peregrinatus ē in geraris. Dixitq; de sara vxore sua: soror mea ē. Misit ergo abimelech rex gerare: et tulit eā. Venit autē deus ad abimelech per somniū nocte: et ait illi. En morieris ꝓpter mulierē quā tulisti. Habet enī virū. Abimelech vero nō tetigerat eā. Et ait. Dñe: num gentē ignorantē. et iustā interficies? Nonne ipe dixit mihi soror mea ē. et ipsa ait frater meus est? In simplicitate cordis mei ⁊ mūdicia manuū mearū feci hoc. Dixitq; ad eū deus. Et ego scio q̄ simplici corde fecēis: et ideo custodiui te ne peccares in me: et nō dimisi ut tangeres eā. Nunc ergo redde viro suo vxorē: et orabit ꝓ te q̄ ꝓpheta est: et vives. Si aūt nolueris reddere: scito q̄ morte morieris tu et oīa q̄ tua sunt. Statimq; de nocte surgēs abimelech. vocauit oēs seruos suos: et locutus est vniuersa verba hec in auribus eorū. Timueruntq; oēs viri valde. Vocauit aūt abimelech etiā abraham: et dixit ei. Quid fecisti nobis? Quid peccauimus in te. q̄ induxisti sup me ⁊ sup regnū meū pctm̄ grāde? Que nō debuisti facere: fecisti nobis. Rursusq; expostulās ait. Quid vidisti ut hoc faceres? Rndit abraham. cogitaui mecū dicēs Forsitā nō ē timor dei in loco isto: et interficiēt me ꝓpter vxorē meā. Alias aūt et vere soror mea ē: filia p̄tris mei. et nō filia matris mee: et duxi eam in vxorē. Postq; aūt eduxit me deus de domo p̄tris mei: dixi ad eā. Hāc misericordiā facies mecū. In oī loco ad quē ingrediemur: dices q̄ frr tuus sim. Tulit igit abimelech oues et boues et seruos et ācillas: et dedit abraham. Reddiditq; illi saram vxorē suā: ⁊ ait. Terra coram vobis ē: ubicūq; tibi placuerit habita. Sare aūt dixit. Ecce mille argēteos dedi fratri tuo. Hoc erit tibi in velamē oculor̄ ad oēs q̄ tecū sunt: et q̄cunq; p̄texens memento te de p̄hensam. Orante aūt abraham. sanauit deus abimelech et vxorē. ācillasq; eius: et peperūt. Cōcluserat enī dñs omnē vuluā domus abimelech: ꝓpt̄ saram vxorē abraha.

VIsitauit aūt dñs saram Ca.xxi. sicut ꝓmiserat: et impleuit q̄ locutus ē. Concepitq; et peperit filiū in senectute sua: tpe quo p̄dixerat ei deus. Vocauitq; abraham nomē filij sui quē genuit ei sara. isaac Et circūcidit eū octauo die. sicut p̄ceperat ei deus: cū esset centū annor̄. Hac q̄ppe eta te p̄ns. natus est isaac. Dixitq; sara. Risū fecit mihi deus: et quicūq; audierit corrnde bit mihi. Rursumq; ait. Quis auditurus crederet abrahā. q̄ sara lactaret filiū: quē peperit ei iam senem? Creuit igit puer: et ablactatus ē. Fecitq; abraha grāde cōuiuiū in die ablactatiōis eius. Cūq; vidisset sara filiū agar egptie. ludentē cū isaac filio suo: dixit ad abraham. Eīce ācillā hāc ⁊ filiū ei? Non enī erit heres filius ancille: cum filio meo isaac. Dure accepit hoc abraham ꝓ filio suo. Cui dixit deus. Non tibi videatur asperū sup puero ⁊ sup ancilla tua. Omia q̄ dixerit tibi sara. audi vocē eius: q̄ in isaac vocabit̄ tibi semē. Sed et filiū ancille faciā in gentē magnā: q̄ semen tuū est. Surrexit itaq; abraham mane: et tollens panē. et vtrē a que. imposuit scapule eius. tradiditq; puerū: et dimisit eā. Que cū abiisset: errabat in solitudine bersabee. Cumq; consumpta esset aqua in utre: abiecit puerū sub ter vnā arborem. q̄ ibi erat: et abiit. Seditq; e regione ꝓcul: q̄si tum pōt arcus iacere. Dixit enī. Nō videbo morientē puerū. Et sedens contra: leuauit vocē suā ⁊ fleuit. Exaudiuit aūt deus vocē pueri. Vocauitq; angelus dñi agar de celo dicēs. Quid agis agar Noli timē. Exaudiuit enī dñs vocē pueri: de loco in quo ē. Surge et tolle puerū. et tene manū illius: q̄ in gentē magnā faciam eū. Aperuitq; oculos eius deus. Que vidēs puteū aq̄. abiit ⁊ impleuit utrē: deditq; puero bibere: et fuit cū eo. q̄ creuit et morat̄us

est in solitudine: factusq; ē iuuenis sagitta-
rius. Habitauitq; in deserto pharan. Et ac
cepit illi mater sua vxorem de terra egipti.
Eodē tpe dixit abimelech ⁊ phicol p̄nceps
exercitus eius ad abrahā. Deus tecū est in
vniuersis q̄ agis. Iura ergo p dn̄m. ne no-
ceas mihi. et posteris meis stirpiq; mee: sz
iuxta misericordiā quā feci tibi: facies mihi
et terre in qua versatus es aduena. Dixitq;
abraham. ego iurabo. Et increpauit abime
lech ꝓpter puteū aque: quē vi abstulerant
serui eius. Rn̄ditq; abimelech. Nesciui q̄s
fecerit hāc rē. Sed et tu nō indicasti mihi: et
ego nō audiui p̄ter hodie. Tulit itaq; abra
ham. oues. et boues: et dedit abimelech.
Percusserūtq; ambo fedus. Et statuit abra
ham septē agnas gregis seorsum. Cui di-
xit abimelech. Quid sibi volūt septē agne
iste: quas stare fecisti seorsum? At ille. Se
ptem inquit agnas accipies de manu mea
vt sint mihi in testimoniū: qm̄ ego fodi pu
teū istū. Idcirco vocatus est locus ille bersa
bee. q2 ibi vterq; iurauit: et inierūt fedus ꝓ
puteo iuramēti. Surrexit aūt abimelech. et
phicol p̄nceps exercitus eius: reuersiq; sunt
in terrā palestinorū. Abraham vero plan-
tauit nemus in bersabee. et inuocauit ibi no
men dn̄i dei eterni: et fuit colonus terre pa
lestinorū diebus multis. ¶ Ca. xxij.
Que postq̄ gesta sunt. temptauit deus
abrahā: et dixit ad eū. Abraham abrahā
Ille respōdit. Assum. Ait illi. Tolle filiū tu-
um vnigenitū quē diligis isaac: et vade in
terrā visionis: atq; ibi offeres eū in olocau
stū: sup vnū montiū quē mōstrauero tibi.
Igit̄ abrahā de nocte ꝯsurgens. strauit asi-
nū suū: ducens secū duos iuuenes. et isaac
filiū suū. Cūq; ꝯcidisset ligna in olocaustū:
abijt ad locū quē p̄cepat ei deus. Die aūt
tertio. eleuatis oculis vidit locum ꝓcul: di-
xitq; ad pueros suos. Expectate hic cū asi
no: ego et puer illuc vsq; ꝓperantes: postq̄
adorauerimus reuertemur ad vos. Tulit
q̄q; ligna olocausti: et imposuit sup isaac fi
liū suū. Ip̄e vero portabat in manibus ignē
et gladiū. Cūq; duo pgerēt simul: dixit isa
ac pr̄i suo. Pater mi. At ille respōdit. Quid
vis fili? Ecce inquit ignis et ligna: vbi est
victima olocausti? Dixit autē abraham.
Deus ꝓuidebit sibi victimā olocausti fili
mi. Pergebāt ergo pariter: et venerūt ad lo-
cū quē ostēderat ei deus. In quo edificauit
altare: et desup ligna cōposuit. Cūq; colli-
gasset isaac filiū suū: posuit eū in altare su-
per struē lignorū: extēditq; manū ⁊ arripuit
gladiū: ut immolaret filiū suū. Et ecce ange
lus dn̄i de celo clamauit dicēs. Abraham
abrahā. Qui respondit. Assum. Dixitq; ei.
Nō extendas manū tuā super puerū: neq;
facias illi quicq̄. Nūc cognoui ꝙ timeas
dominū: et nō pepercisti vnigenito filio tuo
ꝓpter me. Leuauit abrahā oculos suos: vi
ditq; post tergū arietē inter vepres. herentē
cornibus. Quē assumēs: obtulit olocaustū
ꝓ filio: appellauitq; nomen loci illius: dn̄s
videt. Vnde vsq; hodie dicitur: in monte
dn̄s videbit. Vocauit aūt angelus domini
abraham scd̄o de celo dicens. Per memet-
ip̄m iuraui dicit dn̄s: q2 fecisti hāc rem. et
nō pepcisti filio tuo vnigenito ꝓpter me. bn̄
dicam tibi: et multiplicabo semen tuū sicut
stellas celi: et velut arenā q̄ est in litore ma
ris. Possidebit semē tuū portas inimicorū
suorū: et bn̄dicent̄ in semine tuo oēs gētes
terre: quia obedisti voci mee. Reuersus est
abrahā ad pueros suos: abieruntq; bersa-
bee simul: et habitauit ibi. His ita gestis
nūciatū est abrahā. ꝙ melcha q̄q; genuissz
filios nachor fratri suo: hus p̄mogenitū. et
bum fr̄em eius. et chamuel patrē syrorū. et
caseth. et azau. pheldas quoq; et yedlaf. et
batuhel: de q̄ nata ē rebecca. Octo istos ge-
nuit melcha: nachor fr̄i abrahā. Cōcubina
vero illius noīe roma. pepit thabee. et ga-
on: et thaas. et maacha. ¶ Ca. xxiij.
Dixit aūt sara centūuigintisep tē annis
et mortua ē in ciuitate arbee. que ē hebron
in terra chanaan. Venitq; abrahā vt plan-
geret et fleret eā. Cūq; surrexisset ab officio
funeris: locutus ē ad filios heth dicēs. Ad-
uena sum et pegrinus apud vos: date mi-
hi ius sepulchri vobiscū. ut sepeliā mortuū
meū. Rn̄derūt filij heth dicētes. Audi nos
dn̄e. Princeps dei es apud nos: in electis se
pulchris nr̄is sepeli mortuū tuū: nullusq; te
ꝓhibere potent: quin in monumento eius

sepelias mortuū tuū. Surrexit abraham et adorauit ꝓpl'm terre: filios videlicet heth. Dixitq; ad eos. Si placet anime vr̄e vt sepeliā mortuū meū. audite me: et intercedite ꝓ me apud ephron filiū seor: vt det mihi spelūcā duplicē quā habet in extrema parte agri sui. Pecunia digna tradat eā mihi coram vobis in possessionē sepulchri. Habitabat aūt ephron in medio filiorū heth. Rn̄ditq; ephron ad abrahā: cunctis audientibus q̄ ingrediebant̄ portā ciuitatis illius dicens. Nequaq̄ ita fiet dn̄e mi: sed tu magis ausculta qd̄ loquor. Agrū trado tibi et spelūcā q̄ in eo est: pn̄tibus filijs ꝓpl'i mei. Sepeli mortuū tuū. Adorauit abrahā corā dn̄o et populo terre: et locutus est ad ephron: circūstāte plebe eius. Queso vt audias me. Dabo pecuniā ꝓ agro: suscipe eā: et sic sepeliā mortuū meū in agro. Rn̄ditq; ephrō. Dn̄e mi audi me. Terrā quā postulas q̄dringentos siclos argēti valet. Istud ē p̄ciū inter me et te? Sed quantū est hoc? Sepeli mortuū tuū. Quod cū audisset abrahā appendit pecuniā quā ephron postulauerat audiētibus filijs heth q̄dringētos siclos argenti: ꝓbate monete publice. Cōfirmatus est ager quondā ephronis. in quo erat spelunca duplex respiciens mambre. tā ipse q̄ spelūca: et om̄es arbores eius in cūctis terminis eius ꝑ circuitū abrahe in possessionē videntibus filijs heth: et cunctis q̄ intrabāt portā ciuitatis illi⁹. Atq; ita sepeliuit abraham sarā vxorē suā. in spelūca agri duplicique respiciebat mambre: hec est ebron. in terra chanaan. Et confirmatus est ager. et antrū qd̄ erat in eo. abrahe in possessionē monumenti. a filijs heth. ¶ Ca. xxiiij.

ERat aūt abrahā senex dierūq; multorꝝ: et dn̄s in cunctis benedixerat ei. Dixitq; ad seruū seniorē domus sue q̄ preerat omibus q̄ habebat. Pone manū tuā subter femur meū. ut adiurē te ꝑ deū celi et terre. ut nō accipias vxorē filio meo de filiabus chananeorꝝ. inter q̄s habito: sꝫ ad terram et cognationē meā ꝓficiscaris: et inde accipias vxorē filio meo ysaac. Rn̄dit seruus. Si noluerit mulier venire mecū in terram hanc: nūquid reducē debeo filiū tuū ad locū de quo tu egressus es? Dixitq; abraham. Caue ne qn̄ reducas filiū meum illuc Dn̄s celi et terre q̄ tulit me de domo patris mei. et de terra natiuitatis mee. q̄ locutus ē mihi. et iurauit mihi dicēs. semini tuo dabo terrā hāc: ipe mittet angelū suū corā te. et accipies inde vxorē filio meo. Sin autē mulier noluerit sequi te. nō teneberis iuramēto: filiū tm̄ meū ne reducas illuc. Posuit ergo ꝑuus manū sub femore abrahā dn̄i sui et iurauit illi sup ꝑmone hoc. Tulitq; decē camelos de grege dn̄i sui et abijt. ex oībus bonis eius portās secū: ꝓfectusq; prexit in mesopotamiā. ad vrbem nachor. Cūq; camelos fecissꝫ accumbere extra opidū. iuxta puteū aque. vespere. eo tpe quo solēt mulieres egredi ad hauriendā aquā: orauit dominū dicēs. Dn̄e deus dn̄i mei abrahā. occurre obsecro mihi hodie: ⁊ fac miſericordiā cū dn̄o meo abraham. Ecce ego sto prope fontē aque: ⁊ filie habitatorꝝ huius ciuitatis egredient̄ ad hauriendā aquā. Igit̄ puella cui dixero. inclina ydriā tuā vt bibā. et illa rn̄derit bibe. quin et camelis tuis dabo potū: ipsa ē quā p̄parasti seruo tuo isaac: et ꝑ hoc intelligā. q̄ feceris misericordiā cum dn̄o meo abraham. Necdū intra se verba cōpleuerat: et ecce rebecca egrediebat̄ filia bathuel filij melche vxoris nachor fratris abrahā. hn̄s ydriā in scapula sua: puella decora nimis. virgoq; pulcherrima. et incognita viro. Descēderat aūt ad fontē et impleuerat ydriā aqua: ac reuertebat̄. Occurritq; ei ꝑuus et ait. Pauxillū aque mihi ad bibendū p̄be de ydria tua. Que rn̄dit. Bibe dn̄e mi. Celenterq; deposuit ydriā sup vlnā suā: et dedit ei potū. Cūq; ille bibisset. adiecit. Quin ⁊ camelis tuis hauriā aquā: donec cūcti bibāt. Effundēsq; ydriā in canalib⁹ recurrit ad puteū vt hauriret aquā: et haustā oībus camelis dedit. Ipse aūt cōtemplabat̄ eā tacitus: scire volens vtrū ꝓsperū iter suū fecissꝫ deus an nō. Postq̄ aūt biberūt cameli ꝓtulit vir in aures aureas. appendētes siclos duos: et armillas totidē pondo siclorꝝ decem. Dixitq; ad eam. Cuius es filia? Indica mihi. Est in domo patris tui locus ad manendū? Que respōdit.

Filia sum bathuelis filij nachor: quē pepe
rit ei melcha. Et addidit dicens. Palearum
quoqꝫ et feni plurimū ē apud nos: et locus
spaciosus ē ad manendū. Inclinauit se ho-
mo. et adorauit dn̄m dicēs. Bn̄dictus dn̄s
deus dn̄i mei abrahā. q̄ nō abstulit miseri-
cordiā et veritatē suā a dn̄o meo: et recto
itinere me ꝑduxit in domū fratris dn̄i mei.
Cucurrit itaqꝫ puella: et nūciauit in domū
mr̄is sue omīa q̄ audierat. Habebat aūt re
becca fratrē noīe laban. Qui festinus egres
sus ē ad hoīem vbi erat fons. Cūqꝫ vidis-
set inaures. et armillas ī manibus sororis
sue. et audisset cūcta verba referētis hec lo-
cutus ē mihi hō: venit ad virū q̄ stabat iu-
xta camelos. et ꝓpe fontē aque: dixitqꝫ ad
eū. Ingredere bn̄dicte dn̄i. Cur foris stas?
p̄parauī domū et locū camelis tuis. Et intro
duxit eū in hospiciū. ac destrauit camelos:
deditqꝫ paleas et fenū. et aquā ad lauādos
pedes camelorꝫ: et virorꝫ q̄ venerāt cū eo.
Et appositus ē in ꝯspectu eius panis. Qui
ait. Nō comedā donec loquar sermones
meos. Rn̄dit ei. loquere. At ille: seruus inq̄t
abrahā sum. Et dn̄s bn̄dixit dn̄o meo val
de et magnificatus ē: et dedit ei oues. et bo-
ues. argentū et aurū seruos ⁊ ancillas. came
los et asinos. Et pepit sara vxor dn̄i mei fi-
liū dn̄o meo ī senectute sua: deditqꝫ illi oīa
que habuerat. Et adiurauit me dn̄s meus
dicēs. Nō accipies vxorē filio meo de filia
bus chananeorū. in quorū terra habito: sꝫ
ad domū pr̄is mei ꝑges: et de cognatione
mea. accipies vxorē filio meo. Ego vero rn̄
di dn̄o meo. Quid si noluerit venire mecū
mulier? Dn̄s ait in cuius ꝯspectu ambulo.
mittet angelū suū tecū. et diriget viā tuā:
accipiesqꝫ vxorem filio meo de cognatione
mea: et de domo patris mei. Innocēs eris a
maledictione mea: cū veneris ad ꝓximos
meos et nō dederint tibi. Veni g° hodie ad
fontē aque ⁊ dixi. Dn̄e deus dn̄i mei abra
ham. si direxisti viam meā in q̄ nūc ambu
lo. ecce sto iuxta fontē aque: et v̄go q̄ egre
dietur ad hauriendā aquā. audiēit a me. da
mihi pauxillū aque ad bibēdum de ydria
tua. et dixerit mihi. et tu bibe ⁊ camelis tuis
hauriā: ipa ē mulier quā p̄parauit dn̄s filio
dn̄i mei. Cunqꝫ hec tacitus mecū voluerē.
apparuit rebecca veniēs cū ydria quā por-
tabat in scapula: descēditqꝫ ad fontem: et
hausit aquā. Et aio ad eā. Da mihi paulu
lū bibere. Que festinans deposuit ydriā de
humero: et dixit mihi. Et tu bibe: et came-
lis tuis tribuā potū. Bibi: et adaquauit ca
melos. Interrogauiqꝫ eā et dixi. Cuius es
filia? Que respōdit. Filia bathuelis sum. fi-
lij nachor: quē peperit ei melcha. Suspendi
itaqꝫ inaures ad ornādum faciem eius: et
armillas posui in manibus eius. Pronusqꝫ
adorauī dn̄m: benedicēs dn̄o deo dn̄i mei
abrahā q̄ ꝑduxit me recto itinere: ut sume
rem filiā fr̄is dn̄i mei filio eius. Quā obrem
si facitis misericordiā et veritatē cū domino
meo. indicate mihi: sinautē aliud placet. et
hoc dicite mihi: ut vadam ad dexterā siue
ad sinistrā. Rn̄derūt laban et bathuel. A
dn̄o egressus est sermo. Non possumus ex-
tra placitū eius quicqꝫ aliud loqui tecum.
En rebecca corā te est: tolle eā et ꝓficiscere
et sit vxor filij dn̄i tui: sicut locutus est dn̄s.
Quod cum audisset puer abrahā: ꝓcidēs
adorauit in terra dn̄m. Prolatisqꝫ vasis ar
genteis et aureis. ac vestibus: dedit ea re-
becce ꝓmunere. Fratribus q°qꝫ eius et mr̄i
dona obtulit. Initoqꝫ cōuiuio: vescētes pa
riter ⁊ bibētes māserūt ibi. Surgēs aūt ma
ne locutus ē puer. Dimittite me: ut vadā
ad dn̄m meū. Rn̄derūt fr̄es eius et mater.
Maneat puella saltē decē dies apud nos:
et postea ꝓficiscet̄. Nolite ait me retinere:
qꝛ dn̄s direxit viā meā. Dimittite me: ut
ꝑgā ad dn̄m meū. Et dixerunt. Vocemus
puellā: et queramus ip̄ius voluntatē. Cū-
qꝫ vocata venisset: sciscitati sunt. Vis ire cū
homīe isto? Que ait. Vadā. Dimiserūt er-
go eam. et nutricē illius: seruūqꝫ abrahā et
comites eius: imp̄cantes ꝓspera sorori sue
atqꝫ dicentes. Soror nostra es. Crescas in
mille milia: et possideat semen tuū portas
inimicorꝫ suorꝫ. Igit̄ rebecca ⁊ puelle illius.
ascensis camelis secute sunt virū: qui festi-
nus reuertebat̄ ad dn̄m suū. Eo aūt tpe de-
ambulabat isaac ꝑ viā q̄ ducit ad puteū:
cuius nomen ē viuētis ⁊ vidētis. Habita
bat enī in t̄ra australi: et egressus fuerat ad

meditandū in agro inclinata iā die. Cunq3 eleuasset oculos: vidit camelos venientes ꝓcul. Rebecca quoq3 ꝯspecto isaac descēdit de camelo: et ait ad puerū. Quis est ille hō q̄ venit ꝑ agrū in occursū nobis? Dixitq3 ei. Ipse est dn̄s meus. At illa tollēs cito palliū suū cooperuit se. Seruus aūt cuncta q̄ gesserat narrauit dn̄o suo isaac. Qui introduxit eā in tabernaculū sare matris sue et accepit eā vxorē: et intantū dilexit eam: ut dolorē qui ex morte matris eius accide-

rat temperaret. ¶ Ca. xxv.

Abrahā vero aliā duxit vxorē nomīe cethurā: que pepit ei zamrā. et iexan. ⁊ madan. et madian. et iesboch. et sue. Iexan q̄q3 genuit saba. et dadan. Filij dadan fuerunt assurim et lathusim et laomim. At vero ex madian ortus ē epha. et opher. et enoch. et abida. et heldaa. Om̄es hi filij cethure. Deditq3 abrahā cūcta q̄ possederat isaac: filijs aūt ꝯcubinarū largitus ē munera: et sepauit eos ab isaac filio suo dū adhuc ipe viueret ad plagā orientalē. Fuerūt aūt dies vite abrahe centūseptuaginta quinq3 āni: et deficiēs mortuus ē in senectute bona. ꝓuecteq3 etatis. et plenus dierū: cōgregatusq3 ē ad ꝓpl'm suū. Et sepelierunt eū isaac et ysmahel filij sui i spelūca duplici. que sita ē in agro ephron. filij seor ethei. e regiōe mambre: quā emerat a filijs heth. Ibi sepultus ē ipe et sara vxor ei⁹. Et post obitū eius bn̄dixit deus isaac filio eius. qui habitabat iuxta puteū noīe viuētis et videntis. He sunt generationes ysmahel filij abrahe quē peperit ei agar egiptia famula sare: et hec noīa filioꝝ eius in vocabulis et generationibus suis. Primogenitus ysmahelis nabaioth: deinde cedar. et abdehel. et mabsan. masma q̄q3 et duma. et massa. adad. et thema. et ithur. et naphis. et cedma. Isti sunt filij ysmahel: et hec noīa ꝑ castella et opida eoꝝ. duodecim p̄ncipes tribuū suarū. Et fc̄i sunt āni vite ysmahelis centūtriginta septē: deficiēsq3 mortu⁹ est: et appositus ad ꝓpl'm. Habitauit aūt ab eiula vsq3 sur: q̄ respicit egiptū introeūtib⁹ assyros. Corā cunctis fr̄ibus suis obijt. He quoq3 sunt generationes isaac filij abrahā

Abraham genuit isaac. Qui cū q̄draginta essz ānoꝝ: duxit vxorē rebeccā. filiā bathuelis syri. de mesopotamia. sororem laban. Deprecatusq3 ē isaac dn̄m ꝓ vxore sua: eo q̄ essz sterilis. Qui exaudiuit eum et dedit ꝯceptū rebecce: sed collidebant̄ in vtero eorū ꝑuuli. Que ait. Si sic mihi futurū erat: quid nc̄ce fuit ꝯcipe? Perrexitq3 vt ꝯsuleret dn̄m. Qui rn̄dens ait. Due gentes sunt in vtero tuo. et duo ꝓpl'i ex ventre tuo diuidētur: ꝓpl'usq3 ꝓpl'm superabit: et maior seruiet minori. Iam tps pariendi aduenerat: et ecce gemini in vtero eius reperti sunt. Qui p̄mus egressus ē, rufus erat. et totus in morem pellis hispidus: vocatūq3 est nomen eius esau. Protinus alter egrediens. plantā fratris tenebat maū: ⁊ idcirco appellauit eū iacob. Sexagenarius erat isaac qn̄ nati sūt paruuli. Quibus adultis. factus ē esau virgnarus venandi. et hō agricola: iacob autē vir simplex habitabat in tabernaculis. Isaac amabat esau eo q̄ de venationibus illius vesceretur: et rebecca diligebat iacob. Coxit aūt iacob pulmentū. Ad quē cū venisset esau de agro lassus ait. Da mihi de coctione hac rufa: quia opido lassus sum. Quā obcausā vocatū ē nomē eius edom. Cui dixit iacob. Vende mihi p̄mogenita tua. Ille rn̄dit. En morior. Quid mihi proderunt primogenita? Ait iacob. Iura ergo mihi. Iurauit ei esau. et vendidit primogenita: et sic accepto pane et lentis edulio comedit et bibit et abijt: paruipendēs q̄ primogenita vendidisset. ¶ Ca. xxvi.

Orta aūt fame sup terrā post eā sterilitatē q̄ acciderat in dieb⁹ abrahā: abijt isaac ad abimelech regē palestinoꝝ. in gerara. Apparuitq3 ei dn̄s et ait. Ne descendas in egiptū: sz quiesce i terra quē dixero tibi et pegrinare in ea: eroq3 tecū et bn̄dicā tibi Tibi eni et semini tuo dabo vniuersas regiones has. cōplens iuramentū q̄d spopōdi abrahā patri tuo: et multiplicabo semen tuū sic stellas celi. Daboq3 posteris tuis vniuersas regiōes has: et bn̄dicent̄ in semine tuo oēs gētes terre: eo q̄ obedient abrahā voci mee. et custodient p̄cepta mea: et mādata mea ⁊ cerimonias. legesq3 seruauerit

Manſit itaq; iſaac in geraris. Qui cū inter
rogaret̃ a viris loci illius ſup vxore ſua. rñ
dit. Soror mea eſt. Timuerat enī ɔfiteri q̄
ſibi eſſet ſociata cōiugio: reputās ne forte
interficerēt eū ꝓpter illius pulchritudinem.
Cūq; ꝑtranſiſſent dies plurimi ⁊ ibidē mo
raret̃: ꝓſpiciēs abimelech rex paleſtinorū
ꝑ feneſtrā. vidit eū iocantē cū rebecca vxo
re ſua: et accerſito eo ait. Perſpicuū ē q̄ vx-
or tua ſit. Cur mētitus es eā ſororē tuā eſſe
Rñdit. Timui ne morerer ꝓpter eā. Dixit
q; abimelech. Quare impoſuiſti nobis? Po
tuit coire quiſpiā de ꝓpl'o cū vxore tua: et in
duxeras ſup nos grāde peccatū. Precepitq;
omni ꝓpl'o dicēs. Qui tetigerit hoīs huius
vxorē: morte morietur. Seuit aūt iſaac in ter
ra illa: et inuenit in ipo āno centuplū. Bene
dixitq; ei deus. et locupletatus eſt homo: et
ibat ꝓficiēs atq; ſuccreſcēs. donec magnus
vehemēter effectus eſt: habuitq; poſſeſſio-
nes ouiū et armentorū et familie plurimū.
Ob hoc inuidentes ei paleſtini. om̄es pute
os quos foderāt ſerui patris illius abrahā.
illo tpe obſtruxerūt implentes humo: intan
tum vt ipe abimelech diceret ad iſaac. Re
cede a nobis: qm̄ potētior nobis factus es
valde. Et ille diſcedens ut veniret ad tor-
rentem gerare habitaretq; ibi: rurſum fodit
alios puteos. quos foderāt ſerui patris ſui
abraham: et quos illo mortuo olim obſtru
xerant philiſtijm. Appellauitq; eos eiſdem
nominibus quibus ante pater vocauerat.
Foderuntq; in torrente: et repererunt aquā
viuam. Sed et ibi iurgiū fuit paſtorū gera-
re. aduerſus paſtores iſaac dicentiū. No-
ſtra eſt aqua. Quamobrē nomen putei ex
eo qđ acciderat vocauit calumniā. Fode-
runt aūt et aliū: et ꝓ illo q̄q; rixati ſunt: ap-
pellauitq; eū inimicitias. Pro fectus inde fo
dit aliū puteū: ꝓ quo nō ɔtenderunt. Itaq;
vocauit nomen eius latitudo. dicēs. Nunc
dilatauit nos dñs: ⁊ fecit creſcere ſup terrā
Aſcendit autē ex illo loco in berſabee: vbi
apparuit ei dñs in ipa nocte dicēs. Ego ſum
deus abrahā patris tui. Noli timere: q2 ego
tecū ſum. Benedicā tibi et multiplicabo ſe-
men tuū: ꝓpter ſeruū meū abraham. Itaq;
edificauit ibi altare dño: et inuocato noīe
dñi extendit tabernaculū: precepitq; ſeruis
ſuis ut foderēt puteū. Ad quē locū cū ve-
niſſz de geraris abimelech et ochozath ami
ci illius. et phicol dux militū: locutus ē iſa-
ac. Quid veniſtis ad me hoīem quem odi
ſtis: et expuliſtis a vobis? Qui rñderunt.
Vidimus tecū eſſe dñm: et idcirco nos dixi
mus. Sit iuramentū inter nos. et ineamus
fedus. ut nō facias nobis quicq̄ mali: ſicut
et nos nihil tuorū attingimus. nec fecimus
qđ te lederet: ſed cū pace dimiſimus auctū
bñdictione dñi. Fecit ergo eis cōuiuiū. Et
poſt cibū et potū ſurgētes mane. iurauerūt
ſibi mutuo: dimiſitq; eos iſaac pacifice i lo-
cū ſuū. Ecce aūt venerūt in ipo die ſerui iſa
ac: annūciantes ei de puteo quē foderant.
atq; dicentes. Inuenimus aquā. Vnde ap-
pellauit eū abundantiā: et nomē vrbis im
poſitū ē berſabee. uſq; in p̄ſentē diē. Eſau
vero quadragenarius duxit vxores duas
iudith filiam been ethei. et baſemath filiam
elon eiuſdē loci: que ambe offenderāt ani-
mū iſaac et rebecce. ¶ Ca. xxvij.

Senuit aūt iſaac. et caligauerunt oculi
eius. et videre nō poterat: vocauitq; eſau
filiū ſuū maiorē: et dixit ei. Fili mi. Qui rñ
dit. aſſum. Cui pater. Vides inquit q̄ ſenu
erim: et ignorē diē mortis mee. Sume ar-
ma tua. et pharetrā et arcum: et egredere fo
ras. Cunq; venatu aliq̄d apprehēderis. fac
mihi inde pulmentū ſicut velle me noſti: et
affer ut comedā: et benedicat tibi aīa mea
anteq̄ moriar. Qđ cum audiſſet rebecca. et
ille abijſſz in agrū ut iuſſionē p̄ris impleret
dixit filio ſuo iacob. Audiui patrem tuū lo
quentē cū eſau fr̄e tuo: et dicētem ei. Affer
mihi de venatiōe tua. et fac cibos vt come
dā: et benedicā tibi corā dño anteq̄ mori-
ar. Nūc ergo fili mi acquieſce ɔſilijs meis:
et pergens ad gregē affer mihi duos edos
optimos. ut faciā ex eis eſcas patri tuo. qui
bus libenter veſcat̃: quas cū intuleris et co-
mederit. bñdicat tibi priuſq̄ moriat̃. Cui
ille rñdit. Noſti q̄ eſau frater meus hō pi-
loſus ſit: ⁊ ego lenis. Si attrectauerit me p̄r
meus et ſenſerit. timeo ne putet ſibi voluiſ-
ſe me illudere: et inducat ſup me maledicti
onē ꝓ benedictione. Ad quē mater: in me

sit ait ista maledictio fili mi: tantū audi vo
cem meā. et pgens affer q̄ dixi. Abijt et at
tulit: deditq; matri. Parauit illa cibos sicut
velle nouerat patrē illius: et vestibus esau
valde bonis. quas apud se habebat domi
induit eū. pelliculasq; edoꝝ circūdedit ma
nibus: ⁊ colli nuda ꝓtexit. Deditq; pulmē
tum: et panes quos coxerat tradidit. Qui-
bus illatis dixit. Pater mi. At ille respōdit.
Audio. Quis es tu fili mi? Dixitq; iacob.
Ego sum p̄mogenitus tuus esau. Feci tibi
sic p̄cepisti mihi. Surge sede et comede de
venatiōe mea. ut bn̄dicat mihi anima tua.
Rursumq; isaac ad filiū suū. Quō inq̄t tā
cito inuenire potuisti fili mi? Qui rn̄dit. Vo
luntas dei fuit: ut cito occurreret mihi quod
volebā. Dixitq; isaac. Accede ad me vt tā
gam te fili mi: et probē vtrū tu sis filius me
us esau: an nō. Accessit ille ad patrē: et pal
pato eo. dixit isaac. Vox quidē. vox iacob
est: sed manus. manus sunt esau. Et nō co
gnouit eum: qꝛ pilose manus similitudinē
maioris exp̄sserant. Bn̄dicens ergo illi. ait
Tu es filius meus esau? Rn̄dit. Ego sum
At ille affer inquit mihi cibos de venatiōe
tua fili mi: vt bn̄dicat tibi aīa mea. Quos
cū oblatos comedisset: obtulit ei etiā vinū.
q̄ hausto: dixit ad eū. Accede ad me: et da
mihi osculū fili mi. Accessit: et osculatus ē
eum. Statimq; vt sensit vestimentoꝝ eius
fragrantiā benedicēs illi ait. Ecce odor filij
mei. sicut odor agri pleni: cui benedixit dn̄s
Det tibi deus de rore celi. et de pinguedine
terre abundātiā frumēti. vini et olei: et ser-
uiant tibi ꝓpl̄i: et adorēt te tribus. Esto do
minus fratrū tuoꝝ: et incuruent̄ ante te filij
matris tue. Qui maledixerit tibi. sit ille ma
ledictus: et q̄ bn̄dixerit. bn̄dictionibus re-
pleatur. Vix isaac sermonem impleuerat: et
egresso iacob foras. venit esau: coctosq; de
venatione cibos intulit patri dicēs. Surge
pater mi. et come de venatiōe filij tui: ut be-
nedicat mihi anima tua. Dixitq; illi isaac.
Quis enī es tu? Qui rn̄dit. Ego sum filius
tuus p̄mogenitus esau. Expauit isaac stu-
pore vehemēti: et vltra q̄ credi pōt āmirās
ait. Quis igit̄ ille est q̄ dudū captā venati-
onem attulit mihi: et comedi ex omnibus

prius q̄ tu venires? Benedixiq; ei: et erit be
nedictus. Auditis esau ꝑmonibus p̄ris. ir-
rugijt clamore magno: ⁊ ꝯsternatus ait. Be
nedic etiā et mihi pater mi. Qui ait. Venit
germanus tuus fraudulenter: et accepit bn̄
dictionē tuā. At ille subiūxit. Iuste vocatū
est nomē eius iacob. Supplantauit enī me.
en altera vice. Primogenita mea an̄ tulit:
et nūc scdo surripuit bn̄dictionē meā. Rur
sumq; ad patrē: nūquid nō reseruasti ait et
mihi bn̄dictionē? Rn̄dit isaac. Dn̄m tuū
illū ꝯstitui: et om̄s fratres suos ꝑuituti eius
subiugaui. Frumēto et vino et oleo stabi
liui eū: et tibi post hec fili mi. ultra q̄d faciā
Cui esau. Num vnā inquit tm̄ bn̄dictiōz
habes pater? Mihi q̄q; obsecro ut benedi
cas. Cūq; eiulatu magno fleret: motus isa
ac dixit ad eū. In pinguedine terre ⁊ in rore
celi desup erit bn̄dictio tua. Viues in gla-
dio: et fratri tuo seruies: tempusq; veniet cū
excutias et soluas iugū eius de ceruicibus
tuis. Oderat ergo semp esau iacob: ꝓ bene
dictione qua bn̄dixerat ei pater. Dixitq; in
corde suo. Veniēt dies luctus p̄ris mei: et
occidā iacob fratrē meū. Nūciata sunt hec
rebecce. Que mittēs et vocās iacob filiū su
um: dixit ad eum. Ecce esau frater tuus mi
natur ut occidat te. Nūc ergo fili audi vocē
meā: et ꝯsurgēs fuge ad laban fratrē meū
in aran: habitabisq; cū eo dies paucos. do
nec requiescat furor fratris tui. et cessz indi
gnatio eius: obliuiscat̄q; eoꝝ que fecisti in
eum: postea mittā. et adducā te inde huc.
Cur vtroq; orbabor filio in vno die? Di-
xitq; rebecca ad isaac. Tedet me vite mee
ꝓpter filias heth. Si acceperit iacob vxorē
de stirpe huius terre. nolo viuere.

Ca. xxviij.

Vocauit itaq; isaac ia
cob. et bn̄dixit eū: p̄cepitq; ei dicens
Noli accipe cōiugē de genere chanaan: sz
vade. et ꝓficiscē in mesopotamiā syrie. ad
domū bath uel patris matris tue: et accipe
tibi inde vxorē de filiab⁹ laban auūculi tui
Deus aūt omīpotens benedicat tibi. et cre
scere te faciat atq; multiplicet vt sis in tur-
bas ꝓpl̄oꝝ: et det tibi bn̄dictiones abrahe
et semini tuo post te: ut possideas terrā pere
grinationis tue. quā pollicitus est auo tuo.

Cunq; dimisisset eū isaac. ꝓfectus ꝑuenit
in mesopotamiā syrie: ad labā filiū bathu
el syri. fratrē rebecce matris sue. Vidēs aūt
esau q̄ bn̄dixisset pater suus iacob. et misis
set eū in mesopotamiā syrie. ut inde vxorē
duceret: et q̄ post bn̄dictionē p̄cepissz ei di
cens. nō accipies vxorē de filiabus chana-
an: q̊dq; obediēs iacob ꝑentibus suis. isset
in syriā: ꝓbans q̊q; q̄ nō libēter aspiceret
filias chanaā pr̄ suus: iuit ad ysmahelē. et
duxit vxorē. absq; his q̄s prius habebat.
melech filiā ysmahel filij abrahā sororē na
baioth. Igit̄ egressus iacob de bersabee. ꝑge
bat aran. Cūq; venisset ad quendā locū. et
vellet in eo req̄escere post solis occubitū. tu
lit de lapidib⁹ q̄ iacebāt: ⁊ supponēs capiti
suo. dormiuit in eodē loco. Viditq; in som
nis scalā stantē sup terrā. et cacumen illius
tangēs celū: angelos q̊q; dei ascēdentes et
descendētes ꝑ eā: et dn̄m innixū scale di-
centē sibi. Ego sum dn̄s deus abrahā pr̄is
tui: et deus isaac. Terrā in qua dormis tibi
dabo et semini tuo: eritq; semen tuū q̄si pul
uis terre. Dilataberis ad orientē et occidē-
tē. et septētrionē et meridiē: et bn̄dicent̄ in
te ⁊ in semīe tuo cūcte tribus terre. Et ero cu
stos tuus quocūq; ꝑrexeris: et reducā te in
terrā hāc: nec dimittā nisi cōpleuero vniuer
sa q̄ dixi. Cūq; euigilasset iacob de somno.
ait. Vere dn̄s est in loco isto: et ego nescie-
bā. Pauēsq;: q̄ terribilis est inq̄t locus iste.
Non est hic aliud nisi domus dei: et porta
celi. Surgens ergo iacob mane. tulit lapidē
quē supposuerat capiti suo. et erexit in ty tu
lū: fundēs oleū desup. Appellauitq; nomē
vrbis bethel: q̄ prius luza vocabat̄. Vouit
etiā votū dicens. Si fuerit dn̄s mecū. et cu-
stodierit me in via ꝑ quā ego ābulo. et de
derit mihi panē ad vescēdū. ⁊ vestim̄tū ad
induēdū. reuersusq; fuero ꝓspere ad domū
pr̄is mei: erit mihi dn̄s in deū. et lapis iste
quē erexi in ty tulū. vocabit̄ domus dei: cū-
ctorūq; q̄ dederis mihi decimas offerā tibi

Ca. xxix.

Profectus ergo iacob ve
nit in terrā orientalē: et vidit puteum
in agro: tres q̊q; greges ouiū accubātes iu
xta eū. Nā ex illo adaq̄bant̄ pecora: et os
eius grādi lapide claudebat̄. Mosq; erat:
vt cūctis ouibus cōgregatis deuoluerēt la
pidē: et refectis gregibus rursū sup os pu-
tei ponerent. Dixitq; ad pastores. Fr̄es vn̄
estis? Qui rn̄derūt. de aran. Quos interro-
gans: nunq̄d ait nostis laban filiū nachor?
Dixerūt. nouimus. Sanusne est inq̄t? Va-
let inquiūt: et ecce rachel filia eius venit cū
grege suo. Dixitq; iacob. Adhuc multū di
ei sup est: nec ē tps vt reducant̄ ad caulas
greges. Date an̄ potū ouibus: et sic eas ad
pastū reducite. Qui rn̄derūt. nō possumus.
donec oīa pecora ꝯgregent̄: et amoueam⁹
lapidē de ore putei ut adaquemus greges.
Adhuc loq̄bant̄: ⁊ ecce rachel veniebat cū
ouibus patris sui. Nā gregē ip̄a pascebat.
Quā cū vidissz iacob. ⁊ sciret ꝯsobrinā suā
ouesq; laban auūculi sui: amouit lapidē q̊
puteus claudebat̄: et adaq̄to grege oscula
tus est eā. Et eleuata voce fleuit: et indica-
uit ei q̄ frat̄ essz pr̄is sui: et filius rebecce. At
illa festinās nūciauit pr̄i suo. Qui cū audis
set venisse iacob filium sororis sue. occurrit
obuiā ei: ꝯplexusq; eū. et ī oscula ruēs: du-
xit in domū suā. Auditis aūt causis itineris
rn̄dit. Os meū es: et caro mea. Et postq̄ im
pleti sunt dies mēsis vnius: dixit ei. Nū q2
frater meus es gratis seruies mihi? Dic q̄d
mercedis accipias. Habebat vero duas fili
as. Nomē maioris lya: minor vero appel
labat̄ rachel. Sed lya lippis erat oculis: ra-
chel decora facie ⁊ venusto aspectu: quā di
ligens iacob ait. Seruiam tibi ꝓ rachel filia
tua minore septē ānis. Rn̄dit laban. Meli-
us est ut tibi eā dem q̄ alteri viro. Mane
apud me. Seruiuit g̊ iacob pro rachel septē
annis: et videbant̄ illi pauci dies pre amo
ris magnitudine. Dixitq; ad labā. Da mi-
hi vxorē meā. q2 iam tps expletū est: ut in
grediar ad illā. Qui vocatis multis amico
rū turbis ad cōuiuiū. fecit nuptias: et vespe
lyam filiā suā introduxit ad eū: dans ancil
lā filie zelphā noīe. Ad quā cū ex more ia
cob fuisset ingressus. facto mane vidit lyā:
et dixit ad socerū suū. Quid ē quod facere
voluisti? Nōne ꝓ rachel seruiui tibi? Qua
re impo suisti mihi? Rn̄dit laban. Non est
in loco nostro ꝯsuetudinis: ut minores ante
tradamus ad nuptias. Imple ebdomadā

dierū huius copule: et hanc q̄q̄ dabo tibi. ꝓ ope quo ſeruituus es mihi ſeptē annis alijs. Acq̄euit placito: et ebdomada tranſacta rachel duxit vxorē. Cui pr̄ ſeruā balā tradiderat. Tandēq̄ potitus optatis nuptiis. amorē ſequētis prioris pretulit: ſeruiens apud eū ſeptē ānis alijs. Videns aūt dñs q̄ deſpiceret lyā. aperuit vuluā eius: ſterilis p manēte. Que ceptū genuit filiū vocauitq̄ nomē eius ruben dicens. Vidit dñs humilitatē meā. Nūc amabit me vir meus. Rurſūq̄ cepit: et pepit filiū et ait. Qm̄ audiuit me dñs hr̄i otēptui: dedit et ē iſtū mihi. Vocauitq̄ nomē eius ſymeon. Cōceptq̄ tertio et genuit aliū filiū: dixitq̄ Nūc q̄q̄ copulabit̄ mihi maritus meus: eo q̄ pepim ei tres filios. Et idcirco appellauit nomē eius leui. Quarto cepit: et peperit filiū et ait. Modo cōfiteor dño. Et ob hoc vocauit eū iudā. Ceſſauitq̄ parere.

Videns aūt rachel q̄ infecūda eſſet. inuidit ſorori ſue: et ait marito ſuo. Da mihi liberos: alioquī morior. Cui iratus rndit iacob. Num ꝓ deo ego ſum. qui priuauit te fructu ventris tui? At illa. habeo inquit famulā balam: ingredere ad illā vt pariat ſup genua mea: et habeā ex illa filios. Deditq̄ illi balam in cōiugū Que ingreſſo ad ſe viro: cepit et peperit filium. Dixitq̄ rachel. Iudicauit mihi dñs: et exaudiuit vocē meā dans mihi filiū. Et idcirco appellauit nomē eius dan. Rurſumq̄ bala cepiēs peperit alterū: ꝓ quo ait rachel Cōparauit me dñs cū ſorore mea: et inualui. Vocauitq̄ eū neptalim. Sentiēs lya q̄ parere deſiſſet: zelpham ancillā ſuā marito tradidit. Qua poſt ceptū edente filiū dixit Feliciter. Et idcirco vocauit nomen eius gad. Pepert quoq̄ zelpha alterum: dixitq̄ lya. Hoc ꝓ beatitudine mea. Beatā quippe me dicent omnes mulieres. Propterea appellauit eum aſer. Egreſſus autē ruben tpe meſſis inuenit in agrō repent mādragoras: quas matri lye detulit. Dixitq̄ rachel. Da mihi partē de mādragoris filij tui. Illa reſpondit. Parū ne tibi videt̄ q̄ priueris maritum mihi: niſi etiā mandragoras filii mei tuleris? Ait rachel. Dormiat tecū hac nocte ꝓ mandragoris filij tui. Redeuntiq̄ ad veſperā iacob de agro: egreſſa eſt in occurſum eius lya. et ait. Ad me inquit intrabis: q̄ mercede cōduxi te ꝓ mandragoris filij mei. Dormiuitq̄ cū ea nocte illa: et exaudiuit deus p̄ces eius. Cōceptq̄ et peperit filiū quintū: et ait. Dedit deus mercedē mihi: q̄ dedi ancillā meā viro meo. Appellauitq̄ nomē eius yſachar. Rurſum lya cōcipiens peperit ſextū filiū: et ait. Ditauit me deus dote bona. Etiam hac vice mecū erit maritus meus: eo q̄ genuerim ei ſex filios. Et idcirco appellauit nomē eius zabulon. Poſt quē peperit filiā noīe dinam. Recordatuſq̄ dñs rachelis. exaudiuit eā: et aperuit vuluā eius: q̄ cepit et peperit filiū dicēs Abſtulit deus opprobriū meū. Et vocauit nomē illius ioſeph dicēs. Addat mihi dominus alterū. Nato aūt ioſeph: dixit iacob ſocero ſuo. Dimitte me: ut reuertar in patriam meā et ad terrā meā. Da mihi vxores et liberos meos ꝓ q̄bus ſeruiui tibi. ut abeam. Tu vero noſti ſeruitutē qua ſeruiui tibi Ait ei labā. Inueniā gratiā in oſpectu tuo. Experimēto didici: q̄ benedixerit mihi deus ꝓpter te. Cōſtitue mercedē tuā quā dem tibi. At ille rndit. Tu noſti quō ſeruierim tibi: et quāta in manibus meis fuerit poſſeſſio tua. Modicū habuiſti anteq̄ venirē ad te. et nunc diues effectus es: benedixitq̄ tibi deus ad introitū meū. Iuſtū eſt igit̄ vt aliq̄n ꝓuideā domui mee. Dixitq̄ laban. Quid tibi dabo? At ille ait. Nihil volo: ſz ſi feceris q̄ poſtulo: iterū paſcā et cuſtodiā pecora tua. Gira oēs greges tuos. et ſepara cūctas oues varias et ſparſo vellere. et q̄dcunq̄ fuluū et maculoſū varīq̄ fuerit. tā in ouibus q̄ in capris. erit merces mea. Rndebitq̄ mihi cras iuſtitia mea. q̄n placiti tempus aduenerit coram te: et oīa q̄ non fuerint varia et maculoſa et fulua. tā in ouibus q̄ in capris. furti me arguent. Dixitq̄ labā. Gratū habeo q̄ petis. Et ſepauit in die illa capras. et oues. et hircos. et arietes. varios et maculoſos. Cunctū aūt gregem vnicolorem. id eſt albi et nigri velleris. tradidit in manu filiorū ſuorū: et poſuit ſpaciū itineris inter ſe et generū trium dierum: qui

Capitū XVI. Bazai vxor abram nō peperat ſibi liberos. ſi tñ ancillaz non ſuggerat q̄ dedit marito ſua q̄ pepert. filios y ſua ſterilis

pascebat reliquos greges eius. Tollēs ergo
iacob virgas populeas virides et amigda
linas. et ex platanis: ex pte decorticauit eas
Detractisq; corticibus. in his que spoliata
fuerāt candor apparuit: illa vero q̄ integra
fuerūt virida pmāserūt: atq; in hūc modū
color effectus ē varius. Posuitq; eas in cā-
nalibus. vbi effundebat̄ aqua: ut cū venis
sent greges ad bibendū. ante oculos habe-
rent virgas: et in aspectu earū ꝯciperēt. Fa
ctūq; est ut in ipo calore coitus. oues intue
rent̄ virgas: et parerēt maculosa ⁊ varia. et
diuerso colore respersa. Diuisitq; gregē ia
cob: et posuit virgas i cānalibus añ oculos
arietū. Erāt aūt alba et nigra queq; laban
cetera vero iacob: se patis inter se gregibus.
Igit̄ qñ p̄mo tpe ascendebant̄ oues pone-
bat iacob virgas in cānalibus aquarū. añ
oculos arietū ⁊ ouiū. ut in earū ꝯtemplatio
ne ꝯciperēt: q̄ndo vero serotina admissura
erat. et ꝯceptus extremus: nō ponebat eas.
Factaq; sunt ea q̄ erant serotina. laban: et
que p̄mi tpis iacob. Ditatusq; ē homo vl-
tra modū: et habuit greges multos: ancil-
las et seruos. camelos et asinos. ¶ Ca. xxxj.

Postq̄ aūt audiuit verba filioꝝ laban
dicentiū. tulit iacob omīa que fuerūt
p̄ris nr̄i. et de illius facultate ditatus. factus
est inclitus: animaduertit q̄q; faciē laban.
q̄ nō essz erga se sicut heri et nudiustertius
maxime dicente sibi dño reuertere in terrā
patrū tuorū. et ad generationē tuā eroq; te
cū: misit et vocauit rachel et lyam in agrū
ubi pascebat greges: dixitq; eis. Video fa-
ciē patris vr̄i: q̄ nō sit erga me sicut heri et
nudiustertius. Deus autē p̄ris mei fuit me-
cū: et ipe nostis q̄ totis viribus meis seruie
rim p̄ri vr̄o. Sz et pater vr̄ circūuenit me. et
mutauit mercedē meā decē vicibus: et tñ
nō dimisit eū deus ut noceret mihi. Si quā
do dixit varie erūt mercedes tue. pariebant
om̄es oues varios fetus: quādo vero ecō-
trario ait. alba queq; accipies ꝓ mercede:
om̄es greges alba pepererūt. Tulitq; deus
substantiā patris vr̄i: et dedit mihi. Postq̄
eni cōceptus ouiū tēpus aduenerat. leuaui
oculos meos: et vidi in somnis ascendētes
mares super feminas. varios et maculosos
et diuersoꝝ colorum. Dixitq; angelus dñi
ad me in somnis. Iacob. Et ego rñdi. assum
Qui ait. Leua oculos tuos. et vide vniuer
sos masculos ascēdētes sup femīas. varios
maculosos atq; respersos. Vidi eni oīa q̄
fecit tibi labā. Ego sum deus bethel. ubi vn
xisti lapidē: et votū vouisti mihi. Nunc g̊
surge et egredere de terra hac: reuertēs in ter
rā natiuitatis tue. Rñderūtq; rachel et lya
Nūquid habemus residui quicq̄ in facul-
tatibus. et hereditate domus patris nostri?
Nōne quasi alienas reputauit nos. et ven
didit: comeditq; p̄ciū nostrū? Sed deus tu-
lit opes patris nr̄i: et eas tradidit nobis ac
filijs nr̄is. Vnde omīa que p̄cepit tibi dñs
fac. Surrexit autē iacob et impositis liberis
ac cōiugibus suis sup camelos abijt: tulit-
q; oēm substantiā suā et greges. et quicq̄d
in mesopotamia acquisierat: pergēs ad isa
ac patrē suū in terra chanaan. Eo tpe ierat
laban ad tondēdas oues: et rachel furata
est ydola patris sui. Noluitq; iacob ꝯfiteri
socero suo q̄ fugeret. Cūq; abijsset tam ipe
q̄ oīa que iuris sui erāt: et amne trāsmisso
pgeret ꝯtra montē galaad: nūciatū est la-
ban die tertio q̄ fugeret iacob. Qui assum
ptis fratribus suis. psecutus est eū diebus
septē: et comp̄hendit eū in monte galaad.
Viditq; in somnis dicentē sibi dñm. Caue
ne quicq̄ aspere loquaris cōtra iacob. Iāq;
iacob extenderat in mōte tabernaculū. Cū
q; ille ꝯsecutus fuisset eū cū fratribus suis:
in eodē monte galaad fixit tentoriū. Et di
xit ad iacob. Quare ita egisti: ut clā me abi
geres filias meas q̄si captiuas gladio? Cur
ignorāte me fugere voluisti. nec indicare mi
hi: ut ꝓsequerer te cū gaudio. et canticis. et
timpanis. et citharis? Nō es passus ut oscu
larer filios meos et filias. Stulte opatus es
Et nunc quidē valet manus mea reddere
tibi malū: sed deus p̄ris tui. heri dixit mihi.
Caue ne loquaris ꝯtra iacob quicq̄ duri-
us. Esto. Ad tuos ire cupiebas: et desideno
erat tibi domus patris tui. Cur furātus es
deos meos? Rñdit iacob. Qđ inscio te ꝓfe
ctus sum: timui ne violenter auferres filias
tuas. Qđ autē furti me arguis: apud quē-
cunq; inueneris deos tuos: necetur corā fra-

tribus nostris. Scrutare quicq̃d tuoꝝ apud me inueneris aufer. Hec dicens ignorabat qꝫ rachel furata essz ydola. Ingressus itaqꝫ laban tabernaculũ iacob et lye et vtriusqꝫ famule: nõ inuenit. Cũqꝫ intrasset tentoriũ rachelis: illa festinãs abscõdit ydola subter stramẽta cameli ⁊ sedit desup: scrutãtiqꝫ omne tentoriũ et nihil inuenienti: ait. Ne iratscatur dñs meus qꝫ coram te assurgere nequeo: quia iuxta consuetudinẽ feminarũ nũc accidit mihi. Sic deluса sollicitudo querẽtis est. Tumensqꝫ iacob. cũ iurgio ait. Quã ob culpã meã et ob qđ peccatũ meũ sic exarsisti post me. et scrutatus es oẽm suppellectilẽ meã? Quid inueneris de cũcta substãtia domus tue? Pone hic coram fratribus meis. et fratribus tuis: et iudicent inter me et te. Idcirco viginti ãnis fui tecũ: oues tue et capre steriles nõ fuerũt. arietes gregis tui nõ comedi: nec captũ a bestia ostẽdi tibi. Ego damnũ omne reddebã. Quicq̃d furtim peribat a me exigebas: die noctuqꝫ estu vrgebar ⁊ gelu: fugiebatqꝫ somnus ab oculis meis. Sicqꝫ p viginti annos in domo tua seruiui tibi: quatuordecim pro filiabus: et sex ꝑ gregibus tuis. Immutasti qꝫ mercedẽ meã decẽ vicibus. Nisi deus pris mei abraha. et timor isaac affuisset mihi: forsitã mõ nudũ me dimisisses. Afflictionẽ meã et laborẽ manuũ mearũ respexit dñs: et arguit te heri. Rñdit ei laban. Filie mee et filij et greges tui ⁊ omia q̃ cernis mea sunt. Quid possum facere filijs ⁊ nepotibus meis? Veni ergo et ineamus fedus: ut sit testimoniũ inter me ⁊ te. Tulit itaqꝫ iacob lapidẽ: et erexit illũ in tytulũ. Dixitqꝫ frãtibus suis. Afferte lapides. Qui cõgregãtes fecerũt tumulũ: comederũtqꝫ sup eũ. Quem vocauit laban tumulum testis: et iacob aceruũ testimonij vterqꝫ iuxta ꝓprietatẽ lingue sue. Dixitqꝫ laban. Tumulus iste testis erit inter me ⁊ te hodie. Et idcirco appellatũ ẽ nomẽ eius galaad: id ẽ tumulus testis. Et adiecit laban. Intueat et iudicet dñs inter nos qñ recesserimus a nobis: si afflixeris filias meas: et si introduxeris alias vxores sup eas. Nullus sermonis nr̃i testis est absqꝫ deo: q̃ ꝑsens respicit. Dixitqꝫ rursus ad iacob. En tumulus hic et lapis quẽ erexi inter me et te testis erit. Tumulus inqꝫ iste et lapis sint in testimoniũ: si aut ego trãsiero illum. pgens ad te: aut tu ꝑ terueris malũ mihi cogitans. Deus abraha et deus nachor iudicet inter nos: deus patris eorũ. Iurauit ergo iacob per timorẽ ꝑris sui isaac: immolatisqꝫ victimis in monte vocauit fratres suos vt ederẽt panem. Quibus cũ comedissent mãserũt ibi. Laban vero de nocte consurgens. osculatus est filios et filias suas: et benedixit illis: reuersusqꝫ est in locum suũ.

Ca. xxxij.

Iacob aũt abijt in itinere q̃ cepat: fuerũtqꝫ ei obuiã angeli dei. Quos cũ vidisset ait. Castra dei sunt hec. Et appellauit nomẽ loci illius manaim: id ẽ castra. Misit aũt et nũcios añ se ad esau fratrẽ suũ. in tra seyr. in regiõe edom: ꝑcepitqꝫ eis dicẽs. Sic loquimini dño meo esau. Hec dic̃ fr̃ tuus iacob Apud labã pegrinatus sum: et fui vsqꝫ in ꝑsentẽ die. Habeo boues ⁊ asinos. et oues et seruos et ancillas: mittoqꝫ nũc legationẽ ad dñm meũ: ut inueniã gratiã in cõspectu tuo. Reuersiqꝫ sunt nũcij ad iacob dicẽtes. Venimus ad esau fratrẽ tuũ et ecce ꝓperat in occursum tuũ cũ q̃dringẽtis viris. Timuit iacob valde: ⁊ ꝑterritus diuisit ꝑ m q̃ secũ erat: greges qꝫ ⁊ oues ⁊ boues ⁊ camelos. in duas turmas dicẽs. Si venerit esau ad vnã turmã et ꝑcusserit eã: alia turma q̃ reliq̃ est saluabit̃. Dixitqꝫ iacob. Deus patris mei abraha. et deus ꝑris mei isaac. dñe q̃ dixisti mihi. reuertere in terrã tuã ⁊ in locũ natiuitatis tue. et bñfaciã tibi: minor sum cunctis miserationibus tuis: et veritate tua quã explesti seruo tuo. In baculo meo trãsiui iordanẽ istũ: ⁊ nũc cũ duabꝰ turmis regredior Erue me de manu fr̃is mei esau. qr valde eũ timeo: ne forte veniẽs percutiat matrẽ cũ filijs. Tu locutus es qꝫ benefaceres mihi: et dilatares semẽ meũ sicut arenã maris: que ꝓmultitudine numerari nõ pot̃. Cũqꝫ dormisset ibi nocte illa. seposuit de his q̃ habebat munera esau fratri suo. capras ducẽtas. hircos viginti. oues ducẽtas. et arietes viginti: camelos fetas cũ pullis suis triginta: vaccas quadraginta. et thauros viginti: asinas viginti. et pullos earũ decem. Et

misit p manus seruoꝝ suoꝝ singulos seoꝝ sum greges: dixitq; pueris suis. Antecedite me: et sit spacū inter gregē et gregē. Et p̄cepit p̄or dicēs. Si obuiū habueris fratrem meū esau. et interrogauerit te cuius es. aut quo vadis. aut cuius sūt ista que sequeris respōdebis. Serui tui iacob. Munera misit dño suo esau: ipe q̄q; post nos venit. Similiter dedit mādata scdo et tertio: et cūctis q̄ sequebant greges: dicēs. His dē verbis loquimini ad esau cū inueneritis eū: et addetis. Ipse q̄q; seruus tuus iacob. iter nr̄m insequit. Dixit enī. Placabo illū muneribus que p̄cedunt: et postea videbo illū. Forsitā ꝓpiciabit mihi. Precesserūt itaq; munera ante eū: ipe vero māsit nocte illa in castris. Cumq; mature surrexisset tulit duas vxores suas. et totidē famulas cū vndecim filijs: et transiuit vadū iaboch. Traductisq; omnibus q̄ ad se ptinebant. māsit solus: et ecce vir luctabat cū eo vsq; mane. Quī cū videret q̄ eū superare nō posset: tetigit neruū femoris eius: et statim emarcuit. Dixitq; ad eū. Dimitte me. Iam enī ascendit aurora. Rndit. Nō dimittā te: nisi bndixeris mihi. Ait ergo. Quod est nomē tibi? Rndit iacob. At ille: nequaq; inquit iacob appellabitur nomen tuū: sed isrl. Quoniā si ortus deū fortis fuisti: q̄ tomagis ortus homines p̄ualebis? Interrogauit eū iacob. Dic mihi quo appellaris noie. Rndit. Cur queris nomē meū q̄d ē mirabile? Et bndixit ei in eodē loco. Vocauitq; iacob nomē loci illius phanuel dicēs. Vidi dñm facie ad faciē et salua facta ē aīa mea. Ortusq; ē ei statim sol: postq; trāsgressus est phanuel. Ipse vero claudicabat pede. Quā obcausam nō comedūt neruū filij israhel. qui emarcuit in femore iacob vsq; in p̄sentē diem: eo q̄ tetigerit neruū femoris eius: et obstupuerit.

¶ Leuans aūt iacob oculos. vidit venientē esau: et cū eo quadringētos viros. Dimisitq; filios lye et rachel ambarū q; famulaꝝ. et posuit vtrā q; ancillā. et liberos earū in ordine: lyam vero et filios eius in scdo loco: rachel aūt et ioseph nouissimos. Et ipe ꝓgredies adorauit pronus in terrā septies: donec appropinquaret frater eius. Currens itaq; esau obuiā fratri suo. amplexatus est eum: stringensq; collū eius et oscula fleuit. leuatisq; oculis vidit mlieres et puulos earū. et ait. Quid sibi volunt isti: et si ad te ptineant? Rndit. Paruuli sunt: q̄s donauit mihi deus seruo tuo. Et appropinquātes ancille et filij earū incuruati sunt. Accessit q̄q; lya cū pueris suis: et cū sil'iter adorassent: extremi ioseph et rachel adorauerūt. Dixitq; esau. Que nā sunt iste turme quas obuiā habui. Rndit. Vt inuenirē gratiā coram dño meo. At ille ait. habeo plurima frater mi: sint tua tibi. Dixitq; iacob. Noli ita obsecro: sed si inueni gratiā in oculis tuis: accipe munuscula de manibus meis. Sic enī vidi faciē tuā quasi viderim vultū dei. Esto mihi ꝓpicius: et suscipe bndictionē quā attuli tibi: et quā donauit mihi deus. tribuens oia. Vix fratre opellēte suscipiēs ait. Gradiamur simul: eroq; socius itineris tui. Dixitq; iacob. Nosti dñe mi q̄ puulos habeā teneros. et oues et boues fetas mecū: q̄s si plus in ambulando fecero laborare: morientur vna die cūcti greges. Precedat dñs meus ante seruū suū: et ego sequar paulatim vestigia eius sic videro puulos meos posse: donec veniā ad dñm meum in seyr. Rndit esau. Oro te: ut de ꝑpl'o qui mecū ē. saltē socij remaneāt vie tue. Nō est inquit necesse: hoc vno tm̄ indigeo: ut inueniā gratiā in ospectu tuo dñe mi. Reuersus est itaq; illo die esau itinere q̄ venerat in seyr. Et iacob venit in sochot: ubi edificata domo et fixis tētoriis. appellauit nomē loci illius sochot id est tabernacula. Transiuitq; in salē vrbē sichimoꝝ. q̄ est i terra chanaan. postq; reuersus est de mesopotamia syrie. et habitauit iuxta oppidū: emitq; partē agri in q̄ fixerat tabernacula. a filijs emor p̄ris sichem centū agnis: et erecto ibi altari. inuocauit super illud fortissimū deū israhel. Ca. xxxiiij.

¶ Gressa ē aūt dina filia lye. ut videret mulieres regiōis illius. Quā cū vidisset sichem filius emor euei. ꝑnceps terre illius adamauit eā. et rapuit: et dormiuit cū illa: vi oppримēs virginē. Et cōglutinata ē aīa eius cū ea: tristēq; delinuit blandicijs:

et pergens ad emor patrē suū. accipe inquit
mihi puellā hanc ꝯiugē. Qđ cū audissz ia-
cob absentibus filijs ⁊ in pastu pecoꝝ occu
patis: siluit donec redirēt. Egresso aūt emor
patre sichem. ut loqueret̄ ad iacob. ecce filij
eius veniebāt de agro: auditoqz qđ accide
rat: irati sunt valde. eo ꝙ fedā rem opatus
esset in israhel: et violata filia iacob. rē illici
tā ꝑpetrassz. Locutus ē itaqz emor ad eos.
Sichem filij mei adhesit aīa filie vr̄e. Date
eā illi vxorē: et iūgamus vicissim cōnubia.
Filias vestras tradite nobis: et filias nr̄as
accipite: et habitate nobiscū. Tera in pote-
state vr̄a est: exercete. negociamini. et possi-
dete eā. Sed ⁊ sichem ad patrē et fr̄es eius
ait. Inueniā gratiā corā vobis: et quecūqz
statueritis dabo. Augete dotem. et munera
postulate: et libenter tribuam qđ petieritis:
tantū date mihi puellā hāc vxorē. Rn̄de-
runt filij iacob sichem et patri eius in dolo:
seuientes ob stuprū sororis. Nō possumus
facere qđ petitis: nec dare sororē nostrā ho
mini incircūciso: qđ illicitum ⁊ nephariū est
apud nos. Sed in hoc valebimus federari
Si volueritis esse similes nostri. et circumci
datur in vobis omnis masculini sexus: tūc
dabimus. et accipiemus mutuo filias vr̄as
ac nr̄as. et habitabimus vobiscū: erimusqz
vnus ꝓpl'us. Si aūt circūcidi nolueritis: tol-
lemus filiā nr̄am et recedemus. Placuit ob
latio eoꝝ emor et sichem filio eius: nec di-
stulit adolescēs qui statim qđ petebat̄ ex-
pleret. Amabat enī puellā valde: et erat in
clitus in omī domo patris sui. Ingressiqz por
tā vrbis locuti sunt ad ꝓpl'm. Viri isti paci
fici sunt: et volūt habitare nobiscū. Nego-
cientur in terra et exerceāt eā: que spaciosa
et lata cultoribus indiget. Filias eoꝝ acci
piemus vxores: et nostras illis dabimus.
Vnū est quo differt̄ tm̄ bonū. Si circūcida
mus masculos nostros. ritum gentis imitā-
tes: et substātia eoꝝ et pecora et cūcta que
possident nr̄a erūt. Tantū in hoc acquiesca
mus: et habitātes simul. vnum efficiamus
ꝓpl'm. Assensiqz sunt om̄es: circūcisis cūctis
maribus. Et ecce die tertio qn̄ grauissimus
vulnerū dolor ē. arreptis duo filij iacob. si-
meon et leui fr̄es dine gladijs. ingressi sunt
vrbem ꝯfidenter: interfectisqz omībus ma
sculis. emor et sichem pariter necauerūt. tol
lentes dinā de domo sichē: sororē suā. Qui
bus egressis. irruerūt super occisos ceteri filij
iacob. et depopulati sunt vrbem in vltionē
stupri: oues eoꝝ ⁊ armēta. et asinos cūcta
qz vastātes q̄ in domibus et in agris erāt:
paruulos q̄qz eoꝝ et vxores duxerūt capti
uas. Quibus ꝑpetratis audacter: iacob di
xit ad simeō et leui. Turbastis me: et odio-
sum fecistis me chananeis ⁊ pherezeis habi
tatoribus terre huius. Nos pauci sumus:
illi ꝯgregati ꝑcutiēt me: et delebor ego et do
mus mea. Rn̄derūt. Nunq̄d ut scorto ab-
uti debuere sorore nostra. ¶ Ca. xxxv.
INterea locutus ē deus ad iacob. Sur
ge. et ascēde bethel. et habita ibi: facqz al-
tare dn̄o q̄ apparuit tibi: qn̄ fugiebas esau
fratrē tuū. Iacob vero cōuocata omī domo
sua ait. Abijcite deos alienos qui in medio
vr̄i sunt. et mūdamini: ac mutate vestimē-
ta vr̄a. Surgite. et ascēdamus in bethel. vt
faciamus ibi altare dn̄o. q̄ exaudiuit me in
die tribulatiōis mee: et socius fuit itineris
mei. Dederūt ergo ei oēs deos alienos q̄s
habebāt: et inaures q̄ erāt in auribus eoꝝ.
At ille infodit eas subter therebintū: q̄ est
post vrbē sichem. Cūqz ꝓfecti essent. terror
dei inuasit omnes ꝑ circuitū ciuitates: et nō
sūt ausi ꝑsequi recedētes. Venit igit̄ iacob
luzam q̄ est in terra chanaā cognomēto be
thel: ipe ⁊ oīs ꝓpl'us cū eo. Edificauitqz ibi
altare: et appellauit nomē loci illius. domus
dei. Ibi enī apparuit ei deus: cū fugeret fra-
trē suū. Eodē tpe mortua ē debbora nutrix
rebecce: et sepulta ē ad radices bethel sub-
ter quercū: vocatūqz est nomen loci illius.
quercus fletus. Apparuit aūt iterū deus ia-
cob. postqz reuersus ē de mesopotamia syrie
et venit in bethel: bn̄dixitqz ei dicēs. Nō vo
cabens vltra iacob: sz israhel erit nomē tuū
Et appellauit eū isr̄l. Dixitqz ei. Ego deus
omīpotens. Cresce et multiplicare: gētes et
ꝓpl'i nationū ex te erūt. Reges de lūbis tuis
egredient̄: terrāqz quā dedi abrahā et isa-
ac. dabo tibi et semini tuo post te. Et recessit
ab eo. Ille vero erexit tytulū lapideū. in lo
co quo locutus fuerat ei deus: libans su ꝑ eū

libamina. et effundēs oleū: vocāsq; nomē
loci illius bethel. Egressus aūt inde. venit
verno tpe ad terrā q̄ ducit effratham. In q̄
cū parturiret rachel: ob difficultatē ptus pe-
riclitari cepit. Dixitq; ei obstetrix. Noli ti-
mere: q2 et hūc habebis filiū. Egrediente
aūt anima p̄ dolore. et imminēte iam mor-
te. vocauit nomē filij sui bennoni: id ē fili-
us doloris mei. Pater vero appellauit eum
beniamin: id ē filius dextre. Mortua est g̊
rachel et sepulta ē in via q̄ ducit effrathā:
hec est bethleem. Erexitq; iacob titulū sup
sepulchrū eius. Hic ē titulus monumēti ra
chel. vsq; in p̄ntē diem. Egressus inde. fixit
tabernaculū trās turrē gregis. Cūq; habita
ret in illa regiōe: abijt ruben. et dormiuit cū
bala cōcubina patris sui. Q̄d illū mīme la-
tuit. Erant autē filij iacob duodecim. Filij
lye: primogenitus ruben: et simeon. et leui
iudas et ysachar. et zabulon. Filij rachel:
ioseph ⁊ beniamin. Filij bale ancille rache-
lis: dan ⁊ neptalim. Filij zelphe ancilla lye
gad et aser. Hi sunt filij iacob: q̄ nati sūt ei
in mesopotamia syrie. Venit etiā ad isaac
patrē suū in mambre ciuitatē arbee. hec est
ebron: in q̄ peregrinatus ē abrahā et isaac.
Et cōpleti sunt dies isaac centūoctoginta
annorū: ꝯsumptusq; etate mortuus est: et
appositus est ppl'o suo. senex et plenus die-
rum: et sepelierūt eum esau et iacob filij sui.

HE aūt sunt generatio ¶ Ca. xxxvj.
nes esau: ip̄e est edom. Esau accepit
vxorē de filiabus chanaan. ada filiā elom
ethei: et oolibama filiā ane filij sebeon euei.
Basemath q̊q; filiā ismahel sororē naba-
ioth. Peperit aūt ada eliphā. Basemath ge
nuit rahuel. Oolibama genuit iehus. et ihe
lon. et chore. Hi filij esau: q̄ nati sunt ei in
terra chanaan. Tulit aūt esau vxores suas
et filios ⁊ filias. et omnē aīam domus sue.
et substātiā et pecora. et cūcta q̄ hr̄e pote-
rat in terra chanaan. et abijt in alterā regio
nē: recessitq; a fratre suo iacob. Diuites enī
erant valde: et sil' habitare nō poterāt: nec
sustinebat eos terra pegrinatiōis eorū pre
multitudine gregū. Habitauitq; esau ī mō
te seyr: ip̄e est edom. He aūt sunt generati
ones esau p̄ris edom in monte seyr: et hec
noīa filiorꝝ eius. Eliphā filius ada: uxoris
esau. Rahuel q̊q; filius basemath vxoris
eius. Fuerūtq; eliphā filij: theman. omar.
sephua. et gathan. et cenem. et chore. Erat
aūt thamna ꝯcubina eliphā filij esau: q̄ pe-
perit ei amalech. Hi sunt filij ada. vxoris
esau. Filij aūt rahuel: naath ⁊ zara. semma
et meza. Hi filij basemath. vxoris esau.
Isti q̊q; erāt filij oolibama filie ane filij sebe
on. uxoris esau. q̊s genuit ei iehus et ihelō
et chore. Hi duces filiorꝝ esau. Filij eliphā
primogeniti esau: dux theman. dux omar.
dux sephua. dux cenē. dux chore. dux ga-
than. dux amalech. Hi filij eliphā in terra
edom: et hi filij ade. Hi q̊q; filij rahuel. fi
lij esau. Dux naath. dux zara. dux semma
dux meza. Hi autē duces rahuel: in terra
edom. Isti filij basemath. vxoris esau. Hi
aūt filij oolibama vxoris esau. Dux iehus
dux ihelon. dux chore. Hi duces oolibā-
ma filie ane. uxoris esau. Isti sunt filij esau
et hi duces eorꝝ: ipse ē edom. Isti sunt filij
seyr horrei hītatoris terre: lothan. et sobal
et sebeon. et anan. et dison. et eser. et disan.
Hi duces horrei. filij seyr: in terra edō. Fa
cti sunt at̄ filij lothan: horrei et emā. Erat
aūt soror lothā. thamna. Et isti filij sobal:
aluhan et maneeth. et ebal. sephi et onan.
Et hi filij sebeō: achia ⁊ anan. Iste ē anan.
qui inuenit aq̄s calidas ī solitudine. cū pa-
sceret asinas sebeō p̄ris sui. Habuitq; filiū
disan: et filiā oolibama. Et isti filij disan:
abdā. et iesban. et iethran ⁊ charā. Hi q̊q;
filij eser: balaanan. et zeuan. et achan. Ha
buit aūt filios disan: hus. et aran. Hi du-
ces horreorꝝ. Dux lothan. dux sobal. dux
sebeon. dux ana. dux dison. dux eser. dux
disan. Isti duces horreorꝝ: q̄ im pauerūt in
terra seyr. Reges aūt q̄ regnauerūt in ter-
ra edom. anteq̄ haberēt regē filij isrl': fuerūt
hi. Balach filius beor: nomēq; vrbis eius
denaba. Mortuus ē aūt balach: et regna-
uit ꝓ eo iobab filius zare de hosra. Cunq;
mortuus esset iobab: regnauit ꝓ eo husan.
de t̄ra themanorꝝ. Hoc q̊q; mortuo: regna-
uit ꝓ eo adad filius badadi. q̄ pcussit ma-
dian in regione moab: et nomē vrbis eius
auith. Cūq; mortuus esset adad. regnauit

ꝓ eo ſemla de maſerecha. Hoc q̄q̄ mortuo: regnauit ꝙ eo ſaul de fluuio rooboth. Cūq̄ hic obiſſ: ſucceſſit in regnū balanā filius achobor. Iſto q̄q̄ mortuo regnauit ꝙ eo adad: nomēq̄ vrbis eius phou. Et appellabat uxor eius meezabel filia matreth: filie mizaab. Hec g̃ noīa ducū eſau in cognationib⁹. et locis. et vocabulis ſuis. dux thamna. dux aluba. dux ietheth. dux oolibama. dux ela. dux phinon. dux cenē. dux themā. dux mabſar. dux mabdibel. dux hirā. Hi duces edom habitātes in ſra imperij ſui: ipſe ē eſau pr̃ ydumeor̃. Habitauit aūt iacob in terra chanaan. in q̃ pater ſuus pegrinatus eſt: et he ſunt generatiōes eiuſ.

IOſeph cū ſedecim eſſ Ca·xxxvij· ānor̃: paſcebat gregē cū fr̃ibus ſuis. adhuc puer. Et erat cū filiis bale et zelphe uxorū pr̃is ſui: accuſauitq̄ fr̃es ſuos apud patrē crimie peſſimo. Iſrahel aūt diligebat ioſeph ſup oēs filios: eo q̄ in ſenectute genuiſſet eū. Fecitq̄ ei tunicā polimitā. Videntes aūt fr̃es eius. q̄ a pr̃e plus cunctis filiis amaret̃. oderāt eū: nec poterāt ei quicq̄ pacifice loquí. Accidit q̄q̄. vt viſum ſomniū referret fr̃ibus ſuis: q̄ cauſa maior̃ odiī ſeminariū fuit. Dixitq̄ ioſeph fratribus ſuis. Audite ſomniū meū q̄d vidi. Putabā nos ligare manipulos in agro: et ecce ſurgere manipulū meū. et ſtare: vbi oſq̄ manipulos circūſtātes adorare manipulū meū. Rīderunt fr̃es eius. Numq̄d rex nr̃ ens: aut ſubiacemur ditioni tue? Hec ergo cauſa ſomniorū atq̄ ſmonū: inuidie et odiī fomitē miniſtrauit. Aliud q̄q̄ vidit ſomniū: q̄d narrans fr̃ibus ait. Vidi per ſomniū ecce ſol et luna. et ſtellas vndecim adorare me. q̄d cū pr̃i ſuo et fr̃ibus retuliſſet: increpauit eū pr̃ ſuus. et dixit. Quid ſibi vult hoc ſomniū q̄d vidiſti? Num ego et mater tua et fr̃es tui adorabimuſ te ſup terrā? Inuidebāt ei igit̃ fratres ſui: pater vero rē tacitus cōſiderabat Cūq̄ fr̃es illius in paſcēdis gregibus pr̃is morarent̃ in ſichem: dixit ad eum iſrl̃. Fratres tui paſcūt oues in ſichimis: veni mittā te ad eos. Quo rīdente pr̃ſto ſum: ait. Vade et vide ſi cūcta ꝙſpera ſint erga fratres tuos. et pecora: et renūcia mihi quid agat̃.

Miſſus de valle hebron: venit in ſichem. Inuenitq̄ eū vir errantē in agro: et interrogauit q̄d quereret. At ille rīdit. Fr̃es meos quero. Indica mihi: ubi paſcāt greges. Dixitq̄ ei vir. Receſſerūt de loco iſto. Audiui aūt eos dicentes. Eamus in dothaim. Perrexit itaq̄ ioſeph poſt fr̃es ſuos: et inuenit eos in dothaim. Qui cū vidiſſent eū ꝙul: anteq̄ accederet ad eos cogitauerūt illū occidere: et mutuo loquebant̃. Ecce ſomniator venit. Venite occidamus eum. et mittamus in ciſternā veterē: dicemuſq̄ fera peſſima deuorauit eum: et tūc apparebit q̄d illi ꝙſint ſomnia ſua. Audiens aūt hec ruben nitebat̃ liberare eū de manibus eor̃: et dicebat. Nō interficiamus aiam eius. nec effundamus ſanguinē: ſed ꝙiacte eū in ciſternā veterē q̄ eſt in ſolitudine: manuſq̄ vr̃as ſeruate innoxias. Hoc aūt dicebat volens eripere de manibus eor̃: et reddere pr̃i ſuo Cōteſtim igit̃ vt venit ad fr̃es ſuos. nudauerūt eū tunica talari. et polimita: miſerūtq̄ eū in ciſternā veterē: q̄ nō habebat aquā Et ſedentes vt comederent panē. viderunt ysmahelitas viatores venire de galaad: et camelos eorū portātes aromata et reſinā. et ſtacten in egiptū. Dixit ergo iudas fratribus ſuis. Quid nobis ꝙdeſt ſi occiderimus fratrē nr̃m: et celauerim⁹ ſanguinē ipius? Melius eſt ut venūdet̃ ysmahelitis: et manus nr̃e nō polluant̃. Frater enī et caro nr̃a eſt. Acquieuerūt fr̃es ſermonibus illius et p̃tereūtibus madianitis negociatoribus extrahētes eū de ciſterna vēdiderūt eū ysmahelitis viginti argēteis: q̄ duxerūt eū in egiptū. Reuerſuſq̄ ruben ad ciſternā nō inuenit puerū: et ſciſſis veſtibus. ꝓgēs ad fratres ſuos ait. Puer nō cōparet: et ego q̄ bor̃? Tulerūt aūt tunicā eius. et in ſanguinē edi quē occiderāt tinxerūt: mittētes qui ferrēt ad patrē et dicerēt. Hāc inuenimus: vide vtrū tunica filiī tui ſit an nō. Quā cū cognouiſſet pr̃ ait. Tunica filiī mei ē. fera peſſima comedit eū: beſtia deuorauit ioſeph. Sciſſiſq̄ veſtibus indutus eſt cilicio: lugens filiū ſuū multo tpe. Cōgregatis aūt cūctis liberis eius ut lenirēt dolorē patris: noluit conſolationē accipere: ſed ait. Deſcendā ad filiū

meum lugens in infernū. Et illo pseuerāte in fletu: madianite vendiderunt ioseph in egipto phutifari eunucho pharaonis magistro militum. ¶ Ca. xxxviij.

EOdem tpe descendēs iudas a fratribus suis diuertit ad virū odollamiten noie hiram: viditq; ibi filiā hois chananei. vocabulo sue. Et accepta vxore ingressus ē ad eā. Que cepit et peperit filiū: et vocauit nomē eius her. Rursūq; cepto fetu: natū filiū vocauit onan. Tertiū q̄q; pepent quē appellauit sela. Quo nato: parere vltra cessauit. Dedit aūt iudas vxorē p̄mogenito suo her nomie thamar. Fuit q̄q; her p̄mogenitus iude. nequā in ospectu dñi: et ideo ab eo occisus est. Dixit ergo iudas ad onan filiū suū. Ingredere ad vxorē fratris tui. et sociare illi: ut suscites semē fratri tuo. Ille sciens nō nasci sibi filios. introiens ad vxorē fratris sui. semē fūdebat in terrā: ne liberi fratris noie nascerent. Et idcirco percussit eū dñs: eo q̄ rem detestabilē faceret. Quāobrem dixit iudas thamar nurui sue. Esto vidua in domo p̄tris tui: donec crescat sela filius meus. Timebat enī: ne et iste moreretur sicut frēs eius. Que abiit et habitauit in domo p̄tris sui. Euolutis autē multis ānis: mortua ē sue. vxor iude. Qui post luctū. consolatiōe susceptā ascendebat ad tonsores ouiū suaq;: ipe et hiras opilio gregis odollamita i thamnas. Nunciatūq; ē thamar. q̄ socer illius ascēderet i thamnas: ad tondēdas oues. Que depositis viduitatis vestib⁹. assumpsit tenstrū: et mutato habitu sedit in biuio itinere q̄ ducit thamnā: eo q̄ creuisset sela. et nō eū accepisset maritū Quā cū vidisset iudas: suspicatus est esse meretricē. Operuēat enī vultū suū ne agnosceretur. Ingrediensq; ad eam. ait. Dimitte me vt coeam tecū. Nesciebat enī q̄ nurus sua esset. Qua respondēte. quid dabis mihi vt fruaris coitu meo. dixit. Mittam tibi edū de gregib⁹. Rursumq; illa dicēte. patiar q̄ vis. si dederis mihi arrabonē do nec mittas q̄ polliceris: ait iudas. Quid tibi vis p̄ arrabone dari? Rndit. Anulū tuū et armillā: et baculū quē manu tenes. Adnū igit coitū mulier cepit. et surgēs abiit: depositoq; habitu quē sumpserat: induta ē viduitatis vestibus. Misit autē iudas edū p̄ pastorē suū odollamiten: vt recipet pignus q̄ dederat mulieri. Qui cū nō inuenisset eā: interrogauit hoies loci illius. Vbi est mulier que sedebat in biuio? Rndentibus cūctis nō fuit in loco iste meretrix: reuersus ē ad iudā et dixit ei. Nō inueni eam. Sed et hoies loci illius dixerunt mihi: mulierq; sedisse ibi scortum. Ait iudas Habeat sibi. Certe mendacij arguere nos nō potest. Ego misi edum quē p̄miserā: et tu nō inuenisti eā. Ecce aūt post tres mēses nūciauerūt iude dicētes. Fornicata ē thamar nurus tua: et videt̄ vterus illius intumescere. Dixitq; iudas. Producate eā ut cōburat̄. Que cū duceret̄ ad penā: misit ad socerū suū dicēs. De viro cuius hec sunt cōcepi. Cognosce cuius sit anulus: et armilla et baculus. Qui agnitis muneribꝰ ait. Iustior me est. quia nō tradidi eā sele filio meo Attamē vltra nō cognouit eā. Instāte aūt partu. apparuerunt gemini in vtero: atq; in ipa effusiōe infantū vnus p̄tulit manū: in qua obstetetrix ligauit coccinū dicens. Iste egredie t̄ prior. Illo vero retrahēte manū: egressus ē alter. Dixitq; mulier. Quare diuisa ē p̄ter te macera? Et ob hāc cām vocauit nomen eius phares. Postea egressus est frater eius. in cuius manu erat coccinum quē appellauit zaram. ¶ Ca. xxxix.

IGitur ioseph ductus est in egiptū: emitq; eū phutifar eunuchus pharaōis. p̄nceps exercitus sui. vir egiptius de manu ysmahelitarū: a q̄bus p̄ductus erat. Fuitq; dñs cū eo: et erat vir in cūctis p̄spere agēs Habitauitq; in domo dñi sui: q̄ optime nouerat dñm esse cū eo: et omia q̄ gereret ab eo dirigi in manu illius. Inuenitq; ioseph gr̄am coram dño suo: et ministrabat ei. A quo p̄positus omnibus. gubernabat credita sibi domū. et vniuersa q̄ ei tradita fuerāt. Benedixitq; dñs domui egiptij p̄pter ioseph: et multiplicauit tam in edibus q̄m in agris cūctam eius substātiā. Nec quicq̄m aliud nouerat: nisi panē quo vescebat̄. Erat aūt ioseph pulchra facie: et decorus aspectu. Post multos itaq; dies iniecit dña oculos suos

in ioseph: et ait. Dormi mecū. Qui nequaq̄ acquiescens operi nephario: dixit ad eā. Ecce dn̄s meus oībus mihi traditis. ignorat q̄d habeat in domo sua: nec quicq̄ est qd̄ nō sit in mea potestate. vl' nō tradiderit mihi: preter te que vxor eius es. Quō ergo possum hoc malū facere: et peccare in dn̄m meū? Huiuscemodi verbis p singl'os dies loquebat̄. et mulier molesta erat adolescēti: et ille recusabat stuprū. Accidit aūt quadā die vt intraret ioseph domū. et operis quippiā absq̄ arbitris faceret: et illa apprehensa lacinia vestimēti eius diceret. Dormi mecū. Qui relicto in manu eius pallio. fugit: et egressus est foras. Cunq̄ vidisset mulier vestē in manibus suis. et se esse cōtemptā: vocauit ad se homīes domus sue: et ait ad eos. En introduxit virū hebreū: ut illuderet nobis. Ingressus est ad me: ut coiret mecū. Cūq̄ ego succlamassem. et audiuit vocē meā: reliquit palliū quod tenebā: et fugit foras. In argumentū ergo fidei. retētū palliū ostendit marito reuertēti domū: et ait. Ingressus ē ad me seruus hebreus. quē adduxisti: ut illuderet mihi. Cūq̄ audisset me clamare: reliquit palliū quod tenebā: et fugit foras. His auditis dn̄s. et nimiū credulus verbis cōiugis. iratus est valde: tradiditq̄ ioseph in carcerem vbi vincti regis custodiebant̄: et erat ibi clausus. Fuit aūt dn̄s cum ioseph. et misertus est illius: et dedit ei gratiā in cōspectu principis carceris: Qui tradidit in manu illius vniuersos vinctos qui in custodia tenebant̄: et quicquid fiebat. sub ip̄o erat: nec nouerat aliq̄d. cunctis ei creditis. Dominus enī erat cū illo: et omnia opera eius dirigebat. ¶ Ca. xl.

HIs itaq̄ gestis: accidit vt peccarent duo eunuchi. pincerna regis egipti et pistor dn̄o suo. Iratusq̄ ɔtra eos pharaonā alter pincernis p̄erat. alter pistoribus: misit eos in carcerē principis militū: in quo erat vinctus et ioseph. At custos carceris tradidit eos ioseph: qui et ministrabat eis: Aliquātulū tp̄is fluxerat: ⁊ illi in custodia tenebant̄. Videruntq̄ ambo somniū nocte vna: iuxta interp̄tationē cōgruā sibi. Ad quos cū introisset ioseph mane. et vidisset eos tristes: sciscitatus est dicēs. Cur tristior est hodie solito facies vestra? Qui respōderunt. Somniū vidimus: et nō est qui interp̄tetur nobis. Dixitq̄ ad eos ioseph. nunq̄d nō dei est interp̄tatio? Referte mihi q̄d videritis. Narrauit prior p̄positus pincernarum somniū suū. Videbā corā me vitem in qua erant tres ꝓpagines crescere paulatim in gēmas: et post flores vuas maturescere: calicēq̄ pharaonis in manu mea. Tuli ergo vuas et expressi in calicē quē tenebā: et tradidi poculum pharaoni. Rn̄dit ioseph. Hec ē interp̄tatio somnij. Tres ꝓpagines. tres adhuc dies sunt. post quos recordabitur pharao misterij tui. et restituet te in gradū pristinū: dabisq̄ ei calicē iuxta officiū tuū: sicut ante facere ɔsueueras. Tantū me mēto mei cū tibi bene fuerit: et facies mecū misericordiā ut suggeras pharaoni ut educat me de isto carcere. quia furtim sublatus sum de terra hebreoꝝ: et hic innocēs in lacū missus sum. Vidēs pistoꝝ mgr̄. q̄ prudenter somniū dissoluisset. ait. Et ego vidi somniū. q̄ tria canistra farine haberē super caput meū: et in vno canistro qd̄ erat excelsius. portare me putabā omnes cibos qui fiunt arte pistoria: auesq̄ comedere ex eo. Rn̄dit ioseph. Hec est interp̄tatio somnij. Tria canistra. tres adhuc dies sunt post q̄s auferet pharao caput tuū: ac suspēdet te in cruce: ⁊ lacerabūt volucres carnes tuas. Exinde dies tertius natalatius pharaōis erat Qui faciēs grande cōuiuiū pueris suis recordatus est inter epulas mgr̄i pincernarū et pistoꝝ p̄ncipis: restituitq̄ alterū in locū suū. ut porrigeret ei poculū. alterū suspendit. in patibulo: ut cōiectoris veritas ꝓbaret̄. Et tn̄ succedētibus ꝓsperis: p̄positus pincernarū oblitus est interpretis sui. ¶ Ca. xlj.

POst duos ānos vidit pharao somnium. Putabat se stare sup fluuiū de q̄ ascēdebāt septē boues pulchre et crasse nimis: et pascebant̄ in locis palustrib⁹. Alie q̄q̄ septē emergebāt de flumīe fede ɔfecteq̄ macie: et pascebant̄ in ip̄a amnis ripa in locis virētibus: deuorauerūtq̄ eas q̄rū mira species. et hītudo corpoꝝ erat. Expgefactus pharao rursū dormiuit: et vidit alterū

somniū. Septē spice pullulabant in culmo
vno. plene atq; formose: alie q̊q; totidem
spice tenues. et pcusse vredine oriebant̄: de
uorantes omnē priorē pulchritudinē. Eui
gilās pharao post quietē. et facto mane pa
uore pterritus. misit ad omnes cōiectores
egipti. cūctosq; sapiētes: et accersitis nar
rauit somniū: nec erat q̄ interp̄taret̄. Tunc
demū reminiscēs mgr̄ pincernarū ait. Cōfi
teor peccatū meū. Iratus rex seruis suis. me
et magistrū pistorū retrudi iussit in carcerē
principis militū: vbi vna nocte vterq; vi
dimus somniū p̄sagum futuroꝝ. Erat ibi
puer hebreus. eiusdē ducis militū famulus
cui narrantes somnia. audiuimus quicq̄d
postea rei ꝓbauit euētus. Ego enī redditus
sum officio meo: et ille suspensus ē in cruce
Protinus ad regis imperiū. eductū de car
cere ioseph totōderūt: ac veste mutata ob
tulerūt ei. Cui ille ait. Vidi somnia. nec est
qui edisserat: que audiui te sapiētissime co
nicere. Rn̄dit ioseph. Absq; me deus rn̄de
bit ꝓspera pharaoni. Narrauit ergo pha
rao que viderat. Putabam me stare super
ripā fluminis: et septē boues de amne cō
scendere. pulchras nimis et obesis carnib⁹:
que in pastu paludis virecta carpebāt. Et
ecce has sequebant̄ alie septē boues intā
tū deformes et macilente: ut nunq̄; tales in
terra egipti viderim. Qui deuoratis et cō
sumptis p̄oribus. nullū saturitatis dedere
vestigiū: sed simili macie et squalore torpe
bant. Euigilās. rursus sapore dep̄ssus vi
di somniū. Septē spice pullulabant in cul
mo vno. plene atq; pulcherrime. Alie q̊q;
septē tenues et pcusse vredine. oriebātur e
stipula: q̄ prioꝝ pulchritudinē deuoraue
runt. Narraui cōiectoribus somniū. et ne
mo ē qui edisserat. Rn̄dit ioseph. Somniū
regis vnū est. Que facturus ē deus on̄dit
pharaoni. Septē boues pulchre. et septem
spice plene. septē vbertatis anni sunt: ean
dēq; uim somnij cōprehēdūt. Septē quoq;
boues tenues atq; macilente q̄ ascēderunt
post eas. et septē spice tenues. et vento vrē
te pcusse. septē anni vēture sunt famis: qui
hoc ordine complebunt̄. Ecce septem anni
veniēt fertilitatis magne in vniuersa terra
egipti: quos sequent̄ septē anni alij tante
sterilitatis: ut obliuioni tradat̄ cūcta retro
abūdantia. Cōsumpta est enī fames om
nē terrā: et vbertatis magnitudinē pditura
est inopie magnitudo. Qđ aūt vidisti scđo
ad eandē rē ptinens somniū. firmitatis iu
dicium est: eo ꝙ fiat sermo dei. et velocius
impleat̄. Nunc ergo ꝓuideat rex virū sa
pientē et industriū ⁊ p̄ficiat eū terre egipti:
qui ꝯstituat p̄positos p cūctas regiones. et
quintā partē fructuū. p septē annos fertili
tatis qui iā nūc futuri sunt. cōgreget in hor
rea: et om̄e frumentū sub pharaonis ptāte
ꝯdatur: seruet̄q; in vrbibus. et p̄paret̄ fu
ture septē annoꝝ fami. q̄ oppressura ē egi
ptum: et nō ꝯsumet̄ terra inopia. Placuit
pharaoni ꝯsiliū: et cunctis ministris eius.
Locutusq; est ad eos. Num inuenire pote
rimus talē virū q̄ spū dei plenus sit? Dixit
ergo ad ioseph. Quia on̄dit tibi deus oīa
que locutus es. nūquid sapientiorē et ꝯsi
milē tui inuenire potero? Tu eris sup domū
meā: et ad tui oris impiū cūctus populus
obediet. Vno tm̄ regni solio p̄cedā te. Di
xitq; rursū pharao ad ioseph. Ecce ꝯstitui
te sup vniuersam terrā egipti. Tulitq; anu
lum de manu sua et dedit eū in manu eius:
vestiuitq; eum stolam bissinā: et collo tor
quē aureā circūposuit. Fecitq; eū ascēdere
sup currū suū scđm clamāte p̄cone: ut om̄s
corā eo genu flecterēt: et p̄positū esse scirēt
vniuerse terre egipti. Dixit q̊q; rex egipti
ad ioseph. Ego sū pharao. Absq; tuo im
perio nō mouebit quisq̄; manū aut pedem
in omni terra egipti. Vertitq; nomē illius:
et vocauit eū lingua egiptiaca. saluatorem
mūdi. Deditq; illi vxorē: assenech filiā phu
tifaris sacerdotis eliopoleos. Egressus est
itaq; ioseph ad terrā egipti. Triginta anno
rū erat. quādo stetit in ꝯspectu regis pha
raonis: et circuiuit omnes regiones egipti
Venitq; fertilitas septem annoꝝ: et in ma
nipulos redacte segetes cōgregate sunt in
horrea egipti. Omnis etiā frugū abundā
tia. in singulis vrbib⁹ ꝯdita ē. Tantaq; fu
it abūdantia tritici. ut arene maris coequa
retur: et copia mēsurā excedēt. Natiq; sūt
ioseph filij duo anteq̄; veniret fames: quos

pepert ei assenech filia ph̄ utfanis sacerdotis eliopoleos. Vocauitq; nomē p̄mogenitū manasses dicens. Obliuisci me fecit deus omniū laboꝝ meoꝝ: et domus patris mei Nomē q̄q; scḋi appellauit effraim dicens. Crescere me fecit deus in terra paupertatis mee. Igit̄ trāsactis septē vbertatis annis q̄ fuerāt in egipto: ceperunt venire septē anni inopie. q̄s p̄dixerat ioseph: et in vniuerso orbe fames p̄ualuit. In cuncta etiam terra egipti fames erat. Qua esuriente: clamauit ppl'us ad pharaonē. alimēta petens. Quibus ille rñdit. Ite ad ioseph: et quicq̄d ipe vobis dixerit. facite. Crescebat autē q̄tidie fames in omni terra: aperuitq; ioseph vniuersa horrea: et vendebat egiptijs. Nā et illos oppresserat fames. Omnesq; p̄uintie veniebāt in egiptū. ut emerent escas: et malum inopie temperarent.

Ca. xlij.

AVdiens aūt iacob q̄ alimēta venderent̄ in egipto: dixit filijs suis. Quare negligitis? Audiui q̄ triticū venundetur in egipto. Descēdite. et emite nobis necessaria ut possimus viuē: et nō defumamur inopia Descendētes igit̄ fratres ioseph decem: vt emerēt frumenta in egipto. beniamin domi retento a iacob: qui dixerat fratribus eius ne forte in itinere quicq̄ patiatur mali: ingressi sunt terrā egipti: cum alijs qui pergebant ad emendū. Erat autē fames in terra chanaan: et ioseph erat p̄nceps in terra egipti: atq; ad eius nutū frumēta pp̄lis vēdebantur. Cūq; adorassent eum fratres sui. et agnouisset eos: quasi ad alienos durius loquebatur. interrogās eos. Vnde venistis? Qui rñderūt de terra chanaā: vt emamus victui necessaria. Et tamen fratres ipse cognoscens: nō est cognitus ab eis. Recordatusq; somnioꝝ que aliquando viderat: ait ad eos. Exploratores estis: ut videatis infirmiora terre venistis. Qui dixerunt. Non est ita dñe: sed serui tui venerūt vt emerēt cibos. Omnes filij vnius viri sumus. Pacifici venimus: nec quicq̄ famuli tui machinant̄ mali. Quibus ille rñdit. Aliter ē. Immunita terre huius cōsiderare venistis. At illi dixerūt. Duodecim inquiūt fratres sui tui sumus: filij viri vnius in terra chanaan. Minimus cū patre nostro est: alius nō est sup. Hoc est aut q̄ locutus sum. Exploratores estis. Iam nūc experimentū vr̄i capiā Per salutē pharaonis nō egredemini hinc: donec veniat frater vester minimus. Mitte ex vobis vnū et adducat eū: vos aūt eritis in vinculis. donec p̄bent̄ que dixistis: vtrū vera an falsa sint. Alioquī p salutem pharaonis. exploratores estis. Tradidit q̄ illos custodie tribus diebus. Die aūt tertio eductis de carcere ait. Facite que dixi: et viuetis. Deum enī timeo. Si pacifici estis. frater vester vnus ligetur in carcere: vos autē abite. et ferte frumenta que emistis in domos vestras. et fratrē vr̄m minimū ad me adducite: ut possim vr̄os p̄bare sermones. et nō moriamini. Fecerūt vt dixerat: et locuti sunt adinuicē. Merito hec patimur: q̄z peccauimus in fratrē nostrū videtes angustias anime illius dū deprecaret̄ nos. et nō audiuimus: idcirco venit sup nos ista tribulatio. E quibus vnus ruben ait. Nunquid nō dixi vobis. nolite peccare in puerū: et nō audistis me? En sanguis eius exquirit̄. Nesciebāt enī q̄ intelligeret ioseph: eo q̄ p interpretē loqueret̄ ad eos. Auertitq; se parumper. et fleuit: et reuersus locutus est ad eos. Tollēsq; simeon. ligās illis p̄sentibus. iussit ministris vt implerent saccos eoꝝ tritico: et reponerēt pecunias singuloꝝ in saccis suis: datis supra cibarijs in via. Qui fecerunt ita. At illi portātes frumēta in asinis suis profecti sunt. Apertoq; vnus sacco. vt daret iumēto pabulū in diuersorio. ostemplatus pecuniā in ore sacculi: dixit frībus suis. Reddita est mihi pecunia. En habet̄ in sacco. et obstupefacti turbatiq; mutuo dixerūt. Quidnā est hoc q̄ fecit nobis deus? Venerūtq; ad iacob patrē suū in terra chanaan: et narrauerunt ei oīa que accidissent sibi dicētes. Locutus ē nobis dñs terre dure: et putauit nos exploratores esse p̄uintie Cui respōdimus. Pacifici sumus: nec vllas molimur insidias. Duodecim fratres vno patre geniti sumus: vnus nō est sup: minimus cū patre nr̄o est in terra chanaan. Qui ait nobis. Sic p̄babo q̄ pacifici sitis. Fratrē vr̄m vnū dimittite apud me: et cibaria

domibus vestris necessaria sumite. et abite
Fratrēq; vestrū mīmū adducite ad me. vt
sciā qp nō sitis explozatozes: et istū qui te-
netur in vinculis recipe possitis: ac deinceps
quę vultis emendi habeatis licentiā. His
dictis. cū frumēta effunderēt singuli repere
runt in oze saccozū ligatas pecunias: exter
ritiq; sil' omibus. dixit pater iacob. Absq;
liberis me esse fecistis. Ioseph nō est sup: si-
meon tenetur in vinculis. et beniamin au-
feretis? In me hec omnia mala reciderunt.
Cui respōdit ruben. Duos filios meos inter
fice: si nō reduxero illū tibi. Trade illum in
manu mea: et ego eū tibi restituā. At ille:
nō descēdet inquit filius meus vobiscum.
Frater eius mozuus ē: et ipe solus remā-
sit. Si quid ei aduersitatis accident in ter-
ra ad quā pergitis: deducetis canos meos
1 cum dolore ad inferos. Ca. xliij.
Interim fames omnē terrā vehemēter
p̄mebat: o sumptisq; cibis q̄s ex egipto
detulerāt: dixit iacob ad filios suos. Reuer
timini: et emite nobis pauxillū escarū. Rn̄
dit iudas. Denūciauit nobis vir ille sub at
testatione iurisurādi dicēs. Nō videbitis
faciē meā. nisi frater vr̄m minimū adduxe-
ritis vobiscū. Si ergo vis eū mittere nobi-
scū: pgemus pariter et ememus tibi neces-
saria. si aūt nō vis: nō ibimus. Vir enī vt
sepe diximus. denūciauit nobis dicēs. Nō
videbitis faciē meā absq; frē vestro mini
mo. Dixit eis isr̄l. In meā hoc fecistis mise-
riā: ut indicaretis ei et aliū habere vos fra-
trē. At illi rn̄derunt. Interrogauit nos hō p
ordinē nr̄am ꝓgenie: si pater viueret: si ha
beremus fratrē. Et nos rn̄dimus ei ozdine
ter: iuxta id qđ fuerat scisitatus. Nūquid
scire poteramus qp dicturus esset: adducite
fratrē vr̄m vobiscū? Iudas q̄q; dixit patri
suo. Mitte puerū mecū vt ꝓficiscamur. et
possimus viuere: ne moriamur nos. et p-
uuli nr̄i. Ego suscipio puerū: de manu mea
require illū. Nisi reduxero et reddidero eū
tibi: ero pcti reus in te oī tpe. Si nō inter
cessisset dilatio: iā vice altera venissemus.
Igit̄ isr̄l pater eoz dixit ad eos. Si sic nc̄ce
est: facite quod vultis. Sumite de optimis
terre fructibus in vasis vr̄is et deferte viro
munera: modicū resine et mellis. et storax
as et stactes. et therebinti. et amigdalarū.
Pecuniāq; duplicē ferte vobiscum: et illam
quā inuenistis in sacculis reportate: ne for
te error factū sit. Sed et fratrē vr̄m tollite:
et ite ad virū. Deus aūt meus omipotens
faciat vobis eū placabilē: et remittat vo-
biscū fratrē vestrū quē tenet in vinculis: et
hūc beniamin. Ego aūt quasi orbatus. absq;
liberis ero. Tulerūt ergo viri munera et
pecuniā duplicē et beniamin: descēderūtq;
in egiptū: et steterūt coram ioseph. Quos cū
ille vidisset et beniamin simul: ꝓcepit dispē
satori domus sue dicēs. Introduc viros do
mū: et occide victimas. et instrue cōuiuiū:
qm̄ hodie mecū sūt comesturi meridie. Fe
cit ille qđ sibi fuerat imperatū: et introduxit
viros domū. Ibiq; exterriti dixerūt mutuo
Propter pecuniā quā retulimus ꝑ⁹ in sac
cis nostris introducti sumus: ut deuoluat in
nos calūniam. et violēter subiciat seruituti
et nos et asinos nr̄os. Quamobrē. in ipsis
foribus accedentes ad dispensatorē. locuti
sunt. Oramus dn̄e ut audias nos. Iam añ
descēdimus: ut emeremus escas: q̄bus em-
ptis. cū venissemus ad diuersoriū. aperui-
mus saccos nr̄os. et inuenimus pecuniā in
ore saccorū: quā nūc eodē pondere repor
tauimus. Sed et aliud attulimus argentū: ut
emamus q̄ nobis necessaria sūt. Nō est in
nr̄a sciētia: quis posuerit eā in marsupijs
nostris. At ille rn̄dit. Pax vobiscū: nolite ti
mere. Deus vester et deus p̄ris vr̄i. dedit vo
bis thesauros in saccis vr̄is. Nam pecuniā
quā dedistis mihi: ꝓbatā ego habeo. Edu
xitq; ad eos symeon. Et introductis domū
attulit aquā: et lauerūt pedes suos: dedитq;
pabulū asinis eorū. Ille vero parabāt mu-
nera: donec ingrederet̄ ioseph meridie. Au
dierant enim qm̄ ibi comesturi essent panē.
Igit̄ ingressus est ioseph domū suā: obtu-
lerūtq; ei munera. tenētes in manibus suis
et adorauerūt ꝓni in terrā. At ille clemen-
ter resalutatis eis: interrogauit eos dicēs. Sa
luscine est pater vester senex: de q̄ dixeratis
mihi? Adhuc viuit? Qui rn̄derunt. Sospes
est. seruus tuus pater noster. Adhuc viuit.
Et incuruati adorauerunt eum. Attollens

autē ioseph oculos: vidit beniamin fratrē
suū vterinū. et ait. Iste est frater vester par
uulus: de quo dixeratis mihi? Et rursum.
Deus inquit miseriat̄ tui fili mi. Festinauit
q3 in domū. q2 cōmota fuerāt viscera eius
sup fratre suo: et erūpebāt lachryme: et in
troiens cubiculū fleuit. Rursumq3 lota fa
cie egressus ꝯtinuit se. et ait. Ponite panes.
Quibus appositis seorsum ioseph. et seor-
sum fratribus. egiptijs q̊q3 qui vescebātur
simul seorsum: illicitū est enī egiptijs come
dere cū hebreis. et ꝓphanū putent huiusce-
modi ꝯuiuiū: sederūt corā eo. p̄mogenitus
iuxta p̄mogenita sua. ⁊ mimus iuxta etatē
suā. Et mirabant̄ nimis: sumptis ꝑtibus
q̄s ab eo acceperāt. Maiorq3 ꝑs venit ben
iamin: ita ut q̄nq3 ꝑtibus excederet. Bibe-
runtq3: et inebriati sunt cū eo. ¶ Ca. xliiij.

PRecepit aūt ioseph dispēsatori do-
mus sue dicēs. Imple saccos eoꝝ fru
mento q̄3tum p̄nt capere: et pone pecuniam
singuloꝝ in summitate sacci. Ciphum aūt
meū argenteū. et p̄ciū qđ dedit tritici: pone
in ore sacci iunioris. Factūq3 ē ita. Et orto
mane dimissi sunt cū asinis suis. Iamq3 vr
bem exierāt: et ꝓcesserāt paululū. Tunc io-
seph accersito dispēsatore domus ait. Sur-
ge inquit et ꝑsequere viros: et ap̄phēsis di
cito. Quare reddidistis malū ꝓ bono? Ci-
phus quē furati estis: ipse est in quo bibit
dn̄s meus et in q̊ auguriari solet. Pessimā
rē fecistis. Fecit ille vt iusserat: et apprehen-
sis ꝑ ordinē locutus est. Qui responderūt.
Quare sic loquit̄ dn̄s noster: ut serui tui tā
tū flagicij cōmiserint? Pecuniā quā inueni-
mus in summitate saccorū: reportauimus
ad te de terra chanaan. Et quō ꝯsequens
est. ut furati simus de domo dn̄i tui aurum
vel argentū? Apud quēcunq3 fuerit inuen-
tū seruoꝝ tuorū qđ queris moriat̄: et nos
erimus serui dn̄i nr̄i. Qui dixit eis. Fiat iu
xta vestrā sn̄iam. Apud quēcunq3 fuerit in
uentū ipse sit seruus meus: vos aūt eritis in
noxij. Itaq3 festinato deponētes in terrā sac
cos: aperuerūt singuli. Quos scrutatus. inci
piens a maiori vsq3 ad minimū: inuenit ci
phum in sacco beniamin. At illi scissis vesti
bus. oneratisq3 rursum asinis. reuersi sūt in

opidū: p̄musq3 iudas cū fratribus. ingres-
sus ē ad ioseph. Necdū enī de loco abierat
Om̄esq3 ante eū pariter in terrā corruerunt
Quibus ille ait. Cur sic agē voluistis? An
ignoratis q̄ non sit sil'is mei in auguriandi
sciētia? Cui iudas. Quid rn̄debimus inq̄t
dn̄o meo. vel q̄d loquemur: aut iuste pote
rimus obtēdere? Deus inuenit iniq̄tatē ser
uoꝝ tuoꝝ. En om̄s serui sumus dn̄i mei:
et nos et apud quē inuētus ē ciphus. Rn̄
dit ioseph. Absit a me: vt sic agā. Qui fu-
ratus ē ciphū. ipse sit seruus meus: vos aūt
abite liberi ad patrē vr̄m. Accedēs aūt ꝓ-
pius iudas. ꝯfidēter ait. Oro dn̄e audi me
ut loq̄tur seruus tuus verbū in aurib⁹ tuis:
et ne irascaris famulo tuo. Tu es enī post
pharaonē dn̄s meus. Interrogasti p̄us ser-
uos tuos habetis patrē aut fratrem: et nos
rn̄dimus tibi dn̄o meo. Est nobis pater se
nex: et puer paruulus q̄ in senectute illius
natus est: cuius vterinus frater ē mortuus:
et ip̄m solū habet mater sua: pr̄ vero tenere
diligit eū. Dixistiq3 seruis tuis. Adducite
eū ad me: et ponā oculos meos sup illum.
Suggessimus tibi dn̄o meo: nō pōt puer re
linquere patrē suū. Si enī illū dimiserit mo
rietur. et dixisti seruis tuis. Nisi venerit fra
ter vester mīmus vobiscū: nō videbitis am
plius faciē meā. Cū ergo ascēdissemus ad
famulū tuū patrē nr̄m: narrauimus ei oīa
que locutus ē dn̄s meus. Et dixit pater no
ster. Reuertimini: et emite nobis parū triti
ci. Cui diximus. Nō possumus ire. Si fra-
ter noster minimus descēderit nobiscū ꝓfi-
ciscemur simul: alioquin illo absente nō au
demus videre faciē viri. At ille respondit.
Vos scitis q̄ duos genuerit mihi vxor mea
Egressus est vnus. et dixistis bestia deuo
rauit eū: et hucusq3 nō cōparet. Si tulerit is
et istū et aliquid ei in via contigerit: dedu
cetis canos meos cum merore ad inferos.
Igitur si intrauero ad seruū tuū patrē nostrū
et puer defuerit: cū anima illius ex huius
anima depēdeat. videritq3 ip̄m nō esse no-
biscū. morietur: et deducēt famuli tui canos
eius cū dolore ad inferos. Ego ꝓprie seruus
tuus sim: qui in meam hūc recepi fidem. et
spopōdi dicēs. Nisi reduxero eum: peccati

reus ero in patrē meū oī tpe. Manebo itaq; seruus tuus, ꝓ puero in mīsterio dñi mei: et puer ascēdat cū frībus suis. Nō enī possum redire ad patrē absente puero: ne calamitatis q̄ oppressura est prēz meū. testis assistā.

Non se poterat vltra cohibe ¶ Ca. xlv.
re ioseph. multis corā astātibus: vñ p̄cepit vt egrederent̄ cūcti foras: et nullus interesset alienus agnitioni mutue. Eleuauitq; vocē cum fletu: quā audierūt egiptij. omīsq; domus pharaonis: et dixit frībus suis. Ego sum ioseph. Adhuc pater meus viuit? Nō poterāt rñdere fratres: nimio terrore ꝑterriti. Ad quos ille clemēter: accedite inquit ad me. Et cū appropinq̄ssent ꝓpe ego sum ait ioseph frater vester: quē vēdidistis in egiptū. Nolite pauere: neq; vobis durū esse videat̄ q̄ vendidistis me in his regionibus. Pro salute enī vr̄a misit me deus ante vos in egiptū. Bienniū est enī q̄ cepit fames esse in terra: ⁊ adhuc quīq; anni restāt q̄bus nec arari potent nec meti. Premisitq; me deus vt reseruemini sup terrā: et escas ad viuendū habere possitis. Nō vr̄o ꝯsilio: sed dei voluntate huc missus sum: q̄ fecit me quasi patrē pharaonis. et dñm vniuerse domus eius: ac principē in omī terra egipti. Festinate et ascēdite ad patrē meū: et dicetis ei. Hec mādat filius tuus ioseph Deus fecit me dominū vniuerse terre egipti. Descende ad me ne morens: et habitabis in terra iessen. Erisq; iuxta me tu. et filij tui. et filij filiorꝫ tuorꝫ: oues tue. et armenta tua. et vniuersa q̄ possides: ibiq; te pascā. Adhuc enī quīq; anni residui sunt famis: ne et tu pereas. et oīs domus tua: et omnia que possides. En oculi vestri. et oculi fratris mei beniamin vident: q̄ os meū loquatur ad vos. Nunciate pr̄i meo vniuersam gloriā meā: et cūcta q̄ vidistis in egipto. Festinate: et adducite eū ad me. Cūq; amplexatus recidisset in collū beniamin fr̄is sui. fleuit: illo quoq; similiter flēte sup collū eius. Osculatusq; ē ioseph om̄es fratres suos: et plorauit sup singl̄os. Post que ausi sunt loqui ad eū. Auditūq; est ⁊ celebri sermone vulgatū in aula regis: uenerūt fr̄es ioseph Et gauisus ē pharao: atq; oīs familia eius

Dixitq; ad ioseph: ut imparet fratribus suis dicens. Onerantes iumēta ite in terram chanaan. et tollite inde patrē vr̄m ⁊ cognationē. et venite ad me: et ego dabo vobis oīa bona egipti. ut comedatis medullā terre. Precipe etiā vt tollant plaustra de terra egipti: ad subiectionē paruulorū suorū ac ꝯiugū. Et dicito. Tollite patrē vr̄m. et ꝓperate q̄ totius venientes: nec dimittatis q̄cq̄ de suppellectili vr̄a: q2 om̄s opes egipti vr̄e erūt. Fecerūtq; filij israhel: ut eis mandatū fuerat. Quibus dedit ioseph plaustra scd̄m pharaonis imperiū: et cibaria in itinere. Singulis q̄q; ꝓferri iussit binas stolas: beniamin vero dedit trecētos argēteos. cū quinq; stolis optimis. tantundē pecunie et vestiū mittēs patri suo: addens eis asinos decē. qui subueherēt ex oībus diuitijs egipti. et totidē asinas triticū in itinere. panesq; portātes. Dimisit ergo fr̄es suos: ⁊ ꝓficiscētibus ait. Ne irascamini in via. Qui ascendentes ex egipto. venerūt in terrā chanaan ad patrē suū iacob: et nūciauerūt ei dicētes Ioseph filius tuus viuit: et ip̄e dominat̄ in omī terra egipti. Quo audito iacob: quasi de graui somno euigilās. tamē nō credebat eis: illi ecōtra referebāt oēm ordinē rei. Cūq; vidisset plaustra et vniuersa q̄ miserat: reuixit spūs eius. et ait. Sufficit mihi si adhuc ioseph filius meus viuit: vadā et videbo illū anteq̄ moriar. ¶ Ca. xlvi.

Profectusq; israhel cū omībus q̄ habebat. venit ad puteū iuramēti: et mactatis ibi victimis deo pr̄is sui isaac. audiuit eū ꝑuisionē nocte vocātē se: et dicētē sibi. Iacob iacob. Cui rñdit. Ecce assum. Ait illi deus. Ego sū fortissimus deus pr̄is tui. Noli timere: sz descēde in egiptū. q2 in gentē magnā faciā te ibi. Ego descendā tecū illuc: et ego inde adducā te reuertentē. Ioseph q̄q; ponet manus suas sup oculos tuos. Surrexit iacob mane a puteo iuramēti: tulerūtq; eū filij cū ꝑuulis et vxoribus suis in plaustris que miserat pharao ad portandū senem: et omīa q̄ possederat in terra chanaā Venitq; in egiptū cū omni semine suo: filij eius et nepotes: filie et cuncta simul ꝓgenies. Hec sunt autē nomina filiorꝫ israhel.

qui ingressi sunt in egiptū: ipe cū liberis suis
Primogenitus ruben. Filij ruben. enoch. et
phallu. et esrom. ⁊ charmi. Filij simeon: ia
muhel. et iamin. et iami. et ahod. et iachim
et saber ⁊ saul filius chananitidis. Filij leui
gerson. et caath. et merari. Filij iuda: her. et
onan. et sela. et phares. et zara. Mortui sūt
aūt her et onan in t̄ra chanaā. Natiq; sunt
filij phares: esrom et amul. Filij ysachar:
thola. et phua. ⁊ iobab. ⁊ semrō. Filij zabu
lon: sareth. et chelon. et iahelel. Hi filij lye
q̊s genuit ī mesopotamia syrie: cū dina fi
lia sua. Om̄s aīe filiorꝫ eius ⁊ filiarū trigin
tatres. Filij gad sephon. et aggi. et esebon.
et sumi. et beri. et arodi. et areli. Filij aser.
iemna. et iesua. et iesui. et beria. sara q̊q; so
ror eorꝫ. Filij beria: heber. et melchiel. Hi
filij zelphe. quā dedit laban lye filie sue: et
hos genuit iacob. sedecim aīas. Filij rachel
vxoris iacob: ioseph et beniamin. Natiq;
sunt ioseph filij in terra egipti: quos genuit
ei assenech. filia phutifaris sacerdotis elio-
poleos. manasses. et effraim. Filij beniamin
bela. et bechor. et asbel. et gera. et naaman
et iechri. et iethros. mophim. et ofim. et a-
red. Hi filij rachel. quos genuit iacob: oēs
aīe q̄tuordecī. Filij dan. vsan. Filij nepta
lim: iasiel. et guni. et ieser. et salē. Hi filij ba
le. quā dedit labā racheli filie sue: et hos ge
nuit iacob: oēs aīe septē. Cūcteq; aīe q̄ in-
gresse sunt cū iacob in egiptū: ⁊ egresse sunt
de femore illius. absq; vxoribꝰ filiorꝫ eius:
sexaginta sex. Filij aūt ioseph. q̄ nati sunt ei
in terra egipti: aīe due. Om̄es aīe domus
iacob. q̄ ingresse sūt in egiptū: fuere septua
ginta. Misit autē iacob iudā ante se ad io-
seph in egiptū. ut nūciaret ei: et ille occurre-
ret in iessen. Quo cū ꝑuenisset iūcto ioseph
curru suo. ascēdit obuiā p̄ri ad eundē locū.
Videnſq; eū. irruit super collū eius: et inter
amplexus fleuit. Dixitq; p̄r ad ioseph. Iā
letus moriar. q2 vidi faciē tuā: et supstitē
te relinquo. Et ille locutus est ad fr̄es suos.
et ad omnē domū p̄ris sui. Ascendā et nū
ciabo pharaoni: dicāq; ei. Fratres mei ⁊ do
mus p̄ris mei q̄ erāt in terra chanaā. vene-
runt ad me: et sunt viri pastores ouiū. curā
q; h̄nt alendorꝫ gregū. Pecora sua. ⁊ armē
ta et oīa que h̄re potuerūt. adduxerūt secū.
Cūq; vocauerit vos. et dixerit. q̄d est opus
vr̄m: r̄ndebitis. Viri pastores sumus serui
tui ab infantia nr̄a vsq; in p̄ns: et nos et pa
tres nr̄i. Hec aūt dicetis. ut habitare possi-
tis in terra iessen: q2 detestat̄ egiptij om̄es
pastores ouium. ¶ Ca. xlvij.

INgressus g̊ ioseph: nūciauit pharao
ni dicens. Pater meus et fr̄es. oues eorꝫ et
armenta. et cūcta q̄ possidēt. venerūt de ter
ra chanaan: et ecce cōsistunt in terra iessen.
Extremos q̊q; fratrū suorꝫ quīq; viros. cō
stituit corā rege. Quos ille interrogauit. q̄d
habetis operis? R̄nderunt. Pastores ouiū
sumus serui tui: et nos et p̄res nr̄i. Ad pere-
grinandū in terrā tuā venimus: qm̄ nō est
herba gregibus seruorꝫ tuorꝫ. ingrauescēte
fame in t̄ra chanaan. Petimusq; ut esse nos
iubeas seruos tuos in terra iessen. Dixit ita
q; rex ad ioseph. Pater tuus ⁊ fratres tui ve
nerunt ad te. Terra egipti in ꝯspectu tuo ē:
in optimo loco fac eos habitaē: et trade eis
terrā iessen. Quod si nosti in eis esse viros
industrios: ꝯstitue illos magistros pecorū
meorꝫ. Post hec introduxit ioseph patrē su-
um ad regē: et statuit eū corā eo. Qui bene
dicens illi: et interrogatus ab eo. quot sunt
dies annorꝫ vite tue: r̄ndit. Dies ꝑegrina-
tionis vite mee centūtriginta annorꝫ sunt.
parui et mali: et nō ꝑuenerūt vsq; ad dies
patrū meorꝫ q̄bus ꝑegrinati sunt. Et b̄ndi
cto rege. egressus est foras. Ioseph vero p̄ri
et fr̄ibus suis dedit possessionē ī egipto in
optimo terre solo ramesses. ut p̄cepat pha
rao: et alebat eos. omnēq; domū patris sui
p̄bens cibaria singulis. In toto enī orbe pa
nis deerat: et oppresserat fames terrā: ma-
xime egipti. et chanaan. E q̄bus omnē pe-
cuniā cōgregauit ꝓ venditione frumēti: et
intulit eā in erariū regis. Cūq; defecisset em
ptoribus p̄ciū: venit cuncta egiptus ad io-
seph dicēs. Da nobis panes. Quare mori
mur corā te. deficiēte pecunia? Quibus ille
r̄ndit. Adducite pecora vr̄a: ⁊ dabo vobis
ꝓ eis cibos: si p̄ciū nō habetis. Que cū ad-
duxissent dedit eis alimēta ꝓ equis et oui
bus ⁊ bobus et asinis: sustētauitq; eos illo
āno ꝓ cōmutatiōe pecorꝫ. Venerūt q̊q; āno

scō·et dixerūt ei·Nō·celamus dñō nostro
q̄ deficiēte pecunia·pecora simul defecerūt:
nec clam te ē: q̄ ab sq̄z corpibus et terra nī
hil habemus. Cur ergo moriemur te vidē-
te? Et nos et terra nr̄a tui erimus. Eme nos
in seruitutē regiā·et p̄be semina: ne peūte cul
tore redigat̄ tra in solitudinē. Emit igit̄ Io-
seph oēm terrā egipti: vendētibus singulis
possessiones suas pre magnitudine famis.
Subiecatq̄z eam pharaoni·et cūctos pp̄'os
eius·a nouissimis terminis egipti vsq̄z ad ex
tremos fines eius·p̄ter terrā sacerdotū que
a rege tradita fuerat eis: q̄bus et statuta a
baria ex horreis publicis p̄bebant̄: et idcir
cō nō sunt cōpulsi vēdere possessiōes suas.
Dixit ergo Ioseph ad pp̄'os. En ut cernitis
et vos et terrā vr̄am pharaoni possidet. Acci
pite semina et serite agros: ut fruges habe-
re possitis. Quintā partē regi dabitis: q̄tuor
reliquas p̄mitto vobis in sementē·et in ci-
bū familijs et liberis vr̄is. Qui r̄nderūt. Sa
lus nr̄a in manu tua est. Respiciat nos tm̄
dñs noster: et leti seruiemus regi. Ex eo tpe
vsq̄z in p̄sentē diē in vniuersa terra egipti
regibus quinta ps soluit̄: et factū est quasi
in legē·absq̄z terra sacerdotali: q̄ libera ab
hac ōditiōe fuit. Habitauit ergo isr̄l' in egi-
pto·id est in terra ramesse·et possedit eam: au
ctusq̄z est et multiplicatus nimis: et vixit in
ea decē et septē annis. Factiq̄z sunt omnes
dies vite illius centū quadraginta septē an
norū. Cūq̄z appropinq̄re cerneret diē mor
tis eius. vocauit filiū suū Ioseph: et dixit ad
eum. Si inueni gratiā in cōspectu tuo·pone
manū tuam sub femore meo·et facies mihi
misericordiā et veritatē: ut nō sepelias me
in egipto. sed dormiā cū patribus meis: et
auferas me de terra hac·condasq̄z me in se-
pulchro maiorū. Cui r̄ndit Ioseph. Ego fa
ciam q̄ iussisti. Et ille: iura ergo inquit mi
hi. Quo iurante: adorauit isrāel dñm: cō-
uersus ad lectuli caput. ¶ Ca. xlviij.
Is ita trāsactis nūciatū est Ioseph: q̄
egrotaret pater suus. Qui assumptis duo-
bus filijs manasse et effraim: ire p̄perat. Di
ctūq̄z est seni. Ecce filius tuus Ioseph venit
ad te. Qui confortatus sedit in lectulo. Et in
gressus ad se Ioseph. ait. Deus omnipotēs ap
paruit mihi in luza. que ē in terra chanaan
benedixitq̄z mihi. et ait. Ego te augebo et
multiplicabo: et faciam te in turbas pp̄'orū.
Daboq̄z tibi terrā hāc·et semini tuo post te:
in possessiōz sempiternā. Duo ergo filij tui
qui nati sunt tibi in terra egipti. anteq̄z huc
venirē ad te·mei erūt effraim et manasses:
sicut simeō·et ruben reputabunt̄ mihi. Reli
qui quos aūt quos genueris post eos tui erūt: et
nomine fratrū suorū vocabunt̄ in possessioni-
bus suis. Mihi enī q̄n veniebā de mesopo
tamia·mortua est rachel in terra chanaan:
in itinere. Eratq̄z vernū tēpus. Et ingre
diebar effratam. et sepeliui eā iuxta viā ef-
fratheē: que alio nomine appellat̄ bethleem.
Videns aūt filios eius: dixit ad eum. Qui
sunt isti? Rndit. Filij mei sunt: q̄s donauit
mihi dñs i hoc loco. Adduc inquit eos ad
me: ut benedicā illis. Oculi enī isrāhel caligā
bant p̄ nimia senectute: et clare videre non
poterat. Applicatosq̄z ad se deosculatus. et
circūplexus: dixit ad filiū suū. Nō sum frau
datus aspectu tuo: insup ostēdit mihi deus
semen tuū. Cūq̄z tulisset eos Ioseph de gre-
mio p̄ris·adorauit p̄mus in terrā: et posuit
effraim ad dexterā suā id est ad sinistram
isr̄l': manasses vero in sinistra sua ad dexte-
rā scz patris: applicuitq̄z ambos ad eū. Qui
extendēs manū dexterā·posuit super caput
effraim minoris fratris: sinistrā aūt sup ca-
put manasse·q̄ maior natu erat: cōmutans
manus. Benedixitq̄z Iacob filios Ioseph: et
ait. Deus in cuius conspectu ambulauerūt p̄res
mei abraham et isaac: deus qui pascit me ab
adolescentia mea vsq̄z in p̄sentē diē: ange
lus qui eruit me de cūctis malis benedicat
pueris istis: et inuocet̄ sup eos nomē meū·
nomina q̄q̄z patrū meorū abraham·et isaac: et
crescāt in multitudine sup terrā. Vidēs aūt
Ioseph q̄ posuisset̄ p̄r̄ suus dextrā manū su-
per caput effraim: grauiter accepit. Et appre
hensam manū p̄ris·leuare conatus ē· de ca
pite effraim: et trāsferre sup caput manasse
Dixitq̄z ad patrē. Nō ita cōuenit pater: q̄
hic est p̄mogenitus. Pone dexterā tuā sup
caput eius. Qui renuēs ait. Scio fili mi scio.
Et iste quippe erit in populos·et multiplica
bitur: sed frater eius minor maior erit illo:

et semen illius crescet in gentes. Bñdixitq3
eis in tpe illo dicens. In te bñdicet̃ israhel:
atq3 dicet̃. Faciat tibi deus sicut effraim et
sicut manasse. Cõstituitq3 effraim ante ma-
nassen. Et ait ad ioseph filium suũ. En ego
morior: et erit deus vobiscũ: et reducet vos
ad terrã patrũ vr̃oꝝ. Do tibi partẽ vnã ex
tra fratres tuos: quã tuli de manu amor rei
in gladio et arcu meo. ¶ Ca. xlix.
Vocauit aũt iacob filios suos: ⁊ ait eis
Cõgregamini: ut ãnunciẽ q̃ ventura sũt vo
bis in diebus nouissimis. Cõgregamini et
audite filij iacob: audite israhel patrẽ vr̃m.
Ruben p̃mogenitus meus. Tu fortitudo
mea: et p̃ncipiũ doloris mei. Prior in do-
nis: maior in imp̃io. Effusus es sicut aqua
Nõ crescas: q2 ascẽdisti cubile p̃ris tui: et
maculasti stratũ eius. Simeon ⁊ leui fr̃es:
vasa iniq̃tatis bellãtia. In ꝯciliũ eoꝝ nõ ve
niat aĩa mea. et in cetu illoꝝ non sit gloria
mea: q2 i furore suo occiderũt virũ: et in vo
luntate sua suffoderũt murũ. Maledictus
furor eoꝝ q2 ꝑtinax: et indignatio eoꝝ q2
dura. Diuidã eos in iacob: et dispgã eos
in isrl̃. Iuda: te laudabũt fr̃es tui. Manus
tue in ceruicibus inimicoꝝ tuoꝝ: adorabũt
te filij p̃ris tui. Catulus leonis iuda. Ad p̃-
dam fili mi ascẽdisti: req̃escens accubuisti
ut leo: et q̃si leena. Quis suscitabit eũ? Nõ
auferet̃ sceptrũ de iuda. et dux de femore
eius: donec veniat q̃ mittẽdus ẽ: et ip̃e erit
expectatio gentiũ. Ligans ad vineã pullũ
suũ: et ad vitẽ o fili mi asinã suã. Lauabit
in vino stolã suã: et in sanguine vue palliũ
suũ. Pulchriores sũt oculi eius vino: et dẽ
tes eius lacte cãdidiores. Zabolon in lito
re maris habitabit: et in statiõe nauiũ: ꝑ-
tingens vsq3 ad sydonem. Ysachar asinus
fortis: accubãs inter terminos. Vidit req̃-
em q̃ esset bona. et terrã q̃ optima: et sup
posuit humerũ suũ ad portandũ: factusq3 ẽ
tributis seruiẽs. Dan iudicabit ꝓpl̃m suũ: si
cut ⁊ alia tribus in isrl̃. Fiat dan coluber in
via cerastes in semita. mordens vngulas
equi: ut cadat ascensor eius retro. Salutare
tuũ expectabo dñe. Gad accinctus p̃liabit̃
ante eũ: et ip̃e accinget̃ retrorsũ. Aser pin
guis panis eius: et p̃bebit delitias regibus

Neptalim ceruus emissus: et dãs eloquia
pulchritudinis. Filius accrescẽs ioseph: fi-
lius accrescẽs ⁊ decorus aspcũ. Filie discur
rerũt sup murũ: s3 exaspauerũt eũ: et iurga
ti sunt: inuideruntq3 illi hñtes iacula. Sedit
in forti arcus eius: et dissoluta sunt vincula
brachioꝝ et manuũ illius. p manus potẽ-
tis iacob. Inde pastor egressus ẽ: lapis isrl̃.
Deus p̃ris tui erit adiutor tuus. et omĩpo-
tens bñdicet tibi bñdictiõibus celi desup.
bñdictionib⁹ abissi iacẽtis deorsũ: bñdicti
onib⁹ vberũ et vulue. Bñdictiões p̃ris tui.
ꝯfortate sunt bñdictionibus p̃rm eius: do
nec veniret desideriũ colliũ et̃noꝝ. Fiant in
capite ioseph et ĩ vertice nazarei: inter fr̃es
suos. Beniamin lupus rapax: mane come
det p̃dam: ⁊ vespe diuidet spolia. Om̃s hi
in tribub⁹ isrl̃ duodecĩ. Hec locutus ẽ eis
p̃r suus. bñdixitq3 singulis bñdictionibus
ꝓprijs: ⁊ p̃cepit eis dicẽs. Ego ꝯgregor ad
ꝓpl̃m meũ. Sepelite me cũ p̃ribus meis in
spelũca duplici. q̃ est ĩ agro ephron ethei cõ
tra mãbre in t̃ra chanaã: quã emit abrahã
cũ agro ab ephron etheo in possessionẽ se-
pulchri. Ibi sepelierũt eũ: ⁊ sarã vxorẽ eius
Ibi sepultus ẽ isaac: cũ rebecca cõiuge sua.
Ibi ⁊ lia ꝯdita iacet. Finitisq3 mãdatis q̃-
bus filios instruebat. collegit pedes suos su
per lectulũ et obijt: appositusq3 est ad ꝓpl̃m
suũ ¶ Ca. l.
Quod cernẽs ioseph. ¶ ruit sup faciẽ p̃ris. flens et deosculãs
eũ: p̃cepitq3 ꝑuis suis medicis: ut aromati-
bus ꝯdirẽt p̃rem. Quib⁹ iussa explẽtibus:
trãsierũt q̃draginta dies. Iste q̃ꝓpe mos erat
cadauerũ ꝯditoꝝ. Fleuitq3 eũ egiptus sep
tuaginta diebus. Et expleto plãctus tpe:
locutus ẽ ioseph ad familiã pharaonis. Si
inueni gr̃am in ꝯspectu vr̃o. loquimĩ in au
ribus pharaonis. eo q̃ p̃r meus adiurauer-
it me dicẽs. En morior in sepulchro meo
qđ fodi mihi in terra chanaan. sepelies me.
Ascendã igit̃ ⁊ sepeliã p̃rem meũ: ac reuer
tar. Dixitq3 ei pharao. Ascẽde et sepeli pa-
trẽ tuũ: sicut adiuratus es. Quo ascendente
ierũt cũ eo om̃s senes domus pharaonis.
cunctiq3 maiores natu terre egipti. domus
ioseph cũ fratribus suis absq3 paruulis. et
gregibus atq3 armentis: que dereliquerunt

in terra iessen. Habuit q̊q̃ in comitatu cur
rus et equites. ⁊ facta est turba nō modica
venerūtq̃ ad aream adad. q̄ sita est trans
iordanē: vbi celebrātes exequias planctu
magno. atq̃ vehemēti. impleuerūt septem
dies. Qđ cū vidissent habitatores t̄re cha-
naan: dixerūt. Planctus magnus ē iste egi
ptijs. Et idcirco vocatū ē nomen loci illius
plāctus egipti. Fecerūt ergo filij iacob sicut
p̄ceperat eis: et portātes eū in terrā chanaā
sepelierūt eū in spelunca duplici: quā eme-
rat abraham cū agro in possessionē sepul-
chri. ab ephron etheo. ꝯtra faciē mambre.
Reuersusq̃ ē ioseph in egiptū cū fratribus
suis et omni comitatu: sepulto patre. Quo
mortuo timētes fratres eius: et mutuo col
loquētes. ne forte memor sit iniurie quam
passus est. et reddat nobis omne malū qđ
fecimus: mandauerūt ei. Pater tuus p̄cepit
nobis anteq̃ moreretur: ut hec tibi verbis
illius diceremus. Obsecro vt oliuiscaris sce
leris fr̄m tuorū: et peccati atq̃ malicie quā
exercuerūt in te. Nos q̊q̃ oramus: ut seruo
dei patri tuo dimittas iniquitatē hāc. Qui
bus auditis fleuit ioseph: venerūtq̃ ad eū
fratres sui. et ꝓni adorātes in terrā dixerūt
Serui tui sumus. Quibus ille rn̄dit. Nolite
timere. Num dei possumus resistere volū-
tati? Vos cogitastis de me malū. sed deus
vertit illud in bonum: ut exaltaret me sicut
in p̄sentiarū cernitis: et saluos faceret mul-
tos ꝓpl'os. Nolite timere. Ego pascā vos:
et ꝑuulos vr̄os. Cōsolatusq̃ est eos. et blā
de. et leniter est locutus: et habitauit in egi
pto cū omi domo pr̄is sui. Vixitq̃ centūde
cē annis. et vidit effraim filios vsq̃ ad ter-
tiā generationē. Filij q̊q̃ machir filij ma-
nasse. nati sunt in genibus ioseph. Quibus
trāsactis: locutus ē fr̄ibus suis. Post mortē
meā deus visitabit vos: et ascēdere vos fa-
ciet de terra ista. ad terrā quā iurauit abra
hā. isaac. et iacob. Cūq̃ adiurassꝫ eos atq̃
dixisset. deus visitabit vos. asportate ossa
mea vobiscū de loco isto: mortuus ē. exple
tis centūdecē vite sue annis: et ꝯditus aro-
matibus, repositus est in loculo in egipto.

Finit liber Genesis. Incipit Elles moth-
quē nos Exodi dicimus.

Hec sunt nomia filiorū
israhel: qui ingressi sūt
in egiptū cū iacob. Sin
guli cū domibus suis
introierunt. Ruben. si-
meon. leui. iudas. ysa
char. zabulon. et benia
min. dan. et neptalim. gad. et aser. Erāt igi
tur om̄es aīe eorꝫ qui egressi sunt de femo-
re iacob. septuaginta. Ioseph aūt in egipto
erat. Quo mortuo et vniuersis fr̄ibus eius
omiq̃ cognatiōe sua: filij isr̄l creuerūt. et q̄-
si germinātes multiplicati sunt: ac roborati
nimis impleuerūt terrā. Surrexit interea rex
nouus super egiptū: qui ignorabat ioseph.
Et ait ad ꝓpl'm suū. Ecce ꝓpl'us filiorū isra-
hel multus: et fortior nobis est. Venite sa-
pienter opprimamus eū. ne forte multiplice
tur: et si ingruerit ꝯtra nos bellū. addat̄ ini-
micis nostris: expugnatisq̃ nobis. egredia-
tur de terra. Preposuit itaq̃ eis mg r̄os ope
rū. ut affligerēt eos oneribus. Edificauerūt
q̃ vrbes tabernaculorꝫ pharaoni. phitō et
ramasses. Quātoq̃ opprimebāt eos: tanto
magis multiplicabant̄ et crescebāt. Oderāt
q̃ filios isr̄l egiptij. et affligebāt illudentes
et inuidētes eis: atq̃ ad amaritudinē ꝑdu
cebāt vitā eorꝫ opibus duris luti et late-
ris: omiq̃ famulatu q̊ in terre opibus pre-
mebant̄. Dixit aūt rex egipti obstetricibus
hebreorꝫ: quarū vna vocabat̄ sephora. al
tera phua: p̄cipiēs eis. Quando obstetrica
bitis hebreas. et partus tēpus aduenerit: si
masculus fuerit. interficite eū: si femīa reser
uate. Timuerūt aūt obstetrices deū: et non
fecerūt iuxta p̄ceptū regis egipti: sꝫ ꝯserua
bāt mares. Quibus accersitis ad se rex ait.
Quidnā est hoc qđ facere voluistis: ut pu-
eros seruaretis? Que rn̄derūt. Nō sunt he-
bree. sicut egiptie mulieres. Ipse enī obste
tricādi habēt sciētiā: et priusq̃ veniamus
ad eas pariunt. Bene ergo fecit dn̄s obste-
tricibus: et creuit ꝓpl'us: cōfortatusq̃ est ni-
mis. Et qꝛ timuerūt obstetrices deū: edifica
uit eis domos. Precepit ergo pharao om-
ni populo suo dicēs. Quicquid masculini
sexus natū fuerit in flumen proijcite: quic-
quid feminini reseruate.

EGressus ē post hec vir de domo leui
et accepit vxorē stirpis sue: q̄ ꝯcepit
et pepit filiū. et videns eū elegantē. abscō-
dit tribus mēsibus. Cūq; iā celare nō possz
sumpsit fiscellā scirpeā. et liniuit eā bitumi-
ne ac pice: posuitq; intus infantulū. et expo
suit eū in carecto ripe fluminis: stante ꝓcul
sorore eius et ꝯsiderāte euentū rei. Ecce au
tē descēdebat filia pharaonis ut lauaretur
in flumine: et puelle eius gradiebant̄ ꝑ cre
pidinē aluei. Que cū vidisset fiscellā in pa
pirione. misit vnā e famulabus suis: et al-
latā a ꝑiens cernēsq; in ea ꝑuulū vagientē
miserta eius ait. De infātibus hebreoꝝ est
hic. Cui soror pueri: vis inq̄t vt vadā. et
vocē tibi mulierē hebreā. q̄ nutrire possit in
fantulū? Rn̄dit: Vade. Perrexit puella: et
vocauit matrē suā. ad quā locuta filia pha
raonis: accipe ait puerū istū. et nutri mihi:
ego dabo tibi mercedē tuā. Suscepit muli-
er. et nutriuit puerū: adultūq; tradidit filie
pharaonis. Quē illa adoptauit in locū filij
vocauitq; nomē eius moises. dicens: quia
de aqua tuli eū. In diebus illis postq̄ cre-
uerat moises egressus ē ad fratres suos: vi
ditq; afflictionē eoꝝ: et virū egiptiū ꝑcuti
entē quendā de hebreis fr̄ibus suis. Cūq;
ꝯspexisset huc atq; illuc. et nullū adesse vi-
disset: percussum egiptiū abscondit sabulo.
Et egressus die altero. ꝯspexit duos hebre
os rixātes: dixitq; ei qui faciebat iniuriam.
Quare ꝑcutis ꝓximū tuū? Qui rn̄dit. Quis
ꝯstituit te principē et iudicē sup nos? Num
occidē me tu vis. sicut heri occidisti egiptiū
Timuit moises et ait. Quomodo palā fa
ctum est verbum istud? Audiuitq; pharao
sermonē hūc: et querebat occidere moisen.
Qui fugiens de ꝯspectu eius. moratus ē in
terra madian: et sedit iuxta puteum. Erāt
aūt sacerdoti madian septē filie. que vene-
rant ad hauriendā aquā: et impletis cana
libus. adaquare cupiebāt greges pr̄is sui.
Supuenere pastores: et eiecerūt eas. Sur-
rexitq; moises: et defensis puellis adaqua-
uit oues earū. Que cū reuertissent ad ietro
patrē suū: dixit ad eas. Cur velocius veni-
stis solito? Dixerunt. Vir egiptius liberauit
nos de manu pastoꝝ. Insu ꝑ hausit aquā
nobiscū: potūq; dedit ouibus. At ille: vbi
est inquit? Quare dimisistis hominē? Vo-
cate eū ut comedat panē. Iurauit ergo moi
ses q̄ habitaret cū eo. Accepitq; sephorā
filiā eius vxorē: que peperit ei filiū: quē vo
cauit gersan dicēs. Aduena fui in terra ali
ena. Alterū vero pepit: quē vocauit eliezer
dicēs. Deus enī pr̄is mei adiutor meus: et
eripuit me de manu pharaonis. Post mul-
tū vero tēporis mortuus est rex egipti. Et
ingemiscētes filij israhel ꝓpter opera. voci-
ferati sunt. Ascenditq; clamor eoꝝ ad deū
ab opibus: et audiuit gemitū eorū: ac re-
cordatus est federis qđ pepigit cū abrahā
isaac. et iacob. Et respexit dn̄s filios israhel
et cognouit eos. ¶ Ca. iij.

MOises aūt pascebat oues ietro soceri
sui. sacerdotis madian. Cūq; minasset gre
gem ad interiora deserti: venit ad mōtem
dei oreb. Apparuitq; ei dn̄s in flāma ignis
de medio rubi: et videbat q̄ rubus arde-
ret: et nō ꝯbureret̄. Dixit ergo moises. Va
dā et videbo visionē hāc magnā: q̄re nō
cōburat̄ rubus. Cernēs aūt dn̄s q̄ ꝑgeret
ad videndū: vocauit eū de medio rubi. et
ait. Moises moises. Qui respōdit. Assum
At ille: nō appropies inq̄t huc. Solue calci
amentū de pedibus tuis. Locus enī in quo
stas terra sancta est. Et ait. Ego sum deus
pr̄is tui: deus abrahā. et deus isaac. et de-
us iacob. Abscōdit moises faciē suā. Non
enī audebat aspicere ꝯtra deū. Cui ait dn̄s
Vidi afflictionē ꝓpl'i mei in egipto: et cla-
morē eius audiui: ꝓpter duritiā eoꝝ qui
p̄sunt opibus. Et sciens dolorē eius. descē
di ut liberē eum de manibus egiptioꝝ: et
educā de terra illa. in terrā bonā et spacio-
sam. in terrā q̄ fluit lacte et melle: ad loca
chananei. et ethei. et amorrei. et pherezei. et
euei. et iebusei. Clamor ergo filioꝝ israhel
venit ad me. vidiq; afflictionē eorū. q̄ ab
egiptijs opprimuntur. Sed veni et mittā te
ad pharaonē: vt educas ꝓpl'm meū filios
israhel. de egipto. Dixitq; moises ad deū.
Quis sum ego. ut vadam ad pharaonē. et
educam filios isrl' de egipto? Qui dixit ei.
Ego ero tecū: et hoc habebis signū q̄ mi-
serim te. Cū eduxeris ꝓpl'm meū de egipto:

immolabis deo sup montē istū. Ait moi-
ses ad deū. Ecce ego vadā ad filios isrl: et
dicā eis. Deus patrū vestroꝝ misit me ad
vos. Si dixerint mihi qđ ē nomē eius: q̄d
dicā eis? Dixit dn̄s ad moisen. Ego sum q̄
sum. Ait. Sic dices filijs isrl. Qui est: misit
me ad vos. Dixitq; iterū deus ad moisen.
Hec dices filijs isrl. Dn̄s deus patrū vr̄oꝝ
deus abrahā. et deus isaac. et deus iacob. mi
sit me ad vos. Hoc nomē mihi est in eter-
nū: et hoc memoriale meū in generatiōe et
generationē. Vade ⁊ cōgrega seniores isrl:
et dices ad eos. Dn̄s deus patrū vr̄oꝝ ap-
paruit mihi: deus abrahā. et deus isaac. et
deus iacob. dicēs. Visitans visitaui vos. et
vidi omīa que acciderūt vobis in egipto:
et dixi vt educā vos de afflictiōe egipti. in
terrā chananei. et ethei. et amorrei. et phe-
rezei. et euei. et iebusei. ad terrā fluentē la-
cte et melle: et audient vocē tuā. Ingredie-
risq; tu et seniores isrl. ad regē egipti: et di
ces ad eum. Dn̄s deus hebreorū vocauit
nos. Ibimus viam triū dierū in solitudinē:
vt immolemus dn̄o deo nr̄o. Sed ego scio
q̄ non dimittet vos rex egipti ut eatis: nisi
p manū validā. Extendāq; manū meā et
pcutiā egiptū in cūctis mirabilibus meis.
que facturus sum in medio eorū: post hoc
dimittet vos: daboq; gr̄am ppl'o huic corā
egiptijs. Et cū egrediemini nō exibitis va-
cui: sz postulabit mulier a vicina sua. et ab
hospita sua vasa argentea et aurea. at ve-
stes. ponetisq; eas sup filios ⁊ filias vestras
et spoliabitis egiptum. ¶ Ca. iiij.

Respondēs moises. ait. Nō credēt mi
hi: neq; audiēt vocē meā: sed dicent
non apparuit tibi dn̄s. Dixit ergo ad eum.
Quid ē qđ tenes in manu tua? Rn̄dit. Vir
ga. Dixitq; dn̄s. Proijce eā in terrā. Proie
cit: et versa ē in colubrū: ita ut fugeret moi
ses. Dixitq; dn̄s. Extēde manū tuā: et ap-
prehēde caudā eius. Extēdit. et tenuit: ver
saq; est in virgā. Vt credāt inquit q̄ appa-
ruerit tibi deus patrū tuoꝝ: deus abrahā. et
deus isaac. et deus iacob. Dixitq; dn̄s rur-
sum. Mitte manū tuā in sinū tuū. Quā cū
misisset in sinū: protulit leprosam ad instar
niuis. Retrahe ait manū tuā in sinū tuum.
Retraxit. et ꝓtulit iterū: et erat similis car-
ni reliquе. Si nō crediderint inquit tibi. ne-
q; audierint sermonē signi prioris: credēt
verbo signi sequētis. Qđ si nec duobus q̄-
dē his signis crediderint. neq; audierint vo
cem tuā: sume aquā fluminis et effunde eā
sup aridā: et quicquid hauseris de fluuio.
vertet̄ in sanguinem. Ait moises. Obsecro
dn̄e nō sum eloquens ab heri et nudiuster
tius: et ex quo locutus es ad ꝑuū tuū: impe
ditioris ⁊ tardioris lingue sum. Dixit dn̄s
ad eū. Quis fecit os hoīs? Aut q̄s fabrica
tus est mutū et surdū. videntē ⁊ cecū? Nō-
ne ego? Perge igit̄ et ego ero in ore tuo: do-
ceboq; te q̄d loquaris. At ille: obsecro dn̄e
inquit: mitte quē missurus es. Iratus dn̄s
in moisen ait. Aarō frater tuus leuites. scio
q̄ eloquens sit. Ecce ipe egredietur in occur-
sum tuū: videnscq; te letabit̄ corde. Loq̄re
ad eū. et pone verba mea ī ore eius: et ego
ero in ore tuo et in ore illius: et ostendā vo
bis quid agere debeatis. Et ipe loquet̄ ꝓ
te ad ppl'm. et erit os tuū: tu aūt eris ei in his
que ad deū ptinēt. Virgā q̄q; hāc sume in
manu tua: in qua facturus es signa. Abijt
moises. et reuersus est ad iethro socerū suū
Dixitq; ei. Vadā et reuertar ad fr̄es meos
in egiptū: ut videā si adhuc viuāt. Cui ait
iethro. Vade in pace. Dixit g° dn̄s ad moi
sen in madian. Vade ⁊ reuertere in egiptū.
Mortui enī sunt oēs q̄ querebāt aīam tuā.
Tulit ergo moises vxorē suā et filios suos.
et imposuit eos super asinū: reuersusq; est in
egiptū: portās virgā dei ī manu sua. Dixit-
q; ei dn̄s reuertenti in egiptū. Vide: ut oīa
ostēta q̄ posui ī manu tua facias corā pha
raone. Ego indurabo cor eius: et nō dimit
tet ppl'm. Dicesq; ad eū. Hec dicit dn̄s. Fi-
lius meus primogenitus isrl. Dixi tibi. Di
mitte filiū meū ut ꝑuiat mihi: et noluisti di
mittere eū. Ecce ego interficiā filiū tuū p̄mo
genitū. Cūq; esset in itinē in diuersorio. oc
currit ei dn̄s: et volebat occidē eū. Tulit ili-
co sephora acutissimā petrā. et circūcidit p̄-
pucium filij sui. Tetigitq; pedes eius. et ait
Sponsus sanguinū tu mihi es. Et dimisit
eū postq̄ dixerat. spōsus sanguinū tu mihi
es: ob circūcisionē. Dixitq; dn̄s ad aaron

Vade in occursum moisi in desertū. Qui p
rexit obuiā ei in montē dei: et osculatus est
eū. Narrauitq; moises aaron omīa verba
dñi. ꝓ quibus miserat eū: et signa q̄ man
dauerat. Venerūtq; simul: et cōgregauerūt
cunctos seniores filioꝝ israhel. Locutusq; ē
aaron omīa verba que dixerat dominus
ad moisen: et fecit signa corā ꝓpl'o: et credi
dit populus. Audierūtq; ꝙ visitasset dñs
filios israhel. et ꝙ respexisset afflictionē illo
rum: et proni adorauerunt. ¶ Ca. v.
Post hec ingressi sunt moises ⁊ aaron:
et dixerūt pharaoni. Hec dicit dñs deus is
rahel. Dimitte ꝓpl'm meū: vt sacrificet mi-
hi in deserto. At ille rñdit. Quis est dñs. ut
audiā vocē eius: ⁊ dimittā israhel? Nescio
dñm: et isrl' nō dimittā. Dixerūtq; deus he
breoꝝ vocauit nos. ut eamus viā triū die
rū in solitudinē: et sacrificemus dño deo no
stro: ne forte accidat nobis pestis aut gla-
dius. Ait ad eos rex egipti. Quare moises
et aaron sollicitatis ꝓpl'm ab opibus suis?
Ite ad onera vestra. Dixitq; pharao. Mul
tus est ꝓpl'us terre. Videtis ꝙ turba succre
uerit: quāto magis si dederitis eis requiem
ab opibus? Precepit ergo in die illo p̄fe-
ctis operū: et exactoribus ꝓpl'i dicēs. Ne-
quaq̄ vltra dabitis paleas ꝓpl'o ad ꝯficiē
dos lateres sicut p̄us. sed ip̄i vadāt: et col-
ligant stipulas: et mensurā laterū quā pri
us faciebāt: imponetis sup eos: nec minue-
tis quicq̄. Vacāt enī: et idcirco vociferant̄
dicentes. Eamus et sacrificemus deo nr̄o.
Opprimant̄ operibus. et expleāt ea: vt nō
acquiescāt verbis mēdacibus. Igit̄ egressi
p̄fecti operū ⁊ exactores ad ꝓpl'm. dixerūt
Sic dicit pharao. Nō do vobis paleas. Ite
et colligite sicubi inuenire potentis: nec mi-
nuetur quicq̄ de opere vestro. Dispersusq;
est ꝓpl'us in omnē terrā egipti: ad colligen
das paleas. Prefecti q̄q; operum instabāt
dicētes. Cōplete opus vestrū quottidie:
ut prius facere solebatis qñ dabant̄ vobis
palee. Flagellatiq; sunt qui p̄erāt opibus
filioꝝ israhel: ab exactoribus pharaonis
dicētibus. Quare non implestis mensurā
laterū sicut prius: nec heri nec hodie? Vene
runtq; p̄positi filioꝝ israhel: et vociferati sūt
ad pharaonē dicentes. Cur ita agis cōtra
seruos tuos? Palee nō dant̄ nobis: et late-
res similiter imp̄ant̄. En famuli tui flagel-
lis cedimur: et iniuste agit̄ cōtra ꝓpl'm tuū.
Qui ait. vacatis ocio: et idcirco dicitis. Ea
mus et sacrificemus dño. Ite ergo et opa-
mini. Palee nō dabunt̄ vobis: et reddetis
ꝯsuetū numerū laterū. Videbātq; se p̄posi
ti filioꝝ isrl' in malū: eo ꝙ diceret̄ eis: non
minuet̄ quicq̄ operis de lateribus p singu
los dies. Occurrerūtq; moisi ⁊ aaron q̄ sta
bant ex aduerso. egrediētes a pharaone: et
dixerūt ad eos. Videat dñs et iudicet: qm̄
fetere fecistis odorē nr̄m corā pharaone et
seruis eius: et p̄buistis ei gladiū vt occide
ret nos. Reuersusq; est moises ad dñm. et
ait. Dñe cur afflixisti ꝓpl'm istū? Quare mi
sisti me? Ex eo enī q̄ ingressus sum ad pha-
raonē vt loquerer ex noīe tuo. afflixit ꝓpl'm
tuum: et nō liberasti eos. ¶ Ca. vj.
Dixitq; dominus ad moisen. Nūc vi-
debis q̄ facturus sum pharaoni. Per manū
enī fortē dimittet eos: et in manu robusta
eiciet illos de terra sua. Locutusq; ē dñs ad
moisen dicēs. Ego dñs. q̄ apparui abrahā
isaac. et iacob. in deo omīpotente: et nomē
meū adonay nō indicaui eis. Pepigiq; fe-
dus cū eis ut darē eis terrā chanaan terrā
pegrinatiōis eoꝝ. in q̄ fuerūt aduene. Ego
audiui gemitū filioꝝ isrl' quo egiptij oꝓp̄s-
serūt eos: et recordatus sū pacti mei. Ideo
dic filijs israhel. Ego dñs. qui educā vos
de ergastulo egiptioꝝ. et eruā de seruitute:
ac redimā in brachio excelso ⁊ iudicijs ma
gnis: et assumam vos mihi in ꝓpl'm: et ero
vester deus. Et scietis q2 ego sum dñs deus
vester. q̄ eduxerim vos de ergastulo egipti
orū: et induxerim vos in terrā. sup quā le-
uaui manū meā. ut darē eā abrahā. isaac.
et iacob. daboq; illā possidendā vobis. ego
dominus. Narrauit ergo moises omīa fi-
lijs israhel: qui nō acquieuerūt ei: ꝓpter an
gustiam spiritus. et opus durissimū. Locu
tusq; est dñs ad moisen dicens. Ingredere
et loquere ad pharaonē regē egipti vt di-
mittat filios israhel de terra sua. Rñdit mo
ises corā domino. Ecce filij isrl' nō audiunt
me. Et quomō audiet pharao. p̄sertim cū

incircūcisus sim labijs. Locutusq; ē dn̄s ad
moisen et aaron: et dedit mādatū ad filios
isrl' et ad pharaonē regē egipti: ut educerēt
filios israhel de terra egipti. Isti sunt princi
pes domoꝝ ꝑ familias suas. Filij ruben p̄-
mogeniti israhelis: enoch ⁊ phallu. esrom et
charmi. He cognatiōes ruben. Filij simeon
iamuel. et iamin. et iami. et aod. et iachim.
et soer. et saul filius chananitidis. He ꝓge
nies simeon. Et hec noīa filioꝝ leui. per co-
gnationes suas: gerson. et caath. et merari.
Anni autē vite leui fuerūt centūtriginta se-
ptē. Filij gerson: lobni. ⁊ semei ꝑ cognatio
nes suas. Filij caath: amrā. et ysuar. et he-
bron. et oziel. Anni q̊q; vite caath centūtri
gintatres. Filij merari: mooli. ⁊ musi. He co
gnatiōes leui ꝑ familias suas. Accepit aūt
amram vxorē iochabeth patruelē suā: que
pepit ei aarō. et moisen. ⁊ mariā. Fuerūtq;
anni vite amrā centūtriginta septē. Filij q̊z
ysuar: chore. et napheg. et zechri. Filij q̊q;
oziel: misael. et elisaphan. ⁊ sechri. Accepit
aūt aaron vxorē elizabeth filiā aminadab
sororē naason: q̄ pepit ei nadab. ⁊ abiu. et
eleazar. ⁊ ythamar. Filij q̊q; chore: aser. et
helchana. et abiasab. He sūt cognationes
choritarū. At vero eleazar filius aarō acce
pit vxorē de filiabus phutiel: que peperit ei
phinees. Hi sunt principes familiarū leuiti
carū ꝑ cognatiōes suas. Iste ē aarō et moi
ses q̄bus p̄cepit dn̄s ut educerēt filios isrl'.
de terra egipti ꝑ turmas suas. Hi sunt q̄ lo-
quunt̄ ad pharaonē regē egipti: ut educāt
filios isrl' de egipto. Iste ē moises et aaron
in die q̄ locutus est dn̄s ad moisen in terra
egipti. Et locutus ē dn̄s ad moisen dicēs.
Ego dn̄s. Loquere ad pharaonē regē egi-
pti. omīa que loquor tibi. Et ait moises co
ram dn̄o. En incircūcisus labijs sum. quo-
modo audiet me pharao? ¶ Ca. vij.
Dixitq; dn̄s ad moisen. Ecce ꝯstitui te
deū pharaonis: et aaron frater tuus erit ꝓ-
pheta tuus. Tu loqueris ei oīa que mando
tibi: et ille loquet̄ ad pharaonē: vt dimit-
tat filios israhel de terra sua. Sed ego indu-
rabo cor eius: et multiplicabo signa et ostē-
ta mea in terra egipti: et nō audiet vos. Im
mittāq; manū meā sup egiptū: et educam
exercitū meū. et ꝓpl'm meū filios isrl'. de ter-
ra egipti: per iudicia maxima. Et scient egi-
ptij. q2 ego sum dn̄s. qui extēderim manū
meā super egiptū: et eduxerim filios isrl' de
medio eoꝝ. Fecit itaq; moises et aaron: si
cut p̄ceperat dn̄s: ita egerūt. Erat aūt moi-
ses octoginta annoꝝ. et aaron octoginta-
triū: q̄n locuti sunt ad pharaonem. Dixitq;
dn̄s ad moisen et aaron. Cū dixerit vobis
pharao. ostēdite nobis signa: dices ad aa-
ron. Tolle virgā tuā. et ꝓijce eā corā pha-
raone: ac vertatur in colubrū. Ingressi itaq;
moises et aaron ad pharaonē: fecerūt sicut
ꝑcepat dn̄s. Tulitq; aarō virgā corā pha-
raone et seruis eius: q̄ versa est in colubrū.
Vocauit aūt pharao sapiētes et maleficos
et fecerūt etiā ipi ꝑ incantatiōes egiptiacas
et archana quedam similiter. Proiecerūtq;
singuli virgas suas: q̄ verse sunt in draco-
nes. Sz deuorauit virga aarō. virgas eoꝝ.
Induratūq; est cor pharaonis: et nō audi-
uit eos sicut p̄cepat dn̄s. Dixit aūt dn̄s ad
moisen. Ingrauatū est cor pharaōis: et nō
vult dimittere ꝓpl'm. Vade ad eum mane
Ecce egredietur ad aquas. et stabis in occur
sum eius sup ripā flumīs: et virgā que cō-
uersa est in draconē. tolles in manu tua: di
cesq; ad eū. Dn̄s deus hebreorū misit me
ad te dicēs. Dimitte ꝓpl'm meū vt sacrifi-
cet mihi in deserto: et vsq; ad p̄sens audire
me noluisti. Hec igit̄ dicit dn̄s. In hoc scies
q̄ sim dn̄s. Ecce ꝑcutiā virga que in ma-
nu mea est aquā fluminis: et vertet̄ in san
guinē. Pisces q̊q; qui sunt in fluuio moriē
tur: et ꝯputrescēt aque: et affligent̄ egiptij.
bibentes aquā fluminis. Dixit q̊q; dn̄s ad
moisen. Dic ad aaron. Tolle virgā tuā. et
extende manū tuā sup aquas egipti. ⁊ sup
fluuios eoꝝ. et riuos et paludes. et oēs la-
cus aquarū ut vertant̄ in sanguinē: ⁊ sit cru
or in omī terra egipti tā in ligneis vasis q̄z
in saxeis. Fecerūtq; moises et aarō: sicut p̄-
ceperat dn̄s. Et eleuās virgā. ꝑcussit aquā
flumīs corā pharaōe et seruis eius: q̄ versa
est in sanguinē: et pisces q̄ erāt in flumine.
mortui sunt. Cōputruitq; fluuius: et nō po-
terāt egiptij bibere aquā flumīs: et fuit san
guis in tota terra egipti. Fecerūtq; similiter

malefici egiptiorum incantationibus suis. Et induratū ē cor pharaonis: nec audiuit eos sicut p̄cepat dn̄s. Auertitq; se. et ingressus est domū suā: nec apposuit cor etiā hac vice. Foderūt aūt om̄es egiptij p circuitū fluminis aquā ut biberēt. Nō enī poterāt bibere aquā fluminis. Impletiq; sunt septem dies: postq̄ pcussit dn̄s fluuiū. ¶ Ca. viij.

Dixit q̄ dn̄s ad moisen. Ingredere ad pharaonē: et dices ad eū. Hec dicit dn̄s. Dimitte ppl'm meū: ut sacrificet mihi. Si autē nolueris dimittere. ecce ego pcutiā om̄es terminos tuos ranis. et ebuliet fluuius ranas: q̄ ascendent et ingredient̄ domū tuā. et cubiculū lectuli tui. et sup stratū tuū. et in domos seruorum tuorum. et in ppl'm tuū. et in furnos tuos. et in reliquias ciborum tuorum: et ad te et ad ppl'm tuū et ad om̄es seruos tuos intrabūt rane. Dixitq; dn̄s ad moisen. Dic ad aaron. Extende manū tuā sup fluuios et sup riuos et paludes: et educ ranas super terrā egipti. Et extendit aaron manū sup aquas egipti ⁊ ascenderūt rane: operueruntq; terrā egipti. Fecerūt aūt et malefici p incantatiōes suas similiter: eduxerūtq; ranas super terrā egipti. Vocauit aūt pharao moisen et aarō: et dixit eis. Orate dn̄m vt auferat ranas a me et a ppl'o meo: et dimittam ppl'm vt sacrificet dn̄o. Dixitq; moises ad pharaonē. Cōstitue mihi qn̄ deprecer p te. et p seruis tuis. et p ppl'o tuo: ut abigātur rane a te. et a domo tua et a seruis tuis. et a ppl'o tuo: et tm̄ in flumine remaneant. Qui rn̄dit. cras. At ille: iuxta inquit verbū tuū faciā. ut scias qm̄ nō est sicut dn̄s deus noster: et recedēt rane a te. ⁊ a domo tua. et a seruis tuis. et a ppl'o tuo: et tm̄ in flumine remanebūt. Egressiq; sunt moises et aaron a pharaōe: et clamauit moises ad dn̄m p sponsione ranarū: quā ꝯdixerat pharaoni. Fecitq; dn̄s iuxta verbū moisi: et mortue sunt rane de domib⁹ et de villis et de agris. Cōgregauerūtq; eas in immēsos aggeres et cōputruit terra. Vidēs aūt pharao q̄ data essz requies. ingrauauit cor suū: et nō audiuit eos sicut p̄cepat dn̄s. Dixitq; dn̄s ad moisen. Loquere ad aaron. Extēde virgā tuā et percute puluerē terre: et sint cinifes in vniuersa terra egipti. Feceruntq; ita. Et extendit aaron manū virgā tenens. pcussitq; puluerē terre: et facti sunt cinifes in hominibus et iumētis. Omnis puluis terre versus est in cinifes. p totā terrā egipti. Fecerūtq; similiter malefici incātatiōibus suis ut educerent cinifes: et nō potuerūt. Erātq; cinifes tam in hominibus q̄ in iumētis. Et dixerūt malefici ad pharaonē. Digitus dei est hic. Induratū est cor pharaonis: et nō audiuit eos: sicut p̄cepat dn̄s. Dixit quoq; dn̄s ad moisen. Cōsurge diluculo: et sta corā pharaone. Egredietur enī ad aquas. Et dices ad eū. Hec dicit dn̄s. Dimitte ppl'm meū: vt sacrificet mihi. Q̄d si non dimiseris eū: ecce ego mittam in te. et in seruos tuos. et in ppl'm tuū. et in domos tuas. om̄e genus muscarū: et implebunt̄ oēs domos egiptiorū. muscis diuersi generis et vniuersa terra in qua fuerint. Faciamq; mirabilē in die illa terrā iessen. in qua ppl'us meus ē. ut nō sint ibi musce: et scias qm̄ ego dn̄s in medio terre: ponāq; diuisionē inter ppl'm meū et populū tuū. Cras erit signū istud. Fecitq; dn̄s ita. Et venit musca grauissima in domos pharaonis et seruorū eius. et in oēm terra egipti: corruptaq; ē terra ab huiuscemodi muscis. Vocauitq; pharao moisen et aarō et ait eis. Ite: et sacrificate deo vr̄o in terra hac. Et ait moises. Nō potest ita fieri. Abhominatiōes enī egiptiorum immolabimus dn̄o deo nostro. Q̄d si mactauerimus ea q̄ colunt egiptij corā eis: lapidibus nos obruent. Viā triū dierū pgemus in solitudinē et sacrificabimus dn̄o deo nostro sicut p̄cepit nobis. Dixitq; pharao. Ego dimittam vos. ut sacrificetis dn̄o deo vr̄o in deserto: verūtamē longius ne abeatis. Rogate pro me. Et ait moises. Egressus a te orabo dominū: et recedet musca a pharaōe. et a ꝑuis suis. et a ppl'o eius cras. Verūtamē noli vltra fallere: vt nō dimittas ppl'm sacrificare dn̄o. Egressus moises a pharaōe orauit dominū. Qui fecit iuxta verbū illius: et abstulit muscas a pharaone. et a seruis suis. et a ppl'o eius. Nō sup fuit nec vna quidē. Et ingrauatū est cor pharaonis: ita ut nec hac quidē vice dimitteret populū. ¶ Ca. ix

Dixit autē dñs ad moysen. Ingredere ad pharaonē et loquē ad eū. Hec dicit dñs deus hebreoꝝ. Dimitte ppl'm meū: ut sacrificet mihi. Quod si adhuc renuis et retines eos: ecce manus mea erit sup agros tuos et sup equos et asinos et camelos. et oues et boues pestis valde grauis. Et faciet dñs mirabile inter possessiones israhel et possessiões egyptioꝝ: ut nil omīno pereat ex his q̄ ptinēt ad filios israhel. Cōstituitq; dñs tēpus dicēs. Cras faciet dñs verbū istud in terra. Fecit ergo dñs verbū hoc altera die: et mortua sunt oīa animātia egyptioꝝ. De aīalibus vero filioꝝ israhel nihil oīno perijt. Et misit pharao ad videndū: nec erat quicq; mortuū de his q̄ possidebat israel. Ingrauatūq; est cor pharaonis: et non dimisit populū. Et dixit dñs ad moysen et aaron. Tollite plenas manus cineris de camino: et spergat illū moyses in celū coram pharaone: fiatq; pulvis sup omnē terrā egypti. Erunt enī in hoībus. et iumētis vlcera et vesice turgētes. in vniuersa terra egypti. Tulerūtq; cinerē de camino: et steterūt corā pharaone: et sparsit illū moyses in celū. Factaq; sunt vlcera vesicarū turgentiū in hoibus et iumētis: nec poterant malefici stare coram moyse ꝓpter vulnera q̄ in illis erāt: et in omi terra egypti. Indurauitq; dñs cor pharaonis: et nō audiuit eos sicut locutus est dñs ad moysen. Dixit q̄q; dñs ad moysen. Mane surge. et sta corā pharaone: et dices ad eū. Hec dicit dñs deus hebreoꝝ. Dimitte ppl'm meum. ut sacrificet mihi: q2 in hac vice mittā oīnes plagas meas sup cor tuū. et sup seruos tuos. et sup ppl'm tuū: vt scias q̄ nō sit sil'is mei in omi tra. Nūc enī extēdēs manū. percutiā te et ppl'm tuū peste: peribisq; de tra. Idcirco aūt posui te vt ostendā in te fortitudinē meā: et narret' nomen meū in omī terra. Adhuc retines populū meū et nō vis dimittere eū? En pluā cras hac ipa hora grandinē multā nimis: qualis nō fuit in egypto a die qua fūdata est. usq; in p̄sens tps. Mitte ergo iam nūc: et cōgrega iumēta tua. et omia q̄ habes in agro. Homines enī et iumēta. et vniuersa que inuenta fuerint foris. nec cōgregata de agris: cecideritq; sup ea grando: morient. Qui timuit verbū dñi de seruis pharaonis fecit confugere seruos suos et iumēta in domos: qui aūt neglexit sermonē dñi: dimisit suos suos et iumēta in agris. Et dixit dñs ad moysen. Extende manū tuam in celū. ut fiat grando in vniuersa terra egypti: sup homines et sup iumenta: et sup omnē herbā agri in terra egypti. Extēditq; moyses virgā in celū: et dñs dedit tonitrua et grādinē ac discurrentia fulgura sup terram. Pluitq; dñs grandinē sup terrā egypti: et grādo et ignis mixta pariter ferebant'. Tanteq; fuit magnitudinis: q̄lta ante nunq; apparuit in vniuersa terra egypti. ex q̄ gens illa cōdita est. Et percussit grādo in omī terra egypti cūcta que fuerūt in agris: ab homine vsq; ad iumentū. Cunctāq; herbā agri percussit grādo et omne lignū regionis confregit. Tantū in terra gessen vbi erāt filij israel': grādo nō cecidit. Misitq; pharao. et vocauit moysen et aarō dicēs ad eos. Peccaui etiā nūc. Dñs iustus et ego et ppl'us meus impij. Orate dñm. ut desināt tonitrua dei et grando: ut dimittā vos. et nequa quā hic vltra maneatis. Ait moyses. Cū egressus fuero de vrbe. extendā palmas meas ad dñm: et cessabunt tonitrua. et grādo nō erit: ut scias q2 dñi ē terra Noui aūt: q̄ et tu et serui tui necdū timeatis dñm deū. Linū ergo et ordeū lesum est: eo q̄ ordeū esset virēs. et linū iā folliculos germinaret. Triticū aūt et far nō sunt lesa: q2 serotina erāt. Egressusq; moyses a pharaōe ex vrbe. tetēdit manus ad dñm: et cessauerūt tonitrua et grādo: nec vltra stillauit pluuia sup terrā. Vidēs aūt pharao q̄ cessasset pluuia et grādo et tonitrua auxit pctm̄: et ingrauatū ē cor eius nimis: nec dimisit israel'. sicut p̄cepat dñs p manū moysi. ¶ Ca. x.

Et dixit dñs ad moysen. Ingredē ad pharaonē. Ego enī indurauī cor eius et seruoꝝ illius. ut faciā signa mea hec i eo et narres in auribus filij tui et nepotū tuorū. q̄uens otruerim egyptios et signa fecerim in eis: et sciatis q2 ego dñs. Introierūt ergo moyses et aaron ad pharaonē: et dixerūt ei. Hec dicit dominus deus hebreoꝝ. Vsquequo non vis subiici mihi? Dimitte

populū meū: ut sacrificet mihi. Si nautē resistis et nōvis dimittere eū: ecce ego inducā cras locustā in fines tuos. q̄ operiet superficiē terre. ne quicq̄ eius appareat: sz comedatur q̄ residuū fuerit grandini. Corrodet enī oīa ligna que germināt in agris: et implebūt domos tuas. et seruoz tuoz. et oīm egyptioz: quātū nō viderūt pres tui et aui exquo orti sunt sup terrā. vsq̄ in p̄sentem diē. Auertitq̄ se: et egressus est a pharaōe Dixerūt aūt serui pharaōis ad eū. Vsque quo patiemur hoc scandalū? Dimitte homines. ut sacrificēt dño deo suo. Nōne vides q̄ perierit egyptus? Reuocauerūtq̄ moysen et aaron ad pharaonem. Qui dixit eis. Ite: sacrificate dño deo vr̄o. Quinā sunt q̄ ituri sunt? Ait moyses. Cū paruulis nr̄is et senioribus pgemus: cū filiis et filiabus cū ouibus et armentis. Est enī sollēnitas dñi dei nr̄i. Et rndit pharao. Sic dns sit vobiscū. Quomō ego dimittā vos et paruulos vestros: cui dubiū est q̄ pessime cogitetis? Nō fiat ita: sed ite tm̄ viri et sacrificate dño Hoc enī et ip̄i petistis. Statimq̄ eiecti sūt de cōspectu pharaonis. Dixit autē dns ad moysen. Extēde manū tuā sup terrā egypti ad locustā. ut descendat sup terrā: et deuoret omnē herbā que residua fuerit grādini Et extendit moyses virgā sup terrā egypti: et dns induxit ventū vrentē tota illa die et nocte. Et mane facto: ventus vrēs leuauit locustas. Qui ascenderūt super vniuersam terrā egypti: et sederūt in cūctis finibus egyptioz innumerabiles: quales ante illud tēpus nō fuerāt. nec postea future sunt. Operuerūntq̄ vniuersam superficiē terre: vastātes oīa. Deuorata ē igit herba terre: et quicq̄d pomoz in arboribus fuit q̄ grando dimiserat. Nihil quoq̄ oīno virēs relictū est in lignis. et in herbis terre: in cuncta egypto Quamobrē festinus pharao vocauit moysen et aarō: et dixit eis. Peccaui in dñm deum vestrū. et in vos. Sed nūc dimittite peccatū mihi. etiā hac vice: et rogate dominū deū vr̄m: ut auferat a me mortē istā. Egressusq̄ est moyses de cōspectu pharaonis: et orauit dñm. Qui flare fecit ventū ab occidente vehemētissimū: et arreptā locustam proiecit in mare rubrū. Nō remānsit ne vna quidē: in cunctis finibus egypti. Et indurauit dns cor pharaōis: nec dimisit filios isrl. Dixit aūt dns ad moysen. Extende manū tuā in celū: et sint tenebre super terrā egypti: tā dense ut palpari queāt. Extenditq̄ moyses manū in celū: et facte sūt tenebre horribiles in vniuersa tra egypti. Tribus diebus nemo vidit fratrē suū: nec mouit se de loco in q̄ erat. Vbicūq̄ aūt habitabant filii isrl. lux erat. Vocauitq̄ pharao moysen et aarō: et dixit eis. Ite sacrificate dño. Oues tantū vr̄e et armēta remaneāt: paruli vestri eant vobiscum. Ait moyses. Hostias q̄q̄ et holocausta dabis nobis: q̄ offeramus dño deo nr̄o. Cuncti greges pgent nobiscū. Non remanebit ex eis vngula q̄ necessaria sunt in cultū dñi dei nostri: p̄sertim cū ignoremus q̄d debeat immolari: donec ad ip̄m locū perueniamus. Indurauit aūt dns cor pharaonis: et noluit dimittē eos. Dixitq̄ pharao ad moysen. Recede a me: et caue ne vltra videas faciē meā. In quocūq̄ die apparueris mihi morieris. Rndit moyses. Ita fiat vt locutus es. Non videbo vltra faciem tuam.

ET dixit dns ad moysen. ¶ Ca. xj. Adhuc vna plaga tangā pharaonē et egyptū: et post hec dimittet vos et exire cōpellet. Dices ergo omi plebi: ut postulet vir ab amico suo et mulier a vicina sua vasa argētea et aurea et vestē. Dabit aūt dns gratiam pp̄lo suo coram egyptiis. Fuitq̄ moyses vir magnus valde in tra egypti. coram seruis pharaōis et omi pp̄lo. Et ait. Hec dic dns Media nocte ingrediar in egyptū: et morietur oīe p̄mogenitū in tra egyptioz a p̄mogenito pharaōis q̄ sedet in solio eius. usq̄ ad p̄mogenitū ancille q̄ est ad molā: et oīa p̄mogenita iumentoz. Eritq̄ clamor magnus in vniuersa terra egypti: q̄lis nec ante fuit: nec postea futurus ē. Apud oēs aūt filios isrl nō mutiet canis. ab boue vsq̄ ad pecus: ut sciatis quāto miraculo diuidat dns egyptios et israhel. Descendētq̄ oēs serui tui isti ad me: et adorabūt me dicentes. Egredere tu: et omis pp̄lus q̄ subiectus est tibi. Post hec egrediemur. Et exiuit a pharaone. iratus nimis. Dixit aūt dominus ad

moisen. Nō auchet vos pharao: ut multa
signa fiant in terra egipti. Moises autē et
aaron fecerūt oīa signa et ostēta q̄ scripta
sunt coz̄ pharaōe: ⁊ indurauit dñs coz pha
raonis: nec dimisit filios israhel de tra sua.

DIxit q̄q̄ dñs ad moisen et aaron in terra egipti. Mensis iste vo-
bis p̄ncipiū mensiū: p̄mus erit in mēsibus
anni. Loq̄mini ad vniuersum cetū filioz̄ū
isrl̄: et dicite eis. Decima die mēsis huius.
tollat vnus q̄sq̄ agnū p familias ⁊ domos
suas. Si autē minor ē numerus ut sufficere
possit ad vescendū agnū: assumet vicinū su
um q̄ cōiunctus ē domui eius: iuxta nume
rū aiarū que sufficere possint ad esum agni.
Erit autē agnus absq̄ macula: masculus
anniculus. Iuxta quē ritū tolletis et edū: et
seruabitis eum vsq̄ ad quartā decimā diē
mensis huius. Immolabitq̄ eū vniuersa
multitudo filioz̄ isrl̄ ad vesperā: et sument
de sanguine eius. ac ponēt supra vtrūq̄ postē:
et in superliminaribus domoz̄ in q̄bus co-
medēt illū. Et edent carnes nocte illa assas
igni: et azimos panes cum lactucis agresti
bus. Nō comedetis ex eo crudū q̄d nec co
ctū aqua: sed assum tm̄ igni. Caput cū pe-
dibus eius ⁊ intestinis vorabitis: nec rema
nebit quicq̄ ex eo vsq̄ mane. Si quid resi
duū fuerit: igne cōburetis. Sic aūt comede
tis illū. Renes vr̄os accingetis: et calcea-
menta habebitis in pedibus. tenētes bacu-
los in manibus: et comedetis festinantes.
Est enī phase: id est trāsitus dñi. Et trāsibo
p terrā egipti nocte illa: percutiāq̄ oīe pri-
mogenitū in terra egipti. ab homīe vsq̄ ad
pecus: et in cūctis dis egipti. faciā iudicia
ego dñs. Erit aūt sanguis vobis in signū in
edibus in q̄bus eritis: et videbo sanguinē
ac trāsibo vos: nec erit in vobis plaga di-
sperdens. qñ percussero terrā egipti: Habebi
tis aūt hunc diē in monimentū: et celebra
bitis eā sollemnē dño in generatiōibus vr̄is
cultu sempiterno. Septē diebus azima co-
medetis. In die p̄mo nō erit fermētū in do-
mibus vestris. Quicūq̄ comedent fermen
tū. pibit aia illa de israhel: a p̄mo die vsq̄
ad diem septimū. Dies p̄ma erit sancta ac
sollēnis: et dies septima. eadem festuitate
venerabilis. Nihil opis facietis in eis. ex-
ceptis his q̄ ad vescendū p̄tinēt: et obser-
vabitis azima. In eadē enī ipa die educā ex-
ercitum vr̄m de terra egipti: et custodietis
diē istū in generationes vr̄as ritu perpetuo.
Primo mēse quartadecima die mēsis ad
vesperū. comedetis azima: usq̄ ad diē vi
cesimā primā eiusdē mensis ad vesperam.
Septē dieb⁹ fermentatū nō inueniet̄ in do
mibus vr̄is. Qui comedent fermentatū. pe
ribit aia eius de cetu israhel: tā de aduenis
q̄q̄ de indigenis terre. Oīne fermētatū nō co
medetis. In cūctis habitaculis vr̄is edetis
azima. Vocauit aūt moises oīs seniores
filioz̄ isrl̄: et dixit ad eos. Ite tollētes ani-
mal p familias vr̄as: et īmolate phase. Fa
sciculūq̄ yssopi tingite in sanguine q̄ est in
limine: et aspgite ex eo superliminare ⁊ vtrū-
q̄ postē. Nullus vestrū egrediat̄ ostū do-
mus sue. usq̄ mane. Transibit enī dñs per-
cutiēs egiptios. Cumq̄ viderit sanguinē in
superliminari et in vtroq̄ poste trāscēdet ostū
domus: et nō sinet percussorē ingredi domos
vestras et ledere. Custodi verbū istud: le-
gitimū tibi ⁊ filiis tuis vsq̄ in eternū. Cūq̄
introieritis terrā quā dñs deus daturus est
vobis. ut pollicitus ē: observabitis cerimo-
nias istas. Et cū dixerint vobis filii vr̄i. q̄
est ista religio: dicetis eis. Victima trāsitus
dñi est: q̄n trāsiuit sup domos filioz̄ isrl̄ in
egipto: percutiēs egiptios. ⁊ domos nr̄as libe
rās. Incuruatusq̄ pp̄l̄us adorauit. Et egressi
filii israhel: fecerūt sicut p̄cepat dñs moisi et
aaron. Factū est aūt in noctis medio. per-
cussit dñs oīne p̄mogenitū in terra egipti: a p̄
mogenito pharaonis qui in solio eius sede
bat: vsq̄ ad p̄mogenitū captiue. q̄ erat in
carcere: et oīne p̄mogenitū iumētoz̄. Sur
rexitq̄ pharao nocte et oēs serui eius. cūcta
q̄q̄ egiptus: et ortus est clamor magnus in
egipto. Neq̄ enī erat domus in qua nō ia
ceret mortuus. Vocatisq̄ pharao moise et
aaron nocte ait. Surgite: egredimini a pp̄lo
meo vos et filii israhel. Ite ⁊ immolate dño
sicut dicitis. Oues vestras et armēta assu-
mite vt petieratis: et abeūtes benedicite mi-
hi. Vrgebātq̄ egipti populū de terra exire
velociter. dicētes. Oīnes morimur. Tulit

igitur populus ꝯspersam farinā anteq̄ fermentaret̄: et ligās in palleis posuit sup humeros suos. Fecerūtq; filij israhel. sicut p̄ceperat dn̄s moisi: et petierūt ab egiptijs vasa argētea et aurea vestēq; plurimā. Dn̄s aūt dedit gratiā ꝓpl'o coram egiptijs. ut cōmodarēt eis: et spoliauerūt egiptios. Profectiq; sunt filij isrl' de ramasse in sochot sexcēta fere milia peditū virorū: absq; paruulis et mulieribus. Sed et vulgus ꝓmiscuū innumerabile ascēdit cū eis: oues et armēta et animantia diuersi generis multa nimis. Coxeruntq; farinā quā dudū de egipto cōspersam tulerant: et fecerūt subcinericios panes azimos. Neq; enī poterat fermentari cogētibus exire exgiptijs. et nullā facere sinentibus morā: nec pulmenti quicq̄ occurrerat p̄parare. Habitatio autē filiorū israhel qua manserūt in egipto. fuit quadringētorū triginta annorū. Quibus expletis: eadē die egressus est omis exercitus dn̄i de terra egipti. Nox ista obseruabilis dn̄i: quādo eduxit eos de terra egipti. Hanc obseruare debēt om̄es filij israhel. in generationibus suis. Dixitq; dn̄s ad moisen et aaron Hec est religio phase. Omis alienigena nō comedet ex eo. Omnis aūt seruus emptitius circūcidetur: et sic comedet. Aduena et mercēnarius nō edent ex eo. In vna domo comedet̄: nec efferetis de carnibus eius foras: nec os illius ꝯfringetis. Omis cetus filiorū isrl' faciet illud. Qđ si quis pegrinorū in vr̄am voluerit transire coloniā et facere phase dn̄i: circūcidet̄ prius om̄e masculinū eius. et tūc rite celebrabit: eritq; sicut indigena terre. Si q̄s aūt circūcisus nō fuerit: nō vescetur ex eo. Eadē lex erit indigene: et colono qui pegrinat̄ apud vos. Fecerūtq; omnes filij israhel. sicut p̄ceperat dn̄s moisi et aaron: et eadē die eduxit dn̄s filios isrl' de terra egipti per turmas suas. ¶ Ca. xiij.

Locutusq; est dn̄s ad moisen dicens. Sanctifica mihi om̄e p̄mogenitū qđ aperit vuluā in filijs isrl': tā de hoībus q̄ de iumētis. Mea sunt enī omia. Et ait moises ad ꝓpl'm. Mementote diei huius. in qua egressi estis de egipto et de domo seruitutis: qm̄ in manu forti eduxit vos dn̄s de loco isto: ut nō comedatis fermētatū panē. Hodie egredimī. mēse nouarū frugū. Cūq; introduxerit te dn̄s in terrā chananei. et ethei et amorrei. et euei. et iebusei. quam iurauit p̄ribus tuis. ut daret tibi terrā fluentē lacte et melle: celebrabitis hūc morē sacrorū mēse isto. Septē diebus vesceris azimis: et in die septimo erit sollēnitas dn̄i. Azima comedetis septē diebus. Nō apparebit apud te aliq̄d fermētatū: nec in cūctis finib⁹ tuis. Narrabisq; filio tuo in die illo dicēs. Hoc est qđ fecit mihi dn̄s: qn̄ egressus sum de egipto. Et erit q̄si signū in manu tua. et q̄si monimentū ante oculos tuos: et vt lex dn̄i semp sit in ore tuo. In manu enī forti eduxit te dn̄s de egipto: vt custodias huiuscemodi cultum statuto tpe. a diebus in dies. Cūq; introduxerit te dn̄s in terrā chananei sicut iurauit tibi et patribus tuis. et dederit tibi eā. sepabis om̄e qđ apit vuluā dn̄o: et qđ p̄mitiuū est in pecoribus tuis. Quicquid habueris masculini sexus ꝯsecrabis dn̄o. Primogenitū asini mutabis oue: qđ si nō redemeris interficies. Om̄e aūt primogenitū hoīs de filijs tuis. p̄cio redimes. Cūq; interrogauerit te filius tuus cras. dicens. q̄d est hoc: rn̄debis ei. In manu forti eduxit nos dn̄s de t̄ra egipti: de domo seruitutis. Nā cū induratus esset pharao. et nollet nos dimittere occidit dn̄s omne p̄mogenitū in terra egipti: a p̄mogenito hoīs vsq; ad primogenitū iumentorū. Idcirco immolo dn̄o omne qđ aperit vuluā masculini sexus: et oīa p̄mogenita filiorū meorū redimo. Erit igit̄ q̄si signū in manu tua. et q̄si appensum q̄d ob recordationē ante oculos tuos: eo q̄ in manu forti eduxit vos dn̄s de egipto. Igitur cum emisset pharao ꝓpl'm. nō eos duxit dn̄s p viā terre philistijm. q̄ vicina est: reputās ne forte peniteret eū. si vidisset aduersum se bella ꝯsurgere. et reuerteret̄ in egiptū sed circūduxit p viā deserti: q̄ est iuxta mare rubrū. Et armati ascēderūt filij isrl' de terra egipti. Tulit q̄q; moises ossa ioseph secū: eo q̄ adiurasset filios isrl'. dicēs. Visitabit vos deus: efferte ossa mea hinc vobiscū. Profectiq; de sochot. castrametati sunt in ethan: in extremis finibus solitudinis.

Dñs aũt p̃cedebat eos· ad ost̃endẽdã viã
p diẽ in colũna nubis· ⁊ p noctẽ in colũna
ignis· ut dux esset utrenq; tpe· Nũq; defuit colũna nubis p diem· nec colũna
ignis p noctem coꝛã ppl̓o. ¶ Ca·xiiij·
Locutus ẽ aũt dñs ad moysen dicẽs·
Loquere filijs isrl̓· Reuersi castrametent̃
e regione pharoth· q̃ est inter magdalũ et
mare ctra beelsephon· In ꝯspectu eius ca-
stra ponetis sup mare· Dicturusq; est pha-
rao· sup filijs isrl̓· Coartati sunt in tra· oclu-
sit eos desertũ· Et indurabo coꝛ eius· ac p̃se
quet̃ vos· ⁊ glorificabor in pharaone· et in
oĩ exercitu eius· scientq; egyptij· q2 ego sũ
dñs· Fecerũtq; ita· et nũciatũ est regi egpti
oꝛũ· q; fugisset ppl̓us· Immutatũq; est coꝛ
pharaonis· et seruoꝛ eius sup ppl̓m· et di-
xerunt· Quid voluimus facẽ· ut dimittere-
mus israhel ne seruiret nobis· Iunxit g̃ cur
rũ· et omnẽ ppl̓m suũ assumpsit secũ· Tulit
q; sexcẽtos currus electos· et quicq̃d in egi
pto curruum fuit· et duces totus exercitus·
Indurauitq; dñs coꝛ pharaonis regis egi-
pti· et p̃secutus ẽ filios israhel· At illi egres
si erant in manu excelsa· Cũq; p̃sequerent̃
egyptij vestigia p̃cedentũ· reperũt eos in ca
stris sup mare· Omis equitatus et currus
pharaonis· et vniuersus exercitus· erant in
pharoth ctra beelsephon· Cũq; appꝛopin
quasset pharao· leuantes filij israhel oculos
viderũt egyptios post se· et timuerũt valde·
Clamauerũtq; ad dñm· ⁊ dixerũt ad moi
sen· Forsitan nõ erant sepulchra in egypto·
ideo tulisti nos vt moꝛeremur in solitudine
Quid hoc facere voluisti· ut educeres nos
ex egypto· Nõne iste est sermo quẽ loque-
bamur ad te i egypto· dicẽtes· recede a no-
bis ut ſuiamus egyptijs· Multo enĩ melius ẽ ſuire eis· q; moꝛi in solitudine· Et ait
moyses ad ppl̓m· Nolite timẽ· State et vi-
dete magnalia dñi· que facturus ẽ hodie·
Egyptios enĩ quos nunc videtis· nequaq̃
vltra videbitis· usq; i sempiternũ· Dñs pu
gnabit p̃ vobis· et vos tacebitis· Dixitq;
dñs ad moysen· Quid clamas ad me· Lo
quere filijs israhel· ut p̃ficiscant̃· Tu autẽ
eleua virgã tuã et extende manũ tuã super
mare· et diuide illud· vt gradiãtur filij isrl̓
in medio mar p̃ siccum· Ego aũt indurabo
coꝛ egyptioꝛũ· ut p̃sequant̃ vos· et glorifica
boꝛ in pharaone· et in oĩ exercitu eius et
in curribus et in eq̃tibus illius· Et sciẽt egi
ptij q̃a ego sum dñs· cũ glorificatus fuero
in pharaone· et in curribus atq; in eq̃tibus
eius· Tollensq; se angelus dñi q̃ p̃cedebat
castra israhel· abijt post eos· et cũ eo pariter
colũna nubis p̃oꝛa dimittẽs· post tergũ ste
tit· inter castra egyptioꝛũ ⁊ castra israhel· Et
erat nubes tenebꝛosa· et illuminãs noctẽ·
ita vt ad se inuicẽ toto nocte tpe accedere
nõ valerẽt· Cũq; extendisset moyses manũ
sup mare abstulit illud dñs· flante vẽto ve
hementi et vrenti tota nocte· et vertit in sic
cũ· Diuisaq; ẽ aqua· ⁊ ingressi sunt filij isrl̓
p mediũ sicci maris· Erat enĩ aqua q̃si mu
rus· a dextera eoꝛũ et leua· Persequẽtesq; e-
gyptij ingressi sunt post eos· et omis equita
tus pharaõis· currus eius et equites p me
diũ maris· Ianq; aduenerat vigilia matu-
tina· et ecce respicies dñs sup castra egypti
oꝛũ p colũnã ignis et nubis· interfecit exer
citũ eoꝛũ· et subuertit rotas curruũ· fereban
turq; in p̃fundũ· Dixerũtq; egyptij· Fugia-
mus israhelem· q2 dñs pugnat p̃ eis ctra
nos· Et ait dñs ad moysen· Extẽde manũ
tuã sup mare· ut reuertant̃ aque ad egyptios· sup currus et equites eoꝛũ· Cũq; exten-
disset moyses ctra mare· reuersum est p̃mo
diluculo ad pꝛioꝛẽ locũ· Fugiẽtibusq; egi
ptijs occurrerunt aque· et inuoluit eos dñs
in medijs fluctibus· Reuerseq; sunt aque·
et operuerũt currus et eq̃tes cũcti exercitus
pharaonis· q̃ sequẽtes ingressi fuerãt mare
nec vnus q̃dẽ sup fuit ex eis· Filij aũt isra-
hel p̃cesserũt p mediũ sicci maris· ⁊ aque
eis erãt quasi p muro· a dextris ⁊ a sinistris·
Liberauitq; dñs in die illo israhel de manu
egyptioꝛũ· et viderũt egyptios moꝛtuos sup
litus maris· et manũ magnã quã exercue-
rat dñs ctra eos· Timuitq; ppl̓us dñm· et
crediderũt dño· et moysi famulo eius· ¶ Ca·xv
Tunc cecinit moyses et filij israhel car
mẽ hoc dño· et dixerũt· Cãtemus do-
mino· Glorio se enĩ magnificatus ẽ· equũ
et ascẽsoꝛẽ dejecit in mare· Fortitudo mea
et laus mea dñs· et factus ẽ mihi in salutẽ·

Iste deus meus et glorificabo eū: deus pr̄s mei: et exaltabo eū. Dñs quasi vir pugnator. omīpotēs nomē eius: currus pharaōis et exercitū eius ꝓiecit in mare. Electi p̄ncipes eius submersi sunt in mari rubro: abyssi operuerūt eos: descenderūt in ꝓfundū q̄si lapis. Dextera tua dñe magnificata est in fortitudine: dextera tua dñe percussit inimicū et in multitudine glorie tue deposuisti aduersarios meos. Misisti irā tuā: que deuorauit eos sicut stipulā: et in spiritu furoris tui cōgregate sunt aque. Stetit vnda fluens: cōgregati sunt abyssi in medio mari. Dixit inimicus. Persequar et cōprehēdā: diuidā spolia: implebit̄ anima mea. Euaginabo gladium meū: interficiet eos manus mea. Flauit spūs tuus. et operuit eos mare: submersi sūt quasi plumbū in aquis vehemētibus. Quis silis tui in fortibus dñe? Quis silis tui magnificus in sanctitate: terribilis atq; laudabilis: et faciēs mirabilia? Extēdisti manū tuā: et deuorauit eos terra. Dux fuisti in misericordia tua: ppl'o quē redemisti. Et portasti eū in fortitudine tua: ad habitaculū sanctū tuū. Ascēderūt ppl'i et irati sunt: dolores obtinuerūt habitatores philistiim. Tunc conturbati sunt p̄ncipes edom: robustos moab obtinuit tremor: obriguerūt oīs habitatores chanaan. Irruat sup eos formido et pauor: in magnitudine brachij tui. Fiant immobiles q̄si lapis. donec ptrā seat ppl'us tuus dñe: donec ptrāseat populus tuus iste. quē possedisti. Introduces eos et plātabis in monte hereditatis tue: firmissimo habitaculo tuo quod opatus es dñe. Sanctuariū tuū dñe: q̄ firmauerūt manus tue. Dominus regnabit in eternū et vltra. Ingressus est enī eques pharaō cū curribus et equitibus eius in mare: et reduxit super eos dñs aquas maris. Filij aūt israhel ambulauerūt p siccū: in medio eius. Sumpsit ergo maria ꝓphetissa. sororaaron. timpanū in manu sua: egresseq; sunt omnes mulieres post eā cū timpanis et choris. q̄bus p̄cinebat dicens. Cantemus domino. Gloriose enī magnificatus ē: equū et ascensorē eius deiecit in mare. Tulit aūt moses israhel de mari rubro: et egressi sunt in desertū sur.

Ambulauerūntq; tribus diebus p solitudinē: et nō inueniebāt aquā. Et venerūt in marath: nec poterāt bibere aquas de marath. eo q̄ essent amare. Vnde et cōgruū loco nomen imposuit: vocans illū marath id est amaritudinē. Et murmurauit populus contra moysen dicēs. Quid bibemus? At ille clamauit ad dñm. Qui ostēdit ei lignum: q̄d cū misisset in aquas. in dulcedinē verse sunt. Ibi statuit ei precepta atq; iudicia et ibi temptauit eū dicēs. Si audiens vocem dñi dei tui. et quod rectū est corā eo faciens et obediens mādatis eius. custodierisq; omnia p̄cepta illius: cunctū languorē quē posui in egypto nō inducā sup te. Ego enī dominus saluator tuus. Venerunt autē in helim filij israhel: vbi erāt duodecim fontes aquarū et septuaginta palme: et castrametati sunt iuxta aquas. Ca. xvj.

Profectiq; de helim venit oīs multitudo filiorū israhel in desertū syn. q̄d est inter helim et sinai: quintadecima die mēsis scōi postq; egressi sūt de terra egypti. Et murmurauit oīs congregatio filiorū israhel. contra moysen et aaron in solitudine. Dixeruntq; filij israhel ad eos. Vtinā mortui essemus p manū domini in terra egypti: quādo sedebamus super ollas carniū. et comedebamus panē in saturitate. Cur induxistis nos in desertum istud: ut occideretis oēm mltitudinē fame? Dixit autē dñs ad moysen. Ecce ego pluā vobis panes de celo. Egrediat̄ ppl'us et colligat que sufficiūt per singulos dies: ut temptem eū. vtrū ambulet in lege mea. an nō. Die aūt sexto parent q̄d inferant: et sit duplū quā colligere solebāt per singulos dies. Dixerūtq; moyses et aaron ad oīs filios israhel. Vespere scietis q̄ dñs eduxerit vos de tra egypti: et mane videbitis gloriā dñi. Audiui enī murmur vr̄m contra dñm. Nos vero q̄d sumus: q̄ murmurastis contra nos? Et ait moyses. Dabit vobis dñs vespe carnes edere. et mane panes in saturitate: eo q̄ audient murmurationes vestras quibus murmurati estis contra eū. Nos enī q̄d sumus? Nec contra nos est murmur vestrū: sed contra dñm. Dixit q̄q; moyses ad aaron. Dic vniuerse cōgregationi filiorū israhel. Accedite

coram dño. Audiuit enī murmur vestrum
Cunqꝫ loqueretur aaron. ad omnē cetū fili-
orū israhel: respexerūt ad solitudinē. Et ec-
ce gloria dñi apparuit in nube. Locutus ē
aūt dñs ad moisen dicēs. Audiui murmu
rationes filiorū isrl. Loquere ad eos. Ve-
spere comedetis carnes: et mane saturabi-
mini panibus: scietisqꝫ ꝙ ego sum dñs de-
us vester. Factū est g° vespe. et ascendens
coturnix cooꝑuit castra: mane q°qꝫ ros iacu
it ꝑ circuitū castroꝝ. Cūqꝫ oꝑuisset suꝑfici
em terre: apparuit ī solitudine minutū. et q̄si
pilo tusum in similitudinē pruine suꝑ terrā
Quod cū vidissent filij isrl: dixerūt ad inui
cē. Manhu? quod significat. Quid est hoc.
Ignorabāt enī q̄d esset. Quibus ait moi-
ses. Iste est panis quē dñs dedit vobis ad
vescendū. Hic est sermo quē ꝑcepit vobis
dñs. Colligat vnusquisqꝫ ex eo q̄ꝫtū sufficit
ad vescendū: gomor ꝑ singula capita. Iu-
xta numerū aīarū vr̄arū que habitāt in ta-
bernaculo: sic tolletis. Fecerūtqꝫ ita filij isrl
et collegerūt. alius plus alius minus: et mē
si sunt ad mensurā gomor. Nec q̄ plus col
legerat. habuit amplius: nec qui minus pa
rauerat. reꝑit minus: sꝫ singuli iuxta id qđ
edere poterāt. cōgregauerunt. Dixitqꝫ moi-
ses ad eos. Nullus relinquat ex eo in ma-
ne. Qui nō audierūt eū: sed dimiserūt qui-
dam ex eis vsqꝫ mane: et scatere cepit ver-
mibus. atqꝫ cōputruit. Et iratus ē ꝯtra eos
moises. Colligebāt autē mane singuli: q̄ꝫtū
sufficere poterat ad vescendū. Cunqꝫ inca-
luissꝫ sol: liquefiebat. In die aūt sexta. colle
gerūt cibos duplices: id est duo gomor ꝑ
singulos hoīes. Venerūt aūt om̄s ꝑncipes
multitudinis. et narrauerunt moisi. Qui ait
eis. Hoc est qđ locutus est dñs. Requies
sabbati sanctificata est dño. Cras quodcū
qꝫ operandū est. facite: et q̄ coquenda sunt
coquite. Quicq̄d aūt reliquū fuerit: reponi
te vsqꝫ ī mane. Fecerūtqꝫ ita ut ꝑcepat mo
ises. et nō cōputruit: neqꝫ vermis inuētus ē
in eo. Dixitqꝫ moises. Comedite illud ho-
die. qꝛ sabbatū est dño: nō inuenietur hodie
in agro. Sex diebus colligite: in die aūt se-
ptimo sabbatū est dño: idcirco nō inuenietur
Venitqꝫ septima dies: et egressi de populo
vt colligerent nō inuenerūt. Dixit aūt dñs
ad moisen. Vsqꝫ quo non vultis custodire
mandata mea: et legē meā? Videte ꝙ do
minus dederit vobis sabbatū: et propter
hoc tribuit vobis die sexta cibos duplices.
Maneat vnusquisqꝫ apud semetipsum: ⁊
nullus egrediatur de loco suo die septimo: et
sabbatisabit populus die septimo. Appel-
lauitqꝫ domus isrl. nomē eius man. Quod
erat quasi semen coriandri albū: gustusqꝫ
eius q̄si simile cū melle. Dixit autē moises
Iste est sermo quē ꝑcepit dñs. Imple go
mor ex eo. et custodiatur in futuras retro ge-
nerationes: ut nouerint panē quo alui vos
in solitudine: qñ educti estis de terra egipti.
Dixitqꝫ moises ad aaron. Sume vas vnū
et mitte ibi man. q̄ꝫtum pōt capere gomor.
et repone corā dño ad seruandū in genera
tiones vr̄as: sicut ꝑcepit dominus moisi.
Posuitqꝫ illud aaron in tabernaculo reser-
uandū. Filij aūt israhel comederūt man q̄-
draginta ānis: donec venirēt in terrā habi-
tabilē. Hoc cibo aliti sunt vsqꝫ quo tange-
rent fines terre chanaan. Gomor autē deci-
ma pars est ephi. Ca. xvij.

Igitur ꝓfecta om̄is multitudo filioꝝ
israhel de deserto syn. ꝑ māsiones suas. iu-
xta sermonē dñi: castrametati sūt in raphi
dim: vbi non erat aqua ad bibendū ꝓpl'o.
Qui iurgatus cōtra moisen. ait. Da nobis
aquā ut bibamus. Quibus rn̄dit moises.
Quid iurgami ꝯtra me? cur tēptatis dñm?
Sitiuit ergo ibi ꝓpl'us ꝓ aque penuria: et
murmurauit ꝯtra moisen dicēs. Cur fecisti
nos exire de egipto: ut occideres nos et libe
ros nr̄os ac iumēta siti? Clamauit aūt moi
ses ad dñm dicens. Quid faciā ꝓpl'o huic?
Adhuc paululum: et lapidabit me. Et ait
dñs ad moisen. Accede ꝓpl'm: ⁊ sume tecū
de senioribus israhel: et virgam q̄ ꝑcussisti
fluuiū tolle in manu tua. et vade. En ego
stabo ibi corā te supra petrā oreb: ꝑcuties-
qꝫ petrā: et exibit ex ea aq̄. vt bibat ꝓpl'us.
Fecit ita moises coram senioribus isrl. Et
vocauit nomen loci illius temptatio. ꝓpter
iurgiū filioꝝ israhel: et qꝛ tēptauerūt dñm
dicētes. Est ne deus in nobis. an nō? Venit
autē amelech: et pugnabat cōtra filios isrl

in raphidim. Dixitq; moises ad iosue. Eli
ge viros: et egressus pugna ɔtra amalech
cras. Ego stabo in vertice collis: hñs virgã
dei in manu mea. Fecit iosue ut locutus erat
moises: et pugnauit ɔtra amalech. Moises
aũt et aaron et hur. ascenderũt sup verticẽ
collis. Cũq; leuaret moises manus. vince-
bat isrl'. Si naũt paululũ remisisset: supabat
amalech. Manus aũt moisi erant graues.
Sumẽtes igit̃ lapidẽ posuerũt subter eũ. in
quo sedit: aaron aũt et hur. sustẽtabãt ma
nus eius ex vtraq; pte. Et factũ est ut ma
nus illius nõ lassarent̃: vsq; ad occasum so
lis. Fugauitq; iosue amalech ⁊ ppl'm eius.
in ore gladij. Dixit autem dñs ad moisen
Scribe hoc ob monimẽtũ in libro: et trade
auribus iosue. Delebo enĩ memoriã ama
lech sub celo. Edificauitq; moises altare: et
vocauit nomẽ eius. dñs exaltatio mea. di
cens. Qꝛ manus solius dñi. et bellũ dei erit
ɔtra amalech: a generatiõe in generationẽ

Cũq; audisset iethro sa ¶ Ca. xviij.
cerdos madian. cognatus moisi. oĩa
que fecerat dñs moisi. ⁊ israhel ppl'o suo. et
ꝙ eduxisset dñs israhel de egipto: tulit se-
phoram vxorẽ moisi quã remiserat. et du-
os filios eius: quoꝝ vnus vocabat̃ gersan
dicente patre. aduena fui in terra aliena: al
ter vero eliezer. deus enĩ ait patris mei. ad-
iutor meus: et eruit me de gladio pharaõis
Venit g° iethro cognatus moisi. et filij eius
et vxor eius. ad moisen ĩ desertũ. vbi erat
castrametatus iuxta montẽ dei: et manda
uit moisi dicẽs. Ego iethro cognatus tuus.
venio ad te: et vxor tua. et duo filij tui cum
ea. Qui egressus in occursũ cognati sui ad-
orauit: et osculatus est eũ. Salutaueruntq;
se mutuo verbis pacificis. Cũq; intrass3 ta-
bernaculũ: narrauit moises cognato suo cũ
cta q̃ fecerat dñs pharaoni et egiptijs pro
pter isrl'. vniuersumq; laborem qui accidis
set eis in itinere: et ꝙ liberauerat eos dñs.
Letatusq; est iethro sup omĩbus bonis. q̃
fecerat dñs israheli: eo ꝙ eruiss3 eũ de ma
nu egiptioꝝ. Et ait. Benedictus dñs qui li
berauit vos de manu egiptioꝝ. et de manu
pharaonis: q̃ eruit ppl'm suũ de manu egi-
pti. Nũc cognoui qꝛ magnus dñs sup oẽs
deos: eo ꝙ superbe egerint ɔtra eos. Obtu
lit ergo iethro cognatus moisi olocausta et
hostias dño: venerũtq; aaron et oẽs senio
res filioꝝ israhel: ut comederẽt panẽ cũ eo
corã dño. Altera autẽ die sedit moises ut
iudicaret ppl'm: q̃ assistebat moisi a mane
vsq; ad vesperã. Quod cũ vidisset cogna-
tus eius. omĩa scꝫ que agebat in ppl'o. ait.
Quid ẽ qd̃ facis in plebe? Cur solus sedes:
et oĩs ppl'us p̃stolat̃ de mane vsq; ad ve-
sperã? Cui rñdit moises. Venit ad me po-
pulus: querẽs sñiam dei. Cũq; acciderit eis
aliq̃ disceptatio veniũt ad me ut iudicẽ in
ter eos: et oñdam p̃cepta dei. et leges eius
At ille: nõ bonã inquit rem facis. Stulto la-
bore ɔsumeris: et tu et ppl'us iste q̃ tecũ est
Vltra vires tuas est negociũ. Solus illud
nõ poteris sustinere: sed audi verba mea at
q; ɔsilia: ⁊ erit dñs tecũ. Esto tu ppl'o in his
que ad deũ ptinẽt vt referas q̃ dicunt̃ ad
eũ: ostendasq; ppl'o cerimonias. et ritũ co-
lendi. viãq; p quã ingredi debeãt: et opus
qd̃ facere. Prouide aũt de omĩ plebe viros
sapientes et timẽtes deũ. in quibus sit ven
tas. et qui oderint auaritiã: ⁊ ɔstitue ex eis
tribunos. et cẽturiones. et quĩquagenarios
et decanos: qui iudicẽt ppl'm omĩ tempore.
Quicquid aũt maius fuerit referãt ad te: et
ipsi minora tantũmodo iudicẽt: leuiusq; sit
tibi. partito ĩ alios onere. Si hoc feceris. im
plebis imperiũ dñi: et p̃cepta eius poteris
sustẽtare: et omĩs hic ppl'us reuertet̃ ad lo
ca sua cũ pace. Quibus auditis. moises fe-
cit oĩa que ille suggesserat. Et electis viris
strenuis de cuncto israhel ɔstituit eos p̃nci-
pes populi. tribunos. ec centuriones. et quĩ
quagenarios et decanos: qui iudicarẽt ple
bem dñi omni tempore. Quicq̃d autẽ gra-
uius erat referebant ad eũ. faciliora tantũ-
modo iudicãtes Dimisitq; cognatũ suũ q̃
reuersus abijt in terrã suã. ¶ Ca. xix.

Mense tertio egressionis israhel de ter-
ra egipti: in die hac venerũt in solitudinem
sinai. Nã ꝓfecti de raphidim. et puenien-
tes vsq; in desertũ sinai. castrametati sunt
in eodẽ loco: ibiq; isrl' fixit tentoria e regio
ne montis. Moises aũt ascendit in montẽ
ad deũ. Vocauitq; eũ dñs de monte et ait.

Hec dices domui iacob: et annũciabis fi-
liis israhel. Vos ipi vidistis q̃ fecerim egip-
tiis: quõ portauerim vos sup alas aq̃larũ:
et assumpserim mihi. Si ergo audieritis vo
cẽ meã. et custodieritis pactũ meum: eritis
mihi in regnũ sacerdotale: et gens sancta.
Hec sunt v̄ba q̃ loquens ad filios israhel.
Venit moises: et comuocatis maioribus
natu populi. exposuit om̃es s̄mones quos
mãdauerat dñs. Responditq; oĩs ꝓpl'us
simul. Cuncta q̃ locutus est dñs. faciemus
Cunq; retulisset moises v̄ba ꝓpl'i ad dñm
ait ei dñs. Iã nũc veniã ad te in caligine nu
bis: ut audiat me ꝓpl'us loquentẽ ad te: et
credat tibi in ꝑpetuũ. Nũciauit ergo moi-
ses verba ꝓpl'i ad dñm. Qui dixit ei. Vade
ad ꝓpl'm: et sanctifica illos hodie ⁊ cras. la
uentq; vestimẽta sua: et sint parati in diem
tertiũ. In die enĩ tertio descendet dñs corã
omĩ plebe sup montẽ sinai. Cõstituẽsq; ter
minos ꝓpl'o ꝑ circuitũ: et dices ad eos. Ca
uete ne ascendatis in montẽ: nec tangatis
fines illius. Omnis q̃ tetigerit montẽ mor-
te morietur. Manus nõ tangent eũ: sed la-
pidibus opprimet̃: aut ꝯfodietur iaculis.
Siue iumentũ fuerit siue homo. non viuet
Cum ceperit clangere bucina: tũc ascendãt
in montẽ. Descẽditq; moises de monte ad
ꝓpl'm: et sanctificauit eũ. Cũq; lauissent ve
stimẽta sua: ait ad eos. Estote parati in di
em tertiũ: et ne appropinquetis vxoribus
vr̃is. Iamq; aduenerat tertius dies. et ma
ne inclaruerat: et ecce ceperunt audiri toni-
trua. ac micare fulgura: et nubes densissima
opire montẽ. Clangorq; bucine vehemen
tius ꝑstrepebat: et timuit ꝓpl'us qui erat in
castris. Cũq; eduxisset eos moises in occur
sum dei de loco castroꝝ: steterũt ad radices
montis. Totus aũt mõs sinai fumigabat:
eo q̃ descẽdisset dñs sup eũ in igne: et ascẽ
deret fumus ex eo quasi de fornace. Eratq;
oĩs mons terribilis: et sonitus bucine pau-
latim crescebat in maius: et ꝓlixius tende-
batur. Moises loquebat̃: et dñs respõde-
bat ei. Descenditq; dominus sup montem
sinai in ip̃o mõtis vertice: et vocauit moi-
sen in cacumẽ eius. Quo cũ ascẽdisset: dixit
ad eũ. Descende et ꝯtestare ꝓpl'm: ne forte
velit transcẽdere termĩos ad vidẽdũ dñm
et pereat ex eis plurima multitudo. Sacer-
dotes q̃q; qui accedũt ad dñm sanctificẽ-
tur: ne ꝑcutiat eos. Dixitq; moises ad do-
minũ. Nõ poterit vulgus ascẽdere in mõtẽ
sinai. Tu enĩ testificatus es: et iussisti dicẽs
Pone t̃minos circa montẽ: ⁊ sanctifica illũ
Cui ait dñs. Vade descẽde: ascendesq; tu
et aaron tecũ. Sacerdotes aũt et ꝓpl'us nõ
transeãt termĩos: nec ascendãt ad dñm: ne
forte interficiat illos. Descẽditq; moises ad
populũ: et oĩa narrauit eis. ¶ Ca. xx.
Locutusq; ẽ dñs cũctos s̄mones hos
Ego sum dñs deus tuus. q̃ eduxi te de t̃ra
egipti: de domo s̄uitutis. Nõ habebis deos
alienos corã me. Non facies tibi sculptile:
neq; omnẽ sil'itudinẽ q̃ est in celo desup. et
que in terra deorsum: nec eorũ que sunt in
aquis sub t̃ra. Nõ adorabis ea neq; coles.
Ego sum dñs deus tuus fortis zelotes: vi
sitãs iniq̃tatẽ patrũ in filiis: in tertiã ⁊ quar
tã generationẽ eoꝝ q̃ oderũt me: et faciẽs
misericordiã in milia his qui diligũt me: et
custodiũt p̃cepta mea. Nõ assumes nomẽ
dñi dei tui in vanũ. Nõ enĩ habebit insoñ-
tẽ dñs eũ: q̃ assumpserit nomẽ dñi dei sui
frustra. Memento vt diẽ sabbati sanctifi-
ces. Sex diebus opaberis: et facies oĩa ope
ra tua. Septimo aũt die sabbatũ dñi dei tui
est. Nõ facies om̃e opus in eo: tu et filius
tuus et filia tua. s̄uus tuus ⁊ ancilla tua. iu
mentũ tuũ ⁊ aduena: q̃ ẽ intra portas tuas.
Sex enĩ dieb⁹ fecit dñs celũ ⁊ terrã ⁊ mare
et omĩa q̃ in eis sunt: et req̃euit in die septi
mo. Idcirco bñdixit dñs diei sabbati: et scĩ
ficauit eũ. Honora p̃rem tuũ et m̃rem tuã:
vt sis lõgeuus sup terrã quã dñs deus tu-
us dabit tibi. Nõ occides. Nõ mechaberis
Nõ furtũ facies. Nõ loq̃ris ꝯtra ꝓximũ tu
um falsũ testimoniũ. Nõ ꝯcupisces domũ
ꝓximi tui. Nec desiderabis vxorẽ eius: nõ
seruũ nõ ancillã nõ bouẽ nõ asinũ: nec oĩa
que illius sunt. Cũctus aũt ꝓpl'us videbat
voces. et lãpades. et sonitũ bucine. montẽ
q; fumãtẽ: et ꝑterriti ac pauore ꝯcussi stete
runt ꝓcul: dicẽtes moisi. Loq̃re tu nobis:
et audiemus. Nõ loquatur nobis dñs: ne
forte moriamur. Et ait moises ad populũ

Nolite timere. Vt enī ꝓbaret vos venit de
us: et vt terror illius esset in vobis: et nō pec
caretis. Stetitq; ꝑplus de lōge: moises aūt
accessit ad caliginē in qua erat deus. Dixit
q; p̄ terea dn̄s ad moisen. Hec dices filijs
isrl̄. Vos vidistis q̄ de celo locutus sim vo
bis. Nō facietis deos argenteos: nec deos
aureos facietis vobis. Altare de t̄ra facietis
mihi: et offeretis sup eo olocausta et paci-
fica vr̄a. oues vr̄as ⁊ boues: in omī loco in
quo meōria fuerit nois mei. Veniā ad te:
et bn̄dicā tibi. Qđ si altare lapideū feceris
mihi: nō edificabis illud de sectis lapidib⁹
Si enī leuaueris cultrū tuū sup eo polluet̄.
Nō ascendes p gradus ad altare meū: ne
reueletur turpitudo tua. ¶ Ca. xxj.

Hec sunt iudicia q̄ ꝓpones eis. Si eme
ris seruū hebreū. sex ānis seruiet tibi:
in septimo egredietur liber gratis. Cū quali
veste intrauerit: cū tali exeat. Si habēs vxo
rem: et vxor egredietur simul. Si autē dn̄s
dederit illi vxorē. et peperit filios et filias:
mulier et liberi eius erūt domini sui: ipe ve
ro exibit cū vestitu suo. Qđ si dixerit seruus
diligo dominū meū et vxorē ac liberos. nō
egrediar liber: offerat eū dn̄s dis. et applica
bitur ad ostiū et postes: p forabitq; aurem
eius subula. et erit ei seruus in seculū. Si q̄s
vendiderit filiā suā in famulā: nō egredietur
sicut ancille exire ꝯsueuerūt. Si displicuerit
oculis domini sui cui tradita fuerit. dimittet
eā: ꝑplo aūt alieno vendēdi nō habebit po-
testatē. si spreuerit eā. Si aūt filio suo despō
derit eā: iuxta morē filiarū faciet illi. Qđ si
alterā ei accepit. ꝓuidebit puelle nuptias
et vestimenta: et preciū pudicitie nō nega-
bit. Si tria ista nō fecerit: egredietur gratis
absq; pecunia. Qui ꝑcusserit hominē volēs
occidere: morte moriatur. Qui aūt nō est in-
sidiatus. sed deus illum tradidit in manus
eius: ꝯstituā tibi locū in quo fugere debeat.
Si quis per industriā occiderit ꝓximū suū.
et p insidias: ab altari meo euelles eum vt
moriatur. Qui ꝑcusserit p̄rem suū aut matrē
morte moriatur. Qui maledixerit p̄ri suo vl̄
matri: morte moriatur. Qui furatus fuerit
hoīem et vēdiderit eū: cōuictus noxe mor
te moriatur. Si rixati fuerint viri. et ꝑcusserit
alter proximū suū lapide vel pugno. et ille
mortuus nō fuerit. sed iacuerit in lectulo: si
surrexerit et ambulauerit foris sup baculū
suū. innocēs erit q̄ ꝑcusserit: ita tamē ut ope
ras eius. et impensas in medicos restituat.
Qui ꝑcusserit seruū suū vel ancillā virga et
mortui fuerint i manibus eius: crimīs reus
erit. Si aūt vno die vel duob⁹ supuixerit.
nō subiacebit pene: q̄ pecunia illius est. Si
rixati fuerint viri. et ꝑcusserit q̄s mulierē p̄-
gnantē et abortiuū quidē fecerit. s; ipa vi
xerit: subiacebit dāno q̄ntū maritus mulie-
ris expetierit: et arbitri iudicauerint. Si aūt
mors eius fuerit subsecuta: reddet aīam ꝓ
aīa. oculū ꝓ oculo. dentē ꝓ dente: manū ꝓ
manu. pedē ꝓ pede. adustionē ꝓ adustiōe:
vulnus ꝓ vulnere. liuorē ꝓ liuore. Si ꝑ-
cusserit quispiā oculū serui sui aut ancille. et
luscos eos fecerit: dimittet eos liberos pro
oculo quē eruit. Dentē q̄q; si excusserit ꝑuo
vel ācille sue: similiter dimittet eos liberos
Si bos cornu ꝑcusserit virū aut mulierē. et
mortui fuerint. lapidibus obruet̄: et nō co
medent̄ carnes eius: dn̄s q̄q; bouis inno-
cens erit. Quod si bos cornupeta fuerit ab
heri. et nudiustertius. et ꝯtestati sunt dn̄m
eius. nec recluserit dn̄s eū. occideritq; virū
aut mulierē: et bos lapidibus obruet̄: et
dn̄m eius occidēt. Qđ si p̄ciū fuerit ei impo
situ. dabit ꝓ aīa sua: quicq̄d fuerit postula-
tus. Filiū q̄q; et filiā si cornu ꝑcusserit: sil̄i
sentētie subiacebit. Si seruū ancillāq; inua
serit: triginta siclos argenti dn̄o dabit: bos
lapidibus opprimet̄. Si q̄s aperuerit cister
nā et foderit. et nō operuerit eā. ceciderit q;
bos. aut asinus in eā: reddet dn̄s cisterne p̄
ciū iumētorū: qđ aūt mortuū est. ipius erit
Si bos alienus bouē alterius vulneraue-
rit. ⁊ ille mortuus fuerit: vendēt bouē viuū
et diuidēt p̄ciū: cadauer autē mortui inter
se dispertient. Si aūt sciebat q̄ bos cornupe
ta esset ab heri et nudiustertius et nō custo
diuit eū dn̄s suus: reddet bouē ꝓ boue: et
cadauer integrū accipiet. ¶ Ca. xxij.

Si quis furatus fuerit bouē aut ouē. et
occiderit vel vendiderit. quīq; boues
ꝓ vno boue restituet: et quatuor oues ꝓ
vna oue. Si effringēs fur domū siue suffo-

diens fuerit inuentus: et accepto vulnere mortuus fuerit: percussor nō erit reus sanguinis. Qđ si orto sole hoc fecerit: homicidium perpetrauit: et ipse morietur. Si non habuerit qđ pro furto reddat: ipse venūdabit. Si inuēta fuerint apud eū qđ furatus est viuēs: siue bos: siue asinus: siue ouis: duplū restituet. Si leserit quispiā agrū vel vineā et dimiserit iumentū suū vt depascat aliena: quicquid optimū habuerit in agro suo vel in vinea pro damni estimatiōe restituet. Si egressus ignis inuenerit spicas: et cōprehenderit aceruos frugū siue stantes segetes in agris: reddet damnū qui ignē succēderit. Si quis cōmendauerit amico pecuniā aut vas in custodiā: et ab eo qui susceperat furto ablata fuerint: si inuenit fur duplū reddet. Si latet fur: dñs domus applicabit ad deos: et iurabit quod nō extēderit manū in rem proximi sui ad perpetrandā fraudē tam in boue quā in asino: et oue: ac vestimēto: et quicquid damnū inferre potest. Ad deos vtriusq causa perueniet: et si illi iudicauerint: duplum restituet proximo suo. Si quis cōmendauerit proximo suo bouē: asinū: ouē: et oīne iumentū ad custodiam: et mortuū fuerit ac debilitatū: vel captū ab hostibus nullusq hoc viderit: iusiurandū erit in medio quod nō extēderit manū ad rem proximi sui: suscipietq dñs iuramētū: et ille reddere nō cogetur. Qđ si furto ablatū fuerit: restituet damnū dño. Si comestū a bestia: deferat ad eū qđ occisum ē: et nō restituet. Quia proximo suo quicq horū mutuo postulauerit: et debilitatū aut mortuū fuerit dño nō präsente: reddē cōpellet. Qđ si in p̄sentiarū dñs fuerit: nō restituet: maxime si oductū venerat pro mercede operis sui. Si seduxerit q̄s virginē: necdū desponsatā: dormierit q̄ cū ea: dotabit eam: et habebit eam vxorē. Si pater virginis dare noluerit: reddet pecuniā iuxta modū dotis quā virgines accipere cōsueuerūt. Maleficos nō patieris viuere. Qui coierit cū iumēto: morte moriatur. Qui immolat dīs occidetur: preter dño solo. Aduenā nō contristabis: neq affliges eum. Aduene enī et ipsi fuistis in terra egipti. Viduę et pupillo nō nocebitis. Si lesentis eos: vociferabunt ad me: et ego audiā clamorē eorū: et indignabit furor meus: percutiāq vos gladio: et erūt vxores vestre vidue: et filij vestri pupilli. Si pecuniā mutuā dederis populo meo pauperi qui habitat tecū: nō vrgebis eū quasi exactor: nec vsuris opprimes. Si pignus a proximo tuo acceperis vestimentū: ante solis occasum reddes ei. Ipsum enī est solū quo operit indumentū carnis eius: nec habet aliud in quo dormiat. Si clamauerit ad me exaudiā eū: quia misericors sum. Dīs nō detrahes: et principi populi tui nō maledices. Decimas et primitias tuas nō tardabis offerre. Primogenitū filiorū tuorū dabis mihi. De bobus quoq et ouibus similiter facies. Septē diebus sit cū matre sua: die octauo reddes eū mihi. Viri sancti eritis mihi. Carnē que a bestijs fuerit pregustata nō comedetis: sed proijcietis canibus.

Ca. xxiij.

Non suscipies vocē mendacij: nec iunges manū tuā ut pro impio dicas falsum testimoniū. Nō sequeris turbā ad faciendū malū: nec in iudicio plurimorū acquiesces sīe: ut a vero deuies. Pauperis quoq nō misereberis in iudicio. Si occurrerit boui inimici tui: aut asino errāti: reduc ad eū. Si videris asinū odientis te iacere sub onere: nō pertransibis: sed subleuabis cū eo. Nō declinabis in iudicio pauperis. Mendaciū fugies. Insontem et iustū nō occides: quia aduersor impiū. Nec accipies munera: quę etiā excecāt prudentes: et subuertūt verba iustorū. Peregrino molestus nō eris. Scitis enī aduenarū aīas quia et ipsi pegrini fuistis in terra egipti. Sex annis seminabis terrā tuā: et congregabis fruges eius. Anno aūt septimo dimittes eā et requiescere facies: ut comedāt pauperes populi tui: et quicquid reliquū fuerit edāt bestie agri. Ita facies in vinea: et in oliueto tuo. Sex diebus operaberis: septima die cessabis: ut requiescat bos et asinus tuus: et refrigeretur filius ancille tue: et aduena. Oia q̄ dixi vobis custodite: et p nomē externorū deorū nō iurabitis: neq audiet ex ore vestro. Tribus vicibꝰ p singulos ānos mihi festa celebrabitis. Sollēnitatē azimorū custodies. Septē diebus comedetis azima: sicut p̄cepi tibi tpe mensis nouorū: qñ egressus

es de egipto. Nō apparebis ī ꝯspectu meo
vacuus. Et sollēnitatē mensis primitiuoꝝ
opis tui. quecūq; seminaueris in agro: sol
lennitatē q̄q; in exitu āni: qn̄ cōgregaueris
om̄es fruges tuas de agro. Ter in anno ap
parebit omne masculinū tuū corā dn̄o deo
tuo. Nō immolabis sup fermēto sanguinē
victime tue: nec remanebit adeps sollēni-
tatis mee vsq; mane. Primitias frugū terre
tue deferes in domū dn̄i dei tui. Nō coques
edū in lacte mn̄s sue. Ecce ego mittā ange
lū meū. qui p̄cedat te. et custodiat in via: et
introducat in locum quē p̄paraui. Obserua
eū et audi vocē eius. nec ꝯtēnendū putes:
qꝛ nō dimittet cū peccaueris: et est nomen
meū in illo. Qđ si audieris vocē eius. et fe-
ceris oīa que loquor: inimicus ero inimicis
tuis: et affligā affligentes te. Precedetq; te
angelus meus: et introducet te. ad amorre
um ⁊ etheū ⁊ pherezeū. chananeūq; et eueū
et iebuseū: quos ego ꝯteram. Nō adora-
bis deos eoꝝ: nec coles eos. Nō facies opa
eoꝝ. sed destrues eos: et ꝯfringes statuas
eoꝝ. Seruietisq; dn̄o deo vr̄o: ut benedicā
panibus tuis. et aquis: et auferā infirmita
tē de medio tui. Nō erit infecunda nec steri
lis in terra tua. Numerū dierū tuoꝝ imple
bo. Terrorem meū mittā in p̄cursum tuū: et
occidā oēm ꝓpl'm ad quē ingredieris. Cū-
ctorūq; inimicoꝝ tuorū corā te terga ver-
tam: emittēs scrabones prius qui fugabūt
eueū. et chananeū. ⁊ etheū: anteq̄ introeas.
Nō eiciā eos a facie tua āno vno. ne terra
in solitudinē redigat̄: et crescant ꝯtra te be-
stie. Paulatim expellā eos de ꝯspectu tuo.
donec augearis. et possideas terrā. Ponā au
tē termīos tuos a mari rubro usq; ad mare
palestinoꝝ: ⁊ a deserto usq; ad fluuiū. Tra
dā in manib⁹ vr̄is habitatores t̄re: et eiciā
eos de ꝯspectu vr̄o. Nō inibis cū eis fedus
nec cū dis eoꝝ. Nō habitēt in terra tua: ne
forte peccare te faciāt in me. si seruieris dis
eoꝝ: qđ tibi certe erit ī scādalū. ¶ Ca. xxiiij.

Moisi q̄q; dixit. Ascēde ad dn̄m. tu et
aarō. nadab. et abiu. et septuaginta
senes ex isrl': et adorabitis procul. Solusq;
moises ascēdet ad dn̄m: ⁊ illi nō appropin
quabūt: nec ꝓpl'us ascendet cū eo. Venit g°
moises: et narrauit plebi om̄ia verba dn̄i
atq; iudicia. Rn̄ditq; oīs ꝓpl'us vna voce
Om̄ia v̄ba dn̄i q̄ locutus ē faciemus. Scri
psit aūt moises vniuersos sermones dn̄i:
et mane cōsurgēs edificauit altare dn̄o ad
radices mōtis: et duodecim titulos. p duo
decim tribus israhel. Misitq; iuuenes de
filijs isrl' et obtulerūt olocausta: immolaue
runtq; victimas pacificas dn̄o. vitulos du
odecim. Tulit itaq; moises dimidiā partē
sanguinis et misit in crateras: partē aūt re-
siduā fudit sup altare. Assumēsq; volumē
federis. legit audiēte populo. Qui dixerūt.
Om̄ia q̄ locutus est dn̄s faciemus: et eri-
mus obediētes. Ille vero sumptū sangui-
nē resp̄sit in ꝓpl'm. Et ait. Hic ē sanguis fe
deris qđ pepigit dn̄s vobiscū: sup cunctis
sermonibus his. Ascēderūtq; moises ⁊ aa
ron. nadab. et abiu. et septuaginta de seni-
oribus isrl': et viderūt deū isrl'. Sub pedib⁹
eius q̄si opus lapidis saphirini: et q̄si celū
cum serenū est. Nec sup eos qui procul re-
cesserant de filijs isrl'. misit manū suā. Vide
runtq; deū: et comederūt ac biberūt. Dixit
aūt dn̄s ad moisen. Ascēde ad me in mō-
tē. et esto ibi: daboq; tibi duas tabulas la
pideas et legē ac mādata q̄ scripsi: ut doce
as filios isrl'. Surrexerūt moises. et iosue mi
nister eius: ascēdensq; moises in montē dei
senioribus ait. Expectate hic: donec reuer-
tamur ad vos. Habetis aarō et hur vobi-
scū: si q̄d natū fuerit q̄stionis referetis ad
eos. Cūq; ascēdisset moises. operuit nubes
mōtē: et habitauit gloria dn̄i sup sinai te-
gens illū nube sex dieb⁹. Septimo aūt die.
vocauit eū dn̄s de medio caliginis. Erat
aūt species glorie dn̄i q̄si ignis ardens sup
verticē mōtis: in ꝯspectu filioꝝ israhel. In-
gressusq; moises mediū nebule. ascēdit in
montē: et fuit ibi q̄draginta diebus. et q̄-
draginta noctibus. ¶ Ca. xxv.

Locutusq; est dn̄s ad moisen dicens.
Loquere filijs israhel: ut tollāt mihi p̄mi-
tias. Ab omī homīe qui offert vltroneus.
accipietis eas. Hec sunt aūt que accipe de
betis. Aurū et argentū et es. et iacinctū et
purpurā. coctūq; bistinctū et bissum. et pi
los caprarum. et pelles arietum rubricatas.

pelles q̄z iacinctinas: et lignа sethim: oleum
ad luminaria ocinnāda: aromata in vngē
tū· et thimiamata boni odoris: lapides oni
chinos et gēmas ad ornādū ephot et ratio
nale· Faciēt q̄z mihi scūariū· et habitabo in
medio eorū· iuxta oēm similitudinē taber-
naculi q̄ ostendā tibi: et oim vasorū in cultū
eius· Sicq̄ facietis illud· Archā de lignis se
thim cōpingite: cuius lōgitudo hēat duos
et semis cubitos· latitudo cubitū· et dimidiū
altitudo cubitū similiter ac semissem: et de-
aurabis eā auro mūdissimo intus et foris·
Facies q̄z supra coronā aureā p circuitū: et
quatuor circulos aureos· q̄s pones p q̄tuor
arche angulos· duo circuli sint in latere vno
et duo i altero· Facies q̄q̄z vectes de lignis
sethim: et operies eos auro· Introduces q̄z p
circulos· qui sunt in arche latenbus: ut por-
tetur in eis· Qui sp erūt in circulis: nec vnq̄z
extrahent ab eis· Ponesq̄z in archā testifica
tionē quā dabo tibi· Facies et ꝓpiciatoriū
de auro mūdissimo· Duos cubitos et dimi
diū tenebit longitudo eius: et cubitū ac se
missem latitudo· Duos q̄q̄z cherubin aure
os et productiles facies ex vtraq̄z pte oracu
li· Cherubin vnus sit in latere vno: et alter
in altero· Vtrūq̄z latus ꝓpiciatorij tegāt ex
pandētes alas· et operiētes oraculū: respici
antq̄z se mutuo· versis vultibus in ꝓpiciato
riū· quo operiēda ē archa: in qua pones te-
stimoniū q̄ dabo tibi· Inde ꝓcipiā et lo-
quar ad te: supra ꝓpiciatorio scz· ac medio
duorū cherubin q̄ erunt sup archā testimo
nij· cuncta q̄ mādabo p te filijs isrl'· Facies
et mensam de lignis sethim· habentē duos
cubitos lōgitudinis: et in latitudine cubitū·
et in altitudine cubitū ac semissem: et inau
rabis eā auro purissimo· Faciesq̄z illi labiū
aureū p circuitū: et ꝑi labio coronā inter-
rasilē altā quatuor digitis: et sup illā alte-
ram coronā aureolā· Quatuor q̄q̄z circulos
aureos ꝑparabis: et pones eos in q̄tuor an
gulis eius dē mense· p singulos pedes· Sub-
ter coronā erūt circuli aurei· ut mittant vec-
tes p eos: et possit mēsa portari· Ipsos q̄q̄z
vectes facies de lignis sethim· et circūda-
bis auro: ad subuehendā mensam· Para-
bis et acetabula· ac phialas· thumbula· et
cathos· in quibus offerēda sunt libamina·
ex auro purissimo: et pones sup mēsam pa
nes ꝓpositionis in ospectu meo sp· Facies
et candelabrū ductile de auro mūdissimo:
hastile eius· et calamos cyphos et sperulas
ac lilia ex ipō ꝓcedentia· Sex calami egre-
dient de latenbus: tres ex vno latere et tres
ex altero· Tres cyphi q̄si in nucis modū per
calamos singulos· sperule q̄z simul et lilia: et
tres similiter cyphi instar nucis in calamo al
tero: sperule q̄z simul et lilia· Hoc ent opus
sex calamorū: q̄ ꝓducēdi sunt de hastili· In
ipso aūt candelabro erunt quatuor cyphi in
nucis modum: sperule q̄z p singulos et lilia·
Et sperula sub duobus calamis p tria loca
qui simul sex fiūt· ꝓcedētes de hastili vno·
Et sperule igit̄ et calami ex ipō: erunt vni-
uersa ductilia ex auro purissimo· Facies et
lucernas septē: et pones eas sup candela-
brū· ut luceāt ex aduerso· Emūctoria q̄q̄z·
et vbi ea que emūcta sunt extinguant̄: fiēt
de auro purissimo· Oīne pōdus cādalabri
cū vniuersis vasis suis· habebit talentū au
ri purissimi· Inspice et fac scōm exēplar q̄
tibi in monte monstratū est· ¶ Ca· xxvj·

TAbernaculū vero ita facies· Decē cor
tinas de bisso retorta· et iacincto ac
purpura· coccoq̄z bistincto variatas opere
plumario facies· Longitudo cortine vnius
habebit viginti octo cubitos: latitudo q̄tu-
or cubitorū erit· Vnius mēsure fiēt vniuer-
sa tētoria· Quinq̄z cortine sibi iūgent̄ mu-
tuo: et alie q̄nq̄z nexu sibi coherebūt· Ansu
las iacinctinas in lateribꝰ ac sūmitatibus
facies cortinarū: ut possint mutuo copulari·
Quinq̄genas ansulas cortina hēbit i vtra
q̄z pte ita insertas· ut ansa ostra ansam veni
at: et altera alteri possit aptari· Facies et q̄n
q̄ginta circulos aureos· q̄bus cortinarū ve
la iungenda sunt: ut vnū tabernaculū fiat·
Facies et saga cilicina vndecim: ad opien
dū tectū tabernaculi· Lōgitudo sagi vnius
habebit triginta cubitos: et latitudo q̄tuor·
Equa erit mēsura sagorū oīm· E q̄bus q̄n
q̄ iūges seorsum· et sex sibi mutuo copula
bis: ita ut sextū sagū in fronte tecti duplices
Facies et q̄nq̄ginta ansas in ore sagi vnius
vt coniūgi cū altero queat: et q̄nquaginta

ansas in ora sagi alterius: vt cū altero copulet̄. Facies et q̄nquaginta fibulas eneas. q̄bus iūgant̄ anse: ut vnū ex oībus operimentū fiat. Qđ aūt sup fuerit in sagis que parant̄ tecto. id ē vnū sagū qđ amplius ē: ex medietate eius opies tabernaculi posteriora: et cubitus ex vna pte pēdebit. et alter ex altera. q̄ plus ē in sagorū lōgitudine: vtrūq; latus tabernaculi ꝓtegens. Facies et operimentū aliud tecto de pellibus arietū rubricatis: et sup hoc rursum aliud operimentū de iacinctinis pellib⁹. Facies ⁊ tabulas stantes tabernaculi de lignis sethim: q̄ singule denos cubitos in lōgitudine habeāt et in altitudine singulos ac semissem. In lateribus tabule. due in castrature fiēt q̄bus tabula alteri tabule cōnectat̄. Atq; in hūc modū cūcte tabule pabunt̄. Quarū viginti erūt in latere meridiano qđ vergit ad austrū: q̄bus q̄draginta bases argēteas fundes: ut bine bases singulis tabulis p duos angulos subiciant̄. In latere q̄q; scđo tabernaculi qđ v̄git ad aquilonē. viginti tabule erunt: q̄draginta hn̄tes bases argēteas. Bine bases singl'is tabulis supponent̄. Ad occidētalē vero plagam tabernaculi facies sex tabulas: et rursum alias duas q̄ in angulis erigant̄ post tergū tabernaculi. Erūtq; sibi ꝯiuncte a deorsum usq; ad sursum. et vna oēs cōpago retinebit. Duab⁹ q̄q; tabulis q̄ in angulis ponēde sunt: sil'is iūctura seruabit̄. Et erunt sil' tabule octo: bases earū argētee sedecim: duabus basibus p vnā tabulā supputatis. Facies ⁊ vectes de lignis sethim quīq; ad ꝯtinēdas tabulas in vno latē tabernaculi. et q̄nq; alios in altero: ⁊ eiusdē numeri ad occidētalē plagā: qui mittent̄ p medias tabulas: a summo. usq; ad summū. Ip̄asq; tabulas deaurabis et fundes in eis anulos aureos p q̄s vectes tabulata ꝯtineāt: q̄s opies lamīs aureis. Et eriges tabernaculū. iuxta exēplar qđ tibi in mōte mōstratū est. Facies et velū de iacincto ⁊ purpura. coccoq; bistincto. et bisso retorta. ope plumario. et pulchra varietate ꝯtextū: qđ appendes ante q̄tuor colūnas de lignis sethim: q̄ ip̄e quidē deaurate erūt: et habebūt capita aurea: et bases argenteas. Inseret̄ autē velū p circulos: intra qđ pones archā testimonij: et q̄ sanctuariū et scūarij scūaria diuident̄. Pones et ꝓpiciatoriū sup archā testimonij in sctā sctōꝝ: mēsamq; extra velū: et ꝯtra mēsam cādelabrū in latere tabernaculi meridiano. Mēsa enī stabit in pte aquilonis. Facies et tētoriū in introitu tabernaculi. de iacincto et purpura coccoq; bistincto. et bisso retorta ope plumario: et quīq; colūnas deaurabis lignoꝝ sethim: ante quas ducet̄ tentoriū: quarum erunt capita aurea. et bases enee.

Facies et altare de lignis sethim. qđ habebit quīq; cubitos in longitudine: et totidē in latitudine id est q̄drum: ⁊ tres cubitos in altitudine. Cornua aūt p q̄tuor angulos ex ip̄o erūt: et operies illud ere. Faciesq; in vsus eius lebetes ad suscipiendos cineres. et forcipes. atq; fuscinulas: et igniū receptacula. Omīa vasa ex ere fabricabis. Craticulāq; in modū retis eneā: p cuius q̄tuor angulos erūt quatuor anuli enei. quos pones subter arulā altaris Eritq; craticula vsq; ad altaris mediū. Facies et vectes altaris de lignis sethim duos quos operies laminis eneis. et induces p circulos: eruntq; ex vtroq; latere altaris ad portandū. Nō solidū sed mane et cauū intrinsecus facies illud: sic tibi in mōte monstratū est. Facies et atriū tabernaculi: in cuius australi plaga ꝯtra meridiē. erūt tentoria de bisso retorta. Centū cubitos vnū latus tenebit in lōgitudine: ⁊ colūnas viginti cū basibus totidē eneis: que capita cū celaturis suis habebūt argētea. Similit̄ et in latere aquilonis. p longū erūt tētoria centū cubitoꝝ: colūne viginti. et bases enei eiusdē numeri: et capita earū cū celaturis suis argētea. In latitudine vero atrij qđ respicit ad occidentē erūt tentoria p q̄nq̄ginta cubitos: et colūne decē basesq; totidē. In ea q̄q; atrij latitudine q̄ respicit ad orientē q̄nquaginta cubiti erūt: in q̄bus q̄ndecim cubitorū tentoria lateri vno deputabunt̄ colūneq; tres. et bases totidē: et in latere altero erūt tentoria cubitos obtinētia quindecim. columne tres. et bases totidē. In introitu vero atrij. fiet tentoriū. cubitoꝝ viginti.

Ca. xxvij.

ex iacincto et purpura·coccoq; bistincto et
bisso retorta: ope plumario. Colūnas habe
bit q̄tuor: cū basibus totidē. Oñes colum
ne atrij p circuitū·vestite erūt argēteis lami
nis: capitibus argēteis·et basibus eneis·In
longitudine occupabit atriū cubitos centū:
in latitudine quīquaginta·Altitudo quīq;
cubitor erit: fietq; de bisso retorta: et habe
bit bases eneas·Cuncta vasa tabernaculi
in oēs vsus et cerimonias·tā paxillos eius
q; atrij ex ere facies·Precepe filijs israhel·ut
afferāt tibi oleū de arboribus oliuarū pu-
rissimū·piloq; contusum: ut ardeat lucerna
rum in tabernaculo testimonij extra velū q̄
oppansum est testimonio: et collocabūt eā
aaron et filij eius·ut usq; mane luceat corā
dño·Perpetuus erit cultus per successiones
eorū corā filijs israhel·

Ca·xxviij·

APplica q̄q; ad te aaron fratrē tuū cū
filijs suis de medio filiorū israhel·ut sacerdo
tio fungant̄ mihi aarō·nadab·et abiu·ele-
azar·et ythamar: faciesq; vestē sanctā·aa-
ron fratri tuo in gloriā et decorē· Et loque
ris cunctis sapientibus corde·quos repleui
spiritu prudētie: ut faciāt vestes aarō fratri
tuo in gloriā et decorē: q̄bus sanctificatus
ministret mihi·Hec aūt erūt vestimenta q̄
facient·Rationale et suphumerale: tunicā
et lineā strictā: cidarim et baltheū·Facient
fratri tuo aaron et filijs eius vestimēta san
cta: ut sacerdotio fungant̄ mihi·Accipiēt-
q; aurū et iacinctū et purpurā· coccūq; bi-
stinctū·i bissum·Faciēt aūt suphumerale
de auro et iacincto et purpura coccoq; bi-
stincto·i bisso retorta: ope polimito·Duas
oras iūctas habebit in vtroq; latere sum-
mitatū: ut in vnū redeāt· Ipsa q̄q; textura
et cūcta opis varietas erit ex auro et iacin-
cto et purpura: coccoq; bistincto·i bisso re
torta·Sumesq; duos lapides onichinos·
et sculpes in eis noīa filiorū israhel: sex no-
mina in lapide vno·et sex reliqua in altero
iuxta ordinem natiuitatis eorū·Opere scul-
ptoris·et celatura gēmarij·sculpes eos noī-
bus filiorū israhel·inclusos auro atq; circūda-
tos: et pones in vtroq; latere suphumeralis
memoriale filijs israhel·Portabitq; aaron no
mina eorū corā dño super vtrūq; humerū:
ob recordationē·Facies et vncinos ex au-
ro: et duas cathenulas aur purissimū sibi
inuicē coherētes: quas inseres vncinis·Ra
tionale q̄q; iudicij facies opere polimito iu
xta texturā superhumeralis: ex auro iacin-
cto·et purpura·coccoq; bistincto·i bisso re
torta·Quadrāgulū erit et duplex· Mensu
rā palmi habebit· tā in lōgitudine q̄ in lati
tudine: ponesq; in eo q̄tuor ordines lapidū
In p̄mo versu erit lapis sardius·et thopa-
sius·et smaragdus. In scō carbūculus·et
saphirus·et iaspis·In tertio ligurius·acha-
tes·i ametistus·In quarto crisolitus onichi
nus et berillus·Inclusi auro erūt p ordines
suos: habebuntq; noīa filiorū israh'·Duode
cim noībus celabunt̄·singuli lapides noī-
bus singulorū: p duodecim tribus·Facies
in rōnali cathenas sibi inuicē coherētes ex
auro purissimo·et duos anulos aureos q̄s
pones in vtraq; rōnalis summitate: cathe-
nasq; aureas iūges anulis q̄ sunt in margi-
nib⁹ eius: et iparū cathenarū extrema duo
bus copulabis vncinis in vtroq; latere su
perhumeralis q̄ rōnale respicit· Facies et
duos anulos aureos·q̄s pones in sūmitati-
bus rōnalis·et in oris que e regiōe sunt su
phumeralis·et posteriora eius aspiciūt: nec
nō et alios duos anulos aureos· q̄ ponēdi
sunt in vtroq; latere subhumeralis deorsū·
q̄ respicit otra faciē iūcture inferioris·vt
aptari possit cū suphumerali·et stringat̄ rō
nale anulis suis cū anulis suphumeralis·
vitta iacinctina: ut maneat iūctura fabre-
facta· et a se inuicē rationale et suphume-
rale nequeāt separari· Portabitq; aarō no
mina filiorū israh' in rōnali iudicij sup pectus
suū· quādo ingredie⁹ sanctuariū: memo-
riale corā dño in eternū·Pones aūt in rōna-
li iudicij·doctrinā et veritatē·que erūt in pe-
ctore aaron quādo ingredie⁹ corā dño: et
gestabit iudicium filiorū israhel in pectore
suo·in cōspectu dñi semper·Facies et tuni-
cā suphumeralis totā iacinctinā: in cuius
medio supra erit capitiū·et ora per gyrum
eius textilis·sicut fieri solet in extremis ve-
stiū partibus: ne facile rumpat̄·Deor sum
vero ad pedes eius de tunice per circuitū q̄si
malapunica faciet·ex iacincto·et purpura·

et cocto bistincto. et bisso retorta. mixtis in
medio tintinnabulis: ita ut tintinnabulum
sit aureū et malūpunicū: rursumq; tintinna
bulū aliud aureū et malūpunicū. Et vestie
tur ea aaron in officio ministerij: ut audia
tur sonitus quādo ingredit̄ et egredit̄ san-
ctuariū in ꝯspectu dñi: et nō moriat̄. Faci
es et laminā de auro purissimo: in qua scul
pes opere celatoris sanctū dño. Ligabisq;
eā vitta iacinctina: et erit sup thyaram im
minēs frōti pōtificis. Portabitq; aaron ini
quitates eoꝝ. q̄ obtulerūt ⁊ sanctificauerūt
filij israhel: in cūctis muneribus et donarijs
suis. Erit aūt lamina semp in fronte eius:
ut placatus sit ei dñs. Stringesq; tunicā bis-
so: et thyarā byssynā facies et baltheum
opere plumarij. Porro filijs aaron tunicas
lineas parabis. et baltheos. ac thyaras in
gloriā et decorē: vestiesq; his oībus aarō
fratrē tuū. et filios eius cū eo et cūctoꝝ ꝯse
crabis manus: sanctificabisq; illos. ut sa-
cerdotio fungant̄ mihi. Facies et femina-
lia linea vt operiāt carnē turpitudinis sue.
a renibus vsq; ad femora: et vtent̄ eis aa-
ron et filij eius qñ ingredient̄ tabernaculū
testimonij. vel qñ appropinquāt ad altare
vt ministrēt in sanctuario: ne iniq̄tatis rei
moriant̄. Legittimū sempiternū erit aaron
et semini eius post eū. ¶ Ca. xxix.
Sed et hoc facies: ut mihi in sacerdo-
tio ꝯsecrent̄. Tolle vitulū de armēto. et arie
tes duos immaculatos: panesq; azimos. et
crustulā absq; fermēto q̄ ꝯspersa sint oleo.
lagana q̊q; azima oleo lita. De simila tri-
ticea cūcta facies: et posito in canistro offe
res: vitulū aūt et duos arietes. et aaron ac
filios eius applicabis ad ostiū tabernaculi
testimonij. Cūq; laueris patrē cū filijs suis
aqua. indues aaron vestimētis suis id est
linea ⁊ tunica. et su phumerali. et rōnali qđ
ꝯstringes baltheo: et pones thyarā in capi
te eius. et laminā sanctā sup thyarā. ⁊ oleū
vnctiōis fundes sup caput eius: atq; hoc
ritu ꝯsecrabit̄. Filios q̊q; illius applicabis
et indues tunicis lineis: cingesq; baltheo.
aaron scz et liberos eius. et impones eis mi
tras. erūtq; sacerdotes mihi religione ꝑpe
tua. Postq̄ iniciaueris manus eoꝝ applica

bis et vitulū corā tabernaculo testimonij.
Imponētq; aarō et filij eius manus sup ca
put illius. et mactabis eū in cōspectu dñi.
iuxta ostiū tabernaculi testimonij: sumptū
q; de sanguīe vituli. pones sup cornua alta
ris digito tuo: reliquū aūt sanguinē fundes
iuxta basim eius. Sumes et adipē totū q̄
operit intestina. et reticulū iecoris. ac duos
renes. et adipē q̄ sup eos ē. et offeres incē-
sum sup altare: carnes vero vituli et coriū
et fimū ꝯbures foris extra castra: eo ꝙ ꝓ
peccato sit. Vnū q̊q; arietē sumes. sup cuius
caput ponēt aarō ⁊ filij eius manus: quē cū
mactaueris. tolles de sanguīe eius ⁊ fundes
circa altare: ip̄m autē arietē secabis in fru-
stra: lotaq; intestina eius et pedes pones
sup ꝯcisas carnes. ⁊ sup caput illius: ⁊ offe
res totū arietē in incēsum sup altare. Obla
tio est dño: odor suauissimus victime dñi
Tolles q̊q; arietē alterū: super cuius caput
aarō et filij eius ponēt manus. Quē cū im-
molaueris. sumes de sanguīe eius. et pones
sup extremū auricule dextre aarō et filiorū
eius. et sup pollices manus eorū ac pedis
dexteri: fundesq; sanguinē sup altare ꝑ cir-
cuitū. Cūq; tuleris de sanguīe q̄ est sup al-
tare. et de oleo vnctiōis: aspges aarō et ve
stes eius: filios et vestimēta eoꝝ. Cōsecra
tisq; ip̄is et vestibus. tolles adipē de ariete
et caudā et aruinā q̄ operit vitalia. ac reti-
culū iecoris. et duos renes atq; adipē q̄ su
per eos ē. armū q̊q; dextrū eo ꝙ sit aries cō
secratiōis: tortāq; panis vnius. crustulā cō
spersam oleo. laganū de canistro azimorū
qđ positū est in ꝯspectu dñi: ponesq; oīa su
per manus aarō et filioꝝ eius. et sanctifica
bis eos. eleuās corā dño. Suscipiesq; vni-
uersa de manib⁹ eoꝝ et incēdes sup altare
in olocaustū. odorē suauissimū in cōspectu
dñi: q2 oblatio eius ē. Sumes q̊q; pectuscu
lū de ariete q̊ iniciatus ē aarō: sanctificabis
q; illud eleuatū corā dño: et cedit in partē
suā. Sāctificabisq; ⁊ pectusculū ꝯsecratū et
armū quē de ariete separasti. quo iniciatus
est aarō et filij eius: cedētq; in partē aaron
et filioꝝ eius: iure ꝑpetuo a filijs isrl̄: q2 p̄
mitiua sunt et inicia de victimis eoꝝ paci-
ficis q̄ offerunt domino. Vestē aūt sanctā

qua vtetur aaron·habebunt filij eius post eū·ut vngant in ea:et ꝺsecrent manus eorū. Septē ꝺiebus vtet illa qui pontifex ꝓ eo fuerit ꝺstitutus de filijs eius: et qui ingredietur tabernaculum testimonij ut ministet in scō·Anetē autē ꝺsecrationis tolles: et coques carnes eius in loco sancto q̄bus vescetur aaron et filij eius. Panes q̄q̄ qui sunt in canistro in vestibulo tabernaculi testimonij comedēt·ut sit placabile sacrificiū et sanctificent offerentiū manus. Alienigena nō vescet ex eis:q2 sci sunt. Q̄ si remanserit de carnibus ꝺsecratis siue de panibus usq3 mane:ꝺbures reliq̄as igni. Nō comedent:q2 sanctificata sunt: Omia q̄ p̄cipio tibi facies sup aarō·ꝛ filijs eius. Septē ꝺiebus ꝺsecrabis manus eoꝝ:et vitulū ꝓ peccato offeres p singulos ꝺies ad expiandū. Mūdabisq3 altare cū immolaueris expiationis hostiā:et vnges illud in sctificationē Septē ꝺiebus expiabis altare et sanctificabis:et erit scm̄ scōꝝ. Oīs q̄ tetigerit illud. sanctificabit. Hoc ē quod facies in altari. Agnos āniculos duos p singulos ꝺies iugiter·vnū agnū mane et alterū vespe:decimā p tē simile ꝺsperse oleo tuso.q̄ habeat mensurā quartā p tē hin:et vinū ad libandū eiusdē mensure·in agno vno. Alterū vero agnū offeres ad vesperā·iuxta ritū matutine oblationis:et iuxta ea que ꝺximus in odorē suauitatis. Sacrificiū ꝺño deo ē oblatio ꝑpetua in generatiōes vr̄as·ad ostiū tabernaculi testimonij coram ꝺño:vbi ꝺstituā ut loquar ad te. Ibiq3 p̄cipiā filijs isrl̄:et sanctificabit altare in gloria mea. Sanctificabo·ꝛ tabernaculū testimonij cū altari et aarō cū filijs suis:ut sacerdotio fungant mihi. Et habitabo in medio filioꝝ isrl̄·eroq3 eis deus:et sciēt q2 ego ꝺns deus eoꝝ q̄ eduxi eos de terra egipti·ut manerem inter illos:ego ꝺns deus ip̄oꝝ. ¶ Ca·xxx·

FAcies quoq3 altare ad adolēdū thymiama de lignis setthim:habēs cubitū lōgitudinis·et alterū latitudinis·id est q̄drāgulū:et duos cubitos in altitudine. Cornua ex ip̄o ꝓcedēt:vestiesq3 illud auro purissimo:tam craticulā eius q̄3 parietes p circuitū et cornua. Facies ei coronā aureolam p gyrū:et duos anulos aureos sub corona p singula latera:ut mittant in eos vectes·et altare portetur. Ipsos q̄q3 vectes facies de lignis setthim:et inaurabis. Ponesq3 altare ꝺtra velū q̄ ante archā pēdet testimonij·coram ꝓpiciatorio quo tegit testimoniū. vbi loquar tibi: et adolebit incensum sup eo aaron·suaue fragrās. Mane quando cōponet lucernas·incēdet illud:et quādo collocat eas ad vesperum vret thymiama sempiternū coram ꝺño in generatiōes vestras. Nō offeretis sup eo thymiama cōpositionis alterius·nec oblationē et victimā: nec liba libabitis. Et deprecabit aarō super cornua eius semel p annū. in sanguine q̄ oblatū est ꝓ pcto:et placabit sup eo in generatiōibus vr̄is. Sanctū sanctoꝝ erit ꝺño Locutusq3 ē ꝺns ad moysen dicens. Quādo tuleris summā filiorū isrl̄ iuxta numerū dabit singuli p̄cium pro aīabus suis ꝺño:et nō erit plaga in eis cū fuerint recensiti. Hoc aūt dabit oīs qui trāsit ad nomē:dimidiū sicli iuxta mēsurā tēpli. Siclus viginti obolos habet. Media ps sicli offeret ꝺño. Qui habetur in numero a viginti annis et supra dabit p̄cium. Dives nō addet ad mediū sicli:et paup nihil minuet. Susceptāq3 pecuniam que collata ē filijs isrl̄·trades in vsus tabernaculi testimonij·ut sit monimentum eoꝝ coram ꝺño:et ꝓpicietur aīabus eoꝝ. Locutusq3 ē ꝺns ad moysen dicēs. Facies·ꝛ labiū eneū cū basi sua ad lauandū: ponesq3 illud inter tabernaculū testimonij·ꝛ altare. Et missa aqua lauabūt in ea aaron et filij eius manus suas ac pedes:quādo ingressuri sunt tabernaculū testimonij·et quando accessuri sunt ad altare·ut offerāt in eo thymiama ꝺño:ne forte moriant. Legittimū sempiternū erit ip̄i·ꝛ semini eius p successiones. Locutusq3 est ꝺns ad moysen dicens. Sume tibi aromata·prime mirre et electe quīgentos siclos·et cynamomi mediū id ē ducentos quīquaginta siclos:calami similiter ducentos quīquaginta siclos· casſie aūt quīgentos siclos in pōdere sanctuarij: oleū de oliuetis mēsurā hin. Facies q3 vnctiōis oleum sanctū· vnguentū compositū opere vnguentarij:et vnges ex eo tabernaculum

testimonij·et archā testamēti·mēsamqꝫ cū vasis suis·cādelabrō et vtē silia eius·altana thymiamatis·holocausti·et vniuersam suppellectilē q̄ ad cultū eorꝫ ptinet:sanctificabisqꝫ oia·et erūt sancta scōrꝫ·Qui tetigerit ea sanctificabit̄·Aaron et filios eius vnges:sctificabisqꝫ eos ut sacerdotio fungant̄ mihi·Filijs q̄qꝫ isr̄l dices· Hoc oleū vnctionis sanctū erit mihi in generatiōes vr̄as·Caro hois nō vngetur̄ ex eo:et iuxta cōpositionē eius nō facietis aliud·qz sanctificatū est:et scm̄ erit vobis·Homo q̄cunqꝫ tale cōposuerit·et dederit ex eo alieno:exterminabit̄ de pp̄lo suo.Dixitqꝫ dñs ad moysen·Sume tibi aromata·stacten·et onichā galbanū bonū odoris· et thus lucidissimū: equalis pōderis erūt oia·Faciesqꝫ thymiama cōpositū ope vnguētarij mixtū diligenter et purū:et sanctificatiōe dignissimū. Cūqꝫ in tenuissimū puluerē vniuersa studeris ponere ex eo coram tabernaculo testionij in quo loco apparebo tibi·Sanctū scōrꝫ erit vobis thymiama·Talē cōpositionē nō facietis in vsus vr̄os:qz sanctū est dño·Homo quicūqꝫ fecerit simile ut odore illius perfruatur:peribit de pp̄lis suis. ¶ Ca·xxxj·

LOcutusqꝫ est dñs ad moysen dicens. Ecce vocaui ex noie beseleel filiū hur filij hur de tribu iuda: et impleui eū spiritu dei·sapiētia et intelligētia·et sciētia:in omi ope· ad excogitādū quicq̄d fabre fieri pōt ex auro et argēto·ere·marmore·et gēmis. et diuersitate ligni·Dedīqꝫ ei sociū oholiab filiū achisamech:de tribu dan·Et in corde omis eruditi posui sapientiā·vt faciant cūcta que p̄cepi tibi:tabernaculū federis·et archā testionij et p̄piatorium qđ sup eā ē: et cūcta vasa tabernaculi·mēsamqꝫ et vasa eius·cādelabrū purissimū cū vasis suis:et altaria thymiamatis et holocausti·et omia vasa eorꝫ:labiū cū basi sua:uestes scās in ministerio aaron sacerdoti et filijs eius vt fungant̄ officio suo in sacris:oleū vnctiōis et thymiama·aromatū in scūario. Omnia que p̄cepi tibi faciēt·Et locutus est dñs ad moysen dicens·Loquere filijs isr̄l:et dices ad eos. Videte ut sabbatū meū custodiatis:qz signū ē inter me et vos in generationibus vr̄is:ut sciatis qz ego dñs q̄ sanctifico vos. Custodite sabbatū meū. Sanctū enī est vobis·qui polluent illud:morte morietur·qui fecerit opus in eo:peribit aīa illius de medio populi sui· Sex diebꝰ facietis opus:in die septimo sabbatū ē: requies scā dño·Omis q̄ fecerit opus in hac die morietur.Custodiāt filij isr̄l sabbatū:et celebrēt illud in generatiōibus suis·Pactū ē sempiternū inter me et filios isr̄l:signūqꝫ ppetuū· Sex enī diebus dñs fecit celū et terrā:et in septimo ab omi ope cessauit·Deditqꝫ dñs moysi cōpletis huiuscemodi p̄monibus in mōte sinai·duas tabulas testimonij lapideas·scriptas digito dei. ¶ Ca·xxxij·

VIdēs aūt pp̄lus q̄ morā faceret moyses descendēdi de monte:cōgregatus aduersus aarō dixit·Surge:fac nobis deos qui nos p̄cedāt· Moysi enī viro huic qui nos eduxit de terra egipti:ignoramus q̄d acciderit·Dixitqꝫ ad eos aarō· Tollite inaures aureas·de vxorū· filiorūqꝫ et filiarū vr̄arū auribus:et afferte ad me.Fecitqꝫ populus q̄ iusserat:deferēs inaures ad aarō· Quas cū ille accepisset formauit ope fusorio:et fecit ex eis vitulū ydolatrē·Dixerūtqꝫ Hi sunt dii tui isr̄l: qui te eduxerūt de terra egipti·Qꝺ cū vidisset aaron edificauit altare coram eo:et p̄conis voce clamauit dicens· Cras sollēnitas dñi est· Surgēteqꝫ mane obtulerūt holocausta et hostias pacificas:et sedit pp̄lus māducare et bibere: et surrexerunt ludere· Locutus ē aūt dñs ad moysen dicens·Vade·descēde:peccauit pp̄lus tuus quē eduxisti de terra egipti· Recesserūt cito de via quā ostēdisti eis·Fecerūtqꝫ sibi vitulū ydolatrē et adorauerūt:atqꝫ immolātes ei hostias dixerūt· Isti sunt dii tui isr̄l q̄ te eduxerunt de terra egipti· Rursumqꝫ ait dñs ad moysen· Cerno q̄ pp̄lus iste dure cerricis sit· Dimitte me ut irascat̄ furor meus contra eos·et deleā eos:faciāqꝫ te in gentem magnā·Moyses aūt orabat dñm deū suū dicēs·Cur dñe irascit̄ furor tuus contra pp̄lm tuū·quē eduxisti de terra egipti:in fortitudine magna et in manu robusta? Ne queso dicāt egiptij:callide eduxit eos·ut interficeret in mōtibus:et deleret e tra·Quiescat ira

tua: et esto placabilis sup nequitia ppli tui
Recordare abrahā et isaac et isrl seruorū
tuorū: quibus iurasti p temetipm dicēs mul
tiplicabo semē vrm sicut stellas celi: et vni
uersam terrā hāc de qua locutus sum dabo
semini vro: et possidebitis eā sempr. Placa-
tusq ē dns: ne faceret malū qđ locutus fue
rat aduersus ppl'm suū. Et reuersus est moy
ses de mōte: portās duas tabulas testimo
nij in manu sua scriptas vtraq p te: et fa-
ctas opere dei. Scriptura q̄q dei erat scul-
pta in tabulis. Audiens aūt ioſue tumul-
tū ppli vociferātis: dixit ad moysen. Vlula
tus pugne auditˢ in castris. Qui rndit. Nō
est clamor adhortantiū ad pugnam: neq
vociferatio cōpellentiū ad fugā: sed vocem
cantantiū ego audio. Cūq appropinquas-
set ad castra vidit vitulū & choros: iratusq
valde ꝓiecit de manu tabulas: et cōfregit
eas ad radicē mōtis. Arripiēsq vitulū quē
fecerāt cōbussit et triuit vsq ad puluerē:
quē sparsit in aquā: et dedit ex eo potū filijs
israhel. Dixitq moyses ad aarō. Quid tibi
fecit hic ppl'us: vt induceres sup eū peccatū
maximū? Cui ille rndit. Ne indigneť dns
meus. Tu enī nosti ppl'm istū q̄ pronus sit
ad malū. Dixerūt mihi. Fac nobis deos q̄
nos p̄cedant. Huic enī moysi qui nos edu-
xit de terra egipti: nescimus quid acciderit.
Quibus ego dixi. Quis vrm habet aurū?
Tulerunt et dederūt mihi. et ꝓiecī illud in
ignē: egressusq est hic vitulus. Videns er-
go moyses ppl'm q̄ esset nudatus: spoliauē-
rat enī eum aaron ꝓpter ignominiā sordis
et inter hostes nudū cōstituerat: et stans in
porta castrorū ait. Si quis est dñi iungatur
mihi. Congregatiq sunt ad eū omnes filij
leui. Quibus ait. Hec dicit dns deus israhel.
Ponet vir gladiū sup femur suū. Ite et redi
te de porta vsq ad portā p mediū castro-
rū: et occidite vnusquisq fratrē suū et ami-
cū et ꝓximū suū. Feceruntq filij leui iuxta
sermonem moysi: ceciderūtq in die illo q̄si
triginta mīa hoīm. Et ait moyses. Cō-
secrastis manus vestras hodie dño. vnus-
quisq in filio. et in fratre suo: ut detur vobis
benedictio. Facto aūt altero die locutus est
moyses ad ppl'm. Peccastis pdtm maximū.
Ascendam ad dominū: si quo modo eum
quiuero deprecari ꝓ scelere vestro. Reuer-
susq ad dñm ait. Obsecro dñe. peccauit po
pulus iste pdtm maximū: fecerūtq sibi de-
os aureos. Aut dimitte eis hanc noxā: aut
si nō vis: dele me de libro tuo quē scripsisti.
Cui respōdit dns. Qui peccauerit mihi: de-
lebo eū de libro meo. Tu aūt vade: et duc
ppl'm istum quo locutus sum tibi. Angelus
autē meus precedet te. Ego autē in die vl-
tionis visitabo et hoc peccatū eorum. Per-
cussit aūt dominus populū ꝓ reatu vituli:
quē fecerat aaron. Ca. xxxiij.
Locutusq est dns ad moysen dicens.
Vade et ascēde de loco isto tu et ppl'us tu-
us quē eduxisti de terra egipti in terrā quā
iurauī abrahā isaac et iacob. dicēs semini
tuo dabo eam: et mittā p̄cursorē tuū angelū
ut eiciā chananeū. et amorreū. et etheū. et
pherezeū. et eueū. et iebuseū: et intres in ter-
rā fluentē lacte et melle. Non enī ascendā
tecū: q̄ populus dure ceruicis es: ne forte
disperdā te in via. Audiensq ppl'us sermo
nē hunc pessimū luxit: et nullus ex more in-
dutus ē cultu suo. Dixitq dns ad moysen.
Loquere filijs israhel. Populus dure cerui-
cis es: semel ascendā in medio tui et delebo te.
Iam nūc depone ornatū tuū: ut sciā q̄d fa-
ciā tibi. Deposuerūt ergo filij israhel orna-
tū suū a monte oreb. Moyses q̄q tollēs ta-
bernaculū. tetendit extra castra ꝓcul: voca-
uitq nomē eius tabernaculū federis. Et oīs
ppl'us qui habebat aliquā questionē. egre-
diebať ad tabernaculū federis extra castra
Cūq egrederetˢ moyses ad tabernaculum
surgebat vniuersa plebs. et stabat vnusq̄s-
q in ostio papilionis sui: aspiciebātq ter-
gum moysi donec ingrederetˢ tentoriū. In-
gresso aūt illo tabernaculū federis. descēde-
bat colūna nubis et stabat ad ostiū: loque
baturq dns cū moyse: cernētibus vniuersis
q colūna nubis staret ad ostiū tabernacu
li. Stabātq ipi: et adorabāt p fores taber-
naculorū suorū. Loquebaťˢ aūt dns ad mo
ysen facie ad faciē: sicut solet loq̄ homo ad
amicū suū. Cumq ille reuerteretˢ in castra:
minister eius ioſue filius nun puer nō rece-
debat de tabernaculo. Dixit aūt moyses ad

dñm. Precipis vt educā populū istū. et nō indicas mihi quē missurus sis mecū: p̄sertim cū dixeris. noui te ex nomīe: et inuenisti gratiā corā me. Si ergo inueni gratiā in ꝯspectu tuo: ostende mihi faciē tuā. ut sciā te: et inueniā gratiā ante oculos tuos. Respice populū tuū gentē hanc. Dixitq; dñs. Facies mea p̄cedet te: et requiē dabo tibi. Et ait moises. Si nō tui ipse p̄cedas: ne educas nos de loco isto. In quo enī scire poterimus ego et populus tuus inuenisse nos gratiā in ꝯspectu tuo. nisi ambulaueris nobiscū vt glorificemur ab omībus populis q̄ habitāt sup terrā? Dixit aūt dñs ad moisen. Et verbū istud qđ locutus es. faciā. Inuenisti enī gratiā corā me: et tei p̄m noui ex nomine. Qui ait. Ostende mihi gloriā tuam. Rñdit. Ego ostendā om̄e bonū tibi: et vocabor in nomine domini coram te: et miserebor cui voluero. et clemens ero in quē mihi placuerit. Rursumq; ait. Nō poteris videre faciē meā. Nō enī videbit me homo et viuet. Et iterū. ecce inquit ē locus apud me: et stabis supra petrā. Cūq; trāsibit gloria mea. ponā te in foramīe petre: et ꝓtegā dextera mea donec transeā. Tollāq; manū meā: et videbis posteriora mea: faciē aūt meā videre nō poteris.

Ca. xxxiiij.

AC deinceps p̄scide ait tibi duas tabulas lapideas instar prioꝝ: et scribam sup eas verba que habuerūt tabule quas fregisti. Esto paratus mane. ut ascēdas statim in montē sinai: stabisq; mecū sup verticem mōtis. Nullus ascēdat tecū: nec videatur quispiā p totum montē: boues q̊q; et oues nō pascant̄ ecōtra. Excidit ergo duas tabulas lapideas. q̄les antea fuerāt: et de nocte ꝯsurgens ascēdit in montē sinai. sicut p̄cepat ei dñs: portās secū duas tabulas. Cūq; descēdisset dñs p nubē: stetit moises cū eo. inuocās nomen dñi. Quo transeūte coram eo ait. Dominator dñe deus. misericors et clemēs. patiēs. ⁊ multe misericordie et verus: q̄ custodis misericordiā in milia. qui aufers iniq̄tatē et scelera atq; peccata. nullusq; apud te p se innocēs est: q̄ reddis iniq̄tatē patrū filijs ac nepotibus in tertiā et quartā progeniē. Festinusq; moises curuatus est ꝓnus in terrā: et adorans ait. Si inueni gratiā in ꝯspectu tuo dñe. obsecro ut gradiaris nobiscū: ꝓpl'us enī dure ceruicis ē ut auferas iniquitates nostras atq; peccata nosq; possideas. Rñdit dñs. Ego inibo pactū vidētibus cunctis: signa faciā. q̄ nunq̄ visa sunt super terrā. nec in vllis gentibus: vt cernat ꝓpl'us iste in cuius es medio opus dñi terribile qđ facturus sum. Obserua cūcta que hodie mādaui tibi. Ego ipse eijciā ante faciē tuā amorreū ⁊ chananeū et etheum: pherezeū q̊q; et eueū et iebuseū. Caue ne vnq̄ cū habitatoribus terre illius iungas amicitias. q̄ tibi sint in ruinā: sz et aras eoꝝ destrue. et ꝯfringe statuas: lucosq; succide. Noli adorare deū alienū. Dñs. zelotes nomē eius: deus ē emulator. Ne ineas pactū cū homibus illarū regionū: ne cū fornicati fuerint cū dis suis. et adorauerint simulacra eoꝝ: vocet te quispiā ut comedas de immolatis. Nec vxorē de filiabus eorū accipies filijs tuis: ne postq̄ ip̄e fuerint fornicate: fornicari faciant in deos suos filios tuos. Deos ꝯflatiles nō facies tibi. Sollēnitatē azimorū custodies. Septē diebus vesceris azimis: sicut p̄cepi tibi. in tpe mensis nouoꝝ. Mense enī verni tpis egressus es de egipto. Omne qđ aperit vuluā generis masculini: meū erit. De cūctis animātibus tā de bobus q̄ de ouibus meū erit. Primogenitū asini redimes oue. Si autē nec p̄ciū ꝓ eo dederis: occidet̄. Primogenitū filioꝝ tuoꝝ redimes: nec apparebis in ꝯspcū meo vacuus. Sex diebus opaberis: die septimo cessabis arare et metere. Sollēnitatē ebdomadarū facies tibi. in primitijs frugū messis tue triticee: et sollennitatē. qñ redeūte anni tpe cūcta condunt̄. Tribus tpibus āni apparebit omne masculinū tuū: in ꝯspectu omīpotentis dñi dei isrl'. Cū enī tulero gētes a facie tua. et dilatauero termīos tuos. nullus insidiabit̄ terre tue: ascendente te. et apparēte in ꝯspcū dñi dei tui. ter in āno. Nō immolabis sup fermēto sanguinem hostie mee: neq; residebit mane de victimis sollēnitatis phase. Primitias frugū terre tue offeres in domo dñi dei tui. Nō coques edū in lacte matris sue. Dixitq; dñs ad moisen.

Scribe tibi verba hec: quibus et tecū et cū
israhel pepigi fedus. Fuit g° ibi cū dño moi
ses q̄draginta dies. ⁊ quadraginta noctes:
panē nō comedit. et aquā nō bibit: et scri-
psit in tabulis v̄ba federis decē. Cūq̄ de-
scenderet moises de mōte sinai. tenebat du
as tabulas lapideas testimonij: et ignora
bat q̄ cornuta esset facies sua: ex cōsortio
sermonis dñi. Vidētes aūt aarō et filij isrl̄:
cornutā moisi faciē: timuerūt ꝓpe accede-
re. Vocatiq̄ ab eo reuersi sunt: tam aarō q̄
p̄ncipes sinagoge. Et postq̄ locutus est ad
eos: venerūt ad eū etiā om̄es filij isrl̄. Qui
bus p̄cepit cūcta q̄ audierat a dño in mō-
te sinai. Impletisq̄ sermonibus: posuit vela
mē sup faciē suā. Q̄d ingressus ad dñm et
loquēs cū eo. auferebat donec exiret: et tūc
loquebat̄ ad filios israhel oīa q̄ sibi fuerāt
imp̄ata. Qui videbāt faciē egrediētis moi
si esse cornutā: sed op̄iebat rursus ille faciē
suā: si q̄n loquebat̄ ad eos. ¶ Ca. xxxv.

1 IGitur cōgregata omī turba filioꝝ is-
rahel: dixit ad eos. Hec sunt q̄ iussit
dñs fieri. Sex diebus facietis opus. Septi
mus dies erit vobis scūs: sabbatū et req̄es
dñi. Qui fecerit opus in eo: occidet̄. Non
succēdetis ignē in oībus habitaculis vr̄is
p diē sabbati. Et ait moises ad oēm cater
uā filioꝝ isrl̄. Iste ē sermo quē p̄cepit dñs
dicēs. Separate apud vos primitias dño.
Omnis volūtarius et ꝓno animo offerat
eas dño. Aurū ⁊ argentū. et es. iacinctū et
purpurā. coccūq̄ bistinctū ⁊ bissum. pilos
caprarū. pellesq̄ arietū rubricatas et iacin-
ctinas: ligna sethim. et oleum ad lumīaria
ꝯcinnāda. et vt ꝯficiat̄ vngentū et thymi-
ama suauissimū: lapides onichinos et gē-
mas. ad ornatū sup̄humeralis et rōnalis.
Quisquis vr̄m sapiēs est. veniat et faciat
q̄d dñs imperauit: tabernaculū scz et tectū
eius atq̄ operimentū. anulos et tabulata
cū vectibus. paxillos et bases. archā et ve-
ctes. ꝓpiciatoriū. et velū q̄d ante illud op-
pandit̄: mēsam cū vectibus. ⁊ vasis. et ꝓpo
sitionis panibus: cādelabrū ad luminaria
sustentāda. vasa illius ⁊ lucernas. et oleum
ad nutrimēta igniū: altare ad thymiama-
tis ⁊ vectes. et oleū vnctionis ⁊ thymiama
ex aromatibus: tētoriū ad ostiū tabernali.
altare olocausti ⁊ craticulā eius eneā cū ve-
ctibus ⁊ vasis suis: labrū ⁊ bases eius: cor
tinas atrij cū colūnis et basibus. tentoriū in
forib⁹ vestibuli. paxillos tabernaculi ⁊ atrij
cū funiculis suis: vestimēta quoꝝ vsus ē
in mīsterio scūarij: vestes aarō pōtificis ac
filioꝝ eius: vt sacerdotio fungantur mihi.
Egressaq̄ oīs multitudo filioꝝ isrl̄. de ꝯspe
ctu moisi: obtulerūt mēte ꝓmptissima atq̄
deuota p̄mitias dño. ad faciendū opus ta
bernaculi testimonij. Quicq̄d ad cultū ⁊ ad
vestes scās necessariū erat. viri cū mulieri-
bus p̄buerūt: armillas. et inaures. anulos.
et dextralia. Om̄e vas aureū ī donaria dñi
sep̄atū est. Si q̄s habebat iacinctū ⁊ purpu
rā. coccūq̄ bistinctū. bissum. et pilos capra
rum. pelles arietū rubricatas. et iacinctinas
argēti ⁊ auri. erisq̄ metalla obtulerūt dño:
lignaq̄ sethim in varios vsus. Sed et mu-
lieres docte q̄ venerāt dederūt iacinctū. pur
purā. ⁊ vermiculū ac bissum. ⁊ pilos capra
rū: spōte ꝓpria cūcta tribuētes. Principes
vero obtulerūt lapides onichinos ⁊ gēmas
ad superhumerale et rōnale: aromataq̄ et
oleū ad lumīaria ꝯcinnāda: et ad p̄parādū
vngentū. ac thymiama odoris suauissimi
cōponendū. Om̄es viri ⁊ mulieres mēte de
uota obtulerūt donaria: ut fierēt op̄a q̄ ius
serat dñs p manū moisi. Cūcti filij isrl̄ vo-
luntaria dño dedicauerūt. Dixitq̄ moises
ad filios isrl̄. Ecce vocauit dñs ex noīe bese
leel filiū huri. filij hur. de tribu iuda: imple-
uitq̄ eū spū dei. sapīa. et intelligētia. et scīa
et omī doctrina: ad excogitandū et facien
dū opus in auro ⁊ argēto ⁊ ere et ferro. scul
pendisq̄ lapidib⁹ et op̄e carpētario. Quic
q̄d fabre adinueniri pōt: dedit ī corde eius
Ooliab q̄q̄ filiū achisamech. de tribu dan.
Ambos erudiuit sapīa: ut faciant op̄a ab-
ietarij polimitarij ac plumarij de iacincto et
purpura. coccoq̄ bistincto et bisso et texāt
omīa: ac noua queq̄ reperiāt. ¶ Ca. xxxvj.

FEcit ergo beseleel. et ooliab. et omnis
vir sapiēs. q̄bus dedit dñs sapiētiā
et intellectū. ut scirēt fabre operari q̄ in vsu
scūarij necessaria sūt: et q̄ p̄cepit dñs. Cūq̄
vocasset eos moises et oēm eruditū virū.

cui dederat dñs sapientiã·et qui spõte sua obtulerũt se ad faciendũ opus: tradidit eis oĩa donaria filioꝝ ysrl'·Qui cũ instarẽt opi quotidie: mane vota ppl'us offerebat·Vnde artifices venire compulsi·dixerũt moysi· Plus offert ppl'us q̃ necessariũ est·Iussit g̃ moises preconis voce cantari·Nec vir nec mulier quicq̃ offeat vltra in opere sanctuarij·Sicq̃ cessatũ ẽ a muneribus offerẽdis: eo q̃ oblata sufficerẽt·et supabundarẽt·Fecerũtq̃ oĩes corde sapiẽtes ad explendũ opus tabernaculi·cortinas decẽ·de bysso retorta et iacincto·et purpura coccoq̃ bistincto: opere vario·et arte polimita·Quarũ vna habebat in lõgitudine viginti octo cubitos et in latitudine quatuor·Vna mẽsura erat oĩm cortinarũ·Coniũxitq̃ cortinas quinq̃ alterã alteri: et alias q̃nq̃ sibi inuicẽ copulauit·Fecit et ansas iacinctinas in ora cortine vnius ex vtroq̃ latere·et in ora cortine alterius sil'iter: ut otra se inuicẽ venirent anse: et mutuo iũgerent̃·Vnde et q̃nq̃ginta fudit circulos aureos· q̃ morderẽt cortinarũ ansas: et fieret vnũ tabernaculũ·Fecit et saga vndecim·de pilis capraruũ: ad operiendũ tectũ tabernaculi·Vnũ sagũ in lõgitudine habebat cubitos triginta: et in latitudine cubitos q̃tuor·Vnius mẽsure erãt oĩa saga·Quorũ q̃nq̃ iũxit seorsum: et sex alia seperatim· Fecitq̃ ansas quinquaginta in ora sagi vnius·et quinquaginta in ora sagi alterius vt sibi inuicẽ iũgerent̃: et fibulas eneas q̃nquaginta q̃bus necteret̃ tectũ: ut vnũ palliũ ex omĩbus sagis fieret·Fecit et operiziũ tabernaculi de pellibus arietũ rubricatis: aliudq̃ desup velamẽ de pellibus iacinctinis·Fecit et tabulas tabernaculi de lignis sethim stãtes·Decẽ cubitorũ erat lõgitudo tabule vnius: et vnũ ac semis cubitũ latitudo retinebat·Bine incastrature erãt p singulas tabulas: ut altera alteri iũgeret̃ Sic fecit in oĩbus tabernaculi tabulis·E q̃ bus viginti ad plagã meridianã erãt otra austrũ: cũ quadraginta basibus argẽteis· Due bases sub vna tabula ponebant̃ ex vtraq̃ pte angulorũ: vbi incastrature late rũ in angulis terminant̃·Ad plagã q̃q̃ tabernaculi q̃ respicit ad acquilonẽ fecit viginti tabulas cũ q̃draginta basibus argenteis: duas bases p singulas tabulas·Cõtra occidentẽ vero id est ad eã ptẽ tabernaculi que mare respicit·fecit sex tabulas: et duas alias p singulos angulos tabernaculi retro q̃ iũcte erãt a deorsum usq̃ sursũ et in vnã cõpagẽ pariter ferebant̃·Ita fecit ex vtraq̃ pte p angulos: ut octo essent sil' tabule· et haberẽt bases argẽteas sedecim: binas scz bases sub singulis tabulis· Fecit et vectes de lignis sethim quinq̃ ad otinẽdas tabulas vnius latens tabernaculi: et q̃nq̃ alios ad alterius latens coaptãdas tabulas: et extra hos·q̃nq̃ alios vectes ad occidẽtalem plagã tabernaculi otra mare·Fecit q̃ vectẽ aliũ: q̃ p medias tabulas ab angulo usq̃ ad angulũ pueniret· Ipsa aũt tabulata deaurauit: fusis basibus earũ argenteis· Et circulos eorũ fecit aureo s·p q̃s vectes in duci possent: q̃s·et ipos lamis aureis operuit Fecit et velũ de iacincto·et purpura·vermiculo ac bysso retorta ope polimitario variũ atq̃ distinctũ: et q̃tuor colũnas de lignis sethim·q̃s cũ capitib⁹ deaurauit: fusis basib⁹ earũ argẽteis·Fecit et tẽtoriũ in introitu tabernaculi ex iacincto· purpura·vermiculo· bysso q̃ retorta ope plumarij: et colũnas q̃nq̃ cũ capitibus suis q̃s operuit auro: baseq̃ earũ fudit eneas·et operuit auro· Ca·xxxvij

FEcit aũt beseleel: et archã de lignis sethim·habẽtẽ duos semis cubitos in lõgitudine: et cubitũ ac semissẽ in latitudine: altitudo q̃q̃ vnius cubiti fuit·et dimidij Vestiuit eã auro purissimo intus·et foris·Et fecit illi coronã aureã p gyrũ· oplas q̃tuor anulos aureos p q̃tuor angl'os eius: duos anulos in latere vno: et duos in altero·Vectes q̃q̃ fecit de lignis sethim·quos vestiuit auro: et q̃s misit in anulos q̃ erãt in lateribus arche ad portandũ eã·Fecit et ꝓpiciatoziũ id ẽ oraculũ de auro mundissimo duorũ cubitorũ et dimidij in lõgitudine: et cubiti ac semis in latitudie· Duos etiã cherubin ex auro ductili quos posuit ex vtraq̃ pte ꝓpiciatorij: cherub vnũ in summitate vnius ptis: et cherub alterũ in sũmitate ptis alterius·Duos cherubin in singulis summitatibus ꝓpiciatorij: extẽdentes alas·et

tegentes ꝓpiciatorium: seqꝫ mutuo et illud
respiciētes. Fecit ⁊ mēsam de lignis sethim
in longitudine duoꝝ cubitoꝝ. et in latitu-
dine vnius cubiti: q̄ habebat in altitudine
cubitū ac semissem. Circundeditqꝫ eā auro
mūdissimo et fecit illi labiū aureū ꝑ gyrū:
ipiqꝫ labio coronā aureā interrasilē q̄tuor
digitoꝝ: ⁊ su ꝑ eandē. alterā coronā aureā
Fudit ⁊ q̄tuor circulos aureos. q̄s posuit in
q̄tuor angulos ꝑ singulos pedes mēse ꝯtra
coronā: misitqꝫ in eos vectes ut possit mēsa
portari: ipos q̄qꝫ vectes fec̄ de lignis sethim
et circūdedit eos auro. Et vasa ad diuersos
vsus mense. acetabula. fialas. et sciatos et
thuribula ex auro puro: in q̄bus offerēda
sunt libamina. Fecit et cādelabrū ductile.
de auro mūdissimo. De cuius vecte calami
ciphi. speruleqꝫ ac lilia ꝓcedebāt: sex in vtro
qꝫ latere. Tres calami ex parte vna: et tres
ex altera. Tres ciphi in nucis modū ꝑ cala
mos singulos. speruleqꝫ simul ⁊ lilia: et tres
ciphi instar nucis in calamo altero. sperule-
qꝫ sil' ⁊ lilia. Equū erat opus sex calamoꝝ
qui ꝓcedebāt de stipite candelabri. In ipo
aūt vecte erant q̄tuor ciphi in nucis modū.
speruleqꝫ ꝑ singulos ⁊ lilia: et sperule sub du
obus calamis ꝑ loca tria: q̄ simul sex fiunt
calami. ꝓcedētes de vecto vno. Et sperule
igit̄ ⁊ calami ex ipo erāt: vniuersa ductilia
ex auro purissimo. Fecit et lucernas septem
cū emūctoriis suis. et vasa vbi ea q̄ emū-
cta sunt extinguāt̄: de auro mūdissimo. Ta
lentū auri appēdebat cādelabrū cū oībus
vasis suis. Fecit et altare thymiamatis de
lignis sethim. ꝑ q̄drū singulos hn̄s cubitos
et in altitudine duos: e cuius angulis ꝓce-
debāt cornua: vestiuitqꝫ illud auro purissi
mo. cū craticula ac parietibus. et cornibus.
Fecitqꝫ ei coronā aureolā ꝑ gyrū: et duos
anulos aureos sub corona ꝑ singula latera
ut mittant̄ in eos vectes. et possit altare por
tari. Ipsos aūt vectes fecit de lignis sethim.
et opuit lamīs aureis. Cōposuit et oleū ad
sanctificatiōis vngentū: et thymiamata de
aromatibus mūdissimis ope pigmētarij.

Fecit et altare olocau ¶ Ca. xxxviij.
sti de lignis sethim: quīqꝫ cubitoꝝ ꝑ
q̄drū. et triū altitudine: cuius cornua de an
gulis ꝓcedebāt: opuitqꝫ illud lamīs eneis
Et in vsus eius parauit ex ere vasa diuer-
sa: lebetes. forcipes. fuscinulas. vncinos. et
igniū receptacula. Craticulāqꝫ eius in mo-
dū retis fecit eneā: et sub ter eam in altaris
medio arulā fusis q̄tuor anulis ꝑ totidē re
tiaculi summitates: ad immitēdos vectes
ad portandū. Quos et ipos fecit de lignis
sethim et operuit laminis eneis: induxitqꝫ
in circulos q̄ in lateribus altaris eminebāt
Ipsum autē altare nō erat solidū. sed cauū.
ex tabulatis: et intus vacuū. Fecit et labrū
eneū cū basi sua: de speculis mulierū que ex
cubabāt in ostio tabernaculi. Fecit et atriū.
in cuius australi plaga erāt tētoria de bisso
retorta cubitoꝝ centū: columne enee vigin
ti cū basibus suis: capita colūnarū et tota
opis celatura argētea. Eque ad septētrio-
nalē plagā. tentoria colūne basesqꝫ et capi
ta colūnarū eiusdē mēsure et operis ac me
talli erant. In ea vero plaga que ad occidē
tē respicit. fuerūt tentoria cubitoꝝ q̄nqua-
ginta: colūne decē cū basibus suis enee: et
capita colūnarū. et tota opis celatura argē
tea. Porro ꝯtra orientē q̄nquaginta cubi-
torū parauit tentoria. e q̄bus quīdecim cu
bitos colūnarū triū cū basibus suis vnū te
nebat latus: et in ꝑte altera. qꝛ inter vtraqꝫ
introitū tabernaculi fecit. q̄ndecim eque cu
bitoꝝ erāt tentoria: colūneqꝫ tres et bases
totidē. Cūcta atrij tentoria bissus retorta
texuerat. Bases colūnarū fuere enee: capita
aūt earū cū cūctis celaturis suis argētea: sꝫ
et ipas colūnas atrij vestiuit argento. Et in
introitu eius ope plumario fecit tētoriū. ex
iacincto. purpura. vermiculo ac bisso retor
ta qd̄ habebat viginti cubitos in lōgitudi-
ne: altitudo vero quīqꝫ cubitoꝝ erat. iuxta
mēsurā quā cuncta atrij tentoria habebāt.
Colūne aūt in ingressu fuere q̄tuor. cū basi-
bus eneis: capitaqꝫ eaꝝ ⁊ celature argētee
Paxillos q̄qꝫ tabernaculi ⁊ atrij ꝑ gyrū fecit
eneos. Hec sunt instrumēta tabernaculi testi
monij. q̄ enumerata sunt iuxta p̄ceptū moi
si in cerimoniis leuitarū ꝑ manū ythamar
filij aaron sacerdotis. q̄ beseleel filius huri
filij hur de tribu iuda domino ꝑ moisen iu
bente compleuerat: iūcto sibi socio ooliab

filio achisamech de tribu dan: qui et ipe ar
tifex lignorum egregius fuit. et polimitarius.
atque plumarius. ex iacincto. purpura. ver-
miculo et bisso. Omne aurum quod expensum est
in opere scuarij. et quod oblatum est in donarijs
viginti et nouem talentorum fuit et septingento-
rum triginta siclorum: ad mensuram scuarij. Obla
tum est autem ab his qui transierunt ad numerum. a
viginti annis et supra: de sexcentis tribus mi
libus et quingentis quinquaginta armatorum. Fu
erunt preterea centum talenta argenti: e quibus co
flate sunt bases scuarij. et introitus vbi ve-
lum pendet. Centum bases facte sunt de talentis
centum: singulis talentis per bases singulas sup
putatis. De mille autem septingentis et septua
ginta quinque fecit capita columnarum: quas et
ipsas vestiuit argento. Eris quoque oblata sunt
talenta septuaginta duo milia. et quadringenti
supra sicli: ex quibus fuse sunt bases in introi
tu tabernaculi testimonij. et altare eneum cum
craticula sua. omniaque vasa que ad vsum
eius pertinent: et bases atrij. tam in circuitu
quam in ingressu eius. et paxilli tabernaculi at-
que atrij per gyrum. Ca. xxxix.

De iacincto vero et purpura. vermicu
lo ac bisso fecit vestes. quibus indueret aaron
quando ministrabat in sanctis: sicut precepit
dominus moisi. Fecit igitur superhumerale de auro
iacincto et purpura. coccoque bistincto et bis
so retorta: opere polimitario. Inciditque bra-
cteas aureas: et extennauit in fila ut possent
torqueri cum priorum colorum sub tegmine: du-
asque oras sibi inuicem copulatas in vtroque
latere summitatum. et baltheum ex eisdem colori
bus: sicut preceperat dominus moisi. Parauit et
duos lapides onichinos astrictos et inclu-
sos auro: et sculptos arte gemmaria nominibus
filiorum israhel. Sex nomina in lapide vno. et
sex in altero: iuxta ordinem natiuitatis eorum.
Posuitque eos in lateribus superhumeralis.
in monimentum filiorum israhel: sicut preceperat
dominus moisi. Fecit et rationale opere polimito
iuxta opus superhumeralis. ex auro. iacin
cto. purpura. coccoque bistincto. et bisso re-
torta: quadrangulum duplex mensure palmi:
et posuit in eo gemmarum ordines quatuor. In
primo versu erat sardius. thopasius. smara
gdus: in secundo carbunculus. saphirus. iaspis:
in tertio ligurius. achates. ametistus: in quar-
to crisolitus. onichinus. et berillus: circumda
ti et inclusi auro per ordines suos. Ipsique la-
pides duodecim. sculpti erant nominibus duo-
decim tribuum israel: singuli per nomina singulorum.
Fecerunt in rationali et cathenulas sibi inuicem
coherentes de auro purissimo: et duos vnci-
nos. totidemque anulos aureos. Porro anulos
posuerunt in vtroque latere rationalis ex quibus
penderent due cathene auree: quas inserue-
runt vncinis qui in superhumeralis angulis
eminebant. Hec et ante et retro ita conueniebant
sibi: ut superhumerale et rationale mutuo necte
rentur. stricta ad baltheum et anulis fortius co
pulata. quos iungebat vitta iacinctina. ne laxa
fluerent et a se inuicem mouerentur: sicut precepit
dominus moisi. Fecerunt quoque tunicam superhumera
lis totam iacinctinam. et capitium in superiori par
te contra medium. oramque per gyrum capitij textilem
deorsum autem ad pedes malapunica ex iacin
cto purpura. vermiculo. ac bisso retorta: et
tintinnabula de auro purissimo. que posuerunt
inter malagranata in extrema parte tunice per
gyrum: tintinnabulum autem aureum et malum puni
cum: quibus ornatus incedebat pontifex quando mi
nisterio fungebatur. sicut precepit dominus moisi.
Fecerunt et tunicas bissinas opere textili aaron
et filijs eius et mitras cum coronulis suis ex
bisso: feminalia quoque linea bissina: cingulum vero
de bisso retorta: iacincto. purpura. ac ver-
miculo. distinctum arte plumaria. sicut precepat
dominus moisi. Fecerunt et laminam sacre venerati
onis de auro purissimo: scripseruntque in ea
opere gemmario sanctum domini: et strinxerunt eam cum mi
tra vitta iacinctina. sicut precepat dominus moi
si. Perfectum est igitur omne opus tabernaculi
et tecti testimonij. Fecerunteque filij israel cuncta
que precepat dominus moisi: et obtulerunt taber-
naculum. et tectum. et vniuersam suppellectilem:
anulos tabulas. vectes. columnas. ac bases.
opertorium de pellibus arietum rubricatis. et
aliud operimentum de iacinctinis pellibus:
velum. archam. vectes. propiciatorium. mensam cum
vasis suis. et propositionis panibus. candelabrum.
lucernas. et vtensilia earum cum oleo. altare au
reum. et vngentum. et thymiama ex aromati-
bus: et tentorium in introitu tabernaculi. alta
re eneum. retiaculum. vectes. et vasa eius omnia:

labrū cū basi sua·tentoria atrij·et colūnas cū basibus suis: tētoriū i introitu atrij·funi culos qz illius·i pariillos·Nihil ex vasis desu it: q̄ in misteriū tabernaculi et in tectū fede ns iussa sūt fieri·Vectes q̄qz q̄bus sacerdo tes vtunt̄ in scūario·aarō scz et filij eius·ob tulerūt filij isrl̄: sicut p̄cepat dñs·Que postqz moises cūcta vidit completa: benedixit eis.

DOcutusqz est dñs ad moisen Ca·xl. dicēs·Mense primo prima die mensis erges tabernaculū testimonij: et pones in eo archā·demittesqz ante illā velū: et illata mensa·pones super eam q̄ rite p̄cepta sunt· Cādelabrū stabit cū lucernis suis·et altare aureū in quo adolet̄ incensum: coram archa testimonij· Tentoriū in introitu tabernaculi testimonij pones·et ante illud altaré holocausti· Labrū inter altare et tabernaculū: qđ implebis aqua· Circūdabisqz atriū tentoriis: et ingressū eius· Et assumpto vnctionis oleo vnges tabernaculū cū vasis suis ut sanctificent̄: altare holocausti et oia vasa eius: labrū cū basi sua·Omia vnctiōis oleo consecrabis: ut sint sctā sctōz·Applicabisqz aaron et filios eius ad fores tabernaculi testimonij: et lotos aqua indues sctis vestibus·ut ministrēt mihi: et vnctio eoz in sacerdotiū sempiternū p3oficiat· Fecitqz moises oia que p̄cepat dñs·Igitur mēse p̄mo anni scōi·prima die mensis·collocatū ē tabernaculū·Erexitqz moses illud·et posuit tabulas·ac bases et vectes: statuitqz columnas· et expādit tectū sup tabernaculū· imposito desup operimēto·sicut dñs imperauerat·Posuit et testimoniū in archa·subditis infra vectibus: et oraculū desup·Cunqz intulisset archā i tabernaculū testimonij: appendit ante eā velū ut expleret dñi iussionē Posuit et mensam in tabernaculo testimonij ad plagā septētrionalē extra velū: ordinatus coram ꝓpositionis panibus: sicut p̄ceperat dñs moisi· Posuit et cādelabrū in tabernaculo testimonij e regione mēse·in pte australi: locatis p ordinē lucernis iuxta p̄ceptū dñi· Posuit et altare aureū sub tecto testimonij ostra velū: et adolevit sup eo incensum aromatum: sicut iusserat dñs moisi Posuit·i tentoriū in introitu tabernaculi testimonij·et altare holocausti in vestibulo testimonij: et offerēs in eo holocaustū et sacrificia ut dñs imperauerat·Labrū q̄qz statuit inter tabernaculū testimonij·i altare implēs illud aqua: lauerūtqz in eo moises et aarō ac filij eius manus suas ac pedes·cū ingrederent̄ tectū fedens· et accederēt ad altare sicut p̄cepat dñs moisi· Erexit et atriū per gyrū tabernaculi et altaris: ducto in introitu eius tentorio· Postqz oīa p̄fecta sunt operuit nubes tabernaculum testimonij: et gloria dñi impleuit illud·Nec poterat moises ingredi tectū fedens: nube operiēte oīa et maiestate dñi choruscante: q2 cūcta nubes operuerat·Si quādo nubes tabernaculum deserebat: p̄ficiscebant̄ filij isrl̄· p turmas suas·Si pendebat desup: manebāt in eodē loco·Nubes quippe dñi incubabat p diē tabernaculo·et ignis i nocte: videntibus cunctis pp̄lis isrl̄ p cūctas māsiones suas.

Incipit Vaiecra. idest liber Leuiticus.

Ca·j·

VOcauit aūt moisen: et locutus est ei dñs de tabernaculo testimonij dicēs·Loquere filijs israhel: i dices ad eos· Homo q̄ obtulerit ex vobis hostiā dño. de pecoribus id ē de bobus et ouibus offe rens victimas: si holocaustū fuerit eius oblatio ac de armēto: masculū immaculatum offeret ad ostiū tabernaculi testimonij· ad placādū sibi dñm. Ponetqz sup caput hostie manus·i acceptabilis erit: atqz in expiationē eius ꝓficiens·Immolabitqz vitulū coram dño: et offerent filij aaron sacerdotes sanguinē eius·fundētes p altaris circuitū: qđ ē ante ostiū tabernaculi· Detractaqz pelle hostie·artus in frustra dividēt: i subiciēt in altari ignē·struent ligna sup aīn cōposita·et mēbra q̄ sunt cesa desup ordinātes·caput vicz et cuncta q̄ adherēt recoqui·intestinis et pedibus lotis aqua: adolebitqz ea sacerdos sup altare in holocaustū·i suauē odorē dño Qđ si de pecoribus oblatio ē·de ouib⁹ siue de caprīs holocaustū: agnū anniculū et absqz macula offeret: immolabitqz ad latus altaris qđ respicit ad aquilonē coram dño.

Sanguinē vero illius fundēt sup altare filij aaron per circuitū: diuidētq; mēbra·caput et oia que adherēt recoqt: et imponēt super ligna·q̄bus subiciēdus est ignis. Intestina vero·t pedes lauabūt aquā: et oblata oia adolebit sacerdos super altare in olocaustū et odorē suauissimū dño. Si aūt de auibus olocausti oblatio fuerit dño. de turturibus et pullis colūbe: offeret eā sacerdos ad altare·et retorto ad collū capite·ac rupto vulnere loco·decurrere faciet sanguinē sup crepidinē altaris: vesiculā vero gutturis·t plumas,proiciet,ppe altare ad orientalē plagā in loco in quo cineres effundi solēt. Cōfringetq; ascellas eius·et nō secabit: neq; ferro diuidet eam: et adolebit sup altare·lignis igne suppositō. Olocaustum est: et oblatio suauissimi odoris domino. ¶ Ca·ij·

ANima cū obtulerit oblationē sacrificij dño: similā erit eius oblatio. Fundetq; sup eā oleū et ponet thus: ac deferet ad filios aarō sacerdotes. Quorū vnus tollet pugillū plenū simile et olei ac totū thus et ponet memoriale sup altare·in odorem suauissimū dño. Q3 autē reliquū fuerit de sacrificio erit aarō·t filiorū eius: sctm̄ sctōrū de oblationibus dñi. Cūq; aūt obtuleris sacrificiū coctū in clibano de similā·panes scz absq; fermēto ospsos oleo· et lagana azimа oleo lita: si oblatio tua fuerit de sartagine·simile osperse oleo et absq; fermēto: dividēs eā minutatim·et fundes sup eā oleū Si naūt de craticula fuerit sacrificiū: eque similа oleo ospgēt: quā offerēs dño·trades manibus sacerdotis. Qui cū obtulerit eā· tollet memoriale de sacrificio: et adolebit sup altare in odorē suauitatis dño. Quicq̄d aūt reliquū est·erit aaron et filiorū eius sctm̄ scōrū de oblationibus dñi. Oīs oblatio q̄ offert dño absq; fermēto fiet: nec quicq̄ fermēti ac mellis adolebit in sacrificio dñi Primitias tm̄ eorū offeretis ac munera: super altare vero nō imponent in odorē suauitatis. Quicq̄d obtuleris sacrificij·sale condies nec auferes sal federis dei tui de sacrificio tuo. In omī oblatiōe offeres sal. Si aūt obtuleris munus primitiarū frugū tuarū dño. despicies adhuc vrēti b2: torrebis eas igni·

et confringes in morē farris·et sic offeres primitias tuas dño: fundēs sup ea oleū·t thus imponēs ·q2 oblatio dñi est·de q̄ adolebit sacerdos in memoriā muneris ptem farris fracti et olei: ac totū thus· ¶ Ca·iij·

QVod si hostia pacificorū fuerit eius oblatio·et de bobus voluerit offerre·marē siue feminā: immaculata offeret coram dño. Ponetq; manū super caput victime sue: q̄ immolabit in introitu tabernaculi testimonij. Fundētq; filij aarō sacerdotes sanguinē p altaris circuitū: et offerēt de hostia pacifico rū in oblationē dño adipē qui operit vitalia·et quicq̄d pinguedinis ē intrinsecus·duos renes cū adipe quo tegunt ilia· et reticulū iecoris cū renūculis: adolebūtq; ea super altare in olocaustū lignis igne suppositō in oblationē suauissimi odoris dño. Si vero de ouibus fuerit eius oblatio et pacificorū hostia: sive masculū obtulerit sive feminā: immaculata erūt oīa. Si agnū obtulerit coram dño·ponet manū suā sup caput victime sue: que immolabit in vestibulo tabernaculi testimonij. Fundētq; filij aarō sanguinē eius p circuitū altaris: et offerēt de pacificorū hostia sacrificiū dño adipē et caudā totā cū renibus·t pinguedinē q̄ operit ventrē atq; vniuersa vitalia·et vtrūq; renūculū cū adipe qui ē iuxta ilia· reticulūq; iecoris cū renūculis: et adolebit ea sacerdos super altare in pabulū ignis et oblatiōis dñi. Si capra fuerit eius oblatio·et obtulerit eā dño: ponet manū suā sup caput eius: immolabitq; eam in introitu tabernaculi testimonij. Et fundēt filij aarō sanguinē eius p altaris circuitū: tollētq; ex ea in pastū ignis dñici·adipē q̄ operit ventrē·et q̄ tegit vniuersa vitalia·duos renūculos cum reticulo q3 ē sup eos iuxta ilia et aruinā iecoris cū renūculis: adolebitq; ea super altare sacerdos·in alimoniā ignis·t suauissimi odoris Oīs adeps dñi erit iure ppetuo·in generationibus·t cūctis habitaculis vris: nec sanguinē nec adipē oīno comedetis· ¶ Ca·iiij·

LOcutusq; est dñs ad moysen dicens. Loquere filijs israhel. Anima q̄ peccauerit ignorantiā·et de vniuersis mandatis dñi que p̄cepit vt nō fierent quippiā

fecerit: si sacerdos qui vnctus ē peccauerit.
delinquere faciēs ꝓpl'm: offeret pro peccato
suo vitulū immaculatū dño. Et adducet il
lū ad ostiū tabernaculi testimonij. corā do-
mino: ponetq; manū sup caput eius: et im
molabit eū dño. Hauriet q̊q; de sanguine
vituli: inferens illū in tabernaculū testimo-
nij. Cūq; intinxerit digitū in sanguinē asp
get eū septies corā dño: ꝯtra velū sanctu-
arij. Ponetq; de eodē sanguīe sup cornua
altaris hymiamatis gratissimi dño: qđ ē
in tabernaculo testimonij. Omnē autē reli-
quū sanguinē fundet in basim altaris olo-
causti. in introitu tabernaculi. Et adipē vi-
tuli offeret ꝓ pctō: tā eū qui vitalia operit
q̄ꝫ oīa q̄ intrinsecus sunt. duos renunculos
et reticulū qđ ē supra eos iuxta ilia. et adi
pē iecoris cū renūculis. sicut offert̄ de vitu-
lo hostie pacificoꝝ: et adolebit ea sup alta
re olocausti. Pellē vero et om̄es carnes. cū
capite ⁊ pedibus et intestinis ⁊ fimo et reli-
quo corpe efferet extra castra in locū mun-
dū vbi cineres effundi solēt: incendetq; ea
sup lignoꝝ struē: q̄ in loco effusorū cinerū
cremabunt̄. Quod si omis turba filioꝝ is-
rahel ignorauerit. et per impericiā fecerit qđ
ꝯtra mandatū dñi est. et postea intellexerit
peccatū suū: offeret ꝓ pctō suo vitulū. Ad-
ducetq; eū ad ostiū tabernaculi: et ponent
seniores populi manus sup caput eius co-
rā dño. Immolatoq; vitulo in ꝯspectu dñi
inferet sacerdos qui vnctus est de sangui-
ne eius in tabernaculū testimonij: tincto di
gito aspergēs septies ꝯtra velum. Ponetq;
de eodē sanguine in cornibus altaris: qđ
est corā domino in tabernaculo testimonij
Reliquū aūt sanguinē fundet iuxta basim
altaris olocaustoꝝ: qđ est in ostio taberna
culi testimonij. Omnēq; eius adipē tollet.
et adolebit sup altare. sic faciens et de hoc
vitulo quō fecit et prius: et rogāte ꝓ eis sa
cerdote. ꝓpicius erit eis dñs. Ipsum aūt vi
tulū efferet extra castra atq; ꝯburet sicut et
priorē vitulū: qr est ꝓ peccato multitudi-
nis. Si peccauerit princeps et fecerit vnū e
pluribus p ignorantiā qđ dñi lege ꝓhibet̄
et postea intellexerit peccatū suū: offeret ho
stiam corā dño. hircū de capris immacu-
latum: ponetq; manū suā sup caput eius.
Cūq; immolauerit eū in loco vbi solet ma
ctari olocaustū corā dño. qr ꝓ peccato est:
tinget sacerdos digitū in sanguine hostie ꝓ
peccato. tangēs cornua altaris olocausti. et
reliquū fundēs ad basim eius: adipē vero
adolebit supra sicut in victimis pacificoꝝ
fieri solet. Rogabitq; ꝓ eo sacerdos et pro
peccato eius: et dimittet̄ ei. Quod si pecca-
uerit aīa p ignorātiā de ꝓpl'o terre ut faciat
quicq̄ꝫ de his que domini lege ꝓhibent̄. at-
q; delinquat. et cognouerit peccatū suū. of-
feret caprā immaculatā: ponetq; manus su
per caput hostie q̄ ꝓ peccato ē: et immola-
bit eā in loco olocausti. Tolletq; sacerdos
de sanguīe in digito suo: et tangēs cornua
altaris olocausti. reliquū fundet ad basim
eius. Omnē aūt adipē auferēs. sicut auferri
solet de victimis pacificoꝝ. adolebit super
altare ī odorē suauitatis dño: rogabitq; ꝓ
eo: et dimittet̄ ei. Si naūt de pecoribus ob-
tulerit victimā ꝓ pctō ouē scz immaculatā:
ponet manū sup caput eius: et immolabit
eā in loco vbi solēt cedi olocaustoꝝ hostie
Sumetq; sacerdos de sanguine eius digito
suo: et tangēs cornua altaris olocausti. re-
liquū fundet ad basim eius. Omnē quoq;
adipē auferēs. sicut auferri solet adeps arie
tis qui immolat̄ ꝓ pacificis. cremabit sup
altare incensum dñi: rogabitq; ꝓ eo et pro
peccato eius: et dimittet̄ ei. ¶ Ca. v.

SI peccauerit aīa et audierit vocē iurā-
tis testisq; fuerit qđ ipe vidit aut ꝯscius ē:
nisi indicauerit. portabit iniq̄tatē suā. Ani
ma q̄ tetigerit aliq̄d immundū siue qđ oc-
cisum a bestia est. aut p se mortuū. aut q̊d
libet aliud reptile ⁊ oblita fuerit immūdicie
sue. rea ē et deliquit. Et si tetigerit quicq̄ꝫ de
immūdicia hoīs iuxta omnē impuritatē q̄
pollui solet oblitaq; cognouerit postea: sub
iacebit delicto. Anima q̄ iurauerit et ꝓtule
rit labijs suis ut vel male q̄d faceret. vel be
ne et nō fecerit. et idip̄m iuramēto et ſmo-
ne firmauerit. oblitaq; postea intellexerit de-
lictū suū: agat penitentiā ꝓ peccato et offe-
rat de gregibus agnū siue caprā: orabitq;
pro eo sacerdos et ꝓ peccatis eius. Si au-
tem nō potuerit offerre pecus. offerat duos

turtures vel duos pullos columbarū dño:
vnū ꝓ pctō et alterū in olocaustū: dabitq;
eos sacerdoti. Qui p̄mū offerēs ꝓ pctō re-
torquebit caput eius ad pēnulas. ita ut col
lo adhereat et nō penitus abrūpat̄: et asper
get de sanguīe eius parietē altaris. Quicq̄d
aūt reliquū fuerit faciet distillare ad funda
mentū eius: q2 ꝓ peccato ē. Alterū vero in
olocaustū adolebit ut fieri solet: rogabitq;
ꝓ eo sacerdos et ꝓ pctō eius: et dimittet̄
ei. Qđ si nō q̄uerit manus eius duos offer
re turtures. aut duos pullos columbarū: of
feret ꝓ pctō suo simile partē ephy decimā.
Nō mittet in eā oleū nec thuris aliq̄d im-
ponet. q2 ꝓ pctō est: tradetq; eā sacerdoti:
q̄ plenū ex ea pugillū hauriēs cremabit su
per altare in monimētū eius. q̄ obtulerit ro
gās ꝓ illo et expiās: reliquā v̄o ptē ipe ha
bebit in munere. Locutusq; ē dñs ad moi-
sen dicens. Aīa si p̄uaricās cerimonias ꝑ
errorē. in his q̄ dño sunt sanctificata pecca
uerit. offeret ꝓ delicto suo arietē immacula
tū de gregibus. qui emi pōt duobus siclis
iuxta pōdus scūarij: ip̄mq; qđ intulit dāni
restituet. et q̄ntā ptē ponet supra. tradēs sa
cerdoti: qui rogabit ꝓ eo offerēs arietē. et
dimittet̄ ei. Anima q̄ peccauerit ꝑ ignorā-
tiā fecerit q; vnū ex his q̄ dñi lege ꝓhiben
tur. et peccati rea. intellexerit iniquitatē suā.
offeret arietē immaculatū de gregibus sa-
cerdoti iuxta mēsurā estimationēq; pecca-
ti: q̄ orabit ꝓ eo q2 nesciēs fecerit: et dimit
tetur ei. q2 ꝑ errorē deliq̄t in dño. ¶ Ca. vj.

Locutusq; est dñs ad moisen dicens.
Anima q̄ peccauerit. et ꝯtempto dño
negauerit ꝓximo suo depositū qđ fidei eius
creditū fuerat. vel vi aliquid extorserit. aut
calumniā fecerit siue rē perditā inuenerit et
inficians insuꝑ peierauerit. et q̄dlibet aliud
ex pluribus fecerit in quibus solent peccare
homīes: cōuicta delicti reddet omīa que
ꝑ fraudē voluit obtinere integra: et quintā
insuper partē dño cui damnū intulerat. Pro
peccato autē suo offeret arietē immaculatū
de grege: et dabit eum sacerdoti iuxta esti-
mationē mēsurāq; delicti: qui rogabit pro
eo corā dño. et dimittet̄ illi ꝓ singulis que
faciēdo peccauit. Locutusq; ē dñs ad moi-
sen dicēs. Precipe aaron et filijs eius. Hec
est lex olocausti. Cremabitur in altari tota
nocte vsq; mane. Ignis ex eodē altari erit.
Vestietur tunica sacerdos. et feminalibus
lineis. tolletq; cineres quos vorās ignis ex
ussit: et ponēs iuxta altare. spoliabit̄ priori
bus vestimētis: indutusq; ē alijs efferet eos
extra castra: et in loco mūdissimo vsq; ad
fauillā ꝯsumi faciet. Ignis autē in altari sp
ardebit quem nutriet sacerdos. subiciens li
gna mane. ꝑ singulos dies: et imposito olo
causto desuꝑ. adipes adolebit pacificorū.
Ignis ē iste ꝑpetuus: q̄ nunq̄ deficiet in al
tari. Hec est lex sacrificij et libamētorꝝ que
offerent filij aaron corā dño et corā altari.
Tollet sacerdos pugillū simile q̄ ꝯspersa ē
oleo. et totū thus. qđ suꝑ similā est: adole
bitq; illud in altari in monimētum odoris
suauissimi dño. Reliquā aūt ptē simile co
medet aarō cū filijs suis absq; fermēto: et
comedet in loco sctūarij tabernaculi. Ideo
aūt nō fermētabit̄: q2 ꝑs eius in dñi offer
tur incensum. Sanctū scōꝝ erit: sicut ꝓ pctō
atq; delicto. Mares tm̄ stirpis aaron come
dent illud. Legittimū ac sempiternū erit in
generatiōibus vr̄is de sacrificijs dñi. Oīs
q̄ tetigerit illa sanctificabit̄. Locutusq; ē do
minus ad moisen dicēs. Hec ē oblatio aa
ron et filiorꝝ eius quā offerre debēt dño in
die vnctiōis sue. Decimā ptē ephy offe-
rent simile in sacrificio sempiterno. Mediū
eius mane et mediū eius vespe: q̄ in sarta
gine oleo ꝯspersa friget̄. Offeret aūt eā ca-
lidā in odorē suauissimū dño sacerdos. q̄
iure pr̄i successerit: et tota cremabit̄ in alta-
ri. Omne enī sacrificiū sacerdotū igne ꝯsu-
metur: nec quisq̄ comedet ex eo. Locutus
est aūt dñs ad moisen dicēs. Loq̄re aarō
et filijs eius. Ista ē lex hostie ꝓ pctō. In lo-
co vbi offertur olocaustū. immolabit̄ corā
dño. Sanctū scōꝝ est. Sacerdos qui offert
comedet eā in loco scō. in atrio tabernaculi
Quicq̄d tetigerit carnes eius. sanctificabit̄.
Si de sanguine illius vestis fuerit aspersa.
lauabitur in loco sancto. Vas aūt fictile in
quo cocta est ꝯfringetur: qđ si vas eneum
fuerit defricabitur: et lauabit̄ aqua. Om-
nis masculus de genere sacerdotali vescet̄

de carnibus eius: qz scm̄ scōꝝ est. Hostia
enī q̄ cedit̄ ꝓ pctō. cuius sanguis infert̄ in
tabernaculū testimonij ad expiādū in scūa
rio nō comedet̄: sz ɔburet̄ igni. ¶ Ca. vij.

HEc est q̊qz lex hostie ꝓ delicto. Sācta
scōꝝ ē. Idcirco vbi īmolabit̄ olocau
stū: mactabit̄ et victima ꝓ delicto. San-
guis eius ꝑ gyrū altaris fundet̄. Offerent
ex ea caudā ⁊ adipē q̄ operit vitalia. duos
renūculos et pinguedinē q̄ iuxta ilia ē. reti
culūqz iecoris cū renūculis: et adolebit ea
sacerdos sup altare: Incēsum ē dñi ꝓ deli-
cto. Omīs masculus de sacerdotali genere
in loco scō vescet̄ his carnib⁹: qz scm̄ scōꝝ
est. Sicut ꝓ pctō offert̄ hostia: ita et ꝓ deli
cto. Vtriusqz hostie lex vna erit. Ad sacer-
dotē q̄ eā obtulerit ꝑtinebit. Sacerdos q̄
offert olocausti uictimam: habebit pellem
eius. Et om̄e sacrificiū sil'e q̊d coquit̄ in cli
bano. et quicq̄d in craticula vel i sartagine
p̄parat̄: eius erit sacerdotis. a quo offert̄: si-
ue oleo ɔspsa siue arida fuerint. Cūctis fi-
lijs aarō mēsura equa ꝑ singulos diuidet̄.
Hec est lex hostie pacificoꝝ: q̄ offert̄ dño.
Si ꝓ gratiarū actiōe oblatio fuerit: offerēt
panes absqz fermēto. ɔspsos oleo et laga
na azima. vncta oleo. coctāqz similā ⁊ col-
liridas olei admixtiōe ɔspersas: panes q̊qz
fermētatos cū hostia gr̄arū q̄ immolat̄ ꝓ
pacificis: ex q̄bus vnus ꝓ p̄mitijs. offertur
dño: et erit sacerdotis q̄ fundet hostie san-
guinē. Cuius carnes eadē comedent̄ die:
nec remanebit ex eis quicq̄ vsqz mane. Si
voto vl' spōte quispiā obtulerit hostiā: ea
dē sil'iter edet̄ die. Sed et si q̄d in crastinū
remāserit: vesci licitū est. Quicq̄d aūt terti-
us inuenerit dies: ignis absumet. Si q̄s de
carnib⁹ victime pacificoꝝ die tertio come-
derit: irrita fiet eius oblatio nec ꝓderit offe
renti: qui potius quecūqz aīa tali se edulio
ɔtaminauerit. p̄uaricationis rea erit. Caro
que aliq̄d tetigerit immūdū. nō comedet̄:
sed ɔburet̄ igni. Qui fuerit immūdus vesce
tur ex ea. Anima polluta q̄ ederit de carni-
bus hostie pacificoꝝ q̄ oblata est dño. pe-
ribit de ꝓpl'is suis: et q̄ tetigerit immūdiciā
hoīs vel iumēti siue oīs rei q̄ polluere pōt.
et comederit de huiuscemodi carnib⁹: inte-
ribit de ꝓpl'is suis. Locutusqz ē dñs ad moi
sen dicens. Loquere filijs isrl'. Adipē ouis
et bouis et capre nō comedetis. Adipē ca
daueris morticini et eius animalis q̊d a be
stia captū est: habebitis in varios vsus. Si
quis adipē qui offerri debet in incēsum dñi
comederit: ꝑibit de ꝓpl'o suo. Sanguinē q̊-
qz omīs animalis nō sumetis in cibo: tā de
auibus q̄z de pecoribus. Omīs aīa q̄ ederit
sanguinē: ꝑibit de ꝓpl'is suis. Locutusqz est
dñs ad moisen dicens. Loquere filijs isrl'
dicēs. Qui offert victimā pacificoꝝ dño:
offerat simul ⁊ sacrificiū id ē libamēta eius.
Tenebit manibus adipē hostie: et pectu-
sculū. Cunqz ambo oblata dño ɔsecrauerit
tradet sacerdoti: q̄ adolebit adipē sup al-
tare: pectusculū aūt erit aaron ⁊ filioꝝ eius.
Armus q̊qz dexter de pacificoꝝ hostijs ce-
det in primitias sacerdotis. Qui obtulerit
sanguinē et adipē filioꝝ aarō: ipe habebit
et armū dextrū in portione sua. Pectusculū
enī eleuatiōis et armū separatiōis tuli a filijs
isrl' de hostijs eoꝝ pacificis: et dedi aarō sa-
cerdoti. et filijs eius lege ꝑpetua ab omī po
pulo isrl'. Hec ē vnctio aarō et filioꝝ eius
in cerimonijs dñi. die q̊ obtulit eos moises
ut sacerdotio fungerent̄: et q̄ p̄cepit eis da
ri dñs a filijs isrl' religiōe ꝑpetua. in genera
tionibus suis. Ista ē lex olocausti ⁊ sacrifi-
cij ꝓ pctō atqz delicto: et ꝓ ɔsecratiōe ⁊ paci
ficoꝝ victimis quā ɔstituit dñs moisi ī mō
te sinai: qñ mādauit filijs isrl' vt offerrēt ob
latiōes suas dño in deserto sinai. ¶ Ca. viij.

LOcutusqz est dñs ad moisen dicens.
Tolle aarō cū filijs suis. vestes eoꝝ
et vnctiōis oleū: vitulū ꝓ pctō. duos arie-
tes. canistrū cū azimis: et cōgregabis oēm
cetū ad ostiū tabernaculi. Fecit moises vt
dñs imperarat: cōgregataqz omī turba añ
fores tabernaculi ait. Iste est sermo quē ius
sit dñs fieri. Statimqz obtulit aaron ⁊ filios
eius. Cūqz lauissz eos. vestiuit pōtificē subu
cula linea. accingens eū baltheo. et induēs
eū tunica iacinctina: et desup humerale im
posuit: q̊d astringēs cingulo aptauit ratio-
nali in quo erat doctrina ⁊ veritas. Cidari
q̊qz texit caput: ⁊ sup eā ɔtra frontē posuit
laminā aureā ɔsecratā in sanctificatiōe: sic

p̄cepat ei dn̄s. Tulit et vnctionis oleū: quo
liniuit tabernaculū cū omī suppellectili sua.
Cūq; sanctificās aspsisset altare septē vici
bus vnxit illud et oīa vasa eius: labrūq;
cū basi sua sanctificauit oleo. Qđ fundens
sup caput aarō: vnxit eū ⁊ ɔsecrauit. Filios
q̊q; eius oblatos ɔsecrauit: uestiuitq; tuni-
cis lineis et cinxit baltheis: imposuitq; mi-
tras vt iusserat dn̄s. Obtulit ⁊ vitulū ꝓ pctō
Cūq; sup caput eius posuisset aaron ⁊ filij
eius manus suas. immolauit eū hauriens
sanguinē: et tincto digito tetigit cornua al-
taris p gyrū. Quo expiato et sctīficato: fu
dit reliquū sanguinē ad fundamenta eius.
Adipē vero q̄ erat sup vitalia ⁊ reticulū ie-
coris duosq; renunculos cū aruinulis suis
adoleuit sup altare: vitulū cū pelle et carni
bus et fimo cremās extra castra: sic p̄cepat
dn̄s. Obtulit ⁊ arietē in olocaustū. Sup cu
ius caput cū imposuissent aarō et filij eius
manus suas immolauit eū: et fudit sangui
nē eius p circuitū altaris. Ip̄mq; arietē in
frustra ɔcidēs. caput eius et artus et adipē
adoleuit igni: lotis p̄us intestinis ⁊ pedib⁹.
Totūq; sil' arietē incendit sup altare. eo q̄
ess3 olocaustū suauissimi odoris dn̄o: sicut
p̄cepat ei. Obtulit ⁊ arietē scđm in ɔsecrati
onē sacerdotū: posuerūtq; sup caput eius
aarō ⁊ filij eius manus suas. Quē cū immo
lasset moises: sumēs de sanguine. tetigit ex-
tremū auricule dextre aaron. et pollicē ma
nus eius dextre: similit' et pedis. Obtulit et
filios aarō. Cūq; de sanguīe arietis immo-
lati tetigiss3 extremū auricule singulorꝝ dex
tre. ⁊ polices manus ac dextri pedis: reliquū
fudit sup altare p circuitū. Adipē v̄o et cau
dā oēmq; pinguedinē que operit intestina
reticulūq; iecoris ⁊ duos renes cū adipibus
suis et armo dextro sepauit. Tollēs aūt de
canistro azimorū qđ erat corā dn̄o panes
absq; fermēto. et collindā aspsam oleo la
ganūq; posuit sup adipes et armū dextrū:
tradēs simul omīa aarō et filijs eius. Qui
postq̄ leuauerūt eā corā dn̄o. rursum susce-
pta de manibus eorꝝ adoleuit super altare
olocausti: eo q̄ ɔsecratiōis esset oblatio in
odorem suauitatis sacrificij dn̄i. Tulitq; pe-
ctusculū eleuās illud corā dn̄o de ariete cō-
secrationis in ptē suā: sicut p̄cepat ei dn̄s.
Assumēsq; vnguentū. et sanguinē qui erat
in altari aspsit sup aarō ⁊ vestimēta eius:
et super filios illius ac vestes eorꝝ. Cunq;
sanctificasset eos in vestitu suo: precepit eis
dicēs. Coquite carnes ante fores taberna-
culi: et ibi comedite eas. Panes q̊q; ɔsecra
tionis edite q̄ positi sunt in canistro: sic p̄ce-
pit mihi dn̄s dicēs. Aaron et filij eius co-
medent eos. Quicq̄d autē reliquū fuerit de
carne ⁊ panibus ignis absumet. De ostio q̊
q; tabernaculi nō exibitis septē diebus: us-
q; ad diē quo implebit̄ tps ɔsecratiōis ve
stre. Septē enī diebus finit̄ cōsecratio sicut
imp̄sentiarū factū est: vt ritus sacrificij cō-
pleret̄. Die ac nocte manebitis in taberna
culo: obseruātes custodias dn̄i. ne moria-
mini. Sic enī mihi preceptū est. Fecerūtq;
aaron et filij eius cūcta q̄ locutus est dn̄s
per manū moisi. Ca. ix.

Facto aūt octauo die vocauit moises
aaron et filios eius ac maiores natu isrl':
dixitq; ad aaron. Tolle de armēto vitulū
ꝓ peccato. et arietē in olocaustū. vtrūq; im
maculatū: et offer illos corā dn̄o: et ad fili
os isrl' loq̄ris. Tolle hircū ꝓ pctō et vitulū
atq; agnū āniculū et sine macula in olocau
stū: bouē et arietē ꝓ pacificis. et immolate
eos corā dn̄o: in sacrificio singulorū similā
ɔspsam oleo offerētes. Hodie enī dn̄s ap
parebit vobis. Tulerūt g̊ cuncta q̄ iusserat
moises ad ostiū tabernaculi: vbi cū omīs
multitudo astaret ait moises. Iste est s̄mo
quē p̄cepit dn̄s: facite et apparebit vobis
gloria eius. Et dixit ad aaron. Accede ad
altare: et immola ꝓ pctō tuo. Offer olocau
stū: et deprecare ꝓ te et ꝓ ppl'o. Cūq; ma-
ctaueris hostiā populi. ora ꝓ eis: sicut p̄ce
pit dn̄s. Statimq; aaron accedēs ad alta-
re immolauit vitulū pro peccato suo: cuius
sanguinē obtulerūt ei filij sui. In q̊ tingens
digitū tetigit cornua altaris: et fudit residu
um ad basim eius. Adipēq; et renunculos
ac reticulū iecoris q̄ sunt pro pctō adoleuit
sup altare: sicut p̄cepat dn̄s moisi. Carnes
vero et pellē eius extra castra ɔbussit igni.
Immolauit et olocausti victimā. Obtule-
runtq; ei filij sui sanguinē eius quē fudit per

altaris circuitū. Ipam etiā hostiā in frustra
cesam cū capite et mēbris singulis obtule
runt: q̄ omia sup altare cremauit igni: lotis
aqua prius intestinis et pedibus. Et ꝓ pec
cato ppl̄i offerēs. mactauit hircū: expiatoq̄
altari fecit olocaustū. addēs in sacrificio li
bamēta. q̄ pariter offerunt̄ & adolēs ea sup
altare: absq̄ cerimoniis olocausti matuti
ni. Immolauit et bouē atq̄ arietē hostias
pacificas ppl̄i. Obtulerūtq̄ ei filij sui sangui
nem. quē fudit sup altare in circuitu: adipē
aūt bouis. et caudā arietis renūculoq̄ cū
adipibus suis et reticulū iecoris posuerunt
sup pectora. Cūq̄ cremati essent adipes su
per altare: pectora eorū. et armos dextros
separauit aaron eleuās corā dño: sicut pce
perat moises. Et extendēs manū ad ppl̄m
benedixit ei: sicq̄ cōpletis hostijs ꝓ peccato
et olocaustis et pacificis. descendit. Ingressi
autē moises et aaron in tabernaculū testi
monij et deinceps egressi: benedixerūt ppl̄o
Apparuitq̄ gloria dñi omi multitudini: et
ecce egressus ignis a dño deuorauit olocau
stum et adipes: qui erāt sup altare. Quod
cū vidissent turbe: laudauerūt dominū ruē
tes in facies suas. Ca. x.

ARreptisq̄ nadab et abiu filij aaron
thuribulis suis imposuerūt ignē et incēsum
desup offerentes corā dño ignē alienū: qđ
eis p̄ceptū nō erat. Egressusq̄ ignis a dño
deuorauit eos: et mortui sunt corā domino
Dixitq̄ moises ad aaron. Hoc est qđ locu
tus est dñs. Sanctificabor in his qui appro
pinquāt mihi: et in ꝯspectu omis ppl̄i glo
rificabor. Quod audiēs tacuit aaron. Vo
catis aūt moises misahele & elisaphan. filijs
oziel patrui aaron: ait ad eos. Ite et tollite
fratres vestros de ꝯspectu scūarij: et asporta
te extra castra. Cōfestimq̄ pgentes tule
runt eos sicut iacebāt vestitos lineis tunicis:
et eiecerūt foras ut sibi fuerat imp̄atū. Lo
cutusq̄ est moises ad aarō et ad eleazar et
ythamar filios eius. Capita vra nolite nu
dare. et vestimenta nolite scindere. ne for te
moriamini: et sup oēm cetū oriat̄ indigna
tio. Fratres vestri et omis domus isrl̄ plā
gant incendiū qđ dñs suscitauit: vos autē
nō egrediemini fores tabernaculi. alioquin
peribitis. Oleū quippe sanctę vnctionis est
sup vos. Qui fecerūt oia iuxta p̄ceptū moi
si. Dixitq̄ dñs ad aaron. Vinū et omne qđ
inebriare pōt nō bibetis. tu et filij tui qñ in
trabitis in tabernaculū testimonij: ne mori
amini. q̄ p̄ceptū sempiternū est in genera
tiones vras: et ut habeatis scientiā discer
nēdi. inter sanctū et ꝓphanū. inter pollutū et
mundū: doceatisq̄ filios isrl̄ oia legittima
mea q̄ locutus ē dñs ad eos p manū moisi
Locutusq̄ est moises ad aaron: et ad elea
zar et ythamar filios eius. qui erāt residui.
Tollite sacrificiū qđ remansit de oblatione
dñi et comedite illud absq̄ fermēto iuxta
altare: q̄ sanctū scōr est. Comedetis aūt
in loco sancto qđ datū ē tibi & filijs tuis. de
oblatiōibus dñi: sicut p̄ceptū est mihi. Pe
ctusculū q̄q̄ qđ oblatū est. et armū q̄ sepa
tus est edetis in loco mūdissimo tu & filij tui
et filie tue tecū. Tibi enī ac libens tuis repo
sita sūt de hostijs salutaribus filioꝝ isrl̄: eo
q armū et pectus & adipes qui cremant̄ in
altari. eleuauerūt corā dño: et ptineant ad
te. et ad filios tuos. lege ppetua: sicut p̄cepit
dñs. Inter hec hircū q̄ oblatus fuerat ꝓ pec
cato. cū quereret moises expostū repent: ira
tusq̄ contra eleazar et ythamar filios aaron
qui remanserāt ait. Cur nō comedistis ho
stiā ꝓ pctō in loco sctō. que sctā scōr est. et
data vobis ut portetis iniq̄tatē multitudi
nis et rogetis ꝓ ea in ꝯspectu dñi: p̄sertim
cū de sanguine illius nō sit illatū intra sancta
et comedere debueratis eam in sanctuario
sicut p̄ceptū est mihi? Rñdit aaron. Obla
ta est hodie victima ꝓ peccato et olocau
stū corā dño: mihi autē accidit qđ vides.
Quō potui comedere eam: aut placere dño
in cerimoniis mēte lugubri? Qđ cū audisset
moises: recepit satisfactionē. Ca. xi.

LOcutusq̄ ē dñs ad moisen & aarō di
cens. Dicite filijs isrl̄. Custodite oia
que scripsi vobis: ut sim deus vester. Hec
sunt aialia que comedere debetis de cūctis
animātibus terre. Oīe qđ habet diuisam
vngulā & ruminat in pecoribus comedetis
Quicqđ aūt ruminat. et habet vngulā. sed
nō diuidit eā. sicut camelus & cetera. nō co
medetis illud: et inter immūda reputabitis

Cirogrillus qui ruminat vngulāq; nō di-
uidit·immūdus ē· Lepus q̊q; nā et ip̄e ru-
minat·s3 vngulā nō diuidit: et sus q̄ cū vn
gulā diuidat·nō ruminat: hoꝝ carnibus nō
vescemini nec cadauera cōtingetis: q2 im-
mūda sunt vobis· Hec etiā sunt q̄ gignunt̄
in aquis: et vesci licitū ē· Om̄e qđ hab3 pē
nulas ⁊ squamas tā in mari q̄ in flumībus
et stagnis comedetis· Quicq̄d aūt pēnulas
et squamas nō hab3 eoꝝ que in aquis mo
uent̄ et viuūt: abhomīabile vobis execrā-
dūq; erit· Carnes eoꝝ nō comedetis: ⁊ mor
ticina vitabitis· Cūcta q̄ nō habēt pēnu-
las et squamas in aquis·polluta erūt· Hec
sunt q̄ de auibus comedē nō debetis: et vi
tanda sunt vobis· Aquilā et griphū·et alie
tum et miluū·ac vulturē iuxta genus suū:
et om̄e cor uini generis in similitudinē suā:
strutionē·⁊ noctuā·et larū ⁊ accipitrē: iuxta
genus suū: bubonē ⁊ mergulū·et ibin·et ci-
gnū·et onocrocalū·et porphirionē·herodio
nē·et caradriō iuxta genus suū: vpupā q̊q;
et vesp̄tilionē· Om̄e de volucrib⁹ qđ gradi
tur sup̄ q̄tuor pedes·abhoīabile erit vobis·
Quicq̄d aūt ambulat quidē sup̄ q̄tuor pe
des·s3 habet longiora retro crura p̄ q̄ salit
sup̄ terrā·comedere debetis: ut ē brucus in
genere suo·et atthacus atq; ophiomachus
atq; locusta: singula iuxta genus suū· Quic
q̄d aūt ex volucribus q̄tuor tm̄ hab3 pedes
execrabile erit vobis·et quicūq; morticina
eoꝝ tetigerit·polluet̄·et erit immūdus vsq;
ad vesperā: et si nc̄c̄e fuerit vt portet quip-
piā hoꝝ mortuū·lauabit vestimenta sua·
et immūdus erit usq; ad occasū solis· Om̄e
animal qđ habet quidē vngulā·s3 nō diui
dit eā·nec ruminat·immūdū erit: et quicq̄d
tetigerit illud·ɔtamniabitur· Qđ ambulat
sup̄ manus ex cūctis animātibus que ince
dūt quadrupedia: immūdū erit· Qui tetige
rit morticina eoꝝ·polluet̄ vsq; ad vesperū·
et q̄ portauerit huiuscemodi cadauera·la-
uabit vestimēta sua·et immūdus erit usq;
ad vesperū: q2 oīa hec immūda sunt vobis·
Hec q̊q; inter polluta reputabunt̄ de his q̄
mouent̄ in t̄ra: mustela·et mus·et cocodril
lus·singula iuxta genus suū·migale·came-
leon·et stellio·et lacerta·⁊ talpa: omīa hec
immūda sunt· Qui tetigerit morticina eo-
rū·immūdus erit vsq; ad vesperū: ⁊ sup̄ quē
ceciderit quicq̄ de morticinis eoꝝ polluet̄·
Tam vas ligneū et vestimentū·q̄ pelles·et
cilicia·et in q̊cunq; fit opus tingent̄ aqua·
et polluta erūt usq; ad vesperū: et sic postea
mūdabunt̄· Vas aūt fictile in qđ hoꝝ q̄c-
q̄ intro ceciderit·polluet̄: et ideo frāgendū
est· Omīs cibus quē comedetis si fusa fue
rit sup̄ eū aq̄·immūdus erit: et om̄e liquēs
qđ bibit̄ de vniuerso vase·immūdū erit·et
quicq̄d de morticinis huiuscemōi ceciderit
sup̄ illud·immūdū erit: siue clibani·siue ci-
tropedes destruent̄·et immūdi erūt· Fontes
vero ⁊ cisterne·et omīs aquarū cōgregatio
mūda erit·qui morticinū eoꝝ tetigerit·pol-
luet̄· Si ceciderit sup̄ sementē nō polluēt eā
sinautē quispiā aqua sementē p̄ fuderit· et
postea morticinis tacta fuerit: ilico polluet̄·
Si mortuū fuerit aīal qđ licet vobis come
dere: q̄ cadauer eius tetigerit·immūdus erit
usq; ad vesperū· Et q̄ comederit ex eo quip
piā siue portauerit·lauabit vestimēta sua·
et immūdus erit usq; ad vesperū· Om̄e qđ
reptat sup̄ terrā abhomīabile erit: nec assu
met̄ in cibū· Quicq̄d sup̄ pectus q̄drupes
gradit̄· et multos hab3 pedes siue p̄ humū
trahit̄ nō comedetis: q2 abhoīabile ē· No
lite ɔtaminare aīas vr̄as: nec tāgatis quic-
q̄ eoꝝ ne immūdi sitis· Ego sum dn̄s deus
vr̄·sancti estote: q2 ego scūs sum: ne pollua
tis aīas vr̄as in omī reptili qđ mouet̄ sup̄
terrā· Ego enī sum dn̄s q̄ eduxi vos de t̄ra
egipti: ut essem vobis in deū·Sancti eritis:
q2 ego scūs sum· Ista ē lex animātiū ac vo
lucrū et oīs aīe viuētis q̄ mouet̄ in aqua
et reptat in terra: vt differentias noueritis
mūdi ⁊ immūdi: et ut sciatis quid comede-
re et respuere debeatis· ¶ Ca·xij·
Locutusq; est dn̄s ad moisen dicens·
Loquere filijs isrl̄: et dices ad eos· Mulier
si suscepto semīe pepe̅rit masculū·immūda
erit septē diebus iuxta dies sep̄atiōis mē
strue: et die octauo circūcidet̄ infantulus·
ip̄a vero trigintatribus diebus manebit in
sanguīe purificatiōis sue· Om̄e sct̄m̄ nō tā-
get: nec ingredie̅t in scūariū donec impleā-
tur dies purificationis sue· Sinautē feminā

pepert· immūda ert duabus ebdomadi-
bus iuxta ritū fluxus mēstrui: et sexaginta
sex diebus manebit in sanguīe purificatio-
nis sue. Cūq; expleti fuerint dies purificati
onis sue ꝓ filio sue ꝓ filia· deferet agnū an
niculū in olocaustū· et pullū colūbe· siue tur
turē ꝓ peccato ad ostiū tabernaculi testimo-
nij· et tradet sacerdoti: q̄ offeret illa coram
dño· et orabit ꝓ ea: et sic mūdabit̄ a ꝓfluvio sanguis sui· Ista ē lex parētis masculū
aut feminā· Qđ si nō inuenerit manus eius
nec potuerit offerre agnū: sumet duos turtu
res vel duos pullos colūbarū: vnū in olo-
caustū· et alterū ꝓ peccato· Orabitq; ꝓ ea
sacerdos: et sic mūdabit̄.

¶ Ca·xiij·

Locutusq; est dñs ad moisen et aarō
dicens· Homo in cuius cute et carne ortus
fuerit diuersus color sue pustula· aut lucēs
quippiā id ē plaga lepre: adducet̄ ad aarō
sacerdotē· vel ad vnū quēlibet filiorꝫ eius
Qui cū vident lepram in cute· et pilos in al-
bū mutatos colorē· ipamq; speciē lepre hu
milioꝝ cute· et carne reliqua: plaga lepre est
et ad arbitriū eius sepabit̄· Si autē lucēs
candor fuerit in cute· nec humiliori carne reliq̄
et pili coloris pristini: recludet eū sacerdos
septem diebus: et ꝺsiderabit die septimo·
Et si quidē lepra vltra nō creuerit· nec trāsi-
erit in cute ꝑiores terminos: rursum recludet
eū septē diebus alijs: et die septimo ꝺtem
plabit̄· Si obscurior fuerit lepra· et nō creue-
rit in cute: mūdabit eū· q; scabies est: laua-
bitq; hō vestimēta sua et mūdus erit· Qđ
si postq̄ a sacerdote visus ē et redditus mū
dicie· iterū lepra creuerit· adducet̄ ad eū: et
immūdicie ꝺdemnabit̄· Plaga lepre si fue-
rit in homīe· adducet̄ ad sacerdotē: et vide
bit eū· Cūq; color albus in cute fuerit· et ca
pillorꝫ mutauerit aspectū· ipa q̄q; caro vi-
ua apparuerit: lepra vetustissima iudicabit̄
atq; inolita cuti· Contaminabit ita q; eū sa-
cerdos· et nō recludet: q; ꝑspicue immūdi
cie est· Si naūt effloruerit discurrēs lepra in
cute· et operuerit omnē carnē a capite vsq;
ad pedes· quicq̄d sub aspectu oculorꝫ cadit
ꝺsiderabit eū sacerdos· et tenebi lepra mū-
dissima iudicabit· eo q; ois in cādorē versa
sit: et idcirco hō mundus erit· Quādo vero
caro viuēs in eo apparuerit· tūc sacerdotis
iudicio polluet̄: et inter immūdos reputabi
tur· Caro enī viua si lepra aspergit̄: immun
da est· Qđ si rursum versa fuerit in albore·
et totū hominē operuerit: ꝺsiderabit eū sa
cerdos· et mundū esse decernet· Caro naūt et
cutis in q̄ vlcus natū est· et sanatū· et in loco
vlceris cicatrix alba apparuerit siue subrufa
adducet̄ homo ad sacerdotē· Qui cū vide
rit locū lepre humiliorē carne reliq̄· et pilos
versos in cādorē: ꝺtaminabit eum· Plaga
enī lepre orta est in vlcere· Qđ si pilus colo
ris est pristini et cicatrix subobscura· et vici-
na carne nō est humilior: recludet eū septē
diebus· Et si quidē creuerit· adiudicabit eū
lepre: si naūt steterit in loco suo· vlceris ē ci-
catrix: et homo mūdus erit· Caro naūt et cu-
tis quā ignis exusserit· et sanata albam siue
rufam habuerit cicatricē: ꝺsiderabit eā sa-
cerdos· Et ecce versa est in albore· et locus
eius reliqua cute ē humilior: ꝺtaminabit eū
q; plaga lepre in cicatrice orta ē· Qđ si pi-
lorꝫ color nō fuerit immutatus· nec humilior
plaga carne reliq̄· et ipsa lepre species fuerit
subobscura: recludet eum septē diebus: et
die septimo ꝺtemplabit̄· Si creuerit in cute
lepra ꝺtaminabit eū: si naūt in loco suo can
dor steterit nō satis clarus· plaga ꝺbustiōis
est et idcirco mūdabit̄: q; cicatrix est cōbu
sture· Vir siue mulier in cuius capite vł bar
ba germinauerit lepra: videbit eos sacerdos
Et si quidē humilior fuerit locus carne reliq̄·
et capillus flauus· sohtoq; subtilior· ꝺtami
nabit eos: q; lepra capitis ac barbe ē· Si na-
ūt viderit locū macule equalē vicine car-
ni· et capillū nigrū: recludet eos septem die
bus: et die septimo intuebit̄· Si nō creuerit
macula· et capillus sui coloris est· et locus
plage carni reliq̄e eq̄lis: radetur hō absq;
loco macule: et recludet̄ septē diebus alijs·
Si die septimo visa fuerit stetisse plaga in
loco suo· nec humilior carne reliqua· mūda
bit eū: lotisq; vestib⁹ suis mūdus erit· Si na-
ūt post emūdationē· rursus creuerit macu
la in cute· nō queret amplius vtrū capillus
in flauū colorē sit cōmutatus: q; apte im-
mūdus ē· Porro si stetent macula· et capilli
nigri fuerint: nouerit hominē sanatū esse: et

confidēter eū ꝓnūciet mundū. Vir siue mu
lier in cuius cute candor apparuerit: intuebi
tur eos sacerdos. Si deꝑhenderit sub obscu
rū alborē lucerne in cute: sciat nō esse leprā.
sed maculā coloris cādidi: et hoīem mun
dū. Vir de cuius capite capilli fluūt. caluus
et mūdus ē. Et si a fronte ceciderint pili: re
caluaster ⁊ mūdus ē. Si naūt i caluitio siue
in recaluatione albus vel rufus color fuerit
exortus. et hoc sacerdos viderit: ꝯdēnabit
eū haut dubie lepre: q̄ orta est in caluitio.
Quicūq; g° maculatus fuerit lepra. et sepa
tus ē ad arbitriū sacerdotis: habebit vesti-
mēta dissuta. caput nudū. os veste ꝯtectū:
cōtaminatū ac sordidū se clamabit. Omni
tpe quo leprosus ē et immūdus: solus ha
bitabit extra castra. vestis lanea siue linea
que leprā habuerit in stamine atq; subte-
gmine. aut certe pellis vel quicq̄d ex pelle
ꝯfectū ē: si alba vel rufa macula fuerit infe
cta. lepra reputabit̄: ostēdeturq; sacerdoti.
Qui ꝯsideratā recludet septē dieb⁹: et die
septimo rursus aspiciēs. si deꝑhenderit cre-
uisse. lepra ꝑseuerās ē: pollutū iudicabit ve
stimentū ⁊ oīe in q° fuerit inuēta: et idcirco
cōburet̄ flāmis. Q̄d si eā viderit nō creuisse
ꝑcipiet ⁊ lauabūt id in quo lepra est: reclu
detq; illud septē dieb⁹ alijs. Et cū viderit
faciē quidē ꝑstinā nō reuersam nec tn̄ cre-
uisse leprā: immūdū iudicabit ⁊ igne cōbu
ret: eo q̄ infusa sit in suꝑficie vestimēti vel
ꝑ totū lepra. Si naūt obscurior fuerit locus
lepre postq̄ vestis ē lota: abrūpet eū ⁊ a so
lido diuidet. Q̄d si vltra apparuerit in his
locis q̄ ꝑius immaculata erāt: lepra volati-
lis ⁊ vaga debz igne ꝯburi. Si cessauerit. la
uabit aqua ea q̄ pura sunt scd̄o: et munda
erūt. Ista ē lex lepre vestimēti lanei et linei.
stamīs atq; subtegmīs. oīsq; suppellectilis
pellicee: quō mūdari debeat vel ꝯtaminari.

Locutusq; est dn̄s ad moi- ¶ Ca. xiiij.
sen dicēs. Hic ē ritus leprosi quādo
mūdatus est. Adducet̄ ad sacerdotē. Qui
egressus de castris. cum inuenerit leprā esse
mūdatā. ꝑcipiet ei qui purificat̄. vt offerat
duos passeres viuos ꝓ se q°s vesci licitū est
et lignū cedrinū. vermiculūq; et ysopū. et
vnū ex passerib⁹ immolari iubebit in vase
fictili suꝑ aquas viuētes: aliū aūt viuū. cū
ligno cedrino ⁊ cocco ⁊ ysopo. tinget in san-
guine passeris immolati. q° asperget illū qui
mundādus ē septies. ut iure purget̄: et di-
mittet passerē viuū ut in agrū auolet. Cū-
q; lauerit hō vestimēta sua. radet oēs pi-
los corpis. et lauabit̄ aq̄. purificatusq; in-
gredietur castra: ita dumtaxat ut maneat ex
tra tabernaculū suū septē dieb⁹: et die sep ti
ma radet capillos capitis. barbāq; ⁊ suꝑci
lia. ac totius corpis pilos. Et lotis rursum
vestibus ⁊ corpe. die octauo assumet duos
agnos immaculatos. et ouē āniculā absq;
macula: et tres decimas simile in sacrificiū.
q̄ ꝯspersa sit oleo: et seorsum olei sextariū.
Cunq; sacerdos purificās hoīem statuerit
eū. et hec oīa corā dn̄o in ostio tabernaculi
testionij: tollet agnū et offeret eū ꝓ delicto
oleiq; sextariū. Et oblatis an̄ dn̄m oībus.
immolabit agnū vbi solz immolari hostia
ꝓ pctō ⁊ olocaustū. id ē in loco scō. Sic enī
ꝓ pctō: ita ⁊ ꝓ delicto. ad sacerdotē ꝑtinet
hostia. sctā sctōꝝ est. Assumēsq; sacerdos
de sanguīe hostie q̄ immolata est ꝓ delicto
ponet suꝑ extremū auricule dextre eius qui
mūdat̄. ⁊ suꝑ pollices manus dextre ⁊ pedis
et de olei sextario mittet in manū suā sini-
strā. tingetq; digitū dextrū in eo: et asperget
corā dn̄o septies. Q̄d autē reliquū ē olei in
leua manu. fundet super extremū auricule
dextre eius q̄ mūdat̄. et suꝑ pollices manus
ac pedis dextri: et suꝑ sanguinē q̄ effusus ē
ꝓ delicto: et suꝑ caput eius. Rogabitq; ꝓ
eo corā dn̄o: et faciet sacrificiū ꝓ peccato.
Tunc immolabit olocaustū: et ponet illud
in altari cū libamētis suis: et hō rite mūda-
bit̄. Q̄d si pauꝑ est. et nō pōt manus eius
inuenire q̄ dicta sūt: ꝓ delicto sumet agnū
ad oblationē. ut roget ꝓ eo sacerdos. deci-
māq; partē simile ꝯsperse oleo in sacrificiū.
et olei sextariū. duosq; turtures siue duos
pullos colūbe. quoꝝ vnus sit ꝓ pctō. et al-
ter i olocaustū: offeretq; ea die octauo pu
rificatiōis sue sacerdoti ad ostiū tabernacu
li testimonij corā dn̄o. Qui suscipiēs agnū
ꝓ delicto. et sextariū olei. leuabit simul: im
molatoq; agno de sanguīe eius ponet suꝑ
extremū auricule dextre eius qui mūdatur.

et sup pollices manus eius ac pedis dextri.
Olei vero ptē mittet in manū suā sinistrā:
in quo tingēs digitū dextre manus aspget
septies corā dño. tangetq; extremū dextre
auricule illius q̄ mūdat̄. et pollices manus
ac pedis dextri: in loco sanguīs q̄ effusus ē
ꝓ delicto. Reliquā aūt ptē olei que est in
sinistra manu. mittet super caput purificati
ut placet ꝓ eo dñm: et turturē siue pullū co
lūbe offeret: vnū ꝓ delicto. et alterū in olo
caustū cū libamētis suis. Hoc est sacrificiū
leprosi: qui habere nō pōt omīa in emūda
tionē sui. Locutusq; ē dñs ad moisen ⁊ aa-
ron dicēs. Cūq; ingressi fueritis terrā chana
an. quā ego dabo vobis in possessionē: si fu
erit plaga lepre in edibus: ibit cuius est do
mus nunciās sacerdoti. et dicet. Quasi pla
ga lepre videt̄ mihi esse in domo mea. At
ille precipiet ut efferant̄ vniuersa de domo
priusq̄ ingrediat̄ eā. et videat vtrū lepro-
sa sit: ne immūda fiāt oīa q̄ in domo sunt.
Intrabitq; postea ut ꝯsideret leprā domus
et cū viderit in parietibus illius q̄si vallicu
las pallore siue rubore deformes. et huīlio
res sup ficie reliq̄. egredietur̄ ostiū domus et
statim claudet illā septē diebus: reuersus-
q; die septimo cōsiderabit eā. Si inuenerit
creuisse leprā. iubebit erui lapides in q̄bus
lepra est: et ꝓiciet eos extra ciuitatē in lo
cum immundū: domū aūt ipam radi intrin
secus p circuitū. et spargi puluerē rasure ex-
tra vrbē in locū immundū: lapidesq; alios
reponi ꝓ his qui ablati fuerāt. et luto alio
liniri domū. Sin aūt postq̄ eruti sūt lapides
et puluis elatus. et alia terra lita ingressus
sacerdos viderit reuersam leprā. et parietes
respersos maculis: lepra est p seuerās: et im
mūda domus. Quā statim destruēt: et la-
pides eius ac ligna atq; vuersum puluerē
ꝓiciēt extra opidū in locū immūdū. Qui
intrauerit domū quādo clausa est. immun
dus erit vsq; ad vesperū: et qui dormierit
in ea ⁊ comederit quippiā. lauabit vestimē
ta sua. qđ si introiēs sacerdos viderit leprā
nō creuisse in domo postq̄ denuo lita fuerit:
purificabit eā reddita sanitate. Et in purifi
catione eius sumet duos passeres. lignūq;
cedrinū et vermiculū. atq; ysopū: et immo
lato vno passere in vasi fictili super aquas
viuas. tollet lignū cedrinū. et ysopū et coc
cū. et passerē viuū. et tinget oīa in sanguīe
passeris immolati, atq; in aquis viuētibus
et aspget domū septies: purificabitq; eam
tā in sanguīe passeris q̄ in aquis viuētibus
et in passere viuo. lignoq; cedrino ⁊ ysopo.
atq; vermiculo. Cūq; dimiserit passerē auo
lare in agrū libere: orabit pro domo et iure
mūdabit̄. Ista est lex oīs lepre et pcussure.
lepre vestiū et domorꝝ. cicatricis ⁊ erumpē
tiū papularū: lucētis macule ⁊ in varias spe
cies coloribus immutatis: vt possit sciri q̄
tpe mundū q̄d vel immundū sit. ¶ Ca. xv.

Locutusq; ē dñs ad moisen ⁊ aarō di
cens. Loq̄mini filijs isrl̄: et dicite eis.
Vir qui patit̄ fluxū seminis immūdus erit
et tūc iudicabit̄ huīc vicio subiacere: cū per
singula momēta adhesert carni eius. atq;
cōcreuerit fedus humor. Omne stratū in q̄
dormierit immūdū erit: et vbicūq; sederit.
Si quis hoīm tetigerit lectū eius. lauabit
vestimēta sua: ⁊ ipe lotus aqua immūdus
erit usq; ad vesperū. Si sederit vbi ille sede
rat: et ipse lauabit vestimēta sua: et lotus
aqua immūdus erit vsq; ad vesperū. Qui
tetigerit carnē eius. lauabit vestimēta sua:
et ipe lotus aqua immūdus erit usq; ad ve
sperū. Si saliuā huiuscemodi hōiecerit sup
eū qui mūdus est. lauabit vestimēta sua:
et lotus aq̄ immūdus erit vsq; ad vesperū.
Sagma sup qđ sederit immūdū erit: et q̄c-
quid sub eo fuerit q̄ fluxū seminis patit̄. pol
lutū erit usq; ad vesperum. Qui portauerit
horꝝ aliq̄d lauabit vestimēta sua: et ipe lo
tus aq̄ immūdus erit usq; ad vesperū. Oīs
quē tetigerit q̄ talis est nō lotus ante mani-
bus. lauabit vestimēta sua: et lotus aqua
immūdus erit usq; ad vesperū. Vas fictile
qđ tetigerit. ꝯfringet̄: vas aūt ligneū laua
bit̄ aq̄. Si sanatus fuerit q̄ hmōi sustinet
passionē. numerabit septē dies post emūda
tionē sui: et lotis vestibus. et toto corpe in
aquis viuētibus erit mūdus. Die aūt octa
uo sumet duos turtures aut duos pullos co
lūbe: et veniet in ꝯspcū dñi ad ostiū taber-
naculi testimonij. dabitq; eos sacerdoti. q̄
faciet vnū ꝓ peccato. et alterū in olocaustū

rogabitq; p̄ro eo cor̄ā dño vt emūdetur a fluxu ſemīs ſui. Vir de quo egredit̄ ſemen coitus. lauabit aqua omne cor̄pus ſuū: et immūdus erit vſq; ad veſperū. Veſtē. ꝛ pel lē quā habuerit. lauabit aqua: ꝛ immūda erit uſq; ad veſperū. Mulier cū q̄ coierit lauabit̄ aqua: et immūda erit uſq; ad veſperū. Mulier q̄ redeūte mēſe patit̄ fluxū ſanguīs: ſeptē diebus ſepabit̄. Oīs q̄ tetigerit eā. immūdus erit vſq; ad veſperū: et locus in q̄ dor̄mierit vel ſederit diebus ſeparationis ſue. polluet̄. Qui tetigerit lectū ſuū lauabit veſtimēta ſua: et ip̄e lotus aqua immūdus erit vſq; ad veſperū. Oīne vas ſup q̄ illa ſederit. q̄ ſquis attigerit. lauabit veſtimēta ſua: et ip̄e lotus aqua polluetus erit uſq; ad veſperū. Si coierit cū ea vir tpe ſanguīs mēſtrualis. immūdus erit ſeptē diebus: et oīne ſtratū in quo dor̄mierit. polluetur. Mulier que patit̄ multis diebus fluxū ſanguīs nō in tpe mēſtruali. vel q̄ poſt mēſtruū ſanguīnē fluere non ceſſat: q̄diu ſubiacet huīc paſſioni immunda erit: quaſi ſit in tpe menſtruo. Omne ſtratū in quo dor̄mierit: et vas in q̄ ſederit. pollutū erit. Quicunq; tetigerit eā. lauabit veſtimēta ſua: et ip̄e lotus aqua immūdus erit uſq; ad veſperum. Si ſtetерit ſanguis et fluere ceſſauerit. numerabit ſeptē dies purificationis ſue: et die octauo offeret .p ſe ſacerdoti duos turtures aut duos pullos columbarū ad oſtiū tabernaculi teſtimonij: q̄ vnū faciet .p peccato. et alterū in olocauſtū: rogabitq; .p eo cor̄ā dño: et .p fluxu immūdicie eius. Docebitis ergo filios iſrahel vt caueāt immūdicias: et nō moriant̄ in ſordibus ſuis. cū polluerint tabernaculū meū: q̄ē inter eos. Iſta eſt lex eius q̄ patit̄ fluxū ſeminis. et q̄ polluit̄ coitu: et que mēſtruis tēp̄oribus ſeparatur. vel que iugi fluit ſanguīe: et homīs qui dor̄mierit cum ea. ¶ Ca. xvj.

Locutuſq; ē dñs ad moiſen poſt mortem duor̄ filior̄ aaron: q̄n offerētes ignē alienū interfecti ſunt. et p̄cepit ei dicēs. Loquere ad aarō fratrē tuū. ne omī tpe ingrediatur ſanctuariū. q̄ē intra velū cor̄am .ꝛpiciatorio quo tegit̄ archa. ut nō moriat̄ q̄r in nube apparebo ſuper oraculū: niſi hec ante fecerit. Vitulū .p peccato offeret: et arietem in olocauſtū. Tunica linea veſtiet̄: femoralibus lineis verēda celabit. Accinget̄ zona linea: ꝛ idarim lineam imponet capiti. Hec enī veſtimēta ſunt ſca: q̄bus cunctis cū lotus fuerit induet̄. Suſcipietq; ab vniuerſa mlt̄itudine filior̄ ꝛ iſrl̄ duos hircos .p peccato: et vnū arietē in olocauſtū. Cumq; obtulerit vitulū et orauerit .p ſe et .p domo ſua. duos hircos ſtare faciet cor̄am dño in oſtio tabernaculi teſtimonij. mittēſq; ſuper vtrūq; ſor̄tē. vnā dño. et alterā capro emiſſario: cuius exierit ſors dño. offeret illū p̄ro peccato: cuius aūt in capr̄ū emiſſariū. ſtatuet eum viuū cor̄ā dño. ut fundet p̄ces ſup eū: et emittat eū in ſolitudinē. His rite celebratis. offeret vitulū: et rogās .p ſe et .p domo ſua immolabit eū. Aſſumptoq; thuribulo quod de p̄r̄unis altaris impleuerit. et hauriēs manu cōpoſitū thimiama in incenſum: ultra velū intrabit in ſcā. ut poſitus ſup ignē aromatibus nebula eor̄ et vapor̄ operiat oraculū q̄ē ſup̄a teſtimoniū: et nō moriat̄. Tollet q̄q; de ſanguīe vituli: ꝛ aſpget digito ſepties ſtra .ꝛpiciatorīū ad orientem. Cūq; mactauerit hircū .p peccato ppli inferet ſanguīnē eius intra velū ſicut p̄ceptū eſt de ſanguīne vituli: vt aſpergat e regiōe oraculi. et expiet ſcūarū ab immūdiciis filior̄ iſrahel: et a p̄uaricatiōibus eor̄. cunctiſq; peccatis. Iuxta hūc ritū faciet in tabernaculo teſtimonij q̄ē fixū ē inter eos: in medio ſor̄tiū habitatiōis eor̄. Nullus hoīm ſit in tabernaculo quādo pontifex ſanctuariū ingredit̄. ut roget p̄ro ſe et .p domo ſua. et .p vniuerſo cetu iſrahel: donec egrediatur tabernaculū. Cū aūt exierit ad altare q̄ē coram dño eſt. oret .p ſe: et ſumptū ſanguīnē vituli atq; hirci fundat ſup cornua eius per gyrū: aſpgēſq; digito ſepties. expiet ꝛ ſanctificet illud ab immunditiis filior̄ iſrahel. Poſtq; emūdauerit ſanctuariū. et tabernaculū. et altare. tunc offerat hircū viuentē: et poſita vtraq; manu ſup caput eius confitebitur oēs iniq̄tates filior̄ iſrahel. et vniuerſa delicta atq; peccata eor̄: que imprecās capiti eius emittet illum p̄ hoīnē paratum in deſertū. Cumq; portauerit hircus oēs

iniquitates eoꝝ in terrā solitariā. et dimissus fuerit in deserto. reuertet aarō in tabernaculū testimonij: et depositis vestibus q̄bus prius indutus erat cū intraret scūariū. relictisq; ibi. lauabit carnē suā in loco sctō: induetur q; vestibus suis. Et postq; egressus obtulerit holocaustū suū ac plebis. rogabit tam p se q; p ppl'o: et adipē q̄ oblatus ē p peccatis. adolebit sup altare. Ille vero q̄ dimiserit caprū emissariū. lauabit vestimēta sua et corpus aqua: et sic ingredietur in castra. Vitulū aūt et hircū qui p peccato fuerant immolati. et quoꝝ sanguis illatus ē in scūariū. ut expiatio cōpleret. asportabūt foras castra. i. oburēt igni tā pelles q; carnes eoꝝ ac fimū: et quicūq; cōbussent ea. lauabit vestimenta sua. et carnē aqua: et sic ingredietur castra. Entq; vobis hoc legittimū sempiternū. Mense aūt septimo decima die mensis affligetis aias vras: nullūq; opus facietis siue indigena siue aduena qui peregrinant inter vos. In hac die expiatio erit vestri atq; mūdatio: ab oībus peccatis vestris coram dño mūdabimini. Sabbatū enī requietionis est: et affligetis animas vras religione ppetua. Expiabit aūt sacerdos q̄ vnctus fuerit: et cuius manus iniciate sunt ut sacerdotio fungat pro patre suo. Induet q; stola linea et vestibus sanctis: et expiabit scūariū. et tabernaculū testimonij atq; altare: sacerdotes q̄q; et vniuersum populū. Erit q; hoc vobis legittimū sempiternū: ut oretis p filijs israhel. et p cunctis peccatis eoꝝ semel in anno. Fecit igitur sicut precepat dominus moysi. Ca. xvij.

ET locutus est dñs ad moysen dicēs. Loquere aaron et filijs eius et cūctis filijs israhel: dicēs ad eos. Iste ē sermo quē mādauit dñs dicēs. Homo quilibet de domo israhel. si occiderit bouē. aut ouē. siue caprā in castris vel extra castra. et nō obtulerit ad ostiū tabernaculi oblationē dño: sanguinis reus erit. Quasi si sanguinē fuderit: sic pibit de medio populi sui. Ideo sacerdoti offerre debent filij israhel hostias suas quas occidūt in agro. ut sanctificent dño ante ostiū tabernaculi testimonij: et immolēt eas hostias pacificas dño. Fundetq; sacerdos sanguinem sup altare dñi ad ostiū tabernaculi testimonij: et adolebit adipē in odorē suauitatis dño: et nequaq; vltra immolabūt hostias suas demonibus cū q̄bus fornicati sunt. Legittimū sempiternū erit illis. i. posteris eoꝝ. Et ad ipos dices. Homo de filijs israhel. et de aduenis qui pegrinant apud vos q̄ obtulerit holocaustū siue victimā. et ad ostiū tabernaculi testimonij nō adduxerit eā. vt offerat dño: interibit de ppl'o suo. Homo quilibet de domo israhel. et de aduenis qui peregrinant inter vos. si comederit sanguinē. obfirmabo faciē meā otra aīam illius. et disperdā eā de ppl'o suo: q; anima carnis in sanguine est: et ego dedi illū vobis ut sup altare in eo expietis p aīabus vris: et sanguis p anime piaculo fit. Idcirco dixi filijs israhel. Omnis anima ex vobis non comedet sanguinē: nec ex aduenis qui peregrinant apud vos. Homo quicūq; de filijs israhel. et de aduenis qui pegrinant apud vos. si venatione atq; aucupio ceperit ferā vel auē q̄bus vesci licitū est: fundat sanguinē eius et operiat illū terra. Anima enī oīs carnis in sanguine est. Vnde dixi filijs israhel. Sanguinē vniuerse carnis non comedetis: q; aīa carnis in sanguine est: et quicūq; comederit illū interibit. Anima que comederit morticinū vel captū a bestia. tam de indigenis q; de aduenis lauabit vestimenta sua et semetipm aqua: et otaminatus erit vsq; ad vesperū: et hoc ordine mūdus fiet. Q̄d si nō lauerit vestimēta sua vel corpus portabit iniquitatē suā. Ca. xviij.

LOcutusq; est dñs ad moysen dicens. Loquere filijs israhel: et dices ad eos. Ego sū dñs deus vester. Iuxta consuetudinem terre egipti in q̄ habitastis. non facietis: et iuxta morē regionis chanaan. ad quā ego introducturus sum vos. nō agetis: nec in legittimis eoꝝ ābulabitis. Facietis iudicia mea et p̄cepta mea seruabitis: et ambulabitis in eis. Ego dñs deus vr̄. Custodite leges meas atq; iudicia: que faciēs homo viuet in eis. Ego dñs deus vester. Omnis homo ad p̄ximā sanguinis sui nō accedet: vt reuelet turpitudinē eius. Ego dñs. Turpitudinē patris tui et turpitudinē matris tue nō

discoopies. Mater tua est: nō reuelabis tur
pitudinē eius. Turpitudinē vxoris patris
tui nō discoopies. turpitudo enī p̄ris tui est
Turpitudinē sororis tue ex p̄re siue ex ma
tre q̄ domi vel foris genita ē. nō reuelabis.
Turpitudinē filie filij tui vel neptis ex filia
nō reuelabis: q2 turpitudo tua ē. Turpitu-
dinē filie vxoris patris tui quā pepit patri
tuo. et ē soror tua: nō reuelabis. Turpitudi
nē sororis p̄ris tui nō discoopies: q2 caro
est p̄ris tui. Turpitudinē sororis m̄ris tue
nō reuelabis: eo q̄ caro sit matris tue. Tur-
pitudinē patrui tui non reuelabis: nec acce-
des ad vxorē eius: q̄ tibi affinitate ɔiūgit̄
Turpitudinē nurus tue nō reuelabis. q2 vx
or filij tui est: nec discooperies ignominiā
eius. Et vxorem fratris sui nullus accipiet
Turpitudinē vxoris f̄ris tui nō reuelabis:
q2 turpitudo fratris tui ē. Turpitudinē vxo
ris tue et filie eius non reuelabis. Filiā filij
eius. et filiā filie illius nō sumes. ut reueles
ignominiā eius: q2 caro illius sunt. et talis
coitus incestus est. Sororē vxoris tue in pe
licatū illius nō accipies: nec reuelabis tur-
pitudinē eius adhuc illa viuēte. Ad mulie
rē que patit̄ mēstrua nō accedes: nec reue-
labis feditatē eius. Cū vxore ꝓximi tui nō
coibis: nec semis cōmixtione maculaberis.
De semini tuo nō dabis vt ɔsecret̄ ydolo
moloch: nec pollues nomē dei tui. Ego dn̄s.
Cū masculo nō cōmiscearis coitu femineo
q2 abhomiatio est. Cū omi pecore nō coi-
bis: nec maculaberis cū eo. Mulier nō suc-
cūbet iumēto. nec miscebit̄ ei: q2 scelus est.
Nec polluami in oībus his q̄bus ɔtami-
nate sunt vniuerse gētes. quas ego eiciā añ
ɔspectū vr̄m: et q̄bus polluta ē terra. cuius
ego scelera visitabo: ut euomat habitato-
res suos. Custodite legittima mea atq3 iu-
dicia: ut nō faciatis ex oībus abhomiatio
nibus istis tā indigena q̄3 colonus q̄ pegri
nant̄ apud vos. Om̄s enī execratiōes istas
fecerūt accole terre q̄ fuerūt añ vos: et pollu
erūt eā. Cauete g̊ne et vos sil'ir euomat cū
paria feceritis: sicut euomuit gentē que fuit
ante vos. Omnis aīa q̄ fecerit de abhomi
nationibus his quippiā: peribit de medio
ꝓpl'i sui. Custodite mādata mea. Nolite fa
cere que fecerunt hi qui fuerūt ante vos: et
ne polluamini in eis. Ego dn̄s deus vester.

Locutusq3 est dn̄s ad moi- ¶ Ca. xix.
sen dicēs. Loquere ad omnē cetū fi-
liorꝫ isrl': et dices ad eos. Sancti estote: q2
ego scūs sum dn̄s deus vester. Vnusquisq3
p̄rem suū ⁊ m̄rez suā timeat. Sabbata mea
custodite. Ego dn̄s deus vester. Noli ɔuer
ti ad ydola: nec deos ɔflatiles facietis vo
bis. Ego dn̄s deus vester. Si immolaueri-
tis hostiā pacificorꝫ dn̄o. vt sit placabilis:
eo die quo fuerit immolata comedetis eā:
et die altero. Quicq̄d autē residuū fuerit in
diē tertiū: igne cōburetis. Si quis post bi-
duū comederit ex ea. ꝓfanus erit et impie
tatis reus. portabitq3 iniq̄tatē suā. q2 sct̄m
dn̄i polluit: et peribit aīa illius de ꝓpl'o suo
Cūq3 messueris segetes terre tue. nō tonde
bis vsq3 ad solū sup̄ficiē terre. nec remanē
tes spicas colliges: neq3 in vinea tua race-
mos et grana decidētia cōgregabis: s3 pau
peribus ⁊ pegrinis carpēda dimittes. Ego
dn̄s deus vr̄. Nō facietis furtū: nec mētie-
mini: nec decipiet vnusquisq3 proximū suū
Nō piurabis in noīe meo: nec pollues no
mē dei tui. Ego dn̄s. Nō facies calumniā
ꝓximo tuo: nec vi opprimes eū. Nō mora
bit̄ opus mercēnarij tui apud te usq3 ma-
ne. Nō maledices surdo. nec corā ceco po-
nes offendiculū: sed timebis dn̄m deū tuū:
q2 ego sum dn̄s. Nō facies q̄d iniquū est:
nec iniuste iudicabis. Nō ɔsideres p̄sonā
paupis: nec honores vultū potētis. Iuste
iudica ꝓximo tuo. Nec eris crimiator: nec
susurro in populis. Nō stabis ɔtra sangui-
nē ꝓximi tui. Ego dn̄s. Non odens fratrē
tuū in corde tuo: sed publice argue eum: ne
habeas sup̄ illo peccatū. Nō queras vltio-
nē: nec memor eris iniurie ciuiū tuorꝫ. Di-
liges amicū tuum sicut teipsum. Ego dn̄s.
Leges meas custodite. Iumentū tuū nō fa-
cies coire cū alterius generis animātibus.
Agrū tuū nō seres diuerso semīe. Veste q̄
ex duobus texta est. nō indueris. Homo si
dormierit cū muliere coitu seminis q̄ sit an
cilla etiā nobilis. et tn̄ p̄cio nō redēpta. nec
libertate donata: vapulabūt ambo et non
morient̄: q2 nō fuit libera. Pro delicto autē

ſuo offerat dño ad oſtium tabernacuh teſti
monij anetẽ: ozabitq3 ꝓ eo ſacerdos et pzo
peccato eius cozã dño. et repzopiciabit ei:
dimittet q3 peccatũ. Quãdo ingreſſi fuentis
terrã. et plantauentis in ea ligna pomifera:
auferetis ꝓpucia eoz. Poma que germinãt
immũda erũt vobis: nec edetis ex eis. Quar
to aũt anno oĩs fructus eoz ſanctificabit:
laudabilis dño. Quĩto aũt anno comedetis fructus: cõgregãtes poma que ꝓferunt.
Ego dñs deus veſter. Nõ comedetis car-
nem cũ ſanguine. Non auguriabimini: nec
obſeruabitis ſomnia. Neq3 in rotundũ at-
tondebitis comã: nec radetis barbã. Et ſu
per moztuo nõ incidetis carnes vr̃as: neq3
figuras aliq̃s aut ſtigmata facietis vobis.
Ego dñs. Ne ꝓſtituas filiã tuã: ne ꝺtami
net terra ⁊ impleat pziaculo. Sabbata mea
cuſtodite: et ſanctuariũ meũ metuite. Ego
dñs. Nõ ꝺeclinetis ad magos: nec ab aru
ſpicibus aliq̃d ſcſcitemini: ut polluamini ꝑ eos.
Ego dñs deus veſter. Cozã cano capite cõ
ſurge: et honoza pſonã ſenis: et time dñm
deũ tuũ. Ego ſum dñs. Si habitauerit ad-
uena in terra veſtra. et mozatus fuerit inter
vos. nõ exprobzetis ei: ſed ſit inter vos qua
ſi indigena: et diligetis eum quaſi voſmet-
ipſos. Fuiſtis enĩ et vos aduene in terra egi
pti. Ego dñs deus veſter. Nolite facere iniq-
uũ aliq̃d in iudicio: in regula. in põdere. in
mẽſura. Statera iuſta. et equa ſint põdera
iuſtus modi⁹: equuſq3 ſextarius. Ego dñs
deus veſter: qui eduxi vos de terra egipti.
Cuſtodite omnia p̃cepta mea et vniuerſa
iudicia: et facite ea. Ego dñs. ¶ Ca. xx.

Locutuſq3 eſt dñs ad moiſen dicens.
Hec loquens filiis iſrahel. Homo de
filiis iſrl̃ et de aduenis q̃ habitãt in iſrahel:
ſi quis dederit de ſemine ſuo ydolo moloch.
mozte moziatur. Populus terre lapidabit
eũ: et ego ponã faciẽ meã ꝺtra illũ. ſuccidã-
q3 eũ de medio ꝓpli ſui: eo q ꝺedent de ſe-
mine ſuo moloch. et cõtaminauerit ſcũariũ
meũ. ac pollluerit nomen ſanctũ meũ. Qꝺ ſi
neglgẽs ꝓpli terre et q̃ſi parũpendẽs im-
periũ meũ. ꝺimiſerit hoiem qui dedit de ſe
mine ſuo moloch. nec voluerit eũ occidere:
ponã faciẽ meã ſup hoiem illũ et cognatio
nem eius: ſuccidãq3 et ipm et oñes qui cõ
ſenſerũt ei. vt foznicaret cũ moloch de me
dio ꝓpli ſui. Anima q̃ declinauerit ad ma-
gos et ariolos et foznicata fuerit cũ eis: po-
nã faciẽ meã ꝺtra eã: et interficiã illã de me
dio ꝓpli ſui. Sanctificamini. et eſtote ſancti
quz ego ſanctus ſum dñs deus veſter. Cuſto
dite pcepta mea: et facite ea. Ego dñs: qui
ſanctifico vos. Qui maledixerit pri ſuo aut
matri mozte moziat. Patri matriq3 q̃ male
dixerit: ſanguis eius ſit ſup eũ. Si mechatus
q̃s fuerit cũ vxoze alterius. et adulteriũ per
petrauerit cũ cõiuge ꝓximi ſui: mozte mo-
riat et mechus et adultera. Qui dozmierit
cũ nouerca ſua ⁊ reuelauerit ignominiã pa
tris ſui: mozte moziant ambo. Sanguis eo
rũ ſit ſup eos. Si quis dozmierit cũ nuru ſua
vterq3 moziat: quia ſcelus operati ſũt. ſanguis
eoz ſit ſup eos. Qui dozmierit cũ maſculo
coitu femineo. vterq3 operatus ẽ nefas: mo-
te moziant. ſit ſanguis eoz ſuper eos. Qui
ſuzpza vxozẽ filiã. duxerit matrẽ eius: ſcelus
operatus eſt viuus ardebit cũ eis: nec pma-
nebit tm̃ nefas in medio veſtri. Qui cũ iu-
mento et pecoze coierit. mozte moziat: pe-
cus q̃q3 occidite. Mulier q̃ ſuccubuerit cuĩh
bet iumẽto: ſimul interficiet cũ eo. ſanguis
eoz ſit ſup eos. Qui acceperit ſozozẽ ſuã. fi-
liã pris ſui vel filiã mris ſue. et viderit turpi
tudinẽ eius. illaq3 ꝺſpexerit fratris ignomi-
niã: nefariã rẽ operati ſunt. Occidentur in ꝺſpe
ctu ꝓpli: eo q turpitudinẽ ſuã mutuo reue-
lauerint: et portabũt iniq̃tatẽ ſuã. Qui co-
ierit cũ mulhere in fluxu mẽſtruo ⁊ reuelaue
rit turpitudinẽ eius. ipaq3 aperuerit fontẽ ſan
guinis ſui: interficientur ambo de medio ꝓpli
ſui. Turpitudinẽ matertere et amite tue nõ
diſcoopries. qui hoc fecerit ignominiã carn-
is ſue nudauit: portabũt ambo iniquitatẽ
ſuã. Qui coierit cũ vxoze patrui vel auũculi
ſui et reuelauerit ignominiã cognatiõis ſue
portabũt ambo peccatũ ſuũ. Abſq3 liberis
morientur. Qui duxerit vxozẽ fratris ſui. rem
facit illicitam. turpitudinẽ fris ſui reuelauit
abſq3 filiis erit. Cuſtodite leges meas atq3
iudicia et facite ea: ne et vos euomat terra
quã intraturi eſtis ⁊ habitatur. Nolite am
bulare in legittimis nationũ: quas ego ex-

pulsurus sum ante vos. Omia enī hec fecerunt: et abhominatus sum eas. Vobis aūt loquor. Possidete terrā eoꝝ quā dabo vobis in hereditatē: terrā fluentē lacte ⁊ melle Ego dñs deus vester: q̄ separaui vos a ceteris ppl'is. Sepate ergo et vos iumentū mūdū ab immūdo: et auem mundā ab immūda. Ne polluatis animas vestras in pecore et auibus. et cūctis q̄ mouentī in terra: et que vobis ostēdi esse polluta. Eritis sancti mihi: qz scūs sum ego dñs: et separaui vos a ceteris ppl'is ut essetis mei. Vir siue mulier in q̄bus pythonicus vl' diuinationis fuerit spūs. morte morianī: lapidibus obruent eos. sanguis eoꝝ sup illos. ¶ Ca. xxi.

Dixit q̄q̄ dñs ad moysen. Loquere ad sacerdotes filios aarō: et dices ad eos. Ne ꝺtamineī sacerdos in mortibus ciuiū suorū. nisi tm̄ in ꝺsanguineis et ꝓpinquis: id ē sup patrē et matrē et filiū et filiā. fratrē q̄q̄ et sororē virginē. que nō est nupta viro: ſz nec in p̄ncipe ppl'i sui ꝺtaminabit. Nec radent caput. nec barbā: neq̄ i carnibus suis facient incisuras. Sancti erūt deo suo: et non polluāt nomē eius. Incensum enī dñi. ⁊ panes dei sui offerūt: et ideo sancti erūt. Scortū et vile ꝓstibulū nō ducet vxorē: nec eā que repudiata ē a marito. qz ꝺsecratus est deo suo: et panes ꝓpositiōis offert. Sit ergo sanctus: qz et ego scūs sum dñs q̄ sanctifico vos. Sacerdotis filia si deprehēsa fuerit in stupro. et violauerit nomen p̄ris sui: flāmis exuret. Pontifex id est sacerdos maximus inter fratres suos. sup cuius caput fusum ē vnctiōis oleū. et cuius manus in sacerdotio ꝺsecrate sunt. vestitusq̄ est sanctis vestibus: caput suū nō discooperiet. vestimēta nō scindet: et ad oēm mortuū nō ingrediet omīno. Sup p̄re q̄q̄ suo et mīre nō ꝺtaminabit: nec egrediet de sanctis. ne polluat scūariū dñi: qz oleū scē vnctionis dei sui sup eū est. Ego dñs. Virginē ducet vxorē. viduā aūt et repudiatā et sordidā atq̄ meretricē nō accipiet. sed puellā de populo suo: ne cōmisceat sturpē generis sui vulgo gentis sue: qz ego dñs qui sanctifico eum. Locutusq̄ est dñs ad moysen dicens. Loquere ad aaron. Homo de semine tuo per familias qui habuerit maculā non offeret panes deo suo: nec accedet ad ministerium eius. Si cecus fuerit. si claudus. si vel paruo vel grādi et torto naso: si fracto pede. si manu. si gibbus. si lippus. si albuginē habēs in oculo. si iugē scabiē. si impetiginē in corpe. vel hernioſus: omis qui habuerit maculā de semie aaron sacerdotis. nō accedet offerre hostias dño nec panes deo suo. Vescetur tm̄ panibus q̄ offerunt in scūario. ita dum taxat. ut intra velū nō ingrediat: nec accedat ad altare qui maculā habet: et ꝺtaminare nō debet scūariū meū. Ego dñs q̄ sanctifico eos. Locutus est ergo moyses ad aaron et ad filios eius et ad oēm isrl': cuncta que sibi fuerāt imperata. ¶ Ca. xxii.

Locutus q̄q̄ ē dñs ad moysen dicens. Loquere ad aarō et ad filios eius. ut caueant ab his q̄ ꝺsecrata sunt filioꝝ isrl': et nō ꝺtaminēt nomē sanctificatoꝝ mihi. q̄ ipsi offerūt. Ego dñs. Dic ad eos: et ad posteros eoꝝ. Omis hō qui accesserit de stirpe vra ad ea q̄ ꝺsecrata sunt. et q̄ obtulerunt filij isrl' dño in quo ē immūdicia: peribit coram dño. Ego sum dñs. Homo de semie aaron qui fuerit lepꝛosus. aut patiēs fluxū seminis nō vescet de his q̄ sanctificata sunt mihi: donec sanet. Qui tetigerit immūdū sup mortuo. et exquo egredit semē q̄si cortus. et q̄ tangit reptile et q̄dlibet immundū cuius tactus ē sordidus. immūdus erit usq̄ ad vesperū: et nō vescet his q̄ sanctificata sunt: ſz cū lauerit carnē suā aq̄. et occubuerit sol. tūc mūdatus vescet de sctificatis. qz cibus illius ē. Morticinū. ⁊ captū a bestia nō comedet: nec polluet in eis. Ego sū dñs Custodiāt p̄cepta mea. ut nō subiaceāt peccato. ⁊ morianī in scūario cū polluerint illō. Ego dñs: q̄ sanctifico eos. Omis alienigena nō comedet de sanctificatis. Inquilinus sacerdotis. ⁊ mercenarius nō vescent ex eis Quē autē sacerdos emerit. et qui vernaculus domus eius fuerit: hi comedent ex eis. Si filia sacerdotis cuilibet ex populo nupta fuerit: de his que sanctificata sunt. et de primitijs nō vescetur. Sin autē vidua vel repudiata ⁊ absq̄ liberis reuersa fuerit ad domū patris sui: sicut puella consueuerat.

aletur cibis patris sui. Omnis alienigena comedendi ex eis nō habet potestatē. Qui comederit de sanctificatis ꝑ ignorātiā. addet quintā ꝑtē cū eo qđ comedit. et dabit sacerdoti ī scūariū. nec ꝯtaminabūt sanctificata filioꝝ israhel. q̄ offerunt̄ dño: ne forte sustineāt iniq̄tatē delicti sui. cū sanctificata comederint. Ego dñs: qui sanctifico eos Locutusq̄ ē dñs ad moisen dicēs. Loq̄re ad aaron et filios eius. et ad oēs filios isrl̄: dicesq̄ ad eos. Homo de domo isrl̄ et de aduenis q̄ habitāt apud vos. qui obtulerit oblationē suā vel vota soluēs vel spōte offerens: quicq̄d illud obtulerit in olocaustū dñi vt offerat̄ ꝑ vos: masculus immaculatus erit ex bobus. ex ouibus. et ex capris. Si maculā habuerit. nō offeretis: neq̄ erit acceptabile. Homo qui obtulerit victimā pacificoꝝ dño. vel vota soluēs vel sponte offerēs tā de bobus q̄ꝫ de ouibus: immaculatū offeret. ut acceptabile sit. Omīs macula nō erit in eo. Si cecum fuerit. si fractū. si cicatricē habēs. si papulas aut scabiē. aut impetiginē. nō offeretis ea dño: nec adolebitis ex eis sup altare domini. Bouē et ouē aure et cauda amputatis. volūtarie offerre potes: votū aūt ex his solui nō pōt. Omne animal qđ vel cōtritis. vel tusis. vel sectis. ablatisq̄ testiculis est. nō offeretis dño: et in terra vr̄a hoc oīno ne faciatis. De manu alienigene nō offeretis panes deo vestro. et quicq̄d aliud dare voluerit. q2 corrupta et maculata sunt omīa: nō suscipietis ea. Locutusq̄ est dñs ad moisen dicēs. Bos. ouis. et capra cū genita fuerint. septē diebus erūt sub vbere matris sue: die aūt octauo et deinceps offerri poterūt dño. Siue illa bos siue ouis nō immolabunt̄ vna die cū fetibus suis. Si immolauerit hostiā pro gratiarū actione dño. ut possit esse placabilis: eodē die comedetis eā. Nō remanebit q̄cq̄ꝫ in mane alterius diei. Ego dñs. Custodite mādata mea: et facite ea. Ego dñs. Ne polluatis nomen meū sanctū: ut sanctificer in medio filiorū israhel. Ego dñs. qui sanctifico vos: et eduxi de terra egipti. ut essem vobis in deū. Ego dñs. ¶ Ca. xxiij.

Locutusq̄ est dñs ad moisen dicens. Loquere filijs israhel: et dices ad eos. He sunt ferie dñi: quas vocabitis scās. Sex diebus facietis opus: dies septimus q2 sabbati req̄es ē. vocabit̄ scūs. Om̄e opus nō facietis in eo. Sabbatū dñi est in cūctis habitatiōibus vr̄is. He sunt g° ferie dñi scē: q̄s celebrare debetis tp̄ibus suis. Mense p̄mo quartadecima die mēsis ad vesperū phase dñi est: et quītadecima die mensis huius sollēnitas azimorū dñi est. Septē diebus azima comedetis. Dies p̄mus erit vobis celeberrim⁹ sanctusq̄. Om̄e opus ꝟuile nō facietis in eo: sed offeretis sacrificiū in igne dño septē diebus. Dies aūt septimus erit celebrior ⁊ sanctior: nullūq̄ ꝟuile opus facietis in eo. Locutusq̄ ē dñs ad moisen dicens. Loquē filijs isrl̄: et dices ad eos. Cū ingressi fueritis terrā quā ego dabo vobis et messueritis segetē: feretis manipulos spicarū p̄mitias messis vestre ad sacerdotem. Qui eleuabit fasciculū coram dño. ut acceptabilis sit ꝓ vobis altero die sabbati: et sanctificabit illū. Atq̄ in eodē die q° manipulus ꝯsecrat̄. cedet̄ agnus immaculatus anniculus ī olocaustū dñi: et libamēta offerent̄ cū eo due decime simile ꝯsperse oleo in incēsum dñi odoremq̄ suauissimū: liba q°q̄ vini. quarta ꝑs hin. Panē et pollentā et pultes nō comedetis ex segete: vsq̄ ad diē qua offeratis ex ea deo vr̄o. Preceptū est sempiternū ī generatiōibus. cūctisq̄ habitaculis vestris. Numerabitis g° ab altero die sabbati in q° obtulistis manipulū p̄mitiarū septē ebdomadis plenas. usq̄ ad alterā diē expletiōis ebdomade septime id est q̄nq̄ginta dies: et sic offeretis sacrificiū nouū dño. ex omībus habitaculis vr̄is. panes p̄mitiarū duas de duabus decimis simile fermētate: q°s coquetis in p̄mitias dñi Offeretisq̄ cū panibus septē agnos immaculatos anniculos. et vitulū de armēto vnū et arietes duos: ⁊ erūt in olocaustū cū libamētis suis in odorē suauissimū dño. Facietis et hircū ꝓ pctō: duosq̄ agnos āniculos hostias pacificoꝝ. Cūq̄ eleuauerit eos sacerdos cū panibus p̄mitiarū corā dño: cedent in vsum eius. Et vocabitis hunc diē celeberrimū atq̄ sanctissimū. Omne opus

ſeruile nō facietis in eo. Legittimū ſempiter
nū erit in cūctis habitaculis et generationi
bus veſtris. Poſtq̄ autē meſſuentis ſegetē
terre veſtre. nō ſecabitis eā uſq̄ ad ſolum:
nec remanētes ſpicas colligetis: ſed pau pi-
bus et peregrinis dimittetis eas. Ego ſum
dñs deus veſter. Locutuſq̄ ē dñs ad moi-
ſen dicēs. Loquere filijs iſrl̄. Menſe ſeptīo
p̄ma die menſis erit vobis ſabbatū memo
riale clangētibus tubis: et vocabit̄ ſanctū
Oīne opus ſeruile nō facietis in eo: et offe
retis olocauſtū dño. Locutuſq̄ eſt dñs ad
moiſen dicēs. Decimo die mēſis huius ſe-
ptimi dies expiationū erit celeberrimus. et
vocabit̄ ſanctus: affligetiſq̄ aias vras in
eo: et offeretis olocauſtū dño. Oīne opus
ſeruile nō facietis in tpe diei huius. q̄ dies
ꝓpiationis eſt: ut ꝓpicet̄ vobis dñs deus
veſter. Omis aia que afflicta nō fuerit die
hac. peribit de pplis ſuis: et q̄ operis quip-
piā fecerit: delebo eā de pplo ſuo. Nihil er-
go opis facietis in eo. Legittimū ſempiter
nū erit vobis in cūctis generationibus ha-
bitationibus vris. Sabbatū requietionis ē:
et affligetis aias vras. A die nono mēſis
ſeptimi. a veſpero uſq̄ ad veſperū celebra-
bitis ſabbata veſtra. Et locutus eſt dñs ad
moiſen dicēs. Loquere filijs iſrl̄. A quīto
decimo die mēſis huius ſeptimi erūt fere
tabernaculoꝝ ſeptē diebus dño. Dies p̄-
mus vocabit̄ celeberrimus atq̄ ſctiſſimus
Oīne opus ſeruile nō facietis in eo: et ſeptē
diebus offeretis olocauſta dño. Dies o̊q̄
octauus erit celeberrimus atq̄ ſanctiſſimus
et offeretis olocauſtū dño. eſt enī cetus atq̄
collecte. Oīne opus ſuile nō facietis in eo.
He ſunt fere dñi quas vocabitis celeberri-
mas atq̄ ſanctiſſimas: offeretiſq̄ in eis ob
lationes dño. olocauſta et libamēta iuxta
ritū vniuſcuiuſq̄ diei: exceptis ſabbatis do
mini donisq̄ veſtris. et q̄ offeretis ex voto
vel que ſpōte tribuitis dño. A quintodeci
mo ergo die menſis ſeptimi quādo cōgre-
gauerit is oīes fructus terre veſtre. celebra
bitis feras dñi ſeptē diebus. Die p̄mo et
die octauo erit ſabbatū: id eſt requies. Su
metiſq̄ vobis die p̄imo fructus arboris
pulcherrime ſpatulaſq̄ palmarū et ramos
ligni denſarū frondiū. et ſalices de torrēte.
et letabimini cora dño deo veſtro: celebra
bitiſq̄ ſollēnitatē eius ſeptē diebus p anū
Legittimū ſempiternū erit in generatiōni-
bus veſtris. Menſe ſeptimo feſta celebra-
bitis: et habitabitis in vmbraculis ſeptē
diebus. Omis qui de genere eſt iſrl̄. mane
bit in tabernaculis: ut diſcāt poſteri vri q̄ in
tabernaculis habitare fecerim filios iſrl̄. cū
educerē eos de terra egipti. Ego dñs deus
veſter. Locutuſq̄ eſt moiſes ſup ſollēnita-
tibus dñi ad filios iſrl̄. Ca. xxiiij.
ET locutus eſt dñs ad moiſen dicēs.
Precipe filijs iſrl̄: ut afferāt tibi oleū de oli-
uis puriſſimū ac lucidū ad ocinnādas lu-
cernas iugiter extra velū teſtiōnij. in taber
naculo federis. Ponetq̄ eas aarō a veſpe-
re uſq̄ in mane cora dño: cultu rituq̄ ꝑpe
tuo in generatiōibus vris. Sup cādelabrū
mundiſſimū ponent̄ ſemp in cōſpectu dñi.
Accipies q̊q̄ ſimilā. et coques ex ea duo-
decim panes: q̄ ſinguli habebūt duas deci
mas. Quoꝝ ſenos alterni ſecus ſup menſā
puriſſimā cora dño ſtatues. et pones ſuper
eos thus lucidiſſimū: vt ſit panis in moni-
mentū oblatiōis dño. Per ſingula ſabbata
mutabunt̄ cora dño. ſuſcepti a filijs iſrl̄ fe
dere ſempiterno: erūtq̄ aarō et filioꝝ eius
ut comedāt eos in loco ſctō: q̄ ſctm ſctōꝝ
eſt de ſacrificijs dñi iure ꝑpetuo. Ecce aūt
egreſſus filius mulieris iſrahelitidis. quē pe
pererat de viro egiptio inter filios iſrl̄: iur-
gatus eſt in caſtris cū viro iſrahelite. Cūq̄
blaſphemaſſ3 nomē dñi. et maledixiſſet ei:
adductus ē ad moiſen. Vocabat̄ aūt mat̄
eius ſalumith filia dabri de tribu dan. Et
ſeruntq̄ eū in carcerē: donec noſcent q̄d iu-
beret dñs. Qui locutus ē ad moiſen dicēs.
Educ blaſphemū extra caſtra: ⁊ ponāt oēs
q̄ audierūt manus ſuas ſup caput eius et
lapidet eū ꝑplus vniuerſus: et ad filios iſrl̄
loqueris. Homo q̄ maledixerit deo ſuo por
tabit peccatū ſuū: et q̄ blaſphemauerit no-
mē dñi: morte moriat̄. Lapidibus oppri-
met eum omis multitudo pplī. Siue ille ci-
uis ſeu peregrinus fuerit: qui blaſphemaue
rit nomē domini morte moriat̄. Qui ꝑcuſ
ſerit ⁊ occiderit hoiem morte moriat̄. Qui

pcussent animal·reddat vicariū:id ē aiam ꝓ aia·Qui irrogauerit maculā cuilibet ciui um suoꝝ:sicut fecit·sic fiet ei· Fracturā ꝓ fractura:oculū ꝓ oculo:dentē ꝓ dente restituet·Qualē inflixerit maculā:talē sustinere cogetur· Qui pcusserit iumentū:reddat aliud· Qui pcusserit hoiem:punietur·Equū iudiciū sit inter vos·siue pegrinus·siue ciuis peccauerit:qz ego sum dñs deus vester·Locutusqz est moses ad filios isrl':et eduxerūt eū q̄ blasphemauerat extra castra:ac lapidibus oppresserūt· Fecerūtqz filij israhel:sicut pceperat dñs moysi· ¶ Ca·xxv·

Locutusqz ē dñs ad moysen in monte sinai dicēs· Loquere filijs isrl':et dices ad eos·Quādo ingressi fuerit terrā quā ego dabo vobis:sabbatiset sabbatū dño·Sex annis seres agrū tuū: et sex annis putabis vineā tuam:colligesqz fructus eius·Septimo aūt anno sabbatū ent terre:requietiōis dñi·Agrum nō seres:et vineā nō putabis· Que sponte gignet humus·non metes:et vuas primitiarū tuaꝝ nō colliges q̃si vindemiā·Annus enī requietionis terre est·Sed erūt vobis in cibū:tibi·t seruo tuo·ancille et mercēnario tuo:et aduene q̄ pegrinat̃ apd te·Iumētis tuis et pecoribus oia q̄ nascunt̃ pbebūt cibū· Numerabis q̄qz tibi septem ebdomadis annoꝝ·id ē septies septē que simul faciūt q̄draginta nouē:et dāges bucina mēse septimo decima die mēsis ꝓpriationis tpe in vniuersa terra vra·Sanctificabisqz annū q̄nquagesimū et vocabis remissionē cūctis habitatoribꝰ terre tue·Ipse est enī iubileus·Reuertet̃ hō ad possessionē suā:et vnusquisqz rediet ad familiā pristinā:qz iubileus est·et quinq̄gesimus annus·Nō seretis atqz metetis:spōte in agro nascentia·et primitias vindemie nō colligetis·ob sanctificationē iubilei:sz statim ablata comedetis·Anno iubilei rediēt oēs ad possessiones suas·Quādo vendes quippiā ciui tuo·vel emes ab eo·ne contristes fratrē tuū:sz iuxta numerū ānoꝝ iubilei emes ab eo: et iuxta supputationē frugū vendet tibi· Quāto plus anni remāserint post iubileū·tāto crescet et pciū:q̄to minus tpis numerauerit·tāto minoris et emptio estimabit·

Tempus enī frugū vendet tibi·Nolite affligere contribules vros:sz timeat vnusquisqz deū suū:qz ego dñs deus vester· Facite pcepta mea·et iudicia custodite·et implete ea·ut habitare possitis i terra absqz vllo pauore:et gignat vobis humus fructus suos q̄bus vescamini usqz ad saturitatē:nullius impetū formidātes·Qd si dixeritis·q̄d comedemus ānо septimo si nō seuerimus·neqz colligerimus fruges nras:dabo bñdictionē meā vobis anno sexto·et faciet fructus triū ānoꝝ·seretisqz āno octauo· et comedetis veteres fruges usqz ad nonū annū·Donec noua nascant̃·edetis vetera· Terra q̄qz nō veneat in ppetuū qz mea ē:et vos aduene et coloni mei estis·Vnde cūcta regio possessionis vre sub redēptionis conditione vendet̃·Si attenuatus frater tuus vēdiderit possessiunculā suā·et voluerit ꝓpinquus eius:pōt redimere qd ille vendiderat·Sin aūt nō habuerit ꝓximū·et ipe pciū ad redimendū potuerit inuenire:cōputabunt̃ fructus ex eo tpe quo vēdidit·et qd reliquū ē reddet emptori:sicqz recipiet possessionē suam·Qd si nō inuenerit manus eius ut reddat pciū: habebit emptor qd emerat usqz ad annū iubileū·In ipo enī omis venditio redit ad dñm:et ad possessorē pristinū· Qui vendiderit domū intra vrbis muros:habebit licentiā redimēdi donec vnus impleat̃ annus·si nō redimerit et anni circulus fuerit euolutus: emptor possidebit eā· et posteri eius in ppetuū:et redimi nō potent etiā in iubileo·Sin aūt i villa fuerit domus q̄ muros nō habz:agroꝝ iure vendet̃·si añ redēpta non fuerit:in iubileo reuertet̃ ad dñm· Edes leuitarū q̄ in vrbibus sūt:semp pnt redimi·Si redēpte nō fuerint·in iubileo reuertent̃ ad dños:qz domus vrbiū leuitarū ꝓ possessionibus sūt inter filios isrl'·Suburbana aūt eoꝝ nō veneat:qz possessio sempiterna est·si attenuatus fuerit frr tuus·t infirmus manu· et susceperis eū q̃si aduenā et pegrinū et vixerit tecū:ne accipias usuras ab eo nec āplius qz dederis· Time deū tuū:ut viuere possit frater tuus apud te·Pecuniā tuā nō dabis ei ad usurā:et frugū sup abundantiam non exiges· Ego dñs deus vester:qui

eduxi vos de terra egipti. ut darem vobis
terrā chanaan: et essem vr̄ deus. Si paupta
te cōpulsus vēdiderit se tibi frater tuus: nō
eū opprimes seruitute famulorꝫ: sed quasi
mercēnarius ⁊ colonus erit. Vsqꝫ ad annū
iubileū opabit̄ apud te: et postea egredietur
cū liberis suis: et reuertet̄ ad cognationē et
ad possessionē patrū suorꝫ. Mei enī serui sūt
et ego eduxi eos de terra egipti. Nō veneāt
ꝯditione seruorꝫ. Ne affligas eum ꝑ potē-
tiam: sed metuito deū tuū. Seruus et ancilla
sint vobis de natiōibus q̄ in circuitu vestro
sunt. et de aduenis q̄ pegrinant̄ apud vos
vel q̄ ex his nati fuerint in terra vr̄a. Hos
habebitis famulos: et hereditario iure trās-
mittetis ad posteros: ac possidebitis in eter
nū. Fratres aūt vr̄os filios israhel. ne oppri
matis ꝑ potentiā. Si inualuerit apud vos
manus aduene atqꝫ pegrini. et attenuatus
frater tuus vendiderit se ei. aut cuiq̄ꝫ de stir-
pe eius: post venditionē potest redimi. Qui
voluerit ex fratribus suis. redimet eū: et pa
truus et patruelis. et ꝯsanguineus. et affinis.
Si autē et ipe potuerit. redimet se: supputa
tis dūtaxat annis a tpe venditiōis sue usqꝫ
in annū iubileū: et pecunia qua vēditus fue
rat iuxta annorꝫ numerū. et rationē mercē-
narij supputata. Si plures fuerint anni q̄ re-
manēt usqꝫ ad iubileū. scd̄m hos reddet et
preciū: si pauci. ponet rationē cum eo iuxta
annorꝫ numerū: et reddet emptori qd̄ reli-
quū est. annorꝫ q̄bus ante seruiuit mercedi
bus cōputatis. Nō affliget eū violenter in
ꝯspectu tuo. Qd̄ si ꝑ hec redimi nō potuerit:
anno iubileo egredietur cū liberis suis. Mei
enī sunt serui filij israhel: quos eduxi de ter-
ra egipti. Ego dn̄s deus vester. ¶ Ca. xxvj.

NOn facietis vobis ydolū et sculptile:
nec tytulos erigetis: nec insignē lapi
dē ponetis in terra vr̄a. ut adoretis eū. Ego
enī sum dn̄s deus vester. Custodite sabba-
ta mea: et pauete ad scūariū meū. Ego dn̄s
Si in p̄ceptis meis ambulaueritis. et man-
data mea custodieritis et feceritis ea: dabo
vobis pluuias tpibus suis. et terra gignet
germē suū: et pomis arbores replebuntur.
Apprehēdet messium tritura vindemiā. et
vindemia occupabit semētē: ⁊ comedetis
panē vr̄m in saturitate: et absqꝫ pauore ha
bitabitis in terra vr̄a. Dabo pacē in finib⁹
vr̄is. dormietis: et nō erit q̄ exterreat. Au-
ferā malas bestias: et gladius nō transibit
terminos vr̄os. Perseq̄mini inimicos vr̄os:
et corruēt corā vobis. Persequent̄ q̄nqꝫ de
vr̄is centū alienos: et centū de vobis decē
milia. Cadēt inimici vr̄i gladio in ꝯspectu
vr̄o. Respiciā vos et crescere faciā: multi-
plicabimini: et firmabo pactū meū vobiscū
Comedetis vetustissima veterū: et vetera
nouis supueniētibus ꝓijcietis. Ponā ta-
bernaculū meū in medio vr̄i: et nō abijciet
vos aīa mea. Ambulabo inter vos. et ero
deus vr̄: vosqꝫ eritis ꝓpl'us meus. Ego dn̄s
deus vester. q̄ eduxi vos de terra egiptiorꝫ
ne seruiretis eis: et q̄ ꝯfregi cathenas cerui-
cū vr̄arū. ut incederetis erecti. Qd̄ si nō au-
dieritis me. nec feceritis oīa mādata mea.
sed spreueritis leges meas. et iudicia mea
ꝯtēpseritis. ut nō faciatis ea q̄ a me ꝯstitu-
ta sūt. et ad irritū ꝑducatis pactū meū: ego
q̄qꝫ hec faciā vobis. Visitabo vos velociter
in egestate ⁊ ardore q̄ ꝯficiat oculos vr̄os:
et ꝯsumat aīas vr̄as. Frustra seretis semē
tē: que ab hostibus deuorabit̄. Ponā faciē
meā ꝯtra vos. et corruetis corā hostib⁹ ve-
stris: et subiciemini his q̄ oderūt vos. Fu-
gietis nemīe ꝑsequēte. Si aūt nec sic obe-
dieritis mihi. addā correptiōes vr̄as septu
plū ꝓpter pctā vr̄a: et ꝯterā supbiā duricie
vr̄e. Daboqꝫ vobis celū desup sicut ferrū: et
terrā eneā. Cōsumet̄ incassum labor vr̄: nō
ꝓferet terra germē: nec arbores poma p̄be
būt. Si ambulaueritis ex aduerso mihi. nec
volueritis audire me: addā plagas vestras
usqꝫ in septuplū. ꝓpter pctā vr̄a. Emittāqꝫ
in vos bestias agri q̄ ꝯsumāt vos ⁊ pecora
vr̄a: et ad paucitatē cūcta redigāt: deserte
qꝫ fient vie vr̄e. Qd̄ si nec sic volueritis reci
pere disciplinā. sꝫ ambulaueritis ex aduer-
so mihi: ego q̄qꝫ ꝯtra vos aduersus incedā
et ꝑcutiā vos septies. ꝓpter peccata vr̄a in-
ducāqꝫ sup vos gladiū vltorē federis mei.
Cūqꝫ ꝯfugeritis in vrbes. mittā pestilentiā
in medio vr̄i: et trademini in manibus ho-
stiū. postq̄ꝫ ꝯfregero baculū panis vr̄i. ita ut
decē ml'ieres in vno clibano coquāt panes.

et reddāt eos ad pondus: et comedetis et nō saturabimini. Si naūt nec p hec audieritis me. sed ambulaueritis cōtra me: et ego incedā aduersus vos in furore cōtrario: et corripiā vos septē plagis. ꝓpter peccata vestra: ita ut comedatis carnes filioꝝ vr̄oꝝ. et filiarū vr̄arū. Destruā excelsa vestra: et simulacra ꝯfringam. Cadetis inter ruinas ydoloꝝ vestroꝝ. et abhominabit̄ vos aīa mea: intantū ut vrbes vr̄as redigā in solitudinē. et deserta faciā scūana vr̄a. nec recipiā vltra odorē suauissimū. dispergāq; terrā vestram: et stupebūt sup ea inimici vr̄i. cū habitatores illius fuerint. Vos aūt dispergā in gentes. et euaginabo post vos gladiū: eritq; terra vr̄a deserta: et ciuitates dirute. Tunc placebūt terre sabbata sua cunctis diebus solitudinis sue: quādo fuerit in terra hostili. Sabbatiſabit et requiescet in sabbatis solitudinis sue: eo q nō reqeuerit in sabbatis vr̄is: qñ habitabatis in ea. Et qui de vobis remanserint. dabo pauorē in cordibus eoꝝ. in regionibus hostiū. Terrebit eos sonitus folij volātis: et ita fugiēt q̄si gladiū. Cadēt nullo sequēte: et coruēt singuli sup fratres suos. quasi bella fugiētes. Nemo ste strū inimicis audebit resistere. Perbitus inter gētes: et hostilis vos terra ꝯsumet. Qđ si de his aliqui remanserint. tabescēt in iniquitatibus suis in terra inimicoꝝ suoꝝ: et ꝓpter peccata patrū suoꝝ et sua affligent̄. donec ꝯfiteant̄ iniquitates suas et maioꝝ suoꝝ q̄bus p̄uaricati sunt in me: et ambulauerunt ex aduerso mihi. Ambulabo rigit̄ et ego ꝯtra eos: et inducā illos in terrā hostilē: donec erubescat in circūcisa mens eoꝝ Tunc orabūt ꝓ impietatibus suis: et recordabor federis mei: qđ pepigi cū iacob. et isaac. et abrahā. Terre q̄q; memor ero. q̄ cum relicta fuerit ab eis cōplacebit sibi i sabbatis suis. patiens solitudinē ꝓpter illos. Ipsi vero rogabūt ꝓ peccatis suis: eo q abiecerint iudicia mea. et leges meas despexerint Attamē etiā cū essent in terra hostili. nō penitus abiecī eos: neq; sic despexi ut ꝯsumerē tur: et irritū facerē pactū meū cū eis. Ego enī sum dñs deus eorū: et recordabor federis mei pristini: qñ eduxi eos de terra egipti in ꝯspectu gentiū ut essem deus eoꝝ. Ego dñs deus. Hec sunt iudicia atq; p̄cepta et leges quas dedit dñs inter se et inter filios isr̄l in monte sinai: p manū moysi. Ca. xxvij.

LOcutusq; est dñs ad moysen dicens. Loquere filijs israhel: et dices ad eos Homo qui votū fecerit et spopōderit deo animā suā: sub estimatione dabit p̄ciū. Si fuerit masculus a vicesimo anno vsq; ad sexagesimū annū dabit quinq̄ginta siclos argēti ad mensurā sanctuarij: si mulier triginta. A quīto aūt anno usq; ad vicesimū masculus dabit viginti siclos: femina decē. Ab vno mense vsq; ad annū quītū ꝓ masculo dabunt̄ q̄nq; sicli: ꝓ femina tres. Sexagenarius et vltra masculus dabit quindecim siclos: femina decē. Si pau p fuerit et estimationē reddere nō valebit: stabit coram sacerdote: et q̄tum ille estimauerit et vident eū posse reddere: tm̄ dabit. Animal aūt qđ immolari p̄t dño. si quis vouerit: sanctū erit et mutari non potest: id est. nec melius malo: nec peius bono. Qđ si mutauerit. et ipm qđ mutatū est. et illud ꝓ quo mutatū est. ꝯsecratū erit dño. Animal immūdū qđ immolari dño nō potest si quis vouerit. adducet̄ ante sacerdotē: qui diiudicās. vtrū bonū an malū sit. statuet p̄ciū. Quod si dare voluerit is qui offert. addet sup estimationē quintā ptē. Homo si vouerit domū suā et sanctificauerit dño: ꝯsiderabit eā sacerdos vtrū bona an mala sit: et iuxta p̄ciū quod ab eo fuerit ꝯstitutū: venūdabit̄. Si naut̄ ille qui vouerat voluerit redimere eam. dabit quintā ptē estimatiōis sup̄a: et habebit domū. Qđ si agrū possessionis sue vouerit et ꝯsecrauerit dño: iuxta mēsurā semētis estimabit̄ p̄ciū. Si triginta modijs ordei serit̄ terra. q̄nq̄ginta siclis venūdetur argēto. Si statim ab anno incipientis iubileo vouerit agrū: quāto valere potest: tanto estimabit̄. Si naūt post aliquantū tēporis: supputabit sacerdos pecuniā iuxta annorū qui reliqui sunt numerū vsq; ad iubileū: et detrahet̄ ex p̄cio. Qđ si voluerit redimere agrū ille qui vouerat. addet quintā partē estimate pecunie: et possidebit eā. Si naūt noluerit redimere. sed alteri cuilibet

fuerit venundatus. vltra eum qui vouerat redimere nō poterit: qz cum iubileus venerit dies sanctificatus erit dño: et possessio osecrata ad ius ptinet sacerdotū. Si ager emptus est. et nō de possessiōe maiorū sanctificatus fuerit dño: supputabit sacerdos iuxta annorū numerū vsqz ad iubileū pcīū: et dabit ille qui vouerat eū dño. In iubileo aūt reuertet ad pōrē dñm qui vēdiderat eū: et habuerat in sorte possessionis sue. Omnis estimatio sicli scūarij pōderabit. Sicli vigīti obolos habet. Primogenita q ad deū ptinent nemo sanctificare potent et vouere Siue bos siue ouis fuerit dñi sunt. Quod si immūdū est aīal. redimet qui obtulit iuxta estimationē suā: et addet quintā ptē pcij. Si redimere noluerit. vendet alteri: qz tocū qz fuerit ante estimatū. Omne qđ dño osecratur siue homo fuerit. siue aīal. siue ager. nō veneat: nec redimi potent quicqd semel fuerit osecratum. Sanctū sanctorū erit dño. Et omis osecratio que offert ab homīe nō redimet: sed morte morietur. Omnes decime terre siue de pomis arborū siue de frugibus dñi sunt: et illi sanctificant. Si quis aūt voluerit redimere decimas suas: addet quintā partē earū oīm decimarū. Boues et oues et caprę q sub pastoris virga trāseūt: quicquid decimū venerit. sanctificabit dño. Nō eliget nec bonū nec malū: nec altero cōmutabit. Si quis mutauerit: et qđ mutatū est et p quo mutatū est. sanctificabit dño: et non redimet. Hec sunt pcepta q mādauit dñs moysi ad filios isrl: in monte sinai.

Ca. j.

Locutusqz est dominus ad moysen in deserto sinai in tabernaculo fedens: pma die mensis secundi ano altero egressionis eorū ex egipto dicens. Tollite summā vniuerse cōgregationis filiorū israhel p cognationes et domos suas. et noia singulorū quicqd sexus est masculini a vicesimo anno et supra. oīm virorū fortiū ex israhel: et numerabitis eas p turmas suas tu et aarō. Erūtqz vobiscū pncipes tribuū ac domorū in cognationibus suis: quorū ista sunt nomina. De tribu ruben: elyzur filius sedeur. De tribu symeon: salamihel filius surisaddai. De tribu iuda: naason filius aminadab De tribu isachar: nathanael filius suar. De tribu zabulon: eliab filius helon. Filiorū autē ioseph de tribu effraim: elisama filius ammiud. De tribu manasse: gamaliel filius phadassur. De tribu beniamin: abidan filius gedeonis. De tribu dan: ahiezer filius ammisaddai. De tribu aser: phegiel filius ochran. De tribu gad: eliasaph filius duel. De tribu neptalim: ahira filius enā. Hi nobilissimi pncipes multitudinis p tribus et cognationes suas. et capita exercitus isrl: quos tulerūt moyses et aarō cū omī vulgi multitudine: et cōgregauerūt pmo die mēsis secundi recensentes eos p cognatiōes et domos ac familias. et capita et nomīa singulorū a vicesimo anno et supra: sicut pceperat dñs moysi. Numeratiqz sunt in deserto sinai de ruben pmogenito isrl is p generatiōes et familias ac domos suas. et noia capitū singulorū. oīne qđ sexus ē masculini a vicesimo āno et supra. pcedentiū ad bellū: qdraginta sex mīlia qngēti. De filiis symeō p generatiōes et familias ac domos cognationū suarū recēsiti sūt p noia et capita singulorū. oīne qđ sexus ē masculini a vicesimo āno et supra. pcedentiū ad bellū: qnqginta nouē mīlia trecēti. De filiis gad p generatōes et familias ac domos cognationū suarū. recēsiti sunt p noia singlorū a viginti annis et supra oēs q ad bella pcederēt: qdraginta qnqz mīlia sexcenti qnqginta. De filiis iuda p generatiōes et familias. ac domos cognationū suarū p noia singulorū a vicesimo āno et supra. oēs q poterāt ad bella pcedē recēsiti sunt: septuaginta qtuor mīlia sexcēti. De filiis yssachar p generatōes et familias ac domos cognationū suarū p noia singlorū a vicesimo āno et supra oēs q ad bella pcederēt recēsiti sunt: qnqginta qtuor mīlia qdringēti. De filiis zabulō per generatiōes et familias ac domos cognationū suarū recensiti sunt p nomīa singulorū a vicesimo anno et supra. oīnes qui poterāt ad bella pcedere: quinqginta septē mīlia.

quadringẽti. De filijs ioseph filioꝝ effraim
p generatiões ⁊ familias ac domos cogna
tionũ suarũ recẽsiti sunt p noia singuloꝝ a
vicesimo ãno et supra. oĩes q̃ poterãt ad
bella ꝓcedẽ: q̃draginta milia q̃ngenti. Poꝛ
ro filioꝝ manasse p generatiões ⁊ familias
ac domos cognationũ suarũ recensiti sũt p
noia singuloꝝ a viginti ãnis et supra. oẽs
q̃ poterãt ad bella ꝓcedẽ: trigintaduo mi-
lia ducẽti. De filijs beniamin p generatio-
nes ⁊ familias ac domos cognationũ suarũ
recensiti sunt noĩbus singuloꝝ a vicesimo
anno ⁊ supra. oẽs q̃ poterãt ad bella ꝓcedẽ:
trigintaq̃nq; milia q̃dringẽti. De filijs dan
p generatiões ⁊ familias ac domos cogna
tionũ suarũ recẽsiti sunt noĩbus singuloꝝ a
vicesimo ãno ⁊ supra. oẽs q̃ poterãt ad bel
la ꝓcedẽ: sexaginta duo milia septingenti.
De filijs aser p generatiões et familias ac
domos cognationũ suarũ recẽsiti sũt p no-
mina singꝛoꝝ a vicesimo ãno et supra oẽs
q̃ poterãt ad bella ꝓcedẽ: q̃draginta milia
et mille q̃ngẽti. De filijs neptalim p gene-
ratiões ⁊ familias ac domos cognationũ su
arũ recẽsiti sũt noĩbus singꝛoꝝ a vicesimo
ãno et supra. oẽs q̃ poterãt ad bella ꝓcedẽ:
q̃nq̃gintatria milia q̃dringẽti. Hi sunt q̃s
numerauerũt moises et aarõ et duodecim
p̃ncipes ysrl̃. singulos p domos cognationũ
suarũ: fuerũtq; oĩs numerus filioꝝ ysrl̃ p do
mos et familias suas a vicesimo ãno ⁊ su-
pra q̃ poterãt ad bella ꝓcedere: sexcẽta tria
milia viroꝝ q̃ngenti q̃nq̃ginta. Leuite aũt
in tribubus familiarũ suarũ nõ sunt nume
rati cum eis. Locutusq; est dñs ad moisen
dicẽs. tribũ leui noli numerare: neq; pones
summã eoꝝ cũ filijs ysrl̃: sz ostitue eos sup
tabernaculũ testimonij. Cũcta vasa eius et
q̃cq̃d ad cerimonias ptinet tpi poꝛtabũt:
tabernaculũ et oĩa vtensilia eius: et erũt in
miſterio ac p gyrũ tabernaculi metabunt̃.
Cũ ꝓficiscendũ fuerit. deponẽt leuite taber
naculũ: cũ castrametãda erit. Quisq; ex
ternoꝝ accesserit: occidet̃. Metabunt̃ aũt
castra filij ysrl̃. vnusquisq; p turmas ⁊ cune
os atq; exercitũ suũ: poꝛro leuite p gyrũ ta
bernaculi figent tentoꝛia. ne fiat indignatio
sup multitudinẽ filioꝝ ysrl̃: et excubabũt in
custodijs tabernaculi testimonij. Fecerũt g̃
filij ysrl̃ iuxta omia que ꝓcepat dñs moysi.

LOcutusq; est dñs ad moysen ¶ Ca. ij.
et aaron dicẽs. Singuli p turmas si-
gna atq; vexilla et domos cognationũ sua
rũ castrametabunt̃ filioꝝ ysrl̃: p gyrũ ta-
bernaculi federis. Ad oꝛiẽtẽ iudas siget tẽ-
toꝛia p turmas exercitus suus: eritq; p̃nceps
filioꝝ eius naason filius aminadab: et oĩs
de stirpe eius sũma pugnãtiũ septuaginta
q̃tuoꝛ milia sexcentoꝝ. Iuxta eũ castrame-
tati sunt de tribu y sachar. quoꝝ p̃nceps fu
it nathanael filius suar: et oĩs numerus pu
gnatoꝝ eius q̃nq̃ginta q̃tuoꝛ milia q̃drin-
genti. In tribu zabulon p̃nceps fuit heliab
filius helon: omisq; de stirpe eius exercitus
pugnatoꝝ quinq̃ginta septẽ milia q̃drin-
genti. Vniuersi q̃ in castris iude adnume-
rati sunt. fuerũt centũ octoginta sex milia q̃-
dringẽti: et p turmas suas p̃mi egredient̃.
In castris filioꝝ ruben ad meridianã plagã
erit p̃nceps elisur filius sedeur: et cũctus ex-
ercitus pugnatoꝝ eius q̃ numerati sunt q̃-
draginta sex milia q̃ngenti. Iuxta eũ castra
metati sunt de tribu simeon. quoꝝ p̃nceps
fuit salamihel filius surisaddai: ⁊ cũctus ex
ercitus pugnatoꝝ eius q̃ numerati sunt q̃n
q̃ginta nouẽ milia trecẽti. In tribu gad p̃n-
ceps fuit eliasaph filius duel: et cũctus ex-
ercitus pugnatoꝝ eius q̃ numerati sunt q̃-
draginta q̃nq; milia sexcẽti q̃nq̃ginta. Oẽs
q̃ recẽsiti sunt in castris ruben. centũ q̃nqua
ginta milia ⁊ mille q̃dringenti q̃nq̃ginta: p
turmas suas in scõo loco ꝓficiscent̃. Leua-
bit̃ aũt tabernaculũ testionij p officia leui
tarũ et turmas eoꝝ. quõ engẽt̃: ita et depo
netur. Singuli p loca et ordines suos ꝓfici
scent̃. Ad occidẽtalẽ plagã erũt castra filio
rum effraim: quoꝝ p̃nceps fuit heliſama fi
lius ammiud. Cũctus exercitus pugnatoꝝ
eius q̃ numerati sunt: q̃draginta milia. Et
cũ eis tribus filioꝝ manasse. quoꝝ p̃nceps
fuit gamaliel filius phadassur: cũctusq; ex
ercitus pugnatoꝝ eius q̃ numerati sunt. tri
gintaduo milia ducẽti. In tribu filioꝝ ben
iamin p̃nces fuit abidan filius gedeonis:
et cũctus exercitus pugnatoꝝ eius q̃ recen
siti sunt: trigintaq̃nq; milia q̃dringẽti. Oẽs

qui numerati sunt in castris effraim centum
octo milia centū: ꝑ turmas suas tertij ꝓfici
scent̄. Ad aquilonis ꝑtē: castrametati sūt
filij dan: quoꝝ princeps fuit abiezer filius
amisaddai. Cunctus exercitus pugnatorū
eius q̄ numerati sunt: sexagintaduo milia
septingēti. Iuxta eū fixere tētoria de tribu
aser: q̄rū p̄nceps fuit phegiel filius ochran.
Cūctus exercitus pugnatoꝝ eius q̄ nume
rati sunt: q̄draginta milia ⁊ mille q̄ngenti.
De tribu filioꝝ neptalim p̄nceps fuit ahi-
ra filius enan. Cūctus exercitus pugnatoꝝ
eius q̄nq̄gintatria milia q̄dringēti. Om̄es
q̄ numerati sunt in castris dan. fuerūt centū
quinquaginta septē milia. sexcēti: et nouissi
mi ꝓficiscent̄. Hic numerus filioꝝ isrl̄ per
domos cognationū suarū et turmas diuisi
exercitus: sexcētatria milia. q̄ngenti q̄nq̄gin
ta. Leuite aūt nō sunt numerati inter filios
isrl̄. Sic enī p̄cepat dn̄s moisi. Feceruntq̄
filij isrl̄ iuxta oīa que mādauerat dn̄s. Ca
strametati sunt ꝑ turmas suas: et ꝓfecti ꝑ
familias ac domos patrū suoꝝ. ¶ Ca. iij.

HE sunt generatiōes aaron et moisi in
die qua locutus ē dn̄s ad moisen in
mōte sinai: et hec noīa filioꝝ aarō. Primo
genitus eius nadab: deinde abiu. ⁊ eleazar
et ythamar. Hec noīa filioꝝ aarō sacerdo
tū q̄ vncti sunt: et quoꝝ replete et ꝯsecrate
manus ut sacerdotio fungerent̄. Mortui sūt
enī nadab ⁊ abiu cū offerrēt ignē alienū in
ꝯspcū dn̄i in deserto sinai absq̄ liberis: fun
ctiq̄ sunt sacerdotio eleazar et ythamar co
rā aaron p̄re suo. Locutusq̄ ē dn̄s ad moi
sen dicēs. Applica tribū leui. et fac stare in
ꝯspectu aaron sacerdotis. ut ministrēt ei. et
excubēt ⁊ obseruēt quicq̄d ad cultū ꝑtinet
multitudinis corā tabernaculo testimonij:
vt custodiāt vasa tabernaculi. seruiētes in
misterio eius. Dabisq̄ dono leuitas aarō
et filijs eius q̄bus traditi sūt a filijs isrl̄: aa
ron aūt ⁊ filios eius ꝯstitues sup cultū sacer
dotij. Externus q̄ ad mīstrandū accessent.
morietur. Locutusq̄ ē dn̄s ad moisen dicēs
Ego tuli leuitas a filijs isrl̄ ꝓ omī p̄mogenito
qui aperit vuluā in filijs isrl̄: erūtq̄ le-
uite mei. Meū est enī om̄e p̄mogenitū. Ex
quo ꝑcussi p̄mogenitos in terra egipti: san
ctificaui mihi quicq̄d primū nascit̄ in isrl̄.
Ab hoīe usq̄ ad pecus mei sunt. Ego dn̄s
Locutusq̄ est dn̄s ad moisen in deserto si-
nai dicēs. Numera filios leui ꝑ domos pa
trū suoꝝ et familias: oēm masculū ab vno
mense et supra. Numerauit moises ut p̄ce-
perat dn̄s: et inuēti sūt filij leui ꝑ noīa sua:
gerson ⁊ caath. ⁊ merari. Filij gerson: lebni
et semei. Filij caath: amrā. et iessaar. hebrō
et oziel. Filij merari: mooli. et musi. De ger
son fuere familie due. lebnitica ⁊ semeitica
quarū numeratus ē ꝓpl̄us sexus masculini
ab vno mēse ⁊ supra: septē milia q̄ngētoꝝ
Hi post tabernaculū metabunt̄ ad occidē-
tē sub p̄ncipe eliasaph filio lael: et habebūt
excubias in tabernaculo federis. ip̄m taber
naculū ⁊ opimentū eius. tentoriū q̄d trahi
tur ante fores tecti federis ⁊ cortinas atrij:
tentoriū q̄q̄ q̄d appēdit̄ in introitu atrij ta
bernaculi. et quicq̄d ad ritū altaris ꝑtinet:
funes tabernaculi et oīa vtēsilia eius. Co-
gnatio caath habebit ꝓpl̄os. amramitas et
iessaaritas et hebronitas: et ozielitas. He
sunt familie caathitarū. recēsite ꝑ noīa sua
oēs generis masculini ab vno mēse ⁊ supra
octo milia sexcēti: habebūt excubias scūa-
rij. et castrametabūt̄ ad meridianā plagā.
Princepsq̄ eoꝝ erit elisaphan filius oziel:
et custodiāt archā mēsamq̄ et cādelabrū.
altaria et vasa scūarij in q̄bus ministrat̄ et
velū. cunctāq̄ huiuscemodi suppellectilem
Princeps aūt p̄ncipū leuitaꝝ eleazar filius
aarō sacerdotis. erit sup excubitores custo-
die scūarij. At vero de merari erūt ꝓpl̄i moo
lite et musite recensiti ꝑ noīa sua: oēs gene
ris masculini ab vno mēse ⁊ supra. sex milia
ducēti. Princeps eoꝝ suriel filius abiaiel:
in plaga septentrionali castrametabuntur
Erūt sub custodia eoꝝ tabule tabernaculi
et vectes ⁊ colūne ac bases earū. et omīa q̄
ad cultū huiuscemōi ꝑtinēt: colūneq̄ atrij
ꝑ circuitū cū basib⁹ suis: et paxilli cū funib⁹
Castrametabunt̄ ante tabernaculū federis
id ē ad orientalē plagā. moises et aarō cū
filijs suis: hn̄tes custodiā scūarij in medio
filioꝝ isrl̄. Quisquis alienus accesserit: mo-
riet̄. Om̄es leuite q̄s numerauerūt moises
et aarō iuxta p̄ceptū dn̄i ꝑ familias suas

in genere masculino a mense vno et supra:
fuerūt vigītiduo milia. Et ait dn̄s ad moi
sen. Numera p̄mogenitos sexus masculini
de filijs isrl' ab vno mense et supra: et habe
bis summā eorꝝ. Tollesq; leuitas mihi: ꝓ
omi p̄mogenito filiorꝝ isrl'. Ego sum dn̄s.
Et pecora eorꝝ: pro vniuersis p̄mogenitis
pecorꝝ filiorꝝ israhel. Recēsuit moises sicut
p̄cepat dn̄s primogenitos filiorꝝ israhel: et
fuerūt masculi ꝑ noīa sua a mēse vno et su
pra vigintiduo milia ducēti septuaginta-
tres. Locutusq; ē dn̄s ad moisen. Tolle le
uitas ꝓ p̄mogenitis filiorꝝ isrl' et pecora le
uitarū ꝓ pecoribus eorꝝ: erūtq; leuite mei.
Ego sum dn̄s. In p̄cio aūt ducētorꝝ septua
gintatriū qui excedunt numerū leuitarū. de
primogenitis filiorꝝ israhel accipies quīq;
siclos ꝑ singula capita: ad mēsurā sanctua
rij. Siclus habet viginti obolos. Dabisq;
pecuniā aaron et filijs eius: p̄ciū eorꝝ q̄ su
pra sunt. Tulit igit̄ moises pecuniā eorꝝ qui
fuerāt amplius et quos redemerat a leuitis
ꝓ p̄mogenitis filiorꝝ israhel mille trecētorꝝ
sexaginta quīq; siclorū iuxta pondus san-
ctuarij: et dedit eā aaron ⁊ filijs eius iuxta
verbū qđ p̄ceperat sibi dn̄s. ¶ Ca. iiij.

Locutusq; est dn̄s ad moisen ⁊ aaron
dicēs. Tolle summā filiorū caath de
medio leuitarū ꝑ domos ⁊ familias suas a
tricesimo āno ⁊ supra vsq; ad q̄nq̄gesimū
annū: oīm q̄ ingrediunt̄ vt stent et mīstrēt
in tabernaculo federis. Hic ē cultus filiorꝝ
caath. Tabernaculū federis ⁊ sanctū sctōrꝝ
ingredient̄ aaron ⁊ filij eius quādo mouē-
da sunt castra: et deponēt velū qđ pendet
ante fores. inuoluētq; eo archā testimonij.
et operiēt rursum velamīe iacinctinarū pel-
liū. extēdētq; desuꝑ palliū totū iacinctinū:
et inducēt vectes. Mēsam q̄q; ꝓpositiōis
inuoluēt iacinctino pallio: et ponēt cum eo
thuribula et mortariola. sciathos ⁊ crathe-
ras ad liba fundēda. Panes sꝑ in ea erunt
Extendētq; desuꝑ palliū coccineū. qđ rur-
sum operiēt velamēto iacinctinarū pelliū:
et inducēt vectes. Sumēt ⁊ palliū iacincti-
nū q̄ operiēt cādelabrū cū lucernis et forci-
pibus suis. et emunctorijs. et cunctis vasis
olei q̄ ad cōcinnādas lucernas nccīa sunt:

et suꝑ omīa ponēt opimentū iacinctinarū
pelliū. et inducēt vectes. Necnō ⁊ altare au
reū inuoluēt iacinctino vestimēto: et extē-
dent desuꝑ operimentū iacinctinarū pelliū:
inducētq; vectes. Omīa vasa q̄bus mini-
strat̄ in scūario inuoluēt iacinctino pallio:
et extendēt desuꝑ operimentū iacinctinarū
pelliū: inducētq; vectes. Sz et altare mūda
būt cinere. et inuoluēt illud purpureo vesti
mēto. ponētq; cū eo oīa vasa q̄bus in mi-
nisterio eius vtunt̄: id ē igniū receptacula
fuscinulas ac tridentes vncinos et batilla.
Cuncta vasa altaris opient sil' velamīe ia
cinctinarū pelliū: et inducēt vectes. Cunq;
inuoluerint aarō et filij eius scūariū et oīa
vasa ei⁹ in cōmotiōe castrorꝝ: tūc intrabūt
filij caath ut portēt inuoluta: et nō tangant
vasa scūarij ne moriant̄. Ista sunt onera fi
liorꝝ caath in tabernaculo federis suꝑ quos
erit eleazar filius aarō sacerdotis: ad cuius
ꝑtinet curā oleū ad ꝯcinādas lucernas. et
cōpositionis incēsum. et sacrificiū qđ semꝑ
offert̄. et oleū vnctiōis. et q̄cquid ad cultū
tabernaculi ꝑtinet: oīmq; vasorꝝ q̄ in scūa
rio sunt. Locutusq; ē dn̄s ad moisen ⁊ aarō
dicēs. Nolite ꝑdere ꝓpl'm caath de medio
leuitarū: sed hoc facite eis vt viuant: et nō
moriant̄ si tetigerint scā scōrꝝ. Aaron ⁊ filij
eius intrabūt: ipsiq; disponēt opa singulo-
rū: et diuidēt quid portare q̄s debeat. Alij
nulla curiositate videāt que sunt in scūario
priusq̄ inuoluant̄: alioquī morient̄. Locu
tusq; ē dn̄s ad moisen dicēs. Tolle summā
etiā filiorꝝ gerson ꝑ domos ac familias et
cognatiōes suas a triginta ānis ⁊ supra vs-
q; ad annos q̄nq̄ginta. Numera oēs q̄ in
grediunt̄ et mīstrāt in tabernaculo federis.
Hoc est officiū familie gersonitarū: ut por
tent cortinas tabernaculi ⁊ tectū federis. ope
rimentū aliud. et suꝑ oīa velamē iacincti-
nū: tētoriūq; qđ pendet in introitu taberna
culi federis. cortinas atrij et velū in introitu
qđ est ante tabernaculū. Omīa q̄ ad altare
ꝑtinēt funiculos ⁊ vasa mīsterij iubēte aa-
ron et filijs eius portabūt filij gerson: et sci
ent singuli cui debeāt operi mācipari. Hic ē
cultus familie gersonitarū in tabernaculo fe
deris. Erūtq; sub manu ythamar filij aarō

sacerdotis. Filios q̊q̃ merari p familias et
domos patrũ suorum recensebis a triginta
annis et supra usq̃ ad annos quinquagin
ta: omẽs qui ingrediũtur ad officiũ mĩste-
rij sui ⁊ cultum federis testimonij. Hec sunt
onera eorꝫ. Portabũt tabulas tabernacl'i
et vectes eius. colũnas et bases earꝫ: colũ-
nas q̊q̃ atrij p circuitũ cũ basibus et baxil
lis et funib⁹ suis. Omĩa vasa et suppellecti
lẽ ad numerũ accipiẽt. sicq̃ portabũt. Hoc
est offm̃ familie meraritarꝫ et mĩsteriũ in ta
bernaculo federis: eruntq̃ sub manu ytha
mar filij aarõ sacerdotis. Recẽsuerũt igit̃
moises et aaron et p̃ncipes sinagoge filios
caath p cognatões et domos pr̃m suorũ a
trigĩta ãnis et supra. usq̃ ad annũ q̃nqua
gesimũ. om̃s qui ingrediũt̃ ad mĩsteriũ ta
bernaculi federis: et inuenti sunt duo milia
septingẽti quĩquaginta. Hic ẽ numerus po
puli caath: qui intrãt tabernaculũ federis.
Hos numerauit moises et aarõ iuxta ser-
monẽ dñi p manũ moisi. Numerati sũt et
filij gerson p cognatões et domos patrum
suorꝫ a triginta ãnis et supra. usq̃ ad quin
q̃gesimũ annũ. om̃s qui ingrediũt̃ ut mini
strent in tabernaculo federis: et inuẽti sunt
duo milia sexcẽti tringĩta. Hic est ꝓpl's ger
sonitarũ: q̊s numerauerũt moises et aarõ
iuxta v̄bũ dñi. Numerati sunt et filij me-
rari p cognatões et domos pr̃m suorꝫ a tri
ginta ãnis ⁊ supra. usq̃ ad annũ quinq̃ge
simũ oẽs qui ingrediũt̃ ad explẽdos ritus
tabernaculi federis: et inuẽti sunt tria milia
ducẽti. Hic ẽ numerus filiorꝫ merari: q̊s re
censuerũt moises et aarõ iuxta impĩũ dñi
p manũ moisi. Om̃s q̃ recẽsiti sũt de leuitis
et q̊s fec̃ ad nomẽ moises et aarõ et p̃nci-
pes isrl' p cognatões et domos pr̃m suorũ
a. xxx. ãnis et supra. usq̃ ad ãnũ quinq̃ge-
simũ ingrediẽtes ad mĩsteriũ tabernaculi ⁊
onera portãda fuer̃t sil' octo milia quĩgẽti
octogĩta. Iuxta v̄bũ dñi recẽsuit eos moi-
ses vnũquẽq̃ iuxta offm̃ et onera sua: sic̃
p̃ceperat dominus. ¶. Ca. v.

Locutusq̃ est dñs ad moisen dicens
Precipe filijs isrl': ut eiciant de castris omnẽ
leprosum ⁊ q̃ semine fluit. pollutusq̃ ẽ sup
mortuo. Tã masculũ: q̃ feminã eicite de ca
stris: ne ꝯtaminẽt ea cũ habitauerint vobi
scũ. Fecerũtq̃ ita filij isrl': et eiecerũt eos ex
tra castra sic̃ locutus erat dñs moisi. Locu-
tusq̃ ẽ dñs ad moisen dicẽs. Loquere ad
filios isrl'. Vir siue mulier cũ fecerit ex oĩb⁹
pcc̃is q̃ solent hoĩbus accidẽ. et p negligen
tiã trãsgressi fuerint mandatũ dñi atq̃ deli
querint. ꝯfitebũt̃ pcc̃m suũ: et reddẽt ip̃m
caput quintãq̃ ptẽ desup ei in quẽ pecca
uerint. Sinat̃ nõ fuerit qui recipiat. dabunt
dño et erit sacerdotis: excepto ariete q̃ of-
fertur ꝓ expiatõne ut sit placabilis hostia.
Om̃s q̊q̃ p̃mitie q̃s offerẽt filij israhel ad
sacerdotẽ ptinẽt: et quicq̃c in scũariũ offer
tur a singulis, et tradit̃ manib⁹ sacerdotis
ip̃ius erit. Locutus ẽ dñs ad moisen dicẽs
Loquere ad filios isrl': et dices ad eos. Vir
cuius vxor errauerit. maritũq̃ ꝯtemnẽs dor
mierit cũ altero viro. et hoc maritus depre-
hendere nõ quiuerit sz latet adulteriũ. et te
stibus argui nõ p̃t. qꝛ nõ est inuẽta in stu
pro: si spũs zelotypie ꝯcitauerit virũ cõtra
vxorẽ suã q̃ vel polluta ẽ vel falsa suspitõe
appetit̃. adducet eã ad sacerdotẽ: et offer-
ret oblatõz ꝓ illa decimã partẽ saci farine
ordeacee. Nõ fundet sup eã oleũ nec impo
net thus. qꝛ sacrificiũ zelotypie est: et obla
tio inuestigãs adulteriũ. Offerret igit̃ eã sa
cerdos ⁊ statuet corã dño: assumetq̃ aquã
scãm in vase fictili: et pauxillũ terre de paui
mento tabernaculi mittet ĩ eã. Cũq̃ steterit
mlier in ꝯspectu dñi. discoopiet caput ei⁹
et ponet sup manus illius sacrificiũ recor-
dationis et oblatõz zelotypie. Ipse aũt te
nebit aq̃s amarissimas. in quas cũ execra
tione maledicta ꝯgessit: adiurabitq̃ eã et
dicet. Si nõ dormiuit vir alienus tecũ. et si
nõ polluta es deserto mariti thoro ñ te noce
bũt aque iste amarissime. in q̃s maledicta
ꝯgessi. Sinat̃ declinasti a viro tuo atq̃ pollu
ta es. et ꝯcubuisti cũ alt'o: his maledictio-
nibus subiacebis. Det te dñs ĩ maledictõz
exemplũq̃ cũctorꝫ in ꝓpl'o suo. Putrescere
faciat femur tuũ: et tumẽs vterus tuus di-
rũpat̃. Ingrediant̃ aque maledicte in ven-
trẽ tuũ: et vtero tumescẽte putrescat femur
Et rñdebit mulier. amẽ. amẽ. Scribetq̃ sa-
cerdos in libello ista maledicta: et delebit

ea aquis amarissimis in q̃s maledicta con
gessit: et dabit ei bibere. quas cū exhauserit
tollet sacerdos de manu eius sacrificiū zelo
tupie. et eleuabit illud coꝝ dño imponet-
q3 illud sup altare: ita dūtaxat ut p̄us pu-
gillū sacrificij tollat de eo qđ offertur. et in-
cendat sup altare: et sic potū det mulieri a-
quas amarissimas. quas cū biberit. si pollu
ta est. et ꝺtempto viro adulterij rea: ptrāsi
būt eā aque maledictionis. et inflato ven
tre cō putrescet femur: eritq3 mulier in male
dictionē et in exēplū oñm ꝓpl'o. qđ si pollu
ta nō fuerit. erit innoxia: et faciet liberos. Ista
est lex zelotupie. Si ꝺeclinauerit ml'ier a vi
ro suo. et si polluta fuerit: marituſq3 zelotu-
pie spiritu ꝺcitatus adduxerit eā in ꝺspectu
dñi et fecerit ei sacerdos iuxta oia q̄ scr̄pta
sūt. maritus absq3 culpa erit: et illa recipiet

LOcutus ¶ Ca. vj. ¶ iniq̄tatē suā.
est dñs ad moisen ꝺicens. Loquere
ad filios isrl': et ꝺices ad eos. Vir siue mu-
lier cū fecerint votū ut sanctificētur. et se vo
luerint dño ꝺsecrare: a vino et oñe qđ ine
briare p̄t. abstinebūt. Acetū ex vino et ex
qualibet alia potione. et quicq̄d ꝺevua ex
p̄mitur nō bibēt: uuas recētes siccasq3 nō
comedēt: cūctis ꝺiebus q̄bus ex voto dño
ꝺsecrantur. Quicq̄d vinea esse p̄t. ab vua
passa usq3 ad acinū nō comedēt. Oñi tp̄e
separationis sue nouacula nō transibit per
caput eius: usq3 ad completū ꝺiē quo dño
ꝺsecratur. Sanctus erit crescente cesarie ca
pitis eius. Omni tp̄e ꝺsecratōnis sue super
mortuū nō ingrediet̃: nec super p̄ris quidē
et mr̄is et fratris sororisq3 funere ꝺtamina
bitur: q2 ꝺsecratio dei sui sup caput eius ē.
Oi bus ꝺieb⁹ separatōis sue sc̄us erit dño
Si naūt mortuus fuerit subito quispiā coꝝ
eo. polluet̃ caput ꝺsecratōis eius: qđ radet
ilico. et in eadē ꝺie purgationis sue. et rur-
sum septia. In octaua aūt ꝺie offeret duos
turtures vel duos pullos colūbe sacerdoti.
in introitu federis testimonij: facietq3 sacer
dos vnū ꝓ pc̄co. et alterum in olocaustū: et
dep̄cabit̃ ꝓ eo q2 peccauit sup mortuo: san
ctificabitq3 caput eius in ꝺie illo. et ꝺsecra
bit dño ꝺie separatōis illius. offerēs agnū
anniculū ꝓ pc̄co: ita tñ ut ꝺies p̄ores irriti
fiant: q̃m polluta est sanctificatio eius. Ista
est lex ꝺsecratōnis. Cū ꝺies quos ex voto
decreuerat cōplebūtur. adducet eū ad ostū
tabernaculi federis: ut offerat oblationem
eius dño. agnū anniculū immaculatū in o-
locaustū. et ouē anniculā immacullatā ꝓ
pc̄co. et arietē immaculatū hostiā pacificam
canistrū q̄q3 panū azimorū qui consper si
sunt oleo. et lagana absq3 fermento vncta
oleo ac libamina singulorū: q̄ offeret sacer-
dos coꝝ dño: et faciet tā ꝓ pc̄co q̄ in olo
caustū. Arietē vero immolabit hostiā pa-
cificā dño: offerēs simul canistrū azimorū
et libamēta q̄ ex more debent̃. Tūc radet̃
nazareus ante ostū tabernaculi federis ce-
sarie ꝺsecratōis sue: tolletq3 capillos eius.
et ponet sup ignē. q̄ est suppositus sacrificō
pacificorū: et armū coctū arietis. torta mq3
absq3 fermēto vnā de canistro et laganū a
zimorū vnū. et tradet in manibus nazarei
postq3 rasū fuerit caput eius: suscepta q3 rur
sum ab eo eleuabit in ꝺspectu dñi. sanctifi
cata sacerdotis erūt: sic pectuscului qđ sepa
rari iussum est et femur. Post hec p̄t bibere
nazareus vinū. Ista est lex nazarei cū voue
rit oblationē suā dño tp̄e ꝺsecratōnis sue:
exceptis his q̄ manuerint manus eius. Iuxta
qđ mēte deuouerat: ita faciet ad pfectōnē
sanctificatōis sue. Locutus ē dñs ad moi-
sen ꝺicēs. Loquere aaron et filijs eius. Sic
bñdicetis filijs isrl': et ꝺicetis eis. Bñdicat
tibi dñs: et custodiat te. Ostēdat dñs faciē
suā tibi: et misereat̃ tui. Cōuertat dñs vul
tū suū ad te: et det tibi pacē. Inuocabūt no
mē meū sup filios isrl': et ego benedicā eis.

FActū est aūt in ꝺie qua cō ¶ Ca. vij.
pleuit moses tabernaculū erexit ill'd
vnxitq3 et sanctificauit eū cū oibus vasis
suis. altare similiter. et oia vasa eius: obtu-
lerūt principes isrl' et capita familiarū. qui
erāt p singulas trib⁹ pfecti eoꝝ q̄ numerati
fuerāt munera coꝝ dño: sex plaustra tecta
cū duodecim bobus. Vnū plaustrū obtule
re duo duces. et vnū bouē singuli: obtule-
rūtq3 ea in ꝺspectu tabernaculi. Ait aūt dñs
ad moisen. Suscipe ab eis ut seruiāt in mi-
nisterio tabernaculi: et trades ea leuitis iu-
xta ordinē ministerij sui. Itaq3 cū suscepisset

moises plaustra et boues: tradidit eos leui
tis. Duo plaustra et q̃tuor boues dedit fi-
lijs gerson iuxta id quod habebāt necessa
riū: q̃tuor alia plaustra et octo boues dedit
filijs merari ꝑm officia et cultū suū: sub ma
nu ithamar filij aarō sacerdotis. Filijs aūt
caath nō dedit plaustra et boues: qꝛ in san-
ctuario ꝑuiūt: et onera ꝓprijs portāt hume
ris. Igit̃ obtulerūt duces in dedicationē al
taris. die qua unctū est oblatōem suā ante
altare. Dixitq; dn̄s ad moisen. Singuli du
ces ꝑ singulos dies offerāt munera in dedi
cationē altaris. Primo die obtulit oblatōꝫ
suā naason filius āminadab de tribu iuda
fuerūtq; in ea acetabulū argenteū. pondo
centūtriginta siclorū. fiala argentea habēs
septuaginta siclos iuxta pondus sanctuarij
utrūq; plenū simila ꝯspsa oleo in sacrificiū
mortariolū ex decē siclis aureis plenū incēso
bouē de armēto et arietē. et agnū āniculū
in olocaustū. hircūq; ꝓ pcc̄o: et in sacrificio
pacificoꝝ boues duos. arietes quinq;. hir-
cos q̃nq;: agnos āniculos quinq;. Hec ē ob
oblatō naason filij āminadab. Scd̄o die ob
tulit nathanael filius suar dux de tribu isa-
char. acetabulū argenteū appendens centū
triginta siclos. fialā argenteā habentē sep-
tuaginta siclos iuxta pondus scūarij. utrūq;
plenū simila ꝯspsa oleo ī sacrificiū: morta
riolū aureū hn̄s decem siclos plenū incēso:
bouē de armento. et arietē. et agnū āniculū
in olocaustū. hircūq; ꝓ pcco: et in sacrificio
pacificoꝝ boues duos. arietes q̃nq;. hircos
quinq;: agnos āniculos q̃nq;. Hec fuit obla
tio nathanael filij suar. Tertio die p̄nceps
filioꝝ zabulon heliab filius helon obtulit
acetabulū argēteū appendēs centūtrigīta
siclos. fialā argenteā habentē septuagīta si
clos ad pondus scūarij. utrūq; plenū simila
ꝯspsa oleo in sacrificiū: mortariolū aureū
appendēs decē siclos plenū incēso: bouē de
armēto et arietē. ⁊ agnū āniculū in olocau
stū. hircūq; ꝓ pcc̄o: et in sacrificō pacificoꝝ
boues duos. arietes quinq;. hircos quinq;:
agnos āniculos quinq;. Hec est oblatio he
liab filij helon. Die q̃rto p̄nceps filiorū ru
ben elisur filius sedeur. obtulit acetabulum
argenteū appendēs centūtriginta siclos. fia
lā argenteā habentē septuaginta siclos ad
pondus scūarij. utrūq; plenū simila ꝯspsa
oleo in sacrificiū: mortariolū aureū appen-
dens decē siclos plenū incenso: bouē et arie
tē et agnū āniculū in olocaustū. hircūq; ꝓ
pcc̄o: et in sacrificio pacificoꝝ boues duos
arietes quinq;. hircos q̃nq;: agnos āniculos
quinq;. Hec fuit oblatio elisur. filij sedeur.
Die q̃nto p̄nceps filioꝝ simeon salamiel fi
lius surisaddai. obtulit acetabulum argen
teū appendēs centūtriginta siclos. fialā ar-
genteā habentē septuaginta siclos ad pon
dus scūarij. utrūq; plenū simila ꝯspsa oleo
in sacrificiū: mortariolū aureū appendēs de
cē siclos plenū incenso: bouē de armēto. et
arietem. et agnū āniculū in olocaustū. hir-
cūq; ꝓ pcc̄o: et in hostias pacificoꝝ boues
duos. arietes quinq;. hircos q̃nq;. agnos an
niculos quinq;. Hec fuit oblatō salamiel fi-
lij surisaddai. Die sexto p̄nceps filioꝝ gad
heliasaph filius duel. obtulit acetabulū ar
genteū appendēs centūtriginta siclos. fialā
argenteā habentē septuagīta siclos ad pō
dus scūarij. utrūq; plenū simila ꝯspsa oleo
in sacrificiū: mortariolū aureū appendēs de
cē siclos plenū incenso: bouē de armēto. et
arietē. et agnū āniculū ī olocaustū. hircūq;
ꝓ pcc̄o: et ī hostias pacificoꝝ. boues duos
arietes quinq;. hircos quinq;: agnos ānicu
los quinq;. Hec fuit oblatio heliasaph. filij
duel. Die septīo princeps filioꝝ ephraim
elisama filius ammiud. obtulit acetabulū
argenteū appendēs centūtriginta siclos. fia
lā argenteā habentē septuagīta siclos ad
pondus scūarij. utrūq; plenū simila cōspsa
oleo in sacrificiū: mortariolū aureū appen-
dens decē siclos plenū incenso: bouē de ar
mento. et arietē et agnū āniculū in olocau
stū. hircūq; ꝓ pcc̄o: et in hostias pacificoꝝ
boues duos. arietes quinq;. hircos q̃nq;: a-
gnos āniculos quinq;. Hec fuit oblatō elisa
ma. filij ammiud. Die octauo p̄nceps filio
rū manasse gamaliel filius phadassur. obtu
lit acetabulū argenteū appendēs centū tri-
ginta siclos. fialā argenteā habentē septua
ginta siclos ad pōdus scūarij. utrūq; plenū
simila ꝯspersa oleo in sacrificiū: mortario-
lū aureum appendēs decem siclos plenum

incenso: bouē de armento. et arietē. et agnū
anniculū in olocaustū. hircūq; ꝓ pcc̄o: et in
ostias pacificoꝝ. boues duos. arietes q̄nq;
hircos quīq;: agnos anniculos quīq;. Hec
fuit oblatio gamaliel filij phadassur. Die
nono princeps filiorū beniamin abidan fi
lius gedeonis obtulit acetabulū argenteū
appendens centūtriginta siclos. fialā argen
teā habentē septuaginta siclos ad pondus
scūarij. utrūq; plenū simila ꝯspsa oleo in sa
crificiū: mortariolū aureū appendens decē
siclos plenū incenso: bouē de armēto. et ari
etē et agnū anniculū in olocaustū. hircūq;
ꝓ pcc̄o: et ī hostias pacificoꝝ boues duos
arietes quīq;. hircos quīq;: agnos annicu-
los quīnq;. Hec fuit oblatio abidan filij ge
deonis. Die decimo princeps filiorū dan.
abiezer filius amisaddai obtulit acetabu
lū argenteū appendēs centūtriginta siclos.
fialā argenteā habentē septuaginta siclos
ad pondus scūarij. utrūq; plenū simila con
spersa oleo in sacrificiū: mortariolū aureum
appendēs decē siclos plenū incenso: bouem
de armēto et arietē. et agnum anniculū in
olocaustū. hircūq; ꝓ pcc̄o: et in hostias pa
cificorū boues duos. arietes quīq;. hircos
quīnq;. agnos āniculos quīq;. Hec fuit ob
latio abiezer filij amisaddai. Die vndecīo
p̄nceps filiorū aser phagaiel filius ochran
obtulit acetabulū argenteū appendēs cen
tūtriginta siclos. fialā argenteā habentē se-
ptuaginta siclos ad pondus scūarij. utrūq;
plenū simila ꝯspsa oleo in sacrificiū: morta
riolū aureū appendēs decē siclos plenū incē
so: bouē de armēto. et arietē. et agnū anni-
culū in olocaustū. hircūq; ꝓ pcc̄o: et in ho-
stias pacificorū boues duos. arietes q̄nq;
hircos quīq; agnos anniculos quīq;. Hec
fuit oblatio phagaiel filij ochran. Die duo
decimo princeps filiorū neptalim ahira fi
lius henan. obtulit acetabulū argenteū ap
pendēs centūtriginta siclos. fialā argenteā
habentē septuaginta siclos ad pondus san
ctuarij. utrūq; plenū simila ꝯspsa oleo in sa
crificiū: mortariolū aureū appendēs decē si
clos plenū incenso: bouē de armēto. et arie
tē. et agnū āniculū in olocaustū. hircūq; ꝓ
pcc̄o: et in hostias pacificorū. boues duos.
arietes quīq;. hircos q̄nq;: agnos āniculos
q̄nq;. Hec fuit oblatō ahira filij henā. Hec
in dedicatōe altaris oblata sūt a p̄ncipib⁹
isrl' in die qua ꝯsecratū ē: acetabula argen
tea duodecim. fiale argētee duodecim. ita
ut centūtriginta argenti siclos haberet vnū
acetabulū. et septuaginta siclos vna fiala
id est in cōe vasoꝝ oīm ex argēto. sicli duo
milia quadringēti pondere scūarij: mortari
ola aurea duodecim plena incēso. denos si
clos appēdētia pōdere scūarij. id est sil' auri
sicli centūuiginti: boues de armento in olo
caustū duodecim. arietes duodecim. agni
anniculi duodecim et libamēta eoꝝ: hirci
duodecim ꝓ pcc̄o: in hostias pacificoꝝ bo
ues viginti q̄tuor. arietes sexaginta. hirci. lx.
agni āniculi sexagīta. Hec oblata sūt in de
dicatione altaris qn̄ vnctū est. Cūq; ingre
deretur moises tabernaculū federis ut ꝯsu-
leret oraculū: audiebat vocē loqn̄tis ad se
de ꝓpiciatorio qđ erat sup archā testimonij
inter duos cherubin: vn̄ et loquebatur ei.

Locutus est dn̄s ad moisen ¶ Ca. viij.
dicēs. Loquere aaron: et dices ad eū
Cū posueris septē lucernas: candelabrū in
australi pte erigat̄. Hoc igit̄ p̄cipe ut lucer
ne ꝯtra boreā eregione respiciāt ad mensā
panū ꝓpositōis: ꝯtra eā ptē quā candela-
brū respicit lucere debebūt. Fecitq; aarō: et
impo suit lucernas sup cādelabrū ut p̄cepe
rat dn̄s moisi. Hec at̄ erat factura cādela
bri: ex auro ductili tā medius stipes q̄ cun
cta q̄ ex utroq; calamorū latere nascebāt̄.
Iuxta exēplū qđ on̄dit dn̄s moisi: ita opa
tus ē candelabrū. Et locut⁹ est dn̄s ad moi
sen dicens. Tolle leuitas ex medio filiorū
isrl': et purificabis eos iuxta hunc ritū. asp
gant̄ aq̄ lustratōis: et radāt om̄ spilos car
nis sue. Cū lauerint vestimēta sua ⁊ mūda
ti fuerint. tollāt bouē de armētis ⁊ libamētū
eius similā oleo ꝯspsam: bouē aūt alterū de
armēto tu accipies ꝓ pcc̄o: et applicabis le
uitas coram tabernaculo federis. ꝯuocata
om̄i multitudine filioꝝ isrl'. Cūq; leuite fu
erint corā dn̄o ponent filij isrl' manus suas
sup eos: et offeret aaron leuitas munus in
ꝯspectu dn̄i a filijs isrl': ut seruiāt in mīsterio
eius. Leuite quoq; ponēt manus suas sup

capita boum: e quibus vnū facies ꝓ pcc̄o
et alterū in olocaustū dñi: ut dep̄ceris ꝓ eis
Statuesq; leuitas in ꝯspectu aaron et filio-
rū eius et ꝯsecrabis oblatos dño: ac sepa
rabis de medio filiorum israhel ut sint mei
et postea ingrediantur tabernaculū federis
ut seruiāt mihi. Sicq; purificabis et ꝯsecra
bis eos in oblationē domini: qm̄ dono do-
nati sunt mihi a filijs israhel. Pro p̄mogeni
tis que aperiūt omnē vuluā in israhel ac-
cepi eos. Mea sunt enī omīa p̄mogenita fi
liorū israhel: tā ex hoībus q̄ ex iumentis.
Ex die quo pcussi om̄e p̄mogenitū in terra
egipti. sanctificaui eos mihi: et tuli leuitas
ꝓ cunctis p̄mogenitis filioꝝ israhel. tradi-
diq; eos dono aarō et filijs eius de medio
ppl'i. ut seruiāt mihi ꝓ israhel in tabernaculo
federis: et orent ꝓ eis. ne sit in ppl'o plaga. si
ausi fuerint accedere ad scūariū. Fecerūtq;
moises et aarō et oīs multitudo filioꝝ isrl'
sup leuitis que p̄ceperat dñs moisi: purifi-
catiq; sunt et lauerūt vestimēta sua. Eleua
uitq; eos aaron in ꝯspectu dñi. et orauit ꝓ
eis: ut purificati ingrederent̄ ad officia sua
in tabernaculū federis coram aaron ⁊ filijs
eius. Sicut p̄cepat dñs moisi de leuitis: ita
factū est. Locutus est dñs ad moisen dicēs
Hec est lex leuitarū. A viginti quīq; annis
et supra ingrediētur: ut ministrent in taber-
naculo federis. Cūq; quīquagesimū annū
etatis impleuerint seruire cessabunt: erūtq;
ministri fratrū suorū in tabernaculo federis
ut custodiant que sibi fuerint cōmendata:
opa aūt ip̄a non faciant. Sic dispones leui
tis in custodijs suis. ¶ Ca. ix.

Locutus est dñs ad moisen in deserto
sinai. anno scd̄o postq̄ egressi sunt de terra e
gipti. mense p̄mo dicēs. Faciāt filij israhel
phase in tp̄e suo. quartadecima die mensis
huius ad vesp̄am: iuxta om̄s cerimonias
et iustificatōes eius. Precepitq; moises fi-
lijs israhel: ut facerēt phase. Qui fecerīt tp̄e
suo quartadecima die mensis ad vesp̄am
in monte sinai: iuxta oīa que mandauerat
dñs moisi. fecerūt filij israhel. Ecce aūt qui
dā immūdi sup aīa hominis. qui nō pote-
rant facere phase in die illo: accedētes ad
moisen et aaron dixerūt eis. Immundi su-
mus super aīa hominis: quare fraudamur
ut nō valeamus offerre oblationem dño in
tp̄e suo inter filios israhel? Quibus rn̄dit
moises. State: ut ꝯsulā quid p̄cipiat dñs de
vobis. Locutusq; est dñs ad moisen dicēs
Loquere filijs israhel. Homo qui fuerit im
mundus sup aīa. siue in via ꝓcul in gente
vr̄a. faciat phase dño in mense scd̄o quar-
tadecima die mensis ad vesp̄am: cum azi
mis et lactucis agrestibus comedēt illud.
Nō relinquēt ex eo quippiā vsq; mane. et
os eius nō ꝯfringent: oēm ritū phase obser
uabūt. Si quis at̄ et mūdus est et in itinere
nō fuit. et tn̄ nō fec̄ phase. exterminabit̄ aīa
illa de populis suis: q2 sacrificiū dño nō ob
tulit tp̄e suo. Peccatū suū ip̄e portabit. Pere
grinus q̄3 et aduena si fuerint apud vos fa
cient phase dño iuxta cerimonias et iustifi
cationes suas. Preceptū idē erit apud vos
tā aduene q̄ indigene. Igit̄ die qua erectū
est tabernaculū. operuit illud nubes. Vesp̄e
autē sup tentoriū erat quasi species ignis
usq; mane. Sic fiebat iugiter. Per diē operie
bat illud nubes: et p noctē q̄si species ignis
Cūq; ablata fuisset nubes q̄ tabernaculū ꝓ
tegebat. tūc ꝓficiscebant̄ filij isrl': et in loco
ubi stetissz nubes. ibi castrametabant̄. Ad
imp̄iū dñi ꝓficiscebātur: et ad imp̄iū illius
figebāt tabernaculū. Cūctis dieb⁹ quibus
stabat nubes sup tabernaculū manebāt in
eodē loco: et si euenisset ut multo tp̄e ma-
neret sup illud. erāt filij isrl' in excubijs dñi
et nō ꝓficiscebant̄ quotq̄t dieb⁹ fuisset nu
bes sup tabernaculū. Ad imp̄iū dñi erige-
bant tentoria: et ad imperiū illius depone-
bant. Si fuisset nubes a vesp̄e usq; mane. et
statim diluculo tabernaculū reliquisset. ꝓfi
ciscebātur: et si post diē et noctē recessisset:
dissipabāt tentoria. Si vo biduo aut vno
mense vel longiori tp̄e fuissz sup tabernacu
lū manebāt filij isrl' in eodē loco. et nō ꝓfi-
ciscebant̄: stati at̄ ut recessissz mouebāt ca
stra. Per vbū dñi figebāt tentoria. et p ver
bū illius ꝓficiscebant̄: erantq; in excubijs
dñi iuxta imp̄iū eius p manū moisi. ¶ Ca. x

Locutus est dñs ad moisen dicens.
Fac tibi duas tubas argenteas du-
ctiles: q̄bus ꝯuocare possis multitudinē. qn̄

mouenda sunt castra. Cūq; increpueris tu
bis: ꝯgregabit̄ ad te om̄is turba ad ostiū
tabernaculi federis. Si semel clanxeris: ve-
nient ad te p̄ncipes et capita multitudinis
isrl̄. Si aūt ꝓlixior atq; ꝯcisus clāgor incre
puerit: mouebūt castra primi qui sunt ad
orientalē plagā. In scd̄o aūt sonitu et pari
ululatu tube leuabūt tētoria qui habitāt
ad meridiē: et iuxta hūc modū reliqui faci
ent ululātibus tubis in ꝓfectōe. Quando
autē ꝯgregandus est ꝓpl̄us. simplex tubarū
clangor erit: et nō ꝯcise ululabūt. Filij aūt
aarō sacerdotis clangēt tubis: eritq; hoc le
gitimū sempiternū in generatōibus vestris
Si exieritis ad bellū de terra vestra ꝯtra ho
stes q̄ dimicāt aduersū vos. clangetis ulu
lantibus tubis: et erit recordatio vr̄i corā
dn̄o deo vr̄o: ut eruamini de manibus ini-
micorū vestrorū. Si qn̄ habebitis epulū et
dies festos et kalendas. canetis tubis sup
olocaustis et pacificis victimis: ut sint vo-
bis in recordationē dei vr̄i. Ego dn̄s deus
vr̄. Anno scd̄o mense secūdo vicesima die
mens̄ eleuata est nubes de tabernaculo fede
ris. Profectiq; sunt filij isrl̄ p turmas suas
de deserto sinai: et recubuit nubes in solitu-
dine pharan. Mouerūtq; castra p̄mi iuxta
imperiū dn̄i in manu moisi. filij iuda p tur
mas suas: quorū p̄nceps erat naason filiꝰ
aminadab. In tribu filiorꝝ ysachar fuit p̄n
ceps nathanael filius suar: in tribu zabulō
erat p̄nceps eliab filius elon. Depositūq;
est tabernaculū: qd̄ portātes egressi sūt filij
gerson et merari. Profectiq; sunt et filij ru-
ben p turmas et ordinē suū: quorū p̄nceps
erat elisur filius sedeur. In tribu aūt filiorū
simeon p̄nceps fuit salamihel filius surisad
dai: porro in tribu gad erat princeps elia-
saph filius duel. Profectiq; sunt et caathi
te: portātes sanctuariū. Tamdiu tabernacu
lū portabat̄: donec venirēt ad erectōnis lo
cū. Mouerunt castra et filij ephraim p tur-
mas suas: in quorū exercitu p̄nceps erat e
lisama filius ammiud. In tribu aūt filiorū
manasse princeps fuit gamahel filius pha
dassur: et in tribu beniamin erat dux abi-
dan filius gedeonis. Nouissimi castrorum
oīm ꝓfecti sunt filij dan p turmas suas: in
quorū exercitu princeps fuit abiezer filius
amisadai. In tribu aūt filiorꝝ aser erat p̄n-
ceps phagaihel filius ochrā: et in tribu filio
rū neptalim p̄nceps fuit achira filius henā
Hec sunt castra et ꝓfectōnes filiorꝝ isrl̄ p
turmas suas quādo egrediebant̄. Dixitq;
moises obab filio rahuel madianiti cogna
to suo. Proficiscimur ad locū quē dn̄s da-
turus est nobis: veni nobiscū. ut bn̄ facia-
mus tibi: q2 dn̄s bona ꝓmisit israheli. Cui
ille rn̄dit. Nō vadā tecū: sz reuertar in ter-
rā meā in qua natus sum. Et ille: noli inq̄t
nos relinquere. Tu eni nosti in quibꝰ locis
p desertū castra ponere debeamus: eris du
ctor nr̄. Cūq; nobiscū veneris: quicq̄d opti
mū fuerit ex opibus q̄s nobis traditurus ē
dn̄s: dabimus tibi. Profecti sūt ergo de mō
te dn̄i viā triū dierū: archaq; federis dn̄i p̄
cedebat eos p dies tres: ꝓuidēs castrorū
locū. Nubes q̄z dn̄i sup eos erat p diē cū
incederent. Cūq; eleuaretur archa. dicebat
moises. Surge dn̄e et dissipent̄ inimici tui
et fugiāt q̄ oderūt te a facie tua. Cū aūt de
poneret̄. aiebat. reuertere ad multitudinē ex
Nterea ortū ē mur- ¶ Ca. xi. ¶ ercitus isrl̄.
mur ꝓpl̄i: q̄si dolentiū ꝓ labore ꝯtra dn̄m.
qd̄ cū audissz iratus est: et accensus in eos
ignis dn̄i deuorauit extremā castrorū ptē
Cūq; clamassz populus ad moisen: orauit
moises ad dn̄m. et absortus est ignis. Vo
cauitq; nomē loci illius incensio: eo q̄ suc
census fuisset ꝯtra eos ignis dn̄i. Vulgus
quippe ꝓmiscuū qd̄ ascenderat cū eis. fla-
grauit desiderio carniū sedēs et flēs. iūctis
sibi parit̄ filijs isrl̄: et ait. q̄s dabit nobis ad
vescendū carnes? Recordamur pisciū q̄s
comedebamus in egipto gratis: in mentē
nobis veniūt cucumeres et pepones. porriq;
et cepe et allia. A ia nostra arida est: nihil
aliud respiciūt oculi nr̄i nisi man. Erat aūt
man q̄i semen coriādri coloris bdellij. Cir
cuibatq; ꝓpl̄s. et colligēs illud frāgebat mo
la siue terebat in mortario: coquēs in olla
et faciēs ex eo tortulas saporis q̄i panis o
leati. Cūq; descēderet nocte sup castra ros
descendebat pariter et man. Audiuit ergo
moises flentē ꝓpl̄m p familias: singulos p
ostia tentorij sui. Iratusq; ē furor dn̄i valde

sed et moisi intoleranda res visa est: et ait
ad dñm. cur afflixisti seruũ tuũ? Quare nõ
inuenio gratiam coram te? Et cur imposui
sti pondus vniuersi populi huius sup me?
Nũquid ego ɔcepi omnẽ hanc multitudi-
nẽ vel genui eam. ut dicas mihi porta eos
in sinu tuo sic portare solet nutrix infantulũ
et defer in terrã ꝓ qua iurasti pñibus eorũ?
Vñ mihi carnes: ut dem tante multitudini
Flent ɔtra me dicẽtes: da nobis carnes ut
comedamus Non possum solus sustinere
omnẽ hunc ꝓpl'm: q2 grauis mihi est. Sin
aliter tibi vidr: obsecro ut interficias me et
inueniam gratiã in oculis tuis: ne tãtis affi
ciar malis. Et dixit dñs ad moisen. Cõgre
ga mihi septuaginta viros de senibus isra
hel. quos tu nosti ꝙ senes ꝓpl'i sint ac ma-
gistri: et duces eos ad ostiũ tabernaculi fe-
deris. faciesq3 ibi stare tecũ ut descendã. et
loquar tibi: et auferam de spũ tuo tradãq3
eis: ut sustentent tecũ onus populi: et nõ tu
solus graueris. Populo q̊3 dices. Sanctifi-
camini. Cras comedetis carnes. Ego enim
audiui vos dicere. Quis dabit nobis escas
carniũ? Bene nobis erat in egipto. Vt det
vobis dñs carnes ⁊ comedatis. nõ vno die
nec duobus vel quĩq3 aut decẽ. nec viginti
quidẽ. s3 usq3 ad mensem dierũ: donec ex-
eat ꝑ nares vr̃as et vertat̃ in nauseã. eo ꝙ
repulerit̃s dñm q̃ in medio vr̃i est: et fleue
ritis corã eo dicẽtes. Quare egressi sumus
ex egipto. ut ꝑiremus in solitudine? Et ait
moises. Sexcẽta milia peditũ huius populi
sunt. et tu dicis dabo eis esum carniũ mẽse
integro? Nũquid ouiũ ⁊ boũ multitudo ce
detur. ut possit sufficere ad cibũ: vel oẽs pi
sces maris in vnũ ɔgregabũt̃ ut eos satiẽt?
Cui rñdit dñs. Nũquid manus dñi inua-
lida est? Iam nũc videbis: utrũ meus ſmo
ope cõpleatur. Venit igit̃ moises et narra-
uit ꝓpl'o verba dñi. ɔgregãs septuaginta vi
ros de senibus isrl': quos stare fecit circa ta
bernaculũ. Descendit q3 dñs ꝑ nubẽ et locu
tus est ad eũ: auferẽs de spũ q̃ erat in moi-
se: et dãs septuaginta viris. Cũq3 requieuis
set in eis spũs ꝓphetauerũt: nec ultra cessa
uerũt. Remanserãt aũt in castris duo viri
q̊ꝝ vnus vocabat̃ heldad. et alter medad.

sup quos requieuit spũs: nã et ipi descp̃ti
fuerãt: et nõ exierant ad tabernaculũ. Cũq3
ꝓphetarẽt in castris: cucurrit puer et nũtia
uit moisi dicẽs. Heldad ⁊ medad ꝓphetãt
in castris. Statim iosue filius nun minister
moisi. et elcũs e pluribꝰ ait. Dñe mi moises
ꝓhibe eos. At ille: quid inquit emularis ꝓ
me? Quis tribuat ut omis ꝓpl's ꝓphetet: et
det eis dñs spm̃ suũ. Reuersusq3 ẽ moises
et maiores natu isrl' in castra. Ventus aũt
egrediẽs a dño arreptas trãsmare coturni
ces detulit et dimisit in castra. itinere q̃tũ
vno die ɔfici p̃t ex om̃i ꝑte castrorũ ꝑ cir
cuitũ: volabãtq3 in aere duobꝰ cubitis alti
tudine sup terrã. Surgẽs ergo ꝓpl's toto die
illo et nocte ac die altero ɔgregauerunt co
turnicũ q̃ parũ decẽ choros: et siccauer̃t eas
ꝑ gyrũ castroꝝ. Adhuc carnes erãt in dẽti
bus eoꝝ. nec defecerat huiuscemõi cibꝰ: et
ecce furor dñi ɔcitatus in ꝓpl'm. ꝑcussit eum
plaga magna nimis. Vocatusq3 est ille lo
cus. sepulchra ɔcupiscẽtie: ibi eni sepelier̃t
ꝓpl'um qui desiderauerat. Egressi aũt de se
pulchris ɔcupscentie venerũt in aseroth: et
Locutaq3 est ¶ manser̃t ibi. ¶ Ca. xij
maria et aarõ ɔtra moisen ꝓpter vxo
rẽ eius ethiopissani: et dixerũt. Num ꝑ so
lũ moisen locutus est dñs? Nõne et nobis
similit̃ est locutus? Qd̃ cũ audisset dñs ira
tus est. Erat eni moises vir mitissimus sup
om̃s hoies qui morabãtur in terra. Statim
locutus ẽ ad eũ ⁊ ad aarõ. et mariã. Egre
dimini vos tm̃ tres ad tabernaculũ federis
Cũq3 fuissent egressi descendit dñs in colũ
na nubis: et stetit in introitu tabernaculi vo
cans aaron et mariã. qui cũ issent dixit ad
eos. Audite ſmones meos. Si q̃s fuerit int̃
vos ꝓpheta dñi in visiõe apparebo ei: vel
ꝑ somniũ loquar ad illũ. At nõ talis ſuus
meus moises: qui in oĩ domo mea fidelissi
mus ẽ. Ore eni ad os loquor ei. Palã. ⁊ nõ
ꝑ enigmata et figuras dñm videt. Quare
ergo nõ timuistis detrahẽ seruo meo moisi
Iratusq3 ɔtra eos abijt. Nubes q̊q3 recessit
q̃ erat sup tabernaculũ. Et ecce maria appa
ruit candẽs lepra q̃i nix. Cũq3 respexiss3 eã
aarõ et vidisset ꝑfusam lepra. ait ad moi-
sen. Obsecro domine mi. ne imponas nobis

hoc pccm qd stulte cōmisimus: ne fiat hec
quasi mortua: et ut abortiuū qd ꝓicitur de
vulua mris sue. Ecce iā mediū carnis eius
deuoratū est a lepra. Clamauitqꝫ moises
ad dñm dicēs. Deus obsecro: sana eā. Cui
respondit dñs. Si pater eius spuissꝫ in faciē
illius: nōne debuerat saltē septē diebus ru
bore suffundi? Separet septē diebus extra
castra: et postea reuocabit. Exclusa est ita
qꝫ maria extra castra septē diebus: et ꝓpl's
nō est motus de loco illo. donec reuocata ē
Profectusqꝫ est maria. Ca. xiij.
populus de aseroth: fixis tentoriis in
deserto pharan. Ibiqꝫ locutus ē dñs ad moi
sen dicēs. Mitte viros qui ꝯsiderēt terram
chanaan quā daturus sum filiis isrl: singu-
los de singulis tribub⁹ ex ꝑncipibus. Fecit
moises qd dñs imperarat: de deserto pharā
mittēs ꝑncipes viros: quoꝝ ista sunt noīa
De tribu ruben: semmua filiū zechur. De
tribu simeon: saphat filiū vri. De tribu iu-
da: caleph filiū iephone. De tribu isachar:
igal filiū ioseph. De tribu ephraim: osee fi
liū nun. De tribu beniamin: phalti filiū ra-
phu. De tribu zabulon: gedihel filiū sodi.
De tribu ioseph sceptri manasse: gaddi fi
liū susi. De tribu dan: amihel filiū gemalli
De tribu aser: schur filiū michael. De tribu
neptalim: naabi filiū bapsi. De tribu gad
guhel filiū machi. Hec sunt noīa viroꝝ qs
misit moises ad ꝯsiderandā terram. voca-
uitqꝫ osee filium nun iosue. Misit ergo eos
moises ad ꝯsiderandā terram chanaan: et
dixit ad eos. Ascēdite ꝑ meridianā plagā
Cūqꝫ veneritis ad mōtes ꝯsiderate terram
qualis sit: et populū qui habitator est eius
utrum fortis sit an infirmus: pauci numero
an plures: ipsa terra bona. an mala: urbes
q̄les. murate an absqꝫ muris: humus pin-
guis. an sterilis. nemorosa an absqꝫ arbori
bus. Cōfortamini: et afferte nobis de fru-
ctibus terre. Erat autē tp̄s qñ iam ꝑcoque
vue vesci pñt. Cūqꝫ ascendissent explora-
uerūt terrā a deserto sin: usqꝫ ad roob intrā
tibus emath. Ascenderūtqꝫ ad meridiē et
venerūt in hebron. vbi erant achiman et
sisai et tolmai. filij enath. Nā hebrō septē
annis ante thnaim urbem egipti cōdita est

Pergentesqꝫ usqꝫ ad torrentē botri abscide
rūt palmitē cū vua sua: quē portauerūt in
vecte duo viri. De malis qꝫ granatis et de
ficis loci illius tulerūt. q̄ appellatus ē nehe-
lescol id est torrens botri. eo qꝫ botrū por-
tassent inde filij isrl. Reuersiqꝫ explorato-
res terre post q̄draginta dies om̄i regione
circuita venerūt ad moisen et aaron et ad
omnē cetū filiorū isrl in desertū pharā: qd
est in cades. Locutiqꝫ eis et om̄i multitudi
ni ostenderūt fructus terre: et narrauerūt di
centes. Veniemus in terrā ad quā misistis
nos: q̄ reuera fluit lacte et melle. ut ex his
fructibus cognosci p̄t: sed cultores fortissi-
mos habet. et urbes grandes atqꝫ muratas
Stirpē enach vidimus ibi. Amalech habi
tat in meridie. etheus et iebuseus et amor-
reus in mōtanis. Cananeus vero morat iu
xta mare et circa fluēta iordanis. Inter hec
caleph cōpescens murmur ꝓpl'i qui oriebat
ꝯtra moisen ait. Ascēdamus et possideam⁹
terrā: qm̄ poterimus obtinere eā. Alij vero
qui fuerāt cū eo dicebāt. Nequaqꝫ ad hūc
ꝓpl'm valemus ascendere: qꝛ fortior nobis
est. Detraxerūtqꝫ terre quā inspexerāt apud
filios isrl. dicētes. Terra quā lustrauimus
deuorat habitatores suos. Populus quē
aspeximus ꝓcere stature est. Ibi vidimus
mōstra q̄dā filiorū enach de genere gigan
teo: q̄bus cōparati q̄i locuste videbamur
Igitur vociferās oīs turba fleuit Ca. xiiij.
nocte illa: et murmurati sunt ꝯtra moisen
et aarō cūcti filij isrl dicētes. Vtinā mortui
essemus in egipto: et nō in hac vasta solitu
dine. Vtinam ꝑeamus: et nō inducat nos
dñs in terrā istā. ne cadamus gladio: et ux
ores ac liberi nr̄i ducant captiui. Nōne me
lius ē reuerti in egiptū? Dixerūt alter ad al
terū. Cōstituamus nobis ducē: et reuerta-
mur in egiptū. quo audito moises et aarō
ceciderūt ꝓni in terrā corā om̄i multitudie
filiorū isrl. At vero iosue filius nun. et caleph
filius iephone. qui et ip̄i lustrauerant terrā
scideret vestimēta sua: et ad omnē multitu
dinē filioꝝ isrl locuti sūt. Terra quā circui
uimus valde bona ē. Si ꝓpicius fuerit dñs
inducet nos in eā: et tradet humū lacte et
melle manantē. Nolite rebelles esse contra

dñm: neq; timeatis populū terre huius: q2
sicut panē ita eos possumus deuorare. Re
cessit ab eis omne p̄sidiū: dñs nobiscū est
nolite metuere. Cūq; clamaret oīs multitu
do et lapidibus vellet eos opp̄mere: appa
ruit gloria dñi sup tectū federis: cunctis vi
dentibus filijs israhel. Et dixit dñs ad moi
sen. Vsq; quo detrahet mihi populus iste?
Quousq; nō credēt mihi in oībus signis q̄
feci corā eis? Feriam igitur eos pestilentia.
atq; ꝯsumā: te autē faciā p̄ncipē sup gentē
magnā ⁊ fortiorē q̄ hec est. Et ait moises
ad dñm. Vt audiant egiptij de quorū me-
dio eduxisti populū istū. et habitatores ter
re huius. qui audierūt q̄ tu dñe in populo
isto sis. et facie videaris ad faciē: et nubes
tua protegat illos. et in colūna nubis p̄ce-
das eos p diem. et in colūna ignis p noctē
q̄ occideris tantā multitudinē quasi vnū
hominē. et dicant. Nō poterat introducere
populū in terrā ꝓ qua iurauerat: idcirco oc
cidit eos in solitudine. Magnificet̄ ergo for
titudo domini sicut iurasti dicēs. Dñs pa-
tiens et multe misericordie. auferēs iniqui
tatē et scelera. nullūq; innoxiū derelinquēs
qui visitas pcca patrū in filios in tertiā et
quartā generationē. Dimitte obsecro pec-
catū populi tui huius s̄m magnitudinē mi
sericordie tue: sicut ꝓꝓ icius fuisti egredienti-
bus de egipto usq; ad locū istū. Dixitq; do
minus. Dimisi iuxta verbū tuū. Viuo ego
et implebitur gloria dñi vniuersa terra. At
tamē oīs homies qui viderūt maiestatē
meā. et signa q̄ feci in egipto et in solitudi-
ne. et tēptauerūt me iam p decē vices. nec
obedierūt voci mee. nō videbūt terrā ꝓ qua
iuraui p̄ribus eorū: nec quisq̄ ex illis q̄ de
traxit mihi intuebit̄ eā. Seruū meū chaleb
qui plenus alio spū secutus est me inducā
in terrā hanc quā circuiuit. et semē eius pos
sidebit eā: qm̄ amalechites et chananeus
habitant in vallibus. Cras mouete castra
et reuertimini in solitudinē p viā maris ru
bri. Locutusq; est dñs ad moisen et aaron
dicēs. Vsq; quo multitudo hec pessima mur
murat ꝯtra me? Querelas filiorꝝ isrl̄ audi-
ui. Dic ergo eis. Viuo ego ait dñs: sic locu
ti estis audiente me: sic faciā vobis. In soli
tudine hac iacebūt cadauera vr̄a. Oīs q̄
numerati estis a viginti annis et supra. et
murmurastis ꝯtra me. nō intrabitis terrā su
per quā leuaui manū meā ut habitare vos
facerē: p̄ter chaleb filiū iephone. et iosue fi
liū nun. Paruulos aūt vr̄os de quibus dixi
stis q̄ prede hostib⁹ forēt introducā: ut vi
deant terrā q̄ vobis displicuit. Vestra ca-
dauera iacebūt in solitudine. Filij vr̄i erūt
vagi in deserto ānis quadraginta: et porta
būt fornicationē vr̄am. donec ꝯsumant̄ ca
dauera patrū in deserto: iuxta numerū qua
draginta dierū q̄bus ꝯsiderastis terrā. An
nus ꝓ die imputabit̄. et quadragita ānis
recipietis iniquitates vr̄as: et scietis vltōez
meā. qm̄ sic locutus sum. ita faciā oīi mul
titudini huic pessime: q̄ ꝯsurrexit aduersū
me. In solitudine hac deficiet et morietur.
Igit̄ oēs viri quos miserat moises ad con
templandū terrā. et qui reuersi murmurare
fecerāt ꝯtra eū omnē multitudinē detrahen
tes terre q̄ essz mala: mortui sūt atq; pcus
si in ꝯspectu dñi. Iosue at̄ filius nun et cha
leb et filius iephone vixerūt ex oībus q̄ p
rexerāt ad ꝯsiderandā terrā. Locutusq; est
moises vniuersa v̄ba hec ad oīs filios isrl̄
et luxit ppl̄s nimis. Et ecce mane p̄mo sur-
gentes. ascenderūt verticē mōtis: atq; dixe
rūt. Parati sumus ascendere ad locū de quo
dñs locut⁹ ē: q2 peccauim⁹. Quib⁹ moises
Cur inquit trāsgredimini verbū dñi: q̄d vo
bis nō cedet in ꝓsperū? Nolite ascendē: nō
enī est dñs vobiscū: ne corruatis corā ini-
micis vr̄is. Amalechites et chananeus añ
vos sūt quorū gladio corruetis: eo q̄ no-
lueritis acquiescere dño: nec erit dñs vobi
scū. At illi ꝯtenebrati. ascenderūt in verticē
montis. Archa at̄ testamēti dñi et moises
nō recesserūt de castris. Descēditq; amale-
chites ⁊ chananeus qui habitabat in mon
te: et pcutiēs eos atq; concidens: p̄secutus
est eos usq; horma. ¶ Ca. xv.

Locutus est dñs ad moisen dicēs. Lo
quere ad filios isrl̄: et dices ad eos.
Cum ingressi fueritis terrā habitationis ve
stre quā ego dabo vobis. et feceritis obla-
tionē domino in olocaustū: aut victimā pa
cificam vota soluētes. vel sponte offerētes

munera. aut in sollēnitatibus vr̄is adolen
tes odorē suauitatis dn̄o: de bobus siue de
o uibus offeret quicūq; immolauerit victi
mā: sacrificiū simile decimā partē ephi con
spersam oleo. qd̄ mensurā habebit quartā
partē hin: et vinū ad liba fundēda eiusdē
mensure dabit in olocaustum siue victimā
Per agnos singulos et arietes erit sacrificiū
simile duarū decimarū. q̄ ꝯsp sa sit oleo ter
tie ptis hin: et vinū ad libamentū tertie par
tis eiusdē mensure offeret in odorē suauita
tis dn̄o. Quādo vero de bobus feceris olo
caustū aut hostiā ut impleas votū vel pa-
cificas victimas: dabis p singulos boues
simile tres decimas ꝯsp se oleo. qd̄ habeat
mediū mensure hin: et vinū ad liba fundē
da eiusdē mensure in oblatōem suauissimi
odoris dn̄o. sic facies p singulos boues et
arietes et agnos. et edos. Tam indigene q̄ꝫ
pegrini eodē ritu offerēt sacrificia. Vnū p̄-
cep tū erit atq; iudiciū tā vobis q̄ꝫ aduenis
terre. Locutus ē dn̄s ad moisen dicēs. Lo
quere filijs isrl̄: et dices ad eos. Cū veneri-
tis in terrā quā dabo vobis. et comederitis
de panibus regionis illius: separabitis pri
mitias dn̄o de cibis vr̄is. Sicut de areis pri
micias separabitis: ita et de pulmētis dabi
tis p̄mitiua dn̄o. Qd̄ si p ignorantiā p̄teri
eritis quicq̄ꝫ horū que locutus est dn̄s ad
moisen. et mādauit p eū ad vos. a die qua
cepit iubere ⁊ ultra. oblitaq; fuerit facē mul
titudo: offeret vitulū de armēto olocaustū
in odorē suauissimū dn̄o. et sacrificiū eius
ac liba ut cerimonie postulāt. hircūq; ꝓ pec
cato: et rogabit sacerdos ꝓ omni multitu-
dine filioꝝ isrl̄ et dimittet̄ eis. qm̄ nō spon
te peccauerūt: nihilominus offerētes incen
sum dn̄o ꝓ se et pro pcc̄o atq; errore suo. et
dimittetur vniuerse plebi filioꝝ isrl̄. et ad-
uenis qui pegrinantur inter vos: qm̄ culpa
est omnis populi p ignorantiā. Qd̄ si aīa
vna nesciens peccauerit. offeret caprā anni
culā ꝓ pcc̄o suo: et depcabit̄ ꝓ ea sacerdos
q̄ inscia peccauerit corā dn̄o: impetrabitq;
ei veniā. et dimittet̄ illi. Tam indigenis q̄ꝫ
aduenis. vna lex erit omniū qui peccaue-
rint ignorātes. Anima vero q̄ p supbiam
aliquid cōmiserit. siue ciuis sit ille siue pere
grinus: qm̄ aduersus dn̄m rebellis fuit: pe
ribit de ꝓpl̄o suo. Verbū enī dn̄i ꝯtempsit
et p̄ceptū illius fec̄ irritū: idcirco delebit̄ et
portabit iniquitatē suā. Factū est aūt cum
essent filij isrl̄ in solitudine. et inuenissent ho
minē colligentē ligna in die sabbati: obtu
lerūt eū moisi et aaron et vniuerse multitu
dini. qui recluserūt eū in carcerē: nescientes
quid sup eo facere deberēt. Dixitq; dn̄s ad
moisen. Morte moriat̄ homo iste: obruat
eū lapidibus oīs turba extra castra. Cūq;
eduxissent eū foras obruerūt eū lapidibus
et mortuus est sic̄ p̄ceperat dn̄s. Dixit q̄ꝫ
dn̄s ad moisen. Loquere filijs isrl̄: et dices
ad eos. ut faciant sibi fimbrias p angulos
palliorū. ponētes in eis vittas iacinctinas.
quas cū viderint recordētur omniū māda
torū dn̄i. nec sequantur cogitationes suas
et oculos p res varias fornicātes. sꝫ magis
memores p̄ceptorum dn̄i faciēt ea: sintq;
sancti deo suo. Ego dn̄s deus vester: qui e
duxi vos de terra egipti: ut essem deus vr̄.

Ecce aūt chore filius ysaar. ¶ Ca. xvj.
filij caath. filij leui. et dathan. atq; ab
iron filij eliab. hon quoq; filius pheleth de
filijs ruben surrexerūt ꝯtra moisen: alijq; fi
liorū israhel ducenti quinquaginta viri ꝓce
res sinagoge. et qui tp̄e ꝯcilij p nomina vo
cabātur. Cūq; stetissent aduersum moisen
et aarō dixerūt. Sufficiat vobis. q2 omnis
multitudo sanctorū est: et in ip̄is est dn̄s.
Cur eleuamini sup ꝓpl̄m dn̄i? Qd̄ cum au
disset moises cecidit ꝓnus in faciem: locu-
tusq; ad chore et ad omnē multitudinem.
mane inquit notū faciet dn̄s qui ad se pti
neant: et sanctos applicabit sibi: et q̄s ele-
gerit approp inquabūt ei. Hoc igit̄ facite.
Tollat vnusquisq; thuribula sua tu chore
et om̄e ꝯciliū tuū: et hausto cras igne poni
te desup thimiama corā dn̄o: et quēcunq;
elegerit. ipse erit scūs. Multū erigimini filij
leui. Dixitq; rursū ad chore. Audite filij le
ui. Num parū vobis ē q̄ sepauit vos deus
isrl̄ ab om̄i ꝓpl̄o. et iūxit sibi ut seruiretis ei
ī cultu tabernaculi: et staretis corā freqn̄tia
populi ⁊ ministraretis ei? Idcirco ad se fecit
accedere te ⁊ om̄s fratres tuos filios leui ut
vobis etiā sacerdotiū vēdicetis: et omnis

globus tuus stet ɔtra dñm? Quid est enī
aarō ut murmuretis contra eū? Misit ergo
moises ut vocaret dathan et abirō filios eli
ab· qui responderūt· Nō venimus· Nūquid
parū est tibi ꝙ eduxisti nos de terra egipti
q̄ lacte ⁊ melle manabat ut occideres in de
serto: nisi et dominatus fueris nr̄i? Reuera
induxisti nos in terrā q̄ fluit riuis lactis et
mellis: et dedisti nobis possessiones agroꝝ
et vinearū? An et oculos nr̄os vis eruere?
Non venimus· Iratusq̄ moises valde: ait
ad dñm· Ne respicias sacrificia eorū· Tu
scis ꝙ nec assellū quidē vnq̄ acceperim ab
eis: nec afflixerim quempiā eorū· Dixitq̄
ad chore· Tu et omnis ɔgregatio tua state
seorsum corā dño: et aaron die crastino se
paratim· Tollite singuli thuribula vestra· ⁊
ponite sup ea incensū offerētes dño· ducen
ta quinquaginta thuribula: aarō q̄z teneat
thuribulū suū· Qđ cū fecissent stātib⁹ moi
se et aaron· et coaceruassent aduersum eos
omnē multitudinē ad ostiū tabernaculi: ap
paruit cūctis gloria dñi· Locutusq̄ dñs ad
moisen et aaron ait· Separamini de medio
ɔgregationis huius: ut eos repente dispdā
qui ceciderūt ꝓni in facie: atq̄ dixerūt· For
tissime deus spirituū vniuerse carnis: nū vno
peccāte· ɔtra om̄s ira tua deseuiet? Et ait do
minus ad moisen· Precipe vniuerso ppl'o ut
separetur a tabernaculis chore et dathan et
abiron· Surrexitq̄ moises et abijt ad da-
than et abirō: et seqn̄tib⁹ eū senioribꝰ isrl'
dixit ad turbā· Recedite a tabernaculis im
pioꝝ: et nolite tangere q̄ ad eos ptinēt: ne
inuoluamini in pccis eorū· Cūq̄ recessissent
a tētorijs eorū p circuitū: dathan et abirō
egressi stabant in introitu papilionū suarū·
cū uxoribus et liberis: om̄iq̄ frequētia· Et
ait moises· In hoc scietis ꝙ dñs miserit me
ut facerē vniuersa que cernitis: et non ex ꝓ
prio ea corde ꝓtulerim· Si ɔsueta hominū
morte interierint· et visitauerit eos plaga q̄
et ceteri visitari solēt: nō misit me dñs· Sin
aūt nouā rem fecerit dñs· ut aperiens terra
os suū deglutiat eos· et omnia que ad illos
ptinēt· descenderintq̄ viuentes in infernū:
scietis ꝙ blasphemauerint dñm· Cōfestim
igit̄ ut cessauit loqui· dirrupta est terra sub
pedibus eorū: et aperiens os suum deuora
uit illos cū tabernaculis suis· et vniuēsa sub
stantia eorū· Descenderūtq̄ viui in infernū
operti humo: et pierūt de medio multitudi
nis· At vero omīs israhel qui stabat p girū
fugit a clamore pereuntiū dicēs· Ne forte
et nos terra deglutiat· Sed et ignis egressus
a dño interfecit ducētos quinquaginta vi-
ros qui offerebant incensum· ¶ Ca·xvij·

Locutusq̄ est dñs ad moisen dicens·
Precipe eleazaro filio aarō sacerdoti
ut tollat thuribula que iacent in incēdio· et
ignē huc illucq̄ dispgat: qm̄ sanctificata
sunt in mortibus pccorū: producatq̄ ea in
laminas· ⁊ affigat altari· eo ꝙ oblatū sit in
eis incensum dño et sanctificata sint: ut cer
nant ea ꝓ signo et monimento filij isrl'· Tu
lit ergo eleazar sacerdos thuribula enea· in
quibus obtulerāt hi quos incendiū deuora
uit· et ꝓduxit ea in laminas affigens altari
ut haberēt postea filij isrl' quibus cōmone-
rentur· ne q̄s accedat alienigena· et qui nō
est de semine aarō· ad offerendū incensum
dño: ne patiatur sic̄ passus est chore· et oīs
ɔgregatō eius loqn̄te dño ad moisen· Mur
murauit aūt om̄is multitudo filiorū isrl' se
quenti die contra moisen et aaron dicēs·
Vos interfecistis populū dñi· Cūq̄ oriret̄
seditio et tumultus incresceret: moises et a
aron fugerunt ad tabernaculū federis· Qđ
postq̄ ingressi sunt operuit nubes: et appa-
ruit gloria dñi· Dixitq̄ dominus ad moi
sen· Recedite de medio huius multitudinis
etiā nūc delebo eos· Cūq̄ iacerent in terra
dixit moises ad aarō· Tolle thuribulū· et
hausto igne de altari mitte incensū desup
pgens cito ad populū: ut roges ꝓ eis· Iam
enim egressa est ira a dño: et plaga deseuit
Qđ cū fecisset aarō· et cucurrisset ad mediā
multitudinē quam iam vastabat incendiū
obtulit thimiama: et stans inter mortuos
ac viuentes ꝓ populo depcatus est: et pla
ga cessauit· Fuerūt aūt qui pcussi sunt qua
tuordecim milia hoīm et septingēti: absq̄
his qui pierant in seditōe chore· reuersusq̄
est aarō ad moisen ad ostium tabernaculi
federis: postq̄ quieuit interitus· Et locutus
est dominus ad moisen dicēs· Loquere ad

filios isrl': et accipe ab eis virgas singulas
p cognatōes suas a cūctis p̄ncipib⁹ tribuū
virgas duodecim: et vniuscuiusq; nomen
su pscribes virge sue. Nomen aūt aarō erit
in tribu leui: et vna virga cunctas eoꝝ fa
milias ɔtinebit: ponesq; eas in tabernaculo
federis corā testimonio: ubi loquar ad te.
quē ex his elegero germīabit virga eius: ⁊
cohibebo a me querimonias filiorū isrl' q̄
bus ɔtra vos murmurāt. Locutusq; ē moi
ses ad filios isrl': et dederūt ei oēs p̄ncipes
virgas p singulas trib⁹. Fuerūtq; v̄ge duo
decim absq; virga aarō. quas cū posuisset
moises corā dño in tabernacl'o testimonij:
seqñti die regressus inuenit germīasse vir
gā aaron in domo leui. et turgētibus gem
mis eruperāt flores: qui folijs dilatatis in
amigdalas deformati sunt. Protulit ergo
moises om̄s virgas de ɔspectu dñi ad cū-
ctos filios isrl': viderūtq; et receperūt singu
li v̄gas suas. Dixitq; dñs ad moisen. Re
fer virgā aarō in tabernaculū testimonij. ut
seruetur ibi in signū rebelliū filiorū israhel:
et quiescāt querele eoꝝ a me. ne moriātur
Fecitq; moises sic p̄ceperat dñs. Dixerūt
aūt filij isrl' ad moisen. Ecce ɔsumpti sum⁹
om̄s pibimus. quicunq; accedit ad taber
naculū dñi moritur. Nū usq; ad internitio
nē cūcti delendi sumus. ¶ Ca. xviij.

Dixitq; dñs ad aaron. Tu et filij tui et
domus p̄ris tui tecū portabitis iniqui
tatē scūarij: et tu et filij tui simul sustinebitis
pcc̄a sacerdotij v̄ri. Sz et fr̄es tuos de tribu
leui et sceptro patris tui sume tecū: p̄stoq;
sint ⁊ ministrēt tibi. Tu at̄ et filij tui mīstra
bitis in tabernacl'o testimonij. Excubabūt
q; leuite ad p̄cepta tua. et ad cūcta opa ta
bernaculi: ita dūtaxat ut ad vasa scūarij et
altare nō accedāt ne et illi moriātur: et vos
pereatis simul. Sint aūt tecū. et excubent in
custodijs tabernaculi: et in oībus cerimo-
nijs eius. Alienigena nō miscebitur vobis
Excubate in custodia scūarij. et in ministe-
rio altaris: ne oriatur indignatio su p filios
isrl'. Ego dedi vobis fratres v̄ros leuitas de
medio filiorū isrl': et tradidi donū dño. ut
seruiāt in ministerijs tabernaculi eius. Tu
at̄ et filij tui custodite sacerdotiū vestrū: et
omīa que ad cultū altaris ptinent. et intra
velū sunt. p sacerdotes amministrabūtur
Si quis externus accesserit. occidetur. Lo-
cutus est dñs ad aaron. Ecce dedi tibi cu
stodiā p̄mitiarū mearū. Omnia q̄ sanctifi
cantur a filijs isrl' tibi tradidi. et filijs tuis.
p officio sacerdotali: legitima sempiterna
Hec ergo accipies de his q̄ sanctificant̄ et
oblata sunt dño. Om̄is oblatō et sacrificiū
et quicq̄d p pcc̄o atq; delicto reddit̄ mihi
et cedet in scā scōrū: tuū erit et filiorū tuoꝝ
In scūario comedes illud. Mares tm̄ edēt
ex eo: quia ɔsecratū est tibi. Primitias aūt
quas fouerint et obtulerint filij isrl': tibi de
di et filijs tuis ac filiabus tuis iure ppetuo
Qui mūdus est in domo tua. vescetur eis
Oēm medullā olei et vini ac frumēti. quic
q̄d offerūt p̄mitiarū dño. tibi dedi. Vniuer
sa frugū inicia q̄ gignit humus et dño de-
portant̄: cedēt in vsus tuos. qui mūdus est
in domo tua vescetur eis Om̄e qd̄ ex voto
reddiderint filij isrl': tuū erit. Quicq̄d p̄mū
erūpit e vulua cūcte carnis quā offerūt do
mino. siue ex hoībus siue de pecorib⁹ fuerit
tui iuris erit: ita dūtaxat ut p hoīs p̄moge
nito p̄ciū accipias: et om̄e animal qd̄ im-
mundū est redimi facias: cuius redemptio
erit post vnū mensem: siclis argenti quiq;
pondere scūarij. Siclus viginti obolos ha-
bet. Primogenitū aūt bouis et ouis et ca-
pre nō facies redimi: quia sanctificate sunt
dño. Sanguinē tantū eorū fundes su p alta
re: et adipes adolebis in suauissimū odorē
dño. Carnes vero in vsum tuū cedent: sicut
pectusculū ɔsecratum et armus dexter tua
erūt. Om̄s p̄mitias scūarij quas offerunt
filij israhel dño: tibi dedi et filijs ac filiab⁹
tuis iure ppetuo. Pactū salis est sempiter-
nū corā domino tibi ac filijs tuis. Dixitq;
dñs ad aaron. In terra eorū nihil posside
bitis: nec habebitis partem inter eos. Ego
pars et hereditas tua in medio filiorū isra
hel. Filijs aūt leui dedi om̄s decimas isra
helis in possessionē p ministerio quo ser-
uiūt mihi in tabernaculo federis: ut nō ac
cedāt ultra filij isrl' ad tabernaculū. nec cō-
mittāt pcc̄m mortiferū: solis filijs leui mihi
in tabernaculo seruientibus et portātibus

pcca populi. Legitimū sempiternū erit in generationibus vestris. Nihil aliud possidebūt decimarū oblatōe ɔtenti: quas in vsus eorꝫ ⁊ necessaria separaui. Locutusq; ē dn̄s ad moisen dicēs. Precipe leuitis atq; denuncia. Cū acceperitis a filijs israhel decimas quas dedi vobis: p̄micias earū offerte dn̄o id est decimā ptē decime: ut reputet̄ vobis in oblationē p̄mitiuorꝫ: tā de areis q̄ de torcularibus et vniuers̄ quorū accipitis p̄micias offerte dn̄o: et date ea aarō sacerdoti. Omnia que offertis ex decimis. et in donaria dn̄i separabitis: optima et electa erunt Dicesq; ad eos. Si p̄clara et meliora q̄q; obtulerit̄s ex decimis. reputabit̄ vobis q̄si de area et torculari dederitis p̄micias: et comedetis eas in omībus locis vestris. tā vos q̄ familie vestre: q2 preciū est ꝓ ministerio quo seruitis ī tabernaculo testimonij: et nō peccabitis super hoc. egregia vobis et pinguia reseruātes: ne polluatis oblationes filiorū israhel. et moriamini. ¶ Ca. xix.

Locutusq; est dn̄s ad moisen et aarō dicēs. Ista est religio victime quā cōstituit dn̄s. Precipe filijs israhel. ut adducāt ad te vaccam rufam etatis integre in qua nulla sit macula. nec portauerit iugū: tradetisq; eā eleazaro sacerdoti. qui eductā extra castra immolabit in ɔspectu oīm: et tinguens digitū in sanguine eius. aspget ɔtra fores tabernaculi septem vicibus. ɔburetq; eam cūctis vidētibus: tā pelle et carnibus eius q̄ sanguine et fimo flāme traditis. Lignū quoq; cedrinū et isopū coccūq; bis tinctū sacerdos mittet in flammā. q̄ vaccā vorat. Et tūc demū lotis vestibus et corpe suo ingredietur in castra: cōmacl'atusq; erit usq; ad vesperum. Sed et ille qui ɔbusserit eā lauabit vestimēta sua et corpus: et immundus erit usq; ad vesperū. Colliget at̄ vir mūdus cineres vacce. et effundet eos extra castra in loco purissimo: ut sint multitudini filiorū israhel in custodiā et in aquā aspsionis: q2 ꝓ pcco vacca ɔbusta est. Cūq; lauerit qui vacce portauerat cineres vestimēta sua: immūdus erit usq; ad vesperū. Habebūt hoc filij isrl' et aduene qui habitāt int̄ eos scm̄ iure ꝑpetuo. qui tetigerit cadauer homīs et ꝓpter hoc septē diebus fuerit immūdus. aspergetur ex hac aqua die tertio et septimo: et sic mūdabitur. Si die tertō aspsus non fuerit: septimo nō poterit emūdari Omnis qui tetigerit humane aīe morticinū. et aspsus hac cōmixtione nō fuerit. polluet tabernaculū dn̄i: et ꝑibit ex isrl'. q2 aq̄ expiatōis nō est aspsus: immūdus erit: et manebit spurcitia eius sup eū. Ista ē lex hominis qui moritur in tabernaculo. Omnes qui ingrediūtur tentoriū illius. et vniuersa vasa q̄ ibi sunt. polluta erunt septē diebus Vas qd̄ non habuerit opculū nec ligaturā desup: immūdū erit. Si q̄s in agro tetigerit cadauer occisi homīs. aut ꝑ se mortui. siue os illius vel sepulchrū: immūdus erit septē diebus. Tollēt de cinerib⁹ ɔbustionis atq; pcci. et mittēt aquas viuas sup eos in vas in q̄bus cum hō mūdus tinxerit isopū. aspget ex eo omne tentoriū et cunctā suppellectilē. et homīes huiuscemodi ɔtagione pollutos: atq; hoc modo mūdus lustrabit immundū tertō et septimo die. expiatusq; die septīo lauabit et se et vestimēta sua: et immūdus erit usq; ad vesperū. Si q̄s hoc ritu non fuerit expiatus. ꝑibit aīa illius de medio eccīe: q2 sanctuariū dn̄i polluit: et n̄ est aqua lustratōis aspsus. Erit hoc p̄ceptū legitimū sempiternū. Ipse q̄z qui aspgit aq̄s lauabit vestimenta sua. Omnis qui tetigerit aquas expiatōis: immūdus erit usq; ad vesperū. Quicq̄d tetigerit immūdus: immūdū faciet: et aīa que horꝫ quippiā tetigerit immūda erit usq; ad vesperū. ¶ Ca. xx.

Venerūtq; filij isrl' et omīs multitudo in desertū sin mense p̄mo: et māsit populus in cades. Mortuaq; est ibi maria: et sepulta in eodē loco. Cūq; indigeret aqua ꝓpl'us ɔuenerūt aduersū moisen ⁊ aarō. et versi in seditionē dixerūt. Vtinā perissem⁹ inter fratres nostros coram dn̄o. Cur eduxistis eccīam dn̄i in solitudinē: ut ⁊ nos et nr̄a iumenta moriamur? Quare nos fecistis ascendere de egipto. et adduxistis ad locum istū pessimū q̄ seri nō p̄t. qui nec ficū gignit. nec vineas nec malagranata: insup ⁊ aquā nō habet ad bibendū? Ingressusq; moises et aarō dimissa multitudine in tabernaculū

fedens corruerūt ꝓni in terrā: clamauerūtq̄ ad dn̄m atq̄ dixerunt. Dn̄e deus audi clamorē populi huius: et aperi eis thesaurum tuū fontē aque viue: ut satiati cesset murmuratio eorū. Et apparuit gloria dn̄i sup eos. Locutusq̄ est dn̄s ad moisen dicens. Tolle virgā et ꝯgrega ꝓpl'm tu et aarō frat̄ tuus: et loquimini ad petrā corā eis et illa dabit aq̄s. Cūq̄ eduxeris aquā de petra: bibet oīs multitudo et iumēta eius. Tulit igit̄ moises virgā q̄ erat in ꝯspectu dn̄i sic p̄ceperat ei. ꝯgregata multitudine ante petram dixitq̄ eis. Audite rebelles et increduli. Nū de petra hac vobis aquā poterimus eicere? Cunq̄ eleuasset moises manū ꝑcutiens virga bis silicē. egresse sunt aque largissime: ita ut ꝓpl's biberet et iumenta: Dixitq̄ dn̄s ad moisen et aarō. Quia nō credidistis mihi. ut sanctificaretis me coram filijs israhel: nō introducetis hos populos in terrā quā dabo eis. Hec est aqua ꝯtradictionis. ubi iurgati sunt filij israhel ꝯtra dn̄m: et sanctificatus est in eis. Misit interea nūtios moises de cades ad regē edom qui dicerēt. Hec mādat frater tuus israhel Nosti omnē laborē qui apprehendit nos. quomō descenderint p̄res nostri in egiptū. et habitauerimus ibi multo tempe: afflixerintq̄ nos egiptij et patres nostros: et quomodo clamauerimus ad dn̄m et exaudierit nos. miseritq̄ angelum qui eduxerit nos de egipto. Ecce in urbe cades q̄ est in extremis finibus tuis positi: obsecramus ut nobis trāsire liceat ꝑ terrā tuā. Nō ibimus ꝑ agros nec ꝑ vineas: nō bibemus aquas de puteis tuis: sz gradiemur via publica nec ad dextrā nec ad sinistrā declinātes. donec transeamus termios tuos. Cui rn̄dit edom Nō transibis ꝑ me. Alioqui armatus occurrā tibi. Dixerūt filij israhel. Per tritā gradiemur viam: et si biberimus aq̄s tuas nos et pecora nr̄a: dabimus qd̄ iustū est. Nulla erit in p̄cio difficultas: tantum velociter trāseamus. At ille rn̄dit. Nō trāsibitis. Statimq̄ egressus ē obuius cū infinita multitudine et manu forti: nec voluit acquiescere de p̄cāti: ut ꝯcederet transitū ꝑ fines suos Quāobrē diuertit ab eo isrl'. Cunq̄ castra mouissent de cades: venerūt in montē or. q̄ est in finib⁹ terre edom: ubi locutus ē dn̄s ad moisen dicēs. Pergat inquit aarō ad populos suos. Nō enī intrabit terrā quā dedi filijs israhel: eo q̄ incredulus fuerit ori meo ad aquas ꝯtradictōis. Tolle aarō et filiū eius cū eo: et duces eos in montē or. Cūq̄ nudaueris p̄rem veste sua. indues ea eleazarū filiū eius: et aarō colligetur. et monetur ibi. Fecit moises ut p̄ceperat dn̄s: et ascēderūt in montē or corā om̄i multitudine. Cūq̄ aarō spoliasset vestib⁹ suis: induit eis eleazarū filiū eius. Illo mortuo in montis supcilio: descēdit cū eleazaro. Oīs aūt multitudo vidēs occubuisse aarō: fleuit super eo triginta dieb⁹ ꝑ cūctas familias suas

Quod cū audissz chananeus ¶ Ca. xxi rex arad. qui habitabat ad meridiē. venisse scilicet israhel ꝑ exploratorū viam pugnauit ꝯtra illū: et victor existēs. duxit ex eo predam. At israhel voto se dn̄o obligans ait. Si tradideris ꝓpl'm istū in manu mea: delebo urbes eius. Exaudiuitq̄ dn̄s p̄ces israhel. et tradidit chananeū: quē ille interfecit subuersis urbib⁹ eius: et vocauit nomē loci illius orma. id ē anathema. Profecti sūt at̄ et de mōte or. ꝑ viā q̄ ducit ad mare rubrū: ut circuirēt terrā edom. Et tedere cepit ꝓpl'm itineris ac laboris: locutusq̄ ꝯtra dn̄m et moisen ait. Cur eduxisti nos de egipto: ut moriremur in solitudine? Deest panis: nō sūt aque: aīa nr̄a iam nauseat sup cibo isto leuissimo. Quāobrē misit dn̄s in ꝓpl'm ignitos serpētes: ad q̄rū plagas et mortes plurimorū. venerūt ad moisen atq̄ dixerūt. Peccauimus: qr locuti sumus ꝯtra dn̄m et te. Ora ut tollat a nobis serpētes. Orauit moises ꝓ ꝓpl'o. et locutus ē dn̄s ad eū. Fac ſpentē eneū: et pone eū ꝓ signo. q̄ ꝑcussus aspexerit eū: viuet. Fecit g̊ moises serpentē eneū: et posuit eū ꝓ signo. Quē cū ꝑcussi aspicerēt: sanabātur. Profectiq̄ filij isrl': castrametati sūt in oboth. vn̄ egressi fixere tētoria in ieabarim in solitudine q̄ respic̄ moab. ꝯtra orientalē plagā: et inde mouētes venerūt ad torrentē zareth. quē relinquentes castrametati sunt contra arnō q̄ est in deserto: et ꝓminet in finibus

amorrei. Siquidē arnō terminus est moab
diuidēs moabitas et amorreos. Vñ dicit̄
in libro bellorū dñi. Sicut fecit in mari ru-
bro: sic faciet in torrentibus arnō. Scopuli
torrentium inclinati sunt vt requiescerēt in
arnon: et recūberent in finibus moabitarū
Ex eo loco apparuit puteus: sup quo locu-
tus est dñs ad moisen. Congrega ppl'm et
dabo ei aquā. Tūc cecinit isrl' carmē istud.
Ascendat puteus ꝯcinebāt: puteus quē fo
derūt p̄ncipes: et parauerūt duces multitu-
dinis in datore legis et in baculis suis. De
solitudine: mathana. De mathana: nahali
hel. De nahalihel in bamoth. Bamoth val
lis est in regione moab in vertice fasga: et
qđ respicit ꝯtra desertū. Misit aūt israhel nū
cios ad seon regē amorreorū dicēs. Obse
cro ut trāsire mihi liceat p terrā tuā. Nō de
clinabim⁹ in agros et vineas: nō bibemus
aquas ex puteis. Via regia gradiemur: do
nec transeamus terminos tuos. Qui ꝯcede
re noluit ut transiret isrl' p fines suos: quin-
potius exercitu ꝯgregato egressus est obuiā
in desertū et venit in iasa: pugnauitq; ꝯtra
eū. A quo pcussus est in ore gladij: et pos-
sessa est terra eius ab arnon usq; ieboc. et fi
lios ammō: quia forti p̄sidio tenebātur ter
mini ammonitarū. Tulit ergo israhel om̄s
ciuitates eius: et habitauit in urbib⁹ amor
rei: in esebon scilicz et viculis eius. Vrbs ese
bon fuit regis seon amorrei. qui pugnauit
ꝯtra regē moab: et tulit omnē terrā q̄ ditio
nis illius fuerat vsq; arnō. Idcirco dicit̄ in
ꝓuerbio. Venite esebon: edificet̄ et ꝯstru-
atur ciuitas seon. Ignis egressus est de ese-
bon. flāma de oppido seon: et deuorauit ar
moabitarū. et habitatores excelsorū arnō
Ve tibi moab: peristi popule chamos. De-
dit filios eius in fugā: et filias in captiuita
tē regi amorreorū seon. Iugū ipsorū dispe
rijt ab esebon usq; dibon: lassi puenerūt in
iophe usq; medaba. Habitauit itaq; isrl' in
terra amorrei. Misitq; moises qui explora-
rēt iazer: cuius ceperūt viculos. et possederūt
habitatores. verterūtq; se et ascenderūt p
viam basan: et occurrit eis og rex basan cū
omni ppl'o suo pugnaturus in edrai. Dixit
q; dñs ad moisen. Ne timeas eū: quia in
manu tua tradidi illū et oēm ppl'm ac terrā
eius: faciesq; illi sicut fecisti seon regi amor
reorū habitatori esebon. Percusserunt igit̄
et hūc cū filijs suis. vniuersūq; ppl'm eius.
usq; ad internitionē: et possederūt terrā illius
Profectiq; castrametati sūt in campestrib⁹
moab: ubi trās iordanen ihericho sita est.

Ca. xxij.

Videns aūt balac filius se
phor oīa q̄ fecerat isrl' amorreo: ⁊ q̄
ptimuissent eū moabite. et impetū eis ferre
nō possent: dixit ad maiores natu madian.
Ita delebit hic ppl's om̄s qui in nr̄is finib⁹
cōmorantur: quō solet bos herbas usq; ad
radices carpe. Ipe erat eo tp̄e rex in moab.
Misit ergo nūcios ad balaā filiū beor ario-
lū. qui habitabat sup flumē terre filiorum
amon: ut vocarēt eū et dicerēt. Ecce egres-
sus est ppl'us ex egipto qui operuit sup̄ficiē
terre sedēs ꝯtra me. Veni igit̄ et maledic
populo huic q2 fortior me ē: si quo modo
possim percutere et eicere eum de terra mea.
Noui enī q̄ bñdictus sit cui bñdixeris: et
maledictus in quem maledicta ꝯgesseris.
Perrexerūtq; seniores moab ⁊ maiores na
tu madian: hñtes diuinatōis p̄ciū in mani
bus. Cūq; venissent ab balaā. et narrassent
ei omia verba balac: ille rñdit. Manete hic
nocte: et rñdebo quicq̄d mihi dixerit dñs.
Manētibus illis apud balaā: venit deus ⁊
ait ad eū. Quid sibi volūt hoīes isti apud
te? Rñdit. Balac filius sephor rex moabi-
tarū misit ad me dicēs. Ecce ppl's qui egres
sus est de egipto operuit sup̄ficiē terre: veni
et maledic ei: si quo modo possim pugnans
abigere eū. Dixitq; deus ad balaā. Noli
ire cū eis. neq; maledicas populo: q2 bñdi
ctus est. qui mane ꝯsurgens: dixit ad p̄nci
pes. Ite in terrā vr̄am: q2 ꝓhibuit me deus
venire vobiscū. Reuersi p̄ncipes dixerūt ad
balac. Noluit balaā venire nobiscū. Rur-
sum ille multo plures et nobiliores q̄ ante
miserat: misit. qui cū venissent ad balaā di
xerūt. Sic dicit balac filius sephor. Ne cun
cteris venire ad me. Paratus sum honora-
re te: et quicq̄d volueris dare. Veni et ma
ledic ppl'o isti. rñdit balaā. Si dederit mihi
balac plenā domū suā argēti et auri nō po
tero īmutare v̄bū dñi dei mei: ut vl' plus vel

minus loquar. Obsecro ut hic maneatis et
hac nocte: et scire queã quid mihi rursum
rñdeat dñs. Venit ergo deus ad balaã no
cte: et ait ei. Si vocare te venerũt hoĩes isti
surge et vade cũ eis: ita dũtaxat ut qđ p̃ce
pero tibi facias. Surrexit balaam mane: et
strata asina ꝓfectus est cũ eis: et iratus est
deus. Stetitq; angelus dñi in via ɔtra ba-
laã. qui sedebat asine: et duos pueros ha
bebat secũ. Cernens asina angelũ stantẽ in
via euaginato gladio: auertit se de itinere.
et ibat ꝑ agrũ. quã cũ verberaret balaã. et
vellet ad semitã reducere: stetit angelus in
angustijs duarũ maceriarũ quibus vinee
cingebãtur. quẽ vidẽs asina iunxit se parie
ti: et attriuit sedentis pedẽ. At ille iterũ ver
berabat: et nihilominus angelus ad locũ an
gustũ trãsiens. ubi nec ad dexterã nec ad si
nistrã poterat deuiari: obuius stetit. Cunq;
vidissz asina stantẽ angelũ: ɔcidit sub pedi
bus sedentis. qui iratus vehemẽtius cede-
bat fuste latera eius. Aꝑuitq; dñs os asi-
ne: et locuta est. Quid feci tibi? Cur ꝑcutis
me ecce iam tertõ? Rñdit balaã. q2 cõme
ruisti: et illusisti mihi. vtinã haberẽ gladiũ
ut te ꝑcuterẽ. Dixit asina. Nõne aĩal tuũ
sum. cui sꝑ sedere ɔsueuisti: usq; in p̃sentẽ
diẽ? Dic quid simile unq̃ fecerim tibi? At
ille ait. Nũq̃. Protinus aperuit dñs oculos
balaã: et vidit angelũ stantẽ in via euagi
nato gladio: adorauitq; eũ ꝓnus in terrã
Cui angelus. Cur inquit tertio verberas a
sinã tuã? Ego veni ut aduersarer tibi: q2 ꝑ
uersa est via tua. mihiq; contraria. Et nisi
asina declinasset de via dans locũ resistẽti:
te occidissem. et illa viueret. Dixit balaã.
Peccaui: nesciens q̃ tu stares ɔtra me. Et
nũc si displicz tibi ut vadã. reuertar. Ait an
gelus. Vade cũ istis: et caue ne aliud q̃ p̃
cepero tibi loquaris. Iuit igit̃ cũ p̃ncipibus
Qđ cũ audisset balac: egressus est in occur
sum eius in oꝑido moabitarũ qđ situm est
in extremis finib⁹ arnon. Dixitq; ad balaã
Misi nũcios ut vocarent te. Cur nõ statim
venisti ad me? An q2 mercedem aduẽtui
tuo reddere nequeo? Cui ille rñdit. Ecce as
sum. Nunquid loqui potero aliud nisi qđ
deus posuerit in ore meo? Perrexerũt ergo si
mul: et venerũt in vrbẽ q̃ in extremis regni
eius finib⁹ erat. Cũq; occidissz balac boues
et oues: misit ad balaã et p̃ncipes q̃ cũ eo
erãt munera. Mane aũt facto. duxit eũ ad
excelsa baal: et intuitus ẽ extremã ꝑtẽ ꝓpl'i

Dixitq; balaã ad balac. Edi Ca.xx.iij
fica mihi hic septẽ aras: et para toti
dẽ vitulos: eiusdẽq; numeri arietes. Cũq;
fecisset iuxta ſmonẽ balaã: imposuerũt sil'
vitulũ et arietẽ sup arã. Dixitq; balaã ad
balac. sta paulisper iuxta olocaustũ tuũ do
nec vadã. si forte occurat mihi dñs: et qđ-
cunq; imperauerit loquar tibi. Cũq; abisset
velociter: occurrit illi deus. Locutusq; ad eũ
balaã. septẽ inquit aras erexi: et imposui vi
tulũ et arietẽ desup. Dñs aũt posuit v̄bũ in
ore eius: et ait. Reuertere ad balac. et hec
loqueris. Reuersus inuenit stantem balac
iuxta olocaustũ suũ et om̃s p̃ncipes moa-
bitarũ: assumptaq; parabola sua dixit. De
aran adduxit me balac rex moabitarũ de
montibus oriẽtis. Veni inq̃t et maledic ia
cob: ꝓpera et detestare israhel. Quomodo
maledicã cui ñ maledixit deus? Quarõne
detester: quẽ dñs nõ detestatur? De sũmis
silicib⁹ videbo eũ: et de collib⁹ ɔsiderabo il
lũ. Populus solus habitabit: et int̃ gentes
nõ reputabit̃. Quis dinumerare possit pul
uerẽ iacob. et nosse numerũ stirpis israhel?
Moriat̃ aĩa mea morte iustoꝝ: et fiant no
uissima mea horũ sil'ia. Dixitq; balac ad
balaã. Quid est hoc qđ agis? Vt maledi-
ceres inimicis meis vocaui te. et tu ecõtra
rio benedicis eis? Cui ille rñdit. Nũ aliud
possum loqui: nisi qđ iusserit dñs? Dixit 8°
balac Veni mecũ in alterũ locũ. vnde ꝑtẽ
isrl' videas. et totũ videre nõ possis: inde
maledicito ei. Cũq; duxissz eũ in locũ subli
mẽ sup verticẽ montis phasga edificauit
balaã septẽ aras. et impositis supra vitulo
atq; ariete: dixit ad balac. Sta hic iuxta o
locaustũ tuũ donec ego obuius ꝑgam. Cui
cũ dñs occurrissz. posuissetq; v̄bũ in ore eius
ait. Reuertẽ ad balac. et hec loq̃ris ei. Re
uersus inuenit eũ stantẽ iuxta olocaustum
suũ. et p̃ncipes moabitarũ cũ eo. Ad quẽ
balac. Quid inq̃t locut⁹ est dñs? At ille as
sũpta ꝑabola sua ait. Sta balac ⁊ ausculta

audi fili ſephoz. Nō eſt deus quaſi homo
ut mentiatur: nec ut filius hoīs ut mutetur
Dixit ergo et nō faciet: locutus eſt et nō im
plebit? Ad benedicendū adductus ſum: be
nedictionē ꝓhibere nō valeo. Nō eſt idolū
in iacob: nec videtur ſimulacrū in iſrl̄. Dñs
deus eius cū eo eſt: et clangoz victorie re
gis in illo. Deus eduxit illū de egipto: cuius
foztitudo ſimilis eſt rinocerotis. Nō eſt au
gurū in iacob: nec diuinatio in iſrl̄. Tempo
ribus ſuis dicetur iacob et iſrl̄. quid opera
tus ſit deus. Ecce ppl̄us ut leena ꝺſurget: et
quaſi leo erigē. Non accubabit donec de
uozet predā: ⁊ occiſoꝝ ſanguīnē bibat. Di
xitq; balac ad balaam. Nec maledicas ei
nec bñdicas. Et ille. Nōne dixi ait tibi: ꝙ
q̄cquid mihi deus imperaret hoc facerē? Et
ait balac ad eū. Veni et ducā te ad aliū lo
cum: ſi forte placeat deo ut inde maledicaſ
eis. Cūq; duxiſſet eum ſup verticē montis
phogoz q̄ reſpicit ſolitudinē: dixit ei balaā.
Edifica mihi hic ſeptē aras: ⁊ para totidē
vitulos: euſdēq; numeri arietes. Fecit ba
lac ut balaā dixerat: impoſuitq; vitulos et

arietes p ſingulas aras Ca. xxiiij.

Vnq; vidiſſet balaā ꝙ placeret dño
ut bñdiceret iſrahel. nequaq̄ abiit ut ante
prexerat ut augurū quereret: ſꝫ dirigēs cō
tra deſertū vultū ſuū. et eleuās oculos vidit
iſrl̄ in tentoziis cōmozrantē p tribus ſuas
et irruēte in ſe ſpiritu dei. aſſumpta parabo
la ait Dixit balaā filius beoz: dixit homo
cui obturatus eſt oculus: dixit audito ſer-
monū dei qui viſionē omnipotentis intui
tus eſt: qui cadit. et ſic aperiūtur oculi eius.
Quā pulchra tabernacula tua iacob et ten
toria tua iſrl̄: ut valles nemoroſe. ut orti iu
xta fluuios irrigui: ut tabernacula q̄ fixit do
minus: q̄ſi cedri ꝓpter aquas. Fluet aqua
de ſitula eius: et ſemē illius erit in aq̄s mul
tas. Tolletur ꝓpter agag rex eius: et aufere
tur regnū illius. Deus eduxit illū de egipto
cuius foztitudo ſimilis ē rinocerotis. Deuo
rabit gētes hoſtes illius: oſſaq; eoꝝ ꝺfrin
gent: et pfozabūt ſagittis. Accubās dormi
uit ut leo: et q̄ſi leena quā ſuſcitare nullus
audebit. qui bñdixerit tibi erit ipe bñdictuſ
qui maledixerit in maledictōe reputabitur

Iratuſq; balac ꝺtra balaā: cōploſis manī-
bus ait. Ad maledicēdū inimicis meis vo
caui te: ecce tribuſ ecōtrario tertio bñdixiſti. Re
uertere ad locū tuū. Decreueram quidē ma-
gnifice honozare te: ſꝫ dñs ꝓuauit te hono
re diſpoſito. Rñdit balaā ad balac. Nōne
nūcios tuos q̄s miſiſti ad me dixi. ſi dederit
mihi balac plenā domū ſuā argēti et auri.
nō potero p̄ terre ꝑmonē dñi dei mei. ut vel
bonū quid vel malū ꝓferā ex cozde meo: ſꝫ
quicq̄d dñs dixerit. hoc loquar? Verūtn̄ p
gens ad populū meū. dabo conſiliū: q̄d ꝓp̄s
tuus ꝓp̄o huic faciat extremo tp̄e. Sūpta
igit̄ parabola. rurſū ait. Dixit balaā filius
beoz: dixit hō cuius obturatus ē oculus: di
xit audito ſermonū dei. q̄ nouit doctrinā
altiſſimi: et viſiones oīpotētis videt: q̄ ca
dens aptos habet oculos. Videbo eū ſꝫ nō
modo: intuebor illū: ſꝫ nō ꝓpe. Oriet̄ ſtella
ex iacob. ⁊ ſurget virga de iſrl̄: et percutiet du
ces moab. vastabitq; omnes filios seth: et
ent ydumea poſſeſſio eius. Hereditas ſeir
cedet inimicis ſuis: iſrl̄ vero foztiter aget.
De iacob erit q̄ dominet̄: et pdat reliq̄as
ciuitatis. Cūq; vidiſſꝫ amalech: aſſumēs pa
rabolā ait. Principiū gentiū amalech cuius
extrema pdētur. Vidit q̄ꝫ cineū: et aſſūpta
parabola ait. Robuſtū quidē ē habitaculū
tuū: ſꝫ ſi in petra poſuens nidū tuū. et fuens
elcūs de ſtirpe cin. q̄ꝫdiu poteris p manere?
Aſſur enī capiet te. Aſſumptaq; parabola
iterū locut? eſt. Heu q̄s victurus ē. q̄n iſta
faciet deus? Veniēt in trieribus de italia su
perabūt aſſirios. vaſtabūtq; hebreoſ: et ad
extremū etiā ipi pibunt. Surrexitq; balaā
et reuerſus ē in locū ſuū: balac q̄ꝫ via qua

Orabat̄ Ca. xxv. venerat redīt.

at eo tp̄e iſrl̄ in ſethim: et fornicat? ē
ꝓp̄s cū filiab? moab. q̄ vocaueīt eoſ ad ſa
crificia ſua. At illi comedeīt: et adorauerīt
deos earū. Iniciatuſq; eſt iſrl̄ beelfegoz. Et
iratus dñs ait ad moiſen. Tolle cūctos p̄n
cipes populi: et ſuſpende eos cōtra ſolē in
patibulis: ut auertatur furoz meus ab iſrl̄.
Dixitq; moiſes ad iudices iſrahel. Occidat
vnuſquiſq; proximos ſuos q̄ iniciati ſūt beel
fegoz. Et ecce vnus de filiis iſrl̄ intrauit co-
ram fratribus ſuis ad ſcoztum madianiten

vi lente moſe et omni turba filioꝝ iſrahel
qui flebant añ foꝛes tabernaculi·qđ cũ vi-
diſſet finees filius eleazar filij aaron ſacer
dotis·ſurrexit de medio multitudinis:et ar
repto pugione ingreſſus eſt poſt virũ iſra-
heliten in lupanar: et pfodit ambos ſimul
virũ ſcilicꝫ et mulierẽ in locis genitalibus.
Ceſſauitqꝫ plaga a filijs iſrl': et occiſi ſũt vi
ginti quatuoꝛ milia hoim. Dixitqꝫ dñs ad
moiſen. Finees filius eleazari filij aarõ ſa
cerdotis auertit irã meã a filijs iſrahel:qꝛ
zelo meo cõmotus eſt cõtra eos :vt nõ ip
ſe delerẽ filios iſrl' in zelo meo. Idcirco lcq̃
re ad eũ. Ecce do ei pacẽ federis mei:et erit
tam ipſi quã ſemini eius pactũ ſacerdotij
ſempiternũ:qꝛ zelatus eſt ꝑ deo ſuo.et ex
piauit ſcelus filioꝝ iſrahel. Erat aũt nomẽ
viri iſrahelite q̃ occiſus eſt cũ madianitide
zambri filius ſalumi: dux de cognatõne et
tribu ſimeonis. Porro mulier madianitis
q̃ pariter interfecta eſt vocabatur cozbi:fi-
lia ſur principis nobiliſſimi madianitarũ.
Locutuſqꝫ ẽ dñs ad moiſen dicẽs. Hoſtes
vos ſentiant madianite et pcutite eos: qꝛ
et ipi hoſtiliter egerũt contra vos.et decepere
inſidijs p idolũ phogoꝛ.et cozbi filiam du
cis madian ſoꝛoꝛẽ ſuã:q̃ pcuſſa eſt in die
plage ꝑ ſacrilegio phogoꝛ. ¶ Ca.xxvj.
Poſtqꝫ noxioꝝ ſanguis effuſus eſt:
dixit dñs ad moiſen et eleazarũ filiũ
aarõ ſacerdotẽ. Numerate omnẽ ſummã
filioꝝ iſrl' a viginti ãnis et ſupra p domos
et cognatões ſuas:cũctos qui pñt ad bel-
la ꝓcedere. Locuti ſunt ita q̃ moiſes et elea
zar ſacerdos in cãpeſtribus moab ſup ioꝛ-
danen contra iericho ad eos qui erant a vi-
ginti annis et ſupra ſic dñs imperarat: quo
rũ eſt iſte numerus. Ruben pmogenitus
iſrahel. Huius filius enoch.a quo familia
enochitarũ:et phallu.a quo familia phal-
luitarũ: et eſrom.a q̃ familia eſromitarũ:
et charmi. a quo familia charmitarũ. He
ſunt familie de ſtirpe ruben: quaꝝ numerus
inuẽtus eſt q̃draginta tria milia et ſeptin-
genti triginta. Filius phallu eliab: huius fi
lij namuhel et dathan et abiron. Iſti ſunt
dathan et abiron. pncipes ppli qui ſurrexe
rũt contra moiſen et aaron in ſeditõne chore
qñ aduerſus dñm rebellauerũt: et aperiens
terra os ſuũ deuoꝛauit chore morientibus
plurimis:qñ deuſſit ignis ducẽtos q̃nqua
ginta viros. Et factũ eſt grande miraculũ
ut chore pereũte filij illius nõ perirent. Filij
ſimeon p cognatões ſuas.namuhel a hoc
familia namuhelitarũ. Iamin ab hoc fami
lia iaminitarũ. Iachin ab hoc familia iachi
nitarũ. Zare ab hoc familia zareitarũ. Saul
ab hoc familia ſaulita. He ſũt familie de
ſtirpe ſimeõ:q̃rũ oꝛis numer⁹ fuit vigĩti duũ
miliũ ducẽtoꝛ. Filij gad p cognatões ſuas
ſephon ab hoc familia ſephonitarũ. aggi. ab
hoc familia aggitarũ. ſuni. ab hoc familia ſu
nitarũ. ozni. ab hoc familia oznita: hęr ab
hoc familia hęritarũ. arod. a q̃ familia arodita
rũ. archel. ab hoc familia archelitarũ. Iſte
ſũt familie gad:q̃ oꝛis numer⁹ fuit q̃draginta
milia ꝗngentoꝛũ. Filij iuda. her et onan
qui ambo moꝛtui ſũt in terra chanaan. Fu
erũtqꝫ filij iuda p cognatões ſuas:ſela a q̃
familia ſelaitarũ. phares. a quo familia pha
reſitarũ. zare. a q̃ familia zareitarũ. Porro
filij phares:eſrom. a quo familia eſromita
et amul. a quo familia amulitarũ. Iſte ſũt fa
milie iuda: quaꝝ oꝛis numerus fuit ſeptua
ginta ſex milia quingentoꝛũ. Filij iſachar p
cognatões ſuas: thola a quo familia tho-
laitarũ: phua. a quo familia phuaitarũ: ia
ſub. a q̃ familia iaſubitarũ: ſemran. a quo
familia ſemranitarũ. He ſunt cognationes
iſachar: q̃rũ numerus fuit ſexagĩta quatuoꝛ
milia trecentoꝛ. Filij zabulon p cognatio
nes ſuas. ſared. a quo familia ſareditarũ:
helon. a quo familia helonitarũ: ialel. a q̃ fa
milia ialelitarũ. He ſũt cognatões zabulõ
q̃rũ numerus fuit ſexaginta milia quingen-
toꝛ. Filij ioſeph p cognationes ſuas: ma-
naſſe et ephraim. De manaſſe oꝛtus ẽ ma
chir: a quo familia machiritarũ. Machir
genuit galaad: a quo familia galaadita
Galaad habuit filios. iezer. a quo familia
iezeritarũ: et elech. a q̃ familia elechitarũ:
et aſriel. a quo familia aſrielitarũ: et ſe-
chem. a quo familia ſechemitarũ: et ſemida
a quo familia ſemidaitarũ: et epher: a q̃ fa
milia epheritarũ. Fuit aũt epher pat ſalpha
ad. qui filios nõ habebat ſed tm̃ filias. q̃rũ

ista sunt noia: maala. et noa. et egla. et mel
cha et thersa. He sunt familie manasse: et
numerus earū quinquagintaduo milia sep-
tingentorū. Filij aūt ephraim p cognatōes
suas fuerūt hi. Suthala. a quo familia su-
thalantarū: becher. a quo familia becherita
rū: teben. a quo familia tebenitarū. Pozro
filius suthala fuit heran: a quo familia hera
nitarū. He sunt cognatōes filiozū ephraim
quarū numerus fuit trigintaduo milia quin
gentoz. Isti sūt filij ioseph p familias suas
Filij beniamin in cognatōnibus suis: bale
a quo familia baleitarū: azbel. a quo fami
lia azbelitarū: achirā. a q̄ familia achira-
mitarū: suphan. a quo familia suphamita
rū: upham. a quo familia uphamitarū. Fi-
lij bale: hered et noeman. De hered fami-
lia heredītarū: de noeman familia noema
nitarū. Hi sunt filij beniamin p cognatōes
suas: quozū numerus q̄draginta quinq; mi
lia sexcentoz. Filij dan p cognatōes suas:
suhā. a quo familia suhanitarū. He cogna
tiones dan p familias suas. Oīs fuere su
hanite: quoz numerus erat sexaginta q̄tuoz
milia quadringentorū. Filij aser p cogna-
tiones suas: iemna. a quo familia iemnai-
tarū: iessui. a quo familia iessuitarū: brie. a
quo familia brieitarum. Filij brie haber. a
quo familia habentarū: et melchiel. a quo
familia melchihelitarū. Nomen aūt filie a
ser fuit sara. He cognationes filiozū aser:
et numerus eozū quinquagintatria milia
quadringentorū. Filij neptalim p cognati
ones suas: iessihel. a quo familia iessihelita
rū: guni. a q̄ familia gunitarū: iaser. a quo
familia iasentarū: sellem. a quo familia sel
lemitarū. He sunt cognatōnes filiozum ne
ptalim per familias suas: quozū numerus
quadraginta quinq; milia quadringentorū
Ista est summa filiozū israhel qui recensiti
sunt. sexcenta milia et mille septingenti tri-
ginta. Locutusq; est dns ad moisen dicēs.
Istis diuidetur terra iuxta numerū vocabu
lozū in possessiones suas. Plurib⁹ maiozē
partē dabis. et pauciozibus minozē: singu
lis sicut nūc recensiti sunt tradetur possessio
ita dūtaxat. ut sors terrā tribubus diuidat
et familijs. Quicquid sorte contigerit: hoc
vel plures accipiāt vel pauciozes. Hic q̄q;
est numerus filiozum leui p familias suas
Gerson. a quo familia gersonitarū: caath
a quo familia caathitarū: merari. a quo fa
milia meraritarū. He sunt familie leui. Fa-
milia lobin. familia hebroni. familia moo
li. familia musi. familia chori. At vo caath
genuit amram: q̄ habuit uxorē iochabeth
filiā leui. q̄ nata ē ei in egipto. Hec genuit
viro suo amram filios aaron et moisen: et
mariā sororem eorū. De aarō orti sunt na
dab et abiu. eleazar et ithamar: quoz na
dab et abiu mortui sūt. cū obtulissent ignē
alienū coram dño. Fuerūtq; oīs q̄ numera
ti sūt viginti tria milia generis masculini ab
vno mense et supra: q̄ nō sūt recensiti inter
filios isrl': nec eis cū ceteris data possessio ē
Hic est numerus filioz isrl'. qui descripti sūt
a moise et eleazaro sacerdote in campestri
bus moab supra iordanē contra iherichō: in
ter quos nullus fuit eorū q̄ ante numerati
sunt a moise et aarō in deserto sinai. Predi
xerat enī dns q̄ oīs morerētur in solitudi
ne. Nullusq; remānsit ex eis: nisi caleph fili⁹
iephone. et iosue filius nun.

¶ Ca. xxvij.

Accesserūt aūt filie salphaad. filij epher
filij galaad. filij machir. filij manasse
q̄ fuit filius ioseph. quarū sunt noia. maa-
la. et noa. et egla. et melcha. et thersa: stete
rūtq; coram moise. et eleazaro sacerdote et
cūctis principibus pp'i ad ostū tabernacu-
li sedens: atq; dixerunt. Pater nr̄ mortuus
est in deserto: nec fuit in seditōe q̄ congregata ē
contra dīm sub chore: sed in pcō suo mor
tuus est. Hic non habuit mares filios. Cur
tollitur nomē illius de familia sua: q2 non
habet filium? Date nobis possessionē inter
cognatos patris nostri. Retulitq; moises
causam earū ad iudicium dīi. qui dixit ad
eū. Iustā rem postulāt filie salphaad. Da
eis possessionē inter cognatos patris sui: et
ei hereditatē succedant. Ad filios aūt isra-
hel loquens hec. Homo cū mortuus fuerit
absq; filio. ad filiā eius trāsibit hereditas:
si filiā nō habuerit: habebit successores fra
tres suos. quod si et fratres non fuerint: da
bitis in hereditatem fratribus patris eius
Si autem nec patruos habuerit: dabitur

hereditas his qui ei ꝓximi sunt. Eritq; hoc filiis israhel sanctū lege ꝑpetua: sicut p̄cepit dn̄s moisi. Dixit q̊q; dn̄s ad moisen. Ascende in montē istū abarim: et contemplare inde terrā quā daturus sum filiis israhel. Cunq; uideris eā. ibis et tu ad populū tuū sicut iuit frater tuus aaron: q2 offendistis me in deserto sin in ꝯtradictōe multitudinis: nec sanctificare me voluistis corā ea sup aquas. He sunt aque ꝯtradictiōis in cades deserti sin. Cui rn̄dit moises. Prouideat dn̄s deus spirituū oīs carnis hominē qui sit super multitudinē hanc: et possit exire et intrare ante eos. et educere eos vel introducere ne sit populus dn̄i sicut oues absq; pastore. Dixitq; dn̄s ad eū. Tolle iosue filium nun virū in quo est spiritus dei: et pone manū tuam sup eum. qui stabit coram eleazaro sacerdote et omni multitudine: et dabis ei p̄cepta cūctis vidētibus. et partē glorie tue: ut audiat eum omnis sinagoga filioꝝ israhel. Pro hoc si quid agendū erit eleazar sacerdos ꝯsulet dn̄m. Ad verbum eius egredietur et ingredietur. ipe et omnes filij israhel cum eo: et cetera multitudo. Fecit moises ut p̄ceperat dn̄s. Cunq; tulisset iosue. statuit eū corā eleazaro sacerdote ⁊ om̄i freqn̄tia ꝓpl'i: et impositis capiti eius manib⁹. cūcta replicauit q̄ mādauerat dn̄s

Dixit q̊q; dn̄s ad moisen. ¶ Ca. xxviij.

Precipe filijs israhel: et dices ad eos Oblatōem meā et panes. et incensum odoris suauissimi offerte ꝑ tp̄a sua. Hec sunt sacrificia q̄ offerre debetis. Agnos anniculos immaculatos duos quottidie in olocaustū sempiternū: vnū offeretis mane. et alterū ad vesperū: decimā partē ephi simile q̄ ꝯspsa sit oleo purissimo. et habeat quartā partē hin. Olocaustū iuge est qđ obtulistis in monte sinai in odorē suauissimū incensi dn̄i. et libabitis vini quartā ꝑtē hin ꝑ agnos singulos in scūario dn̄i. Alterūq; agnū similiter offeretis ad vesperum iuxta omnē ritū sacrificij matutini et libamētoꝝ eius: oblationē suauissimi odoris dn̄o. Die aūt sabbati offeretis duos agnos āniculos immaculatos. et duas decimas simile oleo ꝯspse in sacrificio: et liba q̄ rite fundūtur ꝑ singula sabbata in olocausto sempiterno. In kalendis aūt, id est in mensiū exordijs. offeretis olocaustū dn̄o. vitulos de armento duos. arietē vnū. agnos anniculos septē immaculatos: et tres decimas simile oleo cōsperse in sacrificio ꝑ singulos vitulos: et duas decimas simile oleo ꝯspse ꝑ singulos arietes: et decimā decime simile ex oleo in sacrificio ꝑ agnos singulos. Olocaustū suauissimi odoris atq; incensi est dn̄o. Libamenta aūt vini q̄ ꝑ singulas fundēda sunt victimas. ista erūt. Media ꝑs hin ꝑ singulos vitulos: tertia ꝑ arietē: quarta ꝑ agnū Hoc erit olocaustū ꝑ om̄s menses: qui sibi anno vertente succedūt. Hircus q̊q; offeret̄ dn̄o ꝓ pc̄cis in olocaustū sempiternū cū libamētis suis. Mense aūt p̄mo quarta decima die mensis phase dn̄i erit: et quintadecima die sollēnitas. Septē diebus vescentur azimis: quarū dies p̄ma venerabilis et sancta erit. Om̄e opus seruile nō facietis in ea. Offeretisq; incensum olocaustū dn̄o vitulos de armēto duos. arietē vnū. agnos āniculos īmaculatos septē: et sacrificia singulorū ex simila q̄ ꝯspersa sit oleo: tres decias ꝑ singulos vitulos. et duas decimas ꝑ arietē. et decimā decime ꝑ agnos singulos. id est ꝑ septē agnos: et hircū ꝓ pc̄co vnū ut expiet̄ ꝓ vobis: p̄ter olocaustū matutinū qđ sꝑ offeretis. Ita facietis ꝑ singulos dies septē dierū. in fomitē ignis et in odorē suauissimū dn̄o: q̄ surget de olocausto et de libatōnib⁹ singulorū. Diesq̊q; septimus celeberrimus et scūs erit vobis. Om̄e opus ꝑuile nō facietis in eo. Dies et̄ p̄mitiuorū qn̄ offeretis nouas fruges dn̄o expletis ebdomadibus: venerabil' et sancta erit. Om̄e opus seruile nō facietis in ea Offeretisq; olocaustū in odorē suauissimū dn̄o. vitulos de armēto duos. arietē vnū. agnos anniculos immaculatos septē: atq; in sacrificijs eoꝝ simile oleo ꝯspse tres decimas ꝑ singulos vitulos. ꝑ arietes duos: ꝑ agnos decimā decie q̄ simul sunt agni septē: hircū q̊q; qui mactat̄ ꝓ expiatōe: p̄ter olocaustū sempiternū ⁊ liba eius. Immaculata offeretis oīa cū libatōibus suis.

Mensis etiā septimi p̄ma dies. ¶ xxix.

venerabilis ⁊ sancta erit vobis: Oñe opus
seruile nō facietis in ea: q2 dies clangoris
est ⁊ tubarū. Offeretisq3 olocaustū in odo2ē
suauissimū dño. vitulū de armento vnū. et
arietē vnū. et agnos anniculos immacula
tos septē: et in sacrificijs eo2ū simile oleo cō
sperse tres decimas p singulos vitulos: du
as decimas p arietē: vnā decimā p agnū q̄
simul sunt agni septē: et hircū ꝓ pcō qui
offertur in expiatōne populi: p̄ter olocaustū
kalendarū cum sacrificijs suis: et olocaustū
sempiternū cū libatōibus solitis. His dē ce
remonijs offeretis in odo2ē suauissimū in-
censum dño. Decima q̄3 dies mēsis huius
septimi erit vobis sancta atq3 venerabilis:
et affligetis aīas vestras. Oñe opus seru
le nō facietis in ea. Offeretisq3 olocaustum
dño in odo2ē suauissimū. vitulū de armēto
vnū. arietē vnū. agnos āniculos immacu-
latos septē: et in sacrificijs eo2ū simile oleo
consperse tres decimas p singulos vitulos:
duas decimas p arietē: decimā decime p a
gnos singl'os q̄ sunt sil' agni septē: et hircū
ꝓ pcō: absq3 his q̄ offerūt ꝓ delicto solēt in
expiationē et olocaustū sempiternū i sacri
ficio et libamīibus eo2ū. Quīta decia vero
die mēsis septi q̄ vobis sancta erit atq3 ve
nerabilis: oñe opus seruile nō facietis in ea
sz celebrabitis sollēnitatē dño septē dieb⁹
Offeretisq3 olocaustū in odo2ē suauissimū
dño vitulos de armēto tredecim. arietes du
os. agnos āniculos immaculatos q̄tuo2de
cim: et in libamētis eo2ū simile oleo cōsperse
tres decimas p vitulos singulos qui sunt sil'
vituli tredecim: et duas decimas arieti vno
id est simul arietib⁹ duobus: et decimā de-
cime agnis singulis q̄ sunt simul agni qua
tuo2decim: et hircū ꝓ peccato absq3 olocau
sto sempiterno. et sacrificio et libamīe eius.
In die altero offeres vitulos de armento
duodecī. arietes duos. agnos āniculos im
maculatos quatuo2decim: sacrificia q3 et li
bamina singulo2ū. p vitulos et arietes et a
gnos rite celebrabis: et hircū ꝓ pcō absq3
olocausto sempiterno sacrificiōq3 eius et liba
mīne. Die tertio offeres vitulos vndecim a
rietes duos. agnos āniculos immaculatos
quatuo2decim sacrificia q3 et libamina sin-
gulo2ū p vitulos et arietes et agnos rite ce
lebrabis: et hircū ꝓ pcō absq3 olocausto
sempiterno sacrificioq3 eius et libamīe eius. Die
quarto offeres vitulos decē. arietes duos.
agnos āniculos immaculatos quatuo2de
cim: sacrificia q3 et libamīa singulo2ū p vi
tulos et arietes et agnos rite celebrabis. et
hircū ꝓ pcō absq3 olocausto sempiterno
sacrificioq3 eius et libamīe. Die quīto offe
res vitulos nouē. arietes duos. agnos anni
culos īmaculatos q̄tuo2decim: sacrificia q3
et libamīa singulo2ū p vitulos et arietes et
agnos rite celebrabis: ⁊ hircū ꝓ pcō absq3
olocausto sempiterno sacrificōq3 eius et li-
bamine. Die sexto offeres vitulos octo. ar
etes duos. agnos anniculos īmaculatos q̄
tuo2decim: sacrificia ⁊ libamīa singulo2ū p
vitulos et arietes et agnos rite celebrabis
et hircū ꝓ pcō absq3 olocausto sempiterno
sacrificioq3 eius et libamīe. Die septīo of-
feres vitulos septē et arietes duos. agnos
anniculos immaculatos q̄tuo2decī: sacrifi-
cia q3 et libamīa singulo2ū p vitulos ⁊ arie
tes et agnos rite celebrabis: et hircū ꝓ pcō
absq3 olocausto sempiterno sacrificioq3 eius
et libamīe. Die octauo quī ē celeberrimus
oñe opus seruile nō facietis offerētes olo
caustū in odo2ē suauissimū dño vitulū vnū
arietē vnū. agnos āniculos immaculatos
septē: sacrificia q3 et libamīa singulo2ū p vi
tulos et arietes ⁊ agnos rite celebrabis: et
hircū ꝓ pcō absq3 olocausto sempiterno sa
crificioq3 eius ⁊ libamīe. Hec offeretis dño
in sollēnitatibus vīs: p̄ter vota et oblatio
nes spontaneas in olocausto. in sacrificō in
libamīe et in hostijs pacificis.

¶ Ca. xxx.

DArrauitq3 moses filijs israhel omia
q̄ ei dñs imperarat: et locutus est ad
p̄ncipes tribuū filiorū israhel. Iste est ꝑmo
quē p̄cepit dñs. Si quis virorū votū dño
vouerit. aut se ostrinxerit iuramento: nō fa
ciet irritū verbū suū: sed omne q̄ ꝓmisit
implebit. Mulier si quippiā vouerit et se cō
strinxerit iuramento q̄ est in domo p̄ris sui
et in etate adhuc puellari: si cognouerit p̄
votum q̄ pollicita est. et iuramentū quo
obligauit aīmā suam et tacuerit: voti rea
erit. Quicquid pollicita est et iurauit opere

complebit. Sinaũt statim ut audierit ɔtra-
dixerit pater: et vota et iuramẽta eius irrita
erũt: nec obnoxia tenebit̃ sponsioni eo ꝙ cõ
tradixerit pr̃. Si maritũ habuerit et vouerit
aliquid ⁊ semel de ore eius verbũ egrediẽs
aĩam eius obligauerit iuramẽto: quo die
audierit vir et nõ ɔtradixerit. voti rea erit:
reddetqꝫ quodcũqꝫ ꝓmiserat. Sinautẽ au-
diens statim ɔtradixerit et irritas fecerit pol
licitationes eius. verbaqꝫ quibus obstrin-
xerat animã suam: ꝓpicius erit ei dñs. Vi
dua et repudiata quicq̃d vouerint reddẽt
Vxor in domo viri cũ se voto ɔstrinxerit et
iuramẽto: si audierit vir et tacuerit nec ɔtra
dixerit sponsioni: reddet quodcũqꝫ ꝓmise-
rat. Sinaũt extemplo ɔtradixerit: nõ tenebi
tur ꝓmisionis rea. q2 maritus ɔtradixit: et
dñs ei ꝓpicius erit. Si vouerit et iuramẽto
se cõstrinxerit ut ꝑ ieiuniũ vel ceterarũ rerũ
abstinentiã affligat animã suã: in arbitrio
viri erit si faciat siue nõ faciat. qđ si audiẽs
vir tacuerit et in alteram diẽ distulerit sen
tentiã: quicq̃d vouerat atqꝫ ꝓmiserat red-
det: q2 statim ut audiuit tacuit. Sinaũt cõ
tradixerit postq̃ꝫ rescuit: portabit ipe iniq̃-
tatẽ eius. Iste sunt leges quas ɔstituit dñs
moisi inter virũ et vxorẽ: inter patrẽ et fi-
liam que in puellari adhuc etate est: vel q̃
manet in parẽtis domo. ¶ Ca. xxxj.
Locutusqꝫ est dñs ad moisen dicens.
Vlciscere prius filios israhel de madianitis
et sic colligeris ad populũ tuum. Statimqꝫ
moises armate inquit ex vobis viros ad
pugnã: qui possint vltionẽ domini expete
re de madianitis. Mille viri de singulis tri
bubus eligãtur ex israhel: qui mittãtur ad
bellũ. Dederũtqꝫ millenos de singulis tribu
bus id est duodecim milia expeditorũ ad
pugnam: quos misit moises cũ phinees fi
lio eleazari sacerdotis: vasaqꝫ sancta et tu
bas ad clangendum tradidit ei. Cunqꝫ pu
gnassent contra madianitas atqꝫ vicissent.
omnes mares occiderunt et reges eorũ eui
et recem. et sur et ur. et rebe quinqꝫ ꝑncipes
gentis: balaam quoqꝫ filiũ beor interfece-
rũt gladio: ceperũtqꝫ mulieres eorũ et par-
uulos omniaqꝫ pecorã et cunctã suppelle-
ctilem. Quicquid habere potuerãt de popu
lati sunt: tam urbes q̃ꝫ viculos. et castella
flamma consumpsit. Et tulerũt predam et
vniuersa que ceperãt tam ex hominibus
q̃ꝫ ex iumentis: et conduxerunt ad moisen
eleazarũ sacerdotem et ad omnẽ multitu-
dinẽ filiorũ israhel. Reliqua aũt utensilia
portauerũt ad castra in campestribus mo
ab: iuxta iordanen contra hiericho. Egressi
sunt aũt moises et eleazar sacerdos et om̃s
ꝑncipes sinagoge in occursum eorũ extra
castra. Iratusqꝫ moises principibus exerci-
tus tribunis et centurionibus qui venerant
de bello ait. Cur feminas reseruastis? Nõne
iste sunt que deceperũt filios israhel ad sug
gestionẽ balaam. et ꝑuaricari fecerũt vos
in domino sup peccato phogor vnde et ꝑ-
cussus est populus? Ergo cũctas interficite
Quicquid est generis masculini etiã in par
uulis. et mulieres q̃ nouerũt viros in coitu
iugulate: puellas autẽ et omnes feminas
virgines reseruate vobis: et manete extra
castra septẽ diebus. Qui occiderit hominẽ
vel occisum tetigerit: lustrabitur die tertio
et septimo. Et de omni ꝑda siue vestimen
tũ fuerit siue vas et aliquid in utensilia pre
paratũ de caprarũ pellibus et pilis et ligno
expiabitur. Eleazar quoqꝫ sacerdos ad vi
ros exercitus qui pugnauerãt sic locutus ẽ
Hoc est ꝑceptũ legis: qđ mandauit deus
moisi. Aurum et argentũ ⁊ es et ferrum et
plumbũ et stannũ et omne qđ potest tran
sire ꝑ flammas. igne purgabitur: quicquid
autẽ ignem non potest sustinere: aqua ex
piationis sanctificabitur: et lauabitis ve-
stimenta vr̃a die septimo. et purificati po-
stea castra intrabitis. Dixit quoqꝫ dñs ad
moisen. Tollite sũmam eorꝫ q̃ capta sunt
ab hoĩe usqꝫ ad pecus tu et eleazar sacer-
dos. et ꝑncipes vulgi: diuidesqꝫ ex equo ꝑ
dam inter eos q̃ pugnauerũt et egressi sunt
ad bellũ. et inter omnẽ reliquã multitudinẽ
et separabis partẽ dño ab his qui pugna
uerũt et fuerũt in bello vnã animã de quin
gentis tã ex hominibus q̃ꝫ ex bobus et asi
nis et ouibus: et dabis eam eleazaro sacer
doti. q2 ꝑmitie dñi sunt. Ex media q̃ꝫ ꝑte
filiorũ isrl̃ accipies quinquagesimũ caput
hoĩm et boũ et asinorũ et ouiũ cũctorũqꝫ

animantiū: et dabis ea leuitis qui excubāt
in custodijs tabernaculi dñi. Fecerūtq; moi
ses et eleazar sicut p̄ceperat dominus. Fuit
aūt preda quā exercitus ceperat ouiū sexcē
ta septuaginta quinq; milia: boū septuagin
ta duo milia. asinorū sexagīta milia et mil
le: anime hominū sexus feminei que nō co
gnouerāt viros. triginta duo milia. Dataq;
est media pars his qui in p̄lio fuerāt. ouiū
trecenta triginta septē milia quīgente. e qui
bus in parte dñi supputate sunt oues sexcē
te septuaginta quinq;: et de bobus trigīta sex
milibus boues septuaginta et duo: de asi-
nis triginta milibus quingentis. asini sexa-
ginta unus. De aīabus hoīm sedecim mili
bus. cesserūt in partem dñi triginta due ani
me. Tradiditq; moises numerū p̄mitiarū
dñi eleazaro sacerdoti sicuti fuerat ei impe
ratū ex media parte filiorū israhel: quā se-
parauerat his qui in p̄lio fuerāt. De media
vero pte que ɔtigerat relique multitudini
id est de ouibus trecētis triginta septē mili-
bus quīgentis. et de bobus triginta sex mi
libus. et de asinis triginta milib⁹ quīgentis
et de hoībus sedecim milibus. tulit moises
quīquagesimū caput: et dedit leuitis q̄ ex
cubabant in tabernaculo dñi. sicut p̄ceperat
dñs. Cūq; accessissent p̄ncipes exercitus ad
moisen et tribuni cēturionesq; dixerūt. Nos
serui tui recensuimus numerū pugnatorū
quos habuimus sub manu nr̄a: et ne vnus
quidē defuit. Ob hanc cām offerimus in do
narijs dñi singuli q̄d in p̄da auri potuimus
inuenire. periscelides et armillas anulos et
dextralia ac murenulas: ut dep̄ceris ꝓ no-
bis dñm. Susceperuntq; moises et eleazar
sacerdos omne aurū in diuersis speciebus
pondo sedecī milia septingētos q̄nquagin
ta siclos: a tribunis et cēturionibus. Vnus
quisq; enim q̄d in preda rapuerat: suū erat
et susceptū intulerūt in tabernaculū testimo
nij: in monimentū filiorū israhel corā dño.

Filij autē ruben et gad ¶ Ca. xxxij
habebāt pecora multa: et erat illis in
iumentis infinita substātia. Cūq; vidissent
iazer et galaad aptas animalibus alendis
terras: venerunt ad moisen et ad eleazarū
sacerdotem. et principes multitudinis: atq;
dixerūt. Astharoth et dibon et iazer et nem
ra esebon et eleale et saban et nebo et beon
terra quam ꝑcussit dñs in cōspectu filiorū
israhel. regionis vberrime est ad pastū ani
maliū: et nos serui tui habemus iumenta
plurima: p̄camurq; si inuenimus gratiā co-
ram te. ut des nobis famulis tuis eā in pos
sessionem. nec facias nos trāsire iordanen.
Quibus respondit moises. Nunquid fra-
tres vestri ibūt ad pugnā: et vos hic sede-
bitis? Cur subuertitis mētes filiorū isrl̄. ne
transire audeāt in locū quē eis daturus est
dñs? Nōne ita egerūt patres vestri. qñ misi
de cadesbarne ad explorandā terrā? Cūq;
venissent ad vallē botri lustrata omni re-
gione subuerterūt cor filiorū israhel. ut nō
intrarent fines q̄s eis dñs dedit: qui iratus
iurauit dicens. Si videbūt hoīes isti qui a
scenderūt ex egipto a viginti ānis et supra
terrā quā sub iuramento pollicitus sum ab-
rahā ysaac et iacob: et noluerūt sequi me
p̄ter caleph filiū iephone cenezeū et iosue fi
liū nun. Isti impleuerūt voluntatē meā. Ira
tusq; dñs aduersum isrl̄ circūduxit eū ꝑ de
sertū quadraginta annis: donec ɔsumeret
vniuersa generatio q̄ fecerat malū in ɔspe
ctu eius. Et ecce inquit vos surrexistis ꝓ pa
tribus vr̄is incremēta et alūni hoīm pecca
torū: ut augeretis furorē dñi ɔtra isrl̄. q̄d si
noluerītis sequi eū. in solitudine ꝓpl̄m dere-
linquet: et vos causa eritis necis oīm. At
illi ꝓpe accedētes dixerūt. Caulas ouiū fa
bricabimus et stabula iumētorū. paruulis
q̄q; nr̄is vrbes munitas: nos aūt ipi arma
ti et accincti ꝑgemus ad p̄liū ante filios isrl̄
donec introducamus eos ad loca sua. Par
uuli nr̄i et quicq̄d habere possumus erūt in
vrbib⁹ muratis ꝓpter habitatorū insidias
Nō reuertemur in domos nr̄as. usq; dum
possideāt filij isrl̄ hereditatē suā. nec quicq̄
queremus trans iordanen. q̄r iā habemus
possessionē nostram in orientali eius plaga
Quibus moises ait. Si facitis quod ꝓmit
titis expediti pergite corā domīo ad pugnā
et omnis vir bellator armatus iordanen
transeat. donec subuertat dominus inimi-
cos suos. et subiciat̄ ei omnis terra: tūc eri
tis inculpabiles apud deū et apud israhel:

et obtinebitis regiones quas vultis coram
dño. Si naũt qđ dicitis nõ feceritis: nulli du
biũ est quin peccetis in deũ: et scitote qm̃
pcc̃m vr̃m apprehẽdet vos. Edificate ergo
urbes paruulis vestris et caulas et stabula
ouibus ac iumẽtis: et qđ polliciti estis im-
plete. Dixerũtq; filij gad et ruben ad moi-
sen. Serui tui sumus. Faciemus qđ iubet do
minus noster. Paruulos nr̃os ⁊ mulieres et
pecora ac iumẽta relinquemus in urbibus
galaad: nos aũt famuli tui om̃s expediti p
gemus ad bellũ. sicut tu dñe loqueris. Pre-
cepit ergo moises eleazaro sacerdoti et io-
sue filio nun et p̃ncipibus familiaꝝ tribus
isrl̃: et dixit ad eos. Si transierint filij gad
et filij ruben vobiscũ iordanen om̃s armati
ad bellũ corã dño. et vobis fuerit terra sub
iecta: date eis galaad in possessionẽ. Si nat̃
noluerint trãsire vobiscũ in terrã chanaan:
inter vos habitandi accipiãt loca. Respon
derũtq; filij gad. et filij ruben. Sicut locutus
est dñs seruis suis ita faciemus. Ip̃i arma
ti pgemus corã dño in terrã chanaã: et pos
sessionẽ iam suscepisse nos ꝯfitemur trans
iordanen. Dedit itaq; moises filijs gad et
ruben et dimidie tribui manasse filij ioseph
regnũ seon regis amorrei et regnũ og regis
basan: et terrã eorũ cũ urbibus suis p cir-
cuitũ. Igitur extruxerunt filij gad dibon et
astaroth et aroer et roth et sophan et iazer
iecbaa et bethnemra et betharan vrbes mu
nitas. et caulas pecoribus suis. Filij vero
ruben edificauerũt esebon et eleale et caria-
thaim et nabo et baalmeon versis nomini
bus: sabama q̃ꝫ imponentes vocabula vr
bibus q̃s extruxerãt. Porro filij machir filij
manasse prexerũt in galaad: et vastauerũt
eã interfecto amorreo habitatore eius. De
dit ergo moises terrã galaad machir filio
manasse: qui habitauit in ea. Iair aũt filius
manasse. abijt et occupauit vicos eius: q̃s
appellauit anothiair: id est villas iair. No
be q̃ꝫ prexit. et apphendit canath cũ viculis
suis. vocauitq; eã ex nomine suo nobe.

HE sunt mansiones filioꝝ ¶ Ca. xxxiij.
isrl̃ qui egressi sũt de egipto p turmas
suas in manu moisi et aarõ: quas descp̃sit
moises iuxta castrorũ loca q̃ dñi iussione
mutabãt. Profecti igit̃ de ramasse mense p̃
mo quĩtadecima die mẽsis p̃mi: fecerũt al
tera die phase filij israhel ĩ manu excelsa vi
dentibus cũctis egiptijs: et sepelientibus p̃
mogenitis quos pcusserat dñs. Nam et in
dijs eoꝝ exercuerat vltionẽ. Castrametati
sunt in soccoth: de soccoth venerũt in etham
q̃ est in extremis finibus solitudinis. Inde
egressi venerũt ꝯtra phiairoth q̃ respicit be
elsephon: et castrametati sunt ante magda
lũ. Profectiq; de phiairoth transierũt p me
diũ mare in solitudinẽ: et ambulãtes trib⁹
diebus p desertũ etham castrametati sunt
in mara. Profectiq; de mara venerũt in he
lim ubi erant duodecim fontes aquarũ. et
palme septuagĩta: ibiq; castrametati sunt
Sed et inde egressi: fixerũt tẽtoria sup mare
rubrũ. Profectiq; de mari rubro castrame
tati sunt in deserto synai: vñ egressi venerũt
in deptha. Profectiq; de deptha castrame
tati sunt in halus: egressiq; de halus. raphi
dim fixere tentoria: vbi ꝓpl̃o defuit aq̃ ad
bibendũ. Profectiq; de raphidim: castrame
tati sunt in deserto synai. Sꝫ et de solitudine
synai egressi. venerũt ad sepulchra ꝯcupi-
scentie. ꝓfectiq; de sepulchris ꝯcupiscentie
castrametati sunt in asseroth: et de asseroth
venerũt in rethma. ꝓfectiq; de rethma ca
strametati sũt in remonphares: vñ egressi
venerũt ĩ lebna. De lebna castrametati sũt
in ressa: egressiq; de ressa venerũt in ceelatha
vñ ꝓfecti castrametati sũt in mõte sepher
egressi de mõte sepher venerũt in arada. In-
de ꝓficiscentes castrametati sunt in mace-
loth: ꝓfectiq; de maceloth. venerũt ĩ taath.
De taath castrametati sunt in thare. vnde
egressi fixere tẽtoria ĩ metcha. et de metcha
castrametati sunt in esmona: profectiq; de
esmona venerũt ĩ moseroth. Et de moseroth
castrametati sũt ĩ baneiachan: ꝓfectiq; de
baneiachan venerũt in montẽ gadgad. vñ
ꝓfecti castrametati sũt in iethebatha: et de
iethebatha venerũt in ebrona. Egressiq; de
ebrona castrametati sũt in asiongaber: in-
de ꝓfecti venerũt ĩ desertũ syn. hec est cades
Egressiq; de cades castrametati sũt ĩ mõte
or: in extremis finib⁹ terre edom. Ascẽditq;
aaron sacerdos in montem or iubẽte dño:

ibi mortuus est anno q̃dragesimo egressio
nis filiorũ israhel ex egipto mense quito p̃
mo die mensis cũ esset annorũ centũuigin
titriũ. Audiuitq; chananeus rex arad. qui
habitabat ad meridiẽ: in terrã chanaan ve
nisse filios isrl̃. et ꝓfecti de monte or castra
metati sunt in salmona: vñ egressi venerũt
in phinon. Profectiq; de phinon castrame
tati sunt in oboth: et de oboth venerũt in iea
barim q̃ est in finib⁹ moabitarũ. Profecti-
q; de ieabarim fixere tẽtoria in dibongad
vnde egressi castrametati sunt in elmon de
blathaim. Egressiq; de elmon deblathaim
venerunt ad montes abarim ɔtra nabo: ꝓ
fectiq; de montib⁹ abarim trãsierũt ad cam
pestria moab sup iordanen ɔtra ihericho.
Ibiq; castrametati sunt de bethsimon usq;
ad belsathim in planioribus locis moabi-
tarũ: ubi locutus est dñs ad moisen. Preci
pe filijs israhel: et dic ad eos. Quãdo tran
sieritis iordanen intrãtes terrã chanaan di
sperdite cũctos habitatores terre illius: con
fringite vitulos et statuas cõminuite atq;
omia excelsa vastate: mũdantes terram et
habitãtes in ea. Ego eni dedi vobis illam
in possessionẽ: quã diuidetis vobis sorte.
Pluribus dabitis latiorẽ: et paucioribꝰ an
gustiorem. Singulis ut sors cecidẽt: ita tri
buetur hereditas. Per tribus ꝛ familias pos
sessio diuidetur. Sin aũt noluerit is interfice
re habitatores terre: qui remãserint. erũt vo
bis quasi claui in oculis et lancee in laten
bus et aduersabũtur vobis in terra habi-
tationis vr̃e: et quicq̃d illis cogitauerã fa-
cere. vobis faciam. ¶ Ca. xxxiiij.

Locutusq; est dñs ad moisen dicens.
Precipe filijs israhel: et dices ad eos. Cũ in
gressi fueritis terrã chanaan. et in possessio-
nẽ vobis sorte ceciderit: his finibus termi-
nabit̃. Pars meridiana incipiet a solitudine
syn q̃ est iuxta edom: et habebit terminos
ɔtra orientẽ mare salsissimũ qui: circuibũt
australẽ plagã p ascensum scorpionis. ita
ut transeant in senna et perueniant ad me-
ridiẽ usq; ad cadesbarne: vnde egrediẽtur
ɔfinia ad villã nomie adar et tendẽt usq;
asemona. Ibitq; p gyrũ terminus ab ase-
mona vsq; ad torrentem egipti: et magni
maris litore finietur. Plaga aũt occidẽtalis
a mari magno incipiet: et ipo fine claudet̃
Porro ad septẽtrionalem plagam a mari
magno termini incipient ꝑuenientes vsq;
ad montẽ altissimũ: a quo veniẽt in emath
usq; ad terminos sedada: ibuntq; confinia
usq; ad ebrona et villã henan. Hi erũt ter
mini in ꝑte acquilonis. Inde metabunt̃ fi-
nes ɔtra orientalem plagã de villa henan
usq; sephama: et de sephama descendẽt ter
mini in reblatha ɔtra fontẽ daphnin. Inde
ꝑuenient ɔtra orientem ad mare cenereth
et tendent usq; ad iordanen: et ad ultimũ
salsissimo claudent̃ mari. Hanc habebitis
terram p fines suos in circuitu. Precepitq;
moises filijs isrl̃ dicens. Hec erit terra quã
possidebitis sorte: et quam iussit dñs dari
nouẽ tribubus et dimidie tribui. Tribus
eni filiorũ ruben p familias suas et tribus
filiorũ gad iuxta cognationũ numerũ: me
dia quoq; tribus manasse id est due semis
tribus acceperũt partẽ suã trans iordanen
ɔtra ihericho: ad orientalem plagã. Et ait
dñs ad moisen. Hec sunt nomina virorũ
qui terrã diuidẽt vobis. Eleazar sacerdos
et iosue filius nun: et singuli p̃ncipes de tri-
bubus singulis quorũ ista sunt vocabula
De tribu iuda: caleph filius iephone. De
tribu simeon: samuhel filius amiud. De tri
bu benianim: helidad filius chaselõ. De tri
bu filiorũ dan: bocci filius iogli. Filiorꝫ io
seph. De tribu manasse: hannihel filius e-
phot. De tribu ephraim: camuhel filius se
pthan. De tribu zabulon: helisaphan filiꝰ
pharnath. De tribu ysachar: dux phalti-
hel filius ozon. De tribu aser: abiud filius
salomi. De tribu neptalim: phedahel filius
amiud. Hi sunt q̃bus p̃ceperat dñs ut di-
uiderẽt filijs isrl̃ terrã chanaan. ¶ Ca. xxxv.

Hec quoq; locutus est dñs ad moisen
in cãpestrib⁹ moab supra iordanẽ cõ
tra ihericho. Precipe filijs isrl̃ ut dent leuitis
de possessionibus suis vrbes ad habitandũ
et suburbana earũ p circuitũ: ut ipi in opi
dis maneãt. et suburbana sint pecorib⁹ ac
iumẽtis: q̃ a muris ciuitatũ for insecus per
circuitũ mille passuũ spacio tendent̃. Cõtra
orientem. duo milia erunt cubiti. et contra

meridiē similiter erūt duomilia. Ad mare quoq; qđ respicit occidentē. eadē mensura erit: et septētrionalis plaga equali termino finietur. Erūtq; urbes in medio: et foris sub urbana. De ip̄is aūt oppidis q̄ leuitis dabitis. sex erunt in fugitiuorū auxilia separata ut fugiat ad ea qui fuderit sanguinē: et exceptis his alia q̄draginta duo oppida, id est simul q̄dragīta octo cū suburbanis suis Ip̄eq; urbes q̄ dabūtur de possessionibus filiorū isrl'. ab his qui plus habēt plures auferentur: et qui minus pauciores. Singuli iuxta mensurā hereditatis sue dabūt oppida leuitis. Ait dn̄s ad moisen. Loquere filijs isrl': et dices ad eos. Quādo transgressi fueritis iordanē in terrā chanaan. decernite q̄ urbes esse debeāt in p̄sidia fugitiuorū. q̄ nolentes sanguinē fuderint: in quibus cum fuerit profugus. cognatus occisi eū occidere nō poterit: donec stet in ꝯspectu multitudinis et causa illius iudicet̄. De ip̄is aūt vrbibus q̄ ad fugitiuorū subsidia separātur tres erūt trans iordanen. et tres in terra chanaan. tā filijs israhel q̄ aduenis atq; pegrinis: ut ꝯfugiat ad eas qui nolens sanguinē fuderit. Si quis ferro pcusserit et mortuus fuerit qui pcussus est. reus erit homicidij: et ip̄e morietur. Si lapidē iecerit et ictus occubuerit: similiter punietur. Si ligno pcussus interierit: pcussoris sanguine vindicabitur. Propinquus occisi homicidam interficiet statim ut apprehenderit eum pcutiet. Si p odiū q̄s hominē impulerit vel iecerit quippiam in eū p insidias: aut cū esset inimicus manu pcusserit. et ille mortuus fuerit: pcussor homicidij reus erit. Cognatus occisi statim ut inuenerit eū iugulabit. qđ si fortuitu et absq; odio ⁊ inimicicijs quicq̄ horū fecerit. et hoc audiēte populo fuerit cōprobatū. atq; inter pcussorē et ꝓpinquū sanguinis q̄stio ventilata: liberabit̄ innocens de vltoris manu. et reducet̄ p sententiā in urbem ad quā ꝯfugerat. manebitq; ibi donec sacerdos magnus q̄ oleo sancto vnctus est moriatur. Si interfector extra fines urbiū que exulibus deputate sunt fuerit inuētus et pcussus ab eo qui vltor est sanguinis: absq; noxa erit qui eū occiderit. Debuerat enī ꝓfugus usq; ad mortē pontificis in urbe residere. Postq̄ autē ille obierit: homicida reuertetur in terrā suā. Hec sempiterna erunt et legitima in cūctis habitationibus vr̄is. Homicida sub testib⁹ punietur. Ad vnius testimoniū nullus ꝯdemnabitur. Nō accipietis p̄ciū ab eo q̄ reus est sanguinis: stati et ip̄e morietur. Exules et ꝓfugi ante mortē pontificis nullo mō in urbes suas reuerti poterūt. ne polluatis terrā habitatōis vr̄e q̄ in sontiū cruore maculat̄: nec aliter expiari potest nisi p eius sanguinē. q̄ alterius sanguinē fuderit: ita emundabit̄ vr̄a possessio me cōmorante vobiscū. Ego enī sum dn̄s: qui habito inter filios israhel. ¶ Ca. xxxvi.

Accesserūt aūt et p̄ncipes familiarū galaad filij machir filij manasse de stirpe filiorū ioseph: locutiq; sunt moisi corā p̄ncipibus israhel atq; dixerunt. Tibi dn̄o nr̄o p̄cepit dn̄s ut terrā sorte diuideres filijs israhel: et ut filiabus salphaad fratris nostri dares possessionē debitā patri: quas si alterius tribus hoīes uxores acceperint: sequet̄ possessio sua: et trāslata ad aliū tribū de nr̄a hereditate minuet̄: atq; ita fiet ut cū iubileus, id est quinq̄gesimus annus remissionis aduenerit ꝯfundatur sortiū distributio: ⁊ aliorū possessio ad alios trāseat Rn̄dit moises filijs israhel: et dn̄o p̄cipiente ait. Recte tribus filiorū ioseph locuta ē: et hec lex sup filiabus salphaad a dn̄o ꝓmulgata est. Nubant quibus volūt: tm̄ ut sue tribus hoībus: ne cōmisceat̄ possessio filiorū isrl' de tribu in tribū. Om̄s enim vinducēt uxores de tribu et cognatōne sua. et cūcte femine de eadē tribu maritos accipient: ut hereditas pmaneat in familijs. nec sibi misceantur tribus: sed ita maneāt ut a dn̄o separate sunt. Fecerūtq; filij salphaad ut sibi fuerat imperatū: et nupserūt maala et thersa et egla et melcha et noa filijs patrui sui de familia manasse qui fuit filius ioseph: et possessio q̄ illis fuerat attributa mā sit in tribu et familia patris earū. Hec sunt mandata atq; iudicia: q̄ mandauit dn̄s p manū moisi ad filios isrl' in campestribus moab supra iordanen contra ihericho.

¶ Finit liber numeri.

Incipit Elleaddaberim· q̄ Deuteronomiū appel

Ec sunt ver lat̄. Ca·j·
ba que locutus est moises
ad omnē isrl̄ trans iorda
nen in solitudine cāpestri
cōtra mare rubrum: inter
pharan et thofel et laban
et aseroth· ubi auri est plurimum vndecim
diebus de oreb: p viam montis seir usq; ca
desbarne· Quadragesimo anno vndecimo
mense p̄ma die mensis locutus est moises
ad filios israhel omīa que p̄ceperat illi dn̄s
ut diceret eis: postq̄ pcussit seon regem a-
morreorū· qui habitauit in esebon: et og re
gē basan qui mansit in aseroth et in edrai
trans iordanē in terra moab· Cepitq; moi
ses explanare legē et dicere· Dn̄s deus no-
ster locutus est ad nos in oreb dicens· Suf
ficit vobis q̄ in hoc monte mansistis· Re-
uertimini· et venite ad montē amorreorū
et ad cetera q̄ ei ꝓxima sunt cāpestria atq;
montana et humiliora loca cōtra meridiē
et iuxta litus maris: terrā chananeorū et li
bani vsq; ad flumen magnū eufraten· En
inquit tradidi vobis· Ingredimini et possi-
dete eā: su p qua iurauit dn̄s patribus ve-
stris abrahā ysaac et iacob: ut daret illam
eis et semini eorū post eos· Dixitq; vobis
in illo tp̄e· Nō possum solus sustinere vos
quia dn̄s deus vester multiplicauit vos: et
estis hodie sic̄ stelle celi plurimi· Dn̄s deus
patrū vestrorū addat ad hūc numerū mul
ta milia: et benedicat vobis sicut locutus ē
Non valeo solus negocia vestra sustinere
et pondus et iurgia· Date ex vobis viros
sapientes et gnaros quorū ꝯuersatio sit ꝓ
bata in tribubus vr̄is: ut ponā eos vobis
p̄ncipes· Tunc respondistis mihi· Bona res
est quā vis facere· Tuliq; de tribubus ve-
stris viros sapientes et nobiles et constitui
eos p̄ncipes tribunos et centuriones et q̄n
quagenarios ac decanos qui docerent vos
singula: p̄cepiq; eis dicēs· Audite illos: et
q̄d iustū est iudicate· Siue ciuis sit ille siue
pegrinus: nulla erit distantia p̄sonarū· Ita
paruū audietis ut magnum: nec accipietis
cuiusq̄ p̄sonā: q2 dei iudiciū est· Q̄d si dif
ficile vobis visum aliquid fuerit· referte ad
me: et ego audiā· Precepiq; omnia q̄ face
re deberetis· Profectiq; de oreb trāsiuimus
p heremū terribilē et maximā solitudinem
quā vidistis p viā montis amorrei: sic̄ p̄-
ceperat dn̄s deus noster nobis· Cūq; venis
semus in cadesbarne dixit vobis· Venistis
ad montē amorrei: quē dn̄s deus vr̄ datu
rus ē vobis· vide terrā: quā dn̄s deus tuus
dabit tibi· Ascende et posside eā: sic̄ locu-
tus est dn̄s deus nr̄ patribus tuis· Noli ti-
mere: nec quicq̄ paueas· Et accessistis ad
me om̄s atq; dixistis· Mittamus viros qui
ꝯsiderēt terrā: et renūcient p q̄d iter debea
mus ascendere: et ad quas pgere ciutiates
Cūq; mihi sermo placuisset: misi ex vobis
duodecim viros singulos de tribub⁹ suis·
qui cū prexissent et ascēdissent in mōtana
venerūt usq; ad vallē botri: et ꝯsiderata ter
ra· sumētes de fructibus eius ut ostenderēt
vbertatē attulerūt ad nos: atq; dixerūt· Bo
na est terra quā dn̄s deus nr̄ daturus est no
bis· Et noluistis ascendere: sz increduli ad
s̄monē dei nr̄i murmurastis ī taberna culis
v r̄is atq; dixistis· Odit nos dn̄s: et idcirco
eduxit nos de terra egipti ut traderet nos in
manu amorrei atq; deleret· q̄ ascēdemus·
Nūcij terruerūt cor nr̄m dicētes· Maxima
multitudo est: et nobis statura ꝓcerior· Vr
bes magne et ad celū usq; munite· Filios
enachim vidimus ibi· Et dixi vobis nolite
metuere: nec timeatis eos· Dn̄s deus qui
ductor est noster· ꝓ vobis ip̄e pugnabit: si
cut fecit in egipto cunctis videntibus: et in
solitudine ip̄i vidistis· Portauit te dn̄s deus
tuus ut solet homo gestare puulū filiū suū
in om̄i via p quā ambulasti: donec venire
tis ad locū istū· Et nec siquidē credidistis
dn̄o deo vestro qui p̄cessit vos in via et me
tatus est locū in quo tētoria figere debere
tis: nocte ostendēs vobis iter p ignē: et die
p colūnā nubis· Cūq; audissz dn̄s vocē ser
monū vr̄orū: iratus iurauit et ait· Nō vide
bit quispiā de hoībus generationis huius
pessime terrā bonā quā sub iuram̄to pollici
tus sum patribus vr̄is: p̄ter caleph filiū ie-
phone· Ip̄e eni videbit eā: et ip̄i dabo terrā
quā calcauit ꝛ filijs eius: q2 secutus ē dn̄m
Nec miranda indignatio in ꝓpl̄m: cū mihi

quoqꝫ iratus deus ꝓpter vos dixerit. Nec tu
ingredieris illuc: sed iosue filius nun mini
ster tuus ipe intrabit ꝓ te. Hūc exhortare
et robora: et ipe sorte terrā diuidet israheli
Paruuli vr̄i de q̄bus dixistis q̄ captiui du
cerentur. et filij q̄ hodie boni ac mali igno-
rant distantiā. ipi ingrediētur: et ipis dabo
terrā et possidebūt eā: vos aūt reuertimini
et abite in solitudinē ꝑ viam maris rubri
Et rn̄distis mihi. Peccauimus dn̄o. Ascen
demus et pugnabimus: sicut precepit dn̄s
deus nr̄. Cunqꝫ instructi armis ꝑgeretis in
montē: ait mihi dn̄s. Dic ad eos. Nolite
ascendere neqꝫ pugnetis. Non eni sum vo
biscū: ne cadatis corā inimicis vr̄is. Locu-
tus sum et nō audistis: sed aduersantes im
perio dn̄i et tumētes suꝑbia ascendistis in
montē. Itaqꝫ egressus amorreus qui habi
tabat in montib⁹ et obuiā veniēs ꝑsecutus
est vos. sicut solēt apes ꝑsequi: et cecidit de
seir usqꝫ horma. Cūqꝫ reuersi ploraretis co
ram dn̄o nō audiuit vos: nec voci vestre vo
luit acquiescē. Sedistis ergo in cadesbarne
multo tp̄e. ¶ ij.

Profectiqꝫ inde venimus in solitudinē que ducit ad
mare rubrū sicut mihi dixerat dn̄s: et circu
iuimus montē seir longo tp̄e. Dixitqꝫ dn̄s
ad me. Sufficit vobis circuire montē istum
ite ꝯtra aquilonē: et ꝓpl'o p̄cipe dicēs. Trā
sibitis ꝑ terminos fratrū vestrorū filiorum
esau qui habitāt in seir: et timebūt vos. Vi
dete ergo diligenter ne moueamini contra
eos. Neqꝫ enim dabo vobis de terra eorū
q̄ꝫ tū potest vnius pedis calcare vestigiū: qꝛ
in possessionē esau dedi montē seir. Cibos
emetis ab eis pecunia. et comedetis: aquā
emptā haurietis et bibetis. Dn̄s deus tuus
bn̄dixit tibi in om̄i ope manuū tuarū. No
uit iter tuū: quomodo transieris solitudinē
hanc magnā ꝑ quadraginta annos. habi-
tans tecū dn̄s deus tuus: et nihil tibi defuit
Cūqꝫ transissemus fratres nr̄os filios esau
qui habitabāt in seir ꝑ viam campestrē de
helath et de asiongaber: venimus ad iter
qđ ducit in desertū moab. Dixitqꝫ dn̄s ad
me. Nō pugnes ꝯtra moabitas: nec ineas
aduersus eos preliū. Non enim dabo tibi
quicq̄ꝫ de terra eorꝫ: quia filijs loth tradidi
ar in possessionē. Emim p̄mi fuerūt habita
tores eius: populus magnus et validus et
tā excelsus ut de enachim stirpe q̄si gigan-
tes crederent̄: et essent sil'es filiorꝫ enachim
Deniqꝫ moabite appellāt eos emim. In seir
aūt p̄us habitauerūt horim: quibus expul
sis atqꝫ deletis habitauerunt filij esau. sicut
fecit isrl' in terra possessionis sue quā dedit
illi dn̄s. Surgētes ergo ut transiremus tor-
rentē zareth: venimus ad eū. Tempus aūt
quo ambulauimus de cadesbarne usqꝫ ad
transitū zareth triginta et octo annorū fuit
donec ꝯsumeret̄ om̄is ꝯgregatio hominū
bellatorū de castris sic̄ iurauerat dn̄s: cuius
manus fuit aduersus eos ut interirēt de ca-
strorū medio. Postq̄ꝫ aūt vniuersi ceciderūt
pugnatores: locutus est dn̄s ad me dicens
Tu transibis hodie terminos moab vrbē
noīe ar: et accedes in vicinia filiorū amon
Caue ne pugnes cōtra eos: nec mouearis
ad preliū. Nō eni dabo tibi de terra filiorꝫ
amon: qꝛ filijs loth dedi eā in possessionē
Terra gigantū reputata est. et in ipsa olim
habitauerūt gigātes. quos amonite vocāt
zommim. ꝓpl'us magnus ⁊ multus et ꝓcere
longitudinis sic̄ enachim. quos deleuit dn̄s
a facie eorū. et fecit illos habitare ꝓ eis si-
cut fecerat filijs esau qui habitāt in seir de
lens horreos. et terrā eorꝫ illis tradēs: quā
possident usqꝫ in p̄sens. Eueos q̄ꝫ qui ha-
bitabant in aserim usqꝫ gazam capadoces
expulerūt: q̄ egressi de capadocia deleuerūt
eos: et habitauerūt ꝓ illis. Surgite et trāsite
torrentem arnō. Ecce tradidi in manu tua
seon regē esebon amorreū et terrā eius inci
pe possidere: et cōmitte aduersus eū preliū
Hodie incipiā mittere terrorē atqꝫ formi-
dinē tuā in ꝓpl'os q̄ habitant sub om̄i celo
ut audito nomine tuo paueant. et in morē
parturientiū ꝯtremiscāt: et dolore teneant̄.
Misi ergo nuncios de solitudine cademoth
ad seon regē esebon verbis pacificis dicēs.
Transibimus ꝑ terrā tuā: publica gradie-
mur via. Nō declinabimus neqꝫ ad dextrā
neqꝫ ad sinistrā: alimēta p̄cio vende nobis
ut vescamur. aquā pecunia tribue ⁊ sic bibe
mus. Tm̄ ē ut nobis ꝯcedas transitū: sic̄ fe
cerūt filij esau q̄ habitāt in seir. et moabite

qui habitant in ar. donec veniamus ad iordanen: et trāseamus ad terrā quā dn̄s deꝰ noster daturus est nobis. Noluitq; seon rex esebon dare nobis transitū. q2 indurauerat dn̄s deus tuus spiritū eius: et obfirmauerat cor illius. ita ut traderet̄ in manus tuas sicut nunc vides. Dixitq; dn̄s ad me. Ecce cepi tibi tradere seon et terram eius: incipe possidere eā. Egressusq; est seon obuiā nobis cū omni populo suo ad p̄liū in iasa: et tradidit eū dn̄s deus noster nobis: pcussimusq; eū cū filijs suis et omni populo suo cunctasq; vrbes in tp̄e illo cepimus interfectis habitatoribus earū viris ac mulieribus et paruulis. Nō reliquimus ī eis quicq̄ absq; iumētis q̄ in partē venere p̄dantiū et spolijs vrbiū quas cepimus ab aroer q̄ est sup ripam torrentis arnō oppido qđ in valle sitū est usq; galaad. Nō fuit vicus et ciuitas q̄ nostras effugeret manus. Omnes tradidit dn̄s deus noster nobis: absq; terra filioꝝ amon ad quā non accessimus et cūctis q̄ adiacent torrenti ieboc: et vrbibꝰ montanis vniuersisq; locis a quibus nos

Ca. iii.

Iprohibuit dn̄s deus noster. Itaq; ꝯuersi ascēdimus p iter basan Egressusq; est og rex basan in occursum nobis cū ppl'o suo ad bellandū ī edrai dixitq; dn̄s ad me. Ne timeas eum: q2 in manu tua traditus est cū om̄i ppl'o ac terra sua: faciesq; ei sic̄ fecisti seon regi amorreorū qui habitauit in esebon. Tradidit ergo dn̄s deus noster in manibus nr̄is etiā og regem basan et vniuersum ppl'm eius: pcussimusq; eos usq; ad internetōem: vastantes cūctas ciuitates illius vno tp̄e. Nō fuit oppidum qđ nos effugeret. Sexaginta vrbes omnem regionē argob regni og in basan. Cūcte vrbes erant munite muris altissimis portisq; et vectibus: absq; oppidis innumeris q̄ nō habebāt muros et deleuimus eos sic̄ feceramus seon regi esebon. dispdentes omnē ciuitatem virosq; ac mulieres et paruulos: iumēta aūt et spolia vrbiū disripuimus. Tulimusq; illo in tp̄e terrā de manu duorū regū amorreorū qui erāt trans iordanen a torrente arnō usq; ad montē hermon quē sydonij sarion vocāt ⁊ amorrei sanir: om̄s ciuitates q̄ site sunt in planicie. et vniuersam terram galaad et basan usq; ad selcha. et edrai ciuitates regni og in basan. Solus quippe og rex basan restiterat de stirpe gigantū. Monstratur lectus eius ferreus q̄ est in rabath filioꝝ amon: nouē cubitos hn̄s longitudinis: et quatuor latitudinis ad mensuram cubiti virilis manus. Terrāq; possedimus tp̄e illo ab aroer q̄ est sup ripā torrētis arnō: usq; ad mediā ptē montis galaad. Et ciuitates illius dedi ruben ⁊ gad: reliquā at̄ ptē galaad et omnē basan regni og tradidi medie tribui manasse omnē regionē argob. Cūcta basan vocatur terra gigantū. Iair filius manasse possedit omnē regionē argob usq; ad termios gessuri et machati. Vocauitq; ex noīe suo basan anothiair id est villas iair: usq; in p̄sentē diē. Machir q̄ꝫ dedi galaad: et tribus ruben. et gad dedi de terra galaad usq; ad torrentē arnō mediū torrentis et finiū usq; ad torrentē ieboc qui est terminus filiorū amon: et planiciē solitudinis atq; iordanē et terminos cenereth vsq; ad mare deserti qđ est salsissimū ad radices mōtis phasga ꝯtra orientē. Precepiq; vobis in tp̄e illo dicens. Dn̄s deus vr̄ dat vobis terrā hanc in hereditatē: expediti p̄cedite fratres vr̄os filios isrl' om̄s viri robusti absq; vxoribus et paruulis atq; iumētis. Noui enī q̄ plura habeatis pecora et in vrbibus remanere debebūt q̄s tradidi vobis: donec requiē tribuat dn̄s fratribus vr̄is sic̄ vobis tribuit. et possideāt etiā ip̄i terrā. quā daturus est eis trans iordanē: tūc reuertet̄ vnusquisq; in possessionē suā quā dedi vobis. Iosue q̄ꝫ in tp̄e illo p̄cepi dicēs. Oculi tui viderūt q̄ fecit dn̄s deus noster duobꝰ his regibus: sic faciet omībus regnis ad q̄ transiturus es. Ne timeas eos. Dn̄s enī deus vester pugnabit pro vobis. Precatusq; sum dn̄m in tp̄e illo dicens. Dn̄e deus tu cepisti ostendere ſuo tuo magnitudinē tuā manūq; fortissimā. Neq; enī est alius deus vel in celo vel in terra qui possit facere opa tua: et cōparari fortitudini tue. Transibo igit̄ et videbo terrā hanc optimā trans iordanē: et montē istum egregiū ⁊ libanū. Iratusq; est

dñs mihi ꝓpter vos nec exaudiuit me: sed dixit mihi. Sufficit tibi: nequaq̃ ultra loq̃ris de hac re ad me. Ascẽde cacumẽ phasge: et oculos tuos circũfer ad occidentẽ et ad aquilonẽ. austrũq; et orientẽ et aspice. Nec enĩ trãsibis iordanen istũ. Precipe iosue et corobora eũ. atq; confortа: qz ipe p̃cedet populũ istũ: et diuidet eis terrã quã visurus es. Mansimusq; in valle contra

Ephanum phogor. ¶ Ca. iiij.

Et nũc israhel audi p̃cepta et iudicia q̃ ego doceo te ut faciẽs ea viuas et ingrediens possideas terrã quã dñs deus patrũ vestrorũ daturus est vobis. Non addetis ad verbũ qđ vobis loquor: nec auferetis ex eo. Custodite mandata dñi dei vestri q̃ ego p̃cipio vobis. Oculi vestri viderũt oia que fecit dominus cõtra beelphegor: quõ extruent omnes cultores eius de medio vestri. Vos aũt qui adheretis dño deo vestro viuitis oĩuersi: usq; in p̃sentem diẽ. Scitis q̃ docuerim vos p̃cepta atq; iustitias sicut mãdauit mihi dominus deus meus: sic facietis ea in terra quã possessuri estis: et obseruabitis et implebitis ope. Hec est enim vr̃a sapientia et intellectus corã populis: ut audiẽtes vniuersi p̃cepta hec dicãt. En ꝓp̃l'us sapiens et intelligens gens magna. Nec est alia natio tã grãdis q̃ habeat deos appropin quãtes sibi: sic deus noster adest cũctis obsecratõnibus nr̃is. Que est enim alia gens sic inclita vt habeat cerimonias iustasq; iudicia: & vniuersam legẽ quã ego ꝓponã hodie ante oculos vr̃os? Custodi igitur temetip̃m et animã tuã sollicite. Ne obliuiscaris v̊borũ q̃ viderũt oculi tui: & ne excidant de corde tuo cũctis diebꝰ vite tue Docebis ea filios ac nepotes tuos: diẽ in quo steteris corã dño deo tuo in oreb q̃n dñs locutus ẽ mihi dicẽs. Cõgrega ad me ꝓp̃l'm vt audiãt sermones meos: et discãt timere me omni tp̃e quo viuũt in terra: docẽãtq; filios suos. Et accessistis ad radices montis qui ardebat usq; ad celũ. erãtq; in eo tenebre et nubes et caligo. Locutusq; est dñs ad vos de medio ignis. Vocẽ verborꝫ eius audistis: et formã penitus nõ vidistis Et ostendit vobis pactũ suũ qđ p̃cepit vt faceretis: et decẽ verba que scripsit in duabus tabulis lapideis. Mihiq; mãdauit in illo tempore ut docerem vos cerimonias et iudicia: que facere deberetis in terra quã possessuri estis. Custodite igit̃ sollicite animas vestras. Nõ vidistis aliquã similitudinẽ in die qua locutus est vobis dñs in oreb de medio ignis: ne forte decepti faciatis vobis sculptã similitudinẽ aut imagnẽ masculi vel femine: similitudinẽ oĩm iumentorũ q̃ sunt sup terrã. vel auiũ sub celo volantiũ. atq; reptiliũ q̃ mouẽt̃ in terra: siue piscũ qui sub terra morant̃ in aquis: ne forte oculis eleuatis ad celũ videas solẽ et lunã et oĩa astra celi et errore deceptus adores ea et colas: q̃ creauit dñs deus tuus in ministeriũ cũctis gentibus que sub celo sunt. Vos aũt tulit dñs et eduxit de fornace ferrea egipti: ut haberet ꝓp̃m hereditariũ sicut est in p̃nti die. Iratusq; est dñs contra me ꝓpter sermones vr̃os et iurauit. ut nõ trãsirem iordanẽ: nec ingrederer terrã optimã quã daturus est vobis. Ecce morior in hac humo: nõ trãsibo iordanẽ: vos transibitis et possidebitis terrã egregiam. Caue ne q̃n obliuiscaris pacti dñi dei tui. qđ pepigit tecũ: et facias tibi sculptã similitudinẽ eorꝫ q̃ fieri dñs prohibuit. Quia dñs deus tuus ignis dĩsumẽs est. deus emulator. Si genueritis filios ac nepotes: et morati fueritis in terra. deceptiq; feceritis vobis aliquã similitudinẽ patrãtes malũ corã dño deo vestro ut eũ ad iracundiã ꝓuocetis: testes inuoco hodie celũ et terrã. cito perituros vos esse de terra: quã transito iordane possessuri estis Nõ habitabitis in ea longo tempore: sed delebit vos dominus atq; dispget in oĩs gentes: et remanebitis pauci in nationibꝰ ad quas vos ducturus est dominus. Ibiq; seruietis dijs qui hominũ manu fabricati sunt. ligno et lapidi qui nõ vident: non audiũt nõ comedũt: nõ odorantur. Cũq; quesieris ibi dominũ deũ tuũ inuenies eũ: si tñ toto corde quesieris. et tota tribulatione anime tue: postq̃ te inuenerint omia que p̃dicta sunt. Nouissimo autem tempore reuerteris ad dñm deũ tuũ et audies vocem eius: quia deus misericors dominus deus

tuus est. Nō dimittet te. nec omnino dele-
bit: neqꝫ obliuiscet̄ pacti in quo iurauit pa
tribus tuis. Interroga de diebus antiquis q̄
fuerunt ante te. ex die quo creauit deus ho
minē sup terrā a summo celi usqꝫ ad sum-
mū eius: si facta est aliqn̄ huiuscemodi res
aut unqꝫ cognitū est ut audiret ꝓpl̄us vocē
dn̄i loquentis de medio ignis. sicut tu audi
sti et vidisti: si fecit deus ut ingrederetur et
tolleret sibi gentē de medio nationū ꝑ tem
ptationes signa atqꝫ portēta. ꝑ pugnā et
robustā manū. extentūqꝫ brachiū. et hor ri
biles visiones iuxta omnia q̄ fecit ꝓ nobis
dn̄s deus noster in egipto videntibus ocu
lis tuis: ut scires quoniā dn̄s ipe est deus:
non est alius preter vnum. De celo te fecit
audire vocem suam ut doceret te: et in ter-
ra ostēdit tibi ignē suū maximū: et audisti
verba illius de medio ignis. qꝛ dilexit p̄res
tuos: et elegit semē eoꝝ post eos. Eduxitqꝫ
te p̄cedēs in v̄tute sua magna ex egipto ut
deleret natōnes maximas ⁊ fortiores te in
introitu tuo: et introduceret te daretqꝫ tibi
terrā earū in possessionē: sicut cernis in p̄nti
die. Scito g° hodie et cogitato in corde tuo
q̄ dn̄s ipe est deus in celo sursū: et in terra
deorsū: et nō sit alius. Custodi p̄cepta eius
atqꝫ mādata q̄ ego p̄cipio tibi ut bn̄ sit tibi
et filijs tuis post te: et ꝑmaneas multo tp̄e
sup terrā quam dn̄s deus tuus daturus est
tibi. Tunc separauit moises tres ciuitates
trans iordanen ad orientalē plagā. ut ꝯfu
giat ad eas qui occident nolēs ꝓximū suū.
nec fuerit sibi inimicus ante vnū et alterum
diē. et ad harū aliquā urbiū possit euade-
re: bosor in solitudine q̄ sita est in terra cam
pestri de tribu ruben: et ramoth: in galaad
que est in tribu gad: et golā in basan que
est in tribu manasse. Ista est lex quam ꝓpo
suit moises corā filijs israhel: et hec testimo
nia et cerimonie atqꝫ iudicia q̄ locutus est
ad filios isrl̄. qn̄ egressi sunt de egipto trās
iordanen in valle contra phanū phogor in
terra seon regis amorrei q̄ habitauit in ese
bon quem ꝑcussit moises. Filij q°qꝫ israhel
egressi ex egipto possederunt terram eius et
terrā og regis basan. duorū regū amorreo
rū qui erant trās iordanen ad solis ortum

ab aroer q̄ sita est sup ripā torrētis arnon
usqꝫ ad montē sanir qui est et hermō oēm
planiciē trās iordanen ad orientalē plagā
usqꝫ ad mare solitudinis. et usqꝫ ad radices
Vocauitqꝫ ¶ mōtis phasga ¶ Ca. v.
moises omnē israhelē: et dixit ad eū
Audi isrl̄ cerimonias atqꝫ iudicia: que ego
loquor in auribus v̄ris hodie. Discite ea:
et ope complete. Dn̄s deus noster pep igit
nobiscū fedus in oreb. Nō cū patribus n̄ris
inijt pactū sed nobiscū: qui imp̄sentiarū su
mus et viuimus. Facie ad faciē locutus est
nobis in monte de medio ignis. Ego seque
ster et medius fui inter dn̄m et vos in tp̄e
illo: ut annuntiarē vobis v̄ba eius. Timui-
stis enī ignē: et nō ascendistis in montem.
Et ait. Ego dn̄s deus tuus: qui eduxi te de
terra egipti de domo seruitutis. Non habe
bis deos alienos in ꝯspectu meo. Non fa
cies tibi sculptile. nec similitudinē oīm que
in celo sunt desup. et q̄ in terra deorsū: et q̄
versantur ī aquis sub terra. Nō adorabis
ea: et nō coles. Ego enī sum dn̄s deus tuus
deus emulator reddēs iniquitatē patrū su
per filios in tertiā et quartā generationem
his qui oderūt me: et faciēs misericordiā in
multa milia diligentib⁹ me et custodienti-
bus p̄cepta mea. Nō usurpabis nomē dei
tui frustra: qꝛ nō erit impunitus qui sup re
vana nomē eius assumpserit. Obserua diē
sabbati ut sanctifices eū: sic p̄cepit tibi dn̄s
deus tuus. Sex diebus opaberis: et facies
omīa opa tua. Septimus dies sabbati est
id est requies dn̄i dei tui. Nō facies in eo
quicqꝫ opis tu et filius tuus et filia. seruus
et ācilla: bos et asinus et om̄e iumentū tuū
et pegrinus qui est intra portas tuas: ut re
quiescat seruus et ancilla tua sic et tu. Me-
mento q̄ et ipe ꝑuieris in egipto: et eduxe
rit te inde dn̄s deus tuus in manu forti et
brachio extēto. Idcirco p̄cepit tibi ut obser
uares diē sabbati. Honora patrē tuū ⁊ ma
trē sicut p̄cepit tibi dn̄s deus tuus: ut lōgo
viuas tempore: et bene sit tibi in terra quā
dn̄s deus tuus daturus est tibi. Non occi-
des: neqꝫ mechaberis: furtūqꝫ nō facies: nec
loqueris ꝯtra ꝓximū tuū falsū testimoniū
Nō ꝯcupisces vxorē ꝓximi tui. n̄ domū nō

agrū nō seruū·nō ancillā·nō bouē·nō asinū et vniuersa q̄ illius sunt·Hec v̄ba locutus est dn̄s ad omnē multitudinē vestram in mō te de medio ignis·et nubis et caligīs voce magna·nihil addens amplius:et scripsit ea in duab⁹ tabulis lapideis quas tradidit mihi·Vos autē postq̄ audistis vocē de medio tenebraꝝ·et montē arderet vidistis:accessistis ad me oēs p̄ncipes tribuū et maiores natu:atq; dixistis·Ecce ostendit nobis dn̄s deus noster maiestatē·magnitudinē suā· Vocē eni eius audiuimus de medio ignis:et ꝓbauimus hodie q̄ loquētē deo cū hoīe vixerit homo·Cur ergo moriemur:et deuorabit nos ignis hic maximus? Si eni audierimus vltra vocē dn̄i dei nostri moriemur·Quid est omis caro ut audiat vocē dei viuentis·qui de medio ignis loquit̄ sic nos audiuimus:et possit vivere? Tu magis accede:et audi cūcta q̄ dixerit dn̄s deus noster tibi:loquerisq; ad nos et nos audiētes faciemus ea·Q̄d cū audisset dn̄s ait ad me·Audiui vocē verborum populi huius q̄ locuti sunt tibi·Bene omia sunt locuti·Quis det talē eos habere mentē·ut timeāt me et custodiāt vniuersa mandata mea in oī tp̄e:ut bene sit eis et filiis eorū in sempiternū? Vade et dic eis·Reuertimini in tentoria vestra· Tu vero hic sta mecū:et loquar tibi oīa mandata mea et cerimonias atq; iudicia q̄ docebis eos ut faciāt ea in terra quā dabo illis in possessionē·Custodite igit̄ et facite que p̄cepit dominus deus vobis·Non declinabitis neq; ad dextrā neq; ad sinistrā:sed p viā quā p̄cepit dn̄s deus vester ambulabitis:ut viuatis et bene sit vobis et ꝓtelentur dies vestri in terra possessionis vestre. Ca·vi·

HEc sunt p̄cepta et cerimonie atq; iudicia que mandauit dn̄s deus vester ut docerē vos·et faciatis ea in terra ad quā transgredimini possidendā:ut timeas dominū deum tuū et custodias omnia mandata et p̄cepta eius que ego p̄cipio tibi et filiis ac nepotibus tuis·cūctis diebus vite tue:ut ꝓlongētur dies tui· Audi israhel et obserua ut facias que p̄cepit tibi dn̄s et bene sit tibi et multipliceris amplius sic̄ pollicitus est dominus deus patrū tuoꝝ tibi terrā lacte et melle manantē· Audi israhel Dn̄s deus noster deus vnus est·Diliges dn̄m deū tuū ex toto corde tuo:et ex tota anima tua:et ex tota fortitudine tua·Erūt q̄ verba hec q̄ ego p̄cipio tibi hodie in corde tuo:et narrabis ea filiis tuis·et meditaberis sedens in domo tua·et ambulans in itinere dormiēs atq; ōsurgens:et ligabis ea quasi signū in manu tua:erūtq; et mouebūtur inter oculos tuos:scribesq; ea in limine et hostiis domus tue·Cumq; introduxerit te dn̄s deus tuus in terrā ꝓ qua iurauit patribus tuis abraham ysaac et iacob·et dederit tibi ciuitates magnas et optimas quas nō edificasti:domos plenas cūctaq; opū quas nō extruxisti·cisternas quas nō effodisti·vineta et oliueta q̄ nō plātasti·et comederis et saturatus fueris:caue diligēter ne obliuiscaris dn̄i dei tui q̄ eduxit te de terra egipti·de domo seruitutis· Dn̄m deū tuū timebis et illi soli seruies:ac p nomē illius iurabis·Nō ibitis post deos alienos cunctarū gentiū q̄ in circuitu vr̄o sunt:qm̄ deus emulator dn̄s deus tuus i medio tui ne quādo irascatur furor dn̄i dei tui contra te et auferat te de sup facie terre·Nō tēptabis dn̄m deū tuū:sicut temptasti in loco tēptationis·Custodi p̄cepta dn̄i dei tui ac testimonia et cerimonias quas p̄cepit tibi:et fac q̄d placitū est et bonū in ōspectu domini ut bene sit tibi:et ingressus possideas terram optimā de qua iurauit dominus patribus tuis ut deleret omnes inimicos tuos coram te sicut locutus est· Cū interrogauerit te filius tuus cras dicēs·quid sibi volūt testimonia hec·et cerimonie atq; iudicia q̄ p̄cepit dominus deus noster nobis:dices ei Serui eramus pharaonis in egipto:et eduxit nos dn̄s de egipto in manu forti:fecitq; signa atq; prodigia magna et pessima in egipto contra pharaonē et omnē domū illius in ōspectu nostro:et eduxit nos inde:ut introductis daret terram sup qua iurauit patribus nr̄is·Preceptiq; nobis dominus ut faciamus omnia legitima hec:et timeamus dn̄m deū nostrū ut bene sit nobis cūctis diebus vite nr̄e sic̄ est hodie·Eritq;

nostri misericos: si custodierimus et feceri-
mus omnia p̄cepta eius corā dño deo no-
stro sicut mandauit nobis. ¶ Ca. vij.

CVm vo introduxerit te dominus deus
tuus in terrā quam possessurus ingre-
dieris. et deleuerit gentes multas coram te
etheū et gergezeū et amorreū chananeū et
pherezeū et eueū et iebuseū. septem gentes
multo maioris numeri q̄ tu es et robustio
res te. tradideritq; eas dñs deus tuus tibi:
p̄cuties eas usq; ad internetionē. Non ini
bis cū eis fedus. nec misereberis earū: neq;
sociabis cū eis ꝯiugia. Filiā tuā nō dabis
filio eius: nec filiam illius accipies filio tuo
q2 seducet filiū tuū ne sequat̄ me. et ut ma
gis seruiat dijs alienis. Irascet̄q; furor dñi
et delebit te cito. Quinpotius hec facietis
eis. Aras eorū subuertite. et ꝯfringite sta-
tuas. lucosq; succidite: et sculptilia ꝯburite
quia ꝓpl'us sanctus es dño deo tuo. Te ele
git dñs deus tuus: ut sis ei populus peculia
ris de cūctis populis qui sunt sup terrā. Nō
quia cūctas gentes numero vincebatis vo
bis iūctus est dñs et elegit vos. cū omibus
sitis populis pautiores: sed q2 dilexit vos
dñs: et custodiuit iuramentū qđ iurauit pa
tribus vestris. Eduxitq; vos in manu forti
et redemit de domo ꝑuitutis: de manu pha
raonis regis egipti: et scies quia dñs deus
tuus ip̄e est deus fortis ⁊ fidelis. custodiēs
pactū et misericordiā diligentibus se et his
qui custodiūt p̄cepta eius in mille genera-
tiones: et reddens odientibus se statim. ita
ut dispdat eos et vltra nō differat: ꝓtinus
eis restituens qđ merentur. Custodi ergo p̄
cepta et cerimonias atq; iudicia: que ego
mādabo tibi hodie ut facias. Si postq̄ au
dieris hec iudicia. custodieris ea et feceris.
custodiet et dñs deus tuus tibi pactum et
misericordiā quā iurauit patribus tuis. et
diliget te et multiplicabit: benedicetq; fru-
ctui ventris tui. et fructui terre tue. frumēto
tuo atq; vindemie. oleo et armentis gregi-
bus ouiū tuarū sup terram: ꝓ qua iurauit
patribus tuis ut daret eā tibi. Benedictus
eris inter om̄es populos. Nō erit apud te
sterilis vtriusq; sexus tam in hominibus q̄
in gregibus tuis. Auferet dñs a te omnem
languorem: et infirmitates egipti pessimas
quas nouisti nō inferet tibi: sed cūctis ho-
stibus tuis. Deuorabis om̄s populos q̄s
dominus deus tuus daturus est tibi. Non
parcet eis oculus tuus: nec seruies dijs eorꝝ
ne sint in ruinā tui. Si dixeris in corde tuo
plures sunt gentes iste q̄ ego. quomodo po
tero delere eas: noli metuere: sed recordare
q̄ fecerit dñs deus tuus pharaoni et cūctis
egiptijs plagas maximas quas vider̄t ocu
li tui et signa atq; portēta manūq; robustā
et extentū brachiū: ut educeret te dominus
deus tuus. Sic faciet cunctis populis quos
metuis. Insup et scrabones mittet dñs deꝰ
tuus in eos: donec deleat om̄s atq; disper-
dat qui te fugerint et latere poterint. Nō ti
mebis eos: q2 dñs deus tuus in medio tui
est deus magnus et terribilis. Ipse ꝯsumet
nationes has in ꝯspectu tuo paulatim atq;
p partes. Nō poteris eas delere pariter: ne
forte multiplicentur ꝯtra te bestie terre. Da
bitq; eos dñs deus tuus in ꝯspectu tuo: et
interficiet illos donec penitus deleant̄. Tra
detq; reges eorū in manus tuas: et disper-
des nomina eorū sub celo. Nullus poterit
resistere tibi: donec cōteras eos. Sculptilia
eorū igne combures. Nō ꝯcupisces argen
tū et aurū de quibus facta sunt: neq; assu-
mes ex eis tibi quicq̄ ne offendas. ꝓpterea
q2 abominatio est dñi dei tui: nec inferes
quippiā ex idolo in domū tuā: ne fias ana-
thema. sicut et illud est. Quasi spurciciā de
testaberis: et velut inquinamentū ac sordes
abominationi habebis: q2 anathema est.

OMne mandatū qđ ego p̄ ¶ Ca. viij.
cipio tibi hodie. caue diligenter ut fa
cias. ut possitis viuere et multiplicemini: in
gressiq; possideatis terrā ꝓ qua iurauit dñs
patribus vr̄is. Et recordaberis cūcti itineris
p qđ adduxit te dñs deus tuus quadragin
ta annis p desertū ut affligeret te atq; tē-
ptaret: et nota fierēt que in tuo animo ver
sabantur: utrum custodires mandata illius
an nō. Afflixit te penuria et dedit tibi cibū
manna quē ignorabas tu et patres tui. vt
ostenderet tibi q̄ nō in solo pane viuit ho-
mo: sed in omni verbo quod egreditur de
ore dñi. Vestimentū tuum quo operiebaris

nequaq̃ vetustate defecit: et pes tuus nõ est subtritus. En quadragesimus ãnus est: ut recogites in corde tuo: quia sic erudit filiũ suũ homo sic dominus deus tuus erudiuit te ut custodias mandata dñi dei tui. et ambules in vijs eius: et timeas eũ. Dñs enĩ deus tuus introducet te in terrã bonã. terrã riuorũ aquarũq; et fontiũ: in cuius campis et montibus erũpunt fluuiorũ abissi: terram frumenti ordei ac vinearũ. in qua ficus et malagranata et oliueta nascũtur: terrã olei ac mellis. ubi absq; ulla penuria comedes panẽ tuũ. et rerũ omniũ abundantia ꝑ frueris: cuius lapides ferrũ sunt: et de mõtibus eius eris metalla fodiũtur: ut cũ comederis et satiatus fueris: benedicas dño deo tuo ꝓ terra optima quam dedit tibi. Obserua et caue nequando obliuiscaris dñi dei tui. et negligas mandata eius atq; iudicia et ceremonias quas ego precipio tibi hodie. ne postq̃ comederis ⁊ satiatus fueris. domos pulchras edificaueris et habitaueris in eis habuerisq; armẽta et ouiũ greges. argenti et auri cũctarũq; rerũ copiam. eleuetur cor tuũ et non reminiscaris dñi dei tui qui eduxit te de terra egipti de domo seruitutis: et ductor tuus fuit in solitudine magna atq; terribili in qua erat serpens flatu adurens et scorpio ac dispas et nulle omnio aque: qui eduxit riuos de petra durissima et cibauit te manna in solitudine qđ nescierũt patres tui. Et postq̃ afflixit ac ꝓbauit. ad extremũ misertus est tui: ne diceres in corde tuo fortitudo mea ⁊ robur manus mee hec mihi omia p̃stiterũt: sed recorderis dñi dei tui. ꝙ ipe vires tibi p̃buerit. ut impleret pactũ suũ sup quo iurauit patribus tuis sicut p̃sens indicat dies. Si naũt oblitus domini dei tui secutus fueris deos alienos. colueris q; illos et adoraueris: ecce nunc p̃dico tibi ꝙ oĩno dispereas. Sicut gentes quas deleuit dñs in introitu tuo: ita et vos ꝑibitis si inobedientes fueritis voci dñi dei vestri.

Audi isrl. tu transgredieris ¶ Ca. ix.
hodie iordanẽ ut possideas nationes maximas et fortiores et ciuitates ingentes et ad celum vsq; muratas: populum magnũ atq; sublimẽ. filios enachim quos ipe vidisti et audisti: quibus nullus potest ex aduerso resistere. Scies ergo hodie ꝙ dñs deus tuus ipe trãsibit ante te ignis deuorãs atq; ꝯsumẽs: qui ꝯterat eos et deleat atq; dispdat ante faciẽ tuã velociter: sic locutus est tibi. Ne dicas in corde tuo cũ deleuerit eos dñs deus tuus in ꝯspectu tuo. ꝓpter iustitiã meã introduxit me dñs. ut terrã hãc possiderẽ: cũ ꝓpter impietates suas iste delete sint nationes. Neq; enĩ ꝓpter iustitias tuas et equitatem cordis tui ingredieris ut possideas terras earũ: sed qꝛ ille egerũt impie. introeũte te delete sunt: et ut compleret verbũ suũ dñs qđ sub iuramẽto pollicitus est patribus tuis abraham ysaac et iacob Scito ergo ꝙ nõ ꝓpter iustitias tuas dominus deus tuus dederit tibi terrã hanc optimã in possessionẽ: cũ durissime ceruicis sis populus. Memento et ne obliuiscaris quõ ad iracundiã ꝓuocaueris dñm deũ tuũ in solitudine: et ex eo die quo egressus es ex egipto usq; ad locũ istũ. semper aduersum dñm ꝯtendisti. Nã et in oreb ꝓuocasti eũ et iratus delere te voluit quãdo ascendi in montẽ ut acciperẽ duas tabulas lapideas pacti. qđ pepigit vobiscũ deus. Et ꝑseueraui in monte quadraginta diebus ac noctibus: panẽ nõ comedens et aquã nõ bibẽs Deditq; mihi dominus duas tabulas lapideas scp̃tas digito dei: et ꝯtinentes oĩa verba que vobis locutus est in monte de medio ignis quãdo contio populi ꝯgregata est. Cunq; transissent quadraginta dies et totidẽ noctes dedit mihi dñs duas tabulas lapideas. tabulas federis: dixitq; mihi Surge et descende hinc cito: quia populus tuus quẽ eduxisti de egipto deseruerũt velociter viã quã demonstrasti eis: fecerũtq; sibi ꝯflatile. Rursumq; ait dominus ad me. Cerno ꝙ populus iste dure ceruicis sit Dimitte me ut ꝯteram eũ: et deleã nomen eius sub celo: et constituã te sup gentẽ que hac maior et fortior sit. Cũq; de monte ardente descenderem et duas tabulas federis vtraq; tenerem manu: vidissemq; peccasse vos domino deo vestro et fecisse vobis vitulum conflatilem ac deseruisse velociter viam eius quam vobis ostenderat:

ꝓieci tabulas de manibus meis. cōfregiq̄ eas in ꝯspectu vr̄o. Et ꝓcidi ante dn̄m sicut p̄us quadraginta diebus et noctibus. panem nō comedēs et aquā nō bibēs ꝓp̄ter omnia peccata vestra q̄ gessistis ꝯtra dn̄m et eū ad iracundiā ꝓuocastis. Timui enī indignationē et iram illius: qua aduersum vos ꝯcitatus delere vos voluit. Et exaudiuit me dn̄s etiā hac vice. Aduersum aarō quoq̄ vehementer iratus voluit eū ꝯterere: et ꝓ illo similiter dep̄catus sum. Peccatum aūt vr̄m qd̄ feceratis id est vitulū arripiēs igne combussi: et in frustra cōminuēs om̄i noq̄ in puluerē redigens ꝓieci in torrentē qui de monte descēdit. In incendio quoq̄ et in temptatōe et in sepulchris ꝯcupiscentie ꝓuocastis dn̄m: et qn̄ misit vos de cadesbarne dicens ascendite et possidete terram quā dedi vobis: et ꝯtempsistis imperiū dn̄i dei vestri et non credidistis ei: neq̄ vocē eius audire voluistis: sed semp̄ fuistis rebelles a die qua nosse vos cepi. Et iacui coram dn̄o quadraginta diebus ac noctibus quibus eū suppliciter dep̄cabar. ne deleret vos. ut fuerat cōminatus: et orans dixi. Dn̄e deus ne disp̄das ꝓpl'm tuū et hereditatē tuam quā redemisti i magnitudine tua: quos eduxisti de egipto in manu forti. Recordare seruoꝝ tuoꝝ abrahā ysaac et iacob. Ne aspicias duriciam ꝓpl'i huius et impietatē atq̄ pcc̄m: ne forte dicāt habitatores terre de qua eduxisti nos. non poterat dn̄s introducere eos in terrā quā pollicitus est eis ⁊ oderat illos. idcirco eduxit ut interficeret illos in solitudine: q̄ sunt ꝓpl'us tuus et hēditas tua q̄s eduxisti ī fortitudine tua magna et in brachio tuo extēto. ¶ Ca. x.

IN tempore illo dixit dn̄s ad me. Dola tibi duas tabulas lapideas sicut p̄ores fuerūt et ascende ad me in montē: faciesq̄ archam ligneā et scribā in tabulis verba q̄ fuerūt in his quas ante ꝯfregisti: ponesq̄ eas in archa. Feci igitur archā de lignis sethim Cūq̄ dolassem duas tabulas lapideas in star priorū: ascendi in montē habens eas in manibus. Scripsitq̄ in tabulis iuxta id qd̄ p̄us scripserat verba decē q̄ locutus est dn̄s ad vos in monte de medio ignis. qn̄ populus ꝯgregatus est: et dedit eas mihi. Reuersusq̄ de monte descendi: et posui tabulas in archā quā fecerā: q̄ hucusq̄ ibi sunt sicut mihi p̄cepit dn̄s. Filij aūt israhel castra mouerūt ex beroth filiorū iachan in mosura vbi aarō mortuus et sepultus est ꝓ quo sacerdotio functus est filius eius eleazar. Inde venerūt in gadgad: de quo loco ꝓfecti castrametati sūt in iethabatha in terra aquarū atq̄ torrentiū. Eo tp̄e separaui tribū leui ut portaret archā federis dn̄i: et staret corā in ministerio ac bn̄diceret in nomine illius usq̄ in p̄sentē diē. Quā obrē nō habuit leui partē neq̄ possessionē cū fratribus suis: q̄r ip̄e dn̄s possessio eius est: sic ꝓmisit ei dn̄s deus tuus. Ego autē steti in monte sicut prius quadraginta diebus ac noctibus: exaudiuitq̄ me dn̄s etiā hac vice: et te p̄dere noluit. Dixitq̄ mihi. Vade et p̄cede ꝓpl'm ut ingrediatur. et possideat terrā quā iuraui patribus eorū: ut traderē eis. Et nūc israhel quid dn̄s deus tuus petit a te. nisi ut timeas dn̄m deū tuū et ambules in vijs eius et diligas eū: ac seruias domino deo tuo in toto corde tuo. et in tota anima tua. custodiasq̄ mādata dn̄i et ceremonias eius quas ego hodie p̄cipio tibi ut bene sit tibi? En dn̄i dei tui celū est: et celū celi: terra et omnia q̄ in ea sunt: et tn̄ patribus tuis ꝯglutinatus est dn̄s et amauit eos: elegitq̄ semē eorū post eos id est vos. de cūctis gentib⁹: sicut hodie cōprobat̄. Circūcidite igit̄ p̄puciū cordis vr̄i et ceruicem vestrā nō induretis amplius: q̄r dn̄s deus vr̄ ip̄e est deus deorū et dn̄s dominantiū. deus magnus et potēs et terribilis: q̄ p̄sonam nō accipit nec munera. Faciet iudiciū pupillo et vidue: amat p̄egrinū: ⁊ dat ei victū atq̄ vestitū. Et vos g̊ amate p̄egrinos q̄r et ip̄i fuistis aduene in terra egipti. Dominū deū tuū timebis: et ei soli seruies. Ipsi adherebis: iurabisq̄ in noīe illius. Ipse est laus tua et deus tuus: qui fecit tibi hec magnalia et terribilia q̄ viderūt oculi tui. In septuaginta aīab⁹ descenderūt p̄res tui in egiptū: et ecce nunc multiplicauit te dn̄s deus tuus sic astra celi. ¶ xi.

AMa itaq̄ dn̄m deū tuū: et obserua p̄cepta eius

et cerimonias iudicia atq; mandata omni
tpe Cogno scite hodie q ignorāt filij vestri
qui nō viderūt disciplinā dominī dei vestri
magnalia eius et robustā manū extentūq;
brachiū· signa et opera que fecit in medio
egipti·pharaoni regi et vniuerse terre eius
omīq; exercitui egiptiorū et equis ac curri-
bus: quō operuerint eos aque maris rubri
cum vos p̄sequerētur·et deleuerit eos dñs
usq; in p̄sentē diē: vobisq; q fecerit in soli-
tudine·donec veniretis ad hūc locū: et da
than atq; abiron filijs eliab qui fuit filius
ruben: quos apto ore suo terra absorbuit
cū domib⁹ et tabernaculis et vniuersa sub
stantia eorū quā habebāt in medio israhel
Oculi vestri viderunt oia opa dñi magna
q fecit: ut custodiatis vniuersa mādata il-
lius q ego hodie p̄cipio vobis et possitis in
troire et possidere terrā ad quā ingredimi-
ni: multoq; in ea viuatis tpe·quā sub iura
mento pollicitus est dñs patribus vris et
semini eorū·lacte et melle manantē· Terra
aūt ad quā ingrediens possidendā·non est
sicut terra egipti de qua existi·ubi iacto se-
mine in ortorū morē aque ducunt irrigue
sed monto sa est et campestris·de celo expe
ctās pluuias: quā dñs deus tuus sp̄icit
et oculi illius in ea sunt a p̄ncipio āni usq;
ad finē eius·Si ergo obedientis mandatis
meis q ego hodie p̄cipio vobis·ut diligā-
tis dñm deū vrm·et seruiatis ei in toto cor
devestro et in tota anima vra: dabit plu-
uiā terre vestre tēporaneā et serotinā·ut col
ligatis frumentū et vinū et oleū fenū et a-
gros ad pascenda iumenta: ut et ipi come-
datis ac saturemini· Cauete ne forte decī-
piatur cor vestrū et recedatis a dño·seruia
tisq; dīs alienis·et adoretis eos: iratusq; do
minus claudat celū et pluuie nō descendāt
nec terra det germē suū: pereatisq; velociter
de terra optima quam dñs daturus est vo
bis·Ponite hec verba mea in cordibus et
in animis vestris: et suspendite ea p̄ signo
in manibus et inter oculos vros collocate·
docete filios vestros: ut illa meditent̄·Qñ
sedens in domo tua et ambulans in via
et accubens atq; surrexens scribes ea super
postes et ianuas domus tue: ut multiplicen
tur dies tui et filiorū tuorū in terra quam
iurauit dominus patribus tuis: ut daret eis
q̄diu imminet celū terre·Si enī custodien
tis mandata q ego p̄cipio vobis·et fecerī-
tis ea ut diligatis dñm deum vestrū et am
buletis in oībus vijs eius adherētes ei
disperdet dñs oēs gentes istas ante faciē
vrām: et possidebitis eas que maiores et
fortiores vobis sunt·Omis locus quē cal
cauerit pes vester·vester erit·A deserto et li
bano et flumie magno eufrate usq; ad ma
re occidentale erūt termini vri·Nullus sta
bit ctra vos·Terrorē vestrū et formidinē
dabit dñs deus vester sup omnē terrā quā
calcaturi estis: sic locutus est vobis·En p
pono in cōspectu vro hodie benedictionē
et maledictionē: benedictionē si obedieritis
mandatis dñi dei vri q ego hodie p̄cipio
vobis: maledictionē si nō obedieritis man
datis dñi dei vestri: sed recesseritis de via
quā ego nūc ostendo vobis: et ambulaue
ritis post deos alienos q̄s ignoratis·Cū in-
troduxerit te dñs deus tuus in terrā ad quā
pgis habitandā·pones benedictionē sup
montē garizim· maledictionē sup montē
hebal: qui sunt trans iordanē post viā que
pgit ad solis occubitū·in terra chananei q̄
habitat in campestribus contra galgalam q̄
est iuxta vallem tendentē et intrantē p̄cul·
Vos aūt transibitis iordanē·ut possideatis
terrā quā dñs deus vester daturus ē vobis
ut habeatis·et possideatis illā· Videte ergo
ut impleatis cerimonias atq; iudicia que
ego hodie ponā in ospectū vro· ¶ Ca·xij·

HEc sunt p̄cepta atq; iudicia que face
re debetis in terra quā dñs deus pa-
trū tuorū daturus est tibi: ut possideas eam
cūctis diebus quibus super humū gradiens·
Subuertite oia loca in q̄bus coluerūt gen
tes quas possessuri estis deos suos: super mō
tes excelsos et colles et subter omne lignū frō
dosum· Dissipate aras eorū et confringite sta
tuas: lucos igne comburite·et idola cōminui-
te: disperdite nomia earū de locis illis· Non
facietis ita dño deo vro: sed ad locū quē ele
gerit dñs deus vester de cūctis tribubus vris
ut ponat nomen suum ibi et habitet in eo
venietis·et offeretis in loco illo holocausta et

victimas vestras·decimas et p̄micias manuū vestrarū·et vota atq; donaria·p̄mogenita boū et ouiū: et comedetis ibi in ꝯspectu dñi dei vr̄i·ac letabimini in cūctis ad q̄ misertus manū vos et domus vr̄e in q̄bus bñdixit vobis dñs deus vester· Non facietis ibi q̄ nos hic facimus hodie: singuli q̄d sibi rectū videtur· Neq; enī usq; in p̄sens tp̄s venistis ad requiē et possessionē: quā dñs deus vester daturus est vobis· Transibitis iordanen et habitabitis in terra quā dñs deus vr̄ daturus est vobis: ut requiescatis a cūctis hostibus p circuitū·et absq; ullo timore habitetis in loco quem elegerit dñs deus vr̄: ut sit nomen eius in eo· Illuc omnia q̄ p̄cipio cōferetis: holocausta et hostias ac decimas et p̄mitias manuū vr̄a;p et quicquid p̄cipuū est in muneribus que vouistis domino·Ibi epulabimini coꝝ̄ domino deo vestro vos et filij et filie vestre·famuli et famule: atq; leuites qui in vr̄is urbibus cōmorant̄·Neq; enī habet alią partem et possessionē inter vos· Caue ne offeras holocausta tua in omni loco quē videris sed in eo quem elegerit dñs in vna tribuū tuarū offeres hostias: et facies quecūq; p̄cipio tibi· Sin aūt comedere volueris·et tesus carniū delectauerit· occide et comede iuxta benedictionē dñi dei tui quā dedit tibi in urbibus tuis: siue immundū fuerit hoc est maculatū et debile siue mundū, hoc est integrū et sine macula q̄d offerri licet sic capream et cerui comedes: absq; esu dumtaxat sanguinis· quē supterrā quasi aquā effundes· Nō poteris comedere in oppidis tuis decimā frumēti et vini et olei tui·p̄mogenita armentoꝝ̄ et pecoꝝ̄·et omnia que voueris et sponte offerre volueris et p̄mitias manuū tuarū: sed coꝝ̄ dño deo tuo comedes ea in loco quem elegerit dñs deus tuus· tu et filius tuus et filia et seruus et famula·atq; leuites qui manet in urbib⁹ tuis et letaberis et reficieris coꝝ̄ dño deo tuo in cūctis ad que extenderis manū tuā· Caue ne derelinquas leuiten in omni tp̄e quo versaris in terra·Quādo dilatauerit dñs deus tuus terminos tuos sicut locutus est tibi· et volueris vesci carnibus quas desiderat aia tua: locus aūt quem elegerit dñs deus tuus ut sit nomē eius ibi si procul fuerit· occides de armentis et pecoribus que habueris sic p̄cepit tibi: et comedes in oppidis tuis ut tibi placet·Sicut comedit̄ capreа et cervus ita vescens eis: et mūdus et immundus in cōmune vescentur: hoc solū caue ne sanguinē comedas·Sanguis enī eoꝝ̄ ;p anima ē et idcirco nō debes animā comedere cū carnibus: sed sup terrā fundes quasi aquā·ut bene sit tibi et filijs tuis post te: cum feceris qđ placet in ꝯspectu dñi· que autē sanctificaueris et voueris dño·tolles et venies ad locū quē elegerit dñs: et offeres oblationes tuas carnē et sanguinē super altare dñi dei tui·Sanguinē hostiaꝝ̄ fundes in altari: carnibus autem ip̄e vescens·Obserua et audi omnia q̄ ego p̄cipio tibi· ut bene sit tibi et filijs tuis post te in sempiternū: cū feceris qđ bonū est et placitū in conspectu dñi dei tui Quando disperdiderit dñs deus tuus ante faciē tuā gentes ad quas ingrediens possidendas et possideris eas atq; habitaueris in terra earū: caue ne imiteris eas postq; te fuerint introeūte subuersе: et requiras cerimonias earū dicens·Sicut coluerūt gentes iste deos suos: ita et ego colam·Nō facies similiter dño deo tuo·Oīa enī abominationes quas aduersatur dñs fecerūt dijs suis offerētes filios et filias: et comburētes eas igni·Qđ p̄cipio tibi hoc tm̄ facito dño: nec addas quicq; nec minuas· ¶ Ca·xiij·

SI surrexerit in medio tui ;pphetes· aut qui somniū vidisse se dicat et p̄dixerit signum atq; portentū et euenerit qđ locutus est·et dixerit tibi·Eamus et sequamur deos alienos q̄s ignoras et seruiamus eis: nō audies verba ;pphete illius aut somniatoris·quia temptat vos dñs deus vester, ut palam fiat utrū diligatis eum an non in toto corde et in tota anima vr̄a·Dominū deū vr̄m sequimini et ip̄m timete: et mādata illius custodite: et audite vocē eius: Ipsi seruietis et ipsi adherebitis· Propheta aūt ille aut fictor somniorū interficietur· q̄ locutus est ut vos auerteret a dño deo vr̄o q̄ eduxit vos de terra egipti·et redemit vos de domo seruitutis: ut errare te faceret de via

quam tibi p̄cepit dn̄s deus tuus. et auferes
malū de medio tui. Si tibi voluerit p̄suade
re frater tuus filius mr̄is tue. aut filius tuus
vel filia siue vxor q̄ est in sinu tuo. aut ami
cus quē diligis ut aīam tuā clam dicēs ea
mus et seruiamus dijs alienis q̄s ignoras
tu et p̄res tui cūctarū in circuitu gentiū que
iuxta vel ꝓcul sūt. ab inicio usq; ad finē ter
re: nō acquiescas ei. nec audias. neq; parcat
ei oculus tuus. ut miserearis et occultes eū
sed statim interficies. Sit p̄mū manus tua
sup eū: et post te omnis ꝓpl's mittat manū
Lapidibus obrutus necabitur: q2 voluit te
abstrahere a dn̄o deo tuo qui eduxit te de
terra egipti de domo seruitutis: ut et omnis
isrl' audiēs timeat. et nequaq̄ ultra faciat
quippiā huius rei simile. Si audieris i vna
vrbiū tuarū quas dn̄s deus tuus dabit ti
bi ad habitandum dicētes aliquos. egressi
sunt filij belial de medio tui et auerterūt ha
bitatores vrbis tue atq; dixerūt. eamus et
seruiamus dijs altenis q̄s ignoratis: quere
sollicite. et diligent̄ rei veritate p̄specta si in
ueneris certū esse qd̄ d̄r. et abominationē
hanc ope ꝑpetratā. statim ꝑcuties habita
tores vrbis illius in ore gladij: et delebis
eā. omniaq; q̄ in illa sunt vsq; ad pecora.
Quicq̄d etiā suppellectilis fuerit ꝯgregabis
in medio platearū eius. et cum ip̄a ciuitate
succēdēs: ita ut vniuersa ꝯsumas dn̄o deo
tuo: et sit tumulus sempiternus. Nō edifi-
cabitur amplius: et nō adherebit de illo a-
nathemate quicq̄ in manu tua: ut auertat̄
dn̄s ab ira furoris sui. ⁊ misereat̄ tui: multi
plicetq; te sic̄ iurauit p̄ribus tuis qn̄ audie
ris vocē dn̄i dei tui. custodiens omīa p̄ce-
pta eius q̄ ego p̄cipio tibi hodie: ut facias
Eqd̄ placitū est in ꝯspectu dn̄i dei tui.
Ilij estote dn̄i dei vestri. ¶ Ca. xiiij.
Nō vos incidetis nec facietis caluiciū sup
mortuo: qm̄ populus sanctus es dn̄o deo
tuo: et te elegit. ut sis ei in populū peculia-
rē de cūctis gentibus q̄ sunt sup terrā. Ne
comedatis que immūda sunt. Hoc est ani
mal qd̄ comedere debetis: bouē et ouē et
caprā. ceruū et capreā. bubalū tragelaphū
pigargū origē camelopardulū. Om̄e aīal
qd̄ in duas ꝑtes findit vngulā et ruminat
comedetis: de his aūt que ruminant et vn
gulā nō findūt hec comedere non debetis
camelū leporē cyrogrillū. q2 rumināt et nō
diuidūt vngulā: immūda erūt vobis. Sus
q̄q; qm̄ diuidit vngulā et nō ruminat: im
munda erit. Carnibus eorū nō vescemini
et cadauera non tangetis. Hec comedetis
ex omībus que morant̄ in aquis. Que ha
bent pennulas et squamas comedite: que
absq; pennulis et squamis sunt ne come-
datis. q2 immūda sunt. Omnes aues mun
das comedite: Immundas ne comedatis.
aquilā scilicet et gryhem et alietū. ixon et
vulturē ac miluū iuxta genus suū et om̄e
coruini generis: et strutionē ac noctuam et
larum atq; accipitrē iuxta genus suū: hero
diū ac cignū et ibin ac mergulū porphirio
nem et nicticoracē onocrocalū et caradriū
singula i genere suo: upupā q̄z et vesp̄tilio
nē: et om̄e qd̄ reptat et pennulas habet im
mundū erit et nō comedet̄. Om̄e qd̄ mun
dū est comedite. Quicq̄d autē morticiniū
est: ne vescamini ex eo. Peregrino qui inter
portas tuas est. da ut comedat aut vende
ei: q2 tu ꝓpl's sanctus dn̄i dei tui es. Non
coques hedū in lacte matris sue. Decimā
partē separabis de cūctis fructibus tuis q̄
nascūtur in terra p ānos singulos. et come
des in ꝯspectu domini dei tui in loco quē
elegerit. ut in eo nomē illius inuocetur: de-
cimā frumēti tui et vini et olei. et p̄mogeni
ta de armētis et ouibus tuis: ut discas ti-
mere dn̄m deū tuū omni tp̄e. Cū autē lon-
gior fuerit via. et locus quem elegerit dn̄s
deus tuus. tibiq; bn̄dixerit. nec poteris ad eū
hec cūcta portare: vendes omīa et in p̄ciū
rediges. portabisq; manu tua et proficisce
ris ad locū quē elegerit dn̄s deus tuus: et
emes ex eadē pecunia quicq̄d tibi placue-
rit siue ex armētis siue ex ouib⁹. Vinū q̄z
et siceram et omne quod desiderat anima
tua: et comedes corā dn̄o deo tuo: et epu
laberis tu et domus tua et leuita qui intra
portas tuas est. Caue ne derelinquas eum
quia nō habet aliam partem in possessione
tua. Anno tertio separabis aliā decimā ex
omībus q̄ nascūtur tibi eo tempore et repo
nes intra ianuas tuas: venietq; leuites qui

aliā non habet partē nec possessionē tecū et peregrinus ac pupillus et vidua qui intra portas tuas sunt et comedēt et saturabunt̄ ut bn̄dicat tibi dn̄s deus tuus in cūctis operibus manuū tuarū q̄ feceris. ¶ Ca. xv.

Septimo anno facies remissionē: que hoc ordine celebrabit̄. Cui debet̄ aliquid ab amico vel ꝓximo ac fratre suo repetere nō poterit: q2 annus remissiōis est domini. A peregrino et aduena exiges ciuē et ꝓpinquū repetendi nō habes potestatē. Et omnino indigens et mendicus nō erit inter vos: ut benedicat tibi dn̄s deus tuus in terra quam traditurus est tibi in possessionē. si tn̄ audieris vocē dn̄i dei tui. et custodieris vniuersa que iussit. ꝛ q̄ ego hodie p̄cipio tibi bn̄dicet tibi ut pollicitus est. Fenerabis gentibus multis: et ip̄e a nullo accipies mutuū. Dominaberis nationibus plurimis: et tui nemo dominabitur. Si vnus de fratrib⁹ tuis qui morātur inter portas ciuitatis tue in terra quā dn̄s deus tuus daturus est tibi ad pauꝑtatē deuenerit: nō obdurabis cor tuū. nec ꝯtrahes manū sed aperies eā pauperi: et dabis mutuū quo eū indigere ꝑspexeris. Caue ne forte subrepat tibi impia cogitatō et dicas in corde tuo appropinquat septimus ānus remissionis: et auertas oculos a paupere fratre tuo. nolens ei q̄d postulat mutuū cōmodare. ne clamet ꝯtra te ad dominū et fiat tibi in peccatū: sed dabis ei. Nec ages quippiā callide in eius necessitatibus subleuādis: ut bn̄dicat tibi dn̄s deus tuus in omni tempore. et in cūctis ad que manū miseris. Nō deerūt pauꝑes in terra habitationis tue. idcirco ego p̄cipio tibi ut aperias manū fratri tuo egeno et pauperi: qui tecum versatur in terra. Cū tibi venditus fuerit frater tuus hebreus aut hebrea. et sex annis seruierit tibi: in septimo anno dimittes eū liberū. Et quē libertate donaueris nequaq̄ vacuū abire patieris: sz dabis viaticū de gregibus. et de area et torculari tuo quibus dn̄s deus tuus benedixerit tibi Memento q̄ et ip̄e seruieris in terra egipti. et liberauerit te dominus deus tuus: et idcirco ego nūc p̄cipio tibi. Si nauūt dixerit nolo egredi eo q̄ diligat te et domū tuā. et bene sibi apud te esse sentiat: assumes subulā et ꝑforabis aurē eius in ianua domus tue: et seruiet tibi usq3 in eternū. Ancille q̄q3 similiter facies. Nō auertas ab eis oculos tuos qn̄ dimiseris eos liberos. qm̄ iuxta mercedē mercennarij. ꝑ sex annos seruiuit tibi: ut bn̄dicat tibi dn̄s deus tuus in cūctis operibus q̄ agis. De p̄mogenitis q̄ nascūtur in armentis et ouibus tuis: quicq̄d est sexus masculini sanctificabis dn̄o deo tuo. Non operaberis in p̄mogenito bouis: et non tondebis p̄mogenita ouiū. In ꝯspectu dn̄i dei tui comedes ea per annos singulos in loco quē elegerit dn̄s tu et domus tua. Si nautē habuerit maculam et vel claudū fuerit. vel cecū. aut in aliqua ꝑte deforme vel debile nō immolabit̄ dn̄o deo tuo: sz intra portas urbis tue comedes illud. Tam mundus q̄3 immūdus similiter vescent̄ eis q̄si caprea et ceruo. Hoc solū obseruabis. ut sanguinē eorū nō comedas: sed effundes in terrā quasi aquā ¶ Ca. xvj.

Obserua mensem nouarū frugū. et verni p̄mū tꝑis. ut facias phase dn̄o deo tuo: qm̄ in isto mēse eduxit te dn̄s deus tuus de egipto nocte. Immolabisq3 phase dn̄o deo tuo de ouibus et de bobus ī loco quē elegerit dn̄s deus tuus ut habitet nomē eius ibi. Nō comedes in eo panē fermentatū. Septē diebus comedes absq3 fermēto afflictōnis panē: qm̄ in pauore egressus es de egipto: ut memineris diei egressionis tue de egipto oībus dieb⁹ vite tue. Nō apparebit fermentatū in om̄ibus terminis tuis septē diebus: et nō remanebit de carnibus eius q̄d immolatū est vespere in die p̄mo mane. Nō poteris immolare phase in qualibet urbiū tuarū. q̄s dn̄s deus tuus daturus est tibi: sed in loco quē elegerit dn̄s de⁹ tuus ut habitet nomē eius ibi. Immolabis phase vesꝑe ad solis occasum. qn̄ egressus es de egipto: et coques et comedes in loco quē elegerit dn̄s deus tuus maneq3 ꝯsurgēs vades in tabernacula tua. Sex dieb⁹ comedes azima: et in die septīa q2 collecta est dn̄i dei tui non facies opus Septē ebdomadas numerabis tibi ab ea die qua falcē in segetē miseris ꝛ celebrabis diem festū ebdomadarū domino deo tuo

oblationē spontaneā manus tue quā offe
res iuxta bn̄dictionē dn̄i dei tui: et epula-
beris corā dn̄o deo tuo. tu et filius tuus ⁊ fi
lia tua et seruus tuus ⁊ ancilla tua. et leuites
q̄ est intra portas tuas. et aduena ac pupil
lus et vidua qui morātur vobiscū in loco
quē elegerit dn̄s deus tuus ut habitet no-
men eius ibi: et recordaberis qm̄ seruus fue
ris in egipto: custodiesq; ac facies que p̄ce
pta sunt. Sollēnitatē q̄ꝫ tabernaculoꝝ cele
brabis p septē dies. qn̄ collegeris de area
et torculari fruges tuas: et epulaberis in fe
stiuitate tua. et filius tuus et filia et seruus
tuus et ancilla: leuites q̄ꝫ et aduena. et pu
pillus et vidua qui intra portas tuas sunt
Septē dieb⁹ dn̄o deo tuo festa celebrabis
in loco quē elegerit dn̄s: bn̄dicetq; tibi dn̄s
deus tuus in cūctis frugib⁹ tuis et in omni
ope manuū tuarū: erisq; in letitia. Trib⁹ vi
cibus p annū apparebit omne masculinū
tuū in ꝯspectu dn̄i dei tui in loco quē elege
rit: in sollēnitate azimoꝝ. et in sollennitate
ebdomadaꝝ: ⁊ in sollēnitate tabernacl'oꝝ
Nō apparebit ante dn̄m vacuus: sꝫ offeret
vnusquisq; ꝑm qđ habuerit. iuxta benedi
ctionē dn̄i dei sui quā dederit ei. Iudices
et magistros ꝯstitues in omnibus portis
tuis. quas dn̄s deus tuus dederit tibi. per
singulas tribus tuas ut iudicent populū iu
sto iudicio: nec in alterā ptē declinent. Nō
accipies psonā nec munera: quia munera
execāt oculos sapientū: et mutāt verba iu-
storū. Iuste qđ iustū est psequeris: ut vi-
uas et possideas terrā quā dn̄s deus tuus
dederit tibi. Non plantabis lucū. et omnē
arborē iuxta altare domini dei tui: nec fa-
cies tibi atq; cōstitues statuam: que odit
dominus deus tuus. Ca ~~xxij~~ xvij

Non immolabis dn̄o deo tuo bouē et
ouē in quo est macula. aut quippiā vicij:
qꝛ abominatio est dn̄o deo tuo. Cunq; re-
perti fuerit apud te intra vnā portarū tuaꝝ
quas dn̄s deus tuus dabit tibi vir aut mu
lier qui faciāt malū in ꝯspectu dn̄i dei tui ⁊
trāsgrediant̄ pactū illius ut vadant et ser-
uiant dijs alienijs et adorēt eos solem et
lunā et omnē miliciā celi q̄ nō p̄cepi et hoc
tibi fuerit nuntiatū: audiēsq; inquisieris di
ligenter. et verū esse reperis. et abominatio
facta est in israhel: educes virū ac mulierē
qui rem sceleratissimā ppetrarūt ad portas
ciuitatis tue. et lapidib⁹ obruentur. In ore
duorū aut triū testiū pibit qui interficietur
Nemo occidatur: vno ꝯtra se dicēte testi-
moniū. Manus testiū p̄ma interficiet eum
et manus reliqui ppl'i extrema mittet̄: vt
auferas malum de medio tui. Si difficile et
ambiguū apud te iudicium esse pspexeris
inter sanguinē et sanguinē. cām et causam
leprā et nō lepram. et iudiciū intra portas
tuas videris verba variari: surge et ascēde
ad locū quem elegerit dn̄s deus tuus: ve
niesq; ad sacerdotes leuitici generis et ad
iudicē q̄ fuerit illo tp̄e. queresq; ab eis: qui
indicabūt tibi iudicij veritatē. et facies qđ
cūq; dixerint. qui p̄sunt loco quem elegerit
dn̄s et docuerint te iuxta legē eius. seque-
risq; sententiā eorū: nec declinabis ad dex
trā neq; ad sinistrā. Qui aūt supbierit no-
lens obedire sacerdotis impio qui eo tp̄e
ministrat domīo deo tuo. ex decreto iudicis
morietur homo ille: et auferes malū de isrl':
cūctusq; populus audiēs timebit. ut nullus
deinceps intumescat supbia. Cū ingressus
fueris terrā quam dn̄s deus tuus dabit ti
bi. et possederis eam habitauerisq; in illa
et dixeris ꝯstituā sup me regē sicut habent
omnes p circuitū nationes: eum ꝯstitues
quem dominus deus tuus elegerit de nume
ro fratrū tuorū. Nō poteris alterius gentis
hominē regē facere: qui non sit frater tuus
Cūq; fuerit constitutus. non multiplicabit
sibi equos nec reducet populum in egiptū
equitatus numero subleuatus: p̄sertim cū
dominus p̄ceperit vobis ut nequaq̄ ampli
us p eandē viam reuertamini. Non habe
bit vxores plurimas q̄ illiciant animū eius
neq; argenti et auri immēsa pondera. Post
q̄ autē sederit in solio regni sui describet si
bi deuteronomiū legis huius in volumine
accipiens exemplar a sacerdotibus leuitice
tribus. et habebit secū: legetq; illud omni-
bus diebus vite sue ut discat timere dn̄m
deum suum: et custodire verba et cerimo-
nias eius que in lege precepta sunt. Nec
eleuetur cor eius in supbiam super fratres

suos: neq3 declinet in partem dexterā vel si
nistram: ut longo tempore regnet ipse et fi
lius eius sup israhel. ¶ Ca. xviij.
Non habebunt sacerdotes et leuite et
om̄s qui de eadē tribu sunt partē et here-
ditatē cū reliquo israhel: q2 sacrificia dñi ⁊
oblationes eius comedēt: et nihil aliud ac
cipient de possessione fratrū suorū. Domi
nus enī ipe est hereditas eorū: sicut locutus
est illis. Hoc erit iudiciū sacerdotū a popu
lo ⁊ abbis qui offerūt victimas: siue bouē
siue ouem immolauerint. dabūt sacerdoti
armū ac ventriculū. p̄mitias frumenti vini
et olei. et lanarū partem ex ouiū tonsione.
Ip̄m enī elegit dñs deus tuus de cūctis tri-
bubus tuis: ut stet et ministret nomini dñi
dei tui ipe et filij eius in sempiternū. Si exie
rit leuites ex vna vrbiū tuarū ex omni isrl̄
in qua habitat et voluerit venire de siderās
locū quē elegerit dñs: ministrabit in noīe
dñi dei sui sicut om̄s fratres eius leuite qui
stabūt eo tp̄e corā dño. Partē ciborū ean-
dē accipiet quā et ceteri: excepto eo qđ in
vrbe sua ex paterna ei successione debetur.
Quando ingressus fueris terrā. quam dñs
deus tuus dabit tibi. caue ne imitari velis
abominatōes illarū gentiū: nec inueniatur
in te qui lustret filiū suū aut filiā. ducens p
ignē. aut qui ariolos sciscitet̄. aut obseruet
somnia atq3 auguria: ne sit maleficus. ne in
cantator: ne phitones ꝯsulat nec diuinos:
et querat a mortuis veritatē. Omīa enī hec
abominat̄ dñs: et ꝓpter istiusmodi scelera
delebit eos in introitu tuo. Perfectus eris et
absq3 macula: cū dño deo tuo. Gentes iste
quarū possidebis terrā augures et diuinos
audiūt: tu autē a dño deo tuo aliter institu
tus es. Prophetā de gente tua et de fratrib9
tuis sicut me. suscitabit tibi dñs deus tuus
ip̄m audies ut petisti a dño deo tuo in oreb
qñ ꝯtio ꝯgregata est. atq3 dixisti. Vltra nō
audiā vocē dñi dei mei: et ignē hunc ma-
ximū amplius nō videbo ne moriar. Et ait
dñs mihi. Bene omīa sunt locuti. Prophe-
tā suscitabo eis de medio fratrū suorū simi
lē tui: et ponā verba mea in ore eius: loque
turq3 ad eos omīa q̄ p̄cepero illi. Qui aūt
verba eius q̄ loquetur in noīe meo audire
noluerit: ego vltor existam. Propheta autē
qui arrogātia deprauatus voluerit loqui in
nomine meo. q̄ ego nō p̄cepi illi ut diceret
aut ex nomīe alienorū deorū: interficietur
Quod si tacita cogitatōe rñderis quō pos
sum intelligere verbū qđ dñs non est locu
tus: hoc habebis signū. qđ in nomine dñi
ꝓpheta ille p̄dixerit et nō euenerit. hoc dñs
nō est locutus: s3 p tumorē animi sui ꝓphe
ta ꝯfinxit: et idcirco non timebis eum.
Cum disperdiderit dñs deus ¶ Ca. xix
tuus gentes quarū tibi traditurus est
terrā. et possederis eā. habitauerisq3 in vr-
bibus eius et in edibus: tres ciuitates sepa
rabis tibi in medio terre quam dñs deus
tuus dabit tibi in possessionē. sternēs dili-
genter viam: et in tres equaliter partes to
tā terre tue ꝓuintiā diuides. ut habeat e vi
cino qui ꝓpter homicidiū ꝓfugus est. quo
possit euadere. Hec erit lex homicide fugiē
tis: cuius vita seruāda est. Qui pcusserit ꝓ
ximū suū nesciens. et qui heri et nudius ter
tius nullū ꝯtra eū odiū habuisse cōprobat̄
sed abisse cū eo simpliciter in siluā ad ligna
cedenda: et in succisione lignorū securis fu
gerit manu ferrūq3 lapsum de manubrio a
micū eius pcusserit et occiderit: hic ad vnā
supradictarū vrbiū ꝯfugiet et viuet: ne for
sitan ꝓximus eius cuius effusus est sanguis
dolore stimulatus. p sequat̄ et ap̄phendat
eū si lōgior via fuerit. et pcutiat aīam eius
qui nō est reus mortis: q2 nullū ꝯtra eum
qui occisus est odiū p̄us habuisse mōstrat̄
Idcirco p̄cipio tibi ut tres ciuitates equalis
intra se spacij diuidas. Cū autē dilatauerit
dñs deus tuus terminos tuos. sic iurauit pa
tribus tuis et dederit tibi cunctā terrā quā
eis pollicitus est (si tñ custodieris manda-
ta eius et feceris q̄ hodie p̄cipio tibi ut dili
gas dñm deū tuū et ambules in vijs eius
omni tp̄e) addes tibi tres alias ciuitates et
supradictarū triū vrbium numerū duplica
bis: ut nō effundat̄ sanguis innoxius in me
dio terre. quā dominus deus tuus dabit ti
bi possidendā. ne sis sanguinis reus. Si q̄s
aūt odio hñs ꝓximū insidiatus fuerit vite
eius. surgensq3 percusserit illum. et mortu-
us fuerit. fugeritq3 ad vnam de supradictis

urbibus: mittent seniores ciuitatis illius et arripiēt eū de loco effugij tradentq; ī manu ꝓximi cuius sanguis effusus est: et morietur. Nō misereberis eius: et auferes noxiū sanguinē de isrl': ut bene sit tibi. Non assumes et trāsferes terminos ꝓximi tui q̄s fixerunt priores in possessione tua: quam dn̄s deus tuus dabit tibi in terra quā acceperis possidendā. Nō stabit testis vnus ꝯtra aliquē quicq̄d illud peccati et facinoris fuerit: sed in ore duorū aut triū testiū stabit om̄e verbū. Si steterit testis mendax ꝯtra hominē accusans eū p̄uaricationis: stabunt ambo quorū causa est ante dn̄m in ꝯspectu sacerdotū et iudicū qui fuerint in diebus illis. Cūq; diligentissime ꝑscrutātes inuenerint falsū testē dixisse ꝯtra fratrē suū mēdaciū: reddēt ei. sicut fratri suo facere cogitauit. et auferes malū de medio tui. ut audiētes ceteri timorē habeāt et nequaq̄ talia audeāt facere. Nō misereberis eius: sed animā pro anima. oculū ꝓ oculo. dentē ꝓ dente. manū ꝓ manu: pedē pro pede exiges. ¶ Ca. xx.

SI exieris ad bellū ꝯtra hostes tuos. et videris equitatus et currus. et maiorē q̄ tu habeas aduersarij exercitus multitudinē: nō timebis eos: quia dn̄s deus tuus tecū est. qui eduxit te de terra egipti. Appropinquāte aūt iam p̄lio stabit sacerdos ante aciē: et sic loquetur ad ꝓpl'm. Audi israhel Vos hodie ꝯtra inimicos vr̄os pugnā cōmittitis: nō ꝑtimescat cor vr̄m. Nolite metuere. nolite cedere. nec formidetis eos: quia dn̄s deus vester in medio vr̄i est: et ꝓ vobis cōtra aduersarios dimicabit. ut eruat vos de ꝑiculo. Duces q̄q; ꝑ singulas turmas audiēte exercitu ꝓclamabūt. Quis ē homo qui edificauit domū nouā: et nō dedicauit eā? vadat et reuertatur in domū suā ne forte moriatur in bello. et alius dedicet eā Quis est homo qui plātauit vineā: et nec dū fecit eā esse cōmunē de qua vesci oībus liceat? Vadat et reuertatur in domū suā: ne forte moriatur in bello et alius homo eius fungatur officio. Quis est hō qui despondit uxorē: et nō accepit eā? Vadat et reuertatur in domū suā: ne forte moriatur in bello. et alius hō accipiat eā. His dictis addēt reliqua: et loquētur ad ꝓpl'm. Quis est homo formidolosus et corde pauido? Vadat et reuertatur in domū suā: ne pauere faciat corda fratrū suorū: sic ipe timore ꝑterritus est Cūq; siluerint duces exercitus ⁊ finē loquēdi fecerit: vnusquisq; suos ad bellū cuneos p̄parabit. Si qn̄ accesseris ad expugnandā ciuitatē: offeres ei p̄mū pacē. Si receperit et aperuerit tibi portas: cunctus ꝓpl'us qui in ea est saluabitur: et seruiet tibi sub tributo. Si naūt fedus inire noluerit. et ceperit cōtra te bellū: oppugnabis eam. Cūq; tradiderit dn̄s deus tuus illam in manu tua: ꝑcuties omne qd̄ in ea generis masculini est in ore gladij: absq; mulierib⁹ et infantibus iumētis et ceteris q̄ in ciuitate sūt. Omnē predā exercitui diuides: et comedes de spolijs hostiū tuorū q̄ dn̄s deus tuus dederit tibi. sic facies cūctis ciuitatibus q̄ a te ꝓcul valde sunt: et nō sunt de his urbib⁹ quas in possessionē accepturus es. De his aūt ciuitatib⁹ q̄ dabūtur tibi. nullū om̄ino ꝑmittes viuere: sz interficies in ore gladij: etheū videlcz et amorreū et chananeū pherezeū et eueū et iebuzeū. sicut p̄cepit tibi dn̄s deus tuus: ne forte doceāt vos facere cunctas abominationes quas ipi operati sunt dijs suis. et peccetis in dn̄m deū vr̄m. Quādo obsederis ciuitatē multo tp̄e et munitionibus circundederis ut expugnes eā. nō succides arbores de q̄bus vesci p̄t: nec securib⁹ ꝑ circuitū debes vastare regionē. qm̄ lignū est ⁊ nō homo: nec p̄t bellantiū cōtra te augere numerū. Si qua aūt ligna nō sūt pomifera sz agrestia et in ceteros apta usus: succide et extrue machinas donec capias ciuitatem que ꝯtra te dimicat. ¶ Ca. xxj.

QVando iumentū fuerit in terra quam dn̄s deus tuus daturus est tibi homis cadauer occisi. et ignorabitur cedis reus: egredientur maiores natu et iudices tui. et metiētur a loco cadaueris. singularꝝ ꝑ circuitū spacia ciuitatū: ⁊ quā viciniorē ceteris esse ꝑspexerint. seniores ciuitatis illius tollēt vitulā de armēto q̄ nō traxit iugū. nec terram scidit vomere: et ducent eā ad vallē asperā atq; saxosam q̄ nunq̄ arata est. nec sementem recepit: et cedent in ea ceruices vitule.

Accedētq; sacerdotes filij leui quos elege
rit dñs deus tuus ut ministrent ei et benedi
cant in nomie eius·et ad verbū eoꝝ omne
negocū pendet·et quicquid mundū vel im
mundū est iudicet̄:et veniēt maiores natu
ciuitatis illius ad interfectū·lauabūtq; ma
nus suas su p vitulā q̄ in valle pcussa est:et
dicent· Manus nr̄e nō effuderūt sanguinem
hunc:nec oculi viderūt· Propicius esto po-
pulo tuo isr̄l quē redemisti dñe:et nō repu
tes sanguinē innocentē in medio populi tui
isr̄l· Et auferet̄ ab eis reatus sanguinis: tu
aūt alienus eris ab innocētis cruore qui fu
sus est·cum feceris qđ p̄cepit dñs·Si egres
sus fueris ad pugnā ctra inimicos tuos et
tradident eos dñs deus tuus in manu tua
captiuosq; duxeris:et videris i numero ca
ptiuoꝝ mulierem pulchrā et adamaueris
eā·voluerisq; habere uxorē: introduces eā
in domū tuā·que radet cesariem·et circūci
det vngues·et deponet vestē in qua capta
est:sedensq; in domo tua flebit patrem et
matrē suā vno mēse:et postea intrabis ad
eā·dormiesq; cū illa:et erit vxor tua·Si aūt
postea nō sederit animo tuo·dimittes eā li
berā:nec vendere poteris pecunia nec oppri
mere p potentiā:quia humiliasti eā·Si ha
buerit homo vxores duas vnā dilectā et
alterā odiosam·genueritq; ex eis liberos·et
fuerit filius odiose p̄mogenitus·volueritq;
substantiā inter filios suos diuidere:nō po
terit filiū dilecte facere p̄mogenitū et p̄fer-
re filio odiose:sed filiū odiose agnoscet p̄-
mogenitū·dabitq; ei de bis q̄ habuerit cū
cta duplicia·Iste est enim p̄ncipiū liberoꝝ
eius:et huic debētur p̄mogenita·Si genue
rit homo filiū stumacē et ꝓteruū·qui non
audierit patris ac matris imperiū· et coerci
tus obedire cōtemptserit:apprehendent eū et
ducent eū ad seniores ciuitatis illius et ad
portā iudicij:dicētq; ad eos·Filius noster
iste ꝓteruus et stumax est:monita nr̄a au
dire stemnit·cōmessationibus vacat et lu
xurie atq; ebriis:lapidibus eū obruet po
pulus ciuitatis et morietur·ut auferatis ma
lū de medio vestri:et vniuersus isr̄l audiēs
timescat· Quando peccauerit homo qđ
morte plectendū est·et adiudicatus morti

appensus fuerit in patibulo: nō pmanebit
cadauer eius in ligno·sed in eadē die sepe
lietur:q2 maledictus a deo est qui pendet
in ligno:et nequaq; ꝯaminabis terrā tuā
quā dñs deus tuus dederit tibi i possessionē

NOn videbis bouē et ouē Ca·xxij·
fratris tui errantē et ꝓteribis: sz redu
ces fratri tuo:etiā si nō est ꝓpinquus frater
tuus:nec nosti eū·Duces in domū tuam et
erūt apud te q̄diu querat ea frater tuus·et
recipiat·Similiter faciat de asino et de vesti
mento·et de oī re fratris tui q̄ perierit:si in
ueneris eā ne negligas q̄si alienā·Si vide
ris asinū fratris tui aut bouē cecidisse in via
nō despicies·sed subleuabis cū eo·Nō in-
duetur mulier veste virili:nec vir utetur ve-
ste feminea· Abominabilis enī apud deū
est qui facit hoc·Si ambulās p viā in ar-
bore vel in terra nidū auis inuenens·et ma
trē pullis vel ouis desup incubantē:nō tene
bis eā cū filijs·sed abire patieris·captos te
nens filios:ut bene sit tibi et longo viuas
tpe· Cum edificaueris domū nouā·facies
murū tecti p circuitū ne effundatur sanguis
in domo tua:et sis reus labente aliq·et in p̄
ceps ruēte·Nō seres vineā tuā altero semi
ne:ne et semētis quā seuisti et q̄ nascuntur
ex vinea pariter sanctificent̄·Nō arabis in
boue simul et asino·Nō induens vestimēto
qđ ex lana linoq; ctextū est·Funiculos in
fimbrijs facies per quatuor angulos pallij
tui quo operiris·Si duxerit vir vxorē·et po
stea odio habuerit eā·que sientq; occasio-
nes quibus dimittat eā·obiciēs ei nomen
pessimū·et dixerit vxorē hanc accepi·et in-
gressus ad eā nō inueni virginē:tollent eā
pater et mater eius·et ferent secū signa vir
ginitatis eius ad seniores urbis qui in por
ta sunt:et dicet pater· Filiā meā dedi hunc
vxorē:quā q2 odit imponit ei nomen pessi
mū·ut dicat nō inueni filiā tuā virginē:et
ecce hec sūt signa virginitatis filie mee. Ex
pandent vestimentū coram senioribus ciui-
tatis:apprehendētq; seniores vrbis illius viru
et verberabunt illum·ademnantes insuper
centū sicli argenti·quos dabit patri puel-
le·quoniā diffamauit nomen pessimū sup
virginem isrāel:habebitq; eam vxorē et

nō poterit dimittere oībus diebus vite sue
Qđ si verū est qđ obicit et nō est in puella
inuenta virginitas: eiciēt eā extra fores do
mus patris sui. et lapidibus obruent viri ci
uitatis illius et morietur. qm̄ fecit nephas
in israhel ut fornicaretur in domo p̄ris sui:
et auferes malū de medio tui. Si dormierit
vir cū uxore alterius utriq; morient̄. id est
adulter et adultera: et auferes malū de isrl̄
Si puellā virginē desponderit vir et inuene
rit eā aliquis in ciuitate te ꝯcubuerit cum ea
educes utrūq; ad portā ciuitatis illius et la
pidibus obruētur: puella q2 nō clamauit
cū essz in ciuitate: vir q2 humiliauit uxorē
ꝓximi sui: et auferes malum de medio tui.
Si naūt in agro repererit vir puellā que de-
sponsata est ⁊ ap̄phendens ꝯcubuerit cū ea
ip̄e morietur solus: puella nihil patiet̄ nec
est rea mortis: qm̄ sicut latro ꝯsurgit cōtra
fratrē suū et occidit animā eius ita et puel-
la ꝑpessa est. Sola erat in agro: clamauit:
et nullus affuit qui liberaret eā. Si inuene-
rit vir puellā virginē q̄ nō habet sponsum
et ap̄phendens ꝯcubuerit cū illa. et res ad
iudiciū venerit: dabit q̄ dormiuit cū ea pa
tri puelle centū quinquaginta siclos argēti
et habebit eā uxorē. q2 hūiliauit illā. Non
poterit dimittere eā cūctis diebus vite sue

Non accipiet homo uxorē ¶ .xxiij.
p̄ris sui: nec reuelabit o ꝑimentū eius
Nō intrabit eunuchus attritis vel amputa
tis testiculis et absciso veretro ecclesiā dn̄i
Nō ingredietur manser hoc est de scorto na-
tus in ecclesiā dn̄i usq; ad decimā genera
tionē. Amonites et moabites etiā post de
cimā generationē nō intrabūt ecclesiā dn̄i
in eternū: q2 noluerūt vobis occurrere cum
pane et aqua in via qn̄ egressi estis de egi
pto: et quia ꝯduxerūt ꝯtra te balaam filiū
beor de mesopotania sirie ut malediceret ti
bi: et noluit dn̄s deus tuus audire balaā:
vertitq; maledictionē eius in benedictōem
tuā eo q̄ diligeret te. Nō facies cū eis pa-
cē: nec queras eis bona cūctis diebus vite
tue in sempiternū. Nō abominaberis ydu
meū. q2 frater tuus est: nec egiptiū. q2 adue
na fuisti in terra eius. qui nati fuerint ex eis
tertia generatione intrabūt in ecclesia dn̄i

Quando egressus fueris aduersus hostes
tuos in pugnā: custodies te ab omni re ma
la. Si fuerit inter vos homo qui nocturno
pollutus sit somnio egredietur extra castra
et nō reuertetur priusq̄ ad vesperā lauetur
aqua: et post solis occasum regredietur in
castra. Habebis locū extra castra ad quē
egrediaris ad requisita nature: gerēs paxil
lū in baltheo: Cūq; sederis fodies ꝑ circui-
tū: et egesta humo operies quo reuelatus
es. Dn̄s eni deus tuus ambulat in medio
castrorū ut eruat te et tradat tibi inimicos
tuos: ut sint castra tua sancta et nihil in eis
appareat feditatis: ne derelinquat te. Non
trades seruū dn̄o suo qui ad te confugerit
Habitabit tecū in loco qui ei placuerit: et
in vna urbiū tuarum requiescet: ne ꝯtristes
eū. Nō erit meretrix de filiab⁹ isrl̄: nec scor-
tator de filijs israhel. Non offeres mercedē
ꝓstibuli: nec p̄cium canis in domo dn̄i dei
tui quicquid illud est qđ vouerint: q2 abo
minatio est utrūq; apud dn̄m deū tuū. Nō
fenerabis fratri tuo ad vsurā pecuniā. nec
fruges nec quālibet aliā rē: sed alieno. Fra
tri autē tuo absq; usura. id quo indiget co
modabis: ut bn̄dicat tibi dn̄s deus tuus in
omni opere tuo in terra ad quā ingredieris
possidendā. Cū votū voueris dn̄o deo tuo
nō tardabis reddere q2 requiret illud dn̄s
deus tuus: et si moratus fueris reputabitur
tibi in pcc̄m. si nolueris polliceri absq; pecca
to eris. qđ aūt semel egressum est de labijs
tuis obseruabis et facies sicut ꝓmisisti do-
mino deo tuo: et ꝓpria voluntate et ore tuo
locutus es. Ingressus vineam ꝓximi tui co
mede vuas q̄tū tibi placuerit: foras autē
ne efferas tecū. Si intraueris segetem amici
tui franges spicas et manu conteres: falce
autem non metes. ¶ Ca .xxiiij.
Si acceperit homo uxorem ⁊ habuerit
eam et nō inuenerit gratiā ante oculos eius
ꝓpter aliquam feditatē: scribet libellū repu
dij et dabit ī manu illius: et dimittet eā de
domo sua. Cūq; egressa alterū maritū du-
xerit et ille q̄q; oderit eā dederitq; ei libellū
repudij et dimiserit de domo sua vel certe
mortuus fuerit: nō potēit p̄or maritus recipe
eā in uxorē q2 polluta est et abominabilis

facta coꝝ dño: ne peccare facias terrã tuã quã dñs deus tuus tradidẽt tibi possidendã. Cũ acceperit homo nup uxorẽ. nõ procedet ad bellũ. nec ei quippiã necessitatis iniungetur publice: sed vacabit absq; culpa domui suæ: ut uno ãno letetur cũ uxore sua Nõ accipies loco pignoris inferiorẽ et superiorẽ molã: q; aiam suam apposuit tibi Si deprehensus fuerit homo sollicitãs fratrẽ suũ de filijs isrl'. et vendito eo acceperit pcũ interficietur: et auferes malũ de medio tui. Obserua diligenter ne incurras plagã lepre sed facies quecũq; docuerint te sacerdotes leuitici generis iuxta id q̃ ꝓcepi eis: et imple sollicite. Mementote q̃ fecerit dñs deus vester marie in via. cũ egrederemini de egipto. Cũ repetes a proximo tuo rẽ aliquã quã debet tibi. nõ ingredieris domũ eius ut pignus auferas: sed stabis foris et ille tibi proferet q̃ habuerit. Si aũt pauper est. nõ pernoctabit apud te pignus sed statim reddes ei ante solis occasum: ut dormiẽs in vestimento suo benedicat tibi: et habeas iustitiã coram dño deo tuo. Nõ negabis mercedẽ indigẽtis et pauperis fratris tui. siue aduene q̃ tecũ morabatur in terra et intra portas tuas est: sed eadem die reddes ei pcũ laboris sui ante solis occasum. q; pauper est et ex eo sustẽtat animã suã: ne clamet contra te ad dñm: et reputetur tibi i pccm. Nõ occidentur patres pro filijs. nec filij pro patribus: sed unusquisq; pro peccato suo morietur. Nõ pertes iudicũ aduene et pupilli: nec auferes pignoris loco vidue vestimentũ. Memẽto q̃ seruiens in egipto: et eruerit te dñs deus tuus inde. Idcirco ꝓcipio tibi ut facias hanc rem. Cũ messueris segetẽ in agro tuo. et oblitus manipulum reliqueris: nõ reuerteris ut tollas illũ. sed aduenã et pupillũ et viduã auferre patieris: ut benedicat tibi dñs deus tuus in omni opere manuũ tuarum. Si fruges colligens oliuarũ: quicquid remanserit in arboribus nõ reuerteris ut colligas: sed relinques aduene pupillo ac vidue. Si vindemiauerис vineã tuã. nõ colliges remanentes racemos: sed cedent in usus aduene pupilli ac vidue. Memẽto q̃ et tu seruieris in egipto et idcirco ꝓcipio tibi ut facias hanc rem.

Si fuerit causa inter aliquos Ca. xxv. et interpellauerint iudices: quẽ iustũ esse perspexerint illi iustitie palmam dabũt: quẽ impiũ ꝺdemnabũt impietatis. Sin aũt eũ qui peccauit dignũ viderint plagis: prosternẽt et coram se faciãt verberari. Pro mensura peccati erit et plagarũ modus: ita dũtaxat ut quadragenarũ numerũ non excedãt ne fede laceratus añ oculos tuos abeat frater tuus. Nõ ligabis os bouis terẽtis in area fruges tuas. Quãdo habitauerint fratres simul. et vnus ex eis absq; liberis mortuus fuerit: uxor defuncti nõ nubet alteri. sed accipiet eã frater eius et suscitabit semẽ fratris sui: et primogenitũ ex ea filiũ nomie illius appellabit. ut nõ deleatur nomẽ eius ex isrl' Si nautẽ noluerit accipe uxorẽ fratris sui q̃ ei lege debetur: perget mulier ad portã ciuitatis. et interpellabit maiores natu: dicetq; Nõ vult frater viri mei suscitare semẽ fratris sui in isrl: nec me in ꝺiugũ sumere. Statimq; accersiri eum facient: et interrogabũt. Si responderit nolo eã uxorẽ accipe: accedet mulier ad eũ coram senioribus. et tollet calciamentũ de pede eius. spuetq; in faciẽ eius: et dicet. Sic fiet homini qui nõ edificat domũ fratris sui. Et vocabitur nomẽ illius in isrl domus discalciati. Si habuerint inter se iurgiũ vir duo et vnus contra alterũ uxari cepent: volensq; uxor alterius eruere virum suũ de manu fortioris. miseritq; manũ et apprehenderit verenda eius absc̃des manũ illius. ne flectens sup eam ulla misericordia. Nõ habebis in sacculo diuersa pondera maius et minus: nec erit in domo tua modius maior et minor. Pondus habebis iustum et verum: et modius equalis et verus erit tibi: ut multo viuas tempore sup terrã quã dñs deus tuus dederit tibi. Abominatur enim dñs eũ qui facit hec: et aduersat' omnẽ iniustitiam. Memẽto q̃ fecerit tibi amalech in via qñ egrediebaris ex egipto: quo occurrerit tibi. et extremos agminis tui qui lassi residebãt cecidit. quãdo tu eras fame et labore confectus: et non timuit deum. Cum ergo dñs deus tuus dederit tibi requiẽ. et subiecerit cũctas p circuitũ nationes in terra. quã tibi

pollicitus est: delebis nomen eius sub celo.
Caue ne obliuiscaris. ¶ Ca. xxvi.
Vnq3 intraueris terrā quā dn̄s deus
tuus tibi daturus est possidendam. et obti
nueris eā atq3 habitaueris in illa: tolles de
cūctis frugibus tuis primicias et pones in
cartallo. pgesq3 ad locū quē dominus deus
tuus elegerit. ut ibi inuocetur nomen eius:
accedesq3 ad sacerdotē qui fuerit i diebus
illis et dices ad eū. Profiteor hodie coram
dn̄o deo tuo: q̄ ingressus sū in terrā ꝓ qua
iurauit patribus nr̄is ut daret eā nobis. Su
scipiēsq3 sacerdos cartallū de manu tua. po
net ante altare dn̄i dei tui: et loqueris in cō
spectu domini dei tui. Sirus ꝑsequebatur
patrē meū: qui descendebat in egiptū et ibi
peregrinatus est in paucissimo numero: cre
uitq3 in gentē magnā ac robustā et infinite
multitudinis. Afflixerūtq3 nos egiptij et ꝑ
secuti sunt imponētes onera grauissima: et
clamauimus ad dn̄m deū patrū nostrorū
qui exaudiuit nos et respexit humilitatem
nr̄am et laborē atq3 angustiā: et eduxit nos
de egipto in manu forti et brachio extēto.
in ingenti pauore. in signis atq3 portētis: et
introduxit ad locum istū: et tradidit nobis
terrā lacte ⁊ melle manantē. Et idcirco nūc
offero p̄micias frugū terre: quā dn̄s dedit
mihi. Et dimittes eas in conspectu dn̄i dei
tui: et adorato dn̄o deo tuo epulaberis in
omibus bonis q̄ dn̄s deus tuus dederit ti
bi et domui tue: tu et leuites et aduena q̄
tecū est. Quādo compleueris decimā cun
ctarū frugū tuarū anno decimarū tertio: da
bis leuite et aduene et pupillo et vidue ut
comedāt intra portas tuas et saturētur: lo
querisq3 in cōspectu dn̄i dei tui. Attuli qd̄
sanctificatū est de domo mea. et dedi illud
leuite et aduene ⁊ pupillo ac vidue sic̄ iussi
sti mihi. Nō p̄teriui mādata tua: nec sum
oblitus imperij. Nō comedi ex eis in luctu
meo: nec separaui ea in q̄libet immundicia
nec expēdi ex his quicq3 in re funebri. Obe
diui voci dn̄i dei mei: et feci omia sicut p̄ce
pisti mihi. Respice de sanctuario tuo et de
excelso celorū habitaculo: et bn̄dic populo
tuo isrl̄ et terre quā dedisti nobis sicut iura
sti patrib⁹ nr̄is: terre lacte et melle manāti.

Hodie dn̄s deus tuus p̄cepit tibi ut facias
mandata hec atq3 iudicia: ut custodias et
impleas ex toto corde tuo ⁊ ex tota aīa tua
Dn̄m elegisti hodie ut sit tibi deus et am
bules in vijs eius: ⁊ custodias cerimonias
illius et mandata atq3 iudicia: et obedias
eius imperio. En dn̄s elegit te hodie. ut sis
ei ꝓpl̄us peculiaris sic̄ locutus est tibi et cu
stodias omnia p̄cepta illius: et faciat te ex
celsiorē cūctis gentib⁹ quas creauit in lau
dē et nomē et gloriam suā: ut sis populus
scūs dn̄i dei tui sicut locutus est ¶ Ca. xxvij.
Precepit autē moises et seniores ꝓpl̄o
israhel dicētes. Custodite om̄e man
datū qd̄ p̄cipio vobis hodie. Cūq3 trāsieri
tis iordanē in terrā quā dn̄s deus tuus da
bit tibi. eriges ingentes lapides et calce le
uigabis eos ut possis in eis scribere omnia
verba legis huius iordane trāsmisso: ut in
troeas terrā quā dn̄s deus tuus dabit tibi
terram lacte ⁊ melle manantē sicut iurauit
patribus tuis. Quādo ergo transieritis ior
danen. erigite lapides quos ego hodie p̄ci
pio vobis in monte hebal: et leuigabis eos
calce. et edificabis ibi altare dn̄o deo tuo
de lapidibus quos ferrū nō tetigit. et de sa
xis informibus et impolitis: et offeres sup
eo olocausta dn̄o deo tuo. et imolabis ho
stias pacificas: comedesq3 ibi et epulabe
ris coram dn̄o deo tuo. Et scribes sup lapi
des omia verba legis huius plane ⁊ lucide
Dixerūtq3 moises et sacerdotes leuitici ge
neris ad omnē israhelem. Attende et audi
isrl̄. Hodie factus es populus dn̄i dei tui.
Audies vocē eius: et facies mādata atq3
iustitias quas ego p̄cipio tibi. Precepitq3
moises populo in die illo dicens. Hi sta
bunt ad benedicendū dn̄o sup montē gari
zim iordane trāsmisso: simeon. leui. iudas
ysachar. ioseph et beniamin. Et e regione
isti stabūt ad maledicendū in mōte hebal
ruben. gad et azer. zabulon dan et nepta
lim. Et ꝓnuntiabūt leuite: dicētq3 ad om̄s
viros israhel excelsa voce. Maledictus hō
qui facit sculptile ⁊ ꝯflatile abominatōem
dn̄i. opus manuū artificū: ponitq3 illud in
abscondito. Et respondebit omnis popl̄us
et dicet. amē. Maledictus qui nō honora.

patrē suū et matrē. Et dicet om̄is populus
amē. Maledictus qui transfert terminos ꝓ
ximi sui. Et dicet omnis ꝓpl'us. amē. Male
dictus qui errare facit cecū in itinere. Et di
cet omnis ꝓpl'us. amē. Maledictus qui per
uertit iudiciū aduene pupilli et vidue. Et
dicet om̄is populus. amē. Maledictus qui
dormit cū vxore p̄ris sui: et reuelet opimen
tū lectuli eius. Et dicet omnis ꝓpl'us. amē
Maledictus qui dormit cū omni iumēto
Et dicet om̄is populus. amē. Maledictus
qui dormit cū sorore sua filia patris sui vel
matris sue. Et dicet omnis populus. amē
Maledictus qui dormit cū socru sua. Et
dicet om̄is ꝓpl's. amē. Maledictus qui clā
pcussent ꝓximū suū. Et dicet omnis popu
lus. amē. Maledictus qui accipit munera:
ut pcutiat animā sanguinis innocentis. Et
dicet omnis ꝓpl'us. amē. Maledictus q̄ nō
pmanet in sermonib⁹ legis huius: nec eos
ope pficit. Et dicet omnis populus. amen

Si aūt audieris vocē dn̄i ¶ Ca. xxviij.
dei tui. ut facias atq; custodias om̄ia
mādata eius que ego p̄cipio tibi hodie: fa
ciet te dn̄s deus tuus excelsiorē cūctis gen
tibus q̄ versantur in terra. Veniētq; sup te
vniuerse benedictōnes iste et ap̄phendēt te
si tn̄ p̄cepta eius audieris. Bn̄dictus tu in
ciuitate: et bn̄dictus in agro. Bn̄dictus fru
ctus ventris tui. et fructus terre tue: fructus-
q; iumentorū tuorū. greges armentorū tu
orū. et caule ouiū tuarū. Bn̄dicta horrea
tua: et benedicte reliquie tue. Benedictus
eris ingrediens et egrediēs. Dabit dn̄s ini
micos tuos qui ꝯsurgēt aduersum te corru
entes in ꝯspectu tuo. Per viam vnā veniēt
ꝯtra te: et p septē fugient a facie tua. Emit
tet dn̄s benedictionē sup cellaria tua. et su
per omnia opera manuū tuarū: benedicetq;
tibi in terra quā acceperis. Suscitabit te do
minus sibi in ꝓpl'm sanctū. sicut iurauit tibi
si custodieris mādata dn̄i dei tui. et ambu
laueris in vijs eius. Videbūtq; om̄s terra-
rū populi. q̄ nomē dn̄i inuocatū sit sup te:
et timebūt te. Abundare te faciet dn̄s om̄i
bus bonis: fructu uteri tui. et fructu iumen
torū tuorū: fructu terre tue quā iurauit dn̄s
patribus tuis vt daret tibi. Apiet dn̄s the
saurū suū optimū celū: ut tribuat pluuiam
terre tue in tp̄e suo. Bn̄dicetq; cūctis opib⁹
manuū tuarū: et fenerabis gentibus mul-
tis: et ip̄e a nullo fenus accipies. Cōstituet
te dn̄s deus tuus in caput et nō in caudā:
et eris sp supra et nō sub ter: si tn̄ audieris
mandata dn̄i dei tui q̄ ego p̄cipio tibi ho-
die et custodieris et feceris. ac non declina
ueris ab eis. nec ad dextrā nec ad sinistrā:
nec secutus fueris deos alienos. neq; colue
ris eos. qđ si audire nolueris vocē dn̄i dei
tui. ut custodias et facias omnia mandata
eius et cerimonias quas ego p̄cipio tibi ho
die: venient sup te oēs maledictiones iste
et apprehendēt te. Maledictus eris in ciui-
tate: maledictus in agro. Maledictū hor
reū tuū: et maledicte reliquie tue Maledi
ctus fructus ventris tui. et fructus terre tue:
armenta boū tuorū et greges ouiū tuarū.
Maledictus eris ingrediēs: et maledictus
egrediens. Mittet dn̄s sup te famē ⁊ esuriē
et increpationē in omnia opera tua que tu
facies: donec conterat te et pdat velociter
ꝓpter adinuentiones tuas pessimas in qui
bus reliquisti me. Adiūgat tibi dn̄s pesti-
lentiam: donec ꝯsumat te de terra ad quā
ingredieris possidendā. Percutiat te domi-
nus egestate. et febri et frigore. ardore et e
stu et aere corrupto ac rubigine: ⁊ psequa
tur donec pereas. Sit celum qđ supra te est
eneū: et terra quam calcas ferrea. Det dn̄s
ymbrē terre tue puluerē: et de celo descen-
dat sup te cinis donec ꝯteraris. Tradat te
dn̄s corruentē ante hostes tuos: et p vnā
viam egrediaris contra eos. et p septē fu-
gias: et dispergaris per omnia regna terre.
Sitq; cadauer tuū in escam cūctis volatili-
bus celi et bestijs terre: et nō sit qui abigat
Percutiat te dn̄s vlcere egipti. et partē cor-
poris p quā stercora digerūtur: scabie q̄q;
et prurigine: ita ut curuari nequeas. Percu
tiat te dn̄s amētia et cecitate ac furore mē
tis: et palpes in meridie sicut palpare solet
cecus in tenebris: et nō dirigas vias tuas.
Omniq; tp̄e calumniā sustineas: et oppri-
maris violētia. nec habeas q̄ liberet te. Vxo
rē accipias: et alius dormiat cū ea. Domū
edifices: et nō habites in ea. Plantes vineā

et nō vindemies eā. Bos tuus immoletur
corā te: et nō comedas ex eo. Asinus tuus
rapiatur in ꝯspectu tuo: et nō reddatur tibi
Oues tue dentur inimicis tuis: et nō sit qui
te adiuuet. Filij tui et filie tue tradant̄ al-
teri ꝓpl'o videntibus oculis tuis et deficienti
bus ad ꝯspectū eorū tota die: et nō sit for
titudo ī manu tua. Fructus terre tue et oēs
labores tuos comedat ꝓpl'us quē ignoras
et sis semꝑ calumniā sustinēs. et oppressus
cūctis diebus: et stupēs ad terrorē eorū q̄
videbunt oculi tui. Percutiat te dn̄s vlcere
pessimo in genibus et in suris: sanariq; non
possis a planta pedis usq; ad verticem tuū.
Ducetq; te dn̄s et regē tuū quem ꝯstitues
suꝑ te in gentē quā ignoras tu et pr̄es tui.
et seruies ibi dijs alienis ligno et lapidi: et
eris ꝑditus in ꝓuerbiū ac fabulā omībus
populis ad q̊s te introduxerit dn̄s. Semen-
tē multā iacies in terrā ⁊ modicum ꝯgrega
bis: q2 locuste deuorabūt om̄ia. Vineam
plantabis ⁊ fodies et vinū nō bibes. nec col
liges ex ea quippiā: qm̄ vastabit̄ vermib⁹
Oliuas habebis in om̄ibus terminis tuis.
et nō vngeris oleo: q2 defluēt et deꝑibunt
Filios generabis et filias et nō frueris eis:
qm̄ ducentur in capiuitatē. Om̄s arbores
tuas et fruges terre tue rubigo ꝯsumet. Ad
uena qui tecū versatur in terra ascēdet suꝑ
te. eritq; sublimior: tu aūt descendes et eris
inferior. Ip̄e fenerabit tibi: et tu nō fenera-
bis ei. Ip̄e erit in caput et tu eris in caudā.
Et veniēt suꝑ te om̄s maledictōnes iste. et
ꝑsequentes ap̄phendent te donec intereas:
q2 nō audisti vocē dn̄i dei tui: nec seruasti
mādata eius. et cerimonias q̄s p̄cepit tibi
Et erūt in te signa atq; ꝓdigia et in semine
tuo vsq; in sempiternū: eo q̄ non seruieris
dn̄o deo tuo ī gaudio cordisq; letitia ꝓpter
rerū oīm abundantiā. Seruies inimico tuo
quē immittet tibi dn̄s in fame et siti et nu-
ditate et om̄i penuria: et ponet iugū ferreū
suꝑ ceruicē tuā donec te cōterat. Adducet
dn̄s suꝑ te gentē de longinquo. et de extre
mis terre finibus in similitudinē aquile vo
lantis cū impetu cuius linguā intelligere nō
possis: gentē ꝓcacissimā que nō deferat seni
nec misereatur paruuli: et deuoret fructū iu

mentorū tuoꝝ ac fruges terre tue donec in
tereas: et nō relinquat tibi triticū vinum et
oleū. armēta boū et greges ouiū. donec te
disꝑdat et ꝯterat in cūctis urbibus tuis: et
destruantur muri tui firmi atq; sublimes. in
quibus habebas fiduciā in omni terra tua
Obsideberis intra portas tuas in om̄i terra
quā dabit tibi dn̄s deus tuus: et comedes
fructū vteri tui et carnes filiorū tuorū et fi
liarū tuarū. q̄s dedent tibi dn̄s deus tuus in
angustia et vastitate qua opprimet te ho-
stis tuus. Homo delicatus in te et luxurio-
sus valde inuidebit fratri suo et uxori q̄ cu
bat in sinu suo ne det eis de carnibus filioꝝ
suorū quas comedet: eo q̄ nihil aliud ha
beat in obsidione et penuria qua vastaue-
rint te inimici tui intra omnes portas tuas.
Tenera mulier et delicata q̄ supra terrā in-
gredi nō valebat. nec pedis vestigiū figere
ꝓpter molliciē et tenentudinē nimiā: inui-
debit viro suo q̄ cubat in sinu eius suꝑ filij
et filie carnib⁹ et illuuie secūdinarū q̄ egre
diuntur de medio feminū eius: et suꝑ libe-
ris qui eadē hora nati sunt. Comedent eni
eos clā ꝓpter rerū oīm penuriā: in obsidio-
ne et vastitate q̄ opprimet te inimicus tuus
intra portas tuas. Nisi custodieris ⁊ feceris
oīa verba legis huius q̄ scripta sunt in hoc
volumine. et timueris nomē eius gloriosū
et terribile hoc est dn̄m deum tuū: augebit
dn̄s plagas tuas et plagas seminis tui pla
gas magnas. et ꝑseuerātes infirmitates pes
simas et ꝑpetuas: et ꝯuertet in te om̄s af-
flictōnes egipti q̄s timuisti et adherebūt ti
bi. Insuꝑ et vniuersos languores ⁊ plagas
q̄ nō sunt scripte in volumīe legis huius in
ducet dn̄s suꝑ te: donec te ꝯterat. Et rema
nebitis pauci numero. q̄ prius eratis sicut a
stra celi p̄multitudine: qm̄ nō audisti vocē
dn̄i dei tui. Et sic̄ ante letatus est dn̄s super
vos bn̄ vobis faciēs. vosq; multiplicās: sic
letabitur disperdēs vos atq; subuertēs: ut
auferamini de terra ad quā ingredieris pos
sidendā. Disperget te dn̄s in om̄s ꝓpl'os a
sūmitate terre usq; ad terminos eius: et ser
uies ibi dijs alienis q̊s ⁊ tu ignoras ⁊ pr̄es
tui lignis et lapidib⁹. In gentib⁹ q̊z illis nō
quiesces: neq; erit requies vestigio pedis tui

Dabit enī tibi dn̄s ibi cor pauidū et defi
cientes oculos. et animā ꝯsumptā merore:
et erit vita tua quasi pendēs ante te. Time
bis nocte et die: et nō credes vite tue. Ma-
ne dices quis mihi det vesperū: et vespere
q̄s mihi det mane: ꝓpter cordis tui formi-
dinē qua terreberis: et ꝓpter ea q̄ tuis vide
bis oculis. Reducet te dn̄s classib⁹ in egi
ptū: p viā de qua dixit tibi. ut eā amplius
nō videres. Ibi venderis inimicis tuis in ser
uos et ācillas: et nō erit q̄ emat. ¶ Ca. xxix.

Hec sunt verba federis qđ p̄cepit dn̄s
moisi vt feriret cum filijs isrl' in terra
moab: p̄ter illud fedus qđ cū eis pepigit in
oreb. Vocauitq; moises omnē isrl': et dixit
ad eos. Vos vidistis vniuersa q̄ fecit dn̄s
corā vobis in terra egipti pharaoni et om̄i
bus seruis eius. vniuerseq; terre illius: tem
ptationes magnas quas viderūt oculi tui
signa illa portentaq; ingentia: et non dedit
vobis dn̄s cor intelligēs et oculos vidētes
et aures q̄ possint audire usq; in p̄sentē diē
Adduxit vos quadraginta annis p deser-
tū: nō sunt attrita vestimēta vestra: nec cal-
ciamenta pedū vestrorū vetustate ꝯsūpta
sunt. Panē nō comedistis vinū et sicerā nō
bibistis: ut sciretis q̄ ip̄e est dn̄s deus ve-
ster. Et venistis ad hunc locū: egressusq; est
seon rex esebon et og rex basan occurrentes
nobis ad pugnā. et ꝑcussimus eos. et tuli-
mus terrā eorū: ac tradidimus possidendā
ruben et gad ⁊ dimidie tribui manasse. Cu
stodite g̊ v̄ba pacti huius et implete ea: vt
intelligatis vniuersa q̄ facitis. Vos statis
hodie cūcti coram dn̄o deo vestro. p̄ncipes
vr̄i et tribus ac maiores natu. atq; docto-
res. omnis populus israhel. liberi. et vxores
vestre et aduene qui tecum morātur in ca
stris. exceptis lignorū cesoribus. et his qui
comportāt aquas: ut transeas in federe do
mini dei tui. et in iureiurādo qđ hodie dn̄s
deus tuus ꝑcutit tecū: ut suscitet te sibi in po
pulū et ip̄e sit dn̄s deus tuus sic̄ locutus est
tibi. et sicut iurauit patribus tuis abraham
ysaac et iacob. Nec vobis solis ego hoc fe
dus ferio et hec iuramēta ꝯfirmo: sz cūctis
p̄ntibus et absentib⁹. Vos enī nostis quō
habitauerimus in terra egipti. et quō tran
sierimus p mediū nationū: quas transeūtes
vidistis abominatōes et sordes id' ē idola
eorū. lignū et lapidē argentū et aurū q̄ co
lebāt. Ne forte sit int' vos vir aut ml'ier fa
milia aut trib⁹. cuius cor auersū est hodie
a dn̄o deo vr̄o. ut vadat et seruiat dijs illa
rū gentiū: et sit inter vos radix germinās fel
et amaritudinē. Cunq; audierit verba iura
menti huius bn̄dicat sibi in corde suo di-
cens. pax erit mihi. et ambulabo in praui-
tate cordis mei: et assumat ebria sitientem
et dn̄s nō ignoscat ei: sz tūc q̄z maxime fu-
ror eius fumet et zelus ꝯtra hominē illū et
sedeāt su p eū omia maledicta q̄ scp̄ta sūt
in hoc volumine: et deleat dn̄s nomē eius
sub celo. et ꝯsumat eū in ꝑditione ex oib⁹
tribub⁹ isrl': iuxta maledictōnes q̄ in libro
legis huius ac federis ꝯtinētur. Dicetq; se
quēs generatio et filij q̄ nascētur deinceps
et pegrini q̄ delonge venerint videntes pla
gas terre illius. et infirmitates q̄bus eā af-
flixerit dn̄s. sulphure ⁊ solis ardore combu
rens. ita ut ultra nō seratur. nec virens quip
piā germinet. in exemplū subuersionis so-
dome et gomorre adame et seboim quas
subuertit dn̄s in ira et in furore suo: et dicēt
om̄s gentes. Quare sic fecit dn̄s terre huic?
que est hec ira furoris eius immēsa? Et re
spondebūt. Quia dereliquerunt pactū dn̄i
qđ pepigit cū p̄ribus eorꝫ qn̄ eduxit eos de
terra egipti ⁊ ꝑuierūt dijs alienis. et adora
uerūt eos q̄s nesciebāt. et q̄bus nō fuerant
attributi: idcirco iratus ē furor dn̄i ꝯtra ter
rā istā. ut induceret su p eā oīa maledicta
q̄ in hoc volumie scp̄ta sunt: et eiecit eos de
terra sua in ira et in furore et in indignatōe
maxīa. ꝓiecitq; in terrā alienā sicut hodie
comprobat̄. Abscondita a dn̄o deo nr̄o q̄
manifesta sūt nobis ⁊ filijs nr̄is usq; in sem
piternū: ut faciamus vniuersa legis huius

¶ Ca. xxx.

Cum ergo venerint su p te
om̄s sermones isti bn̄dictio siue ma
ledictō quā ꝓposui i ꝯpesctu tuo. et ductus
penitudine cordis tui in vniuersis gētibus
in quas dispserit te dn̄s deus tuus et reuer
sus fueris ad eū. et obedieris eius imperijs
sic̄ ego hodie p̄cipio tibi cū filijs tuis i toto
corde tuo et in tota aīa tua: reducet te dn̄s

deus tuus de captiuitate tua. ac miserebitur
tui: et rursum ꝯgregabit te de cunctis ꝓpl'is
in quos te ante dispsit. Si ad cardines celi
fueris dissipatus. inde te retrahet dn̄s deus
tuus: et assumet atq; introducet in terram
quā possederūt patres tui et obtinebis eā:
et benedicēs tibi. maioris numeri te esse fa
ciet q̄ fuerūt p̄res tui. Circūcidet dn̄s deus
tuus cor tuum et cor seminis tui: ut diligas
dn̄m deū tuum ex toto corde tuo et in tota
anima tua: ut possis viuere. Om̄s aūt male
dictiones has ꝯuertet super inimicos tuos
et eos qui oderūt te et ꝑsequūtur. Tu autē
reuerteris ⁊ audies vocē dn̄i dei tui. faciesq;
vniuersa mādata q̄ ego p̄cipio tibi hodie
et abundare te faciet dn̄s deus tuus in cun
ctis opibus manuū tuarū in sobole uteri tui
et in fructu iumentoꝝ tuoꝝ: in ubertate ter
re tue et in rerū omniū largitate. Reuertetur
enī dn̄s ut gaudeat super te in omibus bo
nis sicut gauisus est in p̄ribus tuis: si tn̄ au
dieris vocē dn̄i dei tui et custodieris p̄cepta
eius et cerimonias que in hac lege ꝯscp̄ta
sunt: et reuertaris ad dn̄m deū tuū in toto
corde tuo et in tota aīa tua. Mandatū hoc
qđ ego p̄cipio tibi hodie non supra te est.
neq; ꝓcul positū. nec in celo situ ut possis di
cere quis nr̄m valet ad celum ascendere ut
deferat illud ad nos. ut audiamus atq; ope
cōpleamus: neq; trās mare positū ut cause
ris et dicas. quis e nobis poterit mare trās
fretare et illud ad nos usq; deferre. ut possi
mus audire et facere qđ p̄ceptum est: sed
iuxta te est sermo valde in ore tuo. et in cor
de tuo ut facias illū. Considera ꝙ hodie ꝓ
posuerim in ꝯspectu tuo vitā et bonū. et ecō
trario mortē et malū: ut diligas dn̄m deū
tuum et ambules in vijs eius et custodias
mandata illius et cerimonias atq; iudicia
et viuas: atq; multiplicet te bn̄dicatq; tibi
in terra ad quā ingredieris possidendā. Si
aūt auersū fuerit cor tuū et audire nolueris
atq; errore deceptus adoraueris deos alie-
nos et seruieris eis: p̄dico tibi hodie ꝙ pe-
reas: et paruo tp̄e moreris in terra ad quā
iordane transmisso ingredieris possidendā
Testes inuoco hodie celū et terrā. ꝙ ꝓpo-
suerim vobis vitā et bonū: benedictionē et
maledictionē. Elige ergo vitā ut et tu vi-
uas et semē tuū: et diligas dn̄m deū tuum
atq; obedias voci eius: et illi adhereas. Ip̄e
est enī vita tua et longitudo dierū tuorū:
ut habites in terra ꝓ qua iurauit dn̄s p̄rib⁹
tuis abrahā ysaac ⁊ iacob ut daret eā illis

Ca. xxxi

ABijt quoq; moises et lo
cutus est omīa verba hec ad vniuer-
sum isrl': et dixit ad eos. Centū viginti an-
norū sum hodie: nō possum ultra egredi et
ingredi: p̄sertim cū et dn̄s dixerit mihi. nō
trāsibis iordanē istū. Dn̄s ergo deus tuus
trāsibit ante te. Ip̄e delebit om̄s gentes has
in conspectu tuo: et possidebis eas. et iosue
iste transibit ante te: sicut locutus est dn̄s.
Facietq; dn̄s eis sicut fecit seon et og regi-
bus amor reorū et terre eoꝝ: delebitq; eos
Cū ergo et hos tradiderit vobis similiter:
facietis eis sicut p̄cepi vobis. Viriliter agite
et ꝯfortamini. Nolite timere: ne paueatis
ad ꝯspectū eorū. quia dn̄s deus tuus ipse
est ductor tuus: et nō dimittet nec derelin
quet te. Vocauitq; moises iosue: et dixit ei
corā omni israhel. Cōfortare et esto robu
stus. Tu enī introduces populū istū in ter-
ram quā daturū se p̄ribus eorū iurauit do
minus: et tu eā diuides sorte. Et dn̄s q̄ du
ctor est vr̄ ip̄e erit tecū: nō dimittet nec de-
relinquet te. Noli timere nec paueas Scri-
psit itaq; moises legē hanc ⁊ tradidit eā sa
cerdotibus filijs leui q̄ portabant archā fe
deris dn̄i: et cunctis senioribus isrl'. Prece
pitq; eis dicēs. Post septē annos remissio-
nis in sollēnitate tabernaculorū ꝯuenienti
bus cūctis ex israhel ut appareāt in ꝯspectu
dn̄i dei tui. in loco quē elegerit dn̄s. leges
verba legis huius corā om̄i israhel: audiē
tibus eis. et in vnū omni populo ꝯgrega-
to tā viris q̄ mulierib⁹ paruulis ⁊ aduenis
qui sunt intra portas tuas: ut audiētes di-
scant et timeāt dn̄m deū vr̄m: et custodiāt
impleātq; om̄s ꝑmones legis huius. Filij
q̄q; eoꝝ qui nūc ignorant: ut audire possint
et timeāt dn̄m deū suū cūctis diebus qui
bus versantur in terra: ad quā vos iordane
trāsmisso ꝑgitis obtinendā. Et ait dn̄s ad
moisen. Ecce ꝓpe sunt dies mortis tue. Vo
cā iosue: et state in tabernaculo testimonij

ut p̄cipiam ei. Abierūt ergo moises et iosue
et steterūt in tabernaculo testimonij: appa-
ruitq; dn̄s ibi in colūna nubis q̄ stetit in in
troitu tabernaculi: dixitq; dn̄s ad moisen.
Ecce tu dormies cū p̄ribus tuis: et ppl's iste
ɔsurgēs fornicabit̄ post deos alienos in ter
ra ad quā ingredietur ut habitet in ea: ibi de
relinquet me. et irritū faciet fedus qd̄ pepi-
gi cū eo. Et irascetur furor meus ɔtra eū in
die illo: et derelinquā eū et abscondā faciē
meā ab eo: et erit in deuorationē. Inueniēt
eū omīa mala et afflictiones: ita ut dicat
in illa die. Vere qr nō est deus mecū: inue-
nerūt me hec mala. Ego autē abscondā et
celabo faciē meā in die illo ꝓpter omīa ma
la q̄ fecit: qr secutus est deos alienos. Nūc
itaq; scribite vobis canticū istud et docete
filios isrl' ut memoriter teneāt et ore decan
tent: et sit mihi carmen istud ꝓ testimonio
inter filios israhel. Introducā enī eū in terrā
ꝓ qua iuraui patribus eius lacte et melle
manantē. Cūq; comederint et saturati cras
siq; fuerint. auertētur ad deos alienos et ser
uient eis: detrahentq; mihi et irritū facient
pactū meū. Postq̄ inuenerint eū mala mul
ta ⁊ afflictōes: respondebit ei canticū istud
ꝓ testimonio: qd̄ nulla delebit obliuio ex
ore seminis tui. Scio enī cogitatōes eius: q̄
facturus sit hodie anteq̄ introducā eum in
terrā quā ei pollicitus sum. Scp̄sit q̄ moi-
ses canticū: et docuit filios isrl'. Precepitq;
dominus iosue filio nun: et ait. Confortare
et esto robustus. Tu enī introduces filios
isrl' in terrā quā pollicitus sum: et ego ero te
cū. Postq̄ ergo scripsit moises verba legis
huius in volumīe atq; compleuit: p̄cepit le
uitis qui portabāt archā federis dn̄i dicēs
Tollite librū istū et ponite eū in latere ar-
che federis dn̄i dei vestri: ut sit ibi cōtra te
in testimoniū. Ego enī scio ɔtentionē tuā:
et ceruicē tuam durissimā. Adhuc viuēte
me et ingrediente vobiscū semꝑ ɔtentiose
egistis ɔtra dn̄m: q̄tomagis cū mortuus
fuero? Congregate ad me omnes maiores
natu ꝑ trib⁹ vr̄as atq; doctores: et loquar
audiētibus eis sermones istos: et inuoca-
bo ɔtra eos celū et terrā. Noui enī q̄ post
mortē meā inique agetis: et declinabitis

cito de via quā p̄cepi vobis: et occurrēt vo
bis mala in extremo tp̄e qn̄ fecerit is malū
in ɔspectu dn̄i ut irritetis eū ꝑ opa manuū
vestrarū. Locutus est ergo moises audiēte
vniuerso cetu israhel verba carminis huius
et ad finē usq; compleuit. ¶ Ca. xxij.

AVdite celi q̄ loquor audiat terra ver-
ba oris mei. Concrescat in pluuiā do
ctrina mea: fluat ut ros eloquiū meū. Qua
si imber super herbā et quasi stille suꝑ gra
mina: quia nomē dn̄i inuocabo. Date ma
gnificentiā deo nostro: dei ꝑfecta sunt opa
et omnes vie eius iudicia. Deus fidelis et
absq; ulla iniquitate: iustus et rectus. Pec
cauerūt ei: nō filij eius in sordibus. Genera
tio praua atq; ꝑuersa: heccine reddis dn̄o
popule stulte et insipiens? Nūquid nō ip̄e
est pater tuus qui possedit te. et fecit et crea
uit te? Memēto dierū antiquorū: cogita ge
nerationes singulas. Interroga patrē tuū et
annūtiabit tibi maiores tuos et dicēt tibi.
Quando diuidebat altissimus gentes: qn̄
separabat filios adā: ɔstituit terminos po-
pulorū iuxta numerū filiorū isrl'. Pars aūt
dn̄i populus eius: iacob funiculus heredi-
tatis eius. Inuenit eū in terra deserta: in lo-
co horroris et vaste solitudinis. Circūdu-
xit eū et docuit: et custodiuit quasi pupillā
oculi sui. Sicut aquila ꝓuocans ad volan-
dū pullos suos: et suꝑ eos volitās. expan-
dit alas suas et assumpsit eum: atq; porta
uit in humeris suis. Dominus solus dux
eius fuit: et nō erat cū eo deus alienus. Cō-
stituit eū suꝑ excelsam terrā: ut comederet
fructus agrorum. ut suggeret mel de petra
oleūq; de saxo durissimo. Butirū de armen
to et lac de ouibus: cum adipe agnorū et
arietū filiorū basan. et hircos cū medulla
tritici: et sanguinē vue biberēt meracissimū
Incrassatus est dilectus et recalcitrauit: in-
crassatus. impinguatus. dilatatus. Dereli-
quit deū factorē suū: et recessit a deo saluta
ri suo. Prouocauerunt eū in dijs alienis: et
in abominatōnibus ad iracundiā ɔcitaue-
rūt. Immolauerūt demonijs et nō deo: dijs
quos ignorabāt. Noui recētesq; venerunt
quos nō coluerūt p̄res eorꝝ. Deū qui te ge
nuit dereliquisti: et oblitus es dn̄i creatoris

tui· vidit dñs et ad iracundiā ꝯcitatus est
q2 ꝓuocauerūt eū filij sue et filie· Et ait ab
scondā faciē meā ab eis: et ꝯsiderabo no-
uissima eoꝝ· Generatio enī ꝑuersa est: et
infideles filij· Ipi me ꝓuocauerūt in eo qui
nō erat deus: et irritauerunt in vanitatibus
suis· Et ego ꝓuocabo eos in eo qui nō est
ppl's: et in gente stulta irritabo illos· Ignis
succēsus est in furore meo: et ardebit usq;
ad inferni nouissima· Deuorabitq; terrā cū
germine suo: et montiū fundamēta ꝯburet
Congregabo super eos mala: et sagittas
meas complebo in eis· Cōsumentur fame:
et deuorabūt eos aues morsu amarissimo
Dentes bestiarū immittā in eos: cū furore
trahentiū sup terrā atq; serpentū· Foris va
stabit eos gladius· et intus pauor: iuuenē
simul ac virginē lactentē cū homine sene· Et
dixi· Vbinam sunt? Cessare faciā ex homi
nibus memoriā eoꝝ· Sed ꝓpter irā inimi
coꝝ distuli: ne forte superbirēt hostes eoꝝ
Et dicerēt· manus nra excelsa: et nō dñs fe
cit hec omnia· Gens absq; cōsilio est· et sine
prudentia: utinā saperēt et intelligerent: ac
nouissima ꝓuiderēt· Quomō ꝑsequebat̄
vnus mille: et duo fugarēt decēmilia? Nō
ne ideo q2 deus suus vendidit eos: et dñs
conclusit illos? Nō enī est deus noster ut dñs
eoꝝ: et inimici nostri sunt iudices· De vi-
nea sodomoꝝ· vinea eoꝝ et de suburba
nis gomorre· vua eoꝝ vua fellis: et botri
amarissimi· Fel draconū vinū eoꝝ: et ve-
nenū aspidū insanabile· Nōne hec ꝯdita
sunt apud me· et signata in thesauris meis
Mea est ultio· et ego retribuā eis in tpe: ut
labatur pes eoꝝ· Iuxta est dies pditionis
et adesse festināt tpa· Iudicabit dñs ppl'm
suū: et in seruis suis miserebit̄· Videbit q
infirmata sit manus: et clausi q3 defecerūt:
residuiq; cōsumpti sunt· Et dicēt· Vbi sunt
dij eoꝝ: in quib⁹ habebāt fiduciā? De quo
rū victimis comedebāt adipes: et bibebāt
vinū libaminū· Surgāt et opitulentur vobis
et in necessitate vos ꝓtegāt· videte q ego
sim solus: et nō sit alius deus ꝑter me· Ego
occidā et ego viuere faciam: percutiā· et ego
sanabo: et non est qui de manu mea possit
eruere· Leuabo ad celū manū meā: et dicā
viuo ego in eternū· Si acuero ut fulgor gla
diū meū: et arripuerit iudicū manus mea
Reddā vltionē hostibus meis: et his qui
oderūt me retribuam· Inebriabo sagittas
meas sanguine: et gladius meus deuora-
bit carnes· De cruore occisoꝝ: et de capti
uitate nudati inimicoꝝ capitis· Laudate
gentes populū eius: quia sanguinē seruoꝝ
suoꝝ ulciscetur· Et vindictam retribuet in
hostes eoꝝ: et ꝓpitius erit terre populi sui
Venit ergo moyses et locutus est oīa vba
cantici huius in auribus populi: ipse et Io-
sue filius nun· Compleuitq; omnes sermo
nes istos· loquens ad vniuersum israhel·
et dixit ad eos· Ponite corda vestra in oīa
verba mea· q̄ ego testificor vobis hodie:
ut mandetis ea filijs vestris custodire et fa
cere et implere vniuersa q̄ scꝑta sunt in vo
lumine legis huius: quia nō incassum ꝑce
pta sunt vobis: sed ut singuli in eis viuerēt
que facientes longo tempore pseueretis in
terra ad quā iordanē trāsmisso ingredimi
ni possidendā· Locutusq; est dominus ad
moysen in eadē die dicēs· Ascende in mō
tem istū abarim id est transitū· in montem
nebo qui est in terra moab cōtra iericho:
et vide terrā chanaan quā ego tradā filijs
isrl' obtinendā: et morere in monte· Quē
ascendens iūgens populis tuis· sicut mor-
tuus est aaron frater tuus in monte hor: et
appositus populis suis: q2 ꝑuaricati estis
ꝯtra me in medio filioꝝ israhel ad aquas
ꝯtradictionis in cades deserti syn: et non
sanctificastis me inter filios israhel· Ecōtra
videbis eā: et nō ingrediens in eam: quā
ego dabo filijs israhel·

¶ Ca·xxxiij·

Hec est bñdictio qua bñdixit moyses
homo dei filios isrl' ante mortē suā·
Et ait· Dñs de syna venit: et de seyr or-
tus est nobis· Apparuit de monte pharan:
et cū eo sanctoꝝ milia· In dextra eius ignea
lex: dilexit populos· Oēs sancti i manu il-
lius sunt: et q̄ approp̄inquāt pedibus eius
accipient de doctrina illius· Legē ꝑcepit no
bis moyses: hereditatē multitudinis iacob·
Erit apud rectissimū rex: congregatis ꝑn̄ci
pibus populi cū tribubus isrl'· Viuat ru-
ben et nō moriatur: & sit parvus in numero

Hec est iude benedictio. Audi dñe vocē iu
de: et ad populū suū introduc eū. Manus
eius pugnabūt ꝓ eo: et adiutor illius ctra
aduersarios eius erit. Leui quoq; ait. Perfe
ctio tua et doctrina tua a viro sancto tuo
quē ꝓbasti in temptatione: et iudicasti ad
aquas ctradictōis. Qui dixit patri suo et
matri sue nescio vos: et fratribus suis igno
ro illos: et nescierūt filios suos. Hi custodie
rūt eloquiū tuū. et pactū tuū seruauerūt: iu
dicia tua o iacob: et legē tuā o israhel. Po-
nent thimiama in furore tuo: et olocausta
super altare tuum. Benedic dñe fortitudini
eius: et opera manuū illius suscipe. Percute
dorsa inimicorū eius: et qui oderūt eū nō
surgant. Et beniamin ait. Amantissimus
dñi habitabit confidenter: in eo quasi in tha
lamo tota die morabit: et inter humeros
illius requiescet. Ioseph quoq; ait. De be-
nedictione dñi terra eius: de pomis celi et
rore atq; abisso subiacente. De pomis fru-
ctuū solis ac lune: de vertice antiquorū mon
tiū: de pomis collium eternorū: et de frugib⁹
terre et de plenitudine eius. Bñdictio illius
qui apparuit in rubo veniat super caput io
seph: et super verticem nazarei inter fratres
suos. quasi ꝑmogenitu thaur pulchritudo
eius: cornua rinocerotis cornua illius. In
ipis ventilabit gentes usq; ad terminos ter
re. He sunt multitudines ephraim: et hec
milia manasse. Et zabulon ait. Letare za-
bulon in exitu tuo: et ysachar in tabernacu
lis tuis. populos vocabūt ad montē: ibi im
molabūt victimas iustitie. qui inundatio-
nē maris quasi lac sugent: et thesauros ab
sconditos arenarū. Et gad ait. Bñdictus in
latitudine gad. quasi leo requieuit: cepitq;
brachiū et verticē et vidit ꝑncipatū suū q;
in parte sua doctor esset repositus: qui fuit
cū ꝑncipibus populi: et fecit iustitias dñi: et
iudiciū suū cū israhel. Dan quoq; ait. Dan
catulus leonis: fluet largiter de basan. Et
neptalim dixit. Neptalim abundantia ꝑ-
fruetur: et plenus erit benedictionibus dñi
Mare et meridiē possidebit. Aser ꝙq; ait.
Bñdictus in filijs aser. Sit placēs fratribus
suis: et intinguat in oleo pedē suū. Ferrū et
es calciamentū eius. Sicut dies iuuentutis
tue: ita et senectus tua. Nō est alius ut deus
rectissimus. Ascensor celi auxiliator tuus.
Magnificentia eius discurrūt nubes: habi-
taculū eius sursum: et sub ter brachia sem-
piterna. Eiciet a facie tua inimicū: dicetq;
conterere. Habitabit israhel cōfidenter et
solus. Oculus iacob in terra frumenti et vi
ni: celiq; caligabūt rore. Beatus tu israhel. q̄s
similis tui populc qui saluaris in dño? Scu
tū auxilij tui: et gladius glorie tue. Nega-
būt te inimici tui: et tu eorū colla calcabis

Ascendit ergo moi- Ca. xxxiiij.
ses de campestribus moab sup mon-
tē nebo in verticē phasga ctra iericho: ostē
dit q; ei dñs omnē terrā galaad vsq; dan.
et vniuersum neptalim. terrāq; effraim et
manasse et omnē terram vsq; ad mare no
uissimū. et australē partem et latitudinem
campi iericho ciuitatis palmarū usq; segor
Dixitq; dñs ad eum. Hec est terra ꝙ qua
iurauī abraham ysaac et iacob dicens. Se
mini tuo dabo eam. Vidisti eā oculis tuis:
et nō transibis ad illam. Mortuusq; est ibi
moises seruus dñi in terra moab iubente do
mino: et sepeliuit eum in valle terre moab
contra phogor: et non cognouit homo se-
pulchrū eius usq; in ꝑsentē diem. Moises
centū et viginti annorū erat q̄n mortuus
est. Nō caligauit oculus eius: nec dentes il
lius moti sunt. Fleuerūtq; filij israhel in campe
stribus moab triginta diebus: et completi
sunt dies planctus lugentū moisen. Iosue
vero filius nun repletus est spiritu sapiētie
quia moises posuit sup eum manus suas.
Et obedierūt ei filij israhel: fecerūtq; sicut ꝑ
cepit dominus moisi. Et non surrexit ꝓphe
ta vltra in israhel sicut moises. quem nosset
dominus facie ad faciē in omnibus signis
atq; portentis que p eū misit. ut faceret in
terra egipti pharaoni et oībus seruis eius.
vniuersoq; terre illius: et cunctā manū ro-
bustā magnaq; mirabilia q̄ fecit moises
corā vniuerso israhel.

Finit Deuteronomium.

Prologus Bti Hieronymi p̄sbyteri in librū

Andē finito ¶ Iosue incipit.
Pentatheuco moisi. velut gra
di fenore liberati ad iesum fi
lium naue manū mittimus:
quē hebrei iosue bēnun id ē
iosue filiū nun vocant: et ad iudicū librum
quē sopthim appellāt: ad ruth q̄z et hester
quos ijsdē nomibus efferūt. Monemusq̄z
lectorē ut siluā hebraicorū nominū. et di-
stinctiones p̄ membra diuisas. diligēs scri
ptura ꝯseruet: ne ꝯnoster labor et illius stu
diū pereat. Et ut in p̄mis (qđ sepe testatus
sum) sciat me nō in rep̄hensionē veterū no-
ua cudere. sic amici mei crimiant̄: sz ꝓ vili
portione offerre lingue mee hoībus. quos
tñ nr̄a delectant: ut ꝓ grecorū hexaploys q̄
et sumptu et labore maximo indigent. edi-
tionē nostrā habeāt. Et sicubi in antiquorꝝ
voluminū lectione dubitarint: hec illis ꝯfe
rentes inueniāt qđ requirūt. Maxime cum
apud latinos tot sint exemplaria. quot co-
dices: et vnusquisq̄z ꝓ arbitrio suo. vel ad
diderit. vel subtraxerit qđ ei visum est: et
utiq̄z nō possit verū esse qđ dissonat. Vnde
cesset arcuato vulnere cōtra nos insurgere
scorpius. et sanctū opus venenata carpere
lingua desistat: vel suscipiens si placet vel
ꝯtemnēs si displicet: meminerit q̄z illorꝝ ver
suū. Os tuum abūdauit malitia: et lingua
tua ꝯcinnabat dolos. Sedens aduersus fra
trē tuū loquebaris: et aduersus filiū mr̄is
tue ponebas scandalū. hec fecisti et tacui.
Existimasti inique ꝙ ero tui similis arguā
te. et statuā illa ꝯtra faciē tuā. Que enī au
dientis vel legētis utilitas est. nos laboran
do sudare. et alios detrahēdo laborare: do
lere iudeos ꝙ calumniandi eis et irridendi
christianos sit ablata occasio: et ecclesie ho
mines id despicere imo lacerare vñ aduer
sarij torqueantur? Qđ si vetus eis tantū in
ter p̄tatio placet. q̄ et mihi non displicet. et
nihil extra recipiendū putant: cur ea q̄ sub
asteriscis et obelis vel addita sunt. vel am-
putata legūt et negligūt? Quare danielem
iuxta theodotionis trāslationē ecc̄ie susce-
perūt? Cur origenē mirātur et eusebiū pam
phili: cūctas editōnes similiter disserentes
Aut q̄ fuit stultitia: post q̄z vera dixerint ꝓ-
ferre que falsa sunt? Vñ aūt in nouo testa
mento ꝓbare poterūt assumpta testimonia
q̄ in libris veteribus nō habētur? Hec dici
mus: ne omnino calūniantibus tacere vi-
deamur. Ceterū post sancte paule dormi-
tionē (cuius vita virtutis exemplū ē) et hos
libros quos eustochio virgini xp̄i negare
nō potui. decreuimus (dū spiritus hos regit
artus) ꝓphetarū explanatōni incumbere. et
omissum iā diu opus, quodā postliminio
repetere: p̄sertim cū et ammirabilis scūsq̄z
vir pammachius hoc idē litteris flagitet:
et nos ad patriam festinātes. mortiferos si
renarū cantus surda debeamus aure trāsire

¶ Finit ꝓlogus. Incipit liber Iosue.

Et factū est ¶ Ca. j.
post mortē moisi serui
dñi. ut loqueretur dñs
ad iosue filiū nun mini
strū moisi: et diceret ei
Moises seruus meus
mortuus est. Surge et
transi iordanē istum tu et omnis populus
tecū: in terrā quam ego dabo filijs israhel.
Omnē locū quē calcauerit vestigiū pedis
vr̄i. vobis tradā: sicut locutus sum moisi a
deserto et libano usq̄z ad fluuiū magnū eu
fraten: omnis terra ethеorū vsq̄z ad mare
magnū ꝯtra solis occasū erit terminus vr̄
Nullus poterit vobis resistere cūctis die-
bus vite tue. Sic fui cū moise ero et tecū.
nō dimittā nec derelinquā te. Cōfortare ꝯ
esto robustus. Tu enī sorte diuides ꝓpl'o
huic terrā ꝓ qua iuraui p̄ribus tuis ut tra-
derē eā illis. Confortare igit̄ et esto robu-
stus valde: ut custodias et facias omnē le
gē quā p̄cepit tibi moises ꝑuus meus. Ne
declines ab ea ad dextrā vel ad sinistrā: ut
intelligas cūcta q̄ agis. Non recedat volu
men legis huius ab ore tuo: sz meditaberis
in eo diebus ac noctib⁹: ut custodias et fa
cias omnia q̄ scp̄ta sunt in eo. Tunc diri-
ges viā tuā: et intelliges eā. Ecce p̄cipio ti
bi: ꝯfortare et esto robustus. Noli metue
re. et noli timere: qm̄ tecū est dñs deus tuus
in oībus ad quecūq̄z p̄rexeris. Precepitq̄z
iosue p̄ncipibus ꝓpl'i dicens. Transite per

mediū castrorū: et imperate populo et dici
te. Preparate vobis cibaria: qm̄ post diem
tertiū transibitis iordanen: et intrabitis ad
possidendā terrā. quā dn̄s deus noster datu
rus est nobis. Rubenitis q̊q̄ et gadditis et
dimidie tribui manasse ait. Memētote ser
monis quē p̄cepit vobis moises famulus
dn̄i dicens. Dn̄s deus vester dedit vobis re
quiē et omnē terram. Vxores vr̄e et filij ac
iumēta manebūt in terra: quā tradidit vo-
bis moises trans iordanē. Vos aūt trāsite
armati ante fratres vestros om̄s fortes ma
nu et pugnate ꝓ eis donec det requiē dn̄s
fratribus vestris sicut et vobis dedit: et possi
deant ip̄i q̊ꝫ terrā quā dn̄s deus vester da
turus est eis: ⁊ sic reuertimini in terrā posses
sionis vr̄e. et habitabitis in ea quā vobis
dedit moises famulus dn̄i trans iordanen
ꝯtra solis ortū. Responderūtq̄ ad iosue: atq̄
dixerūt. Oīa q̄ p̄cepisti nobis faciemus: et
quocūq̄ miseris ibimus. Sicut obediuimus
in cūctis moisi: ita obediemus et tibi: tantū
sit dn̄s deus tecū sicut fuit cū moise. Qui cō
tradixerit ori tuo et nō obedierit cunctis ser
monibus quos p̄ceperis ei: moriatur. Tu
tm̄ ꝯfortare: et viriliter age. ¶ Ca. ij.
Misit igitur iosue filius nun de sethim
duos viros exploratores abscondite et di-
xit eis. Ite et ꝯsiderate terrā: urbēq̄ iericho
qui pergentes ingressi sunt domū mulieris
meretricis nomīe raab: et quieuerūt apud
eā. Nunciatūq̄ est regi iericho. et dictum.
Ecce viri ingressi sunt huc ꝑ noctē de filijs
israhel: ut explorarent terrā. Misitq̄ rex ieri-
cho ad raab meretricē dicens. Educ viros
qui venerūt ad te: et ingressi sunt domū tuā
Exploratores quippe sunt: et omnē terram
ꝯsiderare venerūt. Tollensq̄ mulier viros
abscondit et ait. Fateor venerūt ad me. sed
nesciebā vnde essent. Cūq̄ porta claudere
tur in tenebris: et illi pariter exierūt: nescio
quo abierūt. Persequimini cito: et compre
hendetis eos. Ip̄a aūt fecit ascendere viros
in solariū domus sue: operuitq̄ eos stipula
lini q̄ ibi erat. Hi aūt qui missi fuerāt secu
ti sunt eos ꝑ viā q̄ ducit ad vadū iorda-
nis: illisq̄ egressis stati porta clausa ē. Nec
dū obdormierant q̄ latebāt: et ecce mulier
ascendit ad eos et ait. Noui q̄ dn̄s tradi-
derit vobis terrā. Eteni irruit in nos terror
vester: et elanguerūt om̄s habitatores ter-
re. Audiuimus q̄ siccauerit dn̄s aquas ma
ris rubri ad vestrū introitū. qn̄ egressi estis
ex egipto: et q̄ feceritis duobus amorreorꝫ
regibus qui erāt trans iordanē seon et og
quos interfecistis. Et hec audiētes ꝑtimui
mus et elanguit cor nr̄m: nec remāsit in no
bis spiritus ad introitū vestrū. Dn̄s enim
deus vester ipse est deus in celo sursum: et
in terra deorsum. Nūc ergo iurate mihi per
dn̄m. ut quō ego misericordiā feci vobiscū
ita et vos faciatis cū domo patris mei: de-
tisq̄ mihi verū signū ut saluetis pr̄em meū
et matrē fratres ac sorores meas. et omīa
q̄ illorū sunt: et eruatis animas nostras a
morte. Qui responderūt ei. Anima nr̄a sit
ꝓ vobis in mortē. si tn̄ non ꝓdideris nos
Cūq̄ tradiderit nobis dn̄s terrā: faciemus
in te misericordiā et veritatē. Demisit ergo
eos ꝑ funē de fenestra. Domus enim eius
herebat muro. Dixitq̄ ad eos. Ad monta
na ꝯscendite: ne forte occurrāt vobis reuer-
tentes: ibiq̄ latitate tribus diebus donec
redeāt: et sic ibitis ꝑ viam vestrā. Qui di
xerūt ad eam. Innoxij erimus a iuramento
hoc q̊ adiurasti nos: si ingrediētibus nobis
terram signū fuerit funiculus iste coccineus
et ligaueris eū in fenestra ꝑ quā dimisisti
nos: et patrē tuū ac matrē fratresq̄ et oēm
cognationē tuā ꝯgregaueris in domū tuā.
qui ostium domus tue egressus fuerit: reus
sibi erit. Sanguis ip̄ius erit in caput eius:
et nos erimus alieni. Cunctorū at̄ sanguis
qui tecū in domo fuerint redūdabit ī caput
nr̄m: si eos aliquis tetigerit. Q̊d si nos pro-
dere volueris et sermonē istū ꝓferre in me
diū: erimus mundi ab hoc iuramento quo
adiurasti nos. Et illa respondit. Sicut locu
ti estis ita fiat. Dimittēsq̄ eos ut ꝑgerent:
appendit funiculū coccineū in fenestra. Illi
vero ambulantes ꝑuenerunt ad montana
et māserūt ibi tres dies donec reuerterent̄
qui fuerant persecuti. Querentes enim per
omnē viam non repererunt eos. Quibus
urbem ingressis. reuersi sunt et descenderūt
exploratores de mōte: et trāsmisso iordane

venerūt ad iosue filiū nun: narrauerūtq; ei
omīa q̄ acciderāt sibi atq; dixerūt. Tradi
dit dn̄s omnē terrā hanc in manus nr̄as et
timore ꝓstrati sunt cūcti habitatores eius.
Igitur iosue de nocte ꝯsurgens. ¶ Ca. iij.
mouit castra: egredientesq; de sethim vene
rūt ad iordanen ip̄e et om̄s filij isr̄l: et mo
rati sunt ibi ꝑ tres dies. Quibus euolutis
transierūt p̄cones ꝑ castrorū mediū: et cla
mare ceperūt. Quādo videritis archā fede
ris dn̄i dei vestri. et sacerdotes stirpis leui
tice portātes eā. vos q̄q; ꝯsurgite. et sequi
mini p̄cedentes: sitq; inter vos et archā spa
ciū cubitorū duū miliū. ut ꝓcul videre pos
sitis et nosse ꝑ quā viā ingrediamini. quia
p̄us non ambulastis ꝑ eā: et cauete ne ap
propinquetis ad archā. Dixitq; iosue ad
populū. Sanctificamini: cras enī faciet dn̄s
inter vos mirabilia. Et ait ad sacerdotes.
Tollite archā federis: et p̄cedite populum
Qui iussa complentes tulerūt: et ambula-
uerūt ante eos. Dixitq; dn̄s ad iosue. Ho
die incipiam exaltare te corā omni israhel:
ut sciant q̄ sicut cū moise fui. ita et tecū sim
Tu aūt p̄cipe sacerdotibus qui portāt ar
cham federis: et dic eis. Cū ingressi fueritis
partem aque iordanis: state in ea. Dixitq;
iosue ad filios israhel. Accedite huc: et au
dite verbū dn̄i dei vestri. Et rursum in hoc
inquit scietis. q̄ dn̄s deus viuens in medio
vestri est: et disperdet in ꝯspectu vestro cha
naneū et etheū eueū et pherezeū gergezeū
quoq; et iebuzeū et amorreū. Ecce archa
federis domini omnis terre antecedet vos
ꝑ iordanē. Parate duodecim viros de duo
decim tribubus israhel: singulos per singu
las tribus. Et cū posuerint vestigia pedum
suorū sacerdotes. qui portāt archā federis
domini dei vniuerse terre ī aquis iordanis
aque q̄ inferiores sunt decurrēt atq; deficiēt
q̄ aūt desu ꝑ veniūt: in vna mole cōsistent.
Igitur egressus est ꝓpl's de tabernaculis suis
ut transiret iordanē. et sacerdotes qui por-
tabāt archā federis: ꝑgebāt ante eū. Ingres
sisq; eis iordanē et pedibus eorū in parte
aque tinctis: iordanis autē ripas aluei sui
tp̄e messis impleuerat: steterūt aque descē
dentes in loco vno: et adinstar montis intu
mescentes apparebāt ꝓcul ab urbe que vo
catur edom usq; ad locū sarthan: q̄ aūt in
feriores erāt in mare solitudinis q̄d nūc vo
catur mortuū descenderūt usq; quo omīno
deficerēt. Populus aūt incedebat ꝯtra ior-
danen. et sacerdotes qui portabant archā
federis dn̄i stabāt su ꝑ siccam humū in me
dio iordanis accincti. omnisq; ꝓpl's ꝑ aren
tem alueū transibat. ¶ Ca. iiij.
Quibus trāsgressis: dixit dn̄s ad iosue
Elige duodecim viros singulos ꝑ singulas
tribus: et p̄cipe eis ut tollant de medio ior
danis alueo vbi steterūt pedes sacerdotū.
duodecim durissimos lapides quos pone
tis in loco castrorū ubi fixeritis hac nocte
tentoria. Vocauitq; iosue duodecim viros
quos elegerat de filijs isr̄l singulos de singu
lis tribubus: et ait ad eos. Ite ante archā
dn̄i dei vestri ad iordanis mediū: et porta
te inde singuli singl'os lapides in humeris
vestris iuxta numerū filiorꝝ isr̄l: ut sit signū
inter vos. Et q̄n interrogauerint vos filij ve
stri cras. dicentes quid sibi volūt isti lapi-
des: respondebitis eis. Defecerūt aque ior
danis ante archā federis dn̄i cum transiret
eū: idcirco positi sunt lapides isti in moni-
mentū filiorū israhel usq; in eternum. Fece
rūt ergo filij isr̄l sicut p̄cepit eis iosue portā
tes de medio iordanis alueo duodecim la
pides. ut dn̄s ei imperarat iuxta numerum
filiorū isr̄l usq; in locū in quo castrameta-
ti sunt: ibiq; posuerūt eos. Alios q̄q; duo
decim lapides posuit iosue in medio iorda
nis alueo ubi steterūt sacerdotes q̄ porta-
bant archā federis dn̄i: et sunt ibi usq; in
p̄sentē diē. Sacerdotes aūt qui portabāt
archam stabant in iordanis medio donec
om̄ia complerētur q̄ iosue ut loqueret̄ ad
populū p̄ceperat dn̄s: ut dixerat ei moises
Festinauitq; ꝓpl'us et transiuit. Cūq; tran-
sissent omnes transiuit et archa domini: sa
cerdotes q̄q; ꝑgebant ante populum. Filij
quoq; ruben et gad et dimidia tribus ma-
nasse p̄cedebant fratres suos filios israhel.
sicut eis preceperat moises: ⁊ quadraginta
pugnatorū milia ꝑ turmas et cuneos ince
debāt ꝑ plana atq; campestria urbis iheri
cho. In illo die magnificauit domīus iosue

coram omni israhel: ut timreent eū sicut timuerāt moisen dū adhuc viueret. Dixitq; ad eū. Precipe sacerdotibus qui portāt archam federis: ut ascendāt de iordane. Qui p̄cepit eis dicēs. Ascendite de iordane. Cūq; ascendissent portātes archā federis dñi et siccā humū calcare cepissent. reuerse sunt aque in alueū suū: et fluebāt sicut ante cōsueuerāt. Populus aūt ascendit de iordane decimo die mens̄ p̄mi: et castrametati sunt in galgalis ɔtra orientalē plagā urbis iericho. Duodecim quoq; lapides quos de iordanis alueo sumpserant. posuit iosue in galgalis: et dixit ad filios israhel. Quādo interrogauerint filij vestri cras p̄res suos et dixerint eis quid sibi volūt lapides isti: docebitis eos atq; dicetis. Per arentē alueum transiuit israhel iordanen istū siccāte domino deo nostro aquas eius in ɔspectu nostro donec transiremus sicut fecerat p̄us in mari rubro qđ siccauit donec transiremus: ut discāt om̄s terrarū ꝓpl'i fortissimā manū dñi: ut et vos timeatis deū vr̄m om̄i tp̄e. ¶ .v.

Postq̄ ergo audier̄t om̄s reges amorreorū qui habitabant trans iordanē ad occidentalē plagā et cūcti reges chanaan qui ꝓpinqua possidebant magni maris loca. q̄ siccasset dominus fluēta iordanis corā filijs israhel donec transirēt: dissolutū est cor eorū et non remansit in eis spiritus timentiū introitū filiorū israhel. Eo tempore ait dñs ad iosue. Fac tibi cultros lapideos: et circūcide secundo filios israhel. Fecit quoq; qđ iusserat dñs: et circūcidit filios israhel in colle p̄puciorū. Hec aūt causa est secunde circūcisionis. Omnis populus qui egressus ē de egipto generis masculini vniuersi bellatores viri mortui sunt in deserto p longissimos vie circuitus qui omnes circūcisi erant: populus aūt qui natus est in deserto p q̄draginta ānos itineris latissime solitudinis incircūcisus fuit donec ɔsumerent̄ qui nō audierūt vocem domini: et quibus ante iurauerat ut ostenderet eis terrā lacte et melle manantē. Horū filij in locū successerūt patrū: et circūcisi sunt a iosue qui sicut nati fuerant. in p̄pucio erant: nec eos in via aliquis circumciderat. Postq̄ aūt om̄s circūcisi sunt: manserunt in eodē castrorū loco donec sanarent̄. Dixitq; dñs ad iosue. Hodie abstuli opprobriū egipti a vobis. Vocatūq; est nomē loci illius galgala usq; in p̄sentē diē. Manserūtq; filij israhel in galgalis: et fecerūt phase quartadecima die mensis ad vesperū in campestribus iericho: et comederūt de frugibus terre die altero asimos panes et polentam eiusdē anni. Defecitq; manna postq̄ comederūt de frugibus terre: nec usi sunt vltra cibo illo filij israhel: sed comederūt de frugibus presentis anni terre chanaan. Cū autem essz iosue in agro urbis iericho leuauit oculos: et vidit virum stantē ɔtra se euaginatū tenentē gladiū: p rexitq; ad eū et ait. Noster es: an aduersariorū? Qui respondit. Nequaq̄: sed sum p̄nceps exercitus domini: et nūc venio. Cecidit iosue pronus in terrā: et adorans ait Quid dñs meus loquit̄ ad seruū suū? Solue inquit calciamentū tuū de pedibus tuis Locus eni in quo stas sanctus est. Fecitq; iosue: ut sibi fuerat imperatū. ¶ Ca. vj.

Iericho aūt clausa erat atq; munita timore filiorū isrl': et nullus audebat urbē ingredi vel egredi. Dixitq; dñs ad iosue. Ecce dedi in manus tuas iericho et regē eius: om̄esq; fortes viros. Circuite urbē cūcti bellatores semel p diē. Sic facietis sex diebus. Septimo aūt die sacerdotes tollent septē buccinas quarū usus est in iubileo: et p̄cedēt archam federis. Septies circuibitis ciuitatem et sacerdotes clangent buccinis. Cūq; insonuerit vox tube longior at ɔcisior. et in auribus vestris increpuerit. ɔclamabit omnis populus vociferatōne maxima: et muri funditus corruent ciuitatis: ingredienturq; singuli p locū contra quē steterint. Vocauit ergo iosue filius nun sacerdotes: et dixit ad eos. Tollite archā federis. et septē alij sacerdotes tollent septem iubileorū buccinas: et incedāt ante archam domini. Ad populum quoq; ait. Ite: et circuite ciuitatē armati p̄cedentes archā domini. Cūq; iosue verba finisset et septem sacerdotes septē buccinis clangerēt ante archam federis domini. omnisq; populus p̄cederet armati exercitus: reliquū vulgus archam sequebatur.

ac buccinis omnia ꝺcrepabant. Preceperat aũt ıoſue populo ꝺicens. Nõ clamabitis: nec audiet᷑ vox vestra. neq; ullus ſermo ex oze vſq; egrediet᷑: ꝺonec veniat ꝺies in quo ꝺicã vobis. Clamate et vociferamini. Circuiuit ergo archa ꝺñi ciuitatẽ ſemel p ꝺiẽ: et reuerſa in caſtra manſit ibi. Igitur ıoſue de nocte ꝺ ſurgente tulerunt ſacerdotes archam ꝺñi: et ſeptẽ ex eis ſeptem buccinas quarũ in iubileo uſus eſt: ꝓcedebantq; archam ꝺñi ambulantes atq; clangentes: et armatus ꝑꝑ'us ibat ante eos: vulgus autẽ reliquũ ſequebatur archã. et buccinis ꝑſonabat. Circuierũtq; ciuitatẽ ſecundo ꝺie ſemel: et reuerſi ſunt in caſtra. Sic fecerũt ſex ꝺiebus. Die aũt ſeptimo diluculo ꝺ ſurgentes: circuierũt urbẽ ſicut ꝺiſpoſitum erat ſepties. Cũq; ſeptimo circuitu clangerẽt buccinis ſacerdotes: ꝺixitq; ıoſue ad omnem iſr̃l'. Vociferamini. Tradidit enĩ vobis ꝺñs ciuitatẽ. Sitq; ciuitas hec anathema. et ꝺ ia que in ea ſunt ꝺño. Sola raab meretrix viuat: cũ vniuerſis que cũ ea in ꝺomo ſunt. Abſcondit enĩ nũcios q̃s ꝺirexımus. Vos autẽ cauete ne de his q̃ ꝓcepta ſunt vobis quippiã ꝺtingatis. et ſitis ꝓuaricationis rei et omnia caſtra iſrahel ſub ꝓcõ ſint atq; turbentur. Quicquid aũt auri aut argenti fuerit et vaſoꝝ eneoꝝ ac ferri ꝺño ꝺ ſecretur repoſitũ in theſauris eius. Igitur omni populo vociferãte et clangentib⁹ tubis. poſtq; in aures multitudinis vox ſonitusq; increpuit muri iſico coꝛruerũt: et aſcendit vnuſquiſq; ꝑ locũ qui ꝺ ꝛa ſe erat. Ceperũq; ciuitatẽ: et interfecerũt omnia q̃ erãt in ea a viro vſq; ad mulierem: ab infante uſq; ad ſenem. Boues q̃q; et oues et aſinos in oze gladij pcuſſerũt. Duobus aũt viris qui explozatozes miſſi fuerãt ꝺixit ıoſue. Ingredimini ꝺomũ mulieris meretricis. et ꝑducite eã et omnia q̃ illius ſunt: ſicut illi iuramento firmaſtis. Ingreſſiq; iuuenes eduxerũt raab et parentes eius: fratres q̃q; eius cunctam ſuppellectilẽ ac cognationẽ illius: et extra caſtra iſrahel manere fecerũt. Vrbem aũt et omnia q̃ inuenta ſunt in ea ſuccenderũt abſq; auro et argẽto et vaſis eneis ac ferro que in eraniũ ꝺñi conſecraũt. Raab vero meretricẽ et ꝺomũ patris eius. et omnia q̃ habebat fecit ıoſue viuere et habitauerunt in medio iſrahel uſq; in ꝑſentẽ ꝺiem: eo q̃ abſcondiſſet nũcios quos miſerat ut explorarent ihericho. In tempoze illo imꝑcatus eſt ıoſue ꝺicẽs. Maledictus vir coꝛã ꝺño: qui ſuſcitauerit et edificauerit ciuitatẽ ihericho. In ꝑmogenito ſuo fundamenta illius iaciat: et in nouiſſimo liberoꝝ ponat poꝛtas eius. Fuit ergo ꝺñs cũ ıoſue: et nomen eius vulgatũ eſt in omni terra. ¶ Ca. vij.

Filij autẽ iſr̃l' ꝓuaricati ſunt mandatũ et vſurpauerũt de anathemate. Nam achan filius charmi filij zabdi filij zare de tribu iuda tulit aliquid de anathemate. Iratuſq; eſt ꝺñs ꝺtra filios iſr̃l'. Cũq; mitteret ıoſue de ihericho viros cõtra hay que eſt iuxta bethauen ad oꝛientalẽ plagã oppidi bethel: ꝺixit eis. Aſcendite: et explozate terrã. qui ꝓcepta cõplentes explozauerũt hay Et reuerſi ꝺixerũt ei. Nõ aſcẽdat omis populus: ſz duo vel tria milia viroꝝ ꝑgãt et deleãt ciuitatẽ. Quare omnis ꝑꝑ's fruſtra vexabitur ꝺtra hoſtes pauciſſimos? Aſcẽderũt ergo tria milia pugnatoꝝ. qui ſtatim terga vertẽtes pcuſſi ſũt a viris urbis hay et coꝛruerũt ex eis triginta et ſex boies. Perſecutiq; ſũt eos aduerſarij de poꝛta uſq; ad ſabarim: et ceciderunt ꝑ ꝓna fugientes. Pertimuitq; coꝛ ꝑꝑ'i: et ad inſtar aque hq̃ factũ eſt. Ioſue vero ſcidit veſtimenta ſua et ꝓnus cecidit in terrã coꝛã archa ꝺomini uſq; ad veſperã: tã ipe q̃q; omnes ſenes iſr̃l'. Miſerũtq; puluerẽ ſup capita ſua: et ꝺixit ıoſue. Heu ꝺñe ꝺeus. Quid voluiſti traducere populũ iſtum ıoꝛdanẽ fluuiũ: ut traderes nos in manus amoꝛrei et ꝑderes? Vtinã ut cepimus manſiſſemus trãs ıoꝛdanẽ. Oꝛ ꝺñe ꝺeus quid ꝺicã: videns iſrahelẽ hoſtibus ſuis terga vertentẽ? Audiẽt chananei et omnes habitatoꝛes terre: et pariter conglobati circũdabunt nos: atq; ꝺelebũt nomẽ noſtrũ de terra. Et q̃d facies magno nomini tuo? ꝺixitq; ꝺominus ad ıoſue. Surge: cur iaces ꝓnus in terra? Peccauit iſr̃l' et ꝓuaricatus eſt pactũ meũ: tulerũtq; de anathemate et furati ſunt. atq; mẽtiti et abſconderunt inter vaſa ſua. Nec potent

ıſrahel ſtare ante hoſtes ſuos: eoſq; fugiet
q; pollutus eſt anathemate. Non ero ultra
vobiſcū: donec deleatis eū qui huius ſcele
ris reus eſt. Surge ſanctifica ppl'm: et dic eis
Sanctificamini in craſtinū. Hec enim dicit
dñs deus iſrl'. Anathema in medio tui eſt
ıſrahel. Nō poteris ſtare coꝝ hoſtibus tuis
donec deleatur ex te qui contamiatus eſt hoc
ſcelere. Accedetiſq; mane ſinguli p tribus
vras: et quācunq; tribū ſors inuenerit. ac-
cedet p cognatōnes ſuas. et cognatio p do
mos. domuſq; per viros: et quicunq; ille in
hoc facinore fuerit deprehenſus: comburet igni
cū omni ſubſtātia ſua: qm̄ p̄uaricatus eſt
pactū dñi et fecit nephas in iſrahel. Surgēs
itaq; ıoſue mane applicauit iſrl' per tribus
ſuas: et inuenta eſt tribus iuda. q̄ cū iuxta
familias ſuas eſſet oblata: inuēta eſt fami
lia zare. Illā quoq; p domos offerēs repe-
rit zabdi: cuius domū in ſingulos diuidens
viros inuenit achan filiū charmi filij zabdi
filij zare de tribu iuda. Et ait ıoſue ad achā
Fili mi da gloriā dño deo iſrl' & confitere: atq;
indica mihi quid feceris ne abſcondas. Re
ſpondit q; achan ıoſue: et dixit ei. Vere ego
peccaui dño deo iſrahel: et ſic et ſic feci. Vi
di enim inter ſpolia palliū coccineū valde
bonū. et ducentos ſiclos argēti. regulamq;
aurī quinquaginta ſiclorū: et concupiſcēs ab
ſtuli et abſcondi in terra intra medium taber
naculi mei: argentūq; foſſa humo operui.
Miſit ergo ıoſue miniſtros: qui currentes
ad tabernaculū illius repererūt cūcta abſcō
dita in eodem loco: et argentū ſimul. Aufe
rentesq; de tentorio tulerunt ea ad ıoſue et
ad omnes filios iſrahel: ꝓpoſuerūtq; ante do
minū. Tollens itaq; ıoſue achan filiū zare
argentūq; et pallium et auream regulā. filios
q;q; et filias eius. boues et aſinos et oues
ip̄mq; tabernaculū et cunctā ſuppellectilē.
et omnis iſrahel cū eo: duxerūt eos ad val
lem achor: vbi dixit ıoſue. Quia turbaſti
nos: exturbet te dñs in die hac. Lapidauit
q; eū omnis iſrahel: et cūcta q̄ illius erant
igne conſumpta ſunt. Congregauerūtq; ſup
eū aceruū magnū lapidū: q̄ p̄manet uſq;
in p̄ſentem diem. Et auerſus eſt furor dñi
ab eis. Vocatūq; eſt nomē loci illius vallis
achor uſq; hodie.

Ca. viij.

DIxit autem dominus ad ıoſue. Ne ti
meas neq; formides. Tolle tecū oēm
multitudinē pugnatorū: et conſurgens aſcen
de in oppidum hay. Ecce tradidi in manū
tuā regem eius et populū: urbēq; et terrā.
Facies q; urbi hay et regi eius: ſicut feciſti
hiericho et regi illius. Predā vero et omnia
animantia diripietis vobis. Pone inſidias
urbi poſt eā. Surrexitq; ıoſue et omīs exer
citus bellatorū cū eo: ut aſcenderēt in hay
Et electa triginta milia virorū fortiū miſit
nocte: p̄cepitq; eis dicens. Ponite inſidias
poſt ciuitatē. Nec longus recedatis: et en
tis omnes parati. Ego aūt et reliqua multi
tudo q̄ mecum eſt aſcendemus ex aduerſo
contra urbē. Cūq; exierint contra nos ſicut ante
fecimus fugiemus: et terga vertemus do-
nec p̄ſequētes ab urbe ꝓtrahātur longius
Putabūt enī nos fugere ſicut p̄us. Nobis
ergo fugientibus et illis p̄ſequentib⁹. conſur
getis de inſidijs et vaſtabitis ciuitatē: tra-
detq; eā dñs deus veſter in manus veſtras
Cūq; ceperitis ſuccendite eam: et ſic omnia
facietis ut iuſſi. Dimiſitq; eos et prexerunt
ad locū inſidiarū: ſederūtq; inter bethel et
hay ad occidentalē plagā urbis hay. Io-
ſue autē nocte illa in medio manſit populi
Surgenſq; diluculo recenſuit ſocios: et aſcē
dit cū ſenioribus in fronte exercitus: valla
tus auxilio pugnatorū. Cumq; veniſſent et
aſcendiſſent ex aduerſo ciuitatis ſteterunt
ad ſeptēntionalē urbis plagā: inter quā et
eos vallis erat media. Quinq; aūt milia vi
ros elegerat. et poſuerat in inſidijs inter be-
thauen et hay ex occidētali parte eiuſdē ci
uitatis: omnis vero reliquus exercitus ad a
quilonē aciem dirigebat: ita vt noviſſimi
multitudinis occidentalē plagā urbis attin
gerent. Abijt ergo ıoſue nocte illa: et ſtetit
in vallis medio. quod cū vidiſſet rex hay
feſtinauit mane: et egreſſus eſt cū omni exer
citu ciuitatis. venitq; aciem contra deſertū:
ignorans q̄ poſt tergū laterent inſidie. Io-
ſue vero et omnis iſrahel ceſſerūt loco: ſimu
lantes metū et fugientes p ſolitudinis viā
At illi vocaferātes parit et ſe mutuo coho
tantes. p̄ſecuti ſunt eos. Cumq; receſſiſſent a

ciuitate: et ne vnus quidē in vrbe hay et
bethel remansisset qui nō psequeretur isrl.
sicut eruperant aperta oppida relinquētes
dixit dñs ad iosue. Leua clipeū q̄ in manu
tua est ɔtra urbē hay: qm̄ tibi tradā eam.
Cunqꝫ eleuasset clipeū ex aduerso ciuitatis
insidie q̄ latebāt surrexerūt ɔfestim: et per-
gentes ad ciuitatē ceperūt: et succenderunt
eā. Viri aūt ciuitatis qui psequebant̄ io-
sue respiciētes ⁊ vidētes fumū vrbis ad ce
lū usqꝫ ɔscendē. nō potuer̄t vltra huc illucqꝫ
diffugere: p̄sertim cū hi qui simulauerant
fugam et tendebāt ad solitudinē: ɔtra pse
quentes fortissime restitissent. Videnscqꝫ io-
sue et omnis israhel ꝙ capta esset ciuitas
et fumus urbis ascenderet. reuersus pcussit
viros hay. Siquidem et illi qui ceperāt et
succenderāt ciuitatē: egressi ex urbe contra
suos medios hostiū ferire ceperūt. Cū ergo
ex utraqꝫ parte aduersarij cederētur. ita vt
nullus de tanta multitudine saluaretur: re-
gem quoqꝫ vrbis hay apprehendere viuen
tē: et obtulerūt iosue. Igit̄ omibus interfe
ctis qui israhelem ad deserta tendentē fue
rant psecuti et in eodē loco gladio corruen
tibus: reuersi filij israhel pcusserūt ciuitatē
Erant aūt qui in eodē die ɔciderant a viro
usqꝫ ad mulierē: duodecim milia hominū
omnes urbis hay. Iosue vero non ɔtraxit
manū quā in sublime porrexat tenēs clipeū
donec interficerent̄ om̄s habitatores hay
Iumenta aūt et predā ciuitatis diuiserūt si
bi filij israhel: sic p̄ceperat dñs iosue. Qui
succendit urbē: et fecit eā tumulū sempiter-
nū. Regem q̊qꝫ eius suspendit in patibulo
usqꝫ ad vesperam et solis occasum: p̄cepitqꝫ
iosue et deposuerūt cadauer eius de cruce
ꝓiecerūtqꝫ in ip̄o introitu ciuitatis cōgesto
sup eū magno aceruo lapidū. qui pmanet
usqꝫ in p̄sentē diē. Tūc edificauit iosue al
tare dño deo israhel in monte hebal: sicut p̄
ceperat moises famulus dñi filijs israhel et
scp̄tū est in volumine legis moisi. altare de
lapidibus impolitis q̊s ferrū non tetigit et
obtulit sup eo olocaustū dño: imolauitqꝫ
pacificas victimas. Et scp̄sit iosue sup la-
pides deuteronomiū legis moisi: q̊d ille di
gesserat corā filijs israhel: Omis aūt ppl̄us
et omnes maiores natu. ducesqꝫ ac iudices
stabant ex utraqꝫ parte arche in ɔspectu sa
cerdotū qui portabāt archā federis dñi vt
aduena ita et indigena. Media pars eorū
iuxta montē garizim et media iuxta mon
tē hebal: sicut p̄ceperat moises famulus do
mini. Et p̄mū quidē benedixit populo isra
hel: post hec legit oīa verba benedictōis et
maledictionis et cūcta q̄ scp̄ta fuerāt in le
gis volumine. Nihil ex his q̄ moises iusse
rat reliquit intactū: sed vniuersa replicauit
corā om̄i multitudine israhel mulierib⁹ ac
puulis et aduenis qui int̄ eos morabant̄.

Ca. ix

Quibus auditis: cuncti reges
trās iordanen qui versabant̄ in mon
tanis ⁊ campestribus et maritimis ac litore
magni maris. hi q̊ꝫ qui habitabāt iuxta li
banū etheus et amorreus chananeus phe-
rezeus et eueus et iebuzeus cōgregati sunt
pariter: ut pugnarent ɔtra iosue et isrl̄ vno
animo eadēqꝫ sn̄ia. At hi qui habitabant
in gabaon. audiētes cūcta q̄ fecerat iosue
iericho et hay: et callide cogitātes tuler̄t si
bi cibaria. saccos veteres asinis imponētes
et utres vinarios scissos atqꝫ ɔsutos. calcia
mentaqꝫ pantiqua q̄ ad iudiciū vetustatis
pitacijs ɔsuta erāt: induti veterib⁹ vestimē
tis: panes q̊ꝫ q̊s portabāt ob viaticū duri
erāt et in frustra cōminuti. Perrexerūtqꝫ ad
iosue q̄ tunc morabat̄ in castris galgale: et
dixer̄t ei atqꝫ sil̄ om̄i israheli. De terra lon
ginqua venimus: pacē vobiscū facere cupi
entes. Responderūtqꝫ viri isrl̄ ad eos: atqꝫ
dixer̄t. ne forte in terra q̄ nobis sorte debe-
tur habitetis: et nō possimus fedus inire vo
biscū. At illi ad iosue: serui inquiunt tui su
mus. quib⁹ iosue ait. Quinā estis vos aut
vñ venistis? R̄nderūt. De terra longinq̄
valde venerūt serui tui in noīe dñi dei tui.
Audiuimus enī famā potētie eius: cūcta q̄
fecit in egipto et duob⁹ regibus amorreorꝫ
qui fuerūt trās iordanē seon regi esebon et
og regi basan q̄ erāt in astaroth: dixerūtqꝫ
nobis seniores ⁊ c m̄s habitatores terre no
stre. Tollite ī manibus cibaria ob longissi-
mā viā: et occurrite eis et dicite. Serui vr̄i
sumus: fedus inite nobiscū. En panes q̄ n̄
egressi sumus de domib⁹ n̄ris. ut veniremus

ad uos callidos sumpsimus: nūc sicci facti
sūt: et vetustate nimia cōminuti. utres vini
nouos impleuimus: nūc rupti sunt et soluti.
vestes et calciamēta q̄bus induimur et q̄
habemus in pedibus ob lōgitudinē lōgio-
ris vie trita sunt: et pene ɔsumpta. Suscepe
rūt igit̄ de cibarijs eoꝝ: et os domini non
* interrogauerunt. Fecitq; iosue cū eis pacē:
et inito federe pollicitus est vt nō occiderē-
tur. Principes q̄q; multitudinis iurauerunt
eis. Post dies aūt tres initi federis audie-
rūt q̄ in vicino habitarēt: et inter eos futu
ri essent. Mouerūtq; castra filij isrl̄: et ve-
nerūt in ciuitates eoꝝ die tertio: q̄rum hec
vocabl̄a sunt: gabaon et caphira ⁊ beroth
et cariathiarim. Et nō ꝑcusserūt eos: eo q̄
iurassent eis principes ml̄titudinis in noīe
dn̄i dei isrl̄. Murmurauit itaq; omne vul-
gus ɔtra p̄ncipes israhel. Qui respōderūt eis.
* Iurauimus eis in noīe dn̄i dei israhel: et id
circo nō possumus eos contingere. Sed hoc
faciemus eis. Reseruētur quidē et viuāt.
ne ɔtra nos ira dn̄i ɔcitet̄ si peierauerimus
sed sic viuāt: ut in vsus vniuerse multitudi
nis ligna cedāt aq̄sq; cōportent. Quibus
hec loquētibus vocauit gabaonitas iosue
et dixit eis. Cur nos decipe fraude volui-
stis. ut diceretis ꝓcul valde habitamus a
vobis cū in medio nr̄i sitis? Itaq; sub ma
ledictōne eritis: et nō deficiet de stirpe ve-
stra ligna cedens aquasq; comportans in
domū dei mei. Qui responderūt. Nūciatū
est nobis seruis tuis q̄ ꝓmisisset dn̄s deus
tuus moisi ſuo suo: vt traderet vobis oēz
terram: et dispderet cunctos habitatores
eius. Timuimus igit̄ valde et ꝓuidimus
animab⁹ nostris vestro terrore cōpulsi: et
hoc ɔsiliū iniuimus. Nūc aūt in manu tua
sumus: qd̄ tibi bonū et rectū videt̄ fac no
bis. Fecit ergo iosue vt dixerat: et liberauit
eos de manib⁹ filioꝝ israhel: vt nō occide-
rēt̄. Decreuitq; in illo die eos esse in mini-
sterio cūcti ꝑpl̄i et altaris dn̄i cedētes ligna
et aq̄s ɔportātes: vsq; in p̄sens tp̄s in lo-
co quē dn̄s elegisset. ¶ Ca. x.

Que cū audissz adonisedech rex ihe-
rusalem. q̄ scilicet cepissz iosue hay
et subuertisset eā (sic enim fecerat ihenco ⁊
regi eius sic fecit hay. et regi illius) et q̄ trās
fugissent gabaonite ad israhel et essent fe-
dēati eoꝝ: timuit valde Vrbs enī magna
erat gabaon et vna ciuitatū regaliū: ⁊ ma
ior oppido hay: oēsq; bellatores eius for-
tissimi. Misit ergo adonisedech rex ihrl̄m
ad oham regē hebron et ad pharam regē
ierimoth: ad iaphie quoq; regē lachis et
ad dabir regē eglon dicēs. Ad me ascēdi
te et ferte p̄sidiū vt expugnemus gabaon:
quare trāsfugerit ad iosue et ad filios isra
hel. Cōgregati igit̄ ascēderūt quinq; reges
amorreoꝝ: rex ihrl̄m. rex hebron. rex iheri-
moth. rex lachis. rex eglon. simul cū exerciti
bus suis. et castrametati sunt circa gaba-
on oppugnātes eā. habitatores aūt gaba
on vrbis obsesse miserūt ad iosue. qui tūc
morabat̄ in castris apud galgalā: et dixe
rūt ei. Ne retrahas manus tuas ab auxilio
seruoꝝ tuoꝝ. Ascēde cito et libera nos: fer-
q; presidiū. Cōuenerūt enī aduersum nos
oēs reges amorreoꝝ: q̄ habitant in mōta
nis. Ascēditq; iosue de galgalis: et omnis
exercitus bellatoꝝ cū eo viri fortissimi. Di-
xitq; dn̄s ad iosue. Ne timeas eos. In ma
nus enī tuas tradidi illos. Nullus enim
ex eis tibi resistere poterit. Irruit itaq; iosue
super eos repente tota nocte: ascendens de
galgalis. Et cōturbauit eos dn̄s a facie is-
rahel: contriuitq; plaga magna in gabaon
ac ꝑsecutus ē eos ꝑ viā ascēsus bethorō:
et ꝑcussit vsq; ad azecha et maceda. Cun
q; fugerent filios isrl̄. et essent in descēsu be
thorō: dn̄s misit sup eos lapides magnos
de celo vsq; ad azecha. Et mortui sunt ml̄
to plures lapidibus grādinis. q̄z quos gla
dio ꝑcusserāt filij isrl̄. Tūc locutus ē iosue
dn̄o in die q̄ tradidit amorreū in ɔspectu
filioꝝ israhel: dixitq; corā eis. Sol contra
gabaon ne mouearis: et luna cōtra vallē
aialon. Steterūtq; sol ⁊ luna: donec vlcisce
retur se gens de inimicis suis. Nōne scriptū
est hoc in libro iustorū? Stetit itaq; sol in *
medio celi: et nō festinauit occūbere spacio
vnius diei. Nō fuit ante et postea tam lō
ga dies obediēte dn̄o voci hominis: et pu
gnāte ꝓ israhel. Reuersusq; ē iosue cū oī
israhel in castra galgale. Fugerāt enī q̄nq;

reges: et se abscōderant in spelunca vrbis
maceda. Nūciatūq; est iosue q̄ inuēti es-
sent q̄nq; reges: latentes in spelunca vrbis
maceda. Qui p̄cepit socijs et ait. Voluite
saxa ingētia ad os spelūce: et ponite viros
industrios q̄ clausos custodiāt. Vos autē
nolite stare: sed p̄seq̄mini hostes: et extre-
mos q̄sq; fugientiū cedite. Ne dimittatis
eos vrbiū suarū intrare p̄sidia: quos tradi
dit dn̄s deus in manus vestras. Cesis ergo
aduersarijs plaga magna et vsq; ad iter-
netionē pene cōsumptis: hi q̄ isrl̄ effugere
potuerunt ingressi sunt ciuitates munitas.
Reuersusq; est om̄is exercitus ad iosue in
maceda. vbi tūc erāt castra: sani et integro
numero. Nullusq; contra filios isrl̄ mutire
ausus est. Precepitq; iosue dicēs. Apite
os spelūce: et p̄ducite ad me q̄nq; reges q̄
in ea latitāt. Fecerūtq; ministri vt sibi fue-
rat imperatū: et adduxerūt ad eū q̄nq; re-
ges de spelūca: regē iherusalē. regē hebron.
regē iherimoth. regem lachis. regē eglon.
Cumq; educti essent ad eū. vocauit om̄es
viros isrl̄: et ait ad principes exercitus qui
secū erāt. Ite et ponite pedes sup colla regū
istoꝝ. Qui cum perrexissent et subiectorū
colla pedib⁹ calcarent: rursum ait ad eos.
Nolite timere. nec paueatis: cō fortamini.
et estote robusti. Sic enim faciet dominus
cūctis hostibus vr̄is aduersum quos di-
micabitis. Percussitq; iosue et iterfecit eos:
atq; suspendit sup quinq; stipites: fuerūtq;
suspensi vsq; ad vesperū. Cūq; occumberet
sol precepit socijs vt deponerēt eos de pati
bulis: q̄ depositos p̄iecerūt in speluncam in
qua latuerāt: et posuerūt sup os eius saxa
ingentia que p̄manēt vsq; in p̄sens. Eodē
die macedam q̄q; cepit iosue et p̄cussit in
ore gladij: regēq; illius interfecit: et om̄es
habitatores eius. Nō dimisit in ea saltem
paruas reliquias. Fecitq; regi maceda. sic
fecerat regi iherico. Trāsiuit cum omni isrl̄
de maceda in lebna. et pugnabat ꝯtra eā:
quam tradidit dominus cū rege suo in ma
nus israhel. Percusseruntq; vrbē in ore gla-
dij: et omnes habitatores eius Nō dimi-
serunt in ea vllas reliquias. Fecerūtq; regi
lebna: sicut fecerāt regi ihericho. De lebna

trāsiuit in lachis cū om̄i isrl̄: et exercitu per
girū disposito oppugnabat eā: tradiditq;
dn̄s lachis in manus filiorum isrl̄. et cepit
eā die altero: atq; p̄cussit in ore gladij. om
nēq; animā q̄ fuerat in ea sicut fecerat leb-
na. Eo tp̄e ascēdit irā rex gazer vt auxilia
re t̄ lachis: quē p̄cussit iosue cū om̄i popu-
lo eius vsq; ad internetionē. Trāsiuitq; de
lachis in eglon: et circundedit atq; expu-
gnauit eā in eadē die: p̄cussitq; in ore gla-
dij om̄es animas q̄ erāt in ea. iuxta om̄ia
q̄ fecerat lachis. Ascendit q̄q; cū omni is-
rahel de eglon in ebron et pugnauit cōtra
eam: cepitq; et p̄cussit in ore gladij: regem
q̄q; eius et omnia oppida regionis illius
vniuersasq; animas q̄ in ea fuerāt cōmo-
rate. Nō reliquit in ea vllas reliquias. Si-
cut fecerat eglon sic fecit et ebron: cūcta q̄
in ea reperit cōsumēs gladio. Inde reuer-
sus in dabir cepit eā atq; vastauit: regem
q̄z eius atq; om̄ia p̄ circuitū oppida p̄cus-
sit in ore gladij. Nō dimisit in ea vllas reli
quias. Sicut fecerat ebrō et lebna et regi-
bus earū sic fecit dabir et regi illius. Percus
sit itaq; iosue omnē terrā montanā et me-
ridianā atq; cāpestrem: et asedoth cū regi-
bus suis. Nō dimisit in ea vllas reliquias:
sed omne quod spirare poterat iterfecit. sic
preceperat ei dn̄s deus israhel: a cadesbar
ne vsq; ad gazam. Omnem terram gosen
vsq; gabaon vniuersosq; reges et regio-
nes eorū vno impetu cepit atq; vastauit.
Dn̄s enī deus isrl̄ pugnauit p̄ eo. Reuer-
susq; est cū om̄i isrl̄ ad locū castroꝝ in gal
gala. Ca. xi.

Que cū audissz ia-
bin rex asor misit ad iobab regem
madon. ⁊ ad regē semerō atq; ad regē ac-
saph: ad reges q̄z acq̄lonis q̄ habitabāt i
mōtanis. et in planicie cōtra meridiē cene-
roth: i cāpestrib⁹ q̄z et regionib⁹ dor iuxta
mare: chananeū q̄z ab oriēte et occidēte. ⁊
amorreū atq; etheū ac pherezeū et ihebu-
seum in mōtanis: eueū q̄z q̄ habitabat ad
radices hermon in terra masphe. Egressiq;
sunt om̄es cū turmis suis: populus multus
nimis sicut arena que est in littore maris:
equi quoq; et currus immēse multitudinis.
Conuenerūtq; omnes reges isti in vnū ad

aquas meron : vt pugnarēt cōtra ıſrahel.
Dixitq; dñs ad ıoſue·Ne timeaſ eos· Craſ
enī hac eadē hora ego tradā omnes ıſtos
vulnerādos in cōſpectu ıſrahel· Equos eo-
rū ſubneruabıs:et currus ıgne combureſ.
Venitq; ıoſue et omnis exercitus eius cū
eo aduerſus illos ad aq̄s meron ſubito·ir
ruerunt ſuper eos: tradiditq; illos dñs in
manus ıſrahel· Qui pcuſſerūt eos et perſe
cuti ſunt vſq; ad ſydonem magnā et aq̄ſ
maſſerephot: campūq; maſphe qui eſt ad
orientalē illius partē·Itaq; pcuſſit omnes
vt nullas dimitteret ex eis reliquiaſ· Fecit-
q; ſicut p̄cepat ei dñs·Equos eorū ſubner
uauit:currusq; combuſſit ıgni· Reuerſuſq;
ſtatim cepit aſor:et regē eius percuſſit gla-
dio· Aſor enī anti quitus inter oīa regna
hec p̄ncipatū tenebat· Percuſſitq; oīes a-
nimas que ibidē morabātur· Non dimiſit
in ea vllas reliquias ſ3 vſq; ad interneцio-
nē vniuerſa uaſtauit:ipſamq; vrbē pemit
incendio·et oīes p circuitū ciuitates. Re-
ges quoq; eaꝝ cepit pcuſſit atq; deleuit:ſi
cut p̄cepat ei moyſes famulus dñi Abſq;
vrbibus que erant in collibus et in tumu
lis ſite ceteras ſuccēdit ıſrahel:unā tantum
aſor munitiſſimā flāma cōſumpſit· Omnē
q; p̄edā ıſtarū vrbiū ac tumēta diuiſerūt
filii filij ıſrahel:cunctis hōibus interfectiſ.
Sicut p̄cepat dñs moſi ſeruo ſuo:ita p̄ce-
pit moyſes ıoſue:et ille vniuerſa cōpleuit.
Nō p̄terijt de vniuerſis mādatis:nec vnū
q̄dē verbum q̄d iuſſerat dñs moſi·Cepit
itaq; ıoſue omnē terrā mōtanā et meridia
nā· terrāq; goſen et planiciē·et occidētalē
plagā montēq; ıſrahel et cāpeſtria eius·et
partem mōtis que aſcendit ſeir vſq; baal-
gath p planiciem libani ſubter mōtem her
mon:omnes reges eoꝝ cepit pcuſſit et oc-
cidit· Multo tēpore pugnauit ıoſue contra
reges ıſtos· Nō fuit ciuitaſ que ſe nō trade
ret filijs ıſrahel:p̄eter eueū qui habitabat
in gabaon·Oīes enim bellādo cepit·Do
mini enim ſentētia fuerat:vt indurarentur
corda eoꝝ·et pugnarēt cōtra ıſrahel·et ca
derēt·et nō mererent vllam clementiam:ac
perirent ſicut p̄ceperat dominus moſi·In
tēpore illo uenit ıoſue et interfecit enachim
de montanis ebron et dabir et anab· et de
o mni monte iuda et ıſrahel:vrbeſq; eorū
deleuit·Nō reliquit vllū de ſtirpe enachim
in terra filiorꝝ ıſrael:abſq; ciuitatib⁹ gaza
et geth et azoto·in q̄bus ſolū relicti ſunt·
Cepit ergo ıoſue oēm terram ſicut locutus
eſt dñs ad moyſen:et tradidit eā in poſſeſ-
ſionē filijs ıſrahel ſecundū partes et tribus
ſuas:quieuitq; terra a p̄elijs· Hi ſunt re-
ges quos pcuſſerunt filij ıſrahel·et poſſede-
rūt terrā eoꝝ trāſ ıordanē ad ſolis ortum·
a torrēte arnon vſq; ad montē hermon:et
omnē orientalē plagā que reſpicit ſolitudi
nē· Seon rex amorreorū qui habitauit in
eſebon dñatus eſt ab aroer que ſita eſt ſup
ripā torrētis arnon:et medie ptis in valle
dimidieq; galaad vſq; ad torrentē iaboc·
q̄ eſt terminus filiorꝝ amon:et a ſolitudie
vſq; ad mare ceneroth cōtra orientē·et vſ
q; ad mare deſerti q̄d eſt mare ſalſiſſimū:
ad orientalē plagā p viam q̄ ducit bethſi-
moth et ab auſtrali pte que ſubiacet aſe-
dothphaſga terminus og regis baſan de re
liquijs raphaim q̄ habitauit in aſtaroth et
in edrai:et dñatus eſt in mōte hermō et in
ſalecha atq; in vniuerſa baſan vſq; ad ter
mīos geſſuri et machati et dimidie ptis ga
laad termīos ſeon regis eſebon· Moyſes fa
mulus dñi et filij ıſrl̄ pcuſſerunt eos:tradi
ditq; terrā eoꝝ moyſes in poſſeſſionē rube-
nitis et gaditis et dimidie tribui manaſſe

Hi ſunt reges terre q̄s pcuſſit Ca·xij·
ioſue et filij ıſrl̄ trās ıordanen ad oc-
cidentalē plagā a baalgad in campo libani
vſq; ad mōtē libani:cuius pars aſcēdit in
ſeir· Tradiditq; eā ioſue in poſſeſſionē tri-
bubus ıſrahel ſingulis ptes ſuas·tā in mō
tanis q̄ in planis atq; cāpeſtribus. In aſe-
roth et in ſolitudie ac in meridie·et heus fu
it et amorreus chananeus et phereſeus eue
us ihebuſeus· Rex iericho vnus· Rex hay
q̄ ē ex latere bethel vnus· Rex ihrl̄m vnus·
Rex ebrō vnus· Rex ihermoth vn⁹· Rex
lachis vnus· Rex eglon vnus· Rex gazer
vnus· Rex dabir vnus· Rex gader vnus·
·Rex herma vnus· Rex hareth vnus· Rex
lebna vn⁹· Rex odollā vnus· Rex mace
da vn⁹· Rex bethel vnus· Rex tapna vn⁹·

Rex ofer vnus. Rex affec vnus. Rex saro
vnus. Rex madan vnus. Rex afor vnus.
Rex sameron vnus. Rex acsaph vnus.
Rex thenach vnus. Rex maggedo vnus.
Rex cedes vnus. Rex iachanen carmeli
vnus. Rex dor et puincie dor vnus. Rex
gentiū galgal vnus. Rex thersa vnus. Oēs
simul reges triginta vnus.

¶ Ca. xiij.

Iosue vero senex puectoq; etatis erat: et dixit dñs ad
eū. Senuisti et lōgeuus es. terraq; latissima
derelicta est. q; necdū forte diuisa est: et
oēs videlicet galilea philistiim et vniuer
si gessuri a fluuio turbido q; irrigat egyptū.
vsq; ad terminos accaron cōtra aq̄lonē:
terra chanaan q; i q;nq; regulos philistiim
diuidit. gazeos et azotios ascalonitas ge
theos et accaronitas. Ad meridiē vero sunt
euei oēs terra chanaan et maara sido-
nior vsq; afeca. et terminos amorrei eius-
q; cōfinia: libani q;q; regio cōtra orientem
abaalgad sub mōte hermon donec ingre-
diaris emath. omniū q; habitabāt in mōte
a libano vsq; ad aquas masserephot boni
uersiq; sidonij. Ego sum q; delebo eos a fa-
cie filior israhel. Veniat ergo in partē here
ditatis isrl sicut pcepi tibi. Et nunc diuide
terrā in possessionē noue tribubus et dimi
die tribui manasse: cū qua ruben et gad pos
sederunt terrā quam tradidit eis moyses
famulus dñi. trans fluēta iordanis ad ori
entalē plagam ab aroer que sita est in ripa
torrentis arnon. et in vallis medio: vniuer
saq; cāpestria medaba vsq; dibon. et cun-
ctas ciuitates seon regis amorrei. q; regna
uit in esebon vsq; ad terminos filiorū am-
mon: et galaad a d terminū gessuri et ma-
chati et omnē montē hermon et vniuersā
basan vsq; salecha. oēm regnū og in basan
q; regnauit in astaroth et edrai. ipse fuit de
reliquijs raphaim: percussitq; eos moises
atq; deleuit. Noluerūtq; disperdere filij isrl
gessuri et machati: et habitauerūt in medio
isrl vsq; in presentē diē. Tribui aūt leui nō
dedit possessionem: sz sacrificia et victime
dñi dei isrl ipsa est eius hereditas: sic locu-
tus est illi. Dedit ergo moyses possessionē
tribui filiorū ruben iuxta cognationes suas.
Fuitq; terminus eorū ab aroer q; sita est in
ripa torrentis arnon. et in valle eiusdē tor-
rētis media. vniuersam planiciem q; ducit
medaba et esebon. cunctos siq; viculos earū
q; sunt in cāpestribus: dibon q;q; et abamoth
baal et oppidū baalmaon et gessa et cedi
moth et mephaet. et cariathaim et sabama
et sarathasar. in mōte cōuallis bethfogor
et asedothphasga et bethasimoth oēs
vrbes cāpestres. vniuersaq; regna seon re-
gis amorrei. q; regnauit in esebon. quē per-
cussit moyses cū principibus madian eueū
et recen et sur et vr et rebee duces seon ha-
bitatores terre: et balaam filiū beor ariolū
occiderūt filij isrl gladio cū ceteris interfe-
ctis: factusq; est terminus filiorū ruben ior
danis fluuius. Hec est possessio rubenitarū
per cognatōes suas vrbiū et viculorū. Dedit
q; moyses tribui gad et filijs eius per cogna
tiones suas possessionē: cuius hec diuisio ē.
Terminus gazer et omnes ciuitates gala-
ad et dimidiā partē terre filiorū ammon.
vsq; ad aroer q; est cōtra rabba. et ab ese-
bon vsq; ad ramoth. masphe et bethanim
et a manaim vsq; ad terminos dabir. In
valle q;q; betharā et bethnemra et soccoth
et saphon reliquam partē regni seon regis
esebon. Huius q; finis iordanis ē vsq; ad
extremā partē maris chenereth trās iorda
nen ad orientalē plagā. Hec est possessio
filiorū gad per familias suas et ciuitates et
ville earū. Deditq; dimidie tribui manas
se filijsq; eius iuxta cognatōes suas possess-
sionem: cuius hoc principiū est. A manaim
vniuersam basan et cūcta regna og regis
basan. oēm vicos iair q; sunt in basan
sexaginta oppida. et dimidiā partē gala-
ad et astaroth et edrai vrbes regni og i ba
san. filijs machir filij manasse dimidie par
ti filiorum machir iuxta cognatōnes suas.
Hāc possessionē diuisit moyses in cāpestri
bus moab trās iordanen iuxta iherico ad
orientalē plagam. Tribui aūt leui nō dedit
possessionē: qm̄ dñs deus isrl ipe est posses
sio eius vt locutus est illi.

¶ Ca. xiiij.

Hoc est q̄ possederūt filij isrl in terra
chanaan. quā dederūt eis eleazar sacerdos
et iosue filius nun. et principes familiarum
per tribus isrl: sorte omnia diuidentes sicut

p̄cepat dn̄s in manu moisi nouē tribub⁹
et dimidie tribui. Duab⁹ enī tribubus ⁊
dimidie dederat moises trās iordanen pos
sessionē absq; leuitis. q̄ nihil terre accepe-
rūt inter fratres suos: sz in eoꝝ successerant
locū filij ioseph. in duas diuisi tribus ma
nasse et effraim. Nec acceperūt leuite aliā
in terra ptē nisi vrbes ad habitandū. et sub
urbana earū ad alenda iumēta et pecora
sua. Sicut p̄ceperat ei dn̄s moisi. ita fecerūt
filij israhel et diuiserūt terrā. Accesserūt ita
q; filij iuda ad iosue in galgala: locutusq;
est ad eū caleph filius iephone cenezeus.
Nosti q̄d locutus sit dn̄s ad moisen homi
nē dei de me et te in cades barne. Quadra-
ginta ānoꝝ erā qn̄ misit me moises famu
lus dn̄i de cades barne vt cōsiderarē terrā:
nūciauiq; ei qd̄ mihi verū videbatur. Fra-
tres aūt mei q̄ ascēderāt mecū dissoluerūt
cor ppl'i: et nihil ominus ego secutus sum
dn̄m deū meū. Iurauitq; moises in die illo
dicēs. Terra quā calcauit pes tuus erit pos
sessio tua et filioꝝ tuoꝝ in eternū: qr secu-
tus es dn̄m deū tuū. Cōcessit ergo dn̄s vi-
tā mihi sicut pollicitus est vsq; in p̄sentē di
em. Quadraginta et q̄nq; āni sunt ex quo
locutus est dn̄s verbū istud ad moisen. qn̄
ambulabat israel p solitudinē: hodie octo
ginta q̄nq; annoꝝ sum sic valēs. vt eo va
lebā tēpore. qn̄ ad explorādū missus sum:
illius in me tēporis fortitudo vsq; hodie
p̄seuerat. tā ad bellandū q̄ ad gradiēdū.
Da ergo mihi montē istū quē pollicitus ē
dn̄s te quoq; audiente: in q̄ enachim sunt
et vrbes magne ac munite: si forte sit dn̄s
mecū et potuero delere eos: sicut p̄misit mi
hi. Bn̄dixitq; ei iosue. et tradidit ei ebron
in possessionē: atq; ex eo fuit ebron caleph
filio iephone cenezeo vsq; in p̄ntē diē: qr
secutus est dn̄m deū israhel. Nomē ebron
antea vocabat̄ cariatharbe. Adam maxi-
mus ibi inter enachim situs est: et terra ces
sauit a prelijs.

Ca. xv.

Igitur sors filioꝝ iude p cognatōes suas
ista fuit: a termino edom vsq; ad desertū
syn contra meridiē. et vsq; ad extremam
ptē australis plage. Iniciū eius a summi-
tate maris salsissimi. et a lingua eius q̄ re
spicit meridiē: egrediturq; cōtra ascēsum
scorpionis et ptrāsit in syna ascēditq; in
cades barne. et puenit in esrom. ascendēs
ad arā et circuiēs cariathaa atq; īde ptrā
siēs in asemona. et pueniens ad torrentē
egipti: erūtq; termini eius mare magnum
Hic erit finis meridiane plage. Ab oriēte
vero erit initiū maris salsissimū vsq; ad ex
trema iordanis. et ea q̄ respiciūt ad aq̄lo
nē a lingua maris vsq; ad eūdem iordanis
fluuiū: Ascēditq; terminus in bethagla: ⁊
transit ab aq̄lone in betharaba. ascendens
ad lapidē boem filij ruben. et tendens vsq;
ad terminos debera. de valle achor ɔtra a-
quilonē respiciēs galgala. q̄ est ex aduer
so ascēsionis adommim ab australi par-
te torrētis. trāsitq; aq̄s q̄ vocant̄ fōs solis.
et erūt exitus eius ad fontē rogel. ascēdit-
q; per cōuallē filij ennon ex latere iebusei
ad meridiē. hec est ierusalem: et inde se eri
gēs ad verticē mōtis q̄ est ɔtra iehennon
ad occidētē in summitate vallis raphaim
cōtra aquilonē: ptrāsitq; a vertice mōtis
vsq; ad fontē aque nepthoa. et puenit vs
q; ad vicos mōtis ephron: inclinaturq; in
bala q̄ est cariathiarim. id est vrbs silua-
rū: et circuit de bala contra occidentē vsq;
ad montē seir. trāsitq; iuxta latus montis
iarim ad aquilonē in cheslon et descēdit
in bethsames. trāsitq; in thamna et puenit
cōtra aquilonē ptis accaron ex latere: in
clinaturq; secrona et trāsit montē baala. p
uenitq; in gebneel: et magni maris cōtra
occidentē fine ɔcludit̄. Hi sunt termini fili
oꝝ iuda p circuitū in cogitatōib⁹ suis. Ca
leph vero filio iephone dedit ptē in medio
filioꝝ iuda sicut precepat ei dn̄s cariathar
be patris enach ipsa est ebron: deleuitq; ex
ea caleph tres filios enach. sesai et haymā
et tholmai de stirpe enach: atq; inde cōscē-
dens venit ad habitatores dabir q̄ prius
vocabat̄ cariathsepher. id est ciuitas lr̄arū.
Dixitq; caleph. Qui pcusserit cariatsepher
et cepit eam: dabo ei axam filiā meā vxo-
rem. Cepitq; eā othonihel filius cenez fra-
ter caleph iunior deditq; ei axam filiā suā
vxorē. Qui cū pgerēt siml' suasit ei vir ei⁹
vt peteret a patre suo agrū. suspirauitq; vt

sedebat in asino. Cui caleph q̄d habes inquit. At illa respondit. Da mihi benedictionem. Terram australē et arētem dedisti mihi: iūge et irriguā. Dedit itaq; ei caleph irriguum superius et inferius. Hec est possessio tribus filiorꝝ iuda ꝑ cognatōes suas: erātq; ciuitates ab extremis partibus filiorꝝ iuda iuxta terminos edom a meridie. cabsee. eder et iagur et cina et dimona et adada et cedes et asor et iethan zif et telē et baloth asor noua et carioth iesrom hec est assoromā same et meloda et aser gadda et assemoth et bethfelet et aser sual ⁊ ber sabee et baziothia et abala et hum esem et heltholad et exul et zarma et sicelech et medemena et sensenna lebaoth et selim et ahem rēmon: om̄es ciuitates vigintinouē et ville earū. In cāpestrib⁹ vero estaol et sarea et asena et azone ⁊ enganim ⁊ taphua et enaim et ierimoth et adulam socho et azecha et sarim et adytaym et gedera et giderothaym: vrbes quatuordecim. et ville earū. Sanan et adasa et magdalgad deleā et masepha et iectel lachis et baschat et eglon tebbon et leemas ⁊ cethis ⁊ gideroth et bethdagon et neama et maceda: ciuitates sedecim et ville earum. Labana et ether et asan iepta ⁊ iesna et nesib ⁊ ceyla ⁊ achzib ⁊ maresa: ciuitates nouē ⁊ ville earū. Accarō cū vicis ⁊ villulis suis. Ab accaron vsq; ad mare. oīa q̄ v̄gūt ad azotū et viculos eius. Azotus cū vicis ⁊ villulis suis. gasa cū vicis ⁊ villulis suis vsq; ad torrentē egipti. et mare magnū terminus eius et ī mōte samir et iecther ⁊ socchoth ⁊ edēna cariathsenna hec ē dabir: anab et histemo ⁊ anym gosen et olō et gylo: ciuitates vndecī et ville earū. Arab et roma et esaan et ianum et bethafua et afeca athmatha et chariatharbe hec ē ebrō et sior ciuitates nouē et ville earū. Maon et chermel ⁊ ziph et loche iesrahel et iucadam et zanoe accaym gabaa et thamna: ciuitates decē ⁊ ville earū. Alud et betsor ⁊ ihedor mareth et bethamoth ⁊ helthecen: ciuitates sex ⁊ ville earū. Cariathbaal hec est chariathiarim urbs siluarū ⁊ arebba: ciuitates due ⁊ ville earū. In deſto betharaba meddyn ⁊ sacha et nebsan: ciuitates salis ⁊ engaddi ciuitates sex ⁊ ville earū. Fiūt simul cētū q̄ndecī Iebuseū aūt habitatorē ihrl'm nō potuerūt filij iuda delere: habitauitq; iebuseus cū filijs iuda ī ihrl'm vsq; ī p̄ntē diē. ¶ Ca xvj.

Cecidit q̄ꝫ sors filiorꝝ ioseph ab iordane ꝯtra ihericho. ⁊ aquas eius ab oriēte solitudo que ascēdit de ihericho ad montē bethel. et egredit̄ de bethel lusam: trāsitq; terminū archiatharoth. et descēdit ad occidentē iuxta terminū iefleti. usq; ad terminos bethorō inferioris et gazer: finiūturq; regiones eius mari magno: possederūtq; filij ioseph manasses et ephraim. Et factus ē terminus filiorꝝ ephraim ꝑ cognatōes suas: et possessio eorꝝ ꝯtra orientē atharoth addur vsq; bethorō superiorē: egrediūturq; ꝯfinia ī mare. Machmetath v̄o acquilonē respicit et circuit terminos cōtra orientē in thanatselo: et ꝑtrāsit a torrēte ianoe. descēditq; de ianoe in atharoth et noaratha. et ꝑuenit in ihericho: egredit̄q; ad iordanen de taphua. ꝑtrāsitq; cōtra mare in vallem harundineti: suntq; egressus eius in mare salsissimum. Hec est possessio tribus filiorꝝ ephraim ꝑ familias suas: vrbes q̄ separate sunt filijs ephraim in medio possessionis filiorꝝ manasse et ville earū. Et nō interfecerūt filij ephraim chananeū qui habitabat in gazer: habitauitq; chananeus in medio ephraim vsq; in diem hanc tributarius.

Cecidit at̄ sors tribui manasse. ipe enī ē p̄mogenitus ioseph: machir p̄mogenito manasse p̄ri galaad q̄ fuit vir pugnator: habuitq; possessionē galaad et basan et reliquis filiorū manasse iuxta familias suas. filijs abyezer et filijs helech et filijs hesrihel et filijs sichen et filijs epher et filijs semida. Isti sunt filij manasse filij ioseph: mares ꝑ cognatōes suas. Salphaat vero filio epher filij galaad filij machir filij manasse nō erāt filij sed sole filie: q̄rū ista sunt noīa: mahala ⁊ noha et egla et melcha et tersa. Venerūtq; in conspectu eleazari sacerdotis et iosue filij num et p̄ncipū dicētes: dn̄s p̄cepit ꝑ manū moysi vt daret̄ nobis possessio ī medio fratrū nr̄orꝝ. Deditq; iuxta imperiū domini possessionē ¶ Ca. xvij.

in medio fratrū patris eaꝝ: et ceciderūt fu
niculi manasse decē absq; terra galaad et
basan trās iordanen. Filie enim manasse
possederūt hereditatē in medio filioꝝ eius.
Terra autē galaad cecidit in sortē filiorū
manasse qui reliqui erāt. Fuitq; terminus
manasse ab aser machinata q̄ respicit sy-
chem: et egreditur ad dextrā iuxta habitato
res fontis taphue. Etenī in sorte manasse
ceciderat terra taphue: que est iuxta termi
nos manasse filiorum ephraim. Descēdit-
q; terminus vallis harūdineti in meridiem
torrētis ciuitatū ephraim: q̄ in medio sunt
vrbiū manasse. Terminus manasse ab aq̄
lone torrentis et exitus eius pergit ad ma-
re: ita vt possessio ephraim sit ab austro et
ab aq̄lone manasse. et vtrāq; claudat ma
re: et ꝯiūgantur sibi in tribu aser ab aqui-
lone et in tribu ysachar ab oriēte. Fuitq;
hēditas manasse in ysachar et in aser. ber-
san et viculi eius. et iebbaan cū viculis su-
is: et habitatores dor cū oppidis suis: ha
bitatores q̄ꝫ endor cū viculis suis: similr-
q; habitatores thenach cū viculis suis. et
habitatores mageddo cū viculis suis. et
tertia ps vrbis nophech. Nec potuerūt filij
manasse has ciuitates subuertē: sed cepit
chananeus habitare ī terra sua. Postq̄ aūt
conualuerūt filij israhel subiecerūt chana-
neos. et fecerūt sibi tributarios: nec interfe
cerūt eos. Locutiq; sunt filij ioseph ad iosue
et dixerūt. Quare dedisti mihi terrā in pos
sessionem sortis et funiculi vnius: cū sim tā
te mltitudinis et bn̄dixerit mihi dn̄s. Ad
quos iosue ait. Si ppl'us multus es ascēde
in siluam et succide tibi spacia in terra phe
rezei et raphaim q2 āgusta ē tibi possessio
montis ephraim. Cui rn̄derūt filij ioseph.
Non poterimus ad mōtana conscendere.
cū ferreis curribus vtantur chananei q̄ habi
tant in terra cāpestri: ī qua siti sunt bersan
cū viculis suis et iezrahel mediā possidens
vallē. Dixitq; iosue ad domū ioseph et e-
phraim et manasse. Populus multus es et
magne fortitudinis. nō habes sortē vnā sꝫ
trāsibis ad montem et succides tibi atq;
purgabis ad habitandū spacia: et poteris
vltra ꝓcedere cū ubuertens chananeum
quē dicis ferreos hr̄e currus et eē fortissimū.

Congregati sunt oēs ¶ Ca. xviij.
Cil ij israhel in sylo. ibiq; fixerūt taber
naculum testimonij: et fuit eis terra subie-
cta. Remāserāt aūt filioꝝ israhel septē tri
bus. q̄ necdū acceperāt possessiones suas.
Ad q̄s iosue ait. Vsq; quo marcetis igna
uia. et nō ītratis ad possidendā terrā: quā
dn̄s deus patrū vr̄oꝝ dedit vobis? Eligite
de singulis tribubus ternos viros vt mittā
eos et pergant atq; circueant terrā. et descri-
bāt eā iuxta terminū vniuscuiusq; multitu
dinis: referātq; ad me quod descripserint.
Diuidite vobis terrā in septē ptes. Iudas
sit in terminis suis ab australi plaga. et do
mus ioseph ab aquilone: mediā īter hos
terrā in septē partes describite: et huc veni
etis ad me. vt corā dn̄o deo vestro mittā
vobis hic sortē: q2 nō est inter vos pars le
uitaꝝ: sꝫ sacerdotiū dn̄i ē eoꝝ hereditas.
Gad aūt et ruben et dimidia trib⁹ manas
se iā acceperāt possessiones suas. trās ior-
danē ad oriētalē plagā: q̄s dedit eis moi
ses famulus dn̄i. Cūq; īsurrexissent viri vt
pergerēt ad describendum terrā: p̄cepit eis
iosue dicens. Circuite terrā et describite eā.
ac reuertimini ad me vt hic corā dn̄o deo
vr̄o in sylo mittā vobis sortē. Itaq; ꝑrexe
rūt et lustrātes eā in septē ptes diuiserunt.
scribētes in volumine: reuersiq; sunt ad io-
sue in castra sylo. Qui misit sortes coram
dn̄o in sylo: diuisitq; terrā filijs isrl' ī septē
partes. Et ascēdit sors p̄ma filioꝝ benia-
min per familias suas. vt possiderent terrā
inter filios iuda et filios ioseph. Fuitq; ter
minus eoꝝ contra aquilonē. a iordane p-
gens iuxta latus iericho septētrionalis pla
ge. et inde contra occidētem ad montana
conscendens et perueniens ad solitudinem
bethauen. atq; ꝑtransiens iuxta lusam ad
meridiē ipsa est bethel: descenditq; in atha
roth addarim montē qui est ad meridiē
bethoron inferioris: et inclinatur circuiens
contra mare ad meridiē montis qui respi
cit bethoron cōtra affricū. Suntq; exitus e-
ius in cariathbaal. que vocatur et cariathia
rim vrbē filioꝝ iuda. Hec est plaga ꝯtra
mare ad occidentē. A meridie aūt ex ꝑte

cariathiarim egreditur terminus contra mare
et peruenit usque ad fontem aquarum nepthoa.
Descenditque in partem montis qui respicit vallem
filiorum ennon. et est contra septentrionalem plagam
in extrema parte vallis raphaim: descendit-
que in iehennon id est vallis ennon iuxta latus
iebusei ad austrum. et peruenit ad fontem rogel.
transiens ad acquilonem. et egrediens ad ense-
mes id est fontem solis: et pertransit adusque tu-
mulos qui sunt e regione ascensus adommin:
descenditque ad habenboen id est lapidem boen
filij ruben. et pertransit ex latere acquilonis
ad campestria: descenditque in planiciem et pter-
greditur contra acquilonem bethagla: suntque
exitus eius contra linguam maris salsissimi ab
acquilone in fine iordanis. ad australem pla
gam qui est terminus illius ab oriente. Hec est
possessio filiorum beniamin per terminos suos
in circuitu et familias suas. Fuerunque ciuita
tes eius iericho et bethagla et vallis casis be
tharaba et samaraim et bethel et auim et
affara et offora villa hemona et offui et
gabee: ciuitates duodecim et ville earum.
Gabaon et rama et beroth et mesphe capha
ra et amosa et recem iarephel et tharela et
sela heleph et iebus que est ihrl'm. gabaad
et cariath: ciuitates quatuordecim et ville earum.
Fiunt omnes ciuitates vigintisex. Hec est posses-
sio filiorum beniamin iuxta familias suas.

Ca xix.

Et egressa est sors secunda filio-
rum simeon per cognationes suas: fuitque he
reditas eorum in medio possessionis filiorum
iuda bersabee et sabee et molada et asersua
baala et asem et betholad bethularma et si-
celeg et beth et marchaboth et asersua et beth-
lepaboth et sarohem: ciuitates tredecim et
ville earum. Ayn et remon et athar et asan:
ciuitates quatuor et ville earum Omnes viculi per
circuitum vrbium istarum usque ad balaad berca
meth contra australem plagam. Fureuntque omnes
ciuitates decem et septem. Hec est hereditas fili
orum simeon iuxta possessiones suas in posses
sione et funiculo filiorum iuda. quia maior erat:
et idcirco filij simeon possederunt in medio he
reditatis eius. Ceciditque sors tertia filiorum
zabulon per cognationes suas: et factus est ter
minus possessionis filiorum zabulon usque sa-
rith. Ascenditque de mari et medalaa. et per-
uenit in debbaseth usque ad torrentem qui est con-
tra ieconnam. et reuertitur de sarith contra orien-
tem in finem sicelech tabor et egreditur ad da-
bereth: ascenditque contra iasie. et inde pertransit
usque ad orientalem plagam gethefer et tha-
chasm. et egreditur in remon amphar et noa.
et circuit ad acquilonem et nathon. Suntque
egressus eius vallis ieptahel et cathetheth
naalol et sermon et iedaba et bethleem: ci-
uitates duodecim et ville earum. Hec est here
ditas tribus filiorum zabulon per cognationes
suas: vrbes et viculi earum. Ysachar egressa
est sors quarta per cognationes suas: fuitque
eius hereditas iezrahel et casaloth et sunen
et aphraim et senon et naarath et rabboth
et cesien haemes et rameth et enganni et
henadda et bethfeses: et peruenit terminus
eius usque thabor et seesima et bethsemes.
erantque exitus eius iordanis ciuitates sedecim
et ville earum. Hec est possessio filiorum ysa-
char per cognationes suas vrbes et viculi earum.
Ceciditque sors quinta tribui filiorum aser per co-
gnationes suas: fuitque terminus eorum alchat
et cali et bethen et axab et elmeletet ama-
ad et messal. et peruenit usque ad carmelum ma
ris et syor et labanath: ac reuertitur contra ori
entem bethdagon. et pertransit usque zabulon et
vallem ieptael contra acquilonem in bethemeth
et neiel: egrediturque ad leuam cabul et acran
et roob et amon et chana usque ad sydonem
magnam: reuertiturque in orna usque ad ciuita
tem munitissimam tyrum et usque osam: erunque
exitus eius in mare de funiculo acziba et am-
ma et afeg et roob: ciuitates vigintidue et
ville earum. Hec est possessio filiorum aser per co-
gnationes suas: vrbesque et viculi earum. Fili-
orum neptalim sexta pars cecidit per familias
suas: et cepit terminus de beleb et helon san-
nanim et adami que est neceb et iebnahel us
que lecun. et egressus eorum usque ad iordanen:
reuertiturque terminus contra occidentem et aza-
uoth thabor. atque inde egreditur in vcuca et
pertransit in zabulon contra meridiem et in aser con-
tra occidentem. et in iuda ad iordanen contra
ortum solis ciuitates munitissime: assedim ser
et ammad et rechat et cenereth et edema et
arama asor et cedes et edrai nasor et ieron et
magdihel horez et bethanath et bethsemes:

ciuitates decē et nouē et ville eaꝝ. Hec ē
possessio tribus filiorꝝ neptalim p cognati
ones suas. vrbes et viculi eaꝝ. Tribui fili
orū dan per familias suas egressa est sors
septima: et fuit terminus possessionis eius
saraa et hestaol et hair. semes id est ciui-
tas solis: lesebin et abialōnet iethela helō
et thēnaꝫ achzon helcheten iebton et ba-
aladiud et bane et barach et iethzēmon
atqꝫ iherconꝫ et arechō. cū termino q̄ respi-
cit ioppen et ipso fine ocludit. Ascēderūtqꝫ
filij dan et pugnauerūt otra lesen. ceperūtqꝫ
eā. et percusserūt eā in ore gladij. et posside-
rūt et habitauerūt i ea: vocātes nomē eius
lesen dan ex noie dan patris suī. Hec ē pos
sessio tribus filiorꝝ dan p cognationes su
as: vrbes et viculi eaꝝ. Cumqꝫ complesset
sorte terrā diuidere singulis p tribus suas:
dederūt filij isrl possessionē iosue filio nun i
medio suī iuxta p̄ceptū dñi. vrbem quam
postulauit thamnatsara in mōte ephraim.
Et edificauit ciuitatem: habitauitqꝫ in ea.
He sunt possessiones quas sorte diuiserūt
eleazar sacerdos et iosue filius nun et prin
cipes familiaꝝ ac tribuū filiorū israhel in
sylo: coram dño ad ostiū tabernacli testimo
nij: partitiqꝫ sunt terrā.

Ca. xx.

Tlocutus ē dñs ad iosue dicēs. Lo
quere filijs israhel et dic eis. Separate ur-
bes fugitiuorū. de q̄b locutus sum ad vos
per manū moysi: vt confugiat ad eas qui-
cunqꝫ animā percussent nescius. et possit eua
dere ultorē sanguinis. cū
ad vnā harum confugerit ciuitatū: stabitqꝫ
ante portam ciuitatis. et loquet seniorib⁹
urbis illius. ea q̄ se comprobēt innocentē:
ficqꝫ suscipiēt eum. et dabūt ei locū ad ha-
bitandū. Cumqꝫ ultor sanguinis eum fuerit
persecutus. nō tradent in manus eius. quia
ignorans percussit, pximū eius: nec ante bi-
duū triduūue eius probatur inimicus. Et
habitabit in ciuitate illa donec stet āte iu-
diciū causam reddens facti suī: et moriat
sacerdos magnus qui fuerit in illo tēpore.
Tunc reuertet homicida: et ingredietur ci-
uitatē et domū suam de qua fugerat. De-
creuerūtqꝫ cedes in galilea mōtis neptali.
et sichem in monte ephraim. et cariatharbe
ipsa est ebron in mōte iuda: et trās iordā
nen cōtra orientalē plagam iherico statue
rūt bosor que sita est in campestri solitudi
ne de tribu ruben. et ramoth galaad de tri-
bu gad. et gaulon i basan de tribu manas
se. He ciuitates cōstitute sunt cunctis filijs
israhel et aduenis qui habitabāt inter e-
os. vt fugeret ad eas q̄ animā nescius p-
cussisset: et nō moreret in manu pximi effu-
sum sanguinē vindicare cupientis: donec sta
ret āte ppl3 expositurus cāz suā.

Ca. xxi.

Accesserūtqꝫ principes familiaꝝ le-
uí ad eleazarū sacerdotē. et iosue fi
liū nun. et ad duces cognationū p singl'as
trib⁹ filiorꝝ israhel: locutiqꝫ sunt ad eos in
silo terre chanaan atqꝫ dixerūt. Dñs pce-
pit p manū moysi vt darent nobis urbes
ad habitandū: et suburbana earū ad alē
da iumēta. Dederūtqꝫ filij isrl de possessio
nib⁹ suis iuxta impiū dñi. ciuitates et sub
urbana earū. Egressaqꝫ est sors in familiā
caath filiorꝝ aaron sacerdotis de tribu iu-
da. ec symeon et beniamin ciuitates trede-
cī: et reliq̄s filiorꝝ caath id ē leuitis q̄ sup-
fuerāt de trib⁹ ephraim et dan et dimi-
die trib⁹ manasse ciuitates decē. Porro fili
is gerson egressa est sors vt acciperēt de tri
bub⁹ yssachar et aser. et neptali. dimidia-
qꝫ tribu manasse in basan: ciuitates nume
ro tredecī. Et filijs merari p cognationes
suas de trib⁹ rubē ⁊ gad et zabulon ur
bes duodecī. Dederūtqꝫ filij isrl leuitis ci-
uitates et suburbana eaꝝ. sic p̄cepit dñs
p manū moysi: singl'is sorte tribuētes. De
trib⁹ filiorꝝ iuda et symeon dedit iosue
ciuitates q̄rū ista sunt noia: filijs aaron p
familias caath leuitici generis. p̄ma enim
sors illis egressa ē: cariatharbe pris enach
q̄ vocat ebron in monte iuda et suburba-
na eius p circuitū. Agros vero et villas e-
ius dederat caleph filio iephone ad possi-
dendū. Dedit g filijs aaron sacerdotis he
bron cōfugij ciuitatē ac suburbana eius. et
lobnā cū suburbanis suis. et iether et isti-
mō ⁊ helō et dabir ⁊ ain ⁊ iethan ⁊ bethsa
mes cū suburbanis suis ciuitates nouē. de
trib⁹ vt dictū ē duab⁹. De tribu aut filio-
rꝝ beniamī gabaō et gabae et anatoth ⁊

almon. cū suburbanis suis ciuitattes quatuor: om̄es simul ciuitates filiorꝝ aaron sacerdotis tredecī cū suburbanis suis. Reliq̄s vero ꝑ familias filiorꝝ caath leuitici generis. Hec ē data possessio. De tribu ephraim vrbes ꝯfugij sichem cū suburbanis suis in mōte ephraim: et gazer et iebsam et bethoron cū suburbanis suis ciuitates q̄tuor. De tribu q̄q; dan helteco et gabathon et haialon et gethremmon cū suburbanis suis ciuitates quatuor. Porro de dimidia tribu manasse thanach et gethremmon cum suburbanis suis ciuitates due. Om̄es ciuitates decē et suburbana earū date sunt filijs caath inferioris gradus. Filijs q̄; gerson leuitici generis dedit de dimidia tribu manasse ꝯfugij ciuitates. gaulon in basan et bosram cū suburbanis suis ciuitates duas. Porro de tribu ysachar cesion et dabreth et iaramoch et engannim cū suburbanis suis ciuitates q̄tuor. De tribu aūt aser masan et abdon et elrath et roob cū suburbanis suis ciuitates q̄tuor. De tribu q̄; neptalim ciuitates ꝯfugij cedes in galilea et amoth dor et carthan cū suburbanis suis ciuitates tres. Om̄es vrbes familiarum gerson tredecim cū suburbanis suis. Filijs aūt merari leuitis inferioris gradus ꝑ familias suas. data ē de tribu zabulō iechnal et cartha et dāna ⁊ nalol ciuitates q̄tuor cū suburbanis suis. De tribu gad ciuitates ꝯfugij ramoth ī galaad. et manaim et esebō et iazei ciuitates q̄tuor cū suburbanis suis. De tribu ruben vltra iordanē ꝯtra iericho ciuitates refugij. bosor in solitudine misor ⁊ iaser et iethson et maspha ciuitates q̄tuor cū suburbanis suis. Om̄es vrbes filiorꝝ merari ꝑ familias et cognatōes suas duodecim. Itaq; ciuitates vniuerse leuitarū ī medio possessionis filiorꝝ isrl̄ fuerūt q̄dragīta octo cū suburbanis suis singule ꝑ familias distribute. Deditq; dn̄s deus israheli omnē terrā quā traditurū se p̄ribus eorꝝ iurauerat: ⁊ possederūt illā atq; habitauerūt ī ea. Dataq; ē ab eo pax in om̄es ꝑ circuitū nationes: nullusq; eis hostiū resistere ausus ē. s; cūcti in eorꝝ ditionē redacti sunt. Ne vnū q̄dē v̄bū q̄d illis p̄stiturū se esse promiserat irritū fuit: s; reb⁹ expleta sunt oīa.

Eodē tp̄e vocauit iosue ru- ¶ Ca xxij.
benitas et gadditas. et dimidiā tribum manasse: dixitq; ad eos. Fecistis oīa q̄ p̄cepit vobis moyses famulus dn̄i. mihi q̄; in om̄ib⁹ obedistis. nec reliquistis fratres vr̄os longo tp̄e vsq; in p̄ntē diē: custodientes imp̄iū dn̄i dei vestri. Quia igitur dedit dn̄s deus vester fratribus vestris quietem et pacē sicut pollicitus est: reuertimini et ite in tabernacula vestra. et in terrā possessionis quam tradidit vobis moyses famulus dn̄i trans iordanē: ita dūtaxat: vt custodiatis attēte. et opere cōpleatis mādatū et legē quam precepit vobis moyses famulus dn̄i: vt diligatis dn̄m deū vestrū. et ambuletis in om̄ib⁹ vijs eius. et obseruetis mādata illius: adhereatisq; ei ac seruiatis in om̄i corde et in om̄i aīa vr̄a. Benedixitq; eis iosue. et dimisit eos. Qui reuersi sunt in tabernacula sua. Dimidie aūt tribui manasse possessionē moyses dederat in basan: et idcirco medie q̄ superfuit dedit iosue sortē inter ceteros fratres suos trans iordanen ad occidentalē eius plagā. Cūq; dimitteret eos in tabernacula sua. et bn̄dixisset eis: dixit ad eos. In multa substātia atq; diuitijs reuertimini ad sedes vr̄as: cū argēto et auro ere ac ferro et veste multiplici. Diuidite predā hostiū cū fratrib⁹ vr̄is. Reuersiq; sunt. et abierūt filij ruben et filij gad. et dimidia trib⁹ manasse a filijs isrl̄. de sylo q̄ sita est ī chanaan: vt intrarēt galaad terrā possessionis sue. quā obtinuerāt iuxta imp̄iū dn̄i in manu moysi. Cūq; venissent ad tumulos iordanis in terra chanaan: edificauerunt iuxta iordanen altare infinite magnitudinis. Quod tū audissent filij isrl̄. et ad eos certi nūcij detulissent edificasse filios ruben et gad et dimidie tribus manasse. altare ī terra chanaan sup iordanis tumulos cōtra filios isrl̄: cōuenerūt omnes in sylo. vt ascenderēt et dimicarent cōtra eos. Et interim miserūt ad illos in terrā galaad phinees filiū eleazari sacerdotem: et decē principes cū eo singulos de singulis tribubus. Qui venerunt ad filios ruben et gad et dimidie tribus manasse in terram

galaad: dixerūtq; ad eos. Hec mādat oīs
populus dñi. Que est ista trāsgressio? Cur
reliquistis dñm deū isrl' edificātes altarerū
crilegū. et a cultu illius recedētes. An pa
vobis est q; peccastis in beelphegor. et vsq;
in presentē diem macula huius sceleris in
nobis pmanet: multiq; de populo corue-
rūt? Et vos hodie reliquistis dñm: et cras
in vniuersum israhel ira eius deseuiet. Qđ
si putatis immundā esse terrā possessionis
vestre. transite ad terrā in qua tabernaculū
domini est. et habitate inter nos: tantū vt
a dño et a nostro cōsortio nō recedatis. edi
ficato altari p̄ter altare dñi dei nostri. Nō
ne achan filius zare preterijt mādatū dñi:
et super omnē populū israhel ira eius incu
buit? Et ille erat vnus homo: atq; vtinam
solus perisset in scelere suo. R ñderūtq; filij
ruben et gad et dimidie trib⁹ manasse p̄n-
cipibus legationis isrl'. Fortissimus deus
dñs ipe nouit. et israhel simul intelliget: si
p̄uaricationis animo hoc altare cōstruxi-
mus: non custodiat nos. sed puniat nos in
p̄nti. Et si ea mēte fecimus vt holocausta
sacrificiū. et pacificas victimas sup eo im-
poneremus. ipse querat et iudicet: et nō ea
magis cogitatōne atq; tractatu. vt dicere-
mus: cras dicēt filij vri filijs nostris: Quid
vobis et dño deo isrl'? Terminū posuit dñs
inter nos et vos o filij ruben et filij gad ior
danen fluuiū: et idcirco partē nō habetis in
domino: et p hanc occasionem auertēt filij
vestri filios nostros a timore dñi. Putauī-
mus itaq; melius et dixim⁹. Extruamus
nobis altare nō in holocausta neq; ad victi
mas offerēdas. sed in testimoniū inter nos
et vos. et sobolē nostrā vestrāq; progeniem
vt seruiamus dño: et iuris nostri sit offerre
et holocausta et victimas et pacificas hosti
as: et nequaq; dicāt cras filij vri filijs nris.
nō est vobis pars in dño. Quod si voluerit
dicere: respōdebūt eis. Ecce altare dñi qđ
fecerūt patres nri. nō in holocausta neq; i sa-
crificiū: sed in testimoniū nostrū ac vestrū.
Absit a nobis hoc scelus vt recedamus a
dño et eius vestigia reliquamus. extructo
altari ad holocausta et sacrificia et victimas
offerendas: preter altare dñi dei nri quod
extructū est ante tabernaculū eius. Quib⁹
auditis phinees sacerdos et principes lega
tionis israhel q̄ erant cū eo placati sunt: et
verba filiorū ruben et gad et dimidie tribus
manasse libētissime suscepērūt. Dixitq; phi
nees filius eleazari sacerdos ad eos. Nūc
scimus q; nobiscū sit dñs. qm̄ alieni estis
a p̄uaricatōe hac: et liberastis filios isrl' de
manu dñi. Reuersusq; ē cū p̄cipib⁹ a fi-
lijs ruben et gad de terra galaad finiū cha-
naan ad filios isrl': et retulit eis. Placuitq;
sermo cūctis audiētibus. Et laudauerunt
deum filij isrl': et nequaq; vltra dixerūt. vt
ascenderēt cōtra eos atq; pugnarēt. et dele
rēt terrā possessionis eorū. Vocauerūtq; fi-
lij ruben et filij gad altare qđ extruxerāt: te
stimoniū nr̄m q; dñs ipe sit deus. Ca. xxiij.

Voluto autē multo tpe postq; pacē
dederat dñs israhel. subiectis in gy
ro nationib⁹ vniuersis. et iosue iam longe
uo et p̄fectis etatis: vocauit iosue omnē
israhelē. maioresq; natu. i p̄cipes ac duces
et magistros: dixitq; ad eos. Ego senui et
p̄gressioris etatis sum: vosq; cernitis oīa
q̄ fecerit dñs deus vr̄ cūctis p circuitū nati
onib⁹ quomodo p̄ vobis ipe pugnauerit.
Et nūc q; vobis sorte diuisit omnē terrā
ab orientali parte iordanis vsq; ad mare
magnū. multeq; adhuc sup sunt nationes:
dñs deus vr̄ disperdet eas et auferet a facie
vra: et possidebitis terrā sic vobis pollicitus
ē. Tantū o fortamini et estote solliciti vt cu *
stodiatis cūcta q̄ scripta sūt i volumīe legis
moysi: et nō declinetis ab eis nec ad dextrā
neq; ad sinistram: ne postq; intrauerītis ad
gētes q̄ inter vos future sunt iuretis in nomi
de eorū et fuiatis eis et adhereatis eis. Sed
adhereatis dño deo vr̄o: qđ fecistis vsq; in
diē hāc. Et tūc auferet dñs deus in aspectu
vestro gētes magnas et robustissimas: et
nullus vobis resistē potent. Vnus e vobis
p̄sequetur hostiū mille viros: q; dñs deus
vr̄ p̄ vobis ipe pugnabit sic pollicitus est:
hoc tm̄ diligētissime p̄cauete. vt diligatis
dñm deū vr̄m. Qđ si volueritis gentiū ha-
rū q̄ inter vos habitāt erroribus adherere.
et cū eis miscere connubia atq; amicicias co
pulare: iā tūc scitote q; dñs deus vester nō

eas deleat ante faciē vestrā. sz sint vobis
in foueā ac laqueū et offendiculū ex late-
re vr̄o. et sudes in oculis vestris: donec vos
auferat atqz dispdat de terra hac optima
quam tradidit vobis. En ego hodie ingre
diar viam vniuerse terre: et toto animo co
gnoscetis q̄ de om̄ib⁹ v̄bis q̄ se dn̄s p̄sti-
turū vobis esse pollicitus ē: cū vnū nō p̄teri
erit incassum. Sic̄ ergo īpleuit opere quod
ꝓmisit. et prospera cūcta venerunt: sic ad-
ducet sup vos quicquid malorꝝ commina
tus est. donec vos auferat atqz dispdat de
terra hac optima quā tradidit vobis: eo
q̄ p̄terieritis pactū dn̄i dei vr̄i qd̄ pepigit
vobiscū. et seruieritis dijs alienis. et ado-
rauerītis eos. Cito atqz velociter cōsurget
in vos furor dn̄i: et auferemini ab hac ter-
ra optima quā tradidit vobis. ¶ Ca. xxiij.

Congregauit iosue omnes trib⁹ isr̄l
in sichem et vocauit maiores natu
ac p̄ncipes et iudices et magistros. steterūt
qz in ꝯspectu dn̄i: et ad ꝓpl'm sic locutus ē.
Hec dicit dn̄s deus israhel. Trās fluuium
habitauerūt p̄res vr̄i ab initio. thare pater
abrahā et nachor: seruierūtqz dijs alienis.
Tuli ergo patrem vestrū abraham de me
sopothamie finibus. et adduxi eū in terra
chanaan. ml'tiplicauiqz semē eius et dedi ei
ysaac. illiqz rursum dedi iacob et esau. E
q̄b⁹ esau dedi montē seir ad possidēdum:
iacob vero et filij eius descēderūt ī egiptū.
Misiqz moisen et aaron. et pcussi egiptum
ml'tis signis atqz portētis: eduxiqz vos et pa
tres vr̄os de egipto et venistis ad mare: p-
secutiqz sunt egiptij patres vr̄os cū currib⁹
et equitatu vsqz ad mare rubrū. Clama-
uerūt aūt ad dn̄m filij isr̄l: qui posuit tene-
bras īter vos et egiptios: et adduxit super
eos mare. et opuit eos. Vider̄t oculi vestri
cūcta q̄ in egipto fecerim: et habitastis in
solitudine multo tēpore: et ītroduxi vos in
terrā amorrei q̄ habitabat trans iordanē.
Cunqz pugnarent contra vos. tradidi eos
in manus vestras: et possedistis terrā eorū
atqz interfecistis eos. Surrexit aūt balach
filius sephor rex moab: et pugnauit cōtra
israhelē. Misitqz et vocauit balam filiū be
or vt maledicēt vobis: et ego nolui audire
eum. sed ecōtrario per illū benedixi vobis:
et liberaui vos de manu eius. Transistisqz
iordanē. et venistis ad iericho: pugnauer̄t
qz ꝯtra vos viri ciuitatis eius. amorreus ⁊
pherezeus et chananeus ⁊ etheus et gerge-
seus et eueus et ihebuseus: et tradidi illos
in manus vr̄as. Misiqz āte vos scrabones
et eieci eos de locis suis. duos reges amor-
reorum. nō in gladio et in arcu tuo: dediqz
vobis terrā in q̄ nō laborastis. et vrbes q̄s
nō edificastis. vt habitaretis in eis: vine-
as et oliueta que nō plātastis. Nunc ergo
timete dn̄m. et seruite ei p̄fecto corde atqz
verissimo: et auferte deos quib⁹ seruierunt
p̄res vr̄i ī mesopotamia et in egipto: ac ser
uite dn̄o. Si aūt vobis malū videt̄ vt do
mino ſuiatis: optio vobis dat̄. Eligite ho-
die qd̄ placz. cui seruire potissimū debeatis:
vtrū dijs q̄bus ſuierūt patres vestri in me
sopotamia: an dijs amorreorꝝ in quorꝝ ter
ra habitatis. Ego aūt et domus mea serui
emus dn̄o. Respondit ꝓpl's et ait. Absit a
nobis vt relinquamus dn̄m: et seruiamus
dijs alienis. Dominus deus noster ip̄e edu
xit nos et patres nostros de terra egipti. et
de domo seruitutis: fecitqz videntib⁹ nobis
signa ingētia. et custodiuit nos in om̄i via
per quā ambulauimus. et in cūctis ꝓpl'is p
quos trāsiuimus: et eiecit vniuersas gētes.
amorreorꝝ habitatorē terre quā nos intra
uimus. Seruiemus igit̄ dn̄o: qz ipse est de-
us noster. Dixitqz iosue ad ꝓpl'm. Nō pote
ritis seruire dn̄o: deus enī sanctus et fortis
emulator est: nec ignoscet scelerib⁹ vestris
atqz peccatis. Si dimiseritis dn̄m et seruieri
tis dijs alienis: ꝯuertet se et affliget vos.
atqz subuertet: postq̄z vobis p̄stiterit bona.
Dixitqz ꝓpl's ad iosue. Neq̄q̄z ita vt loq̄-
ris erit: sed dn̄o ſuiemus. Et iosue ad po-
pulū: testes inq̄t vos estis: qz ip̄i elegeritis
vobis dn̄m vt seruiatis ei. Respōderūtqz.
✳ Testes. Nūc ergo ait auferte deos alienos
de medio vr̄i: et inclinate corda vestra ad
dn̄m deū isr̄l. Dixitqz ꝓpl's ad iosue. Do-
mino deo nr̄o seruiemus: et obedientes eri-
mus preceptis eius. Percussit ergo iosue in
die illo fedus: et ꝓposuit ꝓpl'o p̄cepta atqz
iudicia īn sichem. Scripsitqz omnia verba

hec i volumine legis dñi: et tulit lapidē p-
grandē. posuitq; eū sub ter quercū q̄ erat in
sanctuario dñi: et dixit ad omnē populū.
En lapis iste erit vobis in testimoniū. q̄
audientis oīa v̄ba dñi q̄ locutus ē vobis:
ne forte postea negare velitis et mētiri dño
deo vr̄o. Dimisitq; ppl'm: singulos in posses
sionē suā. Et post hec mortuus ē iosue fili
us nun seruus dñi centū decē annoꝝ: sepe
lier̄tq; eū in finibus possessionis sue i tham-
nathsare que sita est in mōte ephraim. a se
ptētrionali parte montis gaas. Seruiuitq;
israhel dño cūctis diebus iosue et seniorū.
q̄ lōgo vixerāt tēpore post iosue: et q̄ noue
rant omīa opera dñi que fecerat in israhel.
Ossa q̄z ioseph q̄ tulerāt filij isrl' de egipto.
sepelierūt in sichem in parte agri quē eme-
rat iacob a filijs emmor patris sychem cen
tū nouellis ouibus: et fuit in possessionem
filioꝝ ioseph. Eleazar q̄z filius aarō mor
tuus ē: et sepelierūt eū in gabaath phinees
filij eius: q̄ data est ei in monte ephraim.

Finit liber iob. Incipit liber sopthim
quē nos Iudicū appellamus. ¶ Ca. j.

Post mortē iosue cōsu
luerunt filij israhel do-
minū dicentes. Quis
ascendet ante nos cō-
tra chananeum: et erit
dux belli? Dixitq; dñs.
Iudas ascēdet. Ecce tradidi terrā in manu
eius. Et ait iudas symeoni fratri suo. Ascē
de mecū in sorte mea. et pugna cōtra cha-
naneū: vt et ego pgā tecū in sorte tua. Et
abijt cum eo symeon. Ascēditq; iudas. et
tradidit dñs chananeū ac pherezeū in ma
nus eoꝝ: et pcusserūt in bezech decem milia
viroꝝ. Inuenerūtq; adonibezech i bezech:
et pugnauerūt cōtra eū: ac pcusserunt cha-
naneū ⁊ pherezeū. Fugit aūt adonibezech:
quē psecuti ꝯprehēder̄t. cesis summitatib⁹
manuū eius ac pedū. Dixitq; adonibezech.
Septuaginta reges amputatis manuū ac
pedū sūmitatib⁹ colligebāt sub mēsa mea
ciborū reliquias: sic feci ita reddidit mihi
deus. Adduxerūtq; eū in ihrl'm: et ibi mor
tuus ē. Oppugnātes ergo filij iuda iheru-
salem ceperūt eā: et pcusserūt in ore gladij:
tradētes cunctā incēdio ciuitatē. Et postea
descendētes pugnauerūt cōtra chananeū
q̄ habitabat in mōtanis: et ad meridiē in
cāpestribus. Pergēsq; iudas cōtra chana-
neū qui habitabat in hebron. cuius nomē
fuit antiquitus cariatharbe. pcussit syfai et
hayman et tholmai: atq; inde profectus
abijt ad habitatores dabir. cuius nomen
vetus erat cariathsepher id est ciuitas litte
rarū. Dixitq; caleph. Qui pcusserit cariath
sepher et vastauerit eā: dabo ei axam filiā
meā vxorē. Cūq; cepisset eā othoniel filius
cenez frater caleph minor dedit ei axam fi-
liam suā coniugē. Quā pgentem in itinere
monuit vir suus vt peteret a pr̄e suo agrū.
Que cum suspirasset sedens in asino: dixit
ei caleph. Quid habes? At illa rn̄dit. Da
mihi benedictionē: q2 terrā arentē dedisti
mihi: da et irriguam aquis. Dedit ergo ei
caleph irriguū superius et irriguum inferius.
Filij autē cinei cognati moysi ascenderūt
de ciuitate palmarū cū filijs iuda in deser-
tū sortis eius qd̄ est ad meridiem arath: et
habitauerūt cū eo. Abijt aūt iudas cū sy-
meone fratre suo: et pcusserūt simul chana-
neū q̄ habitabat in sephath: et interfecerūt
eū. Vocatū ē nomē vrbis horma id ē ana
thema. Cepitq; iudas gazam cū finib⁹ su-
is: et ascalonē atq; accaron cū terminis su-
is. Fuitq; dñs cū iuda: ⁊ mōtana possedit.
Nec potuit delere habitatores vallis: quia
falcatis curib⁹ abūdabāt. Dederūtq; ca-
leph hebron sicut dixerat moyses: qui dele
uit ex ea tres filios enach. Iebuseū autē ha
bitatorē ihrl'm nō deleuerūt filij beniamin:
habitauitq; ihebuseus cū filijs beniamin in
ihrl'm vsq; in presentē diem. Domus q̄q;
ioseph ascendit in bethel: fuitq; dñs cū eis.
Nā cū obsiderēt vrbē que p̄us lusa voca-
batur. viderūt hominē egredientem de ciui
tate: dixerūtq; ad eū. Ostēde nobis intro-
itū ciuitatis: et faciemus tecū misericordiā.
Qui cū ostendisset eis pcusserunt vrbem in
ore gladij: hominē aūt illū et omnē cogna
tionē eius dimiserūt. Qui dimissus abijt i
terrā ethim: et edificauit ibi ciuitatē. Vo-
cauitq; eā lusam: que ita appellatur vsq; in
presentē diē. Manasses quoq; nō deleuit

bethsan et chanath cū ꝛ viculis suis habita
tores dor et ieblaam et maieddo cū vicu
lis suis: cepitq; chananeus habitare cū eis.
Postq̄ aūt cōfortatus est israhel fecit eos
tributarios: et delere noluit. Ephraim etiā
nō interfecit chananeū q̄ habitabat in ga
zer: sz habitauit cū eo. Zabulon nō dele-
uit habitatores tethron et naalon sed ha
bitauit chananeus in medio eius. Factus-
q; ē ei tributarius. Aser q̄z nō deleuit habi
tatores accho et sydonis et alab et acha-
zib et āma et aphech ꝛ roob: habitauitq;
in medio chananei habitatoris illius ter-
re: nec iterfecit eū. Neptalim q̄z nō deleuit
habitatores bethsemes et bethanath: ꝛ ha
bitauit iter chananeū habitatorē terre: fu
erūtq; ei bethsemite ꝛ bethanite tributarij.
Artauitq; amorreus filios dan i mōte. nec
dedit eis locū vt ad planiora descēderent:
habitauitq; in mōte hares qđ interp̄tatur
testatio in hailon et salabim. Et aggraua
ta est manus domus ioseph: factusq; est ei
tributarius. Fuit autē terminus amorrei
ab ascēsu scorpionis petra ꝛ superiora loca.

Ascēditq; āgelus dñi de ¶ Ca. ij.
galgala ad locū flentiū et ait. Edu
xi vos de egipto et itroduxi in terrā ꝑ qua
iuraui patrib⁹ vestris: et pollicitus sum vt
nō facerem pactū meū irritū vobiscum in
sempiternū: ita dumtaxat vt nō ferietis fe
dus cū habitatorib⁹ terre huius: et aras
* eorū subuertētis: et noluistis audire vocē
meā. Cur hoc fecistis? Quamobrem nolui
delere eos a facie vr̄a: vt habeatis hostes:
et dij eorū sint vobis in ruinā. Cūq; loq̄re
tur angelus dñi hec verba ad omnes filios
israhel: eleuauerūtq; vocē suā et fleuerunt.
Et vocatū est nomē loci illius flentiū siue
lacrimarū: imolauerūtq; ibi hostias dño.
Dimisit ergo iosue ꝓpl'm: et abierūt filij is-
rahel vnusquisq; in possessionē suā. vt ob-
tinerēt eā: seruierūtq; dño cūctis dieb⁹ eius
et seniorū. qui lōgo post eū vixerūt tēpore.
et nouerāt omnia opera domini q̄ fecerat
cū isr̄l. Mortuus est aūt iosue filius nun
famulus dñi centū et decē ānorū: et sepelie
rūt eū in finibus possessionis sue in tham-
nathsare in mōte ephraim. a septētrionali
plaga mōtis gaas. Om̄isq; illa generatio
congregata est ad patres suos: et surrexerūt
alij qui non nouerūt dñm: et opera que fe
cerat cū israhel. Feceruntq; filij isr̄l malū in
conspectu dñi. et seruierūt baalim: ac dimi
serūt dñm deum patrū suorū. qui eduxerat
eos de terra egipti et secuti sunt deos alie-
nos. deos quoq; populorū qui habitabant
in circuitu eorū. et adorauerūt eos: et ad i-
racūdiā ꝯcitauerūt dñm dimittētes eū et
ꝑuiētes baal et astaroth. Iratusq; dñs cō-
tra isr̄l tradidit eos in manus diripiētiū: q̄
ceperūt eos et vēdiderūt hostibus q̄ habi
tabāt ꝑ gyrū: nec potuerūt resistere aduer
sarijs suis: sz quocūq; ꝑgere voluissent. ma
nus dñi sup eos erat sic locutus ē et iurauit
eis: et vehemēter afflicti sunt. Suscitauitq;
dñs iudices qui liberarēt eos de vastantiū
manib⁹ sed nec eos audire voluerūt: forni
cantes cū dijs alienis et adorātes eos. Ci *
to deseruerūt viā ꝑ quā ingressi fuerāt pa-
tres eorū: et audiētes mādata dñi. omnia
fecere contraria. Cūq; dñs iudices suscita-
ret. in diebus eorū flectebat̄ misericordia:
et audiebat afflictorū gemitus. et libera-
bat eos de cede vastātiū. Postq̄ at̄ mortu
us essz iudex. reuertebant̄ et ml'to faciebāt
maiora q̄z fecerāt p̄res eorū: sequētes deos
alienos. ꝑuiētes eis et adorātes illos. Nō
dimiserūt adinuētiones suas. et viam du-
rissimā per quā ambulare cōsueuerāt. Ira
tusq; est furor dñi in israhel et ait. Quia ir
ritū fecit gens ista pactū meū qđ pepigerā
cū patrib⁹ eorū. et vocē meam audire con-
tēpsit: et ego nō delebo gentes quas dimi-
sit iosue et mortuus ē: vt in ipsis experiar
isr̄l vtrū custodiāt viā dñi. et ābulēt in ea
sicut custodierūt patres eorū. an nō. Dimi-
sit ergo dñs oēs has nationes: et cito sub-
uertē noluit nec tradidit in manib⁹ iosue.

HE sunt gētes q̄s dñs de- ¶ Ca. iij.
reliquit vt erudiret in eis israhelē. et
om̄es qui nō nouerāt bella chananeorū: et
postea discerent filij eorū certare cū hosti-
bus et hr̄e cōsuetudinē preliandi: q̄nq; sa
trapas philistinorū. omnēq; chananeū et
sydoniū atq; eueū. q̄ habitabat i mōte li-
bano de mōte baalhermon vsq; ad itroitū

emath. Dimisitq; eos vt in ip̄is experiretur
israhelē: vtrū audirent mādata dn̄i q̄ p̄ce-
perat p̄rib⁹ eoꝝ ꝑ manū moysi: an nō. Ita
q; filij isrl̄ habitauerūt in medio chananei
et ethei et amorrei et pherezei et euei et ihe
busei: et duxerūt vxores filias eorū. ipsiq;
filias suas filijs eoꝝ tradiderūt: et seruierūt
dijs eoꝝ. Fecerūtq; malū in cōspectu dn̄i:
et obliti sunt dei seruientes baalim et asta-
* roth. Iratusq; dn̄s ꝯtra isrl̄ tradidit eos in
manus chusanrasathaim regis mesopotha
mie: seruieruntq; ei octo annis. Et clama-
uerūt ad dn̄m: q̄ suscitauit eis saluatorē et
liberauit eos. othonihel videlicz filiū cenez.
fratrē caleph minorē: fuitq; in eo spūs dn̄i.
et iudicauit isrl̄. Egressusq; ē ad pugnam:
et tradidit dn̄s in manus eius chusanrasa
thaim regē sirie: et op̄pssit eū. Quieuitq; ter
ra quadraginta annis: et mortuus ē otho
niel filius cenez. Addiderūt autē filij isrl̄ fa
cere malū in cōspectu dn̄i qui confortauit
aduersum eos eglon regē moab: q2 fecerūt
malū in cōspectu eius. Et copulauit ei fili
os ammon et amalech: abijtq; et percussit
isrl̄ atq; possedit vrbē palmarū. Seruierūtq;
* filij israhel eglon regi moab decē et octo an
nis: et postea clamauerunt ad dn̄m. Qui
suscitauit eis saluatorem vocabulo aioth
inclitū filiū gera filij iemini: q̄ vtraq; manu
ꝓ dextra vtebatur. Miserūtq; filij isrl̄ ꝑ il-
lū munera eglon regi moab. Qui fecit sibi
gladiū ancipitē habentē in medio capulū
lōgitudinis palme manus: et accinctus est
eo subter sagum in dextro femore. Obtulit-
q; munera eglon regi moab. Erat autem
eglon crassus nimis. Cūq; obtulisset ei mu
nera ꝑsecutus est socios qui cū eo venerāt:
et reuersus de galgalis vbi erāt idola di-
xit ad regē. Verbum secretū habeo ad te
o rex. Et ille imperauit silentiū. Egressisq;
om̄ibus q̄ circa eū erāt: ingressus ē aioth
ad eū. Sedebat aūt in estiuo cenaculo so-
lus. Dixitq;. Verbū dei habeo ad te. Qui
statim surrexit de throno. Extēditq; aioth
sinistrā manū et tulit sicā de dextro femore
suo: infixitq; in ventrē eius tā valide vt ca-
pulus sequeret̄ ferrū in vulnere: ac pinguis
simo adipe stringeret̄. Nec eduxit gladiū.

sed ita vt ꝑcusserat reliquit in corpore: sta-
tiq; ꝑ secreta nature alui stercora ꝓruperūt.
Aioth aūt clausis diligētissime ostijs ce-
naculi et obfirmatis: per posticā egressus ē.
Seruiq; regis ingressi viderūt clausas fores
cenaculi: atq; dixerūt. Forsitan purgat al-
uū in estiuo cubiculo. Expectātesq; diu do
nec erubescerent. et vidētes q̄ nullus aperi-
ret. tulerūt clauē: et aperiētes inuenerūt do-
minū suū ī terra iacentē mortuum. Aioth
aūt dū illi turbarentur effugit: et ꝑtrāsijt lo
cum idoloꝝ vnde reuersus fuerat. Venit-
q; in seyrath et statim insonuit bucina in
mōte ephraim: descenderūtq; cū eo filij isrl̄
ip̄o in fronte gradiente. Qui dixit ad eos.
Seq̄mini me. Tradidit enī dn̄s inimicos
nostros moabitas in manus nostras. De-
scēderūtq; post eū et occupauerūt vada ior
danis q̄ trasmittūt in moab. ⁊ nō dimiserūt
transire quenq̄: sed ꝑcusserūt moabitas in
tempore illo circiter decē milia omnes robu
stos et fortes viros. Nullus eoꝝ euade-
re potuit. Humiliatusq; est moab in die il-
lo sub manu isrl̄: et quieuit terra octoginta
annis a p̄lijs. Post hunc fuit samgar filius
anath: qui percussit de philistijm sexcentos
viros vomere. Et ip̄e q̄q; defendit israhel.

Addiderūtq; filij isrl̄ facere ¶ Ca. iiij. *
malū in conspectu dn̄i post mortem
aioth: et tradidit illos dn̄s in manus iabin
regis chanaan q̄ regnauit in asor. habuit-
q; ducem excercitus sui nomine sisarā. Ip̄e
autē habitabat in arozeth gentiū. Clama-
uerūtq; filij isrl̄ ad dn̄m. Nongentos enim
habebat falcatos currus: et ꝑ viginti ānos
vehementer oppresserat eos. Erat autem
debbora ꝓphetes vxor lapidoth que iudi-
cabat ꝓpl̄m in illo tp̄e: et sedebat sub pal-
ma que nomine illius vocabat̄. inter rama
et bethel in mōte ephraim: ascēdebātq; ad
eā filij israhel in omne iudiciū. Que misit
et vocauit barach filiū abinoem de cedes
neptalim: dixitq; ad eū. Precepit tibi dn̄s
deus israhel. Vade descende: et duc exerci
tum in montem tabor: tollesq; tecum decē
milia pugnatoꝝ de filijs neptalim et de fi-
lijs zabulon. Ego autē adducā ad te in lo
co torrētis cyson sysarā p̄ncipē exercitus

rabin et currus eius atq; omnē multitudi
nē: et tradā eos in manu tua. Dixitq; ad
eā barach. Si venis mecū. vadā: si nolueris
venire mecū. nō pgā. Que dixit ad eū. Ibo
q̄dē tecū: sz in hac vice victoria nō repu-
tabitur tibi: q2 in manu mulieris tradetur
sisara Surrexit itaq; debbora. et p2exit cum
barach in cedes. Qui accitis zabulon et ne
ptalim ascēdit cū decē milibus pugnatoz:
habēs debborā in comitatu suo. Aber autē
cineus recesserat quondā a ceteris cineis
fratribus suis filijs obab cognati moysi. et
tetēderat tabernacula vsq; ad vallem que
vocat̄ sennim et erat iuxta cedes. Nuncia
tūq; ē sisare q̄ ascēdisset barach filius abi
noem in mōte thabor. Et cōgregauit nōgē
tos falcatos currus: et omnē exercitū de a-
roseth gentiū ad torrentē cyson. Dixitq;
debbora ad barach. Surge: hec est enī dies
in qua tradidit dñs sisarā in manus tuas.
En ipse ductor ē tuus. Descēdit itaq; ba
rach de mō te thabor: et decē milia pugna-
toz cū eo. Perterritq; dñs sisaram et om
nes currus eius vniuersamq; multitudinē
in ore gladij ad conspectū barach: in tan-
tū vt sisara de curru desilīs pedibus fuge
ret: et barach p̄seqūret fugientes currus et
exercitū. vsq; ad aroseth gētiū: et omnis ho
stiū multitudo vsq; ad internecionē cade
ret. Sisara aūt fugiēs peruenit ad tentoriū
iahel vxoris aber cinei. Erat autem pax in
ter iabin regem asor: et domum aber cinei.
Egressa igit̄ iahel in occursum sisare dixit
ad eum. Intra ad me dñe mi: ne timeas.
Qui ingressus tabernaculū eius et op̄tus
ab ea pallio: dixit ad eam. Da mihi obse
cro paululū aque: q2 sitio valde. Que ape
ruit vtrē lactis. et dedit ei bibere: et opuit
illū. Dixitq; sisara ad eā. Sta ante ostiū ta
bernaculi et cū venerit aliquis interrogans
te. et dicēs nūquid hic est aliquis: respon
debis. Nullus est. Tulit itaq; iahel vxor
aber clauum tabernaculi assumēs pariter
malleū: et ingressa abscōdite et cū silētio po
suit sup tēpus capitis eius clauū. pcussum-
q; malleo defixit in cerebrū vsq; ad terrā:
q̄ soporē mortis socias defecit et mortuus
est. Et ecce barach sequēs sisarā veniebat:
egressaq; iahel in occursum eius dixit ei.
Veni et ostendā tibi virū quem queris.
Qui cū intrasset ad eā vidit sisarā iacentē
mortuum: et clauū infixum in tēpore eius.
Humiliauit ergo deus in die illo iabim re
gē chanaan coram filijs israhel: q̄ crescebant
quotidie. fortiq; manu oppримebāt iabim
regē chanaan donec delerēt eū. Ca. v.

Cecineruntq; debbora et barach filius
abinoem in die illo dicētes. Qui spō
te obtulistis de israhel animas vras ad pe
riculū: benedicite dño. Audite reges: aurī-
bus p̄cipite p̄ncipes. Ego sum q̄ dño canā:
psallā dño deo israhel. Dñe cū exires de se
ir. et trāsires p regiones edom. terra mota
est: celiq; ac nubes distillauerūt aq̄s. Mōtes
fluxerūt a facie dñi: et sinai a facie dñi
dei israhel. In diebus samgar filij anath in
diebus israhel quieuerūt semite: et qui in-
grediebātur p eas ābulauerūt per calles de
uios. Cessauerūt fortes in israhel: et q̄euē-
rūt donec surgeret debbora: surgeret mater
in israhel. Noua bella elegit dñs: et portas
hostiū ipse subuertit. Clipeus et hasta si ap
paruerūt in quadraginta milibus israhel.
Cor meū diligit p̄ncipes israhel. Qui p̄pria
volūtate obtulistis vos discrimini benedi
te dño: q̄ ascēditis sup nitētes asinas. et se
detis sup iudiciū. et ambulatis in via loq̄
mini. Vbi collisi sunt currus et hostiū suffo
catus est exercitus: ibi narrent̄ iustitie dñi
clemētie fortis israhel. Tunc descēdit pp̄s dñi
ad portas: et obtinuit p̄ncipatū. Surge surge
debbora surge: loquere cāticū. Surge ba
rach: et apprehende captiuos tuos fili abi-
noem. Saluare fecit reliq̄e pp̄li. Dñs in for
tibus dimicauit: ex ephraim delenit eos in
amalech: et post eū ex beniamin i populos
tuos o amalech. De machir p̄ncipes descē-
derūt: et de zabulon q̄ exercitū duceret ad
bellandum. Duces ysachar fuere cū debbo
ra: barach vestigia sunt secuti: q̄ q̄si in p̄ce
ps ac baratrū se discrimini dedit. Diuiso
cōtra se ruben: magnanimoz̄ repta cōten
tio est. Quare habitas iter duos terminos:
vt audias sibilos gregū? Diuiso contra se
ruben: magnanimorum reperta contentio
est. Galaad trans iordanen quiescebat: et

dan vacabat manibus Aser habitabat in
littore maris: et in portub⁹ morabatur. Za
bulon vero et neptalim obtulerūt aīas su-
as morti in regione morome. Venerūt re-
ges et pugnauerūt: pugnauerūt reges cha
naan in chanach iuxta aq̄s maggedon et
tn̄ nihil tulere p̄dātes. De celo dimicatum
est contra eos: stelle manētes in ordine et
cursu suo aduersus sisaram pugnauerunt.
Torrēs cison traxit cadauera eorꝝ: torrēs
cadumin torrens cison. Conculca anima
mea robustos. Vngule equorꝝ ceciderūt:
fugiētib⁹ impetu. et p p̄ceps ruētib⁹ fortis-
simis hostiū. Maledicite terre meroz dixit
āgelus dn̄i: maledicite habitatorib⁹ eius:
qꝛ nō venerūt ad auxiliū dn̄i et adiutoriū
fortissimorꝝ eius. Bn̄dicta inter mulieres
iahel vxor aber cinei: et benedicat̄ in taber
naculo. Aquā petēti lac dedit: et in phiala
p̄ncipū obtulit butirū. Sinistrā manū misit
ad clauū: et dextrā ad fabrorum malleos.
pcussitq̄ sisarā querēs in capite vulneri lo
cū: et tempus valide pforans. Inter pedes
eius ruit: defecit et mortuus est. Voluebat̄
ante pedes eius: et iacebat exanimis et mi
serabilis. Per fenestram respiciēs vlulabat
mater eius: et de cenaculo loquebat̄. Cur
morat̄ regredi currus eius: quare tardaue
rūt pedes quadrigarū illius? Vna sapien
tior ceteris vxoribus eius hec socrui verba
rn̄dit. Forsitan nunc diuidit spolia et pul-
cherrima feminarū eligit̄ ei. Vestes diuer-
sorū colorꝝ sisare tradunt̄ in predā: et sup-
pellex varia ad ornanda colla congeritur.
Sic pereāt om̄es inimici tui dn̄e: qui autē
diligūt te sic sol in ortu suo splendet ita ru-
tilēt. Quieuitq̄ terra p q̄draginta annos.

Fecerūt aūt filij isrl̄ malū in ¶ Ca. vj.
cōspectu dn̄i: q̄ tradidit illos ī manu
madian septē annis: et oppressi sunt valde
ab eis. Fecer̄tq̄ sibi antra et spelūcas ī mō
tib⁹: et munitissima ad repugnandū loca.
Cūq̄ seuissz isrl̄ ascēdebat madian ⁊ ama
lech ⁊ ceteri oriētaliū nationū: et apud eos
figētes tētoria. sic erāt in herbis cūcta va-
stabāt vsq̄ ad introitū gaze. nihilq̄ om̄i-
no ad vitā ptinens relinquebāt in isrl̄: nō
oues nō boues non asinos. Ipsi enī et vni-
uersi greges eorꝝ veniebāt cū tabernaculis
suis: et instar locustarū vniuersa cōplebāt.
innumera multitudo hominū et camelorū
quicq̄d tetigerāt deuastātes. Humiliatus-
q̄ est isrl̄ valde in cōspectu madian. Et cla
mauit ad dn̄m postulās auxiliū cōtra ma
dianitas. Qui misit ad eos virū ꝓphetam:
et locutus est. Hec dicit dn̄s deus isrl̄. Ego
feci vos cōscendere de egipto. et eduxi vos
de domo seruitutis: et liberaui de manu egi
ptiorꝝ et omnium inimicorꝝ q̄ affligebant
vos. Eiecique eos ad introitum vestrum: et
tradidi vobis terrā eorꝝ: et dixi. Ego dn̄s
deus vester. Ne timeatis deos amorreorꝝ ī
quorū terra habitatis. Et noluistis audire
vocē meā. Venit aūt angelus dn̄i et sedit
sub quercu qui erat in efra: et ptinebat ad
ioas patrēfamilie ezdri. Cunq̄ gedeon fili
us eius excuteret atq̄ purgaret frumenta ī
torculari vt fugeret madian: apparuit ei an
gelus dn̄i et ait. Dn̄s tecum virorꝝ fortissi-
me. Dixitq̄ gedeon. Obsecro dn̄e mi si do
minus nobiscū ē. cur ergo ap̄phenderūt nos
hec om̄ia? Vbi sunt mirabilia eius q̄ nar-
rauerūt p̄res nr̄i: atq̄ dixerūt de egipto edu
xit nos dn̄s? Nūc autē dereliquit nos dn̄s:
et tradidit in manu madian. Respexitq̄
ad eū dn̄s: et ait. Vade in hac fortitudine
tua: et liberabis isrl̄ de manu madian. Sci-
to q̄ miserim te. Qui rn̄dens ait. Obsecro
dn̄e mi in q̄ liberabo israhel? Ecce familia
mea infima est in manasse: ⁊ ego minimus
in domo patris mei. Dixitq̄ ei dn̄s. Ego
ero tecū et pcuties madian q̄si vnū virum.
Et ille: si inueni inquit gratiam corā te da
mihi signū q̄ tu sis q̄ loqueris ad me: nec
recedas hinc donec reuertar ad te portans
sacrificium et offerēs tibi. Qui rn̄dit. Ego
p̄stolabor aduentū tuū. Ingressus est itaq̄
gedeon et coxit hedum et de farine modio
azimos panes: carnesq̄ ponēs in canistro.
et ius carniū mittens in ollā. tulit om̄ia sub
quercu: et obtulit ei. Cui dixit āgelus dn̄i.
Tolle carnes et azimos panes et pone sup
petrā illā: et ius de sup funde. Cunq̄ fecissz
ita. extendit angelus dn̄i summitatē virge
quam tenebat in manu. et tetigit carnes et
azimos panes: ascenditq̄ ignis de petra et

carnes azimosq; panes ꝯsumpsit: angelus autē dñi euanuit ex oculis eius. Videns-q; gedeon ꝙ essz āgelus dñi ait. Heu mi dñe deus: qꝛ vidi āgelū dñi facie ad faciē. Dixitq; ei dñs. Pax tecum. Ne timeas: nō morieris. Edificauit ergo ibi gedeon altare dño: vocauitq; illud dñi pax vsq; in presentē diē. Cūq; adhuc essz in efra que est familie ezdri: nocte illa dixit dñs ad eum. Tolle thaurū patris tui et alterꝫ thaurū annorꝫ septē. destruesq; arā baal q̄ est patris tui et nemus qđ circa arā est succide: et edificabis altare domino deo tuo in summitate petre huius. sup quā āte sacrificiū posuisti: tollesq; thaurū scđm. et offeres olocaustū sup struē lignorꝫ q̄ de nemore succideris. Assumptis ergo gedeon decem viris de seruis suis: fecit sicut p̄ceperat ei dñs. Timēs autē domū patris sui et homines illius ciuitatis p diē noluit facere: sed omnia nocte cōpleuit. Cūq; surrexissēt viri oppidi eius mane. viderūt destructā arā baal lucūq; succisum: et thaurū alterū impositum sup altare. qđ tūc edificatū erat: dixerūtq; ad inuicē. Quis hoc fecit? Cūq; pq̄rerēt auctorē facti: dcm ē. Gedeon filius ioas fecit hec om̄ia. Et dixerūt ad ioas. Produc filiū tuū huc vt moriatur: qꝛ destruxit arā baal: et succidit nemus. Quibus ille respondit. Nūq̄d vltores estis baal vt pugnetis ꝓ eo? Qui aduersarius ē eius moriatur: āteq̄z lux crastina veniat. Si deus est vindicet se de eo q̄ suffodit arā eius. Ex illo die vocatus est gedeon iheroboal: eo ꝙ dixissz ioas vlciscatur se de eo baal q̄ suffodit altare eius. Ergo om̄is madian et amalech ⁊ oriētales popl'i cōgregati sunt simul: et trāseuntes iordanen castrametati sunt in valle iezrabel. Spiritus autē dñi induit gedeon qui clangens bucina cōuocauit domū abiezer vt sequeretur se. Misitq; nūcios in vniuersum manassen: q̄ et ipse secutus est eū. Et alios nūcios in aser et zabulon ⁊ neptalim: q̄ occurrerēt ei. Dixitq; gedeon ad dñm. Si saluū facis p manū meā ppl'm israhel sicut locutus es: ponā hoc vellus lane in area. Si ros in solo vellere fuerit et in oī terra siccitas: sciā ꝙ p manū meā sicut locutus es liberabis israhel. Factūq; est ita. Et de nocte cōsurgēs: expsso vellere cōcam rore īpleuit. Dixitq; rursus ad dñm. Ne irascatur furor tuus cōtra me: si adhuc semel tēptauero signū q̄rēs in vellere. Oro vt solum vellus siccū sit: et om̄is terra rore madēs. Fecitq; dominus nocte illa vt postulauerat: et fuit siccitas in solo vellere: et ros in omni terra.

¶ Ca. vij.

Igitur iheroboal qui et gedeon de nocte cōsurgēs et om̄is ppl'us cū eo venit ad fontē qui vocat̄ arad. Erant aūt castra madian in valle ad septētrionalē plagam collis excelsi. Dixitq; dñs ad gedeon. Multus tecū est ppl'us: nec tradet̄ madian in manus eius: ne glorietur cōtra me israhel et dicat meis viribus liberatus sum. Loq̄re ad populū: et cūctis audiētib⁹ p̄dica. Qui formidolosus et timidus est reuertat̄. Recesserūtq; de mōte galaad: et reuersi sunt ex populo vigintiduo milia virorꝫ: et tantū decē milia remāserūt. Dixitq; dñs ad gedeon Adhuc ppl'us ml'tus est. Duc eos ad aq̄s et ibi ꝓbabo illos. et de q̄ dixero tibi vt tecū vadat ipse pergat: quē ire ꝓhibuero. reuertat̄. Cūq; descēdissz ppl's ad aquas: dixit dñs ad gedeon. q̄ manu et lingua lambuerint aq̄s sic solent canes lābere separabis eos seorsum. q̄ autē curuatis genibus biberint in altera pte erūt. Fuit itaq; numerus eorū q̄ manu ad os proiciente lābuerūt aquas. trecenti viri: om̄is aūt reliqua ml'titudo. flexo poplite biberat. et ait dñs ad gedeon. In trecētis viris q̄ lābuerūt aquas liberabo vos. et tradā in manu tua madian: omnis aūt reliqua multitudo reuertat̄ in locū suū. Sumptis itaq; ꝓ numero cibariis et tubis: omnē reliquā multitudinē abire precepit ad tabernacula sua: et ipse cū trecētis viris se certamini dedit. Castra aūt madian erāt subter in valle. Eadē nocte dixit dñs ad eum. Surge et descēde in castra: qꝛ tradidi eos in manu tua. Sin autē solus ire formidas: descendat tecum phara puer tuus. Et cū audieris quid loquant̄ tūc cōfortabūtur manus tue: et securior ad hostiū castra descēdes. Descēdit g° ipse et phara puer eius in ptē castrorū.

vbi erāt armatorꝝ vigilie. Madian autē
et amalech et om̄es oriētales ꝓpl' i fusi ia
cebāt in valle. vt locustarum multitudo. ca
meli aūt innumerabiles erāt sic̄ arena que
iacet in littore maris. Cūqꝫ venissꝫ gedeon
narrabat aliq̄s somnium ꝓximo suo: et in
hunc modū referebat quod viderat. Vidi
somniū: et videbat̄ mihi q̄si subcinericius
panis ex ordeo volui: et in castra madian
descēdere. Cunqꝫ ꝑuenissꝫ ad tabernaculū
percussit illud atqꝫ subuertit: et terre fundi-
tus coequauit. Rn̄dit is cui loq̄batur. Nō
est hoc aliud. nisi gladius gedeonis filij io
as viri israhelite. Tradidit enī dn̄s in ma-
nus eius madiā: et om̄ia castra eius. Cū-
qꝫ audisset gedeon somniū et interpretatio
nē eius adorauit: et reuersus est ad castra
isrl' et ait. Surgite: tradidit enī dn̄s in ma-
nus nr̄as castra madian. Diuisitqꝫ trecen-
tos viros int res partes: et dedit tubas in
manibus eorꝝ: lagenasqꝫ vacuas ac lāpa-
des in medio lagenarū. Et dixit ad eos.
Quod me facere videritis hoc facite. In-
grediar partem castrorꝝ: et quod fecero se-
ctamini. Quādo ꝑsonuerit tuba in manu
mea: vos q̄qꝫ per castrorꝝ circuitū clangite.
et cōclamate dn̄o et gedeoni. Ingressusqꝫ
est gedeon et trecēti viri q̄ erāt cū eo in par
tē castrorꝝ īcipiētibus vigilijs noctis me-
die: et custodibus suscitatis ceperunt buci-
nis clāgere: et complodere īter se lagenas.
Cūqꝫ ꝑ girū castrorꝝ in tribus ꝑsonarent
locis. et ydrias cōfregissent. tenuerunt sini-
stris manib⁹ lāpades. et dextris sonātes tu
bas: clamauerūtqꝫ. gladius dn̄i et gedeo-
nis stantes singuli in loco suo ꝑ circuitū ca
strorꝝ hostiliū. Om̄ia itaqꝫ castra turbata
sunt: et vociferātes vlulātesqꝫ fugerunt. Et
nihilominus insistebāt trecēti viri bucinis
ꝑsonātes. Immisitqꝫ dn̄s gladiū in omni-
bus castris: et mutua se cede trūcabant fu
giētes vsqꝫ ad bethseca et crepidinē abel-
meula in thebbath. Cōclamantes autē vi-
ri isrl' de neptali et aser et om̄i manasse ꝑse
quebātur madian. Et dedit dn̄s victoriā
ꝓpl'o isrl' in die illa. Misitqꝫ gedeon nūci-
os in omnē montē ephraim dicēs. Descē
dite in occursum madian: et occupate aq̄s

vsqꝫ bethbera atqꝫ iordanen. Clamauitqꝫ
omnis ephraim: et ꝑoccupauit aquas atqꝫ
iordanē vsqꝫ bethbera. Aꝓphensosqꝫ duos
viros madian oreb et zeb. interfecit oreb ī
petra oreb: zeb vero in torculari zeb. Et ꝑse
cuti sunt madian: capita oreb et zeb portā
tes ad gedeō trās fluēta iordanis. Ca. viij.

Dixerūtqꝫ ad eū viri ephraim. Quid
est hoc quod facere voluisti: vt nō
nos vocares cū ad pugnā ꝑgeres ꝯtra ma
dian? Iurgātes fortiter: et ꝓpe vim inferen
tes. Quibus ille rn̄dit. Quid enim tale fa
cere potui q̄le vos fecistis? Nōne melior ē
racemus ephraim vindemijs abiezer? In
manus vestras dn̄s tradidit principes ma
diā oreb et zeb. Quid tale facere potui: q̄le
vos fecistis? Quod cū locutus esset: requi
euit spiritus eorꝝ quo tumebāt cōtra eum.
Cūqꝫ venissꝫ gedeon ad iordanen. trāsiuit
eū cū trecētis viris qui secū erāt: et pre lassi
tudine fugiētes ꝑsequi nō poterāt. Dixit-
qꝫ ad viros soccoth. Date obsecro panes
populo q̄ mecū est: qꝛ valde defecerunt: vt
possimus ꝑseq̄ zebee et salmana reges ma
dian. Rn̄derūt ꝑncipes soccoth. Forsitan
palme manuū zebee et salmana in manu
tua sunt: et idcirco postulas vt demus exerci
tui tuo panes. Quibus ille ait. Cū ergo tra
diderit dn̄s zebee et salmana ī manus me
as: cōterā carnes vr̄as cū spinis tribulisqꝫ
deserti. Et inde cōscendēs venit ī phanuel:
locutusqꝫ ē ad viros loci illius similia. Cui
et illi rn̄derunt sic̄ responderāt viri soccoth.
Dixit itaqꝫ eis. Cū reuersus fuero victor ī
pace: destruam turrim hāc. Zebee aūt et sal
mana requiescebant cū omni exercitu suo.
Quindecim enim milia viri remanserāt ex
om̄ibus turmis oriētaliū ꝓpl'orꝝ: cesis cē-
tū uigintimilib⁹ bellatorꝝ et educentiū gla-
diū. Ascendēsqꝫ gedeon ꝑ viā eorū q̄ in
tabernaculis morabant̄ ad oriētalē partē
nobe et iecbaa ꝑcussit castra hostiū. q̄ secu
ri erāt et nihil aduersi suspicabant̄: fugerūt
qꝫ zebee et salmana: q̄s ꝑsequēs gedeō cō
ꝓhēdit turbato omni exercitu eorꝝ. Reuer-
tēsqꝫ de bello āte solis ortū aꝓphēdit pue-
rū de viris soccoth: īterrogauitqꝫ eū nomi-
na principū et seniorū soccoth: et descripsit

septuagita septē viros. Veitq; ad soccoth:
et dixit eis. En zebee et salmana sup q̄b⁹
exprobrastis mihi. dicētes. forsitan manus
zebee et salmana in manib⁹ tuis sunt: ⁊ id
circo postulas vt demus viris q̄ lassi sūt: et
defecerūt panes. Tulit g° seniores ciuitatis
et spinas deserti ac tribulos: et cōtriuit cū
eis atq; cōminuit viros soccoth. Turri q̄z
phanuel subuertit: occisis habitatoribus
ciuitatis. Dixitq; ad zebee et salmana. qua
les fuerunt viri quos occidistis in thabor?
Qui respoderunt. Similes tui: et vnus ex
eis quasi filius regis. Quib⁹ ille respondit.
Fratres mei fuerūt filij matris mee. Viuit
dn̄s: q2 si seruauissetis eos. nō vos occide-
rem. Dixitq; iether p̄mogenito suo. Surge
et interfice eos. Qui non eduxit gladium.
Timebat enī: q2 adhuc puer erat. Dixe-
rūtq; zebee et salmana. Tu surge et irrue i
nos: q2 iuxta etatē robur est hominis. Sur
rexit gedeon et interfecit zebee et salmana:
et tulit ornamēta ac bullas q̄bus colla re
galiū camelorū decorari solent. Dixerūtq;
om̄es viri israhel ad gedeon. Dn̄are nostri
tu et filius tuus et filius filij tui: q2 liberasti
nos de manu madian. Quib⁹ ille ait. Nō
dominabor vestri nec dn̄abit̄ in vos filius
meus: sed dominabitur dominus. Dixitq;
ad eos. Vnā petitionem postulo a vobis.
Date mihi inaures ex preda vr̄a. Inaures
enim aureas ismahelite habere ꝯsueuerāt.
Qui rn̄derūt. Libētissime dabimus. Expā
dētesq; sup terrā palliū ꝓiecerūt in eo iau
res de p̄da: et fuit pōdus postulatarū inau-
riū mille septīgēti auri sicli absq; ornamē
tis et monilib⁹ et veste purpurea quib⁹ re-
ges madian vti soliti erant: et p̄ter torques
aureas camelorum. Fecitq; ex eo gedeon
ephod. ⁊ posuit illud in ciuitate sua ephra.
Fornicatusq; ē om̄is israhel in eo: et factū
est gedeoni et omni domui eius in ruinā.
Humiliatus ē aūt madian corā filijs isrl̄.
nec potuerūt vltra ceruices eleuare. sz quie
uit terra p quadraginta ānos q̄bus gede
on p̄fuit. Abijt itaq; iherobaal filius ioas.
et habitauit in domo sua: habuitq; septu-
agita filios q̄ egressi sunt de femore eius:
eo q̄ plures haberet vxores. Cōcubina aūt
illius quā habebat in sichem genuit ei filiū
nomine abimelech. Mortuusq; ē gedeon
filius ioas in senectute bona: et sepultus est
in sepl̄chro ioas p̄ris sui i ephra de familia
ezdri. Postq̄z aūt mortuus ē gedeon auer
si sunt filij isrl̄: et fornicati sunt in baalim.
Percusserūtq; cū baal fedus. ut esset eis in
deū: nec recordati sunt dn̄i dei sui qui eruit
eos de manib⁹ inimicorū suorū oīm p circui-
tū nec fecer̄t mīaz cū domo ierobaal gede
on iuxta oīa bona q̄ fecerat isrl̄i. ¶ Ca. ix.

Abijt aūt abimelech filius iherobaal
in sichem ad fratres m̄ris sue: et lo-
cutus est ad eos et ad ōnē cognatioēm do
mus p̄ris m̄risq; sue dicens. Loq̄mini ad
oēs viros sichem. Quid vobis ē melius vt
dn̄ent̄ vr̄i septuagita viri oēs filij ieroba-
al. Aut vt dominet̄ vobis vnus vir? Siml̄-
q; ꝯsiderate: q2 os vestrū et caro vr̄a sum.
Locutiq; sunt fratres matris eius de eo ad
omnes viros sichem vniuersos sermones
istos: ⁊ iclinauerūt cor eorū post abimelech
dicētes. Frater nr̄ ē. Dederūtq; illi septua-
ginta pōdera argenti de phano baalberith.
Qui cōduxit sibi ex ea viros inopes et va-
gos secutiq; sunt eū. Et venit in domū p̄ris
sui ephra: et occidit fr̄es suos filios ierobaal
septuagita viros sup lapidē vnū. Remā
sitq; ioachim filius ierobaal minimus: et
abscōditus ē. Cōgregati sunt autē oēs viri
sichem et vniuerse familie vrbis mello: abi
erūtq; et cōstituerūt regē abimelech. iuxta
quercum que stabat i sichem. Quod cum
nunciatū esset ioathan iuit et stetit in v̄tice
mōtis garizim: eleuataq; voce clamauit ⁊
dixit. Audite me viri sichē: ita vt audiat
vos dn̄s. Ierūt ligna vt vngerēt sup se re-
gē. Dixerūtq; oliue. Impera nobis. Que re
spōdit. Nūq̄d possum disserē pinguedinē
meā q̄ et dij vtunt̄ et homines: et venire
vt iter ligna ꝓmouear? Dixerūtq; ligna
ad arborē ficū. Veni: ⁊ sup nos regnū acci
pe. Que rn̄dit ei. Nūq̄d possum deserē dul-
cedinē meā fructusq; suauissimos: et ire vt
inter cetera ligna ꝓmouear? Locutaq; sūt
ligna ad vitē. Veni et ipa nobis. Que rn̄
dit eis. Nūq̄d possum deserere vinū meū:
quod letificat deū et homines: et iter ligna

cetera commouen? Dixerūtq; oīa ligna
ad ramnū. Veni et īpera sup nos. Que re-
spōdit eis. Si vē me regē vobis ɔstituitis.
venite. et sub vmbra mea req̄escite: sinaūt
nō vultis: egrediat̄ ignis de ramno et deuo
ret cedros libani. Nūc igit̄ si recte et absq;
pcc̄o cōstituistis sup vos regē abimelech.
et bn̄ egistis cū ierobaal et cū domo eius:
et reddidistis vicē bn̄ficijs eius q̄ pugna
uit ꝓ vobis. et animā suā dedit piculis. vt
erueret vos de manu madian: q̄ nūc surrexi
stis ɔtra domū pr̄is mei et īterfecistis filios
eius septuaginta viros sup vnū lapidem:
et cōstituistis regē abimelech filiū ancille
eius sup habitatores sichem eo ꝙ frater ve
ster sit: si ergo recte et absq; vicio egistis cū
ierobaal ⁊ domo eius hodie letemini in a-
bimelech et ille letetur in vobis. Sinautem
puerse. egrediat̄ ignis ex eo et ɔsumat ha
bitatores sichē et oppidū mello: egrediat̄-
q; ignis de viris sichem ⁊ de oppido mello
et deuoret abimelech. Que cū dixissz. fugit
et abijt ī bera: habitauitq; ibi ob metū a-
bimelech fratris sui. Regnauit itaq; abi-
melech sup isr̄l tribus annis. Misitq; dn̄s
spiritū pessimū inter abimelech et habita
tores sichem: q̄ ceperūt eū detestari: ⁊ scelus
īterfectionis septuaginta filioꝝ ierobaal.
et effusionem sanguinis eoꝝ ɔferre in abi
melech fr̄em suū: et in ceteros sichimorum
p̄ncipes qui eū adiuuerāt. Posuerūtq; insi
dias aduersum eū in summitate mōtiū: ⁊
dū illius p̄stolabant̄ aduentū. exercebāt la
trocinia: agētes p̄das de p̄tereūtibus. Nū
ciatūq; ē abimelech. Venit aūt gaal filius
obed cū fratrib⁹ suis: et trāsiuit in sichimā.
Ad cuius aduentum erecti habitatores si
chem egressi sunt ī agros vastātes vineas
vuasq; calcātes: et factis cātantiū choris.
ingressi sunt phanū dei sui: et inter epulas
et pocula maledicebāt abimelech clamāte
gaal filio obed. Quis est iste abimelech. ⁊
q̄ est sichem vt seruiamus ei? Nūquid nō
est filius ierobaal? Et cōstituit principem
zebul seruū suū sup viros emor pr̄is sichē.
Cur ergo seruiemus ei? Vtinā daret aliq̄s
populū istū sub manu mea: vt auferrē de
medio abimelech. Dictūq; ē abimelech

Congrega exercitus mlt̄itudinem et veni.
Zebul eni p̄nceps ciuitatis auditis sermo
nib⁹ gaal filij obed iratus est valde: et mi-
sit clā ad abimelech nūcios dicēs. Ecce ga
al filius obed venit in sichimā cū fr̄ib⁹ su-
is: et oppugnat aduersum te ciuitate. Sur
ge itaq; nocte cū ppl'o qui tecū est. et latita
in agro: et p̄mo mane oriēte sole irrue sup
ciuitatē. Illo aūt egrediēte aduersum te cū
ppl'o suo: fac ei qd̄ potueris. Surrexit itaq;
abimelech cū om̄i exercitu suo nocte: et te
tendit īsidias iuxta sichimā in quatuor lo
cis. Egressusq; ē gaal filius obed: et stetit ī
ītroitu porte ciuitatis. Surrexit aūt abime-
lech et oīs exercitus cū eo de īsidiarū loco.
Cūq; vidissz populū gaal: dixit ad zebul.
Ecce de mōtib⁹ multitudo descēdit. Cui il
le rn̄dit. Vmbras mōtiū vides q̄si capita
hominū: et hoc errore deciperis. Rursumq;
gaal ait. Ecce ppl's de vmbilico terre descē
dit: et vnus cuneus venit p viā q̄ respicit
quercū. Cui dixit zebul. Vbi ē nūc os tuū
quo loquebaris: quis est abimelech vt ser
uiamus ei? Nōne hic est ppl's quem despi
ciebas? Egredē et pugna ɔtra eū. Abijt g°
gaal expectāte sichimorum populo et pu
gnauit ɔtra abimelech: q̄ p̄secutus est eū
fugientē: et in vrbē ɔpulit. Ceciderūtq; ex
parte eius plurimi vsq; ad portā ciuitatis:
et abimelech sedit in ruma. Zebul aūt ga
al et socios eius expulit de vrbe: nec in ea
passus est ɔmorari. Sequēti ergo die egres
sus est populus in campū: qd̄ cū nūciatū
essz abimelech. tulit exercitū suū et diuisit
in tres turmas: tendēs īsidias in agris. Vi
dēsq; ꝙ egrederet̄ populus de ciuitate sur
rexit et irruit in eos. cū cuneo suo oppugnās
et obsidēs ciuitatē: due aūt turme palātes
p campū aduersarios p̄sequebant̄. Porro
abimelech oī die illo oppugnabat vrbē:
quā cepit interfectis habitatorib⁹ eius: ip
sa q°q; destructa ita vt sal in ea dispgeret.
Qd̄ cū audissent q̄ habitabāt ī turre sichi
moꝝ: īgressi sunt phanū dei sui berith. vbi
fedus cū eo pepigerāt ⁊ ex eo locus nomē
accepat: q̄ erat munitus valde. Abimelech
q°z audiēs viros turris sichimoꝝ pariter cō
globatos. ascēdit in montē selmon cū om̄i

ppl'o suo: et arrepta securi precidit arboris
ramū: impositūq; ferens humero: dixit ad
socios. Quod me vidistis facere cito facite.
Igit̄ certatim ramos de arborib⁹ p̄cidētes.
sequebant̄ ducē. Qui circūdantes p̄sidiū
succenderūt: atq; ita factum est vt fumo et
igne mille hominū necarētur viri pariter et
mulieres habitatoꝝ turris sichem. Abime
lech aūt inde ꝓficiscēs venit ad oppidū the
bes: qđ circundās obsidebat exercitu. Erat
autem turris excelsa in media ciuitate: ad
quam cōfugerāt simul viri ac mulieres. et
om̄es principes ciuitatis clausa firmissime
ianua: et sup turris tectū stātes p ꝓpugna-
cula. Accedensq; abimelech iuxta turrim
pugnabat fortiter: et appropinquās ostio
ignē supponere nitebat̄. Et ecce vna mulier
fragmē mole desup iaciēs illisit capiti abi
melech: et cōfregit cerebrū eius. Qui voca
uit cito armigerū suū: et ait ad eū. Euagi-
na gladiū tuū et ꝑcute me: ne forte dicatur
q̄ a femina interfectus sim. Qui iussa ꝑfi-
ciēs interfecit eū. Illoq; mortuo om̄es qui
cū eo erāt de isrl': reuersi sunt in sedes suas:
et reddidit deus malum qđ fecerat abime
lech cōtra patrē suū interfectis septuaginta
fratribus suis. Sichimitis q̄ꝫ quod operati
erant retributū est: et venit sup eos maledi
ctio ioathan filij iherobaal. ¶ Ca. x.

Post abimelech surrexit dux in isrl'
thola filius phua patrui abimelech vir de
isachar q̄ habitauit i sanir mōtis ephraim:
et iudicauit isrl' viginti et trib⁹ annis: mor
tuusq; ē ac sepultus in sanir. Huic successit
iair galaadites qui iudicauit isrl' per vigin
ti et duos annos: habens triginta filios se-
dētes sup triginta pullos asinarum et p̄n-
cipes triginta ciuitatū que ex nomine eius
sunt appellate auothiair id est oppida iair
vsq; in presentē diē in terra galaad. Mor-
tuusq; est iair: ac sepultus in loco cui est vo
cabulū camon. Filij autē israhel peccatis
veteribus iungētes noua fecerūt malum i
cōspectu dn̄i: et seruierunt idolis baalim et
astaroth et dijs syrie ac sidonis et moab
et filioꝝ ammon ⁊ philistijm: dimiserūtq;
dn̄m et nō coluerūt eū. Cōtra quos iratus
tradidit eos in manus philistijm et filioꝝ
ammō: afflictiq; sunt. et vehemēter oppressi
p annos decē et octo. om̄es q̄ habitabant
trās iordanen in terra amorrei q̄ est in ga
laad. intantū vt filij ammon iordane trās-
misso vastarēt iudam et beniamin ⁊ ephra
im. Afflictusq; est isrl' nimis. Et clamātes
ad dn̄m dixerūt. Peccauimus tibi: q2 dere
liquimus dn̄m deū nostrum et seruiuimus
baalim. Quibus locutus ē dn̄s. Nūquid
nō egiptij et amorrei filijq; ammon et phi
listijm sidonij q̄q; et amalech et chanaan
oppresserūt vos. et clamastis ad me et erui
vos de manu eorū? Et tamē reliq̄stis me:
et coluistis deos alienos. Idcirco nō addā
vt vltra vos liberē. Ite et inuocate deos q̄s
elegistis. Ip̄i vos liberēt i tpe angustie. Di
xerūtq; filij isrl' ad dn̄m. Peccauimus: red-
de tu nobis quicq̄d placet tibi: tantū nūc
libera nos. Que dicētes om̄ia de finib⁹ su-
is alienoꝝ deoꝝ idola proiecerūt: et seruie
rūt dn̄o deo: q̄ doluit sup miserijs eoꝝ. Ita-
q; filij ammon cōclamātes in galaad fixe
re tētoria: ꝯtra q̄s ꝯgregati filij isrl' in mas
pha castrametati sunt. Dixer̄tq; principes
galaad singuli ad ꝓximos suos. Qui pri-
mus ex nobis cōtra filios ammon ceperit
dimicare: erit dux ppl'i galaad. ¶ Ca. xj.

Erit itaq; illo in tpe iepthe galaadi
tes vir fortissimus atq; pugnator fi-
lius mulieris meretricis: q̄ natus est de ga-
laad. Habuit aūt galaad vxorē de qua su
scepit filios: q̄ postq̄ creuerant eiecerūt iep-
the dicentes. Heres in domo patris nr̄i esse
nō poteris: q2 de adultera matre natus es.
Quos ille fugiens atq; deuitās habitauit
in terra thob. Cōgregatiq; sunt ad eum vi-
ri inopes et latrocinātes: et q̄si principē se-
quebant̄. In illis dieb⁹ pugnabāt filij am
mon cōtra isrl': q̄bus acriter instātibus p-
rexerūt maiores natu de galaad vt tollerēt
in auxiliū sui iepthe de terra thob. Dixer̄t-
q; ad eū. Veni et esto p̄nceps nr̄: et pugna
ꝯtra filios ammon. Quib⁹ ille rn̄dit. Nō-
ne vos estis q̄ odistis me. et eiecistis de do-
mo p̄ris mei: et nūc venistis ad me necessi-
tate ꝯpulsi? Dixer̄tq; p̄ncipes galaad ad
iepthe. Ob hanc igit̄ causam nūc ad te ve-
nim⁹. vt ꝓficiscaris nobiscū: ⁊ pugnes ꝯtra

filios ammon: sisq; dux omniū qui habi-
tāt ī galaad. Iepthe q̄z dixit eis. Si vere ve
nistis ad me vt pugnē ꝓ vobis ɔtra filios
ammon tradidēitq; eos dn̄s in manus me
as: ego ero vester p̄nceps? Qui rn̄derūt ei.
Dominus q̄ hec audit ipe mediator ac te
stis ē: q̄ nr̄a ꝓmissa faciamus. Abijt itaq;
iepte cū p̄ncipib⁹ galaad: fecitq; eū om̄is
populus p̄ncipem sui. Locutusq; est iepte
omnes sermones suos corā domino ī mas
pha. Et misit nūcios ad regē filioꝝ āmon:
q̄ ex ꝑsona sua dicerēt. Quid mihi et tibi
est. q2 venisti contra me vt vastares terrā
meā? Quibus ille rn̄dit. Quia tulit israhel
terrā meā qn̄ ascendit de egipto: a finibus
arnon vsq; iaboc atq; iordanē. Nūc ergo
cū pace redde mihi eā. Per quos rursum
mādauit iepte: et ī ꝑauit eis vt dicerent re
gi ammon. Hec dicit iepte. Non tulit isra
hel terrā moab. nec terram filioꝝ ammon:
sed quādo de egipto ɔscenderūt ābulauit
ꝑ solitudinē vsq; ad mare rubrū: et venit ī
cades. Misitq; nūcios ad regē edom dicēs.
Dimitte me vt transeā terrā tuā. Qui no
luit acq̄escere p̄cib⁹ eius. Misit q̄z ad re-
gē moab: q̄ et ipse trāsitum p̄bere cōtēpsit.
Māsit itaq; in cades: et circuiuit ex latere
terrā edom et terrā moab. Venitq; ad ori
ētalē plagā terre moab ⁊ castrametatus ē
trās arnon nec voluit intrare terminos mo
ab. Arnon quippe cōfiniū est terre moab.
Misit itaq; israhel nūcios ad seon regem
amorreorū q̄ habitabat ī esebon: et dixe-
rūt ei. Dimitte vt transeā ꝑ terrā tuā vsq;
ad fluuiū. Qui et ipse isrl̄ verba despiciēs
nō dimisit eū transire ꝑ terminos suos: sed
infinita multitudine ɔgregata egressus est
ɔtra eum ī iasa: et fortiter resistebat. Tra
diditq; eū dn̄s in manu israhel cū om̄i ex-
ercitu suo et ꝑcussit eū: et possedit omnē ter
rā amorrei habitatoris regionis illius. et
vniuersos fines eius de arnon vsq; iaboc ⁊
de solitudine vsq; ad iordanē. Dn̄s g° deus
isrl̄ subuertit amorreū pugnāte cōtra illū
ꝓpl̄o suo isrl̄. Et tu nunc vis possidere terrā
eius? Nōne ea q̄ possedit chamos deus tu
us tibi iure debent? Que aūt dn̄s deus nr̄
victor obtinuit: ī nr̄am cedēt possessionē.

Nisi forte meliores balac filio sephor rege
moab. aut docere potes q̄ iurgatus sit ɔtra
israhel et pugnauerit contra eum quando
habitauit in esebon et viculis eius et in a-
roer et villis illius: vel in cūctis ciuitatib⁹
iuxta iordanē ꝑ trecētos ānos. Quare tā
to tpe nihil sup hac repetitōe tēptastis. Igi
tur nō ego pecco in te: sz tu contra me male
agis. indicens mihi bella nō iusta. Iudicet
dn̄s arbiter huius diei inter israhel et īter
filios ammon. Noluitq; acq̄escere rex fili-
oꝝ ammō v̄bis iepte q̄ ꝑ nūcios māda-
uerat. Factus ē g° sup iepte spūs dn̄i: et cir
cuiens galaad et manasse maspha q̄q; ga
laad: et inde trāsiens ad filios ammō vo-
tum vouit dn̄o dicens. Si tradideris filios
āmon in manus meas: quicūq; p̄mus fue
rit egressus de foribꝰ domus mee: mihiq;
occurrerit reuertēti cū pace a filijs āmō: eū
olocaustū offeram dn̄o. Transiuitq; iepte
ad filios ammon vt pugnaret cōtra eos:
quos tradidit dn̄s in manus eius: ꝑcussit-
q; ab aroer vsq; dū venias in mennith vi-
ginti ciuitates: et vsq; ad abel q̄ est vineis
ɔsita plaga magna nimis: humiliatiq; sūt
filij ammon a filijs isrl̄. Reuertenti aūt ie-
pte in maspha domū suā: occurrit ei vnige
nita filia cū tympanis et choris. Nō enim
habebat alios liberos. Qua visa scidit ve-
stimēta sua. et ait. Heu me filia mi: decepi
sti me. et ipa decepta es. Aꝑui enī os meū
ad dn̄m: ⁊ aliud facere nō potero. Cui illa
rn̄dit. Pater mi. si aperuisti os tuū ad dn̄m.
fac mihi q̄dcūq; pollicitus es: ɔcessa tibi vl
tōe atq; victoria de hostib⁹ tuis. Dixitq;
ad patrē. Hoc solū mihi presta q̄d deꝑcor.
Dimitte me vt duob⁹ mēsib⁹ circueā mō
tes: et plāgā virginitatē meā cū sodalibus
meis. Cui ille respōdit. Vade. Et dimisit
eā duob⁹ mēsib⁹. Cūq; abissz cum socijs ⁊
sodalib⁹ suis: flebat virginitatē suā in mō
tib⁹. Expletisq; duob⁹ mēsib⁹ reuersa est
ad patrem suū: et fecit ei sic̄ vouerat. Que
ignorabat virū. Exinde mos īcreuit in isrl̄
et ɔsuetudo ꝑuata ē: vt post āni circulū cō
ueniāt in vnū filie isrl̄ et plāgant filiā iep-
the galaadite dieb⁹ q̄tuor. Ca. xij.

Ecce autē in ephraim orta ē seditio

Nā trāseuntes ɔtra acquilonē dixerūt ad
iepthe. Quare vadēs ad pugnā ɔtra fili-
os ammon vocare nos noluisti: vt pergere
mus tecū? Igit̄ incēdemus domū tuā. Qui-
bus ille rn̄dit. Disceptatio erat mihi et po
pulo meo cōtra filios ammon vehemens:
vosq; vocaui vt p̄beretis mihi auxilium: ⁊
facere noluistis. Qđ cernēs posui animam
meam in manib⁹ meis: trāsiuiq; ad filios
ammō: et tradidit eos dn̄s in manus me-
as. Quid ɔmerui: vt aduersū me ɔsurga-
tis in p̄liū? Vocatis itaq; ad se cūctis viris
de galaad pugnabat cōtra ephraim. Per-
cusserūtq; viri galaad ephraim: q2 dixerat
fugitiuus ē galaad de ephraim et habitat
in medio ephraim et manasse. Occupaue-
rūtq; galaadite vada iordanis. p q̄ ephra-
im reuersurus erat. Cūq; venisset ad ea de
ephraim numero fugiēs. atq; dixissz obse-
cro vt me trāsire p mittas: dicebāt ei galaa
dite. Nūq̄d ephrateus es? Quo dicēte nō
sum: interrogabāt eū. Dic g° sebboleth: qđ
interp̄tat̄ spica. Qui rn̄debat chebboleth:
eadē lr̄a spicā exp̄mere nō valēs: statimq;
app̄hēsum iugulabāt in ip̄o iordanis trāsi
tu. Et ceciderūt in illo tp̄e de ephraim qua
dragintaduo milia. Iudicauit itaq; iepthe
galaadites isrl̄ sex annis: et mortuus est ac
sepultus in ciuitate sua galaad. Post hunc
iudicauit isrl̄ abessan de bethleem: q̄ habu
it trigīta filios et totidē filias. Quas emit
tēs foras maritis dedit: et eiusdē numeri fi
lijs suis accepit vxores: introducēs ī domū
suā. Qui septē annis iudicauit isrl̄: mortu
usq; est ac sepultus in bethleem. Cui succes
sit abilon zabulonites: et iudicauit israhel
decē annis: mortuusq; est ac sepultus in za
bulon. Post hūc iudicauit isrl̄ abdon fili-
us hellel pharatonites q̄ habuit q̄draginta
filios et triginta ex eis nepotes ascendē
tes super septuaginta pullos asinarū: et iu-
dicauit isrl̄ octo ānis: mortuusq; ē ac sepul
tus in pharaton terre ephraim ī mōte ama

Bursumq; filij isrl̄ ¶ lech. ¶ Ca xiij.
fecerūt malū in ɔspectu dn̄i: q̄ tradi
dit eos in manus philistinorū q̄draginta
annis. Erat aūt q̄dā vir de saraa et de stir-
pe dan noīe manue habēs vxorē sterilē: cui
apparuit angelus dn̄i: et dixit ad eā. Steri
lis es et absq; liberis: sz cōcipies et paries
filiū. Caue g° ne bibas vinū ac siceram. nec
immundū q̄cq̄ comedas: q2 ɔcipies et pa
ries filiū: cuius nō tanget caput nouacula.
Erit enī nazareus dei ab infantia sua. et ex
matris vtero: et ipse incipiet liberare isrl̄ de
manu philistinorū. Que cū venissz ad ma
ritū suū: dixit ei. Vir dei venit ad me habēs
vultū angelicū: terribilis nimis. Quē cum
interrogassem q̄s essz. et vnde venisset. et q°
nomine vocaret̄ noluit mihi dicere: sz hoc
rn̄dit. Ecce cōcipies et paries filium. Caue
ne vinū bibas nec sicerā: et ne aliq° vescaris
immundo. Erit enī puer nazareus ab infā
tia sua et ex vtero matris sue vsq; ad diē
mortis sue. Orauit itaq; manue dn̄m ⁊ ait.
Obsecro dn̄e. vt vir dei quē misisti veniat
iterū: et doceat nos q̄d nos debeamus face
re de puero q̄ nasciturus ē. Exaudiuitq; do
minus de p̄cantē manue: ⁊ apparuit rursum
angelus dn̄i vxori eius sedēti in agro. Ma
nue aūt maritus eius nō erat cum ea. Que
cū vidisset angelū festinauit et cucurrit ad
virū suū: nūciauitq; ei dicēs. Ecce apparuit
mihi vir quē ante videram. Qui surrexit ⁊
secutus ē vxorē suā: veniēsq; ad virū dixit
ei. Tu es q̄ locutus es mulieri. Et ille rn̄-
dit. Ego sum. Cui manue Quādo inq̄t ser
mo tuus fuerit expletus quid vis vt faciat
puer aut a q° se obseruare debebit? Dixitq;
angelus dn̄i ad manue. Ab om̄ib⁹ q̄ locu
tus sum vxori tue abstineat se: ⁊ q̄cquid ex
vinea nascit̄ nō comedat: vinū et siceram
nō bibat: nullo vescat̄ īmūdo. et qđ ei p̄ce
pi impleat atq; custodiat. Dixit itaq; ma-
nue ad āgelū dn̄i. Obsecro te vt acq̄escas
p̄cib⁹ meis. et faciam⁹ tibi hedū de capris.
Cui rn̄dit āgelus. Si me cogis nō comedā
panes tuos: si aūt vis olocaustū facē offer
illud dn̄o. Et nesciebat manue q̄ āgelus
dn̄i essz. Dixitq; ad eū. Qđ ē tibi nomen:
ut si s̄mo tuus fuēit expletus honorem⁹ te?
Cui ille rn̄dit. Cur q̄ris nomē meū qđ est
mirabile? Tulit itaq; manue hedum de ca
pris et libamēta: et posuit sup petrā offerēs
dn̄o q̄ facit mirabilia. Ip̄e at̄ ⁊ vxor ei⁹ ītu
ebant̄. Cūq; ascēderet flāma altaris ī celū

angelus dñi pantet in flamma ascendit. Quod cū vidisset manue et vxor eius. ꝓni cecidērūt in terram: et vltra eis nō apparuit angelus dñi. Statimq; intellexit manue angelū domini esse: et dixit ad vxorem suam Morte moriemur: q; vidimus dñm. Cui respōdit mulier. Si dñs nos vellet occidere de manib⁹ nostris holocaustū et libamenta nō suscepisset: nec ostēdisset nobis hec oia: neq; ea q̄ sunt vētura dixisset. Peperitq; filiū: et vocauit nomē eius samson. Creuitq; puer et benedixit ei dñs: cepitq; spūs dñi esse cū eo in castris dan iter saraa et esthaol.

DEscēdit ergo samson in Ca.xiiij. thamnatha: vidēsq; ibi mulierē de filiab⁹ philistiim ascēdit et nūciauit patri suo et mri sue dicēs. Vidi mulierē in thānatha de filiabus philistinor: quā queso vt mihi accipiatis vxorē. Cui dixerūt p̄r et mater sua. Nunquid nō est mulier in filiab⁹ fratrū tuor et in oī populo tuo: q; vis accipe vxorē de philistiim qui incircūcisi sunt. Dixitq; samson ad patrē suū. Hāc mihi accipe: q; placuit oculis meis. Parentes aūt eius nesciebāt q̄ res a dño fieret: et quereret occasionem contra philistiim. Eo enī tēpore dñabant philistiim israheli. Descendit itaq; samson cū p̄re suo et matre in thānatha. Cūq; venissent ad vineas oppidi apparuit catulus leonis seuus et rugiēs: et occurrit ei. Irruit autē spūs domini in samson: et dilacerauit leonē quasi hedū in frustra dicerperet nihil oīno habēs in manu: et hoc p̄ri et matri noluit indicare. Descenditq; et locutus est mulieri que placuerat oculis eius. Et post aliq̄t dies reuertens vt acciperet eam: declinauit vt videret cadauer leonis. Et ecce examē apū in ore leonis erat ac fauus mellis. Quē cū sumpsisset in manib⁹ comedebat in via: veniēsq; ad patrē suū et matrē dedit eis partē q̄ et ipsi comederūt: nec tñ eis voluit indicare q̄ mel de corpore leonis assumpserat. Descēdit itaq; pater eius ad mulierē: et fecit filio suo samson conuiuiū. Sic enī iuuenes facere consueuerant. Cū ergo ciues loci illius vidissent eū: dederunt ei sodales triginta qui essent cum eo. Quibus locutus est samson

Manoe sive Samsonis

Proponam vobis questionis ꝓblema q̄ō si soluentis mihi intra septem dies cōuiuii dabo vobis triginta syndones et totidē tunicas. Si naūt nō potueritis soluere: vos dabitis mihi triginta syndones et eiusdē numeri tunicas. Qui respōderunt ei. Propone ꝓblema vt audiamus. Dixitq; eis. De comedente exiuit cibus: et de forti egressa est dulcedo. Nec potuerūt p tres dies ꝓpositi onē soluere. Cunq; adesset dies septimus: dixerūt ad vxorē samson. Blādire viro tuo: et suade ei. ut indicet tibi q̄d significet problema. Q̄ō si facere noluerit: incēdemus te et domū patris tui. An idcirco vocastis nos ad nuptias vt spoliaretis? Que fundebat apud samson lachrimas: et q̄rebat̄ dicēs. Odisti me et non diligis: idcirco ꝓblema q̄ō ꝓposuisti filiis ꝓpli mei nō vis mihi exponere. At ille rndit. Patri meo et mri mee nolui dicē: et tibi indicare potēo? Septē igit̄ diēb⁹ conuiuii flebat āte eū: tandēq; die septimo cum ei esset molesta exposuit. Que // statim indicauit ciuib⁹ suis. Et illi dixerunt ei die septimo āte solis occubitum. Quid dulcius melle: et quid fortius leone? Qui ait ad eos. Si nō arasseris in vitula mea nō tueniss̄etis ꝓpositionē meā. Irruit itaq; in eū spūs dñi: descēditq; ascalonē et percussit ibi triginta viros: q̄or ablatas vestes dedit his q̄ ꝓblema soluerāt. Iratusq; nimis ascēdit in domū p̄ris sui: vxor aūt eius accepit maritū vnū de amicis eius et ꝓnubit.

Ca.xv.

POst aliquantū aūt tpis cū dies tricee messis instarēt. uenit samson inuisere volēs vxorē suā: et attulit ei hedū de caprис. Cūq; cubiculū eius solito vellet intrare: ꝓhibuit illū p̄r illius dicēs. Putaui q̄ odisses eā: et ideo tradidi illam amico tuo. Habeas sororē q̄ iunior et pulchrior illa ē: sit tibi pro ea vxor. Cui samson rndit. Ab hac die nō erit culpa in me cōtra philisteos Faciā enī vobis mala. Perrexitq; et cepit trecētas vulpes: caudasq; earum iunxit ad caudas: et faces ligauit in medio: q̄s igne succēdēs dimisit vt huc illucq; discurrerēt. que statim pcrexerūt in segetes philistinor. quib⁹ succēsis et cōportate iā fruges et ad huc stātes i stipula cremate sunt intantū

vt vineas q̄z et oliueta flāma cōsumeret.
Dixerūtq; philistijm. Quis fecit hanc rē?
Quibus dictū ē. Samson gener thamna-
thei: q2 tulit vxorem eius et alteri tradidit:
hec opatus est. Ascēderūtq; philistijm: et
cōbusserunt tā mulierē q̄z patrē eius. Qui-
bus ait samson. Licet hec feceritis tñ ad-
huc ex vobis expetā vltionē: et tūc q̄escā.
Percussitq; eos ingēti plaga: ita vt stupen-
tes surā femori imponerēt. Et descendens
habitauit in spelūca petre etham. Igit̄ ascē-
dētes philistijm in terrā iuda castrameta
ti sunt in loco q̄ postea vocatus ē lechi id ē
maxilla: vbi eoꝝ fusus ē exercitus. Dixe-
rūtq; ad eos de tribu iuda. Cur ascendistis
aduersum nos? Qui rñderūt. Vt ligemus
samson venimus: et reddamus ei q̄ in nos
operatus est. Descenderunt ergo tria milia
viroꝝ de iuda ad specū silicis etham: dixe
runtq; ad samson. Nescis ꝙ philistijm im
perent nobis? Quare hoc facere voluisti?
Quibus ille ait. Sicut fecerūt mihi: sic feci
eis. Ligare inquiūt te venimus: et tradere
in manus philistinoꝝ. Quib⁹ samson iu-
rate ait et spondete mihi: ꝙ non occidatis
me. Dixerūt. Nō te occidemus: sz vinctū
trademus. Ligauerūtq; eū duobus nouis
funibus: et tulerūt eū de petra etham. Qui
cū venissz ad locū maxille et philistijm vo
ciferātes occurrissent ei. irruit spūs dñi ī eū:
et sicut solēt ad odorē ignis ligna ꝯsumi:
ita vincula quibus ligatus erat dissipata
sunt et soluta. Inuentāq; maxillā id ē mā-
dibulā asini q̄ iacebat arripiens: interfecit
in ea mille viros et ait. In maxilla asini in
mādibula pulli asinarū deleui eos: et ꝑcus
si mille viros. Cūq; hec v̄ba canēs ꝯplessz:
ꝓiecit mādibulā de manu: et vocauit no-
mē loci illius ramathlechi: q̄d interp̄tatur
eleuatio maxille. Sitiēsq; valde: clamauit
ad dñm et ait. Tu dedisti in manu ſui tui
salutē hāc maximā atq; victoriā: et en siti
morior: incidāq; in manus incircūcisorū.
Aperuit itaq; dñs molarē dentē in maxil-
la asini: et egresse sunt ex eo aque. Quibus
haustis refocillauit spiritū: et vires recepit.
Idcirco appellatū ē nomen loci illius fons
inuocātis de maxilla vsq; in p̄ntem diem.

Iudicauitq; isrl̄ in dieb⁹ philistijm vigīti
Abijt q̄z in gazam. Cānis Ca. xvi.
et vidit ibi mulierē meretricē: ingres
susq; ē ad eā. Quod cū audissent philisti-
im et percrebuisset apud eos intrasse vrbem
samson: circūdederūt eū positis in porta ci-
uitatis custodib⁹: et ibi tota nocte cū silen
tio p̄stolātes vt facto mane exeuntē occide
rēt. Dormiuit autē samson vsq; ad mediū
noctis: et inde cōsurgēs ap̄phendit ambas
porte fores cū pestib⁹ suis et sera: impositas
q; humeris suis portauit ad verticē mōtis
q̄ respicit hebrō. Post hec amauit mulierē
q̄ habitauit in valle soreth: et vocabat̄ da-
lila. Venerūtq; ad eā p̄ncipes philistinoꝝ
atq; dixerunt. Decipe eū. et disce ab illo in
q̄ habeat tantā fortitudinē: et q̄modo eum
supare valeamus et vinctū affligere. Q̄d si
feceris: dabimus tibi singuli mille argēte-
os. Locuta ē g̊ dalila ad samson. Dic mi-
hi obsecro in q̄ sit tua maxima fortitudo:
et q̄d sit q̄ ligatus erūpere neq̄as. Cui rñ-
dit samson. Si septē neruiceis funibus nec-
dum siccis et adhuc humētib⁹ ligatus fue
ro: infirmus ero vt ceteri homines. Attule-
rūtq; ad eā satrape philistinoꝝ septē funes
vt dixerat: q̄bus vinxit eū latētib⁹ apud
se insidijs: et in cubiculo finē rei expectāti-
bus. Clamauitq; ad eū. Philistijm sup te
samson. Qui rupit vincula q̄mō si rumpat
q̄s filū de stuppa tortū sputamine cū odo-
rē ignis accepit: et nō ē cognitum in q̄ essz
fortitudo eius. Dixitq; ad eū dalila. Ecce
illusisti mihi: et falsum locutus es. Salte m
nūc indica mihi q̄ ligari debeas. Cui ille re
spōdit. Si ligatus fuero nouis funib⁹ q̄ nū-
q̄z fuerūt in ope: infirm⁹ ero et alioꝝ hoim
similis. Quib⁹ rursū dalila vixit eū: et cla-
mauit. Philistijm sup te samsō: ī cubiculo
insidijs p̄paratis. Qui ita rupit vincula q̄si
fila telarū. Dixitq; dalila rursum ad eum.
Vsq; q̄ decipis me et falsū loq̄ris? Ostēde
de q̄ vinciri debeas. Cui rñdit samson. Si
inq̄t septē crines capitis mei cū licio plexu
eris. et clauū his circūligatū terre fixeris: in-
firmus ero. Q̄d cum fecisset dalila: dixit ad
eū. Philistijm sup te samson. Qui consur-
gens de somno extraxit clauū cū crinib⁹ et

Dalila

licio. Dixitq; ad eū dalila. Quomō dicis
q̄ amas me cū animus tuus nō sit mecū?
Per tres vices mētitus es mihi: et noluisti
dicē in quo sit maxima fortitudo tua. Cū
q; molesta ei esset et per multos dies iugi-
ter adhereret. spaciū ad quietē nō tribuēs:
defecit anima eius: et ad mortē vsq; lassa-
ta est. Tūc aperiēs veritatē rei dixit ad eā.
Ferrū nūq̄ ascendit sup caput meū. q2 na
zareus id est consecratus dño sum de vtero
matris mee. Si rasum fuerit caput meū. re-
cedet a me fortitudo mea. et deficiā: eroq;
sic ceteri homines. Vidēsq; illa q̄ ɔfessus
ei essz omnē animū suū: misit ad principes
philistinoꝝ ac mādauit. Ascēdite adhuc
semel: q2 nūc mihi apuit cor suū. Qui as-
cenderūt: assumpta pecunia quā ꝓmiserāt.
At illa dormire eū fecit sup genua sua: et
in sinu suo reclinare caput. Vocauitq; tōso
rē et rasit septē crines eius: et cepit abigē
eū et a se repellere. Statim enī de eo fortitu
do discessit. Dixitq;. Philistijm sup te sā-
son. Qui de somno ɔsurgēs dixit in animo
suo. Egrediar sic āte feci. et me excutiā: ne-
sciēs q̄ recessissz ab eo dñs. Quē cū appre
hēdissent philistijm. statim eruerūt oculos
eius: et duxerūt gazā vinctum cathenis: et
clausum in carcē molere fecerūt. Iāq; capil
li eius renasci ceperāt: et p̄ncipes philistino
rū ɔuenerūt in vnū vt immolarēt hostias
magnificas dagō deo suo et epularent̄ di-
cētes: tradidit deus nr̄ īimicū nr̄m samson
in manus nr̄as. Qđ etiā ꝓpl's vidēs lauda
bat deū suū: eadēq; dicebat. Tradidit de-
us nr̄ aduersariū nr̄m in manus nr̄as q̄ de
leuit terrā nostrā: et occidit plurimos. Letā
tesq; p ɔuiuia sumptis iā epulis p̄ceperūt
vt vocaret̄ samson: et añ eos luderet. Qui
adductus de carcere ludebat ante eos: fece
runtq; eū stare inter duas columnas. Qui
dixit puero regenti gressus suos. Dimitte
me vt tangā columnas q̄b⁹ omnis immi-
net domus: et recliner sup eas ⁊ paululum
req̄escā. Domus aūt erat plena virorū ac
mulierū: et erāt ibi oēs p̄ncipes philistino
rum: ac de tecto et solario circiter tria milia
vtriusq; sexus spectabāt ludentē samson.
At ille inuocato dño ait. Dñe deus meus
memeto mei: et redde mihi nūc fortitudi-
nē p̄stinā deus meus. vt vlciscar me de ho-
stib⁹ meis: et ꝓ amissione duoꝝ luminum
vnā vltionē recipiā. Et ap̄phēdēs ambas
colūnas q̄b⁹ īnitebat̄ domus: alterāq; ea-
rū dextera. et alterā leua tenēs ait. Mori-
at̄ aīa mea cū philistijm. Cōcussisq; forti-
ter colūnis cecidit domus sup oēs p̄ncipes
et ceterā multitudinē q̄ ibi erat. Multoq;
plures īterfecit moriēs q̄ āte viuus occide
rat. Descendētes aūt fr̄es eius et vniuersa
cognatio tulerūt corpus eius: et sepelierūt
inter saraa et estaol in sepulchro patris sui
manue: iudicauitq; isrl̄ viginti annis.

Ca. xvij.

Fuitq; eo tp̄e vir q̄dā de
mōte ephraim noīe michas: q̄ dixit
mr̄i sue. Millecentū argēteos q̄s separaue
ras et sup q̄b⁹ me audiēte iuraueras ecce
ego habeo: et apud me sunt. Cui illa respō
dit. Benedictus filius meus dño. Reddi-
dit g° eos matri sue: q̄ dixerat ei. Consecra
ui et voui hoc argentum dño. vt de manu
mea suscipiat filius meus et faciat sculpti
le atq; ɔflatile: et nūc trado illđ tibi. Red
didit igit̄ eos mr̄i sue. Que tulit ducentos
argēteos et dedit eos argētario: vt faceret
ex eis sculptile atq; ɔflatile. qđ fuit ī domo
miche. Qui ediculā q̄z in ea deo separauit:
et fecit ephoth et theraphim: id ē vestē sa
cerdotalē et ydola. Impleuitq; vnius filio
rū manū: et factus ē ei sacerdos. In dieb⁹
illis non erat rex in israhel: sz vnusq̄sq; qđ
sibi rectū videbat̄ hoc faciebat. Fuit quo-
q; in tp̄e illo alter adolescēs de bethleem iu
da ex cognatōe eius: eratq; ipse leuites et
habitabat ibi. Egressusq; de ciuitate beth
leē: pegrinari voluit vbicūq; sibi cōmodū
reperisset. Cunq; venisset in montem ephra
im iter faciens. et declinasset parūper in do-
mo miche: interrogatus est ab eo vnde ve-
nissz. Qui respōdit. Leuita sum de betleem
iuda: et vado vt habitē vbi potuēo. et vti-
le mihi eē ꝓspexero. Mane apud me inq̄t.
et esto mihi parēs ac sacerdos: daboq; tibi
p ānos singulos decē argēteos ac vestē du
plicem et que ad victum sunt necessaria.
Acquieuit et mansit apud hominē: fuitq;
illi quasi vnus de filijs. Impleuitq; micha

manū eius: et habuit puerū sacerdotē apd̄ se: nūc scio dicēs q̄ bn̄faciet mihi deus. habēti leuitici generis sacerdotē. ¶ Ca. xviij.

IN diebus illis nō erat rex in isrl̄: et tribus dan q̄rebat possessionē sibi vt habitaret in ea. Vsq̄ ad illū enī diē inter ceteras tribus sortē nō accepat. Miserūt g° filij dan stirpis et familie sue q̄nq̄ viros fortissimos de saraa et esthaol: vt explorarēt terrā. et diligēter inspicerēt. Dixerūtq̄ eis. Ite et ꝯsiderate terrā. Qui cū ꝑgentes venissent in mōtē ephraim et intrassent domū miche. req̄euerūt ibi. Et agnoscētes vocē adolescētis leuite. vtētesq̄ illius diuersorio: dixerunt ad eum. Quis te huc adduxit? Quid hic agis? Quā ob causam huc venire voluisti? Qui rn̄dit eis. Hec et hec p̄stitit mihi michas: et me mercede ꝯduxit vt sim ei sacerdos. Rogauerūtq̄ eū vt cōsuleret dn̄m: et scire possent an ꝓspero itinere ꝑgerēt. et res haberet effectū. Qui rn̄dit eis. Ite cū pace. Dn̄s respicit viam vestrā: et iter q° ꝑgitis. Eūtes igit̄ q̄nq̄ viri venerūt lais: viderūtq̄ ꝓpl'm habitantem in ea absq̄ vllo timore. iuxta ꝯsuetudinē sydoniorū securū et quietū. nullo eis penitus resistēte. magnarūq̄ opū: et ꝓcul a sydone atq̄ a cūctis hominib⁹ separatū. Reuersiq̄ ad fratres suos i saraa et esthaol: et q̄d egissent sciscitātib⁹ rn̄derūt. Surgite et ascēdam⁹ ad eos. Vidimus enī terrā valde opulentā et vberem. Nolite negligere: nolite cessare. Eamus et possideamus eā: nullus erit labor. Intrabimus ad securos in regionem latissimā: tradetq̄ nobis dn̄s locū in q° nullius rei ē penuria eorū q̄ gignunt̄ in terra. Profecti igit̄ sunt de cognatione dan de saraa et esthaol sexcēti viri accincti armis bellicis: ascendētesq̄ mā serūt in cariathiarim iude: q̄ locus ex eo tēpore castrorū dan nomē accepit. et est post tergū cariathiarim. Inde trāsierunt in montē ephraim. Cunq̄ venissent ad domū miche: dixerūt q̄nq̄ viri qui p̄us missi fuerāt ad cōsiderandā terrā lais ceteris fratribus suis. Nostis q̄ in domibus istis sit ephod et theraphim et sculptile atq̄ ꝯflatile. Videte q̄d vobis placeat. Et cū paululū declinassent ingressi sunt domū adolescentis leuite. q̄ erat in domo miche: saluta uerūtq̄ eū verbis pacificis: sexcēti aūt viri ita vt erāt armati stabāt ante ostiū. At illi q̄ ingressi fuerāt domū iuuenis sculptile et ephod et theraphim atq̄ ꝯflatile tollere nitebant̄: et sacerdos stabat ante ostiū: sexcētis viris fortissimis haud ꝓcul expectātibus. Tulerūt igit̄ qui intrauerant sculptile ephod et idola atq̄ ꝯflatile. Quibus dixit sacerdos. Quid facitis? Cui rn̄derunt. Tace et pone digitū sup os tuū: veniq̄ nobiscū: vt habeamus te patrē ac sacerdotē. Quid tibi melius ē. vt sis sacerdos in domo vnius viri: an in vna tribu et familia i isrl̄? Qd̄ cū audissz acq̄euit ꝑmonib⁹ eorū: et tulit ephod et idola ac sculptile et profectus ē cū eis. Qui cū ꝑgerēt et ante se ire fecissent paruulos ac iumēta et oē qd̄ erat p̄ciosum. iāq̄ a domo miche essent ꝓcul: viri q̄ habitāt in edib⁹ miche ꝯclamātes secuti sunt: et post tergū clamare ceperūt. Qui cū respexissent dixerunt ad michā. Quid tibi vis? Cur clamas? Qui rn̄dit. Deos meos q°s mihi feci tulistis et sacerdotē et omnia q̄ habeo: et dicitis q̄d tibi ē? Dixerūtq̄ ei filij dan. Caue ne vltra loq̄ris ad nos: et veniāt ad te viri aīo cōcitati: et ip̄e cū om̄i domo tua pereas. Et sic cepto itinere ꝑrexerūt. Videns aūt michas q̄ fortiores se essent: reuersus ē in domū suā. Sexcēti aūt viri tulerūt sacerdotē et q̄ supradixim⁹: venerūtq̄ in lais ad ꝓpl'm q̄escentē atq̄ securū et ꝑcusserūt eos in ore gladij. vrbēq̄ incēdio tradiderūt. nullo penitus ferēte p̄sidium: eo q̄ ꝓcul habitarēt a sydone et cū nullo hominū haberēt quicq̄ societatis ac negocij. Erat aūt ciuitas sita in regione roob quā rursū extruētes habitauerunt in ea vocato noīe ciuitatis dan iuxta vocabulū p̄ris sui quē genuerat isrl̄ q̄ p̄us lais dicebat̄. Posuerūtq̄ sibi sculptile: et ionathā filiū gersan filij moysi ac filios eius sacerdotes in tribu dan vsq̄ ad diē captiuitatis sue. Mā sitq̄ apud eos idolū miche oī tpe q° fuit domus dei in sylo. In dieb⁹ illis nō erat rex in

EVit q̄dā vir leuites ¶ isrl̄. ¶ Ca xix.

habitās in latere mōtis ephraim: q̄ accepit vxorē de bethleem iuda. Que reliq̄t

eū et reuersa est in domū patris sui bethleē
māsitq; apud eū q̄tuor mēsib⁹. Secutusq;
ē eā vir suus. volēsq; recōciliari ei atq; blā
diri et secū reducē: habēs in comitatu pue
rū et duos asinos. Que suscepit eū: et intro
duxit in domū p̄ris sui. Q̄d cū audissz socer
eius eūq; vidissz occurrit ei letus: et āplexa
tus ē hoīem. Māsitq; gener in domo soce
ri trib⁹ dieb⁹ comedēs cū eo et bibens fa-
miliariter: die aūt q̄rto de nocte cōsurgens
ꝓficisci voluit. Quē tenuit socer: et ait ad
eū. Gusta p̄us pusillū panis et ɔforta sto
machū: et sic ꝓficisceris. Sederūtq; siml': ac
comederunt et biberunt. Dixitq; pr̄ puelle
ad generum suū. Que so te: vt hodie hic
maneas. pariterq; letemur. At ille ɔsurgēs
cepit velle ꝓficisci. Et nihilominus obni-
xe eū socer tenuit: et apud se fecit manere.
Mane aūt facto parabat leuites iter. Cui
socer rursum. Obsecro inq̄t vt paululū cibi
capias: et assumptis viribꝰ donec increscat
dies postea ꝓficiscaris. Comederūt g° simul:
surrexitq; adolescēs vt ꝑgeret cū vxore sua
et puero. Cui rursum locutus est socer. Cō-
sidera q̄ dies ad occasum decliuior sit: et
ꝓpinquat ad vesperum. Mane apud me
etiā hodie et duc letū diē: et cras ꝓficisce
ris vt vadas in domū tuā. Noluit gener ac
quiescere sermonib⁹ eius: sed statim perre
xit. et venit ɔtra iebus. que altero nomine
vocat̄ ihrl'm: ducēs secū duos asinos onu
stos et ɔcubinā. Iamq; aderant iuxta ie-
bus: et dies mutabatur in noctē. Dixitq;
puer ad dn̄m suū. Veni obsecro declinem⁹
ad vrbē iebuseorum: et maneamus in ea.
Cui respondit dn̄s. Nō ingrediar oppidū
gentis aliene. que nō est de filijs israhel: sed
trāsibo vsq; gabaa. et cū illuc ꝑuenero ma
nebim⁹ in ea: aut certe in vrbe rama. Trā-
sierūt ergo iebus et ceptū carpebāt iter: oc-
cubuitq; eis sol iuxta gabaa q̄ est in tribu
beniamin: diuerterūtq; ad eā vt manerent
ibi. Quo cū intrassent. sedebāt in platea ci
uitatis: et nullus eos recipere voluit hospi-
cio. Et ecce apparuit homo senex reuertens
de agro et de opere suo vesperi: qui et ip̄e de
monte erat ephraim: et peregrinus habita
bat in gabaa. Homines aūt regionis illi⁹
erant filij iemini. Eleuatisq; oculis vidit se-
nex sedentē hominem cū sarcinulis suis in
platea ciuitatis: et dixit ad eum. Vnde ve
nis? et quo vadis? Qui rn̄dit ei. Profecti
sumus de bethleē iuda: et ꝑgimus ad locū
nostrū q̄ est ex latere montis ephraim vn-
de ieramus bethleem. Et nūc vadimus ad
domū dei: nullusq; sub tectū suū nos vult
recipe. habētes paleas et fenum in asinorū
pabulū: et panē ac vinū in meos ac ancille
tue vsus et pueri qui mecum est. Nulla re
indigemus nisi hospicio. Cui respondit se-
nex. Pax tecū sit. Ego p̄bebo oīa que neces
saria sunt. tantū q̄so ne in platea maneas.
Introduxitq; eū in domū suā: et pabulum
asinis p̄buit: ac postq̄ lauerunt pedes suos
recepit eos in ɔuiuiū. Illis epulantibus et
post laborē itineris cibo et potu reficiētibus
corpora: venerūt viri ciuitatis illius filij be
lial id ē absq; iugo: et circūdantes domū
senis fores pulsare ceperunt: clamantes ad
dn̄m domus atq; dicētes. Educ virū q̄ in-
gressus ē domum tuam: vt abutamur eo.
Egressusq; est ad eos senex: et ait. Nolite
fratres nolite facē malū hoc: q2 ingressus ē
hō hospiciū meū: et cessate ab hac stulti-
cia. Habeo filiā virginē. et hic hō habz cō-
cubinā. educā eas ad vos vt huilietis eas
et vr̄am libidinē ɔpleatis: tantum obsecro
ne scelus hoc ɔtra naturā operemini in virū.
Nolebāt acq̄escē ꝑmonib⁹ illius. Q̄d cer-
nēs hō adduxit ad eos ɔcubinā suā: et eis
tradidit illudēdā. Qua cū tota nocte abu
si essent: dimiserūt eā mane. At mulier rece
dētib⁹ tenebris venit ad ostiū domus vbi
manebat dn̄s suus: et ibi corruit. Mane fa
cto surrexit homo et aperuit ostiū vt ceptā
expleret viā: et ecce cōcubina eius iacebat
ante ostiū spar sis in limine manib⁹. Cui il
le putans eā quiescere loquebatur. Surge.
vt ābulemus. Qua nihil respondente in-
telligēs q̄ erat mortua. tulit eā et imposuit
asino: reuersusq; est in domū suā. Quā cū
esset ingressus arripuit gladiū: et cadauer
vxoris cū ossib⁹ suis in duodecim partes
ac frusta ɔscindēs misit in om̄es terminos
isrl'. Q̄d cū vidissent singuli cōclamabant.
Nūq̄ res talis facta ē in israhel ex eo die

quo ascēderūt patres nostri de egipto vsq̄ in p̄sens tēpus. Ferte sententiā: et in ꝯmune decernite quid facto opus sit. ¶ Ca. xx.

EGressi itaq̄ sunt omnes filij isrl̄: et pariter congregati quasi vir vnus de dan vsq̄ bersabee et terra galaad ad dn̄m in maspha: om̄es q̄ꝫ anguli ꝓpl̄orꝫ et cūcte tribus isrl̄ in ecclesiā populi dei cōuenerunt q̄dringenta milia peditū pugnatorū. Nec latuit filios beniamin: q̄ ascēdissent filij israhel in maspha. Interrogatusq̄ leuita maritus mulieris interfecte. quomodo tantum scelus perpetratū essꝫ. rn̄dit. Veni in gabaa beniamin cū vxore mea: illucq̄ diuerti. Et ecce homines ciuitatis illius circūdederūt nocte domū in qua manebam volētes me occidere: et vxorē meā incredibili furore libidinis vexātes: deniq̄ mortua ē. Quā arreptā in frusta ꝯcidi: misiq̄ partes ī om̄es terminos possessionis vr̄e: q̄ꝛ nūq̄ tantū nefas et tā grāde piaculū factū ē in isrl̄. Adestis om̄es filij isrl̄: decernite q̄d facere debeatis. Stāsq̄ om̄is ꝓpl̄s et q̄si vnius hominis ſmone rn̄dit. Nō recedemus in tabernacula nostra: nec suā quisq̄ intrabit domū: sed hoc cōtra gabaa in cōmune faciemus. Decē viri eligant̄ e centū ex om̄ibus tribub⁹ isrl̄. et centū de mille. et mille de decem milib⁹. vt ꝯportēt exercitui cibaria: et possimus pugnare cōtra gabaa beniamin: et reddere ei ꝓ scelere quod meret̄. Cōuenitq̄ vniuersus isrl̄ ad ciuitatē q̄si homo vnus eadē mēte vnoq̄ cōsilio: et miserūt nūcios ad omnē tribū beniamin q̄ dicerēt Cur tantū nefas in vobis reptū est? Tradite homines de gabaa q̄ hoc flagiciū perpetrarūt vt moriant̄: et auferat̄ malū de israhel. Qui noluerūt fratrū suorꝫ filiorꝫ isrl̄ audire mandatū: sed ex cūctis vrbibus q̄ sortis sue erāt cōuenerunt in gabaa. vt illis ferrēt auxiliū: et cōtra vniuersum populū isrl̄ dimicarēt. Inuētiq̄ sunt vigintiq̄nq̄ milia de beniamin educentiū gladiū. preter habitatores gabaa q̄ septīgēti erāt viri fortissimi ita sinistra vt dextra p̄liātes: et sic fundis lapides ad certū iaciētes: vt capillū q̄q̄ possent ꝑcutere: et nequaq̄ in alterā partē ictus lapidis deferret̄. Virorum q̄ꝫ isrl̄ absq̄ filijs beniamin inuēta sunt q̄dringēta milia educentiū gladios et paratorꝫ ad pugnā: q̄ surgentes venerūt in domū dei hoc est in sylo: cōsuluerūntq̄ dn̄m atq̄ dixerūt. Quis erit in nr̄o exercitu princeps certaminis ꝯtra filios beniamin? Quibus rn̄dit dn̄s. Iudas sit dux vester. Statimq̄ filij isrl̄ surgētes mane castrametati sunt iuxta gabaa: et inde ꝓcedētes ad pugnā contra beniamin. vrbē oppugnare ceperūt. Egressiq̄ filij beniamin de gabaa occiderūt de filijs isrl̄ die illo vigintiduo milia virorꝫ. Rursum filij isrl̄ et fortitudine et numero cōfidētes in eodē loco in q̄ p̄us certauer̄t aciē direxerūt: ita tn̄ vt p̄us ascēderēt et flerēt corā dn̄o vsq̄ ad noctē: cōsulerētq̄ eū et dicerēt. Debeo vltra ꝓcedere ad dimicandū ꝯtra filios beniamin fratres meos. an nō? Quibus ille rn̄dit. Ascēdite ad eos: et inite certamē. Cunq̄ filij israhel altera die contra filios beniamin ad p̄liū ꝓcessissent. eruperunt filij beniamin de portis gabaa: et occurrētes eis tāta in illos cede bachati sunt. vt decē et octo milia virorꝫ educētiū gladiū ꝓsternerēt. Quā obrē om̄es filij isrl̄ venerūt in domū dei: et sedētes flebāt coram dn̄o. Ieiunaueruntq̄ die illo vsq̄ ad vesperā: et obtulerūt ei olocausta atq̄ pacificas victimas: et super statu suo interrogauerunt. Eo tēpore ibi erat archa federis dn̄i: et phinees filius eleazari filij aaron p̄positus domus. Cōsuluerūt igitur dn̄m atq̄ dixerūt. Exire vltra debemus ad pugnā cōtra filios beniamin fratres nostros. an quiescere? Quibus ait dn̄s. Ascēdite. Cras enim tradā eos in manus vr̄as. Posuerūtq̄ filij isrl̄ insidias per circuitū vrbis gabaa: et tertia vice sicut semel et bis contra beniamin exercitū ꝓduxerunt. Sꝫ et filij beniamin audacter eruperūt de ciuitate: et fugiētes aduersarios lōgius ꝑsecuti sūt: ita vt vulnerarēt ex eis sic p̄mo die et secūdo: et cederēt ꝑ duas semitas vertētes terga q̄rū vna ferebat̄ in bethel et altera ī gabaa: atq̄ ꝓsternerēt triginta circiter viros. Putauer̄t enī solito eos more cedere. Qui fugā arte simulātes inierūt ꝯsiliū vt abstraherēt eos de ciuitate: et q̄si fugientes ad su-

pradictas semitas pducerēt. Omnes itaqꝫ filij isrl̄ surgētes de sedibus suis tetēderunt aciē in loco q̄ vocatur baalthamar: insidie q̄ꝫ q̄ circa vrbē erāt paulatim se a pire ceperūt. et ab occidētali vrbis parte ꝓcedere. Sꝫ et alia decē milia viroꝝ de vniuerso israhel. habitatores vrbis ad certamina ꝓuocabāt: ingrauatumqꝫ ē bellū ꝯtra filios beniamin: et nō intellexerūt ꝙ ex om̄i parte illis instaret interitus. Percussitqꝫ eos dominus in cōspectu filioꝝ isrl̄: et interfecerūt ex illis in illo die vigintiq̄nqꝫ milia et centū viros om̄es bellatores et educētes gladiū. Filij aūt beniamin cū se inferiores esse vidissent ceperunt fugere. Qd̄ cernētes filij isrl̄ dederunt eis ad fugiendū locum: vt ad ꝑparatas insidias deuenirēt. q̄s iuxta vrbē posuerāt. Qui cū repente de latibulis surrexissent et beniamin terga cedētibus daret: ingressi sunt ciuitatē et percusserūt eā in ore gladij. Signū autē dederāt filij isrl̄ his q̄s in insidijs collocauerāt: vt postq̄ꝫ vrbem cepissent ignē accenderent: vt ascendente in altū fumo captā vrbē demōstrarēt. Quod cum cernerēt filij isrl̄ in ip̄o certamine positi (putauerūt enī filij beniamin eos fugere et instantius ꝑsequebantur. cesis de exercitu eoꝝ triginta viris) vt viderūt q̄si colūnam fumi de ciuitate conscendere (beniamin q̄qꝫ respiciens retro captā cerneret ciuitatem et flāmas in sublime ferri) qui prius simulauerant fugā versa facie fortius resistebāt. Quod cum vidissent filij beniamin in fugā versi sunt: et ad viam deserti ire ceperunt: illuc quoqꝫ eos aduersarijs ꝑsequētibus. Sed et hi q̄ vrbē succenderant occurrerunt eis: atqꝫ ita factū ē. vt ex vtraqꝫ parte ab hostibus cederentur: nec erat vlla requies morientiū. Ceciderunt atqꝫ ꝓstrati sunt ad orientalē plagā vrbis gabaa. Fuerūt aūt qui in eodē loco interfecti sunt decē et octo milia viroꝝ: om̄es robustissimi pugnatores. Quod cum vidissent q̄ remanserant de beniamin fugerūt in solitudinem: et ꝑgebāt ad petrā cuius vocabulū est remmon. In illa quoqꝫ fuga palātes et in diuersa tendentes occiderūt q̄nqꝫ milia viros. Et cum vltra tenderēt ꝑsecuti sunt eos: et interfecerūt etiā alia duo milia. Et sic factū est vt om̄es q̄ ceciderāt de beniamin in diuersis locis. essent vigintiquinqꝫ milia pugnatores ad bella ꝓmptissimi. Remanserūt itaqꝫ de om̄i numero beniamin q̄ euadere potuerūt. et fugere in solitudinē sexcēti viri: sederūtqꝫ in petra remmon mēsibus q̄tuor. Regressi autē filij isrl̄ om̄es reliquias ciuitatis a viris vsqꝫ ad iumēta gladio ꝑcusserunt: cunctasqꝫ vrbes et viculos beniamin vorax flamma consumpsit

Ca. xxi.

Iurauerāt q̄ꝫ filij isrl̄ in maspha: ⁊ dixerūt. Nullus nr̄m dabit filijs beniamin de filiabus suis vxorē. Venerūtqꝫ omnes ad domū dei in sylo: et in cōspectu eius sedentes vsqꝫ ad vesperā leuauerūt vocē: et magno vlulatu ceperūt flere dicentes. Quare dn̄e deus isrl̄ factū est hoc malū in populo tuo: vt hodie vna tribus auferretur ex nobis? Altera autē die diluculo consurgentes extruxerūt altare: obtulerūtqꝫ ibi olocausta ⁊ pacificas victimas: et dixerunt. Quis non ascēdit in exercitū dn̄i de vniuersis tribub⁹ isrl̄? Grandi enī iuramēto se cōstrinxerant cū essent in maspha. interfici eos qui defuissent: ductiqꝫ penitentia filij israhel sup fratre suo beniamin ceperūt dicere. Ablata est tribus vna de isrl̄. Vnde vxores accipiēt? Om̄es enī in cōmune iurauimus nō daturos nos his filias nostras. Idcirco dixerūt. Quis est de vniuersis tribubus isrl̄. q̄ non ascēdit ad dn̄m in maspha? Et ecce inuēti sūt habitatores iabis galaad in illo exercitu nō fuisse. Eo q̄qꝫ tpe cū essent ī sylo nullus ex eis ibi repertus est. Miserūt itaqꝫ decē milia viros robustissimos: et ꝑceperūt eis. Ite et ꝑcutite habitatores iabis galaad in ore gladij. tā vxores q̄ꝫ paruulos eoꝝ: et hoc erit quod obseruare debebitis. Omne generis masculini et mulieres q̄ cognouerunt viros interficite: virgines reseruate. Inuēte sunt de iabis galaad q̄dringēte virgines q̄ nescirent viri thorū: et adduxerāt eas ad castra in sylo in terrā chanaan. Miserūtqꝫ nūcios ad filios beniamin qui erant in petra remmon: et ꝑceperūt eis vt eos susciperent in pace. Veneruntqꝫ filij beniamin in illo tpe: et date sunt eis vxores

de filiabus iabis galaad: alias aũt nõ repperẽrũt. quas simili modo traderent. Vniuersusq; isrl valde doluit. et egit penitentiã sup interfectõe vnius trib⁹ exisrl: dixerũtq; maiores natu. Quid faciemus reliquis q̃ nõ acceperũt vxores? Oẽs in beniamin femine occiderũt: et magna nobis cura ingẽtiq; studio, puidendũ est: ne vna trib⁹ deleatur ex israhel. Filias enim nras eis dare nõ possumus cõstricti iuramẽto. et maledictione qua dixmus: maledictus qui dederit de filia b⁹ suis vxorem beniamin. Ceperunt q; cõsiliũ: atq; dixerũt. Ecce sollẽnitas dñi est in silo anniuersaria. q̃ sita est ad septẽtrionẽ vrbis bethel: ad orientalẽ plagã viq̃ de bethel tẽdit ad sichimã et ad meridiẽ oppidi lebona. Precepũtq; filijs beniamin atq; dixerũt. Ite et latitate in vineis. Cũq; videritis filias silo ad ducẽdos choros ex more procedere: exite repẽte de vineis. et rapite ex eis singuli vxores singulas: et pgite in terram beniamin. Cumq; venerint patres earũ ac fratres et aduersum vos quen ceperit atq; iurgari: dicemus eis. Miseremini eor⁹. Nõ enim rapuerũt eas iure bellantiũ: atq; victor⁹: sed rogãtib⁹ vt acciperent nõ dedistis: et a vra parte peccatũ est. Fecerũt q; filij beniamin vt sibi fuerat imp̃atum: et iuxta numerum suũ rapuerũt sibi de his q̃ ducebãt choros vxores singulas: abierũtq; in possessionẽ suã edificãtes vrbes et habitãtes in eis. Filij q; isrl reuersi sunt p tribus et familias in tabernacula sua. In diebus illis nõ erat rex in isrl: sed vnusq̃sq; q̃ sibi rectũ videbat̃. hoc faciebat. Finit li-

Incipit liber Ruth. Ca. j. ber iudicũ.

IN diebus vnius iudicis quando iudicabãt iudices ꝑerant facta est fames in terra. Abijt ergo homo de bethleem iuda. vt pegrinaret̃ in regione moabitide: cũ vxore sua ac duobus liberis. Ipe vocabat̃ elimelech et vxor eius noemi: et duo filij alter maalõ et alter chelion. effratei de bethleẽ iuda. Ingressiq; regionem moabitidem morabant̃ ibi. Et mortuus ẽ elimelech maritus noemi: remãsitq; ipa cum filijs. Qui acceperũt vxores moabitidas: q̃rũ vna vocat̃ orpha: altera q; ruth. Mãserũtq; ibi decẽ ãnis: et ambo mortui sunt. maalon videlicet et chelion: remansitq; mulier orbata duob⁹ liberis ac marito. Et surrexit vt in patriam pergeret cũ vtraq; nuru sua de regione moabitide. Audierat enim q̃ dñs respexisset ꝑ̃m suũ: et dedisset eis escas. Egressa ẽ itaq; de loco pegrinatõis sue cũ vtraq; nuru: et iã i via reuertẽdi posita in terrã iuda: dixit ad eas. Ite in domũ mris vrẽ. Faciat vobiscũ dñs miam: sicut fecistis cũ mortuis et mecũ. Det vobis iuenire requiẽ in domib⁹ viror⁹ q̃s sortiture estis. Et osculata ẽ eas. Que eleuata voce flere ceperũt et dicere. Tecũ pgemus ad ꝑ̃m tuũ. Quib⁹ illa rndit. Reuertimini filie mi. Cur venitis mecũ. Num vltra habebo filios in vtero meo: vt viros ex me sperare possitis? Reuertimini filie mi et abite. Iam enim senectute cõfecta sum: nec apta viculo coniugali. Etiã si possẽ hac nocte concipere et parere filios: si eos expectare velitis do nec crescãt et ãnos pubertatis impleãt: ãte entis vetule q̃s nubatis? Nolite q̃so filie mi: q2 vra ãgustia magis me p̃mit: et egressa ẽ manus dñi cõtra me. Eleuata igit̃ voce rursum flere ceperũt. Orpha oscullata est socrũ ac reuersa: ruth adhesit socrui sue. Cui dixit noemi: En reuersa ẽ cognata tua ad ꝑ̃m suũ et ad deos suos: vade cũ ea. Que rndit. Ne aduersens mihi: vt reliquã te et abeã. Quocũq; properans pgam: et vbi morata fueris et ego parit morabor. Populus tuus ꝑ̃s meus: et deus tuus deus meus. Que te terra susceperit morientẽ in ea moriar: ibiq; locũ accipiã sepulture. Hec mihi faciat deus et hec addat: si nõ sola mors me et te separauerit. Vidẽs g̃ noemi q̃ obstinato ruth aĩo decreuisset secũ pgere aduersari noluit: nec ad suos vltra reditũ psuadẽ. Profectaq; sunt simul: et venerũt in bethleẽ. Quibus vrbẽ ingressis velox apud cũctos fama pcrebuit: dicebãtq; mulieres. hec ẽ illa noemi. Quib⁹ ait. Ne vocetis me noemi id ẽ pulchram: sed vocate me mara id ẽ amarã: q2 amaritudine valde repleuit me oipotẽs. Egressa sũ plena: et vacuã reduxit me dñs. Cur g̃ vocatis me noemi quã dñs humiliauit et afflixit oipotẽs. Venit g̃ noemi cũ ruth moabitide nuru sua de

terra pegrinatōis sue: ac reuersa ē in bethleem. qn̄ p̄mum ordea metebant̄. ¶ Ca ij.

ERat autē viro elimelech cōsanguineus: homo potēs et magnarū opū nomine booz. Dixitq; ruth moabitis ad socrū suā. Si iubes vadam in agrum. et colligam spicas que fugerint manus metētiū: vbicūq; clemētis in me patrisfamilias reperero gratiam. Cui illa rn̄dit. Vade filia mi. Abijt itaq; et colligebat spicas post terga metentiū. Accidit aūt vt ager ille haberet dn̄m nomine booz q̄ erat de cognatiōe elimelech. Et ecce ip̄e veniebat de bethleē: dixitq; messoribus. Dn̄s vobiscū. Qui rn̄derūt ei. Benedicat tibi dn̄s. Dixitq; booz iuueni q̄ messorib⁹ p̄erat. Cuius ē hec puella? Cui rn̄dit. Hec ē moabitis q̄ venit cū noemi de regione moabitide: et rogauit vt spicas colligeret remanētes. sequēs messorum vestigia. Et de mane vsq; nunc stat in agro: et nec ad momentū q̄dē domū reuersa est. Et ait booz ad ruth. Audi filia. Ne vadas in alterū agrū ad colligendū. nec recedas ab hoc loco: sz iūgere puellis meis: ⁊ vbi messuerint sequere. Mādaui enī pueris meis vt nemo molestus sit tibi: sz etiā si sitieris vade ad sarcinulas et bibe aquas de q̄bus et pueri mei bibūt. Que cadēs in faciē suā et adorās sup terrā: dixit ad eum. Vnde hoc mihi vt inuenirē gratiam ante oculos tuos: et nosse me dignareris pegrinā mulierē? Cui ille rn̄dit. Nunciata sunt mihi omnia q̄ feceris socrui tue post mortē viri tui: et q̄ reliqueris parētes tuos et terrā in q̄ nata es: et veneris ad ꝓpl'm quem antea nesciebas. Reddat tibi dn̄s ꝓ opere tuo: et plenā mercedem recipias a dn̄o deo isrl' ad quem venisti: et sub cuius cōfugisti alas. Que ait. Inueni gratiā apud oculos tuos dn̄e mi: q̄ cōsolatus es me et locutus es ad cor ancille tue: q̄ nō sum similis vnius puellarū tuarum. Dixitq; ad eā booz. Quādo hora vescēdi fuerit veni huc et comede panē: et intinge bucellā tuā in aceto. Sedit itaq; ad messoꝝ latus et cōgessit polentā sibi: comeditq; et saturata est: et tulit reliquias. Atq; inde surrexit: vt spicas ex more colligeret. Precepit aūt booz pueris suis dicēs. Etiā si vobiscū metere voluerit ne ꝓhibeatis eā: et de vn̄s q̄z manipulis ꝓicite de industria et remanere permittite. vt absq; rubore colligat: ⁊ colligentem nemo corripiat. Collegit ergo ī agro vsq; ad vesperā: et q̄ collegerat v̄ga cedens et excutiēs inuenit ordei q̄si ephi mēsurā id ē tres modios: q̄s portans reuersa ē in ciuitatē et ostendit socrui sue. Insup ꝓtulit et dedit ei de reliquijs cibi sui q̄ saturata fuerat. Dixitq; ei socrus sua. Vbi hodie collegisti? Et vbi fecisti opus? Sit bn̄dictus q̄ misertus est tui. Indicauitq; ei apud quē essz opata: et nomē dixit viri q̄ booz vocaret̄. Cui rn̄dit noemi. Bn̄dictus sit a dn̄o: qm̄ eandē gratiā quam p̄buerat viuis seruauit et mortuis. Rursumq; ait. Propinquus nr̄ ē homo. Et ruth hoc q̄z inq̄t p̄cepit mihi: vt tādiu messorib⁹ eius iūgerer. donec oēs segetes meterent̄. Cui dixit socrus. Melius est filia mi vt cū puellis eius exeas ad metendū: ne in alieno agro q̄spiā resistat tibi. Iūcta ē itaq; puellis booz: et tādiu cū eis messuit donec ordea et triticū in horreis cōderent̄. ¶ Ca. iij.

POstq̄z aūt reuersa ē ad socrū suā: audiuit ab ea. Filia mi queram tibi req̄ē: et ꝓuidebo vt bn̄ sit tibi. Booz iste cuius puellis in agro iūcta es ꝓpinquus nr̄ ē: et hac nocte aream ordei vētilat. Lauare igit̄ et vngere: et induere cultioribus vestimētis: et descēde in areā. Nō te videat homo: donec esum potūq; finierit. Quādo aūt ierit ad dormiendū nota locū ī q̄ dormiat. Veniesq; et discopies palliū q̄ opit̄ a parte pedū. et ꝓicies te et ibi iacebis. Ip̄e aūt dicet tibi quid agere debeas. Que rn̄dit. Quicq̄d p̄cepis faciam. Descēditq; in areā: et fecit om̄ia q̄ sibi impauerat socrus. Cūq; comedissz booz et bibisset. et factus essz hilarior. issetq; ad dormiendū iuxta aceruū manipulorū: venit abscondite. et discoopto a pedibus eius pallio se ꝓiecit. Et ecce nocte iā media expauit homo et ꝯturbatus ē: viditq; mulierē iacentem ad pedes suos et ait illi. Que es? Illaq; rn̄dit. Ego sum ruth ācilla tua. Expāde palliū tuū sup famulā tuā: qz ꝓpiquus es. Et ille. bn̄dicta inq̄t es a dn̄o

filia: et ꝓrem misericordiam posteriori fu
perasti: quia nō es secuta iuuenes paupes
siue diuites. Noli ergo metuere: sed quic-
quid dixeris mihi faciam tibi. Scit enim
omnis populus qui habitat intra portas
vrbis mee mulierem te esse virtutis. Nec
abnuo me ꝓpinquū: sz est alius me ꝓpin-
quior. Quiescе hac nocte. et facto mane. si
te voluerit propinquitatis iure retinere be-
ne res acta est: sin autē ille noluerit. ego te
absq; vlla dubitatōe suscipiā. viuit dñs.
Dormi vsq; mane. Dormiuit itaq; ad pe-
des eius vsq; ad noctis abscessum. Surre
xit itaq; ātеq̄ homines se cognoscerēt mu
tuo: et dixit booz. Caue ne quis nouerit qꝫ
huc veneris. Et rursum: expande inq̄t pal-
liū tuū quo operiris: et tene vtraq; manu.
Qua extēdente et tenente: mensus est sex
modios ordei et posuit sup eam. Que por-
tans ingressa est ciuitatē: et venit ad socrū
suā. Que dixit ei. Quid egisti filia? Nar-
rauitq; ei omnia que sibi fecisz homo. Et
ait. Ecce sex modios ordei dedit mihi: di-
xit: nolo vacuā te reuerti ad socrū tuā. Di-
xitq; noemi. Expecta filia donec videam?
quē res exitū habeat. Neq; enī cessabit ho
mo: nisi impleuerit qđ locutus est. ¶ Ca. iiij.

AScendit ergo booz ad portā: et sedit
ibi. Cumq; vidisz ꝓpinquū pterire
de quo prius sermo habitus est: dixit ad
eū. Declina paulisper. et sede hic: vocās eū
nomine suo. Qui diuertit et sedit. Tollens
autē booz decem viros de seniorib? ciuita-
tis dixit ad eos. Sedete hic. Quib? residē
tibus: locutus est ad ꝓpinquū. Partē agri
fratris nostri elimelech vendet noemi que
reuersa est de regione moabitide: quod au
dire te volui et tibi dicere corā cunctis se-
dētib? et maioribus natu de populo meo.
Si vis possidere iure ꝓpinquitatis eme et pos
side: si aut displicz tibi. hoc ipm̄ indica mi-
hi vt sciam qđ facere debeam. Nullus enī
est propinquus excepto te qui prior es: et
me qui secūdus sum. At ille respōdit. Ego
agrū emā. Cui dixit booz. Quando eme-
ris agrū de manu mulieris. ruth quoq; mo
abitidē que vxor defuncti fuit debes accipe
re. vt suscites nomē ꝓpinqui tui in hereditate
tate sua. Qui respōdit. Cedo iure ꝓpinqui
tatis. Neq; enī posteritatē familie mee de
re debeo. Tu meo vtere ꝑuilegio: quo me li
benter carere ꝓfiteor. Hic aūt erat mos an
tiquitus in israhel inter ꝓpinquos: vt si qñ
alter alteri suo iure cedebat. vt esset firma
cōcessio. soluebat homo calciamentū suū:
et dabat ꝓpinquo suo. Hoc erat testimo-
niū cessionis in isr̄l. Dixit g̊ ꝓpinquo suo
booz. Tolle calciamentū. Quod statim sol
uit de pede suo. At ille maioribus natu et
vniuerso populo testes vos inquit estis ho
die qꝫ possederim omnia que fuerūt elime-
lech et chelon et maalon. tradente noemi:
et ruth moabitidē vxorē maalon in diugi
um sumpserim. vt suscitē nomē defuncti in
hereditate sua: ne vocabulum eius de fami
lia sua ac fratrib? et ꝑl'o deleat. Vos inq̄
huius rei testes estis. Respōdit omnis po
pulus qui erat in porta: et maiores natu.
Nos testes sumus. Faciat dñs hāc mulie-
rē q̄ ingreditur domū tuā sicut rachel et ly
am que edificauerūt domū israhel: vt sit ex
emplū virtutis in effratha et habeat celebre
nomē in bethleem. Fiatq; domus tua sicut
domus phares quē thamar pepit iude: de
semine qđ dederit dñs ex hac puella. Tu-
lit itaq; booz ruth et accepit vxorē: ingres-
susq; est ad eam: et dedit illi dñs vt cōcipe
ret et pareret filiū. Dixeruntq; mulieres ad
noemi. Benedictus dñs qui nō est passus
vt deficeret successor familie tue: et vocaret̄
nomē eius in israhel: et habeas qui cōsole
tur animā tuā. et enutriet senectutem. De
nuru enī tua natus ē qui te diliget: et mul-
to tibi melior est: qꝫ si septē haberes filios.
Susceptūq; noemi puerū posuit in sinu suo:
et nutricis ac gerule fungebat̄ officio. Vici
ne aūt mulieres cōgratulātes ei et dicentes
natus ē filius noemi: vocauerūt nomē eius
obed. Hic est pater ysai patris dauid. He
sunt generatōes phares. Phares genuit es-
rom. Esrom genuit aram: arā genuit ami
nadab. Aminadab genuit naason: naasō
genuit salmon. Salmon genuit booz: booz
genuit obed. Obed genuit ysai: ysai genu
it dauid. ¶ Finit liber Ruth.

Incipit ꝓlogus beati hieronymi in libros regū.

Viginti et duas litteras esse apud hebreos. siroꝝ q̊q̃ lingua et caldeorū testatur: q̄ hebree magna ex parte cōfinis ē. Nā et ipi vigintiduo elemēta habēt: eodē sono. sz diuersis caracteribꝰ. Samaritani etiā pentateucū moysi totidē lr̄is scriptitāt: figuris tm̄ et apicibus discrepātes. Certūq̃ ē esdraz scribā legisq̃ doctorē. post captā ihero solimā. et instaurationem tēpli sub zorobabel. alias lr̄as reperisse q̄bus nunc vtimur: cū ad illud vsq̃ tēpus idē samaritanoꝝ et hebreoꝝ caracteres fuerint. In libro q̊z numeroꝝ. hec eadē supputatio. sub leuitarū ac sacerdotū cēsu mistice ostēditur: et nomē dn̄i tetragramaton in q̄busdā grecis voluminibꝰ. vsq̃ hodie. ātiquis expssum litteris inuenimus. Sz et psalmi tricesimussextus. et cētesimusdecimus. et cētesimusundecimus. et cētesimusdecimusoctauus. et cētesimusquadragesimusquartus. quāq̃ diuerso scribantur metro: tn̄ eiusdē numeri texunt̄ alphabeto. Et iheremie lamētationes et oratio eius: salomonis q̊z in fine ꝓuerbia. ab eo loco ī q̊ ait. mulierē fortem q̄s inueniet: eisdē alphabetis vl' incisionibus supputant̄. Porro q̄nq̃ lr̄e duplices apud hebreos sūt. caph. mem. nun. phe. fade. Aliter enī scribunt per has principia medietatesq̃ verboꝝ: aliter fines. Vnde et q̄nq̃ a plerisq̃ libri duplices estimant̄: samuel. malachym. dabreyamim. esdras iheremias cū cynoth. id est lamētationibus suis. Quomodo igit̄ vigintiduo elemēta sunt. ꝑ que scribimus hebraice om̄e quod loquimur. et eoꝝ initijs vox humana cōprehendit̄: ita vigintiduo volumina supputtātur: q̄bus quasi litteris et exordijs in dei doctrina tenera adhuc et lactēs viri iusti erudit̄ infantia. Primus apud eos liber vocatur bresith: quem nos genesim dicimus. Secundus ellesmoth: q̄ exodus appellat̄. Tertius vagecra: id ē leuiticus. Quartus vagedaber: quē numerū vocamus. Quintus elleadabarim: q̄ deuteronomium prenotatur. Hi sunt q̄nq̃ libri moysi: quos proprie thorath id est legem appellāt. Secundū ꝓphetarum ordinē faciunt: et incipiūt a iesu filio naue: qui apud illos iosue bennun dicit̄. Deinde subtexunt sopthim id est iudicū librū: et in eundem cōpingūt ruth: quia in diebus iudicum facta eius narrat̄ historia. Tertius sequit̄ samuel: quē nos regnorū p̄mū et secundū dicimus. Quartus malachim id ē regū: q̄ tertio et quarto regnoꝝ volumine cōtinet̄. Meliusq̃ ē multo malachim id est regū: q̃ malachoth id ē regnoꝝ dicere. Nō enī multarū gentiū describit regna: sz vnius israhelitici populi. q̄ tribubus duodecim cōtinetur. Quintus ē ysaias. Sextus iheremias. Septimus ezechiel. Octauus liber duodecim ꝓphetarū: q̄ apud illos vocat̄ thareasra. Tertius ordo: agiographa possidet. Et p̄mus liber incipit ab iob. Secundus a dauid: quē q̄nq̃ incisionibus et vno psalmoꝝ volumine cōprehendūt. Tertius ē salomon. tres libros habēs. ꝓuerbia. q̄ illi parabolas id ē masloth appellāt: q̄rtus ecclesiasten id ē coeleth: q̄ntus ē cāticū cāticoꝝ. quē titulo syrasyrim p̄notāt. Sextus est daniel. Septimus dabreiamim id ē verba dierū: qd̄ significātius cronicon totius diuine historie possumus appellare: q̄ liber apud nos paralipomenon p̄mus et secundus inscribit̄. Octauus esdras: q̄ et ipe similiter apud grecos et latinos in duos libros diuisus ē. Nonus hester. Atq̃ ita fiunt ꝑiter veteris legis libri vigintiduo. id est moysi q̄nq̃. et ꝓphetarū octo: agiographoꝝ nouē. Quāq̃ nō nulli ruth. ⁊ cinoth inter agiographa scriptitēt. et hos libros in suo putēt numero supputādos: ac ꝑ hoc eē prisce legis libros vigintiq̄tuor. q̊s sub numero vigintiq̄tuor senioꝝ apocalipsis iohānis inducit. adorātes agnū. et coronas suas ꝓstratis vultibus offerētes: stātibꝰ corā q̄tuor aīalibus oculatis ante et retro id ē in p̄teritū et in futurū respiciētibus. et in ed fessa voce clamātibus. sanctus. sanctus. sanctus. dn̄s deus omnipotēs. qui erat: et q̄ est. et q̄ venturus est. ¶ Hic prologus scripturarū q̄si galeatum principium. omnibꝰ libris q̊s de hebreo vertimus in latinū cōuenire potest: vt scire valeamus quicquid

extra hos ē inter apocripha esse ponendū. Igit̄ sapiētia q̄ vulgo salomonis īscribit̄. et iesu filij sirach liber. et iudith et thobias. et pastor nō sunt in canone. Machabeorū primū librū hebraicū reperi. Secūdus grecus est: quod ex ipsa phrasi probari potest

Que cū ita se habeāt: obsecro te lector. ne laborē meū reprehēsionē estimes antiq̄rum. In templo dei offert vnusquisq; qđ potest. Alij aurū et argentū et lapides preciosos: alij bissum et purpurā et coccū offerūt et iacinctū. Nobiscū bene agit̄: si obtulerimus pelles et caprarū pilos. Et tamē apostolus contemptibiliora nr̄a magis necessaria iudicat. Vnde et tota illa tabernaculi pulchritudo. et per singulas species ecclesie pn̄tis futureq; distinctio pellib⁹ regit̄ et cilicijs: ardorēq; solis. et iniuriā imbriū. ea q̄ viliora sunt ꝓhibēt. Lege ergo p̄mū samuel. et malachim meū. Meū in quam meū. Quicq̄d enī crebrius vertēdo. et emēdādo sollicitius. et didicimus et tenemus: nostrū est. Et cum intellexeris quod antea nesciebas. vl' interpretē me estimato si gratus es: vel parafrasten si ingratus: quāq̄ mihi omnino conscius nō sum. mutasse me quippiā de hebraica veritate. Certe si incredulus es. lege grecos codices et latinos. et confer cū his opusculis que nup emendauimus: et vbicūq; discrepare inter se videris. interroga quēlibet hebreorꝝ. cui magis accōmodare debeas fidem: et si nostra firmauerit. puto ꝙ eū nō estimes coniectorē: vt in eodem loco mecū similiter diuinarit. Sed et vos famulas christi rogo (q̄ domini discumbētis p̄ciosissimo fidei mirro vngitis caput: q̄ neq̄q̄ saluatorē q̄ritis in sepulchro. q̄b⁹ iā ad patrē christus ascēdit) vt ꝯtra latrātes canes. q̄ aduersum me rabido ore deseuiūt. et circuiunt ciuitatē. atq; in eo se doctos arbitrant̄ si alijs detrahāt: orationū vestrarū clipeos opponatis. Ego sciēs humilitatem meā. illius sp sententie recordabor. Dixi custodiā vias meas: vt non delinquā in lingua. Posui ori meo custodiam: cum consisteret peccator aduersum me. Obmutui et humiliatus sum: et silui de bonis. ¶ Finit prologus.

Incipit liber Regum Primus. ¶ Ca. i.

Fuit vir vnus de ramathaim sophim de mōte ephraim: et nomē eius helcana. filius iherobaā. filij heliu. filij thut. filij suph. eufrateus: et habuit duas vxores: nomē vni anna: ⁊ nomē scđe fenenna. Fuerūtq; fenenne filij: anne aūt nō erāt liberi. Et ascendebat vir ille de ciuitate sua statutis diebus: vt adoraret et sacrificaret dn̄o exercituū in silo. Erant aūt ibi duo filij heli. ofni ⁊ finees: sacerdotes dn̄i. Venit ergo dies et immolauit helcana: deditq; fenenne vxori sue et cūctis filijs eius et filiabus partes. Anne aūt dedit partē vnā tristis: q2 annā diligebat. Dn̄s aūt ꝯcluserat vuluā eius. Affligebat q̄3 eā emula eius. et vehemēter angebat: intantū vt exprobraret ꝙ dn̄s ꝯclusissꝫ vuluā eius. Sicq; faciebat p singulos ānos: cū redeunte tpe ascenderent ad tēplum dn̄i: et sic ꝓuocabat eā. Porro illa flebat: et nō capiebat cibū. Dixit ergo ei helcana vir suus. Anna cur fles? et q̄re nō comedis? et quāobrē affligitur cor tuū? Nūq̄d nō ego melior tibi sum q̄3 decē filij? Surrexit aūt āna: postq̄3 comederat et biberat in silo. Et heli sacerdote sedēte sup sellā āte postes domus dn̄i. cū esset anna amaro animo. orauit ad dn̄m flens largiter: et votū vouit dicēs. Dn̄e exercituum si respiciēs videris afflictionē famule tue. et recordatus mei fueris. nec oblitus ancille tue. dederisq; ſue tue sexū virilē: dabo eū dn̄o om̄ibus dieb⁹ vite eius: et nouacula nō ascēdet sup caput eius. Factū est aūt cū illa multiplicaret p̄ces corā dn̄o: vt heli obseruaret os eius. Porro āna loq̄batur in corde suo: tantūq; labia eius mouebant̄: et vox penitus nō audiebat̄. Estimauit ergo eā heli temulentā: dixitq; ei. Vsq; quo ebria eris? Digere paulisp vinum q̄mades. Respondens anna nequaq̄3 inq̄t dn̄e mi. Nā mulier infelix nimis ego sum: vinūq; et oē qđ inebriare pōt nō bibi sed effudi aīaꝫ meā ī ꝯspectu dn̄i. Ne reputes

ancillā tuā q̄si vnam de filiabus belial: q2
ex multitudine doloris et meroris mei lo-
cuta sum vsq3 in presens. Tunc heli ait ei.
Vade in pace: et deus isrl' det tibi petitionē
tuā quā rogasti eū. At illa dixit. Vtinam
inueniat ancilla tua gratiam in oculis tuis.
Et abijt mulier in viam suā et comedit:
vultusq3 illius nō sunt amplius in diuersa
mutati. Et surrexerūt mane: et adorauerūt
corā dño: reuersiq3 sunt. et venerūt ī domū
suā ramatha. Cognouit aūt helcana annā
vxorem suam: et recordatus est eius dñs.
Et factū est post circulū dierū. cōcepit āna.
et pepit filiū. Vocauitq3 nomē eius samu-
el: eo q̄ a dño postulasset eū. Ascēdit autē
vir eius helcana et om̄is domus eius vt
immolaret dño hostiā sollemnē. et votum
suū: et anna nō ascēdit. Dixit enī viro suo.
Nō vadā donec ablactet̄ infans: et ducā
eū vt appareat ante conspectum dñi: et ma
neat ibi iugiter. Et ait ei helcana vir suus.
Fac quod bonū tibi videtur: et mane do-
nec ablactes eū: precorq3 vt impleat dñs
v̄bū suū. Mansit ergo mulier et lactauit
filiū suum: donec amoueret eū a lacte. Et
adduxit eū secū postq̄3 ablactauerat in vi-
tulis tribus et tribus modijs farine et am-
phora vini: et adduxit eū ad domū dñi in
silo. Puer autē erat adhuc infantulus. Et
immolauerūt vitulū: et obtulerūt puerū he
li. Et ait anna. Obsecro mi dñe: viuit ani
ma tua dñe. Ego sum illa mulier que steti
coram te hic: orans dñm pro puero isto.
Oraui: et dedit mihi dominus petitionem
meam quam postulaui eum. Idcirco et ego
comodaui eum dño: cūctis diebus q̄bus
fuerit accomodatus dño. Et adorauerunt
ibi dñm. Et orauit anna et ait. ¶ Ca. ij.

EXultauit cor meū in dño: et exalta
tū est cornu meū in deo meo. Dila-
tatū est os meū sup inimicos meos: q2 le-
tata sum in salutari tuo. Nō ē sanctus vt ē
dñs: neq3 enī ē alius extra te: et nō ē fortis
sicut deus noster. Nolite multiplicare loq̄
sublimia gloriātes. Recedāt vetera de ore
vr̄o: q2 deus scientiarū dñs ē: et ipi p̄paran
tur cogitationes. Arcus fortium superatus
est: et infirmi accincti sunt robore. Repleti
p̄us p panibus se locauerūt: et famelici sa
turati sunt. Donec sterilis peperit plurimos:
et que multos habebat filios infirmata est.
Dñs mortificat et viuificat: deducit ad in-
feros et reducit. Dñs pauperē facit et ditat:
humiliat et subleuat. Suscitat de puluere
egenū. et de stercore eleuat pauperē. Vt se-
deat cū p̄ncipib9: et solium glorie teneat.
Dñi enī sunt cardines terre: et posuit super
eos orbē. Pedes sanctorum suoꝝ ꝯuabit ꝛ
impij in tenebris ꝯticescēt: q2 nō in fortitu
dine sua roborabit̄ vir. Dñm formidabūt
aduersarij eius: et super ip̄os in celis tona
bit. Dñs iudicabit fines terre: et dabit im
periū regi suo: et sublimabit cornu christi
sui. Et abijt helcana in ramatha in domū
suā. Puer aūt erat minister in conspectu do
mini: āte faciem heli sacerdotis. Porro filij
heli. filij belial. nesciētes dñm. neq3 officiū
sacerdotū ad ꝓpl'm. sed q̄cunq3 immolas-
set victimā. veniebat puer sacerdotis dum
coquerent̄ carnes. et habebat fuscinulā tri-
dentē in manu sua: et mittebat eā in lebe-
tem vel in caldariā. aut in ollam siue in ca
cabū: et om̄e quod leuabat fuscinula tolle
bat sacerdos sibi. Sic faciebant vniuerso
israheli venientiū in silo. Etiā anteq̄3 ado
lerēt adipem. veniebat puer sacerdotis: et
dicebat immolāti. Da mihi carnem: vt co
quā sacerdoti. Nō enī accipiā a te carnem
coctā. s3 crudam. Dicebatq3 illi immolās.
Incēdatur p̄mū iuxta morē hodie adeps:
et tolle tibi quantūcunq3 desiderat anima
tua. Qui r̄ndēs aiebat ei. Nequaq̄3. Nūc
enim dabis: alioquin tollam vi. Erat ergo
peccatū pueroꝝ grāde nimis corā dño: q2
detrahebāt homines sacrificio dñi. Samu-
el autē ministrabat ante faciē dñi puer ac-
cinctus ephoth lineo. Et tunicam paruam
faciebat ei mater sua: quam afferebat sta-
tutis dieb9. ascendēs cū viro suo: vt immo
laret hostiā sollemnē et votū suū. Et bn̄di
xit heli helcane et vxori eius: dixitq3 ei. Red
dat tibi dominus semen de muliere hac: ꝓ
fenore quod comodasti dño. Et abierunt
in locū suū. Visitauit ergo dñs annam et
ꝯcepit: et pepit tres filios et duas filias. Et
magnificatus est puer samuel apud dñm.

Hely aūt erat senex valde. et audiuit oīa
que faciebāt filij sui vniuerso israheli: et q̄
modo dormiebāt cū mulieribus que ob-
seruabāt ad ostiū tabernaculi. et dixit eis.
Quare facitis res huiuscemodi: quas ego
audio res pessimas ab om̄i populo. Noli-
te filij mei. Non enī ē bona fama quā ego
audio: aut trāsgredi faciatis ꝓpl'm domini.
Si peccauerit vir in virum. placari ei potest
deus: si aūt in dn̄m peccauerit vir, quis ora
bit pro eo? Et nō audierunt vocē p̄ris sui:
quia voluit dn̄s occidere eos. Puer autem
samuel ꝓficiebat atq; crescebat: et place-
bat tam deo q̄ hominib⁹. Venit autē vir
dei ad heli: et ait ad eū. Hec dicit dominus
Nūq̄d nō a ꝑte reuelatus sum domui p̄ris
tui cū esset in egipto in domo pharaonis?
Et elegi eū ex om̄ib⁹ tribub⁹ israhel mihi
in sacerdotē vt ascēderet ad altare meū. et
adoleret mihi incensum. et portaret ephot
corā me: et dedi domui p̄ris tui om̄ia de sa
crificijs filioꝝ israhel. Quare calce abieci-
stis victimā meā. et munera mea. que pre
cepi vt offerrētur in tēplo: et magis hono-
rasti filios tuos q̄ me. vt comederetis pri
micias omnis sacrificij israhel populi mei?
Propterea ait dn̄s deus israhel. Loquēs lo
cutus sum: vt domus tua ⁊ domus p̄ris tui
ministraret in ꝯspectu meo. vsq; in sempi-
ternū. Nūc aūt dicit dn̄s. Absit hoc a me.
Sed quicūq; honorificauerit me. glorifica
bo eū: qui aūt ꝯtemnūt me. erūt ignobiles.
Ecce dies veniūt: et p̄scindā brachiū tuū.
et brachium domus patris tui. vt nō sit se-
nex ī domo tua. Et videbis emulū tuū in
templo in vniuersis prosperis isr̄l: et nō erit
senex in domo tua omnib⁹ dieb⁹. Verūta
men nō auferā penitus virū ex te ab altari
meo sed vt deficiāt oculi tui: et tabescat ani
ma tua: et pars magna domus tue morie
tur. cū ad virilē etatē venerit. Hoc autem
erit tibi signū quod venturū est duobus fi
lijs tuis ophny et finees: In die vno mori
entur ambo. Et suscitabo mihi sacerdotem
fidelē q̄ iuxta cor meū et aīam meā faci-
et: et edificabo ei domū fidelē: et ābulabit
corā christo meo cūctis dieb⁹. Fūturū est
aūt vt q̄cūq; remāserit in domo tua veniat
vt oret̄ pro eo: et offerat nūmum argēteū
et tortam panis: dicatq;. Dimitte me ob-
secro ad vnam partem sacerdotalē: vt co
medas buccellam panis. Ca. iij.

Puer aūt samuel ministrabat dn̄o
corā hely: et ſmo dn̄i erat p̄ciosus.
In dieb⁹ illis nō erat visio manifesta. Fa
ctū est g̊ in die quadā hely iacebat in le-
ctulo suo: et oculi eius caligauerāt: nec po
terat videre lucernā dei āteq̄ extingueret̄.
Samuel autē dormiebat in tēplo dn̄i: vbi
erat archa dei. Et vocauit dn̄s samuel. Qui
respondēs ait. Ecce ego. Et cucurrit ad he
ly: et dixit. Ecce ego. Vocasti enī me. Qui
dixit. Non vocaui te fili. Reuertere et dor
mi. Et abijt et dormiuit. Et adiecit domi-
nus rursum vocare samuel. Cōsurgēsq; sa
muel abijt ad hely: et dixit. Ecce ego q2
vocasti me. Qui rn̄dit. Non vocaui te fili
mi. Reuertē ⁊ dormi. Porro samuel necdū
sciebat dn̄m: neq; reuelatus fuerat ei ſmo
dn̄i. Et adiecit dn̄s: et vocauit adhuc sa-
muel tertio. Qui ꝯsurgēs abijt ad hely: et
ait. Ecce ego: q2 vocasti me. Intellexit ergo
hely. q2 dn̄s vocaret puerū: ⁊ ait ad samu
el. Vade et dormi: et si deinceps vocauerit
te dices. Loq̄re dn̄e: q2 audit seruus tuus.
Abijt ergo samuel: et dormiuit ī loco suo.
Et venit dn̄s et stetit: et vocauit sicut voca
uerat secūdo. Samuel samuel. Et ait samu
el. Loquere domine quia audit seruus tu-
us. Et dixit dominus ad samuel. Ecce ego
facio verbū in israhel: quod quicūq; audie
rit tinniēt ambe aures eius. In die illa sus-
citabo aduersum hely oīa q̄ locutus sum
sup domū eius. Incipiā et cōplebo. Predi-
xi enī ei ꝙ iudicaturus essem domū eius
in eternū ꝓpter iniquitatem: eo ꝙ nouerat
indigne agere filios suos. et nō corripuerit
eos. Idcirco iuraui domui hely: ꝙ nō expi
et̄ iniq̄tas domus eius victimis et mune-
rib⁹ vsq; in eternū. Dormiuit aūt samuel
vsq; mane: aperuitq; ostia domus dn̄i. Et
samuel timebat indicare visionē hely. Vo
cauit ergo hely samuelē. et dixit. Samuel
fili mi. Qui rn̄dēs ait. Presto sum. Et iter
rogauit eum. Quis est sermo quē locutus
ē dominus ad te? Oro te ne celaueris me.

Hec faciat tibi deus et hec addat: si abscō
deris a me sermonē ex omnibus verbis q̄
dicta sunt tibi. Indicauit itaq; ei samuel
uniuersos sermones: et nō abscōdit ab eo.
Et ille rn̄dit Dominus ē. Quod bonū est
in oculis suis faciat. Creuit autē samuel et
dn̄s erat cū eo: et nō cecidit ex om̄ib⁹ v̄bis
eius in terram. Et cognouit vniuersus is-
rahel a dan vsq; bersabee: q̄ fidelis samuel
ꝓpheta esset dn̄i. Et addidit dn̄s vt appa
reret i sylo: qm̄ reuelatus fuerat dn̄s samu
eli in sylo iuxta v̄bū domini. Et euenit ser-
mo samuelis vniuerso israheli. ¶ Ca. iiij.

ET factū est in dieb⁹ illis: ꝯuenerūt
philistijm i pugnā. Egressus ē nā-
q; israhel obuiam philistijm in p̄liū: et ca-
strametatus est iuxta lapidem adiutorij.
Porro philistijm venerūt in affec: et instru
xerūt aciem cōtra isr̄l. Inito aūt certamine
terga vertit isr̄l philisteis: et cesa sunt in il-
lo certamine passim ꝑ agros q̄si q̄tuor mi-
lia virorū. Et reuersus est populus ad ca-
stra. Dixeruntq; maiores natu de israhel.
Quare ꝑcussit nos dn̄s hodie corā phili-
stijm? Afferamus ad nos de sylo archam
federis dn̄i. et veniat i mediū nostri: vt sal
uet nos de manu inimicorꝫ nr̄orꝫ. Misit er
go ꝓpl's in sylo: et tulerunt inde archam fe-
deris dn̄i exercituū sedentis super cherubin.
Erātq; duo filij hely cū archa federis dn̄i
ofny et finees. Cūq; venisset archa federis
dn̄i in castra. vociferatus est om̄is isr̄l cla-
more grādi: et ꝑsonuit terra. Et audierunt
philistijm vocē clamoris: dixerūtq;. Que-
nam ē hec vox clamoris magni in castris
hebreorꝫ? Et cognouerūt q̄ archa dn̄i ve-
nisset in castra. Timuerūtq; philistijm di-
cētes. Venit deus in castra. Et ingemuerūt
dicētes. Ve nobis. Nō enī fuit tanta exul-
tatio heri et nudiustertius. Ve nobis. Quis
nos saluabit de manu deorꝫ sublimiū isto-
rū? Hi sunt dij q̄ ꝑcusserūt egiptū om̄i pla
ga in deserto. Confortamini. et estote viri
philistijm: ne seruiatis hebreis. sic̄ et illi ser
uierūt nobis. Confortamini. et bellate. Pu
gnauerūt ergo philistijm. et cesus est isr̄l:
et fugit vnusquisq; in tabernaculum suum.
Et facta ē plaga magna nimis: et cecide-
runt de isr̄l triginta milia peditum: et archa
dei capta est. Duo quoq; filij hely mortui
sunt ofny et finees. Currens autem vir de
beniamin ex acie venit in sylo i die illa: scis
sa veste et cōspsus puluere caput. Cūq; il
le venisset: hely sedebat sup sellā cōtra viā
expectās. Erat autē cor eius pauēs pro ar
cha dn̄i. Vir autem ille postq̄ ingressus ē
nūciauit vrbi: et vlulauit om̄is ciuitas. Et
audiuit hely sonitū clamoris: dixitq;. Quis
est hic sonitus tumultus huius? At ille fe-
stinauit et venit: et nūciauit hely. Hely au
tem erat nonaginta et octo annorꝫ: et ocu
li eius caligauerāt: et videre nō poterat. Et
dixit ad hely. Ego sum qui veni de prelio:
et ego qui de acie fugi hodie. Cui ille ait.
Quid actū est fili mi? Respondens autē
ille qui nūciabat: fugit inquit israhel corā
philistijm: et ruina magna facta est in po-
pulo. Insup et duo filij tui mortui sunt of-
ny et finees: et archa dei capta est. Cūq; il-
le nominasset archam dei cecidit de sella re
trorsum iuxta ostium: et fractis ceruicibus
mortuus est. Senex enī erat vir et grande-
uus: et ip̄e iudicauit isr̄l q̄draginta annis.
Nurus autem eius vxor finees pregnans
erat vicinaq; partui. Et audito nuncio q̄
capta esset archa dei. et mortuus esset socer
suus et vir suus: incuruauit se et peperit. Ir-
ruerāt enī in eā dolores subiti. In ip̄o autē
momēto mortis eius: dixerunt ei qui sta-
bant circa eam. Ne timeas: quia filium pe
peristi. Que nō respōdit eis: neq; animad-
uertit. Et vocauit puerum ychabot. dicēs
Trāslata est gloria domini de isr̄l: q2 ca-
pta est archa dei. Et pro socero suo et pro
viro suo ait. Translata est gloria ab isr̄l:
eo q̄ capta esset archa dei. ¶ Ca. v.

PHilistijm aūt tulerūt archam dei: et
asportauerūt eā a lapide adiutorij
in azotū. Tulerūtq; philistijm archā dei: et
intulerūt eā in tēplo dagon: et statuerūt eā
iuxta dagon. Cunq; surrexissent diluculo
azotij altera die: ecce dagō iacebat ꝓnus
in terra ante archā dn̄i. Et tulerūt dagō: et
restituerūt eū i locū suū. Rursumq; mane
die altera consurgentes: inuenerūt dagon
iacentē sup faciē suā in terra coram archa

domini. Caput autē dagon et due palme manuū eius abscise erāt sup limen: porro dagō solus truncus remāserat in loco suo. Propter hanc causam nō calcant sacerdotes dagon. et omnes q̄ ingrediunt̄ tēplum eius sup limē dagon in azoto: vsq; in hodiernū diem. Aggrauata est autē manus dñi sup azotios: et demolitus ē eos. Et pcussit in secretiore pte natiū azotū et fines eius: et ebulierūt ville et agri in medio regionis illius et nati sunt mures: et facta ē cōfusio mortis magne in ciuitate Videntes aūt viri azotij huiuscemodi plagā. dixerunt. Nō maneat archa dei israhel apud nos: qm̄ dura ē manus eius sup nos et sup dagon deū nostrū Et mittentes congregauerūt om̄es satrapas philistinoꝝ ad se: et dixerūt. Quid faciemus de archa dei israhel? R̄nderūtq; gethei. Circunducatur archa dei israhel. Et circūduxerūt archā dei israhel. Illis aūt circūducētib⁹ eā. fiebat manus dñi dei sup singulas ciuitates interfectionis magne nimis: et percutiebat viros vniuscuiusq; vrbis a paruo vsq; ad maiorem: et ꝯputrescebāt ꝓminētes extales eorū. Inierūtq; gethei ꝯsiliū: et fecerūt sibi sedes pelliceas. Miserunt ergo archam dñi in accharon. Cūq; venissz archa dñi dei in accharon: exclamauerūt accharonite dicētes. Adduxerunt ad nos archam dei israhel: vt iterficiat nos et populū nostrū. Miserunt itaq;: et congregauerūt ōes satrapas philistinoꝝ. Qui dixerūt. Dimittite archā dei israhel. et reuertat̄ in locū suū: vt nō interficiat nos cū ppl'o nr̄o. Fiebat enī pauor mortis ī singl'is vrbib⁹: et grauissima manus dñi dei. Viri quoq; qui mortui nō fuerāt. pcutiebantur in secretiori parte natiū: et ascendebat vlulatus vniuscuiusq; ciuitatis in celum.

Ca. vj.

Fuit ergo archa dñi in regione philistinoꝝ septem mensib⁹. Et post hec vocauerunt philistijm sacerdotes et diuinos dicentes. Quid faciemus de archa dei? Indicate nobis: q̄modo remittamus eam in locum suum. Qui dixerūt. Si remittitis archam dei isrl'. nolite dimittere eam vacuā: sz qđ debetis ei. reddite pro peccato. et tunc curabimini: et scietis quare nō recedat manus eius a vobis. Qui dixerūt. Quid est qđ ꝓ delicto reddere debeamus ei? R̄nderūtq; illi. Iuxta numerū ꝓuiuciarū philistinoꝝ q̄nq; anos aureos facietis. et quinq; mures aureos. q2 plaga fuit vna oībus vobis et satrapis vr̄is. Facietisq; similitudines anoꝝ vestroꝝ. et similitudines muriū qui demoliti sunt terram: et dabitis deo israhel gloriā: si forte releuet manū suā a vobis et a dijs vr̄is et a terra vestra. Quare grauatis corda vestra: sic̄ aggrauauit egiptus et pharao cor suū? Nōne postq̄ pcussus est tūc dimisit eos: et abierūt? Nunc g° arripite et facite plaustrū nouum vnum: et duas vaccas fetas quibus non est impositum iugum iungite in plaustro: et recludite vitulos earum domi. Tolletisq; archam domini et ponetis ī plaustro: et vasa aurea que exsoluistis ei pro delicto ponetis in capsellā ad latus eius: et dimittite eā vt vadat: et aspicietis. Et si quidem pviam finiū suoꝝ ascenderit cōtra bethsames. ipse fecit nobis hoc malum grande: sin autē minime: sciemus q2 nequaq̄ manus eius tetigit nos. sed casu accidit. Fecerunt ergo illi hoc modo: et tollentes duas vaccas que lactabant vitulos iūxerūt ad plaustrū: vitulosq; earū ꝯcluserunt domi. Et posuerunt archam dei super plaustrū: et capsellā que habebat mures aureos ⁊ similitudinē anorū. Ibant autē in directū vacce per viam q̄ ducit bethsames: et itinere vno gradiebantur pgentes et mugiētes: et nō declinabāt neq; ad dextram neq; ad sinistrā. Sed et satrape philistijm sequebant̄ vsq; ad terminos bethsames. Porro bethsamite metebāt triticum in valle. Et eleuantes oculos suos viderūt archā: et gauisi sunt cū vidissent. Et plaustrū venit in agrū iosue bethsamite: ⁊ stetit ibi. Erat aūt ibi lapis magnus. Et conciderunt ligna plaustri: vaccasq; imposuerūt super ea olocaustum domino. Leuite autem deposuer̄t archam dei et capsellam q̄ erat iuxta eam ī qua erāt vasa aurea: et posuerūt sup lapidem grandem. Viri aūt bethsamite obtulerūt olocausta: et immolauerūt victimas in die illa dño.

Et q̄nq; satrape philistinoꝝ viderūt: et re
uersi sunt ī accharon die illa. Hi sunt aūt
ani aurei q̄s reddiderūt philistijm ꝓ deli-
cto dño. Azotus vnū. gaza vnū. aschalon
vnū. geth vnū. accharon vnū: et mures au-
reos secundum numerū vrbium philistijm
quinq; ꝓuinciarum ab vrbe murata vsq;
ad villā que erat absq; muro: et vsq; ad
abel magnum. sup quā posuerant archam
dñi que erat vsq; in illa die in agro iosue
bethsamitis. Percussit aūt dñs de viris beth
samitib⁹ eoꝝ vidissent archam dñi: et per
cussit de populo septuaginta viros et quin-
quaginta milia plebis. Luxitq; populus:
eo ꝙ dñs ꝑcussissꝫ plebem plaga magna.
Et dixerunt viri bethsamite. Quis poterit
stare ī ꝯspectu dñi dei sancti huius? Et ad
quē ascendet a nobis? Miserūtq; nūcios
ad habitatores cariathiarim dicētes. Re
duxerūt philistijm archā dñi: descēdite et
reducite eā ad vos. ¶ Ca. vij.

Venerūt ergo viri a cariathiarim et
reduxerūt archā dñi: et intulerūt eā
in domū aminadab in gabaa. Eleazarum
autē filiū eius sanctificauerūt: vt custodi-
ret archā dñi. Et factū est ex qua die mā
sit archa dñi in cariathiarim: multiplicati
sunt dies. Erat q̄ppe iam ānus vicesimus.
Et requieuit omnis domus israhel post do
minum. Ait aūt samuel ad vniuersam do-
mū israhel dicēs. Si in toto corde vestro re
uertimini ad dñm auferte deos alienos de
medio vestrum baalim et astaroth: et pre
parate corda vestra dño: et seruite ei soli. et
eruet vos de manu philistijm. Abstulerūt
g° filij isrl' baalim et astaroth: et seruierunt
dño soli. Dixit aūt samuel. Cōgregate vni
uersum israhel in masphath: vt orem pro
vobis dominū. Et ꝯuenerūt in masphath.
Hauserūtq; aquā et effuderūt in cōspectu
domini et ieiunauerūt in die illa et dixerūt.
Tibi peccauimus dñe. Iudicauitq; samu-
el filios israhel in masphath. Et audierunt
philistijm ꝙ cōgregati essent filij israhel in
masphath: et ascēderūt satrape philistino-
rū ad israhel. Q̄d cū audissent filij israhel:
timuerūt a facie philistinoꝝ. Dixerūtq; ad
samuelē. Ne cesses pro nobis clamare ad
dominū deum nostrū: vt saluet nos de ma
nu philistinoꝝ. Tulit aūt samuel agnum
lactentē vnū: et obtulit illū olocaustū inte
grum dño. Et clamauit samuel ad dñm ꝓ
israhel: et exaudiuit eum dominus. Factū
est autē cū samuel offerret olocaustū: phi
listeos inire bellum contra israhel. Intonuit
aūt dominus fragore magno in die illa su
per philistijm. et exterruit eos: et cesi sunt a
filijs israhel. Egressiq; viri de masphat per-
secuti sunt philisteos et percusserūt eos vs-
q; ad locū qui erat subter bethchar. Tulit
autē samuel lapidē vnum et posuit eū in-
ter masphat. et inter sen: et vocauit nomen
loci illius. lapis adiutorij. Dixitq;. Hucus
q; auxiliatus est nobis dñs. Et humiliati
sunt philistijm: nec apposuerūt vltra vt ve
nirēt in terminos israhel. Facta ē itaq; ma
nus domini sup philisteos cunctis diebus
samuelis: et reddite sunt vrbes q̄s tulerant
philistijm ab israhel israheli: ab accharon
vsq; geth et terminos suos. Liberauitq; is-
rahel de manu philistinoꝝ: eratq; pax inter
israhel et amorreum. Iudicabat q̄z samu-
el israhel cunctis diebus vite sue: et ibat ꝑ
singulos annos circuiens bethel et galgala
et masphat: et iudicabat israhelem ī supra
dictis locis. Reuertebat̄q; in ramatha. ibi
enim erat domus eius: et ibi iudicabat is-
rahelem. Edificauit etiā ibi altare dño.

Factū est autem cum se- ¶ Ca. viij.
nuisset samuel: posuit filios suos iu-
dices israhel. Fuitq; nomē filij eius p̄mo-
geniti iohel: et nomē secūdi abia: iudicum
in bersabee. Et nō ambulauerūt filij illius
in vijs eius: sed declinauerūt post auariciā.
acceperūtq; munera et ꝑuerterūt iudicium.
Cōgregati ergo vniuersi maiores natu is-
rahel venerunt ad samuelem in ramatha:
dixerūtq; ei. Ecce tu senuisti: et filij tui non
ambulant in vijs tuis. Cōstitue nobis re-
gem vt iudicet nos: sicut et vniuerse habēt
nationes. Displicuitq; sermo ī oculis samu
elis. eo ꝙ dixissent. da nobis regem vt iu-
dicet nos. Et orauit samuel ad dominum.
Dixit aūt dñs ad samuelem. Audi vocem
populi: in om̄ib⁹ q̄ loquuntur tibi. Nō enī
abiecerunt te sed me: ne regnem super eos.

Iuxta oīa opa sua que fecerunt a die q̄
eduxi eos de egipto vsq; ad diē hanc sicut
dereliquerunt me et seruierūt dīs alienis:
sic faciūt etiā tibi. Nūc ergo voce eoꝝ au-
di. Verūtamen cōtestare eos: et predic eis
ius regis qui regnaturus ē sup eos. Dixit
itaq; samuel omnia verba dñi ad pplm q̄
petierat a se regē: et ait. Hoc erit ius regis:
q̄ imperaturus ē vobis. Filios vestros tol-
let et ponet in currib⁹ suis. faciet q; sibi eq̄-
tes et precursores quadrigarū suarū: et cō-
stituet sibi tribunos et centuriones. et ara-
tores agroꝝ suoꝝ et messores segetum: et
fabros armoꝝ et curruū suoꝝ. Filias q̄q;
vīras faciet sibi vnguentarias. et focarias.
et panificas. Agros q̄q; vīos et vineas et
oliueta optima tollet: et dabit seruis suis.
Sz et segetes vestras et vinearū reddit⁹
addecimabit: vt det eunuchis et famu-
lis suis. Seruos etiā vestros et ancillas et
iuuenes optimos et asinos auferet: et po-
net in opere suo. Greges q̄q; vīos addeci-
mabit: vosq; eritis ei seruи. Et clamabitis
in die illa a facie regis vīi quē elegistis vo
bis: et nō exaudiet vos dñs in die illa: q̄
petistis vobis regē. Noluit aūt ppl's audire
voce samuelis: sed dixerūt. Nequaq;. Rex
enī erit sup nos. et erimus nos q; sic oēs
gentes: et iudicabit nos rex nr̄. et egredie-
ante nos: et pugnabit bella nr̄a p nobis.
Et audiuit samuel omnia verba populi: et
locutus ē ea in auribus dñi. Dixit autem
dñs ad samuelē. Audi voce eoꝝ: et cōsti-
tue sup eos regem. Et ait samuel ad viros
isrl'. Vadat vnusquisq; in ciuitatē suam.

ET erat vir de beniamin no- Ca ix.
mine. cis filius abiel. filij seor. filij be
chor. filij sareth. filij aphia. filij viri potenti
fortis robore. Et erat ei filius vocabulo saul
electus et bonus: et nō erat vir de filijs isrl'
melior illo. Ab humero ad sursum emine-
bat sup omnē pplm. Perierāt aūt asine cis
pris saul. Et dixit cis ad saul filiū suū. Tol
le tecū vnū de pueris: et cōsurgens vade et
quere asinas. Qui cū trāsissent p montem
ephraim et p terrā salisa et nō inuenissent:
trāsierūt etiā p terram salim et nō erāt: sed
et p terrā gemini: et minime reperūt. Cum
autē venissent in terram suph: dixit saul ad
puerū q̄ erat cū eo. Veni et reuertamur: ne
forte dimiserit pater meus asinas. et sollici
tus sit pro nobis. Qui ait ei. Ecce vir dei ē
in ciuitate hac vir nobilis: oīa quod loq̄-
tur: sine ambiguitate venit. Nunc ergo ea-
mus illuc: si forte indicet nobis de via no-
stra. p quam venimus. Dixitq; saul ad
puerū suum. Ecce ibimus. Quid feremus
ad virū dei? Panis defecit in sistarcijs nr̄is:
et sportulā nō habemus. vt demus homini
dei: nec quicq; aliud. Rursum puer rndit
sauli et ait. Ecce inuenta est in manu mea
quarta pars statheris argēti: demus homini
dei: vt indicet nobis viā nostram. Olim in
isrl' sic loquebat' vnusquisq;: vadēs cōsu-
lere deum. Venite et eamus ad videntem.
Qui enim p̄pheta dicitur hodie: vocabat'
olim videns. Et dixit saul ad puerū suum.
Optimus sermo tuus. Veni eamus. Et ie-
runt in ciuitatē: in q̄ erat vir dei. Cūq; asce-
derent cliuum ciuitatis inuenerūt puellas
egredientes ad haurendā aquā: et dixe-
rūt eis. Num hic est videns? Que rndētes
dixerūt illis. Hic est. Ecce ante te. Festina
nūc. Hodie enī venit in ciuitatē: q̄ sacrifi-
ciū est hodie pplo in excelso. Ingredientes
vrbem statim inuenietis eū: anteq; ascen-
dat excelsum ad vescendū. Neq; enim co-
mesturus est populus donec ille veniat: q̄
ipe bñdicet hostie: et deinceps comedēt q̄
vocati sunt. Nūc ergo cōscēdite: q̄ hodie
reperietis eū. Et ascēderūt i ciuitatē. Cūq;
ambularēt in medio vrbis apparuit samu
el egrediens obuiam eis: vt ascenderēt in
excelsum. Dominus autē reuelauerat au-
riculā samuelis: antevnam veniret saul dicens. Hac ipsa hora que nūc ē.
eras mittam virū ad te de terra beniamin:
et vnges eum ducem super populum meū
isrl'. Et saluabit populū meū de manu phi-
listinorum: q̄ respexi populū meū. Venit
enī clamor eoꝝ ad me. Cūq; aspexisset sa-
muel saulē: dñs dixit ei. Ecce vir quē dixe
ram tibi. Iste dñabitur' pplo meo. Accessit
autem saul ad samuelē in medio porte et
ait. Indica oro mihi: vbi est domus vidē-
tis? Et respondit samuel sauli dicens. Ego

fum videns. Aſcende ante me in excelſum
vt comedas mecū hodie. et dimittam te
mane: et oia q̄ ſunt in corde tuo indicabo
tibi. Et de aſinis q̄s nudiuſtertius pdidi
ſti ne ſolliciteris: q2 inuēte ſunt. Et cuius
erūt optima q̄q3 iſrl? Nonne tibi et omni
domui p̄ris tui? Reſpondēs autē ſaul ait.
Nunq̄d nō filius iemini ego ſum de mini-
ma tribu iſrl. et cognatio mea nouiſſima
inter oēs familias de tribu beniamin? Qua
re ergo locutus es mihi ſm̄onē iſtū? Aſſu-
mēs itaq3 ſamuel ſaulē et puerum eius in-
troduxit eos in triclinīū: et dedit eis locū in
capite eo2 q̄ fuerāt inuitati. Erant enī q̄ſi
triginta viri. Dixitq3 ſamuel coco. Da ptē
quā dedi tibi: et p̄cepi vt reponeres ſeo2ſū
apud te. Leuauit aūt cocus armum et po-
ſuit ante ſaul. Dixitq3 ſamuel. Ecce q̄ re-
manſit: pone ante te. et comede: q2 de ī du-
ſtria ſeruatū eſt tibi q̄n populū vocaui. Et
comedit ſaul cū ſamuele in die illa. Et de-
ſcenderūt de excelſo in oppidū: et locutus ē
cū ſaule in ſolario: ſtrauitq3 ſaul in ſolario
et dormiunt. Cūq3 mane ſurrexiſſent et iam
dies luceſcēt vocauit ſamuel ſaulē in ſola-
rio dicēs. Surge: vt dimittā te. Et ſurrexit
ſaul. Egreſſi ſunt ambo: ipſe videlicz et ſa-
muel. Cūq3 deſcenderēt in extrema pte ci-
uitatis: ſamuel dixit ad ſaul. Dic puēo: vt
ātecedat nos et trāſeat. Tu aūt ſubſiſte pau
liſper: vt indicē tibi verbū dñi.

Ca. x.

Vlt aūt ſamuel lēticulā olei. et effu
dit ſup caput eius: et deoſculatus ē
eū et ait. Ecce vnxit te dñs ſup hereditatē
ſuā in p̄ncipē: et liberabis ppl'm ſuū de ma
nib9 inimicoz eius q̄ in circuitu eius ſunt.
Et hoc tibi ſignū: q2 vnxit te deus in p̄nci-
pē. Cūq3 abiens hodie a me: inuenies duo
os viros iuxta ſepulchrū rachel in finibus
beniamin in mendie: dicētq3 tibi. Inuente
ſunt aſine ad quas ieras p̄grendas: et iter
miſſis pater tuus aſinis ſollicitus eſt ꝑ vo-
bis: et dixit. Quid faciā de filio meo? Cun
q3 abiens inde. et vltra trāſiens et venens
ad quercū thabor. inueniēt te tres vir aſcē
dentes ad deū in bethel: vnus portans tres
hedos. et alius tres tortas panis: et alius por
tās lagenā vini. Cumq3 te ſalutauerint. da
būt tibi duos panes: et accipies de manu
eo2. Poſt hec venies in collē dñi: vbi ē ſta
tio philiſtinoz. Et cū ingreſſus fueris ibi vi
dē. obuiū habebis gregē ꝓphetarū deſcēden
tium de excelſo: et ante eos pſalteriū et ti m
panum et tibiam et citharā. ipſoſq3 ꝓphetā
tes: et inſiliet in te ſpiritus domini et proph̄e
tabis cum eis: et mutaberis in virū alium.
Quando ergo euenerint ſigna hec omnia
tibi: fac quecunq3 inuenerit manus tua: q2
dominus eſt tecū. Et deſcendes ante me in
galgala. Ego quippe deſcendā ad te. vt of
feras oblationē et immoles victimas pacī
ficas. Septē diēb9 expectabis donec veni-
am ad te: et oſtendā tibi que facias. Itaq3
cū auertiſſz humerū ſuū vt abiret a ſamue
le immutauit ei deus cor aliud: et venerunt
oīa ſigna hec in die illa. Veneruntq3 ad
predictū collē: et ecce cuneus ꝓphetarū ob-
uius ei. Et inſiluit ſup eū ſpiritus dñi: et ꝓ-
phetauit in medio eo2. Videntes aūt oēs
qui nouerant eum hēr et nudiuſtertius q̄
eſſz cū ꝓphetis et ꝓphetaret: dixerūt ad in-
uicē. Quenam res accidit filio cis? Num
et ſaul inter ꝓphetas? Rñditq3 alius ad al
terū dicēs. Et cis pater eius. Propterea ver
ſum ē in ꝓuerbiū. Nūm et ſaul iter ꝓphetas?
Ceſſauit aūt ꝓphetare: et venit ad excelſū.
Dixitq3 patruus ſaul ad eū et ad puerum
eius. Quo abiſtis? Qui rñderūt. Querere
aſinas. Quas cū nō repiſſemus: venimus
ad ſamuelē. Et dixit ei patruus ſuus. Indi
ca mihi: q̄d dixerit tibi ſamuel. Et ait ſaul
ad patruū ſuū. Indicauit nobis q2 inuente
eſſent aſine. De ſermone aūt regni nō indi
cauit ei: quem locutus fuerat ei ſamuel. Et
conuocauit ſamuel ꝓpl'm ad dominū in maſ
phat: et ait ad filios iſrl. Hec dicit dñs de-
us iſrl. Ego eduxi iſrl de egipto. et eruī vos
de manu egiptioz um: et de manu omnium
regum qui affligebāt vos. Vos aūt hodie
p̄ieciſtis dēm deū vēm: qui ſoluſ ſaluauit
vos de vniuerſis malis et tribulationibus
veſtris: et dixiſtis. Nequaq̄: ſed regem cō
ſtitue ſuper nos. Nūc ergo ſtate coram do-
mino per tribus veſtras et per familias. Et
applicauit ſamuel oēs tribus iſrl: et cecī-
dit ſors ſup tribū beniamin. Et applicauit

tribum beniamin et cognatões eius: et ceci
dit sup cognationem metri: et puenit vsqz
ad saul filiũ cis. Quesierũt ergo eũ: et nõ ẽ
inuẽtus illic. Et cõsuluerunt post hec dñm:
vtrũnam vẽturus essz illuc. Rñditqz dñs.
Ecce abscõditus est domi. Cucurrerũt ita-
qz et tulerũt eũ inde: stetitqz in medio ppl'i:
et altior fuit vniuerso populo ab humero ⁊
sursum. Et ait samuel ad omnẽ ppl'm. Cer
te videtis quẽ elegit dñs: qm̃ nõ sit similis
illi in om̃i populo. Et clamauit omnis po-
pulus: et ait. Viuat rex. Locutus est autẽ
samuel ad ppl'm legẽ regni: et scripsit in li-
bro et reposuit corã dño. Et dimisit samu
el omnẽ populũ: singulos in domũ suã. Sz
et saul abijt in domũ suam in gabaath. Et
abijt cũ eo pars exercitus: quorum tetige-
rat deus corda. Filij vero belial dixerũt. Nũ
saluare nos poterit iste? Et despexerunt eũ:
et nõ attulerunt ei munera. Ille vero dissi-
mulabat se audire. ¶ Ca. xj.

ET factũ ẽ q̃si post mensem. ascendit
naas amonites ⁊ pugnare cepit ad-
uersum iabes galaad: dixerũtqz om̃es vi-
ri iabes ad naas. Habeto nos federatos: et
seruiem⁹ tibi. Et rñdit ad eos naas amo-
nites. In hoc feriã vobiscũ fedus: vt eruã
omniũ vestrũ oculos dextros: ponãqz vos
opprobriũ in vniuerso isrl'. Et dixerunt ad
eũ seniores iabes. Cõcede nobis septẽ di-
es: vt mittamus nũcios ad vniuersos ter-
minos isrl': et si non fuerit q̃ defendat nos.
egrediemur ad te. Venerunt ergo nũcij in
gabaad saulis: et locuti sunt verba hec au-
diẽte ppl'o. Et leuauit om̃is populus vocẽ
suã. et fleuit. Et ecce saul veniebat sequens
boues de agro: et ait. Quid habet populus
q̃ plorat? Et narrauerũt ei verba virorum
iabes. Et insiluit spũs dñi in saul cũ audis-
set hec verba: et iratus est furor eius nimis.
Et assumẽs vtrũqz bouẽ. cõcidit in frusta:
misitqz in omes terminos isrl' p manũ nũci
orũ dicens. Quicũqz nõ exierit. et secutus
fuerit saul et samuel: sic fiet bob⁹ eius. In-
uasit ergo timor dñi populũ: et egressi sunt
q̃si vir vnus: et recẽsuit eos in bezech. Fue-
rũtqz filiorũ isrl' trecẽta milia: virorũ autẽ
iuda. triginta milia. Et dixerũt nũcijs qui
venerant. Sic dicetis viris q̃ sunt in iabes
galaad. Cras erit vobis salus: cũ incaluerit
sol. Venerũt ergo nũcij: et nũciauerũt viris
iabes. Qui letati sunt: et dixerunt. Mane
exibimus ad vos: et facietis nobis omne
quod placuerit vobis. Et factũ ẽ cum dies
crastinus venisset: ꝯstituit saul populum in
tres partes. Et ingressus ẽ media castra in
vigilia matutina: et pcussit amon vsqz dũ
incalesceret dies. Reliqui aũt dispsi sunt:
ita vt nõ relinquerentur in eis duo pariter.
Et ait ppl's ad samuelẽ. Quis est iste qui
dixit: saul nõ regnabit super nos? Date vi-
ros: et interficiemus eos. Et ait saul. Non
occidet̃ q̃sq̃z in die hac: qz hodie fecit dñs
salutẽ in israhel. Dixit autẽ samuel ad po-
pulũ. Venite et eamus in galgala: et inno-
uemus ibi regnũ. Et prexit om̃is populus
in galgala: ⁊ fecerũt ibi regẽ saul corã dño
in galgala. Et immolauerũt ibi victimas
pacificas corã domino. Et letatus est ibi
saul: et cũcti viri isrl' nimis. ¶ Ca. xij.

DIxit aũt samuel ad vniuersum isrl'.
Ecce audiui vocẽ vestrã iuxta om-
nia q̃ locuti estis ad me: et cõstitui sup vos
regẽ. Et nũc rex gradit̃ ante vos. Ego aũt
senui et incanui. Porro filij mei vobiscum
sunt. Itaqz cõuersatus corã vobis ab ado-
lescentia mea vsqz ad hanc diem: ecce p̃sto
sum. Loq̃mini de me coram dño. et coram
christo eius: vtrũ bouẽ cuiusq̃z tulerim. aut
asinũ. si quẽq̃z calũniatus sum. si oppressi
aliquẽ. si de manu cuiusq̃z munus accepi:
et cõtemnã illud hodie restituãqz vobis.
Et dixerunt. Nõ ẽ calumniatus nos. neqz
oppressisti: neqz tulisti de manu alicuius
quippiã. Dixitqz ad eos. Testis ẽ dñs ad-
uersũ vos et testis christus eius ĩ die hac:
qz nõ inuenerintis in manu mea q̃ppiã. Et
dixerũt. Testis. Et ait samuel ad populũ.
Dñs q̃ fecit moysen et aarõ. et eduxit pa-
tres nr̃os de terra egipti adest. Nunc ergo
stãte vt iudicio cõtendã aduersum vos co
ram domino. de omnibus misericordijs do
mini. quas fecit vobiscũ et cũ patribus ve-
stris: q̃modo iacob ingressus ẽ in egiptũ. ⁊
clamauerũt patres vr̃i ad dominũ. et misit
dominus moysen et aaron: et eduxit pr̃es

vestros de egipto. et collocauit eos in loco
hoc. Qui obliti sunt dñi dei sui. et tradidit
eos in manus sysare magistri militie asor
et in manu philistinorū: et in manu regis
moab: et pugnauerūt aduersum eos. Post-
ea aūt clamauerūt ad dñm et dixerūt. Pec
cauimus. quia dereliq̄mus dñm: et seruiui
mus baalim et astaroth. Nunc ergo erue
nos de manu inimicorū nr̄orū: et seruiemus
tibi. Et misit dñs ierobaal et badā. et sam
son. et barach. et yepte. et samuel. et eruit
vos de manu inimicorū vr̄orū p circuitū: et
habitastis ɔfidēter. Vidētes aūt q̄ naas
rex filiorū amon venissz aduersum vos: di-
xistis mihi neq̄q̄: sed rex impabit nobis:
cū dominus deus vester regnaret in vobis.
Nūc ergo presto est rex vr̄: quē elegistis et
petistis. Ecce dedit vobis dñs regē. Si timu
eritis dñm. et seruieritis ei. et audieritis vo-
cē eius. et nō exasperaueritis os dñi. eritis ⁊
vos et rex qui impat vobis sequētes dñm
deū nostrum. Si aūt nō audieritis vocē dñi
sed exasperaueritis sermones eius: erit ma-
nus dñi sup vos et sup pr̄es vestros. Sz et
nūc state: et videte rē istā grādem: quam
facturus est dñs in ɔspectu vr̄o. Nūq̄d nō
messis tritici est hodie? Inuocabo dñm et
dabit voces et pluuias: et scietis et videbi
tis q2 grāde malū fecerītis vobis in cōspe-
ctu dñi: petētes sup vos regē. Et clamauit
samuel ad dñm: et dedit dñs voces et plu
uias in illa die. Et timuit om̄is populus
nimis dñm: et samuelem. Et dixit vniuer-
sus ppl's ad samuelē. Ora ꝓ ſuis tuis ad
dñm deum tuū: vt nō moriamur. Addidi
mus enī vniuersis pc̄cis nr̄is malū: vt petē
mus nobis regē. Dixit aūt samuel ad ppl'm.
Nolite timē. vos fecistis vniuersum malū
hoc. Veruntñ nolite recedē a tergo dñi: sed
seruite dño in oī corde vr̄o: et nolite declina
re post vana q̄ nō ꝓderūt vobis: neq3 eruēt
vos. q2 vana sunt: et nō derelinquet domi-
nus ppl'm suū. ꝓpter nomē suū magnū. q2
iurauit dñs facere vos sibi ppl'm. Absit aūt
a me hoc pc̄cm in dño. vt cessem orare pro
vobis: et docebo vos viā bonam et rectā.
Igit̄ timete dñm: et seruite ei in veritate. et
ex toto corde vr̄o. Vidistis enim magnifi-
ca que in vobis gesserit dñs. Quod si pse-
uerauerītis in malicia: et vos et rex vester
pariter peribitis.

¶ Ca. xiij.

Filius vnius anni erat saul cū regna-
re cepissz: duob⁹ aūt annis regnauit
sup isrl'. Et elegit sibi saul tria milia de isrl'.
Et erant cū saul duo milia in machmas ⁊
in mōte bethel: mille aūt cū ionatha in ga-
baa beniamin. Porro ceterum populum re-
misit vnūquēq3 in tabernacula sua. Et per-
cussit ionathas stationē philistinorū que
erat ī gabaa. Q̄d cū audissent philistijm:
saul cecinit bucina in om̄i terra dicēs. Au
diāt hebrei. Et vniuersus isrl' audiuit hu-
iuscemodi famā: pcussit saul stationē phi
listinorū. Et erexit se isrl' aduersus philisti
im. Clamauit ergo populus post saul ī gal-
gala: et philistijm cōgregati sunt ad preli-
andū ɔtra isrl'. triginta milia curruū. et sex
milia equitū: et reliquū vulgus sic arena q̄
est in littore maris plurima. Et ascendētes
castrametati sunt in machmas: ad orientē
bethauē. Quod cū vidissent viri israhel se ī
arto positos. afflictus enī erat ppl's: abscon
derūt se in spelūcis et in abditis: in petris q̄
q3 et in antris et in cisternis. Hebrei aūt trā
sierunt iordanē: in terram gad et galaad.
Cūq3 adhuc esset saul in galgala. vniuer-
sus populus pterritus est qui sequebat̄ eū.
Et expectauit iuxta placitū samuelis septē
dieb⁹: et nō venit samuel in galgala. Di-
lapsusq3 est populus ab eo. Ait ergo saul.
Afferte mihi olocaustū et pacifica. Et ob
tulit olocaustum. Cūq3 complesset offerēs
olocaustū: ecce samuel veniebat. Et egres-
sus est saul obuiam ei: vt salutaret eum.
Locutusq3 est ad eum samuel. Quid feci-
sti? Respondit saul. Quia vidi q̄ populus
dilaberet̄ a me. et tu nō veneras iuxta pla-
citos dies: porro philistijm congregati fue
rant in machmas: dixi. Nunc descendent
philistijm ad me in galgala: et faciem do
mini nō placaui. Necessitate cōpulsus: ob
tuli olocaustum dño. Dixitq3 samuel ad
saul. Stulte egisti: nec custodisti mandata
dñi dei tui q̄ precepi tibi. Quod si nō fecis-
ses: iam nunc dñs p̄parasset regnum tuum
sup isrl' ī sempiternū. Sz nequaq̄3 regnum

tuū vltra cōsurget. Quesiuit dñs sibi virū iuxta cor suū: et p̄cepit ei dñs vt esset dux sup ppl'm suū: eo q̄ nō seruaueris q̄ p̄cepit dñs. Surrexit aūt samuel: et ascēdit de gal galis in gabaa beniamin. Et reliqui popu li ascēderūt post saul obuiā ppl'o. q̄ expugnabāt eos venientes de galgala in gabaa in colle beniamin. Et recēsuit saul populū q̄ inuēti fuerant cū eo q̄si sexcētos viros: et saul et ionathas filius eius populusq; qui inuētus fuerat cū eis. erat in gabaa beniamin. Porro philistiim cōsederāt in machmas. Et egressi sunt ad p̄liandū de castris philistinor̄ tres cunei. Vnus cuneus pgebat cōtra viā ephraim. ad terrā saul. Porro alius ingrediebaṫ p viā bethoron. Tertius autē verterat se ad iter termini in terra sabaa imminētus vallis seboim cōtra deser tū. Porro faber ferrarius nō inueniebaṫ in oñi terra isrl'. Cauerant enī philistiim: ne forte facerēt hebrei gladiū aut lanceā. Descēdebat ergo omnis isrl' ad philistiim. vt acueret vnusquisq; vomerē suū et ligonē et securim et tridentē et sarculū. Retuse itaq; erant acies vomerū et ligonum et tridētium et securiū: vsq; ad stimulum corrigendum. Cūq; venissēt dies p̄lij: nō est inuētus ensis et lācea in manu totius populi q̄ erat cū saul et ionatha: excepto saul et ionatha filio eius. Egressa est aūt statio philistiim vt transcenderet in machmas.

Et accidit in q̄dā die vt ¶ Ca. xiiij. diceret ionathas filius saul ad adolescentē armigerū suū. Veni et trāseamus ad stationē philistinor̄: q̄ est trāns locū illū. Patri autem suo hoc ipm nō indicauit. Porro saul morabaṫ in extrema parte gabaa: sub malogranato que erat in agro gabaa. Et erat ppl's cū eo q̄si sexcētor̄ virorū. Et achias filius achitob fratris ychabod filij phinees. q̄ ortus fuerat ex heli sacerdote dñi in silo: portabat ephod. Sed et populus ignorabat q̄ isset ionathas. Erāt aūt inter ascēsus. per q̄s nitebaṫ ionathas trāsire ad stationes philistinorū. eminentes petre ex vtraq; parte: et q̄si in modū dentiū scopuli hinc inde p̄rupti. Nomē vni boses: et nomen alteri sene. Vnus scopulus p̄minēs ad aquilonē ex aduerso machmas: et alter ad meridiē cōtra gabaa. Dixit aūt ionathas ad adolescentē armigerū suū. Veni trāseamus ad stationē incircūcisorū horū: si forte faciat dñs p nobis: quia nō est dño difficile saluare vel in multis vl' in paucis. Dixitq; ei armiger suus. Fac oīa q̄ placent animo tuo. Perge q̄ cupis: et ero tecum vbicunq; volueris. Et ait ionathas. Ecce nos trāsimus ad viros istos. Cumq; apparuerimus eis. si taliter locuti fuerint ad nos. manete donec veniamus ad vos: stemus in loco nr̄o: nec ascendamus ad eos. Si autē dixerint ascēdite ad nos: ascendamus ad eos: quia tradidit eos dñs in manibus nr̄is. Hoc erit nobis signū. Apparuit igit̄ vterq; statio philistinor̄. Dixerūtq; philistiim. En hebrei egrediuntur de cauernis in q̄bus abscōditi fuerāt. Et locuti sunt viri de statione ad ionathan et ad armigerū eius: dixerūtq;. Ascēdite ad nos: et ostendemus vobis rē. Et ait ionathas ad armigerū suum. Ascēdamus. Sequere me. Tradidit enim dñs eos in manus isrl'. Ascēdit autē ionathas. manibus et pedibus reptās: et armiger eius post eū. Itaq; cū vidissent facie ionathe. alij cadebāt ante ionathan: alios armiger eius interficiebat. sequens eum. Et facta est plaga p̄ma quā percussit ionathas et armiger eius. q̄si viginti virorū in media parte iugeris. quā par boum in die arare cōsueuit. Et factum est miraculum in castris et per agros. Sed et omnis populus stationis eorū q̄ erant ad p̄dandum obstupuit: et conturbata sunt castra. Et accidit quasi miraculum a deo. Et respexerūt speculatores saul q̄ erant in gabaa beniamin. Et ecce multitudo p̄strata: et huc illucq; diffugiens. Et ait saul populo qui erat cū eo. Requirite et videte: quis abierit ex nobis. Cumq; requisissent: repertum est nō adesse ionathan. et armigerum eius. Et ait saul ad achiam. Applica archam domini. Erat enī ibi archa domini in die illa: cum filijs isrl'. Cūq; loqueretur saul ad sacerdotē: tumultus magnus exortus est in castris philistinorum. Crescebatq; paulatim: et clarius resonabat.

Et ait saul ad sacerdotē. Cōtrahe manum
tuā. Cōclamauit ergo saul et om̄is ꝓpl's q̄
erat cū eo: et venerūt vsq; ad locū certami-
nis. Et ecce versus fuerat gladius vniuscu-
iusq; ad proximū suū: et cedes magna ni-
mis. Sz et hebrei q̄ fuerāt cū philistijm he-
ri et nudiustertius. ascēderātq; cū eis in ca
stris: reuersi sunt vt essent cū isrl'. et his qui
erāt cū saul et ionatha. Om̄es q̄z israhelite
q̄ se abscōderāt ī mōte ephraim. audiētes
ꝙ fugissent philistei: sociauer̄t se cū suis in
prelio. Et erāt cū saul q̄si decem milia viro
rum. et saluauit dn̄s deus israhel in die illa.
Pugna autē ꝑuenit vsq; ad bethauen. Et
viri isrl' sociati sunt sibi in die illa. Adiura
uit aūt saul ꝓpl'm dicēs. Maledictus vir
q̄ comederit panē vsq; ad vesperā: donec
vlciscar de inimicis meis. Et nō manduca-
uit vniuersus populus panē. Omneq; terre
vulgus venit in saltum: in quo erat mel su
per faciē agri. Ingressus est itaq; populus
saltū. et apparuit fluēs mel: nullusq; appli-
cuit manū ad os suū. Timebat enim popu
lus iuramentū. Porro ionathas nō audie-
rat: cū adiuraret pr̄ eius populum. Extēdit
q; summitatē virge quā habebat ī manu:
et intinxit in fauū mellis Et cōuertit manū
suā ad os suū: et illuminati sunt oculi eius.
Rn̄densq; vnus de populo ait. Iureiuran-
do ꝯstrinxit pr̄ tuus ꝓpl'm dicēs. Maledi
ctus vir q̄ comederit panē hodie. Defece-
rat aūt ꝓpl's. Dixitq; ionathas. Turbauit
pr̄ meus terrā. Vidistis ipsi q2 illuminati
sunt oculi mei. eo ꝙ gustauerim paululum
de melle isto: quāto magis si comedisset po
pulus de preda inimicoꝝ suoꝝ quā repit?
Nonne maior plaga facta fuisset in phili-
stijm. Percusser̄t ergo in die illa philisteos.
a machmis vsq; in hailon. Defatigatus
est aūt populus nimis: et versus ad p̄dam.
tulit oues et boues. et vitulos: et mactauer̄t
in terra. Comeditq; populus cū sanguine.
Nūciauerūt aūt sauli dicētes: ꝙ populus
peccassz dn̄o. comedens cū sanguine. Qui
ait. Preuaricati estis. Voluite ad me iam
nūc saxū grāde. Et dixit saul. Dispgami-
ni ī vulgus. et dicite eis vt adducat ad me
vnusquisq; bouem suū ꝛ arietē: et occidite
sup istud. et vescimini: et nō peccabitis do-
mino. comedentes cū sanguine. Adduxit
itaq; oīs ꝓpl's vnusq̄sq; bouē in manu sua
vsq; ad noctē: et occiderūt ibi. Edificauit
aūt saul altare dn̄o. Tūcq; p̄mū cepit edi
ficare altare dn̄o. Et dixit saul. Irruamus
sup philisteos nocte: et vastemus eos vsq;
dū illucescat mane: nec relinq̄m⁹ ex eis vi-
rū. Dixitq; ꝓpl's. Om̄e qd̄ bonū tibi videt̄
in oculis tuis fac. Et ait sacerdos. Acceda-
mus huc ad deū. Et cōsuluit saul dn̄m di-
cens. Nū ꝑsequar philistijm si trades eos
in manu isrl'? Et nō rn̄dit ei in die illa. Di
xitq; saul. Applicate huc vniuersos āgulos
populi: et scitote et videte per quē accident
hoc peccatū hodie. Viuit dn̄s saluator is-
rahel: q2 si ꝑ ionathā filiū meū factū ē. abs
q; retractatōe morietur. Ad qd̄ nullus ꝯtra
dixit ei de oī populo. Et ait ad vniuersum
isrl'. Separamini vos in ꝑtē vnā: et ego cū
ionatha filio meo ero in ꝑte altera. Respō
ditq; ꝓpl's ad saul. Qd̄ bonū tibi videt̄ in
oculis tuis fac. Et dixit ad dn̄m deū isrl'.
Dn̄e deus isrl' da iudiciū: q̄d ē ꝙ nō rn̄de
ris ſuo tuo hodie? Si ī me aut in ionatha
filio meo ē iniq̄tas hec: da ostēsionē. Aut
si hec iniq̄tas ē in ꝓpl'o tuo: da sanctitatem.
Et deꝑhensus ē ionathas et saul: populus
aūt exiuit. Et ait saul. Mittite sortē inter
me: et inter ionathā filiū meū. Et captus ē
ionathas. Dixit autē saul ad ionathā. In
dica mihi q̄d fecens. Et indicauit ei iona
thas: et ait. Gustās gustaui in summitate
virge q̄ erat in manu mea paululū mellis.
Et ecce ego morior? Et ait saul. Hec faci
at mihi deus: et hec addat: q2 morte mori
ens ionatha. Dixitq; ꝓpl's ad saul. Ergo
ne ionathas morietur: qui fecit salutē hanc
magnā in isrl'? Hoc nephas ē. Viuit dn̄s:
si ceciderit capillus de capite eius in terrā:
q2 cū deo opatus ē hodie. Liberauit g° po-
pulus ionathā: vt nō moreretur. Recessit
q; saul: nec ꝑsecutus est philistijm. Porro
philistijm abierūt in loca sua. Et saul cō-
firmato regno super israhel. pugnabat ꝑ cir
cuitū aduersum omnes inimicos eius: con
tra moab et filios amon. edom. et reges so
ba et philisteos: et quocunq; se verterat.

ſuperabat· Congregatoq3 exercitu percuſſit amalech: et eruit iſrahel de manu vaſtatoꝝ eius· Fuerũt autẽ filij ſaul ionathas· et ieſui· et melchiſua· Et nomina duarũ filiarũ eius: nomẽ ꝑmogenite merob· et nomẽ minoris michol: et nomẽ vxoris ſaul achinoem· filia achimaas· Et nomẽ p̃incipis militie eius abner filius ner: patruelis ſaul· Porro cis fuit pater ſaul: et ner p̃ abner filius abiel· Erat aũt bellũ potẽs aduersum philisteos: oĩbus diebus ſaul· Nã quẽcũq3 viderat ſaul virum fortem et aptum ad prelium sociabat eum sibi· ¶ Ca·xv·

ET dixit samuel ad saul· Me misit dñs: vt vngerẽ te in regẽ sup ꝓp̃l'm eius iſrl'· Nũc ergo audi vocẽ dñi· Hec dicit dñs exercituum· Recẽſui quecũq3 fecit amalech iſrahel: q̃modo reſtitit ei in via cũ aſcẽderet de egipto· Nunc ergo vade et percute amalech: et demolire vniuersa eius· Nõ parcas ei· et nõ concupiſcas ex rebus ip̃ius aliq̃d: ſz interfice a viro vſq3 ad mulierẽ· et paruulũ atq3 lactentẽ: bouẽ et ouẽ· camelũ et aſinũ· Precepit ita q3 saul populo: et recẽſuit eos q̃ſi agnos ducẽta milia peditũ: et decẽ milia virorꝝ iuda· Cũq3 veniſſet saul vſq3 ad ciuitatem amalech: tetendit inſidias in torrẽte· Dixitq3 saul cineo· Abite· recedite· atq3 diſcedite ab amalech: ne forte inuoluã te cũ eo· Tu enĩ feciſti miſericordiã cũ oĩbus filijs iſrahel: cũ aſcẽderent de egipto· Et receſſit cineus de medio amalech· Percuſſitq3 saul amalech ab eiula donec venias ſur· q̃ eſt e regione egipti· Et apphẽdit agag regẽ amalech vnũ· Oĩe autẽ vulgus interfecit in ore gladij· Et pepcit saul et populus agag· et optimis gregibus ouiũ et armẽtorꝝ· et veſtibus· et arietibus: et vniuerſis q̃ pulchra erãt: nec voluerunt diſpdere ea· Quicq̃d ergo vile fuerat et reprobum: hoc demoliti ſunt· Factũ eſt autẽ verbũ dñi ad samuel dicens· Penitet me q3 cõſtituerim saul regẽ: q2 dereliquit me: et verba mea ope nõ impleuit· Cõtriſtatuſq3 ẽ samuel et clamauit ad dominũ tota nocte· Cunq3 de nocte ſurrexiſſet samuel vt iret ad saul mane: nũciatum eſt samuel: eo q3 veniſſet saul in carmelum: et erexiſſet sibi fornicẽ triũphalẽ· et reuerſus tranſiſſet: deſcẽdiſſq3 in galgala· Venit g̃ samuel ad saul: et saul offerebat holocauſtum dño· de initijs predarũ q̃ attulerat ex amalech· Et cũ veniſſz samuel ad saul: dixit ei saul· Benedictus tu dño· Impleui verbum dñi· Dixitq3 samuel· Et q̃ eſt hec vox gregũ que reſonat in auribus meis· et armẽtorꝝ: quam ego audio· Et ait saul· De amalech adduxerũt ea· Pepcit enĩ populus melioribus ouibus et armẽtis· vt immolarentur dño deo tuo: reliqua vero occidimus· Ait autẽ samuel ad saul· Sine me: et indicabo tibi q̃ locutus ſit dñs ad me nocte· Dixitq3 ei· Loq̃re· Et ait samuel· Nõne cũ paruulus eſſes in oculis tuis: caput in tribubus iſrl' factus es· Vnxitq3 te dñs in regem ſup iſrl'· et miſit te dñs in viã et ait· Vade et interfice peccatores amalech: et pugnabis cõtra eos vſq3 ad internecionẽ eorꝝ· Quare ergo nõ audiſti vocẽ dñi: ſed verſus ad predã es· et feciſti malũ in oculis dñi· Et ait saul ad samuelẽ· Immo audiui vocẽ dñi· et ambulaui in via p̃ quam miſit me dñs: et adduxi agag regẽ amalech: et amalech interfeci· Tulit aũt de preda ꝓp̃l's oues et boues· p̃micias eorꝝ q̃ ceſſa ſunt: vt immolet dño deo ſuo in galgalis· Et ait samuel· Nũq̃d vult dñs holocauſta aut victimas: et nõ potius vt obediat̃ voci dñi· Melior eſt enĩ obediẽtia q3 victime· et auſcultare magis q3 offerre adipem arietũ: qm̃ q̃ſi peccatũ ariolãdi ẽ repugnare: et q̃ſi ſcelus ydolatrie· nolle acquieſcere· Pro eo ergo q3 abieciſti ſermonẽ dñi: abiecit te dñs ne ſis rex· Dixitq3 saul ad samuelẽ· Peccaui: q2 p̃uaricatus ſum ſermonem dñi: et verba tua· timẽs ꝓp̃l'm: et obediens voci eorꝝ· Sz nũc porta q̃ſo peccatũ meum: et reuertere mecũ vt adorẽ dñm· Et ait samuel ad saul· Nõ reuertar tecũ· q2 ꝓiecisti ſermonẽ dñi: et ꝓiecit te dñs: ne ſis rex ſuper iſrl'· Et conuersus ẽ samuel vt abiret· Ille aũt apphẽdit summitatẽ palli eius: que et ſciſſa ẽ· Et ait ad eum samuel· Scidit dñs regnum iſrahel a te hodie: et tradidit illud proximo tuo meliori te· Porro triumphator in iſrl' nõ pcet: et penitudine nõ flectet̃·

Neqꝫ enī hō ē: vt agat pñiam. At ille ait. Peccaui. Sed nūc honora me corā senioribus populi mei. et corā isrl: et reuertere mecū vt adorē dñm deū tuū. Reuersus ergo samuel: secutus ē saulē. Et adorauit saul dominum. Dixitqꝫ samuel. Adducite ad me agag regem amalech. Et oblatus est ei agag pinguissimus tremēs. Et dixit agag. Siccine separat amara mors? Et ait samuel. Sicut fecit absqꝫ liberis mulieres gladius tuus: sic absqꝫ liberis erit inter mulieres mater tua. Et in frusta cōcidit eū samuel: corā dño in galgalis. Abijt aūt samuel in ramatha: saul vero ascendit in domū suā ī gabaa. Et nō vidit samuel vltra saul: vsqꝫ ad diem mortis sue. Veruntamē lugebat samuel saul: qm̄ dñm penitebat ꝙ cōstituisset regē saul sup israhel. ¶ Ca. xvj.

Dixitqꝫ dñs ad samuelē. Vsqꝫquo tu luges saul. cū ego ꝓiecerim eum ne regnet sup isrl? Imple cornu tuū oleo: et veni vt mittā te ad ysai bethleemitem. Prouidi enim in filijs eius mihi regem. Et ait samuel. Quomodo vadā? Audiet enī saul: et interficiet me. Et ait dñs Vitulum de armēto tolles in manu tua: et dices. Ad immolandū dño veni. Et vocabis ysai ad victimā. Et ego ostendā tibi quid facias: et vnges quēcunqꝫ mōstrauero tibi. Fecit ergo samuel sic locutus ē ei dñs. Venitqꝫ in bethleem. Et āmirati sunt seniores ciuitatis: occurrētes ei. Dixerūtqꝫ. Pacificus ne ē īgressus tuus? Et ait. Pacificus. Ad immolādū dño veni. Sāctificamini et venite mecū: vt immolē. Sanctificauit ergo ysai. et filios eius: et vocauit eos ad sacrificiū. Cūqꝫ ingressi essent vidit heliab et ait. Nū corā dño est christus eius? Dixit dñs ad samuelē. Ne respicias vultū eius. neqꝫ altitudinem stature eius: qm̄ abieci eum: nec iuxta intuitū hominis ego iudico. Homo enī videt eaq̄ parēt: dñs aūt intuet̄ cor. Et vocauit ysai aminadab: et adduxit eū corā samuel. Qui dixit. Nec hūc elegit dñs Adduxit at̄ ysai samma: de quo ait. Etiā hūc nō elegit dñs. Adduxit itaqꝫ ysai septē filios suos corā samuel. Et ait samuel ad ysai. Nō elegit dñs ex istis. Dixitqꝫ samuel ad ysai. Nūquid iā ꝯpleti sunt filij? Qui rñdit. Adhuc reliquus est paruulus: et pascit oues. Et ait samuel ad ysai. Mitte: et adduc eū. Nec enī discūbemus: p̄usqꝫ huc ille veniat. Misit ergo ⁊ adduxit eū. Erat aūt rufus et pulcher aspectu: decoraqꝫ facie. Et ait dñs. Surge et vnge eū. Ipse ē enī. Tulit ergo samuel cornu olei: et vnxit eū in medio fratrū eius. Et directus ē spiritus dñi a die illa ī dauid: et deīceps. Surgensqꝫ samuel abijt in ramatha. Spiritus aūt dñi recessit a saul: et exagitabat eū spiritus neqꝫ a dño. Dixer̄tqꝫ ꝑui saul ad eū. Ecce spiritus dñi malus exagitat te. Iubeat dñs nr̄ rex: et serui tui q̄ corā te sunt. querēt hominē scientē psallere cithara: vt qñ arripuerit te spiritus dñi malus psallat manu sua: et leuius feras. Et ait saul ad ꝑuos suos. Prouidete ergo mihi aliquē bñ psallētem: et adducite eū ad me. Et rñdēs vnus de pueris. ait. Ecce vidi filiū ysai bethleemitē scientē psallere. et fortissimū robore: et virū bellicosum. et prudentē ī verbis. et virū pulchrū: et dñs est cū eo. Misit ergo saul nūcios ad ysai: dicens. Mitte ad me dauid filiū tuū qui est in pascuis. Tulit itaqꝫ ysai asinū plenū panib⁹. et lagenā vini. et hedū de capris vnū: et misit ꝑ manum dauid filij sui sauli. Et venit dauid ad saul: ⁊ stetit corā eo. At ille dilexit eū nimis: et factus ē eius armiger. Misitqꝫ saul ad ysai dicens. Stet dauid in cōspectu meo. Inuenit enī gratiā in oculis meis. Igit̄ qñcunqꝫ spiritus dñi malus arripiebat saul. dauid tollebat citharā et ꝑcutiebat manu sua: et refocillabat̄ saul: et leuius habebat. Recedebat enī ab eo spūs malus. ¶ Ca. xvij.

Congregātes aūt philistijm agmina sua in p̄liū: ꝯuenerūt in sochot iude: et castrametati sunt inter sochot et azecha. in finib⁹ domin. Porro saul et viri isrl cōgregati. venerūt in valle therebinti: et direxerūt aciē ad pugnandū cōtra philistijm. Et philistijm stabāt sup montē ex parte hac: et isrl stabat supra montem ex altera parte: vallisqꝫ erat inter eos. Et egressus ē vir spurius de castris philistinorum noīe goliath de geth. altitudinis sex cubitorum

et palmo: et cassis erea super caput eius: et lorica hamata induebatur. Porro pondus lorice eius quinq; milia siclorum erat: et ocreas ereas habebat in cruribus: et clypeus ereus tegebat humeros eius. Hastile aūt haste eius erat quasi licatorium texentium. Ipsum aūt ferrū haste eius sexcentos siclos habebat ferri. Et armiger eius antecedebat eū. Stansq; clamabat aduersum phalāgas isrl': et dicebat eis. Quare venistis parati ad prelium? Nūq̄d ego nō sum philisteus: et vos serui saul? Eligite ex vobis virū: et descēdat ad singulare certamē. Si quiuerit pugnare mecū. et percusserit me: erimus vobis serui. Si autē ego prevaluero et percussero eum: vos serui eritis: et seruietis nobis. Et aiebat philisteus. Ego exprobraui agminibus isrl' hodie. Date mihi virū: et ineat mecū singulare certamē. Audiens autē saul et omnes israhelite sermones philistei huiuscemodi: stupebāt et metuebāt nimis. Dauid autem erat filius viri ephratei de q̄ superius dictū est. de bethleem iuda cui nomē erat ysai: q̄ habebat octo filios: et erat vir in diebus saul senex et grādeuus inter viros. Abierunt autē tres filij eius maiores. post saul in plīū. Et nomina triū filiorū eius q̄ prexerūt ad bellū: heliab p̄mogenitus. et secūs amina dab: tertius q̄q; samma. Dauid aūt erat minimus. Tribus ergo maioribus secutis saulē: abijt dauid et reuersus ē a saul: vt pasceret gregem p̄ris sui in bethleem. Procedebat vero philisteus mane et vespe: et stabat q̄draginta diebus. Dixit autē ysai ad dauid filiū suū. Accipe fratribus tuis ephi polēte. et decē panes istos: et curre i castra ad fratres tuos: et decem formellas casei. has deferes ad tribunū. Et fratres tuos visitabis si recte agant: et cū q̄bus ordinati sunt disce. Saul aūt illi et omnes filij isrl' in valle therebinti pugnabāt aduersū philistijm. Surrexit itaq; dauid mane et cōmēdauit gregē custodi: et onustus abijt sicut precepat ei ysai. Et venit ad locū magala et ad exercitum: q̄ egressus ad pugnā vociferatus erat in certamine. Direxerat enī acies isrl': sed et philistijm ex aduerso fuerāt preparati. Derelinquēs ergo dauid vasa q̄ attulerat sub manu custodis ad sarcinas. cucurrit ad locum certaminis: et interrogabat si omnia recte agerent erga fratres suos. Cūq; adhuc illo loqueretur eis: apparuit vir ille spurius ascēdens. goliath nōie. philisteus de geth. de castris philistinorum. Et loquente eo hec eadē vba audiuit dauid. Omnes aūt israhelite cū vidissent virū fugerūt a facie eius: timētes eum valde. Et dixit vnus quispiā de israhel. Num vidisti virū hunc q̄ ascendit? Ad exprobrandū enī israhel ascendit. Virū ergo qui percusserit eū ditabit rex diuitijs magnis: et filiā suam dabit ei: et domū patris eius faciet absq; tributo in isrl'. Et ait dauid ad viros q̄ stabāt secum dicēs. Quid dabit viro q̄ percusserit philisteum hunc. et tulerit opprobrium de israhel? Quis est enī hic philisteus incircūcisus: q̄ exprobrauit aciem dei viuētis? Referebat autē ei populus eundē sermonē dicēs. Hec dabūtur viro: q̄ percusserit eū. Quod cū audisset heliab frater eius maior loquēte eo cū alijs: iratus ē cōtra dauid et ait. Quare veni sti: et cui reliquisti pauculas oues illas in deserto? Ego noui superbiā tuā. et nequiciā cordis tui: q̄ vt videres plīum descēdisti? Et dixit dauid. Quid feci? Numquid nō verbū est? Et declinauit paululū ab eo ad aliū. Dixitq; eūdem sermonem. Et rēdit ei populus verbum sicut prius. Audita sunt aūt verba q̄ locutus ē dauid: et annūciata in cōspectu saul. Ad quē cū fuisset adductus: locutus est ei. Nō cōcidat cor cuiusq̄ in eo. Ego seruus tuus vadā: et pugnabo aduersus philisteū. Et ait saul ad dauid. Nō vales resistere philisteo isti: nec pugnare aduersus eū: q̄ puer es. Hic aūt vir bellator ē ab adolescētia sua. Dixitq; dauid ad saul. Pascebat seruus tuus p̄ris sui gregem: et veniebat leo vel ursus. et tollebat arietē de medio gregis: et p̄sequebar eos. et percutiebā. eruebamq; de ore eorum. Et illi cōsurgebāt aduersum me: et appēdebā mentū eorū: et suffocabā interficiebāq; eos. Nā et leonē et ursum interfeci ego seruus tuus. Erit igit et philisteus hic incircūcisus quasi vnus ex eis. Nūc vadam:

et auferā opprobriū populi. Quoniā q̄s ē
iste philisteus incircūcisus: q̄ ausus est ma
ledicere exercitui dei viuētis? Et ait dauid.
Dn̄s qui eripuit me de manu leonis et de
manu vrsi: ipe me liberabit de manu phili
stei huius. Dixit autē saul ad dauid. Va-
de: et dn̄s tecū sit. Et induit saul dauid ve
stimentis suis: et imposuit galeā ereā super
caput eius: et vestiuit eū lorica. Accinctus
ergo dauid gladio eius sup vestem suam:
cepit tēptare si armatus possz incedere. Nō
enim habebat cōsuetudinē. Dixitqz dauid
ad saul. Nō possum sic incedere: quia non
vsum habeo. Et deposuit ea. Et tulit bacu
lum suū quē semp habebat in manibus: et
elegit sibi q̄nqz limpidissimos lapides de
torrente. et misit eos in perā pastoralē quā
habebat secum: et fundam in manu tulit. et
ꝓcessit aduersum philisteū. Ibat aūt phi-
listeus incedens et appropinquans aduer-
sum dauid: et armiger eius ante eū. Cūqz
inspexisset eū philisteus et vidisset dauid:
despexit eū. Erat autē adolescens rufus: et
pulcher aspectu. Et dixit philisteus ad da-
uid. Nūq̄d ego canis sum. ꝙ tu venis ad
me cū baculo? Et maledixit philisteus da-
uid i dijs suis. Dixitqz ad dauid. Veni ad
me: et dabo carnes tuas volatilibus celi et
bestijs terre. Dixit aūt dauid ad philisteū.
Tu venis ad me cū gladio. et hasta. et cli-
peo: ego aūt venio ad te in nomine dn̄i ex-
ercituū dei agminū israhel. q̄bus exprobra-
sti hodie: et dabit te dn̄s in manu mea: et
ꝑcutiā te: et auferam caput tuū a te. Et da
bo cadauera castroꝝ philistijm hodie vo-
latilibus celi. et bestijs terre: vt sciat om̄is
terra. qꝛ est dn̄s deus in isrl̄: et nouerit vni-
uersa ecc̄ia hec. qꝛ nō in gladio nec in ha-
sta saluat dn̄s. Ip̄ius enī est bellū: et tradet
vos in manus nr̄as. Cum ergo surrexisset
philisteus. et veniret et appropinquaret
ꝯtra dauid: festinauit dauid et occurrit ad
pugnā ex aduerso philistei. Et misit ma-
nū suā in perā. tulitqz vnū lapidē et funda
iecit: et circūducēs ꝑcussit eū in frōte. et infi
xus est lapis in fronte eius: et cecidit in fa-
ciem suam sup terram. Preualuitqz dauid
aduersum philisteum in funda et lapide:

ꝑcussumqz philisteū interfecit. Cūqz gladiū
nō haberet in manu dauid. cucurrit et stetit
sup philisteū: et tulit gladiū eius. et eduxit
eū de vagina sua et interfecit eū: preciditqz
caput eius. Vidētes autem philistijm ꝙ
mortuus esset fortissimus eoꝝ fugerūt. Et
cōsurgētes viri isrl̄ et iuda vociferati sunt:
et ꝑsecuti sunt philisteos. vsqz dū venirent
in vallē et vsqz ad portas accharon. Ceci-
derūtqz vulnerati de philistijm in via sarim
et vsqz ad geth: ⁊ vsqz ad accharon. Et re-
uertentes filij isrl̄. postq̄z ꝑsecuti sunt phili-
steos: inuaserūt castra eoꝝ. Assumēs aūt
dauid caput philistei attulit illud in iheru-
salē: arma v̄o eius posuit i tabernaculo suo.
Eo aūt tpe q̄ viderat saul dauid egrediē-
tem cōtra philisteū: ait ad abner p̄ncipem
militie sue. De q̄ stirpe descendit hic ado-
lescens? Dixitqz abner. Viuit anima tua
rex. si noui. Et ait rex. Interroga tu cuius fi
lius sit iste puer. Cūqz regressus essz dauid
ꝑcusso philisteo: tulit eū abner. et introdu-
xit corā saule caput philistei habentem in
manu. Et ait ad eū saul. De qua ꝓgenie
es o adolescēs? Dixitqz dauid. Filius ser-
ui tui ysai bethleemite ego sum. ¶ Ca. xviij.

ET factū ē cū cōplessz loqui ad saul.
anima ionathe ꝯglutinata ē anime
dauid. et dilexit eū ionathas q̄si animam
suā. Tulitqz eū saul in die illa: et nō ꝯces-
sit ei vt reuerteret̄ in domū patris sui. Ini-
erūt aūt dauid et ionathas fedus. Dilige-
bat enī eū q̄si animā suā. Nā expoliauit
se ionathas tunica q̄ erat indutus. et dedit
eam dauid: et reliqua vestimēta sua. vsqz
ad gladiū et arcū suū. et vsqz ad baltheū.
Egrediebat̄ q̄qz dauid ad om̄ia qn ecūqz
misissz eū saul: et prudenter se agebat. Po-
suitqz eum saul sup viros belli: et acceptus
erat in oculis vniuersi populi: maximeqz i
ꝯspectu famuloꝝ saul. Porro cū reuerteret̄
ꝑcusso philisteo dauid: et ferret caput eius
in ihrl̄m: egresse sunt mulieres de vniuersis
vrbibus isrl̄. cantantes. chorosqz ducētes
in occursum saul regis. in timpanis leticie ⁊
in sistris: et p̄cinebant mulieres ludentes:
atqz dicentes. Percussit saul mille: et dauid
decem milia. Iratus est autem saul nimis:

et displicuit in oculis eius iste sermo Di-
xitq3. Dederũt dauid decem milia: et mihi
mille dederũt. Quid ei superest nisi solum re-
gnũ? Nõ g° rectis oculis saul aspiciebat da
uid: a die illa et deinceps. Post diẽ aũt al
terã inuasit spũs dei malus saul: et prophe
tabat in medio dom⁹ sue. Dauid aũt psal
lebat manu sua: sic ꝑ singulos dies. Tene
batq3 saul lanceã et misit eam: putãs ꝙ cõ
figere possz dauid cũ pariete. Et declinauit
dauid a facie eius secũdo. Et timuit saul
dauid: eo ꝙ essz dñs cũ eo. et a se recessissz.
Amouit ergo eũ saul a se: et fecit eũ tribu-
nũ sup mille viros. Et egrediebat̃. et intra-
bat in ꝯspectu populi. In om̃ib⁹ q̃3 viis su
is dauid prudẽter agebat: et dñs erat cum
eo. Vidit itaq3 saul ꝙ prudẽs essz nimis:
et cepit cauere eũ. Omnis autẽ isrl̃ et iuda
diligebat dauid. Ipse autẽ ingrediebat̃ et
egrediebat̃ ante eos. Dixitq3 saul ad da-
uid. Ecce filia mea maior merob. ipsã da
bo tibi vxorẽ: tantũmodo esto vir fortis. et
preliare bella dñi. Saul aũt reputabat di-
cens. Nõ sit manus mea in eo: sed sit super
eũ manus philistinoꝝ. Ait aũt dauid ad
saul. Quis ego sum. aut que est vita mea
aut cognatio patris mei in isrl̃. vt fiam ge
ner regis? Factũ est aũt tempus cũ deberet
dari merob filia saul dauid. data est hadri
el molathite vxor. Dilexit autẽ dauid mi-
chol filiã saul alteram. Et nũciatũ est saul:
et placuit ei. Dixitq3 saul. Dabo eã illi. vt
fiat ei in scandalũ: et sit sup eũ manus phi
listinoꝝ. Dixitq3 saul ad dauid. In duab⁹
reb⁹ gener meus eris hodie. Et mandauit
saul ꝑuis suis. Loq̃mini ad dauid clã me:
dicẽtes. Ecce places regi. et om̃es serui eius
diligunt te. Nũc ergo esto gener regis. Et
locuti sunt serui saul in auribus dauid: oĩa
verba hec. Et ait dauid. Num parũ vide
tur vobis generũ esse regis? Ego aũt sum
vir paup et tenuis. Et renunciauerũt serui
saul dicẽtes. Huiuscemodi verba locutus
est dauid. Dixit aũt saul. Sic loq̃mini ad
dauid. Nõ habet rex spõsalia necesse. nisi
tantũ centũ ꝓpucia philistinoꝝ: vt fiat vl-
tio de inimicis regis. Porro saul cogitabat
dauid tradere ĩ manus philistinoꝝ. Cũq3
renunciassent serui eius dauid verba q̃ di-
xerat saul: placuit sermo ĩ oculis dauid. vt
fieret gener regis. Et post paucos dies sur-
gens dauid abijt in accharon cũ viris qui
sub eo erãt. et ꝑcussit ex philistijm ducen-
tos viros. et attulit eoꝝ ꝓpucia et annume
rauit ea regi: vt essz gener eius. Dedit ita-
q3 saul ei michol filiã suam vxorẽ. Et vidit
saul et intellexit ꝙ dñs essz cũ dauid. Mi
chol aũt filia saul diligebat eũ. Et saul ma
gis cepit timere dauid. Factusq3 ẽ saul ini
micus dauid cũctis diebus. Et egressi sunt
ꝓncipes philistinoꝝ. A ꝓncipio aũt egres-
sionis eorũ prudẽtius se gerebat dauid q̃3
omnes viri saul: et celebre factum est no-
men eius nimis.

Ca. xix.

Locutus ẽ aũt saul ad ionathan filiũ
suũ: et ad om̃es seruos suos: vt occi-
derẽt dauid. Porro ionathas filius saul di
ligebat dauid valde. Et ĩdicauit ionathas
dauid dicẽs. Querit saul pater meus occi-
dere te. Quapropter obserua te queso ma
ne: et manebis clã et abscõderis. Ego aũt
egrediẽs stabo iuxta patrẽ meũ ĩ agro vbi
cunq3 fuerit. et ego loquar de te ad patrem
meũ: et quodcũq3 videro nũciabo tibi. Lo
cutus est ergo ionathas de dauid bona: ad
saul patrẽ suũ. Dixitq3 ad eum. Ne pecces
rex in seruũ tuũ dauid. q2 nõ peccauit tibi:
et opa eius bona sunt tibi valde. et posuit
aĩam suã in manu tua et ꝑcussit philisteũ.
et fecit dñs salutẽ magnã vniuerso israhe
li. Vidisti: et letatus es. Quare ergo pec-
cas in sanguine innoxio: ĩterficiẽs dauid q̃
est absq3 culpa? Qđ cũ audissz saul: placa
tus voce ionathe iurauit. Viuit dñs: q2 nõ
occidet̃. Vocauit itaq3 ionathas dauid: et
indicauit ei oĩa verba hec. Et introduxit io
nathas dauid ad saul: et fuit ãte eũ. sic fue-
rat heri et nudiustertius. Motũ est aũt rur
sum bellum. et egressus dauid pugnauit
aduersum philistijm: percussitq3 eos plaga
magna. et fugerũt a facie eius. Et factus ẽ
spũs dñi malus in saul. Sedebat aũt in do
mo sua: et tenebat lanceam. Porro dauid
psallebat in manu sua. Nisusq3 est saul cõ
figere dauid lãcea in pariete. Et declinauit
dauid a facie saul. Lãcea at̃ casso vulnere

plata ē in parietē: et dauid fugit: et saluatus ē nocte illa. Misit g° saul satellites suos nocte in domū dauid: vt custodirēt eum ⁊ interficeret̄ mane. Qđ cū annūciauissz dauid michol vxor sua dicēs: nisi saluaueris te nocte hac: cras morieris: deposuit eum ꝑ fenestrā. Porro ille abijt et aufugit: atqz saluatus ē. Tulit autē michol statuā. et posuit eā sup lectū: et pellē pilosam caprarū posuit ad caput eius: et opuit eam vestimētis. Misit aūt saul apparitores q̄ raperēt dauid: et rn̄sum ē ꝙ egro taret. Rursumqz misit saul nūcios vt viderēt dauid. dicēs. Afferte eū ad me in lecto: vt occidat̄. Cūqz venissent nūcij. inuentum est simulachrū sup lectū: et pellis caprarū ad caput eius. Dixitqz saul ad michol. Quare sic illusisti mihi: et dimisisti inimicū meū vt fugeret? Et rn̄dit michol ad saul. Quia ipse locutus est mihi dicēs. Dimitte me: alioquin interficiam te. Dauid autē fugiēs saluatus ē. Et venit ad samuel in ramatha: ⁊ nūciauit ei omnia que fecerat sibi saul. Et abierūt ipe et samuel: et morati sunt in naioth. Nūciatū ē aūt sauli a dicētib⁹. Ecce dauid in naioth in ramatha. Misit ergo saul lictores vt raperent dauid. Qui cū vidissent cuneū ꝓphetarū vaticinantiū et samuel stantem sup eos: factus est etiā spūs dn̄i ī illis: et ꝓphetare ceperūt etiā ipi. Qđ cū nūciatū esset sauli: misit et alios nūcios. Prophetauerūt aūt et illi. Et rursum misit saul tertios nuncios: q̄ et ipi ꝓphetauerunt. Et iratus iracundia saul abijt etiam ipe in ramatha: et venit vsqz ad cisternā magnā que est in sochoth. Et interrogauit et dixit. In q° loco sunt samuel et dauid? Dictūqz ē ei. Ecce in naioth sūt in ramatha. Et abijt in naioth in ramatha. Et factus ē etiā sup eū spiritus dn̄i: et ambulauit ingrediēs: et ꝓphetabat vsqz dū veniret in naioth ī ramatha. Et expoliauit etiā ipe se vestimētis suis. et ꝓphetauit cū ceteris corā samuel: et cecinit nudus tota die illa et nocte. Vnde et exiuit ꝓuerbiū. Num et saul inter ꝓhetas? ¶ Ca. xx.

Fugit aūt dauid de naioth q̄ est in ramatha: veniensqz locutus ē corā ionatha. Quid feci? Que ē iniq̄tas mea. et qđ peccatum meū ī patrem tuū: qz querit animā meā? Qui dixit. Absit a te: non morieris. Neqz enī faciet pater meus q̄cq̄z grāde vel paruū: nisi p̄us indicauerit mihi. Hūc g° celauit a me pr̄ meus sermonē tantūmodo. Nequaq̄z enim erit istud. Et iurauit rursum dauid. Et ait ille. Scit ꝓfecto pr̄ tuus ꝙ inueni gratiā in oculis tuis. et dicet. Nesciat hoc ionathas: ne forte tristet̄. Quinimmo viuit dn̄s et viuit aīa tua: qz vno tantū (vt ita dicā) gradu ego morsqz diuidimur. Et ait ionathas ad dauid. Quodcūqz dixerit mihi aīa tua faciā tibi. Dixit aūt dauid ad ionathā. Ecce kalēde sunt crastino: et ego ex more sedere soleo iuxta regē ad vescendū. Dimitte g° me vt abscōdar in agro: vsqz ad vesperam diei tertie. Si respiciēs requisierit me pater tuus: rn̄debis ei. Rogauit me dauid vt iret celeriter in bethleem ciuitatē suā: quia victime sollēnes ibi sunt vniuersis contribulib⁹ suis. Si dixerit bn̄: pax erit ꝑuo tuo. Si aūt fuerit iratus: scito qz cōpleta ē malicia eius. Fac g° misericordiā in seruū tuū: qz fedus dn̄i me famulū tuū tecū inire fecisti. Si autē ē iniq̄tas aliq̄ in me. tu me interfice: et ad patrem tuū ne introducas me. Et ait ionathas. Absit hoc a me. Neqz enī fieri pōt. vt si certe cognouero cōpletā esse patris mei maliciā cōtra te: nō annūciē tibi. Rn̄ditqz dauid ad ionathan. Quis renūciabit mihi: si q̄d forte rn̄derit tibi pr̄ tuus dure de me? Et ait ionathas ad dauid. Veni et egrediamur foras in agrum. Cūqz exissent ambo in agrū: ait ionathas ad dauid. Domine deus isr̄l si inuestigauero sententiā patris mei crastino vel perēdie et aliq̄d boni fuerit super dauid. et nō statim misero ad te et notū tibi fecero: hec faciat deus ionathe et hec augeat. Si autem ꝑseuerauerit patris mei malicia aduersum te: reuelabo aurē tuā et dimittam te vt vadas in pace: et sit dn̄s tecum sicut fuit cū patre meo. Et si vixero. facies mihi miscđias dn̄i: si v̄o mortuus fuero: nō auferas misericordiā tuā a domo mea vsqz in sempiternum. Aut si nō fecero. qn̄ eradicauerit dn̄s inimicos dauid vnūquēqz de terra: auferat

ionathā de domo sua: et reqrat dñs de manu inimicoꝝ dauid. Pepigit ergo ionathas fedus cum domo dauid. Et addidit ionathas deterare dauid: eo qꝫ diligeret illum. Sicut enī animā suā ita diligebat eū. Dixitqꝫ ad eū ionathas. Cras kalende sunt: et reqrēris. Reqretur enim sessio tua vsqꝫ perēdie. Descēdes ergo festinus et venies in locū vbi celādus es in die qñ opari licꝫ et sedebis iuxta lapidē cui nomē ē ezel. Et ego tres sagittas mittā iuxta eum: et iaciā qsi exercēs me ad signū. Mittā quoqꝫ et puerū: dicēs ei. Vade et affer mihi sagittas. Si dixero puero. ecce sagitte intra te sunt. tolle eas: tu veni ad me. qꝛ pax tibi est et nihil est mali: viuit dñs. Si autē sic locutus fuero puero. ecce sagitte vltra te sunt: vade in pace quia dimisit te dominus. De verbo aūt quod locuti sumus ego et tu: sit dñs inter me et te vsqꝫ in sempiternū. Absconditus est ergo dauid in agro: et venerūt kalende: et sedit rex ad comedendū panē. Cūqꝫ sedisset rex super cathedram suā secundū consuetudinē que erat iuxta parietē: surrexit ionathas et sedit abner ex latere saul. vacuusqꝫ apparuit locus dauid: et nō est locutus saul quicqꝫ in illa die. Cogitabat enī qꝫ forte euenisset ei. vt nō esset mundus nec purificatus. Cumqꝫ illuxisset dies secunda post kalēdas: rursus apparuit vacuus locus dauid. Dixitqꝫ saul ad ionathā filiū suū. Cur nō venit filius ysai nec heri nec hodie ad vescendū? Respōditqꝫ ionathas sauli. Rogauit me obnixe vt iret in bethleem: et ait. Dimitte me: quoniā sacrificiū sollēne est in ciuitate mea: vnus de fratribus meis accersiuit me. Nunc ergo si inueni gratiā in oculis tuis: vadā cito et videbo fratres meos. Ob hāc causam. nō venit ad mēsam regis. Iratus aūt saul aduersum ionathan: dixit ei. Fili mulieris virū vltro rapientis: nūqd ignoro qꝛ diligis filiū ysai in confusionē tuam. et in cōfusionem ignominie matris tue? Omnib⁹ enī diebus qbus filius ysai vixerit sup terrā: nō stabilieris tu neqꝫ regnū tuū. Itaqꝫ iā nunc mitte. et adduc eū ad me: qꝛ filius mortis est. Respōdens aūt ionathas sauli pri suo ait. Quare morietur? Quid fecit? Et arripuit saul lanceā vt percuteret eū. Et intellexit ionathas: qꝫ diffinitū esset a patre suo. vt interficeretur dauid. Surrexit ergo ionathas a mensa in ira furoris: et nō comedit in die calēdarū secūda panē. Contristatus est enim sup dauid: eo qꝫ cōfudisset eū pater suus. Cumqꝫ illuxisset mane venit ionathas in agrū iuxta placitū dauid: et puer paruulus cū eo. Et ait ad puerū suū. Vade et affer mihi sagittas: quas ego iacio. Cumqꝫ puer cucurrisset: iecit alia sagittā trās puerū. Venit itaqꝫ puer ad locū iaculi: quod miserat ionathas. Et clamauit ionathas post tergū pueri et ait. Ecce ibi est sagitta: porro vltra te. Clamauitqꝫ iterū ionathas post tergū pueri dicens. Festina velociter ne steteris. Collegit aūt puer ionathe sagittas. et attulit ad dominū suū: et qd ageret penitus ignorabat: Tantummodo enī ionathas et dauid rem nouerant. Dedit ergo ionathas arma sua puero: et dixit ei. Vade et defer in ciuitatē. Cūqꝫ abisset puer surrexit dauid de loco q̄ vergebat ad austrum: et cadens pnus in terram. adorauit tertio. Et osculātes se alterutrū fleuerūt pariter: dauid autē amplius. Dixit ergo ionathas ad dauid. Vade in pace. Quecunqꝫ iurauimus ambo in nōie domini. dicētes: dominus sit inter me et te. et inter semē tuū et semen meū. vsqꝫ in sempiternū. Et surrexit dauid et abiit sed et ionathas ingressus est ciuitatē

Ca. xxi.

Venit aūt dauid in nobe. ad achimelech sacerdotem. Et obstupuit achimelech. eo qꝫ veniss dauid: et dixit ei. Quare tu solus. et nullus ē tecū? Et ait dauid ad achimelech sacerdotē. Rex precepit mihi sermonē. et dixit. Nemo sciat rē ꝓpter quā missus es a me: et cuiusmodi precepta tibi dederi. Nā et pueris meis cōdixi in illum. et illū locū. Nūc ergo si q̄d habes ad manū. vl̄ quinqꝫ panes da mihi: aut q̄cquid inuenieris. Et respōdens sacerdos ad dauid ait illi. Nō habeo laicos panes ad manū: sed tantū panem sanctū. Si mūdi sunt pueri: maxime a mulieribus: māducēt. Et rīndit dauid sacerdoti: et dixit ei. Et quidem si de mulieribꝰ agit̄. ita nouimus nos ab heri

et nudiustertius qñ egrediebamur: et fuerūt vasa puerorꝝ sancta. Porro via hæc polluta ē: sꝫ et ipa hodie sanctificabit̄ in vasis. Dedit g̊ ei sacerdos sanctificatū panē. Neqꝫ enim erat ibi panis nisi tantū panes ꝓpositionis qui sublatꝰ fuerāt a facie dñi: vt ponerent̄ panes calidi. Erat aūt ibi vir q̄dā de seruis saul in die illa intus in tabernaculo dñi: et nomē eius doech ydumeus: potentissimus pastorū saul. Hic pascebat mulas saul. Dixit aūt dauid ad achimelech. Si habes hic ad manū hastā aut gladiū da mihi: q2 gladiū meū et arma mea nō tuli mecū. Sermo enī regis vrgebat. Et dixit sacerdos. Ecce hic gladius goliath philistei. quē pcussisti in valle therebinti: ē inuolutus pallio post ephod. Si istū vis tollere: tolle. Neqꝫ enī hic est alius absqꝫ eo. Et ait dauid. Nō ē huic alter similis. Da mihi eum. Surrexit itaqꝫ dauid. et fugit in die illa a facie saul: et venit ad achis regē geth. Dixerūtqꝫ serui achis: cum vidissent dauid. Numq̄d nō iste est dauid rex terre? Nōne huic cātabant per chorꝫ dicētes: pcussit saul mille. et dauid decē milia? Posuit autem dauid sermones istos in corde suo: et extimuit valde a facie achis regis geth. Et mutauit os suū coram achis. et colabebat̄ inter manus eorꝫ: et impingebat in bā. Et ait achis ad seruos suos. Vidistis hominē insanū: quare adduxistis eum ad me? An desint nobis furiosi: qz introduxistis istū vt fureret me pñte? Dimittite illū hinc: ne ingrediatur domū meā. ¶ Ca. xxij.

ABijt ergo dauid inde: et fugit in speluncam odollā. Quod cū audissent fratres eius et oīs domus patris eius descēderūt ad eū illuc. Et cōuenerūt ad eum oīes q̄ erāt in angustia cōstituti. et oppressi ere alieno et amaro animo: et factus ē eorū ꝑnceps. Fuerūtqꝫ cū eo q̄si q̄dringēti viri. Et ꝓfectus est dauid inde in maspha: q̄ est moab. Et dixit ad regē moab. Maneat oro pr̄ meus et mater mea vobiscum: donec sciā q̄d faciat mihi deus. Et reliquit eos ante faciem regis moab. Manseruntqꝫ apud eū cūctis diebꝰ q̄bus dauid fuit in ꝑsidio. Dixitqꝫ gad prophēta ad dauid. Noli manere in ꝑsidio. Proficiscere et vade in terrā iuda. Et ꝓfectus ē dauid. et venit in saltū areth. Et audiuit saul qꝫ apparuissꝫ dauid: et vir q̄ erāt cū eo. Saul autē cū maneret in gabaa et essꝫ in nemore qđ est in rama. hastā manu tenēs. cūctisqꝫ ꝑui eius circūstarēt eū: ait ad ꝑuos suos q̄ assistebant ei. Audite me nunc filij ieamini. Nūq̄d omnibus vobis dabit filius ysai agros et vineas et vniuersos vos faciet tribunos et centuriones: qm̄ cōiurastis oēs aduersum me. et nō ē q̄ mihi renūciet. maxime cū et filius meus fedus iūxerit cū filio ysai. Nō est q̄ vicē meā doleat ex vobis. nec q̄ annūciet mihi: eo qꝫ suscitauerit filius meus seruū meū aduersum me insidiātem mihi vsqꝫ hodie. Rñdēs aūt doech ydumeus q̄ assistebat. et erat ꝓmus inter ꝑuos saul: vidi inq̄t filiū ysai ī nobe. apud achimelech filiū achitob sacerdotē. Qui cōsuluit ꝓ eo dñm: et cibaria dedit ei. Sꝫ et gladiū goliath philistei dedit illi. Misit g̊ rex ad accersiendum achimelech sacerdotē filiū achitob: et omnē domū ꝑris eius sacerdotū q̄ erant in nobe. Qui vniuersi venerūt ad regē. Et ait saul ad achimelech. Audi fili achitob. Qui respōdit. Presto sum dñe. Dixitqꝫ ad eū saul. Quare cōiurastis aduersum me tu et filius ysai. et dedisti ei panes et gladiū. et oraluisti ꝓ eo dñm: vt cō surgeret aduersum me insidiator vsqꝫ hodie permanēs? Rñdensqꝫ achimelech regi ait. Et q̄s in oīb̄ ꝑuis tuis sic̄ dauid fidelis et gener regis et pgēs ad imperiū tuū: et gloriosus in domo tua? Nū hodie cepi ꝓ eo consulere dñm? Absit hoc a me. Ne suspicet̄ rex aduersum ꝑuū suū rē huiuscemodi: in vniuersa domo ꝑris mei. Nō enī sciuit seruus tuus q̄cqꝫ sup hoc negocio: vl̄ modicū vl̄ grāde. Dixitqꝫ rex. Morte moreris achimelech tu et omnis domus ꝑris tui. Et ait rex emissarijs q̄ circūstabāt eū. Cōuertimini: et interficite sacerdotes dñi. Nā manus eorꝫ cū dauid ē: sciētes qꝫ fugissꝫ et nō indicauerūt mihi. Noluerūt aūt serui regis extēdere manus suas in sacerdotes dñi. Et ait rex ad doech. Cōuertere tu:

et irrue in sacerdotes dñi. Cōuersusq; doech ydumeus irruit i sacerdotes: et trucidauit in die illa octogintaq̄nq; viros vestitos ephoth lineo. Nobe aūt ciuitatē sacerdotū percussit in ore gladij: viros et mulieres et paruulos et lactātes. boues q; asinū et ouē in ore gladij. Euadēs aūt unus filius achimelech filij achitob cuius nomē erat abiathar. fugit ad dauid: et ānunciauit ei q̄ occidisset saul sacerdotes dñi. Et ait dauid ad abiathar. Sciebā enī in die illa: q̄ cum ibi esset doech ydumeus. q̄ culdubio ānūciaret saul. Ego sum reus omniū animarū patris tui. Mane mecum: ne timeas: Si q̄s quesierit animā meā queret et animā tuā: mecum q; seruaberis. Ca. xxiij.

ET annūciauerūt dauid dicētes. Ecce philistiim oppugnāt ceilā: et diripiunt areas. Cōsuluit ergo dauid dñm dicēs. Num vadā et percutiā philisteos istos? Et ait dñs ad dauid. Vade et percuties philisteos: et saluabis ceilā. Et dixerūt viri q̄ erāt cū dauid ad eū. Ecce nos hic i iudea cōsistētes timemus: quāto magis si uerimꝰ i ceilā aduersum agmina philistinorumꝰ Rursum ergo dauid cōsuluit dñm. Qui rīdens ait ei. Surge et vade in ceila. Ego enī tradā philisteos in manu tua. Abiit gꝰ dauid et viri eius in ceila: et pugnauit aduersum philisteos. Et abegit iumēta eorū. et percussit eos plaga magna: et saluauit dauid habitatores ceile. Porro eo tpe q̄ fugiebat abiathar filius achimelech ad dauid in ceilam: ephothsecū habēs. descenderat. Nunciatum est aūt saul: q̄ veniss̄ dauid in ceilā. Et ait saul. Tradidit eū dñs i manus meas: cōclususq; est introgressus vbē: in qua porte et sere sunt. Et p̄cepit saul oi populo vt ad pugnā descēderet in ceilam: et obsideret dauid et viros eius. Quod cū resciss̄ dauid q̄ pararet ei saul clām malū: dixit ad abiathar sacerdotem. Applica ephoth. Et ait dauid. Dñe deus isrl audiuit famā seruus tuus q̄ disponat saul uenire ad ceilā: vt euertat vbē ꝓpter me. Si tradent me viri ceile in manus eius: et si descēdet saul sicut audiuit seruus tuus: dñe deus israhel indica seruo tuo. Et ait dñs. Descēdet. Dixitq; rursum dauid. Si tradent me viri ceile. et viros qui sunt mecū in manus saul? Et dixit dominus. Tradent. Surrexit ergo dauid et viri eius q̄si sexcēti et egressi de ceila huc atq; illuc vagabantur incerti. Nūciatūq; est saul q̄ fugisset dauid de ceila et saluatus esset: quā obrē dissimulauit exire. Morabat aūt dauid in deserto in locis firmissimis: māsitq; in mōte solitudinis ziph in mōte opaco. Querebat eū tamen saul cūctis diebus: et nō tradidit eū dñs in manus eius. Et vidit dauid q̄ egressus ess̄ saul vt quereret animā eius. Porro dauid erat in deserto ziph in silua. Et surrexit ionathas filius saul et abiit ad dauid in silua: et corroborauit manus eius in deo: dixitq; ei. Ne timeas. Neq; enī inueniet te manus saul pris mei. Et tu regnabis sup israhel: et ego ero tibi secundus. Sed et saul pr̄ meus scit hoc. Percussit ergo vterq; fedus coram domino. Mansitq; dauid in silua: ionathas aūt reuersus est in domū suā. Ascenderunt aūt ziphei ad saul in gabaa dicentes. Nōne ecce dauid latitat apud nos in locis tutissimis silue in colle achille. que est ad dextrā deserti? Nunc ergo sicut desiderauit anima tua vt descenderes descende: nīm autē erit vt tradamus eū in manus regis. Dixit q; saul. Benedicti vos a dño: q̄r doluistis vicē meā. Abite ergo oro et diligētius p̄parate. et curiosius agite: et considerate locū vbi sit pes eius: vel q̄s viderit eum ibi vbi dixistis. Recogitat enī de me: q̄ callide insidier ei. Considerate et videte oīa latibula eius in q̄bus absconditur: et reuertimini ad me ad rē certā: vt vadā vobiscū. Quod si etiā i terra se obstruxerit: perscrutabor eū in cūctis mīlibus iuda. At illi surgētes abierūt in ziph āte saul. Dauid aūt et viri eius erāt in deserto maon in campestribus ad dexterā iesimuth: Iuit ergo saul et socij eius ad q̄rendum eū. Et nūciatum est dauid: statimq; descendit ad petrā. et versabatur in deserto maon. Quod cū audiss̄ saul persecutus ē dauid in deserto maon. Et ibat saul. et viri eius ad latus mōtis ex pte una: dauid aī et viri eius erāt in latē mōtis ex pte altera. Porro dauid despabat se

posse euadere a facie saul. Itaq; saul et viri eius in modū corone cingebant dauid et viros eius: vt caperēt eos. Et nūcius venit ad saul dicēs. Festina et veni: qm̄ infuderūt se philistijm sup terrā. Reuersus est g° saul desistēs psequi dauid: et prexit in occursum philistinorū. Propter hoc vocauerūt locū illū petrā diuidentem ¶ Ca. xxiiij.

a Ascēdit ergo dauid inde: et habitauit in locis tutissimis engaddi. Cūq; reuersus essz saul postq̄ psecutus ē philisteos: nūciauerūt ei dicentes. Ecce dauid in deserto est engaddi. Assumēs ergo saul tria milia electorū virorū ex om̄i isrl̄. prexit ad inuestigandū dauid et viros eius: etiā sup abruptissimas petras q̄ solis ibicibus peruie sunt. Et venit ad caulas ouiū que se offerebāt vianti: eratq; ibi spelūca: quam ingressus ē saul vt purgaret ventrē. Porro dauid et viri eius in interiore parte spelūce latebāt. Et dixerūt serui dauid ad eū. Ecce dies de q̄ locutus est dn̄s ad te: ego tradā tibi inimicū tuū vt facias ei sicut placuerit in oculis tuis. Surrexit ergo dauid: et precidit orā clamidis saul silenter. Post hec pcussit cor suū dauid: eo q̄ abscidisset oram clamidis saul. Dixitq; ad viros suos. Propicius sit mihi dn̄s ne faciā hanc rem dn̄o meo christo dn̄i vt mittā manū meā in eū: qr christus dn̄i est. Viuit dn̄s: qr nisi dn̄s pcusserit eū. aut dies eius venerit vt moriatur. aut descendēs in preliū perient ꝓpicius mihi sit dn̄s vt nō mittam manum meam in christū dn̄i. Et cōfregit dauid viros suos sermonib⁹ istis: et nō pmisit eos vt cōsurgerēt in saul. Porro saul exurgens de spelūca: pgebat cepto itinere. Surrexit aūt dauid post eū: et egressus de spelūca clamauit post tergū saul dicēs. Dn̄e mi rex. Et respexit saul post se: et inclinās se dauid ꝓnus in terram adorauit. Dixitq; ad saul. Quare audis verba hominū loquētiū: dauid q̄rit malum aduersum te? Ecce hodie viderūt oculi tui. q̄ tradiderit te dn̄s in manu mea in spelunca: et cogitaui vt occiderē te: sz pepercit tibi oculus meus. Dixi enī. Nō extēdam manum meā in dominum meum: qr christus dn̄i ē. Quinpo tius pater mi vide et cognosce orā clamidis tue ī manu mea: q°modo cum p̄ciderē summitatē clamidis tue. nolui extendere manū meā in te. Animaduerte et vide: qm̄ nō est in manu mea malū neq; iniquitas: neq; peccaui in te. Tu aūt insidiaris anime mee: vt auferas eam. Iudicet dn̄s inter me et te et vlciscatur me dn̄s ex te: manus autē mea nō sit in te sicut dicitur in prouerbio antiquo. Ab impijs egredietur impietas. Manus ergo mea nō sit in te. Quē psequeris rex isrl̄ quem psequeris? Canē mortuū psequeris: et pulicē vnum. Sit dn̄s iudex et iudicet inter me et te: et videat et iudicet causam meā: et eruat me de manu tua. Cū aūt cōplessz dauid loquēs sermones huiuscemodi ad saul: dixit saul. Nūq̄d vox hec tua ē fili mi dauid? Et leuauit saul vocē suā. et fleuit: dixitq; ad dauid. Iustior tu es q̄z ego. Tu enī tribuisti mihi bona: ego aūt reddidi tibi mala. Et tu indicasti mihi hodie q̄ feceris mihi bona: q°mō tradiderit me dn̄s in manu tua: et nō occideris me. Quis enī cū inuenerit inimicū suū dimittet eū in via bona? Sz dn̄s reddat tibi vicissitudinē hāc: ꝓ eo qđ hodie opatus es in me. Et nūc qr scio q̄ certissime regnaturus sis. et habiturus in manu tua regnum isrl̄. iura mihi in dn̄o ne deleas semē meū post me: neq; auferas nomē meum de domo p̄ris mei. Et iurauit dauid sauli. Abijt g° saul in domū suā: et dauid et viri eius ascēderūt ad tutiora loca.

m Mortuus ē aūt samuel: et cōgregatus ē vniuersus isrl̄. et plāxerūt eū nimis: et sepelierūt eū in domo sua in ramatha. Cōsurgēsq; dauid: descēdit ī desertū pharan. Erat aūt vir q̄spiā in solitudine maon: et possessio eius in carmelo: et hō ille magnus nimis: erātq; ei oues tria milia et mille capre. Et accidit vt tōderetur grex eius in carmelo. Nomē autē viri illius erat nabal: et nomē vxoris eius abigail. Eratq; mulier illa prudētissima. ⁊ speciosa. Porro vir eius durus et pessim⁹: et maliciosus. Erat aūt de genere caleph. Cū aūt audissz dauid in deserto q̄ tōderet nabal gregē suum: misit decē iuuenes et dixit eis. Ascēdite in carmelū ⁊ venietis ad nabal ⁊ salutabitis

eum·ex noie meo pacifice:et sic dicetis· Sit fratrib⁹ meis et tibi pax·et domui tue pax: et oñib⁹ q̄cunq; habes sit pax· Audiui q̄ tōderēt pastores tui greges tuos qui erant nobiscum in deserto·Nunq̄ eis molesti fuimus: nec aliquādo defuit eis quicq̄ de grege oñi tpe quo fuerūt nobiscū in carmelo. Interroga pueros tuos:et indicabunt tibi· Nūc ergo inueniāt pueri tui gratiā in oculis tuis· In die enim bona venimus ad te. q̄dcūq; inuenerit manus tua da seruis tuis: et filio tuo dauid· Cūq; venissent pueri dauid·locuti sunt ad nabal omnia verba hec ex noie dauid:et siluerūt· Respondēs aūt nabal puer⁹ dauid·ait· Quis est dauid? Et quis est filius ysai? Hodie increuerunt serui:q̄ fugiūt dños suos. Tollam ergo panes meos et aquas meas et carnes pecor̄ que occidi tōsorib⁹ meis:et dabo viris q̄s nescio vnde sint? Regressi sunt aūt pueri dauid per viā suam:et reuersi venerūt · et annūciauerūt ei omnia verba que dixerat nabal. Tunc ait dauid pueris suis·Accingatur vnus quisq; gladio suo·Et accincti sunt singuli gladijs suis·Accinctusq; ē et dauid ense suo: et secuti sunt dauid q̄si quadringenti viri· Porro ducēti remānserūt ad sarcinas· Abigail aut ēvxor nabal·nunciauit vnus de pueris suis dicēs· Ecce dauid misit nūcios de deserto vt benedicerēt domino nr̄o:et auersatus est eos·Homines isti boni satis fuerūt nobis et nō molesti: nec q̄cq̄ aliquādo p̄t omni tpe quo fuimus conuersati cū eis in deserto· Pro muro erāt nobis tā in nocte q̄q̄ in die:oñib⁹ dieb⁹ quibus pauimus apud eos greges·Quā obr̄ē cōsidera et recogita quid facias:q̄m cōpleta est malicia aduersum virū tuū et aduersum domū tuā:et ip̄e est filius belial·ita vt nemo possit ei loq̄·Festinauit igit̄ abigail· et tulit ducētos panes·et duos vtres vini·et q̄nq; arietes coctos et q̄nq; sata polēte: et cētum ligaturas vue passe:et ducētas massas carica⁹·et posuit sup asinos:dixitq; pueris suis·Precedite me:et ecce ego post tergū sequar vos· Viro aūt suo nabal nō indicauit. Cū ergo ascēdisset asinū et descenderet ad radicē mōtis: dauid et viri eius descendebant in occursum eius· Quibus et illa occurrit· Et ait dauid· Vere frustra seruaui oñia q̄ huius erant in deserto: et nō p̄rijt quicq̄ de cūctis que ad eū ptinebāt:et reddidit mihi malū pro bono· Hec faciat dñs inimicis dauid et hec addat:si reliquero de oñibus q̄ ad ip̄m ptinēt vsq; mane mingentem ad parietē·Cū aūt vidisset abigail dauid festinauit et descēdit de asino: et p̄cidit coram dauid sup faciē suā et adorauit sup terrā:et cecidit ad pedes eius·et dixit· In me sit dñe mi hec iniq̄tas·Loquat̄ obsecro ancilla tua in auribus tuis:et audi verba famule tue·Ne ponat oro dñs meus rex cor suū sup virū istū iniquū nabal·q̄m secundū nomē suū stultus est: et est stultitia cū eo· Ego aūt ancilla tua nō vidi pueros tuos dñe mi·quos misisti· Nunc ergo dñe mi viuit dñs et viuit aīa tua q̄ prohibuit te ne venires in sanguinē: et saluauit manum tuā tibi· Et nūc fiāt sic nabal inimici tui:et q̄ querūt dño meo malū· Quapropter suscipe benedictionē hāc quā attulit ancilla tua tibi dño meo:et da pueris qui sequuntur te dominū meū·Aufer iniquitatē famule tue·Faciens enim faciet dñs tibi domino meo domū fidelē:q̄ prelia dñi domine mi tu p̄lians· Malicia ergo nō inueniatur in te:oñib⁹ diebus vite tue·Si enī surrexit aliq̄s homo p̄sequēs te vel querēs animā tuā:erit anima dñi mei custodita q̄si in fasciculo viuentiū apud dñm deū tuū· Porro inimicor̄ tuor̄ aīa rotabit̄: q̄si in impetu et circulo funde· Cū ergo fecerit tibi dñs domino meo oñia hec q̄ locutus ē bona de te. et ostituerit te ducē sup isr̄l: nō erit tibi hoc in scrupulum cordi dño meo q̄ effuderis sanguinē innoxiū:aut ip̄e te vltus fuerit· Et cū bñfecerit dñs dño meo· rē cordabere ancille tue:et tu bñfacies ei· Et ait dauid ad abigail·Bñdictus dñs deus isr̄l q̄ misit te hodie in occursum meum: et bñdictum eloquiū tuū: et bñdicta tu que prohibuisti me hodie ne irē ad sanguinem· vt vlciscerer me manu mea· Alioquin viuit dñs deus isr̄l·q̄ prohibuit me ne malū facerē tibi: nisi cito venisses i occursum mihi· nō remānsisset nabal vsq; ad lucē matutinā

mingens ad paretē. Suscepit ergo dauid de manu eius oīa que attulerat ei: dixitq; ei. Vade pacifice in domū tuā. Ecce audiui vocē tuā: et honorauī faciē tuam. Venit autē abigail ad nabal. Et ecce erat ei cōuiuiū in domo eius q̄si cōuiuium regis: et cor nabal iocundum. Erat enim ebrius nimis: et nō indicauit ei verbū pusillū aut grāde. vsq; mane. Diluculo autē cū digessisset vinū nabal: indicauit ei vxor sua v̄ba hec. Et emortuum ē cor eius intrinsecus: et factus est quasi lapis. Cumq; p trāsissent decē dies: percussit dñs nabal et mortuus ē. Quod cū audisset dauid mortuū esse nabal. ait. Benedictus dñs q̄ iudicauit causam opprobrij mei de manu nabal: et seruū suū custodiuit a malo: et malitiam nabal reddidit dñs in caput eius. Misit ergo dauid et locutus ē ad abigail: vt sumeret eā sibi in vxorē. Et venerunt pueri dauid ad abigail in carmelum: et locuti sunt ad eam dicētes. Dauid misit nos ad te: vt accipiat te sibi in vxorē. Que cōsurgēs adorauit ꝓna in terrā: et ait. Ecce famula tua sit in ancillā: vt lauet pedes seruorꝝ dñi mei. Et festinauit et surrexit abigail et ascēdit super asinū: et q̄nq; puelle ierūt cū ea pedisseque eius. Et secuta est nūcios dauid: et facta ē illi vxor. Sz et achinoem accepit dauid de iezrahel: et fuit vtraq; vxor eius. Saul autē dedit michol filiā suā vxorē dauid. falthi filio lais: q̄ erat de gallim.

¶ Ca. xxvi.

ET venerūt ziphei ad saul in gabaa. dicētes. Ecce dauid absconditus est in colle achille: q̄ ē ex aduerso solitudinis. Et surrexit saul et descēdit in desertū ziph. et cū eo tria milia virorꝝ de electis isrl': vt q̄reret dauid in deserto ziph. Et castrametatus ē saul i gabaa achille: q̄ erat ex aduerso solitudinis in via. Dauid aūt habitabat in deserto. Videns autem q̄ venissz saul post se in desertū: misit exploratores et didicit q̄ illuc venissz certissime. Et surrexit dauid clam: et venit ad locū vbi erat saul. Cumq; vidisset locū in q̄ dormiebat saul et abner filius ner ꝑnceps militie eius: et saulem dormientē in tentorio et reliquū vulgus p circuitū eius: ait dauid ad achimelech ethēū et abisai filiū saruie fratrē ioab dicēs. Quis descendet mecū ad saul in castra? Dixitq; abisai. Ego descendā tecum. Venerunt g̊ dauid et abisai ad ꝑpl'm nocte: et inuenerūt saul iacentē et dormientē in tētorio. et hastā fixam in terra ad caput eius: abner aūt et ꝑpl'm dormientes in circuitu eius: Dixitq; abisai ad dauid. Cōclusit deus inimicū tuū hodie in manus tuas. Nunc g̊ pfodiā eū lācea in terra semel: et sc̄o opus nō erit. Et dixit dauid ad abisai. Ne interficias eū. Quis enī extēdet manū suam in christum dñi: et innocens erit? Et dixit dauid. Viuit dñs: q̄ nisi dñs percusserit eū. aut dies eius venerit vt moriat. aut in ꝓliū descendēs pereat: ꝑpicius mihi sit dñs ne extendā manū meā in christum dñi. Nūc igit̄ tolle hastā que ē ad caput eius et ciphū aque: et abeamus. Tulit igit̄ dauid hastā: et ciphū aque q̄ erat ad caput eius: et abierūt. Et nō erat q̄s q̄ videret et intelligeret et euigilaret: sz omnes dormiebāt: q̄ sopor dñi inuerat super eos. Cūq; trāsissz dauid ex aduerso. et stetisset in vertice mōtis delōge et essz grande interuallū inter eos: clamauit dauid ad ꝑpl'm et ad abner filium ner dicēs. Nōne rndebis abner? Et rndens abner ait. Quis es tu q̄ clamas: et inquietas regem? Et ait dauid ad abner. Nūq̄d nō vir tu es? Et q̄s aliusz similis tui in israhel? Quare ergo nō custodisti dñm tuū regē? Ingressus ē enī vnus de turba: vt interficeret regem dñm tuum. Nō est bonū hoc quod fecisti. Viuit dñs quoniā filij mortis estis vos: q̄ nō custodistis dñm vestrū christum dñi. Nūc ergo vide vbi sit hasta regis: et vbi sit ciphus aque q̄ erat ad caput eius. Cognouit aūt saul vocē dauid: et dixit. Nūquid vox hec tua fili mi dauid? Et ait dauid. Vox mea dñe mi rex. Et ait. Quā ob causam dñs meus ꝑsequit̄ seruū suū? Quid feci aut qð est malū in manu mea? Nūc g̊ audi oro dñe mi rex verba serui tui. Si dñs incitat te aduersum me: odoret̄ sacrificiū. Si aūt filij hominū: maledicti sunt in cōspectu dñi q̄ eiecerūt me hodie vt nō habitem in hereditate dñi dicentes: vade serui dijs alienis.

Et nūc nō effundat̄ sanguis meus in terra
corā dño: q2 egressus est rex isrl̄ vt q̄reret
pulicē vnū sic̄ pseq̄t̄ pdix in mōtibus. Et
ait saul. Peccaui. Reuertere fili mi dauid.
Nequaq̄ enim vltra tibi malefaciā: eo q̄
preciosa fuerit anima mea in oculis tuis ho
die. Apparet enim q̄ stulte egerim: et igno
rauerim multa nimis. Et respōdēs dauid
ait. Ecce hasta regis: trāseat vnus de pue-
ris regis et tollat eā. Dñs aūt retribuet vni
cuiq3 scd̄m iusticiā suam et fidē. Tradidit
enī te dñs hodie in manū meā: et nolui ex-
tendere manū meā in christum dñi. Et sic̄
magnificata ē aīa tua hodie in oculis me
is: sic magnificet̄ aīa mea in oculis dñi: et
liberet me de oī angustia. Ait ergo saul ad
dauid. Bñdictus tu fili mi dauid. Et q̄dē
faciēs facies: et potēs poteris. ¶ Ca. xxvij.

a Abijt aūt dauid in viā suā: et saul re
uersus est in locū suū. Et ait dauid
in corde suo. Aliqñ incidā vna die in ma-
nus saul. Nōne melius ē vt fugiā. et saluer
in terra philistinoꝝ: vt desperet saul cesset
q3 me querere in cūctis finibus isrl̄? Fugiā
ergo manus eius. Et surrexit dauid: et abi
it ipe et sexcēti viri cū eo ad achis filiū ma
och regem geth. Et habitauit dauid cum
achis in geth: ipse et viri eius: et domus
eius et due vxores eius: ac hinoem israhe
lites. et abigail vxor nabal carmeli. Et nū-
ciatū ē saul q̄ fugisset dauid in geth: et nō
addidit vltra querere eū. Dixit aūt dauid
ad achis. Si inueni gratiā in oculis tuis:
detur mihi locus in vna vrbiū regionis hu
ius vt habitē ibi. Cur enim manet seruus
tuus in ciuitate regis tecum? Dedit itaq3
ei achis in die illa sicelech. Propter quam
causam facta est sicelech regū iuda: vsq3 ī
diē hanc. Fuit aūt numerus dierū quibus
habitauit dauid in regione philistinorum
quatuor mēsiū. Et ascendit dauid et viri
eius: et agebāt p̄das de gesuri et de gedri.
et de amalechitis. Hi enī pagi habitaban
tur in terra ātiq̄tus: eūtibus sur vsq3 ad ter-
rā egipti. Et pcutiebat dauid omnē terrā
illoꝝ. nec relīquebat viuentē virum et mu
lierē: tollēsq3 oues et boues et asinos et ca
melos et vestes reuertebat̄: et veniebat ad
achis. Dicebat aūt ei achis. In quē irruisti
hodie? Respōdebat dauid. Cōtra meridi
em iude et cōtra meridiē hieramel: et con
tra meridiē ceni. Virū et mulierē nō viuifi-
cabat dauid: nec adducebat ī geth dicēs:
ne forte loquantur aduersum nos. Hec fe-
cit dauid. Et hoc erat decretū illi omnibus
diebus: q̄bus habitauit in regione phili-
stinoꝝ. Credidit ergo achis dauid dicēs.
Multa mala opatus ē ɔtra ppl̄m suū is-
rahel. Erit igit̄ mihi seruus sempiternus.

f Factū ē aūt in dieb⁹ illis: ¶ Ca. xxviij.
ɔgregauerūt philistijm agmina sua
vt p̄pararent̄ ad bellū ɔtra isrl̄. Dixitq3 a-
chis ad dauid. Sciēs nūc scito: qm̄ mecum
egredieris in castris tu et viri tui. Dixitq3
dauid ad achis. Nūc scies q̄ facturus est
ꝑuus tuus. Et ait achis ad dauid. Et ego
custodē capitis mei ponā te cūctis diebus
Samuel aūt mortuus ē. plāxitq3 eū omnis
israhel: et sepelierūt eū in ramatha vrbe sua.
Et saul abstulit magos et ariolos de terra:
et interfecit eos q̄ phitones habebāt in ven
tre. Cōgregatiq3 sunt philistijm: et venerūt
et castrametati sunt in sunā. Congregauit
aūt et saul vniuersum isrl̄: et venit ī gelboe.
Et vidit saul castra philistijm et timuit: ⁊
expauit cor eius nimis. Cōsuluitq3 dñm: et
nō rñdit ei neq3 p somnia. neq3 p sacerdo-
tes neq3 p ꝓphetas. Dixitq3 saul seruis suis.
Querite mihi mulierē habentē phitonē: et
vadā ad eā et sciscitabor p illā. Et dixerūt
ꝑui eius ad eū. Est mulier phitonē habēs
in endor. Mutauit ergo habitū suū. vesti
tusq3 ē alijs vestimētis: et abijt ipse et duo
viri cū eo: veneruntq3 ad mulierē nocte: et
ait illi. Diuina mihi in phitone: et suscita
mihi quē dixero tibi. Et ait mulier ad eū.
Ecce tu nosti quāta fecerit saul et quomo
do eraserit magos et ariolos de t̄ra. Qua-
re g° insidiaris aīe mee vt occidar? Et iura
uit ei saul in dño dicēs. Viuit dñs: q2 nō
eueniet tibi q̄cq̄3 mali ꝓpter hanc rē. Dixit
q3 ei mulier. Quē suscitabo tibi? Qui ait.
Samuelē mihi suscita. Cū aūt vidissz mu
lier samuelem. exclamauit voce magna: et
dixit ad saul. Quare imposuisti mihi? Tu
es enī saul. Dixitq3 ei rex. noli timē. Quid

vidisti? Et ait mulier ad saul. Deos vidi
ascendētes de terra. Dixitq; ei. Qualis est
forma eius? Que ait. Vir senex ascēdit: ⁊
ipe amictus ē pallio. Et itellexit saul q̄ sa
muel ess3: et idinauit se sup faciē suā in ter
ra: et adorauit. Dixit aūt samuel ad saul.
Quare inquietasti me vt suscitarer? Et ait
saul. Coartor nimis. Siq̄dē philistijm pu-
gnāt aduersum me. et deus recessit a me: ⁊
exaudire me noluit neq; i manu ꝓphetarū
neq; p somnia. Vocaui ergo te: vt ostēde
res mihi q̄d faciā. Et ait samuel. Quid in-
terrogas me cū dn̄s recesserit a te. et trāsie-
rit ad emulū tuū? Faciet enī tibi dn̄s. sic lo
cutus ē in manu mea: et scindet regnū tuū
de manu tua. et dabit illud ꝓximo tuo da
uid: q2 nō obedisti voci dn̄i. neq; fecisti irā
furoris eius in amalech. Idcirco q̄d patens
fecit tibi dn̄s hodie: et dabit dn̄s etiā isrl̄
tecū in manu philistijm. Cras aūt tu et filij
tui mecū eritis: sed et castra isrl̄ tradet dn̄s
in manus philistijm. Statimq; saul cecidit
porrectus in terrā. Extimuerat enī verba sa
muelis et robur nō erat in eo: q2 nō come-
derat panē tota die illa. Ingressa est itaq;
mulier illa ad saul. Cōturbatus enim erat
valde. Dixitq; ad eū. Ecce obediuit ācilla
tua voci tue: et posui animā meā in manu
mea: et audiui sermones tuos quos locu-
tus es ad me. Nūc igit̄ audi et tu vocē an-
cille tue: et ponā coram te bucellā panis vt
comedēs conualescas: et possis iter agere.
Qui renuit et ait. Nō comedā. Coegerunt
autē eū serui sui et mulier: et tandē audita
voce eorum surrexit de terra: et sedit sup le
ctū. Mulier aūt illa habebat vitulū pascu
alem in domo: et festinauit et occidit eum.
Tollensq; farinā miscuit eam et coxit azi-
ma: et posuit ante saul et ante seruos eius.
Qui cū comedissent surrexerūt et ābulaue
rūt per totā noctē illā. ¶ Ca. xxix.

Congregata sunt ergo philistijm vni
uersa agmina in aphec. S3 et isrl̄ ca
strametatus ē sup fontē q̄ erat in iesrahel.
Et satrape q̄dē philistijm incedebāt in cē-
turijs et milib9: dauid aūt et viri eius erāt
in nouissimo agmine cū achis. Dixerūtq;
p̄ncipes philistijm ad achis. Quid sibi vo
lunt hebrei isti? Et ait achis ad principes
philistijm. Nunq̄d ignoratis dauid q̄ fuit
seruus saul regis isrl̄. et est apud me multis
diebus vel annis. Et nō inueni in eo q̄cq̄3
ex die qua trāsfugit ad me vsq; ad diem
hāc. Irati sunt at̄ aduersus eū p̄ncipes phi
listijm: et dixerunt ei. Reuertatur vir. et se-
deat in loco suo in quo cōstituisti eū: et nō
descēdat nobiscū in p̄liū: ne fiat nobis ad-
uersarius cū preliari cepimus. Quomodo
enī aliter poterit placare dn̄m suū nisi in ca
pitibus nr̄is. Nōne iste est dauid cui cāta
bāt in choris dicentes. pcussit saul in mili-
bus suis: et dauid in decē milibus suis. Vo
cauit ergo achis dauid: et ait ei. Viuit dn̄s
q2 rectus es et bonus in ꝯspectu meo: et ex
itus tuus et introitus tuus mecum est in ca
stris. Et nō inueni in te q̄cq̄3 mali ex die q̄
venisti ad me vsq; in diē hanc: sed satra-
pis nō places. Reuertere ergo et vade i pa
ce: et nō offendas oculos satraparū phili-
stijm. Dixitq; dauid ad achis. Quid enī
feci: et q̄d inuenisti in me seruo tuo a die q̄
fui in cōspectu tuo vsq; in diē hanc: vt nō
veniā et pugnē cōtra inimicos dn̄i mei re
gis. Rn̄dens aūt achis locutus est ad da
uid. Scio q2 bonus es in oculis meis sic āge
lus dei: sed p̄ncipes philistinorū dixerunt.
Nō ascendet nobiscū in preliū. Igit̄ cōsur-
ge mane tu et serui dn̄i tui q̄ venerīt tecum:
et cū de nocte surrexeritis et cepit dilucesce
re pgite. Surrexit itaq; de nocte dauid ipse
et viri eius: vt ꝓficiscerent̄ mane et reuer-
terent̄ ad terrā philistijm. Philistijm autē
ascēderūt in iesrahel. ¶ Ca. xxx.

Cvnq; venissent dauid et viri eius i
sicelech die tertia: amalechite impe-
tū fecerāt ex parte australi in sicelech: et per-
cusserāt sicelech et incēderāt eā igni. Et ca
ptiuas duxerunt mulieres ex ea a minimo
usq; ad magnū: et nō interfecerūt quenq̄3:
s3 secū duxerūt et pgebāt itinere suo: Cum
ergo venissz dauid et viri eius ad ciuitatē
et iuenissent eā succēsam igni et vxores su-
as et filios suos et filias ductas esse capti
uas: leuauerīt dauid et ppl's q̄ erat cū eo vo
ces suas: et plāxerūt donec deficerent in eis
lachryme. Siq̄dem et due vxores dauid

captiue ducte fuerāt achinoē ie sraheli tes·
et abigail vxor nabal carmeli· Et ɔtristatus est dauid valde· Volebat enī eū ꝓpl's lapidare: q2 amara erat aīa vniuscuiusq3 viri sup filijs suis et filiabus· Cōfortatus est autem dauid in dño deo suo: et ait ad abiathar sacerdotem filium achimelech· Applica ad me ephod· Et applicauit abiathar ephod ad dauid: et cōsuluit dauid dominū dicēs· Persequar latrunculos hos et ɔprehendā eos an nō? Dixitq3 ei dñs· Persequere: absq3 dubio enī ɔp̄hendes eos: ⁊ excuties p̄dā· Abijt g° dauid· ip̄e et sexcēti viri q̄ erāt cū eo et venerūt vsq3 ad torrentem besor: et lassi q̄dā substiterūt· Persecutus ē aūt dauid: ip̄e et q̄dringēti viri cum eo: substiterant enī ducēti: q̄ lassi trāsire nō poterant torrentē besor· Et inuenerunt virum egiptiū in agro: et adduxerunt eū ad dauid· Dederūtq3 ei panē vt comederet et biberet aquā: s3 et fragmen masse caricarū et duas ligaturas vue passe· Qui cū comedisset reuersus ē spūs eius: et refocillatus est· Nō enī comederat panē neq3 biberat aquā: tribus diebus et trib⁹ noctib⁹· Dixit itaq3 ei dauid· Cuius es tu vl' vnde: et quo ꝑgis? Qui ait· Puer egiptius ego sum: ꝑuus viri amalechite· Dereliquit aūt me dñs meus: q2 egrotare cepi nudiustertius· Siquidē nos erupimus ad australem plagā cerethi· et cōtra iudā et ad meridiē caleph: et sicelech succēdimus igni· Dixitq3 ei dauid· Potes me ducere ad istum cuneū? Qui ait· Iura mihi per deū· ꝙ nō occidas me· et nō tradas me ī manus dñi mei: et ego ducā te ad cuneū istū· Et iurauit ei dauid· Qui cū duxiss3 eū: ecce illi discūbebant sup faciē vniuerse terre· comedētes et bibētes et q̄si festum celebrātes diem· procūcta p̄da et spolijs q̄ ceperāt de terra philistijm: et de terra iuda· Et ꝑcussit eos dauid a vespa vsq3 ad vesperā alterius diei: et nō euasit ex eis q̄sq3 nisi tantū q̄dringēti viri adolescētes q̄ ascēderant camelos et fugerāt· Eruit ergo dauid omnia que tulerāt amalechite: et duas vxores suas eruit: Nec defuit quisq3 a paruo vsq3 ad magnū tā de filijs q3 de filiab⁹ et de spolijs: ⁊ q̄cūq3 rapuerāt omnia reduxit dauid: et tulit vniuersos greges et armenta et minauit ante faciē suā· Dixerūtq3· Hec est p̄da dauid· Venit autē dauid ad ducentos viros qui lassi substiterāt nec sequi poterāt dauid: et residere eos iusserat in torrente besor· Qui egressi sunt obuiā dauid: et populo q̄ erat cū eo· Accedēs aūt dauid ad populum salutauit eos pacifice· Rñdensq3 omnis vir pessimus et iniquus de viris q̄ erāt cū dauid dixit· Quia nō venerūt nobiscū· nō dabimus eis quicq3 de p̄da quā eruimus: s3 sufficiat vnicuiq3 vxor sua et filij: q̄s cū acceperint· recedāt· Dixit autē dauid· Nō sic facietis fratres mei de his q̄ tradidit nobis dñs et custodiuit nos: et dedit latrunculos q̄ eruperāt aduersum nos in manus nr̄as: nec audiet vos quisq3 super sermone hoc· Equa enī pars erit descendentis ad preliū· et remanētis ad sarcinas: et similiter diuidēt· Et factū est hoc ex die illa et deinceps cōstitutū et p̄finitū et q̄si lex in isrl': vsq3 in diē hāc· Venit ergo dauid ī sicelech: et misit dona de p̄da senioribus iuda ꝓximis suis dicēs· Accipite bñdictionē de preda hostiū dñi· His q̄ erāt in bethel· et q̄ in ramoth ad meridiē: et qui in gether· et qui ī aroer et q̄ in sephamoth· et qui ī esthama et qui in rachal et q̄ in vrbibus iherameli· et q̄ in vrbibus ceni· et qui in rama· et q̄ in lacu asan· et q̄ in athach· et qui in ebrō: et reliquis q̄ erāt in his locis in q̄b⁹ cōmoratus fuerat dauid et viri eius· ¶ Ca·xxxi·

PHilistijm aūt pugnabāt aduersū isrl'· Et fugerūt viri isrl' ante faciem philistijm: et ceciderūt interfecti in monte gelboe· Irruerūtq3 philistijm in saul et in filios eius: et ꝑcusserūt ionathan· et aminadab· et melchisue filios saul: totūq3 pōdus p̄lij versum est in saul· Et consecuti sunt eū viri sagittarij: et vulneratus est vehemēter a sagittarijs· Dixitq3 saul ad armigerū suum· Euagina gladiū tuū ⁊ interfice me: ne forte veniāt incircūcisi isti et interficiāt me illudētes mihi· Et noluit armiger eius: fuerat enī nimio terrore perterritus· Arripuit itaq3 saul gladiū suū: et irruit sup eum· Qđ cū vidiss3 armiger eius videlicz ꝙ mortuus

essʒ saul: irruit etiã ipe sup gladium suũ·et mortuus ẽ cũ eo. Mortuus ẽ ergo saul et tres filij eius et armiger illius: et vniuersi vir eius in die illa pariter. Videtes autẽ filij isrl' q̃ erãt trãs vallẽ et trans iordanen qꝓ fugissent viri israhelite·et qꝓ mortuus essʒ saul et tres filij eius: reliquerũt ciuitates suas et fugerũt. Venerũtqʒ philistijm: et habitauerũt ibi. Facta aũt die altera venerũt philistijm vt expoliarẽt interfectos: et inuenerũt saul et tres filios eius iacẽtes in mõte gelboe. Et prociderũt caput saul et expoliauerunt eũ armis: et miserũt in terrã philistinorum p circuitum: vt annũciaretur in tẽplo idolorũ et in populis. Et posuerunt arma eius in tẽplo astaroth: corpus vero eius suspenderunt in muro bethsan. Quod cũ audissent habitatores iabes galaad q̃cũqʒ fecerãt philistijm saul: surrexerũt omnes viri fortissimi et ambulauerũt tota nocte et tulerũt cadauer saul et cadauera filiorum eius de muro bethsan. Venerũtqʒ viri iabes galaad: et cõbusserũt ea igni et tulerũt ossa eorũ et sepelierunt in nemore iabes: et ieiunauerunt septẽ diebus. ¶ Finit liber primus. Incipit ii Regum secundus

Actũ ẽ aũt post ¶ Ca. i. q̃ mortuus est saul vt dauid reuertẽ a cede amalech: et maneret in sicelech duos dies. In die aũt tertio apparuit homo veniens de castris saul veste cõscissa: et puluere cõspersus caput. Et vt venit ad dauid cecidit sup faciem suam: et adorauit. Dixitqʒ ad eũ dauid. Vnde venis? Qui ait ad eum. De castris isrl' fugi. Et dixit ad eũ dauid. Q̃ est vbũ q̃ factũ est? Indica mihi. Qui ait. Fugit ppl's ex plo: et multi corruẽtes e populo mortui sunt: sʒ et saul et ionathas filius eius iterierũt. Dixitqʒ dauid ad adolescentẽ q̃ nũciabat ei. Vnde scis q̃ mortuus ẽ saul et ionathas filius eius? Ait adolescẽs q̃ nũciabat ei. Casu veni in montem gelboe. et saul incũbebat sup hastã suã: porro currus et equites approp̃inquabãt ei: et conuersus post tergũ suũ. vidensqʒ me vocauit. Cui cũ rñdissem assum: dixit mihi. Quis nã es tu? Et ait ad eũ. Amalechites ego sum. Et locutus ẽ mihi. Sta sup me. et interfice me. qm̃ tenent me anguste: et adhuc tota anima mea in me est. Stansqʒ super eũ occidi illũ. Sciebã enim qꝓ viuere nõ poterat post ruinã. Et tuli diadema q̃ erat in capite eius: et armillã de brachio illius: et attuli ad te dñm meũ huc. Apprehendens aũt dauid vestimẽta sua scidit. omnesqʒ viri q̃ erãt cũ eo: et plãxerũt et fleuerũt et ieiunauerũt vsqʒ ad vesperam sup saul et super ionathã filiũ eius et sup populũ dñi. et sup domũ isrl': eo q̃ corruissent gladio. Dixitqʒ dauid ad iuuenẽ q̃ nũciauerat ei. Vnde es tu? Qui rñdit. Filius hominis aduene amalechite ego sum. Et ait ad eum dauid. Quare non timuisti mittere manũ tuã vt occideres christũ dñi? Vocansqʒ dauid vnũ de pueris suis ait. Accedẽs irrue in eũ. Qui percussit illũ: et mortuus est. Et ait ad eũ dauid. Sanguis tuus sup caput tuũ. Os enim tuũ locutũ est aduersum te dicens: ego interfeci christũ dñi. Plãxit aũt dauid plãctũ huiuscemodi sup saul et sup ionathã filiũ eius: et precepit vt docerẽt filios iuda planctũ sic scriptũ ẽ in libro iusti. Et ait. Cõsidera isrl' ꝓ his q̃ mortui sunt: super excelsa tua vulnerati. Inclyti israhel sup montes tuos interfecti sunt. Quomodo ceciderũt fortes? Nolite ãnũciare in geth. neqʒ annũcietis in cõpitis ascaloniti: ne forte letentur filie philistijm: ne exultẽt filie incircũcisorũ. Mõtes gelboe nec ros nec pluuia veniant super vos. Neqʒ sint agri primiciarũ: quia ibi abiectus ẽ clipeus fortiũ: clipeus saul quasi nõ esset vnctus oleo a sanguine interfectorũ ab adipe fortiũ. Sagitta ionathe nũ q̃ redijt retrorsum: et gladius saul nõ est reuersus inanis. Saul et ionathas amabiles et decori valde in vita sua: in morte q̃ nõ sunt diuisi. Aquilis velociores: leonib⁹ fortiores. Filij isrl' super saul flete qui vestiebat vos coccino in delicijs q̃ prebebat ornamẽta aurea cultui vestro. Quomodo ceciderũt fortes in prelio. Ionathas in excelsis tuis occisus est. Doleo super te frater mi ionatha decore nimis: et amabilis super amorem

mulierū. Sicut mater vnicū amat filiū suū:
ita ego te diligebā. Quomodo ceciderunt
robusti: et perierunt arma bellica? ¶ Ca. ij.

Igitur post hec cōsuluit dauid dn̄m dicēs.
Num ascendā in vnā de ciuitatib⁹ iuda?
Et ait dn̄s ad eū. Ascēde. Dixitq; dauid.
Quo ascendā? Et rn̄dit ei. In hebrō. Ascē
dit ergo dauid et due vxores eius achino-
em iesrahelites et abigail vxor nabal car-
meli: sz et viros q̄ erant cū eo duxit dauid
singulos cū domo sua: et māserūt in oppi-
dis hebrō. Venerūtq; viri iuda et vnxerūt
ibi dauid: ut regnaret sup domū iuda. Et
nūciatū ē dauid: q̄ viri iabes galaad sepe
lissent saul. Misit g° dauid nūcios ad viros
iabes galaad: dixitq; ad eos. Bn̄dicti vos
a domino q̄ fecistis misericordiā hanc cū
dn̄o vr̄o saul: et sepelistis eū. Et nūc retri-
buet q̄dē vobis dn̄s misc̄diam et veritatē:
et ego reddā gratiā. eo q̄ fecistis verbum
istud. Cōfortent̄ manus vr̄e: et estote filij
fortitudinis. Licet enī mortuus sit dn̄s vr̄
saul: tamē me vnxit domus iuda in regem
sibi. Abner aūt filius ner p̄nceps exercitus
saul tulit hisboseth filiū saul. et circūduxit
eū p castra: regēq; cōstituit sup galaad et
sup iessuri et sup iesrahel et sup ephraim.
et sup beniamin ⁊ sup isrl̄ vniuersū. Qua-
draginta annoꝝ erat hisboseth filius saul
cū regnare cepissz sup isrl̄: et duob⁹ ānis re
gnauit. Sola aūt domus iuda sequebatur
dauid. Et fuit numerus dierū q̄s cōmora-
tus ē dauid imperās in hebrō sup domum
iuda septē annoꝝ et sex mēsiū. Egressusq;
est abner filius ner et pueri hisboseth filij
saul de castris in gabaon: porro ioab filius
saruie et pueri dauid egressi sunt. et occur-
rerūt eis iuxta piscinā gabaō. Et cū in vnū
ꝯuenissent: e regione sedert̄ hi in vna par-
te piscine: ⁊ illi ex altēa. Dixitq; abner ad
ioab. Surgāt pueri: et ludāt coram nobis.
Et rn̄dit ioab. Surgāt. Surrexerūt ergo et
transierunt numero duodecim de beniamin
ex parte hisboseth filij saul: et duodecim
de pueris dauid. Ap̄phensoq; vnusquisq;
capite cōparis sui defixit gladiū i latus cō-
trarij: ⁊ ceciderūt simul. Vocatūq; ē nomē
loci illius ager robustorū in gabaon. Et
ortū ē bellū durū satis in die illa fugatusq;
est abner et viri isrl̄ a pueris dauid. Erāt
aūt ibi tres filij saruie: ioab et abisai ⁊ asa-
hel. Porro asahel cursor velocissimus fuit:
q̄si vnus ex capreis q̄ moātur in siluis. Per-
sequebat̄ aūt asahel abner: ⁊ nō declinauit
ad dextrā siue ad sinistrā. omittēs p̄sequi
abner. Respexit itaq; abner post tergū suū.
et ait. Tu ne es asahel? Qui rn̄dit. Ego sū.
Dixitq; ei abner. Vade ad dexteram siue
ad sinistrā et ap̄phēde vnū de adolescenti-
bus: et tolle tibi spolia eius. Noluit autem
asahel omittere: quin vrgeret eū. Rursum
q; locutus est abner ad asahel. Recede. et
noli me sequi: ne forte ꝯpellar ꝯfodere te i
terrā: et leuare nō potero faciē meā ad io-
ab fratrē tuū. Qui audire cōtēpsit: et nolu
it declinare. Percussit g° eū abner auersa ha
sta in inguine et trāsfodit: et mortuus est in
eodē loco. Om̄esq; q̄ trāsibāt p locū illū in
quo ceciderat asahel: et mortuus erat sub-
sistebant. Persequētibus aūt ioab et abi-
sai fugientē abner: sol occubuit. Et venert̄
vsq; ad collē aque ductus: qui est ex ad-
uerso vallis et itineris deserti in gabaō. Cō-
gregatiq; sūt filij beniamin ad abner: et cō
globati in vnū cuneū. stetert̄ in summitate
tumuli vnius. Et exclamauit abner ad io-
ab: et ait. Num vsq; ad internetionē tuus
mucro deseuiet? An ignoras q̄ periculosa
sit desp̄atio? Vsque q° non dicis populo vt
omittat p̄sequi fratres suos? Et ait ioab.
Viuit dn̄s: si locutus fuisses mane recessis-
set ꝓpl̄s p̄sequēs fratrē suū. Insonuit g° io-
ab bucina et stetit om̄is exercitus: nec p̄se
cuti sūt vltra isrl̄: neq; iniere certamē. Ab-
ner aūt et viri eius abiert̄ p cāpestria mo-
ab tota nocte illa et trāsiert̄ iordanē: ⁊ lu-
strata oī bethorō venerūt ad castra. Porro
ioab reuersus omisso abner ꝯgregauit om
nē ꝓpl̄m: et defuerūt de pueris dauid decē ⁊
nouē viri excepto asahele. Serui at̄ dauid
p̄cusserunt de beniamin et de viris q̄ erāt cū
abner trecēto ssexaginta: q̄ et mortui sunt.
Tulerūtq; asahel: et sepelierūt eū in sepul
chro p̄ris sui in bethleem. Et ambulauerūt
tota nocte ioab et viri q̄ erāt cū eo: et i ip̄o
crepusculo p̄uenerūt in hebron. ¶ Ca. iij.

Facta est ergo lōga ɔcertatio iter do
mum dauid et iter domū saulis: da-
uid ꝓficiēs et semp seipo robustior: dom⁹
aūt saul decrescens q̊tidie. Natiq; sunt filij
dauid in hebron. Fuitq; p̊mogenitus eius
amon de achinoem iesrahelite: et post eum
cheleab de abigail vxore nabal carmeli.
Porro tertius absalon: filius maacha filie
tholomai regis gessur. Quartus aūt ado-
nias filius agith: et q̊ntus saphacias filius
abithal. Sextus q̊z ihethraam: de egla vxo
re dauid. Hi nati sunt dauid in hebrō. Cū
ergo essz p̄liū inter domū saul et domū da
uid: abner filius ner regebat domum saul.
Fuerat at̄ sauli cōcubina noīe respha filia
achia: ingressusq; est ad eā abner. Dixitq;
hisboseth ad abner. Quare īgressus es ad
ɔcubinā p̄ris mei? Qui iratus nimis ꝓpter
verba hisboseth ait. Nunq̊d caput canis
ego sum aduersum iudā hodie. q̊ fecerim
mīam sup domū saul p̄ris tui. et sup fratres
et proximos eius: et nō tradidi te in manu
dauid. et tu req̊sisti in me q̄argueres ꝓ mu
liere hodie? Hec faciat deus abner. et hec
addat ei: nisi q̊mō iurauit dn̄s dauid sic fa
ciā cū eo. vt trāsferat̄ regnū de domo saul:
et eleuet̄ thronus dauid sup isrl̄ et sup iu-
dam a dan vsq; bersabee. Et nō potuit rn̄-
dere ei q̊cq̄z: q2 metuebat illum. Misit er-
go abner nūcios ad dauid in hebron ꝓ se
dicētes. Cuius est terra? Et vt loquerent̄.
Fac mecū amicicias et erit manus mea te
cū: ⁊ reducā ad te vniuersum israhel. Qui
ait. Optime. Ego faciā tecū amicicias: sed
vnā rē peto a te dicēs. Nō videbis faciē
meā. anteq̄z adduxeris mihi michol filiam
saul: et sic venies et videbis me. Misit aūt
dauid nūcios ad hisboseth filiū saul dicēs.
Redde vxorē meam michol: quā despōdi
mihi centū p̄puciis philistijm. Misit ergo
hisboseth: et tulit eam a viro suo faltihel fi
lio lais. Sequebat̄q; eā vir suus plorās vs
q; baurim: et dixit ad eū abner. Vade et
reuertere. Qui reuersus est. Sermonem q̊q;
intulit abner ad seniores isrl̄ dicēs. Tam
heri q̄z nudiustertius q̄rebatis dauid vt re-
gnaret sup vos. Nunc ergo facite: qm̄ dn̄s
locutus est ad dauid dicēs. In manu serui
mei dauid saluabo populū meū isrl̄ de ma-
nu philistijm et omnium inimicorū eius.
Locutus est autem abner etiam ad benia
min. Et abijt vt loqueret̄ ad dauid in he-
bron omnia que placuerāt israheli et vni-
uerso beniamin: venitq; ad dauid in hebrō
cū viginti viris. Et fecit dauid abner et vi
ris eius qui venerant cum eo cōuiuium. Et
dixit abner ad dauid. Surgā vt ɔgregem
ad te dn̄m meū regē omnē israhel. et ineā
tecū fedus: et imperes om̄ibus sicut deside
rat aīa tua. Cū g̊ deduxissz dauid abner.
et ille isset ī pace: statim pueri dauid et io-
ab venerūt cesis latronib⁹ cū p̄da magna
nimis. Abner aūt nō erat cum dauid in he
bron: q2 iam dimiserat eum et ꝓfectus fue
rat in pace: et ioab et om̄is exercitus q̊ erāt
cū eo: postea venerāt. Nūciatū est itaq; io-
ab a narrantib⁹. Venit abner filius ner ad
regē: et dimisit eū et abijt in pace. Et īgres
sus est ioab ad regem et ait. Quid fecisti?
Ecce venit abner ad te. Quare dimisisti e-
um et abijt et recessit? Ignoras abner filiū
ner qm̄ ad hoc venit ad te vt deciperet te. et
sciret exitū tuū et introitū tuū: et nosset oīa
q̄ agis? Egressus itaq; ioab a dauid misit
nūcios post abner: et reduxit eum a cisterna
syra ignorāte dauid. Cūq; redisset abner ī
hebron seorsum abduxit eū ioab ad medi
um porte vt loq̄ret̄ ei in dolo: et ꝑcussit il-
lū ibi in inguine et mortuus est in vltionē
sanguinis asahel fratris eius. Quod cū au
dissz dauid rē iā gestā. ait. Mundus ego
sum et regnū meū apud deum vsq; in sem-
piternū a sanguine abner filij ner: et veniat
sup caput ioab. et sup omnē domū patris
eius: nec deficiat de domo ioab fluxū semi
nis sustinēs et leprosus. et tenēs fusum: et
cadēs gladio et indigēs pane. Igit̄ ioab ⁊
abisai frater eius interfecerūt abner: eo q̄
occidissz asahel fratrē eorꝝ in gabaon in p̄-
lio. Dixit aūt dauid ad ioab: et ad omnē
ꝓpl̄m q̊ erat cū eo. Scindite vestimēta vr̄a.
et accingimini saccis: et plāgite āte exeq̊as
abner. Porro rex dauid sequebat̄ feretrū.
Cunq; sepelissent abner in hebron leuauit
rex dauid vocem suam: et fleuit super tu-
mulū abner. Fleuit autē et om̄is populus.

Plangensq; rex et lugēs abner ait. Neq̄q̄ vt mori solēt ignaui: mortuus es abner. Manus tue ligate nō sunt et pedes tui nō sunt ꝯpedib⁹ aggrauati: sz sic solēt cadere corā filijs iniq̄tatis sic corruisti. Congeminā sq; om̄is ꝓpl's: fleuit sup eū. Cūq; venissz vniuersa multitudo cibū capere cū dauid clara adhuc die: iurauit dauid dicēs. Hec faciat mihi deus et hec addat: si ante occasum solis gustauero panē vel aliud q̄cq̄. Om̄isq; ꝓpl's audiuit: et placuerūt eis cuncta q̄ fecit rex in cōspectu om̄is populi. Et cognouit om̄e vulgus et vniuersus isrl' in die illa: qm̄ nō actū fuissz a rege vt occideretur abner filius ner. Dixit q̄z rex ad seruos suos. Num ignoratis qm̄ p̄nceps et maximus cecidit hodie in isrl'? Ego autem adhuc delicatus et vnctus rex. Porro viri isti filij saruie duri mihi sūt. Retribuat dn̄s faciēti malū iuxta maliciā suā. ¶ Ca. iiij.

AVdiuit aūt hisboseth filius saul q̄ cecidissz abner i hebrō et dissolute sunt manus eius: om̄isq; isrl' ꝑturbatus ē. Duo autem viri p̄ncipes latronū erāt filio saul: nomē vni banaa et nomen alteri rechab filij rēmō berothite de filijs beniamin. Siq̄dē et beroth reputata est in beniamin. Et fugerūt berothite in gethaim: fuerūtq; ibi aduene vsq; ad tēpus illud. Erat autē ionathe filio saul filius debilis pedib⁹. Quinquennis enī fuit qn̄ venit nūcius de saul et ionatha ex iesrahel. Tollēs itaq; eū nutrix sua fugit. Cunq; festinaret vt fugeret cecidit: et claudus effectus ē: habuitq; vocabulū miphiboseth. Veniētes igit̄ filij remmō berothite rechab et banaa: ingressi sūt feruente die domū hisboseth. Qui dormiebat super stratū suū meridie: et ostiaria domus purgās triticum obdormiuit. Ingressi sunt aūt domū latēter assumētes spicas tritici et percusserunt eum in inguine rechab et banaa frater eius: et fugerūt. Cum aūt ingressi fuissent domū ille dormiebat sup lectū suū in cōclaui: et ꝑcutiētes interfecerūt eū. Sublatoq; capite eius abierūt ꝑviam deserti tota nocte: et attulerūt caput hisboseth ad dauid in hebron. Dixerūtq; ad regē. Ecce caput hisboseth filij saul inimici tui q̄ querebat animā tuā: et dedit dn̄s domino nr̄o regi vltionē hodie: de saul ⁊ de semine eius. Rn̄dens autē dauid rechab et banaa fratri eius filijs remmon berothite: dixit ad eos. Viuit dn̄s qui eruit animam meā de om̄i angustia: qm̄ eū q̄ annūciauerat mihi et dixerat mortuus ē saul: q̄ putabat se ꝓspera nūciare tenui et occidi eū i sicelech: cui oportebat me mercedē dare ꝓ nūcio. Quāto magis nuc cū homines impij interfecerunt virū innoxiū in domo sua sup lectū suū. nō queram sanguinē eius de manu vr̄a: et auferā vos de terra? Precepit itaq; dauid pueris suis: et interfecerūt eos: p̄cidētesq; manus et pedes eoꝝ. suspenderūt eos sup piscinā in hebron. Caput autē hisboseth tulerūt: et sepelierūt in sepulchro

ET venerūt ¶ abner i hebrō. Ca. v.

vniuerse trib⁹ isrl' ad dauid i hebrō dicētes. Ecce nos os tuū et caro tua sum⁹. Sz et heri et nudiustertius cū esset saul rex sup nos: tu eras educēs et reducēs israhel. Dixit aūt dn̄s ad te. Tu pasces ꝓpl'm meū israhel. et tu eris dux sup isrl'. Venerūt q̄q; et seniores isrl' ad regē in hebron: et ꝑcussit cū eis rex dauid fedus in hebrō corā dn̄o: vnxerūtq; dauid in regem sup isrl'. Filius triginta annorū erat dauid cū regnare cepisset: et quadraginta annis regnauit. In hebron regnauit super iudā septē annis. et sex mensibus: in iherusalē aūt regnauit trigintatribus annis super omnē isrl' et iudā. Et abijt rex et om̄es viri qui erāt cū eo in iherusalem ad iebuseū habitatorem terre. Dictūq; est dauid ab eis. Nō ingredieris huc nisi abstuleris cecos et claudos dicētes. Nō ingredietur dauid huc. Cepit autē dauid arcem syon: hec est ciuitas dauid. Proposuerat enī dauid in die illa p̄miū: q̄ ꝑcussissz iebuseū. et tetigisset domatū fistulas: et abstulissz cecos et claudos odiētes animā dauid. Idcirco dicitur in ꝓuerbio. Cecus et claudus nō intrabunt in templū. Habitauit aūt dauid in arce syon et vocauit eā ciuitatē dauid: et edificauit ꝑ girū a mello et intrinsecus. Et egrediebat̄ ꝓficiēs atq; succrescēs: ⁊ dn̄s deus exercituū erat cū eo. Misit q̄q; hirā rex tiri nūcios ad dauid

et ligna cedrina. et artifices lignorum: artifi-
cesque lapidum ad parietes: et edificauerunt
domum dauid. Et cognouit dauid quoniam confir
massit eum dominus regem super israel: et quoniam exaltassit
regnum eius super populum suum israel. Accepit ergo
dauid adhuc concubinas et vxores de iheru
salem: postquam venerat de hebron. Natique sunt
dauid et alii filii et filie: et hec nomina eorum que
nati sunt ei in iherusalem. Samua et sobab.
et nathan. et salomon. et ibaar. et helisua.
et nepheg. et iaphia. et helisama. et helida.
et helifeleth. Audierunt ergo philistiim quod
vnxissent dauid in regem super israel: et ascende
runt vniuersi vt quererent dauid. Quod cum audis-
set dauid: descendit in presidium. Philistiim
autem venientes diffusi sunt in valle rapha
im. Et consuluit dauid dominum dicens. Si ascen-
dam ad philistiim. et si dabis eos in ma-
nu mea? Et dixit dominus ad dauid. Ascende:
quia tradens dabo philistiim in manu tua.
Venit ergo dauid ad baalpharasim: et per-
cussit eos ibi et dixit. Diuisit dominus inimicos
meos coram me: sicut diuiduntur aque. Pro-
pterea vocatum est nomen loci illius baal-
pharasim. Et reliquerunt ibi sculptilia sua:
que tulit dauid et viri eius. Et addiderunt
adhuc philistiim vt ascenderent: et diffusi
sunt in valle raphaim. Consuluit autem dauid
dominum. Si ascendam contra philisteos: et tradas
eos in manus meas? Qui respondit. Non ascen-
das contra eos. sed gira post tergum eorum: et ve-
nies ad eos ex aduerso pirorum. Et cum audi
eris sonitum gradientis in cacumine pirorum
tunc inibis prelium: quia tunc egredietur dominus ante
faciem tuam: vt percutiat castra philistiim. Fe
cit itaque dauid sicut preceperat ei dominus: et percussit
philistiim de gabaa vsque dum venias gezer.

Congregauit autem rursum ¶ Ca. vj.
dauid omnes electos ex israel triginta
milia. Surrexitque dauid et abiit et vniuer-
sus populus qui erat cum eo de viris iuda vt addu
cerent archam dei: super quam inuocatum est no
men domini exercituum sedentis in cherubin super
eam. Et imposuerunt archam dei super plaustrum
nouum. Tulerunt que eam de domo aminadab:
qui erat in gabaa. Osa autem et haio filii ami-
nadab minabant plaustrum nouum. Cumque tu-
lissent eam de domo aminadab qui erat in
gabaa custodiens archam dei. haio precedebat
archam dei: dauid autem et omnis israel ludebant
coram domino: in omnibus lignis fabrefactis et
citharis. et liris. et timpanis. et sistris. et cim
balis. Postquam autem venerunt ad aream nachor
extendit osa manum ad archam dei. et tenuit
eam: quoniam calcitrabant boues et declinauerunt
eam. Iratusque est indignatione dominus contra osam:
et percussit eum super temeritate: qui mortuus
est ibi iuxta archam dei. Contristatus est autem
dauid eo quod percussisset dominus osam: et vocatum
est nomen loci illius percussio osa vsque in diem
hanc. Et extimuit dauid dominum in die illa di
cens. Quomodo ingredietur ad me archa domini?
Et noluit diuertere ad se archam domini in ciui
tatem dauid: sed diuertit eam in domum obede-
dom gethei. Et habitauit archa domini in do
mo obededom gethei tribus mensibus: et be-
nedixit dominus obededom. et omnem domum eius.
Nunciatumque est regi dauid: quod benedixisset
dominus obededom et omnia eius propter archam
dei. Dixitque dauid. Ibo: et reducam archam
cum benedictione in domum meam. Abiit ergo
dauid: et adduxit archam dei de domo obe-
dedom in ciuitatem dauid cum gaudio: et
erant cum dauid septem chori: et victima vitu-
li. Cumque transcendissent qui portabant archam
domini sex passus immolabant bouem et ouem et
arietem: et dauid percutiebat in organis: et sal
tabat totis viribus ante dominum. Porro dauid
erat accinctus ephoth lineo: et dauid et omnis
domus israel ducebat archam testamenti do-
mini in iubilo et clangore bucine. Cumque in-
trasset archa domini in ciuitatem dauid: michol
filia saul prospiciens per fenestram: vidit regem
dauid subsilientem atque saltantem coram domino:
et despexit eum in corde suo. Et introduxerunt
archam domini: et imposuerunt eam in loco suo in
medio tabernaculi quod tetenderat ei da-
uid: et obtulit dauid olocausta coram do-
mino et pacifica. Cumque complessit offerens olo
causta et pacifica: benedixit populo in nomi
ne domini exercituum: et partitus est multitudini
vniuerse israel tam viro quam mulieri singulis col
lindam panis vnam: et assaturam bubale carnis
vnam: et similam frixam oleo. Et abiit omnis
populus: vnusquisque in domum suam. Reuersusque
est dauid vt benediceret domui sue: et egressa

michol filia saul i occursū dauid ait. Quā
gloriosus fuit hodie rex isrl' discoopiēs se
ante ancillas seruoꝝ suoꝝ: et nudatus est
quasi si nudet̄ vnus de scurris. Dixitq; da
uid ad michol. Viuit dn̄s: q2 ludam ante
dn̄m q̄ elegit me potius q̄ꝫ patrē tuū et q̄ꝫ
oēm domū ei⁹: et p̄cepit mihi vt ess ē dux
super ꝓpl'm dn̄i in isrl'. Et ludā et vilior fiā
plus q̄ꝫ factus sum. et ero humilis in oculis
meis: et cū ancillis de q̄bus locuta es glo-
riosior apparebo. Igit̄ michol filie saul non
est natus filius vsq; in diem mortis sue.

Factū ē aūt cū sedissꝫ rex in ¶ Ca. vij.
domo sua: et dn̄s dedissꝫ ei requiem
vndiq; ab vniuersis inimicis suis: dixit ad
nathan ꝓphetā. Videsne q̄ ego habitē in
domo cedrina: ⁊ archa dei posita sit in me-
dio pelliū? Dixitq; nathan ad regē. Omne
qd̄ est in corde tuo vade fac: q2 dn̄s tecum
est. Factū ē aūt in illa nocte: et ecce sermo
dn̄i ad nathan dicēs. Vade et loquere ad
seruū meū dauid. Hec dicit dn̄s. Nunq̄d
tu edificabis mihi domū ad habitandū?
Neq; enim habitaui in domo ex die illa q̄
eduxi isrl' de terra egipti vsq; in diem hāc:
sed ambulabā in tabernaculo et in tētorio
p cūcta loca q̄ trāsiui cū om̄ibus filijs isrl'.
Nūq̄d loquēs locutus sum ad vnā de tri-
bubus isrl'. cui p̄cepi vt pasceret ꝓpl'm meū
isrl'. dicēs: q̄re nō edificasti mihi domū ce-
drinā? Et nūc hec dices seruo meo dauid.
Hec dicit dn̄s exercituū. Ego tuli te de pa-
scuis sequentē greges vt esses dux sup po-
pulū meū isrl': et fui tecū in om̄ib⁹ vbicūq;
ambulasti: et interfeci vniuersos inimicos
tuos a facie tua: feciq; tibi nomen grande
iuxta nomē magnoꝝ qui sunt in terra. Et
ponā locū populo meo isrl'. et plātabo eum
et habitabo cū eo. et nō turbabit̄ amplius:
nec addēt filij iniquitatis vt affligāt eū sic
prius. ex die q̄ cōstitui iudices sup populū
meum isrl'. Et requiē dabo tibi ab om̄ibus
inimicis tuis: predicitq; tibi dn̄s: q̄ faciat
tibi dn̄s domū. Cunq; cōpleti fuerint dies
tui et dormieris cū patribus tuis: suscitabo
semen tuū post te. qd̄ egredietur de vtero tuo:
et firmabo regnum eius. Ip̄e edificabit do-
mū nomini meo: et stabiliā thronū regni
eius vsq; in sempiternum. Ego ero ei in pa
trem: et ip̄e erit mihi in filiū. Qui si inique
aliq̄d gesserit: arguā eū in virga viroꝝ: et
in plagis filiorū hominū. Misericordiam
aūt meam nō auferā ab eo: sicut abstuli a
saul. quē amoui a facie mea. Et fidelis erit
domus tua: et regnū tuū vsq; in eternū āte
faciē meam: et thronus tuus erit firmus iu
giter. Secundū om̄ia v̄ba hec. et iuxta vni-
uersam visionē istā: sic locutus est nathan
ad dauid. Ingressus est autē rex dauid et
sedit corā dn̄o: et dixit. Quis ego sum do-
mine deus et que domus mea: quia addu
xisti me hucusq;? Sꝫ et hoc parū visum est
in ꝯspectu tuo dn̄e deus: nisi loquereris etiā
de domo serui tui in longinquū. Ista ē enī
lex ab adam dn̄e deus. Quid ergo addere
poterit adhuc dauid vt loq̄tur ad te? Tu
enim scis seruū tuū dn̄e deus. Propter v̄bū
tuū ⁊ scd̄m cor tuū fecisti om̄ia magnalia
hec: ita vt notū faceres seruo tuo. Idcirco
magnificatus es dn̄e deus: q2 nō ē similis
tui: neq; est deus extra te in om̄ibus q̄ au-
diuimus auribus nr̄is. Que ē aūt vt ꝓpl's
tuus isrl' gēs in terra: ꝓpter quā misit deus
vt redimeret eā sibi in ꝓpl'm et poneret si-
bi nomē: faceretq; eis magnalia et horri-
bilia sup terrā. a facie ꝓpl'i tui quē redemi
sti tibi ex egipto. gentē et deū eius? Firma
sti enī tibi ꝓpl'm tuū isrl' in ꝓpl'm sempiter-
num: et tu dn̄e deus factus es eis in deum.
Nūc g° dn̄e deus v̄bū qd̄ locutus es super
seruū tuū et sup domū eius suscita in sem-
piternum: et fac sicut locutus es vt magni-
ficet̄ nomē tuū vsq; in sempiternū. atq; di-
catur. Dn̄s deus exercituū deus sup isrl'. Et
domus serui tui dauid erit stabilita corā
dn̄o: q2 tu dn̄e exercituū deus isrl' reuelasti
aurē serui tui dicēs. domum edificabo tibi:
ꝓpterea inuenit ꝑuus tuus cor suū vt ora-
ret te orōe hac. Nūc g° dn̄e deus tu es deus:
et v̄ba tua erūt vera. Locutus es enī ad ser
uū tuū bona hec. Incipe g° et bn̄dic domui
serui tui vt sit in sempiternum corā te. q2 tu
dn̄e deus locutus es: bn̄dictōe tua bn̄dicet̄
domus serui tui in sempiternum. ¶ Ca. viij.

Factū est autē post hec ꝑcussit dauid
philistijm et humiliauit eos: et tulit

dauid frenū tributa de manu philistīm: et
percussit moab. et mēsus est eos funiculo co-
equās terre. Mensus est aūt duos funicu-
los: vnū ad occidendū: et vnū ad viuificā
dum. Factusq; est moab dauid ſuiēs ſub
tributo. Et percussit dauid adadezer filiū ro
ob regē ſoba: quando ꝓfectus est vt dīna-
retur ſup flumē eufraten. Et captis dauid
ex parte eius mille ſeptingentis equitibus.
et viginti milib⁹ peditū: ſubneruauit om-
nes iugales curruum. Dereliquit autem ex
eis centū curruſ. Venit q̄; ſiria damaſci: vt
p̄ſidiū ferret adadezer regi ſoba: et percuſſit
dauid de ſiria viginti duo milia virorum:
et poſuit dauid p̄ſidiū in ſiria damaſci: fa-
ctaq; est ſiria dauid ſuiēs ſub tributo. Ser
uauitq; dīs dauid in oīnib⁹ ad quecunq;
ꝓfectus est. Et tulit dauid arma aurea q̄
habebāt ſerui adadezer: et detulit ea in hie
ruſalē. Et de bethe et de beroth ciuitatibus
adadezer tulit rex dauid es multū nimis:
de quo fecit ſalomon oīnia vaſa erea in tē
plo: et mare eneū et colūnas et altare. Au
diuit autē thou rex emath q̄ percuſſiſſ; da-
uid omne robur adadezer. Et miſit thou
ioram filiū ſuū ad regē dauid vt ſalutaret
eū ogratulans: et grās ageret eo q̄ expu-
gnaſſ; adadezer et percuſſiſſ; eū. Hoſtis q̄p
pe erat thou adadezer. Et i manu eius erāt
vaſa aurea et vaſa argētea et vaſa erea q̄
et ipe ſanctificauit rex dauid domino cum
argēto et auro que ſanctificauerat de vni-
uerſis gētibus q̄s ſubegerat de ſiria et mo
ab et filiīſ ām on et philiſtīm et amalech:
et de manu būs adadezer filij roob regis ſo
ba. Fecit q̄; ſibi dauid nomē cū reuertere-
tur capta ſiria in valle ſalinarū ceſis decē-
octo milib⁹ et i gebelem ad viginti tria mi
lia. et poſuit in ydumea cuſtodes: ſtatuitq;
p̄ſidiū. Et facta est vniuerſa ydumea ſer
uiēs dauid: et ſeruauit dīs dauid in oīni-
bus ad q̄cūq; ꝓfectus est. Et regnauit da
uid ſup omnē iſrl̄: faciebat q̄q; dauid iu-
diciū et iuſticiā oīni populo ſuo. Ioab aūt
filius ſaruie erat ſup exercitum: poro ioſa-
phath filius achilud erat acomentarius: et
ſadoch filius achitob et achimelech filius
abiathar erāt ſacerdotes: et ſaraias ſcriba:
banaias autē filius ioiade ſuper cherethi:
et felethi. Filij aūt dauid ſacerdotes erāt.
Et dixit dauid. Putaſne est aliquis q̄ re-
māſerit de domo ſaul. vt faciā cū eo miſeri
cordiam ꝓpter ionathā? Ca. ix.

ERat aūt de domo ſaul ſeruus noīe
ſiba. Quē cū vocaſſet rex ad ſe: di-
xit ei. Tu es ne ſiba. Et ille rīndit. Ego ſum
ſeruus tuus. Et ait rex. Nūq̄d ſuperest ali q̄s
de domo ſaul. vt faciā cū eo miſericordiā
dei? Dixitq; ſiba regi. Superest filius iona-
the debilis pedib⁹. Vbi in q̄t ē? Et ſiba ad
regē. Ecce ait in domo est machir filij ami
hel in lodabar. Cum autem veniſſ; miphi
boſeth filius ionathe filij ſaul ad dauid: cor
ruit i faciē ſuā et adorauit. Dixitq; dauid.
Miphiboſeth. Qui rīndit. Aſſum ſeruus
tuus. Et ait ei dauid. Ne timeas. q̄ faciēs
faciā in te miſericordia ꝓpter ionathā pa-
trē tuū: et reſtituā tibi oīnes agros ſaul pa
tris tui: et tu comedes panē in mēſa mea
ſemp. Qui adorās eū dixit. Quis ego ſū
ſeruus tuus: q̄m reſpexiſti ſup canē mortu
um ſimilē mei? Vocauit itaq; rex ſibā pue
rū ſaul: et dixit ei. Omnia quecūq; fuerūt
ſaul et vniuerſam domū eius dedi filio do
mini tui. Opare igit̄ ei terrā tu et filij tui et
ſui tui: et iferes filio dīni tui cibos vt alat̄.
Miphiboſeth autē filius dīni tui comedet
ſp panē ſup mēſam meā. Erāt aūt sibe q̄n
decim filij: et viginti ſui. Dixitq; ſiba ad re-
gē. Sic iuſſiſti dīne mi rex ſuo tuo: ſic faci-
et ſeruus tuus. Et miphiboſeth comedet ſu
per mēſam meā q̄ſi vnus de filiīſ regis. Ha
bebat aūt miphiboſeth filiū puerulū nomine
micha. Oīnis vero cognatio dom⁹ ſibe ſer-
uiebat miphiboſeth. Porro miphiboſeth ha
bitabat i ihr̄l'm. q̄a de mēſa regis iugit̄ ve-
ſcebat̄: et erat claudus vtroq; pede. Ca. x.

FActū est aūt poſt hec. vt moreretur
rex filiorū ām on: et regnauit anon fi
lius eius ꝓ eo. Dixitq; dauid. Faciā miſe
ricordiā cū anon filio naas: ſic fecit pr̄ eius
mecū miſericordiā. Miſit g⁹ dauid conſo-
lans eū p ſeruos ſuos ſup pr̄is interitu. Cū
aūt veniſſent ſerui dauid in terrā filiorū am
mon: dixerunt principes filiorū ammon ad
anō dīnm ſuū. Putas q̄ ꝓpter honorē pr̄is

tui miſerũt dauid ad te cõſolatores: et non ideo vt te inueſtigaret et explorare ciuitatem et euerteret eã. miſit dauid ſeruos ſuos ad te. Tulit itaq; anon ſuos dauid. raſitq; dimidiam partem barbe eor: et ꝑſcidit veſtes eor medias vſq; ad nates: et dimiſit eos. Quod cũ nũciatũ eſſ; dauid: miſit in occurſum eor. Erãt enim viri ꝛfuſi turpiter valde. Et mãdauit eis dauid. Manete in iherucho donec creſcat barba vra: et tũc reuertimini. Videtes aũt filij ammon. q; iniuriã feciſſent dauid: miſerũt et cõduxerũt mercede ſirũ roob. et ſirũ ſoba viginti milia peditũ: et a rege maacha mille viros: et ab iſtob decẽ milia virorũ. Qõ cũ audiſſ; dauid: miſit ioab et omnẽ exercitum bellator. Egreſſi ſunt g̃ filij ammon: et direxerũt aciẽ ante ꝑtã introitũ porte. Sirus autẽ ſoba et roob et iſtob et maacha ſeorſum erant in cãpo. Videns ergo ioab q; ꝑparatũ eſſ; aduerſum ſe ꝓliũ. et ex aduerſo et poſt tergũ: elegit ſibi ex oĩb⁹ electis iſrahel et inſtruxit aciẽ ctra ſirũ: reliquam aũt partem ꝑpl̃i tradidit abiſai fratri ſuo. Qui direxit aciẽ aduerſum filios ammõ. Et ait ioab. Si ꝑualuerint aduerſum me ſiri. eris mihi in adiutoriũ: ſi autẽ filij ammon ꝑualuerint aduerſum te. auxiliabor tibi. Eſto vir fortis: et pugnemus ꝓ ꝑpl̃o nr̃o et ciuitate dei nr̃i. Dñs autẽ faciet qõd bonum eſt in cõſpectu ſuo. Inijt itaq; ioab et ꝑpl̃s q̃ erat cũ eo certamẽ cõtra ſiros: q̃ ſtatim fugerũt a facie eius. Filij aũt ammon videtes q; fugiſſent ſiri. fugerũt et ipi a facie abiſai. et ingreſſi ſunt ciuitatẽ. Reuerſuſq; ẽ ioab a filijs ammon: et venit iheruſalẽ. Videtes igit filij ammon: q̃m ſirus expauit. et q̃m corruiſſent corã iſrl̃: cõgregati ſunt pariter. Miſitq; adadezer et eduxit ſiros q̃ erãt trãs fluuiũ: et adduxit eor exercitũ. Sobach aũt magiſter militie adadezer erat ꝓinceps eor. Quod cũ nunciatũ eſſ; dauid contraxit omnẽ iſrahelem. et trãſiuit iordanen: venitq; in helam. Et direxerũt aciem ſiri ex aduerſo dauid: et pugnauerũt cõtra iſrl̃. Fugeruntq; ſiri a facie iſrl̃: et occidit dauid de ſiris ſeptingentos currus et quadraginta milia equitum: et ſobach ꝓncipẽ milicie ꝑcuſſit: qui ſtatim mortuus eſt. Videntes aũt vniuerſi reges q̃ erãt i ꝑſidio adadezer ſe victos ab iſrl̃: expauerũt et fugerũt quiquaginta et octo milia coram iſrl̃. Et fecerũt pacẽ cũ iſrl̃. et ſeruierũt eis: timuerũtq; ſiri auxilium ꝓbere filijs ammon. ¶ Ca. xj.

Factum ẽ aũt vertẽte anno. eo tpe q̃ ſolẽt reges ad bella ꝓcedere miſit dauid ioab. et ſeruos ſuos cũ eo. et vniuerſum iſrl̃: et vaſtauerũt filios ammõ et obſederũt rabba. Dauid aũt remãſit in iheruſalẽ. Dum hec agerẽtur accidit quadã die vt ſurgẽt dauid de ſtratu ſuo poſt meridiẽ: et deãbulabat in ſolario domus regie: viditq; mulierẽ ſe lauantem ex aduerſo ſup ſolariũ ſuũ. Erat autẽ mulier pulchra valde. Miſit g̃ rex: et req̃ſiuit q̃ eſſet mulier. Nũciatũq; ẽ ei: q; ipſa eſſ; bethſabee filia heliam vxor vrie ethei. Miſitq; dauid nũcios: tulit eã. Que cũ ingreſſa eſſ; ad illũ: dormiuit cũ ea. Statimq; ſanctificata ẽ ab immũdicia ſua: et reuerſa ẽ in domum ſuã. ꝛcepto fetu. Mittẽſq; nũciauit dauid: et ait. Cõcepi. Miſit autẽ dauid ad ioab. dicẽs. Mitte ad me vriam ethei. Miſitq; ioab vriam ad dauid. Et venit vrias ad dauid. Queſiuitq; dauid q̃ recte ageret ioab et ꝑpl̃s: et q̃mõ amminiſtraret bellũ. Et dixit dauid ad vriam. Vade in domũ tuã: et laua pedes tuos. Et egreſſus ẽ vrias de domo regis: ſecutuſq; ẽ eũ cibus regius. Dormiuit aũt vrias ante portã domus regie cũ aliis ſeruis dñi ſui: et nõ deſcẽdit ad domũ ſuã. Nũciatũq; ẽ dauid a dicẽtibus. Nõ iuit vrias in domũ ſuã. Et ait dauid ad vriam. Nũq̃d nõ de via lõginqua veniſti? Quare nõ deſcẽdiſti i domũ tuã? Et ait vrias ad dauid. Archa dei et iſrl̃ et iuda habitant in papilionibus. et dñs meus ioab et ſeruí dñi mei ſuper faciẽ terre manẽt: et ego ingrediar domũ meam vt comedã et bibã et dormiam cũ vxore mea? Per ſalutẽ tuã. et p ſalutẽ aĩe tue. nõ faciam rẽ hãc. Ait ergo dauid ad vriam. Mane hic etiã hodie: et cras dimittã te. Mãſit vrias in iheruſalẽ in die illa et altera: et vocauit eũ dauid vt comederet corã

se et biberet·et inebriauit eũ·Qui egressus
vesp̃e·dormiuit in stratu suo·cũ seruis dñi
sui:et in domũ suã nõ descendit·Factũ est
ergo mane: et scripsit dauid epistolam ad
ioab: misitq; p manũ vrie scribens in epi-
stola·Ponite vriã ex aduerso belli vbi fo-
tissimũ est pliũ:et derelinquite eũ: vt per-
cussus intereat·Igitur cũ ioab obsideret vrbẽ
posuit vriam in loco vbi sciebat viros esse
fortissimos:egressiq; viri de ciuitate bella-
bãt aduersum ioab·et ceciderũt de popu lo
seruoꝝ dauid:et mortuus est etiam vrias
ethæus. Misit itaq; ioab et nunciauit da-
uid omnia verba prelij: precepitq; nũcio di
cens·Cũ compleueris vniuersos sermones
belli ad regem·si eum videris indignari et
dixerit·Quare accessistis ad murũ vt pre-
liaremini:an ignorabatis q̃ multa de sup
ex muro tela mittent: quis percussit abime
lech filiũ iherobaal·nõne mulier misit super
eũ fragmẽ molle de muro· et interfecit eum
in thebes:q̃re iuxta murũ accessistis:dices.
Etiã fu⁹ tuus vrias ethæus occubuit·Abijt
ergo nũcius:et venit·et narrauit dauid oia
q̃ ei p̃cepat ioab:et dixit nũcius ad dauid·
Preualuerũt aduersum nos viri:et egressi
sũt ad nos in agrũ·Nos aũt facto impetu
persecuti eos sumus vsq; ad portam ciuita-
tis:et direxerũt iacula sagittarij ad seruos
tuos ex muro de sup: mortuiq; sunt de ser-
uis regis·Quinetiã seruus tuus vrias ethæ
us mortuus ẽ·Et dixit dauid ad nunciũ·
Hec dices ioab·Nõ te frãgat ista res·Va-
rius enĩ euẽtus ẽ belli: et nunc hunc et nũc
illũ consumit gladius·Cõfortа bellatores
tuos aduersus vrbem· vt destruas eam:et
exhortare eos·Audiuit autẽ vxor vrie q̃
mortuus essz vrias vir suus:et plãxit eum·
Trãsactoq; luctu misit dauid et introdu-
xit eã in domũ suã:et facta est ei vxor:pe-
pentq; ei filium· Et displicuit verbum hoc
quod fecerat dauid coram dño. ¶ Ca·xij·

In Misit ergo dñs nathan ad dauid·Qui
cũ venisset ad eũ:dixit ei·Responde
mihi iudicium·Duo viri erant in ciuitate
vna:vnus diues:et alter pau p·Diues ha
bebat oues et boues plurimos valde:pau-
per autẽ nihil habebat omnino preter ouẽ
vnã parvulã quã emerat et nutrierat:et q̃
creuerat apud eũ·cũ filijs eius:simul de pa
ne illius comedẽs et de calice eius bibẽs·
et in sinu illius dormiẽs:eratq; illi sicut filia·
Cũ aũt peregrinus q̃dã veniss3 ad diuitem:
parcẽs ille sumere de ouibus et de bobus
suis vt exhiberet cõuiuiũ peregrino illi q̃ ve
nerat ad se: tulit ouẽ viri pauperis et p̃para-
uit cibos homini qui venerat ad se·Iratus
autẽ indignatõe dauid aduersus hominẽ
illum nimis:dixit ad nathan· Viuit dñs:
qm̃ filius mortis ẽ vir q̃ fecit hoc·Ouem
reddet in q̃druplũ:eo q̃ fecerit v̇bũ istud·
et nõ pepercerit·Dixit aũt nathan ad dauid·
Tu es ille vir: q̃ fecisti hanc rẽ·Hec dicit
dñs deus isrl'·Ego vnxi te in regẽ sup isrl'·
et ego erui te de manu saul·et dedi tibi do-
mũ dñi tui et vxores dñi tui in sinu tuo:de-
diq; tibi domũ isrl' et iuda:⁊ si parua sunt
ista·addiciam tibi multo maiora·Quare
ergo cõtẽpsisti verbũ dñi:vt faceres ma-
lũ in cõspectu meo? Vriam ethæũ percussisti
gladio:et vxorẽ illius accepisti in vxorem
tibi:et interfecisti eũ gladio filioꝝ ammõ·
Quã obrem nõ recedet gladius de domo
tua vsq; in sempiternũ:eo q̃ despexerit me:
et tulerit vxorẽ vrie ethæi vt esset vxor tua·
Itaq; hec dicit dñs·Ecce ego suscitabo su p
te malũ de domo tua:et tollã vxores tuas
in oculis tuis et dabo proximo tuo:et dormi-
et cum vxoribus tuis in oculis solis huius·
Tu enĩ fecisti abscondite:ego aũt faciã ver
bũ istud in ospectu omnis isrl':et in ospectu
solis huius·Et dixit dauid ad nathã·Pec-
caui dño·Dixitq; nathan ad dauid·Dñs
q̃z trãstulit pccm tuũ·Nõ morieris·Verũ-
tamẽ q̃m blasphemare fecisti inimicos·no-
mẽ dñi ꝓpter verbũ hoc: filius q̃ natus est
tibi morte morieẽ· Et reuersus ẽ nathan
in domũ suã·Percussitq; dñs paruulũ·quẽ
peperit vxor vrie dauid:et defessus ẽ·De-
precatusq; est dauid dñm ꝓ paruulo:et je
iunauit dauid ieiunio: et ingressus seorsũ
iacuit super terrã· Venerũt aũt seniores do-
mus eius:cogentes eũ vt surgeret de terra·
Qui noluit: nec comedit cũ eis cibũ· Acci
dit aũt die septima vt moreret infãs:time-
erũtq; serui dauid nũciare ei q̃ mortuus essz

paruulus. Dixerunt enī. Ecce cū paruulus
adhuc viueret loquebamur ad eum. et nō
audiebat vocē nostrā: q̄nto magis si dixe-
rimus. mortuus est puer. se affliget? Cū g°
dauid audissz seruos suos musitātes: intel
lexit q̄ mortuus esset infantulus. Dixitqz
ad seruos suos. Num mortuus est puer?
Qui rn̄derūt ei. Mortuus est. Surrexit er-
go dauid de terra: et lotus vnctusqz ē. Cū-
qz mutassz vestē ingressus est domum do-
mini et adorauit: et venit in domū suā. pe-
tiuitqz vt ponerēt ei panē: et comedit. Di-
xerūt aūt ei serui sui. Quis est sermo quem
fecisti? Propter īfantē cū adhuc viueret ie
iunasti et flebas: mortuo autē puero sur-
rexisti: ⁊ comedisti panē. Qui ait. Propter
infantē dū adhuc viueret ieiunaui ⁊ fleui.
Dicebā enī. Quis scit si forte donet eū mi
hi dn̄s: et viuat infans? Nūc aūt qz mor-
tuus est. q̄re ieiuno? Nūq̄d potero reuoca-
re eū amplius? Ego vadā magis ad eum:
ille vero nō reuertetur ad me. Et cōsolatus
est dauid bethsabee vxorē suā: ingressusqz
ad eā dormiuit cū ea. Que genuit filiū. et
vocauit nomē eius salomon: et dn̄s dile-
xit eū. Misitqz eū in manu nathan ꝓphete:
et vocauit nomē eius amabilis dn̄o: eo q̄
diligeret eū dn̄s. Igitur pugnabat ioab cō
tra rabbath filiorꝫ ammon: ⁊ expugnabat
vrbē regiam. Misitqz ioab nūcios ad da
uid dicēs. Dimicaui aduersum rabba:
et capiēda ē vrbs aquarū. Nūc igit̄ ꝯgre
ga reliquā partē ꝓpl'i et obside ciuitatē: et
cape eā: ne cū a me vastata fuerit vrbs no-
mini meo ascribatur victoria. Cōgregauit
itaqz dauid oēm ꝓpl'm: et ꝓfectus ē aduer
sum rabba. Cūqz dimicassz: cepit eam. Et
tulit diadema melchon de capite eius pō-
do auri talētū. habēs gēmas p̄ciosissimas:
et impositū ē sup caput dauid. Sz ⁊ predā
ciuitatis asportauit multā valde: ꝓpl'm q°qz
eius adducēs serrauit: et circūegit sup eos
ferrata carpenta. Diuisitqz cultris: et tradu
xit in typo laterū. Sic fecit vniuersis ciuita-
tibus filiorū āmon. Et reuersus est dauid
et om̄is exercitus in iherusalē. ¶ Ca. xiij.

Factū ē aūt post hec vt absalon filij
dauid sororē speciosissimā vocabu-
lo thamar adamaret ammō filius dauid:
et deperiret in eā valde: ita vt ꝓpter amorē
eius egrotaret: qz cū esset virgo difficile ei
videbatur: vt quippiam inhoneste ageret
cū ea. Erat autē ammon amicus nomine
ionadab filius semmaa fratris dauid: vir
prudēs valde. Qui dixit ad eū. Quare sic
attenuaris macie fili regis ꝑ singulos dies?
Cur nō īdicas mihi? Dixitqz ei ammon.
Thamar sororē fratris mei absalon amo.
Cui rn̄dit ionadab. Cuba sup lectū tuū ⁊
lāguorē simula: cūqz venerit pater tuus vt
visitet te: dic ei. Veniat oro thamar soror
mea vt det mihi cibū. et faciat pulmētum
vt comedā de manu eius. Accubuit itaqz
āmon: et quasi egrotare cepit. Cūqz venis
set rex ad visitandū eū: ait ammon ad re-
gē. Veniat obsecro thamar soror mea vt
faciat in oculis meis duas sorbiciunculas:
et cibū paratum capiā de manu eius. Mi
sit ergo dauid ad thamar domū dicēs. Ve
ni in domū āmon fratris tui: et fac ei pul-
mentum. Venitqz thamar in domū āmon
fratris sui: ille autē iacebat. Que tollēs fa-
rinā cōmiscuit et liquefaciēs in oculis eius
coxit sorbiciūculas: tollēsqz quod coxerat
effudit et posuit corā eo: et noluit comede-
re. Dixitqz āmon. Eicite vniuersos a me.
Cūqz eiecissent omnes: dixit āmon ad tha
mar. Infer cibū in cōclaui: vt vescar de ma
nu tua. Tulit ergo thamar sorbiciunculas
quas fecerat: et intulit ad āmon fratrē suū
in cōclaui. Cūqz obtulisset ei cibū: ap̄phen-
dit eā: et ait. Veni cuba mecū soror mea.
Que rn̄dit ei. Noli frater mi noli opprimē
me: neqz enī hoc phas ē in isrl'. Noli facere
stulticiam hāc. Ego enī ferre nō potero op-
probriū meū: et tu eris q̄si vnus de īsipien-
tib⁹ in isrl': q̄npotius loquere ad regē. et nō
negabit me tibi. Noluit aūt āmon acquie
scere p̄cib⁹ eius: sz p̄ualēs virib⁹ oppressit
eā: et cubauit cū ea. Et exosam eā habuit
odio magno nimis: ita vt maius essz odiū
q° oderat eā amore quo āte dilexerat. Di-
xitqz ei āmon. Surge et vade. Que rn̄dit.
Maius est hoc malum quod nunc agis
aduersum me q̄z quod āte fecisti: expellēs
me. Et noluit audire eā: sz vocato puero q̄

miníſtrabat ei. dixit. Ejce hãc a me foras: et claude oſtiũ poſt eam. Que induta erat talari tunica: huiuſcemodi enim filie regis virgines veſtib⁹ vtebant̃. Ejecit ita q̃ eã miníſter illius foras: clauſitq̃ foreſ poſt eã. Que aſpḡẽs cinerẽ capiti ſuo. ſcuſſa talari tunica: impoſitiſq̃ manib⁹ ſup caput ſuũ: ibat ingrediẽs et clamãſ. Dixit autẽ ei abſalon frater ſuus. Nũquid ammon frater tuus dormiuit tecũ? Sed nũc ſoror tace: frater tuus ẽ. Neq̃ affligas cor tuũ p hac re. Mãſit ita q̃ thamar cõtabeſcẽs in domo abſalon fratris ſui. Cũ aũt audiſſ̃ rex dauid ẏba hec cõtriſtatus eſt valde: et noluit cõtriſtare ſpiritũ ammon filij ſui. q̃m diligebat eũ: q⁹ p̀mogenitus erat ei. Porro nõ eſt locutus abſalon ad ammon nec malũ nec bonum. Oderat enim abſalon ammõ eo q̃ violaſſ̃ thamar ſororẽ ſuã. Factũ ẽ aũt poſt tempus bienniũ. vt tõderent̃ oues abſalon in balaſor: q̃ ẽ iuxta ephraim. Et vocauit abſalon omnes filios regis: venitq̃ ad regẽ: et ait ad eũ. Ecce tõdent̃ oues ſerui tui: veniat oro rex cum ſeruis ſuis ad ſeruũ ſuum. Dixitq̃ rex ad abſalon. Noli fili mi: noli rogare vt veniamus omnes: et grauemus te. Cũ aũt cogeret eũ et noluiſſ̃ re: bñdixit ei. Et ait abſalõ ad dauid. Si nõ vis venire: veniat obſecro nobiſcũ ſaltẽ ammon frater meus. Dixitq̃ ad eum rex. Nõ eſt neceſſe vt vadat tecũ. Coegit ita q̃ abſalõ eũ: et dimiſit cũ eo ammon: et vniuerſos filios regis. Feceratq̃ abſalõ cõuiuiũ q̃ſi conuiuiũ regis. Precepat autẽ abſalon puens ſuis dicẽs. Obſeruate cũ temulẽtus fuerit ammon vino: et dixero vobis percutite eũ et interficite: nolite timere. Ego enim ſum q̃ p̃cepi vobis. Roboramini: et eſtote viri forteſ. Fecerũt ergo pueri abſalon aduerſum ammon: ſic p̃cepat eis abſalon. Surgẽteſq̃ omnes filij regis: aſcẽderũt ſinguli mulas ſuas et fugerũt. Cũq̃ adhuc pgerẽt in itinere: fama puenit ad dauid dicens. Percuſſit abſalon omnes filios regis: et nõ remãſit ex eis ſaltẽ vnus. Surrexit ita q̃ rex dauid. ⁊ ſcidit veſtimẽta ſua et cecidit ſup terrã: et omnes ſerui illius qui aſſiſtebãt ei ſciderũt veſtimenta ſua. Rñdẽſ aũt ionadab filius ſemmaa fratris dauid dixit. Ne eſtimet dñs meus rex q̃ omnes pueri regis occiſi ſint. Ammon ſolus mortuus eſt: q̃m in odio abſalon erat poſitus ex die q̃ oppreſſit thamar ſororẽ eius. Nũc ergo ne ponat dñs meus rex ſup cor ſuum verbum iſtud dicẽs: omnes filij regis occiſi ſunt: q̃m ammon ſolus mortuus ẽ. Fugit autem abſalon. Et eleuauit puer ſpeculator oculos ſuos et aſpexit: et ecce populus multus veniebat p̃ iter montis poſt eum ex latere mõtis. Dixit aũt ionadab ad regem. Ecce filij regis aſſunt: iuxta verbũ ſerui tui: ſic factũ eſt. Cũq̃ ceſſaſſet loqui: apparuerũt et filij regis. Et intrãtes leuauerũt vocẽ ſuã: et fleuerũt. Sz et rex et omnes ſerui eius fleuerũt planctu magno nimis. Porro abſalon fugiẽs abiit ad tholomai filiũ ammiur regẽ geſſur. Luxit ergo dauid filiũ ſuũ ammon multis diebus. Abſalon aũt cũ fugiſſet et veniſſ̃ in geſſur fuit ibi tribus annis: ceſſauitq̃ rex dauid perſequi abſalon: eo q̃ cõſolatus eſſ̃ ſup ammõ interitu. ¶ Ca. xiiij.

Jntelligẽs autẽ ioab filius ſaruie q̃ cor regis verſum eſſ̃ ad abſalon: miſit thecuã⁊ tulit inde mulierẽ ſapientẽ: dixitq̃ ad eã. Lugere te ſimula: et induẽ veſte lugubri: et ne vngaris oleo: vt ſis q̃ſi mulier iã plurimo tpe lugẽs mortuũ. Et ingrediens ad regẽ: et loquens ad eũ ſermones huiuſcemodi. Poſuit autẽ ioab verba in ore eius. Itaq̃ cum ingreſſa fuiſſet mulier thecuites ad regẽ cecidit coram eo ſup terrã: et adorauit. et dixit. Serua me rex. Et ait ad eã rex. Quid cauſe habes? Que rñdit. Heu mulier vidua ego ſum. Mortuus eſt enim vir meus. et ancille tue erãt duo filij: qui rixati ſunt aduerſum ſe in agro: nulluſq̃ erat q̃ eos p̃hibere poſſ̃: et percuſſit alter alterũ et interfecit eũ. Et ecce conſurgẽs vniuerſa cognatio aduerſũ ancillã tuã. dicit. Trade eũ q̃ percuſſit fratrem ſuũ vt occidam⁹ eũ p aĩa frĩs ſui quẽ interfecit. et deleamus hereditẽ: et q̃rũt extinguẽ ſcintillã meã q̃ relicta ẽ: vt ſup ſit viro meo nomẽ et reliquie ſup terrã. Et ait rex ad mulierẽ. Vade in domũ tuã: et ego iubebo p te. Dixitq̃ mulier thecuites ad regẽ. In me dñe mi rex ſit iniq̃tas

et in domo patris mei: rex autē et thronus
eius sit innocēs. Et ait rex. Qui ɔtradixe-
rit tibi adduc eū ad me: et vltra nō addet
vt tāgat te. Que ait. Recordetur rex dñi
dei sui vt nō multiplicent̄ ꝓximi sanguinis
ad vlciscendū: et nequaq̄ interficiāt filium
meum. Qui ait. Viuit dñs: q2 nō cadet de
capillis filij tui super terrā. Dixit g° mulier.
Loq̄tur ancilla tua ad dñm meū regē ver-
bū. Et ait Loq̄re. Dixitq3 mulier. Quare
cogitasti huiuscemodi rē ɔtra ꝓpl'm dei: et
locutus est rex v̄bū istud vt peccet. et nō re-
ducat eiectū suū? Omnes morimur: et q̄si
aque dilabimur in terrā q̄ nō reuertuntur.
Nec vult deus perire animā: s3 retractat re
cogitans ne penitus pereat q̄ abiectus est.
Nūc igit̄ veni vt loquar ad dñm meū re-
gē verbū hoc p̄sente populo. Et dixit ācil-
la tua. Loquar ad regē: si quo modo faci-
at rex verbū ācille sue. Et audiuit rex vt li-
beraret ancillā suā de manu omniū qui vo
lebāt de hereditate dñi delere me: et filium
meū simul. Dicat ergo ancilla tua: vt fiat
verbū dñi mei regis sicut sacrificiū. Sicut
enim angelus dñi. sic est dñs meus rex vt
nec bñdictōe nec maledictione moueatur.
Vnde et dñs deus tuus est tecū Et rñdēs
rex dixit ad mulierē. Ne abscondas a me
verbum q̄d te īterrogo. Dixitq3 ei mulier.
Loquere dñe mi rex. Et ait rex. Nunquid
manus ioab tecū est in om̄ibus istis? Re
pondit mulier et ait. Per salutē anime tue
dñe mi rex: nec ad sinistrā nec ad dexterā
est ex om̄ibus his q̄ locutus est dñs meus
rex. Seruus enī tuus ioab ip̄e p̄cepit mihi:
et ipse posuit in os ancille tue om̄ia verba
hec: vt verterē figurā sermonis huius. Ser-
uus enim tuus ioab precepit istud. Tu au
tē dñe mi rex sapiēs es sicut habet sapien-
tiā angelus dei: vt ītelligas omnia sup ter-
ram. Et ait rex ad ioab. Ecce placatus feci
verbum tuū. Vade ergo ⁊ reuoca puerum
absalon. Cadensq3 ioab super faciē suā in
terrā adorauit: et bñdixit regi. Et dixit io
ab. Hodie intellexit seruus tuus. q2 inueni
gratiā in oculis tuis dñe mi rex. Fecisti enī
sermonē dñe mi rex serui tui. Surrexit ergo
ioab et abijt in gessur: et adduxit absalon
in iherusalē. Dixit autē rex. Reuertatur in
domū suā: et faciē meā nō videat. Reuer-
sus est itaq3 absalon in domū suā: et faciē
regis nō vidit. Porro sicut absalon vir nō
erat pulcher in omni isrl': et decorus nimis.
A vestigio pedis vsq3 ad verticē nō erat in
eo vlla macula. Et quādo tondebat capil
lū. semel aūt in āno tōdebat̄. q2 grauabat
eū cesaries: pōderabat capillos capitis sui
ducentis siclis pondere publico. Nati sunt
autē absalon filij tres: et filia vna nomine
thamar elegātis forme. Māsitq3 absalon
in iherusalē duobus ānis: et faciē regis nō
vidit. Misit itaq3 ad ioab: vt mitteret eū
ad regē. Qui noluit venire ad eū. Cūq3 se-
cūdo misisset. et ille noluisset venire ad eū:
dixit ꝑuis suis. Scitis agrū ioab iuxta agrū
meū: habentē messem ordei. Ite igit̄: et suc
cēdite eū igni. Succēderūt ergo ꝑui absalō
segetē igni. Et veniētes ꝑui ioab scissis ve-
stib⁹ suis dixerūt. Succēderūt serui absalō
partem agri igni. Surrexitq3 ioab et venit
ad absalon in domū eius: et dixit. Quare
succēderūt serui tui segetē meā igni? Et re-
spondit absalon ad ioab. Misi ad te ob-
secrās vt venires ad me. et mitterē te ad re
gem: et diceres ei. Quare veni de gessur?
Melius mihi erat ibi esse. Obsecro ergo
vt videā faciē regis. Quod si memor est
iniq̄tatis mee interficiat me. Ingressus ita-
q3 ioab ad regē: nūciauit ei oīa. Vocatus-
q3 est absalon et ītrauit ad regē: et adora
uit super faciē terre corā eo. Osculatusq3 est

Igit̄ post hec rex absalō. Ca. xv.
fecit sibi absalon currus et eq̄tes: et
q̄nq̄ginta viros q̄ p̄cederēt eum. Et mane
ɔsurgēs absalō stabat iuxta ītroitū porte
in via: et omnē virū q̄ habebat negociū vt
veniret ad regis iudiciū vocabat absalon
ad se: et dicebat. De q̄ ciuitate es tu? Qui
rñdens aiebat. Ex vna tribu isrl' ego ꝑuus
tuus. Respōdebatq3 ei absalon. Videtur
mihi sermones tui boni et iusti: sed nō est
qui te audiat cōstitutus a rege. Dicebatq3
absalon. Quis me ɔstituat iudicē sup ter-
rā: vt ad me veniāt omnes qui habent ne
gociū et iuste iudicē? S3 et cum accederet
ad eum homo vt salutaret illū. extēdebat

manū suā: et ap̄phēdēs osculabat̄ eū. Faciebatq; hoc om̄i isrl̄. veniēti ad iudicium vt audiret̄ a rege: et sollicitabat corda virorū isrl̄. Post q̄draginta aūt annos dixit absalon ad regem dauid. Vadā et reddā vota mea q̄ voui dn̄o in hebron. Vouēs enim vouit seruus tuus cum esset in gessur sirie dicēs. Si reduxerit me dn̄s in ihrl̄m: sacrificabo dn̄o. Dixitq; ei rex dauid. Vade in pace. Et surrexit: et abijt in hebron. Misit autē absalon exploratores in vniuersas tribus isrl̄ dicēs. Statim vt audieritis clāgorē bucine dicite. Regnabit absalō in hebrō. Porro cū absalon ierūt ducēti viri de ihrl̄m vocati: eūtes simplici corde: et causam penitus ignorātes. Accersiuit q̄ꝫ absalō achitofel gilonitem cōsiliariū dauid: de ciuitate sua gilo. Cūq; immolaret victimas facta est ꝯiuratio valida: ꝓpl̄sq; cōcurrēs augebat̄ cū absalō. Venit igit̄ nūcius ad dauid dicens. Toto corde vniuersus isrl̄ sequit̄ absalon. Et ait dauid seruis suis: q̄ erāt cū eo in ihrl̄m. Surgite. Fugiam⁹: neq; enī erit nobis effugiū a facie absalon. Festinate egredi: ne forte veniēs occupet nos. et impleat sup̄ nos ruinā: et ꝑcutiat ciuitatē in ore gladij. Dixerūtq; ꝑui regis ad eū. Om̄ia q̄cūq; p̄cepit dn̄s nr̄ rex libēter exeq̄mur serui tui. Egressus ē g̊ rex et vniuersa domus eius pedib⁹ suis. Et reliquit decem mulieres concubinas ad custodiendam domū. Egressusq; rex et om̄is isrl̄ pedibus suis stetit procul a domo: et vniuersi serui eius ambulabāt iuxta eū: et legiones cerethi et phelethi. et om̄es gethei pugnatores validi sexcēti viri q̄ secuti eū fuerāt de geth pedites p̄cedebāt regē. Dixit aūt rex ad ethai getheum. Cur venis nobiscum? Reuertere et habita cū rege: q2 pegrinus es. et egressus es de loco tuo. Heri venisti. et hodie cōpelleris nobiscū egredi? Ego aūt vadā q̊ iturus sum. Reuertere et reduc tecum fratres tuos: et dn̄s faciat tecū miscdiam et veritatem q2 ostēdisti gratiā et fidē. Et rn̄dit ethai regi dicens Viuit dn̄s. et viuit dn̄s meus rex: qm̄ in quocūq; loco fueris dn̄e mi rex siue in morte siue in vita. ibi erit ꝑuus tuus. Et ait dauid ethai. Veni et trāsi. Et transiuit ethai getheus et rex et om̄es viri qui cum eo erāt. et reliqua multitudo. Om̄esq; flebāt voce magna: et vniuersus ꝓpl̄s transibat. Rex q̊ꝫ trāsgrediebat̄ torrentē cedrō: et cūctus ꝓpl̄s incedebat cōtra viā oliue q̄ respicit ad deꝑtū. Venit aūt et sadoch sacerdos et vniuersi leuite cū eo. portātes archā federis dei: et deposuerūt archā federis dei. Et ascendit abiathar: donec expletus essꝫ om̄is ꝓpl̄s q̄ egressus fuerat de ciuitate. Et dixit rex ad sadoch. Reporta archā dei in vrbem. Si inuenero gratiam in oculis dn̄i reducet me. et ostēdet mihi eā. et tabernaculū suū: si autē dixerit mihi nō places. p̄sto sum: faciat qd̄ bonū ē corā se. Et dixit rex ad sadoch sacerdotē. O vidēs reuertere in ciuitatē in pace: et achimaas filius tuus et ionathan filius abiathar duo filij vr̄i sint vobiscū. Ecce ego abscōdar in cāpestrib⁹ deserti: donec veniat ꝑmo a vobis indicās mihi. Reportauerūt g̊ sadoch et abiathar archā dei in ihrl̄m: et manserunt ibi. Porro dauid ascēdebat cliuum oliuarū scandens et flēs nudis pedib⁹ incedēs: et opto capite. Sed et omnis populus qui erat cū eo: opto capite ascendebat plorās. Nūciatū est autē dauid: q̄ achitofel esset in cōiuratōe cum absalon. Dixitq; dauid. Infatua queso dn̄e ꝯsiliū achitofel. Cūq; ascenderet dauid summitatē mōtis in quo adoraturus erat dn̄m: ecce occurrit ei chusi arachites scissa veste et terra pleno capite. Et dixit ei dauid. Si veneris mecum eris mihi oneri: si aūt in ciuitatem reuertaris et dixeris absalon. ꝑuus tuus sum rex. patere me viuere: sic fui seruus p̄ris tui. sic ero seruus tuus: dissipabis ꝯsiliū achitofel. Habes autē tecū sadoch et abiathar sacerdotes: et om̄e v̄bū quodcūq; audieris in domo regis: indicabis sadoch et abiathar sacerdotibus. Sunt enī cū eis duo filij eorū achimaas filius sadoch et ionathan filius abiathar: et mittetis per eos ad me omne v̄bū qd̄ audieritis. Veniēte g̊ chusai amico dauid in ciuitatē: absalō q̊ꝫ ingressus ē ihrl̄m: et achitofel cū eo. ¶ Ca. xvj.

Cunq; dauid trāsissꝫ paululū mōtis

verticē· apparuit siba puer miphiboseth in
occursum eius cū duobus asinis q̄ onerati
erāt ducētis panibus· et centū alligaturis
v ue passe·et cētū massis palatarū:et duo-
bꝰ vtribꝰ vini·Et dixit rex sibe· Quid sibi
volūt hec? Rñditq; siba·Dñe mi rex:asini
domestici regis vt sedeāt:et panes et pala
te ad vescendū pueris tuis:vinū aūt vt bi
bat si q̄s defecerit deserto. Et ait rex· V bi
ē filius dñi tui? Rñditq; siba regi· Remā
sit in ihĕrusalē dicēs·Hodie restituet mihi
domꝰ isrl̄ regnū patris mei· Et ait rex sibe·
Tua sint omnia que fuerūt miphiboseth·
Dixitq; siba·Oro vt inueniā gratiā coram
te domine mi rex· Venit ergo rex dauid vs-
q; bahurim· Et ecce egrediebatur inde vir
de cognatōe saul nomine semei filius gera:
p̄cedebatq; egrediēs:et maledicebat mit-
tebatq; lapides ctra dauid:et contra vni
uersos seruos regis dauid· Omnis autē po
pulus et vniuersi bellatores a dextro et a si-
nistro latere regis incedebant· Ita autē lo-
quebatur semei cū malediceret regi· Egre-
dere·egredere vir sanguinum:et vir belial·
Reddidit tibi dñs vniuersum sanguinē
domꝰ saul·qñ inuasisti regnū p̄ eo:et de-
dit dñs regnū i manu absalō filij tui:et ec-
ce p̄mūtte mala tua·qñ vir sanguinū es·
Dixit aūt abisai filius saruie regi· Quare
maledicit canis hic morituus dño meo re
gi? Vadā et amputabo caput eius·Et ait
rex·Quid mihi et vobis est fili saruie? Di
* mitte eū vt maledicat·Dñs enī precepit ei
vt malediceret dauid·Et q̄s est qui aude
at dicere:q̄re sic fecerit? Et ait rex abisai &
vniuersis seruis suis·Ecce filius meus qui
egressus est de vtero meo q̄rit animā meā:
q̄ntomagis hic filius iemini maledicet mi
hi· Dimittite eū vt maledicat iuxta p̄ce-
ptū dñi: si forte respiciat dñs afflictionē
meā:et reddat mihi dñs bonū p̄ maledicti
one hac die hodierna· Ambulabat itaq;
dauid et socij eius per viā cū eo: semei aūt
per iugum mōtis ex latere cōtra illū gradie
batur maledicēs:et mittēs lapides aduer
sum eum·terrāq; spargens· Venit itaq; rex
dauid et vniuersus ppl's:cū eo lassus:et re
focillati sunt ibi·Absalon aūt et omnis po-
pulus eius ingressi sunt ihĕrusalē: sꝫ et achi
tofel cū eo· Cū aūt venisset chusai arachi-
tes amicus dauid ad absalon:locutus est
ad eū· Salue rex:salue rex·Ad quē absa-
lon·Hec est inquit gratia tua ad amicū tu
um? Quare nō iuisti cū amico tuo? Rñdit
q; chusai ad absalon·Nequaq̄;:q̄ illius
ero quē elegit dñs et omnis hic ppl's et vni-
uersus isrl̄:et cū eo manebo·Sed vt et hoc
inferā:cui ego seruiturus sum? Nonne filio
regis? Sicut parui patri tuo:ita parebo et ti
bi·Dixit autē absalon ad achitofel·Inite
cōsiliū:q̄d agere debeam?. Et ait achitofel
ad absalō· Ingredere ad concubinas patris
tui·q̄s dimisit ad custodiendā domum:vt
cū audient omnis isrl̄·q̄ fedaueris patrem
tuū:roborētur tecū manus eorū· Tetende-
rūt ergo absalō tabernaculum i solario:in-
gressusq; est ad concubinas patris sui cora
vniuerso israhel· Consiliū aūt achitofel·q̄d
dabat in diebus illis: quasi si q̄s consule-
ret dñm· Sic erat omne cōsiliū achitofel: et
cū esset cū dauid· et cū esset cum absalon·

Dixit ergo achitofel ad Ca·xvij·
absalon·Eligā mihi duodecim mi
lia virorū·et surgens psequar dauid hac
nocte:et irruēs sup eū q̄ppe q̄ lassus ē et so
lutis manib?:perterrā eū·Cūq; fugerit omnis
ppl's q̄ cū eo ē percutiā regē desolatū:et redu
cā vniuersum ppl'm·q̄mō vnus hō reuerti
solet· Vnū enī virū tu q̄ris:et omis populus
erit in pace·Placuitq; sermo eius absalō:&
cūctis maioribꝰ natu isrl̄· Ait autē absa-
lon·Vocate chusai arachiten et audiam?
q̄d etiam ipe dicat·Cunq; venisset chusai
ad absalō:ait absalō ad eū·Huiuscemo-
di sermonē locutus ē achitofel· Facere de-
bemus an nō? Quod das cōsiliū? Et dixit
chusai ad absalō·Nō ē bonū cōsiliū q̄d de-
dit achitofel hac vice·Et rursū ītulit chu-
sai·Tu nosti patrē tuū et viros q̄ cū eo sūt
esse fortissimos et amaro aīo:veluti si vrsa
raptis catulis in saltu seuiat· Sꝫ et pater tu
us vir bellator est nec morabit cū populo·
Forsitā nūc latitat in foueis aut in vno q̄
voluerit loco:et cū ceciderit vnus q̄libꝫ in
p̄ncipio: audiet q̄cunq; audierit· et dicet·
Facta ē plaga in ppl'o q̄ seq̄batur absalon·

Et fortissimus ipe. cuius cor est q̃si leonis:
pauore soluet̃? Scit enī om̃is populus isrl̃
fortē esse patrē tuū: et robustos om̃es qui
cū eo sunt. Sed hoc mihi videtur rectū esse
cōsiliū. Cōgreget̃ ad te vniuersus ppl's isrl̃
a dan vsq; bersabee. quasi arena maris in-
numerabilis et tu eris in medio eorꝝ: et ir-
ruemus sup eum in quocūq; loco inuentus
fuerit. et opiemus eū sicut cadere solet ros
sup terrā: et nō relinquemus de viris q̃ cū
eo sunt. nec vnū quidē. Quod si vrbē ali-
quā fuerit ingressus circūdabit omnis isrl̃
ciuitati illi funes. et trahemus eam in tor-
rentē: vt nō repiat̃. nec calculus q̃dem ex
ea. Dixitq; absalon et omnes viri israhel.
Melius est cōsiliū chusai arachite ɔsilio
achitofel. Dñi aūt nutu dissipatū est ɔsiliū
achitofel vtile: vt induceret dñs super ab-
salon malū. Et ait chusai sadoch et abia
thar sacerdotibus. Hoc et hoc modo cōsi-
liū dedit achitofel absalō et senioribꝰ isra
hel: et ego tale et tale dedi ɔsilium. Nūc g°
mittite cito: et nunciate dauid dicētes. Ne
moreris nocte hac in cāpestribꝰ deserti: sed
absq; dilatōe trāsgredere: ne forte absor-
beat̃ rex: et om̃is ppl's q̃ cū eo ē. Ionathas
aūt et achimaas stabāt iuxta fontē rogel.
Abijt ancilla et nūciauit eis: et illi ꝓfecti
sunt. vt referrent ad regē dauid nūciū. Nō
enim poterāt videri: aut introire ciuitatem.
Vidit aūt eos q̃dā puer: et indicauit ab-
salō. Illi v̄o ɔcito gradu ingressi sūt domū
cuiusdā viri in bahurim. q̃ habebat puteū
in vestibulo suo: et descēderūt in eū. Tulit
aūt mulier et expādit velamen sup os pu-
tei. q̃si siccās ptisanas: et sic latuit res. Cū-
q; venissent ꝑui absalō in domū ad muli-
erē dixerunt. Vbi est achimaas. et iona-
thas? Et rñdit eis mulier. Trāsierūt festinā
ter: gustata paululū aqua. At hi q̃ quere-
bāt: cum nō repissent. reuersi sunt in ihrl̃m.
Cūq; abissent. ascederūt illi de puteo: et p-
gētes annūciauerūt regi dauid. et dixerūt.
Surgite. et trāsite cito fluuiū: qm̄ huiusce-
modi dedit ɔsiliū ɔtra vos achitofel. Sur-
rexit g° dauid et om̃is ppl's q̃ cū eo erat: et
trāsierūt iordanen donec dilucesceret āte-
q̃ denudaret̃ v̄bū: et nec vnus q̃dē residu
us fuit q̃ nō trāsiret fluuiū. Porro achito-
fel videns q̃ nō fuissz factū ɔsiliū suū. stra-
uit asinū suū: surrexitq; et abijt in domum
suā: et in ciuitatē suam: et disposita domo
sua suspēdio interijt. et sepultus ē in sepul-
chro pr̄is sui. Dauid aūt venit in castra: et
absalō trāsijt iordanen: ipe et oēs viri isrl̃
cū eo. Amasam v̄o ɔstituit absalō ꝓ ioab
sup exercitū. Amasa autē erat filius viri q̃
vocabat̃ iethra de ihesreli: q̃ ingressus est
ad abigail filiā naas sororē saruie q̃ fuit
mater ioab. Et castrametatus est isrl̃ cum
absalō i terra galaad. Cūq; venissz dauid
in castra sobi filius naas de rabbath filio-
rum ammon. et machir filius ammihel de
lodabar et berzellai galaadites de rogelim.
obtulerūt ei stratoria et tapecia et vasa fi-
ctilia: frumentū et ordeū et farinā et polē-
tā et fabā et lentē. i frixū cicer et mel et bu
tirū. oues et pingues vitulos: dederūtq; da
uid et ppl'o q̃ cū eo erat ad vescendū. Sus-
picati enī sunt ppl'm fame et siti fatigari in
Igitur ɔsiderato dauid ¶ de ꝑto ¶ Ca. xviij.
ppl'o suo. ɔstituit sup eos tribunos et cēturi
ones: et dedit ppl'i tertiam partē sub manu
ioab. et tertiā partem sub manu abisai filij
saruie fr̄is ioab: et tertiam partē sub manu
ethai q̃ erat de geth. Dixitq; rex ad ppl'm.
Egrediar et ego vobiscū. Et rñdit ppl'us.
Nō exibis. Siue enī fugerimꝰ nō magno-
pere ad eos de nobis ꝑtinebit: siue media
pars cecident e nobis nō satis curabūt: qꝛ
tu vnus solus ꝓ decē milibꝰ ɔputaris. Me-
lius ē igit̃ vt sis nobis i vrbe p̄sidio. Ad q̃s
rex ait. Q̃d vobis videt̃ rectū hoc faciam.
Stetit g° rex iuxta portā. Egrediebat̃q; po-
pulus ꝑ turmas suas: cēteni et milleni. Et
precepit rex ioab et abisai et ethai dicēs.
Seruate mihi puerū absalō. Et om̃is ppl's
audiebat p̄cipientē regē cūctis p̄ncipibꝰ ꝓ
absalō. Itaq; egressus ē ppl's in campū cō-
tra isrl̃: et factum est p̄liū in saltu ephraim.
Et cesus ē ibi ppl's isrl̃ ab exercitu dauid:
factaq; ē plaga magna in die illa viginti
miliū. Fuit aūt ibi preliū dispsum sup fa
ciem omnis terre: et multo plures erant q̃s
saltus consumpserat de ppl'o: q̃ hi q̃s vo-
rauerat gladius in die illa. Accidit autem

vt occurreret absalon ꝑuis dauid: sedens
mulo. Cūq; igressus fuissz mulus subter cō
densam quercū et magnam adhesit caput
eius quercui: et illo suspenso iter celū et ter-
rā: mulus cui īsederat ꝑtrāsiuit. Vidit aūt
hoc q̄spiā: et nunciauit ioab dicens. Vidi
absalon pendere de quercu. Et ait ioab vi-
ro q̄ nūciauerat ei. Si vidisti q̄re nō ꝯfodi
sti eū cū terra: et ego dedissem tibi decē ar-
gēti siclos et vnū baltheū? Qui dixit ad io
ab. Si appēderes in manib⁹ meis mille ar-
gēteos: nequaq̄z mitterē manū meā in filiū
regis. Audiētib⁹ enī nobis p̄cepit rex tibi
et abisai et ethai dicens. Custodite mihi
puerū absalon. Sz et si fecissem ꝯtra aīam
meā audacter nequaq̄z hoc regē latere po-
tuissz: et tu stares ex aduerso. Et ait ioab.
Nō sicut tu vis: sz aggrediar eū coram te.
Tulit ergo ioab tres lāceas in manu sua:
et infixit eas in corde absalon. Cunq; ad-
huc palpitaret herens in quercu: cucurrerūt
decem iuuenes armigeri ioab: et ꝑcutientes
interfecerūt eum. Cecinit aūt ioab bucina ⁊
retinuit populum. ne persequeretur fugien-
tem israhel: volens parcere multitudini. Et
tulerūt absalon. et proiecerūt eum in saltu
in foueā grandē: et cōportauerūt sup eum
aceruum lapidū magnū nimis. Om̄is aūt
isr̄l fugit in tabernacula sua. Porro absalō
erexerat sibi cū adhuc viueret titulū: q̄ est
in valle regis. Dixerat enim. Nō habeo fi-
liū: et hoc erit monimentum nominis mei.
Vocauitq; titulū noīe suo: et appellat̄ ma-
nus absalon vsq; ad hanc diē. Achima-
as autē filius sadoch ait. Curram et nunci-
abo regi: quia iudiciū fecerit ei deus de ma-
nu inimicoꝝ eius. Ad quē ioab dixit. Nō
eris nūcius in hac die: sed nūciabis in alia.
Hodie nolo te nūciare. Filius enim regis
est mortuus. Et ait ioab chusai. Vade: et
nuncia regi que vidisti. Adorauit chusai
ioab: et cucurrit. Rursus aūt achimaas fi
lius sadoch dixit ad ioab. Quid impedit
si etiā ego curro post chusai? Dixitq; ei io-
ab. Quid vis currere fili mi? Veni huc. Nō
eris boni nūcij baiulus. Qui rn̄dit. Quid
enim si cucurrero? Et ait ei. Curre. Currens
ergo achimaas per viam cōpēdij transiuit

chusai. Dauid aūt sedebat inter duas por-
tas. Speculator vero q̄ erat in fastigio porte
sup murum. eleuās oculos vidit hominem
currentē solum: et exclamās indicauit regi.
Dixitq; rex. Si solus est: bonus est nuncius
in ore eius. Properāte autē illo et accedēte
ꝓpius: vidit speculator hominē alterū cur
rentē: et vociferans in culmine ait. Apparet
mihi alter homo: currēs solus. Dixitq; rex.
Et iste bonus est nūcius. Speculator autē
cōtemplor ait cursum p̄oris: quasi cursum
achimaas filij sadoch. Et ait rex. Vir bo-
nus est: et nunciū portans bonū venit. Cla-
mās autē achimaas dixit ad regē. Salue
rex. Et adorās regē corā eo ꝓnus in terrā.
ait. Benedictus dn̄s deus tuus: q̄ conclusit
homines q̄ leuauerunt manus suas ꝯtra
dn̄m meū regē. Et ait rex. Est ne pax pue-
ro absalon? Dixitq; achimaas. Vidi tu-
mulū magnum cū mitteret ioab seruus tu-
us o rex me seruū tuū nescio aliud. Ad quē
rex: trāsi ait et sta hic. Cunq; ille trāsisset ⁊
staret apparuit chusai. Et veniens ait. Bo-
nū apporto nūciū mi rex. Iudicauit enī pro
te dn̄s hodie: de manu omniū q̄ surrexerūt
ꝯtra te. Dixit autem rex ad chusai. Est ne
pax puero absalon? Cui rn̄dens chusai: fi
ant inq̄t sicut puer inimici dn̄i mei regis: ⁊
vniuersi q̄ cōsurgūt aduersus eū in malū.
Cōtristatus itaq; rex ascēdit cenaculū por-
te et fleuit. Et sic loquebat̄ vadēs. Fili mi
absalon: absalon fili mi. Quis mihi tribu
at vt ego moriar ꝓ te? Absalon fili mi: fili
mi absalon. ¶ Ca. xix.

Nvnciatū ē
aūt ioab q̄ rex fleret et lugeret filiū
suū: et versa ē victoria in luctum ī die illa
oī ꝓpl'o. Audiuit enī ꝓpl's ī die illa dici: do
let rex sup filio suo. Et declinauit ꝓpl's ī die
illa īgredi ciuitatē: q̄mō declinare solet ꝓpl's
versus et fugiēs de p̄lio. Porro rex operuit
caput suū: et clamabat voce magna. Fili
mi absalon: absalō fili mi. Ingressus g° io-
ab ad regē in domum dixit. Cōfudisti ho-
die vultus omniū seruoꝝ tuoꝝ q̄ saluā fe-
cerūt animā tuā et animā filioꝝ tuoꝝ et fi
liarū tuarū: et animā vxoꝝ tuarū et animā
concubinarum tuarum. Diligis odientes
te: et odio habes diligentes te Et ostēdisti

hodie·qz nō curas de ducibus tuis·et de ser
uis tuis: et vere cognoui modo·qz si abſa-
lon viueret et oēs nos occubuiſſemus.
tūc placeret tibi· Nūc igit̄ ſurge et ꝓcede:
et alloquens ſatiſfac ſeruis tuis. Iuro enim
tibi p dñm: qꝫ ſi nō exieris nec vnus quidē
remanſurus ſit tecū nocte hac: et peius erit
hoc tibi qđ oīa mala q̄ venerunt ſuper te
ab adoleſcētia tua vſqz in preſens. Surre-
xit ergo rex: et ſedit in porta. Et oī ꝑplo
nūciatū eſt: qꝫ rex ſederet in porta. Venitqz
vniuerſa multitudo coram rege: iſrl aūt fu-
git in tabernacula ſua. Oīs q̄qz populus
certabat in cūctis tribubus iſrl dicēs. Rex
liberauit nos de manu inimicoꝝ noſtroꝝ:
ipſe ſaluauit nos de manu philiſtinoꝝ: et
nūc fugit de terra ꝓpter abſalon. Abſalon
aūt quē vnximus ſup nos mortuus est in
bello. Vſqueq̄ ſiletis: et nō reducitis regē?
Et oſiliū totius iſrahel venit ad regē. Rex
vo dauid miſit ad ſadoch et abiathar ſa-
cerdotes dicēs. Loq̄mini ad maiores na-
tu iuda· dicētes. Cur venitis nouiſſimi ad
reducendū regē in domū ſuā? Sermo autē
oīs iſrl puenerat ad regē in domo eius:
qz dixerat rex. Hec dicetis ad populum.
Fratres mei vos: os meū et caro mea vos.
Quare nouiſſimi reducitis regē? Et amaſe
dicite. Nōne os meū es et caro mea? Hec
faciat mihi deus et addat: ſi non magiſter
militie fuens coram me omni tpe pro ioab.
Et inclinauit cor omnium virorū iuda q̄ſi
viri vnius. Miſerūtqz ad regem dicētes.
Reuertere tu et oēs ſeruí tui. Et reuerſus
eſt rex. Et venit vſqz iordanen. Et omnis
iuda venit vſqz in galgala vt occurreret re-
gi: et traduceret: eum iordanen. Feſtinauit
autē ſemei filius gera filij iemini de bahu-
rim: et deſcēdit cum viris iuda in occurſum
regis dauid cū mille viris de beniamin: et
ſiba puer de domo ſaul· et quindecim filij
eius ac viginti ſui erāt cū eo. Et irrumpē-
tes iordanen ante regē trāſierunt vada: vt
traducerēt domum regis: et facerent iuxta
iuſſionē eius. Semei aūt filius gera ꝓſtra-
tus coram rege cū iam trāſiſſet iordanen: di-
xit ad eū. Ne reputes mihi dñe mi iniqui-
tatē: neqz memineris iniuriarum ſeruí tui in
die q̄ egreſſus es dñe mi rex de ihĕruſalem:
neqz ponas rex in corde tuo. Agnoſco enī
ſeruus tuus peccatū meū: et idcirco hodie
primus veni de oīm domo ioſeph: deſcēdi-
qz in occurſum dñi mei regis. Rñdens vo
abiſai filius ſaruie dixit. Nūquid pro his
verbis nō occidet̄ ſemei· q̄ maledixit chri-
ſto dñi? Et ait dauid. Quid mihi et vobis
filij ſaruie? Cur efficimini mihi hodie in ſa
than? Ergo ne hodie interficiet̄ vir in iſrl?
An ignoro hodie me factū regē ſup iſrl?
Et ait rex ſemei. Nō moriens. Iurauitqz
ei. Miphiboſeth qz filius ſaul· deſcēdit i oc
curſum regis illotis pedibus et intōſa bar-
ba: veſteſqz ſuas nō lauerat a die q̄ egreſ-
ſus fuerat rex: vſqz ad diē reuerſionis eius
in pace. Cumqz occurriſſet regi: dixit ei rex.
Quare nō veniſti mecū miphiboſeth? Et
rñdēs ait. Dñe mi rex: ſeruus meus cōtem
pſit me. Dixiqz ei ego famulus tuus vt ſter
neret mihi aſinū: et aſcendens abirē cū re-
ge. Claudus enī ſum ſeruus tuus. Inſu-
per accuſauit me ſeruū tuū: ad te dñm meū re-
gem. Tu aūt dñe mi rex ſic angelus dei es:
fac qđ placitū ē tibi. Neqz enī fuit domus
patris mei niſi morte obnoxia dño meo re-
gi: tu aūt poſuiſti me ſeruū tuū inter conuiuas
mēſe tue. Quid g̊ habeo iuſte querele: aut
q̄d poſſim vltra vociferari ad regē? Ait g̊
ei rex. Quid vltra loquens? Dixī ē qđ lo-
cutus ſū. Tu et ſiba diuidite poſſeſſiones.
Rñditqz miphiboſeth regi. Etiam cuncta
accipiat: poſtqz reuerſus eſt dñs meus rex
pacifice in domū ſuā. Berzellai q̄qz galaa-
dites ſenex valde deſcēdens de rogelim tra
duxit regē iordanen paratus etiā vltra flu
uium proſequi eū. Erat autē berzellai ga-
laadites ſenex valde id ē octogenarius: et
ipe prebuit alimēta regi· cum moraretur in
caſtris. Fuit quippe vir diues nimis. Dixit
itaqz rex ad berzellai. Veni mecum: vt re-
quieſcas ſecurus in ihĕrm. Et ait berzellai
ad regē. Quot ſūt dies annoꝝ vite mee:
vt aſcendā cū rege in ihĕrm? Octogenari-
us ſum hodie. Nunq̄d vigent ſenſus mei.
ad diſcernendū ſuaue aut amarū: aut de-
lectare poteſt ſeruum tuū cibus aut potus:
vel audire poſſum vltra vocem cantorum

atq; cātatricū. Quare seruus tuus sit oneri
dño meo regi. Paululū ꝓcedā famulus tu
us ab iordane tecū. Nō indigeo hac vicissi
tudine: sz obsecro vt reuertar ꝑuus tuus. et
moriar in ciuitate mea: et sepeliar iuxta se-
pulchrū pr̄is mei. et matris mee. Est aūt ser-
uus tuus chamaam ipe vadat tecum dñe
mi rex: et fac ei q̄cquid tibi bonū videtur.
Dixit itaq; ei rex. Mecū trāseat chamaā:
et ego faciā ei q̄cquid tibi placuerit: et oē
qđ petieris a me impetrabis. Cūq; trāsisset
vniuersus ꝓpl's et rex iordanen restitit: et
osculatus ē rex berzellai et bñdixit ei: et ille
reuersus est in locū suū. Trāsiuit ergo rex i
galgalā: et chamaan cū eo. Omnis aūt po-
pulus iuda traduxerat regē: et media tm̄
pars affuerat de ꝓpl'o isrl'. Itaq; omnes viri
isrl' cōcurrētes ad regem: dixerūt ei. Quare
te furati sunt fratres nr̄i viri iuda. et tradu-
xerūt regē et domū eius iordanē. omnesq;
viros dauid cū eo? Et rn̄dit omnis vir iu-
da ad viros isrl'. Quia mihi ꝓprior ē rex.
Cur irasceris sup hac re? Nūq̄d comedi-
mus aliq̄d ex rege: aut munera nobis da-
ta sunt? Et rn̄dit vir isrl' ad viros iuda. et
ait. Decē partib⁹ maior ego sum apud re-
gē: magisq; ad me ꝑtinet dauid q̄ ad te.
Cur fecisti mihi ĩiuriā: et nō mihi nūciatū
est priori vt reducerē regem meū. Durius
aūt rn̄derūt viri iuda viris isrl'. ¶ Ca. xx.

Accidit q̄ꝫ vt ibi essz vir belial. noīe
siba filius bochri. vir iemineus et ce
cinit bucina et ait. Nō est nobis pars i da
uid: neq; hereditas in filio ysai. Reuertē
in tabernacula tua isrl'. Et sepatus est oīs
isrl' a dauid. secutusq; ē siba filiū bochri: vi
ri aūt iuda adheserūt regi suo a iordane vs
q; iherusalē. Cūq; venissz rex in domū suā i
iherusalē tulit decē mulieres cōcubinas q̄s
dereliquerat ad custodiendā domū: et tra
didit eas in custodiā alimēta eis prebēs.
Et nō est ingressus ad eas: sz erant clause
vsq; in diē mortis sue i viduitate viuētes.
Dixit aūt rex amase. Cōuoca mihi om̄es
viros iuda i diē tertiū: et tu adesto p̄sens.
Abijt ergo amasa. vt ꝯuocaret iudam: et
moratus est extra placitū qđ ei cōstituerat
rex. Ait autē dauid ad abisai. Nunc ma-
gis afflicturus est nos siba filius bochri. q̄ꝫ
absalon. Tolle ergo seruos dñi tui et ꝑse-
quere eū ne forte īueniat ciuitates munitas
et effugiat nos. Egressi sunt g° cū eo viri io-
ab: cerethi q̄ꝫ et felethi et oēs robusti exie
rūt de iherusalē ad ꝑsequendū siba filiū bo
chri. Cūq; illi essent iuxta lapidē grandē.
q̄ est in gabaon: amasa veniēs occurrit eis.
Porro ioab vestitus erat tunica stricta. ad
mēsurā habitus sui et desup accinctus gla
dio dependēte vsq; ad ilia in vagina: q̄ fa
brifactus leui motu egredi poterat et ꝑcu-
tere. Dixit itaq; ioab ad amasam. Salue
mi frater. Et tenuit manu dextra mentum
amase: q̄si osculās eū. Porro amasa nō ob
ꝑuauit gladiū quē habebat ioab. Qui per-
cussit eū in latē: et effudit itestina eius in ter
rā. et mortuus ē: nec scđm vulnus apposuit.
Ioab aūt et abisai frater eius ꝑsecuti sunt
siba filiū bochri. Interea q̄dā viri cū stetis
sent iuxta cadauer amase de socijs ioab di
xerūt. Ecce q̄ esse voluit ꝓ ioab comes da-
uid. Amasa aūt ꝯspsus sanguine iacebat in
media via. Vidit hoc q̄dā vir q̄ subsiste
ret oīs ꝓpl's ad vidēdū eū: et amouit ama
sam de via i agrū: operuitq; eū vestimento.
ne subsisterēt trāseūtes ꝓpter eū. Amoto g°
illo de via trāsibat oīs vir sequēs ioab: ad
ꝑsequendū siba filiū bochri. Porro ille trā
sierat ꝑ oēs trib⁹ isrl' vsq; i abelā et in beth
macha: oēsq; viri electi ꝯgregati fuerāt ad
eū. Venerūt itaq; et oppugnabāt eū in abe
la et in bethmacha: et circūdederūt muniti
onib⁹ ciuitatē: et obsessa est vrbs. Omnis
aūt turba q̄ erat cū ioab moliebat̄ destrue
re muros. Et exclamauit mulier sapiēs de
ciuitate. Audite audite: dicite ioab. appro
piqua huc et loquar tecū. Qui cū accessis
set ad eā: ait illi. Tu es ioab? Et ille rn̄dit.
Ego sum. Ad quem sic locuta ē. Audi ser
mones ācille tue. Qui rn̄dit. Audio. Rur
sumq; illa: ꝑmo iq̄t dicebat̄ in veteri ꝓuer
bio. Qui iterrogāt iterrogēt in abela: et sic
ꝓficiebāt. Nōne ego sum q̄ rn̄deo verita-
tē in isrl'. et tu q̄ris subuertere ciuitatem: et
euertere matrē isrl'? Quare p̄cipitas heredi
tatē dñi? Respondēsq; ioab ait. Absit. ab
sit hoc a me: non precipito neq; demolior.

Nō se sic habet res. Sed homo de mōte ef-
fraim siba filius bochri cognomine: leua-
uit manū suā cōtra regē dauid. Tradite il
lū solū et recedemus a ciuitate. Et ait mu
lier ad ioab. Ecce caput eius mittetur ad
te p murū. Ingressa est ergo ad omnē po-
pulū: et locuta est eis sapiēter. Qui absci-
sum caput sibe filij bochri ꝓiecerunt ad io-
ab. Et ille cecinit tuba: ⁊ recesserūt ab vrbe
vnusq̄sq; in tabernacula sua. Ioab aūt re-
uersus ē iherusalē ad regē. Fuit ergo ioab
sup omnē exercitū isrl̄. banaias aūt filius
ioiade sup ceretheos et feletheos: aduram
vero sup tributa: porro iosaphath filius ahi
lud a comētarijs. Siba aūt scriba: sadoch
vero et abiathar sacerdotes: hira aūt iha
rites erat sacerdos dauid. ¶ Ca. xxj.

FActa est q̄ꝫ fames in dieb⁹ dauid
tribus ānis iugiter. E ꝯsuluit dauid
oraculū dñi: dixitq; dñs. Propter saul et
domū sanguinum: q2 occidit gabaonitas.
Vocatis ergo gabaonitis: rex dixit ad eos.
Porro gabaonite nō sunt de filijs isrl̄: sꝫ re
liquie amorreoꝝ. Filij q̄ppe isrl̄ iurauerāt
eis: et voluit saul pcutere eos zelo q̄si pro fi
lijs israhel et iuda. Dixit g° dauid ad ga-
baonitas. Quid faciā vobis: et quod erit
vñ piaculū vt bñdicatis hereditati dñi?
Dixerūtq; ei gabaonite. Nō est nobis su-
per argēto et auro q̄stio: sed contra saul et
ꝯtra domū eius: neq; volumus vt interfici
atur homo de isrl̄. Ad q̄s rex ait. Quid er-
go vultis vt faciā vobis? Qui dixerūt regi.
Virū q̄ attriuit nos et oppressit inique ita
delere debemus: vt nec vnus q̄dē residuus
sit de stirpe eius in cūctis finib⁹ isrl̄. Dent̄
nobis septē viri de filijs eius: vt crucifiga-
mus eos dño in gabaa saul quondā electi
dñi. Et ait rex. Ego dabo. Pepcitq; rex mi
phiboseth filio ionathe filij saul ꝓpter iusiu
randū quod fuerat inter dauid et ionathā
filiū saul. Tulit itaq; rex duos filios res-
pha filie ahia. q̄s pepit saul armoni ⁊ mi-
phiboseth et quinq; filios michol filie saul
q̄s genuerat hadrieli filio berzellai qui fuit
de molathi: et dedit eos in manus gabao-
nitarū: q̄ crucifixerūt eos in mōte corā do-
mino. Et ceciderūt hi septē simul occisi in
diebus messis p̄me incipiēte messione or
dei. Tollēs aūt respha filia ahia cilicium
substrauit sibi supra petrā ab initio messis.
donec stillaret aqua sup eos de celo: et nō
dimisit aues lacerare eos p diē: neq; besti
as p noctē. Et nūciata sunt dauid q̄ fece-
rat respha filia ahia ꝯcubina saul. Et abi
it dauid et tulit ossa saul ⁊ ossa ionathe fi-
lij eius a viris iabes galaad q̄ furati fuerāt
ea de platea betsan. in qua suspēderāt eos
philistijm cū interfecissent saul in gelboe: ⁊
asportauit inde ossa saul. et ossa ionathe fi
lij eius: et colligētes ossa eoꝝ q̄ affixi fue-
rāt sepelierunt ea cū ossibus saul et iona-
the filij eius: in terra beniamin in latere se-
pulchri cis p̄ris saul. Fecerūtq; om̄ia q̄ p̄-
cepat rex: et repropiciatus ē deus terre post
hec. Factū ē autē rursum p̄liū philistinoꝝ
aduersum isrl̄: et descēdit dauid ⁊ ꝑui eius
cū eo: et pugnabāt ꝯtra philistijm. Defici
ēte aūt dauid. ie sbi de nob q̄ fuit de gene-
re arafa cuius ferrū haste trecentas vncias
appēdebat. et accinctus erat ense nouo. ni-
sus ē pcutere dauid: p̄sidioq; ei fuit abisai
filius saruie: et pcussum philisteū iterfecit.
Tūc iurauerūt viri dauid dicētes. Iam nō
egredieris nobiscū in bellū: ne extingas lu
cernā isrl̄. Secundū q̄ꝫ fuit bellū in gob: cō-
tra philisteos. Tūc pcussit sobochai de vsa
thi. zaph de stirpe arafa: de genere gigātū.
Tertiū q̄ꝫ fuit bellū in gob ꝯtra philisteos
in q̄ pcussit adeodatus filius saltus polimi
tarius bethleemites goliath getheū cuius
hastile haste erat q̄si liciatoriū texentium.
Quartū bellū fuit in geth i q̄ vir fuit excel-
sus q̄ senes in manib⁹ pedibusq; habebat
digitos id ē viginti et q̄tuor: et erat de ori
gīe arafa: ⁊ blasphemauit isrl̄. Percussit at̄
eū ionathas filius sammaa fratris dauid.
Hi q̄tuor nati sunt de arafa i geth: et ceci-
derūt i manu dauid ⁊ ꝑuoꝝ eius. ¶ Ca. xxij.

LOcutus ē aūt dauid dño verba car-
minis huius in die qua liberauit eū
dñs de manu omniū inimicoꝝ suoꝝ: et de
manu saul. Et ait. Dominus petra mea. et
robur meum: et saluator meus. Deus dñs
fortis meus spabo i eū. Scutū meū ⁊ cornu
salutis mee: eleuator meus. et refugiū meū

saluator meus: de iniquitate liberabis me.
Laudabilē inuocabo dn̄m: et ab inimicis
meis saluus ero. Quia circundederunt me
cōtritōes mortis: torrētes belial terruerunt
me. Funes inferi circūdederūt me: p̄uenerūt
me laquei mortis. In tribulatōe mea inuo
cabo dn̄m: et ad deū meū clamabo. Et ex-
audiet de tēplo sancto suo vocē meam: et
clamor meus veniet ad aures eius. Cōmo
ta ē et cōtremuit terra: fundamēta mōtiū
cōcussa sunt et cōquassata: q̄mō iratus est
eis. Ascēdit fumus de narib⁹ eius: et ignis
de ore eius vorauit: carbones succensi sunt
ab eo. Et inclinauit celos et descēdit: et ca-
ligo sub pedib⁹ eius. Et ascēdit sup cheru-
bin et volauit: et lapsus ē sup pēnas vēti.
Et posuit tenebras in circuitu suo latibulū:
cribrās aquas de nubibus celoꝝ. Pre ful-
gore in ꝯspectu eius nubes: succēsi sunt car
bones ignis. Tonabit de celo dn̄s: et excel
sus dabit vocē suā. Misit sagittas suas et
dissipauit eos: fulgura: et ꝯsumpsit eos. Et
apparuerunt effusiones maris: et reuelata
sunt fundamēta orbis ab increpatione do-
mini ab inspiratōe spūs furoris eius. Misit
de celo. et assumpsit me. et traxit me de aq̄s
multis. Liberauit me ab inimico meo potē
tissimo: et ab his q̄ oderāt me: q̄mō robu-
stiores me erāt. Preuenit me ī die afflicti-
onis mee: ⁊ factus ē dn̄s firmamentū meū.
Et eduxit me in latitudinē: liberauit me q̄r
ꝯplacui ei. Retribuet mihi dn̄s scd̄m iusti-
ciā meā: et scd̄m mūdiciā manuū mearū
reddet mihi. Quia custodiui vias dn̄i: et
nō egi impie a deo meo. Om̄ia enī iudicia
eius ī ꝯspectu meo: et p̄cepta eius nō amo
ui a me. Et ero perfectus corā eo: et custo-
diā me ab iniq̄tate mea. Et restituet mihi
dn̄s scd̄m iusticiā meā: et scd̄m mūdiciā
manuū mearū ī ꝯspectu oculoꝝ suoꝝ. Cū
scō scūs eris: et cū robusto perfectus. Cum
electo electus eris. et cum p̄uerso subuer-
teris. Et ꝓpl̄m pauperē saluū facies: oculis-
q̄ tuis excelsos humiliabis. Quia tu lucer
na mea dn̄e: et tu dn̄e illuminabis tene-
bras meas. In te enī currā accinctus: ī deo
meo trāsiliā murū. Deus immaculata via
eius: eloquiū dn̄i igne examinatū scutū est

omniū sp̄ātiū ī se. Quis ē deus p̄ter dn̄m:
et q̄s deus fortis p̄ter deū nr̄m? Deus q̄ ac-
cinxit me fortitudine: et ꝯplanauit p̄fectā
viā meā. Coequans pedes meos ceruis. et
sup excelsa mea statuēs me. Docēs manus
meas ad p̄liū: et ꝯponēs q̄si arcū ereū bra
chia mea. Dedisti mihi clipeū salutis tue:
et māsuetudo mea multiplicauit me. Dila
tabis gressus meos subtus me: et nō defici
ent tali mei. Persequar inimicos meos: et
ꝯterā: et nō ꝯuertar donec ꝯsumā eos. Cō
sumā eos et ꝯfringā vt nō ꝯsurgāt: cadent
sub pedib⁹ meis. Accinxisti me fortitudīe
ad p̄liū: incuruasti resistētes mihi subtus
me. Inimicos meos dedisti mihi dorsum:
odiētes me: ⁊ dispdā eos. Clamabūt et nō
erit q̄ saluet ad dn̄m: et non exaudiet eos.
Delebo eos vt puluerē t̄re: q̄si lutū platea-
rū ꝯminuā eos atq̄ ꝯfringā. Saluabis me
a cōtradictōib⁹ ꝓpl̄i mei: custodies me in
caput gētiū. Populus quē ignoro seruiet
mihi: filij alieni resistēt mihi: auditu auris
obediēt mihi. Filij alieni defluxerūt: et cō-
trahent̄ ī angustijs suis. Viuit dn̄s et bn̄-
dictus deus meus: et exaltabit̄ deus fortis
salutis mee. Deus q̄ das vindictas mihi ⁊
deicis ꝓpl̄os sub me. Qui educis me ab in-
imicis meis: et a resistētibus mihi eleuas
me a viro iniq̄ liberabis me. Propt̄ea ꝯfi-
tebor tibi dn̄e ī gētib⁹: ⁊ nomini tuo cāta-
bo. Magnificāti salutē regis sui: et faciēti
miscd̄iā christo suo dauid: et semini eius

Hec aūt sūt ¶ in sempit̄nū ¶ Ca. xxiij.
v̄ba nouissima q̄ dixit dauid filius
ysai. Dixit vir cui ꝯstitutū ē de christo dei
iacob: egregius psaltes isr̄l. Spiritus dn̄i lo
cutus ē p me: et sermo eius p linguā meā.
Dixit. Deus israhel mihi locutus ē: fortis
isr̄l. Dn̄ator hominum iustus: et dn̄ator ī
timore dei. Sicut lux aurore oriēte sole ma
ne absq̄ nubibus rutilat: et sic̄ pluuijs ger-
minat herba de terra. Nec tāta est domus
mea apud deū. vt pactū et̄nū iniret mecū:
firmū in oībus atq̄ munitū. Cūcta enī sa
lus mea et omnis volūtas: nec ē q̄cq̄ ex ea
qd̄ nō germiet. Preuaricatores aūt q̄si spi-
ne euellent̄ vniuersi: q̄ nō tollunt̄ manib⁹.
Et si q̄s tāgere voluent eas armabit̄ ferro
et ligno lāceato: igneq̄ succense cōburent̄

uſq; ad nihilū. Hec noīa fortium dauid.
Dauid ſedēs i cathedra: ſapiētiſſimus p̄n
ceps iter treſ. Ipe ē q̄ſi tenerrimus ligni ver
miculus q̄ octingētos iter fecit impetu vno.
Poſt hūc eleazar filius patruí eius achoiteſ
iter tres fortes q̄ erāt cū dauíd: q̄ñ expro-
brauerūt philiſtiīm et cōgregati ſunt illuc
in p̄liū. Cūq; aſcendiſſent filij iſrl'. ipe ſtetit
et p̄cuſſit philiſteoſ: donec deficeret manuſ
eius. et obrigeſceret cū gladio. Fecitq; do
minus ſalutē magnā in die illa: et populuſ
q̄ fugerat reuerſus eſt ad ceſorq; ſpolia de-
trahenda. Et poſt hunc ſammaa filius ag
ge: de arari. Et congregati ſunt philiſtiīm in
ſtatione. Erat q̄ppe ibi ager lente plenus.
Cūq; fugiſſet pp̄s a facie philiſtiīm ſtetit
ille in medio agri et tuítus ē eū. Percuſſitq;
philiſteos: ⁊ fecit dñs ſalutē magnā. Nec-
nō et āte deſcēderāt tres q̄ erāt p̄ncipes iter
triginta: et venerāt tpe meſſis ad dauíd in
ſpeluncā odollam. Caſtra aūt philiſtinorq;
erāt poſita in valle gigantū: et dauíd erat i
p̄ſidio: porro ſtatio philiſtinorq; tūc erat in
bethleē. Deſiderauit ergo dauíd et ait. O
ſi quiſ míhi daret potum aque de ciſterna:
que eſt in bethleem iuxta portā. Irruperunt
ergo tres fortes caſtra philiſtinorq;: et hau
ſerunt aquā de ciſterna bethleem. que erat
iuxta portam: et attulerūt ad dauíd. At il
le noluit bibere: ſed libauit illā dño dicēs.
Propicius ſit mihi dñs: ne faciā hoc. Nū
ſanguinē hominū iſtorq; qui profecti ſunt.
et animarū piculū bibā? Noluit g̊ bibere.
Hec fecerunt tres robuſtiſſimi. Abiſai q̊ꝫ
frater ioab filius ſaruie p̄ncepſ erat de trib⁹.
Ipſe eſt qui leuauit haſtā ſuā cōtra trecē-
tos quos interfecit: nominatus in tribus:
et inter tres nobilior: eratq; eorq; p̄nceps: ſꝫ
vſq; ad tres p̄mos nō puenerat. Et bana-
ias filius ioiade vir fortiſſimi magnorū
operū: de capſeel. Ipſe p̄cuſſit duos leones
moab: et ipe deſcēdit et p̄cuſſit leonē i me-
dia ciſterna in die niuis. Ipſe q̊ꝫ interfe
cit virū egiptiū: virū digni ſpectaculo: ha-
bentē in manu haſtā. Itaq; cū deſcendiſſet
ad eū in virga. vi extorſit haſtā de manu
egiptij: et interfecit eū haſta ſua. Hec fecit
banaias filius ioiade. Et ipſe nominatus
iter tres robuſtos. q̄ erāt iter triginta nobi-
lior: verūtamē vſq; ad treſ nō puenerat.
Fecitq; eū ſibi dauíd auricularīū a ſecre-
to. Aſahel frater ioab iter triginta: Eleanā
filius patruí eius de bethleē. Sēma de arari.
Elicha de arodi. Heles de phalti. Hira fi-
lius acces de thecua. Abieſer de anathot.
Mobonnai de vſathi. Selmō achoites. Ma
charai nethophatites. Eleph filiuſ baana:
et ipe nethophatites. Itai filius ribai: de ge
beeth filiorū beniamin. Banai pharatoni-
tes. Heldai de torrēte gaaſ. Albialbon ar
bathites. Azmanet de beromi. Eliaba de
ſalboni. Filij aſen: ionathan. Sēma de oro
di. Haiam filius ſarar arothites. Eliſeleth
filius aſbai filij machati. Heliā filiuſ achi
tofel gelonites. Eſrai de carmelo. Farai de
arbi. Igaal filiuſ nathan. de ſoba. Bonni de
gaddi. Selech de āmoni. Naarai berothi-
tes armiger ioab filij ſaruie. Hira ithrites.
Gareb et ipe ithrites. Vrias ethеus. Om
nes triginta ſeptem. Ca. xxiiij.

Et addidit furor dñi iraſci ira iſrl': et
commouitq; dauíd in eis dicēdo: va-
ab Vade numera iſrl' et iudā. Dixitq; rex
ad ioab p̄ncipē exercitus ſui. Perambula
omnes tribus iſrl'. a dan vſq; ad berſabee.
et numerate populū: vt ſciā numerū eius.
Dixitq; ioab regi. Adaugeat dñs deus tu
us ad populū tuū quātus nūc eſt: iterumq;
centuplicet in cōſpectu dñi mei regis. Sed
q̄d ſibi dñs meuſ rex vult in re huiuſcemo
di? Obtinuit aūt ſermo regis verba ioab:
et p̄ncipū exercitus. Egreſſuſq; eſt ioab et
p̄ncipes militū a facie regis. vt numera-
rēt pp̄m iſrl'. Cūq; p̄tranſiſſent iordanen.
venerūt in aroer ad dexterā vrbis q̄ eſt in
valle gad: et p̄iazer trāſierūt in galaad. ⁊
in terrā inferiorem hodſi: et venerūt in dan
ſilueſtria. Circueūteſq; iuxta ſydonē trāſie
rūt ꝑ munia tyri ⁊ omnē terrā euei ⁊ cha
nanei: venerūtq; ad meridiē iuda in berſa
bee: et luſtrata vniuerſa terra. affuerūt poſt
nouē mēſes et viginti dies in hieruſalem.
Dedit ergo ioab numerū deſcriptōis pp̄i
regi. Et inuēta ſunt de iſrl' octingenta mi-
lia virorq; fortium q̄ educerēt gladiū: et de
iuda quīngēta milia pugnatorq;. Percuſſit

aūt cor dauid eū postq̄ numeratus ē ppl's. Et dixit dauid ad dñm. Peccauí valde in hoc facto: sz p̄cor dñe vt trāsferas iniq̄tatē serui tui: quia stulte egimus. Surrexit itaq̄ dauid mane: et ꝑmo dñi factus ē ad gad ꝓphetā et videntē dauid dicēs. Vade et loq̄re ad dauid. Hec dicit dñs. Triū tibi datur optio: elige vnū q̄ volueris ex his: vt faciā tibi. Cūq̄ veníssel gad ad dauid: nūciauit ei dicens. Aut septē annis veniet tibi fames in terra tua: aut tribus mēsibus fugies aduersarios tuos et illi te p̄sequentur: aut certe trib⁹ diebus erit pestilentia in terra tua. Nūc ergo delibera: et vide quem rñdeā ei q̄ me misit sermonē. Dixit aūt dauid ad gad. Coartor nimis. Sz melius est vt incidā in manus dñi: multe enī miserationes eius sūt: q̄z in manus hominū. Immisitq̄ dñs pestilētiā in isrl̄ de mane vsq̄ ad tēpus ostitutū: et mortui sunt ex ppl'o a dan vsq̄ ber sabee septuaginta mília virorū. Cumq̄ extēdissz manū suā angelus dñi sup ihrl̄m vt disperderet eā: misertus ē dñs sup afflictōe: et ait angelo percutiēti ppl'm. Sufficit nunc cōtine manū tuā. Erat autē angelus dñi iuxta aream areuna iebusei. Dixitq̄ dauid ad dñm: cū vidissz angelū cedentem ppl'm. Ego sum q̄ peccaui et ego iniq̄e egi: isti q̄ oues sūt q̄d fecerūt? Vertatur obsecro manus tua cōtra me: et contra domū p̄ris mei. Venit aūt gad ꝓphēta ad dauid in die illa: et dixit ei. Ascēde et cōstitue altare dño: in area areuna iebusei. Et ascēdit dauid iuxta sermonē gad: quē p̄cepat ei dñs. Cōspiciēsq̄ areuna animad uertit regem et seruos eius trāsire ad se: et egressus adorauit regē ꝓno vultu in terrā et ait. Quid causę est vt veniat dñs meus rex ad seruū suū? Cui dauid ait. Vt emā a te aream: et edificē altare dño: et cessz interfectio q̄ grassat in ppl'o. Et ait areuna ad dauid. Accipiat et offerat dñs meus rex: sic̄ placet ei. Habes boues in olocaustū: et plaustrū et iuga boū in vsum lignor. Oia dedit areuna regi. Dixitq̄ areuna ad regē. Dñs deus tuus suscipiat votū tuū. Cui rñdēs rex ait. Neq̄q̄z vt vis sz emā p̄cio a te: et nō offerā dño deo meo olocausta gratuita. Emit g̊ dauid aream et boues argēti siclis q̄nq̄ginta: et edificauit ibi dauid altare dño: et obtulit olocausta et pacifica. Et repropiciatus ē dñs terre: et cohibita est plaga ab isrl̄.

Finit regum secundus.

Incipit .iii. Regū tertius.

Cap. i.

Rex dauid senuerat: habebatq̄ etatis plurimos dies. Cūq̄ opiretur vestib⁹ nō calefiebat. Dixerūt g̊ ei serui sui. Queramus domino nostro regi adolescētulā virginē: et stet coram rege et foueat eū. dormiatq̄ in sinu suo: et calefaciat dominū nostrū regem. Quesierūt igit̄ adolescētulā speciosā in oībus finibus isrl̄: et inuenerūt abisac sunamiten. et adduxerūt eā ad regē. Erat aūt puella pulchra nimis: dormiebatq̄ cū rege. et ministrabat ei: rex vero nō cognouit eā. Adonias aūt filius aggith eleuabat dicens. Ego regnabo. Fecitq̄ sibi currus et equites: et q̄nquaginta viros qui currerēt ante eū. Nec corripuit eū p̄r suus aliquādo dicens. Quare hoc fecisti? Erat aūt et ipe pulcher valde: scōs natu post absalon. Et ꝑmo eius cū ioab filio saruie. et cū abiathar sacerdote: q̄ adiuuabāt partes adonie. Sadoch vo sacerdos. et banaias filius ioiade et nathā ꝓphēta et semei et cerethi et felethi. et oīs robur exercitus dauid nō erat cū adonia. Immolatus ergo adonias arietib⁹ et vitulis et vniuersis pinguibus iuxta lapidē zoeleth q̄ erat vicinus. fōti rogel: vocauit vniuersos frēs suos filios regis. et oīes viros iuda seruos regis: nathā aūt ꝓphētā et banaiam et robustos q̄sq̄z salomonē fratrem suū non vocauit. Dixit itaq̄ nathan ad bethsabee matrē salomonis. Num audisti q̄ regnauerit adonias filius aggith. et dñs nr̄ dauid hoc ignorat? Nūc ergo veni accipe cōsiliū a me: et salua animā tuā filiiq̄ tui salomonis. Vade et ingredere ad regē dauid: et dic ei. Nonne tu dñe mi rex iurasti mihi ancille tue dicēs: q̄ salomon filius tuus regnabit post me. et ipse sedebit in solio meo? Quare ergo regnat adonias? Et adhuc ibi te loquente

cū rege ego veniā post te: et ꝯplebo ꝑmones
tuos. Ingressa ē itaq; bethsabee ad regē in
cubiculo. Rex autē senuerat nimis: et abi-
sac sunamitis ministrabat ei. Inclinauit se
bethsabee: et adorauit regē. Ad quā rex.
q̄d tibi inq̄t vis? Que rn̄dens ait. dn̄e mi
tu iurasti ꝑ dn̄m deū tuū ācille tue. salomō
filius tuus regnabit post me et ip̄e sedebit
in solio meo: et ecce nūc adonias regnat te
dn̄e mi rex ignorante. Mactauit boues et
pinguia q̄q; et arietes plurimos: ⁊ vocauit
om̄es filios regis. abiathar q̄ꝫ sacerdotē. et
ioab p̄ncipē militie: salomonē aūt seruum
tuum nō vocauit. Verūtn̄ dn̄e mi rex in te
oculi respiciūt totius isrl̄: vt indices eis q̄s
sedere debeat i solio tuo dn̄e mi rex post te.
Eritq; cū dormierit dn̄s meus rex cū p̄ribꝰ
suis: erimus ego et filius meus salomō pec
catores. Adhuc illa loquēte cū rege nathā
ꝓpheta venit. Et nūciauerūt regi dicentes.
Adest nathā ꝓpheta. Cūq; introisset in cō
spectu regis. et adorassꝫ eū ꝓnus in terrā:
dixit nathā. Dn̄e mi rex tu dixisti. adoni-
as regnet post me. et ipse sedeat super thro-
nū meū? Quia descendit hodie: et immola
uit boues et pinguia et arietes plurimos: ⁊
vocauit vniuersos filios regis et principes
exercitus. abiathar q̄ꝫ sacerdotē: illisq; ve-
scētibꝰ et bibētibꝰ corā eo. et dicētibꝰ vi-
uat rex adonias: me ꝑuū tuū. et sadoch sa
cerdotē et banaiā filiū ioiade ⁊ famulum
tuū salomonem nō vocauit. Nūq̄d a dn̄o
meo rege exiuit hoc v̄bū: et mihi nō idica-
sti seruo tuo. q̄s sessurus essꝫ sup thronum
dn̄i mei regis post eum? Et rn̄dit rex dauid
dicēs. Vocate ad me bethsabee. Que cum
fuissꝫ īgressa corā rege. et stetissꝫ āte eū: iu
rauit rex et ait. Viuit dn̄s q̄ eruit animam
meā de omni angustia: q2 sic iuraui tibi ꝑ
dn̄m deū isrl̄ dicēs salomō filius tuus re-
gnabit post me. et ip̄e sedebit sup soliū me
um ꝓ me: sic faciā hodie. Sūmissoq; beth-
sabee in terrā vultu: adorauit regē dicens.
Viuat dn̄s meus rex dauid in eternū. Di
xitq; rex dauid. Vocate mihi sadoch sacer
dotē. et nathā ꝓphetā: et banaiā filiū ioia
de. Qui cū ingressi fuissent corā rege: dixit
ad eos. Tollite vobiscum seruos dn̄i vr̄i: et

īponite salomonē filiū meū sup mulā meā.
et ducite eū in giō: et vngat eū ibi sadoch
sacerdos et nathā ꝓpheta in regē sup isrl̄.
Et canetis bucina: atq; dicetis. Viuat rex
salomō. Et ascēdetis post eum et venietis
in ihrl̄m: et sedebit super soliū meū: et ipse
regnabit ꝓ me. illiq; p̄cipiā: vt sit dux sup
isrl̄ et sup iudam. Et rn̄dit banaias filius
ioiade regi dicēs. Amē. Sic loq̄tur dn̄s de-
us dn̄i mei regis. Quō fuit dn̄s cum dn̄o
meo rege. sic sit cū salomone. et sublimius
faciat soliū eius. a solio dn̄i mei regis da-
uid. Descēdit g° sadoch sacerdos et nathā
ꝓpheta et banaias filius ioiade. et cerethi
et felethi et īposuerūt salomonē sup mulā
regis dauid: et addux erunt eū in giō. Sū-
psitq; sadoch sacerdos cornu olei de taber-
naculo. et vnxit salomonē: et cecinnerūt bu
cina: et dixit oīs ppl̄s. Viuat rex salomō.
Et ascēdit vniuersa multitudo post eum ⁊
ppl̄s canētium tibijs et letantium gaudio
magno: et īsonuit t̄ra a clamore eoꝝ. Au-
diuit at̄ adonias: et oēs q̄ īuitati fuerāt ab
eo. Iāq; ꝯuiuiū finitū erat. Sꝫ ⁊ ioab audi
ta voce tube. ait. Quid sibi vult clamor ci-
uitatis tumultuātis. Adhuc illo loquēte:
ionathā filius abiathar sacerdotis venit.
Cui dixit adonias. Ingredē q2 vir fortis
es: et bona nūciās. Rn̄ditq; ionathā ado
nie. Neq̄q̄ꝫ. Dn̄s enī nr̄ rex dauid regē ꝯsti
tuit salomonē: misitq; cū eo sadoch sacer-
dotē et nathā ꝓphetā. et banaiā filiū ioia
de. et cerethi ⁊ felethi: et īposuerunt eū sup
mulā regis. Vnxerūtq; eū sadoc sacerdos ⁊
nathā ꝓpheta regē ī giō: et ascēderūt īde le-
tātes: et īsonuit ciuitas. Hec ē vox quā au
distis. Sꝫ et salomō sedet sup soliū regni: ⁊
īgressi ꝑui regis bn̄dixerūt dn̄o nr̄o regi da
uid dicentes. Amplificet deus nomē salo
monis sup nomē tuū: ⁊ magnificet thronū
eius sup thronū tuū. Et adorauit rex in le
ctulo suo: insup et hec locutus ē. Bn̄dictus
dn̄s deus isrl̄: q̄ dedit hodie sedentē in solio
meo vidētibꝰ oculis meis. Territi sunt g° et
surrexerūt om̄es q̄ inuitati fuerāt ab ado-
nia: et iuit vnusq̄sq; in viam suam. Adoni
as aūt timēs salomonē surrexit et abijt in
tabernaculū dn̄i: tenuitq; cornu altaris. Et

nūciauerūt salomoni dicētes. Ecce adonias timēs regē salomonē tenet cornu altaris dicēs. Iuret mihi rex salomō hodie: q̄ nō interficiat ſuū suū gladio. Dixitq; salomon. Si fuerit vir bonus nō cadet. ne vnus q̄dē capillus eius in terrā: sinaūt malū inuentū fuerit in eo morietur. Misit g° rex salomō et eduxit eum ab altari: et ingressus adorauit regem salomonē. Dixitq; ei salomon. Vade in domū tuā ¶ Ca. ij.

Appropinquauerūt aūt dies dauid vt moreretur: p̄cepitq; salomoni filio suo dicēs. Ecce ego ingredior viā vniuerse terre. Cōfortare et esto vir fortis: et obserua vt custodias mādata dn̄i dei tui. vt ambules in vijs eius et custodias cerimonias eius et p̄cepta eius et iudicia et testimonia. sic̄ scriptū ē i lege moysi: vt intelligas vniuersa q̄ facis. et q°cunq; te verteris: vt ꝯfirmet dn̄s ſmones suos: q°s locutus ē dn̄s de me dicēs. Si custodierit filij tui vias meas. et ābulauerit corā me i veritate. in om̄i corde suo. et i om̄i aīa sua: nō auferet̄ tibi vir de solio isrl'. Tu q°q; nosti q̄ fecerit mihi ioab filius saruie. q̄ fecerit duob⁹ p̄ncipibus exercitus isrl'. abner filio ner et amase filio iether. q°s occidit. et effudit sanguinē belli in pace: et posuit cruorē p̄lij i baltheo suo qui erat circa lūbos eius: et in calciamento suo q̄d erat in pedib⁹ eius. Facies g° iuxta sapiētiā tuā: et nō deduces caniciē eius pacifice ad inferos. Sz et filijs berzellai galaaditis reddes gratiā: eruntq; comedētes in mēsa tua. Occurrerunt enī mihi: qn̄ fugiebā a facie absalō fratris tui. Habes q°z apud te semei filiū gera filij iemini de baurim: q̄ maledixit mihi maledictōe pessima qn̄ ibam ad castra. Sz q2 descendit mihi in occursū cū transirē iordanē et iuraui ei p dn̄m dicēs. nō te interficiā gladio: tu noli pati eum esse innoxiū. Vir autē sapiēs es vt scias q̄ facies ei: deducesq; canos eius cū sanguine ad inferos. Dormiuit igit̄ dauid cū p̄ribus suis: et sepultus ē in ciuitate dauid. Dies aūt q̄b⁹ regnauit dauid sup isrl': q̄dragīta anni sūt. In hebrō regnauit septē annis in ihrl'm trigintatrib⁹. Salomō aūt sedit sup thronū dauid p̄ris sui: et firmatū est regnū eius nimis. Et ingressus est adonias filius aggith ad bethsabee matrem salomonis. Que dixit ei. Pacificus ne ē ingressus tuus? Qui rn̄dit. Pacificus. Addiditq;. Sermo mihi ē ad te. Cui ait. Loquere. Et ille: tu inq̄t nosti q2 meū erat regnū. et me ꝓposuerat om̄is isrl' sibi in regē: sz trāslatū est regnū et factū ē fratris mei. A dn̄o enī ꝯstitutū ē ei. Nunc ergo petitionē vnā p̄cor a te: ne cōfundas faciē meā. Que dixit ad eū. Loq̄re. Et ille ait. Precor vt dicas salomoni regi: neq; enī negare tibi q̄cq̄ potest: vt det mihi abisac sunamitē vxorem. Et ait bethsabee. Bene ego loq̄r pro te regi. Venit ergo bethsabee ad regē salomonē: vt loq̄ret̄ ei ꝓ adonia. Et surrexit rex in occursū eius. adorauitq; eā: et sedit sup thronū suum. Positusq; ē thronus matri regis: q̄ sedit ad dexterā eius: dixitq; ei. Petitionem vnā paruulā ego de p̄cor a te: ne ꝯfundes faciē meā. Et dixit ei rex. Pete mater mea. Neq; enī fas ē: vt auertā faciē tuā. Que ait. Detur abisac sunamitis adonie fratri tue vxor. Rn̄ditq; rex salomō: et dixit matri sue. Quare postulas abisac sunamitē adonie? Postula ei et regnū. Ip̄e ē enī frater meus maior me: et habet abiathar sacerdotē. ⁊ ioab filiū saruie. Iurauit itaq; rex salomon p dn̄m dicēs. Hec faciat mihi deus ⁊ hec addat: q2 cōtra animā suā locutus est adonias v̄bū hoc. Et nūc viuit dn̄s q̄ firmauit me et collocauit me sup soliū dauid p̄ris mei: et q̄ fecit mihi domū sic̄ locutus ē: q2 hodie occidet̄ adonias. Misitq; rex salomō p manū banaie filij ioiade: q̄ interfecit eū. et mortuus ē. Abiathar q°z sacerdoti dixit rex. Vade in anathot ad agrū tuū. Et q̄dē vir mortis es: sz hodie te nō interficiā: q2 portasti archā dn̄i dei corā dauid p̄re meo: et sustinuisti laborē in omnib⁹ in q̄b⁹ laborauit p̄r meus. Eiecit g° salomon abiathar vt nō essz sacerdos dn̄i: vt impleret̄ sermo dn̄i. quē locutus ē sup domū heli in silo. Venit autē nūcius ad salomonē q̄ ioab declinassz post adoniā: et post salomonem nō declinassz. Fugit ergo ioab in tabernaculū domini: et ap̄phendit cornu altaris. Nunciatumq; est regi salomoni q̄ fugissz

ioab in tabernaculū dñi: et essz iuxta altare. Misitqz salomō banaiā filiū ioiade dicēs. Vade iterfice eū. Et venit banaias ad tabernaculū dñi: et dixit ei. Hec dixit rex. Egredere. Qui ait. Non egrediar: sed hic moriar. Renūciauit banaias regi sermonē dicēs: Hec locutus ē ioab: et hec locutus ē mihi. Dixitqz ei rex. Fac sic locutus est: et interfice eū et sepeli: et amouebis sanguinē innocentē q̄ effusus ē a ioab. a me et a domo p̄ris mei: et reddet dñs sanguinē eius sup caput eius: qz interfecit duos viros iustos meliores qz se: et occidit eos gladio patre meo dauid ignorāte: abner filiū ner p̄ncipē militie isrl': et amasam filiū gether p̄ncipē exercitus iuda. Et reuertet̄ sanguis illoꝝ in caput ioab et in caput seminis eius in sempiternū: dauid aūt et semini eius et domui et throno illius sit pax vsqz in eternū a dño. Ascēdit itaqz banaias filius ioiade et aggressus eū iterfecit: sepultusqz ē in domo sua in deserto. Et cōstituit rex banaiā filiū ioiade ꝓ eo sup exercitum: et sadoch sacerdotē posuit ꝓ abiathar. Misit q̄qz rex et vocauit semei: dixitqz ei. Edifica tibi domum in ihrl'm. et habita ibi: et nō egredieris īde huc atqz illuc. Quacūqz aūt die egressus fueris et transieris torrentē cedrō: scito te iterficiendū. Sanguis tuus erit sup caput tuū. Dixitqz semei regi. Bonus sermo. Sic locutus ē dñs meus rex: sic faciet seruus tuus. Habitauit itaqz semei in iherusalē dieb⁹ multis. Factū ē aūt post annos tres: vt fugerent serui semei ad achis filiū maacha regē geth. Nūciatūqz est semei q̄ serui eius issent in geth. Et surrexit semei et strauit asinū suū: iuitqz ad achis īgeth ad req̄rēdū seruos suos: et adduxit eos de geth. Nunciatū est aūt regi salomoni q̄ isset semei in geth de ihrl'm: et redisset. Et mittēs vocauit eū: dixitqz illi. Nonne testificatus sum tibi p dñm. et p̄dixi tibi: quacūqz die egressus fueris huc et illuc. scito te esse moriturū? Et rñdisti mihi. Bonus sermo quē audiui. Quare g° nō custodisti iusiurandū dñi: ⁊ p̄ceptū q̄d p̄ceperā tibi? Dixitqz rex ad semei. Tu nosti omne malū cuius tibi cōsciū est cor tuū: q̄d fecisti dauid p̄ri meo. Reddidit dñs maliciā tuā in caput tuū: et rex salomō bñdictus: et thronus dauid erit stabilis corā dño vsqz in sempiternū. Iussit itaqz rex banaie filio ioiade: q̄ aggressus ꝑcussit eū. et mortuus est. ¶ Ca. iij.

Confirmatū ē igit̄ regnū in manu salomonis: et affinitate ꝯiūctus ē pharaoni regi egipti. Accepit nāqz filiā eius: et adduxit in ciuitatē dauid: donec cōpleret edificās domū suā. et domū dñi: et murū ihrl'm p circuitū. Attñ ꝓpl's īmolabat ī excelsis. Nō enī edificatum erat templū nomini dñi vsqz in diē illū. Dilexit aūt salomon dñm ambulās in p̄ceptis dauid p̄ris sui excepto q̄ in excelsis immolabat: et accēdebat thimiama. Abijt itaqz in gabaō: vt immolaret ibi. Illud q̄ꝓpe erat excelsū maximū. Mille hostias in olocaustū obtulit salomō sup altare illud ī gabaō. Apparuit aūt dñs salomoni p somniū nocte. dicēs. Postula q̄d vis: vt dem tibi. Et ait salomō. Tu fecisti cū seruo tuo dauid p̄re meo misericordiā magnā: sicut ābulauit ī ꝯspectu tuo ī veritate et iusticia et recto corde tecū. Custodisti ei misericordiā tuam grandē: et dedisti ei filiū sedentē sup thronū sic ē hodie. Et nūc dñe deus tu regnare fecisti seruū tuum ꝓ dauid patre meo. Ego aūt sum puer paruulus et ignorans egressum et itroitū meū: et seruus tuus ī medio ē ꝓpl'i quē elegisti: ꝓpl'i infiniti. q̄ enumerari et supputari nō pōt pre multitudine. Dabis g° seruo tuo cor docile vt ꝓpl'm tuū iudicare possit: et discernere īter bonū et malū. Quis enī poterit iudicare ꝓpl'm istū: populū tuū hūc multū? Placuit g° sermo corā dño. q̄ salomō postulassz huiuscemodi rē. Et dixit dñs salomōi. Quia postulasti verbū hoc. ⁊ nō petisti tibi dies multos. nec diuitias. aut aīas īimicoꝝ tuoꝝ sz postulasti tibi sapientiā ad discernendū iudiciū: ecce feci tibi scd̄m sermōes tuos. Et dedi tibi cor sapiēs et ītelligēs: intm̄ vt nullus āte te similis tui fuerit: nec post te surrecturus sit. Sz et hec q̄ nō postulasti dedi tibi diuitias scilicet et gloriā: vt nemo fuerit similis tui ī regib⁹ cūctis retro dieb⁹. Si aūt ambulaueris in vijs meis. et custodieris p̄cepta mea

et mãdata mea. sic ãbulauit pr̃ tuus: longos faciam dies tuos. Igit̃ euigilauit salomõ: et intellexit q̃ esset somniũ. Cũq; venisset ihrl̃m. stetit corã archa federis dñi: et obtulit olocausta. et fecit victimas pacificas: et grãde ꝯuiuiũ vniuersis famulis suis. Tunc venerũt due mulieres meretrices ad regẽ: steterũtq; corã eo. Quarũ vna ait. Obsecro mi dñe: ego et mulier hec habitabamus in domo vna: et pepi apud eã i cubiculo. Tertia aũt die postq̃ ego pepi: pepent et hec. Et eram⁹ simul: nullusq; alius nobiscũ in domo. exceptis nobis duabus. Mortuus ẽ aũt filius mulieris huius nocte. Dormiẽs q̃ppe oppssit eũ. Et ꝯsurgẽs in tẽpeste noctis silẽtio. tulit filiũ meũ de latere meo ancille tue dormientis. et collocauit in sinu suo: suũ aũt filiũ q̃ erat mortuus posuit in sinu meo. Cũq; surrexissem mane vt darem lac filio meo apparuit mortuus. Quẽ diligẽtius intuẽs clara luce: de p̃hẽdi nõ esse meũ quẽ genuerã. Rñditq; altera mulier. Nõ ẽ ita: sz filius tuus mortuus ẽ: meus aũt viuit. Ecõtrario illa dicebat. Mẽtiris. Filius q̃ppe meus viuit: et filius tuus mortuus ẽ. Atq; in hũc modũ ꝯtẽdebant corã rege. Tũc rex ait. Hec dic̃ filius meus viuit et filius tuus mortuus ẽ: ⁊ ista rñdet nõ. sz filius tuus mortuus ẽ. et filius meus viuit. Dixit ergo rex. Afferte mihi gladiũ. Cũq; attulissent gladiũ corã rege ait. Diuidite infantẽ viuũ in duas partes: et date dimidiã partẽ vni. et dimidiã partẽ alteri. Dixit aũt mulier cuius filius erat viuus ad regẽ: ꝯmota sũt q̃ppe viscera eius sup filio suo. Obsecro dñe date illi infantẽ viuum ⁊ nolite interficẽ eũ. Ecõtrario illa dicebat. Nec mihi nec tibi sit: sz diuidatur. Rñdit rex. et ait. Date huic infãtẽ viuũ et nõ occidat̃. hec ẽ eni mater eius. Audiuit itaq; oĩs isrl̃ iudiciũ q̃d iudicasset rex: et timuerũt regẽ vidẽtes sapiam dei esse i eo ad faciẽdũ

ERat aũt rex salo- ¶ iudiciũ ¶ Ca. iiij.
mõ regnãs sup oẽm isrl̃: ⁊ hi p̃ncipes q̃s habebat. Azarias filius sadoch sacerdotis: helioreph et ahia filij sesa scribe. Iosaphat filius ahilud acõmẽtarijs. Banaias filius ioiade sup exercitũ. Sadoch autẽ et abiathar sacerdotes: azarias filius nathã sup eos q̃ assistebãt regi. Sabud filius nathan sacerdos: amicus regis et ahisar p̃positus dom⁹: et adonirã filius abda sup tributa. Habebat aũt salomõ duodeci p̃fectos sup oẽm isrl̃: q̃ p̃bebãt annonã regi ⁊ domui eius. Per singulos eni mẽses i ãno. singuli necessaria ministrabãt. Et hec noĩa eorũ. Benhur i mõte ephraim. Bendecar i macres. et i salebim. et i bethsames. et i helon et i bethanan. Benesed i araboth. Ipsius eni erat socho et oĩs terra epher. Benabinadab cuius om̃is nephador: thaphet filiã salomonis habebat vxorẽ Bana filius ahilud regebat thanach. et magedo ⁊ vniuersã bethsan q̃ est iuxta sarthana sub terie srahel: a bethsan vsq; abelmeula e regione iecmaan. Bengaber in ramoth galaad. habebat anothiair filij manasse i galaad. Ip̃e p̃erat in om̃i regione argob. q̃ ẽ in basan sexaginta ciuitatib⁹ magnis atq; muratis q̃ habebãt seras ereas. Ahinadab filius addo p̃erat in manaim. Achimaas i neptalim. Sz et ipse habebat basemath filiã salomonis in ꝯiugio. Banaa filius husi in aser et in baloth. Iosaphat filius pharue in ysachar. Semei filius hela in beniamin. Gaber filius suri in terra galaad. et in terra seon regis amorrei et og regis basan: super om̃ia q̃ erãt in illa terra. Iuda et isrl̃ innumerabiles sic̃ arena maris in multitudine: comedentes et bibẽtes atq; letantes. Salomõ aũt erat i ditõe sua habẽs oĩa regna secũ a flumĩe terre philistijm vsq; ad terminũ egipti: offerẽtiũ sibi munera et seruiẽtiũ ei cũctis dieb⁹ vite eius. Erat aũt cibus salomonis p dies singulos trigĩta chori simile ⁊ sexagĩta chori farine: decẽ boues pĩgues et vigĩti boues pascuales. et centũ arietes: excepta venatõe ceruorũ caprearũ atq; bubalorũ et auiũ altiliũ. Ip̃e eni obtinebat omnẽ regionẽ q̃ erat trãs flumẽ q̃si a tapsa vsq; ad gazam. et cũctos reges illarũ regionũ: et habebat pacẽ ex om̃i parte in circuitu. Habitabatq; iuda et isrl̃ absq; timore vllo vnusquisq; sub vite sua et sub ficu sua. a dan vsq; bersabee: cũctis diebus salomonis. Et hẽbat salomon q̃draginta milia p̃sepia eq̃orũ curriliũ ⁊ duodeci milia equestriũ: nutriebãtq; eos supradicti regis

124

p̄fecti: ſꝫ et neceſſaria mē ſeregiſ ſalomōiſ
cū ingēti cura p̄bebāt in tpe ſuo. Ozdeū qꝫ
et paleas eq̄ꝫ et iumēt oꝝ ꝺeferebāt ī locū
vbi erat rex: iuxta ꝺſtitutū ſibi. Dedit q̄qꝫ
ꝺeus ſapiam ſalomoni ⁊ pzudentiā multā
nimis et latitudinē cozdis q̄ſi arenā q̄ ē in
littoze maris: et p̄cedebat ſapia ſalomoniſ
ſapiam omnium oziētaliū et egiptioꝝ: et
erat ſapiēt oz cūctis hominib⁹. Sapiēt oz
ethā ezraite. et hēman. et calchal. et ꝺozda
filijs maol: et erat noiatus in vniuerſis gē
tib⁹ p circuitū. Locutus eſt qꝫ ſalomō tria
milia parabolas: et fuerunt carmina eius
q̄nqꝫ milia. Et diſputauit ſup lignis a ce
dro q̄ ē in libano vſqꝫ ad iſopū q̄ egredit̄
ꝺe pariete: et diſſeruit ꝺe iumētis et volucri
buſ et reptilib⁹ et piſcib⁹. Et veniebant ꝺe
cūctis pp̄lis ad audiēdā ſapiētiā ſalomo
nis: et ab vniuerſis regib⁹ tre. q̄ audiebāt

In Iſit qꝫ hirā ſapiētiā eiuſ. Ca. v.
rex tyri ſuos ſuos ad ſalomonē. Au
diuit enī q̄ ip̄m vnxiſſent regē ſup iſr̄l̄ pzo
p̄e eiuſ: qz amicus fuerat hirā ꝺauid omi
tpe. Miſit aūt ſalomō ad hirā ꝺicēs. Tu
ſcis volūtatē ꝺauid p̄ris mei: et qz nō pote
rat edificare ꝺomū nomini ꝺn̄i ꝺei ſui ꝓpter
bella imminētia p circuitū: ꝺonec ꝺaret ꝺn̄s
eos ſub veſtigio pedū eius. Nūc aūt req̄ē
ꝺedit ꝺeus meus mihi per circuitū: et nō eſt
ſathan neqꝫ occurſus malus: quā obzē cogi
to edificare tēplū nomini ꝺn̄i ꝺei mei ſicut
locutus ē ꝺauid p̄ri meo ꝺicēs. Filius tuus
quē ꝺabo pro te ſup ſolium tuum: ip̄e edifi
cabit ꝺomū nomini meo. Pzecipe igitur vt
p̄cidāt mihi ſerui tui cedros ꝺe libano: ⁊ ſer
ui mei ſint cum ſeruis tuis. mercedē aūt ſer
uoꝝ tuoꝝ ꝺabo tibi quācūqꝫ petieris. Scis
enī q̄m nō eſt in populo meo vir q̄ noue
rit ligna cedere ſic̄ ſydonij. Cum ergo au
diſſꝫ hiram verba ſalomonis. letatus ē val
de: et ait. Benedictus ꝺn̄s ꝺeus hodie: qui
ꝺedit ꝺauid filiū ſapiētiſſimū ſuper populū
hunc plurimū. Et miſit hirā ad ſalomonē
ꝺicēs. Audiui q̄cūqꝫ mādaſti mihi. Ego
faciā omnē volūtatē tuā in lignis cedrinis
et abiegnis. Serui mei ꝺeponēt ea ꝺe liba
no ad mare: et ego ꝺisponā ea in ratibus in
mari. vſqꝫ ad locū quē ſignificaueris mihi.
et applicabo ea ibi: et tu tolles ea. Pzebebis
qꝫ neceſſaria mihi: vt ꝺetur cibus ꝺomui
mee. Itaqꝫ hirā ꝺabat ſalomoni ligna ce
drina. et ligna abiegna: iuxta omnē volū
tatē eius. Salomō autē p̄bebat hirā viginti
milia chozos tritici in cibū ꝺomui eius:
et viginti chozos puriſſimi olei. Hec tribu
ebat ſalomō hirā p ſingulos āos. Dedit
qꝫ ꝺn̄s ſapiētiā ſalomoni ſic̄ locutus ē ei:
et erat pax inter hirā et ſalomonē: et pcuſ
ſerūt ād̄o feduſ. Elegitqꝫ rex ſalomon ope
ranos ꝺe omni iſr̄l̄: et erat indictio triginta
milia viroꝝ. Mittebatqꝫ eos in libanum:
ꝺecē milia p mēſes ſingulos vicuſſim: ita vt
ꝺuob⁹ mēſib⁹ eſſent in ꝺomibus ſuis. Et
adonirā erat ſup huiuſcemodi indictionē.
Fuerūt itaqꝫ ſalomoni ſeptuaginta milia
eoꝝ q̄ onera pozt abāt: et octoginta milia
latomoꝝ in mōte: abſqꝫ p̄poſitis q̄ p̄eerāt
ſingulis opibus numero triū milium et tre
cētozū p̄positiū populo et his q̄ faciebāt
opus. Pzecepitqꝫ rex vt tollerent lapides
grādes lapides p̄ciosos in fundamentum
tēpli. et q̄drarēt eos: q⁹ ꝺolauerūt cemēta
rij ſalomonis et cemētarij hirā. Pozro bi
blij p̄parauerūt ligna et lapides: ad edifi

Actū ē er- Ca. vi.
candū ꝺomū. Go q̄dringētesimo et octogeſimo ā
no egreſſionis filioꝝ iſr̄l̄ ꝺe tra egipti ī āno
q̄rto mēſe zio ip̄e ē mēſis ſcōs regni ſalo
monis ſup iſr̄l̄: edificare cepit ꝺomū ꝺn̄o.
Domus autē quā edificabat rex ſalomō
ꝺn̄o habebat ſexaginta cubitos ī lōgitudi
ne: et vigīti cubitos ī latitudine: et triginta
cubitos ī altitudie. Et pzticus erat āte tē
plū vigīti cubitoꝝ lōgitudinis iuxta mēſu
rā latitudinis tēpli: et habebat ꝺecē cubitos
latitudinis āte faciem tēpli: fecitqꝫ in tēplo
feneſtras obliquas. Et edificauit ſup pa
rietē tēpli tabulata p gyrū in parietib⁹ ꝺo
mus p circuitū tēpli et oracli: et fecit late
ra in circuitu. Tabulatū q̄ ſubter erat q̄n
qꝫ cubitos habebat latitudinis: et medium
tabulatū ſex cubitoꝝ latitudinis: et tertiū
tabulatū ſeptē habēs cubitos latitudinis.
Trabes aūt poſuit ī ꝺomo p circuitū forin
ſecus: vt nō hererēt muris tēpli. Dom⁹ aī
cū edificaret̄ ꝺe lapidib⁹ ꝺolatis atq; pfās

edificata ē et malleus et securis et om̄e ferramentū nō sūt audita ī domo cū edificaretur. Ostiū lateris medij in pariete erat domus dextre: et p cocleā ascēdebāt in medium cenaculū: et a medio in tertiū. Et edificauit domū: et ꝯsummauit eā. Texit q̊z domū laquearib⁹ cedrinis: et edificauit tabulatū sup omnē domū q̄nq̄z cubitis altitudinis: et opuit domū lignis cedrinis. Et factus ē ſmo dn̄i ad salomonē dicēs. Domus hec quam edificas. si ambulaueris in p̄ceptis meis. et iudicia mea feceris. et custodieris om̄ia mandata mea gradiens p ea: firmabo sermonē meū tibi quē locutus sū ad dauid patrē tuū. et habitabo in medio filioꝝ isrl̄: et nō derelinquā ppl̄m meū isrl̄. Igit̄ edificauit salomō domū: et ꝯsummauit eam. Et edificauit parietes domus intrinsecus tabulatis cedrinis a pauimēto domus vsq̄z ad summitatē parietū. et vsq̄z ad laquearia: et opuit lignis cedrinis intrinsecus: et texit pauimentū domus tabulis abiegnis. Edificauitq̄z viginti cubitoꝝ ad posteriorē partē tēpli tabulata cedrina a pauimēto vsq̄z ad su piora: et fecit interiorē domū oraculi in sanctū sāctoꝝ. Porro q̄draginta cubitoꝝ erat ip̄m tēplū ꝓ foribus oraculi: et cedro om̄is domus intrinsecus vestiebat̄ habēs tornaturas et iuncturas suas fabrefactas: et celaturas eminentes. Om̄ia cedrinis tabulis vestiebant̄: nec omnino lapis apparere poterat in pariete. Oraculū autē in medio domus in interiori parte fecerat: vt poneret ibi archā federis dn̄i. Porro oraculū habebat viginti cubitos lōgitudinis et viginti cubitos latitudinis et viginti cubitos altitudinis: et opuit illud atq̄z vestiuit auro purissimo. Sz et altare vestiuit cedro. Domū q̊z ante oraculū operuit auro purissimo: et affixit laminas clauis aureis. Nihilq̄z erat in tēplo qd̄ nō auro tegeret̄. Sz et totū altare oraculi texit auro. Et fecit in oraculo duo cherubin de lignis oliuarū: decem cubitoꝝ altitudinis. Quinq̄z cubitorū ala cherub vna. et q̄nq̄z cubitoꝝ ala cherub altera: id est decē cubitos habētes a sūmitate ale vsq̄z ad ale alterius summitatē. Decē q̊q̄z cubitorū erat cherub secundus in mensura pari: et opus vnū erat in duob⁹ cherubin: id ē altitudinē habebat vnus cherub decem cubitoꝝ et similiter cherub scd̄s. Posuitq̄z cherubin in medio tēpli interioris. Extēdebāt aūt alas suas cherubin: et tangebat ala vna parietē. et ala cherub secūdi tangebat parietē alterū: ale aūt altere in media parte tēpli seinuicē cōtingebāt. Texit q̊q̄z cherubin auro. Et omnes parietes tēpli p circuitū sculpsit varijs celaturis et torno. Et fecit in eis cherubin et palmas et picturas varias: quasi ꝓminētes de pariete et egredientes. Sz et pauimentū domus texit auro. intrinsecus ⁊ extrinsecus. Et ī ingressu oraculi fecit duo ostiola de lignis oliuarū: postesq̄z angulorū q̄nq̄z: et duo ostia de lignis oliuarū. Et sculpsit in eis picturā cherubin. et palmarū species. et anaglifa valde ꝓminētia et texit ea auro: et operuit tā cherubin q̄z palmas ⁊ cetera auro. Fecitq̄z in introitu tēpli postes de lignis oliuarū quadrangulatos. et duo ostia de lignis abiegnis altrinsecus. ⁊ vtrūq̄z ostiū duplex erat: et seinuicē tenēs a pie batur. Et sculpsit cherubin et palmas et celaturas valde eminētes: opuitq̄z omnia laminis aureis. ope q̄dro ad regulā. Et edificauit atriū interius trib⁹ ordinibus lapidū politoꝝ: et vno ordīe lignoꝝ cedri. Ca. vij.

ANno q̄rto fundata ē domus dn̄i in mēse zio: et in anno vndecimo mēse ebul. ip̄e ē mēsis octauus. pfecta ē dom⁹ in om̄i ope suo. et in vniuersis vtēsilibus. edificauitq̄z eā annis septē. Domū aūt suā edificauit salomō tredecim annis: et ad pfectū vsq̄z pduxit. Edificauit q̊z domū saltus libani centum cubitoꝝ longitudinis. ⁊ quinq̄ginta cubitoꝝ latitudinis. et triginta cubitoꝝ altitudinis: et q̄tuor deambulatoria inter columnas cedrinas. Ligna quippe cedrina exciderat in columnas: et tabulatis cedrinis vestiuit totā camerā: q̄ q̄draginta q̄nq̄z colūnis sustētabat̄. Vnus autē habebat colūnas quindecim ꝯtra seinuicē positas: et e regione se respicientes equali spacio inter colūnas: et sup colūnas q̄drāgulata ligna in cūctis equalia. Et porticū columnarum fecit quinq̄ginta cubitorum

lōgitudinis. et triginta cubitorꝝ latitudinis:
et alterā porticū in faciē maioris porticus:
et colūnas et epistilia sup columnas fecit.
Porticū q̊q̄ solij in q̄ tribunal ē fecit: et te-
xit lignis cedrinis a pauimēto vsq̄ ad sū-
mitatē: et domūcula in qua sedebatur ad
iudicandū. erat ī media porticu simili ope.
Domū q̊ꝫ fecit filie pharaonis quā vxorē
duxerat salomō: tali ope quali et hāc por
ticū. Om̄ia lapidibꝰ p̄ciosis. q̄ ad normā
quandā atq̄ mensurā tā intrinsecus q̄ꝫ ex-
trinsecus serrati erāt: a fundamēto vsq̄ ad
summitatem parietū: et intrinsecus vsq̄ ad
atriū maius. Fundamēta aūt de lapidibꝰ
p̄ciosis lapidibus magnis. decē siue octo
cubitorꝝ: et de sup lapides p̄ciosi eq̄lis mē
sure secti erāt: similiterq̄ de cedro. Et atriū
maius rotundū triū ordinū de lapidibꝰ se-
ctis: et vnius ordinis. de dolata cedro: nec-
nō et in atrio domus dn̄i interiori et in por
ticu domus. Misitq̄ rex salomō et tulit hi-
rā de tyro filiū mulieris vidue de tribu ne-
ptalim p̄re tyrio artificē erariū: et plenum
sapiētia intelligētia et doctrina. ad facien-
dū om̄e opus ex ere. Qui cū venissꝫ ad re-
gē salomonē fecit om̄e opus eius: et finxit
duas colūnas ereas: decē et octo cubitorū
altitudinis colūnā vnā: et linea duodecim
cubitorꝝ ambiebat columnā vtrāq̄. Duo
q̊ꝫ capitella fecit q̄ ponerent̄ sup capita co
lūnarū fusilia ex ere: q̄nq̄ cubitorꝝ altitudi
nis capitellū vnū. et q̄nq̄ cubitorꝝ altitudi
nis capitellū alterū: et q̄si in modū retis et
catenarū sibi inuicem miro ope cōtextarū.
Vtrūq̄ capitellū colūnarū fusile erat. Se-
ptena v̄suum retiacula in capitello vno: et
septena retiacula in capitello altero. Et p-
fecit colūnas: et duos ordines p circuitū re
tiaculorꝝ singulorꝝ: vt tegerent capitella q̄
erāt sup sūmitatē malorū granatorū. Eo-
dē mō fecit et capitello scd̄o. Capitella aūt
que erāt sup capita columnarū q̄si ope li-
lij fabricata erāt ī porticu. q̄tuor cubitorū.
et rursū alia capitella in sūmitate colūna-
rū de sup iuxta mēsurā colūne cōtra retia-
cula. Malorū granatorꝝ aūt ducēti ordi-
nes erāt: ī circuitu capitelli scd̄i. Et statuit
duas colūnas in porticu tēpli. Cūq̄ statu-

isset colūnā dexterā: vocauit eā nomine ia-
chin. Sil̄iter erexit colūnā scd̄am: et voca-
uit nomen eius booꝫ. Et sup capita colū-
narū opus in modū lilij posuit: p fectūq̄ ē
opus colūnarū. Fecit q̊ꝫ mare fusile decem
cubitorꝝ a labio vsq̄ ad labiū: rotundū in
circuitu. Quinq̄ cubitorꝝ altitudo eius: et
resticula triginta cubitorꝝ cingebāt illud p
circuitū: et sculptura subter labiū circuibat
illd̄ decē cubitis ambiēs mare. Duo ordi-
nes sculpturarū histriatarū erant fusiles: et
stabat sup duodecī boues. E q̄bꝰ tres re-
spiciebāt ad aq̄lonē. et tres ad occidentē. ⁊
tres ad meridiē. et tres ad orientē: ⁊ mare
sup eos de sup erat: q̊rꝝ posteriora vniuersa
intrinsecus latitabāt. Grossitudo aūt lute-
ris triū vnciarū erat: labiūq̄ eius q̄si labiū
calicis et foliū repādi lilij. Duo milia batos
capiebat: ⁊ tria milia metretas. Et fecit ba
ses decē eneas. q̄tuor cubitorū lōgitudinis
bases singulas: et q̄tuor cubitorū latitudi-
nis et triū cubitorꝝ altitudīs: et ip̄m opus
basiū intrasile erat. Et sculpture inter iūctu
ras: et inter coronulas et plectas. leones et
boues et cherubin: et ī iūcturis similiter de-
super. Et subter leones et boues q̄si lora ex
ere dependētia: et q̄tuor rote p bases singu
las ⁊ axes erei: et p q̄tuor partes q̄si hume
ruli subter luterē fusiles. ꝯtra se inuicē re spe
ctātes. Os q̊ꝫ luteris intrinsecus erat in ca-
pitis sūmitate: et qd̄ forinsecus apparebat
vnius cubiti erat totum rotundū: pariterq̄
habebat vnū cubitū et dimidiū. In angulis
autē colūnarū varie celature erāt: et media
intercolūnia q̄drata nō rotunda. Quatuor
q̊ꝫ rote q̄ p q̄tuor angulos basis erāt: cohe
rebant sibi subter basim. Vna rota habe-
bat altitudinis cubitū et semis. Tales aūt
rote erāt: q̄les solent in curru fieri. Et axes
earū et radij. et cāti et modioli: om̄ia fusi-
lia. Nā et humeruli illi q̄tuor per singulos
angulos basis vnius: ex ip̄a basi fusiles et
ꝯiūcti erāt. In sūmitate aūt basis erat q̄dā
rotunditas vnius et dimidij cubiti. ita fa-
brefacta vt luter de sup possꝫ imponi: habēs
celaturas suas variasq̄ sculpturas ex semet
ip̄a. Sculpsit q̊ꝫ in tabulatis illis q̄ erāt ex
ere et ī āgulis. cherubin et leones ⁊ palmas

q̃si in similitudinē hoīs stātis: vt nō cela-
ta sed apposita p circuitū viderent̃. In hūc
modū fecit decē bases: fusura vna et mēsu
ra. sculpturaq; cōsimili. Fecit q̊z decē lute-
res eneos. Quadraginta batos capiebat
luter vnus: eratq; q̃tuor cubitoꝝ. Sīgulos-
q; luteres p singulas id est decem bases po
suit: et cōstituit decē bases. q̇nq; ad dexterā
partē tēpli et q̇nq; ad sinistrā: mare autē
posuit ad dexterā partē tēpli cōtra orientē
ad meridiē. Fecit ergo hirā lebetes et scu-
tras et amulas: et pfecit om̄e opus regis
salomonis in tēplo dn̄i: columnas duas. ⁊
funiculos capitellorū sup capita colūnarū
et malogranata q̃drigēta in duob⁹ retia
culis: duos versus malorū granatoꝝ in re-
tiaculis singulis ad opiēdos funiculos ca
pitelloꝝ q̇ erāt super capita columnarū: et
bases decē et luteres decē sup bases: et ma-
re vnū. et boues duodecim subter mare: et
lebetes et scutras et amulas. Omnia vasa
q̄ fecit hirā regi salomoni in domo domi-
ni de auricalco erāt. In cāpestri regione ior
danis fudit ea rex in argillosa terra īter so-
chot et sarthā. Et posuit salomō om̄ia va
sa in domo domini. Propter multitudinē
autē nimiā nō erat pōdus eris. Fecitq; salo
mō om̄ia vasa in domo dn̄i: altare aureū.
et mēsam sup quā ponerent̃ panes ꝓposi-
tionis aureā: et cādelabra aurea q̇nq; ad
dexterā et q̇nq; ad sinistrā. contra oraculū
ex auro puro: et q̃si lilij flores. et lucernas
de sup aureas. et forcipes aureos. et ydrias.
et fuscinulas. et fialas. et mortariola. ⁊ thu
ribula de auro purissimo: et cardines ostio
rū domus interioris sancti sanctoꝝ et osti
orū domus templi ex auro erāt. Et perfecit
om̄e opus quod faciebat salomon in do-
mo dn̄i: ⁊ ītulit q̄ sanctificauerat dauid pr̄
suus argentū et aurum et vasa: reposuitq;
in thesauris domus domini ¶ Ca. viij.

Tunc cōgregati sunt om̄es maiores
natu isrl̄ cū p̄ncipibus tribuū et du
ces familiarū filiorū isrl̄ ad regē salomo-
nē in ihrl̄m: vt deferrent archā federis dn̄i
de ciuitate dauid id ē de syon. Cōuenitq;
ad regē salomonē vniuersus isrl̄ in mense
bethanim in sollēni die: ipe ē mēsis septi-
mus. Veneruntq; cūcti senes de isrl̄: et tule
runt archā sacerdotes: et portauerūt archā
dn̄i et tabernaculū federis ⁊ om̄ia vasa san
ctuarij q̄ erāt in tabernaculo: et ferebāt ea
sacerdotes et leuite. Rex aūt salomō et oīs
multitudo isrl̄ q̄ ꝯuenerat ad eū gradieba
tur cū illo āte archam: et īmolabāt oues ⁊
boues absq; estimatōe et numero. Et intu
lerunt sacerdotes archā federis dn̄i in locū
suū ī oraculū tēpli in sanctū sanctoꝝ: sub-
ter alas cherubin. Si q̇dē cherubin expāde
bāt alas sup locū arche: ⁊ ꝓtegebāt archā:
et vectes eius de sup. Cūq; eminerēt vectes
et apparerēt summitates eorum foris san-
ctuariū āte oraculū: nō apparebāt vltra ex-
trinsecus: q̇ et fuer̄t ibi vsq; ī p̄ntē diē. In
archa aūt nō erat aliud nisi due tabule la
pidee q̃s posuerat in ea moyses in oreb:
qn̄ pepigit dn̄s fedus cū filijs isrl̄. cū egrede
rent̃ de t̄ra egipti. Factū est aūt cū exissent
sacerdotes de sanctuario. nebula impleuit
domū dn̄i: et nō poterāt sacerdotes stare. ⁊
ministrare ꝓpt̄ nebulā. Impleuerat enī glo
ria dn̄i domū dn̄i. Tunc ait salomō. Dn̄s
dixit vt habitaret in nebula. Edificās edi
ficaui domū et habitaculū tuū: firmissimū
soliū tuū ī sempiternū. Cōuertitq; rex faciē
suā: et bn̄dixit om̄i ecc̄ie isrl̄. Om̄is enī ec-
clesia isrl̄ stabat. Et ait salomō. Bn̄dictus
dn̄s deus isrl̄: q̇ locutus est ore suo ad da-
uid patrē meū: et ī manib⁹ eius pfecit di-
cēs. A die qua eduxi ꝓpl̄m meū isrl̄ de egi
pto. nō elegi ciuitatē de vniuersis tribubus
isrl̄ vt edificaret̃ dom⁹. et esset nomē meū
ibi: sed elegi dauid: vt essz sup ꝓpl̄m meū
isrl̄. Voluitq; dauid pr̄ meus edificare do
mū nomini dn̄i dei isrl̄: et ait dn̄s ad dauid
patrē meū. Qd̄ cogitasti in corde tuo edifi
care domū nomini meo: bn̄fecisti hoc ip̄m
mēte tractās. Verūtn̄ tu nō edificabis mi
hi domū: sz filius tuus q̇ egredietur̃ de reni-
bus tuis: ipe edificabit domū nomini meo.
Cōfirmauit dn̄s s̄monē suū quē locutus ē:
stetiq; ꝓ dauid pr̄e meo. ⁊ sedi sup thronū
isrl̄ sic̄ locutus ē dn̄s. et edificaui domū no
mini dn̄i dei isrl̄: et ꝯstitui ibi locū arche ī q̃
fedus dn̄i est. quod pcussit cū patrib⁹ nr̄is.
quando egressi sunt de terra egipti. Stetit

autē salomon ante altare dñi in conspectu
ecclesie isrl': et expādit manus suas in celū
et ait. Dñe deus isrl' nō ē similis tui deus in
celo desup. et sup terrā deorsum q̄ custodis
pactū et miscōiam seruis tuis q̄ ambulāt
corā te in toto corde suo: q̄ custodisti seruo
tuo dauid pri meo q̄ locutus es ei. Ore lo-
cutus es et manib⁹ pfecisti: vt hec dies p-
bat: Nūc igit̄ dñe deus isrl' conserua famulo
tuo dauid pri meo q̄ locutus es ei dicens.
Nō auferet̄ de tevir corā me. q̄ sedeat sup
thronū isrl': ita tn̄ si cūstodierint filij tui vi-
am suā. vt ambulēt corā me. sic tu ambu
lasti in cōspectu meo. Et nūc dñe deus isrl'
firmentur verba tua: q̄ locutus es seruo tuo
dauid patri meo. Ergo ne putandū est q̄
vere deus habitet sup terrā? Si enī celum ⁊
celi celorū te capere nō possunt: quāto magis
domus hec quam edificaui. Sed respice ad
orationē serui tui: et ad pces eius dñe deus
meus. Audi hymnū et orationē quā ser-
uus tuus orat corā te hodie: vt sint oculi
tui sup domū hāc nocte ac die: sup domū
de qua dixisti erit nomē meū ibi: vt exau
dias orationē quā orat in loco isto ad te
seruus tuus: vt exaudias de pcatione serui
tui et pli tui isrl'. q̄cunq̄ orauerint in loco
isto: et exaudies i loco habitaculi tui in ce
lo: et cū exaudieris propicius eris. Si peccaue
rit hō in proximū suū et habuerit aliq̄ iura
mentū q̄ teneatur astrictus. et venerit pter
iuramentū corā altari tuo in domū tuā: tu
exaudies in celo et facies. et iudicabis ser-
uos tuos. cōdemnās impiū. et reddens viā
suā sup caput eius: iustificāsq̄ iustū. et re-
tribuēs ei scōm iusticiā suā. Si fugerit pl's
tuus isrl' inimicos suos q⁹ peccaturus est tu-
bi: et agētes penitentiā et confitētes nomini
tuo. venerint et adorauerint et deprecati te
fuerint in domo hac. exaudi in celo. et di-
mitte peccatū pli tui isrl': et reduces eos in
terrā quā dedisti patribus eorū. Si clausū
fuerit celū et nō pluent pter peccata eorū.
et orāt es in loco isto penitentiā egerint no-
mini tuo et a peccatis suis conuersi fuerint
pter afflictionē suā: exaudi eos i celo et
dimitte pcā seruorū tuorū et pli tui isrl'. et
ostēde eis viā bonam per quā ambulēt. et
da pluuiā sup terrā quā dedisti pli tuo i
possessionē. Fames si orta fuerit in terra
aut pestilētia. aut corruptus aer. aut erugo.
aut locusta. vel rubigo. et afflixerit eū ini-
micus eius portas obsidēs: omnis plaga vni
uersa infirmitas. cūcta deuotatio et impca
tio q̄ accident omni homini de pli tui isrl':
si q̄s cognouerit plagā cordis sui. et expā-
dent manus suas i domo hac. tu exaudies
in celo i loco habitatōis tue. et repropicia-
beris: et facies vt des vnicuiq̄ scōm omnes
vias suas. sic videris cor eius. q⁹ tu nosti
solus cor omniū filiorū hoim: vt timeāt te
cūctis diebus q̄b⁹ viuūt sup facie terre quā
dedisti pribus nris. Insup et alienigena qui
nō ē de pli tui isrl'. cū venerit de terra lon-
ginqua pter nomē tuū: audiet̄ enī nomē
tuū magnū et manus tua fortis. ⁊ brachiū
tuū extentū vbiq̄: cū venerit g⁹ et orauerit i
hoc loco. tu exaudies in celo i firmamento
habitaculi tui: et facies oia p q̄b⁹ inuocaue
rit te alienigena. vt discāt vniuersi pli ter
rarū nomen tuū timere. sic pls tuus isrl': et
pbēt q⁹ nomen tuū inuocatū ē sup domū
hāc quā edificaui. Si egressus fuerit pl's
tuus ad bellū contra inimicos suos p viā q⁹
cūq̄ miseris eos: orabūt te contra viā ciuita
tis quā elegisti. et contra domū quā edifica
ui nomini tuo: et exaudies in celo orationes
eorū et pces eorū. et facies iudiciū eorū.
Q̄d si peccauerint tibi: nō est enī hō q̄ non
peccet: et iratus tradidens eos inimicis su-
is. et captiui ducti fuerīt i terrā inimicorū
lōge vl' prope: et egerīt penitentiā i corde suo
in loco captiuitatis. et cōuersi deprecati te fu
erint in captiuitate sua dicētes. peccauim⁹.
iniq̄ egim⁹. impie gessim⁹: et reuersi fuerit
ad te in vniuerso corde suo. ⁊ tota aia sua
in tra inimicos suos ad quā captiui du-
cti fuerint: et orauerint te contra viā terre sue
quā dedisti pri b⁹ eorū. et ciuitatis quā ele
gisti. et tēpli q̄d edificaui nomini tuo: exau
dies i celo i firmamēto soli tui orationes eo-
rū et pces eorū: et facies iudiciū eorū ⁊ pro
ciabēis pl's tuo q̄ peccauit tibi et oīb⁹ in-
iq̄tatib⁹ eorū q̄b⁹ preuaricati sūt in te. ⁊ da-
bis miscōiā corā eis. q̄ eos captiuos habu
erint vt miseant̄ eis. Populus enī tuus ē. et

hereditas tua. quos eduxisti de terra egipti.
de medio fornacis ferree: vt sint oculi tui
aperti ad deprecationem serui tui et populi tui israel:
et exaudies eos in vniuersis pro quibus inuoca
uerint te. Tu enim separasti eos tibi in heredi-
tatem de vniuersis populis terre: sicut locutus es per
moysen seruum tuum: quando eduxisti patres nostros de
egipto domine deus. Factum est autem cum complessus sa
lomon orans dominum omnem orationem et deprecationem
hanc: surrexit de conspectu altaris domini.
Vtrumque enim genu in terram fixerat: et manus
expanderat ad celum. Stetit ergo et benedixit
omni ecclesie israel: voce magna dicens. Benedi-
ctus dominus qui dedit requiem populo suo israel:
iuxta omnia que locutus est. Non cecidit ne vnus
quidem sermo ex omnibus bonis que locutus est per
moysen seruum suum. Sit dominus deus noster nobis-
cum sicut fuit cum patribus nostris. non derelinquens nos
neque proiciens: sed inclinet corda nostra ad se vt
ambulemus in vniuersis viis eius. et custodi
amus mandata eius. et cerimonias et iudi-
cia que cumque mandauit patribus nostris: et sint sermo
nes mei isti quibus deprecatus sum coram domino
appropinquantes coram domino deo nostro. die ac
nocte: vt faciat iudicium seruo suo et populo
suo israel per singulos dies. et sciant omnes popu
li terre quia dominus ipse est deus. et non est vltra
absque eo: sit quoque cor nostrum perfectum cum domino deo
nostro: vt ambulemus in decretis eius et custo-
diamus mandata eius. sicut et hodie. Igitur
rex et omnis israel cum eo immolabant victimas
coram domino. Mactauitque salomon hostias
pacificas quas immolauit domino: boum vigin-
ti duo milia et ouium centum viginti milia. Et
dedicauerunt templum domini rex et filii israel. In
die illa sanctificauit rex medium atrii quod
erat ante domum domini. Fecit quippe olocaustum
ibi et sacrificium et adipem pacificorum: quoniam al-
tare ereum quod erat coram domino minus erat: et
capere non poterat olocaustum. et sacrificium et
adipem pacificorum. Fecit ergo salomon in tempore illo
festiuitatem celebrem. et omnis israel cum eo multi
tudo magna ab introitu emath vsque ad ri-
uum egipti coram domino deo nostro septem diebus et
septem diebus. id est quatuordecim diebus: et in die
octauo dimisit populos. Qui benedicentes regi
profecti sunt in tabernacula sua. letantes et
alacri corde super omnibus bonis que fecerat dominus

dauid seruo suo et israel populo suo. Ca. ix.

Factum est autem cum perfecissent salomon edifi
cium domus domini et edificium regis. et
omne quod optauerat et voluerat facere: appa
ruit ei dominus secundo sicut apparuerat ei in gabaon.
Dixitque dominus ad eum. Exaudiui orationem
tuam et deprecationem tuam: quam deprecatus es co
ram me. Sanctificaui domum hanc quam edifica-
sti vt ponerem nomen meum ibi in sempiternum:
et erunt oculi mei et cor meum ibi cunctis die-
bus. Tu quoque si ambulaueris coram me sicut ambu
lauit pater tuus in simplicitate cordis. et in equi-
tate et feceris omnia que precepi tibi et iudicia
mea seruaueris et legitima mea: ponam thro-
num regni tui super israel in sempiternum sicut locu-
tus sum dauid patri tuo dicens. Non auferetur
vir de genere tuo de solio israel. Si autem auer
sione auersi fueritis vos et filii vestri non se-
quentes me. nec custodientes mandata mea et
cerimonias quas proposui vobis: sed abieritis
et colueritis deos alienos et adorauerit is
eos. auferam israel de superficie terre quam dedi eis.
et templum quod sanctificaui nomini meo proiciam
a conspectu meo: eritque israel in prouerbium et in fa
bulam cunctis populis: et domus hec erit in exem
plum. Omnis qui transierit per eam stupebit: et sibi-
labit et dicet. Quare fecit dominus sic terre huic
et domui huic? Et respondebunt. Quia dereli-
querunt dominum deum suum qui eduxit patres eorum de
terra egipti. et secuti sunt deos alienos. et co
luerunt eos et adorauerunt eos: idcirco indu-
xit dominus super eos omne malum hoc. Expletis
autem annis viginti postquam edificauerat salo
mon duas domos id est domum domini et domum
regis. hiram regi tyri prebente salomoni ligna
cedrina et abiegna et aurum iuxta omne quod
opus habuerat: tunc dedit salomon hiram
viginti opida in terra galilee. Et egressus
est hiram de tyro. vt videret opida que de-
derat ei salomon: et non placuerunt ei. Et ait.
Hecine sunt ciuitates quas dedisti mihi fra-
ter? Et appellauit eos terram chabul vsque in
diem hanc. Misit ergo hiram ad regem sa
lomonem centum viginti talenta auri. Hec est
summa expensarum quam obtulit salomon rex
ad edificandum domum domini et domum suam et mel
lo. et murum ihrlm et heser et mageddo et ga-
zer. Pharao rex egipti ascendit et cepit gazer.

succēditq; eā igni: et chananeū q̄ habita-
bat in ciuitate interfecit: et dedit eā in dotē
filie sue vxori salomonis. Edificauit ergo
salomon gazer. et betheron inferiorem. et
baalath. et palmiram in terra solitudinis: ⁊
om̄es vicos q̄ ad se ꝑtinebāt et erāt absq;
muro muniuit: et ciuitates curruū. et ciuita-
tes equitū. et quodcūq; ei placuit vt edifi-
caret in ihrl'm et in libano. et in om̄i terra
potestatis sue. Vniuersum ꝓpl'm q̄ remāse
rat de amorreis et de etheis et pherezeis. et
eueis et iebuzeis. q̄ nō sunt de filijs israhel:
horꝝ filios q̄ remanserāt in terra. q̄s scilicet
non potuerāt filij isrl' exterminare fecit salo
mon tributarios. vsq; in diē hāc. De filijs
aūt isrl' nō ꝯstituit salomon seruire quenq̄
sz erāt viri bellatores et ministri eius et p̄n-
cipes et duces et p̄fecti curruū et equorū.
Erāt aūt p̄ncipes sup om̄ia opa salomo-
nis. p̄positi q̄ngētiquinq̄ginta: q̄ habebant
subiectū ꝓpl'm: et statutis opib⁹ impabāt.
Filia autē pharaonis ascendit de ciuitate
dauid in domū suā quā edificauerat ei sa-
lomon. Tunc edificauit mello. Offerebat
q̄z salomō trib⁹ vicibus ꝑ annos singulos
olocausta et pacificas victimas sup altare
qđ edificauerat dño: et adolebat thimia-
ma corā dño. Perfectūq; ē tēplū. Classem
q̄q; fecit rex salomon in asion iaber que est
iuxta aylam in littore maris rubri: in terra
ydumee. Misitq; hirā in classe illa seruos
suos viros nauticos et gnaros maris cū ser
uis salomonis: q̄ cū venissent ī ophir: sum
ptū inde aurū q̄dringētorūuigīti talētorū
detulerūt ad regē salomonem. ¶ Ca. x.

SEd et regina saba audita fama salo
monis in nomine dñi venit tēptare
eū in enigmatib⁹. Et ingressa ihrl'm mul-
to cū comitatu et diuitijs. camelis portāti-
bus aromata et aurū infinitū nimis et gē-
mas p̄ciosas. venit ad regē salomonē: et
locuta ē ei vniuersa que habebat in corde
suo. Et docuit eā salomō om̄ia v̄ba q̄ ꝓpo
suit. Nō fuit sermo q̄ regē possz latere: et nō
rn̄deret ei. Vidēs autē regina saba omnē
sapiētiā salomonis. et domū quā edifica-
uerat. et cibos mēse eius. et habitacula ser
uorꝝ et ordines ministrantiū. vestesq; eorꝝ
et pincernas et olocausta q̄ offerebat ī do-
mo dñi nō habebat vltra spiritū: dixitq; ad
regem. Verus ē sermo quē audiui in terra
mea sup ꝑmonib⁹ tuis et sup sapīa tua: et
nō credebā narrātib⁹ mihi. donec ipa ve-
ni. et vidi oculis meis: et ꝓbaui q̄ media
pars mihi nūciata nō fuerit. Maior ē sapīa
et opa tua: q̄z rumor quē audiui. Beati vi-
ri tui et beati serui tui hi q̄ stāt corā te sem-
per: et audiūt sapiam tuā. Sit dñs deus tu-
us bn̄dictus. cui ꝯplacuisti: et posuit te sup
thronū isrl'. eo q̄ dilexerit dñs isrl' ī sempi-
ternū: et ꝯstituit te regē vt faceres iudiciū ⁊
iusticiā. Dedit g̊ regi centumuiginti talēta
auri: et aromata multa nimis: et gemmas
p̄ciosas. Nō sunt allata vltra aromata tā
multa: q̄z ea que dedit regina saba regi salo
moni. Sz et classis hirā q̄ portabat aurū de
ophir. attulit ex ophir ligna thina multa
nimis: et gēmas p̄ciosas. Fecitq; rex de li-
gnis thinis fulchra domus dñi et domus
regie: et citharas lirasq; cātorib⁹. Nō sunt
allata huiuscemodi ligna thina: neq; visa
vsq; in p̄ntē diē. Rex aūt salomō dedit re
gine saba omnia q̄ voluit et petiuit ab eo:
exceptis his q̄ vltro obtulerat ei munere re
gio Que reuersa ē: et abijt in terrā suā cū
seruis suis. Erat autē pōdus auri qđ offe-
rebat̄ salomoni ꝑ annos singulos. sexcēto-
rū sexagintasex talētorum auri: excepto eo
qđ offerebāt viri q̄ sup vectigalia erant et
negociatores. vniuersiq; scuta vendētes: et
om̄es reges arabie ducesq; terre. Fecit q̄z
rex salomon ducēta scuta de auro purissi-
mo. Sexcentos auri siclos dedit in laminas
scuti vnius: et trecētas peltas ex auro ꝓba-
to. Trecenteq; mine auri: vnā peltā vestie-
bant. Posuitq; eas rex in domo saltus liba
ni. Fecit etiā rex salomon thronū de ebore
grandē: et vestiuit eū auro fuluo nimis: q̄
habebat sex gradus. Et summitas throni
rotūda erat in parte posteriori. et due ma-
nus hinc atq; inde tenētes sedile: et duo le
ones stabāt iuxta manus singulas: et du-
odeci leūculi stantes sup sex gradus hinc
atq; inde. Nō ē factū tale opus in vniuer-
sis regnis. Sz et om̄ia vasa de q̄b⁹ potabat
rex salomō erāt aurea: ⁊ vniuersa suppellex

dom⁹ saltus libani de auro purissimo. Nō
erat argentū nec alicuius p̄cij putabatur in
dieb⁹ salomonis: q2 classis regis per mare
cū classe hiram semel p tres annos ibat in
tharsis: deferēs inde aurū et argentū. et dē
tes elephātoꝝ et simias et pauos. Magni
ficatus ē ergo rex salomon sup omnes re-
ges terre diuitijs et sapientia: et vniuersa
terra desiderabat vultū salomonis. vt au-
diret sapiētiā eius quā dederat deus i cor-
de eius: et singuli deferebāt ei munera. va-
sa argētea et aurea. vestes et arma bellica.
aromata q̊3 et equos et mulos p ānos sin
gulos. Cōgregauitq3 salomō currus et eq̄-
tes et facti sunt ei milleq̄dringēti currus et
duodecimilia eq̄tū: et disposuit eos p ciui
tates munitas: et cū rege in ihrl'm. Fecitq3
vt tanta ess3 abundantia argēti in ihrl'm
quāta et lapidū: et cedroꝝ p̄buit multitu
dinē: q̄si sicomoros q̄ nascunt̄ in cāpestri-
bus. Et educebant̄ equi salomoni de egi-
pto et de choa. Negociatores enim regis
emebāt de choa: et statuto p̄cio pducebāt.
Egrediebat̄ aūt q̄driga ex egipto sexcētis
siclis argenti: et equus centūq̄nquaginta.
A tq3 in hūc modū cūcti reges etheorum
et sirie equos venūdabant. ¶ Ca. xj.

Rex aūt salomō amauit mulieres ali
enigenas multas: filiā q̊3 pharao-
nis: et moabitidas et āmonitidas. ydume
as et sydonias. et cetheas: de gētibus super
q̄b⁹ dixit dn̄s filijs isrl'. Nō ingrediemini
ad eas: neq3 de illis igredient̄ ad vr̄as. Cer
tissime enim auertēt corda vr̄a vt seq̄mini
deos earū. His itaq3 copulatus ē salomō
ardētissimo amore. Fuerūtq3 ei vxores q̄si
regine septingente: et cōcubine trecente. Et
auerterūt mulieres cor eius. Cūq3 iam ess3
senex deprauatū est cor eius p mulieres. vt
sequeretur deos alienos: nec erat cor eius
p fectū cū dn̄o deo suo sic cor dauid patris
eius: s3 colebat salomō astarthen deam sy
donioꝝ. et chamos deū moabitarū. et mo
loch ydolū āmonitarum. Fecitq3 salomō
q̊d nō placuerat corā dn̄o: et nō adimple-
uit vt seq̄ret̄ dn̄m. sic dauid pr̄ eius. Tunc
edificauit salomō fanū chamos ydolo mo
ab in mōte qui est cōtra ihrl'm: et moloch
ydolo filioꝝ āmon. A tq3 in hūc modū fe
cit vniuersis vxorib⁹ suis alienigenis: que
adolebant thura et immolabāt dijs suis.
Igit̄ iratus ē dn̄s salomoni. q̄ auersa ess3
mēs eius a dn̄o deo isrl'. q̄ apparuerat ei se
cūdo: et p̄cepat de verbo hoc ne seq̄ret̄ deos
alienos: et nō custodiuit que mandauit ei
dn̄s. Dixit itaq3 dn̄s salomoni. Quia ha
buisti hoc apud te et nō custodisti pactū
meū et p̄cepta mea q̄ mādaui tibi: dirum
pēs scindā regnū tuum. et dabo illud seruo
tuo: verūtamē in diebus tuis nō faciā ꝓpt̄
dauid patrē tuū. De manu filij tui scīdam
illd̄: nec totū regnū auferā. s3 tribū vnā da
bo filio tuo: ꝓpter dauid seruū meū. ⁊ iheru
salē quā elegi. Suscitauit at̄ dn̄s aduersa
riū salomoni adad ydumeū de semine re-
gio: q̄ erat in edom. Cū enī ess3 dauid i y-
dumea ⁊ ascēdiss3 ioab p̄nceps militie ad
sepeliēdū eos q̄ fuerāt iterfecti. et occidiss3
om̄e masculinū i ydumea: sex enī mēsib⁹
ibi moratus ē ioab et om̄is isrl' donec inte
rimeret omne masculinū in ydumea: fugit
adad ipe et viri ydumei de seruis pr̄is eius
cū eo vt ingrederet̄ egiptū. Erat aūt adad
puer paruulus. Cunq3 surrexissent de madi
an: venerūt in pharan. Tulerūtq3 secum vi
ros de pharan: et introierūt egiptū ad pha
raonē regē egipti. Qui dedit ei domū: et ci
bos constituit: et terrā delegauit. Et iuenit
adad gratiā corā pharaone valde: intan-
tum vt daret ei vxorē sororē vxoris sue ger
manā tafnes regine. Genuitq3 ei soror taf-
nes genebath filiū: et nutriuit eū tafnes in
domo pharaonis. Eratq3 genebath habi-
tās apud pharaonē cū filijs eius. Cūq3 au
diss3 adad in egipto dormisse dauid cum
patribus suis: et mortuū esse ioab p̄ncipem
militie: dixit pharaoni. Dimitte me vt va-
dam i terrā meā. Dixitq3 ei pharao. Qua
enim re apud me idiges: vt queras ire ad
terram tuam? At ille rn̄dit. Nulla. sed ob-
secro te: vt dimittas me. Suscitauit quoq3
ei deus aduersariū rason filiū eliadan q̄ fu
gerat adadezer regē soba dn̄m suum: et cō
gregauit cōtra eū viros et factus est prin-
ceps latronum cum interficeret eos dauid:
abierūtq3 damascū et habitauerunt ibi: et

cōstituerunt eū regē in damasco: eratq; ad-
uersarius isrl' cūctis dieb⁹ salomonis. Et
hoc ē malū adad et odiū ɔtra isrl': regna-
uitq; in siria. Iheroboam q̊q; filius nabath
euphratheus de sareda. seruus salomonis
cuius mater erat nomine serua mulier vi-
dua leuauit manū ɔtra regē. Et hec causa
rebellionis aduersus eū: q2 salomon edifi
cauit mello: et coequauit voraginē ciuita-
tis dauid pr̄is sui. Erat aūt iheroboam vir
fortis et potens. Vidēsq; salomon ado-
lescentē bone indolis et industriū: cōstitue-
rat eū p̄fectū sup tributa vniuerse domus
ioseph. Factū ē igit̄ in tpe illo vt iheroboā
egrederet̄ de ihrl'm: et inueniret eū ahias
silonites ꝓpheta in via optus pallio nouo.
Erant aūt duo tm̄ in agro. Ap̄phendensq;
ahias palliū suū nouū q̊ optus erat. scidit
in duodecim partes: et ait ad iheroboam.
Tolle tibi decē scissuras. Hec enī dicit dn̄s
deus isrl'. Ego scindam regnū de manu sa-
lomonis: et dabo tibi decem tribus. Porro
vna tribus remanebit ei ꝓpter seruū meū
dauid. et ihrl'm ciuitatē. quā elegi ex om̄i-
bus tribubus isrl': eo q̄ dereliquerit me. et
adorauerit astharthen deam sydoniorꝫ et
chamos deū moab. et moloch deū filiorum
ammō: et nō ambulauerit in vijs meis vt
faceret insticiā coram me. et p̄cepta mea ⁊
iudicia. sic dauid pr̄ eius. Nec auferā oē
regnū de manu eius: sz ducē ponā eū cun-
ctis dieb⁹ vite sue ꝓpter dauid seruū meū
quē elegi: q̊ custodiuit mādata mea et p̄-
cepta mea. Auferā aūt regnū de manu filij
eius et dabo tibi decē rribus: filio aūt eius
dabo tribū vnā: vt remaneat lucerna da-
uid ꝑuo meo cūctis dieb⁹ corā me ī ihrl'm
ciuitatē quā elegi. vt essz nomen meū ibi.
Te aūt assumā: et regnabis sup oīa q̄ de-
siderat aīa tua: erisq; rex sup isrl'. Si igitur
audieris oīa q̄ p̄cepo tibi et ambulaueris
in vijs meis. et feceris qđ rectū ē corā me
custodiēs mādata mea et p̄cepta mea. sic
fecit dauid ꝑuus meus ero tecū: et edifica-
bo tibi domū fidelē. q̊mō edificaui dauid
domū et tradā tibi isrl': et affligā semē da
uid sup hoc: verūtamē nō cūctis diebus.
Voluit g̊ salomon interficē iheroboā. Qui
surrexit et aufugit in egiptū ad sesac regē
egipti: et fuit in egioto vsq; ad mortē salo
monis. Reliquū aūt v̄boꝝ salomonis ⁊ oīa
q̄ fecit et sapīa eius: ecce vniuersa scripta
sūt ī libro v̄boꝝ dierū salomonis. Dies at̄
q̊s regnauit salomō in ihrl'm sup oēm isrl':
q̄draginta āni sūt. Dormiuitq; salomō cū
pr̄ibus suis: et sepultus ē in ciuitate dauid
pr̄is sui: regnauitq; roboā filius eius ꝓ eo:
Venit aūt roboam in sichem. Ca. xij.
Illuc enī cōgregatus erat om̄is ꝓpl's
isrl' ad cōstituendū eū regē. At v̄o iherobo
am filius nabath cū adhuc esset in egipto
profugus o facie salomonis regis: audita
morte eius reuersus ē de egipto. Miserūtq;
et vocauerūt eū. Venit g̊ iheroboā et om̄is
multitudo isrl': et locuti sunt ad roboam di
centes. Pater tuus durissimū iugū imposuit
nobis: tu itaq; nūc imminue paululum de
impio pr̄is tui durissimo et de iugo grauis-
simo qđ imposuit nobis: et seruiemus tibi.
qui ait eis. Ite vsq; ad tertiū diē: et reuerti
mini ad me. Cunq; abissz ꝓpl's: inijt cōsiliū * *
rex roboā cū senioribꝰ q̊ assistebāt corā sa
lomone pr̄e eius cū adhuc viueret: et ait.
Qđ datis ɔsiliū vt rn̄deā ꝓpl'o? Qui dixe-
rūt ei. Si hodie obedieris ꝓpl'o huic. et ꝑuie
ris et petitōi eorū cesseris: locutusq; fueris
ad eos v̄ba leuia: erūt tibi ꝑui cūctis dieb⁹.
Qui dereliq̊t ɔsiliū senum qđ dederāt ei: et
adhibuit adolescētes q̊ nutriti fuerāt cum
eo et assistebāt illi: dixitq; ad eos. Qđ mi-
hi datis ɔsiliū vt rn̄deā ꝓpl'o huic: q̊ dixe-
rūt mihi. leuius fac iugū qđ īposuit pr̄ tuus
sup nos? Et dixer̄t ei iuuenes q̊ nutriti fue
rāt cū eo. Sic loq̄re ꝓpl'o huic: q̊ locuti sunt
ad te dicētes. Pr̄ tuus aggrauauit iugū no
strū: tu releua nos. Sic loq̄ris ad eos. Mini
mus digitus meus grossior ē dorso patris
mei. Et nūc pr̄ meus posuit super vos iugū
graue: ego aūt addā sup iugū vr̄m. Pater
meus cecidit vos flagellis: ego aūt cedam
vos scorpionib⁹. Venit g̊ iheroboā. et oīs
ꝓpl's ad roboā die tertia: sic locutus fuerat
rex dicēs. reuertimini ad me die tertia. Re-
spōditq; rex ꝓpl'o dura. derelicto ɔsilio seni-
oꝝ qđ ei dederāt: et locutus ē eis scđm ɔsi-
liū iuuenū dicēs. Pr̄ meus aggrauauit iugū

vestrū: ego aūt addā iugo vr̄o. Pater meus cecidit vos flagellis: ego aūt cedam vos scorpionib⁹. Et nō acq̄euit rex ꝓpl'o q̄mō auersatus fuerat eū dn̄s: vt suscitaret v̄bū suū qđ locutus fuerat in manu ahie syloni te ad iheroboam filiū nabath. Vidēs itaq̄ ꝓpl's ꝙ noluissz eos audire rex: rn̄dit ei dicēs. Que nobis pars in dauid. vel q̄ hereditas ī filio ysai? Vade ī tabernacula tua isrl'. Nunc vide domū tuā dauid. Et abijt isrl' in tabernacula sua. Super filios aūt israhel q̄cunq̄ habitabāt in ciuitatibus iuda regnauit roboam. Misit ergo rex roboā aduram qui erat super tributa: et lapidauit eū om̄is isrl'. et mortuus est. Porro rex roboam festinus ascēdit currū. et fugit ī iherusalē: recessitq̄ isrl' a domo dauid vsq̄ in p̄sentē diē. Factū est aūt cū audissz om̄is isrl' ꝙ reuersus esset iheroboam miserunt et vocauerūt eū cōgregato cetu: et cōstituerūt eum regē super omnē isrl': nec secutus ē q̄sq̄ domum dauid preter tribum iuda solā. Venit aūt roboam iherusalē et cōgregauit vniuersam domū iuda et tribū beniamin centū octogintamilia electoꝝ viroꝝ et bellatoꝝ: vt pugnarēt cōtra domū israhel: et reducerent regnū roboam filio salomonis. Factus ē aūt sermo dn̄i ad semeiam virū dei dicēs. Loquere ad roboam filiū salomonis regē iuda. et ad omnem domū iuda et beniamin et reliquos de populo dicēs. Hec dicit dn̄s. Nō ascēdetis: nec bellabitis cōtra fratres vr̄os filios isrl'. Reuertat̄ vir ī domū suā. A me eni factū est v̄bū hoc. Audierūt sermonē dn̄i: et reuersi sunt de itinere. sicut eis p̄cepat dn̄s. Edificauit aūt iheroboam sichem in mōte effraim: et habitauit ibi. et egressus inde edificauit phanuel. Dixitq̄ iheroboam in corde suo. Nunc reuertet̄ regnum ad domum dauid. si ascenderit populus iste vt faciat sacrificia in domo dn̄i in iherusalē: et conuertetur cor populi huius ad dn̄m suū roboā regē iuda: interficientq̄ me et reuertent̄ ad eū. Et excogitato cōsilio fecit duos vitulos aureos: et dixit eis. Nolite vltra ascendere in iherusalē. Ecce dij tui isrl': q̄ te eduxerūt de terra egipti. Posuitq̄ vnū in bethel. et alterum ī dan: et factū est verbū hoc in peccatū. Ibat eni ꝓpl's ad adorandū vitulū vsq̄ in dan. Et fecit phana in excelsis: et sacerdotes de extremis populi q̄ nō erāt de filijs leui. Cōstituitq̄ diē sollemnē in mēse octauo. q̄ntadecima die mēsis: ī similitudinē sollēnitatis q̄ celebrabat̄ ī iuda. Et ascēdēs altare similiter fecit in bethel: vt īmolaret vitulis q̄s fabricatus fuerat. Cōstituitq̄ in bethel sacerdotes excelsoꝝ q̄ fecerat: et ascēdit sup altare qđ extruxerat ī bethel: q̄ntadecima die mensis octaui quē finxerat de corde suo. Et fecit sollemnitatē filijs isrl' et ascēdit super altare vt adoleret incensum.

Ca. xiij.

Et ecce vir dei venit de iuda in s̄mone dn̄i in bethel iheroboā stāte sup altare: et thus iaciente. Et exclamauit ꝯtra altare ī s̄mone dn̄i. et ait. Altare altare: hec dicit dn̄s. Ecce filius nascet̄ domui dauid iosias noīe: et īmolabit sup te sacerdotes excelsoꝝ q̄ nūc ī te thura succēdūt: et ossa hoīm sup te incēdet. Deditq̄ in illa die signū dicēs. Hoc erit signum qđ locutus ē dn̄s. Ecce altare scindet̄: et effundet̄ cinis q̄ in eo ē. Cūq̄ audissz rex sermonē hominis dei quē īclamauerat cōtra altare in bethel: extēdit manū suā de altari dicēs. Ap̄phēdite eum. Et exaruit manus eius quā extēderat ꝯtra eū: nec valuit retrahere eā ad se. Altare q̄z scissum ē: et effusus est cinis de altari: iuxta signū qđ p̄dixerat vir dei ī s̄mone dn̄i. Et ait rex ad virum dei. Dep̄care faciē dn̄i dei tui et ora ꝓ me: vt restituat̄ manus mea mihi. Orauit vir dei faciē dn̄i: et reuersa est manus regis ad eū: et facta ē sic p̄us fuerat. Locutus est aūt rex ad virū dei. Veni mecū domum vt prādeas: et dabo tibi munera. Rn̄ditq̄ vir dei ad regē. Si dederis mihi mediā ptē domꝰ tue nō veniā tecū: nec comedā panem. neq̄ bibā aquā ī loco isto. Sic eni mādatū ē mihi ī s̄mōe dn̄i p̄cipiētis. Nō comedes panē. neq̄ bibes aquā: nec reuerteris ꝑ viā q̄ venisti. Abijt g° ꝑ aliā viā: et nō est reuersus ꝑ iter q° venerat ī bethel. Prophetes aūt quidā senex habitabat ī bethel: ad quē venerūt filij sui. et narrauerūt ei om̄ia opera que fecerat vir dei illa die in bethel.

Et v̄ba q̄ locutus fuerat ad regē narrauerūt
p̄ri suo. Et dixit eis p̄r eorū. Per quā viā
abijt. Ostēderūt ei filij sui viā p quā abie-
rat vir dei qui venerat de iuda. Et ait filijs
suis. Sternite mihi asinū. Qui cum strauis-
sent: ascēdit et abijt post virū dei: et inuenit
eū sedētē subtus therebintū. Et ait illi. Tu
ne es vir dei q̄ venisti de iuda? Rn̄dit ille.
Ego sū. Dixitq; ad eū. Veni mecū domū:
ut comedas panē. Qui ait. Nō possū reuer
ti. neq; venire tecum: nec comedā panē. nec
bibā aquā ī loco isto: q2 locutus ē dn̄s ad
me ī s̄mone dn̄i dicēs. Nō comedes panē
et nō bibes aquā ibi: nec reuertēis p viā q̄
ieris. Qui ait illi. ego ꝓpheta sū similis tui:
et āgelus locutus ē mihi ī sermone dn̄i di-
cēs. Reduc eū tecū in domū tuā: vt come-
dat panē et bibat aquā. Fefellit eū: et re-
duxit secū. Comedit g° panē ī domo eius:
et bibit aquā. Cūq; sederēt ad mēsam: fa
ctus ē s̄mo dn̄i ad ꝓphetā q̄ reduxerat eū.
Et exclamauit ad virū dei q̄ venēat de iu-
da dicēs. Hec dicit dn̄s. Quia nō obediēs
fuisti ori dn̄i. et nō custodisti mādatū qđ
p̄cepit tibi dn̄s deus tuus. et reuersus es et
comedisti panē et bibisti aquā in loco ī q°
p̄cepit tibi. ne comedēs panē neq; biberes
aquā: nō inferet̄ cadauer tuū ī sepulchrū
p̄rm tuoꝝ. Cūq; comedissz et bibissz: stra
uit asinū suū ꝓpheta quē reduxēat. Qui cū
abissz inuenit eū leo ī via et occidit: ⁊ erat
cadauer eius ꝓiectū ī itinē. Asinus aūt sta
bat iuxta illū: et leo stabat iuxta cadauer.
Et ecce viri trāseūtes vider̄t cadauer ꝓie-
ctū ī via: et leonē stātē iuxta cadauer. Et
venerunt et diuulgauerunt in ciuitatē: in q̄
ꝓphetes ille senex habitabat. Qđ cū audis
set ꝓpheta ille q̄ reduxerat eum de via ait.
Vir dei ē q̄ inobediēs fuit ori dn̄i: et tradi-
dit eū dn̄s leoni. et cōfregit eum: et occidit
iuxta v̄bū dn̄i qđ locutus ē ei. Dixitq; ad
filios suos. Sternite mihi asinū. Qui cū stra
uissent et ille abisset: inuenit cadauer eius
ꝓiectū ī via: et asinū et leonē stātes iuxta
cadauer. Non comedit leo de cadauē: nec
le sit asinū. Tulit ergo ꝓphetes cadauer viri
dei et posuit illđ sup asinū: et reuersus intu-
lit in ciuitatē ꝓphete senis. vt plāgerēt eū:

et posuit cadauer eius in sepulchro suo. Et
plāxerūt eū: heu heu mi fr̄. Cūq; plāxissent
eū: dixit ad filios suos. Cū mortuus fuero
sepelite me in sepulchro in q° vir dei sepul-
tus est: iuxta ossa eius ponite ossa mea.
Profecto enī veniet s̄mo quē p̄dixit in ser-
mone dn̄i: ꝯtra altare qđ ē ī bethel: et ꝯtra
oīa phana excelsoꝝ q̄ sūt in vrbib⁹ sama
rie. Post v̄ba hec nō ē reuersus iheroboā de
uia sua pessima: sz ecōtrario fecit de nouissi
mis ꝓpl'is sacerdotes excelsoꝝ. Quicūq; vo-
lebat īplebat manū suā. et fiebat sacerdos
excelsorū. Et ꝓpter hāc causā peccauit do-
mus iheroboā. et euersa ē: et deleta de sup fi
cie terre. Ca. xiiij.

IN tpe illo egrotauit
abia filius iheroboā. Dixitq; iheroboā vxo
ri sue. Surge et ꝯmuta habitum. ne cogno-
scaris q̄ sis vxor iheroboā: et vade in sylo
vbi ē abias ꝓpheta q̄ locutus ē mihi q̄ re
gnaturus esse ē sup ꝓpl'm hūc. Tolle q°z ī ma
nu tua decē panes et crustulā et vas mellis:
et vade ad illū. Ip̄e enī indicabit tibi: q̄d
euenturum sit puero huic. Fecit vt dixerat
vxor iheroboā. et ꝯsurgens abijt in sylo: et
venit in domū abie. At ille nō poterat vi-
dere: q2 caligauerūt oculi eius p̄ senectute.
Dixit aūt dn̄s ad abiam. Ecce vxor ihero
boā ingredit̄ vt ꝯsulat te sup filio suo: quia
egrotat. Hec et hec loq̄ris ei. Cū g° illa in-
traret et dissimularet se esse q̄ erat: audiuit
abias sonitū pedū eius introeūtis p ostiū:
et ait. Ingredē vxor iheroboā. Quare aliā
te esse simulas? Ego aūt missus sum ad te
durus nūcius. Vade et dic iheroboā. Hec
dicit dn̄s deus israhel. Quia exaltaui te de
medio ꝓpl'i. et dedi te ducē sup ꝓpl'm meū
isrl'. et scidi regnū domus dauid. et dedi il-
lud tibi. et nō fuisti sic seruus meus dauid
q̄ custodiuit mādata mea. et secutus ē me
in toto corde suo faciēs qđ placitū esset in
ꝯspectu meo: sz opatus es male sup om̄es
q̄ fuerūt ante te. et fecisti tibi deos alienos
et ꝯflatiles. vt me ad iracūdiā ꝓuocares:
me aūt ꝓiecisti post corpus tuū: idcirco ec-
ce ego inducā mala sup domū iheroboam.
et pcutiā de iheroboam. mingentē ad pari-
etē et clausum et nouissimū in isrl': et mun
dabo reliq̄as dom⁹ iheroboam sic mūdari

solet fimus vsq; ad purū. Qui mortui fue
rint de iheroboā in ciuitate comedēt eos ca
nes: q̄ aūt mortui fuerint in agro. vorabūt
eos aues celi: q2 dn̄s locutus est. Tu igit̄
surge et vade in domū tuā: et in ipso introi
tu pedū tuoꝝ in vrbē morietur puer: et plan
get eū om̄is isrl̄ et sepeliet. Iste enim solus
inferetur de iheroboā in sepulchrū: q2 inuē
tus est sup eo sermo bonus a dn̄o deo isrl̄ i
domo iheroboam. Cōstituet autē sibi dn̄s
regē sup isrl̄ q̄ percutiet domū iheroboam
in hac die: et in hoc tpe: et pcutiet dn̄s de-
us isrl̄: sicut moueri solet arundo in aqua.
Et euellet isrl̄ de terra bona hac quā dedit
patribus eorum: et vētilabit eos trās flu-
men: q2 fecerūt sibi lucos vt irritarēt dn̄m.
Et tradet dn̄s deus isrl̄ ꝓpter peccata ihero
boam: q̄ peccauit et peccare fecit isrl̄. Surre
xit itaq; vxor iheroboam. et abijt: et venit i
tharsa. Cunq; illa igrederet̄ limē domus.
puer mortuus est: et sepelierūt eum et plā
xit eū om̄is israhel. iuxta sermonē dn̄i quē
locutus ē i manu ꝑui sui ahie ꝓphete. Reli
qua autē v̄borū iheroboā q̄modo pugna-
uerit. et q̄mō regnauerit. ecce scripta sunt i
libro verboꝝ dierū regū israhel. Dies aūt
q̄bus regnauit iheroboam: uigintiduo āni
sunt. Et dormiuit iheroboā cū p̄ribus suis:
regnauitq; nadab filius eius ꝓ eo. Porro
roboam filius salomonis regnauit in iuda.
Quadraginta et vnius anni erat roboam
cū regnare cepissz: decē et septē ānis regna
uit in iherusalē ciuitate quā elegit dn̄s vt
poneret nomē suū sibi ex om̄ib⁹ tribubus
isrl̄. Nomē aūt matris eius naama ama-
nites. Et fecit iudas malū corā dn̄o: et irri
tauerūt eū sup om̄ibus q̄ fecerāt p̄res eoꝝ
in peccatis suis que peccauerūt. Edificaue-
rūt eni et ipsi sibi aras et statuas et lucos
super omnē collē excelsum et subter omnē
arborē frōdosam. sz et effeminati fuerūt in
terra: fecerūtq; omnes abominationes gē-
tium quas attriuit dn̄s āte faciem filiorū
israhel. In quinto autē āno regni iheroboā
ascēdit sesac rex egipti in iherusalē: et tulit
thesauros domus dn̄i et thesauros regios
et vniuersa diripuit: scuta q̄z aurea que fe
cerat salomon ꝓ q̄bus fecit rex roboā scuta
erea: et tradidit ea in manu ducū scutario-
rum. et eorum qui excubabant āte ostium
domus regis. Cunq; ingrederet̄ rex in do-
mum dn̄i portabant ea qui preeūdi habe-
bāt officiū: et postea reportabāt ad arma-
mētariū scutariorū. Reliqua autē sermo-
nū roboam et omnia que fecit: ecce scripta
sunt in libro sermonū dierū regū iuda. Fu
itq; bellū inter roboam et iheroboam cūctis
dieb⁹. Dormiuitq; roboam cū p̄rib⁹ suis:
et sepultus ē cū eis in ciuitate dauid. No-
men autē matris eius naama amanites.
Et regnauit abia filius eius ꝓ eo. C. xv.
Gitur in octauodecimo anno regni ihero-
boā filij nabath regnauit abia super iudā.
Tribus ānis regnauit in iherusalē. Nomē
matris eius maacha filia abessalon: ābu-
lauitq; in om̄ibus peccatis p̄ris sui q̄ fece-
rat āte eū: nec erat cor eius pfectū cū dn̄o
deo suo sicut cor dauid p̄ris eius. Sz ꝓpter
dauid dedit ei dn̄s deus suus lucernam in
iherusalē. vt suscitaret filiū eius post eum.
et statueret iherusalē: eo q̄ fecissz dauid re
ctū in oculis dn̄i: et nō declinasset ab om̄i-
bus q̄ p̄cepat ei cunctis diebus vite sue:
excepto sermone vrie ethei. Attamē bellū
fuit iter abyam et iheroboam om̄i tpe vite
eius. Reliqua aūt sermoū abye et omnia
q̄ fecit: nōne hec scripta sunt in libro verbo-
rū dierū regū iuda? Fuitq; p̄liū inter aby-
am et inter iheroboam. Et dormiuit abya
cū p̄rib⁹ suis: et sepelierūt eū in ciuitate da
uid: regnauitq; asa filius eius ꝓ eo. In an-
no ergo vicesimo iheroboā regis isrl̄ regna
uit asa rex iuda: et q̄draginta et vno anno
regnauit in iherusalē. Nomen matris eius
maacha filia abessalō. ⁊ fecit asa rectū āte
ꝯspectū dn̄i sicut dauid p̄r eius. et abstulit
effeminatos de terra: purgauitq; vniuersas
sordes ydoloꝝ q̄ fecerāt p̄res eius. Insup
et machaam matrē suā amouit. ne essz p̄n
ceps in sacris priapi. et in luco eius quē cō
secrauerat: subuertitq; specū eius. et cōfre-
git simulachrū turpissimū: et ꝯbussit in tor
rēte cedron. Excelsa aūt nō abstulit. Verū
tamen cor asa pfectū erat cū domino deo
suo cunctis dieb⁹ suis: et intulit ea que san
ctificauerat p̄r suus et vocauerat in domū

dñi: argentū et aurū et vasa. Bellū aūt erat
inter asa et baasa regem isrl': cūctis diebus
eorꝫ. Ascendit q̄ꝫ baasa rex israhel in iudā
et edificauit rama: ut nō posset quispiā egre
di vel ingredi de parte asa regis iude. Tol
lens itaqꝫ asa omne argentū et aurū qđ re
manserat in thesauris domus dñi et in the
sauris domus regie. dedit illud ī manus ser
uorū suorꝫ: et misit ad benadab filiū tabrē
mon filij ezion regē sirie qui habitabat in
damasco dicēs. Fedus est inter me et te et
inter patrē meū et patrē tuū: ideo misi tibi
munera argentū et aurū: et peto ut venias.
et irritū facias fedus qđ habes cū baasa re
ge isrl'. et recedat a me. Acquiescens bena-
dab regi asa misit principes exercitus sui in
ciuitates isrl': et pcusserunt ahion et dan et
abel domū maacha. et vniuersā cēneroth.
omnē scilicet terrā neptalim. qđ cū audissꝫ
baasa intermisit edificare rama: et reuersus
est in tersa. Rex aūt asa nunciū misit in oēm
iudā dicēs. Nemo sit excusatus. et tulerūt
lapides de rama et ligna eius q̄bus edifi-
cauerat baasa: et extruxit de eis rex asa ga
baa beniamin ⁊ maspha. Reliqua aūt oīm
sermonū asa et vniuerse fortitudines eius
et cuncta q̄ fecit et ciuitates quas extruxit:
nonne hec scp̄ta sunt in libro verborꝫ dierū
regū iuda? Verūtamē in tp̄e senectutis sue
doluit pedes: et dormiuit cū p̄ribus suis. et
sepultus est cū eis ī ciuitate dauid p̄ris sui
regnauitqꝫ iosaphat filius eius ꝓ eo. Na-
dab vero filius iheroboā regnauit sup isrl'
anno scđo asa regis iuda: regnauitqꝫ super
isrl' duobus annis: et fecit qđ malum est in
ꝯspectu dñi: et ambulauit in vijs p̄ris sui
et in peccatis eius quibus peccare fecit isrl'.
Insidiatus est aūt ei baasa filius ahie de do
mo ysachar: et pcussit eū in gebbethon q̄
est urbs philistinorū. Siquidem nadab et
omīs israhel obsidebāt gebbethon. Interfe
cit ergo illū baasa in āno tertio asa regis iu
da: et regnauit ꝓ eo. Cūqꝫ regnasset: pcus-
sit omnē domū iheroboam. Nō dimisit nec
vnā quidē animā de semine eius donec de
leret eū: iuxta verbū dñi qđ locutus fuerat
in manu serui sui ahie silonitis. ꝓpter pec-
cata iheroboā q̄ peccauerat et quibus pec-
care fecerat israhel: et ꝓpter delictū quo irri-
tauerat dñm deū isrl'. Reliqua aūt sermonū
nadab et omnia q̄ opatus est: nonne hec
scp̄ta sunt in libro verborū dierū regū isrl'?
Fuitqꝫ bellū inter aza et baasa regē israhel
cūctis diebꝰ eorū. Anno tertio asa regis iu
da regnauit baasa filius ahie super omnē
isrl' in thersa vigintiquatuor ānis: et fec̄ ma
lū corā dño: ambulauitqꝫ in vijs iheroboā
et in pcc̄is eius quibus peccare fecit israhel.

Factus est aūt sermo dñi ¶ Ca. xvj.
ad iehu filiū anani ꝯtra baasa dicēs
Pro eo q̄ exaltaui te de puluere. et posui te
ducē sup ꝓpl'm meū israhel. tu aūt ambula
sti in via iheroboā. et peccare fecisti populū
meum isrl'. ut me irritares in pcc̄is eorū. ecce
ego demetā posteriora baasa et posteriora
domus eius: et faciā domū tuā sicut domū
iheroboā filij nabath. Qui mortuus fuerit
de basa in ciuitate comedēt eū canes: et q̄
mortuus fuerit ex eo in regione: comedēt
eū volucres celi. Reliqua aūt sermonū baa
sa. et quecūqꝫ fecit ⁊ p̄lia eius: nōne hec scri
pta sunt in libro verborū dierū regū israhel
Dormiuit ergo baasa cū p̄ribꝰ suis. sepul-
tusqꝫ ē in thersa: et regnauit hela filius eius
ꝓ eo. Cū at̄ in manu iehu filij anani ꝓphe-
te verbū dñi factū esset ꝯtra baasa. et con
tra domū eius. et ꝯtra om̄e malū qđ fece-
rat corā dño ad irritandū eum in opibus
manuū suarum. ut fieret sicut domus ihero
boam: ob hāc causam occidit eū. hoc est ie-
hu filiū anani ꝓphetam. Anno vicesimo
sexto asa regis iuda regnauit hela filius ba
sa sup israhel in thersa duobus annis: et re
bellauit cōtra eū seruus suus zambri dux
medie ptis equitū. Erat aūt hela in thersa
bibens et temulentus: in domo arsa p̄fecti
thersa. Irruens ergo zambri pcussit et occi-
dit eū anno vicesimo septimo asa regis iu-
da: et regnauit ꝓ eo. Cūqꝫ regnassꝫ et sedis
set sup soliū eius pcussit omnē domū baa
sa et nō dereliquit ex ea mingentē ad parie
tē: et ꝓp inquos et amicos eius. Deleuitqꝫ
zambri omnē domū baasa iuxta v̄bū dñi
qđ locutus fuerat ad baasa in manu iehu
ꝓphete ꝓpter vniuersa pcc̄a baasa. et pecca
ta hela filij eius: qui peccauerūt. et peccare

fecerũt ifrl'. ꝓuocantes dñm deũ ifrahel in
vanitatib⁹ fuis. Reliqua aũt fermonũ hẽla
et omnia q̃ fecit: nõne hec fcripta funt i libro
verbo⁹ dierũ regũ ifrahel? Anno vicefimo
feptio afa regis iuda regnauit zambri fe-
ptẽ dieb⁹ in therfa. Porro exercitus obfide
bat gebbethon urbẽ philiftinorũ. Cũq; au
diffet rebellaffe zambri et occidiffe regẽ: fe
cit fibi regẽ omnis ifrl' amri qui erat ꝑncipes
militie fup ifrl' in die illa in caftris. Afcen-
dit ergo amri et omnis ifrl' cũ eo de gebbe
thon: et obfidebãt therfa. videns aũt zam
bri q̃ expugnanda eſſet ciuitas ingreſſus
eſt pallacũ et fuccẽdit fe cũ domo regia: et
mortuus eſt in pcõis fuis q̃ peccauerat fa-
ciens malũ coram dño: et ambulans in via
iheroboam et in pcõo eius quo fecit peccare
ifrl'. Reliq̃ aũt fermonũ zambri et inſidiarũ
eius et ty rannidis nõne hec ſcꝑta funt in li-
bro verbo⁹ dierũ regũ ifrl'? Tunc diuiſus
eſt ꝑpl'us ifrahel in duas ptes. Media ps
ꝑpl'i ſequebat thebni filiũ gineth ut conſtitue
ret eũ regẽ: et media ps amri. Preualuit aũt
ꝑpl'us qui erat cũ amri ꝓpulo qui ſeque-
batur thebni filiũ gineth: mortuuſq; eſt the
bni et regnauit amri. Anno triceſimo ꝑmo
afa regis iuda regnauit amri ſup ifrl' duo-
decim annis. In therſa regnauit ſex annis:
emitq; montẽ ſamarie a ſomer duob⁹ ta-
lentis argẽti et edificauit eũ: et vocauit no
men ciuitatis quã extruxerat nomine ſomer
ad montẽ dñi vel montẽ ſamarie. Fecit aũt
amri malũ in ſpectu dñi: et opatus eſt ne
quiter ſup oẽs q̃ fuerũt ante eũ. Ambula-
uitq; in omni via iheroboam filij nabath et
in pcõis eius. quibus peccare fecerat ifrl': ut
irritaret dñm deũ ifrl' in vanitatib⁹ ſuis. Re
liqua aũt ſermonũ amri et ꝓba eius q̃ geſſit
nõne hec ſcꝑta ſunt in libro verbo⁹ dierũ
regũ ifrl'? Dormiuitq; amri cũ ꝑtribus ſuis
et ſepultus ẽ in ſamaria: regnauitq; achab
filius eius ꝓ eo. Achab vero filius amri re-
gnauit ſup ifrl'. anno triceſimo octauo afa
regis iuda. et regnauit achab filius amri ſu
per ifrl' in ſamaria viginti et duobus annis
et fecit achab filius amri malũ in cõſpectu
dñi: ſup oẽs qui fuerũt ante eũ. Nec ſuffe-
cit ei ut ambularet in pcõis iheroboam filij na
bath: inſu p duxit uxorẽ iezabel filiã methba
al regis ſidoniorũ. et abijt et ſeruiuit baal.
et adorauit eũ: et poſuit aram baal in tẽplo
baal q̃ edificauerat in ſamaria: et planta
uit lucũ. et addidit achab in ope ſuo irritãs
dñm deũ ifrl': ſup oẽs reges ifrl' qui fuerũt
ante eũ. In diebus eius: edificauit ahiel de
bethel iericho. In abiram ꝑmituo ſuo fun-
dauit eã: et in ſegub nouiſſimo filio ſuo poſuit
portas eius: iuxta verbum dñi q̃ locutus
fuerat in manu ioſue filij nun. Ca. xvij.

ET dixit helias thesbites de habitato
ribus galaad ad achab. Viuit dñs
deus ifrl' in cuius ſpectu ſto: ſi erit ãnis hi
ros et pluuia niſi iuxta oris mei verba. Et
fcm̃ eſt vbũ dñi ad eũ dicẽs. Recede hinc
et vade ꝓtra orientẽ: et abſcondere in tor
rente carith qui eſt ꝓtra iordanen et ibi de
torrente bibes: corui q̃ ꝑcepi ut paſcant te
ibi. Abijt ergo: et fecit iuxta verbũ dñi. Cũ
q; abiſſet: ſedit in torrẽte carith q̃ eſt ꝓtra
iordanẽ. Corui q̃ deferebãt ei panẽ et car
nes mane: ſimiliter panẽ et carnes veſperi:
et bibebat de torrẽte. Poſt dies aũ aliquan
tos ſiccatus eſt torrens: nõ enim pluerat ſup
terrã. Factus eſt ergo ſermo dñi ad eũ di-
cens: ſurge et vade in ſarepta ſidonior̃ et
manebis ibi. Precepi enim ibi mulieri vidue
ut paſcat te. Surrexit et abijt in ſareptam.
Cũq; veniſſz ad portã ciuitatis apparuit ei
mulier vidua colligẽs ligna: et vocauit eã
dixitq; ei. Da mihi paululũ aque i vaſe ut
bibã. Cũq; illa ꝓgeret ut afferret: clamauit
poſt tergũ eius dicẽs. Affer mihi obſecro
et bucellam panis in manu tua. quem̃dit
Viuit dñs deus tuus: quia nõ habeo panẽ
niſi q̃tum pugillus capere poteſt farine in
ydria: et paululũ olei in lechito. En colligo
duo ligna: ut ingrediar et faciã illud mihi
et filio meo: ut comedamus et moriamur
Ad quã helias ait. Noli timere: ſz vade et
fac ſicut dixiſti. Verũtn̄ mihi ꝑmitte fac de
ipſa farinula ſubcinericiũ panẽ paruulũ. et
affer ad me: tibi aũt et filio tuo facies po-
ſtea. Hec aũt dicit dñs deus ifrl'. Ydria fa-
rine nõ deficiet: nec lechitus olei minuetur:
uſq; in diẽ in qua dñs daturus eſt pluuiã
ſup faciẽ terre. q̃ abijt: et fecit iuxta verbũ

helie· et comedit ipe et illa et domus eius:
et ex illa die y dria farine nō defecit et lechi
tus olei nō est imminutus iuxta verbū dñi
qđ locutus fuerat in manu helie· Factū est
aūt post verba hec· egrotauit filius mulieris
matrisfamilias: et erat languor fortissimus
ita ut nō remaneret in eo alitus· Dixit ergo
ad heliam· Quid mihi et tibi vir dei? In-
gressus es ad me ut rememorarētur iniqui
tates mee: et interficeres filium meū· Et ait
ad eā helias· Da mihi filiū tuū· Tulitq; eū
de sinu eius et portauit in cenaculū ubi ipe
manebat: et posuit sup lectulū suum: et cla
mauit ad dominū et dixit· Dñe deus meus
etiā ne viduā apud quā ego utrūq; fusten
tor afflixisti: ut interficeres filiū eius? Et ex
pandit se atq; mensus est sup puerū tribus
vicibus: et clamauit ad dominum et ait·
Dñe deus meus: reuertatur obsecro anima
pueri huius in viscera eius· Et exaudiuit
dñs vocē helie: et reuersa est anima pueri
intra eū: et reuixit· Tulitq; helias puerū et
deposuit eū de cenaculo in inferiorē domū
et tradidit matri sue: et ait illi· En viuit fi-
lius tuus· Dixitq; mulier ad heliam· Nunc
in isto cognoui qm̄ vir dei es tu: et verbū
domini in ore tuo verū est·

Ca·xviij·

POst dies multos factū est verbū dñi
ad heliam in anno tertio dicens· Va
de et ostende te achab: ut dem pluuiā sup
faciē terre· Iuit ergo helias ut ostenderet se
achab· Erat aūt fames vehemens in sama
ria· vocauitq; achab abdiam dispensatorē
domus sue· abdias aūt timebat dñm deum
valde· Nā cū interficeret iezabel ꝓphetas
dñi tulit ille centum ꝓphetas et abscondit
eos quinquagenos et quiquagenos in spe
lūcis: et pauit eos panem et aqua· Dixit ergo
achab ad abdiā· Vade in terrā ad vniuer
sos fontes aquarum et in cūctas valles: si
forte possimus inuenire herbam et saluare
equos et mulos: et nō penitus iumenta in-
tereant· Diuiserūtq; sibi regiones: ut circui
rent eas· Achab ibat p viam vnam: et ab
dias p viam alterā seorsū· Cūq; esset abdi
as in via: helias occurrit ei· qui cū cogno-
uisset eū: cecidit sup faciē suā et ait· Nūtu
es dñe mi helias? Cui ille rndit· Ego· et di-
xit· vade et dic dño tuo· Adest helias· Et
ille: quid peccaui inquit qm̄ trades me ser-
uum in manu achab ut interficiat me? Vi
uit dñs deus tuus: quia nō est gens aut re
gnū in quo non miserit dñs meus te requi
rens· et rndentibus cūctis nō est hic· adiu-
rauit regna singula et gentes· eo qp minime
reperireris· et nunc dicis mihi: vade et dic
dño tuo adest helias? Cumq; recessero a te
spiritus dñi asportabit te in locū quē ego
ignoro: et ingressus nunciabo achab: et nō
inueniēs te interficiet me· Seruus autē tuus
timet dñm ab infantia sua· Nūquid nō in
dicatū est tibi dño meo quid fecerim cū in
terficeret iezabel ꝓphetas dñi: qp absconde
rim de ꝓphetis dñi centū viros quiquage-
nos et quiquagenos in spelūcas et pauerim
eos pane et aqua? Et nūc tu dicis vade et
dic dño tuo adest helias: ut interficiat me?
Et dixit helias· Viuit dñs exercituum ante
cuius vultū sto: qđhodie apparebo ei· Abiit
ergo abdias in occursū achab: indicauitq;
ei· venitq; achab in occursū helie: et cū vi-
** disset eū ait· Tu ne es ille: qui oturbas isrl'
* Et ille ait· Non ego turbaui israhel: sed tu et
domus patris tui: qui dereliquistis mādata
dñi et secuti estis baalim· Verūtamē nunc
mitte et congrega ad me vniuersū israhel in
mōte carmeli: et ꝓphetas baal q̄dringētos
quinquaginta· ꝓphetasq; lucorū quadrin
gentos: qui comedūt de mensa iezabel· Mi
sit achab ad omēs filios israhel: et congregauit ꝓ
phetas in mōte carmeli· Accedēs autē he-
lias ad omnē ppl'm isrl' ait· Vsq; quo clau-
dicatis in duas partes? Si dñs est deus se
quimini eū: si autē baal: sequimini illū· Et
non respondit ei ppl's verbū· Et ait rursus
helias ad populū· Ego remansi ꝓphēta dñi
solus: ꝓphete aūt baal q̄dringenti et quin
quaginta: ꝓpheteq; lucorum quadringēti
viri sunt· Dentur nobis duo boues: et illi
eligāt sibi bouē vnū et in frustra cedentes
ponāt sup ligna: ignē aūt nō supponāt· Et
ego faciam bouē alterū et imponā sup li-
gna: ignē aūt nō supponā· Inuocate nomia
deorū vestrorū: et ego inuocabo nomē dei
mei: et deus qui exaudierit per ignem ipse
sit deus· Respondens omnis populus· ait·

Optima ꝓpositio quam locutus est helias
Dixit ergo helias ꝓphetis baal. Eligite vo
bis bouē vnū et facite p̄mi. q2 vos plures
estis: et inuocate noīa deorū vr̄orꝝ: ignēq3
nō supponatis. qui cū tulissent bouē quē de
derat eis. fecerūt et inuocabant nomē baal
de mane usq3 ad meridiē dicētes. Baal ex
audi nos. et nō erat vox: neq3 qui rn̄deret.
Trāsiliebātq3 altare qđ fecerāt. Cūq3 essz
iam meridies: illudebat illis helias dicens
Clamate voce maiore. Deus enī est: et for
sitan loquitur. aut in diuersorio est. aut in
itinere. aut certe dormit: ut excitet̄. Clama
bāt ergo voce magna: et incidebāt se iuxta
ritū suū cultris et lanceolis. donec ꝑfunderē
tur sanguine. Postq3 aūt trāsijt meridies. et
illis ꝓphetantib9. venerat tp̄us quo sacrifi
ciū offerri solet: nec audiebat̄ vox. neq3 ali-
quis respondebat. nec attendebat orantes.
dixit helias omni ꝓpl'o. Venite ad me. Et
accedente ad se ꝓpl'o curauit altare dn̄i qđ
destructū fuerat: et tulit duodecim lapides
iuxta numerū tribuū filiorū iacob ad quē
factus est sermo dn̄i dicens. israhel erit no-
men tuū: et edificauit de lapidib9 altare in
nomine dn̄i. Fecitq3 aqueductū q̄si ꝑ du-
as aratiūculas in circuitu altaris: et compo
suit ligna. diuisitq3 ꝑ membra bouē et po-
suit sup ligna: et ait. Implete q̄tuor ydrias
aqua: et fundite sup olocaustū ⁊ sup ligna
Rursūq3 dixit. Etiā scđo hoc facite. qui cū
fecissent scđo. ait. Etiā tertio idip̄m facite. fe
cerūtq3 tertio: et currebāt aque circū altare:
et fossa aqueductus repleta est. Cūq3 iam
tempus esset ut offerretur olocaustū: acce-
dens helias ꝓpheta ait. Dn̄e deus abrahā
et ysaac et israhel. ostende hodie q2 tu es
deus isrl'. ⁊ ego seruus tuus: et iuxta p̄ceptū
tuū feci omnia verba hec. Exaudi me dn̄e
exaudi me: ut discat populus iste. q2 tu es
dn̄s deus: et tu ꝯuertisti cor eorū iterū. Ce
cidit aūt ignis dn̄i et vorauit olocaustū et
ligna et lapides: puluerē q̊q3 et aquā que
erat in aqueductu lambens. Qđ cū vidissz
omnis populus: cecidit in faciē suā. et ait.
Dominus ip̄e est deus: dn̄s ipse est deus.
* Dixitq3 helias ad eos. Ap̄phendite ꝓphe-
tas baal: et ne vnus quidē effugiat ex eis.

quos cū ap̄phendissent: duxit eos helias ad
torrentē cyson: et interfecit eos ibi. Et ait
helias ad achab. Ascēde comede et bibe:
q2 sonus multe pluuie est. Ascendit achab
ut comederet et biberet: helias aūt ascēdit
in verticē carmeli et ꝓnus in terrā posuit fa
ciem suā inter genua sua: et dixit ad puerū
suū. Ascēde et ꝓspice ꝯtra mare. q̊ cū ascē
disset ⁊ ꝯtemplatus essz: ait. Nō est quicq3
Et rursū ait illi. Reuertere septē vicib9. In
septima autē vice ecce nubecula parua q̄si
vestigiū hominis ascendebat de mari. qui
ait. Ascēde et dic achab. Iūge currū tuū et
descende: ne occupet te pluuia. Cūq3 se ver-
teret huc atq3 illuc: ecce celi ꝯtenebrati sūt
et nubes et ventus: et facta est pluuia gran
dis. Ascendēs itaq3 achab abijt in iesrahel
et manus dn̄i facta ē sup heliā: accinctisq3
lūbis currebat ante achab donec veniret in
Nunciauit aūt iesrahel. Ca. xix.
achab ihezabel. om̄ia q̄ fecerat helias
et quō occidisset vniuersos ꝓphetas baal
gladio. Misitq3 ihezabel nūciū ad heliā di
cens. Hec mihi faciāt dij. et hec addāt: nisi
hac hora cras posuero aīam tuā sic̄ animā
vnius ex illis. Timuit ergo helias et surgēs
abijt q̊cunq3 eū ferebat volūtas: venitq3 in
bersabee iuda. et dimisit ibi puerū suū et ꝑ
rexit in desertū viā vnius diei. Cūq3 venissz
et sederet sub ter vnā iuniperū: petiuit aīe
sue ut moreret̄: ⁊ ait. Sufficit mihi dn̄e: tol
le aīam meā. Neq3 enī melior sū q̄3 patres
mei. Proiecitq3 se: et obdormiuit in umbra
iuniperi. Et ecce angelus dn̄i tetigit eū: ⁊ di
xit illi. Surge comede. respexit: et ecce ad ca *
put suum subcinericius panis et vas aque.
Comedit ergo ⁊ bibit: et rursū obdormiuit
Reuersusq3 est angelus dn̄i scđo ⁊ tetigit eū
dixitq3 illi. Surge comede. Grandis enī ti-
bi restat via. qui cū surrexisset comedit et
bibit ⁊ ambulauit in fortitudine cibi illius
quadraginta dieb9 et quadraginta nocti-
bus usq3 ad montē dei oreb. Cūq3 venisset
illuc: mansit in spelunca. Et ecce sermo dn̄i
ad eū: dixitq3 illi. Quid hic agis helia? At
ille rn̄dit. Zelo zelatus sum ꝓ dn̄o deo ex-
ercituū: q2 dereliquerunt pactū domini filij
israhel. Altaria tua destruxerūt. et ꝓphetas

tuos occiderūt gladio: et derelictus sū ego
solus: et querūt aīam meā ut auferāt eam
et ait ei. Egredere: et sta in mōte coꝝ dño
Et ecce dñs transijt: et spūs grandis et for
tus subuertēs montes: et terens petras añ
dñm. Nō in spū dominus. et post spiritū cō
motio. Nō in cōmotione dñs. et post com
motionē ignis. Nō in igne dñs. ⁊ post ignē
sibilus aure tenuis. Qđ cū audisset helias
operuit vultū suū pallio: et egressus stetit in
ostio spelūce: et ecce vox ad eū dicēs. Quid
hic agis helia? Et ille rndit. Zelo zelatus
sum ꝑ dño deo exercituū: qz dereliquerunt
pactū tuū filij isrl. Altaria tua destruxerunt
et ꝓphetas tuos occiderūt gladio: et dereli-
ctus sum ego solus: et querūt aīam meā ut
auferāt eā. Et ait dñs ad eū. Vade et reuer
tere in viā tuā p desertū in damascū. Cūqz
pueneris illuc. vnges asahel regē sup sirā
et iehu filiū namsi vnges regē sup isrl: he-
liseū autē filiū saphat qui est de abelmaula
unges ꝓphetā ꝑ te. Et erit quicunqz fugerit
gladiū asahel occidet eū iehu: et quicunqz
fugerit gladiū iehu interficiet eum heliseus
* Et dereliquam mihi in israhel septēmilia
virorū quorū genua nō sunt incuruata an-
te baal: et omne os qđ nō adorauerit eum
osculās manū. Profectus ergo inde helias
reperit heliseū filiū saphat arantē in duode
cim iugis boum: et ipse in duodecim iugis
boū arantibus vnus erat. Cūqz veniisset he
lias ad eum: misit pallīū suū sup eum. qui
statim relictis bobus cucurrit post heliā. Et
ait. Osculor ore tepatrē meū ⁊ matrē meā
et sic sequar te. Dixitqz ei. Vade et reuerte
re. qđ enim meū erat feci tibi. Reuersus aūt
ab eo tulit par boū et macrauit illud: et in
aratro boū coxit carnes: et dedit populo et
comederūt. Consurgensqz abijt et secutus
est heliā: et ministrabat ei. ¶ Ca. xx.
Porro benadab rex sine congregauit
omnē exercitū suū: et trigintaduos reges se
cū et equos et currus. et ascendens pugna
bat contra samariā: et obsidebat eā. Mit-
tensqz nūcios ad achab regē israhel in ciui-
tatē ait. Hec dicit benadab. Argentū tuum
et aurū tuū meū est: et uxores tue et filij tui
optimi mei sūt. Rndit qz rex isrl. Iuxta vbū
tuū dñe mi rex: tuus sum ego et omia mea
Reuertēteseqz nūcij dixerūt. Hec dicit bena-
dab qui misit nos ad te. Argentū tuū ⁊ au
rum tuū et uxores tuas et filios tuos dabis
mihi. Crastinū igit hac eadē hora mittā seruos
meos ad te: et scrutabunt domū tuā et do
mū seruorū tuorū: et omne qđ eis placuerit
ponēt in manibus suis et auferēt. Vocauit
aūt rex isrl omēs seniores terre et ait. Anim
aduertite et videte: qm insidiet nobis. Mi
sit enī ad me ꝑ uxoribus meis et filijs et ꝑ
argento et auro: et non abnui. Dixeruntqz
omēs maiores natu ⁊ vniuersus ppl's ad eū
Non audias: neqz acquiescas illi. Rndit qz
nūcijs benadab. Dicite dño meo regi. Oia
ꝓpter q̄ misisti ad me seruū tuū in initio fa
ciam: hanc aūt rem facere nō possum. Reuer
siqz nūcij: retulerūt ei. qui remisit et ait. Hec
faciant mihi dij et hec addant: si suffecerit
pulvis samarie pugillis omnis ppl'i qui se
quitur me. Et rndens rex isrl ait. Dicite ei.
Ne glorietur accinctus. eque ut discinctus
Factū est aūt cū audisset benadab verbū
istud bibebat ipe et reges in umbraculis: et
ait seruis suis. Circūdate ciuitatē. et circūde
derūt eā. Et ecce ꝓpheta vnus accedēs ad
achab regē isrl ait ei. Hec dicit dñs. Certe
vidisti omnē multitudinē hanc ingentē. Ec
ce ego tradā eam in manū tuam hodie: ut
scias quia ego sum dñs. Et ait achab. Per
quē? Dixitqz ei. Hec dicit dñs. Per pedisse
quos principū ꝓuinciarū. Et ait. Quis in-
ciet prelium? Et ille dixit. Tu. Recensuit
ergo pueros principū ꝓuinciarū: et reperit
numerū ducentorū trigintaduorū. et recen
suit post eos ppl'm omēs filios isrl septēmi-
lia: et egressi sunt meridie. Benadab aūt bi
bebat temulētus in umbraculo suo: et reges
trigintaduo cū eo qui ad auxiliū eius vene
rant. Egressi sunt aūt pueri p̄ncipum ꝓuin
ciarū in p̄ma fronte. Misit itaqz benadab: q̄
nūciauerūt ei dicētes. Viri egressi sūt de sa
maria. At ille ait. Siue ꝑ pace veniunt ap-
prehendite eos vivos: siue ut prelientur vi
uos eos capite. Egressi sunt ergo pueri p̄n-
cipū ꝓuinciarū: ac reliquus exercit? seque
batur. Et percussit vnusquisqz virū qui con-
tra se veniebat: fugeruntqz siri: et persecutus

est eos isrl'. Fugit q̊q3 benadab rex sirie in e
quo cū equitibus suis. Necnō egressus rex
isrl' pcussit equos et currus: et pcussit siriam
plaga magna nimis. Accedēs aūt ꝓpheta
ad regē israhel dixit ei. Vade et ꝯfortare: et
scito. et vide quid facias. Sequēti enī anno
rex sirie ascendet ꝯtra te. Serui vero regis si
rie dixerūt ei. Dij montiū sūt dij eorū: ideo
superauerūt nos. Sed melius est ut pugne-
mus ꝯtra eos in campestribus: et obtinebi
mus eos. Tu ergo verbū hoc fac. Amoue
reges singulos ab exercitu tuo: et pone p̄nci
pes ꝓ eis: et instaura numerū militū qui ce
ciderunt de tuis et equos ſm equos pristi
nos. et currus ſm currus quos ante habui-
sti: et pugnabimus ꝯtra eos in campestri-
bus: et videbis q̄ obtinebimus eos. Cre-
didit ꝯsilio eorū: et fecit ita. Igit̄ postq̄3 an
nus transierat. recensuit benadab siros. et a
scendit in affec: ut pugnaret ꝯtra isrl'. Porro
filij israhel recensiti sunt et acceptis cibariis
ꝓfecti ex aduerso: castraq3 metati sunt cō-
tra eos quasi duo parui greges caprarū: si-
ri aūt repleuerūt terrā. et accedēs vnus vir
dei dixit ad regem israhel. Hec dicit dn̄s.
Quia dixerūt siri deus montiū est dn̄s. et
nō est deus valliū: dabo omnē multitudinē
hanc grandē in manu tua: et scietis q2 ego
sum dn̄s. Dirigebātq3 septē diebus ex ad
uerso hi atq3 illi acies: septima aūt die cō-
missum est bellum. Percusserūtq3 filij isrl' de
siris centū milia peditū in die vna. Fugerūt
aūt siri qui remanserunt in affec in ciuitatē:
et cecidit murus su p viginti septē milia ho-
minū q̄ remanserāt. Porro benadab fugiēs
ingressus est ciuitatē in cubiculū qđ erat in
tra cubiculū: dixerūtq3 ei serui sui. Ecce au
dimus q̄ reges domus isrl' clementes sint.
Ponamus itaq3 saccos in lūbis nr̄is et funi
culos in capitibus nr̄is: et egrediamur ad
regē isrl': forsitan saluabit animas nostras
Accinxerūt saccis lūbos suos et posuerūt fu
niculos in capitibus suis: venerūtq3 ad re-
gem isrl' et dixerūt ei. Seruus tuus benadab
dicit. Viuat oro te anima mea. Et ille ait.
Si adhuc viuit: frater meus est. qđ accepe
rūt viri pro omine: et festinātes rapuerūt
verbū ex ore eius: atq3 dixerūt. Frater tuus
benadab. Et dixit eis. Ite et adducite eum
ad me. Egressus est ergo ad eū benadab:
et leuauit eū in currū suū. qui dixit ei. Ciui-
tates quas tulit pater meus a p̄re tuo red-
dam: et plateas fac tibi in damasco sic fecit
pater meus in samaria: et ego federatus re
cedā a te. Pepigit ergo fedus et dimisit eū
Tunc vir quidā de filijs ꝓphetarū dixit ad
sociū suū in sermone dn̄i. Percute me. At il
le noluit pcutere. Cui ait. Quia noluisti au
dire vocē dn̄i: ecce recedes a me: et pcutiet
te leo. Cūq3 paululū recessiss3 ab eo: inuenit
eū leo atq3 pcussit. Sed et alterū inueniens
virū: dixit ad eū. Percute me. Qui pcussit
eū: et vulnerauit. Abijt ergo ꝓpheta et oc-
currit regi in via: et mutauit aspersione pul
ueris os et oculos suos. Cūq3 rex transisset:
clamauit ad regē et ait. Seruus tuus egres-
sus est ad p̄liandū cominus: cunq3 fugisset
vir vnus adduxit eū quidā ad me: et ait.
Custodi virū istū. Qui si lapsus fuerit erit
aīa tua ꝓ aīa eius: aut talentū argēti appē
dens. Dū aūt ego turbatus huc illucq3 me
verterē: subito nō comparuit. Et ait rex isrl'
ad eū. Hoc ē iudiciū tuū: qđ ipe decreuisti.
At ille statim abstersit puluerē de facie sua
et cognouit eū rex isrl' q̄ ess3 de ꝓphetis qui
ait ad eū. Hec dicit dn̄s. Q2 dimisisti virū *
dignū morte de manu tua. erit aīa tua pro
aīa eius: et ꝓpl'us tuus ꝓ ꝓpl'o eius. Reuer-
sus est igit̄ rex isrl' in domū suā. audire ꝯtē
nens: et furibūdus venit in samariā. ¶ xxi.

Post verba aūt hec tp̄e illo vinea erat
naboth iesrahelite q̄ erat in iesrahel:
iuxta pallaciū achab regis samarie. Locut⁹
est ergo achab ad naboth dicēs. Da mihi
vineā tuā ut faciam mihi ortū olerū: quia
vicina est et ꝓpe domū meā. Daboq3 tibi
ꝓ ea vineā meliorē: aut si comodius tibi
putas argēti p̄ciū q̄3tū digna est. Cui rn̄dit
naboth. Propicius mihi sit dn̄s: ne dē here
ditatē p̄rm meorū tibi. venit ergo achab in
domū suā. indignās et frendēs su p v̄bo qđ
locutus fuerat ad eū naboth iesrahelites di
cēs nō dabo tibi hereditatē p̄rm meorū. et
ꝓiciēs se in lectulū suū auertit faciē suā ad
parietē: et nō comedit panē. Ingressa ē aūt
ad eū iezabel uxor sua: dixitq3 ei. quid est

hoc vnde anima tua ꝺtriſtata eſt·et quare
nō comedis panem? Qui rñdit ei· Locutus
ſum naboth ieſrahelite et ꝺixi ei· Da mihi
vineā tuā accepta pecunia: aut ſi tibi pla
cet ꝺabo tibi vineā meliorē ꝓ ea·et ille ait
Nō ꝺabo tibi vineam meā· Dixit ergo ad
eū iezabel uxor eius· Grandis auctoritatis
es: et ꝺn̄ regis regnū iſrl̄· Surge et comede
panem: et equo animo eſto· Ego ꝺabo tibi
vineā naboth ieſrahelite· Scꝑſit itaq; lr̄as
ex nomie achab·et ſignauit eas anulo eius
et miſit ad maiores natu et optimates qui
erant in ciuitate eius: et habitabant cū na-
both· Litterarū aūt hec erat ſentētia· Predi
cate ieiunīū et ſedere facite naboth inter p̄-
mos ppl̄i: et ſubmittite ꝺuos uiros filios be
lial ꝺtra eū·et falſum teſtimoniū ꝺicāt be-
nedixit naboth ꝺeū et regē: et educite eū et
lapidate·ſicq; moriat̄· Fecerūt ergo ciues
eius maiores natu et optimates qui habi
tabāt cū eo in urbe ſic p̄ceperat eis iezabel:
et ſicut ſcriptū erat in lr̄is quas miſerat ad
eos· Predicauerūt ieiunīū: et ſedere fecerūt
naboth inter primos ppl̄i· et adductis duo
bus viris filiis ꝺiaboli fecer̄t eos ſedere cō
tra eū· At illi ſcilicet ut uir diabolica ꝺixe-
rūt ꝺtra eum teſtimoniū coram multitudine
Bñdixit naboth ꝺeū et regē· Quā obrē edu
xerūt eū extra ciuitatē: et lapidibus interfe
cerūt· Miſerūtq; ad iezabel ꝺicētes· Lapida
tus eſt naboth: et mortuus eſt· Factum eſt
aūt cū audiſſet iezabel lapidatū naboth et
mortuū: locuta ē ad achab· Surge poſſide
vineā naboth ieſrahelite: q̄ noluit tibi ac-
quieſcere et ꝺare eā accepta pecunia· Non
enī viuit naboth: ſꝫ mortuus eſt· qđ cū au-
diſſet achab mortuū videlicꝫ naboth: ſurre
xit et deſcendebat in vineā naboth ieſrahe
lite ut poſſideret eā· Factus eſt igitur ſermo
dn̄i ad heliam thesbiten ꝺicēs· Surge de-
ſcende in occurſum achab regis iſrahel: qui
eſt in ſamaria· Ecce ad vineā naboth deſcē
dit: ut poſſideat eā·et loquens ad eū ꝺicēs
Hec ꝺicit ꝺn̄s ꝺeus· Occiꝺiſti: inſuꝑ et poſ-
ſeꝺiſti· Et poſt hec addes· Hec ꝺicit ꝺn̄s: In
loco hoc in quo linxerūt canes ſanguinē na
both: lambēt quoq; ſanguinē tuum· Et ait
achab ad heliā· Nō inuenīſti me inimicū
tuū: qui ꝺixit· Inueni: eo q; venūꝺatus ſis
ut faceres malū in cōſpectu ꝺn̄i· Hec ꝺicit
ꝺominus· Ecce ego inducā ſuꝑ te malū·et
demetam poſteriora tua: et interficiam de
achab mingentē ad parietē: et clauſum et
ultimū in iſrahel·et ꝺabo domū tuam ſicut
domū ieroboā filij nabath· et ſicut domū
baaſa filij ahia: q2 egiſti ut me ad iracun-
ꝺiam ꝓuocares: et peccare feciſti iſrl̄· Sed
et de iezabel locutus eſt ꝺn̄s ꝺicēs· Canes
comedēt iezabel: in agro ieſrahel· Si mor-
tuus fuerit achab in ciuitate comedēt eum
canes: ſi autē mortuus fuerit in agro come
dent eū volucres celi· Igitur nō fuit alter ta-
lis ſicut achab: qui venūꝺatus eſt vt face-
ret malū in ꝺſpectu ꝺn̄i· Concitauit enī eū
iezabel uxor ſua: et abominabilis factus
eſt: intantū vt ſequeretur idola que fecerāt
ammorrei: quos ꝺſumpſit ꝺn̄s a facie fi-
liorū iſrahel· Itaq; cū audiſſet achab ſermo
nes iſtos ſcidit veſtimēta ſua·et operuit ci-
licio carnē ſuā: ieiunauitq; et ꝺormiuit in
ſacco: et ambulauit demiſſo capite· Et fa-
ctus eſt ſermo ꝺn̄i ad heliam thesbiten ꝺi
cens· Nōne vidiſti humiliatē achab coram
me? Quia igit̄ humiliatus eſt mei cauſa n̄
inducā malū in diebus eius: ſed in diebus
filij ſui inferā malū domui eius. ¶ Ca·xxij·

¶ Ranſierūt igit̄ tres anni abſq; bello in
ter ſiriā et iſrahel· In anno aūt tertio ꝺe
ſcendit ioſaphat rex iuda ad regē iſrl̄· Di-
xitq; rex iſrl̄ ad ſeruos ſuos· Ignoratis q̄ no
ſtra ſit ramoth galaad·et negligimus tolle
re eam de manu regis ſirie? Et ait ad ioſa-
phat· Venies ne mecum ad p̄liandū in ra-
moth galaad? Dixitq; ioſaphat ad regem
iſrl̄· Sicut ego ſum: ita·tu· Populus meus
et ppl̄us tuus vnū ſunt: et equites mei equi
tes tui· Dixitq; ioſaphat ad regē iſrl̄· Que
re oro te hodie ſermonē dn̄i· Congregauit
ergo rex iſrl̄ ꝓphetas q̄ꝺringentos circiter vi
ros: et ait ad eos· Ire debeo in ramoth ga-
laad ad bellandū an quieſcere? qui reſpon
derūt· Aſcēde: et ꝺabit eā ꝺn̄s in manu re
gis· Dixit autem ioſaphat· Non eſt hic ꝓ
phēta ꝺomini quiſpiā: ut interrogemus per
eū? Et ait rex iſrahel ad ioſaphat· Reman-
ſit vir vnus ꝑ quem poſſumus interrogare

dñm: ſz ego odi eū. qz nō ꝓphetat mihi bo
nū ſz malū: michęas filius iemla. Cui ioſa
phat ait. Ne loquaris ita rex. Vocauit ergo
rex iſrł eunuchū quendā: et dixit ei. Feſti-
na adducere micheam filiū iemla. Rex aūt
iſrł. ⁊ ioſaphat rex iuda ſedebāt vnuſquiſq;
in ſolio ſuo veſtiti cultu regio in area iuxta
oſtiū porte ſamarie: ⁊ vniuerſe ꝓphete ꝓphe
tabāt in conſpectu eorū. Fecit q̄ſ ſibi ſede-
chias filius chanaan cornua ferrea et ait.
Hec dicit dñs. His ventilabis ſyrā: donec
deleas eā. Oēſq; ꝓphete ſimiliter ꝓphetа
bāt dicētes. Aſcēde in ramoth galaad et
vade ꝓſpere: et tradet dñs in manus regis.
Nūcius vero q̄ ierat ut vocaret micheā: locu
tus eſt ad eū dicēs. Ecce ſermones ꝓphetа
rū ore vno regi bona p̄dicāt. Sit ergo ſmo
tuus ſil'is eorū: et loquere bona. Cui miche
as ait. Viuit dñs: q̄z q̄cūq; dixerit mihi
dñs hoc loquar. Venit itaq; ad regē: et ait
illi rex. Michea: ire debemus in ramoth ga-
laad ad p̄landū an ceſſare? Cui ille rñdit.
Aſcende et vade ꝓſpere: et tradet dñs in
manu regis. Dixit aūt rex ad eū. Iterū atq;
iterū adiuro te: ut nō loquaris mihi niſi q̄
verum eſt in nomine dñi. Et ille ait. Vidi
cunctū iſrł diſperſum in montib⁹: q̄ſi oues
nō hñtes paſtorē. Et ait dñs. Nō habent
iſti dñm: reuertat̄ vnuſquiſq; in domū ſuā
in pace. Dixit ergo rex iſrahel ad ioſaphat
Nūquid nō dixi tibi q̄z non ꝓphetat mihi
bonū: ſed ſemp malū? Ille vero addēs ait.
Propter hoc audi ſmonē dñi. Vidi dñm
ſedentē ſup ſoliū ſuū: et omnē exercitū celi
aſſiſtentē ei a dextris ⁊ a ſiniſtris. et ait dñs
Quis decipiet achab regē iſrł ut aſcendat:
et cadat in ramoth galaad? Et dixit vnus
verba hūiuſcemōi: et alius aliter. Egreſſus
eſt aūt ſpūs: et ſtetit corā dño: et ait. Ego
decipiam illū. Cui locutus eſt dñs. In quo
Et ille ait. Egrediar et ero ſpūs mendax in
ore oīm ꝓphetarū eius. Et dixit dñs. De
cipies ⁊ p̄ualebis: egredere et fac ita. Nūc
igit̄ ecce dedit dñs ſpiritū mendacij in ore
oīm ꝓphetarū tuorū qui hic ſūt: et dñs lo
cutus eſt ꝑa te malū. Acceſſit aūt ſedechi-
as filius chanaan: et percuſſit micheam in
maxillā. et dixit. Me ne ergo diuiſit ſpūs
dñi et locutus eſt tibi? Et ait michęas. Vi-
ſurus es in die illa: qñ ingrediens cubiculū
intra cubiculum ut abſcondaris. Et ait rex
iſrł. Tolle micheā et maneat apud ammō
p̄ncipē ciuitatis. ⁊ apud ioas filiū amalech
et dicite eis. Hec dicit rex. Mittite virū iſtū
in carcerē: ⁊ ſuſtentate eū pane tribulatōis
et aqua anguſtie: donec reuertar in pace.
Dixitq; michęas. Si reuerſus fueris in pa-
ce: nō eſt locutus in me dñs. Et ait audite
populi oēs. Aſcendit itaq; rex iſrł et ioſa-
phat rex iuda in ramoth galaad. Dixit ita
q; rex iſrł ad ioſaphat. Sume arma et in-
gredere p̄liū: et induere veſtibus tuis. Por-
ro rex iſrł mutauit habitū ſuū: et ingreſſus
eſt bellū. Rex aūt ſyrie p̄ceperat p̄ncipibus
curruū triginta duob⁹ dicens. Nō pugnabi
tis ꝑua nec magna ſed contra regē iſrahel ſolū. Cū ergo vidiſſent p̄ncipes
curruū ioſaphat ſuſpicati ſūt q̄ ipſe eſſ̄ rex
iſrł: et impetu facto pugnabāt contra eū. Et
exclamauit ioſaphat. Intellexerūtq; prin
pes curruū q̄ nō eſſ̄ rex iſrł: et ceſſauerūt ab
eo. Vnus aūt quidā tetendit arcū in incer-
tū ſagittā dirigens: et caſu p̄uſſit regē iſrł
inter pulmonē et ſtomachū. At ille dixit
aurige ſuo. Verte manū tuam. ⁊ eice me de
exercitu: q̄z grauiter vulneratus ſum. Com
miſſum eſt ergo p̄liū in die illa. Et rex iſrł
ſtabat in curru ſuo contra ſiros: et mortuus
eſt veſpere. Fluebat aūt ſanguis plage in
ſinū currus: et p̄co inſonuit in vniuerſo exer
citu anteqū ſol occumberet dicens. Vnuſ-
quiſq; reuertat̄ in ciuitatē et in terrā ſuam.
Mortuus eſt aūt rex: et platus eſt in ſama
riā. Sepelierūtq; regē in ſamaria: et lauerūt
currū eius in piſcina ſamarie et lixerūt ca
nes ſanguinē eius: ⁊ habenas lauerūt iuxta
verbū dñi q̄ locutus fuerat. Reliqua aūt
ſermonū achab et vniuerſa que fecit. et do
mus eburnea quā edificauit. cunctarūq; ur
bium q̄s extruxit: nōne hec ſcr̄pta ſunt i libro
verborū dierū regum iſrł? Dormiuit ergo
achab cū p̄rib⁹ ſuis: ⁊ regnauit ochozias fi
lius eius ꝓ eo. Ioſaphat vero filius aſa re-
gnare ceperat ſup iudā: anno q̄rto achab
regis iſrł. Triginta quīq; annoꝝ erat cū re-
gnare cepiſſ̄: et viginti q̄nq; ānis regnauit

in ierusalē. Nomē matris eius azuba filia
salai. Et ambulauit in omni via asa patris
sui: et nō declinauit ex ea. Fecitq; qđ rectū ē
in ɔspectu dñi: verūtamē excelsa nō abstu
lit. Adhuc enī ꝓpl'us sacrificabat et adole
bat incensū in excelsis. Pacēq; habuit iosa
phat cū rege isrl'. Reliqua aūt verboꝝ iosa-
phat et opera eius q̄ gessit et p̄lia nōne hec
scp̄ta sunt in libro v̄boꝝ dierū regū iuda?
Sz et reliquias effeminatoꝝ q̄ remāserant
in diebus asa patris eius abstulit de terra.
Nec erat tūc rex ɔstitutus in edom. Rex v̄o
iosaphat fecerat classes in mari q̄ nauiga-
rent in ophir ꝓp ter aurū: et ire no poterant:
qz ɔfracte sūt in asyongaber. Tūc ait ocho
zias filius achab ad iosaphat. Vadāt ꝑui
mei cū seruis tuis in nauib⁹. Et noluit iosa
phat. Dormiuitq; iosaphat cū p̄rib⁹ suis:
et sepultus est cū eis in ciuitate dauid p̄ris
sui: regnauitq; iorā filius eius ꝓ eo. Ocho-
zias aūt filius achab regnare ceperat super
isrl' in samaria āno septiodecimo iosaphat
regis iuda: regnauitq; sup isrl' duob⁹ annis
et fecit malū in ɔspectu dñi: et ambulauit
in via p̄ris sui et m̄ris sue: et in via ihero-
boam filij nabath q̄ peccare fecit isrl'. Serui
uit q̄z baal et adorauit eū: et irritauit dñm
deū israhel iuxta omīa q̄ fecerat pater eius

Finit liber tertius. Incipit Regum quartus

Reuaricatus est ¶ Ca. i
aūt moab in isrl' postq̄z
mortuus est achab. Ce
ciditq; ochozias p can
cellos cenaculi sui. qđ
habebat in samaria et
egrotauit: misitq; nun
cios dices ad eos. Ite ɔsulite beelzebub deū
accharon: utrū viuere queā de infirmitate
mea hac. Angelus autē dñi locutus est ad
heliā thesbiten dicēs. Surge et descende in
occursū nūciorū regis samarie: et dices ad
eos. Nūquid nō est deus in isrl': ut eatis ad
ɔsulendū beelzebub deum accharon? Quā
obrem hec dicit dñs. De lectulo super quē
ascendisti nō descendes: sz morte morieris
Et abijt helias: reuersiq; sūt nūcij ad ocho
ziam. qui dixit eis. Quare reuersi estis? At
illi rn̄derunt ei. Vir occurrit nobis: et dixit
ad nos. Ite et reuertimini ad regē qui misit
vos: et dicetis ei. Hec dicit dñs. Nūquid
qz nō erat deus in isrl' mittis ut ɔsulat̄ beel
zebub deus accharō? Idcirco de lectulo sup
quē ascendisti nō descendes: sz morte mo-
rieris. qui dixit eis. Cuius figure et habitus
est vir ille qui occurrit vobis: et locutus est
v̄ba hec? At illi dixerūt. Vir pilosus: et zo
na pellicea accinctus renib⁹. qui ait. Helias
thesbites est. Misitq; ad eū quinquagena
riū p̄ncipē: et quinquaginta q̄ erant sub eo.
qui ascendit ad eū: sedentiq; in vertice mō
tis ait. Homo dei: rex p̄cepit ut descendas.
Respondensq; helias. dixit quinquagenario
Si homo dei sum: descēdat ignis de celo. et
deuoret te et quinquaginta tuos. Descendit
ergo ignis de celo et deuorauit eū: et quinq̄
ginta qui erāt cū eo. Rursumq; misit ad eū
p̄ncipē quinquagenariū alterū: et quinq̄gin
ta cū eo. qui locutus est illi. Homo dei: hec
dicit rex. Festina descende. Rn̄dens helias
ait. Si homo dei ego sū: descendat ignis de
celo et deuoret te et quinq̄ginta tuos. Descē
dit ergo ignis de celo: et deuorauit illum: et
quinquaginta eius. Iterū misit p̄ncipē quinq̄
genariū tertiū: et quinquaginta q̄ erāt cū eo
qui cū venisset curuauit genua ɔtra heliam
et p̄catus est eū et ait. Homo dei noli despi
cere animā meā. et aīas seruoꝝ tuoꝝ qui
mecū sūt. Ecce descendit ignis de celo et de
uorauit duos p̄ncipes quinquagenarios p̄
mos: et quinq̄genos qui cū eis erāt. Sz nūc
obsecro ut miserearis anime mee. Locutus
est aūt angelus dñi ad heliā dicēs. Descē
de cū eo. ne timeas. Surrexit igit̄ et descen-
dit cū eo ad regē: et locutus ē ei. Hec dicit
dñs. Quia misisti nūcios ad ɔsulendū beel
zebub deū accharō q̄si nō esset deus in isrl'.
a quo posses interrogare ꝑmonē: ideo de le
ctulo sup quē ascēdisti nō descēdes: sz mor
te morieris. Mortuus est aūt iuxta ꝑmonē
dñi quē locutus est helias: et regnauit iorā
frater eius ꝓ eo: anno scđo ioram filij iosa-
phat regis iude. Nō enī habebat filiū. Reli-
qua aūt v̄boꝝ ochozie q̄ opatus est nōne
hec scp̄ta sunt in libro sermonū dieiū regū

Factū est aūt israhel. ¶ Ca. ii.
cū leuare vellet dñs heliā p turbinē

in celū ibant helias et helisеus de galgalis. Dixitq; helias ad helisеū. Sede hic: q2 dñs misit me usq; in bethel. Cui ait helisеus. Vivit dñs et viuit aia tua: q2 non derelinquā te. Cūq; descendissent bethel: egressi sūt filij pphetarū qui erant in bethel ad helisеū: et dixerūt ei. Nūquid nosti: q2 hodie dñs tollet dñm tuū a te? Qui rndit. Et ego noui. Silete. Dixit aūt helias ad helisеum. Sede hic: q2 dñs misit me in iherico. Et ille ait. Vivit dñs. et viuit aia tua: q2 non derelinquā te. Cūq; venissent iherico: accessерūt filij pphetarū qui erāt in iherico ad helisеū et dixerūt ei. Nūquid nosti: q2 dñs hodie tollet dñm tuū a te? Et ait. Et ego noui. Silete. Dixit autē ei helias. Sede hic: q2 dñs misit me usq; ad iordanē. qui ait. Vivit dominus. et viuit aia tua: q2 nō derelinquā te. Ierūt igit̄ ambo pariter: et quīquaginta viri de filijs pphetarū secuti sunt eos. qui et steterūt e contra longe. Illi aūt ambo stabant sup iordanē. Tulitq; helias palliū suū et inuolunt illud: et percussit aquas q̄ diuise sūt in vtramq; partē: et transierūt ambo p siccū. Cūq; transissent: helias dixit ad helisеū. Postula q̄d vis: ut faciā tibi anteq; tollar a te. Dixitq; helisеus. Obsecro ut fiat in me duplex spūs tuus. qui rndit. Rem difficilē postulasti. Attamē si videris me qñ tollar a te erit q̄d petisti: si aūt nō videris non erit. Cūq; pgerent et incedentes sermocinarent ecce currus igneus et equi ignei diuiserunt vtrūq;. Et ascendit helias p turbinē in celū. helisеus autē videbat: et clamabat. Pater mi pater mi: currus israhel et auriga eius. Et nō vidit eum amplius. Apphendit̄q; vestimenta sua: et scidit illa in duas partes. Et leuauit pallium helie q̄d ceciderat ei. Reuersusq; stetit sup ripam iordanis: et pallio helie q̄d ceciderat ei percussit aquas: et nō sunt diuise. Et dixit. Vbi est deus helie etiam nūc? Percussitq; aquas: et diuise sunt huc atq; illuc: et transiit helisеus. Videntes aūt filij pphetarū qui erant in iherico decontra dixerunt. Requieuit spūs helie sup helisеū. Et veniētes in occursū eius adorauerūt eū proni in terrā: dixerūtq; illi. Ecce cum filijs tuis sunt quīquaginta viri fortes. qui pñt ire et querere dñm tuū: ne forte tulerit eum spiritus dñi et proiecerit eū in vnū montū aut in vnā vallū. Qui ait. Nolite mittere. Coegerūtq; eū: donec acquiesceret et diceret. Mittite. Et miserūt quīquaginta viros qui cū quesissent tribus diebus: non inuenerūt. Et reuersi sunt ad eū. At ille habitabat in iherico: et dixit eis. Nūquid nō dixi vobis: nolite mittere? Dixerūt q̄dam viri ciuitatis ad helisеū. ecce habitatio ciuitatis huius optima est sicut tuipe dñe, p spicis: sed aque pessime sunt: et terra sterilis. At ille ait. Afferte mihi vas nouū: et mittite in illud sal. q̄d cū attulissent: egressus ad fontē aquarū misit in illū sal: et ait. Hec dicit dñs. Sanaui aquas has: et nō erit ultra in eis mors neq; sterilitas. Sanate sunt ergo aq; usq; in diē hanc: iuxta verbū helisei q̄d locutus est. Ascendit aūt inde helisеus in bethel. Cūq; ascenderet p viam pueri parui egressi sunt de ciuitate: et illudebāt ei dicētes. Ascende calue. ascende calue. qui cū respexisset vidit eos: et maledixit eis in nomine dñi. Egressiq; sunt duo ursi de saltu: et lacerauerūt ex eis quadraginta duos pueros. Abijt aūt inde in montem carmeli: et inde reuersus est in samariam. Ca.iij.

IOram vero filius achab regnauit super israhel in samaria: anno decimooctauo iosaphat regis iude. Regnauitq; duodecim annis: et fecit malū coram dño: sed nō sicut pater suus et mater. Tulit enī statuas baal quas fecerat pater eius: verūtamē in peccatis iheroboam filij nabath q̄ peccare fecit israhel adhesit: nec recessit ab eis. Porro mesa rex moab nutriebat pecora multa: et soluebat regi israhel centū milia agnorū. et centū milia arietū cū vellеribus suis. Cūq; mortuus fuisset achab: prauaricatus est fedus q̄d habebat cū rege israhel. Egressus est igit̄ rex ioram in die illa de samaria: et recensuit vniuersū israhel: misitq; ad iosaphat regem iuda dicens. Rex moab recessit a me: veni mecū contra eū ad prelium. qui rndit. Ascendā. Qui meus est tuus est: populus meus pplus tuus: et equi mei equi tui. Dixitq;. Per quam viam ascendemus At ille rndit. Per desertū ydumee. Perrexerūt igitur rex israhel et rex iuda et rex edom

et circuierũt per viam septẽ dierũ: nec erat
aqua exercitui et iumẽtis q̃ sequebañ eos
Dixitq; rex israhel. Heu heu heu. Congre-
gauit nos dñs tres reges: ut traderet in ma
nu moab. Et ait iosaphat. Est ne hic ꝓphe
ta dñi: ut deprecemur dñm p eum? Et rñdit
vnus de seruis regis israh'. Est hic helyseus fi
lius saphat: q̃ fundebat aquã sup manus
helie. Et ait iosaphat. Est apud eũ sermo
dñi? Descenditq; ad eũ rex israhel et iosa
phat rex iuda: et rex edom. Dixit autẽ hely
seus ad regẽ israhel. Quid mihi et tibi est
Vade ad ꝓphetas patris tui et matris tue.
Et ait illi rex israhel. Quare congregauit dñs
tres reges hos ut traderet eos ĩ manus mo
ab? Dixitq; ad eũ helyseus. Viuit dñs exer-
cituũ in cuius ospectu sto: q̃ si non vultũ
iosaphat regis iude erubescerem: nõ atten
dissem quidẽ te: nec respexissem. Nũc autẽ
adducite mihi psalten. Cumq; caneret psal
tes: facta est sup eũ manus dñi. et ait. Hec
dicit dñs. Facite alueum torrentis huius
fossas et fossas. Hec enĩ dicit dñs. Nõ vi-
debitis ventũ neq; pluuiã: et alueus iste re
plebitur aquis: et bibetis vos et familie ve
stre et iumẽta vestra. Parũq; est hoc in cõ
spectu dñi: insup tradet etiã moab in ma-
nus vr̃as. et percutietis oẽm ciuitatẽ munitã
et omnẽ urbẽ electã: et vniuersũ lignũ fru-
ctiferũ succidetis cunctosq; fontes aquarũ
obturabitis: et oẽm agrũ egregũ oprietis
lapidibus. Factũ est igitur mane q̃n sacri-
ficiũ offerr̃ solet: ecce aque veniebãt p viã
edom. et repleta est terra aquis. Vniuersi
aũt moabite audiẽtes q̃ ascendissent tres
reges ut pugnarẽt aduersus eos conuocaue-
rũt omnes qui accincti erant baltheo desup:
et steterunt in terminis. Primoq; mane sur-
gentes. et orto iam sole ex aduerso aquarũ
viderũt moabite ecõtra aquas rubras q̃si
sanguinem: dixeruntq;. Sanguis gladij est.
Pugnauerũt reges inter se: et cesi sũt mutuo
Nũc perge ad predam moab. Perrexerũtq; in
castra israh'. Porro consurgẽs israhel percussit
moab: at illi fugerũt corã eis. Venerũt igit̃
qui vicerãt: et percusserũt moab et ciuitates
destruxerũt: et omnẽ agrũ optimũ mittẽtes
singuli lapides repleuerũt: et vniuersos fon
tes aquarũ obturauerũt: et omnia ligna fru
ctifera succiderũt: ita ut muri tantũ fictiles
remanerẽt. Et circũdata est ciuitas a funda
bularijs: et magna ex parte percussa. q̃ cũ
vidisset rex moab p̃ualuisse scilicet hostes
tulit secũ septingentos viros educẽtes gla-
dios ut irrumperẽt ad regẽ edom: et nõ po
tuerunt. Arripiensq; filiũ suũ p̃mogenitũ q̃
regnaturus erat ꝓ eo obtulit holocaustũ sup
murũ: et facta est indignatio magna in israh'
Statimq; recesserũt ab eo: et reuersi sunt in
terram suam. Ca. iiij.

Vlier aũt quedã de uxoribus ꝓphe-
tarũ clamabat ad helyseum dicẽs. Seruus
tuus vir meus mortuus est: et tu nosti q̃
seruus tuus fuit timens deũ. et ecce creditor
venit ut tollat duos filios meos ad seruiẽ
dũ sibi. Cui dixit helyseus. quid vis ut faciã
tibi? Dic mihi. Quid habes in domo tua?
At illa rñdit. Nõ habeo ancilla tua quicq̃
in domo mea: nisi parũ olei quo vngar. Cui
ait. Vade et pete mutuo ab oĩbus vicinis
tuis vasa vacua non pauca: et ingredere et
claude ostiũ tuũ cũ intrinsecus fuerint tu et
filij tui. et mitte inde in oĩa vasa hec: et cũ
plena fuerint tolles. Iuit itaq; mulier: et clau
sit ostiũ sup se et sup filios suos. Illi offere-
bãt vasa: et illa infundebat. Cũq; plena fuis
sent vasa: dixit ad filiũ suũ. Affer mihi ad
huc vas. Et ille rñdit. Nõ habeo. Stetitq;
oleũ. Venit aũt illa et indicauit hõi dei. et
ille. Vade inquit vende oleũ et redde credi
tori tuo: tu aũt et filij tui viuite de reliquo.
Facta est aũt quedã dies: et trãsibat hely-
seus p̃ sunã ciuitatẽ. Erat aũt ibi mulier ma
gna: q̃ tenuit eũ ut comederet panẽ. Cumq;
frequẽter inde trãsiret: diuertebat ad eã ut
comederet panẽ. q̃ dixit ad virũ suũ. Ani-
aduerto q̃ vir dei sanctus est iste: q̃ trãsit p
nos frequẽter. Faciamus ergo ei cenaculũ
paruũ: et ponamus ei in eo lectulũ et mẽsam
et sellã et candelabrũ: ut cũ venerit ad nos
maneat ibi. Facta est ergo dies quedã: et
veniẽs diuertit in cenaculũ: et requieuit ibi
Dixitq; ad giezi puerũ suũ. Voca sunami
ten istã. q̃ cũ vocasset eã. et illa stetisset corã
eo: dixit ad puerũ suũ. Loquere ad eã. ecce
sedule in oĩbus ministrasti nobis: q̃d vis

ut faciã tibi? Nũquid habes negocium: et
vis ut loquar regi siue p̃ncip i militie? que
rñdit. In medio populi mei habito. Et ait.
Quid ergo vult ut faciã ei? Dixitq; giezi.
Ne queras. Filiũ enĩ nõ habet: et vir eius
senex est. Precepitq; itaq; ut vocaret eã. que
cũ vocata fuisset ↄstetisset ante ostiũ: dixit
ad eã. In tp̃e isto in hac eadẽ hora si vita
comes fuerit: habebis in utero filiũ. At illa
Noli queso dñe mi vir dei: noli mentiri an
cille tue. et cepit mulier: et peperit filium in
tp̃e. et in hora eadem qua dixerat helyseus
Creuit autẽ puer: et cũ esset quedã dies et
egressus isset ad p̃rem suũ ad messores: ait
p̃ri suo. Caput meũ doleo. At ille dixit pue
ro. Tolle: duc eũ ad matrẽ suã. qui cũ tulis
set et duxisset eũ ad matrẽ suã: posuit eũ il
la super genua sua usq; ad meridiẽ: et mor
tuus est. Ascendit aũt et collocauit eũ sup
lectũ hominis dei: et clausit ostiũ. et egressa
vocauit virũ suũ. et ait. Mitte mecũ obse-
cro vnũ de pueris et asinã: ut excurrã vsq;
ad hominẽ dei ↄ reuertar. qui ait illi. Quã
ob causam vadis ad eũ? Hodie nõ sunt ka
lende neq; sabbatũ. que rñdit. vadã. Stra
uitq; asinã: et p̃cepit puero. Mina et ꝓpera
ne mihi moram facias in eũdo: et hoc age
qđ p̃cipio tibi. Profecta est igitur: et venit
ad virũ dei in monte carmeli. Cũq; vidisset
eã vir dei decontra: ait ad giezi puerũ suũ
Ecce sunamitis illa. Vade ergo in occursũ
eius: et dic ei: Recte ne agit̃ circa te et circa
virũ tuũ: et circa filiũ tuũ? que rñdit. Recte
Cũq; venisset ad virũ dei in montẽ apphen
dit pedes eius: et accessit giezi ut amoueret
eã. Et ait homo dei. Dimitte illã. Anima
enĩ eius in amaritudine ẽ: et dñs celauit a
me et nõ indicauit mihi. Que dixit illi. Nũ
quid petiui filiũ a dño meo? Nũquid non
dixi tibi: ne illudas me? Et ille ait ad giezi
Accinge lũbos tuos: ↄ tolle baculũ meũ in
manu tua et vade. Si occurrent tibi homo
nõ salutes eũ: et si salutauerit te quispiã nõ
rñdeas illi. et pones baculũ meũ super fa-
ciẽ pueri. Porro mater pueri ait. Viuit dñs
et viuit anima tua: nõ dimittã te. Surrexit
ergo et secutus est eã. Giezi autẽ p̃cesserat
ante eos: et posuerat baculũ sup faciẽ pue
ri: et nõ erat vox neq; sensus. Reuersusq; est
in occursũ eius: ↄ nũciauit ei dicẽs. Nõ sur
rexit puer. Ingressus est ergo helyseus domũ
et ecce puer mortuus iacebat i lectulo eius
Ingressusq; clausit ostiũ sup se et sup pue-
rum: et orauit ad dñm. et ascendit et incu-
buit sup puerũ: posuitq; os suũ sup os eius
et oculos suos super oculos eius. et manus
suas sup manus eius et incuruauit se super
eũ: et calefacta est caro pueri. At ille reuer
sus deambulabat in domo semel huc atq;
illuc: et ascẽdit et incubuit sup eũ. et oscula
uit puer septies: aperuitq; oculos. et ille vo-
cauit giezi: et dixit ei. Voca sunamitẽ hãc.
q̃ vocata ingressa est ad eũ. qui ait. Tolle
filiũ tuũ. Venit illa ↄ corruit ad pedes eius:
et adorauit sup terrã. Tulitq; filium suũ et
egressa est: et helyseus reuersus est in gal-
gala. Erat aũt fames in terra: et filij ꝓphe-
tarũ habitabãt coram eo: dixitq; vni de pue
ris suis. Pone ollam grandẽ: et coque pul
mentũ filijs ꝓphetarũ. et egressus est vnus
in agrũ: ut colligeret herbas agrestes. Inue-
nitq; q̃si vitẽ silueſtrẽ: et collegit ex ea colo
quintidas agri et impleuit palliũ suum: et re
uersus scidit i ollã pulmẽti. Nesciebat enĩ
quid esset. Infuderũt igit̃ sociis ut comede-
rent. Cũq; gustassent de coctione: exclama
uerũt dicẽtes. Mors in olla vir dei. et nõ po
tuerũt comedere. At ille: afferte inq̃t farinã
Cũq; tulissent: misit in ollã et ait. Infunde
turbe ut comedãt. ↄ nõ fuit amplius quicq̃
amaritudinis in olla. Vir aũt quidã venit
de balsalisa deferẽs viro dei panes p̃micia
rũ et viginti panes ordeaceos et frumentũ
nouũ in pera sua. At ille dixit. Da ꝓpl'o ut
comedat. Rñditq; ei minister eius. Quantũ
est hoc ut apponã coram centũ viris? Rursũ
ille: da ait ꝓpl'o ut comedat. Hec enĩ dicit
dñs. Comedẽt: et superit. Posuit itaq; coram
eis. q̃ comederũt: et supfuit iuxta vbũ dñi

¶ Naaman princeps militie regis syrie erat vir magnus apud do- ¶ Ca. v.
minũ suũ: et honoratus. Per illũ enĩ dedit
dñs salutẽ syrie. Erat aũt vir fortis et dives
sz leprosus. Porro de syria egressi fuerãt la
trunculi: et captuã duxerãt de terra israhel
puellã paruulã. q̃ erat in obsequio uxoris

naaman. q̄ ait ad dn̄am suā. Vtinā fuisset
dn̄s meus ad ꝓphetam qui est in samaria
ꝓfecto curasset eū a lepra quam habet. In
gressus ē itaq; naaman ad dn̄m suū: et nū
ciauit ei dicēs. Sic ⁊ sic locuta est puella de
terra isrl̄. Dixitq; ei rex sirie. Vade. et mit-
tam lr̄as ad regē isrl̄. qui cū ꝓfectus essz et
tulisset secū decē talenta argēti et sexmilia
aureos: et decem mutatoria vestimentorū
detulit lr̄as ad regē israhel in hec verba. Cū
acceperis epistolam hanc: scito ꝙ miserim
ad te naaman seruū meū ut cures eū a le-
pra sua. Cūq; legisset rex isrl̄ lr̄as scidit ve
stimēta sua et ait. Nūquid deus ego sū ut
occidere possim ⁊ viuificare: q2 iste misit ad
me ut curē hominē a lepra sua? Animad-
uertite et videte: ꝙ occasiones q̄rat aduer
sū me. qđ cū audissz heliseus vir dei scidisse
videlicet regē isrl̄ vestimēta sua: misit ad
eū dicēs. Quare scidisti vestimēta tua? ve
niat ad me: et sciat esse ꝓphetam in israhel.
Venit ergo naaman cū equis et currib⁹: et
stetit ad ostiū domus helisei. Misitq; ad eū
heliseus nūciū dicēs. Vade ⁊ lauare septies
in iordane: ⁊ recipiet sanitatē caro tua atq;
mundaberis. Iratus naaman recedebat di
cens. Putabā ꝙ egrederetur ad me et stās
inuocaret nomē dn̄i dei sui: et tangeret ma
nu sua locū lepre: et curaret me. Nūquid nō
meliores sunt abana et pharfar fluuij da-
masci om̄ibus aquis isrl̄. ut lauer in eis et
munder? Cū ergo vertisset se et abiret indi-
gnans: accesserūt ad eum serui sui. et locuti
sunt ei. Pater: et si rem grandē dixissz tibi ꝓ
pheta. certe facere debueras: q̄ꝫ tomagis q2
nūc dixit tibi lauare et mūdaberis. Descen
dit et lauit septies in iordane iuxta ſmonē
viri dei: et restituta est caro eius sicut caro
pueri paruuli: et mundatus est. Reuersusq;
ad virū dei cū vniuerso comitatu suo: ve-
nit et stetit corā eo et ait. Vere scio ꝙ non
sit alius deus in vniuersa terra: nisi tantū in
isrl̄. Obsecro itaq; ut accipias benedictionē
a seruo tuo. At ille respōdit. Viuit dn̄s ante
quē sto: q2 nō accipiā. Cunq; vim faceret
penitus nō acquieuit. Dixitq; naaman. vt
vis. Sed obsecro ꝯcede mihi seruo tuo: ut
tollā onus duorū burdonū de terra. Non
enim faciet vltra seruus tuus olocaustū aut
victimā dijs alienis: nisi dn̄o. Hoc autem
solū est de q° depceris dn̄m ꝓ seruo tuo: qn̄
ingredietur dn̄s meus templū remmon ut
adoret. et illo innitente super manū meā. si
adorauero in templo remmon adorāte eo
in eodem loco: ut ignoscat mihi dn̄s seruo
tuo pro hac re. Qui dixit ei. Vade in pace
Abijt ergo ab eo: electo terre tp̄e. Dixitq;
giezi puer viri dei. Pepercit dn̄s meus na
aman siro isti: ut nō acciperet ab eo q̄ attu
lit. Viuit dn̄s q2 currā post eū: et accipiā
ab eo aliquid. et secutus est giezi post ter-
gū naaman. quem cū vidisset ille currentē
ad se: desilijt de curru in occursū eius et ait
Rectene sunt om̄ia? Et ille ait. Recte. Dn̄s
meus misit me ad te dicēs Modo venerūt
ad me duo adolescētes de monte ephraim
ex filijs ꝓphetarū. Da eis talentū argēti: et
vestes mutatorias duplices. Dixitq; naa
man. Melius est ut accipias duo talenta. et
coegit eū: ligauitq; duo talenta argenti in
duobus saccis. et duplicia vestimēta et im
posuit duob⁹ pueris suis: qui et portauerūt
corā eo. Cunq; venisset iam vesperi. tulit de
manu eorū. et reposuit in domo: dimisitq;
viros ⁊ abierūt: ipe aūt ingressus stetit corā
dn̄o suo. Et dixit heliseus. Vnde venis gie
zi? Qui rn̄dit. Nō iuit seruus tuus quoq̄ꝫ.
At ille ait. Nonne cor meū in p̄senti erat:
qn̄ reuersus est homo de curru suo in occur
sum tui? Nūc igit̄ accepisti argentū et acce
pisti vestes: ut emas oliueta et vineas et
oues et boues et ſuos et ancillas. sed et le
pra naamā adherebit tibi ⁊ semini tuo usq;
in sempiternū. et egressus est q̄si nix ab eo

Dixerūt aūt filij ¶ leprosus. ¶ Ca. vj.
ꝓphetarū ad heliseū. Ecce locus in q°
habitamus corā te: angustus ē nobis. Ea
mus usq; ad iordanē et tollāt singuli de sil
ua materias singulas: ut edificemus nobis
ibi locū ad habitandū. qui dixit. Ite et ait
vnus ex illis. Veni ergo et tu cū seruis tuis
Respondit ego veniā. et abijt cū eis. Cunq;
venissent ad iordanen: cedebāt ligna. Ac-
cidit autem: ut cum vnus materiam succi-
disset caderet ferrum securis in aquam. Ex
clamauitq; ille ⁊ ait. Heu heu heu domine

mi: hoc ꝑm mutuo acceperā. Dixit aūt ho-
mo dei. Vbi cecidit? At ille monstrauit ei
locū. Precidit ergo lignū: et misit illuc. Na-
tauitq; ferrum. Et ait. Tolle. Qui extendit
manū: et tulit illud. Rex aūt syrie pugnabat
contra isrl': consiliūq; iniit cū seruis suis dicēs
In loco illo et illo ponamus insidias. Misit
itaq; vir dei ad regē israhel dicēs. Caue ne
transeas in locū illū: quia ibi syri in insidijs
sunt. Misit itaq; rex israhel ad locū quē di-
xerat ei vir dei et ꝓoccupauit eū: et obserua
uit se ibi nō semel neq; bis. Conturbatūq;
est cor regis syrie ꝑ hac re: et uocatis suis
seruis ait. Quare nō indicatis mihi quis pro
ditor mei sit apud regē isrl'? Dixitq; vnus
seruorū eius. Nequaq; dñe mi rex: sed helis
seus ꝓpheta qui est in isrl' indicat regi isra-
hel omnia verba quecūq; locutus fuerīs in
cubiculo tuo. Dixitq; eis. Ite et videte ubi sit
ut mittā et capiam eū. Annūtiauerūt ei di
cētes. Ecce in dothaim. Misit g̃ illuc equos
et currus: et robur exercitus. qui cū venissent
nocte: circūdederūt ciuitatē. Consurgēs aūt
diluculo mīster viri dei egressus est: viditq;
exercitū in circuitu ciuitatis et equos et cur
rus. Nūciauitq; ei dicēs. Heu heu heu dñe
mi quid faciemus? At ille rndit. Noli time
mere. Plures enī nobiscum sunt: q̃q; cū illis.
Cumq; orasset heliseus ait. Dñe: aperi ocu-
los huius ut videat. et aperuit dñs oculos
pueri: et vidit. et ecce mons plenus equoꝝ
et curruū igneorū i circuitu helisei. Hostes
vero descenderūt ad eū. Porro heliseus ora
uit ad dñm dicēs. Percute obsecro gentem
hanc cecitate. Percussitq; eos dñs ne vide
rent: iuxta verbū helisei. Dixit autē ad eos
heliseus. Nō est hec via: nec ista est ciuitas
Sequimini me: et ostendā vobis virū quē
queritis. Duxit ergo eos in samariā. Cūq;
ingressi fuissent in samariam: dixit heliseus
Dñe aperi oculos istorū ut videant. Aperi-
uitq; dñs oculos eorū: et viderūt se esse in
medio samarie. Dixitq; rex isrl' ad heliseū:
cū vidisset eos. Nūquid ꝑcutiā eos pater
mi? Et ille ait. Nō ꝑcuties. Neq; enī cepi-
sti eos gladio et arcu tuo: ut ꝑcutias. Sz po
ne panē et aquā coram eis ut comedāt et bi
bant: et vadant ad dñm suū. Appositaq;
est eis cibor magna ꝓparatio: et comede-
rūt et biberūt: et dimisit eos: abieruntq; ad
dñm suū. et ultra nō venerūt latrones ſine
in terrā israhel. Factū est aūt post hec con
gregauit benadab rex syrie vniuersum exer
citū suum: et ascendit et obsidebat samariā
Factaq; est fames magna in samaria: et
tamdiu obsessa est donec venūdaretur ca-
put asini octogīta argenteis: et quarta pſ
cabi stercoris columbarū quinq; argenteis
Cūq; rex isrl' trāsiret ꝑ murū: mulier quedā
exclamauit ad eū dicēs. Salua me dñe mi
rex. Qui ait. Non te saluet dñs. Vnde te
possum saluare? De area: vel de torculari?
Dixitq; ad eā rex. Quid tibi vis? Que re-
spōdit. Mulier ista dixit mihi. Da filiū tuū
ut comedamus eū hodie: et filiū meū co-
medemus cras. Coximus g̃ filiū meū et co
medimus: dixiq; ei die altera. Da filiū tuū
ut comedamus eū. que abscondit filiū suū
Qđ cū audisset rex scidit vestimēta sua: et
trāsiebat ꝑ murū. Viditq; oīs ꝓpl's cilicū
quo vestitus erat ad carnē intrinsecus. Et
ait rex. Hec mihi faciat deus. et hec addat
si steterit caput helisei filij saphat sup ipm
hodie. Helisseus aūt sedebat in domo sua:
et senes sedebāt cū eo. Permisit itaq; virū:
et anteqũ veniret nūcius: ille dixit ad senes
Nunquid scitis q̃ miserit filius homicide
hic ut ꝑcidatur caput meum? Videte ergo
cū venerit nūcius. claudite ostiū: et nō sina
tis eū introire. Ecce enī sonitus pedum dñi
eius post eū est. Adhuc illo loquente ecce
apparuit nūcius qui veniebat ad eū. et ait.
Ecce tantū malū a dño est. quid amplius
expectabo a domino?

¶ Ca. vij

Dixit autē helisseus. Audite verbū dñi
Hec dicit dñs. In tempe hoc cras modius
simile vno statere erit: et duo modij ordei
statere vno in porta samarie. Rndens vnus
de ducibus sup cuius manū rex incūbebat
homini dei ait. Si dñs fecerit etiā cathara
ctas in celo: nūquid poterit esse qđ loque-
ris? qui ait. Videbis oculis tuis: et inde nō
comedes. Quatuor ergo viri erant lepro si
iuxta introitū porte: qui dixerūt ad inuicē
Quid hic esse volumus donec moriamur.
Siue ingredi voluerimus ciuitatem. fame

moꝛiemur: ſiue manſerimus hic moꝛiendū nobis eſt. Venite ergo et trāſfugiamus ad caſtra ſirie. Si pepercerint nobis viuemus: ſi aūt occidere voluerint: nihilominus moꝛiemur. Surrexerūt ergo veſperi: ut venirent ad caſtra ſirie. Cumq; veniſſent ad p̄ncipiū caſtroꝝ ſirie: nullū ibidē repererūt. Siquidē dn̄s ſonitū audiri fecerat in caſtris ſirie. curruū et equoꝝ: et exercitus plurimi. Dixerūtq; adinuicē. Ecce mercede conduxit ad uerſū nos rex iſrahel reges gethæoꝝ et egi ptioꝝ: et venerūt ſup nos. Surrexerūt ergo et fugerūt in tenebꝛis: et dereliquerūt tentoria ſua et equos et aſinos in caſtris: fugeruntq; animas tantū ſuas ſaluare cupientes. Igit̄ cū veniſſent leꝛoſi illi ad p̄ncipiū caſtroꝝ ingreſſi ſunt vnum tabernaculū: et comederūt et biberūt. Tulerūtq; inde argentū et auꝝ et veſtes: et abierunt et abſconderūt. et rurſū reuerſi ſunt ad aliud tabernaculū: et inde ſimiliter auferentes abſconderūt. Dixerūtq; adinuicē. Nō recte facimus Hec enī dies boni nūcij eſt. Si tacuerimus et noluerimus nunciare uſq; mane: ſceleris arguemur. Venite eamus: et nūciemus in aula regis. Cūq; veniſſent ad poꝛtā cuitatis: narrauerūt eis dicentes. Iuimus ad caſtra ſirie et nullū ibidē reperimus hominē niſi equos et aſinos alligatos: et fixa tentoria. Ierūt ergo poꝛtarij: et nūciauerūt in palacio regis intrinſecus. qui ſurrexit nocte: et ait ad ſeruos ſuos. Dico vobis quid fecerunt nobis ſiri. Sciūt q2 fame laboꝛamus: et idcirco egreſſi ſunt de caſtris: et latitant in agris dicētes. Cū egreſſi fuerint de cuitate capiemus eos viuos: et tūc cuitatē ingredi poterimus. Reſpondit aūt vnus ſeruoꝝ eius Tollamus quinq; equos qui remanſerūt in urbe: q2 ipſi tantū ſunt in vniuerſa multitudine iſrahel. alij enī conſumpti ſunt: et mittentes explorare poterimus. Adduxerūt ergo duos equos: miſitq; rex in caſtra ſiroꝝ dicens. Ite et videte. qui abierunt poſt eos uſq; ad ioꝛdanen. Ecce aūt omnis via plena erat veſtibus et vaſis: q̄ p2oꝛecerant ſirus cū turbarentur. Reuerſiq; nūcij indicauerūt regi. Et egreſſus p̄pl'us diripuit caſtra ſirie factuſq; eſt modius ſimile ſtatere vno: et duo modij oꝛdei ſtatere vno: iuxta verbū dominī. Porro rex ducē illū in cuius manu incubuerat oſtituit ad poꝛtā: quē cōculcauit turba in introitu poꝛte et moꝛtuus eſt: iuxta q̄d locutus fuerat vir dei quādo deſcēderat rex ad eū. Factūq; eſt ſm̄ ſermonē viri dei. quē dixerat regi qñ ait. Duo modij oꝛdei ſtatere vno erūt. et modius ſimile ſtatere vno hoc eodē tp̄e cras in poꝛta ſamarie: quando reſponderat dux ille viro dei. et dixerat. etiā ſi dn̄s fecerit catharactas in celo nunquid poterit fieri q̄d loqueris: et dixit ei. videbis oculis tuis et inde non comedes. Euenit ergo ei ſicut p̄dictū erat: et conculcauit eū p̄pl'us in poꝛta et moꝛtuus eſt

HEliſeus aūt locutus eſt ad mulierē: cuius viuere fecerat filiū dicēs. Surge: vade tu et domus tua: et pegrinare vbicunq; reperis. Vocabit enim dn̄s famē: et veniet ſup terrā ſeptē annis. q̄ ſurrexit et fecit iuxta verbū hois dei: et vadēs cū domo ſua: peregrinata eſt in terra philiſtiim diebꝰ multis. Cūq; finiti eſſent anni ſeptē: reuerſa eſt mulier de terra philiſtiim. et ingreſſa ē ut interpellaret regē ꝓ domo ſua et ꝓ agris ſuis. Rex aūt loquebatur cū giezi puero viri dei dicens. Narra mihi omnia magnalia q̄ fecit heliſeus. Cūq; ille narraret regi quomodo moꝛtuū ſuſcitaſſet: apparuit mulier cuius viuificauerat filiū clamās ad regē ꝓ domo ſua et ꝓ agris ſuis. Dixitq; giezi. Dn̄e mi rex hec eſt mulier: et hic ē filius eius quē ſuſcitauit heliſeus. Et interrogauit rex mulierē. q̄ narrauit ei. Dedit̄q; ei rex eunuchū vnū dicēs. Reſtitue ei oīa q̄ ſua ſunt: et vniuerſos reditus agroꝝ a die qua reliquit terrā uſq; ad p̄ns. Venit q̄q; heliſeus damaſcū: et benadab rex ſirie egrotabat. Nūciaueř̄tq; ei dicētes. Venit vir dei huc. et ait rex ad azahel. Tolle tecū munera et vade in occurſū viri dei: et conſule dn̄m p eū dicens. Si euadere potero de infirmitate mea hac? Iuit igitur azahel in occurſum eius habēs ſecū munera et omnia bona damaſci onera q̄draginta camelorū. Cūq; ſtetiſſet coꝛā eo ait. Filius tuus benadab rex ſirie miſit me ad te dicens. Si ſanari potero de infirmitate mea hac? Dixitq;

ei helíseus. Vade dic ei. Sanaberis. Porro
ostendit mihi dñs: q2 morte morietur. Ste
titq3 cū eo: et oturbatus est vsq3 ad suffusio
nē vultus. Fleuitq3 vir dei. Cui asahel ait.
Quare dñs meus flet? At ille dixit. Quia
scio q̄ facturus sis filijs isrl' mala. Cuitates
eorum munitas igne succēdes: et iuuenes
eorū interficies gladio: et parulos eorum
elides. et prægnantes diuides. Dixitq3 asa
hel. Quid enī sum seruus tuus canis: ut fa
ciam rē istā magnā? Et ait helíseus. Osten
dit mihi dñs te regē sirie fore. quí cū recess-
isset ab helíseo: venit ad dñm suū. quí ait
ei. Quid tibi dixit helíseus? At ille rñdit.
Dixit mihi: recipies sanitatē. Cūq3 venisset
dies altera. tulit stragulū et infudit aquā:
et expandit sup faciē eius. quo mortuo: re
gnauit asahel p eo. Anno quinto ioā filij
achab regis israhel regnauit ioā filius ioſa
phat rex iuda. Triginta duo q̄ annorū erat
cū regnare cepisset: et octo annis regnauit
in ierusalē. Ambulauitq3 in vijs regū isrl':
sicut ambulauerat domus achab. Filia enī
achab erat vxor eius. et fecit q̄ malū est in
ospectu dñi. Noluit aūt dñs disperdere iu-
dam ꝓpter dauid serui sui: sicut ꝓmiserat
ei ut daret illi lucernā et filijs eius cūctis die
bus. In diebus eius recessit edom ne esset
sub iuda: et ostituit sibi regē. Venitq3 ioā
sera: et omnis exercitus cū eo. et surrexit no-
cte: percussitq3 ydumeos qui eū circūdede-
rant et p̄ncipes curruū. Populus aūt fugit
in tabernacula sua. Recessit ergo edom ne
esset sub iuda: usq3 ad diē hanc. Tūc recess
it et lobna in tempore illo. Reliqua aūt ser
monū ioā et vniuersa q̄ fecit: nōne hec scri
pta sunt in libro verborū dierū regū iuda?
Et dormiuit ioā cū p̄ib⁹ suis: sepultusq3
est cū eis in ciuitate dauid: et regnauit ocho
zias filius eius p̄o eo. Anno duodecimo
ioā filij achab regis isrl': regnauit ochozias
filius ioā regis iude. Viginti duorū ānorū
erat ochozias cum regnare cepisset: et vno
anno regnauit in ierusalē. Nomen mr̄is eius
athalia filia amri regis isrl': et ambulauit in
vijs domus achab: et fecit q̄ malum est
coram dño sicut domus achab. Gener enī do
mus achab fuit. Abijt quoq3 cū ioā filio
achab ad preliandū cōtra asahel regē sirie
in ramoth galaad: et vulnerauerūt sirī ioā
qui reuersus est ut curaretur in isrl': q2 vul-
nerauerūt eū sirī in ramoth preliantē cōtra
asahel regē sirie. Porro ochozias filius io-
ram rex iuda descēdit inuisere ioā filiū ach
ab in iesrahel: q2 egrotabat ibi. ¶ Ca. ix

Eliseus aūt ꝓphetes vocauit vnū de fi
lijs ꝓphetarū: et ait illi. Accinge lūbos
tuos et tolle lenticulā olei hāc in manu tua
et vade in ramoth galaad. Cūq3 veneris il
luc: videbis iehu filiū iosaphat filij namsi
et ingressus suscitabis eū de medio fratrum
suorū et introduces in interius cubiculū: te
nensq3 lenticulā olei fundes sup caput eius
et dices. Hec dicit dñs. Vnxi te regē super
isrl'. Aperiesq3 ostiū et fugies: et nō ibi sub
sistes. Abijt ergo adolescēs puer ꝓphete in
ramoth galaad: et ingressus est illuc. Ecce
aūt ꝓncipes exercitus sedebāt. Et ait. Ver-
bū mihi ad te o ꝓnceps. Dixitq3 iehu. Ad
quē ex oñibus nobis? At ille dixit. Ad te
o ꝓnceps. Et surrexit: et ingressus est cubi-
culum. At ille fudit oleū sup caput eius. et
ait. Hec dicit dñs deus isrl'. Vnxi te regem
sup ꝓplm dñi isrl': et percuties domū achab
dñi tui. et vlciscar sanguinē seruorū meorū
ꝓphetarū et sanguinē oīm seruorū dñi de
manu iezabel: pdamq3 oēm domū achab.
Et interficiā de domo achab mingentē ad
parietē. et clausū et nouissimū in isrl'. et da
bo domū achab sicut domū iheroboā filij
nabath: et sicut domū baasa filij achia. Ihe
zabel q̄q3 comedent canes in agro iesrahel
nec erit q̄ sepeliat eā. Aperuitq3 ostiū et fu-
git. Iehu aūt ingressus est ad seruos dñi sui
qui dixerūt ei. Rectene sunt oīa? Quid ve-
nit insanus iste ad te? Qui ait eis. Nostis
hominē: et quid locutus sit? At illi rñdert.
Falsū est: sz magis narra nobis. quí ait eis
Hec et hec locutus est mihi. et ait. Hec di
cit dñs. Vnxi te regē sup isrl'. Festinauerūt
itaq3: et vnus quisq3 tollēs palliū suū posue-
rūt sub pedibus eius in similitudinē tribu-
nalis: et cecinerūt tuba atq3 dixerūt. Regna
bit iehu. Coniurauit ergo iehu filius ioſa-
phat filij namsi ctra ioā. Porro ioā obse
derat ramoth galaad ipe et omnis israhel

ɔtra. aſabel regē ſirie: et reuerſus fuerat ut curaret̄ in ieſrahel ꝓp ter vulnera: q2 pcuſſe rant eum ſiri ꝓhantē cōtra aſahel regē ſirie Dixitq3 iehu. Si placet vobis nemo egre diatur ꝓfugus de ciuitate: neve adat et nun ciet in ieſrahēl. et aſcendit: et ꝓfectus est in ieſrahel. Ioꝛā enī egrotabat ibi: ⁊ ochozias rex iuda deſcēderat ad viſitandū ioꝛā. Igit̄ ſpeculatoꝛ q̄ ſtabat ſup turrim ieſrahel: vi dit globū iehu venientis. et ait. Video ego globū. Dixitq3 ioꝛā. Tolle currū: ⁊ mitte in occurſum eoꝝ: et dicat vadēs. Rectene ſūt oīa? Abiit ergo q̄ aſcenderat currū in oc curſū eius. et ait. Hec dicit rex. Pacata ſūt oia. Dixitq3 iehu. Quid tibi et pac? Trāſi et ſequere me. Nūciauit q3 ſpeculatoꝛ di cens. Venit nūcius ad eos: et nō reuertitur. ⁊ iſit etiā currū equoꝛū ſcōm: venitq3 ad eos: et ait. Hec dicit rex. Nūquid pax ē? et ait iehu. Quid tibi ⁊ pac? Transi et ſeqū me. Nūciauit aūt ſpeculatoꝛ dicens. Venit uſq3 ad eos et nō reuertit̄. Est aūt inceſſus q̄ſi inceſſus iehu filij namſi. Pꝛeceps enī gra ditur. Et ait ioꝛam. Iūgite currū. Iūxerūtq3 currū eius. et egreſſus est ioꝛā rex iſrahel et ochozias rex iuda: ſinguli in currib? ſuis. Egreſſiq3 ſunt in occurſū iehu: et inuenerūt eū in agro naboth ieſrahelite. Cūq3 vidiſſet ioꝛā iehu: dixit. Pax est iehu? At ille rñdit Que pax? Adhuc foꝛnicatōes iezabel ma tris tue. et veneficia eius multa vigent. Con uertit aūt ioꝛā manū ſuā: et fugiens ait ad ochoziā. Inſidie ochozia. Porro iehu teten dit arcū manu: et pcuſſit ioꝛā inter ſcapu las. ⁊ egreſſa est ſagitta p coꝛ eius: ſtatimq3 coꝛruit in curru ſuo. Dixitq3 iehu ad bada cher ducē. Tolle ꝓice eum in agro naboth ieſrahelite. ☞emini enī q̄ ego et tu ſeden tes i curru ſequebamur achab pꝛem huius q3 dñs onus hoc leuauerit ſup eū dicens. Si nō ꝓ ſanguine naboth. et ꝓ ſanguine fi liozū eius quē vidi heri ait dñs: reddā tibi in agro iſto dicit dñs. Nūc ergo tolle et ꝓi ce eū in agro iuxta v̄bū dñi. Ochozias aūt rex iuda videns hoc fugit p viam domus ozi: pſecutuſq3 est eum iehu: et ait. Etiam hunc pcutite in curru ſuo. et pcuſſerūt eū in aſcenſu gaber: qui est iuxta ieblaam. qui fu git in mageddo: et moꝛtuus est ibi. Et im poſuerūt eū ſerui eius ſup currū ſuū et tule rūt in ieruſalē: ſepelierūtq3 in ſepulchꝛo cū patribus ſuis in ciuitate dauid. Anno vn decimo ioꝛā filij achab regis iſrahel regna uit ochozias ſuper iudam: venitq3 iehu in ieſrahel. Porro iezabel introitu eius audito depinxit oculos ſuos ſtibio. et oꝛnauit ca put ſuū: et reſpexit p feneſtrā ingredientem iehu p poꝛtā: ⁊ ait. Nūquid pax poteſt eſſe zamri. qui interfecit dñm ſuū? Leuauitq3 ie hu faciē ſuā ad feneſtrā et ait. Que ē iſta Et inclinauerūt ſe ad eū duo vel tres eunu chi: et dixerūt. Hec est illa iezabel. At ille dixit eis. Precipitate eā deoꝛſum. et ꝓcipita uerūt eā. Aſperſuſq3 est ſanguine paries: et equoꝛū vngule oculcauerunt eā. Cumq3 in trogreſſus eſſet ut comederet biberetq3 ait. Ite et videte maledictā illā et ſepelite eā: q2 filia regis est. Cūq3 iſſent ut ſepelirēt eā: nō inuenerūt niſi caluariā et pedes et ſum mas manus. Reuerſiq3 nūciauerūt ei. et ait iehu. Sermo dñi est: quē locutus est p ſeruū ſuū behā thesbiten dicēs. In agro ieſrahel comedent canes carnes iezabel. et erūt car nes iezabel ſicut ſtercus ſup faciem terre in agro ieſrahel: ita ut nō dicāt. Hec ci

ERant aūt ⁊ ne est illa iezabel? ¶ Ca. x achab ſeptuagita filij i ſamaria. Scri pſit ergo iehu litteras: ⁊ miſit in ſamariam ad optimates ciuitatis ⁊ ad maioꝛes natu et ad nutricios achab dicēs. Statim ut ac ceperitis litteras has qui habetis filios dñi veſtri et currus et equos ⁊ ciuitates firmas et arma: eligite melioꝛē. et eum qui vobis placuerit de filijs dñi veſtri. et eū ponite ſup ſoliū patris ſui: et pugnate ꝓ domo dñi ve ſtri. T̄imuerūt illi vehementer: et dixerunt. Ecce duo reges nō potuerūt ſtare coꝛā eo: et quō nos valebimus reſiſtere? Miſerunt ergo ꝓpoſiti domus ⁊ ꝓfecti ciuitatis et ma ioꝛes natu ⁊ nutrici ad iehu dicētes. Serui tui ſumus: quecunq3 iuſſeris faciemus: nec ꝓſtituemus nobis regē. Quecūq3 tibi pla cent fac. Reſcripſit aūt eis litteras ſecundo dicens. Si mei eſtis et obeditis mihi: tollite capita filioꝛū dñi vr̄i: et venite ad me hac eadē hoꝛa cras in ieſrahel. Porro filij

regis septuaginta viri apud optimates ci-
uitatis nutriebantur. Cūq; venissent lr̄e ad
eos: tulerūt filios regis et occiderūt septua-
ginta viros: et posuerūt capita eorū in co-
phinis et miserūt ad eū in iesrahel. venit at̄
nūcius ad eū: et indicauit ei dicēs. Attule
runt capita filiorū regis. qui rn̄dit. Ponite
ea ad duos aceruos iuxta introitum porte
usq; mane. Cūq; diluxisset egressus est: et
stans dixit ad omnē populū. Iusti estis. Si
ego ɔiuraui ɔtra dn̄m meū et interfeci eū:
quis pcussit om̄s hos? Videte ergo nunc
qm̄ nō cecidit de ꝑmonibus dn̄i in terrā q̊s
locutus ē dn̄s sup domū achab: et dn̄s fe-
cit qđ locutus est in manu ꝑui sui helie. Per
cussit igit̄ iehu om̄s qui reliqui erāt de do-
mo achab in israhel. et vniuersos optima
tes eius et notos et sacerdotes: donec non
remanerēt ex eo reliquie. et surrexit et venit
in samariā. Cūq; venissz ad camerā pasto
rum in via inuenit fr̄es ozochie regis iuda
dixitq; ad eos. Qui nā estis vos? qui rn̄de
rūt. Fratres ozochie sumus: et descēdimus
ad salutandos filios regis et filios regine.
qui ait. Comp̄hendite eos viuos. q̊s cū cō
p̄hendissent viuos: iugulauerūt eos in cister
na iuxta camerā q̄dragintaduos viros: et
nō reliquit ex eis quenq̄z. Cūq; abijsset in-
de inuenit ionadab filiū rechab in occursū
sibi: et bn̄dixit ei. Et ait iehu ad eū. Nūq̄d
est cor tuū rectū cū corde meo sic̄ cor meū
cū corde tuo? Et ait ionadab. Est. Si est in
quit: da manū tuā. qui dedit ei manū suā.
At ille leuauit eū ad se in currū: dixitq; ad
eū. Veni mecū: et vide zelū meū ꝓ dn̄o. et
impositū in curru suo duxit in samariā. et p
cussit om̄s qui reliqui fuerāt de achab in sa
maria usq; ad vnū: iuxta verbū dn̄i qđ lo
cutus est p heliam. Congregauit ergo iehu
oēm ꝓpl'm: ⁊ dixit ad eos. Achab coluit ba
al parū: ego aūt colam eū amplius. Nunc
igit̄ om̄s ꝓphetas baal ⁊ vniuersos seruos
eius et cūctos sacerdotes ip̄ius vocate ad
me. Nullus sit qui nō veniat. Sacrificiū enī
grande est mihi baal. quicūq; defuerit nō
viuet. Porro iehu faciebat hoc insidiose:
ut dispderet cultores baal. Et dixit. Sancti
ficate diē sollennē baal. Vocauitq; et misit
in vniuersos terminos israhel: et venerūt cun
cti ꝑui baal. Nō fuit residuus ne vnus qui
dē: qui nō veniret. et ingressi sūt templū ba
al. et repleta est domus baal: a sūmo usq;
ad sūmū. Dixitq; his qui p̄erāt sup vestes
Proferte vestimēta vniuerꝑ seruis baal. et
ꝓtulerūt eis vestes. Ingressusq; iehu ⁊ iona
dab filius rechab templū baal: ait cultori-
bus baal. Perquirite et videte: ne q̊s forte
vobiscum sit de seruis dn̄i: sed ut sint serui
baal soli. Ingressi sunt igit̄ ut facerēt victi-
mas et olocausta: iehu aūt p̄parauerat si-
bi foris octoginta viros: et dixerat eis. qui
cūq; fugerit de hoībus his q̊s ego adduxe
ro in manus vr̄as: aīa eius erit ꝓ aīa illius
Factū est aūt cū completū essz olocaustū:
p̄cepit iehu militib⁹ et ducibus suis. Ingre
dimini et pcutite eos. Nullus euadat. Per-
cusserūtq; eos in ore gladij et ꝓiecerūt mili
tes et duces. et ierūt in ciuitatē templi baal
et ꝓtulerūt statuā de phano baal: et cōbus
serūt et cōminuerūt eā. Destruxerūt q̊z edē
baal: et fecerūt ꝓ ea latrinas usq; in diem
hāc. Deleuit itaq; iehu baal de isrl': verūtn̄
a pc̄cis iheroboā filij nabath q̄ peccare fecit
isrl': nō recessit. nec dereliquit vitulos aureos
qui erāt in bethel et in dan. Dixit autē dn̄s
ad iehu. Qz studiose egisti qđ rectū erat
et placebat in oculis meis: omīa q̄ erant in
corde meo fecisti ɔtra domū achab: filij tui
usq; ad quartā generationē sedebūt super
thronū isrl'. Porro iehu non custodiuit ut
ambularet in lege dn̄i dei isrl' in toto corde
suo. Non enī recessit a pc̄cis iheroboā. qui
peccare fecerat israhel. In diebus illis cepit
dn̄s tedere sup israhel. Percussitq; eos asa-
hel in vniuerꝑ finibus isrl': a iordane ɔtra
orientalē plagā omnē terrā galaad ⁊ gad
et ruben et manasse. ab aroer q̄ est sup tor-
rentē arnon et galaad et basan. Reliqua
aūt verborū iehu et vniuersa q̄ fecit et for-
titudo eius: nōne hec scp̄ta sunt in libro ver
borū dierū regū isrl'? Et dormiuit iehu cū
p̄ribus suis: sepelieruntq; eū in samaria: et
regnauit ioachā filius eius ꝓ eo. Dies aūt
q̊s regnauit iehu sup israhel viginti et octo
anni sunt in samaria. ¶ Ca. xi

ATalia v̄o mr̄ ozochie vidēs mortuū

filiū suū: surrexit et interfecit omne semē regiū. Tollens autē iosaba filia regis ioram soror ochozie. ioas filiū ochozie furata est eū de medio filiorū regis qui interficiebant̄ et nutricē eius de triclinio: et abscondit eū a facie atalie ut nō interficeretur: eratq; cū ea sex annis clam in domo domini. Porro atalia regnauit sup terrā septem annis. Anno aūt septimo misit ioiada et assumens centuriones et milites introduxit ad se in templū domini: pepigitq; cū eis fedus. et adiurans eos in domo domini ostendit eis filiū regis: et precepit illis dicens. Iste est sermo quem facere debetis. Tertia pars vestrū introeat sabbato: et obseruet excubias dom⁹ regis. tertia aūt pars sit ad portā seyr: et tertia pars sit ad portā q̄ est post habitaculū scutariorū: et custodietis excubias domus messa. Due vero ptes e vobis om̄es egredientes sabbato custodiant excubias domus dñi circa regē: et vallabitis eū hn̄tes arma in manibus vestris. Si quis autē ingressus fuerit septū templi: interficiatur. Eritisq; cū rege introeunte et egrediente. et fecerūt centuriones iuxta omnia que p̄ceperat eis ioiada sacerdos. et assumentes singuli viros suos qui egrediebant̄ sabbatū cum his qui egrediebantur e sabbato: venerunt ad ioiadā sacerdotē. qui dedit ei hastas et arma regis dauid: q̄ erant in domo dñi. et steterūt singuli habētes arma in manu sua a parte tēpli dextera vsq; ad partē sinistrā altaris et edis circū regē. Produxitq; filiū regis: et posuit sup eū diadema ⁊ testimoniū fecerūtq; eū regē et vnxerūt: et plaudentes manu dixerūt. Viuat rex. Audiuit aūt atalia vocē populi currentis: et ingressa ad turbas in templū dñi vidit regē stantē sup tribunal iuxta morem. et cantores et turbas ꝓpe eum omnemq; populū terre letantē. et canentē tubis: et scidit vestimenta sua clamauitq;. Cōiuratio. ꝯiuratio. Precepit aūt ioiada centurionibus qui erant sup exercitū: et ait eis. Educite eā extra septa templi et quicūq; eam secutus fuerit: feriat̄ gladio Dixerat enī sacerdos: nō occidatur in templo domini. Imposuerūtq; ei manus et impegerūt eam p viā introitus equorū iuxta pallaciū: et interfecta est ibi. Pepigit ergo ioiada fedus inter deū et regē et inter ꝓpl'm ut esset populus dñi: inter regem et populū Ingressusq; est om̄is populus terre templū baal. et destruxerūt aras eius: et imagines ꝯtriuerūt valide: mathan quoq; sacerdotē baal occiderūt coram altari. et posuit sacerdos custodias in domo dñi: tulitq; centuriones et cherethi et pheleti legiones et omnē populū terre deduxerūtq; regem de domo dñi. et venerunt p viā porte scutariorū in palaciū: et sedit sup thronū regū. Letatusq; est omnis ꝓpl'us terre: et ciuitas cōquieuit. Atalia aūt occisa est gladio in domo regis septēq; annorꝫ erat ioas cū regnare cepissz

Ca. xij

ANno septimo ihеu regnauit ioas. quadraginta annis regnauit in ierusalē: nomē mr̄is eius sebia de bersabee. Fecitq; ioas rectū corā dño cūctis diebus quibus docuit eum ioiada sacerdos: verū tamē excelsa nō abstulit. Adhuc enī ꝓpl'us immolabat et adolebat in excelsis incensū Dixitq; ioas ad sacerdotes. Omnē pecuniā sanctorꝫ q̄ illata fuerit in templū dñi a p̄tereūtibus q̄ offert̄ ꝓ p̄cio anime et quā sponte et arbitrio cordis sui inferūt in tēplū dñi. accipiant illā sacerdotes iuxta ordinē suū: et instaurēt sartatecta domus si quid necessariū viderint instauratōe. Igitur usq; ad vicesimū tertiū annū regis ioas: non instaurauerunt sacerdotes sartatecta templi. Vocauitq; rex ioas ioiadā pontificē et sacerdotes dicēs eis. Quare sartatecta nō instauratis tēpli? Nolite ergo amplius accipere pecuniā iuxta ordinē vestrū: sz ad instaurationē templi reddite eā. Prohibitiq; sūt sacerdotes ultra accipe pecuniā a populo: et instaurare sartatecta domus. et tulit ioiada pontifex gazophilaciū vnū. aperuitq; foramē desup: et posuit illud iuxta altare ad dexterā ingredientiū domū dñi. mittebātq; in eo sacerdotes q̄ custodiebāt ostia oēm pecuniā q̄ deferebat̄ ad templū dñi. Cūq; viderent nimiā pecuniā esse in gazophilatio ascendebat scriba regis ⁊ pontifex. effundebantq; et numerabāt pecuniā que inueniebatur in domo dñi: et dabāt eam iuxta numerū atq; mensurā in manu eorum qui

preerāt cementarijs domus dñi. qui impen
debāt eā in fabris lignorū et in cemētarijs
his qui operabātur in domo dñi. et sartate
cta faciebāt: et in his qui cedebāt saxa: et
ut emerēt ligna et lapides qui excidebant̄
ita ut impleretur instauratio domus dñi in
vniuersis q̄ indigebant expensa ad muniē
dam domū. Verūtamē nō fiebant ex eadē
pecunia ydrie templi dñi ⁊ fuscinule et thu
ribula et tube et om̄e vas aureū et argen-
teū: de pecunia q̄ inferebatur in templū dñi
His enī qui faciebāt opus dabatur: ut in
staureret̄ tēplū dñi. Et nō fiebat ratio his
hoībus qui accipiebāt pecuniā ut distribu
erent eā artificib⁹: sed in fide tractabāt eā.
Pecuniā vero ꝓ delicto et pecuniā ꝓ pc̄cis:
nō inferebāt in templū dñi: q2 sacerdotum
erat. Tūc ascendit asahel rex sirie ⁊ pugna
bat ꝯtra geth: cepitq3 eā. et direxit faciem
suā ut ascenderet in ihrl'm. Quāobrē tulit
ioas rex iuda om̄ia sanctificata q̄ ꝯsecra-
uerat iosaphat et ioram et ochozias p̄res
eius reges iuda et que ip̄e obtulerat et vni
uersū argentū qđ inueniri potuit in thesau-
ris templi dñi ⁊ in palacio regis: misitq3 asa
heli regie sirie: et recessit ab iherusalē. Reliq̄
aūt sermonū ioas et vniuersa q̄ fecit: nōne
hec scripta sunt in libro verborū dierū regū
iuda? Surrexerūt aūt serui eius et ꝯiuraue
rūt inter se: pcusserūtq3 ioas in domo mello
in descēsu sela. Iosachar nāq3 filius semath
et iozabath filius somer serui eius pcusser̄t
eū: et mortuus est. et sepelierūt eū cū patri-
bus suis in ciuitate dauid: regnauitq3 ama
sias filius eius pro eo. ¶ Ca. xiij.

ANno vicesimo tertō ioas filij ochozie
regis iude. regnauit ioachā filius iehu sup
isrl' in samaria decē et septē annis: et fecit
malū corā dño. Secutusq3 ē pc̄ca iheroboā
filij nabath q̄ peccare fecit isrl': et nō declina
uit ab eis. Iratusq3 est furor dñi ꝯtra isrl': et
tradidit eos in manu asahel regis sirie et in
manu benadab filij asahel cunctis diebus
De p̄catus est autē ioachā faciē dñi: et au
diuit eū dñs. Vidit enī angustiā isrl': q2 at
triuerat eos rex sirie. Et dedit dñs saluato-
rē israheli: et liberatus est de manu regis si-
rie: habitauerūtq3 filij israhel in tabernacul'
suis sicut heri et nudiustertius. Verūtamē
non recesserūt a pc̄cis domus iheroboā qui
peccare fecit isrl': sed in ip̄is ambulauerunt
Siquidē et lucus pmāsit in samaria: et nō
sunt derelicti ioachā de ppl'o nisi quinqua-
ginta equites et decē currus et decēmilia pe
ditū. Interfecerat enī eos rex sirie: et redege
rat q̄si puluerē in tritura aree. Reliqua aūt
sermonū ioachā et vniuersa q̄ fecit et forti
tudo eius: nōne hec scp̄ta sunt in libro ser-
monū dierū regū isrl'? Dormiuitq3 ioachā
cū p̄ribus suis: et sepelierūt eū in samaria:
regnauitq3 ioas filius eius ꝓ eo. Anno tri-
cesimo septimo ioas regis iuda regnauit
ioas filius ioachā sup isrl' in samaria sede-
cim annis: et fecit qđ malū est in cōspectu
dñi. Nō declinauit ab om̄ibus pc̄cis ihero
boam filij nabath qui peccare fecit isrl': s3 in
ip̄is ambulauit. Reliqua at̄ sermonū ioas
et vniuersa que fecit: et fortitudo eius quō
pugnauerit cōtra amasiā regē iuda nonne
hec scp̄ta sunt in libro sermonū dierū regū
isrl'? et dormiuit ioas cū p̄ribus suis: ihero
boā aūt sedit sup soliū eius. Porro ioas se-
pultus est in samaria cū regib⁹ isrl'. Helise
us aūt egrotabat infirmitate q̄ et mortuus
est. Descēditq3 ad eū ioas rex isrl'. et flebat
coram eo: dicebatq3 p̄r mi. pater mi: currus
isrl' ⁊ auriga eius. Et ait heliseus. Affer arcū
et sagittas. Cunq3 attulissz ad eū arcū et sa
gittas: dixit ad regē isrl'. Pone manū tuam
sup arcū. et cū posuissz ille manū suā: super
posuit heliseus manus suas manib⁹ regis:
et ait. Aperi fenestrā orientalē. Cunq3 ape
ruissz: dixit heliseus. Iace sagittā. et iecit. et
ait heliseus. Sagitta salutis dñi: et sagitta
salutis ꝯtra siriā. Percutiesq3 siriā in aphec:
donec ꝯsumas eā. Et ait. Tolle sagittas. q̄
cū tulisset: rursū dixit ei. Percute iaculo ter-
rā. et cū pcussisset trib⁹ vicib⁹ et stetissz: ira
tus est vir dei ꝯtra eum: et ait. Si pcussisses
quīquies aut sexies siue septies: pcussisses
siriā usq3 ad ꝯsumatōez. Nūc aūt trib⁹ vici
bus pcuties eā. Mortuus est ergo heliseus
et sepelierūt eū. Latrunculi aūt de moab ve
nerūt in terram in ipso anno. quidā autem
sepelientes hominē viderunt latrunculos:
et proiecerunt cadauer in sepulchro helisei

qd cū tetigisset ossa helisei reuixit homo: et
stetit sup pedes suos. Igitur asahel rex sirie
afflixit isrl: cunctis diebus ioachā. et miser
tus est dominus eorum: et reuersus est ad
eos ꝓpter pactū suū qd habebat cū abrahā
et ysaac ⁊ iacob: et noluit dispdere eos. ne
qꝫ ꝓijcere penitus usqꝫ in p̄sens tp̄us. Mor
tuus est aūt asahel rex sirie: et regnauit be-
nadab filius eius pro eo. Porro ioas filius
ioacham tulit urbes de manu benadab filij
asahel quas tulerat de manu ioachā patris
sui: iure p̄lij. Tribus vicibus pcussit eū ioas
et reddidit ciuitates israhel. ¶ Ca. xiiij.

IN anno scdo ioas filij ioachā regis isrl: re
gnauit amasias filius ioas regis iuda. Vi
gintiquiqꝫ annoꝝ erat cū regnare cepisset:
viginti aūt et nouē annis regnauit in ieru
salē. Nomē mr̄is eius ioaden de ierusalē et
fecit rectū coram dn̄o: verūtamē nō ut da-
uid pater eius. Iuxta omnia que fecit ioas
pater suus fecit: nisi hoc tantum qd excelsa
nō abstulit. Adhuc eni ꝓpl'us adolebat et
immolabat incensum in excelsis. Cunqꝫ ob
tinuisset regnū pcussit seruos suos qui inter
fecerant regē patrē suū: filios aūt eorū qui
occiderāt nō occidit: iuxta qd scriptū est in
libro legis moisi sic p̄cepit dn̄s dicens. Nō
morientur p̄res ꝓ filijs. neqꝫ filij ꝓ p̄ribus:
sed vnusquisqꝫ in pcc̄o suo morietur. Ipse
pcussit edom in valle salinarū decēmilia:
et ap̄phendit petrā in p̄lio: vocauitqꝫ nomē
eius iezechel usqꝫ in p̄sentē diē. Tunc misit
amasias nūcios ad ioas filiū ioachā filij ie
su regis isrl dicēs. Veni et videamus nos.
Remisitqꝫ ioas rex israhel ad amasiā regē
iuda dicēs. Carduus libani misit ad cedrū
que est in libano dicēs. Da filiā tuam filio
meo vxorē. Transierūtqꝫ bestie saltus que
sūt in libano: et ꝯculcauerūt carduū. Percu
tiens inualuisti sup edom: et subleuauit te
cor tuū. Cōtentus esto gloria: et sede in do
mo tua. Quare ꝓuocas malū: ut cadas tu
et iudas tecum? et non acquieuit amasias.
Ascenditqꝫ ioas rex isrl: et viderūt se ip̄e et
amasias rex iuda in bethsames oppido iu
de. Percussusqꝫ est iuda corā isrl: et fugerūt
vnusquisqꝫ in tabernacula sua. Amasiam
vero regē iuda filiū ioas filij ochozie cepit
ioas rex israhel in bethsames: et adduxit eū
in ierusalē. et interrupit murū ierusalē a por
ta ephraim usqꝫ ad portā anguli quadrin-
gentis cubitis. Tulitqꝫ om̄e aurū et argen-
tū et vniuersa vasa q̄ inuēta sunt in domo
dn̄i et in thesauris regis et obsides: et reuer
sus ē in samariā. Reliqua aūt verboꝝ ioas
q̄ fecit et fortitudo eius qua pugnauit con
tra amasiā regē iuda. nōne hec scripta sunt
in libro sermonū dierū regum isrl? Dormi
uitqꝫ ioas cū p̄rib⁹ suis. et sepultus est in sa
maria cū regibus isrl: et regnauit iheroboā
filius eius ꝓ eo. Vixit autē amasias filius
ioas rex iuda postqꝫ mortuus ē ioas filius
ioachā regis isrl vigintiquiqꝫ annis. Reliq̄
aūt sermonū amasie. nōne hec scp̄ta sūt in
libro ſmonū dierū regū iuda? Factaqꝫ est
cōtra eū ꝯiuratio in ierusalē: at ille fugit in
lachis. Miserūtqꝫ post eū in lachis et inter
fecerūt eū ibi: ⁊ aspor tauerūt ī equis: sepul
tusqꝫ est in ierusalē cū p̄rib⁹ suis in ciuitate
dauid. Tulit aūt vniuersus ꝓpl'us iude aza
riam ānos natū sedecim: et ꝯstituerūt eū re
gē ꝓ p̄re eius amasia. Ip̄e edificauit ahilā
et restituit eā iude postqꝫ dormiuit rex cum
p̄rib⁹ suis. Anno quītodecimo amasie filij
ioas regis iuda regnauit iheroboā filius io-
as regis isrl in samaria quadragīta et vno
anno: et fecit qd malū est corā dn̄o. Nō re
cessit ab omībus pcc̄is iheroboā filij nabath
qui peccare fecit isrl. Ip̄e restituit terminos
isrl ab introitu emath usqꝫ ad mare solitu-
dinis: iuxta sermonē dn̄i dei israhel quem
locutus est p seruū suū ionam filiū amathi
ꝓphetā: qui erat de geth q̄ est in opher. Vi
dit eni dn̄s afflictionē israhel amarā nimis
et qꝫ ꝯsumpti essent usqꝫ ad clausos carce-
ris et extremos: et nō esset qui auxiliaretur
isrl. Nec locutus est dn̄s ut deleret nomen
isrl de sub celo: sꝫ saluauit eos in manu ihe
roboam filij ioas. Reliqua aūt sermonū ihe
roboā et vniuersa q̄ fecit: et fortitudo eius
qua p̄liatus est. et quō restituit damascum
et emath iude in israhel. nonne hec scripta
sunt in libro sermonū dierū regum israhel?
Dormiuitqꝫ hieroboam cū patribus suis
regibus israhel: et regnauit zacharias filius
eius pro eo. ¶ Ca. xv.

ANno vicesimoseptio iheroboā regis
isrl' regnauit azarias filius amasie re
gis iuda. Sedecim annorū erat cū regnare
cepisset: et quinquaginta duob⁹ annis regna
uit in ierusalē. Nomē mr̄is eius iecelia de
ierusalē. Fecitq; qd̄ erat placitū corā dn̄o.
iuxta omnia q̄ fecit amasias pr̄ eius: verū
tamē excelsa nō est demolitus. Adhuc po-
pulus sacrificabat ⁊ adolebat incensū in ex
celsis. Percussit autē dn̄s regē: et fuit lepro
sus usq; in diē mortis sue: et habitabat in
domo libera seorsū. Ioathan vero filius re-
gis gubernabat pallaciū: ⁊ iudicabat ꝓpl'm
terre. Reliqua aūt sermonū azarie ⁊ vniuer
sa q̄ fecit: nōne hec scp̄ta sunt in libro verbo
rū dierū regū iuda? Et dormiuit azarias
cū pr̄ibus suis: sepelier̄tq; eū cū maiorib⁹
suis in ciuitate dauid: et regnauit ioathan
filius eius pro eo. Anno tricesimooctauo
azarie regis iude regnauit zacharias filius
iheroboā sup isrl' in samaria sex mēsib⁹: et
fecit qd̄ malū est corā dn̄o sicut fecerāt pa
tres eius. Non recessit a pcc̄is iheroboā filij
nabath q̄ peccare fecit isrl'. Cōiurauit autē
ꝯtra eū sellū filius iabes pcussitq; eū palā
et interfecit: regnauitq; ꝓ eo. Reliq̄ aūt ver-
borū zacharie nōne hec scp̄ta sunt in libro
sermonū dierū regū isrl'? Iste est sermo dn̄i
quē locutus ē ad iehu dicēs. Filij tui usq;
ad quartā generationē sedebūt de te sup
thronū isrl'. Factūq; est ita. Sellū filius ia-
bes regnauit tricesimonono āno azarie re
gis iude. Regnauit aūt vno mense in sama
ria. et ascēdit manahen filius gaddi de ther
sa. venitq; samariā: et pcussit sellū filiū ia-
bes in samaria et interfecit eū: regnauitq; ꝓ
eo. Reliqua aūt v̄borū sellū ⁊ ꝯiuratio eius
p quā tetēdit insidias: nōne hec scp̄ta sūt
in libro sermonū dierū regū isrl'? Tunc per
cussit manahen thapsam et om̄s q̄ erāt in
ea: et terminos eius de thersa. Noluerāt enī
a pire ei. et interfecit om̄es p̄gnantes eius:
et scidit eas. Anno tricesimonono azarie
regis iude regnauit manahen filius gaddi
sup isrl' decē annis in samaria: fecitq; quod
erat malū corā dn̄o. Nō recessit a peccatis
iheroboā filij nabath q̄ peccare fecit israhel
cūctis diebus eius. Veniebat phul rex assi
riorū in thersa: et dabat manahē phul mil
le talenta argēti. ut esset ei in auxiliū et fir-
maret regnū eius. Indixitq; manahen argē
tū sup isrl' cūctis potentib⁹ et diuitib⁹ ut da
ret regi assiriorꝝ: quinquaginta siclos argen
ti p singulos. Reuersusq; est rex assiriorū: et
nō est moratus in thersa. Reliq̄ aūt s̄monū
manahen et vniuersa q̄ fecit nōne hec scri-
pta sūt in libro s̄monū dierū regū isrl'? Et
dormiuit manahen cū pr̄ib⁹ suis: regnauit
q; phaceia filius eius ꝓ eo. Anno quinq̄ge
simo azarie regis iude regnauit phaceia fi-
lius manahen sup isrl' in samaria biennio
et fecit qd̄ erat malū corā dn̄o. Nō recessit
a pcc̄is iheroboā filij nabath: q̄ peccare fecit
isrl'. Coniurauit aūt aduersus eū phacee fi
lius romelie dux eius. et pcussit eū in sama
ria in turre domus regie iuxta argob et iu-
xta ariph. ⁊ cū eo quinq̄ginta viros de filijs
galaaditarū et interfecit eū: regnauitq; ꝓ
eo. Reliq̄ aūt s̄monū phaceie ⁊ vniuersa q̄
fecit: nōne hec scp̄ta sunt in libro sermonū
dierū regū isrl'. Anno quinquagesimo scd̄o
azarie regis iude. regnauit phacee filius ro
melie sup isrl' in samaria viginti ānis: et fe-
cit qd̄ erat malū coram dn̄o. Nō recessit a
pcc̄is iheroboā filij nabath: q̄ peccare fecit
isrl'. In diebus phacee regis israhel venit
theglat phalassar rex assur. ⁊ cepit ahion et
abel domū maacha ⁊ ianoe ⁊ cedes et asor
et galaad et galileā et vniuersam terrā ne
ptalim: et transtulit eos in assirios. Cōiura
uit aūt et tetendit insidias osee filius hela
ꝯtra phacee filiū romelie: et pcussit eū et in
terfecit: regnauitq; ꝓ eo vicesimo anno ioa
than filij ozie. Reliqua aūt s̄monū phacee
et vniuersa q̄ fecit: nōne hec scp̄ta sunt in li
bro sermonū dierū regū israhel? Anno scd̄o
phacee filij romelie regis isrl': regnauit ioa-
than filius ozie regis iuda. Viginti quinq;
annorū erat cū regnare cepisset: et sedecim
ānis regnauit in ierusalē. Nomē mr̄is eius
iherusa: filia zadoch. fecitq; qd̄ erat placitū
corā dn̄o. Iuxta oīa q̄ fecit ozias pr̄ suus
o patus est: verūtn̄ excelsa nō abstulit. Ad
huc ꝓpl'us immolabat ⁊ adolebat incensū
in excelsis. Ip̄e edificauit portā domus dn̄i
sublimissimā. Reliqua aūt s̄monū ioathan

et vniuersa q̄ fecit: nōne hec scripta sunt in
libro verboꝝ dierū regū iuda? In diebus il
lis cepit dn̄s mittere in iudā rasin regē sirie
et phacee filiū romelie. et dormiuit ioathā
cū p̄rib⁹ suis sepultusq; est cū eis in ciuitate
dauid p̄ris sui: et regnauit achā filius eius

ANno decimo ¶ ꝓ eo. ¶ Ca. xvj.
septimo phacee filij romelie regnauit
achā filius ionathā regis iuda. Viginti an
norū erat achā cū regnare cepisset: et sede-
cim annis regnauit in ierusalē. Nō fecit qd̄
erat placitū in cōspectu dn̄i dei sui sicut da-
uid pater eius: s3 ambulauit in via regum
isrl'. Insup et filiū suū ꝯsecrauit transferēs p
ignē s̄m idola gentiū: q̄ dissipauit dn̄s co-
ram filijs isrl'. Immolabat q̄3 victimas et
adolebat incensum in excelsis et in collibus
et sub omni ligno frondoso. Tunc ascēdit
rasin rex sirie: et phacee fili⁹ romelie rex isra
hel ad p̄liandū in ierusalē. Cūq; obsiderēt
achā: nō valuerūt supare eū. In tp̄e illo re-
stituit rasin rex sirie haylam sirie: et eiecit iu
deos de hayla. et ydumei et siri venerūt in
haylam: et habitauerūt ibi usq; in diē hāc
Misit aūt achā nuncios ad teglat phalassar
regē assiriorū dicens. Seruus tuus et filius
tuus ego sum. Ascende et saluū me fac de
manu regis sirie et de manu regis israhel: q̄
ꝯsurrexerūt aduersum me. Et cū collegisset
argentū et aurū qd̄ inueniri potuit in domo
dn̄i. et in thesauris regis misit regi assiriorꝝ
munera: q̄ et acquieuit volūtati eius. Ascē
dit aūt rex assiriorū in damascū et vastauit
eā: et transtulit habitatores eius cyrenen:
rasin aūt interfecit. Perrexitq; rex achā in oc
cursum teglat phalasar regi assiriorū in da
mascū. Cūq; vidisset altare damasci: misit
rex achā ad vriam sacēdotē exemplar eius
et similitudinē iuxta omne opus eius. Ex-
truxitq; vrias sacerdos altare. Iuxta omīa
q̄ p̄ceperat rex acham de damasco: ita fecit
sacerdos vrias donec veniret rex achā de
damasco. Cūq; venisset rex de damasco vi-
dit altare et veneratus est illud: ascenditq;
et immolauit olocausta et sacrificiū suū: et
libauit libamina et fudit sanguinē pacifico
rū que obtulerat super altare. Porro altare
ereū quod erat corā dn̄o transtulit de facie
templi et de loco altaris et de loco templi do
mini: posuitq; illd̄ ex latere altaris ad aqui
lonē. Precepit q̄q; rex achā vrie sacerdoti
dicēs. Sup altare maius offer olocaustum
matutinū et sacrificiū vespertinū et olocau-
stū regis et sacrificiū eius: et olocaustū vni
uersi ppl'i terre et sacrificia eoꝝ et libamina
eorū: et oēm sanguinē olocausti et vniuer-
sum sanguinē victime sup illud effundes.
Altare vero ereū erit paratū ad voluntatē
meā. Fecit igit̄ vrias sacerdos iuxta oīa q̄
p̄cepat rex achā. Tulit aūt rex achā celatas
bases et luterē q̄ erat desup: et mare depo-
suit de bob⁹ ereis q̄ sustentabant illud et po
suit sup pauimentū stratū lapide. Musach
q̄3 sabbati qd̄ edificauerat in tēplo ⁊ ingres
sū regis exterius ꝯuertit in tēplū dn̄i: ꝓpter
regē assiriorū. Reliq̄ aūt v̄boꝝ achā et oīa
q̄ fecit: nōne hec scp̄ta sunt in libro s̄monū
dierū regū iuda? Dormiuitq; achā cū p̄ri-
bus suis: et sepultus est cū eis ī ciuitate da
uid: et regnauit ezechiā filius eius pro eo.

ANno duodecīo achā regis ¶ Ca. xviij
iuda regnauit osee filius hela in sama
ria sup isrl' nouē annis: fecitq; malū coram
dn̄o: s3 nō sicut reges isrl' qui ante eū fuer̄t
Cōtra hūc ascēdit salmanassar rex assiriorꝝ
et factus est ei osee s̄uus: reddebatq; illi tri
buta. Cūq; dep̄hendisset rex assiriorū osee
q̄ rebellare nitens misisset nūcios ad sua re
gem egipti. ne p̄staret tributa regi assiriorū
sic̄ singulis annis solitus erat: obsedit eū. et
vinctū misit ī carcerē: puagatusq; est oēm
terrā: et ascendēs samariā obsedit eā trib⁹
annis. Anno aūt nono osee cepit rex assiri-
orū samariā: et transtulit isrl' in assirios: po
suitq; eos in haylā et in abor iuxta fluuiū
gozam in ciuitatibus medorū. Factum est
enī cū peccassent filij israhel dn̄o deo suo q̄
eduxerat eos de terra egipti de manu pha-
raonis regis egipti: coluerūt deos alienos.
et ambulauerūt iuxta ritū gentiū quas cō
sumpserat dn̄s in ꝯspectu filiorū isrl' et re-
gū isrl': q2 similiter fecerāt. Et irritauer̄t filij
israhel verbis nō rectis dn̄m deū suū: et edi
ficauerūt sibi excelsa in cūctis vrbibus suis
a turre custodū vsq; ad ciuitatem munitā.
Fecerūtq; sibi statuas ⁊ lucos in om̄i colle

sublimi et sub ter omne lignū nemorosū: et
adolebāt ibi incensū sup aras in morē gen
tiū quas trāstulerat dn̄s a facie eorū. Fece
rūtq; verba pessima irritātes dn̄m: et colue
rūt immūdicias de quibus p̄cepit eis dn̄s
ne facerēt verbū hoc. Et testificatus est do
minus in isrl̄ et in iuda p manū oīm ꝓphe-
tarū et videntiū dicens. Reuertimini a vijs
vr̄is pessimis. et custodite p̄cepta mea et ce
rimonias: iuxta omnē legē quā p̄cepi pa-
tribus vestris: et sicut misi ad vos in manu
seruorū meorꝝ ꝓphetarū. qui nō audierūt sz
indurauerūt ceruicē suā iuxta ceruicē patrū
suorū q̄ noluerunt obedire dn̄o deo suo. Et
abiecerunt legitima eius. et pactū qđ pepi
git cū pr̄ibus eorū et testificatōes quibus
ꝯtestatus est eos: secutiq; sunt vanitates et
vane egerūt: et secuti sunt gentes q̄ erant p
circuitū eorū sup quibus p̄ceperat dn̄s eis
ut nō facerēt sicut et ille faciebant. et dereli
querūt omīa p̄cepta dn̄i dei sui: feceruntq;
sibi ꝯflatiles duos vitulos et lucos: et ado
rauerūt vniuersam militiā celi. Seruierūtq;
baal: et ꝯsecrauerūt filios suos ⁊ filias suas
p ignē. et diuinationi inseruiebant et augu
rijs: et tradiderūt se ut facerēt malū coram
dn̄o: et irritarent eū. Iratusq; est dn̄s vehe-
menter israheli: et abstulit eos a ꝯspectu suo
et nō remansit nisi trib⁹ iuda tantūmō. Sed
nec ip̄e iuda custodiuit mādata dn̄i dei sui
verūtamē ambulauit in erroribus isrl̄ q̄s
operatus fuerat. Proiecitq; dn̄s om̄e semē
israhel ⁊ afflixit eos ⁊ tradidit eos in manu
diripientiū donec ꝓiceret eos a facie sua:
ex eo iam tp̄e quo scissus ē israhel a domo
dauid: et ꝯstituerūt sibi regē iheroboā filiū
nabath. Separauit enī iheroboā isrl̄ a dn̄o:
et peccare eos fecit pcc̄m magnū. Et ambu
lauerūt filij israhel in vniuersis pcc̄is ihero
boam q̄ fecerat: et nō recesserūt ab eis usq;
quo dn̄s auferret israhel a facie sua: sicut lo
cutus fuerat in manu omniū seruorū suorꝝ
ꝓphetarū. Translatusq; est isrl̄ de terra sua
in assirios usq; in diē hanc. Adduxit autē
rex assiriorū de babilone et de cutha et de
ahaiath. et de emath et de sefaruaim: et col
locauit eos in ciuitatibus samarie pro filijs
israhel. qui possederūt samariā: et habita-
uerunt in urbibus eius. Cūq; ibi habitare
cepissent non timebāt dn̄m: et immisit eis
dn̄s leones: qui interficiebāt eos. Nuncia-
tūq; est regi assiriorū ⁊ dictū. Gentes quas
trāstulisti et habitare fecisti in ciuitatibus
samarie ignorāt legitima dei terre: et immi
sit in eos dn̄s leones et ecce interficiūt eos:
eo q̄ ignorēt ritū dei terre. Precepit aūt rex
assiriorū dicens. Ducite illuc vnū de sacer-
dotibus quos inde captiuos adduxistis:
ut vadat et habitet cū eis: et doceat eos le-
gitima dei terre. Igit̄ cū venisset vnus de sa
cerdotib⁹ his q̄ captiui ducti fuerāt de sa-
maria habitauit in bethel: et docebat eos
quō colerēt dn̄m. et vnaqueq; gens fabri
cata est deū suū. Posuer̄tq; eos in fanis ex
celsꝭ q̄ fecerāt samarite gens et gens in urbi
bus suis: in quib⁹ habitabant. Viri enī ba
bilonij fecer̄t sochot benoth: viri aūt cuthe
ni fecerūt nergel: et viri de emath fecer̄t asu
na. Porro euei fecerūt nebaā ⁊ thachā. Hi
aūt q̄ erant de sefaruaim cōburebāt filios
suos igni ad ramelech ⁊ anamelech dijs se
faruaim: et nihilominus colebāt dn̄m. Fe
cerūt aūt sibi de nouissimis sacerdotes ex-
celsorū: et ponebāt eos in fanis sublimib⁹.
Et cū dn̄m colerent: dijs q̄z suis seruiebant
iuxta ꝯsuetudinē gentiū de quib⁹ translati
fuerant samariā. usq; in p̄sentē diē morē se
quūtur antiquū. Nō timent dn̄m: neq; cu-
stodiūt cerimonias eius atq; iudicia et le-
gem et mandatū qđ p̄ceperat dn̄s filijs ia
cob quē cognominauit isrl̄: et pcusserat cū
eis pactū. et mandauerat eis dicēs. Nolite
timere deos alienos. et nō adoretis eos. ne
q; colatis eos ⁊ nō immoletis eis: sed dn̄m
deū vestrū qui eduxit vos de terra egipti in
fortitudine magna et in brachio extento.
ip̄m timete et illū adorate: ⁊ ip̄i immolate
Cerimonias q̄z et iudicia et legē et māda
tū qđ scp̄sit vobis custodite ut faciatis cun
ctis diebus: et nō timeatis deos alienos. et
pactum qđ pcussit vobiscū nolite obliuisci
nec colatis deos alienos. sed dominū deum
vestrum timete: et ipse eruet vos de manu
omniū inimicorū vestrorū. Illi vero nō au
dierūt: sz iuxta ꝯsuetudinē suā pristinā p
petrabāt. Fuerūt igitur gentes iste timētes

quidē dñm: sed nihilo minus et idolis suis
seruiētes. Nā filij eoꝝ et nepotes sicut fece
rūt patres sui ita faciūt: usq; in p̄sentē diē.
Anno tertio osee filij hela ¶ Ca. xviij
regis israhel regnauit ezechias filius
achā regis iuda. Vigintiquīq; annoꝝ erat
cū regnare cepisset: et viginti nouē annis re
gnauit in ierusalē. Nomē mr̄is eius abisa
filia zacharie. fecitq; qđ erat bonū corā dñn
iuxta om̄ia q̄ fecerat dauid pater eius. Ip̄e
dissipauit excelsa: et ꝯtriuit statuas et suc-
cidit lucos: ꝯfregitq; serpentē ereū quē fece
rat moises. Siquidē usq; ad illud tp̄us filij
isrl̄ adolebant ei incensum. Vocauitq; no-
men eius nehestan. et in dño deo isrl̄ spera
uit. Itaq; post eū nō fuit similis ei de cūctis
regibus iuda. sed neq; in his qui ante eum
fuerūt: et adhesit dño et nō recessit a vesti-
gijs eius: fecitq; mādata eius que p̄ceperat
dñs moisi. vnde et erat dñs cū eo: et in cun
ctis ad q̄ ꝓcedebat sapienter se agebat. Re
bellauit q̄ꝫ ꝯtra regē assiriorū: ⁊ nō seruiuit
ei. Ip̄e ꝑcussit philisteos usq; ad gazam. et
om̄s terminos eorum: a turre custodū usq;
ad ciuitatē munitā. Anno quarto regis eze
chie qui erat annus septimus osee filij hela
regis isrl̄. ascendit salmanasar rex assiriorū
samariā: et oppugnauit eam ⁊ cepit. Nam
post annos tres āno sexto ezechie id est no
no anno osee regis isrl̄ capta est samaria:
et transtulit rex assiriorū israhel in assirios.
collocauitq; eos in ahyla ⁊ in abor. fluuijs
gozan in ciuitatibus medorū: q2 nō audie
rūt vocē dñi dei sui: sed p̄tergressi sunt pa-
ctū eius. Omnia q̄ p̄ceperat moises seruus
dñi non audierūt neq; fecerūt. Anno quar
todecimo regis ezechie ascendit sennache-
rib rex assiriorꝝ ad vniuēsas ciuitates iuda
munitas: et cepit eas. Tunc misit ezechias
rex iuda nūcios ad regē assiriorū in lachis
dicens. Peccaui. Recede a me: et omne qđ
imposueris mihi feram. Indixit itaq; rex as
siriorū ezechie regi iude trecenta talenta ar
genti et triginta talēta auri. Deditq; ezechi
as om̄e argentū qđ repertū fuerat in domo
dñi: et in thesauris regis. In tempore illo cō
fregit ezechias valuas templi dñi et lami-
nas auri quas ipse affixerat: et dedit eas re
gi assiriorū. Misit aūt rex assiriorū thartan
et rapsaris et rapsacē de lachis ad regem
ezechiā cū manu valida ierusalē. qui cum
ascendissent venerūt ierusalē et steterūt iu-
xta aqueductū piscine superioris que est in
via agri fullonis: vocauerūtq; regē. Egres-
sus est aūt ad eos eliachim filius elchie p̄
positus domus et sobna scriba et ioahe fi-
lius asaph a comentarijs: dixitq; ad eos ra
psaces. Loquimini ezechie. Hec dicit rex
magnus: rex assiriorū. Que est ista fiducia
qua niteris? Forsitan inisti ꝯsiliū: ut p̄pares
te ad p̄liū. In quo ꝯfidis: ut audeas rebella
re? An speras in baculo arūdineo atq; con
fracto egipto? Sup quē si incubuerit homo
cōminutus ingredietur manū eius: et p̄fo-
rabit eā. Sic est pharao rex egipti. om̄ibus
qui ꝯfidūt in se. qđ si dixeritis mihi in dño
deo nostro habemus fiduciā. nōne iste est
cuius abstulit ezechias excelsa et altaria. et
p̄cepit iude et ierusalē ante altare hoc ado
rabitis in ierusalē? Nūc igit̄ transite ad do
minū meū regem assiriorū: et dabo vobis
duo milia equorū: et videte an hr̄e valea
tis ascensores eoꝝ. et quō potestis resistere
ante vnū satrapam de seruis dñi mei mini
mis? An fiduciā habes in egipto ꝓpter cur
rus et equites? Nūquit sine dñi volūtate a
scendi ad locū istū: ut demolirer eū? Dñs di
xit mihi. Ascēde ad terrā hanc: et demolire
eā. Dixerūt aūt eliachim filius elchie ⁊ sob
na scriba et ioahe rapsaci. Precamur ut lo-
quaris nobis seruis tuis siriace. siquidē in-
telligimus hanc linguā: et nō loquaris no-
bis iudaice audiēte ꝓpl̄o: qui est sup murū
Rn̄ditq; eis rapsaces dicens. Nunquid ad
dñm tuū et ad te misit me dñs meus ut lo-
querer s̄mones hos. ⁊ nō potius ad viros q̄
sedent sup murū ut comedāt stercora sua:
et bibāt vrinā suā vobiscū? Stetit itaq; ra
psaces: et exclamauit voce magna iudaice
et ait. Audite verba regis magni: regis as-
siriorū. Hec dicit rex. Non vos seducat eze
chias. Non enī poterit eruere vos de manu
mea: neq; fiduciā vobis tribuat sup dñm
dicēs. Eruens liberabit nos dñs: et nō tra-
detur ciuitas hec in manu regis assiriorum.
Nolite audire ezechiam. Hec enī dicit rex

assiriorũ·facite mecũ qđ vobis est vtile: et egredimini ad me· Et comedet vnusquisq; de vinea sua·et de ficu sua et bibetis aquas de cisternis vris: donec veniã & trãsferã vos in terrã q̃ similis est terre vre·in terrã fructi ferã et fertilẽ vini·terrã panis et vinearũ·terrã oliuarũ et olei ac mellis: et viuetis et nõ moriemini· Nolite audire ezechiã qui vos decipit dicẽs· Dñs liberabit nos· Nũquid liberauerũt dii gentiũ terrã suã de manu regis assirioꝝ? Vbi est deus emath & arphat ubi est deus sepharuaim ana et aua? Num q̃d liberauerũt samariã de manu mea? Qui nam illi sunt in vniuerꝑ diis terrarũ q̃ eruerũt regionẽ suã de maũ mea: ut possit eruere dñs ihrl'm de maũ mea? Tacuit itaq; ppl's et nõ rñdit ei quicq;· Siquidẽ ꝓceptũ regis acceperant: ut nõ rñderent ei· Venitq; eliachim filius helchie ꝓpositus domus et sobna scriba et ioabe filius asaph acomẽtarius ad ezechiã scissis vestibus: et nũciauerũt ei

verba rapsacis. Ca·xix·

Qve cũ audisset ezechias rex scidit vestimẽta sua·et opertus est sacco: ingressusq; est domũ dñi: et misit eliachim ꝓpositũ domus et sobnam scribã et senes de sacerdotibus opertos saccis ad ysaiã ꝓphetã filiũ amos·q̃ dixerũt· Hec dicit ezechias· Dies tribulationis et increpatõis et blasphemie dies iste·venerũt filij usq; ad partũ: et vires nõ habet parturiẽs· Si forte audiat dñs deus tuus vniuersa verba rapsacis quẽ misit rex assiriorũ dñs suus· ut exprobraret deũ viuentẽ et argueret verbis q̃ audiuit dñs deus tuus: et fac orationẽ ꝓ reliquijs q̃ reperte sunt· Venerũt ergo serui regis ezechie ad ysaiã· Dixitq; eis ysaias· Hec dicetis dño vro· Hec dicit dñs· Noli timere a facie sermonũ qs audisti: quib⁹ blasphemauerũt pueri regis assiriorũ me· Ecce ego immittam ei spm̃ et audiet nũciũ· et reuertet̃ in terrã suã: et deiciã eũ gladio in terra sua Reuersus est ergo rapsaces: et inuenit regẽ assirioꝝ expugnantẽ lobnã· Audierat enim qꝑ recessisset de lachis· Cũq; audisset de tharacha rege ethiopie dicẽtes. Ecce egressus est ut pugnet aduersũ te·et iret otra eũ: misit nũcios ad ezechiam dicens· Hec dicite ezechie regi iuda· Nõ te seducat deus tuus in q⁹ habes fiduciã: neq; dicas· nõ tradetur ierusalẽ in manus regis assiriorũ· Tu enim ipe audisti q̃ fecerũt reges assiriorũ vniuersis terris: quõ vastauerũt eas· Nũ ergo solus poteris liberari? Nũquid liberauerũt dii gentiũ singulos qs vastauerũt pres mei gozan videlicz et aran et reseph et filios eden qui erant in thelassar? vbi est rex emath et rex arfat et rex ciuitatis sepharuaim ana et aua? Itaq; cũ accepisset ezechias lras de manu nunciorũ et legisset eas: ascendit in domũ dñi et expandit eas coram dño: et orauit in ospectu eius dicẽs· Dñe deus isrl' q̃ sedes sup cherubin tu es deus solus regũ omniũ terre tu fecisti celũ et terrã· Inclina aurẽ tuã et audi· Aperi dñe oculos tuos et vide: et audi oĩa verba sennacherib: que misit ut exprobraret nobis deũ viuentẽ· vere dñe dissipauerũt reges assiriorũ gẽtes et terras oĩm: et miserũt deos eorꝝ in ignẽ· Nõ enĩ erãt dii: sed opa manuũ hoĩm ex ligno et lapide: et pdiderũt eos· Nũc igitur dñe deus nr saluos nos fac de manu eorꝝ: ut sciant oĩa regna terre·q2 tu es dñs deus solus· Misit autẽ ysaias filius amos ad ezechiã dicẽs· Hec dicit dñs deus isrl'· q̃ deprecatus es me sup sennacherib rege assiriorũ audiui· Iste est ꝑmo quẽ locutus est dñs de eo· Spreuit te et subsannauit te virgo filia sion: post tergũ tuũ caput mouit filia ierusalẽ· Cui exprobrasti: et quẽ blasphemasti Cõtra quẽ exaltasti vocẽ tuã: et eleuasti in excelsum oculos tuos? Contra sanctũ isrl'· Per manũ seruorũ tuorũ exprobrasti dño et dixisti· In multitudine curruũ meorꝝ ascẽdi excelsa montiũ in sũmitate libani: et succidi sublimas cedros eius: et electas abietes illius·et ingressus sum usq; ad terminos eius: et saltũ carmeli eius ego succidi·et bibi aquas alienas·et siccaui vestigijs pedũ meorũ oĩs aquas clausas· Nũquid non audisti q̃d ab initio fecerim? Ex diebꝰ antiquis plasmaui illud: et nũc adduxi·erũtq; in ruinã colliũ cõpugnantiũ ciuitates munite: et q̃ sedẽt in eis humiles manu·Cõtremuerũt et confusi sũt facti sũt velut fenũ agri et virens herba tectorũ: que arefacta est

anteq̃ veniret ad maturitatẽ. Habita culũ
tuũ et egressum tuũ et introitũ tuũ ⁊ uiã tuã
ego p̃scui: et furorẽ tuũ cõtra me. Insaniſti
in me: et ſuperbia tua aſcẽdit in aures meas
Ponam itaq̃ circulũ in naribus tuis et cha
mũ in labijs tuis: et reducã te in uiã p quã
uenisti. Tibi aũt ezechia hoc erit signũ. Co
mede hoc anno q̃ reperiens: in ſc̃o aũt an
no que ſponte naſcẽtur. Porro in anno ter-
tio ſeminate et metite: plantate vineas et
comedite fructũ earũ. et quodcũq̃ reliquũ
fuerit de domo iuda mittet radicẽ deorſum
et faciet fructũ ſurſum. De ieruſalẽ quippe
egredientur reliquie: et q̃ ſaluetur de mon
te ſion. Zelus dñi exercituũ faciet hoc. quã
obrẽ hec dicit dñs de rege aſſiriorũ Nõ in
gredietur urbẽ hanc: nec mittet in eã ſagit-
tam. nec occupabit eã clupeus: nec circũda-
bit eam munitio. Per uiã qua uenit reuerte
tur: ⁊ ciuitatẽ hanc nõ ingredietur dicit dñs
ꝓtegãq̃ urbẽ hanc et ſaluabo eã ꝓpter me
et ꝓpter dauid ſeruũ meũ. Factũ eſt igit̃ in
nocte illa venit angelus dñi: et percuſſit in ca
ſtris aſſiriorũ centũ octoginta quinq̃ milia.
Cumq̃ diluculo ſurrexiſſet uidit omnia cor
pora mortuorũ: et recedens abijt. Et reuer
ſus eſt ſennacherib rex aſſiriorũ: et mãſit in
niniue. Cumq̃ adoraret in templo neſrach
deũ ſuũ: adrameleth et ſaraſar filius eius p
cuſſerũt eũ gladio: fugerũtq̃ in terrã arme-
niorũ: et regnauit aſaraddon filius eius ꝓ

IN diebus illis ℣ eo. ℣ Ca. xx
egrotauit ezechias uſq̃ ad mortẽ: et
uenit ad eũ yſaias filius amos ꝓphe
tes: dixitq̃ ei. Hec dicit dominus deus. Pre
cipe domui tue. Morieris enim tu: et nõ vi
ues. qui uertit faciẽ ſuã ad parietẽ: et ora
uit dominũ dicens. Obſecro dñe: memen-
to queſo quõ ambulauerim coram te in ver
tate et in corde perfecto: et quod placitũ eſt
coram te fecerim. Fleuit itaq̃ ezechias fletu
magno. et anteq̃ egrederet̃ yſaias mediã
partẽ atrij factus eſt ſermo domini ad eum
dicens. Reuertere et dic ezechie duci popu
li mei. Hec dicit dñs deus dauid patris tui
Audiui orationẽ tuã: vidi lachrymã tuã
et ecce ſanaui te. Die tertio aſcendes tẽplũ
dñi: et addã diebus tuis quindecim annos
Sed et de manu regis aſſiriorũ liberabo te
et ciuitatẽ hanc: et ꝓtegam urbẽ iſtã ꝓpter
me et ꝓpter dauid ſeruũ meũ. Dixitq̃ yſai
as. Afferte maſſam ficorũ. quã cũ attuliſ-
ſent et poſuiſſent ſuper vlcus eius: curatus eſt
Dixerat aũt ezechias ad yſaiã. Quod erit
signũ q2 dñs me ſanabit: et q2 aſcenſurus
ſum die tertia templũ dñi? Cui ait yſaias.
Hoc erit signũ a dño: q̃ facturus ſit dñs
ſermonẽ quẽ locutus eſt. Vis ut aſcendat
umbra decẽ lineis: aut ut reuertatur totidẽ
gradibus? Et ait ezechias. Facile ẽ umbrã
creſcere decẽ lineis. Nec hoc volo ut fiat: ſz
ut reuertat̃ retrorſũ decẽ gradib9. Inuoca-
uit itaq̃ yſaias ꝓpheta dñm: et reduxit um
brã per lineas quib9 iam deſcẽderat in horo
logio achaz retrorſũ decẽ gradibus. In tpe
illo miſit merodach baladan filius baladã
rex babiloniorũ lras ⁊ munera ad ezechiã
Audierat enim q̃ egrotaſſet ezechias. Le-
tatus eſt aũt in aduẽtu eorũ ezechias: et oſtẽ
dit eis domũ aromatũ. et aurũ et argentũ
et pigmẽta varia. vngenta q̃ et domũ va
ſorũ ſuorũ et omnia q̃ hr̃e poterat in the-
ſauris ſuis. Nõ fuit q̃ nõ monſtraſſet eis
ezechias in domo ſua: et in omni ptãte ſua
Venit aũt yſaias ꝓpheta ad regẽ ezechiã:
dixitq̃ ei. quid dixer̃t uiri iſti: aut vñ vene
rũt ad te? Cui ait ezechias. De terra longin
qua venerũt ad me: de babilone. At ille re
ſpõdit. Quid viderũt in domo tua? Ait eze
chias. Oia quecũq̃ ſũt in domo mea vide
rũt. Nihil eſt enim q̃ nõ mõſtrauerim eis in
theſauris meis. Dixit itaq̃ yſaias ezechie.
Audi ſmonẽ dñi. Ecce dies veniẽt: ⁊ aufe
rentur oĩa q̃ ſunt in domo tua. et q̃ odider̃t
pres tui uſq̃ in diẽ hãc in babilonẽ. Nõ re
manebit quicq̃ ait dñs. Sz et de filijs tuis
q̃ egredient̃ ex te q̃s generabis tollent̃: et
erunt eunuchi in pallacio regis babilonis.
Dixitq̃ ezechias ad yſaiã. Bonus ſermo
dñi quẽ locutus eſt. Sit tm̃ pax ⁊ veritas in
diebꝰ meis. Reliqua aũt ſmonũ ezechie et
omnis fortitudo eius ⁊ quõ fecerit piſcinã et
aqueductũ et introduxerit aq̃s in ciuitatẽ:
nõne hec ſcr̃pta ſunt in libro ſermonũ dierũ
regũ iuda? Dormiuitq̃ ezechias cũ pribꝰ
ſuis: et regnauit manaſſes filius eius ꝓ eo.

Duodecim annorū erat ma ¶ Ca·xxi·
nasses cū regnare cepisset: et quinqua
ginta quinq3 annis regnauit in ihrl'm· No
men mr̄is eius aphsiba· Fecitq3 malū in cō
spectu dn̄i: iuxta idola gentiū quas deleuit
dn̄s a facie filiorū isrl'· Conuersusq3 est et
edificauit excelsa q̄ dissipauerat ezechias
pater eius: et erexit aras baal et fecit lucos
sic̄ fecerat achab rex isrl': et adorauit omnē
militiā celi et coluit eā· Extruxitq3 aras in
domo dn̄i de qua dixit dn̄s in ierusalē po-
nam nomē meū: ⁊ extruxit altaria vniuerse
militie celi in duob⁹ atriis templi dn̄i· et tra
duxit filiū suū p ignē: et ariolatus est et ob
seruauit auguria ⁊ fecit phithones ⁊ auruspi
ces multiplicauit: ut faceret malū corā dn̄o
et irritaret eū· Posuitq3 idolū luci quē fece-
rat in templo dn̄i: sup quo locutus est dn̄s
ad dauid et ad salomonē filiū eius· In tē-
plo hoc et in ierusalē quā elegi de cūctis tri
bubus israhel ponam nomē meū in sempi
ternū: et ultra nō faciam cōmoueri pedem
isrl' de terra quā dedi p̄ribus eorū si custo-
dierint opere omnia q̄ p̄cepi eis: et vniuer-
sam legē quam mādauit eis seruus meus
moises· Illi vero nō audierūt: s3 seducti sūt
a manasse: ut facerent malū sup gentes q̄s
ɔtriuit dn̄s a facie filiorꝝ isrl'· Locutusq3 est
dn̄s in manu seruorum suorū ꝓphetarū di
cens· Quia fecit manasses rex iuda abomi
nationes istas pessimas sup om̄ia q̄ fecer̄t
amorrei ante eū· ⁊ peccare fecit etiā iudā in
immūdiciis suis: ꝓpterea hec dicit dn̄s deus
isrl'· Ecce ego inducā mala sup ierusalē et
iudā: ut quicūq3 audierit tinniāt ambe au
res eius· et extendā sup ierusalē funiculū sa
marie et pondus domus achab: et delebo
ierusalē sicut deleri solēt tabule· Delēs ver
tam: et ducā crebrius stilū sup faciem eius
Dimittā vero reliquias hereditatis mee et
tradā eos in manus inimicorū eius: erūtq3
in vastitatē et in rapinā cūctis aduersariis
suis eo q̄ fecerint malū corā me: ⁊ p seuera
uerūt irritātes me ex die qua egressi sūt pa-
tres eorū ex egipto usq3 ad hanc diem· In-
super et sanguinem innoxiū fudit manasses
multū nimis donec impleretur ierusalē usq3
ad os: absq3 pc̄cis suis quibus peccare fe-
cit iudā ut faceret malū corā dn̄o· Reliqua
aūt sermonū manasse et vniuersa q̄ fecit·
et pc̄cm eius q̄d peccauit: nonne hec sc̄pta
sūt in libro sermonū dierū regū iuda? Dor
miuitq3 manasses cū p̄ribus suis: et sepul-
tus est in orto domus sue· in orto ozam: et
regnauit amon filius eius pro eo· Viginti
duorū annorꝝ erat amō cū regnare cepiss3
duobus q̄3 annis regnauit in ierusalē· No
men mr̄is eius messallemeth filia arus de
ietheba· Fecitq3 malū in ɔspectu dn̄i sic̄ fe-
cerat manasses pater eius: et ambulauit in
om̄i via p quā ambulauerat pr̄ eius· Ser-
uiuitq3 immūdiciis quib⁹ seruiebat pr̄ eius
et adorauit eas: et dereliquit dn̄m deū p̄rm
suorū: et nō ambulauit in via dn̄i· Teten-
derūtq3 ei insidias serui sui: et interfecer̄t re
gem in domo sua· Percussit aūt ꝓpl'us terre
om̄s qui ɔiurauerāt ɔtra regē amon: et cō
stituerūt sibi regē iosiam filiū eius ꝓ eo· Re
liqua aūt sermonū amon q̄ fecit: nōne hec
sc̄pta sunt in libro sermonū dierū regū iu-
da? Sepelier̄tq3 eū in sepulchro suo in orto
ozam: et regnauit iosias filius eius pro eo·
Octo annorꝝ erat iosias cū re ¶ Ca·xxii
gnare cepisset: et trigintauno anno re
gnauit in ierusalē· Nomen matris eius ydi
da filia phadaia de besechat· Fecitq3 quod
placitū erat coram domīo: et ambulauit p
omnes vias dauid patris sui· Nō declina
uit ad dextrā siue ad sinistrā· Anno autem
octauodecimo regis iosie misit rex saphan
filiū aslia filij mesullā scribā templi dn̄i: di
cens ei: Vade ad helchiam sacerdotē ma
gnū ut ɔfletur pecunia que illata est in tem
plū dn̄i quam collegerūt ianitores templi
a populo: deturq3 fabris p p̄positos domus
dn̄i· qui et distribuāt eam his qui operan
tur in templo domini ad instaurāda sarta-
tecta templi· tignariis videlicet et cementa
riis· et his q̄ interrupta cōponūt: ⁊ ut eman
tur ligna ⁊ lapides de lapicidinis ad instau
randū templū dn̄i· verūtamē nō supputetur
eis argentū q̄d accipiūt: s3 in potestate ha
beant et in fide· Dixit autem helchias pon
tifex ad saphan scribam· Librū legis repe
ri in domo domini· Deditq3 helchias volu
mē saphan scribe: qui et legit illud· Venit

quoq; saphan scriba ad regē: et renūciauit
ei qđ p̄ceperat: et ait. Conflauerūt serui tui
pecuniā q̄ repta est in domo dñi: et dede-
rūt ut distribueret̄ fabris ac p̄fectis operū
templi dñi. Narrauit q̊z saphan scriba regi
dicēs. Librū dedit mihi helchias sacerdos
quē cū legisset saphan corā rege. et audissz
rex v̄ba libri legis dñi scidit vestimēta sua
et p̄cepit helchie sacerdoti et ahicham filio
saphan ⁊ achobor filio micha et saphan scri
be. et asaie seruo regis dicens. Ite et ꝯsulite
dñm sup me et sup populo et sup omni iu
da de verbis voluminis istius qđ inuentū
est. Magna enī ira dñi succensa est contra
nos: q2 nō audierūt p̄res nostri verba libri
huius ut facerēt om̄e qđ scriptū est nobis
Ierūt itaq; helchias sacerdos et ahichā et
achobor et saphan et asaia ad oldā ꝓphe-
ten uxorē sellū filij thecue filij aras custodis
vestiū q̄ habitabat in ierusalē in scđa: locu
tiq; sunt ad eā. Et illa rn̄dit eis. Hec dicit
dñs deus israhel. Dicite viro qui misit vos
ad me. Hec dicit dñs. Ecce ego adducam
mala sup locū istū et sup habitatores eius
omnia verba legis q̄ legit rex iuda: q2 dere
liquerūt me et sacrificauerūt dijs alienis ir
ritātes me in cūctis operibus manuū suarū
Et succendetur indignatio mea in loco hoc
et nō extinguetur. Regi autē iuda qui misit
vos ut ꝯsuleretis dñm sic dicetis. Hec dic̄
dñs deus isrl̄. Pro eo q̄ audisti verba volu
minis et ꝑterritū est cor tuū. et humiliatus
es corā dño auditis sermonibus ꝯtra locū
istū et habitatores eius qđ videlicet fierēt
in stuporem et in maledictū et scidisti vesti
menta tua et fleuisti corā me et ego audiui
ait dñs: idcirco colligam te ad p̄res tuos. et
colligeris ad sepulchrū tuū in pace: ut non
videāt oculi tui omnia mala q̄ introductu
rus sum sup locū istū. ¶ Ca. xxiij.
Et renūciauerunt regi qđ dixerat. qui
misit et ꝯgregati sunt ad eū om̄s senes iu-
da et ierusalē. Ascenditq; rex templū dñi.
et om̄s viri iuda vniuersiq; qui habitabāt
in ierusalem cum eo sacerdotes et ꝓphete et
omnis ꝓpl̄us a paruo usq; ad magnum: le
gitq; cūctis audientib⁹ om̄ia verba libri fe
deris qui inuētus est i domo dñi. Stetitq;

rex supra gradū et fedus ꝑcussit corā dño:
ut ambularēt post dñm. et custodirent p̄ce
pta eius ⁊ testimonia et cerimonias in om̄i
corde et in tota aīa: et suscitarent verba fe
deris huius q̄ scripta erant in libro illo. Ac
quieuitq; ꝓpl̄us pacto. et p̄cepit rex helchie
pontifici et sacerdotib⁹ secūdi ordinis et ia
nitoribus ut ꝓicerēt de tēplo dñi oīa vasa
q̄ facta fuerāt baal ⁊ in luco et vniuerse mi
litie celi: et ꝯbussit ea foris ierusalē in ꝯual
le cedron: et tulit puluerē eoꝝ in betheel. et
deleuit auruspices q̊s posuerāt reges iuda
ad sacrificandū in excelsis ꝑ ciuitates iuda
et in circuitu ierusalē: et eos qui adolebant
incensū baal et soli et lune et duodecim si-
gnis et om̄i militie celi. Et efferri fecit lucū
de domo dñi foras ierusalē in ꝯualle cedrō
et ꝯbussit eū ibi ⁊ redegit in puluerē: et ꝓie-
cit sup sepulchra vulgi. Destruxit q̊z edicu
las effeminatorū que erāt in domo dñi ꝓ
quibus mulieres texebāt q̄si domunculas
luci. Cōgregauitq; om̄s sacerdotes de ciui
tatibus iuda: et ꝯtaminauit excelsa. ubi sa
crificabāt sacerdotes de gabaa usq; bersa-
bee. et destruxit aras portarū i introitu ostij
iosie principis ciuitatis: qđ erat ad sinistrā
porte ciuitatis. Verūtn̄ nō ascendebāt sacer
dotes excelsorū ad altare dñi in ierusalem
sed tantū comedebāt azima in medio fra-
trū suoꝝ. Cōtaminauit q̊z tophet qđ est in
ꝯualle filij ennon: ut nemo ꝯsecraret filium
suū aut filiā ꝑ ignem moloch. Abstulit q̊z
equos quos dederant reges iude soli in in-
troitu templi dñi iuxta exedram nathame-
lech eunuchi. q̄ erat in pharurim: currus at̄
solis ꝯbussit igni. Altaria q̊z que erant sup
tecta cenaculi achaz. q̄ fecerant reges iuda
et altaria que fecerat manasses in duobus
atrijs templi dñi destruxit rex: et cucurrit in-
de et dispsit cinerē eorū in torrentē cedrō.
Excelsa quoq; q̄ erāt in ierusalē ad dextrā
partē montis offensionis que edificauerat
salomō rex isrl̄ astaroth idolo sydoniorū
et chamos offensioni moab et melchon ab
ominationi filioꝝ ammon polluit rex: et cō
truit statuas et succidit lucos: repleuitq; lo
ca eoꝝ ossib⁹ mortuorū. Insup ⁊ altare qđ
erat in bethel et excelsū qđ fecerat iheroboā

filius nabath qui peccare fecit israhel. et al
tare illud excelsū destruxit atq; ꝯbussit et cō
minuit in puluerē: succēditq; etiam lucū. et
ꝯuersus iosias vidit ibi sepulchra q̄ erāt
in monte: misitq; et tulit ossa de sepulchris
et cōbussit ea sup altare: et polluit illud iu-
xta verbū dn̄i qđ locutus est vir dei q̄ p̄di
xerat verba hec. et ait. Quis est tytulus ille
quē video? Responderūtq; ei ciues vrbis il
lius. Sepulchrū est hoīs dei qui venit de iu
da: et p̄dixit verba hec q̄ fecisti sup altare
bethel. Et ait. Dimittite eū. Nemo cōmo-
ueat ossa eius. et intacta manserīt ossa illius
cū ossib⁹ ꝓphete qui venerat de samaria. In
sup et omnia fana excelsorū q̄ erāt in ciui
tatibus samarie. q̄ fecerāt reges isrl̄ ad irri-
tandū dn̄m abstulit iosias: et fecit eis ſm
om̄ia q̄ fecerat in bethel. et occidit vniuer-
sos sacerdotes excelsorū q̄ erant ibi sup al
taria: et cōbussit ossa humana sup ea. Re
uersusq; est ierusalē: et p̄cepit om̄i ꝓpl'o di-
cens. Facite phase dn̄o deo vestro: ſm qđ
scp̄tū est in libro federis huius. Nec enim
factū est phase tale a dieb⁹ iudicū q̄ iudi
cauerūt isrl̄ ⁊ omniū dierū regū isrl̄ et regū
iuda: fic̄ in octauodecimo anno regis iosie
factū est phase istud dn̄o in ierusalē. Sed
et phitones et ariolos et figuras idolorū.
et immūdicias et abominationes que fue
rūt in terra iuda et ierusalē abstulit iosias:
ut statueret verba legis q̄ scripta sunt in li-
bro quē inuenit helchias sacerdos in tēplo
dn̄i. Similis illi non fuit ante eū rex. qui re
uerteretur ad dn̄m in omni corde suo et in
tota anima sua et vniuersa virtute sua iu-
xta omnē legem moisi: neq; post eum sur-
rexit similis illi. Verūtamē nō est auersus
dn̄s ab ira furoris sui magni: quo iratus ē
furor eius ꝯtra iudam ꝓpter irritatōes qui
bus ꝓuocauerat eū manasses. Dixit itaq;
dn̄s. Etiam iudā auferā a facie mea sicut
abstuli isrl̄: et ꝓiciam ciuitatē hanc quam
elegi ierusalē et domū de qua dixi. erit no-
men meū ibi. Reliqua aūt sermonū iosie et
vniuersa q̄ fecit: nōne hec scp̄ta sunt in li-
bro verboꝝ dierū regū iuda? In dieb⁹ eius
ascēdit pharao nechao rex egipti ꝯtra regē
assiriorū ad flumē eufraten. et abijt iosias
rex in occursū eius: et occisus est in maged
do cū vidisset eū. et portauerūt eū serui sui
mortuū de mageddo. et ꝑtulerūt in ierusa
lē: et sepelierūt eū in sepulchro suo. Tulitq;
populus terre ioachā filiū iosie. et vnxerūt
eū: et ꝯstituerūt eū regē ꝓ patre suo. Vigin
ti triū annoꝝ erat ioachā cū regnare cepissz
et tribus mensibus regnauit in ierusalem.
Nomē mr̄is eius amithal: filia ieremie de
lobna. et fecit malū corā dn̄o iuxta omnia
q̄ fecerant patres eius. Vinxitq; eū pharao
nechao in reblatha q̄ est in terra emath: ne
regnaret in ierusalē. Et imposuit mulctam
terre centū talentis argenti: et talento auri.
Regēq; ꝯstituit pharao nechao heliachim
filiū iosie ꝓ iosia patre eius: vertitq; nomē
eius ioakim. porro ioachā tulit et duxit in
egiptū. Argentū autem et aurū dedit ioa-
kim pharaoni cū indixissz terre ꝑ singulos
ut cōferretur iuxta p̄ceptum pharaonis. et
vnū quēq; iuxta vires suas exegit tam ar
gentū q̄ aurū de ꝓpl'o terre: ut daret phara
oni nechao. Vigintiquīq; annorū erat ioa
kim cū regnare cepisset: et vndecim annis
regnauit in ierusalē. Nomē mr̄is eius zebi
da: filia phadaia de ruma. et fecit malū co
ram dn̄o: iuxta om̄ia q̄ fecerāt p̄res eius.

Ca. xxiiij

IN dieb⁹ eius ascēdit nabucho
donosor rex babilonis: et factus est ei ioa
kim ſuus trib⁹ ānis: et rursū rebellauit cō
tra eū. Immisitq; ei dn̄s latrūculos chalde-
orū et latrūculos sirie et latrūculos moab.
et latrūculos filioꝝ ammon: ⁊ immisit eos
in iudā ut dispderēt eam iuxta verbū dn̄i
qđ locutus fuerat ꝑ seruos suos ꝓphetas.
Factū est aūt hoc ꝑ v̄bū dn̄i ꝯtra iudā ut
auferret eū corā se: ꝓpter pc̄ca manasse vni
uersa q̄ fecit. ⁊ ꝓpter sanguinē innoxiū quē
effudit: et impleuit ierusalē cruore innocen-
tiū: et ob hanc rē noluit dn̄s ꝓpiciari. Reli-
qua aūt sermonū ioakim et vniuersa q̄ fe
cit: nōne hec scripta sunt in libro sermonū
dierū regū iuda? Et dormiuit ioakim cum
p̄ribus suis: ⁊ regnauit ioachin filius eius
ꝓ eo. et vltra nō addidit rex egipti ut egre
deretur de terra sua. Tulerat enī rex babi
lonis a riuo egipti usq; ad fluuium eufra-
ten omnia que fuerāt regis egipti. Decem

et octo annorū erat ioachin cū regnare cepisset: et tribus mensib⁹ regnauit in ihrl'm. Nomē mr̄is eius noescha filia helnathan de ihrl'm. et fecit malū corā dn̄o: iuxta oīa q̄ fecerat pr̄ eius. In tp̄e illo ascenderūt serui nabuchodonosor regis babilonis in ierusalē: et circūdata est urbs munitionib⁹. Venitq; nabuchodonosor rex babilonis ad ciuitatē cū ꝑuis suis: ut oppugnarēt eā. egressusq; est ioachin rex iuda ad regē babilōis ip̄e et mater eius ⁊ serui eius et p̄ncipes eius et eunuchi eius: ⁊ suscepit eū rex babilonis anno octauo regni sui. et ꝓtulit inde om̄s thesauros domus dn̄i et thesauros domus regie: et ꝯcidit vniuersa vasa aurea q̄ fecerat salomon rex israhel in templo dn̄i iuxta verbū dn̄i: et trāstulit omnē ierusalē et vniuersos p̄ncipes et om̄s fortes exercitus decem milia in captiuitatē et omnē artificem et inclusorē: nihilq; relictū est exceptis pauperib⁹ ꝓpl'i terre. Trāstulit q̄q; ioachin in babilonē: et matrē regis et uxores regis et eunuchos regis et iudices terre duxit in captiuitatē de ierusalē in babilonē: et oēs viros robustos septē milia et artifices et inclusores mille. om̄es viros fortes et bellatores: duxitq; eos rex babilonis captiuos in babilonē. et cōstituit mathathiā patruū eius ꝓ eo: imposuitq; nomē ei sedechiā. Vicesimū ⁊ primū annū etatis habebat sedechias cū regnare cepisset: et vndecim annis regnauit in ierusalē. Nomen mr̄is eius erat amithal: filia ieremie de lobna. et fecit malū corā dn̄o: iuxta om̄ia q̄ fecerat ioachin Irascebat̄ enī dn̄s ꝯtra ierusalē et ꝯtra iudā: donec ꝓiceret eos a facie sua. Recessitq; sedechias a rege babilonis. ¶ Ca. xxv.

Factū est autem anno nono regni eius mense decimo decima die mens̄ venit nabuchodonosor rex babilonis ip̄e et oīs exercitus eius in ierusalē et circūdederūt eā et extruxerūt in circuitu eius munitiones. et clausa est ciuitas atq; vallata: usq; ad vndecimū annū regis sedechie nona die mensis. Preualuitq; fames in ciuitate: nec erat panis populo terre. et interrupta est ciuitas et om̄s viri bellatores nocte fugerūt: ꝑ viā porte que est inter duplicem murū ad ortū regis. Porro chaldei obsidebant in circuitu ciuitatē. Fugit itaq; sedechias: ꝑ viā que ducit ad campestria solitudinis. et ꝑsecutus est exercitus chaldeorꝝ regē: comp̄henditq; eū in planicie ihericho et om̄s bellatores q̄ erant cū eo dispsi sunt et reliquerūt eū. Apprehensū ergo regē duxerūt ad regē babilonis in reblatha: q̄ locutus est cū eo iudiciū. Filios aūt sedechie occidit coram eo: et oculos eos effodit: vinxitq; eū cathenis et adduxit in babilonē. Mēse quīto septima die mens̄ ip̄e est annus nonusdecimus regis babilonis venit nabuzardan p̄nceps exercitus seruus regis babilonis in ierusalē et succēdit domū dn̄i et domū regis et domos ierusalē: oēmq; domū cōbussit igni: et muros ierusalē in circuitu destruxit omnis exercitus caldeorū q̄ erat cū p̄ncipe militū Reliquā aūt ꝓpl'i partē q̄ remanserat in ciuitate. et ꝑfugas qui transfugerāt ad regē babilonis. et reliquū vulgus transtulit nabuzardan p̄nceps militie: et pauꝑib⁹ terre reliquit vinitores et agricolas: colūnas aūt ereas q̄ erant in tēplo dn̄i et bases et mare ereū q̄d erat in domo dn̄i confregerūt chaldei: et transtulerūt es omne in babilonem Ollas q̄q; ereas et trullas et tridentes et ciphos et mortariola et omnia vasa erea in quibus ministrabāt tulerūt: necnō et thuribula et fialas. q̄ aurea aurea. et q̄ argētea argētea tulit p̄nceps militie: id est colūnas duas mare vnū ⁊ bases quas fecerat rex salomō in templo dn̄i. Nō erat pondus eris omniū vasorū. Decē et octo cubitos altitudinis habebat colūna vna. et capitellū ereū sup se altitudinis triū cubitorꝝ: et retiaculū et malagranata sup capitellū colūne: omnia erea. Similē et colūna secūda habebat ornatū. Tulit quoq; p̄nceps militie saraiam sacerdotē p̄mū et sophoniā sacerdotē secundū. et tres ianitores et de ciuitate eunuchū vnū qui erat p̄fectus sup bellatores viros: et quinq; viros de his qui steterant corā rege quos reperit in ciuitate: et sopher principē exercitus qui probabat thyrones de populo terre: et sex viros e vulgo qui inuenti fuerāt in ciuitate. quos tollens nabuzardan princeps militum duxit ad regem

babilonis in reblatha: pcussitq; eos rex babilonis et interfecit eos in reblatha in terra emath. et trāslatus ē iuda de terra sua. Populo autē q̄ relictus erat in terra iuda quē dimiserat nabuchodonosor rex babilonis p̄fecit godoliā filiū aichan filij saphan. Q̄ cū audissent oēs duces milituū ipi et viri q̄ erāt cū eis videlicz q̄ constituisset rex babilonis godoliam: venerūt ad godoliā in maspha ismahel filius nathanie et iohannan filius caree et sarana filius thanameth netophatites. et iezonias filius maachati: ipi et socij eorū. Iurauitq; godolias ipis et socijs eorū dicēs. Nolite timere seruire chaldeis. Manete in terra: et seruite regi babilonis: et bñ erit vobis. Factū est aūt in mense septimo venit ismahel filius nathanie filij elisama de semine regio et decē viri cū eo: percusserūtq; godoliā. qui et mortuus est: sz et iudeos et chaldeos qui erāt cū eo in maspha. Cōsurgensq; oēs pp̄lus a paruo usq; ad magnū et p̄nceps milituū venerūt in egiptū timētes caldeos. Factū est vero in anno tricesimo septimo transmigratōis ioachin regis iude mense duodecimo vicesima et septima die mēsis subleuauit euilmerodach rex babilonis anno quo regnare ceperat caput ioachin regis iuda de carcere: et locutus est ei benigne. Et posuit thronum eius sup thronū regū qui erāt cū eo in babilone: et mutauit vestes eius quas habuerat in carcere. et comedebat panē sp in ospectu eius cūctis diebus vite sue: annonā q̄z cōstituit ei sine intermissione q̄ et dabat ei a rege p singulos dies omnibus diebus vite sue.

¶ Incipit prologus beati Hieronimi p̄sbiteri in libros Paralipomenon.

Si septuaginta interp̄tū pura et ut ab eis in grecū versa est editō p̄maneret: sup flue mi chromati ep̄orū sanctissime atq; doctissime impelleres: ut hebrea volumina latino sermone transferrē. Q̄d enī semel aures hoim occupauerat. et nascentis eccie roborauerat fidē: iustū erat etiā nro silentio comprobari. Nūc vero cum p̄ varietate regionū diuersa ferantur exēplaria et germana illa ātiquaq; trāslatio corrupta sit atq; violata: nostn arbitrij putas aut e plurib⁹ iudicare quid verū sit aut nouū opus in veteri ope cudere: illudentibusq; iudeis. cornicū ut dicit oculos ofigere. Alexandria et egiptus in septuaginta suis eficiū laudat auctorē: ostantinopolis usq; antiochia luciani martyris exemplaria p̄bat. Media inter has p̄uincie palestinos codices legunt: q̄s ab origene elaboratos eusebius et pāphilus vulgauerūt. Totusq; orbis hac int se trifaria varietate cōpugnat. Et certe origenes nō solum exēpla composuit quatuor editionū eregione singula verba describēs. ut vnus dissentiēs statim ceteris inter se cōsentientib⁹ arguat: sz q̄d maioris audacie est in editione septuaginta theodotōis editionē miscuit: asterisc⁹ designās q̄ minus fuerint. et virgulis q̄ ex supfluo videbātur apposita. Si igitur alijs licuit non tenere q̄d semel suceperāt. et post septuagīta cellulas q̄ vulgo sine auctore iactātur singulas cellulas aperuere. hocq; in ecclesijs legitur q̄d septuaginta nescierūt: cur me nō suscipiant latini mei qui inuiolata editione veteri ita nouā edidi: ut laborem meū hebreis et q̄d his maius est ap̄lis auctorib⁹ comprobē Scp̄si nup libros de optimo genere interp̄tandi. offendens illa de euāgelio. ex egipto vocaui filiū meū. et q̄m nazareus vocabitur. et videbūt in quē compunxerunt. Et illud apostoli. q̄d oculus nō vidit nec auris audiuit et in cor hominis nō ascenderūt q̄ p̄parauit deus diligentibus se. ceteraq; his similia in hebreorū libris inuenīri. Certe apostoli et euāgeliste. septuaginta interpretes nouerāt: et vnde eis hec dicere q̄ in septuaginta nō habent? Christus dñs noster vtriusq; testamenti doctor in euangelio sm iohannē qui credit in quit in me sicut dicit scriptura: flumina de ventre eius fluent aque viue. Vtraq; scriptū est: q̄d saluator scriptū esse testatur. Vbi scriptū est? Septuaginta nō habent: apocrifa nescit ecclesia. Ad hebreos igit̄ reuertendū est: vñ et dñs loquitur. et discipuli exempla p̄sumūt. Hec pace veterum loquor: et obtrectatoribus meis tantū rñdeo qui canino dente me rodūt in publico detrahentes et legentes in angulis

id est accusatores et defensores: cū in aliis
ꝓbent qđ in me reprobāt: q̄si virtus et vitiū
nō in rebus sit. sz cū auctore mutet̄. Ceterū
memini editionē septuaginta translatorū
olim de greco emendatā tribuisse me nr̄is:
nec inimicū debere estiman eorū q̊s in con
uentu fratrū sem ꝑ edissero. Et qđ nunc de-
breiamim id est verba dierū interpretatus
sum idcirco feci: ut inextricabiles moras et
siluā nominū q̄ scriptorū ꝯfusa sunt vitio.
sensuumqz barbariē aptius et ꝑ versuum
cola digererē: mihimetipi et meis (iuxta is
meniū) canens si aures surde sunt ceterorū.

Finit ꝓlogus. Incipit liber Paralipomenon.

ADam seth enos ¶ Ca. j.
caynan malaleel iared
onoch matusale lamech
noe sem cham et iafeth.
Filij iafeth: gomer ma-
gog madaiet iauan thu
bal mosoch thiras. Por
ro filij gomer: ascenez et riphat et togorma
Filij aūt iauan: elisa ⁊ tharsis cethim et do
danim. Filij chā: chus et mesraim phut et
chanaan. Filij aūt chus: saba et euila saba
tha ⁊ regma ⁊ sabathaca. Porro filij regma
saba et dadan. Chus autē genuit nemroth
Iste cepit esse potēs in terra. Mesraim vero
genuit ludim et ananim et laabim et nep-
thuim: phetrusim q̊z chasluim de quibus
egressi sūt philistijm ⁊ capthurim. Chanaā
vero genuit sydonē p̄mogenitū suū: etheū
q̊z et ihebuseū ⁊ amorreū et gergeseū eueū
qz et aracheū et asineū aradiū q̊z et sama-
reū et ematheū. Filij sem: elam ⁊ assur. et ar
faxad et lud et arā. Filij arā: hus et hul et
gether et mes. Arfaxad aūt genuit sale: q̄
et ipse genuit heber. Porro heber nati sunt
duo filij: nomen vni phalech qr in diebus
eius diuisa est terra: et nomē fratris eius ie
ctan. Iectan aūt genuit elmodad et saleph
et asormoth et iare: aduram q̊z et vzal et
decla. ebal etiā et abimael et saba. necnon
et ophir et euila et iobab. Om̄s isti filij ie-
ctan. Sem arfaxad sale heber phalech ra-
gau. seruch nachor thare abrā: iste est ab
rahā. Filij aūt abrahā: isaac et ismahel. et
he generationes eorū. Primogenitus isma
helis nabaioth: et cedar et abdehel et mab
san et masma ⁊ duma massa addad et the
ma iachur naphis cedma. Hi sūt filij isma
helis. Filij aūt cethure ꝯcubine abrahā q̊s
genuit: zamram. iecsan. madan madian ies
boc et sue. Porro filij iecsan saba et dadan
Filij aūt dadan: asurim et lathusim et loo-
mim. Filij aūt madian: epham et epher et
enoch ⁊ abida et eldaa. Om̄s hi filij cethu
re. Generauit aūt abrahā isaac: cuius fuer̄t
filij esau ⁊ israhel. Filij esau: eliphā rahuel
iehus ielon chore: Filij eliphā: theman. o-
mar cepphi gothā cenez thamna amalech
Filij rahuel: naath zara samma meza. Fi
lij seir: lothan sobal sebeon. ana dison eser
disan. Filij lothā: horri ahohiman. Soror
aūt lothan fuit thamna. Filij sobal alian et
manaath et ebal et sephi onan. Filij sebeō
ahaia et ana. Filij ana: dison. Filij dison:
hamaran ⁊ eseban. et iethran ⁊ charran. filij
eser: balaan et zaban et iachan. Filij disan
us ⁊ aran. Isti sūt reges q̄ im ꝑauerūt in ter
ra edom anteq̄z essz rex su ꝑ filios isrl̄. Bale
filius beor: et nomē ciuitatis eius denaba.
Mortuus est aūt bale: et regnauit ꝓ eo io-
bab filiꝰ sare de bosra. Cūqz et iobab fuisset
mortuus: regnauit ꝓ eo husan de terra the
manorꝫ. Obijt q̊z ⁊ husan: et regnauit ꝓ eo
adad filiꝰ badad q̄ ꝑcussit madian ī terra
moab: ⁊ nomē ciuitatis eius auith. Cūqz et
adad fuissz mortuus: regnauit ꝓ eo semla
de masreca. sz et semla mortuus ē: et regna
uit ꝓ eo saul de rooboth q̄ iuxta amnē sita
est. Mortuo q̊z saul regnauit ꝓ eo balaana
filiꝰ achobor. sz et hic mortuus est: ⁊ regna
uit ꝓ eo adad cuius urbis nomē fuit phau
et appellata ē uxor eius mehetabel filia ma
tred filie mezaab. Adad at̄ mortuo: duces
ꝓ regibꝰ in edom esse ceper̄t. dux thamna
dux alua dux iethet dux oolibama dux he
la dux phinon dux cenez dux theman dux
mapsar dux magdihel dux hirā. Hi duces

Filij aūt isrl̄. ruben si ¶ edom. Ca. ii.
meon leui iuda isachar ⁊ zabulō: dan
ioseph beniamin neptalim gad ⁊ aser. Filij
iuda: her aunan et sela. Hi tres nati sūt ei
de filia sue chananitidis. Fuit aūt her p̄mo
genitus iuda malus coram dn̄o: et occidit

eū. Thamar aūt nurus eius pepit ei phares
et zarā. Om̄s ergo filij iuda quiq3. Filij at̄
phares esrom et amul. Filij q̊3 zare: zamri
et ethan ⁊ ieman. chalcal q̊3 et darda simul
quiq3. Filij charmi: achar q̄ turbauit isrl̄ et
peccauit in furto anathematis. Filij ethan:
azarias. Filij aūt esrom qui nati sūt ei: iera
mehel. et ram ⁊ calubi. hic est caleph. Porro
ram genuit aminadab: aminadab autē ge
nuit naason p̄ncipē filiorū iuda. Naason
q̊3 genuit salma: de q̊ ortus est booz. Booz
vero genuit obed: q̄ et ipse genuit isai. Isai
aūt genuit p̄mogenitū heliab: scd̄m abina
dab. tertiū symmaha. quartū nathanahel.
quintū raddai. sextū ason. septimū dauid:
quoꝝ sorores fuer̄t saruia et abigail. Filij
saruie: abisai ioab et asahel tres. Abigail
aūt genuit amasa: cuius pr̄ fuit gether isma
helites. Caleb v̄o filius esrom accepit vxorē
nomīe azuba: de qua genuit ierioth. Fue-
rūtq3 filij eius iaser et sobab et ardon. Cūq3
mortua fuisset azuba accepit vxorē caleb
ephrata: q̄ pepit ei vr. Porro vr genuit vri
et vri genuit beselehel. Post hec ingressus ē
esrom ad filiā machir p̄ris galaad: et acce
pit eā cū esset annoꝝ sexagīta. q̄ peperit ei
segub: s3 et segub genuit iair. et possedit vi-
gintitres ciuitates in terra galaad. Cepitq3
gessur ⁊ iaran oppida iair: et canath et vicu
culos eius sexaginta ciuitatū. Om̄s isti filij
machir p̄ris galaad. Cū aūt mortuus ess3
esrom: ingressus est caleb ad ephrata. Ha
buit q̊3 esrom vxorē abia: q̄ pepit ei assur
patrē techue. Nati sunt autē filij ieramehel
p̄mogeniti esrom ram p̄mogenitus eius. et
buna et aram et ason et achia. Duxit q̊3
vxorē alterā ieramehel noīe atthara: que
fuit mater onam. S3 et filij ram p̄mogeniti
ieramehel fuer̄t moos ioamin et achar. O-
nam aūt habuit filios semei et iadan. Filij
autē semei: nadab et abisur. Nomen vero
uxoris abisur abiahil: q̄ pepit ahobbā et
molid. Filij aūt nadab: fuerunt saled et ap
phaim. Mortuus est aūt saled absq3 liberis
Filius vero apphaim iesi: qui iesi genuit se
san. Porro sesan genuit ahalai. Filij aūt ia-
dai fratris semei iether et ionathan. Sed et
iether mortuus est absq3 liberis. Porro io-
nathan genuit phaleth et ziza. Isti fuerunt
filij ieramehel p̄mogeniti esrom. Sesan aūt
nō habuit filios s3 filias: et seruū egiptiū no
mine ieraa. Deditq3 ei filiā suā vxorem: q̄
pepit ei ethei. Ethei autē genuit nathan: et
nathan genuit zabad. Zabad q̊q3 genuit
ophal: et ophal genuit obed. Obed genuit
iehu: iehu genuit azariā. Azarias genuit
helles: et helles genuit helasa. Helasa ge-
nuit zizamoy: zizamoy genuit sellū. Sellū
genuit ithamian: ithamia aūt genuit elisa-
ma. Filij autē caleb fr̄is ieramehel: mesa p̄
mogenitus eius ip̄e est pr̄ ciph filij maresa
pr̄is hebron. Porro filij hebron chore et ta
phua et recē et samma. Sāma autē genuit
raam patrē ierchaam: ⁊ recē genuit semmei
filius semmei maon: et maon pr̄ bethsur.
Epha aūt ꝯcubina caleb pepit aran et mu
sa et gezez. Porro aran genuit gezez. filij ia
haddai regom ⁊ ioathan et gesan phalech
et epha et saaph. Cōcubina caleb maacha
peperit saber et tharana. Genuit aūt saaph
pr̄ madinena sue patrē machbena: et patrē
gabaa. Filia vero caleb fuit achsa. Hi erāt
filij caleb filij vr p̄mogeniti ephrata: sobal
pr̄ cariathiarim. salma pat̄ bethleez. ariph
pr̄ bethgader. Fuerūt aūt filij sobal pr̄is ca
riathiarim. q̄ videbat dimidiū req̄etionū
et de cognatione cariathiarim. iethrei et a-
puthei et semathei et maserei. Ex his egres
si sūt saraite et esthaolite. Filij salma: beth
leē et nethophati corone domus iacob. et
dimidiū requietōnis sarai. Cognatōes q̊3
scribarū habitantiū in iabes canētes atq3 re
sonātes: et in tabernaculis cōmorātes. Hi
sunt cinei: q̄ vener̄t de calore pr̄is domus

DAuid vero hos habuit ¶ rechab. iiij.
filios q̄ ei nati sūt in hebrō. Primoge
nitū ammō. ex achinoaz israhelitide: scd̄m
daniel de abigail carmelitide: tertiū absalō
filium maacha filie ptholomei regis iessur
q̄rtū adoniā filiū aggith. q̄ntū saphaciā ex
abithal: sextū iethrahā de egla vxore sua.
Sex ergo nati sunt ei ī hebrō: ubi regnauit
septē annis ⁊ sex mensib⁹. Trigīta aūt et tri
bus ānis regnauit ī ierusalē. Porro in ieru-
salē nati sūt ei filij symmaa ⁊ soba ⁊ nathā
et salomō quatuor de bethsua filia amihel.

Iebar q̄ꝫ et helfua et eliphaleth et noge et naphec et iaphie necnō eliſama. et eliade et eliphaleg nouē. Oēs hi filij dauid abſq; filijs cubinarū: habueītq; ſoroze thamar Filius aūt ſalomonis roboā: cuius abia filius genuit aſa. De hoc q̄q; natus eſt ioſa phat pater ioram: q̄ ioramē genuit oziam: ex quo ortus eſt ioas: et huius amaſias filius genuit azariam. Porro azarie filius ioathā ꝓcreauit achā pſem ezechie: de quo natus eſt manaſſes: ſꝫ et manaſſes genuit āmon patrē ioſie. Filij aūt ioſie fuerūt: ꝑmogenitus iohannā. ſcōs ioakim. tertius ſedechias quartus ſellum. De ioakim natus ē iechonias et ſedechias. Filij iechonie fuerūt aſir ſalathiel. melchirā. phadaia ſenneſer. et iecemia ſama et nadabia. De phadaia orti ſunt zorobabel et ſemmei. Zorobabel genuit moſollā ananiam et ſalomith ſoroze eorū: aſabam q̄ꝫ et obol et barachiam et aſadiam. ioſabeſeth quiq;. Filius aūt ana nie phaltias pī heſeie: cuius filius raphaia Huius q̄ꝫ filius arnau: de q̄ natus eſt obdia. cuius filius fuit ſechenias. Filius ſechenie ſemeia: cuius filij attus et igaal et bari. et naaria et ſaphat et ſeſa ſex numero. Filius naarie: elioenai et ezechias et ezricā tres. Filij elioenai oduia. helias. phaleia. phaccub. et iohānan. dalaia. anani ſex. Filij iuda: phares. eſrom et Carmi. et ur et ſubal. Rabia. Ho filius ſubal genuit iaad de q̄ nati ſūt abumai et laad. He cognatōes ſarathi. Iſta q̄ꝫ ſtirps ethā: iezrahel et iezema et idebos. Nomē q̄ꝫ ſorozis eorū: aſalel phuti. Phuriel aūt pater gedor: et eſer pī oſa. Iſti ſunt filij ur. ꝑmogeniti ephrata pīs bethleem. Aſſur. Ho pīs thecue erāt due uxores alaa et naara. Pepit aūt ei naara oozam et epher et themani. et aaſtari. Iſti ſūt filij naara. Porro filij alaa: ſereth yſaar. et ethnan. Chus autē genuit anob. ſoboba. et cognationē abarel filij arum. Fuit aūt iabes inclytus p̄ fratribus ſuis. et mater eius vocauit nomē illius iabes dicēs: q2 pepi eū in dolore. Inuocauit ergo iabes deū iſrl dicēs. Si benedicēs benedixeris mihi. et dilatabis terminos meos: et fuerit manus tua mecū: et fecerit me a malicia non opprimi. et ꝑſtitit deus q̄ ꝑcatus eſt. Caleph aī frater ſua genuit machir: q̄ fuit pater eſthon. Porro eſthon genuit bethrapha. et phaſſe et thehinna patrē urbis naas. Hi ſūt viri recha. Filij aūt cenez othoniel et ſaraia. Porro filij othoniel. athat et maonathi. Maonathi genuit ophra Saraias aūt genuit ioab patrē valles artifi cū. Ibi quippe artifices erant. Filij vero caleph filij iephone: hur et hela. et nabem. Filij q̄ꝫ hela cenez. filij q̄q; ialel elziph et ziphathira et afrahel. et filij eſra: iether. et mered. et epher. et iahalon. Genuitq; mariā: et ſammai et ieſba patrē eſthamo. Vxor q̄ꝫ eius iudaia peperit iareth patrē gedor: et heber patrē zocho et icthuiel patrē zanoa. Hi aī filij bithie filie pharaonis quā accepit mered: et filij vxoris odaie ſoroziſ naham prīs ceila carmi. et eſthamo q̄ fuit de machati. Filij q̄ꝫ ſymon: amon. et rinna filius anan et thilon: et filij ieſi zoeth. et benzoeth. filij ſela filij iude her pī lecha: et laada pī mareſa: et cognatōes domus operantū biſſum in domo iuramēti: et qui ſtaret fecit ſolē. virq; mendaci et ſecurus et incedēs: qui ꝑncipes fuerūt in moab: et que reuerſe ſūt in lehem Hec aūt verba vetera. Hi ſunt figuli habitātes in plantatōnib⁹ et in ſepib⁹ apud regē in opib⁹ eius: cōmoratioq; ſūt ibi. Filij ſymeon: namuel. et iamin iarib zara ſaul. ſellū filius eius: mabſam filij⁹ eius: maſma filius eius. filij maſma: amuhel filius eius: zachur filius eius: ſemmei filij⁹ eius. filij ſemmei ſedecim: et filie ſex. Frēs aūt eius nō habuerūt filios multos: et vniuerſa cognatio nō potuit adequare ſummā filioꝝ iuda. Habitauerūt aūt i berſabee. et molada. et haſarſual et in ballaa. et in aſom. et in tholad. et in bathuel et i orma. et in ſiceleg. et in bethmarchaboth et in aſarſuſaſim. et in bethbirai et in ſaarim He ciuitates eorū uſq; ad regē dauid: ville q; earū ethām. et aen rēmon. et thocen. et aſan ciuitates q̄nq;: et vniuerſi viculi eorū p circuitū ciuitatū iſtarū uſq; ad baal. Hec ē habitatio eorū: et ſedilia diſtributō Moſobab q̄ꝫ et iemlech et ioſa filius amaſie. et ioel iehu filius ioſabie filij ſaraie filij aſihel. et helioenai et iacoba et iſuaia. et aſaia et adiel et

ſi nihel et banania ziza qꝫ filiuſ ſephei filꝰ allon filꝰ ydaia· filꝰ ſemri filꝰ ſamaia: iſti ſunt noiati p̃ncipes in cognationib⁹ ſuis et in domo affinitatū ſuarū multiplicati ſūt ve hementer·et ꝓfecti ſunt ut ingrederentur in gador uſqꝫ ad orientē vallis: ꝛut quererēt paſcua gregibus ſuis·Inueneꝛtqꝫ paſcuas uberes et valde bonas et terrā latiſſimā et quietā et fertilē: in qua ante habitauerant de ſtirpe chā·Hi ergo venerūt qꝰ ſupra de ſcꝑſimus noiatim in dieb⁹ ezechie regis iu da: et percuſſerūt tabernacula eoꝝ et habita tores qui inuēti fuerāt ibi: et deleuerūt eos uſqꝫ ad pñtem die: habitauerūtqꝫ ꝓ eis qm̃ ubertimas paſcuas ibidē reppereꝛt·De filiis qꝫ ſimeom abierūt in montē ſeir v ri quigenti hñtes p̃ncipes phalthiā ꝛ naariā et raphiā ꝛ uzihel filius ieſi: et percuſſerūt reli quias q̃ euadere potuerāt amalechitarū et habitauerunt ibi ꝓ eis uſqꝫ ad diem banc·

Filꝰ qꝫ ruben p̃mogeniti iſrl̃ Ca·v· ipe quippe fuit p̃mogenitus eius: ſed cū violaſſꝫ thori p̃ris ſui data ſūt p̃moge nita eius filiis ioſeph filꝰ iſrl̃: et nō eſt ille re putatus in p̃mogenitū·Porro iudas q̃ erat fortiſſimus inter fratres ſuos: de ſtirpe eius p̃ncipes germinati ſunt: p̃mogenita aūt re putata ſunt ioſeph·Filii ergo ruben p̃moge niti iſrl̃: enoch ꝛ phallu eſrom et charmi·Fi lii iohel: ſamaia filius eius·gog filius eius· ſemei filius eius·micha filius eius·rechia fi lius eius· baal filius eius·beera filius eius: quē captiuū duxit theglatfalaſar rex aſſiro rū: et fuit p̃nceps in tribu ruben. Fratres aū eius et vniuerſa cognatio eius qm̃ numera bantur p familias ſuas habuerūt p̃ncipes iehiel et zachanā·Porro bala filius azaz filꝰ ſamma filꝰ iohel: ipe habitauit i aroer uſqꝫ ad nebo et beelmeon·Cōtra orientalē qꝫ plagam habitauit uſqꝫ ad introitū here mi ꝛ fluuiū eufraten·Multū quippe iumen torū numerū poſſidebāt in terra galaad·In diebus aūt ſaul p̃liati ſunt cōtra agarenos et interfecerūt illos: habitauerūtqꝫ ꝓ eis in tabernaculis eoꝝ in omni plaga q̃ reſpicit ad orientē galaad·Filii vero gad e regio ne eoꝝ habitauerūt in terra baſan uſqꝫ ſel cha: iohel in capite· et ſaphan ſcōs: iana

aūt et ſaphat in baſan· Fratres vero eoꝝ ſm̃ domos cognationū ſuarū: michael et moſollā et ſebe et iozi et iachan ꝛ izie et he ber ſeptē·Hi filii abiahil: filꝰ uri filꝰ iara fi lii galaad·filꝰ michael filꝰ ieſeſi· filꝰ ieddo filꝰ buz·Frēs qꝫ filꝰ abdihel filꝰ guni p̃nci pes domus in familiis ſuis: et habitauerūt in galaad ꝛ in baſan et in viculis eius: et in cūctis ſuburbanis ſaron uſqꝫ ad terminos Oīs hi numerati ſunt in dieb⁹ ioathan re gis iuda et in dieb⁹ ieroboā regis iſrl̃· Filii ruben et gad ꝛ dimidie tribus manaſſe vir bellatores ſcuta portātes et gladios: et ten dentes arcū eruditiqꝫ ad p̃lia quadraginta q̃tuor milia et ſeptingēti ſexaginta ꝓceden tes ad pugnā· dimicauerūt ꝯra agarenos: uth urei vero et naphei et nodab p̃buerūt eis auxiliū· Traditiqꝫ ſūt in manus eoꝝ agare ni et vniuerſi q̃ fuerāt cū eis: qz deū inuoca uerūt cū p̃harētur: ꝛ exaudiuit eos eo q̃ cre didiſſent in eū· Ceperūtqꝫ oia q̃ poſſederāt camelorꝝ quinq̃ginta milia: et ouiū ducēta quinquaginta milia·aſinos duo milia: ꝛ ani mas hoim centū milia· Vulneratī aūt mul ti corruerūt· Fuit enī bellū dñi· Habitaue-runtqꝫ ꝓ eis uſqꝫ ad tranſmigrationē· Filii qꝫ dimidie trib⁹ manaſſe poſſederūt terrā a finib⁹ baſan uſqꝫ baal hermon et ſanir et montem hermon· Ingens quippe numerus erat· Et hi fuerāt p̃ncipes domus cognatio nis eoꝝ: efer ieſi ꝛ hehihel ezrihel ꝛ hieremia et odoia· et iedihel vir fortiſſimi et potētes et noiati duces in familiis ſuis· Reliquerūt aūt deum patrū ſuorū et fornicati ſūt poſt deos populoꝝ terre q̃s abſtulit dñs coram eis: et ſuſcitauit dñs iſrl̃ ſpiritū phul regis aſſinorū ꝛ ſpiritū theglatfalaſar regis aſſur et trāſtulit ruben et gad et dimidiā tribum manaſſe et adduxit eos in ale et in abor et

Hara et fluuiū gozan uſqꝫ ad diē hāc· Filii leui: gerſon caath et me Ca·vj· rari·filii caath: amram yſaar hebron ꝛ uzi hel·Filii amram: aarō moſes ꝛ maria·Filii aarō: nadab ꝛ abiu eleazar ꝛ ythamar·ele azar genuit finees: et fines genuit abiſue· Abiſue vo genuit bocci et bocci genuit uzi uzi genuit zaraiam et zaraias genuit mera ioth· Porro meraioth genuit amariam· et

amarias genuit achitob: achitob genuit sa
doch. et sadoch genuit achimaas. Achi-
maas genuit azariā: azarias genuit iohan
nan iohannan genuit azariā. ipe est qui sa
cerdocio functus est in domo quā edifica-
uit salomō in ierusalē. Genuit aūt azarias
amariam: et amarias genuit achitob. achi
tob genuit sadoch: et sadoch genuit sellum
Sellū genuit helchiam: et helchias genuit
azariā. Azarias genuit zaraiā: et zaraias
genuit iosedech. Porro iosedech egressus
est quando trāstulit dn̄s iudā et ierusalē p
manus nabuchodonosor. Filij ergo leui:
gerson caath et merari. Et hec nomina fi-
liorum gerson: lobni et semei. Filij caath:
amram et ysaar. et hebron et ozihel. Filij
merari: mooli et musi. He aūt cognationes
leui s̄m familias eorū. Gerson: lobni filius
eius: iaath filiꝰ eius. zāma filius eius. ioaa
filius eius. addo filius eius. zara filius eius
iethrai filius eius. Filij caath: aminadab fi
lius eius. chore filius eius. asir filius eius hel
cana filius eius. abiasaoh filius eius. asir fi
lius eius caath filius eius. uriel filius eius.
ozias filius eius: saul filius eius. Filij. hel-
cana: amasai et achimoth et helcana. filij
helcana: sophai filius eius naath filiꝰ eius
heliab filius eius: iheroā filius eius: helca-
na filius eius. filij samuel: p̄mogenitus vas
sem et abia. Filij autē merari. mooli: lobni
filius eius: semei filius eius. oza filius eius
samaa filius eius. aggia filius eius: asaia
filius eius. Isti sunt q̊s ꝯstituit dauid super
cātores domus dn̄i ex quo collocata est ar
cha: et ministrabāt corā tabernaculo testi-
monij canētes donec edificaret salomō do
mū dn̄i in ierusalē. Stabāt aūt iuxta ordi-
nem suū in ministerio. Hi vero sūt qui assi
stebant cū filijs suis de filijs caath: heman
cantor filius iohel. filij samuel filij helcana
filij ieroā filij helihel filij thou filij suph filij
helcana. filij iohel filij maath filij amasai fi
lij helcana filij iohel filij azarie filij sopho-
nie filij thaath filij asir. filij abisaph. filij cho
re filij ysaar filij caath filij leui. filij israhel:
et frater eius asaph q̊ stabat a dextris eius
asaph filius barachie. filij samaa. fil ij mi-
chael. filij basaie filij melchie. filij athanai.
filij zara filij adaia. filij ethan. filij zamma.
filij semei filij ieth filij gerson filij leui. Filij
aūt merari fratres eorū ad finistrā ethan fi
lij chusi: filij abdi. filij maloch filij asabie fi
lij amasie filij helchie filij amasai. filij bōni
filij somer filij mooli. filij musi. filij merari.
filij leui. Fratres q̊z eorū leuite: q̊ ordinati
sunt in cunctū ministeriū tabernaculi domꝰ
dn̄i. Aaron vero ⁊ filij eius adolebāt incen
sum sup altare olocausti. et sup altare thi-
miamatis in omne opus sancti scōꝝ: et ut
p̄carentur ꝓ isrl̄ iuxta omnia que p̄ceperat
moises seruus dei. Hi sūt aūt filij aarō. elea
zar filius eius: finees filius eius. abisue fili
us eius. boeri filius eius. ozi filius eius. za-
raia filius eius. meraioth filius eius. ama-
ria filius eius. achitob filius eius. sadoch fi
lius eius: achimaas filius eius. Et hec ha-
bitacula eorū per vicos atq̄z ꝯfinia filiorū
scilicet aarō iuxta cognatōnes caathitarū.
Ip̄is enī sorte ꝯtigerāt. Dederūt igitur eis
hebron in terra iuda ⁊ suburbana eius p cir
cuitū: agros aūt ciuitatis et villas caleph fi
lij iephone. Porro filijs aarō dederūt ciuita
tes ad ꝯfugiendū hebron ⁊ lobna et subur
bana eius iether q̊z et esthemo cū suburba
nis suis. sed et helon ⁊ dabir cū suburbanis
suis: asan quoq̄z et bethsemes ⁊ suburbana
earū. De tribu aūt beniamin gabee ⁊ subur
bana eius: et almath cū suburbanis suis: a
nathot q̊z cū suburbanis suis. Om̄s ciuita
tes tredecim: p cognatōes suas. Filijs at̄ ca
at residuis de cognatōe sua dederūt ex di-
midia tribu manasse in possessionē urbes de
cem. Porro filijs gerson p cognatōes suas
de tribu isachar et de tribu aser et de tribu
neptalim. et de tribu manasse in basan ur-
bes tredecim. Filijs at̄ merari p cognatōes
suas de tribu ruben et de tribu gad. et de tri
bu zabulon. dederunt sorte ciuitates duo
decim. Dederūtq̊z filij isrl̄ leuitis ciuitates
et suburbana earū. Dederuntq̄z p sortē ex
tribu filiorū iuda. et ex tribu filioꝝ simeon
et ex tribu filiorū beniamin urbes has quas
vocauerūt nomibus suis: et his qui erant
ex cognatōne filiorū caath. Fueruntq̄z ciui
tates in terminis eoꝝ de tribu ephraim. De
derūt ergo eis urbes ad ꝯfugiendū sichem
cum suburbanis suis in monte ephraim et
gazer cū suburbanis suis: iecmaam q̊q̄z cū

suburbanis suis. et betheron similiter: necnō
et helon cū suburbanis suis ⁊ gethremmō
in eundem modū. Porro ex dimidia tribu
manasse aner et suburbana eius. balaā et
suburbana eius: his videlicz qui de cogna
tione filiorꝝ caath reliq̄ erant. Filijs aūt ger
son de cognatione dimidie tribus manasse
gaulō in basan et suburbana eius: et asta
roth cū suburbanis suis. De tribu ysachar
cedes cū suburbanis suis. ⁊ dabereth cū sub
urbanis suis: ramoth q̊z et suburbana eius
et anem cū suburbanis suis. De tribu vero
aser masal cū suburbanis suis. et addon si
militer: asach q̊z ⁊ suburbana eius: rocb cū
suburbanis suis. Porro de tribu neptalim
cedes in galilea et suburbana eius: amon
cū suburbanis suis: et cariathaim et subur
bana eius. Filijs aūt merari residuis. De tri
bu zabulon. rēmono ⁊ suburbana eius: et
thabor cū suburbanis suis. Trās iordanen
q̊z ex aduēso iericho ꝯtra orientē iordanis
De tribu ruben bosor in solitudinē cū subur
banis suis: et iassa cū suburbanis suis: ca-
demoth q̊q̊z et suburbana eius: et mipha-
ath cū suburbanis suis. Necnon et de tribu
gad. ramoth i galaad ⁊ suburbana eius: et
manaim cū suburbanis suis: sz ⁊ esebon cū
suburbanis suis. ⁊ iezer cū suburbanis suis.

Porro filij ysachar: thola ⁊ phua ¶ vij
iasub et simerō q̄tuor. Filij thola: ozi
et raphaia. et ierihel ⁊ iemai et iepsem. et sa
muel p̄ncipes p domos cognationū suarū
De stirpe thola viri fortissimi numerati sūt
in dieb⁹ dauid: vigintiduomilia sexcenti.
Filij ozi: israchia de q̊ nati sunt michael et
obadia et iohel et iesia q̄nq̊z om̄s p̄ncipes
cū eis p familias ⁊ ppl'os suos accincti ad p̄
liū viri fortissimi: triginta sex milia. Multas
enī habuer̄t uxores ⁊ filios. Fratres q̊z eorꝝ
p omnē cognatōz ysachar robustissimi ad
pugnandū: octoginta septē milia numerati
sūt. Filij beniamin: bale et bochor ⁊ iadihel
tres. Filij bale: esbon et ozi ⁊ ozihel et ieri-
moth ⁊ vrai q̄nq̊z: p̄ncipes familiarū et ad
pugnandū robustissimi. Numerus aūt eorꝝ
vigītiduomilia ⁊ triginta q̄tuor. Porro filij
bochor zamira ⁊ ioas et eliezer ⁊ helioenai.
et amri ⁊ ierimoth et abiaet anathut. et al
mathā. Om̄s hi filij bochor. Numerati sūt

autē p familias suas principes cognationū
suarū ad bella fortissimi: vigitimilia et du
centi. Porro filij iadihel balan. Filij aūt ba
lan: iheus et beniamin ⁊ ahot ⁊ chanana. et
iothan ⁊ tharsis et haisaar. Om̄s hi filij ia-
dihel p̄ncipes cognationū suarū viri fortis
simi: decē et septē milia ⁊ ducēti ad p̄liū p
cedentes: sephan q̊z et haphan filij hir et a
sin filij aer. Filij aūt neptalim iasihel ⁊ guni
et aser et sellū filij bala. Porro filij manasse
esrihel: cōcubinaq̊z eius sira peperit machir
patrē galaad. Machir aūt accepit uxorē fi-
lijs suis happhim ⁊ sepham: et habuit soro
rē noīe maacha. Nomē aūt scd̄i salphaat
Nateq̊z sūt salphaat filie. ⁊ pepit maacha
uxor machir filium: vocauitq̊z nomē eius
phares. Porro nomē fr̄is eius sares: et filij
eius vlam et rehen. Filius aūt ulam bedan
Hi sūt filij galaad filij machir: filij manas
se. Soror aūt eius regina. pepit virū decorū
et abiezer et moola. Erant aūt filij semida
ahin et sechem. et leci et aniam. Filij autē
ephraim suthala: bareth filius eius: thaath
fili⁹ eius. elada filius eius. thaath filius eius
et huius filius zadab. et huius filius sutha
la. et huius filius ezer. et elad. Occider̄t aūt
eos viri geth indigne: quia descenderāt ut
inuaderent possessiones eorū. Luxit igitur
ephraim pater eorꝝ multis diebus: et vene
runt fratres eius ut ꝯsolarentur eū. Ingres-
susq̊z est ad uxorē suā: que ꝯcepit et pepit
filiū et vocauit nomen eius bereia: eo q̄ in
malis domus eius ortus esset. Filia autem
eius fuit sara: q̄ edificauit bethorō inferiorē
et superiorem. et ozenzara. Porro filius eius
rapha et reseph et thale: de q̊ natus est tha
an qui genuit laadan. Huius q̊z filius am
miud qui genuit elisama de quo ortus est
nun: qui habuit filium iosue. Possessio autē
eorū et habitatio bethel cū filiabus suis: et
ꝯtra orientē noran: ad occidentalē plagā
gazer ⁊ filie eius: sichem q̊q̊z cū filiab⁹ suis
usq̊z asa cū filiabus eius: iuxta filios q̊z ma
nasse bethsan et filias eius: thanac et filias
eius. mageddo et filias eius. dor et filias
eius. In his habitauer̄t filij ioseph. filij isrl'.
Filij aser: iemna et iesua ⁊ iesui et baria et
sara soror eorꝝ. Filij autem baria: heber et
melchiel. Ip̄e est pater barsaith. Heber aūt

genuit iephlat et somer et iothan et suaa.
sororē eorꝝ. filij iephlat phosech ⁊ chamaal
et asoph. Hi filij iephlat. Porro filij somer
ahi et roaga ⁊ iaba et aram. filij aūt helem
fratris eius. supha et iemna ⁊ selles et amal.
Filij supha: sue. aruaphed. ⁊ sual ⁊ beri ⁊ iam
ra bosor ⁊ iod et samma ⁊ salusa ⁊ iethran et
bera. filij gether: iephone ⁊ phaspha ⁊ ara. Fi
lij aūt olla: aree ⁊ auihel et resia. Omnes hi
filij aser: p̄ncipes cognationū electi atq; for
tissimi duces ducū. Numerꝰ at̄ eorꝝ etatis
q̄ apta essz ad bellū: vigitisex milia. ¶ xiij.

BEniamin aūt genuit bale p̄mogenitū
suū: asbal scd̄m. ahara tertiū. noaha
quartū: et rapha quintū. Fuer̄tq; filij bale
addaor ⁊ gera. ⁊ abiud: abisue q̄z et nemā
et ahoe. sz et gera ⁊ sephuphan ⁊ uram. Hi
sunt filij ahod p̄ncipes cognationū habitā
tiū in gabaa: qui translati sunt in manath
Nooman aūt ⁊ achia ⁊ gera ip̄e transtulit
eos: ⁊ genuit oza ⁊ ahiud. Porro saarahim
genuit i regione moab. postq̄z dimisit usim
et bara uxores suas. Genuit autē de odes
uxore sua iobab ⁊ sebia ⁊ mosa ⁊ molchom
iehus q̄z ⁊ sethia et marmach. Hi sunt filij
eius p̄ncipes in familijs suis. Mehusim ve-
ro genuit achitob et elphaal. Porro filij el
phaal: heber et misaam ⁊ samad. hic edifica
uit ono ⁊ lod et filias eius. Bara aūt et sam
ma p̄ncipes cognationū habitantiū in ahia
lon. hi fugauerūt habitatores geth. et haio
et sesac et iherimoth et zabadia et arod et
heder. michael q̄z ⁊ iespha ⁊ ioaa: filij baria
et zabadia et mosollā ⁊ ezeci ⁊ heber et esa-
mari. et ieslia ⁊ iobab: filij elphaal. et iacin.
et zechri. ⁊ zabdi. et helioenai. et selethai et
heliel et adaia ⁊ baraia et samarath: filij se
mei. et iesphan ⁊ heber ⁊ heliel et abdon ⁊ ze
chri ⁊ hanan. et anania ⁊ ailā ⁊ anathothia
et iephdaia et phanuel: filij sesac. et samsa-
ri. et sooria ⁊ otholia ⁊ iersia. helia et zechri
filij ieroam. hi patriarche ⁊ cognationū p̄n
cipes q̄ habitauerūt in ierusalē. In gabaon
aūt habitauer̄t abigabaon ⁊ nomē uxoris
eius maacha: filiusq; eius p̄mogenitus ab
don et sur ⁊ cis ⁊ baal et nadab: gedur q̄q;
et ahio et zacher et macelloth. Et macel-
loth genuit samaa. Habitauerūtq; ex ad-
uerso fratrū suorꝝ in ierusalē cū fratribꝰ suis
Ner at̄ genuit cis: et cis genuit saul. Porro
saul genuit ionathan ⁊ melchisue et abina
dab ⁊ hesbaal. filius aūt ionathan miriba
al: ⁊ miribaal genuit micha. filij micha phi
ton et melech et thara. ahaz: et ahā genuit
ioada et ioada genuit almoth ⁊ asmoth et
zamri. Porro zamri genuit mosa et mosa
genuit baana: cuius filius fuit rapha de q̄
ortus est elasa. q̄ genuit esel. Porro esel sex
filij fuerūt his noībus: ezricā. bochru. isma
hel. saria. abadia. anan. Om̄es hi filij esel.
Filij aūt esech fr̄is eius: ulam p̄mogenitus
et hus scd̄s: et heliphaleth tertius. Fuer̄tq;
filij vlam viri robustissimi. ⁊ magno robore
tendētes arcū et multos hn̄tes filios ac ne
potes: usq; ad centū quinquaginta milia.

Om̄es hi filij beniamin. ¶ Ca. ix.

UNiuersus ergo isrl̄ dinumeratus est.
et summa eorū scripta est in libro regū isrl̄
et iuda. translatiq; sunt in babilonē ꝓpter
delictū suū. Qui aūt habitauer̄t p̄mi in pos
sessionibus et in urbibꝰ suis isrl̄. et sacerdo
tes et leuite et nathinnei: cōmorati sunt in
ihrl̄m de filijs iuda ⁊ de filijs beniamin. De
filijs q̄z ephraim et manasse othei filius a-
miud. filius emri. filij omrai. filij bonni. De
filijs phares filij iuda. et de siloni: asaia pri
mogenitus et filij eius. De filijs aūt zara: ie
huel et fr̄es eorꝝ sexcēti nonaginta. Porro
de filijs beniamin: salo filius mosollam filij
oduia filij asana. ⁊ iobama filius ieroam et
helā filius ozi filij mochori ⁊ mosollā filius
saphacie filij rahuel. filij iebanie ⁊ fr̄es eorū
p familias suas nongēti quinquagintasex
Om̄s hi p̄ncipes cognationū p domos pa
trū suorꝝ. De sacerdotibus aūt iedaia ioia
rib ⁊ iachin azarias q̄z filiꝰ helchie filij mo
sollā filij zadoch filij meraioth filij achitob
pontifex domus dei. Porro adaias filius ie
roā. filij phasor filij melchia ⁊ maasia filius
adihel filij iezra filij mosollā. filij mosola-
moth filij emmer: fr̄es q̄q; eorꝝ p̄ncipes per
familias suas mille septingēti sexagīta for
tissimi robore ad faciendū opus ministerij in
domo dei. De leuitis at̄ semeia filius assub
⁊ filij ezricā filij asebia de filijs merari. Bac
bachar q̄z carpētarius et galal ⁊ mathania

filius micha filij zechri filij azaph et obdia filius semeie filij galal filij ydithun: abara chia filius asa filij helcana qui habitauit in atris nethophati. Ianitores aũt sellum et a chub et thelmon et abiman: et frater eorũ sellũ pnceps: usq; ad illud tpus in porta re gis ad orientẽ obseruabãt p vices suas de filijs leui. Sellũ vero filius chore filij abia saph filij chore cũ frib⁹ suis: et domo pris sui. Hi sunt chorite sup opa ministerij: cu stodes vestibulorũ tabernaculi et familie eorũ p vices castrorũ dñi: custodientes in troitũ. Fuees autẽ filius eleazar erat dux eorũ corã dño. Porro zacharias filius mo sollamia ianitor porte tabernaculi testimo nij. Oñis hi electi in ostiarios p portas du centi duodecim et descripti in villis ꝓprijs: qs ostituerũt dauid et samuel vidẽs in fi de sua tã ipos qz filios eor in ostijs domus dñi et in tabernaculo vicibus suis. Per qua tuor ventos erant ostiarij id est ad orientẽ et ad occidentẽ et ad aquilonẽ ⁊ ad austrũ Frẽs aũt eor in viculis morabantur: et ve niebãt in sabbatis suis de tempore usq; ad tpus. His quatuor leuitis creditus erat ois numerus ianitorũ: et erant sup exedras et thesauros domus dñi. Per girũ qq; templi dñi morabãtur in custodijs suis: ut cũ tpus fuisset ipi mane aperirẽt fores. De hor grege erãt et sup vasa ministerij. Ad numerũ eni et inferebãtur vasa et efferebantur. De ipis qui credita habebãt utensilia scũarij p erant simile et vino ⁊ oleo et thure ⁊ aroma tibus. Filij aũt sacerdotũ vnguẽta ex aro matibus ofciebãt: et mathatias leuites p mogenitus sellũ chorite pfectus eorũ. q in sartagine frigebantur. Porro de filijs caath frib⁹ eor sup panes erãt ꝓpositionis: ut sp nouos p singula sabbata pararẽt. Hi sunt pncipes cantor p familias leuitarũ q̃ in exedris morabant̃: ita ut die ac nocte iu giter suo ministerio deseruirẽt. Capita leui tarũ p familias suas pncipes mãserũt in ie rusalẽ. In gabaon aũt cõmorati sunt pater gabaon iahiel: et nomẽ uxoris eius maa cha. Filius pmogenitus eius abdon: et sur et cis et baal et ner et nadab. gedor q̃q; et ahio et zacharias ⁊ macelloth. Porro ma

celloth genuit semmaan. Isti habitauerũt e regione fratrũ suorũ in ierusalẽ cũ fratri bus suis. Ner autẽ genuit cis: et cis genuit saul. et saul genuit ionathan ⁊ melchisue et aminadab et esbaal. Filius aũt ionathan meribaal: et meribaal genuit micha. Porro filij micha: phiton ⁊ melech et thara et ahã Aham aũt genuit iara: et iara genuit ala math et azmoth et zamri. zamri aũ genuit mosa: mosa vero genuit baana cuius filius raphaia genuit elasa: de q̃ ortus ẽ esel. Por ro esel sex filios habuit hr noĩb⁹: ezricã bo chru. ismahel. saria. obdia. anã. Hi filij esel

PHilistijm aũt pugnabãt contra Ca. x isrl: fugerũtq; viri israhel palestinos et ceciderũt vulnerati in mõte gelboe. Cũq; approp inquassent philistei psequẽtes saul et filios eius: percusserũt ionathã ⁊ aminadab et melchisue filios saul. et aggrauatũ est p liũ contra saul: inuenerũtq; eũ sagittarij et vul nerauerũt iaculis. et dixit saul ad armigerũ suũ. Euagina gladiũ tuũ et interfice me: ne forte veniãt incircũcisi isti et illudãt mihi. Noluit aũt armiger eius hoc facere: timore pterritus. arripuit ergo saul ensem: et irruit in eũ. Qđ cũ vidisset armiger eius videlicz mortuũ esse saul: irruit etiã ipe in gladium suũ et mortuus est. Interijt ergo saul et tres filij eius: et ois domus illius pariter cecidit Qđ cũ vidissent viri israhel qui habitabãt in campestrib⁹ fugerũt. et saul et filijs eius mortuis derelinquerũt urbes suas et huc il luc⁹q; dispsi sunt: venerũtq; philistijm ⁊ ha bitauerũt in eis. Die igit altero detrahẽtes philistijm spolia cesor: inuenerũt saul ⁊ filios eius iacẽtes i mõte gelboe. Cũq; spoliassent eũ ⁊ amputassent caput. armisq; nudassent miserũt in terrã suã: ut circũferretur et osten deretur idolorũ templis et ppl'is. Arma aũ eius dedicrauerũt in fano dei sui: et corpus affixerũt in tẽplo dagon. Hoc cũ audissent viri iabes galaad omia scelus q̃ philistijm fecerãt sup saul: surrexerũt singuli virorũ fortiũ ⁊ tulerũt cadauera saul et filiorũ eius attulerũtq; ea in iabes ⁊ sepelierũt ossa eor sub ter quercũ que erat in iabes: et ieiunauerũt septẽ diebus. Mortuus est ergo saul propter iniquitates suas: eo q̃ puaricatus

sit mandatū dñi qđ p̄ceperat. nō custodie
rit illud: sz insup etiā phitonissam cōsulue
rit. nec sperauerit in dño ꝓpter qđ et interfe
cit eū: et trāstulit regnū eius ad dauid filiū

Congregatus est igit̄ ¶ isai. ¶ Ca. xi
omnis isrl' ad dauid in hebron dicēs
Os tuū sumus: et caro tua. Heri q̊q̄z et nu-
diustertius cū adhuc regnaret saul: tu eras
q̄ educebas et introducebas isrl'. Tibi eni
dixit dñs deus tuus. Tu pasces ꝓpl'm meū
isrl': et tu eris p̄nceps sup eū. Venerūt ergo
omnes maiores natu israhel ad regē in he-
bron: et inijt dauid cū eis fedus corā dño.
Vnxerūt eū regem sup israhel: iuxta sermo
nē domini quē locutus est in manu samu-
hel. Abijt q̊z dauid et om̄is israhel in ieru-
salē. Hec est iebus: ubi erant iebusei habi
tatores terre. Dixerūtq̄z qui habitabāt in
iebus ad dauid. Nō ingredieris huc. Por
ro dauid cepit arcē sion: q̄ est ciuitas dauid
Dixitq̄z. Om̄is qui pcussent iebuseū inpri
mis: erit p̄nceps et dux. Ascendit igitur pri
mus ioab filius saruie: et factus est p̄nceps
Habitauit aūt dauid in arce: et idcirco ap
pellata est ciuitas dauid. Edificauitq̄z urbē
in circuitu a mello usq̄z ad gyrū. Ioab autē
reliqua urbis extruxit. Proficiebatq̄z dauid
vadens et crescēs: et dñs exercituū erat cū
eo. Hi p̄ncipes virorū fortiū dauid qui ad
iuuerūt eū ut rex fieret sup omnē isrl'. iuxta
verbū dñi qđ locutus est ad israhel: et iste
numerus robustorū dauid. Iesbaan filius
ahamoni: princeps inter triginta. Iste leua
uit hastā suā sup trecētos vulneratos vna
vice. Et post eum eleazar filius patrui eius
ahoites: qui erat inter tres potētes. Iste fuit
cū dauid in aphec domini qñ philistym cō
gregati sūt ad locum illū in p̄lium. Et erat
ager regionis illius plenus ordeo: fugeratq̄z
ꝓpl'us a facie philistinorū. Hi steterunt in
medio agri: et defenderūt eū. Cūq̄z pcussis-
sent philisteos: dedit dñs salutē magnā po
pulo suo. Descenderūt aūt tres de triginta
p̄ncipibus ad petrā in qua erat dauid ad
speluncā odollam: qñ philistym fuerant ca
strametati in valle raphaim. Porro dauid
erat in p̄sidio: et statio philistinorū in beth
leē. Desiderauit igitur dauid: et dixit. O si
quis daret mihi aquā de cisterna bethleē:
que est in porta. Tres ergo isti p media ca
stra philistinorū p̄rexer̄t: et hauser̄t aquā
de cisterna bethleē q̄ erat in porta: et attule
rūt ad dauid ut biberet. qui noluit: sed ma
gis libauit illā dño dicēs. Absit ut in ꝯspe
ctu dei mei hoc faciā: et sanguinem virorū
istorū bibā: q̄z in p̄iculo animarū suarū at
tulerunt mihi aquā. et ob hanc cām noluit
bibere. Hec fecerūt tres robustissimi. Abi
sai q̊z frater ioab ip̄e erat p̄nceps triū: et ip̄e
leuauit hastā suā ꝯtra trecētos vulneratos
et ipse erat inter tres nominatissimus: inter
tres scđs: inclitus et p̄nceps eorū. Verūtam̄
usq̄z ad tres p̄mos nō p̄uenerat. Banaia fi
lius ioiade viri robustissimi q̄ multa opera
ꝓpetrarat de capsehel: ip̄e pcussit duos ari
hel moab. et ip̄e descēdit et interfecit leonē
in media cisterna tp̄e niuis: et ipse percussit
virū egiptiū. cuius statura erat quiq̄z cubi
torū: et habebat lanceā ut liciatoriū texen-
tiū. Descēdit igit̄ ad eū cū virga: et rapuit
hastā quā tenebat manu: et interfecit eum
hasta sua. Hec fecit banai filius ioiade. q̄
erat inter tres robustos nominatissimus: in
ter triginta primus. Verūtn̄ ad tres usq̄z nō
p̄uenerat. Posuit aūt eū dauid ad auriculā
suā. Porro fortissimi viri in exercitu: asahel
frater ioab. et eleanan filius patrui eius de
bethleem: samoth arodites. helles plonites
iras filius acces thecuites. abiezer anatho
tites. sobochai vsatites. ilaia hotites. marai
netophatites. heleth filius baana netopha
tites. ethai filius ribai de gabaath filiorum
beniamin: banaia pharatonites. hurai de
torrente gaaz. abiel arabathites. azmoth
bauranites. eliaba salabonites. filij assen ge
zoni. ionathan filius saie ararithes ahiā fi
lius sachar ararithes. eliphal filius ur: epher
meherathites ahia phellonites. ezro carme
lites. naarai filius azbi: iohel frater nathan
mibar filius agarai. selech ammonites. naa
rai berothites armiger ioab filij saruie: iras
iethreus. iareb iethreus. vrias hetheus: za:
bad filius ooli: adyna filius sechar rubeni
tes p̄nceps rubenitarū. et cū eo triginta. ha-
anan filius macha et iosaphat mathanites
ozias astarothites. semma et iahihel filij

hothan araorites. iedihel filius zamri et io
ha frater eius thosaites. helihel mahumites
et ieribai et iosoia filij elnaem. et iethma mo
abites elihel et obed et iasibel de masobia.
Hij q̊z venerūt ad dauid in sice ¶ Ca. xij
leg cū adhuc fugeret saul filiū cis: q̊
erāt fortissimi et egregij pugnatores: tendē
tes arcū et vtraqz manu fundis saxa iacien
tes et dirigētes sagittas. De frībus saul ex
beniamin. Princeps abiezer et ioas filij sa-
maa. gabaathites et iasihel et phalleth filij
asmoth et baracha et iehu anathotites. sa
maias q̊z gabaonites fortissimus inter tri-
ginta et sup triginta: ieremias et iezihel et io
hannan et iezabad gaderothites et iluzai et
ierimuth et baalia et samaria et saphatia.
araphites. Helcana et iesia et azrahel et ioe
zer et iesbaā de careim: ioela q̊z et zabadia
filij ioroam de gedor. Sed et de gaddi trās-
fugerūt ad dauid cū lateret in deserto. viri
robustissimi et pugnatores optimi: tenētes
clipeū et hastā. Facies eorū q̄si facies leo-
nis: et veloces q̄si capree in montib⁹. Ezer
p̄nceps: obdias scd̄s. eliab tertius. masma-
na quartus. ieremias quītus ethei sextus he
liel septimus. iohannan octauus. helzebad
nonus. ieremias decimus. bachanai vndeci
mus. Hi de filijs gad: p̄ncipes exercitus. no
uissimus centū milibus p̄erat: et maximus
mille. Isti sunt q̊ transierūt iordanē mēse p̄
mo qn̄ inundare ꝯsueuit sup ripas suas: et
oēs fugauerūt q̊ morabantur in vallib⁹ ad
orientalē plagā et occidentalē. Venerūt aūt
et de beniamin et de iuda ad p̄sidiū in quo
morabat̄ dauid. egressusqz ē dauid obuiā
eis et ait. Si pacifice venistis ad me ut auxi
liemini mihi: cor meū iūgatur vobis. Si at̄
insidiamini mihi ꝓ aduersarijs meis. cum
ego iniquitatē in manib⁹ nō habeā: videat
deus p̄rm nr̄orū et iudicet. Spūs vero dn̄i
induit abisai p̄ncipē inter trigita. et ait. Tui
sumus o dauid: et tecū filij isai. Pax pax ti-
bi: et pax adiutorib⁹ tuis. Te enī adiuuet
deus tuus. Suscepit ergo eos dauid: et ꝯsti-
tuit p̄ncipes turme. Porro de manasse trāsfu
gerūt ad dauid qn̄ veniebant cū philistijm
aduersus saul ut pugnaret et nō dimicauit
cū eis: qr inito ꝯsilio remiserūt eū p̄ncipes
philistinorū dicentes. Periculo capitis nr̄i
reuertetur ad dn̄m suū saul. qn̄ igitur reuer
sus est in siceleg trāsfugerūt ad eum de ma
nasse ednas et iosabab et iedihel et michael
et ednas et iosabath et heliu et salathi p̄ncipes
militū in manasse. Hi p̄buerūt auxiliū da-
uid aduersus latrūculos. Om̄s enī erāt vi-
ri fortissimi: et facti sunt p̄ncipes in exercitu
Sed et p singulos dies veniebāt ad dauid
ad auxiliandū ei: usqz dū fieret grandis nu
merus q̄si exercitus dei. Iste q̊z est numerus
p̄ncipū exercitus q̊ venerūt ad dauid cum
esset in hebron: ut transferrēt regnū saul ad
eū iuxta verbū dn̄i. Filij iuda portātes cli-
peū et hastā: sex milia octingēti expediti ad
p̄liū. De filijs simeō: virorꝫ fortissimorꝫ ad
pugnandū septē milia centū. De filijs leui
q̄tuor milia sexcēti. Ioiada q̊qz p̄nceps de
stirpe aaron: et cū eo tria milia septingēti.
Sadoch etiā puer egregie indolis: et dom⁹
p̄ris eius p̄ncipes vigintiduo. De filijs aūt
beniamin fratrib⁹ saul: tria milia. Magna
enī ps eorū adhuc sequebatur domū saul
Porro de filijs ephraim viginti milia octin
gēti: fortissimi robore viri nomiati ī cogna
tionibus suis. et ex dimidia tribu manasse
decē et octo milia: singuli p nomina sua ve
nerūt ut ꝯstituerēt regē dauid. De filijs q̊z
ysachar viri eruditi q̊ nouerāt singula tp̄a
ad p̄cipiendū quid facere deberet isrl̄: prin
cipes ducēti. Omnis aūt reliq̄ tribus eorū
ꝯsiliū sequebat̄. Porro de zabulō qui egre
diebātur ad p̄liū et stabāt in acie instructi
armis bellicis quinquaginta milia venerūt
in auxiliū: nō in corde duplici. et de nepta-
lim p̄ncipes mille: et cum eis instructi clipeo
et hasta triginta et septē milia. De dan etiā
p̄parati ad p̄liū: vigintiocto milia sexcenti.
et de aser egrediētes ad pugnā et in acie ꝓ
uocātes: q̄draginta milia. Trans iordanē
aūt de filijs ruben et de gad. et dimidia parte
trib⁹ manasse: instructi armis bellicis. centū
viginti milia. Om̄s isti viri bellatores expe
diti ad pugnandū corde pfecto. venerūt in
hebron: ut ꝯstituerēt regē dauid super vni
uersū isrl̄. Sz et oēs reliqui ex isrl̄ vno cor
de erāt. ut rex fieret dauid: fuerūtqz ibi apd̄
dauid trib⁹ dieb⁹ comedentes et bibentes

Preparauerāt enī eis fratres sui. sed et qui iuxta eos erant usq; ysachar ⁊ zabulon et neptalim. afferebāt panes in asinis ⁊ camelis et mulis et bob⁹ ad vescendū: farinā palatas vuā passam vinū oleū boues arietes ad oēm copiā. Gaudiū quippe erat in isrl'. Nijt aūt ɔsiliū dauid cū tribunis Ca.xiij. et centurionibus et vniuersis p̄ncipibus: et ait ad omnē cetū israhel. Si placet vobis. et a dn̄o deo nr̄o egreditur sermo quem loquor: mittamus ad fratres nr̄os reliquos in vniuersas regiones isrl'. et ad sacerdotes et leuitas qui habitāt in suburbanis urbiū ut ɔgregentur ad nos: et reducamus archā dei nr̄i ad nos. Nō enī requisiuimus eā in diebus saul. Et rn̄dit vniuersa multitudo ut ita fieret. Placuerat enī sermo omni ppl'o Congregauit ergo dauid cunctū isrl' a syor egipti usq; dū ingrediaris emath: ut adduceret archā dei de cariathiarim. Et ascēdit dauid et omnis vir israhel ad collē cariathiarim q̄ est in iuda: ut afferret inde archā dn̄i sedentis sup cherubin ubi inuocatū est nomen eius. Imposuerūtq; archam dei sup plaustrū nouū de domo aminadab. Oza aūt et fr̄es eius minabāt plaustrū. Porro dauid et vniuersus israhel ludebāt coram deo om̄i virtute in canticis. et in citharis et psalterijs et timpanis ⁊ cimbalis et tubis. Cum aūt puenissent ad areā chidon tetēdit oza manū suā ut sustentaret archā: bos quippe lasciuiēs paululū inclinauerat eam. Iratus est itaq; dn̄s ɔtra ozam et pcussit eū. eo q̄ tetigissz archam: et mortuus est ibi coram dn̄o. Contristatusq; est dauid eo q̄ diuisisset dominus ozam: vocauitq; locum illum diuisio oze vsq; in p̄sentē diem. Et timuit deū tūc temporis dicens. Quō possum ad me introducere archā dei? et ob hanc cām non adduxit eā ad se hoc est in ciuitatē dauid: sed auertit in domū obededom gethei Mansit ergo archa dei in domo obededom tribus mensib⁹: et bn̄dixit dn̄s domui eius et omnibus q̄ habebat. Ca.xiiij

Misit q̄z hyram rex tyri nūcios ad dauid et ligna cedrina et artifices parietū lignorūq;: ut edificarent ei domum. Cognouitq; dauid eo q̄ ɔfirmasset eū dn̄s in regē sup israhel: et subleuatū est regnū suū super populū eius isrl'. Accepit q̄q; dauid alias uxores in ierusalē: genuitq; filios et filias. Et hec noīa eoꝝ qui nati sunt in ierusalem Sāma et sobab nathan et salomō iebar et elisu et eliphalech. noga q̄z et napheg et iaphie elisama et baliada et eliphaleth. Audientes aūt philistijm eo q̄ vnctus essz dauid in regē sup vniuersum isrl': ascenderūt om̄s ut quererent eū. q̄d cū audisset dauid egressus est obuiā eis. Porro philistijm venientes diffusi sunt in valle raphaim. Cōsuluitq; dauid dn̄m dicēs. Si ascendam ad philisteos: et si trades eos in manu mea? et dixit ei dn̄s. Ascēde et tradā eos in manu tua Cūq; illi ascēdissent in baalpharasim: pcussit eos ibi dauid et dixit. Diuisit deus inimicos meos p manū meā sic diuidūtur aque: et idcirco vocatū est nomē loci illius baalpharasim. Dereliquer̄tq; ibi deos suos q̄s dauid iussit exuri. Alia etiam vice philistijm irruerūt: et diffusi sunt in valle. Cōsuluitq; rursū dauid deū: et dixit ei deus. Nō ascēdas post eos: recede ab eis. et venies cōtra illos ex aduerso piroꝝ. Cunq; audieris sonitū gradiētis in cacumine pirorū: tūc egredieris ab bellū. Egressus est enī deus an̄te ut pcutiat castra philistijm. Fecit g° dauid sicut p̄ceperat ei deus: et pcussit castra philistinoꝝ de gabaon usq; gazera. Diuulgatūq; est nomē dauid in vniuers regionibus: ⁊ dn̄s dedit pauorē eius sup oēs gētes

Fecit q̄z sibi domos ī ciuitate Ca.xv dauid: et edificauit locū arche dei tetenditq; ei tabernaculū. Tunc dixit dauid. Illicitū est ut a q̄cūq; portet̄ archa dei: nisi a leuitis q̄s elegit dn̄s ad portandū eā: et ad ministrandū sibi usq; in eternū. Congregauitq; vniuersū isrl' in ierusalē ut afferret̄ archa dei in locū suū quē p̄parauerat ei: nec nō et filios aaron et leuitas. De filijs caath urihel p̄nceps fuit et fr̄es eius ducēti viginti. De filijs merari: asaia p̄nceps ⁊ fr̄es eius ducēti trigīta. De filijs gerson: iohel ⁊ fr̄es eius centūtrigīta. De filijs elisaphan: semeias p̄nceps et fr̄es eius ducēti. De filijs hebron: elihel p̄nceps et fratres eius octoginta. De filijs ozihel: aminadab princeps et

fratres eius centū duodecim. Vocauitq; da
uid sadoch et abiathar sacerdotes et leui-
tas. urihel asaiam iohel semeiam elihel et
aminadab: et dixit ad eos. Vos qui estis
p̄ncipes familiarū leuiticarū sanctificamini
cū fratribus vr̄is: et afferte archam dn̄i dei
isrl̄ ad locū q̄ ei p̄paratus est: ne ut a princi
pio q2 nō eratis p̄ntes pcussit nos dn̄s sic et
nūc fiat illicitū quid nobis agentib⁹. San-
ctificati sūt ergo sacerdotes et leuite: ut por
tarent archā dn̄i dei israhel. Et tulerunt filij
leui archā dei sicut p̄ceperat moises iuxta
v̄bū dn̄i humeris suis in vectib⁹. Dixitq;
dauid p̄ncipibus leuitarū. ut ꝯstituerēt de
fratribus suis cātores in organis musicorū
nablis videlicet et liris et cimbalis: ut reso
naret in excelsis sonitus letitie. Constitue-
runtq; leuitas heman filiū iohel et de fratri
bus eius asaph filiū barachie: de filijs vero
merari fratrib⁹ eorū. ethan filiū asaie et cū
eis fratres eorꝝ. In scd̄o ordine zachariā et
ben. et iaz ihel et semiramoth et iehihel et
ani. heliab et banaiam et maasiā ⁊ matha
thiam. et eliphalu ⁊ maceniā et obededom
et iehihel ianitores. Porro cātores heman
asaph. et ethan in cimbalis eneis ꝯcrepātes
Zacharias aūt et ozihel et semiramoth et
iahihel et ani eliab et maasias et banaias
in nablis archana cantabāt. Porro matha-
thias et eliphalu ⁊ macenias et obededom
et iehihel et ozaziu in citharis ꝓ octaua ca
nebāt epinichion. Chonenias aūt p̄nceps
leuitarū ꝓphetie p̄erat: et ad p̄cinendā me
lodiā. Erat quippe valde sapiens. Et bara
chias et helcana ianitores arche. Porro se
benias et iosaphat et nathanael ⁊ amasai
et zacharias et banaias et eliezer sacerdo-
tes clangebāt tubis corā archa dei: et obe-
dedom et ahias erāt ianitores arche. Igit̄
dauid et oēs maiores natu israhel et trbu
ni ierūt ad deportandā archā federis dn̄i
de domo obededom cū letitia. Cunq; adiu
uisset deus leuitas q̄ portabant archā fede
ris dn̄i: immolabātur septē thauri et septē
arietes. Porro dauid erat indutus stola bis
sina: et vniuersi leuite qui portabāt archā
federis cantoresq; et chonenias p̄nceps ꝓ-
phetie inter cantores. Dauid autē indutus
erat ephot lineo. Vniuersusq; israhel dedu
cebāt archā federis dn̄i: in iubilo et sonitu
bucine et tubis et cimbalis et nablis et ci-
tharis ꝯcrepātes. Cūq; puenisset archa fe-
deris dn̄i usq; ad ciuitatē dauid: michol fi
lia saul ꝓspiciēs ꝑ fenestrā. vidit dauid sal
tantē atq; ludentē: ⁊ despexit eū ī corde suo

Ca. xvj.

AT tulerūt igitur archā dei
et ꝯstituerūt eā in medio tabernaculi
qd̄ tetēderat ei dauid: et obtulerūt olocau
sta et pacifica coram deo. Cūq; complesset
dauid offerēs olocausta ⁊ pacifica bn̄dixit
populo in nomine dn̄i: et diuisit vniuers̄ ꝑ
singulos a viro usq; ad mulierē tortam pa
nis ⁊ partē asse carnis bubale: et frixā oleo
similā. Cōstituitq; corā archa dn̄i de leuitis
qui ministrarēt et recordarentur operū eius
et glorificarēt atq; laudarent dn̄m deū isrl̄
asaph p̄ncipē et scd̄m eius zachariā. Porro
iahihel et semiramoth et iehihel et matha
thiam et eliab et banaiam et obededom.
iehihel. sup organa psalterij et liras: asaph
aūt ut in cimbalis ꝑsonaret: banaiam vero
et azihel sacerdotes canere tuba iugiter co
ram archa federis dn̄i. In illo die fecit da-
uid p̄ncipē ad ꝯfitendū dn̄o asaph et fra-
tres eius. Cōfitemini dn̄o ⁊ inuocate nomē
eius: notas facite in ꝓpl̄is adinuentōes ei⁹
Cantate ei et psallite ei. et narrate oīa mi-
rabilia eius: laudate nomē sanctū eius: le
tetur cor querentiū dn̄m. Querite dn̄m et
virtutē eius: querite faciē eius sem ꝑ. Recor
damini mirabiliū eius q̄ fecit: signorꝝ illius
et iudiciorū oris eius. Semē isrl̄ serui eius
filij iacob electi eius. Ip̄e dn̄s deus noster:
in vniuersa terra iudicia eius. Recordamini
in sempiternū pacti eius: sermonis quē p̄ce
pit in mille generationes. quē pepigit cum
abrahā: et iuramēti illius cū ysaac. Et ꝯsti
tuit illud iacob in p̄ceptū: ⁊ israhel in pactū
sempiternū dicēs. Tibi dabo terrā chanaā
funiculū hereditatis vr̄e. Cū essent pauci nu
mero: parui et coloni eius. et transierunt de
gente in gentē: et de regno ad ꝓpl̄m alterū.
Nō dimisit quēq̄ calūniari eos: sz increpa
uit ꝓ eis reges. Nolite tāgere christos meos
et in ꝓphetis meis nolite malignari. Canta
te dn̄o omnis terra: annūciate ex die in diē

salutare eius. Narrate in gentibus gloriā
eius: et in cūctis populis mirabilia eius. q2
magnus dñs et laudabilis nimis: et horri
bilis sup oms deos. Omnes enī dij popu-
lorū idola: dñs aūt celos fecit. Cōfessio et
magnificētia corā eo: fortitudo et gaudiū
in loco eius. Afferte dño familie ppl'orꝝ: af
ferte dño gloriā ⁊ imperiū: date dño gloriā
nomini eius. Leuate sacrificium et venite in
ꝯspectu eius: et adorate dñm in decore san
cto. Cōmoueatur a facie eius omnis terra
ipe enī fundauit orbē immobilē. Letentur ce
li et exultet terra: et dicāt in nationib⁹ dñs
regnauit. Tonet mare et plenitudo eius: ex
ultent agri et omia q̄ in eis sunt. Tunc lau
dabūt ligna saltus corā dño: q2 venit iudi
care terrā. Cōfitemini dño qm̄ bonus: qm̄
ineternū miscdia eius. Et dicite: salua nos
deus saluator noster: et ꝯgrega nos et erue
de gentib⁹: ut ꝯfiteamur nomini scō tuo: et
exultemus ī carminib⁹ tuis. Bñdictus dñs
deus isrl' ab eterno usq3 ineternum: et dicat
oīs ppl'us amē et hymnū deo. Dereliquit
itaq3 ibi coram archa federis dñi asaph et
fratres eius: ut ministrarēt in ꝯspectu arche
iugiter p singulos dies et vices suas. Porro
obededom et fratres eius sexaginta octo et
obededom filiū ydithun et osa ꝯstituit ia
nitores. Sadoch aūt sacerdotē et fres eius
sacerdotes corā tabernaculo dñi in excelso
quod erat in gabaon: ut offerrēt olocausta
domino sup altare olocaustomatis iugiter
mane et vespe: iuxta omnia q̄ scp̄ta sūt in
lege dñi quā p̄cepit israheli. Et post eū he-
man et ydithun et reliquos electos. vnū-
quēq3 vocabulo suo ad ꝯfitendū dño: qm̄
ineternū misericordia eius. Heman q̊q3 et
ydithun canentes tuba et quatiētes cimba
la. et omia musicorū organa ad canendū
dño. Filios aūt ydithun fecit esse portarios
Reuersusq3 est oīs ppl's in domū suā: et da
uid ut bñdiceret etiā domui sue. ¶ Ca. xvij

CVm autem habitaret dauid in domo
sua: dixit ad nathan ꝓphetā. Ecce ego
habito in domo cedrina: archa aūt federis
dñi sub pellibus est. Et ait nathan ab da-
uid. Omnia q̄ in corde tuo sunt fac. Dñs
enī tecū est. Igit̄ nocte illa factus est sermo
domini ad nathan dicens. Vade et loque
re dauid ꝑuo meo. Hec dicit dñs. Nō edi
ficabis tu mihi domū ad habitandū. Ne-
q3 enī mansi in domo. ex eo tp̄e quo eduxi
israhel de terra egipti usq3 ad diē hanc: sed
fui semp mutans loca tabernaculi. et in ten
torio manens cū omni isrl'. Nūquid locu-
tus sum saltē vni iudicū israhel quibus p̄ce
peram ut pascerēt populū meū. et dixi q̄re
non edificasti mihi domum cedrinā? Nūc
itaq3 sic loqueris ad seruū meū dauid. Hec
dicit dñs exercituū. Ego tuli te cum in pa-
scuis sequereris gregē. ut esses dux populi
mei israhel: et fui tecū quocūq3 p̄rexisti: et
interfeci omes inimicos tuos corā te: feciq3
tibi nomē quasi vnius magnorū qui cele
brantur in terra. et dedi locū ppl'o meo isrl'.
Plantabitur et habitabit in eo. et ultra nō
cōmouebitur: nec filij iniquitatis atterent
eos sicut a p̄ncipio. ex diebus quibus dedi
iudices populo meo isrl': et humiliaui vni-
uersos inimicos tuos. Annūcio ergo tibi: q̄
edificaturus sit tibi dñs domū. Cūq3 imple
ueris dies tuos ut vadas ad patres tuos: su
scitabo semē tuū post te q̄d erit de filijs tuis
et stabiliā regnū eius. Ipse edificauit mihi
domū: et firmabo soliū eius usq3 ineternū.
Ego ero ei in patrē. et ipe erit mihi in filiū:
et misericordiā meā nō auferā ab eo sic ab
stuli ab eo qui ante te fuit. Et statuā eū in
domo mea et in regno meo usq3 in sempi-
ternū: et thronus eius erit firmissimus in p
petuū. Iuxta omia verba hec. et iuxta vni-
uersam visionē istā: sic locutus est nathan
ad dauid. Cūq3 venisset rex dauid ⁊ sedisset
corā dño: dixit. Quis ego sum dñe deus. et
q̄ domus mea: ut p̄stares mihi talia? Sz et
hoc parū visum est in ꝯspectu tuo. Ideoq3
locutus es sup domū serui tui etiā in futurū
et fecisti me spectabilē sup oms homines.
Dñe deus meus quid ultra addere potest
dauid cū ita glorificaueris seruū tuū: et co
gnoueris eū? Dñe ꝓpter famulū tuū iuxta
cor tuū fecisti omnē magnificentiā hanc: et
nota esse voluisti vniuēsa magnalia. Dñe
nō est similis tui: et nō est alius deus absq3
te ex omibus q̊s audiuimus auribus nr̄is
Quis enim est alius ut ppl'us tuus israhel.

gens vna in terra ad quā prexit deus ut li-
beraret et faceret populū sibi: et magnitudi
ne sua atq; terroribꝰ eiceret natōnes a facie
eius quē de egipto liberarat? Et posuisti po
pulū tuū israhel tibi in ppl'm usq; in eternū
et tu dñe factus es deus eius? Nunc igitur
dñe sermo quem locutus es famulo tuo et
sup domū eius. ꝯfirmetur in ppetuū: et fac
sicut locutus es: pmaneatq; et magnificet̄
nomē tuū usq; in sempiternū: et dicat̄ dñs
exercituū deus israhel: et domus dauid serui
eius pmanens corā eo. Tu enim dñe deus
meus reuelasti auriculā serui tui ut edifica
res ei domū: et idcirco inuenit seruus tuus
fiduciā ut oret corā te. Nūc ergo dñe tu es
deus et locutus es ad seruū tuū tanta bene-
ficia: et cepisti benedicere domui serui tui ut
sit sem p corā te. Te enī dñe benedicēte be
nedicta erit in ppetuū. ¶ Ca. xviii.

Factū est aūt post hec ut pcuteret da
uid philistijm et humiliaret eos: et tolleret
geth et filias eius de manu philistijm: pcu-
teretq; moab et fierēt moabite serui dauid
offerentes ei munera. Eo tp̄e pcussit dauid
etiā adadezer regem soba regionis emath
quādo prexit ut dilataret imperiū suū usq;
ad flumē eufraten. Cepit ergo dauid mille
quadrigas eius et septē milia equitū ac vi
ginti milia virorū peditū. Subneruauitq;
om̄es equos curuū exceptis centū quadri
gis quas reseruauit sibi. Superuenit aūt et
sirus damascenus: ut auxiliū preberet ada
dezer regi soba. Sed et huius pcussit dauid
viginti duo milia virorū. Et posuit milites
in damasco: ut siria q̊z seruiret sibi et offer-
ret munera. Adiuuitq; dñs eū in cūctis ad
q̄ perrexerat. Tulit quoq; dauid pharetras
aureas quas habuerant serui adadezer et
attulit eas in ierusalē: necnon de thebath et
chun urbibus adadezer eris plurimū: de
quo fecit salomō mare eneū et colūnas et
vasa enea. qđ cū audisset thou rex emath.
percussisse videlicet dauid omnē exercitum
adadezer regis soba: misit adurā filiū suū
ad regē dauid ut postularet ab eo pacē: et
ꝯgratularet̄ ei eo ꝙ pcussisset ⁊ expugnassz
adadezer. Aduersarius quippe erat thou
adadezer. Sed et omnia vasa aurea et ar-
gentea et enea ꝯsecrauit dauid rex dño. cū
argēto et auro qđ tulerat ex vniuersis gen
tibus: tā de ydumea et moab et filijs am-
mon q̄z de philistijm et amalech. Abisai
vero filius saruie pcussit edom in valle sali
narū decē et octo milia: et ꝯstituit in edom
p̄sidiū ut seruiret ydumea dauid. Salua-
uitq; dñs dauid in cunctis ad q̄ prexerat.
Regnauit ergo dauid sup vniuersū isrl': et
faciebat iudiciū atq; iustitiā cūcto ppl'o suo
Porro ioab filius saruie erat sup exercitum
et iosaphat filius ahiluth acomētarijs. Sa
doch aūt filius achitob et ahimelech filius
abiathar sacerdotes: et susa scriba. Banai
as q̊z filius ioiade sup legiones cerethi et
felethi. Porro filij dauid p̄mi ad manū re-
gis. ¶ Ca. xix.

Accidit aūt ut morere
tur naas rex filiorꝝ ammon: et regna
ret anon filius eius pro eo. Dixitq; dauid.
Faciā misericordiā cū anon filio naas. Pre
stitit enī mihi pater eius gratiam. Misitq;
dauid nuncios ad ꝯsolandū eū sup mortē
patris sui. qui cū puenissent in terrā filiorū
ammon ut ꝯsolarētur anon: dixerūt p̄nci-
pes filiorū ammon ad anon. Tu forsitan
putas ꝙ dauid honoris causa in patrē tuū
miserit qui ꝯsolarent̄ te: nec animaduertis
ꝙ ut explorēt et inuestigēt et scrutent̄ terrā
tuā venerint ad te serui eius. Igit̄ anō pue-
ros dauid decaluauit et rasit: et p̄scidit tu-
nicas eorū a natibꝰ usq; ad pedes et dimi
sit eos. qui cū abissent et hoc mādassent da
uid: misit in occursū eorꝝ. Grandē enī cōtu
meliā sustinuer̄t: et p̄cepit ut manerēt in ie
richo donec cresceret barba eorū: et tūc re-
uerterētur. Vidētes aūt filij āmon ꝙ iniu-
riam fecissent dauid. tā anon q̄z reliquus po
pulus: miserūt mille talēta argēti ut ꝯduce
rēt sibi de mesopotania et de siria maacha
et de soba currus ⁊ equites. Cōduxer̄tq; tri
ginta duo milia curruū ⁊ regē maacha cū po
pulo eius. q̄ cū venissent: castrametati sunt
e regione medaba. filij q̊z āmō ꝯgregati de
urbibꝰ suis venerūt ad bellū. qđ cū audissz
dauid: misit ioab ⁊ omnē exercitū virorꝝ for
tiū. Egressiq; filij āmon: dirrexerūt aciē iu
xta portā ciuitatis. Reges aūt q̄ ad auxiliū
eius venerāt sepatim in agro steter̄t. Igitur

ioab intelligens bellū ex aduerso et post ter gū cōtra se fieri: elegit viros fortissimos de vniuerso isrl' et prexit contra syrū. Reliquā aūt partē pplī dedit sub manu abisai fratris sui: et prexerīt contra filios ammon. Dixitq; Si vicerit me syrus auxilio eris mihi: si aūt superauerint te filij āmon ero tibi in p̄sidiū. Cōfortare et agamus viriliter p̄ pplo nr̄o: et p̄ urbibus dei nr̄i. dñs aūt qđ in ospectu suo bonū est faciat. Perrexit ergo ioab et populus qui cū eo erat cōtra syrū ad p̄liū: et fugauit eos. Porro filij āmon videtes q̄ fugisset syrus: ipi q̄q; fugerīt. abisai frēm eius et ingressi sunt ciuitatē. Reuersusq; est etiā ioab i ierusalē. Videś aī syrus q̄ cecidissēt coram isrl': misit nūcios. et adduxit syrū qui erat transfluuiū. Sophat aī p̄nceps milicie adadezer erat dux eoꝝ. qđ cū annuntiatū esset dauid congregauit vniuersū isrl'. et trāsiit iordanen: irruitq; in eos et direxit ex aduerso aciem illis contra pugnantibus. Fugit autē syrus isrl'. et interfecit dauid de syris septēmilia curruū et quadraginta milia peditū: et sophat exercitus p̄ncipē. Videntes autē serui adadezer se ab isrl' esse superatos. transfugerūt ad dauid et seruierunt ei. Noluitq; ultra syria auxiliū p̄bere filijs āmon

Actū est aūt post anni circulū eo tempore quo solēt reges ad bella p̄cedere: congregauit ioab exercitū et robur militie: et vastauit terrā filioꝝ ammō. Perrexitq; et obsedit rabba. Porro dauid manebat in ierusalē q̄n ioab percussit rabba et destruxit eam. Tulit aūt dauid coronam melchon de capite eius. inuenit in ea auri pondo talentū et p̄ciosissimas gemmas: fecitq; sibi inde diadema. Spoliabat q̄q; urbis plurimas tulit: populū aūt qui erat in ea eduxit. et fecit sup eos tribulas et trahas et ferrata carpenta transire: ita ut dissecarētur et conterērētur. Sic fecit dauid cunctis urbibus filioꝝ āmon: et reuersus est cū omni populo suo in ierusalē. Post hec initū est bellū in gazer aduersū philisteos: in quo percussit sobochai vsathites saphai de genere raphai et humiliauit eos. Aliud q̄q; bellū gestū est aduersus philisteos: in quo percussit adeodatus filius saltus bethleemites fratrem go liath gethei: cuius hastile lignū erat q̄si licia texentiū. Sed et aliud bellū accidit in geth: in quo fuit homo longissimus senos hns digitos id est simul viginti q̄tuor: qui et ipse de raphaim fuerat stirpe generatus. Hic blasphemauit isrl': et percussit eum ionathan filius samaa frīs dauid. Hi sunt filij rapha in geth: q̄ ceciderūt i manu dauid et

Consurrexit puoꝝ eius. Ca. xxi. saūt sathan contra isrl': et incitauit dauid ut numeraret isrl'. Dixitq; dauid ad ioab et ad p̄ncipes pplī. Ite et numerate isrl' a bersabee usq; dan: et afferte mihi numerū vt sciam. Rñditq; ioab. Augeat dñs pplm suū centuplū q̄q; sūt. Nōne dñe mi rex omēs hui tui sūt? Quare hoc querit dñs meus qđ in pccm reputetē isrl'? Sz sermo regis magis p̄ualuit. Egressusq; est ioab et circuiuit vniuersum isrl'. et reuersus est ierusalē. Deditq; dauid numerū eoꝝ q̄s circuierat: et inuentus est oīs numerus isrl' mille milia et centū milia virorū educentū gladiū. De iuda aī quadringenta septuaginta milia bellatorū. Nā leui et beniamin non numerauit: eo q̄ inuitus exequeretē regis impiū. Displicuit autē deo qđ iussum erat: et percussit isrl'. Dixitq; dauid ad deū: peccaui nimis ut hoc facerē. Obsecro auferi mi quitatē serui tui: q2 insipienter egi. Et locutus est dñs ad gad videntē dauid dicēs. Vade et loquere ad dauid: et dic ei. Hec dicit dñs. Trū tibi optionē do: vnū qđ volueris elige ut faciā tibi. Cūq; venisset gad ad dauid: dixit ei. Hec dicit dñs. Elige qđ volueris. Aut tribꝰ annis pestilentiā. aut tribus mensibꝰ te fugere hostes tuos et gladiū eoꝝ nō posse euadere aut tribus diebꝰ gladiū dñi et mortē versari in terra: et angelū dñi interficere in vniuersis finibus isrl'. Nūc igit̄ vide quid rñdeam ei q̄ misit me. et dixit dauid ad gad. Ex oī parte me angustie premūt. Sz melius mihi est ut incidam in manus domini q2 multe sunt miserationes eius: q̄q; in manus hoīm. Misit ergo dñs pestilentiā in israhel: et ceciderūt de israhel septuaginta milia virorū. Misit q̄q; angelū in ierusalē: ut perderet eā. Cūq; perderet̄ vidit dñs et misertus est sup magnitudinē mali: et imperauit angelo qui

percutiebat. Sufficit iam: cesset manus tua.
Porro angelus dñi stabat iuxta aream or
nan iebusei: leuãsq; dauid oculos suos. vi
dit angelũ dñi stantẽ inter celũ et terrã: et
euaginatũ gladiũ in manu eius. et versum
ɔtra ierusalẽ: et ceciderũt tam ipe q̃ maio
res natu vestiti ciliciis ꝓni in terrã. Dixitq;
dauid ad deũ. Nõne ego sum qui iussi ut
numeraretur ꝓpl's? Ego qui peccaui ego q̃
malũ feci. Iste grex q̃d cõmeruit? Domine
deus meus vertatur obsecro manus tua in
me et in domũ pr̃is mei: ꝓpl'us aũt tuus nõ
ꝑcuciatur. Angelus aũt dñi p̃cepit gad ut
diceret dauid: ut ascẽderet extrueretq; alta
re dño deo in area ornan iebusei. Ascendit
ergo dauid iuxta ꝑmonẽ gad: quẽ locutus
ei fuerat ex nomine dñi. Porro ornan cũ su
spexisset et vidisset angelũ q̃tuorq; filij eius
cũ eo: absconderũt se. Nã eo tp̃e terebãt in
area triticũ. Igit̃ cũ veniret dauid ad ornã
cõspexit eum ornan: et ꝓcessit ei obuiã de
area et adorauit eũ ꝓnus in terrã. Dixitq;
ei dauid. Da mihi locũ aree tue ut edificẽ
in ea altare dño. ita ut q̃tũ valet argẽti ac
cipias: et cesset plaga a ꝓpl'o. Dixit aũt or
nan ad dauid. Tolle et faciat dñs meus
rex quodcũq; ei placet. Sed et boues do in
olocaustũ ⁊ tribulas in ligna: et triticũ in sa
crificiũ: om̃ia libẽs p̃bebo. Dixitq; ei rex da
uid. Nequaq̃ ita fiet: sz argentũ dabo quã
tũ valet. Neq; enĩ tibi auferre debeo: et sic
offerre dño olocausta gratuita. Dedit ergo
dauid ornan pro loco siclos auri iustissimi
ponderis sexcentos: et edificauit ibi altare
dño: obtulitq; olocausta ⁊ pacifica: et inuo
cauit deũ et exaudiuit eũ in igne de celo sup
altare olocausti. Precepitq; dñs angelo: et
ɔuertit gladiũ suũ in vaginã. Protin⁹ ergo
dauid vidẽs q̃ exaudisset eũ dñs in area
ornan iebusei: immolauit ibi victimas. Ta
bernaculũ aũt dñi q̃d fecerat moises in de
serto ⁊ altare olocaustorũ. ea tẽpestate erat
in excelso gabaon: et nõ p̃ualuit dauid ire
ad altare ut ibi obsecraret deũ. Nimio enĩ
fuerat timore ꝑterritus: videns gladiũ an-

Dixitq; dauid. Hec ¶ geli dñi. ¶ .xxij.
est domus dei: et hoc altare in olocau
stũ isrl'. Et p̃cepit ut ɔgregarent̃ om̃es ꝓse-
liti de terra isrl': et constituit ex eis latomos
ad cedendos lapides et poliendos. ut edifi
caretur domus dei. Ferrũ q̃q; plurimũ ad
clauos ianuarũ. et ad cõmissuras atq; iun-
cturas p̃parauit dauid: et eris pondus innu
merabile. Ligna q̃z cedrina non poterant
estimari: q̃ sydonij ⁊ tyrij deportauer̃t ad
dauid. Et dixit dauid. Salomõ fili⁹ meus
puer paruulus est et delicatus. Domus at̃
quã edificare volo dño talis esse debz: ut in
cũctis regionibus noĩetur. Preparabo ergo
ei necessaria. Et ob hãc cãm ante mortem
suã om̃s p̃parauit impensas. Vocauitq; sa
lomonẽ filium suũ: ⁊ p̃cepit ei ut edificaret
domũ dño deo isrl'. Dixitq; dauid ad salo
monẽ. Fili mi: voluntatis mee fuit ut edifi
carẽ domũ nomini dñi dei mei: sz factus est
sermo dñi ad me dicẽs. Multũ sanguinem
effudisti ⁊ plurima bella bellasti: nõ poteris
edificare domum nomini meo: tãto effuso
sanguine corã me. Filius qui nascetur tibi
erit vir quietissimus. Faciam enĩ eũ requie
scere ab om̃ibus inimicis suis ꝑ circuitũ: et
ob hanc causam pacificus vocabit̃: et pacẽ
et ociũ dabo in isrl' cũctis diebus eius. Ipse
edificabit domum nomini meo: et ipe erit
mihi in filiũ, et ego ero illi in patrẽ: firmabo
q; soliũ regni eius sup isrl' in eternũ. Nũc er
go fili mi sit dñs tecũ: et ꝓsperare et edifica
domũ dño deo tuo: sic locutus ẽ de te. Det-
q; tibi dñs prudentiã et sensum: ut regere
possis isrl': et custodire legẽ dñi dei tui. Tũc
enĩ ꝓficere poteris: si custodieris mandata
et iudicia q̃ p̃cepit dñs moisi ut doceret isrl'
Confortare et viriliter age: ne timeas neq;
paueas. Ecce ego in pauꝑtate mea p̃para-
ui impensas domus dñi auri talenta centũ
milia: et argenti mille milia talentorũ: eris
v̓o et ferri nõ ẽ põdus: vincit̃ enĩ numerus
magnitudine. Ligna ⁊ lapides p̃paraui ad
vniuersa impendia. Habes q̃z plurimos ar
tifices. latomos et cemẽtarios. artificesq; li
gnorũ et oĩm artiũ ad faciendũ opus pru
dentissimos. in auro ⁊ argẽto et ere et ferro
cuius nõ est numerus. Surge igit̃ et fac: et
erit dñs tecũ. Precepit q̃z dauid cũctis p̃n-
cipibus isrl': ut adiuuarent salomonẽ filiũ
suũ: cernitis inquiens q̃d dñs deus vester

vobiscū sit. et dederit vobis requiē p circui-
tū et tradiderit om̄s inimicos vr̄os in ma-
nus vr̄as: et subiecta sit terra corā dño et
corā ꝓpl'o eius. Prebete igit̄ corda vestra et
aīas vr̄as. ut queratis dn̄m deū vr̄m: et cō
surgite et edificate scūariū dño deo: ut intro
ducat̄ archa federis dñi ⁊ vasa dño ꝯsecra
ta in domū que edificatur nomini dñi.

Igitur dauid senex et plenus ¶ Ca. xxiij.
dierū regē ꝯstituit salomonē filiū suū super
isrl': et ꝯgregauit om̄s p̄ncipes isrl' et sacer
dotes atq; leuitas. Numeratiq; sunt leuite
a viginti annis et supra: et inuēta sūt trigin
ta octomilia virorꝝ. Ex his electi sunt et di
stributi in ministerium domus dñi viginti
quatuormilia: p̄positorū autē et iudicū sex
milia. Porro q̄tuormilia ianitores ⁊ totidē
psaltes canentes dño in organis. q̄ fecerat
ad canendū: et distribuit eos dauid p vi-
ces filiorꝝ leui gersom videlicet et caath et
merari. Filij gersom: leedan et semei. Filij
leedan p̄nceps: iehihel ⁊ zethan ⁊ iohel tres
Filij semei: salomith ⁊ ozihel ⁊ aran tres. isti
p̄ncipes familiarū leedan. Porro filij semei:
leeth et ziza ⁊ yaus et baria. Isti filij semei
q̄tuor. Erat aūt leeth p̄or. ziza scd̄us. Por
ro yaus et baria nō habuerūt plurimos fi-
lios: et idcirco in vna familia vnaq; domo
computati sūt. Filij caath: amram ⁊ ysaar
hebrō et ozihel q̄tuor. Filij amram: aaron
et moises. Separatusq; est aarō ut ministra
ret in sancta scōrꝝ ipe et filij eius in sempi-
ternū: et adoleret incensū dño ꝑm ritū suū:
ac bn̄diceret nomini eius in ꝑpetuū. Moisi
q̄z hoīs dei filij ānumerati sūt in tribu leui.
Filij moisi: gersom et eliezer. Filij gersom
subuhel primus. Fuerūt aūt filij eliezer roo
bia p̄mus: et nō erant eliezer filij alij. Por-
ro filij roobia multiplicati sunt nimis. Filij
ysaar: salomith p̄mus. Filij hebrō: ieriau p̄
mus. amarias secūdus. iazihel tertius. ihec
maan q̄rtus. Filij ozihel: micha p̄mus. iesia
scd̄us. Filij merari: mooli et musi. Filij mo
oli: eleazar ⁊ cis. Mortuus est at̄ eleazar et
nō habuit filios ꝑ filias: acceper̄tq; eas filij
cis et fr̄es earū. Filij musi: mooli ⁊ eder et ie
rimuth tres. Hi filij leui in cognatōnib⁹ et
familijs suis: p̄ncipes p vices et numerū ca

pitū singulorū: qui faciebāt opa ministerij
domus dñi a viginti annis et supra. Dixit
enī dauid. Requiē dedit dn̄s deus isrl' ꝓpl'o
suo. et habitatōz ierusalē usq; in eternū: nec
erit officij leuitarū ut ultra portēt tabernacu
lū et oīa vasa eius ad ministrandū. Iuxta
p̄cepta q̄z dauid nouissima supputabit̄ nu
merus filiorꝝ leui a viginti annis ⁊ supra: et
erūt sub manu filiorꝝ aarō in cultū domus
dñi in vestibulis ⁊ in exedris. et in loco puri
ficatōis et in scūario et in vniuersꝰ opibus
ministerij tēpli dñi. Sacerdotes aūt sup pa
nes ꝓpositōis ⁊ ad simile sacrificiū. ad laga
na et azima ⁊ sartaginē et ad torrendū: et
sup om̄e pondus atq; mensurā. Leuite v̄o
ut stēt mane ad ꝯfitendū et canendū dño
similiterq; ad vesp̄am tā in oblatōz olocau
storū dñi q̄z in sabbatis et kalēdis ⁊ sollēni
tatib⁹ reliquis iuxta numerū et cerimonias
vniuscuiusq; rei. iugit̄ corā dño: ⁊ custodiāt
obseruatōes tabernaculi federis. ⁊ ritū scūa
rij et obseruatōz filiorꝝ aarō fratrū suorꝝ. ut
ministrēt in domo dñi. ¶ Ca. xxiiij.

Porro filijs aarō he partitōes erāt. filij
aarō nadab ⁊ abiu et eleazar ⁊ ythamar.
Mortui sūt aūt nadab ⁊ abiu añ patrē suū
absq; liberis: sacerdotioq; functus est elea
zar et ythamar. et diuisit eos dauid. id est
sadoch de filijs eleazari ⁊ ahimelech de filijs
ythamar ꝑm vices suas ⁊ ministeriū: inuen
tiq; sūt multo plures filij eleazar in p̄ncipi
bus viris q̄z filij ythamar. Diuisit aūt eis
hoc ē filijs eleazar p̄ncipes sedecim: ⁊ filijs
ythamar p familias et domus suas octo.
Porro diuisit utrasq; inter se ⁊ familias sor-
tibus. Erāt enī p̄ncipes scūarij ⁊ p̄ncipes do
mus dei: tā de filijs eleazar q̄z de filijs ytha
mar. Descp̄sitq; eos semeias filius natha-
nael scriba leuites corā rege et p̄ncipib⁹ et
sadoch sacerdote et ahimelech filio abia-
thar: p̄ncipib⁹ q̄z familiarū sacerdotaliū et
leuiticarū vnā domū q̄ ceteris p̄erat elea-
zar. ⁊ alterā domū q̄ sub se habebat ceteros
ythamar. Exiuit at̄ sors p̄ma ioiarib. scd̄a
iedeie. tertia harim. q̄rta seorim. q̄nta mel
chia. sexta maimna. septīa acchos. octaua
abia. nona ihesu. decīa sechenia. vndecīa
eliasib. duodecima iacin. tredecīa hoppha.

decimaquarta isbaal. decimaquinta belga
decimasexta emmer. decimaseptia ezir. deci
maoctaua aphses. decianona apheceia. vi
cesima ezechiel: vicesimaprima iachin. vice
simascda gamul. vicesimatertia dalaiau.
vicesimaqrta maziau. He vices eorum sm
ministeria sua ut ingrediantur domum dei. et
iuxta ritum suum sub manu aaron pris eorum: sic
pceperat dns deus isrl. Porro filiorum leui q
reliqui fuerant de filijs amram erat subahel:
et de filijs subahel iedeia. De filijs quoque roo
bie princeps iesias. Y saaris vero filius sale
moth: filiusque salemoth ianadiath filiusque
eius ieriau primus. amarias scds. iazihel ter
tius. iechmoan qrtus. Filius ozihel micha
filius micha samir. frater micha iesia: filiusque
iesie zacharias. Filij merari: mooli et musi.
filius osiau bennon: filius quoque merari oziau
et soem et sachur et hebri. Porro mooli filius
eleazar: q nō habebat liberos. filius vero cis
ieramihel. filij musi: mooli eder et ierimoth.
Isti filij leui sm domos familiarum suarum.
Miseruntque et ipi sortes contra fres suos. filios
aarō coram dauid rege. et sadoch et abime-
lech et principibus familiarum sacerdotalium
et leuiticarum: tam maiores quam minores omnes
sors equaliter diuidebat. ¶ Ca. xxv.

Igitur dauid et magistratus exercitus segre
gauerunt in ministerium filios asaph. et hemā
et ydithun: q prophetarent in citharis. et psal
terijs et cimbalis. sm numerum suum dedicato
sibi officō seruientes. De filijs asaph zachur
et ioseph et nathania et aserela: filij asaph
sub manu asaph prophetantes iuxta regē. Por-
ro ydithun. godolias sori ieseias et sabaias
et mathathias. sex sub manu patris sui ydi-
thun: q in cithara prophetabat super confitentes
et laudantes dnm. Hemā quoque. Filij heman:
bocciau mathamu ozihel subuhel et ieri-
moth ananias. anani eliatha geldelthi et
romethiezer et iesbaccasa mellothi. othir
mozioth. Omnes isti filij hemā videntes regis
in sermonibus dei: ut exaltaret cornu. Deditque
deus heman filios qtuordecim et filias tres.
Vniuersi sub manu pris sui ad cantandum
in templo dni distributi erant in cimbalis et
psalterijs et citharis. in ministeria domus do
mini iuxta regē: asaph videlicet et ydithun
et heman. Fuit autem numerus eorum cum fratri-
bus suis qui erudiebant canticum domini cun
cti doctores ducenti octoginta octo. Mise-
runtque sortes per vices suas ex equo. tam
maior quam minor: doctus pariter et indoctus
Egressaque est sors prima ioseph qui erat de
asaph scda godolie ipi et filij eius et fribus
eius duodeci: tertia zachur filijs et fratribus
eius duodecim: qrta ysari filijs et fatribus
eius duodeci: qnta nathanie filijs eius et
fratribus eius duodecim: sexta bocciau filijs
et fribus eius duodeci: septima isrehela fi
lijs et fratribus eius duodecim: octaua ysaie
filijs et fratribus eius duodecim: nona ma-
thanie filijs et fribus eius duodecim: decia
semeie filijs et fribus eius duodecim: vnde
cima esrahel filijs et fribus eius duodecim
duodecia asabie filijs et fribus eius duodeci
tertiadecia subahel filijs et fribus eius duo-
decim. qrtadecia mathatie filijs et fratribus
eius duodecim: qntadecia iherimoth filijs
et fribus eius duodeci: sextadecia ananie fi
lijs et fribus eius duodeci: septiadecia ies-
bocase filijs et fribus eius duodeci: octauade
cima anani filijs et fribus eius duodeci: nona
decia mellothi filijs et fribus eius duodecim
vicesima eliatha filijs et fribus eius duodeci
vicesimaprima othir filijs et fribus eius duo-
decim: vicesimascda goddolliathi filijs et
fribus eius duodeci: vicesimatertia aziud
filijs et fribus eius duodeci: vicesimaqrta
romanithiezer filijs et fribus eius duodecim

Diuisiones autem ianitorum de choritis ¶ xxvi
mesellemia filius chore: de filijs asaph
filij mesellenie. zacharias primogenitus iadi
hel scds. zabadias tertius. iathanael qrtus
abuam qntus. iohānan sextus. helioenai se
ptimus. Filij autem obededom. semeias primo
genitus. iozabad scds. iohaa tertius. sachar
quartus. nathanael qntus. amihel sextus.
ysachar septimus. phollati octauus. quia be-
nedixit illi dns Semeie autem filio eius nati
sunt filij pfecti familiarum suarum: erant enim viri
fortissimi. filij ergo semeie othin et raphahel
et obediel sabad et fres eius viri fortissimi:
heliu quoque et samathias. Omnes hi de filijs obe
dedom ipi et filij et fres eorum fortissimi ad
ministrandum sexagintaduo de obededom.

Porro mesellamie filij et fratres eorū robu
stissimi decē et octo. De hosa aūt id est de
filijs merari semri p̄nceps. Non enī habue
rat p̄mogenitū: et idcirco posuerat eū pater
eius in p̄ncipē. Helchias scd̄s. tabelias ter-
tius. zacharias quartus. Om̄s hi filij et fra
tres hosa tredecim. Hi diuisi sunt in ianito
res: ut sem p̄ p̄ncipes custodiarū sicut et fra
tres eorū ministrarent in domo dn̄i. Misse
sūt ergo sortes ex equo: et paruis ⁊ magnis
p̄ familias suas in vnā quāq; portarū. Ce-
cidit ergo sors oriētalis selemie. Porro za-
charie filio eius viro prudentissimo et eru-
dito. sortito obtigit plaga septentrionalis.
Obededom vero et filius eius ad austrū in
qua p̄te domus erat seniorꝝ ꝯciliū: sephphi
ma et hosa ad occidentē iuxta portā que
ducit ad viam ascensionis: custodia ꝯtra
custodiā. Ad orientē vero leuite sex et ad
aquilonē quatuor p̄ diē: atq; ad meridiē
similiter ī die quatuor: et ubi erat ꝯcilium
bini et bini. In cellulis q̊z ianitorū ad occi
dentē q̄tuor in via: biniq; per cellulas He
sunt diuisiones ianitorū filiorum chore et
merari. Porro achias erat sup̄ thesauros do
mus dn̄i et vasa sanctorū. Filij q̊z dan filij
gersonni. De ledan principes familiarū: le
dan et gersonni ieiheli. Filij ieiheli: zathan
et iohel fr̄es eius sup̄ thesauros domus dn̄i
amramitis ⁊ ysaaritis ⁊ hebronitis ⁊ hosihe
litis. Subahel aūt filius gerson filij moisi p̄
positus thesauris: frater q̊z eius eliezer cuius
filius raabia ⁊ huius filius ysaias ⁊ huius
filius iorā. huius q̊z filius zechri et huius
filius selemith. Ip̄e selemith ⁊ fr̄es eius sup̄
thesauros scōꝝ. q̄ sanctificauit dauid rex. et
p̄ncipes familiarū et tribuni et cēturiones
et duces exercitus de bellis et manubijs p̄-
liorū. q̄ ꝯsecrauerāt ad instaurationem et
suppellectilē templi dn̄i. Hec aūt vniuersa
sanctificauit samuhel vidēs et saal filiꝰ cis
et abner filiꝰ ner. ⁊ ioab filiꝰ saruie: om̄sq;
sanctificauerāt ea p̄ manū salemith et fra-
trē eius. Saraitis vero p̄erat ꝯnenias et filij
eius ad op̄a forinsecus sup̄ isrl̄: ad docen-
dū et iudicandū eos. Porro de hebronitis
asabias et fr̄es eius viri fortissimi mille se
ptingēti p̄erāt israheli trans iordanen ꝯtra
occidentē in cūctis op̄ibus dn̄i et in mini-
sterīū regis. Hebronitarū autē p̄nceps fuit
ieria: s̄m familias ⁊ cognatōes eorū. Qua
dragesimo anno regni dauid recensiti sunt
⁊ inuēti sūt viri fortissimi in gazer galaad
fratresq; eius robustioris etatis duo milia
septingēti p̄ncipes familiarū. Preposuit at̄
eos dauid rex rubenitis ⁊ gadditis et dimi-
die tribui manasse: in om̄e ministerīū dei et
regis. Ca. xxvij

Filij aūt israhel s̄m
numerū suum principes familiarū tri
buni et cēturiones et p̄fecti q̄ ministrabāt
regi iuxta turmas suas ingrediētes et egre
dientes p̄ singulos menses in āno: viginti-
quatuor milibꝰ singuli p̄erāt. Prime turme
in p̄mo mēse isboam p̄erat filius zabdihel
et sub eo vigintiq̄tuor milia. De filijs pha-
res: p̄nceps cūctorū p̄ncipū ī exercitu men
se p̄mo. Secūdi mensis habebat turmā du
diahoites et post se alter noīe macelloth q̄
regebat partē exercitus vigintiq̄tuor miliū.
Dux q̊z turme tertie in mēse tertio erat ba
naias filius ioiade sacerdos: et in diuisiōe
sua vigintiq̄tuor milia. Ip̄e est banaias for
tissimus inter triginta: et super triginta. Pre-
erat aūt turme ip̄ius amizadab filius eius
Quartus mense q̄rto asahel frater ioab. et
zabedias filius eiꝰ post eū: et in turma eius
vigintiq̄tuor milia. Quītus mēse q̄nto p̄n
ceps samaoth iezerites: et in turma eius vi
gintiq̄tuor milia. Sextus mēse sexto hira fi
lius acces thecuites: et in turma eiꝰ viginti
q̄tuor milia. Septimus mense septīo helles
phallonites de filijs ephraim: et ī turma eiꝰ
vigintiq̄tuor milia. Octauus mēse octauo
sobochai vsathites de stirpe zarai: et ī turma
eius vigintiq̄tuor milia. Nonus mēse nono
abiezer anathotites de filijs iemī: ⁊ in turma
eiꝰ vigintiq̄tuor milia. Decimꝰ mēse decīo
marai ⁊ ip̄e nethophatites de stirpe zarai et
in turma eiꝰ vigītiq̄tuor milia. Vndecimꝰ
mēse vndecīo banaias pharathonites de fi
lijs ephraim: et in turma eius vigintiq̄tuor
milia. Duodecimꝰ mēse duodecīo holdai
nethophatites de stirpe gothoniel: et in tur
ma eiꝰ vigintiq̄tuor milia. Porro tribubꝰ
p̄erat in isrl̄: rubenitis. dux eliezer filius ze-
chri: simeonitis. dux saphacias filiꝰ macha

leuitis. asabias filius chamuel: aaronitis sa
doch: iuda. heliu frater dauid: ysachar. am
ri filius michael: zabulonitis. iesmaias fi-
lius abdie: neptalitib⁹. ierimoth filius oziel
filijs ephraim. osee filius ozaziu: dimidie
tribui manasse. iohel filius phadaie: et di-
midie tribui manasse in galaad. iaddo fi-
lius zacharie: beniamin aūt iasihel filius ab
ner: dan vero ezrihel filius ieroam. Hi p̄n-
cipes filioꝝ isrl'. Noluit aūt dauid numera
re eos a viginti annis inferius: q2 dixerat
dn̄s ut multiplicaret isrl' quasi stellas celi.
Ioab filius saruie ceperat numerare nec cō
pleuit. q2 sup hoc ira dei irruerat in isrl': et id
circo numerus eoꝝ qui fuerāt recensiti non
est relatus in fastos regis dauid. Sup the-
sauros aūt regis fuit azmoth filius adihel
His aūt thesauris qui erāt in urbib⁹ et in
vicis et in turrib⁹ p̄sidebat ionathan filius
ozie. Operi aūt rustico et agricolis qui exer
cebant terrā p̄erat ezri filius chelub: vine-
arūq3 cultorib⁹ semeias romathites: cellis
aūt vinarijs zabdias aphonites. Nā super
oliueta et ficeta q̄ erāt in campestrib⁹ bala
nan gederites: sup apothecas aūt olei ioas
Porro armētis q̄ pascebant̄ in sarona p̄po
situs fuit sethrai saronites: et sup boues in
vallibus saphat filius adli. super camelos
vero ubi hismahelites: et super asinos ia-
dias meronathites: super oues q̊q3 iaziz
agarenus. Om̄s hi p̄ncipes substātie regis
dauid. Ionathan aūt patruus dauid ꝯsilia
rius vir prudens et litteratus: ipse et iahi-
hel filius achimoni erant cum filijs regis.
Achitophel etiā cōsiliarius regis: et chusi
arachites amicus regis. Post achitofel fuit
ioiada filius banaie et abiathar. Princeps
aūt exercitus regis erat ioab. ¶ Ca. xxviij

Conuocauit igit̄ dauid om̄s p̄ncipes
israhel. duces tribuū et p̄positos tur-
marū qui ministrabāt regi: tribunos q̊3 et
centuriones et qui p̄erāt substātie et posses
sionibus regis: filiosq3 suos cū eunuchis et
potētes et robustissimos quosq3 in exercitu
ierusalē. Cūq3 surrexisset rex et stetisset ait.
Audite me fr̄es mei: et ꝓpl'us meus. Cogi-
taui ut edificarē domū in qua requiesceret
archa federis dn̄i et scabellū pedū dn̄i dei
nostri: et ad edificandū omnia preparaui.
Deus aūt dixit mihi. Non edificabis do-
mū nomini meo. eo q̄ sis vir bellator et san
guinē fuderis: s3 elegit dn̄s deus isrl' me de
vniuersa domo p̄ris mei: ut essem rex sup
isrl' in sempiternū. De iuda enī elegit p̄nci
pes. Porro de domo iuda domū p̄ris mei:
et de filijs p̄ris mei placuit ei ut me eligeret
regē sup cunctū israhel: sed et de filijs meis
(filios enim mihi multos dedit dn̄s) elegit
salomonē filiū meū ut sederet in throno re
gni domini sup israhel: dixitq3 mihi. Salo
mon filius tuus edificabit domū meam et
atria mea. Ip̄m enim elegi mihi in filiū. et
ego ero ei in patrem: et firmabo regnū eius
usq3 in eternū: si p̄seuerauerit facere p̄cepta
mea et iudicia sic̄ et hodie. Nūc ergo corā
vniuerso cetu israhel audiente deo nostro
custodite et p̄quirite cuncta mandata dn̄i
dei nr̄i ut possideatis terrā bonā: et relinqua
tis eā filijs vestris post vos usq3 in sempiter
nū. Tu aūt salomon fili mi scito deū patris
tui: et serui ei corde p̄fecto et aīo volūtario
Om̄ia enī corda scrutatur dn̄s: et vniuer-
sas mentiū cogitatōes intelligit. Si quesie-
ris eū, inuenies: si aūt dereliq̄ris eū, ꝓiciet te
in eternū. Nūc ergo q2 elegit te dn̄s ut edi-
ficares domū scūarij: ꝯfortare et p̄fice. De
dit aūt dauid salomoni filio suo descp̄tio-
nē porticus et templi et cellariorū et cena
culi et cubiculoꝝ in aditis et domus ꝓpicia
tionis. necnō et oīm q̄ cogitauerat atriorū
et exedrarū p̄ circuitū in thesauros domus
dn̄i et in thesauros scōrū: diuisionūq3 sacer
dotaliū et leuiticarū in oīa opa domus dn̄i
et ī vniuersa vasa ministerij tēpli dn̄i: aurū
in pondere p̄ singula vasa ministerij. argēti
q̊3 pondus ꝓ vasoꝝ et operū diuersitate: s3
et in candelabra aurea et ad lucernas. aurū
ꝓ mēsura vniuscuiusq3 candelabri et lucer-
narū: similiter et in candelabra argētea et in
lucernas eoꝝ ꝓ diuersitate mēsure. pondus
argēti tradidit. Aurū q̊3 dedit in mensas ꝓ
positōis ꝓ diuersitate mensarū: similiter et
argentū ī alias mensas argēteas. Ad fusci
nulas q̊3 et fialas et thuribula ex auro puris-
simo. et leūculos aureos ꝓ q̄litate mensure
pondus distribuit. in leunculū et leunculū

similiter et in leones argēteos diuersum ar
genti pondus separauit. Altari aūt in quo
adoletur incensum. aurū purissimū dedit: et
ut ex ipo fieret similitudo quadrige cheru-
bin extendentiū alas et velantiū archā fe-
deris dñi. Omnia inquit venerīt scripta manu
dñi ad me: ut intelligerē vniuersa opa exē
plaris. Dixit q3 salomoni filio suo. Viriliter age et confortare ⁊ fac: ne timeas et ne
paueas. Dñs enī deus meus tecū erit: et nō
dimittet te. nec derelinquet: donec perficias
omne opus ministerij domus dñi. Ecce di
uisiones sacerdotū et leuitarū in omne mini
sterū domus dñi assistūt tibi ⁊ parati sūt et
nouerūt tā principes q3 ppl's oia pcepta tua

Locutusq3 est dauid rex ad ¶ Ca. xxix.
omnē ecclesiā. Salomonē filiū meū
vnum elegit dñs adhuc puerū et tenellū.
Opus enī grande est: neq3 enī homini pre
paratur habitatio: sed deo. Ego enī totis vi
ribus meis pparaui impensas domus dñi
dei mei: aurū ad vasa aurea et argentū in
argētea. es in enea. ferrū in ferrea. ligna ad
lignea. lapides onichinos ⁊ quasi stibinos
et diuersorū colorū. omnēq3 pciosum lapi
dem et marmor parum abūdantissime: et
sup hec q̄ obtuli in domū dei mei. de pecu-
lio meo aurū et argentū do in templum dei
mei: exceptis his q̄ pparaui in edē sanctā
tria milia talenta auri de auro ophir: et se
ptē milia talentorū argēti probatissimi ad de
aurandos parietes templi: ⁊ ubicūq3 opus
est aurum de auro. et ubicunq3 opus est ar
gentum de argento. Opera fiant p manus
artificū: et si q̄s sponte offert impleat manū
suā hodie: et offerat q3 voluerit dño. Pol-
licati sunt itaq3 principes familiarū et pceres
tribuū israhel. tribuni q3 et centuriones et
principes principū possessionū regis: dede-
rūtq3 in opa domus dñi auri talenta quīq3
milia et solidos decē milia. argenti talenta
decē milia. et eris talenta decē et octo milia
ferri q3 centū milia talentorū: ⁊ apud quē
cūq3 inuēti sunt lapides dederūt in thesau
ros domos dñi p manū iehibel gersonitis
Letatusq3 est ppl's cū vota sponte promitte
rent: q2 corde toto afferebant ea dño. Sed
et dauid rex letatus est gaudio magno: et
benedixit domino coram vniuersa multitu
dine ⁊ ait. Benedictus es domine deus isrl'
patris nostri: ab eterno in eternum. Tua est
domine magnificentia et potentia ⁊ gloria
atq3 victoria: et tibi laus. Cūcta enim que
in celo sunt ⁊ in terra tua sunt. Tuū domine
regnū: et tu es sup omnes principes. Tue di
uitie: et tua est gloria: tu dominaris oīm.
In manu tua virtus et potētia: in manu tua
magnitudo et imperū omniū. Nunc igitur
deus noster confitemur tibi: et laudamus no
men tuū inclytū. Quis ego et quis popu-
lus meus: ut possimus hec tibi vniuersa pro-
mittere? Tua sunt omnia: et q̄ de manu tua
accepimus dedimus tibi. Peregrini enī su-
mus coram te et aduene: sicut omnes patres nri.
Dies nri quasi vmbra super terrā: et nulla
est mora. Dñe deus noster omnis hec co-
pia quā parauimus ut edificaret̄ domus
nomini sancto tuo de manu tua est: et tua
sunt omnia. Scio deus meus q3 probes corda
et simplicitatē diligas: vnde et ego in sim-
plicitate cordis mei letus obtuli vniuersa
hec: et ppl'm tuū qui hic reptus est vidi cū
ingenti gaudio tibi offerre donaria. Domi
ne deus abraham et ysaac et israhel patrum
nostrorū custodi in eternū hanc voluntatē
cordis eorū: et sp in veneratione tui mens
ista permaneat. Salomoni q3q3 filio meo da
cor perfectū ut custodiat mādata tua et testi
monia tua ⁊ cerimonias tuas et faciat vni
uersa: et edificet edē cuius impēsas parauī
Precepit aūt dauid vniuerse ecclie. Bñdici-
te dño deo nro. et benedixit omnis ecclia do
mino deo p̄rum suorū: et inclinauerunt se et
adorauerūt deū: et deinde regē. Immolaue
rūtq3 victimas dño: et obtulerūt holocausta
die sequenti thauros mille, arietes mille a-
gnos mille, cū libaminib⁹ suis. et vniuer so
ntu abūdantissime in omnē isrl'. et comede-
rūt et biberūt coram dño in die illo cū grādi
letitia: ⁊ vnxerūt secūdo salomonē filiū dauid
Vnxerūt aūt eū dño in principē: et sadoch in
pontificē. Sedit̄q3 salomō sup solium dñi in
regē, p dauid pre suo ⁊ cūctis placuit: et pa-
ruit illi omnis israhel. Sz et vniuersi principes
et potētes et cūcti filij regis dauid dederūt
manū: et subiecti fuerūt salomoni regi. Ma
gnificauit ergo dñs salomonē super omnē

ıſrahel: et vedit illi gloziā regni qualē nullus habuit ante eū rex ıſrahel. Igit̄ dauid filius yſai regnauit ſup vniuerſū ıſrl̄: ⁊ dies quibus regnauit ſup ıſrl̄ fuerūt quadraginta anni. In hebzon regnauit ſeptē annis et in ieruſalē annis triginta tribus: et mozt uus eſt in ſenectute bona plenus dierū et diuitijs ⁊ gloria: et regnauit ſalomō filius eius ꝓ eo. Geſta aūt regis ꝓoza ⁊ noui ſſima ſcripta ſunt in libzo ſamuhel vidētis et in libzo nathan ꝓphete atq; in volumine gad vidētis: vniuerſiq; regni eius et foztitudinis et tp m q̄ tranſierūt ſub eo ſiue in ıſrahel ſiue in cūctis regnis terarū. Finit primus.

Incipit Paralipomenō ſecūdus. Ca. j.

COnfoztatus eſt ergo ſalomō filius dauid in regno ſuo: et dn̄s erat cū eo: et magnificauit eum in excelſum. Preceptiq; ſalomō vniuerſo ıſrahel ⁊ tribunis et centuronibus et ducibus et iudicibus omnis ıſrl̄ et ꝓncipibus familiarū: et abiit cū vniuerſa multitudine in excelſū gabaon ubi erat tabernaculum federis dn̄i: q̄ fecit moiſes famulus dei in ſolitudine. Archā aūt dei addu xerat dauid de cariathiarim in locū quē ꝓ parauerat ei. et ubi fixerat illi tabernaculū: hoc eſt in ieruſalem. Altare q̄q; eneū q̄ fabzicatus fuerat beſelehel filius vri filij vr ubi erat coza tabernaculo dn̄i: q̄ et requiſiuit ſalomō et oēs ecc̄ia. Aſcenditq; ſalomon ad altare eneū coza tabernaculo fedens dn̄i: et obtulit in eo mille hoſtias. Ecce aūt in ipa nocte apparuit ei deus dicens. Poſtula q̄ vis: ut dem tibi. Dixitq; ſalomon deo Tu feciſti cū dauid pr̄e meo miſericozdiā magnā: et ſtituiſti me regē pzo eo. Nūc ergo dn̄e deus: impleat̄ ſermo tuus quē pollicitus es dauid pr̄i meo. Tu enim me feciſti regē ſup ꝓpl'm tuū multū: qui tā innumerabilis eſt q̄ pulus terre. Da mihi ſapientiam et intelligentiā: ut ingrediar et egrediar cozam ꝓpl'o tuo. Quis enī poteſt hunc populū tuū digne qui tā grandis eſt iudicare? Dixit autē deus ad ſalomonem. Quia hoc magis placuit cozdi tuo. et nō poſtulaſti diuitias et ſubſtantiā et gloziā. neq; animas eoz̄ qui te oderāt. ſed nec dies vite plurimos: petiſti aūt ſapientiā et ſcientiam: ut iudicare poſſis ꝓpl'm meū ſup quē ſtituī te regē: ſapiētia et ſciētia data ſunt tibi. Diuitias autē et ſubſtantiā et gloziā dabo tibi: ita ut nullus in regibus nec ante te nec poſt te fuerit ſimilis tui. Venit ergo ſalomon ab excelſo gabaon in ieruſalē coza tabernaculo federis: ⁊ regnauit ſup ıſrl̄. Cōgregauitq; ſibi currus ⁊ equites: et facti ſūt ei mille q̄dringenti currus et duodecim milia equitū: et fecit eos eſſe in urbib⁹ quadrigarū et cū rege in ieruſalē. Prebuitq; rex argentū et aurū in ieruſalē q̄ſi lapides: et cedros quaſi ficomoros q̄ naſcūtur in campeſtribus multitudine magna. Adducebant aūt ei equi de egipto de choa a negociatoribus regis qui ibant et emebāt ꝓcio q̄drigā equoz̄ ſexcētis argenteis: et equū centum quinquaginta. Similiter de vniuerſis regnis cethęoz̄ et a regib⁹ fine emptio celebza

Decreuit aūt ſalomō dom̄o bat̄. Ca. ij. edificare domū nomini dn̄i: ⁊ palatiū ſibi. Et numerauit ſeptuaginta milia virorū portantū humeris: et octoginta milia q̄ ciderēt lapides in montibus: ꝓpoſitoſq; eoz̄ tria milia ſexcētos. Miſit q̄q; ad hiram regē tyri dicēs. Sicut egiſti cū dauid pr̄e meo: et miſiſti ei ligna cedrina ut edificaret ſibi domū in qua et habitauit: ſic fac mecū ut edificem domū nomini domini dei mei et conſecrem eā: ad adolendū incenſum coza illo et fumiganda aromata. et ad ꝓpoſitionē panū ſempiternā. et ad holocauſtomata mane et veſpe. ſabbatis q̄q; et neomenijs. et ſollēnitatibus dn̄i dei n̄ri in ſempiternū q̄ mandata ſunt ıſrahel. Domus enī quā edificare cupio magna eſt. Magnus eſt enī deus noſter: ſup oēs deos. Quis ergo potent ꝓualere ut edificet ei dignā domū. Si celū et celi celoz̄ capere eū nequeūt: quātus ego ſum ut poſſim edificare ei domū? Sed ad hoc tantū: ut adoleat̄ incenſū coza illo. Mitte igitur mihi virū eruditū qui nouerit operari in auro et argento ere et ferro purpura coccino et iacincto. et qui ſciat ſculpere celaturas: cū his artificibus quos mecū

habeo in iudea et in ierusalem quos ꝑpara
uit dauid pater meus. Sed et ligna cedrina
mitte mihi et artheutina et pinea de libano
Scio enī q̄ ꝑui tui nouerint cedere ligna de
libano. et erūt serui mei cū seruis tuis: ut pa
rent̄ mihi ligna plurima. Domus enī quā
cupio edificare magna est nimis et inclita.
Preterea operariis qui cesuri sunt ligna ser
uis tuis dabo in cibaria tritici choros vigin
ti milia: et ordei choros totidē: olei q̄ꝫ sata
viginti milia. Dixit aūt hirā rex tiri ꝑ lr̄as
quas miserat salomoni. Quia dilexit dn̄s
populū suū: idcirco te regnare fecit sup eū.
Et addidit dicens. Bn̄dictus dn̄s deus isrl̄
qui fecit celū et terram: qui dedit dauid regi
filiū sapientē et eruditū et sensatū atq̄ pru
dentē: ut edificaret domū dn̄o et palaciū si
bi. Misi ergo tibi virū prudentē et scientissi
mū hirā patrē meū filiū mulieris de filiab⁹
dan cuius pr̄ fuit tyrius: q̄ nouerit operari
in auro et argento ere et ferro et marmore
et lignis: in purpura q̄ꝫ et iacincto ⁊ bissino
et coccino: et qui sciat celare omnē sculptu
ram. et adinuenire prudenter quodcūq̄ in
ope necessariū est: cū artificib⁹ tuis et cū ar
tificib⁹ dn̄i mei dauid pr̄is tui. Triticū ergo
et ordeū et oleū et vinū q̄ pollicitus es dn̄e
mi mitte seruis tuis. Nos aūt cedemus li-
gna de libano quot necessaria habueris: et
applicabimus ea ratibus ꝑ mare in ioppe:
tuū aūt erit trāsferre ea in ierusalē. Numera
uit igit̄ salomō om̄s viros ꝓselitos q̄ erant
in terra isrl̄ post dinumerationē quā dinu-
merauit pr̄ eius: et inuēti sūt centū quinqua
ginta milia et tria milia sexcenti. Fecitq̄ ex
eis septuaginta milia q̄ humeris onera por
tarēt: et octoginta milia q̄ lapides de mon
tibus cederent: tria aūt milia et sexcentos p̄
positos operum populi. ¶ Ca. iij.

ET cepit salomon edificare domū dn̄i
in ierusalē in monte moria q̄ demon
stratus fuerat dauid pr̄i eius: in loco quem
parauerat dauid in area ornan iebusei. Ce
pit aūt edificare mense scd̄o: anno quarto
regni sui. Et hec sunt fundamēta q̄ iecit sa-
lomō ut edificaret domū dei. longitudinis
cubitos in mensura p̄ma sexaginta: latitu-
dinis cubitos viginti. Porticum vero ante
frontē q̄ tendebatur in longū. iuxta mensu
ram latitudinis domus: cubitorū viginti.
Porro altitudo centū viginti cubitoꝝ erat.
Et deaurauit eam intrinsecus auro mūdissi
mo. Domū q̄ꝫ maiorē texit tabulis ligneis
abiegnis et laminas auri obrizi affixit per
totū. Sculpsitq̄ in ea palmas: et quasi ca-
tenulas seinuicē complectētes. Strauit q̄q̄
pauimentū tēpli p̄ciosissimo marmore: de-
core multo. Porro aurū erat ꝓbatissimū de
cuius laminis texit domū et trabes eius et
postes et parietes et ostia: et celauit cheru-
bin in parietib⁹. Fecit q̄ꝫ domū sancti san
ctorū: longitudinē iuxta latitudinē domus
cubitoꝝ viginti: et latitudinē sil̄r vigīti cu
bitorū. et laminis aureis texit eā q̄i talētis
sexcētis: sꝫ et clauos fecit aureos: ita ut sin-
guli claui siclos quinq̄genos appenderent.
Cenacula q̄ꝫ texit auro. Fecit etiā in domo
sancti scōrū cherubin duos o pe statuario:
et texit eos auro. Ale cherubim vigīti cubi
tis extēdebant̄: ita ut vna ala hr̄et cubitos
quinq̄ et tangeret parietē domus: et altera
q̄nq̄ cubitos hn̄s alā tangeret alterius che
rub. Similiter cherub alterius ala quinq̄ ha
bebat cubitos. et tāgebat parietē: et ala ei⁹
altera quinq̄ cubitoꝝ. alā cherub alterius
ꝯtingebat. Igit̄ ale vtriusq̄ cherub expanse
erāt: et extendebant̄ ꝑ cubitos viginti. Ip̄i
aūt stabāt erectis pedib⁹: ⁊ facies eoꝝ erāt
verse ad exteriorē domū. Fecit q̄ꝫ velū ex
iacincto purpura cocco et bisso: et intexuit
ei cherubim. Ante fores etiā tēpli duas co
lūnas: q̄ triginta et quinq̄ cubitos habebāt
altitudinis. Porro capita earū q̄nq̄ cubito
rū: necnō et q̄si catenulas in oraculo: et sup
posuit eas capitib⁹ columnarū. Malagrana
ta etiā centū: q̄ catenulis interposuit. Ip̄as
q̄ꝫ colūnas posuit in vestibulo tēpli: vnā a
dextris ⁊ alterā a sinistris. Eam q̄ a dextris
erat vocauit iachin: et que ad leuā vocauit
Fecit q̄ꝫ altare eneū. xx. ¶ booꝫ ¶ iiij.
cubitoꝝ longitudinis: et vigīti cubi
torū latitudinis: ⁊ decē cubitoꝝ altitudinis
Mare etiā eneū fusile decē cubitis a labio
usq̄ ad labiū: rotundū ꝑ circuitū. q̄nq̄ cu-
bitos hēbat altitudinis: et funiculus trigīta
cubitorū ambigebat girū eius. Similitudo

quoqꝫ boū erat subter illud. et decē cubitis
quedā extrinsecus celature: q̄si duob⁹ ver-
sibus aliū maris circuibāt. Boues aūt erāt
fusiles: et ip̄m mare sup̄ duodecim boues
impositū erat: quoꝝ tres respiciebāt ad aq̄
lonem: et alij tres ad occidentē. Porro tres
alij meridiē: et tres qui reliqui erāt orientē
hn̄tes mare suppositū. Posteriora aūt boū
erant intrinsecus sub mari. Porro vastitas
eius habebat mensurā palmi: et labiū illius
erat quasi labiū calicis vel repandi lilij: ca
piebatqꝫ triamilia metretas. Fecit q̄ꝫ con-
cas decē et posuit quīqꝫ a dextris et quīqꝫ
a sinistris: ut lauarēt in eis omnia q̄ in olo
caustū oblaturi erāt. Porro in mari sacerdo
tes lauabātur. Fecit aūt et candelabra au-
rea decem ꝑm speciē quā iusserat fieri: et po
suit ea in tēplo: quīqꝫ a dextris et quinqꝫ a
sinistris. Necnon et mensas decē: et posuit
eas in tēplo: quīqꝫ a dextris et quīqꝫ a sini
stris. Fialas quoqꝫ aureas centū. Fecit etiā
atriū sacerdotū et basilicā grandē: et ostia
in basilica q̄ texit ere. Porro mare posuit in
latere dextro ꝯtra orientē ad meridiē. Fe-
cit aūt hirā lebetas et creagras et fialas: et
cōpleuit om̄e opus regis in domo dei. hoc
est colūnas duas et epistilia et capita: et
quasi quedā retiacula: q̄ capita tegerēt su-
per epistilia. Malagranata q̄ꝫ quadringen
ta et retiacula duo: ita ut bini ordines ma
lagranatorū singulis retiaculis iūgerentur:
q̄ ꝓtegerent epistilia et capita colūnarum
Bases etiā fecit. et concas quas supposuit
basibus: mare vnū boues q̄ꝫ duodecī sub
mari: et lebetas et creagras ⁊ fialas. Om̄ia
vasa fecit salomoni hirā pr̄ eius in domo
dn̄i ex ere mūdissimo. In regione iordanis
fudit ea rex in argillosa terra: inter sochot ⁊
saredata. Erat aūt multitudo vasoꝝ innu-
merabilis: ita ut ignoraretur pondus eris.
Fecitqꝫ salomon om̄ia vasa domus dei: et
altare aureū et mensas: et sup̄ eas panes ꝓ
positionis. Candelabra q̄ꝫ cū lucernis suis
ut lucerēt ante oraculū iuxta ritum ex auro
purissimo: et florētia quedā ⁊ lucernas. et
forcipes aureos. Om̄ia de auro mūdissimo
facta sūt. Thimiamateria q̄ꝫ et thuribula
et fialas et mortariola ex auro purissimo.

et ostia celauit tēpli interioris id est in san-
cta sanctoꝝ: ⁊ ostia tēpli forinsecus aurea
Sicqꝫ completū est om̄e opus q̄d fec̄ salo
Ntulit igit̄ ¶ mon in domo dn̄i. ¶ Ca. v.
salomō om̄ia q̄ vouerat dauid pr̄ suus ar
gentū et aurū: et vniuersa vasa posuit in the
sauris domus dn̄i. Post q̄ ꝯgregauit maio
res natu isrl̄ et cūctos p̄ncipes tribuū. et ca
pita familiarū de filijs isrl̄ in ierusalē: ut ad
ducerēt archā federis dn̄i de ciuitate dauid
q̄ est in sion. Venerūt itaqꝫ ad regē omnes
viri isrl̄ in die sollēni mensis septimi. Cūqꝫ
venissent cūcti seniorū israhel. portauer̄t le
uite archā: et intulerūt eā ⁊ omnē paraturā
tabernaculi. Porro vasa sanctuarij q̄ erāt in
tabernaculo portauerūt sacerdotes cū leui
tis. Rex autē salomon et vniuersus cetus
israhel. et om̄s qui fuerūt ꝯgregati: ante ar
cham immolabant arietes et boues absqꝫ
vllo numero. Tanta enī erat multitudo vi
ctimarū. Et intulerunt sacerdotes archā fe
deris domini in locū suū id est ad oraculū
tēpli in sancta sanctorū subter alas cheru-
bin: ita ut cherubin expanderēt alas suas
sup̄ locū in quo posita erat archa: et ipsam
archā tegerēt cū vectibus sn̄is. Vectiū aūt
quibus portabat̄ archa. q̄ꝛ paululū longio
res erant. capita parebant ante oraculū. Si
vero quis paululū fuissꝫ extrinsecus: eos vi
dere nō poterat. Fuit itaqꝫ archa ibi usqꝫ in
p̄sentē diē. Nihilqꝫ erat aliud in archa nisi
due tabule q̄s posuerat moises in oreb: qn̄
legē dedit dn̄s filijs isrl̄ egrediētibus ex egi
pto. Egressis autē sacerdotibus de scūario
om̄s enī sacerdotes q̄ ibi potuerāt inueniri
sanctificati sūt: nec adhuc in illo tp̄e vices
et ministeriorū ordo inter eos diuisus erat
tam leuite q̄ꝫ cantores, id est ⁊ q̄ sub asaph
erāt. et qui sub heman. et qui sub ydithun
filij et fr̄es eoꝝ vestiti bissinis cimbalis. et
psalterijs et citharis ꝯcrepabant stantes ad
orientalē plagā altaris: et cū eis sacerdo-
tes centūuiginti canētes tubis. Igitur cūctis
pariter et tubis et voce et cimbalis et orga
nis. et diuersi generis musicoꝝ ꝯcinētibus
et vocē in sublime tollētibus longe sonitus
audiebatur: ita ut cū dominū laudare cepis
sent et dicere. Confitemini dn̄o quoniam

bonus qm̄ in eternū misericordia eius. impleretur domus dei nube: ne possent sacerdotes stare et ministrare ꝓpter caliginē. Compleuerat enī gloria dn̄i domū dei. ¶ Ca. vi.

Tunc salomon ait. Dn̄s pollicitus est ut habitaret in caligine: ego aūt edificaui domū nomini eius: ut habitaret ibi in ꝑpetuū. Et ꝯuertit rex faciem suā: et benedixit vniuerse multitudini isrl̄. Nā omnis turba stabat intenta. Et ait. Benedictus dominus deus israhel: qui qđ locutus est dauid pr̄i meo. ope compleuit dicens. A die qua eduxi ꝓpl̄m meū de terra egipti nō elegi ciuitatē de cunctis tribubus isrl̄ ut edificaret̄ in ea domus nomini meo: neqꝫ elegi quenqꝫ aliū virum ut essꝫ dux in ꝓpl̄o meo israhel: sꝫ elegi ierusalē ut sit nomē meū in ea: et elegi dauid: ut ꝯstituerē eū sup ꝓpl̄m meū israhel. Cūqꝫ fuisset voluntatis dauid patris mei ut edificaret domū nomini dn̄i dei israhel: dixit dn̄s ad eū. Quia hec fuit volūtas tua ut edificares domū nomī meo bene quidē fecisti huiuscemodi habere voluntatē: sed non tu edificabis mihi domū. Verūtamē filius tuus qui egredieť de lumbis tuis: ipe edificabit domū nomini meo Compleuit ergo dn̄s sermonē suū quē locutus fuerat: et ego surrexi pro dauid patre meo et sedi sup thronū israhel sicut locutus est dn̄s: et edificaui domū nomini dn̄i dei israhel et posui in ea archā in qua est pactū dn̄i qđ pepigit cū filijs israhel. Stetit ergo corā altari dn̄i ex aduerso vniuerse multitudinis israhel: et extendit manus suas. Si quidē fecerat salomon basim eneam et posuerat eā in medio basilice: habentē quīqꝫ cubitos longitudinis et quinqꝫ latitudinis et tres cubitos altitudinis. Stetitqꝫ sup eā: et deinceps flexis genibus ꝯtra vniuersam multitudinē isrl̄: et palmis in celum leuatis ait. Dn̄e deus israhel nō est similis tui deus in celo et in terra. qui custodis pactū et misericordiā cū seruis tuis qui ambulāt corā te in toto corde suo: q̄ p̄stitisti seruo tuo dauid patri meo quecūqꝫ locutus fueras ei: et q̄ ore ꝓmiseras opere complesti sic̄ et pn̄s tp̄us ꝓbat. Nūc ergo dn̄e deus israhel imple seruo tuo patri meo dauid quecūqꝫ locutus es dicēs. Nō deficiet ex te vir corā me qui sedeat sup thronū israhel: ita tamen si custodierint filij tui vias meas et ambulauerint in lege mea: sic̄ et tu ambulasti corā me. Et nūc dn̄e deus israhel firmetur sermo tuus: quē locutus es seruo tuo dauid. Ergo ne credibile est ut habitet deus cū hominibus sup terrā? Si celū et celi celorū non te capiūt: qꝫ tomagis domus ista quam edificaui? Sed ad hoc tantum facta est ut respicias orationē serui tui et obsecrationē eius dn̄e deus meus: ⁊ audias p̄ces quas fudit famulus tuus coram te: ut aperias oculos tuos sup domū istam diebus ac noctibus sup locū in quo pollicitus es ut inuoceť nomen tuū: ⁊ exaudires orationē quā seruus tuus orat in eo: ⁊ exaudias p̄ces famuli tui et ꝓpl̄i tui israhel. Quicūqꝫ orauerit in loco isto: exaudi de habitaculo tuo id est de celis et ꝓpiciare. Si peccauerit quispiā in ꝓximū suū ⁊ iurare ꝯtra eū paratus venerit. seqꝫ maledicto cōstrinxerit corā altari in domo ista: tu audies de celo et facies iudiciū seruorū tuorū: ita ut reddas iniquo viā suā in caput ꝓpriū: et ulciscaris iustū retribuēs ei ſm iustitiā suā. Si supatus fuerit ꝓpl̄us tuus israhel ab inimicis. peccabunt enī tibi et ꝯuersi egerint penitentiā. ⁊ obsecrauerint nomē tuū ⁊ fuerint deprecati in loco isto: tu exaudies de celo et ꝓpiciare pc̄co ꝓpl̄i tui israhel et reduc eos in terrā quā dedisti eis et patribus eorū. Si clauso celo pluuia nō fluxerit ꝓpter peccata ꝓpl̄i tui. et dep̄cati te fuerint in loco isto ⁊ confessi nomini tuo. et ꝯuersi a peccatis suis cū eos afflixeris: exaudi de celo dn̄e et dimitte pc̄ca seruis tuis et populi tui isrl̄: et doce eos viam bonā. ꝑ quā ingrediant̄: et da pluuiā terre quā dedisti populo tuo ad possidendū. Fames si orta fuerit in terra et pestilētia erugo et aurugo et locusta ⁊ brucus et hostes vastatis regionib⁹ portas obsederint ciuitatis. om̄isqꝫ plaga ⁊ infirmitas presserit: si q̄s de ꝓpl̄o tuo isrl̄ fuerit dep̄catus. cognoscēs plagā et infirmitatē suā. ⁊ expāderit manus suas in domo hac tu exaudies de celo et de sublimi scilicꝫ habitaculo tuo et ꝓpiciare: et redde vnicuiqꝫ ſm vias suas: quas nosti eum

habere in corde suo. Tu enī solus nosti cor
da filiorū hominū: ut timeāt te ⁊ ambulēt
in vijs tuis: cūctis dieb⁹ quibus viuūt sup
faciē terre quā dedisti patribus nr̄is. Exter
nū q̊z qui non est de ppl'o tuo isrl'. si venerit
de terra longiqua ꝓpter nomē tuū magnū
et ꝓpter manū tuā robustā et brachiū tuū
extentū. et adorauerit in loco isto: tu exau-
dies de celo firmissimo habitaculo tuo. ⁊ fa
cies cūcta ꝓ quibus inuocauerit te ille pe-
grinus: ut sciāt om̄s populi terre nomē tuū
et timeāt te sicut populus tuus israhel: et co
gnoscāt q2 nomē tuū inuocatū est sup do
mū hanc quam edificaui. Si egressus fuerit
populus tuus ad bellū contra aduersarios
suos p viā in qua miseris eos: adorabunt
te ꝯtra viā in qua ciuitas hec est quā elegi
sti et domus quā edificaui nomini tuo: ut
exaudies de celo p̄ces eorꝝ et obsecrationē
et vlciscaris. Si at̄ peccauerint tibi. neq3 enī
est homo qui nō peccet. et iratus fueris eis
et tradideris hostib⁹. et captiuos duxerint
eos in terrā longinquā. vel certe q̄ iuxta ē:
et ꝯuersi in corde suo in terra ad quā capti
ui ducti fuerāt egerint penitentiā. et dep̄ca
ti te fuerint in terra captiuitatis sue dicētes.
peccauimus. inique fecimus. iniuste egimus
et reuersi fuerint ad te in toto corde suo. et
tota anima sua in terra captiuitatis sue. ad
quā ducti sunt: adorabūt te ꝯtra viā terre
sue quā dedisti p̄ribus eorꝝ et vrbis quā e
legisti. et domus quā edificaui nomini tuo
ut exaudias de celo hoc est de firmo habita
culo tuo p̄ces eorū: et facias iudiciū. et di-
mittas ppl'o tuo q̄ꝫ uis peccatori. Tu es enī
deus meus. Aperiātur queso oculi tui: et au
res tue intente sint ad orationē q̄ fit in loco
isto. Nūc igit̄ ꝯsurge dn̄e deus in requiem
tuā: tu et archa fortitudinis tue. Sacerdo-
tes tui dn̄e deus induantur salutē: et sancti
tui letent̄ in bonis. Dn̄e deus meus ne auer
seris faciem christi tui. Memēto misericor-
diarū dauid serui tui. Cūq3 complesset salo
mon fundēs p̄ces. ignis descēdit de celo: et
deuorauit olocausta et victimas. et maie-
stas dn̄i impleuit domū: nec poterāt sacer-
dotes ingredi templum dn̄i eo ꝙ implesset
maiestas dn̄i templū dn̄i. Sed et om̄s filij
israhel videbāt descendentē ignē. et gloriā
dn̄i sup domū: et corruētes ꝓni in terram
sup pauimentū stratū lapide. adorauer̄t et
laudauerūt dn̄m qm̄ bonus: qm̄ in seculū
misericordia eius. Rex aūt et om̄is ppl's im-
molabant victimas corā dn̄o ¶ Ca. vij.

Mactauit igitur rex salomon hostias.
boū vigintiduomilia: arietū centūui-
gintimilia. et dedicauit domū dei rex et vni
uersus ppl'us. Sacerdotes aūt stabāt in of
ficijs suis et leuite in organis carminū dn̄i
q̄ fecit dauid rex ad laudandum dn̄m. qm̄
in seculū miscd̄ia eius: hymnos dauid ca
nentes p manus suas. Porro sacerdotes ca
nebāt tubis ante eos: cunctusq3 isrl' stabat
Sanctificauit q̊z salomon mediū atrij ante
templū dn̄i. Obtulerat enī ibi olocausta et
adipes pacificorꝝ: quia altare eneū qd̄ fece
rat nō poterat sustinere olocausta et sacrifi
cia et adipes. Fecit ergo salomō sollennita
tē in tp̄e illo septē diebus et om̄is isrl' cū
eo. ecclesia magna valde: ab introitu emat
usq3 ad torrentē egipti. Fecitq3 die octauo
collectā: eo ꝙ dedicasset altare septē dieb⁹
et sollennitatē celebrasset dieb⁹ septē. Igit̄
in die vicesimatertia mensis septimi dimi
sit populos ad tabernacula sua: letātes atq3
gaudētes sup bono qd̄ fecerat dn̄s dauid
et salomoni et israhel populo suo. Comple
uitq3 salomō domū dn̄i et domū regis. et
om̄ia q̄ disposuerat in corde suo ut faceret
in domo dn̄i et in domo sua: et ꝓsperatus
est. Apparuit autē ei dn̄s nocte: et ait. Au
diui orationē tuā: et elegi locū istū mihi in
domū sacrificij. Si clausero celū et pluuia
nō fluxerit. et mandauero et p̄cepo locuste
ut deuoret terrā. et misero pestilentiā in po-
pulū meū: ꝯuersus aūt ppl's meus sup q̊s
inuocatū est nomē meū. dep̄catus me fue-
rit et exquisierit faciē meā. et egerit peniten
tiā a vijs suis pessimis: et ego exaudiā de
celo. et ꝓpicius ero pcc̄is eorꝝ. et sanabo ter
ram eorꝝ. Oculi q̊q3 mei erūt apti. et aures
mee erecte: ad orationē eius q̄ in loco isto
orauerit. Elegi enī et sanctificaui locū istū
ut sit nomē meū ibi in sempiternū: et pma
neant oculi mei ⁊ cor meū ibi cūctis dieb⁹.
Tu q̊z si ābulaueris corā me sic̄ ābulauit

dauid pater tuus. et feceris iuxta omnia q̄
p̄cepi tibi. et iustitias meas iudiciaq; serua
ueris: suscitabo thronū regni tui: sicut pollici
tus sum dauid p̄ri tuo dicēs. Nō auferetur
de stirpe tua vir: qui non sit p̄nceps in isrl̄.
Si aūt auersi fueritis. et dereliqueritis iusti
tias meas ⁊ p̄cepta mea q̄ ꝓposui vobis et
abeūtes seruieritis diis alienis. et adoraue
ritis eos: euellā vos de terra mea quā dedi
vobis ⁊ domū hanc quā edificaui nomini
meo ꝓiciam a facie mea: et tradā eā in pa-
rabolā et in exemplū cūctis populis et do-
mus ista erit in ꝓuerbiū vniuersis transeū
tibus: et dicent stupentes. Quare fecit dn̄s
sic terre huic ⁊ domui huic? Respondebūtq;
q2 dereliquerūt dn̄m deū patrū suorū. qui
eduxit eos de terra egipti et ap̄phenderunt
deos alienos et adorauerūt eos et coluerūt
idcirco venerūt sup eos vniuersa hec mala.

EXpletis aūt viginti annis ¶ Ca. viij.
postq̄ edificauit salomon domū dn̄i
et domū suā: ciuitates quas dederat hiram
salomoni edificauit: et habitare ibi fecit fi
lios israhel. Abijt q̄z in emath suba et obti
nuit eam et edificauit palmirā in deserto: et
alias ciuitates munitissimas edificauit in e
math. Extruxitq; bethoron superiorē et be
thoron inferiorē ciuitates muratas: haben
tes portas et vectes et seras. Balaath etiā
et om̄s urbes firmissimas q̄ fuerūt salomo
nis: cunctasq; urbes quadrigarū et urbes e
quitū. Omnia quecūq; voluit fecit rex salo
mon atq; disposuit: edificauit in ierusalē et
in libano ⁊ in vniuersa terra potestatis sue
Omnē ꝓpl̄m q̄ derelictus fuerat de hetheis
et amorreis et ferezeis et eueis et iebuzeis.
qui nō erāt de stirpe isrl̄ de filijs eorū et de
posteris q̄s nō interfecerāt filij isrl̄: subiuga
uit salomō in tributarios usq; in diē hanc.
Porro de filijs israhel nō posuit ut seruirent
operibus regis. Ip̄i enī erāt viri bellatores
et duces p̄mi: et principes quadrigarū et
equitū eius. Omnes aūt p̄ncipes exercitus
regis salomonis fuerūt ducēti quīquagin
ta qui erudiebāt ꝓpl̄m. Filiā vero pharao-
nis transtulit de ciuitate dauid: in domum
quā edificauerat ei. Dixit enī. Nō habita
bit uxor mea in domo dauid regis israhel.

eo q̄ sanctificata sit: q2 ingressa est in eam
archa dn̄i. Tunc obtulit salomō olocausta
dn̄o sup altare dn̄i q̄d extruxerat ante por
ticū: ut p singulos dies offerret̄ in eo iuxta
p̄ceptū moisi in sabbatis. et in kalendis et
in festis diebus ter p annū: id est in sollēni
tate azimorū et sollennitate ebdomadarū
et in sollēnitate tabernaculorꝝ. et constituit
iuxta dispositionē dauid p̄ris sui officia sa
cerdotū in ministerijs suis et leuitas in or-
dine suo: ut laudarēt et ministrarēt corā sa
cerdotibus iuxta ritū vniuscuiusq; diei: et
ianitores in diuisionib⁹ suis p portā et por
tā. Sic enī p̄ceperat dauid homo dei. Nec
p̄tergressi sunt de mādatis regis tā sacerdo
tes q̄z leuite: ex om̄ibus q̄ p̄ceperat. et in cu
stodijs thesaurorū om̄s impensas p̄paratas
habuit salomō: ex eo die quo fundauit do
mū dn̄i usq; in diē quo p̄fecit eam. Tunc
abijt salomon in asiongaber. et in hailath
ad orā maris rubri: que est in terra edom
Misit ergo ei hiram p manus seruorꝝ suorꝝ
naues et nautas gnaros maris: et abierūt
cū seruis salomonis in ophir. Tulerūtq; in
de quadringēta quīquaginta talenta auri
et attulerūt ad regem salomonē. ¶ Ca. ix

REgina q̄z saba cū audisset famā salo
monis. venit ut temptaret eū in eni-
gmatib⁹ in ierusalē: cū magnis opib⁹ et ca
melis q̄ portabāt aromata et auri plurimū
gēmasq; p̄ciosas. Cūq; venissz ad salomo
nem locuta est ei quecūq; erāt in corde suo
Et exposuit ei salomō om̄ia q̄ ꝓposuerat:
nec quicq̄z fuit q̄d nō p̄spicuū ei fecerit. que
postq̄z vidit sapientiā scilicet salomonis:
et domū quā edificauerat. necnō et cibaria
mēse eius ⁊ habitacula seruorū ⁊ officia mi
nistrorū eius et vestimēta eorū. pincernas
q̄z et vestes eorū: et victimas q̄s imolabat
in domo dn̄i: non erat p̄ stupore vltra in ea
spūs. Dixitq; ad regē. Verus est s̄mo quē
audierā in terra mea: de virtutib⁹ et sapien
tia tua. Nō credebā narrātibus: donec ip̄a
venissem ⁊ vidissent oculi mei et ꝓbassem
vix medietatē sapientie tue mihi fuisse nar
ratā vicisti famā v̄tutib⁹ tuis. Beati viri tui
et beati s̄ui tui: hi q̄ assistūt corā te om̄i tp̄e
et audiūt sapientiā tuā. Sit dn̄s deus tuus

benedictus: qui voluit te ordinare sup thro
nū suū regē dñi dei tui. qz diligit deus isrl.
et vult seruare eū in eternū: idcirco posuit te
super eū regē: ut facias iudicia atqz iustitiā
Dedit aūt regi centū viginti talenta auri et
aromata multa nimis: et gemmas p̄ciosis
simas. Nō fuerunt aromata talia: ut hec q̄
dedit regina saba regi salomoni. Sz et serui
hirā cū seruis salomonis attulerūt aurū de
ophir: et ligna thijna. et gemmas p̄ciosissi
mas. De quibus fecit rex de lignis scilz thij
nis gradus in domo dñi. et in domo regia
cit haras q̄z et psalteria cantoribus. Nūqz
visa sunt in terra iuda ligna talia. Rex autē
salomon dedit regine saba cūcta q̄ voluit.
et q̄ postulauit: et multo plura qz attulerat
ad eū. que reuersa abijt in terrā suā cū ser-
uis suis. Erat aūt pondus auri qd̄ afferebā
tur salomoni p singulos annos sexcētasexa
gintasex talēta auri: excepta ea sūma quā
legati diuersarū gentiū et negociatores af
ferre ꝯsueuerāt. omnesqz reges arabie et sa
trape terrarū: qui comportabāt aurū et ar-
gentū salomoni. Fecit igit̄ rex salomō du
centas hastas aureas. de sūma sexcentorū
aureorū: qui in singulis hastis expendeban
tur. Trecenta q̄z scuta aurea trecentorū au
reorū: quibus tegebātur singula scuta. Po
suitqz ea rex in armamētario qd̄ erat ꝯsitū
nemore. Fecit q̄z rex soliū eburneū grande
et vestiuit illud auro mundissimo. Sex q̄qz
gradus quibus ascendebat̄ ad soliū. et sca
bellū aureū. ⁊ brachiola duo altrinsecus. et
duos leones stantes iuxta brachiola: sz et
alios duodecim leonculos stātes sup sex
gradus ex vtraqz pte. Nō fuit tale soliū in
vniuersis regnis. Om̄ia q̄z vasa ꝯuiuij re-
gis erāt aurea: et vasa domus saltus libani
ex auro purissimo. Argentū enī in diebus
illis p nihilo reputabat̄. Siquidē naues re
gis ibant in tharsis cū seruis hirā semel in
trib⁹ annis: et deferebāt inde aurū et argen
tū et ebur et simias et pauos. Magnifica-
tus est igit̄ salomō sup om̄s reges terre: p̄
diuitijs et gloria. Om̄esqz reges terrarū de
siderabāt videre faciē salomonis: ut audi-
rent sapientiā quam dederat deus in corde
eius. et deferebāt ei munera: vasa argentea
et aurea et vestes et arma et aromata eq̄s
et mulos p singulos annos. Habuit q̄z sa
lomō quadragintamilia equorū i stabulis
et curuū equitūqz duodecimmilia. Consti
tuitqz eos i vrbib⁹ quadrigarū: et vbi erat
rex in ierusalē. Exercuit etiā potestatē super
cūctos reges a flumine eufraten vsqz ad ter
ram philistinorū: et usqz ad terminos egi-
pti. Tantāqz copiā p̄buit argenti in ierusa
lem q̄si lapidū: et cedrorū tantā multitudi
nē velut siccomorū q̄ gignūtur in campestri
bus. Adducebantur aūt ei equi de egipto:
cūctisqz regionib⁹. Reliqua aūt operū salo
monis p̄orū ⁊ nouissimorū scp̄ta sūt in ver
bis nathan ꝓphete. et in libris ahie syloni
tis: in visione q̄z addo videntis ꝯtra ihero
boā filiū nabath. Regnauit at̄ salomō in ie
rusalē sup oēm isrl. q̄draginta annis. Dor
miuitqz cū p̄rib⁹ suis: et sepelier̄t eū i ciuita
te dauid: regnauitqz roboā filius eius p eo

Profectus est at̄ roboā in sichē ¶ Ca. x.
Illuc enī cūctus isrl. ꝯuenerat: ut cō-
stituerent eū regē. qd̄ cū audisset iheroboā
filius nabath q̄ erat in egipto (fugerat quip
pe illuc ante salomonē) statim reuersus est
Vocauerūtqz eum et venit cū vniuerso isrl.
et locuti sunt ad roboā dicētes. Pater tuus
durissimo iugo nos pressit: tu leuiora impe
ra patri tuo qui nobis imposuit grauē serui
tutē: et paululū de onere subleua. ut seruia-
mus tibi. qui ait. Post tres dies reuertimi-
ni ad me. Cūqz abisset ꝓpl̄us: inijt ꝯsiliū cū
senibus qui steterant coram patre eius sa
lomone dum adhuc viueret dicēs. Quid
datis ꝯsilij ut respondeam ꝓpl̄o? Qui dixe-
rūt ei Si placueris ꝓpl̄o huic et leniens eos
verbis clemētibus: seruient tibi omni tp̄e.
At ille reliquit ꝯsiliū senū: et cū iuuenibus
tractare cepit q̄ cū eo nutriti fuerāt: et erāt
i comitatu illius. Dixitqz ad eos. Quid vo
bis vid̄r. vel rñdere q̄d debeo ꝓpl̄o huic q̄
dixit mihi: subleua iugū qd̄ imposuit nobis
p̄r tuus? At illi rñderūt ut iuuenes ⁊ nutriti
cū eo in delicijs: atqz dixerunt. Sic loqueris
ꝓpl̄o q̄ dixit tibi. p̄r tuus aggrauauit iugū
nr̄m tu subleua: ⁊ rñdebis ei. Minimus digi
tus meus grossior ē lūbis p̄ñs mei. P̄r meus
imposuit vobis graue iugū: et ego maius

pondus apponā. Pater meus cecidit vos fla
gellis: ego vero cedam vos scorpionibus.
Venit ergo iheroboā et vniuersus ppl's ad
roboā die tertio sicut p̄ceperat eis. Rn̄ditq;
rex dura. derelicto ꝯsilio seniorū: locutusq;
est iuxta iuuenum volūtatem. Pater meus
graue vobis imposuit iugū: qđ ego grauius
faciā. Pater meus cecidit vos flagellis: ego
vero cedā vos scorpionibus. et nō acquie
uit ppl'i p̄cibus. Erant enī volūtatis dei: vt
compleret̄ sermo eius quē locutus fuerat ꝑ
manū ahie sylonitis ad iheroboā filiū na-
bath. Populus aūt vniuersus rege duriora
dicente: sic locutus est ad eū. Nō est nobis
pars in dauid: neq; hereditas in filio ysai.
Reuertere in tabernacula tua israhel. Tu at̄
pasce domū tuā dauid. et abijt isrl' in taber
nacula sua. Sup filios aūt israhel qui habi
tabant in ciuitatibus iuda: regnauit roboā
Misit rex roboam adurā qui p̄erat tributis
et lapidauerunt eū filij israhel. et mortuus
est. Porro rex roboā currū festinauit ascen-
dere: et fugit in ierusalē. Recessitq; isrl' a do-
mo dauid: usq; ad diē hanc. Factū est aūt
cū audisset omnis israhel q̄ reuersus esset
iheroboā: miserūt et vocauerūt eū ꝯgregato
cetu et ꝯstituerūt eū regē sup omnē israhel
nec secutus est quispiā domū dauid preter
tribum iuda solam. ¶ Ca. xj.
Venit aūt roboā in ierusalē: et ꝯuoca-
uit vniuersam domū iuda et beniamin cen
tū octogintamilia electorum atq; bellantiū
ut dimicaret ꝯtra isrl' et ꝯuerteret ad se re-
gnū suū. Factusq; est sermo dn̄i ad semeiā
hominē dei dicens. Loquere ad roboā filiū
salomonis regē iuda: et ad vniuersū isrl' q̄
est in iuda et beniamin. Hec dicit dn̄s. Nō
ascēdetis neq; pugnabitis ꝯtra frēs vr̄os:
reuertat̄ vnusquisq; in domū suā: q2 mea
hoc gestū est volūtate. qui cū audissent ser
monē dn̄i reuersi sunt: nec p̄rexerūt contra
iheroboam. Habitauit aūt roboam in ieru
salē: et edificauit ciuitates muratas in iuda
extruxitq; bethleē et etham et thecue. beth-
sur q̄3 et socco et odollā. necnon et geth et
maresa et ziph: sz adurā ⁊ lachis et asecha
sara q̄3 et ahialon ⁊ hebron q̄ erāt in iuda
et beniamin: ciuitates munitissimas. Cunq;
clausisset eas muris. posuit in eis p̄ncipes ci
borūq; horrea: hoc est olei et vini. Sz et in
singulis urbib⁹ fecit armamētaria scutorū
et hastarū: firmauitq; eas sūma diligentia
et imperauit sup iudā ⁊ beniamin. Sacerdo
tes aūt et leuite qui erāt in vniuerso isrl'. ve
nerūt ad eū de cūctis sedib⁹ suis: relinquen
tes suburbana et possessiones suas. et trans
euntes ad iudā et ierusalē: eo q̄ abiecisset
eos iheroboam et posteri eius ne sacerdotio
dn̄i fungerent̄: q̄ ꝯstituit sibi sacerdotes ex
celsorū et demoniorū vitulorūq; q̄s fecerat
Sz et de cūctis tribub⁹ isrl' quicūq; dederāt
cor suū ut quererēt dn̄m deū isrl'. venerūt in
ierusalē ad immolandū victimas suas co-
rā dn̄o deo p̄rm suorū: et roborauerūt regnū
iuda: et ꝯfirmauerūt roboā filiū salomonis
ꝑ tres annos. Ambulauerūt enī in vijs da
uid et salomonis annis tm̄ tribus. Duxit
aūt roboā uxorē maalath filiā iherimuth fi
lij dauid: abiail q̄q; filiā heliab filij ysai: q̄
pepit ei filios ieus et sommoriā et zoom.
Post hanc q̄3 accepit maachā filiā absolō
q̄ pepit ei abia et abi et ziza et salomith.
Amauit aūt roboā maachā filiā absalon
sup om̄s vxores suas ⁊ ꝯcubinas. Na uxo
res decē et octo duxerat: ꝯcubinas aūt sexa
ginta: et genuit vigintiocto filios ⁊ sexagin
ta filias. Cōstituit vero in capite abiā filiū
maacha ducē sup om̄s fr̄es suos: ip̄m enī
regē facere cogitabat. q2 sapiētior fuit et po
tentior sup oēs filios eius: ⁊ in cūctis finib⁹
iuda et beniamin ⁊ in vniuers̄ ciuitatib⁹ mu
ratis. Prebuitq; eis escas pl'imas ⁊ multas
petiuit vxores. ¶ Ca. xij.
Cunq; robo
ratū fuisset regnū roboā et ꝯfortatū:
dereliquit legē dn̄i et om̄is isrl' cū eo. An-
no aūt quīto regni roboā. ascendit sesac rex
egipti in ierusalē. quia peccauerant dn̄o cū
mille ducentis curribus et sexaginta milib⁹
equitū. Nec erat numerus vulgi qđ vene-
rat cū eo ex egipto: libies scilicet et trogodi
te ⁊ ethiopes: cepitq; ciuitates mūitissimas
in iuda. et venit usq; in ierusalē. Semeias
aūt ꝓpheta ingressus est ad roboā et p̄nci-
pes iuda: qui congregati fuerant in ierusa-
lē fugiētes sesac: dixitq; ad eos. Hec dicit
dominus. Vos reliquistis me: et ego reliqui

vos in manu sesac. Consternatiq; p̄ncipes
israhel et rex dixerūt. Iustus est dn̄s. Cūq;
vidisset dn̄s q̄ humiliati essent: factus est
sermo dn̄i ad semeiam dicēs. Quia humi
liati sunt nō dispdam eos: daboq; eis pau-
xillū auxilij: et nō stillabit furor meus sup
ierusalē p manū sesac. Verūtamē seruiēt ei
ut sciāt distantiā seruitutis mee et seruitutis
regni terrarū. Recessit itaq; sesac rex egipti
ab ierusalē sublatis thesauris domus dn̄i et
domus regis: omnia q̄ secū tulit. et clipeos
aureos quos fecerat salomō ꝓ quibus fe-
cit rex eneos: ⁊ tradidit illos p̄ncipibus scu
tariorū qui custodiebāt vestibulū palacij.
Cūq; introiret rex domū dei. veniebāt scu
tarij et tollebāt eos: iterūq; referebāt eos ad
armamentariū suū. Verūtn̄ q2 humiliati
sunt auersa est ab eis ira dn̄i: nec deleti sūt
penitus. Siquidem et in iuda inuenta sunt
opa bona. Cōfortatus est ergo rex roboam
in ierusalē: atq; regnauit. Quadraginta at̄
vnius anni erat cū regnare cepisset: et decē
et septē annis regnauit in ierusalē urbe quā
elegit dn̄s: ut ꝯfirmaret nomen suū ibi. de
cūctis tribubus israhel. Nomē aūt matris
eius naama ammanites. Fecitq; malū: et
nō p̄parauit cor suū ut quereret dn̄m. Opa
vero roboam p̄ma et nouissima scp̄ta sūt
in libris semeie ꝓphete et addo vidētis: et
diligenter exposita. Pugnauerūtq; aduer-
sum se roboam et iheroboā cūctis diebus.
Et dormiuit roboam cum patribus suis: se
pultusq; est in ciuitate dauid: et regnauit a
bia filius eius pro eo. ¶ Ca. xiij.

ANno octauodecimo regis iheroboā
regnauit abia sup iudā. Tribus annis re-
gnauit in ierusalem. Nomēq; matris eius
michaia: filia urihel de gabaa: et erat bellū
inter abia et iheroboam. Cūq; inisset abia
certamē et haberet bellicosissimos viros. et
electorꝝ quadragita milia: iheroboā ꝯstru
xit ecōtra aciē octoginta milia virorū: qui
et ip̄i electi erāt ⁊ ad bella fortissimi. Stetit
ergo abia sup montē semeron. qui erat in
ephraim: et ait. Audi iheroboā ⁊ om̄is isrl̄.
Num ignoratis q̄ dn̄s deus isrl̄ dederit re
gnū dauid sup isrl̄ in sempiternū: ip̄i et fi-
lijs eius in pactū salis. Et surrexit iheroboā
filius nabath seruus salomonis filij dauid
et rebellauit ꝯtra dn̄m suū. Congregatiq;
sunt ad eū viri vanissimi et filij belial: et pre
ualuer̄t ꝯtra roboā filiū salomonis. Porro
roboam erat rudis et corde pauido: nec po
tuit resistere eis. Nūc ergo vos dicitis q̄ re
sistere possitis regno dn̄i q̄d possidet p filios
dauid? Habetisq; grandē ꝓpl̄i multitudinē
atq; vitulos aureos quos fecit vobis ihe-
roboam in deos. et eiecistis sacerdotes dn̄i
filios aarō atq; leuitas: et fecistis vobis sa
cerdotes sicut om̄s ꝓpl̄i terrarū. quicūq; ve
nerit et iniciauerit manū suam in thauro. in
bobus et in arietib⁹ septē: fit sacerdos eorꝝ
q̄ nō sunt dij. Noster aūt dn̄s deus est quē
nō relinquimus. Sacerdotesq; ministrāt do
mino de filijs aaron et leuite sunt in ordine
suo: olocausta q̄q; offerūt dn̄o p singulos
dies mane et vespe. et thimiama iuxta le-
gis p̄cepta ꝯfectū: et ꝓponūt̄ panes in men
sa mūdissima. Estq; apud nos cādelabrū
aureū et lucerna eius: ut accendant̄ semp
ad vesperā. Nos quippe custodimus p̄ce-
pta domini dei nostri: quē vos reliquistis.
Ergo in exercitu nr̄o dux deus est: et sacer-
dotes eius q̄ clangūt tubis et resonāt ꝯtra
vos. filij isrl̄ nolite pugnare ꝯtra dn̄m deū
patrū vestrorū: q2 non vobis expedit. Hec
illo loquēte: iheroboā retro moliebatur insi
dias. Cūq; ex aduerso hostiū staret: igno-
rantē iudā suo ambiebat exercitu. Respici-
ensq; iudas vidit instare bellū ex aduerso
et post tergū: et clamauit ad dn̄m ac sacer-
dotes tubis canere ceperūt: om̄esq; viri iu
da vociferati sūt. et ecce illis clamātibus: p
terruit deus iheroboā et omnē isrl̄ q̄ stabat
ex aduerso abia et iuda: fugerūtq; filij isrl̄
iudā: et tradidit eos deus in manu eorum.
Percussit ergo eos abia ⁊ ꝓpl̄us eius plaga
magna: et corruerūt vulnerati ex isrl̄ quin-
quaginta milia virorꝝ fortiū. Humiliatiq;
sunt filij isrl̄ in tempore illo. et vehementissi
me ꝯfortati filij iuda: eo q̄ sperassent ī dn̄o
deo patrū suorꝝ. Persecutus est aūt abia fu
gientē iheroboā: et cepit ciuitates ei⁹. bethel
et filias eius. et ihesana cū filiab⁹ suis effrō
q̄q; et filias eius. Nec valuit ultra resistere
iheroboā in dieb⁹ abia. quē pcussit dn̄s et

mortuus est. Igitur abia ꝯfortato imperio
suo accepit vxores q̄tuordecim: ꝓcreauitq̄
vigintiduos filios. et sedecim fialas. Reliq̄
autē sermonū abia viarūq̄ et operū eius:
scp̄ta sūt diligētissime in libro addo ꝓphe

Dormiuit aūt abia cū te. Ca. xiiij
p̄ribus suis: ⁊ sepelierūt eū in ciuitate
dauid. Regnauitq̄ asa filius eius ꝓ eo. In
cuius dieb⁹ q̄euit terra ānis decē. Fecit ergo
asa qđ bonū et placitū erat in cōspectu dei
sui. et subuertit altaria pegrini cultus et ex
celsa. et ꝯfregit statuas lucosq̄ succidit: et
p̄cepit iude ut quereret dominū deū patrū
suorū: et faceret legē et vniuersa mādata
Et abstulit de cūctis urbibus iuda aras et
fana: et regnauit in pace. Edificauit q̄q̄ ur
bes munitas in iuda: q2 quietus erat et nul
la tēporibus eius bella surrexerāt: pacē do
mino largiente. Dixit aūt iude. Edificemus
ciuitates istas. et vallemus muris et robore
mus turribus et portis et seris. donec a bel
lis quieta sūt oīa: eo q̄ quesierimus dn̄m
deū p̄rm nostroꝝ: et dederit nobis pacē per
gyrū. Edificauer̄t igit̄: ⁊ nullū in extruēdo
impedimentū fuit. Habuit aūt asa in exer-
citu suo portantiū scuta ⁊ hastas de iuda tre
centa milia: de beniamin vero scutariorū et
sagittariorū ducēta octogīta milia. Om̄sq̄
isti viri fortissimi. Egressus est aūt ꝯtra eos
zara ethiops cū exercitu suo decies centena
milia. et curribus trecētis: et venit usq̄ ma
resa. Porro aza ꝑrexit obuiā ei. et instruxit
aciem ad bellū in valle sephata q̄ est iuxta
maresa: et inuocauit dn̄m deū et ait. Dn̄e
nō est apud te vlla distātia. utrū in paucis
auxilieris aut in pluribus: adiuua nos dn̄e
deus noster. In te enī et in tuo noīe hn̄tes fi
duciā: venimus contra hanc multitudinē.
Dn̄e deus nr̄ tu es: nō p̄ualeat ꝯtra te hō.
Exterruit itaq̄ dn̄s ethiopes corā asa et iu
da. Fugerūtq̄ ethiopes: ⁊ ꝑsecutus est eos
asa et ꝓpl'us q̄ cū eo erat usq̄ gerara. et rue
rūt ethiopes usq̄ ad internetōz: q2 dn̄o ce
dente cōtriti sunt: et exercitu illius p̄liante.
Tulerūt ergo spolia multa: et ꝑcusser̄t ciui
tates om̄s ꝑ circuitū gerare. Grandis quip
pe cūctos terror inuaserat. et dirripuerūt ur
bes. et multā p̄dam asportauerūt: sz et cau
las ouiū destruētes. tulerūt pecorū infinitā
multitudinē et camelorū: reuersiq̄ sunt in

Azarias aūt fi ierusalē. Ca. xv.
lius obed facto in se spiritu dei. egres-
sus est i occursū asa: et dixit ei. Audite me
asa. et omnis iuda et beniamin. Dn̄s vo-
biscū: q2 fuistis cū eo. Si quesieritis eū: in-
uenietis. si autē derelinqueritis: derelinquet
vos. Transibūt aūt multi dies in isr̄l absq̄
deo vero et absq̄ sacerdote: absq̄ doctore
q̄z et absq̄ lege. Cūq̄ reuersi fuerint in an-
gustia sua ad dn̄m deū isr̄l et q̄sierint eum
reperient eū. In tempore illo nō erit pax egre
dienti et ingredienti: sed terrores vndiq̄ in
cūctis habitatorib⁹ terrarū. Pugnabit enī
gens ꝯtra gentē ⁊ ciuitas ꝯtra ciuitatē: q2
dn̄s ꝯturbabit eos in om̄i angustia. Vos
ergo ꝯfortamini et nō dissoluantur manus
vestre: erit enī merces operi vestro. Quod
cū audisset asa verba scilicz et ꝓphetiā aza
rie filij obed ꝓphete ꝯfortatus est: et abstu
lit idola de omni terra iuda et de beniamin
et ex urbib⁹ quas ceperat montis ephraim
et dedicauit altare dn̄i qđ erat ante porticū
dn̄i: ꝯgregauitq̄ vniuersum iudā et benia
min: et aduenas cū eis de ephraim et ma-
nasse et de symeon. Plures enī ad eū ꝯfu-
gerāt ex israhel: vidētes q̄ dn̄s deus illius
esset cū eo. Cūq̄ venissent in ierusalē mense
tertio anno decimoquīto regni asa: immo-
lauerūt domino in die illa de manubijs. et
preda quā adduxerāt. boues septingentos
et arietes septem milia: et intrauit ex more
ad corroborandū fedus: ut quererent dn̄m
deum patrū suorū in toto corde et in tota
anima sua. Si quis aūt inquit nō quesierit
dominū deū israhel: moriat̄ a minimo usq̄
ad maximū a viro usq̄ ad mulierē. Iura-
uerūtq̄ domīo voce magna in iubilo et in
clangore tube et in sonitu buccinarū: om̄s
qui erāt in iuda cū execratione. In om̄i enī
corde suo iurauer̄t: et in tota volūtate q̄sie
runt eū: et inuenerūt. Prestititq̄ eis dn̄s re-
quiē ꝑ circuitū. Sed et maachā matrē asa
regis ex augusto deposuit imperio: eo q̄ fe
cisset in luco simulacrū priapi qđ om̄e con
triuit: et in frustra cōminuens ꝯbussit in tor
rente cedron. Excelsa autē derelicta sunt in

israhel. Attñ cor asa erat pfectũ cũctis die
bus eius. Eaqꝫ que vouerat pr̃ suus et ipe
intulit in domũ dñi: argentũ et aurũ vaso-
rũqꝫ diuersam suppellectilẽ. Bellũ vero nõ
fuit usqꝫ ad tricesimũ ãnũ regni asa. ¶ xvj.

ANno autẽ tricesimo sexto regni eius
ascẽdit baasa rex israhel in iudam et
muro circũdabat rama ut nullus tute possit
egredi et ingredi de regno asa. Protulit aũt
asa argentũ et aurũ de thesauris domus do
mini et de thesauris regijs: misitqꝫ ad bena
dab regẽ sirie q̃ habitabat in damasco di-
cens. Fedus inter me et te est. Pater quoqꝫ
meus et pater tuus habuere ꝯcordiã: quã
obrem misi tibi argentũ ⁊ aurũ: ut rupto fe-
dere qđ habes cũ baasa rege isrl̃ facias eũ
a me recedere. quo comperto benadab mi
sit p̃ncipes exercituũ suorũ ad vrbes israhel
qui pcusserũt ahion et dan et abelmaim et
vniuersas urbes muratas. qđ cũ audisset
baasa desinit edificare rama: et intermisit
opus suũ. Porro asa rex assumpsit vniuer-
sũ iudã et tulerũt lapides de rama ⁊ ligna
que edificationi p̃parauerat baasa: edifica
uitqꝫ ex eis gabaa et maspha. In tp̃e illo ve
nit anani ꝓpheta ad asam regẽ iuda: et di
xit ei. Quia habuisti fiduciã in rege sirie et
nõ in dño deo tuo: idcirco euasit sine regis
exercitus de maũ tua. Nõne ethiopes et li-
bies multo plures erãt quadrigis et equiti
bus et multitudine nimia: quos cũ in dño
credidisses tradidit in maũ tua? Oculi enim
dñi ꝯtemplant̃ vniuersam terrã: et p̃bent
fortitudinẽ his q̃ corde pfecto credũt in eũ
Stulte igit̃ egisti: et ꝓpter hoc etiã p̃nti tp̃e
aduersũ te bella ꝯsurgent. Iratusqꝫ asa ad-
uersus videntẽ: iussit eũ mitti in neruũ. Val
de quippe sup hoc fuerat dñs indignatus:
et interfecit de ꝓpl̃o in tempore illo plurimos
Opera autẽ asa p̃ma et nouissima scripta
sunt in libro regũ iuda ⁊ israhel. Egrotauit
etiã asa anno tricesimo nono regni sui do-
lore pedũ vehementissimo: et nec in infirmi
tate sua quesiuit dñm: sed magis in medi-
corũ arte ꝯfisus est. Dormiuitqꝫ cũ patri-
bus suis et mortuus est anno q̃drage simo
p̃mo regni sui: et sepelierũt eũ in sepulchro
suo qđ foderat sibi in ciuitate dauid. Posu
erũtqꝫ eũ sup lectulũ suũ plenũ aromatib⁹
et vnguẽtis meretricijs q̃ erãt pigmentario
rũ arte ꝯfecta: et ꝯbusserũt sup eũ ambitõe
nimia. ¶ Ca. xvij

REgnauit aũt iosa
phat filius eius ꝓ eo: et inualuit ꝯtra
israhel. Constituitqꝫ militũ numeros in cũ-
ctis urbibus iuda q̃ erãt vallate muris: p̃si
diaqꝫ disposuit in terra iuda et in ciuitatib⁹
ephraim quas ceperat asa pr̃ eius. Et fuit
dñs cũ iosaphat: qꝛ ambulauit in vijs da
uid pr̃is sui p̃mis: et nõ sperauit in baalim
sꝫ in deo pr̃is sui: et prexit in p̃ceptis illius
et nõ iuxta pcc̃a israhel. Cõfirmauitqꝫ dñs
regnũ in maũ eius: et dedit om̃is iuda mu
nera iosaphat: facteqꝫ sũt ei infinite diuitie
et multa gloria. Cunqꝫ sumpsisset cor eius
audaciã ꝓpter vias dñi: etiã excelsa et lu-
cos de iuda abstulit. Tertio aũt ãno regni
sui misit de p̃ncipibus suis benail et obdiã
et zachariã et nathanael et micheã ut doce
rent in ciuitatibus iuda: et cũ eis leuitas se
meiam et nathaniã et zabadiã. asahel q̃ꝫ
et semiramoth ⁊ ionathan. adoniãqꝫ et tho
biam et tobadoniã leuitas: et cũ eis elisa-
ma et ioram sacerdotes. Docebãtqꝫ ꝓpl̃m
in iuda. hñtes librũ legis dñi: et circuibãt
cũctas urbes iuda: atqꝫ erudiebãt populũ.
Itaqꝫ factus est pauor dñi super omnia re
gna terrarũ q̃ erant p gyrũ iuda: nec aude
bant bellare ꝯtra iosaphat. Sed et philistei
iosaphat munera deferebãt et vectigal ar-
genti. Arabes q̃ꝫ adducebãt pecora arietũ
septẽ milia septingẽtos. et hircos totidem
Creuit ergo iosaphat ⁊ magnificatus ẽ usqꝫ
in sublime: atqꝫ edificauit in iuda domos
adinstar turriũ vrbesqꝫ muratas: et multa
opa patrauit in urbibus iuda. Viri q̃ꝫ bel
latores et robusti erant in ierusalẽ: quorũ
numerus p domos atqꝫ familias singulorꝫ
In iuda p̃nceps exercitus ednas dux: et cũ
eo robustissimorũ viri trecẽta milia. Post
hunc iohannan p̃nceps: et cum eo ducenta
octoginta milia. Post illũ q̃ꝫ amasias fili⁹
zechri ꝯsecratus dño. et cũ eo ducenta mi
lia virorũ fortiũ. Hunc sequebatur robu-
stus ad p̃lia eliada: et cũ eo tenentiũ arcũ ⁊
clipeũ ducẽta milia. Post istũ etiã iozabad
et cũ eo centũ octoginta milia expeditorũ

militū. Hi omnes erant ad manū regis: ex
ceptis alijs quos posuerat in urbibus mu-
ratis et in vniuerso iuda. ¶ Ca. xviij.

FVit ergo iosaphat diues et inclytus
multū: et affinitate ꝯiūctus est achab
descenditq; post annos ad eum in samariā
Ad cuius aduentū mactauit achab arietes
et boues plurimos ip̄i et populo qui vene-
rat cū eo: ꝑsuasitq; illi ut ascenderet in ra-
moth galaad. Dixitq; achab rex isrl' ad io
saphat regem iuda. Veni mecū in ramoth
galaad. Cui ille rn̄dit. Vt ego et tu: sicut po
pulus tuus sic et ꝓpl's meus: tecūq; erimus
in bello. Dixit iosapat ad regē isrl'. Consule
obsecro inp̄sentiarū sermonē dn̄i. Congre
gauit igit̄ rex israhel ꝓphetarū quadringen
tos viros: et dixit ad eos. In ramoth gala-
ad ad bellandū ire debemus an quiescere?
At illi ascende inquiunt: et tradet deus in
manu regis. Dixitq; iosaphat. Nūquid nō
est hic ꝓphetes dn̄i: ut ab illo etiā requira-
mus? Et ait rex israhel ad iosaphat. Est vir
vnus a quo possumus querere dn̄i volun
tatē: sed ego odi eū: quia nō ꝓphetat mihi
bonū: sz malū om̄i tp̄e. Est aūt micheas fi
lius iemla. Dixitq; iosaphat. Ne loquaris
rex hoc modo. Vocauit ergo rex isrl' vnū de
eunuchis: ⁊ dixit ei. Voca cito micheā filiū
iemla. Porro rex israhel ⁊ iosaphat rex iuda
vterq; sedebāt in solio suo: vestiti cultu re-
gio. Sedebāt aūt in area iuxta portā sama
rie: om̄sq; ꝓphete vaticinabant̄ coram eis.
Sedechias v̄o filius chanana fecit sibi cor
nua ferrea: et ait. Hec dicit dn̄s. His venti
labis siriā: donec ꝯteras eā. Om̄sq; ꝓphete
similiter ꝓphetabāt: atq; dicebāt. Ascende
in ramoth galaad et ꝓsperaberis. et tradet
eos dn̄s in manu regis. Nūcius aūt q̄ ierat
ad vocandū micheā ait illi. En verba oīm
ꝓphetarum vno ore bona regi annunciant
Queso ergo te ut et ꝑ mo tuus ab eis nō dis
sentiat: loquarisq; ꝓspera. Cui rn̄dit miche
as. Viuit dn̄s: q2 q̄dcūq; dixerit mihi deus
meus hoc loquar. Venit g° ad regē. Cui rex
ait. Michea: ire debemus in ramoth galaad
ad bellandum an quiescere? Cui ille rn̄dit
Ascendite: cūcta enī ꝓspera eueniēt: et tra-
dentur hostes in manus vr̄as. Dixitq; rex

Iterū atq; iterū te adiuro: ut mihi nō loqua
ris nisi q̄d verū est in noīe dn̄i. At ille ait.
Vidi vniuersū israhel dispersum in monti
bus: sicut oues absq; pastore. Et dixit dn̄s
Nō habent isti dn̄os: reuertat̄ vnusquisq;
in domū suā in pace. Et ait rex isrl' ad iosa
phat. Nōne dixi tibi q̄ non ꝓphetaret iste
mihi quicq̄ boni: sed ea q̄ mala sunt? At
ille: idcirco ait audite verbū dn̄i. Vidi do-
minū sedentē in solio suo: et omnē exercitū
celi assistentē ei a dextris et a sinistris. et di
xit dn̄s. Quis decipiet achab regem isrl' ut
ascēdat ⁊ corruat in ramoth galaad? Cūq;
diceret vnus hoc mō et alter alio: ꝓcessit
spūs et stetit corā dn̄o ⁊ ait. Ego decipiā eū
Cui dn̄s. In quo inquit decipies? At ille re
spondit. Egrediar: ⁊ ero spūs mēdax in ore
omniū ꝓphetarū eius. Dixitq; dn̄s decipies
et p̄ualebis: egredere et fac ita. Nūc igitur
ecce dn̄s dedit spiritū mendacij in ore oīm
ꝓphetarū tuoꝝ: et dn̄s locutus est de te ma
la. Accessit aūt sedechias filius chanana: et
ꝑcussit michee maxillā. et ait. Per quā viā
trāsiuit spūs dn̄i a me ut loqueret̄ tibi? Di
xitq; micheas. Tu ipse videbis in die illo:
qn̄ ingressus fueris cubiculū de cubiculo ut
abscondaris. Precepit aūt rex israhel dicēs
Tollite micheā et ducite eū ad amon prin
cipem ciuitatis et ad ioas filiū amalech: et
dicetis. Hec dicit rex. Mittite hunc in car-
cerē: et date ei panis modicū ⁊ aque pauxil
lū: donec reuertar in pace. Dixitq; micheas
Si reuersus fueris in pace: nō est dn̄s locu-
tus ī me. Et ait. Audite om̄s ꝓpl'i. Igit̄ ascē
derunt rex israhel et iosaphat rex iuda in ra
moth galaad: dixitq; rex isrl' ad iosaphat.
Mutabo habitū. et sic ad pugnā vadā: tu
autē induere vestibus tuis. Mutatoq; rex
israhel habitu venit ad bellū. Rex autē sine
p̄ceperat ducibus equitatus sui dicēs. Ne
pugnetis ꝯtra minimū aut ꝯtra maximū:
nisi ꝯtra solū regē israhel. Itaq; cū vidissent
principes equitatus iosaphat: dixerūt. Rex
israhel est iste. Et circūdederūt eū dimican
tes. At ille clamauit ad dn̄m. et auxiliatus
est ei: atq; auertit eos ab illo. Cū enī vidis-
sent duces equitatus q̄ nō esset rex isrl': reli
querūt eū. Accidit autem ut vnus e populo

sagittā i incertū iaceret: ⁊ pcuteret regē isrl̄
inter ceruicē et scapulas. At ille aurige suo
ait. Cōuerte manū tuā. et educ me de acie:
q2 vulneratus sum. Et finita est pugna in
die illo. Porro rex isrl̄ stabat incurru suo cō
tra siros usq3 ad vesperā: et mortuus est oc
cidente sole. ¶ Ca. xix.

Reuersus est
Raūt iosaphat rex iuda in domū suam
pacifice in ierusalē. Cui occurrit iehu filius
anani vidēs: et ait ad eū. Impio prebes au
xiliū et his qui oderūt dn̄m amicicia iūge-
ris: et idcirco iram quidē dn̄i merebaris: s3
bona opa inuenta sunt in te: eo q̄ abstule
ris lucos de terra iuda. ⁊ p̄parauerīs cor tuū
ut requireres dn̄m deū patrū tuorū. Habi
tauit ergo iosaphat in ierusalem. Rursumq3
egressus est ad populū de bersabee usq3 ad
montē ephraim: et reuocauit eos ad dn̄m
deum patrū suorū: ꝯstituitq3 iudices terre in
cunctis ciuitatibus iuda munitis p singula
loca: et p̄cipiēs iudicib⁹ videte ait quid fa
ciatis. Nō enī hominis exercetis iudiciū s3
dn̄i: et quodcūq3 iudicaueritis in vos redū
dabit. Sit timor dn̄i vobiscū: et cū diligen
tia cūcta facite. Nō est enī apud dn̄m deū
nostrū iniquitas. nec psonarū acceptio: nec
cupido munerū. In ierusalē q̄3 ꝯstituit iosa
phat leuitas et sacerdotes et p̄ncipes fami
liarū ex isrl̄ ut iudiciū et causam dn̄i iudica
rent habitatoribus eius: p̄cepitq3 eis dicēs
Sic agetis in timore dn̄i fideliter et corde
pfecto. Omnē causam que venerit ad vos
fratrū vestrorū qui habitāt in urbibus suis
inter cognationē et cognationē vbicūq3 q̄-
stio est de lege. de mādato. et de cerimonijs
de iustificationib⁹: ostēdite eis ut nō peccēt
in dn̄m: et ne veniat ira sup vos et sup fra-
tres vestros. Sic ergo agētes nō peccabitis
Amarias aūt sacerdos et pontifex vester in
his q̄ ad deū ptinent p̄sidebit. Porro za-
badias filius ismahel q̄ est dux in domo iu
da: sup ea opa erit q̄ ad regis officiū perti-
nent. Habetisq3 magistros leuitas corā vo
bis confortamini et agite diligenter: et erit
dn̄s vobiscū in bonis. ¶ Ca. xx.

Post hec ꝯgregati sunt filij moab et fi-
lij ammon et cū eis de ammonitis ad iosa
phat: ut pugnarēt ꝯtra eū. Venerūtq3 nūcij
et indicauerūt iosaphat dicētes. Venit con
tra te multitudo magna de his locis q̄ trās
mare sunt et de siria: et ecce ꝯsistunt in asa-
sonthamar q̄ est engaddi. Iosaphat autē
timore p territus. totū se ꝯtulit ad rogandū
dn̄m: et predicauit ieiuniū vniuerso iuda.
Congregatusq3 est iudas ad deprecandū
dn̄m: s3 et om̄s de urbib⁹ suis venerūt ad
obsecrandū eū. Cunq3 stetisset iosaphat in
medio cetu iude ⁊ ihrl̄m in domo dn̄i ante
atriū nouū ait. Dn̄e deus patrū nostrorū tu
es deus in celo: et dn̄aris cūctis regnis gen-
tiū. In maū tua est fortitudo et potētia nec
quisq3 tibi potest resistere. Nonne tu deus
noster interfecisti omnes habitatores terre
huius corā ppl̄o tuo isrl̄. et dedisti eā semi
ni abrahā amici tui in sempiternū? Habi-
tauerūtq3 in ea: et extruxerūt in illa scūariū
nomini tuo dicentes. Si irruerint super nos
mala. gladius iudicij. pestilentia et fames:
stabimus corā domo hac in cōspectu tuo
in qua inuocatū est nomē tuū et clamabi
mus ad te in tribulationibus nr̄is: et exau
dies saluosq3 facies. Nūc igit̄ ecce filij am
mon et moab et mons seir p q̄s nō ꝯcessi-
sti isrl̄ ut transirent qn̄ egrediebant̄ de egi-
pto s3 declinauerūt ab eis et nō interfecerūt
illos. ecōtrario agūt: et nitūtur eicere nos de
possessione quam tradidisti nobis deus nr̄
Ergo nō iudicabis eos? In nobis quidem
nō est tāta fortitudo ut possimus huic mul
titudini resistere q̄ irruit sup nos: s3 cū igno
remus quid agere debeamus hoc solū habe
mus residui: ut oculos nr̄os dirigamus ad
te. Omnis vero iuda stabat corā dn̄o: cum
paruulis et uxorib⁹ et liberis suis. Erat aūt
iazihel filius zacharie filij banaie filij iehi-
hel filij mathanie leuites de filijs asaph: su
per quē factus est spūs dn̄i in medio turbe
et ait. Attēdite om̄is iuda. et q̄ habitatis
in ihrl̄m: et tu rex iosaphat. Hec dicit dn̄s
vobis. Nolite timē: nec paueatis hāc mul-
titudinē nō est enī vr̄a pugna: s3 dei. Cras
descēdetis ꝯtra eos. Ascēsuri enī sūt p cliuū
noīe sis: et inuenietis illos in sūmitate tor-
rētis q̄ est ꝯtra solitudinē iheruhel. Nō enī
eritis vos q̄ dimicabitis: s3 tantūmō ꝯfidē
ter state: et videbitis auxiliū dn̄i super vos

O iuda et ierusalē nolite timere nec pauea
tis: cras egredimini cōtra eos: et dñs erit
vobiscū. Iosaphat ergo et iuda et oīs ha
bitatores ihrl'm ceciderūt ꝓni in terrā corā
dño: et adorauerūt eū. Porro leuite de filiis
caath et de filiis chore laudabāt dñm deū
israhel voce magna in excelsū. Cūq; mane
surrexissent egressi sunt p desertū thecue: ꝙ
fectisq; eis stans iosaphat in medio eorū
dixit. Audite me viri iuda: et oīs habita
tores ierusalem. Credite in dño deo vr̄o et
securi eritis: credite ꝓphetis eius: et cūcta e-
uenient ꝓspera. Dedit osiliū ꝓp'o: et statuit
cantores dñi ut laudarēt eū in turmis suis
et antecederēt exercitū: ac voce osona dice
rent. Confitemini dño. qm̄ in eternū miseri
cordia eius. Cūq; cepissent laudes canere
vertit dñs insidias eorum in semetipos fi
liorū sc̄licet ammon et moab et mōtis seir
qui egressi fuerāt ut pugnarēt otra iudam
et pcussi sunt. Nāq; filii ammon et moab
osurrexerūt aduersū habitatores mōtis seir
ut interficerēt et delerēt eos. Cūq; hoc ope
ꝓpetrassent: et iā in semetipos versi mutuis
q; ocidere vulnerbus. Porro iudas cū ve-
nisset ad speluncam q̄ respicit solitudinē vi
dit ꝓcul omnē late regionē plenā cadaue-
ribus: nec fuisse quenq; qui necē potuisset
euadere. Venit ergo iosaphat et omis po-
pulus cū eo ad detrahēda spolia mortuor
inuenerūtq; inter cadauera varia suppelle-
ctilē. vestes q̄q; et vasa pciosissima et dum
puerūt: ita ut oia portare nō possent: nec p
tres dies spolia auferre p̄ prede magnitudi
ne. Die aūt quarto ogregati sūt in valle be
nedictōnis. Etenī qm̄ ibi benedixerūt dño
vocauerūt locū illū vallis bñdictōnis usq;
in p̄sentē diē. Reuersusq; est oīs vir iuda
et habitatores ierusalē. et iosaphat añ eos
in ierusalē cū letitia magna: eo q; dedisset
eis dñs gaudiū de inimicis suis. Ingressiq;
sunt in ierusalē cū psalteriis et citharis et tu
bis in domū dñi. Irruit aūt pauor dñi su p
vniuersa regna terrarū: cū audissent q; pu
gnasset dñs otra inimicos israh'. quieuitq; re
gnū iosaphat: et p̄buit ei pacem dñs p cir
cuitū. Regnauit igitur iosaphat super iudā et
erat triginta quinq; annor cū regnare cepis-
set. Viginti aūt et quinq; annis regnauit in
ierusalē: et nomen mr̄is eius azuba filia se
lachi. et ambulauit in via p̄ris sui asa nec
declinauit ab ea: faciēs q̄ placita erāt coram
dño. Verūtamē excelsa nō abstulit: et ad-
huc populus non direxerat cor suū ad do
minū deū patrū suor. Reliqua aūt gestor
iosaphat priorū et nouissimorū scripta sūt
in verbis iehu filii anani q̄ digessit in libro
regū israhel. Post hec inīt amicicias iosa-
phat rex iuda cū ochozia rege israhel cuius
opera fuerūt impiissima: ꝙ particeps fuit ut
faceret naues que irent in tharsis. fecerūtq;
classem in asiongaber. Prophetauit aūt elie
zer filius dodau de maresa ad iosaphat di
cens. Quia habuisti fedus cū ochozia. per
cussit dñs opera tua: contriteq; sunt naues:
nec potuerūt ire in tharsis. Ca. xxj.

Dormiuit aūt iosaphat cū p̄ribus suis
et sepultus est cū eis i ciuitate dauid
regnauitq; ioram filius eius ꝓ eo. qui habuit
fratres filios iosaphat: azariā et iahihel et
zachariam et azariā et michabel et saphā
tiam. Oīs hi filii iosaphat regis iuda. De
ditq; eis pater suus multa munera argenti
et auri et pensationes cū ciuitatibus munī
tissimis in iuda: regnū aūt tradidit ioramo
q; esset p̄mogenitus. Surrexit aūt ioram su p
regnū p̄ris sui. Cūq; se cōfirmasset: occidit
oīs fratres suos gladio: ꝙ quosdā de p̄rin
cipibus iuda. Triginta duor annorū erat
ioram cū regnare cepisset: et octo ānis regna
uit in ierusalē: ambulauitq; in vijs regum
israh'l sic̄ egerat domus achab. Filia quippe
achab erat uxor eius. et fecit malū in ospe-
ctu dñi. Noluit aūt dñs disperdere domum
dauid ꝓpter pactū q̄d inierat cū eo: ꝙ q; ꝙ
miserat ut daret ei lucernam et filiis eius in
omni tpe. In diebus illis rebellauit edom
ne esset subditus iude: et ostituit sibi regem
Cūq; trāsiret ioram cū p̄ncipib⁹ suis. et cun-
cto equitatu q̄ erat secū: surrexit nocte et p
cussit edom qui se circūdederat: et oīs du
ces eq̄tatus eius. Attamē rebellauit edom
ne esset sub dicione iuda: usq; ad hanc diē
Eo tpe et lobna recessit: ne esset sub manu
illius. Dereliquerat enī dñm deū p̄rm suor
insuper excelsa fabricatus ē in vrbib⁹ iuda

et fornicari fecit habitatores ierusalē. et p̄-
uaricari iudā. Allate sunt autē ei lr̄e ab he
lia ꝓpheta: in quibus scp̄tū erat. Hec dicit
dn̄s deus dauid p̄ris tui. Qm̄ nō ambulasti
in vijs iosaphat p̄ris tui. et in vijs asa regis
iuda sz incessisti ꝑ iter regū israhel. et forni
cari fecisti iudā et habitatores ierusalē imi
tatus fornicationē domus achab: insuper
et fratres tuos domum p̄ris tui meliores te
occidisti: ecce dn̄s ꝑcutiet te plaga magna
cū ꝓpl'o tuo et uxoribus et filijs tuis: vni-
uersaqz substantia tua. Tu autē egro tabis
pessimo languore vteri: donec egrediant̄ vi
talia tua paulatim ꝑ singulos dies. Susci-
tauit ergo dn̄s ꝯtra ioram spiritū philisti-
norū et arabū qui ꝯfines sunt ethiopibus
et ascenderūt in terrā iuda et vastauer̄t eā.
Diripuerūtqz cunctā substantiā q̄ inuenta
est in domo regis: insuꝑ et filios eius ⁊ uxo
res. Nec remansit ei filius nisi ioachā. q̄ mi
nimus natu erat. Et suꝑ hec omnia ꝑcussit
eū dn̄s alui languore insanabili. Cūqz diei
succederet dies. et tꝑm spacia voluerentur.
duorū annorū expletus est circulus: et sic
longa cōsumptus tabe: ita ut egereret etiā
viscera sua. languore pariter et vita caruit.
Mortuusqz est in infirmitate pessima: et nō
fecit ei ꝓpl'us ꝑm morē ꝯbustōis exequias
sic̄ fecerat maioribus eius. Triginta duoꝝ
annorū fuit cū regnare cepisset: et octo an-
nis regnauit in ierusalē. Ambulauitqz non
recte: et sepelier̄t eū in ciuitate dauid: verū
tamē nō in sepulchro regū. ¶ Ca. xxii.

Constituerūt aūt habitatores ierusalē
ochoziam filiū eius minimū regē pro
eo. Omnes enī maiores natu q̄ ante eū fu-
erant interfecerāt latrones arabū qui irrue
rant in castra. Regnauitqz ochozias filius
ioram regis iuda. Quadraginta duoꝝ an-
norū erat ochozias cū regnare cepisset: et
vno āno regnauit in ierusalē: et nomē ma
tris eius athalia filia amri. Sed et ipse in-
gressus est per vias domus achab. Mater
enī eius impulit eū ut impie ageret. Fecit
igit̄ malū in ꝯspectu dn̄i sic̄ domus achab
Ipsi enī fuerūt ei ꝯsiliarij post mortē patris
sui in interitū eius: ambulauitqz in consilijs
eoꝝ. Et ꝑrexit cū iorā filio achab rege isrl'
in bellū ꝯtra asahel regē sirie in ramoth ga
laad: vulnerauerūtqz siri ioram. qui reuer-
sus est ut curaretur in iesrahel. Multas enī
plagas acceperat in supradicto certamine.
Igit̄ azarias filius iorā rex iuda descendit
ut inuiseret iorā filiū achab ī iesrahel egro
tantē. Voluntatis quippe fuit dei aduersus
ochoziā. ut veniret ad iorā. et cū venisset et
egrederetur cū eo aduersū iehu filiū namsi
quē vnxit dn̄s ut deleret domū achab: cū
ergo euerteret iehu domum achab inuenit
p̄ncipes iuda et filios fratrū ochozie q̄ mi-
nistrabāt ei et interfecit illos. Ip̄m q̄z ꝑqui
rens ochoziā cōp̄hendit latitantē in sama-
ria adductūqz ad se occidit: et sepelierūt eū
eo ꝙ essz filius iosaphat: q̄ quesierat dn̄m
in toto corde suo. Nec erat ultra spes aliq̄:
ut de stirpe quis regnaret ochozie. Siquidē
mater eius athalia vidēs ꝙ mortuꝰ essz fi
lius suus: surrexit. et interfecit omnē stirpē
regiā domus iorā. Porro iosabeth filia re-
gis tulit ioas filiū ochozie. et furata est eū
de medio filioꝝ regis cū interficeret̄: abscō
ditqz eū cū nutrice sua in cubiculo lectulo-
rū. Iosabeth aūt q̄ abscōderat eū. erat filia
regis iorā. uxor ioiade pōtificis soror ocho
zie: et idcirco athalia nō interfecit eū. Fuit
ergo cū eis in domo dei abscōditus sex ānis
quibus regnauit athalia suꝑ terrā. ¶ xxiij.

Anno aūt septimo ꝯfortatus ioiada
assumpsit cēturiones azariam videli
cet filiū ieroboā et ysmahel filiū iohānan.
azariā q̄z filiū obed et maasiā filiū adaie.
et elisaphat filiū zechri: et inijt cū eis fedus
qui circūeuntes iudā ꝯgregauerunt leuitas
de cūctis urbibꝰ iuda. et p̄ncipes familiaꝝ
isrl': venerūtqz in ierusalē. Inijt ergo oīs mul
titudo pactū in domo dei cū rege. Dixitqz
ad eos ioiada. Ecce filius regis regnabit si
cut locutus est dn̄s suꝑ filios dauid. Iste ē
sermo quē facietis. Tertia pars vestrū qui
veniūt ad sabbatū sacerdotū ⁊ leuitarū et
ianitorū erit in portis: tertia vero ꝑs ad do
mū regis: et tertia ad portā q̄ appellat̄ fun-
damenti. Omne vero reliquū vulgus sit in
atriis domus dn̄i: nec quispiā alius ingre-
diat̄ domū dn̄i nisi sacerdotes et qui mini
strant de leuitis. Ipsi tantūmō ingrediantur

q2 ſanctificati ſunt: et oñe reliquũ vulgus
ob ſeruet cuſtodias dñi. Leuite autẽ circũ-
dent regẽ habentes ſinguli arma ſua: et ſi
quis alius ingreſſus fuerit templũ interficia
tur: ſintq3 cum rege. et intrante et egrediẽte.
Fecerũt ergo leuite ⁊ vniuerſus iuda iuxta
omnia q̃ ꝓceperat ioiada pontifex. Et aſ-
ſumpſerunt ſinguli viros qui ſub ſe erãt: et
veniebant p ordinẽ ſabbati cũ his qui im
pleuerãt ſabbatũ et egreſſi erant. Siquidẽ
ioiada pontifex nõ dimiſerat abire turmaſ
que ſibi p ſingulaſ ebdomadas ſuccedere
conſueuerãt. Dedit3q3 ioiada ſacerdos centu
rionibus lanceas clipeoſq3 et peltas regis
dauid: quas conſecrauerat in domo dñi. Cõ
ſtituit3q3 omnẽ ꝑplm tenentũ pugiones a
parte templi dextra uſq3 ad partẽ templi ſi-
niſtrã coram altari et tẽplo p circuitũ regis: et
eduxerũt filiũ regis et impoſuerũt ei diade-
ma et teſtimoniũ: dederũt3q3 in manu eius
tenendã legẽ et conſtituerũt eũ regẽ. Vnxit3q3
illũ ioiada pontifex et filij eius: imꝓcati q3q3
ſunt ei atq3 dixerũt. Viuat rex. q3 cũ audiſ
ſet athalia vocem ſcilicet currentũ atq3 lau
dantũ regem: ingreſſa eſt ad ꝑplm in tẽplũ
dñi. Cũq3 vidiſſ3 regẽ ſtantẽ ſup gradũ in
introitu ⁊ ꝓncipes turmaſq3 circa eũ. oẽmq3
ꝑplm terre gaudentẽ atq3 clangentẽ tubis.
et diuerſi generis organiſ canentẽ. vocẽq3
laudantũ: ſcidit veſtimenta ſua et ait. Inſi
die inſidie. Egreſſus aũt ioiada põtifex ad
centuriones et ꝓcures exercitus dixit eis.
Educite illã extra ſepta tẽpli: et interficiat̃
foris gladio. Precepitq3 ſacerdos ne occi-
deretur in domo dñi. et impoſuerũt cerui-
bus eius manus. Cumq3 intraſſet por tam
equorũ domus regis: interfecerũt eam ibi.
Pepigit autẽ ioiada fedus inter ſe vniuer
ſumq3 ꝑplm et regem: ut eſſet populus dñi
Itaq3 ingreſſus eſt oñis ꝑplus domũ baal
et deſtruxerũt eã: et altaria et ſimulacra il-
lius confregerũt: mathan q3q3 ſacerdotẽ baal
interfecerũt ante aras. Cõſtituit aũt ioiada
ꝓpoſitos in domo dñi. ⁊ ſub manibus ſacer
dotũ et leuitarũ quos diſtribuit dauid in
domo dñi: ut offerrent holocauſta dño ſicut
ſcꝓtũ eſt in lege moſi. in gaudio ⁊ canticis
iuxta diſpoſitionẽ dauid. Cõſtituit q3q3 iani
tores in portis domus dñi: ut nõ ingredere
tur eã immundus in omni re. Aſſumpſitq3
centuriones et fortiſſimos viros. ac ꝓcu-
pes populi et oñe vulgus terre: et fecerũt de
ſcendere regẽ de domo dñi. et introire p me
diũ porte ſuperioris in domũ regis: et collo-
cauerũt eũ in ſolio regali. Letatuſq3 eſt oĩs
ꝑplus terre: et vrbs quieuit. Porro athalia
interfecta eſt gladio. Ca. xxiiij.
Septẽ annorũ erat ioas cũ regnare ce
piſſet: et quadraginta annis regnauit in ie
ruſalẽ. Nomẽ matris eius ſebia de berſabee
Fecit3q3 q3 bonũ eſt coram dño cũctis diebꝰ
ioiade ſacerdotis. Accepit aũt ei ioiada
vxores duas: e quibuſ genuit filios ⁊ filias
Poſt q̃ placuit ioas ut inſtauraret domum
dñi: cõgregauit3q3 ſacerdotes et leuitas: et
dixit eis. Egredimini ad ciuitates iuda: et
colligite de vniuerſo iſrl̃ pecuniã ad ſarta-
tecta tẽpli dei nri p ſingulos annos: feſtina
t3q3 hoc facite. Porro leuite egere negligen
tius. Vocauit3q3 rex ioiadã ꝓncipẽ: et dixit
ei. Quare tibi non fuit cure ut cogeres leui
tas inferre de iuda et de ieruſalẽ pecuniã q̃
conſtituta eſt a moiſe ſeruo dñi: ut inferret ea
oñis multitudo iſrl̃ in tabernaculũ teſtimo
nij? Athalia enim impiiſſima et filij eius de-
ſtruxerũt domũ dei: et de vniuerſis q̃ ſancti
ficata fuerũt in tẽplo dñi ornauerũt phanũ
baalim. Precepit ergo rex et fecerũt archã:
poſueritq3 eã iuxta portã dñi foris inſecus. et
ꝓclamatũ eſt in iuda ⁊ ieruſalẽ: ut deferrẽt fin
guli pcũ dño q3 conſtituit moiſes ſeruus dei
ſup omnẽ iſrl̃ in deſerto. Letatiq3 ſũt cũcti
ꝓncipes et omnis ꝑplus: et ingreſſi contulerũt
in archã dñi atq3 miſerũt: ita ut impleretur.
Cũq3 tẽpus eſſet ut deferrẽt archã coram rege
p manus leuitarũ: videbãt enim multã pecu
niam: ingrediebatur ſcriba regis et quem ꝑ
mus ſacerdos conſtituerat: effundebantq3 pe
cuniã q̃ erat in archa. Porro archã repor ta
bant ad locũ ſuũ: ſicq3 faciebãt p ſingulos
dies. Et congregata eſt infinita pecunia: quã
dederũt rex et ioiada his qui ꝓerant operi
bus domus dñi. At illi conducebãt ex ea ce-
ſores lapidũ et artifices operũ ſingulorũ. ut
inſtaurarent domũ dñi: fabros q3q3 ferri et
eris ut q3 cadere ceperat fulcireꝯ. Egerũt3q3

hi qui operabantur industrie: et obducebatur parietū cicatrix ꝑ manus eoꝝ: ac suscitauerūt domū dñi in statū p̄stinū: et firmiter eā stare fecerūt. Cūq; cōplessent omnia opa detulerunt corā rege et ioiade reliquā partē pecunie: de qua facta sunt vasa tēpli in ministeriū ad olocausta: fiale q̄ꝫ ⁊ cetera vasa aurea et argētea. et offerebantur olocausta in domo dñi iugiter cūctis diebus ioiade. Senuit aūt ioiada plenus dierū et mortuus est cū centū triginta esset annorū sepelierūtq; eū in ciuitate dauid cū regibus eo ꝙ fecisset bonū cū isrl̄ et cū domo eius. Postq̄ꝫ aūt obijt ioiada: ingressi sunt p̄ncipes iuda et adorauerūt regē. qui delinitus obsequijs eoꝝ acquieuit eis. Et dereliquerūt tēplū dñi dei patrū suoꝝ: seruierūtq; lucis et sculptilib⁹: et facta est ira ꝯtra iudā et ierusalē ꝓpter hoc pccm̄. Mittebatq; eis ꝓphetas ut reuerterent̄ ad dñm: quos ꝓtestātes illi audire nolebāt. Spiritus itaq; dei induit zachariā filium ioiade sacerdotē: et stetit in ꝯspectu ꝓpl̄i. et dixit eis. Hec dicit deus. Quare trāsgredimini p̄ceptū dñi qđ vobis nō ꝓderit: et dereliquistis dñm ut derelinqueret vos? qui ꝯgregati aduersus eū miserūt lapides iuxta regis imp̄iū in atrio domus dñi. Et nō est recordatus ioas rex misericordie quam fecerat ioiada p̄r illius secū: sꝫ interfecit filiū eius. qui cū moreret̄ ait. Videat dñs et requirat. Cūq; euolutus esset annus ascendit ꝯtra eū exercitus sirie: venitq; in iudā et ierusalē et interfecit cunctos p̄ncipes ꝓpl̄i: atq; vniuersam p̄dā miserūt regi in damascū. Et certe cū ꝑmodicus venisset numerus sirorum tradidit dñs manibus eorū infinitā multitudinē: eo ꝙ dereliquissent dñm deū p̄rm suorū. In ioas q̄ꝫ ignominiosa exercuere iudicia: et abeūtes dimiserūt eū in languoribus magnis. Surrexerūt aūt ꝯtra eū serui sui in vltionē sanguinis zacharie filij ioiade sacerdotis. et occiderūt eū in lectulo suo ⁊ mortuus est sepelierūtq; illū in ciuitate dauid. sꝫ nō in sepulchris regū. Insidiati vero sūt ei zabath filiꝰ semath amanitidis: ⁊ iosabat filius semarith moabitidis. Porro filij eius ac summa pecunie q̄ adunata fuerat sub eo. et instauratio domus dei sc p̄ta sunt diligētius in libro regū. Regnauit at̄ amasia filius eiꝰ

Viginti quiq; annorū ꝓ eo. xxv.
erat amasias cū regnare cepissꝫ: et vigintinouē ānis regnauit in ihrl̄m. Nomē matris eius ioiaden de ihrl̄m. Fecitq; bonū in ꝯspectu dñi: verūtamē nō in corde ꝑfecto. Cūq; roboratū sibi videret imperiū. iugulauit seruos q̄ occiderāt regē patrē suū: sꝫ filios eorū nō interfecit. sicut scriptū est in libro legis moisi: ubi precepit dñs dicens. Nō occident̄ patres ꝓ filijs. neq; filij ꝓ patribus suis: sꝫ vnusquisq; in suo pccō morietur. Cōgregauit igit̄ amasias iudā et cōstituit eos ꝑ familias tribunosq; et cēturiones in vniuerso iuda et beniamin: et recensuit a viginti annis sursū. inuenitq; triginta milia iuuenū qui egrederētur ad pugnā et tenerēt hastā et clipeū. Mercede q̄ꝫ ꝯduxit de israhel centū milia robustorū centū talentis argenti. Venit aūt homo dei ad illū et ait. O rex ne egrediat̄ tecū exercitus isrl̄. Nō est enī dñs cum israhel: et cūctis filijs ephrahim. Qđ si putas in robore exercitus bella ꝯsistere: superari te faciet deus ab hostibus. Dei quippe est et adiuuare: et in fugā ꝯuertere: Dixitq; amasias ad hominē dei. Quid ergo fiet de centū talentis q̄ dedi militibus isrl̄? Et r̄ndit ei homo dei. Habꝫ dñs vnde tibi dare possit multo his plura. Separauit itaq; amasias exercitū qui venerat ad eū ex ephraim: ut reuerteret̄ in locū suū. At illi ꝯtra iudā vehemēter irati: reuersi sunt in regionē suā. Porro amasias confidenter eduxit populū suū. et abijt in vallē salinarū: ꝑcussitq; filios seir decē milia. Et alia decē milia viroꝝ ceperunt filij iuda: et adduxerūt ad p̄ruptū cuiusdā petre: p̄cipitauer̄tq; eos de sūmo in p̄ceps: q̄ vniuersi crepuerunt. At ille exercitus quē remiserat amasias ne secū iret ad p̄liū diffusus est in ciuitatib⁹ iuda. a samaria usq; ad bethorō et interfectis tribus milibus diripuit p̄dam magnā. Amasias q̄ꝫ post cedē ydumeoꝝ et allatos deos filiorum seir statuit illos in deos sibi: et adorabat eos ⁊ illis adolebat incensū. Quā obrē iratus dñs ꝯtra amasiā. misit ad illū ꝓphetā qui diceret ei. Cur

adorasti deos qui nō liberauerūt ꝓpl'm suū
de manu tua? Cūq; hec ille loqueret̄ rn̄dit
ei. Num ꝯsiliarius regis es? Quiesce ne in
terficiā te. Descendensq; ꝓpheta. scio inquit
qđ cogitauerit dn̄s occidere te: qui et fecisti
hoc malū: et insuper non acquieuisti ꝯsilio
meo. Igitur amasias rex iuda inito pessimo
cōsilio: misit ad ioas filiū ioachā filij iehu
regem israhel dicēs. Veni videamus nos
mutuo. At ille remisit nūcios dicens. Car-
duus q̄ est in libano misit ad cedrū libani
dicēs. Da filiā tuā filio meo uxorē. et ecce
bestie q̄ erant in silua libani: transierunt et
ꝯculcauerūt carduū. Dixisti ꝑcussi edom:
et idcirco erigit̄ cor tuū in suꝑbiā. Sede in
domo tua. Cur malū aduersū te ꝓuocas:
ut cadas et tu et iudas tecū? Noluit audi-
re amasias: eo q̄ dn̄i esset voluntas. ut tra-
deretur in manus hostiū ꝓpter deos edom
Ascendit igit̄ ioas rex israhel: et mutuos si
bi p̄buere ꝯspectus. Amasias aūt rex iuda
erat in bethsames iude. Corruitq; iudas
corā isrl': et fugit in tabernacula sua. Porro
amasiam regē iuda filiū ioas filij ochozie
cepit ioas rex israhel in bethsames. et ad-
duxit in ierusalem: destruxitq; murū eius a
porta ephraim usq; ad portā anguli q̄drin
gentis cubitis. Om̄e q̄ꝫ aurū et argentū. et
vniuersa vasa q̄ repererat in domo dei. et
apud obededom. in thesauris etiā domus
regie necnon et filios obsidū: reduxit in sa
mariā. Vixit aūt amasias filius ioas rex iu
da postq̄ꝫ mortuus est ioas filius ioachas
rex isrl' quīdecim annis. Reliqua aūt sermo
nū amasie p̄orū et nouissimorū scp̄ta sunt
in libro regū iuda et israhel. Qui postq̄ꝫ re
cessit a dn̄o: tetenderūt ei insidias in ihrl'm
Cūq; fugisset lachis miserūt ⁊ interfecer̄t eū
ibi: reportātesq; suꝑ equos sepelierūt eum
cū patribus suis in ciuitate dauid. ¶ xxvi.

Omnis aūt ꝓpl'us iuda filiū eius oziā
annoꝝ sedecim ꝯstituit regē ꝓ ama-
sia p̄re suo. Ip̄e edificauit ahilat: ⁊ restituit
eā ditioni iude. postq̄ꝫ dormiuit rex cū pa-
tribus suis. Sedecim annoꝝ erat ozias cū
regnare cepissꝫ: et quīquaginta duob⁹ an-
nis regnauit in ihrl'm. Nomē m̄ris eius ie-
celia de ihrl'm. Fecitq; qđ erat rectū in ocu
lis dn̄i iuxta om̄ia q̄ fecerat amasias pater
eius: et exquisiuit dn̄m in dieb⁹ zacharie
intelligētis et vidētis deū. Cūq; requireret
dn̄m: direxit eū in om̄ib⁹. Deniq; egressus
est et pugnauit ꝯtra philistijm: et destruxit
murū geth. et murū iamnie murūq; azoti.
Edificauit q̄ꝫ opida in azoto ⁊ philistijm
⁊ adiuuit eū deus ꝯtra philistijm ⁊ ꝯtra ara
bas q̄ habitabāt in gurbaal et ꝯtra āmo-
nitas. Appendebantq; ammonite munera
ozie: et diuulgatū ē nomē eius usq; ad in-
troitū egipti ꝓpter crebras victorias. Edi
ficauit q̄ꝫ ozias turres in ihrl'm suꝑ portā
anguli. ⁊ suꝑ portā vallis. et reliquas in eo
dem muri latere: firmauitq; eas. Extruxitq;
turres in solitudine: et effodit cisternas plu-
rimas. eo q̄ haberet multa pecora: tā ī cam
pestribus q̄ꝫ in heremi vastitate. Vineas q̄ꝫ
habuit ⁊ vinitores in montib⁹. et ī carmelo
Erat quippe hō agriculture deditus. Fuit at̄
exercitus bellatorū eius q̄ ꝓcedebāt ad pre
lia sub maū iehiel scribe. maasieq; doctoris
et sub maū ananie q̄ erat de ducibus regis
Omnisq; numerus p̄ncipū ꝑ familias vi-
rorū fortiū duoꝝ miliū sexcentorū: et sub
eis vniuersus exercitus trecentorū et septē
miliū quīgentoꝝ. q̄ erāt apti ad bella: et ꝓ
rege ꝯtra aduersarios dimicabāt. Prepara
uit q̄ꝫ eis ozias id est cūcto exercitui clipe-
os et hastas et galeas ⁊ loricas. arcusq; et
fundas ad iaciēdos lapides: et fecit in ieru
salē diuersi generis machinas q̄s in turri-
bus collocauit. et in angulis murorum: ut
mitterēt sagittas ⁊ saxa grandia. Egressūq;
est nomē eius ꝓcul: eo q̄ auxiliaret̄ ei dn̄s
et corroborasset illū. sꝫ cū roboratus essꝫ ele
uatū est cor eius in interitū suū et neglexit
dn̄m deū suū: ingressusq; tēplū dn̄i adolere
voluit incensū suꝑ altare thimiamatis. Sta
timq; ingressus post eū azarias sacerdos et
cū eo sacerdotes dn̄i octuaginta viri fortis
simi restiterūt regi: atq; dixerūt. Nō est tui
officij ozia. ut adoleas incensū dn̄o: sꝫ sacer
dotū hoc est filioꝝ aarō q̄ ꝯsecrati sūt ad
huiuscemodi ministeriū. Egredere de san-
ctuario. ne ꝯtempseris: q2 non reputabitur
tibi in gloriā hoc a dn̄o deo. Iratusq; ozias
et tenens in manu thuribulum ut adoleret

incensū: minabat̄ sacerdotibus. Statimq; orta est lepra in fronte eius corā sacerdotibus in domo dñi: sup altare thimiamatis. Cūq; respexissz eū azarias pōtifex. ⁊ om̄s reliqui sacerdotes viderūt leprā in frōte eius et festinato expulerūt eū. Sz et ip̄e pterritus accelerauit egredi: eo q̄ sensissz ilico plagā dñi. Fuit igitur ozias rex leprosus usq; ad diē mortis sue: et habitauit in domo separata plenus lepra ob quā eiectus fuerat de domo dñi. Porro ioathan filius eius rexit domū regis: et iudicauit populū terre. Reliqua aūt s̄monū ozie p̄orū et nouissimoꝝ scripsit ysaias filius amos ꝓpheta. Dormiuitq; ozias cū p̄ribus suis: et sepelierunt eū in agro regaliū sepulchrorū. eo q̄ esset leprosus: regnauitq; ioathan filius eius ꝓ eo

Viginti quinq; annorū erat ¶ Ca. xxvij. ioathan cū regnare cepisset: et sedeci annis regnauit in ierusalē. Nomen matris eius iherusa. et filia sadoch. Fecit qd̄ rectū erat corā dño iuxta omnia q̄ fecerat ozias pater suus: excepto q̄ nō est ingressus tēplū domini: et adhuc ꝓpl'us delinquebat. Ipse edificauit portā domus dñi excelsam: et in muro ophel multa ꝯstruxit. Vrbes q̄z edificauit in montibus iuda: et in saltibus castella et turres. Ipse pugnauit ꝯtra regē filiorū ammon et vicit eū. Dederūtq; ei filij ammon in tp̄e illo centū talēta argēti: et decem milia choros tritici: ac totidem choros ordei. Hec ei p̄buer̄t filij ammon. in anno scd̄o ⁊ tertio. Corroboratusq; est ioathā. eo q̄ direxissz vias suas corā dño deo suo. Reliqua aūt sermonū ioathan et om̄s pugne eius et opera scp̄ta sunt in libro regū isrl' et iuda. Viginti quinq; annoꝝ erat cū regnare cepisset: et sedecim annis regnauit in ierusalē. Dormiuitq; ioathā cū p̄ribus suis: et sepelierunt eū in ciuitate dauid: et regnauit acham filius eius pro eo. ¶ Ca. xxviij.

Viginti annoꝝ erat achā cū regnare cepisset: et sedecim annis regnauit in ierusalē. Nō fecit rectū in ꝯspectu dñi. sic̄ dauid pater eius. sed ambulauit in vijs regū israhel: insup et statuas fudit baalim. Ipse est qui adoleuit incensū in valle henon: et lustrauit filios suos i igne iuxta ritū gentiū quas interfecit dñs in aduentu filiorū isrl'. Sacrificabat q̄z et thimiama succendebat in excelsis et in collibus: et sub om̄i ligno frondoso. Tradiditq; eū dñs deus eius in manu regis sirie: qui pcussit eū: magnāq; p̄dam cepit de eius imperio: et adduxit in damascū. Manibus q̄z regis isrl' traditus est: et pcussus plaga grandi. Occiditq; phacee filius romelie de iuda centū viginti milia in die vno. om̄s viros bellatores: eo q̄ reliquissent dñm deū patrū suorū. Eodē tp̄e occidit zechri vir potens ex ephraim maasiam filiū regis et ezricā ducē domus eius helchanā q̄z secundū a rege. Ceperūtq; filij isrl' de fratribus suis ducēta milia mulierū pueroꝝ et puellarū et infinitā p̄dam: ptulerūtq; eā in samariā. Ea tēpestate erat ibi ꝓpheta dñi nomine obed: qui egressus obuiam exercitui veniēti in samariā dixit eis. Ecce iratus dñs deus patrū vr̄oꝝ ꝯtra iudā. tradidit eos manib⁹ vr̄is: et occidistis eos attrociter: ita ut ad celū ptingeret vr̄a crudelitas. Insuper filios iuda et ierusalem vultis vobis subijcere in seruos et ancillas qd̄ nequaq̄ facto opus est. Peccastis enī sup hoc dño deo nr̄o. Sz audite ꝯsiliū meū et reducite captiuos q̄s adduxistis de fratribus vestris: quia magnus furor dñi imminet vobis. Steterūt itaq; viri de p̄ncipibus filiorū eprahim. azarias filius iohannan. barachias filius mosollamoth. ezechias filius sellum et amasias filius hadali. cōtra eos qui veniebant de p̄lio: et dixerunt eis. Non introducetis huc captiuos: ne peccemus dño. Quare vultis adijcere sup pcc̄a nostra: et vetera cumulare delicta? Grande quippe pcc̄m est: et ira furoris dñi imminet sup isrl'. Dimiserūtq; viri israhel bellatores predā. et vniuersa q̄ ceperant corā p̄ncipibus ⁊ om̄i multitudine: stete r̄tq; viri q̄s supra memorauimus: et ap̄phendētes captiuos om̄sq; qui nudi erāt. vestier̄t de spolijs Cūq; vestissent eos et calciassent. et refecissent cibo ac potu. vnxissentq; ꝓpter laborē. et adhibuissent eis curā: quicūq; ambulare nō potuerāt. et erāt inbecillo corpe. imposuerūt eos iumentis. et adduxerunt iericho ciuitatem palmarū ad fratres eorum: ip̄iq;

reuersi sunt in samariā. Tempore illo misit
rex achā ad regē assiriorū. postulās auxiliū
Venerūtq; ydumei et pcusserūt multos ex
iuda: et ceperunt p̄dam magnā. Philistijm
quoq; diffusi sunt p urbes campestres et ad
meridiē iuda: ceperūtq; betsames. et ahilon
et gadiroth. soccho q̊z et thamnā ⁊ gamzo
cū viculis suis: et habitauerunt in eis. Hu
miliauerat enī dn̄s iudā ꝓpter achā regem
iuda. eo q̄ nudassz eū auxilio. et ꝯtemptui
habuisset dn̄m: adduxitq; ꝯtra eū teglath
phalasar regē assiriorū: qui et afflixit eū et
nullo resistente vastauit. Igit̄ achā spoliata
domo dn̄i et domo regū ac p̄ncipū. dedit
regi assiriorū munera: et tamē nihil ei pro-
fuit. Insup et in tempore angustie sue auxit
ꝯtemptū in dn̄m. Ip̄e p se rex achā immo-
lauit dijs damasci victimas pcussoribus
suis et dixit. dij regū sirie auxiliant̄ eis. q̊s
ego placabo hostijs et aderūt mihi: cū econ
trario ip̄i fuerint ruine ei et vniuerso israhel
Direptis itaq; achā om̄ibus vasis domus
dei atq; ꝯfractis. clausit ianuas tēpli dei: et
fec̄ sibi altaria in vniuers̄ angulis ierusalē
In om̄ibus q̊z urbibus iuda extruxit aras
ad cremandū thus: atq; ad iracundiā pro
uocauit dn̄m deū patrū suoꝝ. Reliqua aūt
sermonū eius et omniū operū suorū p̄orū
et nouissimorū scp̄ta sunt in libro regū iu-
da et israhel. Dormiuitq; achā cū p̄ribus
suis: et sepelierūt eum in ciuitate ierusalem
Neq; enī receperāt eum in sepulchra regū
isrl̄. Regnauitq; ezechias filius eius ꝓ eo.

i Igitur ezechias regnare ce Ca. xxix.
pit cū vigintiquinq; esset annoꝝ: et vi
gintinouē annis regnauit in ierusalem. No
men mr̄is eius abia filia zacharie. Fecitq;
q̄d erat placitū in ꝯspectu dn̄i: iuxta om̄ia
q̄ fecerat dauid pr̄ eius. Ip̄o anno et mense
p̄mo regni sui aperuit valuas dom⁹ dn̄i et
instaurauit eas: adduxitq; sacerdotes atq;
leuitas. et ꝯgregauit eos in plateā orienta-
lem: dixitq; ad eos. Audite me leuite ⁊ san
ctificamini: mūdate domū domini dei pa-
trū nostrorū: et auferte omnē immundiciā
de sanctuario. Peccauerūt patres nr̄i: et fe-
cerūt malū in ꝯspectu dn̄i dei nostri derelin
quentes eū: auerterunt facies suas a taber
naculo dn̄i dei nostri. et p̄buerunt dorsum.
clauserūt ostia q̄ erāt i porticu et extinxerūt
lucernas: incensūq; non adoleuerūt. et olo
causta nō obtulerūt in scūario deo isrl̄. Con
citatus est itaq; furor dn̄i sup iudā et ieru-
salē: tradiditq; eos in commotionē et in in
teritū et in sibilū. sicut ip̄i cernitis oculis ve
stris. En corruerunt patres nr̄i gladijs: filij
nostri et filie nr̄e et cōiuges captiue ducte
sunt ꝓpter hoc scelus. Nūc ergo placet mi-
hi ut ineamus fedus cū dn̄o deo israhel: et
auertet a nobis furorē ire sue. Filij mei no-
lite negligere. Vos elegit dn̄s. ut stetis corā
eo. ⁊ ministretis illi: colatisq; eū. et eremetis
ei incensum. Surrexerūt ergo leuite: maath
filius amasie. et iohel filius azarie de filijs
caath. Porro de filijs merari: cis filius ab-
dai et azarias filius ialalehel. De filijs aūt
gersoni: ioha filius nemna et eden filius io
aha. At vero de filijs elisaphā: samri et ia-
hihel. De filijs q̊z asaph: zacharias et ma
thanias: necnō de filijs heman: iahihel et
semei. Sed et de filijs ydithun: semeias et
ozihel Cōgregauerūtq; fratres suos et san
ctificati sūt: et ingressi sunt iuxta mandatū
regis et imperiū dn̄i. ut expiarēt domū dei
Sacerdotes q̊z ingressi templū dn̄i ut san-
ctificarēt illud extulerūt omnē immūdiciā
quā intro repererāt in vestibulo domus do
mini: quā tulerūt leuite et asportauerūt ad
torrentē cedron foras. Ceperūt aūt prima
die mensis primi mūdare et in die octaua
eiusdē mensis. ingressi sunt porticū domus
templi dn̄i: expiaueruntq; templū diebus
octo: et in die sextadecima mensis eiusdē.
q̄d ceperāt impleuerūt. Ingressi q̊q; sunt ad
ezechiā regē: et dixerūt ei. Sanctificauim⁹
omnē domū dn̄i. ⁊ altare olocausti vasaq;
eius. necnō et mensam ꝓpositionis cū om̄i
bus vasis suis: cunctāq; tēpli suppellectilē
quā polluerat rex achā in regno suo postq̄
p̄uaricatus est: et ecce exposita sunt om̄ia
corā altari dn̄i. Cōsurgensq; diluculo eze-
chias rex adunauit om̄s p̄ncipes ciuitatis
et ascendit in domū dn̄i: obtulerūtq; simul
thauros septē et arietes septē. agnos septē
et hircos septem: pro peccato. ꝓ regno pro
sanctuario. ꝓ iuda. Dixitq; sacerdotibus

filijs aaron: ut offerrēt sup altare dñi. Ma
ctauerūt igit̄ thauros: et susceperūt sangui-
nem sacerdotes: et fuderunt illū sup altare.
Mactauerūt etiā arietes: et illoꝝ sanguinē
sup altare fuderūt. Immolauerūt agnos et
fuderūt sup altare sanguinem. Applicuerūt
hircos ꝓ peccato corā rege: et vniuersa mul
titudine. Imposuerūt manus suas sup eos:
et immolauerūt illos sacerdotes: et asp se-
rūt sanguinē eoꝝ corā altari ꝓ piaculo vni
uersi israhelis. Pro omni quippe isrl̄ p̄cepe-
rat rex ut olocaustū fieret ꝓ pcc̄o. Cōstituit
q̊z leuitas in domo dñi cū cimbalis ⁊ psal
terijs et citharis ſm dispositionē dauid et
gad vidētis regis et nathan ꝓphete. Siqui
dē dñi p̄ceptū fuit: p manū ꝓphetarū eius
Steterūtq̄z leuite tenētes organa dauid. et
sacerdotes tubas: et iussit ezechias ut offer
rent olocausta sup altare. Cūq̄z offerrentur
olocausta ceperūt laudes canere domio et
clangere tubis. atq̄z in diuerſ organis que
dauid rex isrl̄ repererat ꝯcrepare. Omni aūt
turba adorante. cantores et hi qui tenebāt
tubas erāt in officio suo: donec compleret̄
olocaustū. Cūq̄z finita esset oblatio incurua
tus est rex et om̄s qui erāt cū eo: et adora
uerūt. Precepitq̄z ezechias et p̄ncipes leui-
tis ut laudarēt dñm sermonibus dauid et
asaph vidētis: qui laudauer̄t deū magna
letitia: et incuruato genu adorauerūt. Eze-
chias aūt etiā hec addidit. Implestis ma-
nus vr̄as dño: accedite et offerte victimas
et laudes in domo dñi. Obtulit ergo vni-
uersa multitudo hostias ⁊ laudes et olocau
sta mente deuota. Porro numerus olocau
storū q̄ obtulit multitudo hic fuit. Thau-
ros sexaginta. arietes centū agnos ducen-
tos: sanctificauerūtq̄z dño boues sexcētos:
et oues tria milia. Sacerdotes vero pauci
erāt: nec poterant sufficere ut pelles olocau
storū detraherēt. vnde et leuite fr̄es eorū
adiuuerūt eos: donec impleret̄ opus ⁊ san
ctificarent̄ antistites. Leuite quippe facilio-
ri ritu sanctificātur q̄z sacerdotes Fuerūt er
go olocausta plurima adipes pacificoꝝ et
libamina olocaustorū: ⁊ cōpletus ē cultus
domus dñi: letatusq̄z est ezechias et om̄is
populus eo q̄ ministeriū dñi esset expletū.

De repente quippe hoc fieri placuerat.

Misitq̄z ezechias ad omnē ¶ Ca. xxx.
israhel et iudā: scp̄sitq̄z epistolas ad
ephraim et manassen: ut venirēt ad domū
dñi in ierusalē. et facerēt phase dño deo isrl̄
Inito ergo ꝯsilio regis et p̄ncipū et vniuersi
cetus ierusalē: decreuerunt ut facerēt phase
mense scd̄o. Nō enī occurrerāt facere in tpe
suo: q2 sacerdotes qui possent sufficere san
ctificati nō fuerāt: et ppl̄us nondū ꝯgrega
tus fuerat in ierusalē. Placuitq̄z sermo regi
et omni multitudini: et decreuerūt ut mitte
rent nunciū in vniuersū isrl̄ de bersabe usq̄z
dan: ut venirent et facerent phase dño deo
isrl̄ in ierusalē. Multi enī nō fecerant sic̄ lege
p̄scriptū est. Perrexerūtq̄z cursores cum epi
stolis ex regis imperio. et p̄ncipū eius in
vniuersū israhel et iudam: iuxta id q̄d rex
iusserat p̄dicantes. Filij israhel reuertimini
ad dñm deū abrahā et ysaac et isrl̄: et re-
uertetur ad reliquias q̄ effugerūt manus re
gis assiriorū. Nolite fieri sicut p̄res vestri et
fratres qui recesserūt a dño deo p̄rm suoꝝ
et tradidit eos in interitum. ut ipsi cernitis.
Nolite indurare ceruices vestras sicut p̄res
vestri. Tradite manus vestras dño: et ve-
nite ad sanctuariū eius q̄d sanctificauit in
eternū. Seruite dño deo patrū vestrorū. et
auertet̄ a vobis ira furoris eius. Si enī vos
reuersi fueritis ad dñm: fratres vestri ⁊ filij
habebunt misericordiā corā dñis suis qui
illos duxerūt captiuos: et reuertent̄ in terrā
hanc. Pius enī et clemēs est dñs deus ve-
ster: et nō auertet faciem suā a vobis si re-
uersi fueritis ad eū. Igitur cursores pgebāt
velociter de ciuitate in ciuitatem p terrā e-
phraim et manasse usq̄z ad zabulō: illis ir-
ridentibus et subsanantib⁹ eos. Attñ qui
dā viri ex aser et manasse ⁊ zabulō acquie
scentes ꝯsillo: venerūt ierusalē. In iuda vero
facta est manus dñi ut daret eis cor vnū:
ut facerēt iuxta p̄ceptū regis et p̄ncipū ver
bū dñi. Congregatiq̄z sunt in ierusalē ppl̄i
multi: ut facerēt sollēnitatē azimoꝝ ī men
se scd̄o. Et surgētes destruxerūt altaria que
erāt in ierusalē: atq̄z vniuersa in quib⁹ ido
lis adolebatur incensum subuertentes. ꝓie
cerunt in torrentem cedron. Immolauerūt

aūt phase quartadecima die mensis secūdi
Sacerdotesq; atq; leuite tandē sanctificati
obtulerūt olocausta in domo dñi: steterūt
q; in ordine suo iuxta dispositionē et legē
moisi hominis dei. Sacerdotes vero susci-
piebāt effundendū sanguinē de manib⁹ le-
uitarū: eo q̄ multa turba sanctificata non
esset: et idcirco immolarēt leuite phase his
qui nō occurrerāt sanctificari dño. Magna
etiā pars populi de ephraim et manasse et
ysachar et zabulon q̄ sanctificata nō fue-
rat comedit phase nō iuxta qđ scp̄tū est: et
orauit p eis ezechias dicens. Dñs bonus
ꝓpiciabitur cūctis qui in toto corde requi
rūt dñm deū patrū suorū: et nō imputabit
eis qđ minus sanctificati sunt. quē exaudi
uit dñs: et placatus est ꝓpl'o. Fecerūtq; filij
israhel qui inuēti sunt in ierusalē sollennita
tē azimorū septē diebus in letitia magna
laudantes dominū p singulos dies: leuite
q̊z et sacerdotes p organa que suo officio
ꝯgruebant. Et locutus est ezechias ad cor
omniū leuitarū qui habebant intelligentiā
bonā sup dño: et comederūt septē diebus
sollēnitatis immolātes victimas pacificorꝫ
et laudātes dominū deū patrū suorū. Pla
cuitq; vniuerse multitudini ut celebrarent
etiā alios dies septem: qđ et fecerūt cū in-
genti gaudio. Ezechias aūt rex iuda p̄bu
erat multitudini mille thauros: et septē mi-
lia ouiū. Principes vero dederāt ꝓpl'o thau
ros mille: et oues decē milia. Sanctificata
ergo est sacerdotū plurima multitudo: et hi
laritate p fusa om̄is turba iuda tam sacer-
dotū et leuitarū q̄z vniuerse frequētie q̄ ve
nerat ex isrl': ꝓselitorū q̊z de terra isrl' et ha
bitantiū in iuda. Factaq; est grandis cele-
britas in ierusalē: qualis a dieb⁹ salomo-
nis filij dauid regis isrl' in ea urbe nō fuerat
Surrexerūt aūt sacerdotes atq; leuite bñdi
centes ꝓpl'o: et exaudita est vox eorū: pue-
nitq; oratio in habitaculū sanctū celi.

Cvnq; hec fuissent rite celebrata ¶ xxxi
egressus est om̄is isrl' qui inuētus fue
rat in urbib⁹ iuda. et fregerūt simulacra suc
ciderūtq; lucos: demoliti sunt excelsa. et al-
taria destruxerūt: nō solū de vniuerso iuda
et beniamin: sz et de ephraim q̊z ⁊ manasse
donec penitus euerterēt. Reuersiq; sūt om̄s
filij isrl' in possessiones et ciuitates suas. Eze
chias autē ꝯstituit turmas sacerdotales et
leuiticas p diuisiones suas vnūquēq; in of
ficio ꝓprio. tā sacerdotū videlicet q̄z leuita
rū ad olocausta et pacifica: ut ministrarent
et ꝯfiterent̄. canerētq; in portis castrorꝫ do
mini. Pars autē regis erat ut de ꝓpria eius
substātia offerret̄ olocaustū mane semp et
vespe: sabbatis q̊z kalēdis et sollēnitatib⁹
ceteris: sic scp̄tū est in lege moisi. Precepe-
rat autē ꝓpl'o habitantiū ierusalē ut darent
ptes sacerdotib⁹ et leuitis: ut possent vaca-
re legi dñi. qđ cū pcrebruissz in aurib⁹ mul
titudinis plurimas obtulere primicias filij
isrl'. frumēti vini et olei: mellis q̊z et omniū
q̄ gignit humus decimas obtulerūt. Sed et
filij isrl' et iuda qui habitabāt in urbib⁹ iu
da obtulerūt decimas boū et ouiū: decimas
q; sanctorꝫ que vouerāt dño deo suo: atq;
vniuersa portātes fecer̄t aceruos plurimos
Mense tertio ceperūt caeruorꝫ iacere funda
menta: et mense septimo compleuerūt eos.
Cunq; ingressi fuissent ezechias et p̄ncipes
eius viderūt aceruos: ⁊ benedixerūt dño ac
populo isrl'. Interrogauitq; ezechias sacer-
dotes et leuitas: cur ita iacerent acerui. Re-
spondit illi azarias sacerdos p̄mus. de stir-
pe sadoch dicēs. Ex quo ceperūt offerri pri
micie in domo dñi. comedimus et saturati
sumus: et remanserūt plurima: eo q̄ bñdi
xerit dñs ꝓpl'o suo. Reliquiarū aūt est copia
ista quā cernis. Precepit igit̄ ezechias: ut
p̄pararent horrea in domo dñi. quod cū fe-
cissent intulerūt tā p̄micias q̄z decimas: et q̄
cunq; vouerant fideliter. Fuit aūt p̄fectus
eorū chonenias leuita: et semei frater eius
scđus: post quē iehihel et azarias et naad
et asahel et iherimoth iozabat q̊z et elihel.
et iesmachias et maath et banaias p̄positi
sub manib⁹ chonenie et semei fratris eius
ex imperio ezechie regis et azarie pōtificis
domus dñi: ad quos om̄ia ptinebāt. Cho
re vero filius iemna leuites et ianitor orien
talis porte p̄positus erat his q̄ sponte offere
bantur dño. p̄micijsq; ⁊ ꝯsecratis in sancta
sanctorū: et sub cura eius eden ⁊ beniamin.
ihesue et semeias. amarias q̊z et sechenias

in cuitatibus sacerdotū: ut fideliter distribuerēt fratribus suis partes· minoribꝰ atq; maioribus· exceptis manibus ab annis tribus et supra·cūctis qui ingrediebant templū dñi·et quicqd p singulos dies oducebāt in ministerio·atq; obseruatōibus iuxta diuisiones suas:sacerdotibꝰ p familias et leuitis·a vicesimo anno et supra p ordines et turmas suas· vniuerseq; multitudini tā uxoribꝰ q̄ liberis eorū vtriusq; sexus:fideliter cibi de his q̄ sanctificata fuerāt p̄bebātur· Sz et filiorū aarō p agros et suburbana urbiū singularū dispositu erāt viri q̄ partes distribuerēt vniuerso sexui masculino: de sacerdotibus et leuitis· Fecitq; ezechias vniuersa q̄ diximus in oñi iuda:operatusq; est bonū et rectū et verū coraī dño deo suo· in vniuersa cultura ministerij domus dñi iuxta legē et cerimonias: volēs requirere deū suū i toto corde suo· Fecitq; ꝛ prosperatus est

POst q̄ et huiuscemodi veritatem venit sennacherib rex assiriorū et ingressus iudā obsedit cuitates mūitas· volēs eas capere·qđ cū vidisset ezechias venisse scilicet sennacherib ꝛ totū belli impetū verti contra ierusalē:inito cū p̄ncipibꝰ consilio virisq; fortissimis ut obturarēt capita fontiū qui erāt extra urbē:et hoc omniū decernente sententia congregauit plurimā multitudinē:et obturauerūt cūctos fontes·et riuū q̄ fluebat in medio terre dicētes·Ne veniāt reges assiriorū: et inueniant aquarū abundantiā·Edificauit q̄z agens industrie oēm murū qui fuerat dissipatus: ꝛ extruxit turres desup: et forinsecus alterū murū· Instaurauitq; mello in cuitate dauid: et fecit vniuersi generis armaturā et clipeos·Constituitq; principes bellatorū in exercitu: et conuocauit vniuersos in platea porte cuitatis:ac locutus est ad cor eorū dicēs· Viriliter agite et confortamini: nolite timere nec paueatis regē assiriorū et vniuersā multitudinē q̄ est cū eo·Multo enī plures nobiscū sunt q̄z cū illo Cū illo enī est brachiū carneū:nobiscū dñs deus nr̄ qui auxiliator est noster:pugnatq; p nobis·Cōfortatusq; est populus huiuscemodi verbis ezechie regis iuda· Que post q̄z gesta sunt: misit sennacherib rex assiriorꝫ

Ca·xxxij

seruos suos ierusalē·ipe enī cū vniuerso exercitu obsidebat lachis: ad ezechiā regem iuda·et ad omnē ppl'm q̄ erat in urbe dicēs Hec dicit sennacherib rex assiriorū·In quo confidentes fiduciā·sedetis obsessi in ierusalem? Num ezechias decepit vos·ut tradat mori in fame et siti: affirmans q̄ dñs deus vr̄ liberet vos de manu regis assiriorū? Nūqd nō iste est ezechias qui destruxit excelsa illius et altaria: et p̄cepit iude et ierusalē dicens·coraī altari vno adorabitis·et in ipso comburetis incensum? An ignoratis q̄ ego fecerim·et p̄res mei cūctis terrarū populis? Nūquid p̄ualuerunt dñi gentiū oīmq; terrarū liberare regionē suam de manu mea? Quis est de vniuersis dñis gentiū quas vastauerūt p̄res mei qui potuerit eruere ppl'm suū de manu mea:ut possit etiā deus vester eruere vos de hac manu? Nō vos ergo decipiat ezechias:nec vana psuasione deludat:neq; credatis ei· Si enim nullus potuit deus cunctarū gentiū atq; regionū liberare ppl'm suū de manu mea·et de manu patrū meorꝫ: q̄ sequenter nec deus vester poterit eruere vos de hac manu·Sed et alia multa locuti sunt serui eius contra dñm deū:et contra ezechiā seruū eius· Epistolas q̄z scripserūt plenas blasphemie in dñm deū israhel:et locutus est aduersū eū·Sicut dñi gentiū ceterarū nō potuerunt liberare ppl'm suū de manu mea:sic et deus ezechie eruere nō potent populū suū de manu ista· Insuper et clamore magno lingua iudaica cōtra ppl'm qui sedebat in muris ierusalē psonabat:ut terreret eos et caperet cuitatē·Locutusq; est contra deū isr̄l:sicut aduersū deos ppl'orū terre opera manuū hoīm· Orauerūt igit̄ ezechias rex· et ysaias filius amos ꝓphetes aduersū hanc blasphemiā: ac vociferati sunt usq; in celū·et misit dñs angelū suū: qui percussit omnē virū robustū et bellatorē· et p̄ncipē exercitus regis assiriorū:reuersusq; est cū ignominia in terrā suā· Cūq; ingressus esset domū dei sui: filij qui egressi fuerāt de utero eius interfecerūt eū gladio·Saluauitq; dñs ezechiā et habitatores ierusalē de manu sennacherib regis assiriorū· et de manu oīm:et p̄stitit ei q̄etē p circuitū· Multi etiā

deferebāt hostias et sacrificia dño in ierusa
lē: et munera ezechie regi iuda. qui exalta
tus est post hec corā cūctis gētibus. In die
bus illis egrotauit ezechias usqꝫ ad mor-
tem: et orauit dñm. Exaudiuitqꝫ eū ⁊ dedit
ei signū: sꝫ nō iuxta bñficia q̄ acceperat re-
tribuit: qꝛ eleuatū est cor eius. et facta est
ɔtra eū ira: et ɔtrā iudā et ierusalē. Humi
liatusqꝫ est postea. eo ꝙ exaltatū fuisset cor
eius: tā ipe q̄ꝫ habitatores ierusalē: et idcir
co non venit sup eos ira dñi in diebus eze
chie. Fuit autē ezechias diues et inclytus
valde: et thesauros sibi plurimos ɔgrega-
uit argenti et auri et lapidis p̄ciosi. aroma
tum et armoꝝ vniuersi generis. et vasorū
magni precij: apothecas q̊ꝫ frumēti vini et
olei et p̄sepia omniū iumentorū: caulasqꝫ
pecoribus et urbes sex edificauit. Habebat
quippe greges ouiū et armentorū innume
rabiles: eo ꝙ dedissꝫ ei dñs substantiā mul
tā nimis. Ipe est ezechias qui obturauit su
periorē fontē aquarū gyon: et auertit eas
subter ad occidentē urbis dauid. In omni
bus opibus suis fecit ꝓspere q̄ voluit. At-
tamē in legatione principū babilonis qui
missi fuerāt ad eū. ut interrogarēt de porten
to qđ acciderat sup terrā. dereliquit eū dñs
ut temptaretur et nota fierēt omnia q̄ erāt
in corde eius Reliqua aūt ſmonū ezechie
et misericordiarū eius scripta sunt in visiōe
ysaie. filij amos ꝓphete: et in libro regū iu-
da et israhel. Dormiuitqꝫ ezechias cū pa-
tribus suis: et sepelierūt eū supra sepulchra
filiorū dauid. Et celebrauit eius exequias
vniuersus iuda et om̄es habitatores ieru
salē: regnauitqꝫ manasses filius eius ꝓ eo.

Duodecim annorū erat ¶ Ca. xxxiij
manasses cū regnare cepisset: et quin
quaginta quinqꝫ annis regnauit in ierusalē.
Fecit aūt malū corā dño iuxta abomina-
tiones gentiū quas subuertit dñs corā fi-
lijs israhel: et ɔuersus instaurauit excelsa q̄
demolitus fuerat ezechias pater eius: ɔstru
xitqꝫ aras baalim et fecit lucos: et adora-
uit omnē militiā celi et coluit eam. Edifica
uit quoqꝫ altaria in domo dñi: de qua dixe
rat dñs in ierusalē erit nomē meū in eternū
Edificauit autem ea cūcto exercitui celi in
duobus atriis domus dñi: trāsireqꝫ fecit fi-
lios suos p ignē in valle benhēnon. Obser
uabat somnia. sectabat̄ auguria: maleficis
artibus inseruiebat. Habebat secū magos
et incantatores: multaqꝫ mala opatus est
corā dño ut irritaret eū. Sculptile quoqꝫ et
ɔflatile signū posuit in domo dñi: de qua
locutus est dñs ad dauid et ad salomonē
filiū eius dicēs. In domo hac et in ierusalē
quā elegi de cunctis tribubus isrl̄ ponam
nomē meū in sempiternū: et mouere nō fa
ciam pedē israhel de terra quā tradidi pa-
tribus eorū: ita dūtaxat si custodierint fa-
cere que p̄cepi eis: cunctāqꝫ legē et cerimo
nias atqꝫ iudicia q̄ mandaui p manū moi
si. Igitur manasses seduxit iudā et habita-
tores ierusalē: ut facerent malū sup omnes
gentes quas subuerterat dñs a facie filio-
rū israhel. Locutusqꝫ est dñs ad eū et ad po
pulū illius: et attendere noluerunt. Idcirco
sup induxit eis p̄ncipes exercitus regis assi
riorū: ceperūtqꝫ manassen: et vinctū cathe
nis atqꝫ compedibus duxerūt in babilonē
Qui postq̄ꝫ coangustatus est orauit dñm
deū suum: et egit penitentiā valde corā deo
patrū suorū. Deprecatus est eū et obsecra
uit intente. et exaudiuit orationē eius: redu
xitqꝫ eū ierusalem in regnū suū: ⁊ cognouit
manasses qđ dñs ipse esset deus. Post hec
edificauit murū extra ciuitatē dauid ad oc
cidentē gyon in cōualle ab introitu porte
pisciū p circuitum usqꝫ ad ofel: et exaltauit
illū vehementer. Cōstituitqꝫ p̄ncipes exerci
tus in cunctis ciuitatibus iuda munitis. et
abstulit deos alienos. ⁊ simulacrū de domo
dñi: aras q̊ꝫ quas fecerat in monte domus
domini et in ierusalē: et ꝓiecit omnia extra
urbē. Porro instaurauit altare dñi: et imo
lauit sup illud victimas et pacifica et lau-
dem: p̄cepitqꝫ iude ut seruiret dño deo isrl̄.
Attamē adhuc populus immolabat in ex
celsis domino deo suo. Reliqua autem ge-
storū manasse et obsecratio eius ad deum
suū: verba q̊qꝫ videntiū qui loquebant̄ ad
eū in nomine domini dei israhel ɔtinent̄ in
sermonibus regū isrl̄. Oratio quoqꝫ eius et
exauditio et cūcta pcca atqꝫ ɔtemptus: lo-
ca etiā in quibus edificauit excelsa. et fecit

lucos et statuas anteq̃ ageret penitentiã: sc̃pta sunt in sermonibus ozai. Dormiuit ergo manasses cũ pribus suis: et sepelierũ eũ in domo sua: regnauitq; p eo filius eius amon. Vigintiduozũ ãnozũ erat cũ regnare cepisset: et duob⁹ annis regnauit in ierusalẽ. Fecitq; malũ in ospectu dñi sicut fecerat manasses pr̃ eius: et cũctis idolis q̃ manasses fuerat fabricatus immolauit atq; seruiuit et nõ est reuentus faciẽ dñi sicut reuentus est manasses pater eius: et multo maiora deliquit. Cũq; conspirassent aduersus eum serui sui interfecerũt eũ in domo sua: porro reliqua ppli multitudo cesis his q̃ amõ peccusserant constituit regẽ iosiã filiũ eius p eo.

Octo annozũ erat iosias ¶ Ca.xxxiiij cũ regnare cepisset: et triginta et vno anno regnauit i ierusalẽ. Fecitq; qđ erat rectũ in ospectu dñi: et ambulauit in vijs dauid pris sui: nõ declinauit neq; ad dexterã neq; ad sinistrã. Octauo aũt ãno regni sui cũ adhuc esset puer. cepit querere deũ pris sui dauid. et duodecimo anno postq̃ cepe rat. mũdauit iudã et ierusalẽ ab excelsis et lucis simulacrisq; et sculptilibus. Destruxerũtq; cozã eo aras baalim: et simulacra q̃ supposita fuerant demoluti sunt. Lucos etiã et sculptilia succidit atq; cõminuit: et super tumulos eozũ q̃ eis immolare consueuerant fragmenta dispersit. Ossa p̃terea sacerdotũ combussit in altaribus idolozũ: mũdauitq; iudam et ierusalẽ. Sz et in urbib⁹ manasse et ephraim et symeõ usq; neptalim cũcta subuertit. Cumq; altaria dissipasset et lucos et sculptilia contriuisset in frustra. cũctaq; delubra demolitus esset de vniuersa terra isrl̃: reuersus est ierusalẽ. Igit̃ anno octauodecio regni sui mũdata iam terra et templo dñi: misit saphan filiũ esehe et maasiam p̃ncipẽ ciuitatis. et ioha filiũ ioachã acõmentariũs ut instaurarẽt domũ dñi dei sui. qui venerũt ad helchiã sacerdotem magnũ: acceptaq; ab eo pecunia q̃ illata fuerat in domũ dñi. et quã congregauerãt leuite ianitores de manasse et ephraim et vniuersis reliquijs isrl̃. ab omni qz iuda et beniamin et habitatoribus ierusalẽ: tradiderũt in manib⁹ eozũ q̃ p erant operijs in domo dñi: ut instaurarent templũ. et infirma q̃q; sarcirẽt. At illi dederũt eã artificib⁹ et cemẽtarijs: ut emerent lapides de lapidicinis. et ligna ad cõmissuras edificij. et ad contignatiõz domozũ q̃s destruxerãt reges iuda. qui fideliter cũcta faciebãt. Erãt aũt p̃positi operantiũ iahadab et abdias de filijs merari. zacharias. mosollã de filijs caath. q̃ urgebãt opus: omnis leuite sciẽtes organis canere. Super eos vero q̃ ad diuersos vsus onera portabãt: erant scribe et magistri de leuitis ianitozes. Cumq; efferrent pecuniã q̃ illata fuerat in tẽplũ dñi. reppert helchias sacerdos librũ legis dñi p manũ mosi: et ait ad saphan scribã. Librũ legis inueni in domo dñi. Et tradidit ei. At ille intulit volumẽ ad regẽ: et nũciauit ei dicẽs Omnia q̃ dedisti in manu seruozũ tuozũ: ecce complentur. Argentũ q̃d repertũ est i domo dñi conflauerũt: datũq; est p̃fectis artificũ et diuersa opera fabricantiũ: p̃terea tradidit mihi helchias sacerdos hũc librũ. quẽ cũ rege pñte recitasset. audissetq; ille verba legis scidit vestimenta sua: et precepit helchie et aichan filio saphan. et abdon filio micha. saphan q̃z scribe. iasaie seruo regis dicẽs. Ite et orate dñm p me. et p reliquijs isrl̃. iuda super verbis librorũ istius q̃ repertus est. Magnus enim furor dñi stillauit super nos: eo q̃ nõ custodierint pres nri verba dñi ut facerent omnia q̃ sc̃pta sunt in isto voluмine. Abijt ergo helchias et hi q̃ simul a rege missi fuerant ad oldan prophetã uxorẽ sellũ filij thecuath filij aras. custodis vestiũ q̃ habitabat i ierusalẽ in sccõa: et locuti sũt ei verba q̃ supra narrauimus. At illa rñdit eis. Hec dicit dñs deus isrl̃. Dicite viro q̃ misit vos ad me. Hec dicit dñs. Ecce ego inducã mala sup locũ istũ et sup habitatores eius: cũcta q̃q; maledicta q̃ scripta sunt in libro hoc. quẽ legerũt coram rege iuda: q; dereliquerũt me. et sacrificauerũt dijs alienis ut me ad iracundiã p̃uocarẽt in cũctis operibus manuũ suarum. Idcirco stillabit furor meus sup locũ istũ: et nõ extinguet̃. Ad regẽ aũt iuda q̃ misit vos p dño deprecando. sic loquimini. Hec dicit dominus deus isrl̃ qm̃ audisti verba voluminis. atq; emollitum est cor tuũ. et humiliatus es in ospectu

dñi sup his que dicta sunt ɔtra locũ hũc·
et habitatores ierusalẽ: reueritusq; faciem
meã scidisti vestimenta tua et fleuisti corã
me: ego q̃z exaudiui te dicit dñs. Iam enĩ
colligam te ad patres tuos: et inferens in se
pulchrũ tuũ in pace: nec videbunt oculi tui
malũ qđ ego inducturus sum sup locũ istũ
et sup habitatores eius. Retulerẽt itaq; regi
cũcta q̃ dixerat. At ille ɔuocatis vniuersis
maioribus natu iuda et ierusalẽ ascẽdit in
domũ dñi: vnaq; om̃es viri iuda et habi
tatores ierusalẽ. sacerdotes ⁊ leuite ⁊ cũctus
ꝓpl'us a minimo usq; ad maximũ. Quibus
audientib⁹ in domo dñi legit rex om̃ia ver
ba voluminis: et stãs in tribunali suo pcus
sit fedus corã dño ut ambularet post eũ. et
custodiret p̃cepta et testimonia et iustifica
tiones eius in toto corde suo et in tota aĩa
sua: faceretq; q̃ scp̃ta sunt in volumine illo
qđ legerat. Adiurauit q̃z sup hoc oẽs q̃ re
perti fuerãt in ierusalẽ ⁊ beniamin: et fecerẽt
habitatores ierusalẽ iuxta pactum dñi dei
p̃rm suoꝝ. Abstulit ergo iosias cũctas ab
ominatões de vniuers regionib⁹ filioꝝ isrl'
et fecit om̃s q̃ residui erãt in israhel seruire
dño deo suo. Cũctis diebus eius nõ recesse
rũt a dño deo patrũ suorũ. ¶ Ca. xxxv.

Fecit aũt iosias in ierusalẽ phase dño
qđ immolatũ est quartadecima die
mensis p̃mi. Et ɔstituit sacerdotes in offi-
ciis suis: hortatusq; est eos ut ministrarent
in domo dñi. Leuitis q̃z ad quorũ eruditio
nem omnis isrl' sanctificabat̃ dño: locutus
est. Ponite archã in scũario templi: qđ edi-
ficauit salomõ filius dauid rex israhel. Ne
quaq̃ enĩ eam ultra portabitis. Nũc ergo
ministrate dño deo vestro et ꝓpl'o eius isrl':
et p̃parate vos p domos et cognationes ve
stras in diuisionib⁹ singulorũ. sicut p̃cepit
dauid rex israhel. et descripsit salomõ filius
eius: et ministrate in scũario p familias tur
masq; leuiticas: et sanctificati ĩmolate pha
se. Fratres etiã vr̃os ut possint iuxta verba
q̃ locutus est dñs in maũ moisi facere. p̃pa
rate. Dedit p̃terea iosias om̃i ꝓpl'o qui ibi
fuerat inuentus in sollẽnitate phase agnos
et hedos de gregib⁹ et reliqui pecoris trigin
ta milia: boũq; tria milia. Hec de regis vni
uersa substãtia. Duces q̃q; eius sponte qđ
vouerãt obtulerũt: tã ꝓpl'o q̃z sacerdotibus
et leuitis. Porro helchias ⁊ zacharias ⁊ iehi
hel p̃ncipes domus dñi dederũt sacerdoti
bus ad faciendũ phase pecora commixtim
duo milia sexcenta: et boues trecẽtos. Cho
nenias aũt ⁊ semeias etiã ⁊ nathanael frẽs
eius necnon asabias et iahihel et iozabad
p̃ncipes leuitarũ dederunt ceteris leuitis ad
celebrandũ phase. quinq; milia pecorũ: et bo
ues quingẽtos. Preparatũq; est ministeriũ
et steterẽt sacerdotes in officõ suo: leuite q̃z
in turmis iuxta regis imperiũ: et ĩmolatũ est
phase. Aspserũtq; sacerdotes maũ sua san
guinẽ: et leuite detraxerẽt pelles olocaustoꝝ
et separauerũt ea. ut darẽt p domos et fa-
milias singuloꝝ. et offerrent̃ dño sic̃ scp̃tũ
est in libro moisi. De bob⁹ q̃z fecerũt simi-
liter. et assauerũt phase sup ignẽ: iuxta qđ
in lege scp̃tũ est. Pacificas v̓o hostias coxe
rũt in lebetis ⁊ cacabis et ollis: et festinato
distribuerũt vniuerse plebi: sibi aũt et sacer
dotib⁹ postea parauerũt. Nã in oblatione
olocaustorũ et adipũ usq; ad noctẽ sacer-
dotes fuerũt occupati: vnde leuite ⁊ sibi et
sacerdotibus filijs aarõ parauerũt nouissi-
mis. Porro cãtores filij asaph stabãt in or
dine suo: iuxta p̃ceptum dauid et asaph et
eman ⁊ ydithun ꝓphetarũ regis. Ianitores
vero p portas singulas obs̃uabãt: ita ut ne
pũcto quidẽ discederẽt a ministerio. Quã
obrẽ et fr̃es eoꝝ leuite parauerẽt eis cibos.
Om̃is igit̃ cultura dñi rite completa est in
die illa: ut facerẽt phase. et offerrẽt olocau
sta sup altare dñi: iuxta p̃ceptũ regis iosie
Fecerũtq; filij isrl' q̃ reperti fuerãt ibi phase
in tp̃e illo et sollẽnitatẽ azimorũ: septẽ die
bus. Nõ fuit phase simile huic in isrl' a die
bus samuel' ꝓphete: s3 nec quisq̃ de cunctis
regibus isrl' fecit phase sicut iosias sacerdo-
tibus et leuitis et om̃i iude et isrl' q̃ reptus
fuerat: et habitantibus in ierusalẽ. Octauo
decimo anno regni iosie hoc phase celebra
tũ est. Postq̃ instaurauerat iosias templũ.
ascẽdit neacho rex egipti ad pugnandũ in
carchamis iuxta eufraten: et ꝓcessit in occur
sum eius iosias. At ille missis ad eum nun
ciis ait. Quid mihi et tibi rex iuda? Non

aduersū te hodie venio. sz ɔtra aliā pugno domū: ad quā me deus festinato ire p̄cepit Desine aduersū deū facere q̄ mecū est: ne interficiat te. Noluit iosias reuerti sz p̄parauit ɔtra eū bellū: nec acquieuit sermonibus nechao ex ore dei: verū p̄rexit ut dimicaret in campo mageddo. Ibiqz vulneratus a sagittarijs dixit pueris suis Educite me de p̄lio: qz opido vulneratus sum. qui trāstulerūt eū de curru in alterū currū q̄ sequebatur eū more regio: et asportauerūt eū in ierusalē. Mortuusqz est et sepultus in mausoleo p̄rm suorū: et vniuersus iuda et ierusalem luxerūt eū: ieremias maxime: cuius omnes cantores atqz cantatrices usqz in p̄sentē diē lamētatōnes su p iosiam replicāt: et q̄si lex obtinuit in isrl'. Ecce scp̄tū fertur in lamētationibus. Reliqua aūt sermonū iosie et misericordiarū eius que lege p̄cepta sūt dñi: opa q̄z illius p̄ma et nouissima scp̄ta sunt in libro regū iuda et israhel. ¶ Ca. xxxvi.

Vlit ergo ppl'us terre ioacham filiū iosie: et ɔstituit regē p p̄re suo in ierusalē. Vigintitriū annorū erat ioachā cū regnare cepisset: et tribus mensib⁹ regnauit in ierusalē. Amouit aūt eū rex egipti cū venissz in ierusalē: et ɔdemnauit terrā centū talentis argenteis et talento auri. Constituitqz p eo regē eliachim fratrē eius su p iudā et ierusalē: et vertit nomē eius ioakim. Ipsum vero ioachā tulit secū: et adduxit in egiptū Vigintiquiqz annorū erat ioakim cum regnare cepisset: et vndecim annis regnauit in ierusalē: fecitqz malū corā dño deo suo. Cōtra hunc ascēdit nabuchodonosor rex caldeorū: et vinctū cathenis duxit in babilonē: ad quam et vasa dñi transtulit. et posuit ea in templo suo. Reliqua aūt verborū ioakim et abominationē eius q̄s operatus est et q̄ inuēta sunt in eo: ɔtinentur in libro regū iuda et isrl'. Regnauit autē ioachin filius eius pro eo. Octo annorū erat ioachin cū regnare cepisset: et tribus mensib⁹ ac decem diebus regnauit in ierusalē: fecitqz malū in ɔspectu dñi. Cūqz anni circulus volueretur: misit nabuchodonosor rex nūcios q̄ et adduxerūt eū in babilonē: asportatis simul p̄ciosissimis vasis domus dñi. Regē vero ɔstituit sedechiā patruū eius su p iudā et ierusalē. Viginti et vnius anni erat sedechias cū regnare cepisset: et vndecim ānis regnauit in ierusalē. Fecitqz malū in oculis dñi dei sui: nec erubuit faciē iheremie p̄phete loquētis ad se ex ore dñi. A rege q̄qz nabuchodonosor recessit qui adiurauerat eū p deū: et indurauit ceruicē suā et cor: ut nō reuerteret̄ ad dñm deū isrl'. Sz et vniuersi p̄ncipes sacerdotū et ppl'us p̄uaricati sunt inique iuxta vniuersas abominatōes gentiū: et polluerūt domū dñi quā sanctificauerat sibi in ierusalē. Mittebat aūt dñs deus patrū suorū ad illos p manū nūciorū suorū de nocte ɔsurgēs et quotidie commonens eo q̄ parceret ppl'o et habitaculo suo. At illi subsanabāt nūcios dei et paruipendebāt sermones eius: illudebātqz p̄phetis: donec ascēderet furor dñi in ppl'm eius. et essz nulla curatio. Adduxit enī su p eos regē chaldeorū: et interfecit iuuenes eorū gladio in domo scūarij. Nō est misertus adolescentis et virginis et senis nec decrepiti quidē: sed om̄s tradidit in manibus eius: vniuersaqz vasa domus dñi tam maiora q̄z mīora: et thesauros tēpli et regis et p̄ncipū transtulit in babilonē. Incenderūt hostes domū dei: destruxerūtqz murū ierusalē. vniuersas turres ɔbusserūt: et quicq̄d p̄ciosum fuerat demoliti sunt. Si q̄s euaserat gladiū. ductus in babilonē seruiuit regi et filijs eius: donec imperaret rex p̄sarū. et compleret̄ sermo domini ex ore ieremie: et celebraret terra sabbata sua. Cūctis enī diebus desolationis egit sabbatū: usqz dū complerentur septuaginta anni. Anno aūt p̄mo cyri regis p̄sarum. ad explendū sermonē domini quē locutus fuerat p os iheremie. suscitauit dominus spiritū cyri regis persarū: qui iussit predicari in vniuerso regno suo etiā p scp̄turā dicens. Hec dicit cyrus rex persarū. Om̄ia regna terre dedit mihi dñs deus celi: et ipse p̄cepit mihi ut edificarē ei domū in ierusalē q̄ est in iudea. Quis ex vobis est in omni populo eius? Sit dominus deus suus cum eo et ascendat.

¶ Finit liber paralipomenon secundus.

Oratio manasses regis iuda cũ captus tene-
ret̃ in babilone.

Domine deus omnipotẽs patrũ nostroꝝ abrahã ysaac ⁊ iacob et semini eoꝝ iusto qui fecisti celũ et terrã cũ om̃i ornatu eoꝝ qui signasti mare verbo p̃cepti tui: qui ꝯclusisti abissum. et signasti terribili ⁊ laudabili nomini tuo. quẽ omnes pauẽt et tremũt a vultu virtutis tue: et insustẽtabilis ira sup peccatores cõminatõis tue: immẽsa vero et inuestigabilis miscdia ꝓmisionis tue: qm̃ tu es dñs altissimus sup oẽm terrã longanimis et multũ misericors: et penitẽs super maliciã hominũ. Tu aũt dñe ſm bonitatẽ tuã ꝓmisisti penitentiã remisionis pccorũ: et tu deus iustorũ. nõ posuisti penitentiã iustis. abrahã ysaac ⁊ iacob his qui tibi nõ peccauerunt: quoniã peccaui sup numerũ arene maris. multiplicate sunt iniquitates mee: incuruatus sum multo vinculo ferri. et non est respiratio mihi: qꝛ excitaui iracundiã tuã et malũ corã te feci. statuẽs abominationes et multiplicãs offensiones. et nũc flecto genua cordis mei: p̃cans ad te bonitatẽ dñe. Peccaui dñe peccaui: ⁊ iniquitatẽ meã agnosco. Peto rogans te dñe remitte mihi. remitte mihi: ne sil' pdas me cũ iniq̃tatibus meis: neqꝫ in eternũ reserues mala mihi: qꝛ indignũ saluabis me ſm magnã misericordiã tuã: et laudabo te sp om̃ibus diebꝰ vite mee: qm̃ te laudat oĩs v̄tus celorũ: et tibi ẽ gloria in secl'a seculorũ amẽ

Finit oratio manasses regis iuda. Incipit prefatio beati hieronymi p̃sbyteri in librũ esdre.

Utrũ difficilius sit facere qđ poscitis. an negare: necdum statui. Nam vobis aliquid imperãtibus annuere. sententie est: et magnitudo oneris impositi ita ceruices p̃mit: ut ante sub fasce ruendũ sit q̃ꝫ leuandũ. Accedũt ad hoc inuidorũ studia: qui om̃e qđ scribimus rep̃hendendũ putãt. et interdũ ꝯtra se ꝯsciẽtia repugnãte publice lacerãt q̃ occulte legũt: intantũ ut clamare cõpellar et dicere Dñe libera aĩam meã a labijs iniquis: et a lingua dolosa. Tertius annus est ꝙ sp scribitis atqꝫ rescribitis. ut esdre librum et hester vobis de hebreo transferã: q̃si nõ habeatis greca et latina volumina: aut quicq̃d illud est qđ a vobis vertit̃. nõ statim ab oĩbus ꝯspuendũ sit. Frustra aũt (ut ait quidã) niti neqꝫ aliud fatigando nisi odiũ querere: extreme dementie est. Itaqꝫ obsecro vos mi domnion et rogatiane karissimi: ut p̃uata lectõe ꝯtenti libros nõ efferatis in publicũ. nec fastidioſ cibos ingeratis: vitetisqꝫ eoꝝ supcliũ. qui iudicare tm̃ de alijs. et ip̃i facere nihil nouerũt. Si qui aũt fratrũ sunt q̃bus nr̃a nõ displicent. his tribuatis exemplar: ammonentes ut hebrea noĩa (quorũ grandis in hoc volumĩe copia est) distincte et p interualla trãscribãt. Nihil enĩ ꝓderit emendasse librũ: nisi emẽdatio librariorũ diligẽtia ꝯseruetur. Nec quẽq̃ꝫ moueat ꝙ vnus a nobis liber editus est: ne apocriphorũ tertij et q̃rti libri somnijs delectet̃: qꝛ et apud hebreos esdre neemieqꝫ sermones in vnũ volumẽ coartantur: et q̃ nõ habentur apud illos. nec de vigintiquatuor senibꝰ sũt ꝓcul abiciẽda. Si q̃s aũt septuaginta vobis opposuerit interp̃tes (quorũ exẽplaria varietas ip̃a lacerata et euersa demõstrat: nec p̃t vtiqꝫ verũ asseri qđ diuersũ est) mittite eũ ad euãgelia in quibꝰ multa ponunt̃ q̃si de veteri testamẽto. q̃ apud septuagĩta interp̃tes nõ habent̃: velut illud. qm̃ nazareus vocabit̃. et ex egipto vocaui filiũ meũ et videbũt in quẽ cõpunxert̃. multaqꝫ alia q̃ latiori opi reseruamus: et querite ab eo ubi scp̃ta sũt. Cũqꝫ ꝓferre nõ potuerit: vos legite de his exẽplaribus q̃ nup a nobis edita maledicoꝝ q̃tidie linguis ꝯfodiũt̃. Sꝫ ut ad compendiũ veniã: certe qđ illaturus sum equissimũ est. Edidi aliq̃d qđ nõ habet̃ in greco: aut aliter habet̃ q̃ꝫ a me versũ est. q̃d interp̃tẽ laniãt̃? Interrogẽt hebreos et ip̃is auctoribꝰ trãslationi mee vel arrogent vel derogẽt fidẽ. Porro aliud ẽ. si clausis (qđ đr) oculis mihi volũt maledicere: et nõ imitant̃ grecoꝝ studiũ ⁊ beniuolentiã: q̃ post septuagĩta trãslatores iã xp̃i euangelio choruscante iudeos et hebionitas legis veteris interp̃tes. aquilã vicꝫ ⁊ simachũ et theodocõem et curiose legũt. et p origenis laborẽ i exaplois eccijs dedicar̃t. q̃ꝫ tomagis

latini grati esse deberent: qp exultantē cernerent gretiā a se aliqō mutuari? Primū enī magnoz ū sumptuū est et infinite difficultatis exēplaria posse habere oīa: deinde etiā q̄ habuerint et hebrei sermonis ignari sunt magis errabūt: ignorātes quis e multis verus dixerit. Qō etiā sapientissimo cuidam nup apud grecos accidit: ut interdū scripture sēnsum relinquēs: vnius cuiuslibet interpretis sequeretur errorē. Nos autē qui hebree lingue saltem paruā habemus scientiā. et latinus noster ut cū q̄ sermo nō deest: et de alijs magis possumus iudicare: et ea q̄ ipsi intelligimus in nostra lingua p̄mere. Itaq̄ licet excedra sibilet. victorq̄ sion incendia iactet: munq̄ meum iuuante christo silebit eloquiū: etiā p̄fana lingua balbutiet. Legāt qui volūt: qui nolūt abiciāt. Euentilēt aprices: litteras calūnientur. Magis vestra cantate prouocabor ad studium: q̄ illorū detractione et odio deterreb or. Finit p̄facio.

Incipit Esdre primus. Ca. i.

IN anno p̄mo cyri regis persarū ut complerētur verbū dñi ex ore ieremie suscitauit dñs spiritum cyri regis persarū: et traduxit vocē in omni regno suo: etiā p scripturā dicens. Hec dicit cyrus rex p̄sarū. Omnia regna terre dedit mihi dñs deus celi: et ipe p̄cepit mihi ut edificarē ei domū in ierusalē: q̄ est in iudea. Quis est in vobis de vniuerso populo eius? Sit dñs illius cū eo. Ascendat in ierusalē q̄ est in iudea: et edificet domū dei israhel: ipe est deus qui est in ierusalē. Et oīs reliqui in cūctis locis vbicunq̄ habitāt. adiuuent eū vir de loco suo argento et auro et substātia et pecorib⁹: excepto q̄ voluntarie offerūt tēplo dei q̄ est in ierusalē. Et surrexerūt p̄ncipes patrū de iuda et beniamin. et sacerdotes et leuite: oīs cui⁹ suscitauit deus spiritū: ut ascenderet ad edificandū templū dñi quod erat in ierusalē. Vniuersiq̄ qui erāt in circuitu adiuuerunt manus eorū in vasis argēteis. et aureis. in substantia et iumētis. in suppellectili: exceptis his q̄ sponte obtulerāt. Rex q̄q̄ cyrus p̄tulerat vasa templi dñi q̄ tulerat nabuchodonosor de ierusalē: et posuerat ea in tēplo dei sui. Protulit aūt ea cyrus rex p̄sarū p manū mithridatis filij gazabar: et annumerauit ea sasabasar p̄ncipi iude: et hic est numerus eorū. Fiale auree triginta: fiale argētee mille: cultri viginti nouē: sciphi aurei triginta: sciphi argentei secūdi quadringenti decem vasa alia mille. Oīa vasa aurea et argētea: quīq̄ milia quadringēta. Vniuersa tulit sasabasar: cū his qui ascendebāt de trāsmigratione babilonis in ierusalē. Ca. ii.

HIj sunt aūt filij p̄uincie qui ascenderūt de captiuitate quā trāstulerat nabuchodonosor rex babilonis in babilonē: et reuersi sūt in ihrl̄m et iudeā. vnusquisq̄ in ciuitatē suā: q̄ venerūt cū zorobabel. ihesua neemia saraia rahelaya. mardochai belsan mesphar. beguai. reū baana. Numerus virorū p̄pli israhel. Filij phares: duo milia centū septuaginta duo. Filij saphacia: trecenti septuaginta duo. Filij area: septingēti septuaginta quīq̄. Filij phetmoab filiorū ioshue et ioab: duo milia octingēti duodecim. Filij helam: mille ducenti quīquaginta q̄tuor. Filij zethua: nongēti quadraginta quīnq̄. Filij zachai: septingēti sexaginta. filij bani: sexcēti quadraginta duo. Filij bebai: sexcēti viginti tres. filij azgad: mille ducēti viginti duo. Filij adonicā: sexcēti sexaginta sex. filij beguai duo milia q̄nquaginta sex. Filij adin: quadringēti quinquaginta q̄tuor. filij ather: qui erant ex ezechia: nonaginta octo. filij besai: trecēti viginti tres. filij iorā: centū duodecim: Filij asem: ducēti viginti tres. Filij gebbar: nongēti quīnq̄. Filij bethleē: centū viginti tres. Viri nethupha: q̄nquaginta sex. Viri anathot: centū viginti octo. filij azmaueth: quadraginta duo. Filij cariathiarim cephira et beroth: septingēti quadraginta tres. filij rama et gabaa: sexcēti viginti unus. Viri machmas: centū viginti duo. Viri bethel et hai: ducēti viginti tres. Filij nebo: quinquaginta duo. Filij megbis: centū quinquaginta sex. Filij helam alterus: mille ducēti quīnq̄ginta quatuor. Filij arim: trecēti viginti. filij lodadin et ono: septingēti viginti q̄nq̄. Filij iericho: trecēti quadraginta quīq̄. filij senaa tria milia sexcēti triginta. Sacerdotes. Filij idaia in domo ieshue: nongenti septuaginta tres. Filij emmer: mille quīquaginta duo.

Filij phæſſur: mille ducēti quadraginta ſeptē
Filij arim: mille decē et ſeptē. leuite. Filij ie
ſue et cedmihel filiorū odeuie: ſeptuaginta
q̄tuor. Cantores. Filij aſaph: centū uiginti
octo. Filij ianitorū. Filij ſellū filij ather filij
telmon. filij accub filij attita filij ſobai. uni
uerſi centū triginta nouem. Nathinnei. Fi
lij ſia filij aſupha filij tebbaoth filij ceros fi
lij ſiaa filij phadō filij lebana filij agaba fi-
lij accub filij agab filij ſelmai filij anan filij
gaddel filij gaer filij raaia filij raſim filij ne
choda filij gazem filij azec filij phaſea filij
beſee filij aſemaa. filij munim. filij nephu-
ſim. filij bechbue filij acupha filij azur filij hoſ
luth filij maida filij arſa filij bercos filij ſiſa
ra filij thema filij naſia filij athupha filij ſer
uorū ſalomonis: filij ſothai filij ſophereth.
filij pharuda filij iala filij dercon filij ged-
del filij ſaphata filij athil filij phocereth q̄
erāt de aſebaim: filij amim. Omnes nathinnei
et filij ſuorū ſalomonis: trecēti nonaginta
duo. Et hi q̄ aſcenderūt de thelmala. thelar
ſa cherub et don et mer: et nō potuerūt indi-
dicare domū patrū ſuorū et ſemē ſuū: utrū
ex iſrl̄ eſſent. Filij dalaia filij tobia filij ne-
choda ſexcenti quinquaginta duo. Et de filijs
ſacerdotū filij iobia filij accos filij berzellai
qui accepit de filiabus berzellai galaaditis
uxorē: et vocatus eſt nomine eorū. Hi queſie
rūt ſcripturā genealogie ſue. ⁊ nō inuenerūt
et electi ſunt de ſacerdotio. Et dixit athersa
tha eis. ut nō comederēt de ſancto ſcōꝝ: do
nec ſurgeret ſacerdos doctus atq̄ pfectus
Omnis multitudo q̄ſi vnus q̄draginta duo
milia trecēti ſeptuaginta: exceptis ſuis eorꝝ
et ancillis qui erāt ſeptē milia trecēti trigin-
ta ſeptē: et in ipis cantores atq̄ cantatrices
ducēti. Equi eorꝝ ſexcenti triginta ſex: muli
eorū ducenti q̄draginta quinq̄: cameli eorū
q̄dringēti triginta quinq̄: aſini eorꝝ ſex milia
ſeptingenti uiginti. Et de p̄ncipibus patrū
cū ingrederent templū dñi q̄ eſt in ieruſa
lē: ſponte obtulerūt in domū dei ad extruen
dā eam in loco ſuo. Scōm vires ſuas dede
rūt impenſas operis. auri ſolidos q̄dragin-
ta milia et mille: argēti minas quinq̄ milia
et veſtes ſacerdotales centū. Habitauerūt
ergo ſacerdotes et leuite et de pl̄o et can-
tores et ianitores. ⁊ nathinnei in urbib⁹ ſuis
vniuerſus q̄ iſrl̄ in ciuitatibus ſuis. Ca. iij
Amq̄ veniret menſ⁹ ſeptimus: et erāt filij
iſrahel in ciuitatibus ſuis. Congregatus eſt
ergo pl̄us quaſi vir vnus in ieruſalem: et
ſurrexit ioſue filius ioſedech et frēs eius ſa
cerdotes. ⁊ zorobabel filius ſalathiel et fra
tres eius: et edificauerūt altare dei iſrl̄. ut of
ferrent in eo holocauſtomata: ſicut ſcr̄ptū eſt
in lege moſi viri dei. Collocauerūt aūt alta
re dei ſup baſes ſuas de terrētibus eos p cir
cuitū populis terrarū: et obtulerūt ſup illud
holocauſtū dño mane et veſpe. Feceruntq̄
ſollennitatē tabernaculorū ſicut ſcr̄ptū eſt: et
holocauſtū diebus ſingulis p ordinē ſm p̄-
ceptū opus diei in die ſuo: et poſt hec olo-
cauſtū iuge tā in kalēdis q̄ in vniuerſ⁹ ſol-
lennitatib⁹ dñi q̄ erāt ſecrate: et in omni
bus in quibus ultro offerebat munus dño
A p̄mo die menſis ſeptimi: ceperūt offerre
holocauſtū dño. Porro templū dei nondum
fundatū erat. Dederāt aūt pecunias latomis
et cemētarijs: cibū q̄q̄ et potū et oleū ſydo
nijs tyriſq̄ ut deferēt ligna cedrina de liba
no ad mare ioppen: iuxta q̄d p̄ceperat cy-
rus rex pſarū eis. Anno aūt ſcōo aduētus
eorū ad templū dei in ieruſalē menſe ſcōo
ceperunt zorobabel filius ſalathiel et ioſue
filius ioſedech et reliqui de fratrib⁹ eorꝝ ſa
cerdotes et leuite. et omnes qui venerāt de ca
ptiuitate in ieruſalē: et ſtituerūt leuitas a
viginti annis et ſuper. ut urgerēt opus dñi
Stetitq̄ ioſue. ⁊ filij eius et frēs eius. cedmi
hel et filij eius. et filij iuda q̄ſi vir vnus. ut
inſtarent ſup eos q̄ faciebāt opus in tēplo
dei. filij enadab et filij eorꝝ et frēs eorū le-
uite. Fundato igit̄ a cementarijs tēplo dñi
ſteterūt ſacerdotes in ornatu ſuo cū tubis:
et leuite filij aſaph in cymbalis: ut laudarēt
deū p manus dauid regis iſrl̄. et decnebant
in hymnis et confeſſione dño quoniam bo-
nus: q̄m in eternū miſericordia eius ſup iſrl̄
Omnis q̄q̄ populus vociferabat clamore
magno in laudando dñm: eo q̄ fundatū
eſſet templū dñi. Plurimi etiā de ſacerdoti-
bus et leuitis et p̄ncipes patrū. ⁊ ſeniores q̄
viderāt templū p̄mus cū fundatū eſſet. et hoc
templū in oculis eorꝝ flebant voce magna

et multi vociferātes in letitia eleuabant vo
cem: nec poterat quisq̄ agnoscere vocē cla
moris letantiū. et vocem fletus ꝓpl'i. Com
mixtim enī populus vociferabat̄ clamore
magno: et vox audiebatur ꝓcul. Audierūt
aūt hostes iude et beniamin. q2 filij captiui
tatis edificarent tēplū dn̄o deo isrl': et acce
dentes ad zorobabel et ad principes patrū
dixerūt eis. Edificemus vobiscū: q2 ita ut
vos querimus deū vestrū. Ecce nos immo
lauimus victimas a diebus assoraddan re
gis assur: qui adduxit nos huc. Et dixit eis
zorobabel et iosue: et reliqui p̄ncipes patrū
isrl'. Non est nobis et vobis ut edificemus
domū deo nr̄o: sz nosipi soli edificabimus
deo nr̄o: sicut p̄cepit nobis cyrus rex ꝑsarū
Factū est igitur ut populus terre impediret
manus populi iude: et turbaret eos in edifi
cando. Conduxerūt aūt aduersus eos ꝯsi-
liatores: ut destruerēt ꝯsiliū eorū om̄ibus
diebus cyri regis persarsi. ¶ Ca. iiij.
IN regno aūt assueri ipse est artarxer-
ses in p̄ncipio regni eius scripserunt accusa
tionē aduersus habitatores iude et ierusa
lē. Et in dieb⁹ artarxersis scp̄sit besella mi
tridates ⁊ thabeel et reliqui q̄ erāt in ꝯsilio
eorū ad artarxersen regē ꝑsarū. Epistola
aūt accusationis scripta erat siriace: et lege
batur sermone siro. Reumbeeltheem et sam
sai scriba scripserunt epl'am vnā de ierusalē
artarxersi regi huiuscemodi. Reumbeeltheē
et samsai scriba et reliqui ꝯsiliatores eorū
dynei et apharsathei therphalei. arphasei.
herchuei babilonij susannachei dyei. ⁊ ela
mite. et ceteri de gentib⁹ quas trāstulit sal-
manasar magnus et gloriosus: et habita-
re eas fecit in ciuitatibus samarie. et in reli-
quis regionibus trans flumē in pace. Hoc
est exemplar epistole quā miserūt ad eum
Artarxersi regi: serui tui viri qui sunt trans
fluuiū salutē dicūt. Notū sit regi: q2 iudei
qui ascenderūt a te ad nos venerūt in ieru-
salē ciuitatē rebellem et pessimā: quā edifi
cant extruētes muros eius et parietes com
ponentes. Nūc igitur notū sit regi: q2 si ciui
tas illa edificata fuerit et muri eius instau-
rati. tributū et vectigal et annuos redditus
non dabūt: et usq̄ ad reges hec noxa ꝑue
niet. Nos ergo memores salis qd̄ in pala-
cio comedimus: quia lesiones regis videre
nephas ducimus: idcirco misimus et nūcia
uimus regi. ut recenseas ī libris historiarū
p̄m tuorū et inuenies scp̄tū in comētarijs
et scies qm̄ urbs illa urbs rebellis est et no-
cēs regibus et ꝓuincijs ⁊ bella ꝯcitant̄ in ea
ex dieb⁹ antiquis: quā obrē et ciuitas illa
destructa est. Nūciamus nos regi: qm̄ si ci-
uitas illa edificata fuerit. et muri ipsius in-
staurati: possessionē trās fluuiū nō habebis
Verbū misit rex ad reumbeeltheē ⁊ samsai
scribā et ad reliquos qui erāt in ꝯsilio eorꝝ
habitatores samarie et ceteris trās fluuiū
salutē dicens et pacē. Accusatio quā misi
stis ad nos manifesta lecta ē corā me: et a
me p̄ceptū est. et recensuerunt: inuenerūtq̄
qm̄ ciuitas illa a dieb⁹ antiquis aduersū
reges rebellat: et seditōes et p̄lia ꝯcitant̄ in
ea. Nā et reges fortissimi erāt in ihrl'm: q̄
et dominati sūt omni regioni q̄ trās fluuiū
est. Tributū q̄z et vectigal et redditus acci
piebāt. Nūc ergo audite sententiā: ut ꝓhibe
atis viros illos et urbs illa nō edificet̄: do-
nec si forte a me missum fuerit. Videte ne
negligenter hoc impleatis: et paulatim cre-
scat malū ꝯtra reges. Itaq̄ exēplū edicti ar
tarxersis regis lectū est corā reumbeeltheē
et samsai scriba. et ꝯsiliarijs eorū: et abierūt
festini ī ihrl'm ad iudeos: et ꝓhibuerūt eos
in brachio et robore. Tunc intermissum est
opus domus dn̄i in ihrl'm: et nō fiebat usq̄
ad annū scd̄m regni darij regis ꝑsarū. ¶ v.
PRophetauerūt aūt aggeus ꝓpheta et
zacharias filius addo: ꝓphetātes ad
iudeos qui erant in iuda et ierusalem in no
mine dei israhel. Tunc surrexit zorobabel fi
lius salathiel et iosue filius iosedech ⁊ cepe
rūt edificare tēplū dn̄i in ierusalē: et cū eis
ꝓphete dei adiuuātes eos. In ip̄o autē tp̄e
venit ad eos thantannai qui erat dux trās
flumē et starbuzānai et ꝯsiliarij eorꝝ: sicq̄
dixerūt eis Quis dedit vobis ꝯsiliū ut do-
mū hāc edificaretis: et muros ei⁹ instaura
retis? Ad qd̄ rn̄dimus eis: q̄ essent nomina
hominū auctorū edificationis illius. Ocu
lus autē dei eorū factus est sup senes iude
orū. et nō potuerūt inhibere eos. Placuitq̄

ut res ad darium referretur: et tunc satisfacerent
aduersus accusationem illam. Exemplar epi-
stole quam misit thantannai dux regionis
trans flumen et starbuzannai et consiliatores
eius apharsathei qui erant trans flumen: ad
darium regem. Sermo quem miserant ei sic scriptus
erat. Dario regi pax omnis. Notum sit regi
isse nos ad iudeam prouinciam ad domum dei
magni que edificatur lapide impolito: et ligna
ponuntur in parietibus: opusque illud diligen
ter extruitur et crescit in manibus eorum. In-
terrogauimus ergo senes illos: et diximus
eis. Quis dedit vobis potestatem ut domum
hanc edificaretis: et muros hos instaurare
tis? Sed et nomina eorum quesiuimus ab eis
ut nunciaremus tibi: scripsimusque nomina
eorum virorum qui sunt principes in eis. Huius
cemodi autem sermonem responderunt nobis dicen-
tes. Nos sumus serui dei celi et terre: et edi
ficamus templum quod erat extructum ante hos
annos multos: quodque rex israel magnus edifi-
cauerat et extruxerat. Postquam autem ad iracun
diam prouocauerunt patres nostri deum celi tra-
didit eos in manus nabuchodonosor regis
babilonis chaldei: domum quoque hanc destru-
xit: et populum eius transtulit in babilonem
Anno autem primo cyri regis babilonis cy
rus rex proposuit edictum: ut domus dei edifi-
caretur. Nam et vasa templi dei aurea et ar-
gentea que nabuchodonosor tulerat de tem
plo quod erat in ierusalem et asportauerat ea in
templum babilonis protulit cyrus rex de tem
plo babilonis: et data sunt sasabasar voca
bulo quem et principem constituit: dixitque ei. Hec
vasa tolle et vade: et pone ea in templo quod
est in ierusalem et domus dei edificetur in lo
co suo. Tunc itaque sasabasar ille venit et po
suit fundamenta templi dei in ierusalem: et ex
eo tempore usque nunc edificatur et necdum comple
tum est. Nunc ergo si videtur regi bonum recen-
seat in bibliotheca regis que est in babilone
vtrum nam a cyro rege iussum fuerit ut edifica
retur domus dei in ierusalem: et voluntatem re
gis super hac re mittat ad nos. Ca. vj.

Tunc darius rex precepit: et recensuerunt
in bibliotheca librorum qui erant repo-
siti in babilone: et inuentum est in ecbatha-
nis quod est castrum in medena prouincia volu-
men vnum: talisque scriptus erat in eo commen
tarius. Anno primo cyri regis. cyrus rex de
creuit ut domus dei edificaretur que est in ieru
salem in loco ubi immolant hostias: et ut po-
nant fundamenta supportantia altitudinem cu
bitorum sexaginta et latitudinem cubitorum sexa
ginta: ordines de lapidibus impolitis tres:
et sic ordines de lignis nouis. Sumptus autem
de domo regis dabuntur. Sed et vasa templi
dei aurea et argentea que nabuchodonosor
tulerat de templo ierusalem et attulerat ea in ba
bilonem reddantur et referantur in templum ie-
rusalem in locum suum: que et posita sunt in templo
dei. Nunc ergo thantannai dux regionis que
est trans flumen et starbuzannai et consiliarij
vestri apharsathei qui estis trans flumen procul
recedite ab illis: et dimittite fieri templum dei il
lud a duce iudeorum et a senioribus eorum: et
domus dei illa edificetur in loco suo. Sed et a
me preceptum est quid oporteat fieri a presbiteris
iudeorum illis ut edificetur domus dei: scilicet ut
de archa regis id est de tributis que dantur de
regione trans flumen studiose sumptus dentur
viris illis: ne impediatur opus. Quod si necesse
fuerit et vitulos et agnos et hedos in olo-
caustum deo celi: frumentum salvinum et oleum
secundum ritum sacerdotum qui sunt in ierusalem detur
eis per singulos dies. ne sit in aliquo queri
monia: et offerant oblationes deo celi orentque
pro vita regis et filiorum eius. A me ergo po
situm est decretum: ut omnis homo qui hanc muta
uerit iussionem tollatur lignum de domo ipsius
et erigatur et configatur in eo: domus autem eius
publicetur. Deus autem qui habitare fecit no
men suum ibi: dissipet omnia regna. et populum
qui extenderit manum suam ut repugnet et dis-
sipet domum dei illam: que est in ierusalem. Ego
darius statui decretum: quod studiose impleri
volo. Igitur thantannai dux regionis trans
flumen et starbuzannai. et consiliarij eius secundum
quod preceperat darius rex: sic diligenter execu
ti sunt. Seniores autem iudeorum edificabant: et
prosperabantur iuxta prophetiam aggei prophete et
zacharie filij addo. Et edificauerunt et constru
xerunt iubente deo israel. et iubente cyro et dario
et artarxerse regibus persarum: et compleuerunt do
mum dei istam usque ad diem tertium mensis adar que
est annus sextus regni darij regis. Fecerunt

aũt filij ıſrahel ſacerdotes ⁊ leuíte · et reliquí filioꝝ tranſmigratõnis · dedicationem domus dei in gaudio : et obtulerũt in dedicatione domuſ dei vitulos centũ · arietes ducentos · agnos q̃dringentos : hircos capraꝝ ꝓ pcõo totius ıſrl̃ duodecim iuxta numerũ tribuũ ıſrl̃ · Et ſtatuerũt ſacerdotes in ordinibus ſuís : et leuítas in vicib⁹ ſuís ſup opera dei in ieruſalẽ : ſicut ſcꝛ̃ptũ eſt in libro moſi Fecerũt autẽ filij tranſmigratonis paſcha quartadecima die menſis p̃mi · Purificati enĩ fuerãt ſacerdotes et leuíte quaſi vnus oĩs mũdi ad immolandũ paſcha vniuerſis filijs tranſmigratonis · et fratribus ſuís ſacerdotibus ſuís et ſibi · Et comederũt filij ıſrl̃ qui reuerſi fuerãt de trãſmigratione : et oĩs quí ſe ſeparauerãt a coinquínatione gentũ terre ad eos : ut quererẽt dñm deum ıſrl̃ · Et fecerunt ſollennitatẽ azimoꝝ ſeptẽ diebus in letitia : qm̃ letificauerat eos dñs et duerterat coꝛ eius aſſur ad eoſ : ut adiuuaret manꝰ eoꝝ in ope domuſ dñi dei ıſrl̃ ·

Poſt hec aũt verba in regno artarxerſis regis pſarũ · eſdras filius ſaraie · filij azarie · filij helchie · filij ſellũ · filij ſadoch · filij achitob · filij amarie · filij azarie filij maraioth · filij zarie · filij ozi · filij bocca · filij abiſue · filij finees · filij eleazar · filij aaron ſacerdotis ab initio : ipe eſdras aſcendit de babilone : et ipſe ſcriba velox in lege moſi quã dñs deus dedit ıſrl̃ · Et dedit ei rex ꝑm manũ dñi dei eius bonã ſup eũ · omnẽ petitionẽ eius · Et aſcenderũt de filijs ıſrahel · et de filijs ſacerdotũ et de filijs leuitarũ · et de cantoꝛib⁹ et de ianitoꝛib⁹ · et de nathineis in ieruſalẽ anno ſeptimo artarxerſis regis : et venerũt in ieruſalẽ menſe quinto : ipe eſt annus ſeptimus regis · Quia in pꝛimo die menſis p̃mi cepit aſcendere de babilone et in p̃mo die menſis quinti venit in ieruſalẽ iuxta manũ dei ſui bonã ſup ſe · Eſdras aũt parauit coꝛ ſuũ ut inueſtigaret legẽ dñi : et faceret et doceret in ıſrahel pceptũ et iudicũ · Hoc eſt aũt exẽplar epiſtole edicti : qd̃ dedit rex artarxerſes eſdre ſacerdoti ſcribe erudito in ſermonib⁹ et pceptis dñi · et ceremoníjs eius in ıſrahel · Artarxerſes rex regũ eſdre ſacerdoti ſcribe legis dei celi doctiſſimo ſalutẽ · A me decretũ eſt : ut cuícũq; placuent in regno meo de populo ıſrl̃ · et de ſacerdotibus eius et de leuítis ire in ieruſalẽ tecũ vadat · A facie enĩ regis · et ſeptẽ conſiliatoꝛũ eius miſſus es · ut viſites iudeã et ieruſalẽ in lege dei tui q̃ ẽ in manu tua : et ut feras argentũ et aurum qd̃ rex et conſiliatores eius ſponte obtulerũt deo ıſrl̃ : cuius in ieruſalẽ tabernaculũ eſt · Et oĩe argentũ ⁊ aurũ quodcunq; inueneris in vniuerſa ꝓuincia babilonis · et populus offerre voluerit : et de ſacerdotibus qui ſponte obtulerint domui dei ſui q̃ eſt in ieruſalẽ libere accipe : et ſtudioſe eme de hac pecunia vitulos · arietes · agnos · et ſacrificia ⁊ libamina eoꝝ · et offer ea ſup altare tẽpli dei veſtri qd̃ eſt in ieruſalẽ · Sed et ſi quid tibi et fratrib⁹ tuís placuerit de reliquo argẽto et auro ut faciatis : iuxta voluntatẽ dei veſtri facite · Vaſa q̃q; que dantur tibi in miniſterũ domus dei tui : trade in ſpectu dei in ıhrl̃m · Sed ⁊ cetera quibuſ opus fuerit in domũ dei tui : quãtũcũq; neceſſe eſt ut expendas · dabis de theſauro et de fiſco regis et a me · Ego artarxerſes rex ſtatui atq; decreui omnib⁹ cuſtodib⁹ arche publice q̃ ſunt trãs flumẽ : ut q̃cũq; petierit a vobis eſdras ſacerdos ſcriba legis dei celi abſq; moꝛa detis uſq; ad argẽti talẽta centũ · et uſq; ad frumẽti choꝛos centum · et uſq; ad vini bathos centum · et uſq; ad bathos olei centũ : ſal vo abſq; mẽſura · Oĩne qd̃ ad ritũ dei celi ꝑtinet tribuat̃ diligẽter in domo dei celi : ne forte trafcat̃ ira regnũ regis et filioꝝ eius · Vobis quoq; notũ facimus de vniuerſ ſacerdotib⁹ ⁊ leuítis cãtoꝛibus ⁊ ianitoꝛib⁹ · nathineis ⁊ miníſtris domus dei huius : ut vectigal ⁊ tributũ ⁊ annonas nõ habeatis poteſtatẽ imponendi ſup eos · Tu aũt eſdra ꝑm ſapientiã dei tui q̃ eſt in manũ tua conſtitue iudices ⁊ pſides : ut iudicent oĩ ppl̃o qui eſt trãs flumẽ : bis vide licet qui nouerũt legẽ dei tui : ſq; et imperitos docete libere · Et omnis q̃ nõ fecerit legẽ dei tui et legẽ regis diligẽter : iudicũ erit de eo ſiue in moꝛtẽ ſiue in exiliũ ſiue in ꝺõnatione ſubſtãtie eius : vel certe in carcerẽ · Benedictus dominus deus patrũ nꝛoꝝ · qui dedit hoc in coꝛde regis ut glorificaret domũ

dñi q̄ est in ierusalē: et in me inclinauit mi
sericordiā suā coram rege et ꝯsiliatoribus
eius et vniuersis p̄ncipibus regis potenti-
bus. et ego ꝯfortatus manu dñi dei mei q̄
erat in me: congregaui de israhel principes
qui ascenderūt mecū. ¶ Ca. viij.

HI sunt ergo p̄ncipes familiarū: et ge-
nealogia eorū qui ascenderunt mecū in re
gno artarxersis regis de babilone. De filijs
finees: gerson. De filijs ythamar: daniel.
De filijs dauid: attus. De filijs sechenie. et
de filijs pharos zacharias: et cū eo numera
ti sunt viri centū quinq̄ginta. De filijs phet
moab. helioenai filius zarree: et cū eo du-
centi viri. De filijs sechenie filius ezechiel:
et cū eo trecēti viri. De filijs addan. nabeth
filius ionathan: et cū eo quinquaginta viri
De filijs helam. ysaias filius athalie: et cū
eo septuaginta viri. De filijs saphatie. zebe
dia filius michael: et cū eo octoginta viri.
De filijs ioab. obedia filius iheihel: et cū eo
ducenti decē et octo viri. De filijs selomith
filius iosphie: et cū eo centū sexaginta viri.
De filijs bebai. zacharias filius bebai: et cū
eo viginti octo viri. De filijs ezeab. iohan-
nan filius ezethan: et cū eo centū decē viri.
De filijs adonicā. qui erāt nouissimi. et hec
nomīa eorꝝ. heliphelet. ⁊ heihel. et samaias
et cū eis sexaginta viri. De filijs beggui ut-
hai. et zachur: ⁊ cū eis septuaginta viri. Cō
gregaui aūt eos ad fluuiū qui decurrit ad-
hauua: et mansimus ibi tribus dieb⁹. que
siuiq̄ in ꝓpl'o et in sacerdotib⁹ de filijs leui
et nō inueni ibi. Itaq̄ misi heliezer et ariel
et semeam et helnathan et arib et alterum
helnathan et nathan et zachariā et mesolā
p̄ncipes: et ioarib ⁊ helnathan sapientes: et
misi eos ad heddo q̄ est p̄mus in casphie
loco. et posui in ore eorū verba q̄ loqueren
tur ad heddo ⁊ ad fratres eius nathinneos
in loco casphie: ut adducerent nobis mini-
stros domus dei nostri. et adduxerūt nobis
ꝑ manū dei nr̄i bonā su ꝑ nos virū doctissi-
mū. de filijs mooli. filij leui. filij israhel: et sa
rabiam et filios eius et fratres eius decē et
octo et asabiam. et cū eo ysaiā de filijs me
rari: fratresq̄ eius et filios eius viginti. Et
de nathineis quos dederat dauid et princi
pes ad ministeria leuitarū: nathinneos du
centos viginti. Om̄s hi suis nominib⁹ vo-
cabantur. Et p̄dicaui ibi ieiuniū iuxta flu-
uiū adhauua: ut affligeremur coram dño
deo nostro. et peteremus ab eo viā rectam
nobis: et filijs nr̄is vniuerseq̄ substātie nr̄e
Erubui enī petere regē auxiliū et equites.
qui defenderet nos ab inimico in via: quia
dixeramus regi. Manus dei nostri est super
om̄s qui querūt eū in bonitate: et imperiū
eius. et fortitudo eius. et furor su ꝑ om̄s q̄
derelinquūt eū. Ieiunauimus aūt et rogaui
mus deū nr̄m ꝓ hoc: et euenit nobis ꝓspere
et separaui de p̄ncipib⁹ sacerdotū duode-
cim. sarabiam et asabiā: et cū eis de fr̄ibus
eorū decē. Appendiq̄ eis argentū et aurū.
et vasa ꝯsecrata domus dei nr̄i q̄ obtulerat
rex et ꝯsiliatores eius et p̄ncipes eius: vni-
uersusq̄ isrl' eorū qui inuēti fuerāt. et appen
di in manibus eorꝝ argēti talenta sexcenta
quinquaginta. et vasa argentea centū: auri
centū talēta. et crateras aureas viginti que
habebant solidos millenos: et vasa eris ful
gentis optimi duo pulchra ut aurū. et dixi
eis. Vos sancti dñi et vasa sancta: ⁊ argen
tū et aurū q̄d sponte oblatū est dño deo pa
trū nostrorū. Vigilate et custodite: donec
appēdatis corā p̄ncipibus sacerdotū et le-
uitarū et ducib⁹ familiarū isrl' in ierusalē.
in thesaurū domus dñi. Susceperūt aūt sa
cerdotes et leuite pondus argēti et auri. et
vasorū ut deferrēt ierusalē in domū dei nr̄i.
Promouim⁹ ergo a flumīe adhauua duo
decima die mens̄ p̄mi: ut ꝑgeremus ierusa
lē. et manus dei nr̄i fuit su ꝑ nos: et liberauit
nos de manu inimici et insidiatoris in via
et venimus ierusalē: et māsimus ibi dieb⁹
trib⁹. Die aūt q̄rta appensū est argentū et
aurū et vasa in domo dei nostri ꝑ manū re
moth filie vrie sacerdotis: et cū eo eleazar
filius finees. cūq̄ eis iozaded filius iosue et
noadaia filius bennoi leuite: iuxta numerū
et pondus oīm. Descp̄tūq̄ est om̄e pōdus
in tp̄e illo. Sz et qui venerāt de captiuitate
filij transmigratōis obtulerūt olocaustoma
ta deo isrl' vitulos duodecī ꝓ om̄i ꝓpl'o isrl'
arietes nonagīta sex. agnos septuaginta se
ptē. hircos ꝓ pcc̄o. xij. oīa in olocaustū dño

Dederūt aūt edicta regis|satrapis q̄ erant de ꝺspectu regis et ducibus trans flumē et eleuauerūt populū et domū dei. ¶ Ca. ix.

Postq̄ aūt hæc completa sūt: accesserūt ad me p̄ncipes dicētes. Nō est separatus populus ysrł et sacerdotes et leuite a populis terrarū. et de abominationib⁹ eoꝝ chananei videlicet et ethei et pherezei et iebuzei et ammonitarū et moabitarū. egyptioꝝ et amoreoꝝ. Tulerūt enī de filiab⁹ eorū sibi et filiis suis: et cōmiscuerūt semē sanctū cū pplis terrarū. Manus etiā p̄ncipū et magistratuū fuit in trāsgressione hac p̄ma. Cūq̄ audissem sermonē istū scidi palliū meū et tunicā: et euelli capillos capitis mei. et barbæ: et sedi merēs. Conuenerūt aūt ad me oēs qui timebāt verbū dei ysrł. ꝓ transgressione eoꝝ qui de captiuitate venerant: et ego sedebā tristis usq̄ ad sacrificiū vesp̄tinū. et in sacrificio vesp̄tino surrexi de afflictōe mea: et scisso pallio. et tunica cunctis genua mea. et expandi manus meas ad dñm deū meū. et dixi. Deus meus ꝺfundor et erubesco leuare faciē meā ad te: qm̄ iniquitates nostre multiplicate sūt sup caput nostrū: et delicta nr̄a creuerūt usq̄ ad celū a diebus patrū nostroꝝ. Sed et nosip̄i pec cauimus grauiter usq̄ ad diē hāc: et in iniquitatibus nr̄is tradit̄i sumus ip̄si. et reges nostri. et sacerdotes nostri in manu regū terrarū: et in gladium et in captiuitatē et in rapinā et in ꝺfusionē vultus: sicut et die hac et nūc quasi parū. et ad momentū facta est dep̄catio nostra apud dñm deū nostrū. vt dimitterētur nobis reliquie et daret̄ pax illius in loco sancto eius: et illuminaret oculos nr̄os deus noster et daret nobis vitam modicā in seruitute nr̄a. q2 serui sumus: et in seruitute nostra nō dereliquit nos deus noster: et inclinauit sup nos misericordiā coram rege p̄sarū. ut daret nobis vitā et sublimaret domū dei nr̄i. et extrueret solitudines ei⁹ et daret nobis spem in iuda et ierusalē. Et nūc quid dicemus dñe deus noster post hæc Quia dereliquimus mandata tua. q̄ p̄cepisti in manu seruoꝝ tuoꝝ ꝓphetarū dicens Terra ad quā vos ingrediminī ut possideatis eā terra immūda est iuxta immunditiā populoꝝ ceterarūq̄ terrarū: abominationibus eorū qui repleuerūt eā ab ore usq̄ ad os in coinquinatōe sua. Nūc ergo filias ve stras ne detis filiis eoꝝ et filias eoꝝ ne accipiatis filiis vr̄is: et nō queratis pacē eorū et p̄speritatē eorū usq̄ in eternū: ut ꝺfortemini et comedatis q̄ bona sūt terre et hereꝺes habeatis filios vr̄os usq̄ in seculum et post oīa q̄ venerūt sup nos in op⁹ nr̄m pessimis. et in delicto nr̄o magno: q2 tu deus nr̄ liberasti nos de iniq̄tate nr̄a. et dediſti nobis salutē sic est hodie: ut nō ꝺuertaremur et irrita faceremus mādata tua. neq̄ miscemonia iūgeremus cū pplis abominationū istarū. Nūquid iratus es nobis usq̄ ad cōsūmationē: ne dimitteres nobis reliquias ad salutē? Dñe deus ysrł iustus es tu: qm̄ derelicti sumus q̄ saluaremur sicut die hac Ecce coram te sumus in delicto nostro. Nō enī stari potest coram te sup hoc. ¶ Ca. x.

Sic ergo orante esdra et implorāte deū et flente et iacēte ante templū dei: collectus est ad eū de israhel cetus grandis nimis virorū et mulierū et puerorū. et fleuit pplus multo fletu. Et rñdit sechenias filius iehiel de filiis helam: et dixit esdre. Nos p uaricati sumus in deū nr̄m. et duximus uxores alienigenas de pplis terre. Et nunc si est penitētia in ysrahel sup hoc: p̄cutiamus fedus cum dño deo nr̄o. ut ejiciamus vniuersas vxores. et eos qui de his nati sūt. Iuxta voluntatē dñi. et eoꝝ qui timēt p̄ceptū dñi dei nostri. ſm legē fiat. Surge: tuū est discernere: nosq̄ erimus tecū. Confortare et fac. Surrexit ergo esdras et adiurauit p̄ncipes sacerdotū et leuitarū et omnē ysrł: ut facerent ſm verbū hoc. Et iurauerūt. et surrexit esdras ante domū dei: et abiit ad cubiculū iohanan filij elyasib: et ingressus est illuc Panē nō comedit: et aquā nō bibit. Lugebat enī transgressionē eoꝝ q̄ venerāt de captiuitate. Et missa est uox in iuda et in ierusalē omnib⁹ filiis trāsmigratōnis ut ꝺgregarentur in ierusalē: et omis qui nō venerit in trib⁹ diebus iuxta ꝺsiliū p̄ncipū et seniorū auferetur vniuersa substantia eius: et ipse abiciet̄ de cetu trāsmigratōis. Cōuenerūt igitur oēs viri iuda. et beniamin in ierusalē

tribus diebus. ipe est mensis nonus. vicesi
ma die mens: et sedit omnis ppl'us in pla-
tea domus dei: trementes p pcco et pluuijs.
et surrexit esdras sacerdos: et dixit ad eos.
Vos trāsgressi estis et duxistis uxores alie
nigenas: ut adderetis sup delictū israhel. et
nūc date ɔfessionē dño deo patrū vestrorū
et facite placitū eius: et separamini a ppl'is
terre. et ab uxorib⁹ alienigenis. et rñdit vni
uersa multitudo: dixitq3 voce magna. Iu-
xta verbū tuū ad nos sic fiat. Verūtamē q2
populus multus est et tp̄us pluuie. et nō su
stinemus stare foris. et opus non est diei
vnius vel duoꝝ (vehemēter quippe pecca
uimus in sermone isto) ɔstituantur p̄ncipes
in vniuersa multitudine: et oms in ciuitati
bus nr̄is qui duxerūt uxores alienigenas
veniāt in tp̄ibus statutis. ⁊ cū his seniores
p ciuitatē in ciuitatē et iudices eius: donec
auertat̄ ira dei nostri a nobis sup pcco hoc
Igit̄ ionathan filius asahel et iaazia filius
thecue steterūt sup hoc: et mesollam. et sebe
chai leuites adiuuerūt eos. Fecerūtq3 sic fi
lij transmigratōnis. Et abierūt esdras sacer
dos et viri p̄ncipes familiarū in domos pa
trū suorū et oms p nomina sua: et sederūt
in die p̄mo mensis decimi ut quererēt rem
et ɔsūmati sunt oms viri q̄ duxer̄t vxores
alienigenas: usq3 ad diē primā mens p̄mi
Et inuēti sūt de filijs sacerdotū qui duxer̄t
uxores alienigenas: de filijs iosue filij iose-
dech et frēs eius maasia. et eliezer. et iarib
et godolia. et dederūt manus suas ut eice-
rent vxores suas: et p delicto suo arietē de
ouib⁹ offerrēt. et de filijs emmer: annani et
zebedia. Et de filijs serim: masia ⁊ helia. et se
meia. iehihel ⁊ ozias. Et de filijs phessur: he
lioenai. maasia. ysmahel. nathanael. ioza-
beth et helesa. Et de filijs leuitarū: iosabeth
et semei et celaia. ipe est calithaphathaia.
iuda et eliezer. et de cantorib⁹ eliasub: et de
ianitorib⁹ sellū ⁊ thelem et uri. Et ex isrl'. de
filijs pharos: remeia et ezia ⁊ melhia ⁊ mia
mim. et eliezer ⁊ melchia. banea. et de filijs
elā: mathania zacharias et iehihel ⁊ abdi.
et rimoth et helia. ⁊ de filijs zethua. helioe-
nai. elyasib. nathania. et ierimuth. ⁊ zabeth
et aziza. Et de filijs bebai: iohannā anania
zabbai. athalai. Et de filijs beni: mosolla. et
melluch et adaia. iasub ⁊ saal et ramuth. et
de filijs phetmoab: edna et chlaal. banaias
et maasias. mathanias. beselehel. benui et
manasse. Et de filijs erem: eliezer iesue. mel
chias. semeias. symeō beniamin maloch sa
marias. et de filijs asom. mathanai mathet
azabeth. elpheleth iermai manasses semei.
De filijs bani maaddi amrā ⁊ huel baneas
et badaias. cheliau. bannia marimuth ⁊ he
liasib. mathanias. mathanai. et iasi et bani
et bennui semei ⁊ salmias et aathan et ada
ias. mechnedabai. sysai. sarai. ezrel. et sele
mau ⁊ semeria. sellū. amaria. ioseph. de filijs
nebui. ahihel mathathias. zabeth. zabina.
ieddu et iohel ⁊ banay. Oms hi acceperāt
uxores alienigenas: et fuerunt ex eis mulie
res q̄ peperāt filios. Finit liber esdre.

Incipit liber neemie. q̄ est esdre scd̄s. ¶ Ca. j.

Verba neemie filij hel-
chie. et fcm̄ est in men
se casleu. anno vicesi-
mo: et ego erā in susis
castro. Et venit anani
vnus de fratrib⁹ meis
ipe et viri iuda. ⁊ inter
rogaui eos de iudeis qui remanserant et su
pererāt de captiuitate et de ierusalē. et dixe-
rūt mihi. Qui remanser̄t et derelicti sunt de
captiuitate ibi in p̄uincia. in afflictōne ma
gna sūt et in opprobrio: et murus ierusalē
dissipatus est. et porte eius ɔbuste sūt igni
Cūq3 audissem verba huiuscemōi. sedi et
fleui ⁊ luxi dieb⁹ multis: et ieiunabā et ora
bam ante faciē dei celi: et dixi. Queso dñe
deus celi fortis magne atq3 terribilis. q̄ cu-
stodis pactū et misericordiā cū his qui te
diligūt. ⁊ custodiūt mādata tua: fiāt aures
tue auscultātes. et oculi tui aperti ut audias
orationē serui tui. quā ego oro corā te ho-
die nocte et die p filijs isrl' seruis tuis: et cō
fiteor p pccis filioꝝ isrl' quibus peccauerūt
tibi. et ego et domus p̄ris mei peccauimus
vanitate seducti sumus: et nō custodiuim⁹
mandatū et cerimonias et iudicia q̄ p̄cepi
sti moisi famulo tuo. Memēto verbi quod
mandasti moisi seruo tuo dicens. Cū trans
gressi fueritis ego disperdam vos in ppl'os:

et si reuertamini ad me et custodiatis pce-
pta mea et faciatis ea etiã si abducti fuer
tis ad extrema celi inde ogregabo vos: et re
ducã in locũ quẽ elegi ut habitaret nomen
meũ ibi. et ipi seruí tuí et ppl'us tuus: qs re
demisti in fortitudine tua magna et in ma
nu tua valida. Obsecro dñe sit auris tua at
tendens ad orationẽ seruí tuí et ad oratio
nẽ seruorũ tuorũ qui volũt timere nomen
tuũ: et dirige seruũ tuũ hodie: et da ei misen
cordiã ante virũ hũc. ego enĩ erã pincerna

Actũ est aũt in mense regis. Cij.
nisan ãno vicesimo artarxersis regis
et vinũ erat ante eũ. et leuaui vinũ et dedi
regi: et erã quasi languidus ante faciẽ eius
Dixitq; mihi rex. Quare vultus tuus tri-
stis est cũ te egrotũ nõ videã? Nõ est hoc
frustra: sz malũ nescio qõ in corde tuo est.
et timui valde ac nimis: et dixi regi. Rex in
eternũ viue. Quare ñ mereat vultus meus
q3 ciuitas domus sepulchrorũ pris mei de
serta est. et porte eius combuste sunt ignis?
Et ait mihi rex. Pro q̃ re postulas? et orauí
deũ celi: et dixi ad regẽ. Si videt̃ regi bonũ
et si placet seruus tuus ante faciẽ tuam: ut
mittas me in iudeã ad ciuitatem sepulchri
pris mei: et edificabo eã. Dixitq; mihi rex
et regina q̃ sedebat iuxta eũ. Vsq; ad q̃
tempus erit iter tuũ: et qñ reuertens? et pla-
cuit ante vultũ regis: et misit me. et statui
ei tps: et dixi regi. Si regi videt̃ bonũ epi
stolas det mihi ad duces regionis trãs flu
men ut traducãt me donec veniã in iudeã
et epistolã ad asaph custodẽ saltus regis.
ut det mihi ligna: ut tegere possim portas
templi turres domos et muros ciuitatis. et
domũ quã ingressus fuero. Et dedit mihi
rex iuxta manũ dei mei bonã mecũ. et veni
ad duces regionis trãs flumen: dediq; eis
epistolas regis. Miserat aũt rex mecũ pnci
pes militũ et equites. Et audierũt sanabal
lath oronites & tobias seruus amanites et
contristati sunt afflictõne magna: q̃ venisset
homo qui quereret ꝓsperitatẽ filiorũ isrl'.
Et veni ierusalẽ: et erã ibi trib' diebus. Et
surrexi nocte ego et viri pauci mecũ: et non
indicaui cuiq; q̃d dñs dedisset in corde meo
ut facerem in ierusalẽ: et iumentũ non erat
mecũ: nisi animal cui sedebã. et egressus sũ
p portã vallis nocte et ante fontẽ draconis
et de portã stercoris: et considerabã murũ ie
rusalẽ dissipatũ: et portas eius cõsumptas
igni. Et transiui ad portã fontis et ad aq̃-
ductũ regis: et nõ erat locus iumẽto cui se-
debã ut transiret. et ascendi p torrentẽ no-
cte et considerabã murũ: et reuersus veni ad
portã vallis & redĩ. Magistratus aũt nesci
bant quo abissem: aut quid ego facerem.
Sed et iudeis et sacerdotib' et optimatib'
et magistratibus et reliquis qui faciebant
opus usq; ad id loci nihil indicauerã. et di
xi eis. Vos nostis afflictionẽ in qua sumus
q3 ierusalẽ deserta est: et porte eius cõsũpte
sũt igni. Venite & edificemus muros ihr'm
et nõ simus ultra opprobriũ. et indicaui eis
manũ dei mei: q̃ esset bona mecũ: et verba
regis q̃ locutus est mihi: et aio. Surgamus
et edificemus. et confortate sũt manus eorũ
in bono. Audierũt aũt sanaballath oronites
et tobias seruus amanites et gosem a-
rabs: et subsannauerũt nos: et despexerũt: di
xerũtq;. Que ẽ hec res quã facitis? Nũq̃d
contra regẽ vos rebellatis? Et reddidi eis ser-
monẽ: dixiq; ad eos. Deus celi ipe nos iu-
uat: et nos serui eius sumus. Surgamus et
edificemus. Vobis aũt nõ est pars et iusti-
cia et memoria in ierusalem. Ca. iii.

Et surrexit eliasib sacerdos magnus
et fratres eius sacerdotes: et edifica-
uerũt portã gregis. Ipi sanctificauerũt eã. et
statuerũt valuas eius: usq; ad turrim cen-
cubitorũ sanctificauerũt eã: usq; ad turrim
ananehel. et iuxta eũ edificauerũt viri iher
cho: et iuxta eos edificauit zacchur filius
amri. Portã aũt piscium edificauerũt filii as-
naa: ipi texerũt eã. et statuerũt valuas eius
et seras & vectes. et iuxta eos edificauit ma
rimuth filius urie. filii accus. et iuxta eũ edifi
cauit mosollã filius barachie filius mesezebel
et iuxta eũ edificauit sadoch filius baana.
et iuxta eũ edificauerũt thecueni. Optima-
tes aũt eorũ nõ supposuerũt colla sua in ope
dñi dei sui. et portã veterẽ edificauerũt ioia
da filius phasea. et mosollã filius besodia ipi
texerũt eã: et statuerũt valuas eius et seras
et vectes. et iuxta eos edificauerũt melchias

gabaonites et iadon meronathites viri de
gabaon et maspha: ꝓ duce qui erat in re-
gione trās flumē. et iuxta eū edificauit ezi
el filius araia aurifex. et iuxta eū edificauit
ananias filius pigmētarij: ⁊ dimiserūt ieru
salē usq; ad murū platee latioris. Et iuxta
eū edificauit raphaia filius ahur princeps
vici ihrl'm. et iuxta eū edificauit ieiada fi-
lius aromath: ꝯtra domū suā. et iuxta eū
edificauit atthus filiꝰ asebonie. Mediā par
tē vici edificauit melchias filius erem et a
sub filius phetmoab: et turrim furnoꝝ. et iu
xta eos edificauit sellū filius aloes p̄nceps
medie ꝑtis vici ihrl'm: osee et filij eius. Et
portā vallis edificauit annū et habitatores
zanoe: ip̄i edificauerūt eā: et statuerūt val
uas eius ⁊ seras ⁊ vectes: et mille cubitos in
muro usq; ad portā sterquilinij. Et portam
sterquilinij edificauit melchias filiꝰ rechab
p̄nceps vici bethacharen. Ip̄e edificauit eā
et statuit valuas eius et seras et vectes. Et
portā fontis edificauit sellū filius colozai:
princeps pagimaspha. Ip̄e edificauit eā et
texit: et statuit valuas eius et seras ⁊ vectes
et muros piscine syloe in ortū regis et usq;
ad gradus qui descendūt de ciuitate dauid
Post eum edificauit neemias filius azboch
p̄nceps dimidie partis vici bethsur usq; cō
tra sepulchrū dauid: ⁊ usq; ad piscinā que
grandi opere ꝯstructa est. et usq; ad domū
fortiū. Post eū edificauerūt leuite: reum fi-
lius benni. Post eos edificauit asebias. p̄n-
ceps dimidie partis vici ceile: in vico suo.
Post eū edificauerunt fratres eorū: bechui
filius enedad p̄nceps dimidie ꝑtis ceile. et
edificauit iuxta eū azer filius iosue p̄nceps
maspha mensurā secundā: cōtra ascensum
firmissimi anguli. Post eū in monte edifica
uit baruch filius zachai mensurā secundā:
ab angulo usq; ad portā domus eliasib sa
cerdotis magni. Post eum edificauit meri-
muth filius urie filij atthus mensurā secun
dam a porta domus eliasib: donec extēde-
retur domus eliasib. Et post eū edificauerūt
sacerdotes: viri de campestribꝰ iordanis.
Post eos edificauit beniamin et asub: ꝯtra
domū suā. Et post eos edificauit azarias fi
lius maasie filij ananie: ꝯtra domū suam.

Post eū edificauit bēnui filius ennada. mē
surā secundā a domo azarie usq; ad flexu
ram. et usq; ad angulū. Post eū edificauit
phalel filiꝰ ozi ꝯtra flexurā ⁊ turrim q̄ emi
net de domo regis excelsa id est in atrio car
ceris. Post eū phadaia filius feros. Nathin
nei aūt habitabāt in ofel usq; ꝯtra portam
aquarū ad orientē et turrim q̄ ꝓminebat.
Post eos edificauerūt thecueni mensurā se-
cundā e regione: a turre magna et eminēti
usq; ad murū tēpli. Sursum autē ad portā
equorū edificauerūt sacerdotes: vnusq̄sq;
ꝯtra domū suā. Post eos edificauit seddo
filius emmer: ꝯtra domū suā. Et post eum
edificauit semeia filius sechenie: custos por
te orientalis. Post eū edificauerūt anania.
filius selemie. et anon filius selo sextus: mē
surā secundā. Post eū edificauit mesollā fi-
lius barachie: ꝯtra gazophilaciū suū. Post
eū edificauit melchias filius aurificis usq;
ad domū nathinneorū et scuta vendentiū
ꝯtra portā iudicialē: et usq; ad cenaculum
anguli. et inter cenaculū anguli in porta gre
gis edificauerūt artifices et negociatores.

Factū est aūt cū audisset sa Ca. iiij.
naballath qđ edificaremus murū ira
tus est valde et motus nimis. subsannauit
iudeos: et dixit coram fratribus suis et fre
quētia samaritanoꝝ. quid iudei faciūt im
becilles? Nū dimittēt eos gētes? Nū sacri
ficabūt et complebūt in vna die? Nūquid
edificare poterūt lapides de aceruis pulue-
ris q̄ combusti sunt? Sed et tobias amani
tes ꝓximus eis ait. Edificēt. Si ascenderit
vulpes: trāsiliet murū eorū lapideū. Audi
deus nr̄ q2 facti sumus despectui. Conuerte
opprobriū sup caput eoꝝ: et da eos in de-
spectionē in terra captiuitatis. Ne operias
iniquitatē eoꝝ: et pcc̄m eoꝝ corā facie tua
nō deleatur: q2 irriserūt edificātes. Itaq; edi
ficauimus murū: et ꝯiūximus totū usq; ad
partē dimidiā: et ꝓuocatū est cor ꝓpl'i ad
operandū. Factū est aūt cū audisset sana-
ballath et tobias ⁊ arabes ⁊ amanite et azo
tij ꝙ obducta esset cicatrix muri ierusalē. et
ꝙ cepissent interrupta ꝯcludi: irati sunt ni-
mis. et ꝯgregati sunt oēs pariter ut venirent
et pugnarent ꝯtra ierusalem: et molirentur

insidias. et orauimus deū nr̄m: et posuimus
custodes sup murū die ac nocte ɔtra eos.
Dixit aūt iudas. Debilitata est fortitudo
portantis: et humus nimia est: et nos nō po
terimus edificare murū. et dixerunt hostes
nr̄i. Nesciāt et ignorēt donec veniamus in
mediū eorū. et interficiamus eos: et cessare
faciamus opus. Factū est aūt veniētibus
iudeis qui habitabāt iuxta eos et dicenti-
bus nobis p decē vices ex om̄ib⁹ locis qui
bus venerāt ad nos: statui in loco post mu
rū p circuitū ppl'm in ordinē cū gladijs suis
et lanceis et arcubus. et pspexi atq; surrexi:
et aio ad optimates et magistratus et ad
reliquā partē vulgi. Nolite timere a facie
eorꝝ. Dn̄i magni et terribilis memētote et
pugnate p fratrib⁹ vr̄is. filijs vestris et filia
bus vr̄is ⁊ uxorib⁹ vestris et domib⁹ vr̄is
Factū est aūt cū audissent inimici nr̄i nun-
ciatū esse nobis: dissipauit deus ɔsiliū eorū
et reuersi sumus om̄s ad muros: vnusq̄sq;
ad opus suū. et factū est a die illa: media
pars iuuenū eorū faciebat opus et media
parata erat ad bellū: et lance et scuta et ar-
cus et lorice: et p̄ncipes post eos in om̄i do
mo iuda edificantiū muros: et portantium
onera et imponentiū. vna manu sua facie
bat opus: et altera tenebat gladiū. Edifi-
cantiū enim vnusquisq; gladio erat accin-
ctus res. et edificabāt et clangebāt bucina
iuxta me. et dixi ad optimates et ad ma-
gistratus et ad reliquā partē vulgi. Opus
grāde est et latū: et nos separati sumus in
muro ꝓcul alter ab altero. In loco quocūq;
audieritis clangorem tube: illuc ɔcurrite ad
nos. Deus nr̄ pugnabit ꝓ nobis: et nos ip̄i
faciamus opus. et media ps nr̄m teneat lā
ceas ab ascensu aurore donec egrediantur
astra. In tp̄e q̄ꝫ illo dixi ppl'o. Vnusquisq;
cū puero suo maneat in medio ierusalē: et
sint vobis vices p noctē et diē ad operan-
dū. ego aūt et frēs mei ⁊ pueri mei et custo
des qui erāt post me: nō deponebamus ve-
stimenta nr̄a. vnusquisq; tm̄ nudabat̄ ad

Et factus est cla ¶ Ca. v. ¶ baptismū
mor ppl'i et uxorū eius magnus: ad-
uersus fratres suos iudeos et erāt qui dice
rēt. Filij nr̄i et filie nostre multe sunt nimis

Accipiamus ꝓ p̄cio eorū frumentū: et co-
medamus et viuamus. et erāt qui dicerēt
Agros nr̄os ⁊ vineas et domos nr̄as oppo
namus: et accipiamus frumentū in fame.
et alij dicebāt. Mutuo sumamus pecunias
in tributa regis: demusq; agros nr̄os et vi-
neas. et nūc sic̄ carnes fratrū nr̄orꝝ sic carnes
nr̄e sunt: et sicut filij eorū ita et filij nr̄i. ecce
nos subiugamus filios nr̄os ⁊ filias nr̄as in
seruitutē: et de filiabus nr̄is sunt famule. nec
habemus vn̄ possint redimi: et agros nr̄os
et vineas nr̄as alij possident. et iratus sū ni
mis: cū audissem clamorē eorū s̄m verba
hec. Cogitauitq; cor meū. et increpui opti-
mates et magistratus: et dixi eis. Vsuras
ne singuli a fratrib⁹ vr̄is exigatis? et ɔgre-
gaui aduersum eos ɔtionē magnā: et dixi
eis. Nos ut scitis redemimus frēs nostros
iudeos qui venditi fuerāt gentibus s̄m pos
sibilitatē nr̄am. et vos igit̄ vendite fratres
nostros: et redimemus eos? Et siluerūt: nec
inuenerunt quid responderent. Dixitq; ad
eos. Nō est bona res quā facitis. Quare
non in timore dei nr̄i ambulatis: ne expro-
bretur nobis a gentib⁹ inimicis nr̄is? et ego
et fratres mei et pueri mei cōmodauimus
plurimis pecuniā et frumentū. Non repeta
mus in cōmune istud. es alienū ɔcedamus
q̄d debetur nobis. Reddite eis hodie agros
suos: et vineas suas et oliueta sua et do-
mos suas. Quinpotius et centesimā pecu-
nie frumenti vini et olei quā exigere soletis
ab eis: date ꝓ illis. et dixer̄t. Reddemus et
ab eis nihil querem⁹: sicq; faciemus ut loq̄
ris. ⁊ vocaui sacerdotes: ⁊ adiuraui eos ut
facerēt iuxta q̄d dixerā. Insup excussi sinū
meū et dixi. Sic excutiat deus oēm virū q̄
nō compleuerit verbū istud: de domo sua
et de laborib⁹ suis. Sic excutiatur et vacuus
fiat. ⁊ dixit vniuersa multitudo. amē. et lau
dauerūt deū. Fecit ergo ppl'us sicut erat di
ctū. A die aūt illa quā p̄ceperat rex mihi.
ut essem dux in terra iuda ab anno vicesi-
mo usq; ad annū tricesimū secundū artar-
xersis regis p annos duodeci: ego et fr̄es
mei annonas q̄ ducib⁹ debebant̄ nō come
dimus. Duces aūt p̄mi qui fuer̄t ante me
grauauerūt ppl'm: ⁊ acceper̄t ab eis in pane

et vino et pecunia q̊tidie siclos quadragin
ta. sz et ministri eorꝝ depresserāt ꝓpl'm. Ego
aūt nō feci ita ꝓpter timorē dei. Quinpotius
in ope muri edificaui: ⁊ agrū nō emi: et oēs
pueri mei ꝯgregati ad opus erāt. Iudei q̊z
et magistratus centū quinquaginta viri. et q̊
veniebāt ad nos de gentib⁹ q̄ in circuitu no
stro sūt: in mensa mea erāt. Parabatur aūt
mihi p dies singulos bos vnus. arietes sex
electi. exceptis volatilib⁹: et inter dies decē
vina diuersa: et alia multa tribuebā. Insu
per ⁊ annonas ducatus mei nō q̄siui. Valde
enī erat attenuatus ꝓpl's. Memēto mei deus
meus in bonū: ſm omnia q̄ feci ꝓpl'o huic.

Factū est aūt cū audissz sana ¶ Ca. vj
ballath et tobias et gosen arabs. et
ceteri inimici nr̄i ꝙ edificassem ego murū.
et non esset in ip̄o residua interruptio: usqz
ad tp̄us aūt illud valuas nō posuerā in por
tis: miserūt sanaballath et gosen arabs ad
me dicentes. Veni et pcutiamus fedus pa
riter in vitulis in campo vno. Ip̄i aūt cogita
bant vt facerēt mihi malum. Misi ergo ad
eos nūcios dicens. Opus grande ego facio
et nō possum descendere: ne forte negligatur
cū venero ⁊ descendero ad vos. Miserūt aūt
ad me ſm verbū hoc per quatuor vices: et
rn̄di eis iuxta ſmonē p̄orē. et misit ad me
sanaballath iuxta verbū p̄us quinta vice
puerū suū: et epistolā habebat in maū sua
scriptā hoc modo. In gentib⁹ auditū est: et
gosen dixit ꝙ tu et iudei cogitetis rebellare
et ꝓpterea edifices murū: et leuare te velis
sup eos regē: ꝓpter quā causam ⁊ ꝓphetas
posueris qui p̄dicēt de te in ierusalē dicētes
Rex in iudea est. Auditurus est rex verba
hec. Idcirco nūc veni: ut ineamus ꝯsiliū pa-
riter. Et misi ad eos dicens. Non est factū
ſm verba hec q̄ tu loqueris. De corde enī
tuo tu componis hec. Om̄es enī hi terrebāt
nos: cogitātes ꝙ cessarēt manus nostre ab
ope et quiesceremus. Quā ob causam ma
gis ꝯfortaui manus meas. et ingressus sum
domū samaie filij dalaie. filij methabehel
secreto. qui ait. Tractemus nobiscū in do-
mo dei in medio tēpli. et claudamus portas
edis: q2 venturi sūt ut interficiāt te: et nocte
venturi sunt ad occidendū te. Et dixi. Nū
quisq̄z similis mei fugit? Et quis ut ego in-
gredietur tēplū et viuet? Nō ingrediar. Et
intellexi ꝙ deus nō misisset eū: sz quasi va-
ticinās locutus esset ad me: et tobias et sa
naballath ꝯduxissent eū. Acceperat enim p̄
ciū ut territus facerē et peccarē: et haberent
malū q̄d exprobrarēt mihi. Memento mei
dn̄e ꝓ tobia ⁊ sanaballath. iuxta opa eorꝝ
talia: sz et noadie ꝓphete et ceteroꝝ ꝓphe
tarū qui terrebant me. Completus est autē
murus vicesimo quīto die mensis elul. quī
quaginta duobus dieb⁹. Factū est ergo cū
audissent om̄s inimici nr̄i ut timerēt vniuer
se gentes q̄ erāt in circuitu nr̄o: et ꝯciderent
intra semetip̄os: et scirent ꝙ a dn̄o factum
esset opus hoc. Sed et in diebus illis multe
optimatū iudeorū epistole mittebātur ad
tobiam: et a tobia veniebāt ad eos. Multi
enī erāt in iudea habētes iuramentū eius:
q2 gener erat sechenie filij iorei: et iohānan
filius eius accepat filiā mosollā filij bara-
chie. sz et laudabāt eū coram me: et verba
mea nūciabāt ei. Et tobias mittebat epl'as

Postq̄z aūt ¶ ut terreret me. ¶ Ca. vij.
edificatus est murus et posui valuas
et recensui ianitores et cātores et leuitas: p̄
cepi aneni fratri meo et ananie p̄ncipi do-
mus de ihrl'm: ip̄e enī quasi vir verax et ti-
mens deū plus ceteris videbat̄. et dixi eis.
Nō aperiātur porte ierusalē usqz ad calorē
solis. Cunqz adhuc assisterēt: clause porte
sunt ⁊ oppilate. et posui custodes de habita
toribus ierusalē singulos p vices suas: et
vnūquēqz ꝯtra domū suā. Ciuitas at̄ erat
lata nimis ⁊ grandis: et ꝓpl's paruus in me-
dio eius: et nō erāt domus edificate. Deus
aūt dedit in corde meo: et ꝯgregaui optima
tes et magistratus et vulgus ut recenserem
eos. Et inueni librū census eorꝝ q̄ ascende
rant p̄mū: et inuentū est scriptū in eo. Isti fi
lij ꝓuincie q̄ ascenderūt de captiuitate mi-
grantiū q̊s transtulerat nabuchodonosor
rex babilonis ⁊ reuersi sunt in ierusalē et in
iudeā vnusquisqz in ciuitatē suā: q̄ venerāt
cū zorobabel: iosue. neemias. azarias. raa-
mias. naamin. mardocheus. belsar. mespha
rat. beggoai. naum. baana. Numerus viro-
rum populi israhel. Filij pharos duo milia

centũ septuaginta duo. Filij saphacia: trecẽ
ti septuaginta duo. Filij area: sexcẽti quinq̃-
ginta duo. Filij phetmoab filiorũ iosue et
ioab: duo milia octingẽti decẽ et octo. Filij
helam: mille octingẽti quinq̃ginta quatuor
Filij zethua: nongenti q̃dragintaquinq3. Fi
lij zachai: septingẽti sexaginta. Filij bennui
sexcẽti quadraginta octo. Filij bebai: sexcẽti
uiginti octo. Filij azgad: duo milia trecenti
uiginti duo. Filij adonicã: sexcẽti sexaginta
septẽ. Filij beguai: duo milia sexaginta se-
ptẽ. Filij adin: sexcenti quinq̃ginta quinq3.
Filij ather filij ezechie: nongenti octo. Filij
asem: trecẽti uiginti octo. Filij besai: trecenti
uiginti q̃tuor. Filij areph: centũ duodecim.
Filij gabaon: nonaginta quinq3. Filij beth-
leẽ et nethupha: centũ octoginta octo. Viri
anathot: centũ uiginti octo. viri bethamoth
q̃dragintaduo. Viri cariathiarim cephira
et beroth: septingenti quadraginta tres. Vi
ri rama et nebo: sexcenti uiginti unus. Viri
machmas: centũ uiginti duo. Viri bethel et
chai: ducẽti uiginti tres. Viri nebo alterius:
quinq̃ginta duo. Viri helam alterius: mil-
le ducenti q̃nquaginta quatuor. Filij arem
trecẽti uiginti. Filij iericho: trecẽti q̃dragin
ta quinq3. Filij lodadin et ono: septingenti
uiginti unus. Filij senaa: tria milia nõgenti-
triginta. Sacerdotes. Filij idaia in domo ie
sua: nõgenti septuaginta tres. Filij emmer:
mille quinq̃ginta duo. Filij phessur: mille du
centi q̃dragintaseptẽ. Filij arem: mille decẽ
et septẽ. Leuite. Filij iosue et cedmihel filio
rũ oduie: septuaginta q̃tuor. Cãtores. Filij
asaph: centũ quadraginta octo. Ianitores.
Filij sellũ. filij ather. filij thelmõ. filij accub.
filij athita. filij sobai: centũ trigĩta octo. Na
thinnei. Filij soa. filij asupha. filij thebaoth.
filij ceros. filij siaa. filij fadon. filij lebana. fi
lij agaba. filij selmõ. filij anan. filij geddel.
filij gaer. filij raahia. filij rasin. filij nechoda
filij iezem. filij aza. filij phasea. filij besai. filij
munim. filij nephusim. filij bechue. filij acu-
pha. filij azur. filij besluth. filij maida. filij ar
sa. filij berchos. filij sizara. filij thema. filij na
sia. filij athupha. filij seruorũ salomonis. fi
lij sothai. filij sopherech. filij pheruda. filij ia
hala. filij dercon. filij gedel. filij saphata. filij

athil. filij focereth qui erat ortus ex asbaim
filio ammon. Om̃s nathinnei. ⁊ filij ꝑuoꝝ
salomonis: trecẽti nonaginta duo. Hi sunt
aũt qui ascenderẽt de thelmala thelarsa che
rub adon ⁊ emmer. et nõ potuerũt indicare
domũ patrũ suoꝝ. et semen suũ: utrũ ex isrl̃
essent. Filij dalaia. filij tobia. filij nechoda:
sexcenti q̃dragintaduo. et de sacerdotib⁹. fi-
lij iobia. filij accos. filij berzellai qui accepit
de filiab⁹ berzellai galaaditidis uxorẽ: ⁊ vo
catus est nomĩe eoꝝ. Hi quesierẽt scp̃turã
suã in censu et nõ inuenerũt: et iecti sunt de
sacerdotio. Dixitq3 athersatha eis ut non
manducarẽt de sanctis scõrũ: donec staret
sacerdos doctus et eruditus. Om̃is multitu
do q̃si vnus. quadraginta duo milia sexcẽ
ti sexaginta: absq3 seruis ⁊ ancillis eoꝝ qui
erãt septẽ milia trecẽti triginta septẽ: et inter
eos cantores et cantatrices ducente. Equi
eoꝝ sexcẽti triginta septẽ: muli eoꝝ ducẽti
q̃dragintaquinq3: Cameli eoꝝ q̃dringenti
triginta quinq3: asini sex milia septingenti ui
ginti. Hucusq3 refertur quid in cõmentario
scriptũ fuerit. Ex in neemie hystoria texit̃. Nõ
nulli aũt de p̃ncipib⁹ familiarũ dederunt in
opus. Athersatha dedit ĩ thesaurũ auri dra
gmas mille: fialas q̃nquaginta: tunicas sa
cerdotales quĩgenta striginta. Et de p̃ncipi
bus familiarũ dederẽt in thesaurũ opis au-
ri dragmas vigintimilia: et argẽti minas
duo milia ducentas. Et qđ dedit reliquus
ꝓpl̃s auri dragmas vigintimilia: et argẽti
minas duo milia: et tunicas sacerdotales
sexagĩta septẽ. Habitauerẽt aũt sacerdotes
et leuite ⁊ ianitores et cãtores ⁊ reliquũ vul
gus ⁊ nathinnei et oĩs isrl̃ in ciuitatib⁹ suis.

Et venerat mens̃ septimus ¶ Ca. viij.
Filij aũt isrl̃ erant in ciuitatibus suis
Cõgregatusq3 om̃is ꝓpl̃us q̃si vir vnus ad
plateã q̃ est ante portã aquarũ: et dixerũt
esdre scribe ut afferret librũ legis moisi quã
p̃ceperat dn̄s israheli. Attulit ergo esdras sa
cerdos legẽ corã multitudine virorũ et mu
lierũ. cũctisq3 qui poterãt intelligere: in die
prima mensis septimi. Et legit in eo aperte
in platea q̃ erat ante portã aquarũ. de ma-
ne usq3 ad mediã diem: in ꝯspectu viroꝝ et
mulierũ et sapientiũ. Et aures om̃is populi

erant erecte ad librū. Stetit aūt esdras scri-
ba sup gradū ligneū quē fecerat ad loquē
dū. et steterūt iuxta eū mathathia et senia.
et ania et vria. ⁊ elchia. et maasia ad dexte
ram eius. et ad sinistrā. phadaia. misahel et
melchia. et asum et aseph dana zacharia.
et mosollā. Et aperuit esdras librū coram
omni populo. Sup vniuersū quippe ppl'm
eminebat. et cū aperuisset eū stetit om̄is po
pulus. et bn̄dixit esdras dn̄o deo voce ma
gna. Et rn̄dit om̄is populus. amē. amē. ele
uans manus suas. et incuruati sunt: et ado
rauerūt deū proni in terram. Porro iosue et
baani et serabia. yamin. accub. septhai o-
dia maasia. celita. azarias. iozabed anani.
phalaia leuite silentiū faciebant in populo:
ad audiendā legē. Populus aūt stabat in
gradu suo. ⁊ legerūt in libro legis dei distin
cte et apposite ad intelligendū: et intellexe-
rūt cū legeretur. Dixit aūt neemias. ip̄e est
athersatha. et esdras sacerdos et scriba et
leuite interp̄tantes vniuerso populo. Dies
sanctificatus est dn̄o deo nostro. Nolite lu
gere et nolite flere. Flebat enī om̄is ppl'us
cū audiret verba legis. Et dixit eis. Ite co-
medite pinguia et bibite mulsū: et mittite
partes eis q̄ nō p̄parauerūt sibi. q2 sanctus
dies dn̄i est: et nolite cōtristari. Gaudium
etenī dn̄i est: fortitudo nr̄a. Leuite aūt silen
tiū faciebāt in om̄i populo dicētes. Tacete
q2 dies sanctus est: et nolite dolere. Abijt
itaq3 omnis ppl'us ut comederet et biberet
et mitteret partes: et faceret letitiā magnā:
q2 intellexerāt verba q̄ docuerat eos. Et in
die scd̄o ꝯgregati sunt principes familiarū
vniuersi ppl'i sacerdotes et leuite ad esdrā
scribā: ut interp̄taret̄ eis verba legis. et in-
uenerunt scriptum in lege. p̄cepisse dn̄m in
manuo misi ut habitēt filij israhel in taber
culis in die sollenni mensis septimi: et ut p̄
dicēt et diuulgēt vocē in vniuersis urbib⁹
suis et in ierusalē dicentes. Egredimini in
montē. et afferte frondes oliue et frondes
ligni pulcherrimi. frōdes mirti. ⁊ ramos pal
marū: et frondes ligni nemorosi ut fiant ta
bernacula sicut scp̄tū est. Et egressus est po
pulus et attulerūt. Fecerūtq3 sibi tabernacu
la vnusquisq3 in domate suo ⁊ in atrijs suis
et in atrijs domus dei et in platea porte a-
quarū: et ī platea porte ephraim. Fec̄ ergo
vniuersa ecc̄ia eorū q̄ redierāt de captiui-
tate tabernacula: ⁊ habitauer̄t in tabernacu
lis. Nō enī fecerāt a dieb⁹ iosue filij nun ta
liter filij isrl': usq3 ad diē illum. et fuit letitia
magna nimis. Legit aūt in libro legis dei p
dies singulos. a die p̄mo usq3 ad diē no-
uissimū ⁊ fecerūt sollennitatē septē dieb⁹ et
in die octauo collectā iuxta ritū. ¶ Ca. ix.

IN die aūt vicesimoquarto mens̄ huius cō
uenerūt filij isrl' in ieiunio. et in saccis: et hu
mus sup eos. et separatū est semē filiorum
israhel ab omni filio alienigena: et stetere̅t
et ꝯfitebātur pcc̄a sua et iniquitates patrū
suorū. et ꝯsurrexerūt ad standū: et legerūt
in volumine legis dn̄i dei sui quater in die
et quater ꝯfitebant̄. et adorabāt dn̄m deū
suum. Surrexerunt autem super gradū leui
tarū iosue et bani et cemihel. remni. sabnia
abani. sarebias bani. thanani: et clamaue-
rūt magna voce ad dn̄m deū suū. et dixer̄t
leuite. iosue. ec chedmihel. bonni. asebia. se-
rebia. arebia. odaia. sebna. fataia. Surgite
bn̄dicite dn̄o deo nr̄o ab eterno usq3 in eter
nū. et bn̄dicat nomini glorie tue excelso in
omni bn̄dictione et laude. Tu ip̄e dn̄e so-
lus: tu fecisti celū et celū celorū et omnē ex
ercitū eorū terrā et vniuersa que in ea sunt
maria et om̄ia q̄ in eis sunt. et tu viuificas
oīa hec: et exercitus celi te adorat. Tu ip̄se
dn̄e deus qui elegisti abrā et eduxisti eū de
igne chaldeorū: et posuisti nomē eius abra
ham. et inuenisti cor ei⁹ fidele corā te: et p
cussisti cū eo fedus ut dares ei terrā chana-
nei. ethei. euei et amorrei et pherezei ⁊ iebu
sei et gergesei. ut dares semini eius. et imple
sti verba tua qm̄ iustus es. et vidisti affli-
ctionē p̄rm nr̄orꝝ in egipto. clamorēq3 eorꝝ
audisti sup mare rubrū: et dedisti signa et
portēta in pharaone. ⁊ in vniuers̄ seruis ei⁹
et in om̄i ppl'o terre illi⁹. Cognouisti enī q2
sup̄be egerāt ꝯtra eos: et fecisti tibi nomen
sic̄ ⁊ in hac die. et mare diuisisti ante eos: et
transier̄t p mediū maris in sicco. Persecuto
res at̄ eorꝝ ꝓiecisti in ꝓfundū q̄si lapidē in
aq̄s validas: et in colūna nubis ductor eo
rū fuisti p diē. ⁊ in colūna ignis p noctē: ut

appareret eis via p quā ingrediebant. Ad
montē q3 sinai descendisti: et locutus es cū
eis de celo: et dedisti eis iudicia recta et le
gem veritatis. cerimonias et p̄cepta bona.
Et sabbatū sanctificatū tuū ostendisti eis:
et mandata et cerimonias et legē p̄cepisti
eis in manu moysi serui tui. Panē q3 de celo
dedisti eis in fame eor̄: et aquā de petra e
duxisti eis sitientibus. Et dixisti eis ut ingre
derentur et possiderēt terrā: sup quā leuasti
manū tuā ut traderes eis. Ipi vero et p̄res
nostri superbe egerūt. et indurauerūt ceruices
suas: et nō audierūt mandata tua. et nolue
rūt audire: et non sunt recordati mirabiliū
tuorū q̄ feceras eis. et indurauerūt ceruices
suas: et dederūt caput ut reuerterēt ad ser-
uitutē suā quasi p ostentionē. Tu aūt deus
ppicius clemēs et miserator. longanimis
et multe miserationis: nō dereliquisti eos. Et
quidē cū fecissent sibi vitulū oflatilē et di
xissent. iste est deus tuus q̄ eduxit te de egi-
pto. fecerūtq3 blasphemias magnas: tu aūt
in miserationibus tuis multis nō dimisisti eos
in deserto. Colūna nubis nō recessit ab eis
p diē ut duceret eos in viā: neq3 colūna ignis
p noctē: ut ostenderet eis iter p q̄ ingrede
rentur. Et spiritū tuū bonū dedisti qui doce
ret eos: et manna tuū nō prohibuisti ab ore
eorū: et aquam dedisti eis in siti. Quadra
ginta annis pauisti eos in deserto: nihilq3
eis defuit. Vestimēta eor̄ nō inueterauerūt
et pedes eorū nō sunt attriti. Et dedisti eis
regna et pp̄los: et partitus es eis sortes. Et
possederūt terrā seon. et terrā regis esebon:
et terrā og regis basan. Et multiplicasti fi-
lios eor̄ sicut stellas celi: et adduxisti eos
ad terrā de qua dixeras p̄ribus eor̄ ut in-
grederentur et possiderēt. Et venerūt filij: et
possederūt terrā. Et humiliasti coram eis ha
bitatores terre chananeos: et dedisti eos in
manu eorū. et reges eor̄ et pp̄los terre: vt
facerēt eis sicut placebat illis. Ceperūt itaq3
urbes munitas. et humū pinguem: et posse
derūt domos plenas cūctis bonis. cisternas
ab alijs fabricatas: vineas et oliueta et li
gna pomifera multa. Et comederunt et sa
turati sunt: et inpinguati sunt et abundaue
rūt delicijs in bonitate tua magna. Prouo-
cauerūt aūt te ad iracundiā et recessērt a te
et p̄iecerūt legē tuā post terga sua. et pphe-
tas tuos occiderūt qui obtestabātur eos ut
reuerterentur ad te: fecerūtq3 blasphemias
grādes. et dedisti eos i manū hostiū suorū
et afflixerūt eos. Et in tpe tribulationis sue
clamauerunt ad te: et tu de celo audisti. et
scm miserationes tuas multas dedisti eis salu-
uatores: qui saluarēt eos de manu hostiū
suorū. Cūq3 requieuissent reuersi sunt ut fa
cerēt malum in ospectu tuo: et dereliquisti
eos in manu inimicorū suor̄: et possederūt
eos. Conuersiq3 sunt et clamauerūt ad te.
Tu aūt de celo exaudisti et liberasti eos in
miserationibus tuis multis tēporibus: et obte
status es eos ut reuerterent ad legē tuam.
Ipi vero superbe egerūt: et nō audierūt man-
data tua. et in iudicijs tuis peccauerūt: q̄ fa
ciet hō et viuet in eis. Et dederūt humerū
recedentē: et ceruicē suā indurauerunt: nec
audierūt. Et protraxisti sup eos annos mul-
tos: et obtestatus es eos in spū tuo p manū
pphetarū tuorū. et nō audierūt: et tradidisti
eos i manū pp̄lorum terrarū. In miserationibus
aūt tuis plurimis nō fecisti eos in consumptio
nē: nec dereliquisti eos: quia deus miseratio
nū et clemēs es tu. Nunc itaq3 deus nr̄ ma
gne. fortis et terribilis. custodiens pactū et
miserationē: ne auertas a facie tua omnē
laborē qui inuenit nos. reges nr̄os. p̄ncipes
nr̄os et sacerdotes nr̄os et pphetas nr̄os et
patres nr̄os et oēm pp̄lm tuū: a diebus regis
assur usq3 in diē hāc. et tu iustus es in om̄i
bus q̄ venerunt sup nos. quia veritatē feci sti:
nos aūt impie egimus. Reges nr̄i. p̄ncipes
nr̄i. sacerdotes nr̄i. et patres nr̄i nō feceūt le-
gem tuā: et nō attenderūt mādata tua et te
stimonia tua q̄ testificatus es in eis. et ipsi
in regnis suis bonis. et in bonitate tua mul
ta quā dederas eis. et in terra latissima et
pinguī quā tradideras in ospectu eorū nō
seruierūt tibi: nec reuersi sunt a studijs suis
pessimis. Ecce nosipi hodie serui sumus: et
terra quā dedisti patribus nr̄is ut comederēt
panē eius et q̄ bona sūt eius: et nosipi ser
ui sumus in ea. Et fruges eius multiplicant
regibus q̄s posuisti sup nos ppter peccata
nr̄a et corporibus nr̄is dominātur et iumētis

nostris ꝑm volũtatẽ suã: et in tribulatione
magna sumus. Sup omĩbus ergo his nos
ipi ꝑcutimus fedus et scribimus: et signãt
ꝓncipes nr̃i: leuite nr̃i et sacerdotes nostri.

Signatores aũt fuerũt neemias ¶ Ca. x
athersatha filius achelai: et sedechi-
as. saraias. azarias iheremias. phessur. ama
rias. melchias. accus sebenia. melluc maarẽ
merimuth. obdias. daniel. genton. baruch.
mosollam. abia. miamin. mazia. belga. se-
meia. hi sacerdotes. Porro leuite: iosue filiꝰ
azarie. bennui de filijs enadad. cedmihel. et
fr̃es eorũ: sechenia. odeuia. celita. phalaia.
anan. micha. roob. asebia. zacchur. serebia
sabania. odia. bani. baninu. Capita populi
feros. phetmoab. elam. zethu. bani. bonni.
azgad. bebai. adonaia. beggoai. adin. ather
ezechia. azur. odeuia. asum. besai. areph. a-
nathot. nebai. mechphia. mosollam. azir.
mesizabel. sadoch. ieddua. felthia. anan. a-
nia. osee. anania. asub. aloes. phaleam. so-
bech. reũ. asebna. madsia. ethaia. hanan a-
nan mellucharẽ. baana: et reliqui de ꝓpl'o.
Sacerdotes. leuite. ianitores et cantores na
thinnei. et om̃s qui se separauer̃t de ꝓpl'is
terrarũ ad legẽ dei. uxores eorũ filij eorꝝ et
filie eorũ. om̃s qui poterãt sapere spondẽ-
tes ꝓ fratribus suis: optimates eorꝝ. et qui
veniebãt ad pollicendũ et iurandũ. ut am
bularent in lege dñi quã dederat in manu
moisi serui sui: ut facerẽt et custodirẽt vni-
uersa mãdata dñi dei nr̃i. et iudicia eius. et
cerimonias eius: et ut non daremus filias
nostras ꝓpl'o terre: et filias eorꝝ nõ accipere
mus filijs nr̃is. Populi q̊z terre q̃ importãt
venalia. et omnia ad vsum ꝑ diẽ sabbati
ut vendãt: nõ accipiemus ab eis in sabba
to et in die sanctificato. Et dimittemus an
nũ septimũ: et exactionẽ vniuerse manus.
Et statuemus super nos p̃cepta. ut demus
tertiã partẽ sicli ꝑ annũ ad opus domus dei
nostri: ad panes ꝓpositõnis. et ad sacrificiũ
sempiternum. et in olocaustũ sempiternũ in
sabbatis in kalẽdis. in sollennitatibus. et in
sanctificatis. et ꝓ pc̃co ut exoret̃ ꝓ isr̃l: et in
omnẽ vsum domus dei nr̃i. Sortes ergo mi
simus sup oblationẽ lignorꝝ inter sacerdo-
tes et leuitas et ꝓpl'm. ut inferrent̃ in domũ
dei nr̃i ꝑ domos patrũ nostrorũ ꝑ tẽpora a
temporibus anni usq̃z ad annũ: ut arderẽt
sup altare dñi dei nr̃i. sicut scꝑtũ est in lege
moisi. et ut afferremus ꝓmogenita terre nr̃e
et ꝓmitiua vniuersi fructus omnis ligni. ab
anno in annũ in domo dñi: et ꝓmitiua fi-
liorũ nr̃orꝝ. et pecorũ sicut scꝑtũ est in lege
et ꝓmitiua boũ nr̃orũ et ouiũ nostrarũ ut
offerrent̃ in domo dei nr̃i sacerdotibꝰ q̃ mi
nistrant in domo dei nr̃i. et ꝓmicias ciborũ
nostrorꝝ et libaminũ nr̃orꝝ. et poma omnis
ligni. vindemie q̊z et olei afferemus sacer-
dotibus ad gazophilaciũ dei nr̃i: et decimã
partẽ terre nr̃e leuitis. Ip̃e leuite decimas ac
cipient ex om̃ibus ciuitatibꝰ operũ nr̃orũ.
Erit aũt sacerdos filius aaron cũ leuitis in
decimis leuitarum: et leuite offerẽt decimã
partẽ decime sue in domo dei nr̃i ad gazo-
philaciũ in domo thesauri. Ad gazophila-
tiũ enĩ deportabũt filij isr̃l. et filij leui ꝓmi-
cias frumẽti et vini et olei: et ibi erũt vasa
dñi sanctificata ⁊ sacerdotes ⁊ cãtores et ia
nitores ⁊ ministri: et nõ dimittemus domũ
dei nr̃i. ¶ xi.

Habitauerũt aũt ꝓnci
pes ꝓpl'i in ihr̃l'm. Reliqua vero plebs
misit sortẽ ut tolleret vnã partẽ de decẽ qui
habitaturi essent in ierusalẽ ciuitate sancta
nouẽ vero ꝑtes in ciuitatibꝰ. Bñdixit aũt
ꝓpl'us om̃ibus viris q̃ se sponte obtulerãt
ut habitarent in ihr̃l'm. Hi sunt itaq̃z ꝓnci-
pes ꝓuincie q̃ habitauerũt in ierusalẽ et in
ciuitatibꝰ iuda. Habitauit aũt vnusquisq̃z
in possessione sua in urbibus suis isr̃l: sacer
dotes leuite. nathinnei. et filij seruorũ salo-
monis. Et in ierusalẽ habitauerũt de filijs
iuda: et de filijs beniamin. De filijs iuda: a
thaias filius aziã. filij zacharie. filij amarie
filij saphatie. filij malalehel. De filijs pha-
res: ismaasia. filius baruch. filius coloza. fi-
lius azia. filius addaya. filius ioarib. filiꝰ
zacharie. filius silonites. Om̃es filij phares
qui habitauerũt in ierusalẽ: quadringenti
sexagintanouẽ viri fortes. Hi sunt aũt filij
beniamin. Sellũ filius mosollã. filius ioed.
filius phadaia. filius colaia. filius masia. fi
lius etheel. filius ysaia. et post eum gebbai
sellai nongentiuigintiocto. et iobel filius ze
chri ꝓpositus eorũ: et iudas filius sennua

sup ciuitatem secūdus· et de sacerdotibus
idaia filius ioarib·iachin· saraia filius hel-
chie· filius mosollā·filius sadoch· filius me
raioth· filius ahitob p̄nceps domus dei: et
frēs eoꝝ faciētes opa templi· octingentiui-
gintiduo· Et adaia filius ieroam·filius phe
leia filius amsi·filius zacharie·filius phessur
filius melchie et frēs eius p̄ncipes patrum
ducenti quadragītaduo· Et amasai·filius
azrihel·filius azi·filius mosollamoth·filius
emmer et fratres eoꝝ potētes nimis centū-
uigintioctꝯ: et p̄positus eoꝝ· zabdihel filius
potentū· Et de leuitis: sebenia filius asob·fi
lius azaricā· filius asabia· filius boni· et sa
bathai· et iozabeth sup om̄ia opa q̄ erant
forinsecus in domo dei a p̄ncipibus leui-
tarū· Et mathania filius micha·filius zebe-
dei filius asaph princeps ad laudandū· et
ad ꝯfitendū in oratione: et becbecias scd̄s
de fratribus eius: et abda filius samuha·fi
lius galal·filius ydithun· Om̄s leuite in ci
uitate sancta: ducēti octogintaq̄tuor· Et ia
nitores: accub telmon· et frēs eorū qui cu-
stodiebant ostia centūseptuagintaduo· Et
reliqui ex isrl̄ sacerdotes· et leuite in vniuer
sis ciuitatib⁹ iuda· vnusquisq̄ in possessiōe
sua: et nathinnei qui habitabāt in ofel· et
syaha et gaspha· De nathinneis et ep̄is
leuitarū in ierusalē: azzi filius banni·filius
asabie·filius mathanie·filius miche· De fi
lijs asaph: cātores in ministerio domus dei
Preceptū quippe regis sup eos erat: ⁊ ordo
in cantorib⁹ p dies singulos: et fathaia fi-
lius mesezebel· de filijs zara·filij iuda ī ma
nu regis iuxta om̄e verbū ppl̄i: et in domi
bus p om̄es regiones eoꝝ· De filijs iuda
habitauer̄t in cariatharbe et in filiab⁹ eius
et in dibon et in filiab⁹ eius et in capseel et
in viculis eius: et in iesue· ⁊ in molada· et in
beth faleth· et in asersual et in bersabee et in
filiab⁹ eius: ⁊ in sicelech ⁊ in mochona et in
filiab⁹ eius: et in remmō· et in sara et in ieri
muth· zonoa· odollam et in villis earū: la
chis· et in regionib⁹ eius azecha ⁊ in filiab⁹
eius· et manser̄t in bersabee usq̄ ad vallem
ennō· Filij aūt beniamin· ageba· mechinas
et hai et bethel et filiab⁹ eius: anathot· nob
anana· asor rama gethai madid seboim ne
ballath· et onoville artificū: et de leuitis por

HI sūt aūt xij· ctiones iude beniamin·
sacerdotes ⁊ leuite· q̄ ascenderūt cū zo
robabel filio salathiel et iosue: saraia ihere-
mias· esdras amaria melluch accus seche-
nias reū merimuth addo genthō· abya mi
amin madia belga semeia ⁊ ioarib· ⁊ ydaia
sellū amoch elceia adaia· Isti p̄ncipes sacer
dotū et fratres eorū in dieb⁹ iosue· Porro
leuite· iesua· bennui· cedmihel· sarabia· iuda
mathanias· sup hymnos ip̄i et frēs eorū:
et becbecia· atq̄ ethanni et frēs eorū vnus-
quisq̄ in officio suo· Iosue autē genuit ioa
chim· ⁊ ioachim genuit eliasib· et eliasib ge
nuit ioiada: et ioiada genuit ionathan et
ionathā genuit ieddua· In diebus aūt ioa
chim erāt sacerdotes p̄ncipes familiarū sa
raie· maarie· iheremie· ananie· esdre mosol-
la· amarie iohānan· milico· ionathā· sebenie
ioseph· aran· edna· maraioth· elci· adaie· za
charie· genthon· mosollā abie· zecheri· mia
min et moadie felti· belge· sammua· semeie
ioathan· ioarib· mathanai· iodaie· azzi· sel-
lai: celaie· mochober· elchie· asebie· ydaie·
nathanahel· Leuite in dieb⁹ eliasib et ioia
da· et ionathā· et ieddoa scripti p̄ncipes fa
miliarū ⁊ sacerdotes in regno darij p se· Fi
lij leui p̄ncipes familiarū scp̄ti in libro v̄bo
rū dierū: et usq̄ ad dies ionathā· filij elia-
sib· et p̄ncipes leuitaꝝ· asebia· serebia· et ie
sue filius cedmihel: ⁊ frēs eoꝝ p vices suas
ut laudarēt et ꝯfiterentur iuxta p̄ceptū da
uid viri dei: et obseruarent eque p ordinē·
Mathania· et becbecia et obedia· mosollā·
thelmon· accub· custodes portarū et vesti-
bulorū ante portas· Hi in dieb⁹ ioachim
filij iosue· filij iosedech: et in dieb⁹ neemie·
ducis et esdre sacerdotis scribeq̄· In dedica
tione aūt muri ierusalē requisier̄t leuitas de
om̄ibus locis suis ut adducerēt eos in ieru
salē et facerēt dedicatōz et letitiā· in actōe
gratiarū· cantico et in cimbalis· psalterijs et
citharis· Cōgregati sunt aūt filij cantorū· et
de campestribus circa ierusalē· et de villis
netuphati· et de domo galgal· et de regioni-
bus geba· et azmaueth: quoniā villas edi
ficauerunt sibi cantores in circuitu ierusa-
lē· Et mundati sunt sacerdotes et leuite: et

mũ dauerũt ppl'm et portas et murũ. Ascẽ-
dere aũt feci pncipes iuda sup murũ: et sta
tui duos magnos choros laudantũ. Et ie
rũt ad dexterã sup murũ ad portã sterqui
linij. et iuit post eos osias. et media ps pn
cipũ iuda: et azarias. esdra et mosollã. iu-
da et beniamin. et semeia et ieremia. et de
filijs sacerdotũ in tubis: zacharias filius io
nathan. filius semeie. filius mathanie. filius
michaie. filius zechur. filius asaph: ⁊ fratres
eius semeia ⁊ azarel malalai galalai maai
nathanahel et iuda. et anani in vasis cãti
dauid vir dei: et esdras scriba ante eos in
porta fontis. Et ora eos ascenderũt in gra
dibus ciuitatis dauid. in ascensu muri sup
domũ dauid: et usq; ad portã aquarũ ad
orientẽ. Et chorus scõs gratias referentũ
ibat ex aduerso. et ego post eum: et media
pars ppli sup murũ et sup turrim furnor. et
usq; ad murũ latissimũ. et sup portã ephra
im. et sup portã antiquã ⁊ sup portã piscũ
et turrim ananehel. et turrim emath et usq;
ad portã gregis: et steterunt in porta custo
die. Steterũtq; duo chori laudantũ in do-
mo dei: et ego et dimidia ps magistratuũ
mecũ. Et sacẽdotes. eliachim. maasia mi
nin. machea. elioenai. zacharia ⁊ ananias in
tubis: et maasia et semeia ⁊ eleazer et azi.
et iohãnan. ⁊ melchia et elã et ezer. et cla
cecinerunt cantores: et iezraia ꝓpositus. Et
immolauerũt in die illa victimas magnas
et letati sunt. Deus enĩ letificauerat eos le-
titia magna. sz et uxores eor ⁊ liberi gauisi
sunt: et audita est letitia ihrl'm ꝓcul. Recen
suerũt q̃z in die illa viros super gazophila
cia thesauri ad libamina et ad pmicias et
ad decimas: ut introferrẽt p eos pncipes ci
uitatis in decore gratiarũ actões sacerdo-
tes ⁊ leuitas: qr letificatus est iuda in sacer
dotibus et leuitis astantib9. et custodierũt
obseruationẽ dei sui. et obseruationẽ expia
tionis: et cãtores et ianitores iuxta pceptũ
dauid et salomonis filij eius: qr in diebus
dauid et asaph ab exordio erãt pncipes cõ
stituti cantor ꝓ in carmine laudantũ et ofi-
tentũ deo. Et ois isrl' in diebus zorobabel et
in diebus neemie dabãt ptes cantoribus et
ianitoribus p dies singulos: et sanctificabãt
leuitas: et leuite sanctificabãt filios aaron.

IN die aũt illo lectũ est in volumine xiij.
mosi: audiẽte ppl'o. Et inuentũ est scriptũ
in eo qp nõ debeant introire ammonites et
moabites in eccliam dei usq; in eternũ. eo qp
nõ occurrerunt filijs isrl' cũ pane et aqua: et
duxerũt aduersũ eos balaam ad maledi
cendũ eis: et duertit deus noster maledicti
onẽ in benedictionẽ. Factũ est autẽ cũ au-
diissent legẽ: separauerũt omnẽ alienigenã
ab isrl'. Et sup hoc erat eliasib sacerdos qui
fuerat ꝓpositus in gazophilatio domus dei
nostri: et ꝓximus tobie. Fecit ergo sibi ga
zophilatiũ grande: et ibi erãt ante eũ repo
nentes munera ⁊ thus et vasa. et decimã fru
menti vini et olei: partes leuitarũ et cãtorũ
et ianitorũ ⁊ pmicias sacerdotales. In om̃i
bus aũt his non fui in ierusalẽ: qr in anno
tricesimo scdo artarxersis regis babilonis
veni ad regẽ. Et in fine dierũ rogaui regẽ.
et veni in ierusalẽ. Et intellexi malũ qđ fece
rat heliasib tobie: ut faceret ei thesaurũ in
vestibulis domus dei: et malũ mihi visum
est valde. et ꝓieci vasa domus tobie foras
de gazophilatio: ꝓcepiq; et emũdauerunt
gazophilatiũ. Et retuli ibi vasa domus dei
sacrificii et thus. Et cognoui qp partes le-
uitarũ nõ fuissent date: et fugisset vnus q̃sq;
in regionẽ suã de leuitis et cantoribꝰ et de
his qui ministrabãt: et egi causam aduer-
sũ magistratus. et dixi. Quare derelicq̃mus
domũ dei? Et congregaui eos: et feci stare in
stationibꝰ suis. Et omnis iuda apportabat
decimã frumẽti vini et olei in horrea. Et cõ
stituimus sup horrea selemiã sacerdotẽ et
sadoch scribã. ⁊ fadaiam de leuitis: et iuxta
eos anan filiũ zacchur filiũ mathanie qm̃
fideles comprobati sunt: et ipis credite sũt
ptes fratrũ suor. Memẽto mei deus meus
ꝓ hoc: et ne deleas miseratões meas q̃s fe
ci in domo dei mei et in cerimonijs eius. In
diebꝰ illis vidi in iuda calcãtes torcularia
in sabbato: portãtes aceruos et onerantes
sup asinos vinũ ⁊ uuas et ficus ⁊ omne onus
et inferẽtes in ihrl'm in die sabbati. et ote-
status sũ ut in die q̃ vendere hceret. vende
rẽt. et tyrij habitauerãt in ea: inferẽtes pisces
et omnia venalia. Et vendebãt in sabbatis

filiis iuda et ierusalē. et obiurgaui optimates iuda: et dixi eis. Que est hec res mala quā vos facitis: et ꝓphanatis diē sabbati? Nūquid non hec fecerūt pres nri: et adduxit deus nr̄ sup nos oēm malū hoc. et sup ciuitatē hanc? et vos additis iracundiā super israhel: violando sabbatū. Factum est aūt cū quieuissent portę ierusalē ante sabbati: dixi. et clauserūt ianuas: et p̄cepi ut non aperirēt eas usq; post sabbatū. Et de pueris meis ostitui sup portas: ut nullus inferret onus die sabbati. ⁊ manserūt negociatores et vendentes vniuersa venalia foris ierusalē semel ⁊ bis: et otestatus sum eos: et dixi eis. Quare manetis ex aduerso muri? Si secūdo hoc feceritis: manū mittā in vos. Itaq; ex tēpore illo nō venerūt in sabbato. Dixiq; leuitis ut mūdarentur. et venirēt ad custodiēdas portas: et sanctificandā diē sabbati. Et ꝓ hoc ergo memento mei deus. et parce mihi ꝑm multitudinem miserationū tuarū. Sz et in diebus illis vidi iudeosducentes vxores azotidas. ammonitidas et moabitidas. Et filij eorū ex media pte loquebant azotice: ⁊ nesciebāt loqui iudaice et loquebant iuxta linguā ꝑpl̄i et populi. Et obiurgaui eos: et maledixi. et cecidi ex eis viros ⁊ decaluaui eos: et adiurauī in deo ut nō darēt filias suas filiis eor̄: et nō acciperēt de filiab⁹ eor̄ filiis suis. et sibimetipsis dicens. Nūq̄d nō in huiuscemodi peccauit salomon rex israhel? et certe in gentib⁹ multis nō erat rex similis ei: et dilectus deo suo erat et posuit eū deus regē sup omnē israhel. et ipm ergo duxerūt ad pcām mulieres alienigene Nūq̄d et nos inobedientes faciemus omne malū grande hoc. ut p̄uaricemur in deo nostro: et ducamus vxores peregrinas? De filiis at̄ ioiada filij eliasib sacerdotis magni gener erat sanaballath oronitis: quē fugaui a me. Recordare dñe deus meus aduersum eos qui polluūt sacerdotiū: iusq; sacerdotale ⁊ leuiticū. Igit̄ mūdaui eos ab omnibus alienigenis: et ostitui ordines sacerdotū et leuitarū vnūquēq; in ministerio suo: et in oblatōe ligno rū in tp̄ib⁹ ostitutis et in p̄micijs. Memento mei deus meus in bonū Amen. Finit neemie qui ē esdre secundus.

Incipit liber tertius Esdre. Ca. j.

Et fecit iosias pascha in iherosolimis domio: et immolauit phase quartadecia luna p̄mi mens statuēs sacerdotes p vices suas stolis amictos in tēplo dñi. Et dixit leuitis sacris seruis israhel: ut sanctificarēt se dño in positione sancte arche dñi in domo quam edificauit salomon filius dauid rex Nō erit vobis tollere sup humeros eā. Et nūc ꝺseruite dño vestro et curā agite gētis illius israhel ex pte ꝑm pagos et tribus vestras ꝑm scripturam dauid regis israhel. te ꝑm magnificentiā salomonis filij eius: oēs in tēplo et ꝑm particulā p̄ncipatus paternā vestrā. eorū qui stant in ospectu fratrū filioꝝ israhel. Immolate pascha: et sanctificia parate fratrib⁹ vestris: et facite ꝑm p̄ceptū domini qđ datū est moysi. Et donauit iosias in plebem q̄ inuenta est. ouiū agnoꝝ et hedorū et caprarū. trigīta milia: vitulos tria milia. Hec de regalibus data sunt ꝑm ꝓmissionē ꝑpl̄i et sacerdotibus in pascha oues numero duo milia: ac vituli centū. Et iechonias et semeias et nathanael fratres et asabias et oziel ⁊ coraba in phase. oues quinq; milia: vitulos quingentos. Et hec cū fierēt eleganter: steterūt sacerdotes et leuite habentes azima p tribus. et ꝑm partes p̄ncipatus patrū in ospectu ꝑpl̄i offerebāt dño ꝑm ea q̄ in libro moysi scripta sunt. Et assauerūt phase igni ꝓut oportebat: et hostias coxerūt in emolis et in ollis cū benīu olētia Et attulerūt omnibus qui erant ex plebe: et post hec parauerūt sibi et sacerdotibus. Sacerdotes enī offerebāt adipes usq; dū finita esset hora: et leuite parauerūt sibi et fratribus suis filiis aaron. et sacrificatores filias offerebant scd̄m ordinem. ꝑm p̄ceptum dauid et asaph: et zacharias et iedithus qui erat a rege. et ostiarij per singulas ianuas: ita ut n̄ p̄uaricaret vnusquisq; suam. Fratres enim eorū parauerunt illis. Et ꝺsummata sunt que pertinebant ad sacrificium domini In illa die egerunt phase. et offerebant hostias sup domini sacrificū

secundū pceptū regis ioſie. Et egerūt filij iſrahel qui inuenti ſunt in tpe illo phaſe: et die feſti azimoꝝ p dies ſeptem. Et nō eſt celebratū phaſe tale in iſrł a tpibus ſamuel ꝓphete: et oēs reges iſrahel nō celebrauerūt tale paſcha quale egit ioſias. et ſacerdotes. et leuite. et iudei. et ois iſrł. qui inuenti ſunt in cōmoratiōe ieroſolimis. Octauodecimo anno regnāte ioſia celebratū ē phaſe. Et directa ſunt opa ioſie in ſpectu dñi ſui in corde pleno metuentis. et q̄ circa illū quidē ſcripta ſunt in pristinis tpibus. de eis qui peccauerūt. quiq; irreligioſi fuerunt in dominū pre omī gentē: et qui nō queſierunt verba dñi ſuper iſrahel. Et poſt omnē actū hūc ioſie. aſcēdit pharao rex egipti veniens in carchamis abīcere ſup eufraten: et exiit in obuiam illius ioſias. Et miſit rex egipti ad ioſiā dicēs. Quid mihi et tibi ē rex iude? Non ſum miſſus a dño. Sup eufraten enī bellū meū eſt. Feſtinās deſcēde. Et nō eſt reuerſus ioſias ſup currū: ſed expugnare eum conabat. nō attendēs verbū ꝓphete ex ore dñi: ſed cōſtituit ad eū bellū in campō mageddo. Et deſcenderūt principes ad regem ioſiā. Et dixit rex puens ſuis Amouete me a pcho. Infirmatus ſum enī valde. Et ſtatim amouerūt eum pueri ipſius de acie. Et aſcendit ſup currū ſecūdariū ſuū: et puenīens ieroſolimā vita functus eſt: et ſepultus eſt in paterno ſepulchro. Et in tota iudea lugebāt ioſiam: et qui p̄ſidebant cū vxoribus lamentabāt eum uſq; in hūc die. Et datū eſt hoc fieri ſemp in oīe genus iſrł. Hec aūt p̄ſcripta ſūt in libro hyſtoriarū regū iude: et ſingula geſta actus ioſie et eius gloria. et intellectus eius in lege dñi: qr eque geſta ſunt ab eo et que nō ſcripta ſunt in libro regū iſrahel et iude. Et aſſumētes qui erant ex gente iechonīā filiū ioſie cōſtituerunt regē ꝓ ioſia patre ſuo. cū eſſet annoꝝ triginta trium: et regnauit ſup iſrahel mēſibus tribus. Et amouit eum rex egipti ne regnaret i ieroſolimis. et mulctauit gentē argenti talenta centū: et auri talēta vnū. Et ſtituit rex egipti regē ioakim fratrē ipius regē iude et ieruſalē: et alligauit magiſtratus ioachim zaracelem fratrē ſuū: et apprehēdēs reduxit egiptū. Annoꝝ erat ioakim viginti quiq; cū regnare cepiſſet in terra iuda et in ieruſalē: et fecit malū in ſpectu dñi. Poſt hūc aūt aſcēdit nabuchodonoſor rex babilonis: et alligans eū in aureo vinculo perduxit in babiloniā: et ſacra vaſa domini accepit nabuchodonoſor et tulit. et ſecrauit in templo ſuo in babilonia. Nam de immūdicia illius. et irreligioſitate. ſcriptū eſt in libro temporū regū Et regnauit ioachin filius eius ꝓ eo. Cum autē ſtitutus ē erat annoꝝ octo. Regnauit aūt menſes tres et dies decē in ieruſalē: et fecit malū in cōſpectu dñi. Et poſt annū mittens nabuchodonoſor trāſmigrauit eū babiloniā ſimul cū ſacris vaſis dñi: et cōſtituit ſedechiam regē iuda et ieruſalē. cum eſſet annoꝝ vigintiunius. Regnauit autē annis vndecim. Et fecit malū in cōſpectu dñi: et non eſt ventus a verbis que dicta ſunt ab ieremia. ꝓpheta ex ore dñi. Et adiuratus a rege nabuchodonoſor piurās diſceſſit: et indurata ceruice ſua. et corde ſuo. trāſgreſſus eſt legittima dñi dei iſrahel. Et duces populi dñi multa inique geſſerūt et impie egerūt ſup oēs immūdicias gentiū: et polluerunt templū dñi qđ ſanctū erat in ieroſolimis. Et miſit deus patrū ſuoꝝ p angelū ſuū reuocare eos: propter qđ parceret illis et tabernaculo ſuo. Ipſi vero ſubſannabant in angelis ſuis: et qua die locutus eſt dñs erāt illudētes ꝓphetis eius. Qui vſq; ad iracundiā cōcitatus eſt. ſup gentē ſuam ꝓpter irreligioſitatē ſuā: et p̄cepit aſcēdere reges chaldeoꝝ. Hi occiderunt iuuenes eorum in gladio in circuitu ſancti templi eoꝝ: et nō pepcerunt iuueni. et ſeni. et virgini. et adoleſcēti: ſed oēs traditi ſunt in manus ipſoꝝ et omnia ſacra vaſa dñi. et regales apothecas reſumētes tulerūt in babiloniā: et incenderūt domū dñi et demoliti ſunt muros ieruſalē: et turres eius incēderūt in igne Et oīa ſūmauerūt oia honorifica eius: et ad nihilū redegerūt: et reliq̄s a gladio in babilonē. Et erāt ſeruī illius vſq; dū regnarent perſe. in repletiōe verbi dñi in ore ieremie: quouſq; beneplacite ageret terra ſabbata ſua. Omni tempe deſertiōis ſue ſabbatiſauit in

applicatione annoꝝ ſeptuaginta. ¶ Ca.ij.

BEgnāte cyro rege pſarū in ꝺſumma tione verbi ꝺñi in oze ieremie.ſuſcitauit ꝺñs ſpiritū cyri regis pſarū:et p̄dicauit in toto regno ſuo ſimul p ſcripturā ꝺicens. Hec ꝺicit cyrus rex pſarū. Me ꝺſtituit regem orbi terrarū ꝺñs iſrahel ꝺñs excelſus: et ſignificauit mihi edificare domū ſibi in ieruſalē que ē in iudea.Si q̄s eſt ex genere vr̄o:ꝺñs ip̄ius aſcēdat cū eo in ieruſalem. Quotq̄t ergo circa loca habitant adiuuent eos.qui ſunt in loco ip̄o in auro et argento. in substantijs cū equis et iumentis:cunctis alijs q̄ ſcōm vota apponunt in edē ꝺñi q̄ eſt in ieruſalē. Et ſtātes p̄ncipes tribuū pagoꝝ et iudee ex tribu beniamin et ſacerdotes et leuite.quos excitauit ꝺñs aſcēdere et edificare domū ꝺñi que eſt in ieruſalē:et q̄ erāt in circuitu eoꝝ adiuuerūt in omī auro et argēto eius et iumētis et votis q̄ꝫplurimis:multa quoꝝ ſenſus excitatus ē. Et cyrus rex ꝓtulit vaſa ſacra ꝺñi que trāſtulit nabuchodonoſor rex babilōis ex ieruſalē et ꝺſecrauit ea ydolo ſuo.Et ꝓferēs ea cyrus rex pſarū tradidit mitridato q̄ erat ſup theſauros ip̄ius.Per hunc aūt tradita ſunt ſalmanaſaro p̄ſidi iudee.Horū aūt hic numerus.Scibatozia argētea.duo milia q̄dringenta:athuſce argentee triginta:phiale auree triginta: itē argētee duo milia quadringente:et alia vaſa mille. Omnia aūt vaſa aurea et argētea quiq; milia octingētaſexaginta.Et enumerata ſūt ſalmanaſaro ſimul cū his q̄ ex captiuitate babilonie venerant in iero ſolimā. In artarxerxis aūt regis perſarū tp̄ibus. ſcripſerūt ei de his qui inhabitabāt in iudea et ieruſalē.balſamus et mitridatus et ſabellius.r ratbimus balthemus ſamelius ſcriba: et reliqui inhabitantes in ſamaria. et ceteris locis ſubiectā ep̄lam regi artarxerxi. Dñe puer tui ratbimus ab accedētibus.et ſabellius ſcriba:et reliqui curie tue iudices in celeuſiriā et phenicē. Et nunc notū ſit ꝺño regi: qm̄ iudei q̄ aſcenderūt a vobis ad nos veniētes in ieruſalem ciuitatē refugā et peſſimā edificāt furnos eius:et ſtatuūt muros.et templū ſuſcitant. Q3 ſi ciuitas iſta et mur ꝺſūmati fuerint.nō tantū tributa nō ſuſtinebūt pendere:ſed etiā regibus reſiſtēt. Et q̄d agit̄ circa templum:recte haberi arbitrati ſumus nō deſpicere hoc ip̄m.ſz notū facere ꝺño regi:ut ſi videbit̄ rex. querat̄ in libris patrū tuoꝝ: et inuenies in āmonitionibus ſcripta de his:ſcies qm̄ ciuitas iſta fuit refuga. et reges et ciuitates ꝺcutiēs:et iudei refuge et p̄lia cōmittētes i ea ab eterno:obquā cauſam ciuitas iſta ꝺeſerta ē.Nunc ergo notū facimus ꝺñe rex:qm̄ ſi ciuitas hec edificata fuerit et huius mur erecti fuerint:ꝺeſcēſus tibi nō erit in celeuſiriā.r phenicē. Tunc ſcripſit rex rathimo q̄ ſcribebat accedentia. et belthimo.r ſabellio ſcribe:et ceteris ꝺſtitutis.et inhabitātibus in ſiria et phenice eaque ſubiecta ſūt.Legi ep̄lam quā miſiſtis mihi. Precepi ergo inquirī: et inuentū eſt. qm̄ ciuitas illa ē ab euo regibus reſiſtens et hoīes refuge.et p̄lia in ea efficiētes:et reges fortiſſimi erāt in ieruſalē ꝺñantes.r tributa exigētes.a celeuſiria et phenice.Nūc ergo p̄cepi ꝓhibere hoīes illos edificare ciuitatē.et ꝓhibere ne q̄d vltra hec fiat: ſed nec ꝓcedāt in plurimū:ex qua ſunt malicie ita ut regibus moleſtia imporꝝt̄. ¶ Ca.iij.

NVnc recitatis his q̄ a rege artarxerxis ſcripta fuerant ratbimus et ſabellius ſcriba et q̄ cū his cōſtituti erāt iungētes feſtinanter venerūt in ieruſalē.cū equitatu et turba.et agmine:ceperūtq; edificātes ꝓhibere. Et vacabāt ab edificatione templi in ieruſalē:uſq; ſcōo anno regni darij regis perſarū.Rex darius fecit cenā magnā oībus vernaculis ſuis:et omnibus magiſtratibus medie.r p̄ſidis.r oībus purpuratis.et p̄tonibus.r ꝺſulib⁹ et p̄fectis ſub illo ab india uſq; ethiopiā:centū.r.xxvij.ginti ſeptē ꝓuinciis. Et cū māducaſſent.r bibiſſent.r ſaciati reuerterent̄.tūc darius rex aſcēdit i cubiculo ſuo et ꝺormiuit et expgefactus eſt. Tunc illi tres iuuenes corpis cuſtodes qui cuſtodiebant corpus regis: ꝺixerūt alter alteri. Dicamus vnuſquiſq; noſtrū ſermonē qui p̄cellat: et cuiuſcūq; apparuerit ſermo ſapiētior alterius:ꝺabit illi rex darius ꝺona magna.purpura cooptri. et in auro bibere et ſup aurū ꝺormire.et currum aureū freno.et cydarim

bissinā·et torquē circa collū: et scdo loco se
debit a dario ꝓpter sapiētiā suā: et cogna-
tus darij vocabit̄. Tunc scribentes singuli
suū verbū signauerunt: et posuerūt sub tus
ceruical darij regis: et dixerūt. Cūq; surrexe
rit rex dabimus illi scripta nr̄a: et q̊dcunq;
iudicauerit rex e tribus·et magistratus ꝑsi-
dis·qm̄ verbū eius sapiētius est: ipi dabit̄
victoria sic̄ scriptū est. Vnus scripsit·forte
est vinū. Alius scripsit·fortior ē rex. Terti-
us scripsit·fortiores sunt mulieres: sup oīa
aūt vincit veritas. Et cū surrexissz rex acce-
perunt scripta sua: et dederūt illi·et legit. Et
mittēs vocauit om̄s magistratus ꝑsarū·et
medos·et purpuratos·et p̄tores·ꝛ p̄fectos
et sederūt in ꝯcilio: et lecta sūt scripta corā
ipis. Et dixit. Vocate adolescētes·et ipi in
dicabūt verba sua. Et vocati sunt: et intro-
ierūt. Et dixit illis. Indicate nobis de his q̄
scripta sunt. Et cepit p̄or q̄ dixerat de forti
tudine vini. Et dixit. Viri quā p̄ualet vi-
nū omībus hoībus q̄ bibūt illud? Sedu-
cit mentē. Itēq; regis et orphani facit men-
tem vanā. Itē serui ac liberi pauꝑis ac diui
tis et oēm mentē ꝯuertit in securitatē·et io-
cunditatē: et nō meminit oēm tristitiā·ꝛ de-
bitū: et oīa p̄cordia facit honesta: et nō me
minit regē nec magistratū: et oīa ꝑ talenta
loq̄ facit. Et nō meminerūt cū biberint ami
ciciā nec fraternitatē. sed post nō multū su-
munt gladios: et cū a vino merserint·et sur
rexerint nō meminerūt que gesserūt. O viri
num p̄cellit vinū? Quis sic cogitat facere?

Et tacuit hoc dicto. ¶ Ca.iiij.

Et inchoauit sequēs dicere: qui dixit
de fortitudine regis. O viri: num p̄cellūt ho
mines·qui terrā ꝛ mare obtinēt·et omīa q̄
in eis sunt? Rex aūt sup oīa p̄cellit·et dn̄a
tur eorꝫ: et omne quodcūq; dixerit illis fa-
ciūt. Et si miserit illos ad bellatores: vadūt
et demolliūt mōtes et muros et turres. Iu-
gulant̄ ꝛ iugulāt: et regis verbū nō p̄tereūt
Nam si vicerint·afferūt regi omīa quecūq;
p̄dati fuerint. Similiter et alij oēs et quot-
quot nō militant nec pugnāt sed colunt ter
ram: rursum cū fuerint metētes afferunt tri-
buta regi. Et ipi vnus solus si dixerit occi-
dite·occidūt: dixerit remittite remittūt: dixe
rit·percutite·ꝑcutiūt: dixerit exterminate·ex
termināt: dixerit edificate edificant: dixerit
excidite·excidūt: dixerit plantate·plantant:
et omīs plebs et virtutes eū obaudiunt: et
sup hoc ipe recūbit·et bibit et dormit. Hi
aūt custodiūt in circuitu eū: et nō possunt ire
singuli et facere opa sua: sed in dicto abau
dientes sunt ei. Viri: quomodo nō p̄cellet
rex qui sic diffamat̄? Et tacuit. Tertius q̄
dixerat de mulieribus et veritate·hic ē zo-
robabel: cepit loqui. Viri: nō magnus rex·
et multi homīes: nec vinū p̄cellit. Quis est
ergo qui dominat̄ eorū? Nonne mulieres
genuerūt regem et omnē populū qui domi
natur mari et terre: et ex illis nati sunt·et ipe
educauerūt eos qui plantauerūt vineas ex
quibus vinū fit? Et ipe faciunt stolas oīm
hominū: et ipse faciūt gloriā homībus: et
nō possunt hoīes separari a mulieribus. Si
cōgregauerint aurū et argentū·et oēm rem
speciosam·et viderint mulierem vnā bono
habitu·et bona specie: oīa hec relinquētes
in eā intendūt·et aperto ore cōspiciūt: et eā
alliciūt magis q̄ aurū et argentū·et omnē
rem p̄ciosam. Homo suū patrē relinquit q̄
enutrijt illū et suā regionē: et ad mulierē se
ꝯiungit. Et cū muliere remittit aīam: et ne
q; patrē meminit·neq; matrē neq; regionē.
Et hinc oportet vos scire: qm̄ mulieres do
minant̄ vn̄. Nonne doletis? Et accipit ho-
mo gladiū suū·et vadit in viā facere furta
et homicidia et mare nauigare·ꝛ flumina:
et leonē videt et in tenebris ingredit̄: et cū
furtū fecerit et fraudes et rapinas·amabili
sue affert. Et iterū diligit homo vxorē suā
magis q̄ patrē aut matrē. Et multi demē-
tes facti sunt ꝓpter vxores suas: et serui fa-
cti sunt ꝓpter illas: et multi ꝑierūt et iugu-
lati sunt·et peccauerunt ꝓpter mulieres. Et
nūc credite mihi q2 magnus est rex in ꝑtāte
sua: qm̄ om̄es regiones verent̄ tangere eū.
Videbā tamē apemen filiā bezacis·mirifici
ꝯcubinā regis·sedentē iuxta regē ad dexte
ram: et auferentē diadema de capite eius·
et imponentē sibi: et palmis cedebat regē
de sinistra manu. Et sup hec aꝑto ore intue
bat̄ eā: et si arriserit ei ridet·nā si indignata
ei fuerit blandit̄. donec recōcilie t̄ in gratiā·

O vir: cur nō sunt fortiores mulieres? Magna est terra et excelsum est celū. Quis ista agit? Et tunc rex et purpurati intuebant in alterutrum. Et inchoauit loqui de veritate. O vir: nōne fortes sūt mulieres? Magna est terra: et excelsum ē celū: et velox cursus solis uertit in gyro celū in locū suū in una die. Nonne magnificus est q̄ hec facit? Et veritas magna: et fortior p̄ oībus. Omīs terra veritatē inuocat: celū etiā ipam bñdicit: et omīa opa mouent̄ et tremūt eam: et nō est cum ea quicq̄ iniquū. Vinū iniquū: iniquus rex. Iniqui oīes filij hoīm: et iniqua illor̄ oīa opa: et nō est in ipis veritas Et in sua iniq̄tate pibunt: et veritas manet et inualescit in eternū: et viuit et optinet in secula seculor̄. Nec ē apud eā accipe psonas. neq̄ differentias: sed q̄ iusta sunt facit oībus iniustis ac malignis. et oēs benignant̄ in opibus eius. Et nō est in iudicio eius iniquū: sq̄ fortitudo. et regnū. et ptās. et maiestas oīm euor̄ū. Benedictus deus veritatis. Et desijt loquēdo. Et oīes ppl'i clamauerūt: et dixerūt. Magna ē veritas et p̄ualet. Tunc rex ait illi. Pete si q̄d vis amplius q̄ scripta sunt: et dabo tibi sc̄m q̄ inuētus es sapientior: et ꝓximus mihi sedebis: et cognatus meus vocaberis. Tunc ait regi. Memor esto voti tui q̄ vouisti edificare ierusalem in die q̄ regnū accepisti. et oīa vasa q̄ accepta sunt ex ierusalē remittere: que sepauit cyrus q̄n mactauit babilonią. et voluit remittere ea ibi. Et tu vouisti edificare templū: q̄ incenderūt ydumei quando exterminata est iudea a chaldeis. Et nūc hoc est q̄ postulo dñe: et q̄ peto. hoc est maiestas a te q̄ postulo: ut facias votū q̄ vouisti regi celi ex ore tuo. Tunc surgens darius rex osculatus est illū: et scripsit epistolā ad oīes despēsatores. et p̄fectos. et purpuratos. ut deducerēt eū: et eos qui cū illo erāt. oīes ascendētes edificare ierusalē. Et oībus p̄fectis q̄ erāt in syria et phenice. et libano scripsit epistolas: ut traherent ligna cedrina a libano in ierusalē: ut edificarēt cū eis ciuitatē. Et scripsit omnibus iudeis q̄ ascendebāt a regno in iudeā ꝓ libertate: omnē potentē et magistratū et p̄fectū nō supuenire ad ianuas ipsor̄: et omnē regionē quā optinuerāt esse immunē eis: et ydumei relinquēt castella q̄ optinent iudeor̄: et instructurā templi dare per singulos annos talenta viginti vsq̄ dum perficiaret̄: et sup sacrariū holocausto mata vstilare quotidie sic habent p̄ceptū: alia talēta decē offerre p singulos ānos: et omibus qui ꝓcedūt a babilonia cōdere ciuitatē: ut esset libertas tā ipis q̄ filijs eor̄: et oībus sacerdotibus qui p̄cedūt. Scripsit aūt et quātitatē. et sacrā stolā iussit dari in qua deseruirent: et leuitis scripsit dare p̄cepta vsq̄ in diē qua dom̄abit̄ domus et ierusalē extruet̄: et oībus custodiētibus ciuitatē scripsit dare ei sortes et stipendia. Et dimisit oīa vasa q̄ separauerat cyrus a babilonia: et oīa quecūq̄ dixit cyrus et ipse p̄cepit fieri: et mitti ierusalē. Et cum ꝓcessisset ille adolescens. eleuās facie in ierusalē: benedixit regem celi et dixit. Abste est victoria: et abste ē sapiētia. et claritas Et ego seruus tuus sum. Benedictus es. qui dedisti mihi sapientiā: et tibi confitebor dñe deus patrū nr̄or̄. Et accepit epl'as: et ꝓfectus est in babiloniā. Et venit et nūciauit fratribus suis oībus q̄ fuerūt in babilonia et bñdixerūt deū p̄m suor̄. qm̄ dedit illis remissionē. et refrigeriū. ut ascenderēt. et edificarent ierusalē et templū vbi nominatū est nomen eius in ipo: et exultauerunt cū musicis et letitia diebus septē.

Ca. v.

POst hec aūt electi sunt vt ascenderēt p̄ncipes pagor̄ p domus p tribus suas: et vxores illor̄. et filij et filie eor̄ū. et serui et ancille ipor̄. et pecora illor̄. Et darius rex misit vna cū eis equites mille donec deducerēt eos in ierusalē cū pace et cū musicis et cū tympanis et tibijs: et oīes fratres erāt ludētes: et fecit eos ascendere simul cū eis. Et hec sunt noīa viror̄ q̄ ascenderūt p pagos suos i tribus et in ptē p̄ncipatus ipor̄ Sacerdotes: filij phinees. filij aarō. iesus filius iosedech: ioachim filius zorobabel filij salathiel de domo dauid. ex ꝓgenie phares. tribu aūt iuda: q̄ locutus est sub dario rege persarū sermones mirificos in secundo anno regni ipius mense nisan primo. Sunt

Ne, 3

autē hi qui aſcenderūt ex iudea de captiui
tate trāſmigratiōis: quos trāſmigrauit na-
buchodonoſor rex babilonie in babilonē.
et reuerſus ē in ieruſalē. Et requiſierunt partē
iudee vnuſquiſq; ciuitatē ſuā qui venerūt
cū zorobabel. et iheſu: neemiaſ. areores. eh-
meo. emmanio. mardochēo. beelſuro. mech-
pſatochor. oheo. emonia. vnus de p̄ncipi
bus eor: et numerus a gentilibus eor ex
p̄poſitus eor. Filij phares: duo milia centū
ſeptuaginta duo. Filij ares: tria milia q̄n-
gintaſeptē. Filij femo: centū quadraginta-
duo. In filijs iheſu. et ioabes. mille trecentu-
duo. Filij bemui: duo milia quadringētiſe-
ptuaginta. Filij chorzaba: ducētiq̄nq;. Filij
banica: centūſexagintaocto. Filij bebech: q̄
dringentitres. Filij archad: quadringētiui-
ginſeptē. Filij chan: triginta ſeptē. Filij zo-
roar: duo milia ſexagintaſeptē. Filij admu
q̄dringentiſexagintaunus. Filij aderectis:
centūocto. Filij caſo et zelas: centūſeptē.
Filij azorioc: q̄dringentitriginta nouē. Filij
iedarbone: centūtriginta duo. Filij ananie:
centūtriginta. Filij aſoni. Filij marſar: qua
dringentiuigintiduo. Filij zabarus: nona-
ginta quinq;. Filij ſepolemon: centūuigin-
tres. Filij nepopas: quinquaginta quinq;.
Filij bechanatus: centū quīquaginta octo.
Filij ceberbamus: centumtriginta duo. Filij
crearpatros: qui enocadies ⁊ modie: q̄drin
gentiuigintitres. Qui ex gramaſ. et gabea:
centūuigintiunus. Qui ex beſſelon. et ceag-
ge: ſexaginta quinq;. Qui ex baſtro: centūui
gintiduo. Qui ex bechenobes: quīquagin-
ta quinq;. Filij hiptis: centū quinquaginta-
quinq;. Filij labonni: trecenti quīquaginta-
ſeptē. Filij ſichem: trecētiſeptuaginta. Filij
ſuadon ⁊ chomus: trecētiſeptuaginta octo
Filij encus: duo milia centū quadraginta-
quinq;. Filij anaas: trecentiſeptuaginta. Sa
cerdotes. Filij ieddus. filij eutber. filij eha-
ſib. trecētiſeptuaginta duo. Filij emerus: du
centiquīquaginta duo. Filij faſurij: trecenti
quīquagintaſeptē. Filij caree: ducētiuigin
tiſeptē. Leuite. Filij iheſu in cadubel. et ba
mis. et ſerebiaſ. et echas: ſeptuaginta qua-
tuor. Omīs numerus. a duodecimo anno:
triginta milia quadringentiſexaginta duo.

Filij et filie. et vxores. omīs cōputatio: q̄
draginta milia ducētiq̄dragintaduo. Filij
ſacerdotū q̄ pſallebāt in tēplo. Filij aſaph
centūuigintiocto. Oſtiarij vero. Filij eſmē
ni. filij azer. filij amon. filij accuba. topa. filij
tobi: oīes centūtriginta nouē. Sacerdotes
ſeruiētes in templo. Filij ſel. filij gaſpha. filij
tabloch. filij care. filij ſu. filij bellu. filij laba-
na. filij armacha. filij accub. filij vtha. filij ce
tha. filij aggab. filij obai. filij anani. filij can
na. filij geddu. filij an. filij radin. filij deſan ō
filij nachoba. filij caſeba. filij gaze. filij ozni
filij ſinone. filij attre. filij haſten. filij aſiana.
filij manei. filij naſiſmi. filij accuſu. filij agi-
ſta. filij azuī. filij fauon. filij faſalon. filij me
edda. filij fuſa. filij caree. filij barcus. filij ſa-
ree. filij coeſi. filij naſith. filij agſti. filij pedō
Salomon filij eius. Filij aſophot. filij pha-
zida. filij celi. filij dedon. filij gaddabel. filij
ſephegi. filij aggia. filij ſachareth. filij ſaba-
then. filij caronetg. filij malſith. filij ame. fi-
lij ſaſus. filij addus. filij ſuba. filij eura. filij
rabotis. filij phaſphat. filij malmon. Oīes
ſacro ſeruientes. et puer ſalomonis: q̄drin
gentioctogintaduo. Hi ſunt filij qui aſcen
derūt a chermel et therſa. p̄ncipes eor: car-
mellam. et careth. et nō poterāt edicere ciui
tates ſuas. et ꝓgenies: quem admodū ſint
ex iſrl: filij dalan. filij tubal. filij nechodaici.
ex ſacerdotibus qui fungebant ſacerdotio
et nō ſunt inuēti: filij obya. filij achiſos. filij
addin: qui accepit vxorē ex filiabus phar-
geleu et vocati ſunt nomine eius. Et horū
queſita ē genens ſcripta impedatura et nō
eſt inuēta: et ꝓhibiti ſunt ſacerdotio fungi.
Et dixit illis neemias. et aſtharas ne parti
capent ſancta: donec ſurgat pōtifex doctus
in oſtenſionē et ventatē. Omīs aūt iſrahel
erat duodecim milia: exceptis ſeruis et an
cillis q̄draginta milia trecētiquadraginta.
Serui horū et ancille. ſeptē milia trecētitri-
gintaſeptē: cantores et cantatrices. ducenti
ſexaginta quinq;. Cameli quadringētitrigin
taquinq;. equi ſeptē milia triginta ſex. muli
ducenta milia quadraginta quinq;. ſubiu-
galia quinq; milia vigintiquinq;. Et de p̄-
poſitis ipis p pagos. dum veniret in tem-
plum dñi qđ erat in ieruſalem: inmouare et

ſuſcitare templū in loco ſuo ſcōm ſuā virtu
tē·et dari in templū theſaurū operū ſacrum·
auri mīnaſ duodecim milia·et ſtolas ſacer
dotales centū·Et habitaueſt ſacerdoteſ et
leuite·et q̄ exierant de plebe in ieruſalē et in
regione:et ſacri cātores·et oſtiarij·et omīs
iſrl'·in regiōibus ſuis·Inſtante aūt ſeptimo
menſe·Cumq; eſſent filij iſrl' vnuſquiſq; in
ſuis rebus:ꝺuenerūt vnanimes i atriū qꝺ
erat ante ianuā orientalē·Et ſtantes ieſus
filius iozedech·et fratreſ eius ſacerdoteſ·et
zorobabel filius ſalathiel·et huius ffes pa
rauerunt altare: ut offerēt ſup illud olocau
ſtomata ſcōm que in libro moſi hois dei
ſcripta ſunt·Et ꝺuenerūt ſibi ex alijs natio-
nibus terre·et erexerunt ſacrariū in loco ſuo
oīes gentes terre:et offerebant hoſtias et
olocauſtomata dño matutina· Et egerunt
ſceno phegia·et die ſollēnē ſicut p̄ceptū eſt
in lege·et ſacrificia quotidie ſic oportebat:
et poſt hec oblationes inſtitutas·et hoſtias
ſabbatorū·i neomeniarū·et dierū ſollenniū
oīm ſanctificatorū· Et quotquot vouebāt
dño a neomenia ſeptimi mēſis·ceperūt ho
ſtias offerre deo:et templū dñi nondū erat
edificatū·Et dederūt pecuniā lapidarijs·et
fabris:et potū et pabula cū gaudio·Et de
derunt carra ſydonijs et tyrijs· ut tranſue-
herent illis de libano trabes cedrinas et fa-
cerent rates in ioppe porrum:ſcōm decretū
qꝺ ſcriptū erat eis a cyro rege pſarū·Et in
ſecundo anno veniētes in templū dei in ie
ruſalem· menſe ſecundo inchoauit zorobā-
bel filius ſalathiel· et ieſus filius iozedech·
et fratres ipſorū·et ſacerdotes et leuite·et
omnes qui aduenerāt de captiuitate in ie-
ruſalē:et fundauerūt templū dei· nouilunio
ſecundi menſis ſcōi anni cū veniſſent in iu-
deam et ieruſalē· Et ſtatuerūt leuitas a vi-
ginti annis ſup opera dñi·Et ſtetit ieſus et
filius eius et fratres·oīes leuite: ꝺſpirātes
et executores legis·facientes opera in domo
dñi·Et ſteterūt ſacerdotes habētes ſtolas
cū tubis:et leuite filij aſaph habētes cym-
bala·collaudantes dñm et benedicētes ſe-
cundū dauid regē iſrahel· Et cantabāt can
ticum dño: quoniā dulcedo eius et honor
in ſecula ſup omnē iſrahel·Et omis ppl'us
tuba cecinerunt:et ꝓclamauerūt voce ma-
gna:collaudantes dñm in ſuſcitatione do-
mus dñi· Et venerūt ex ſacerdotibus et le
uitis et p̄ſidentibus ſcōm pagos· ſeniori-
bus qui viderāt priſtinā domū:et ad hu-
ius edificationē cū clamore et planctu ma-
gno· et multi cum tubis et gaudio magno:
intantum vt ppl'us nō audiret tubas ꝓpter
planctū ppl'i· Turba enī erat tubis canens
magnifice:ita vt longe audireť·Et audie-
runt inimici tribus iude et beniamin:et ve-
nerunt ſcire que eſſet vox tubarū·Et cogno-
uerunt: qm̄ qui erāt ex captiuitate edificāt
templū dño deo iſrahel· Et accedentes ad
zorobabel· et ieſum et p̄positos pagorū di-
xerunt eis· Edificabimus vna vobiſcum·
Similiter enī audiuim⁹ dominū noſtrū:et
ip̄i pariter incedimus a diebus aſbaſareth
regis aſſyrioꝝ:qui tranſmigrauit nos huc·
Et dixit illis zorobabel et ieſus et p̄ncipes
pagorū iſrahel· Non ē nobis et vobis edi-
ficare domū deo noſtro· Nos enī ſoli edifi-
cabimus dño iſrahel: ſcōm ea q̄ p̄cepit no
bis cyrus rex pſarū· Gentes aūt terre incu
bantes bis q̄ ſunt in iudea·et leuātes opus
edificatiōis et inſidias et ppl'os adducētes
ꝓhibebāt eos edificare:· et aggreſſuras ex-
ercentes impedierūt ne ꝺſummareť edificiū
omi tpe vite cyri regis:et ꝓtraxeť ſtructu
rā p biennīū uſq; ad darij regnū· ¶ Ca·vi·

IN ſecūdo aūt anno regni darij ꝓphe-
tauit aggeus et zacharias filius ad-
din ꝓphete apud iudeā et ieruſalē:in nōie
dei iſrahel ſup eos· Tunc ſtans zorobabel
filius ſalathiel·et ieſus filius iozedech: in-
choauerūt edificare domū dñi q̄ eſt in ieru
ſalem: cū adeſſent eis ꝓphete dñi et adiu-
uarēt eos· In ipō tēpore venit ad eos ſyſen
nes ſubregulus ſyrie et phenices·et ſatrabo
ranes et ſodales eius:et dixerunt eis·Quo
p̄cipiente vobis domū hanc edificare: et
tectū iſtud et alia oīa p̄ficitis? Et q̄ ſunt
ſtructores qui hec edificant? Et habuerūt
gratiā viſitatione facta ſup eos qui erant
ex captiuitate a domino ſeniores iudeorū:
et nō ſunt impediti edificare donec ſignifica
reť dario de oībus iſtis:et reſpōſum ac-
cipereť· Exemplū epl'e quā miſerunt dario·

Syſennes ſubꝛegulus ſyꝛie et phenices. et ſatrabozanes. et ſodales eius: in ſyꝛia ⁊ phꝛ
nice p̄ſides: regi dario ſalutē. Omnia nota ſint dño regi: qꝝ cum aduenissemus in regio
nē iudee. et introissemus in ieruſalē. inueni
mus edificātes domū dei magnā ⁊ templū
ex lapidib⁹ politis ⁊ magnis. et p̄cioſis ma
teꝛijs in panetibus. et opa illa instāter fieri
et ſuffragare et ꝓſperare in manibus eoꝝ.
et in oi gloꝛia q̄ꝝ diligētissime pfici. Tunc
interrogauimus seniozes dicentes. Quo p-
mittēte vobis edificatis domū istā: et opa
hec fundatis? Ideo aūt interrogauimus: ut
notū faceremus tibi homines et ꝓpositos:
et nominū ſcꝛipturam ꝓpositoꝛū postulaui-
mus illos. At illi respōderūt nobis dicētes
Nos ſumus ſerui dñi qui fecit celū et terrā:
et edificabaī hec domus ante annos istos
multos a rege israhel magno et foꝛtissimo:
et ꝯſummata est. Et quoniā patres nostri
exacerbantes erāt et peccauerūt in deū isra-
hel. tradidit eos in manus nabuchodono-
ſoꝛ regis babilonie. regis chaldeoꝛū: et do
mū istam demolētes incenderunt: et ꝓp'm
captiuū duxerūt in babilonē. In p̄mo an-
no regnāte cyro rege babilonie ſcripſit cy-
rus rex domū hāc edificare: et illa ſacra va
ſa aurea et argentea q̄ extulerat nabuch o-
donoſoꝛ de domo que est in ieruſalē. et cō
ſecrauerat ea in ſuo templo. rurſus pꝛotulit
ea cyrus rex de templo qđ erat in babilo-
nia. et tradita ſunt zoꝛobabel et ſalmanaſa
ro ſubꝛegulo. Et p̄ceptū est eis vt offerrent
hec vaſa. et reponerēt in templo qđ erat in
ieruſalē: et ip̄m templū dei edificare in loco
ſuo. Tunc ſalmanaſarus ſubiecit fundamē
ta domus dñi que est in ieruſalē. et exinde
vſq; nūc edificatur: et nō accepit ꝯſummā
tionē. Nunc ergo ſi iudicaī a te o rex. pqui
ratur in regalibus bibliothecis cyri regis q̄
ſunt in babilonia: et ſi inuentū fuerit ꝯſilio
cyri regis ceptā esse ſtructurā domus dñi
que est in ieruſalem. et iudicaī a dño rege
noſtro: ſcribat de his nobis. Tunc rex dari-
us p̄cepit inquiri in bibliothecis. et inuen-
tus est in egbathanis opido qđ ē in media
regione locus vnus in qua ſcripta erāt ista
Anno p̄mo regnāte cyro rex cyrus p̄cepit
domū domini que est in ieruſalē edificare.
vbi incēdebāt igni aſſiduo: cuius altitudo
ſit cubitoꝛū decē et latitudo cubitoꝛū ſexa-
ginta quadratū lapidibus politis tribus. et
meniano ligneo eiuſdē regionis. et menia-
no vno nouo: et impēdia dari de domo cy
ri regis: et ſacra vaſa domus dñi tā aurea
q̄ꝝ argentea que extulit nabuchodonoſoꝛ:
in domū domini q̄ est in ieruſalē vbi erant
posita: ut ponanī illic. Et p̄cepit curā age-
re ſyſennē ſubꝛegulum ſyꝛie et phenices. et
zatrabuzannā et ſodales eius. et qui oꝛdi-
nati erāt in ſyꝛia et phenice pꝛesides. ut ab
ſtinerent ſe ab eodē loco. Et ego q̄ꝝ p̄cepi
in totū edificare: et ꝓſpexi vt adiuuēt eos
qui ſunt ex captiuitate iudeoꝛū donec con
ſummeī templū edis dñi: et a vexatiōe tri
butoꝛū ſyꝛie ceㄥes. et phenice. diligēter quā
titatē dari his hominibus ad ſacrificiū dñi
zoꝛobabel p̄fecto ad thauros et arietes et
agnos: ſimiliter aūt et frumentū et ſal et vi
nū et oleū inſtanter p ſingulos annos. ꝓut
ſacerdotes qui ſunt in ieruſalē dictauerunt
ꝯſumi quotidie ſine vlla dilatiōe: ut offe-
ranī libatiōes ſummo deo ꝓpꝛege et pueris
eius. et oꝛēt ꝓ ip̄oꝝ vita. Et denūcieī: ut q̄
cunq; trāgreſſi fuerint aliq̄d ex his que ſcri
pta ſunt. aut ſpꝛeuerint. accipiatur lignū de
ſuis ꝓpꝛijs. et ſuſpēdanī: et bona ip̄oꝝ re-
gi aſcribanī. Pꝛopterea ⁊ dñs cuius nomē
inuocatū est ibi. exterminet oēm regē et gē
tem. qui manū ſuā extendent ꝓhibere aut
male tractare domū dñi illā que est in ie-
ruſalem. Ego darius rex decreui q̄ꝝ diligen
tiſſime ſecundū hec fieri. ¶ Ca. vij.

NVnc ſyſennes ſubꝛegulus celeuſyꝛie
et phenices. et zatrabuzanes et ſodales ob
ſecuti his q̄ a dario rege erāt decreta. inſi-
ſtebant ſacroſanctis opꝛibus diligētissime
cooperātes cū seniozibus iudeoꝛū p̄ncipi-
bus ſyꝛie: et ꝓſperata ſunt ſacroſcā opera
ꝓpheīātibus aggeo ⁊ zacharia ꝓpheīs. Et
ꝯſummauerūt oīa p p̄ceptū dñi dei iſrl': et
ex ꝯſilio cyri et darij. et artaxerxis regis p-
ſarū. Et ꝯſummata ē domus nīa vſq; ad
tertiā et vicesimā diem menſis adar: ſexto
anno darij regis. Et fecerūt filij iſrl'. et ſacer
dotes. et leuīte. et ceteri q̄ erant ex captiui-

tate qui appositi sunt: scdm ea q̄ scripta sūt
in libro moisi. Et obtulerūt in dedicationē
templi dñi thauros centum. arietes ducētos
agnos q̄dringētos: et edos ꝓ peccatis vni
uersi israhel duodecim: secūdū numerū tri-
buū israhel. Et steterūt sacerdotes et leuite
amicti stolis ꝑ tribus sup opa dñi dei isrl.
scdm librū moisi: et ostiarij ꝑ singulas ia-
nuas. Et egerūt filij israhel cū his q̄ erāt ex
captiuitate illd phase quartadecima luna
mensis p̄mi. qñ sanctificati sunt sacerdotes
et leuite. Om̄es filij captiuitatis nō sunt sil
sanctificati: q2 leuite om̄es simul sanctifica
ti sunt. Et immolauerūt phase vniuersi filij
captiuitatis: et fratribus suis sacerdotibus
et sibimetipis. Et manducauerūt filij isrl q̄
erāt ex captiuitate om̄es qui remāserāt ab
omibus execratiōibus gentiū terre. querē
tes dñm: et celebrauerūt diē festū azimoꝝ
septē diebus. epulātes in ꝯspectu dñi. qm̄
ꝯuertit ꝯsiliū regis assyrioꝝ in eos: ꝯforta
re manus eoꝝ ad opa dñi dei isrl. Et post
hūc regnāte artarxerxe ꝑsarū rege. accessit
esdras filius azarie. filij helchie. filij solome
filij sadoch. filij achitob. filij ameri. filij aza
hei. filij bocci. filij abysue. filij phinees. filij
eleazari. filij aaron p̄mi sacerdotis: hic es-
dras ascēdit de babilonia. cū esset scriba et
ingeniosus in lege moisi que data ē a dño
israhel: docere et facere. Et dedit ei rex glo-
riam. q̄ inuenisset gratiā in omi dignitate
et desiderio in ꝯspectu eius. Et ascenderūt
simul cū ipo ex filijs israhel. et sacerdotibus
et leuitis. et sacris cantoribus tēpli: et ostia
rijs. et seruis templi in ierusalē. Anno septi-
mo regnāte artarxerxe in quinto mense: hic
annus septimus est regni: exeūtes de babi
lonia nouilunio quīti mensis venerūt iero-
solimā iuxta p̄ceptū illius: scdm ꝓsperita-
tē itineris a dño ipoꝝ datā eis. In his enī
esdras magnā disciplinā obtinebat ne pre
termitteret quicq̄ eoꝝ q̄ essent ex lege dñi
et p̄ceptis: et docēdo vniuersum isrl omnē
iustitiā et iudiciū. Accedentes aūt qui scri
bebant scripta artarxerxis regis. tradiderūt
scriptum qd obuenerat ab artarxerxe rege.
ad esdrā sacerdotē et lectorē legis dñi: cu-
ius exemplū subiectū est. ¶ Ca. viij.

Rex artarxerxes esdre sacerdoti ⁊ lecto
ri legis dñi salutē. Humanior ego iu
dicans in beneficijs. precepi eis qui deside-
rant ex gente iudeoꝝ sua sponte. et ex sacer
dotibus et leuitis qui sunt in regno meo: co
mitari tecū in ierusalē. Si q̄ ergo cupiunt ire
tecū ꝯueniāt et ꝓficiscant̄ sic placuit mihi.
et septē amicis meis ꝯsiliarijs: ut visitēt ea
que agunt̄ scdm iudeā et ierusalē obseruā
tes sicut habes in lege dñi: et ferāt munera
dño israhel. que voui ego et amici ierusalē
et omne aurū et argentū quod inuentū fue
rit in regione babilonie. dño in ierusalē cū
illo quod est donatū ꝓ ipa gente in templū
domini eoꝝ qd est in ierusalē: ut colligatur
hoc aurū et argentū ad thauros et arietes.
et agnos et edos. et q̄ sunt congruentia: vt
offerant hostias dño sup altare dñi ipsoꝝ
quod est in ierusalē. Et omnia quecūq3 vo
lueris cum fratribus tuis facere auro et ar-
gento. perfice ꝓ voluntate tua scdm p̄ceptū
domini dei tui: et sacrosancta vasa que da
ta sunt tibi ad opa domus dñi dei tui qui
est in ierusalē. et cetera quecūq3 tibi subue
nerint ad opera templi dei tui dabis de re-
gali gazophilatio: cū volueris cū fratribus
tuis facere auro et argento ꝑfice scdm vo-
luntatē dñi. Et ego quidē rex artarxerxes
p̄cepi custodibus thesauroꝝ syrie et phe-
nicis: ut quecūq3 scripserit esdras sacerdos.
et lector legis dñi. diligenter detur ei vsq3
ad argenti talenta centū. similiter et auri: et
vsq3 ad frumēti modios centū. et vini am-
phoras centū: et alia q̄cunq3 abundāt sine
taxatione. Omnia scdm legē dei fiant deo
altissimo: ne forte exurgat ira in regno regis
et filij et filioꝝ eius. Vobis aūt dicit̄. ut oī
bus sacerdotibus et leuitis ⁊ sacris cātori
bus et seruis tēpli et scribis tēpli huius nul
lum tributū neq3 vlla alia indictio irroget̄:
nec habeat quisq3 ꝑtātē obicere eis quicq3
Tu autē esdras scdm sapientiā dei ꝯstitue
iudices et arbitros in tota syria et phenice.
et om̄es qui legē dei tui nō nouerūt doce:
ut quotquot trangressi fuerint legē diligē-
ter plectantur: siue morte. siue cruciatu. siue
etiam pecunie mulctatione. vel abductiōe.
Et dixit esdras scriba. benedictus dominus

patrū nostroꝝ·qui dedit hanc voluntatē·in cor regis clarificare domū suā que est in ie rusalē:et me honorificauit in ꝯspectu regis et ꝯsiliarioꝝ et amicoꝝ eius·et purpurato rū eius: et ego ꝯstās aīo factus sum scōm opitulationē dñi dei mei· Et cōgregaui ex israhel viros:ut simul ascenderēt mecū· Et hi sunt ꝓpositi scōm suas patrias et principatus portionales eoꝝ q̄ mecū ascenderūt de babilonia:in regno artarxerxis· Ex filiis phares:gersomus· Ex filiis thamar:amenus· Filioꝝ dauid:accus filius sechenie· Ex filiis phares·et zacharias:et cum eo reuersi sunt viri centū quinq̄ginta· Ex filiis ductoris moabihonis zaraei:et cū ipo viri ducēti quinquaginta· Ex filiis zacues iechonias zechoeli:et cū ipo viri ducēti q̄n quaginta· Ex filiis sala maasias gothonie: et cū ipso viri septuaginta· Ex filiis saphacie·zarias micheli:et cum ipo viri octoginta· Ex filiis ioab abdias iehieli:et cū ipo viri ducēti duodecim· Ex filiis banie salimoth filius iosaphie:et cū ipo viri centū sexaginta· Ex filiis beer·zacharias bebei:et cū ipo viri ducēti octo· Ex filiis ezead iohannes acechan:et cū ipo viri centū decē· Ex filiis adonicham ipis postremis:et hec sunt nomīa eoꝝ eliphalam filius gebel et semeias:et cū ipo viri septuaginta· Et cōgregaui eos ad fluuiū qui dicitur thoia·et mechabi:illic fuimus triduo:et recognoui eos· Et ex filiis sacerdotū et leuitarū nō inueni illic· Et misi ad eleazarā et ecelom·et masman·et maloban·et enaathā·et samea·et iozibū nathan·enuagan·zachanā·et mosollamū:ipsos ductores et peritos· Et dixi eis·ut venirēt ad luddeum cui erat apud locū gazophilacij· Et mādaui eis vt dicerēt luddeo·et fratribus eius et illis qui erant in gazophilacio: vt mitterent nobis eos qui sacerdotio fungerentur in domo dñi dei nostri· Et adduxerunt nobis secundū manū validā domini dei nostri viros peritos·ex filiis mooli·filij leui·filij israhel·sebebian·et filios et fratres qui erāt decē et octo·asebiam et amin·ex filiis filioꝝ chananei:et filij eoꝝ viri viginti· Et ex his qui in templo seruiebāt quos dedit dauid· et ipsi ꝓncipes ad operationem leuitis templo seruientium:ducentiviginti· Omīa nomīa significata sunt in scripturis· Et vocaui illic ieiunium iuuenibus in ꝯspectu domini: vt quererē ab eo bonū iter nobis et qui nobiscum erāt et filiis et pecoribus ꝓpter insidias· Erubui enī petere a rege pedites·et equites in comitatu tutele gratia:cōtra aduersarios nostros· Diximus enī regi: quoniā virtus dñi erit cū eis· qui inquirūt eū in omī affectu· Et iterū deprecati sumus dñm deū nostrū scōm hec:quē·et ꝓpiciū habuimus:et cōpotes facti sumus deo nostro· Et sepaui ex plebis ꝓpositis·et sacerdotib⁹ templi viros duodeci:et sedebian·et asannan·et cū eis ex fratribus eoꝝ viros decē· Et appēdi eis aurū·et argentū·et vasa sacerdotalia domus dei nr̄i:que donauerat rex· et ꝯsiliarij eius·et ꝓncipes·et omis isrl'· Et cū appendissem·tradidi argenti talenta centū quinquaginta·et vasa argētea talentoꝝ cētū·et auri talenta centū: et vasoꝝ aureoꝝ septies viginti: et vasa erea de bono eramēto splendētia duodecim·auri speciē reddentia· Et dixi eis·Et vos sancti estis dño et vasa sunt sancta:et aurū et argentū votū est dño deo patrū nr̄oꝝ· Vigilate et custodite donec tradatis ex plebis ꝓpositis·et sacerdotibus·et leuitis et ꝓncipibus cuiustū isrl' in ierusalē: in pastoforio domus dei nostri· Et hi q̄ susceperūt sacerdotes et leuite aurū et argentū·et vasa intulerūt in ierusalem in templū dñi· Et ꝓmouimus a fluuio thoia die duodecima mēsis ꝓmi:usque quo introiuimus in ierusalē· Et cū fcūs fuisset tertius dies:quarta aūt die ponderatū aurū et argentū tradituū est in domo dñi dei nr̄i·marimoth filio iozi sacerdoti:et cū ipo erat eleazar filius finees·et erant cū ipis iozadus filius ihesu·et mediasi·et banni filius leuite:ad numerū et ad pondus vniuersa· Et scriptū est pōdus ipoꝝ eadē hora· Qui autē venerūt ex captiuitate obtulerūt sacrificiū dño israhel thauros duodecim ꝓ omni israhel·arietes octoginta sex·agnos septuaginta duos· hircos ꝓ peccato duodecim· et ꝓ salute vaccas duodecim:omīa in sacrificiū dñi· Et relegerūt p̄cepta regis regalibus dispēsatoribus:·et subregulis celesyrie

et phenicis: et honorificauerūt gentē et tē-
plum dñi. Et ꝯsummatis his accesserūt ad
me ꝓpositi dicentes. Non segregauerūt ge-
nus israhel et ꝑncipes et sacerdotes. et leui
te. et alienigene gentes et nationes terre im
mūdicias suas: a chananeis ⁊ etheis. et phe
rezeis. et iebuseis. et moabitis. et egiptiis.
et ydumeis. Coniūcti enī sūt filiabus eoꝝ
et ipi et filij eoꝝ: et mixtū ē semē scm̄ alie
nigenis gentibus terre: et ꝑticipes erāt ꝓpo
siti et magistratus iniq̄tatis eius ab inicio
ipius regni. Et mox vt audiui ista cōscidi
vestimēta et sacrā tunicā: et lacerās capil
los capitis. et barbam. sedi dolēs et mestus.
Et cōuenerūt quotquot tūc mouebant̄ in
verbo dñi dei israhel ad me lugentē sup ini
quitatē istā: et sedebā tristis. usq; ad vesper
tinū sacrificiū. Et surgēs a ieiunio conscissa
habens vestimēta. et sacrā tunicā: ingeni-
culās. et extendēs manus ad dñm dicebā.
Domine ꝯfusus sum: et reueritus sum ante
faciē tuā. Peccata enī nr̄a multiplicata sunt
sup capita nostra: et iniquitates nostre ex-
altate sunt vsq; ad celū: quoniā a tpibus
patrū nr̄oꝝ sumus in magno peccato. vsq;
ad diem hunc. Et ꝓpter peccata nostra et
patrū nostroꝝ sumus traditi cū fratribus
nostris. et cū sacerdotibus nostris. regibus
terre in gladiū ⁊ captiuitatē et depdationē
cū ꝯfusione: usq; ad hodiernū diē. Et nunc
q̄ꝫtum est q̄ ꝯtigit nobis misericordia abs
te dñe deus: et derelinque nobis radicē. et
nomē in locū sanctificationis tue. detegere
luminare nostrū in domo dñi dei nostri: da
re nobis cibū in omī tempore seruitutis no
stre. Et cū seruiremus nō fuimus derelicti a
dño deo nostro: sz ꝯstituit nos in gratia. po-
nens nobis reges ꝑsarū dare cibū. et clari-
ficare templū dñi dei nostri. et edificare de-
serta syon: dare nobis stabilitatē in iudea
et ierusalē. Et nūc quid dicimus dñe habē
tes hec? Trangressi enī sumus ꝑcepta tua:
que dedisti in manus pueroꝝ tuoꝝ ꝓphe-
tarū dicēs. Quoniā terra in quā introistis
possidere hereditatē eius terra polluta ē co-
inquinationibus alienigenarū terre: et im-
mundicie illoꝝ repleuerūt eam tota immū
dicia sua. Et nunc filias vestras nō cōiun-
getis filijs eoꝝ. et filias eoꝝ nō accipietis
filijs vestris: et nō inquiretis pacem habere
cū illis omī tēpore: ut inualescētes māduc-
cetis optima terre. et hereditatē distribua-
tis filijs vestris usq; in euū. Et que ꝯtingūt
nobis omīa fiunt ꝓpter opa nr̄a maligna:
et magna peccata nostra. Et dedisti nobis
talē radicē: et rursum reuersi sumus trāsgre
di legittima tua: vti cōmisceremur. immun
dicie alienigenarū gentiū terre huius. Nō-
ne irasceris nobis ꝑdere nos. quoadusq; nō
relinquat̄ radix. et nomē nr̄m? Domine de
us israhel verax es. Derelicta est enī radix
vsq; in hodiernū diem. Ecce nūc sumus in
ꝯspectu tuo in iniq̄tatibus nostris. Non est
enī adhuc stare ante te in his. Et cū adorā
do cōfiteretur esdras flens humi ꝓstratus
ante templū: cōgregati sunt ante eū ex ieru-
salem turba magna valde viri et mulieres
et iuuenes et iuuēcule. Fletus enī erat ma-
gnus in ipa multitudine. Et cum clamasset
iechonias ieheli ex filijs israhel: dixit esdre.
Nos in dñm peccauimus: q̄ collocauimus
nobis ī matrimoniū mulieres alienigenas
ex gentibus terre. Et nūc es sup omnē isrl̄.
In his ergo sit iusiurādum a dño expellere
om̄es vxores nr̄as que ex alienigenis sunt
cū filijs earū. Sicut tibi decretū est a maio-
ribus scd̄m legē dñi exurgēs explica: ad te
enī spectat negociū: et nos tecū sumus. Vi-
riliter fac. Et exurgēs esdras adiurauit ꝑnci
pes sacerdotū. et leuitas et omnē israhel fa
cere scd̄m hec: et iurauerunt. ¶ Ca. ix.

ET exurgens esdras ab ante atriū tem
pli abijt in pastoforiū ionathe filij na
sabi: et hospitatus illic nō gustauit panem
nec aquā bibit. sup iniq̄tatē multitudinis.
Et facta est ꝑdicatio in omī iudea. et in ie-
rusalē omībus q̄ erāt ex captiuitate in ieru
salē cōgregati: ut quicūq; nō occurrerit bi-
duo vel triduo diei scd̄m iudiciū assidētiū
senioꝝ. tollerent̄ facultates sue: et ipe alie-
nus iudicaretur a multitudine captiuitatis.
Et cōgregati sunt om̄es q̄ erāt ex tribu iu-
da et beniamin in tribus diebus ī ierusalē.
Hic mēsis ē nonus: dies mens̄ vicesimus
Et sedit oīs multitudo in area tēpli tremē-
tes ꝓpter hyemē ꝑsentē. Et exurgēs esdras

dixit illis. Vos iniq̃ fecistis collocãdo vobis in matrimoniũ vxores alienigenas: ut adderetis ad peccata israhel. Et nunc date cõfessionẽ et magnificentiã dño deo patrũ nostrorũ: et pficite volũtatẽ ip̃ius: et discedite a gentibus terre et ab vxoribus alienigenis. Et clamauit ois multitudo: et dixerunt voce magna. Sicut dixisti faciemus. Sed q̃m multitudo magna ẽ. et tẽpus hybernũ: et nõ possumus insubsidiati stare. et hoc opus nõ est nobis vnius diei. neq; biduũ. multũ enĩ in his peccauimus: stent ꝓpositi multitudinis. et oĩes qui nobiscũ inhabitant. et quotquot habẽt vxores apud se alienigenas: et assistãt accepto tpe ex oĩ loco presbyteri et iudices: vsq; quo soluãt iram dñi negocij huius. Ionathas aũt filius ezeli. et ozias techam susceperunt scõm hec: et bosozamus. et leuis. et sabatheus. simul cooperati sunt cũ illis. Et steterũt scõm hec omĩa vniuersi qui erãt ex captiuitate. Et elegit sibi viros esdras sacerdos princi pes magnos de patribus eorũ scõm nomina: et sederũt nouilunio mẽsis decimi examinare negociũ istud. Et determinatũ est de viris qui habebãt vxores alienigenas vsq; ad neomeniã p̃mi mensis: et inuenti sunt ex sacerdotibus permixti qui habebãt alienigenas vxores. Ex filiis iesu filij iosedech et fratribus eius. maseas. et eliezerus et lozibus. et ioadeus: et inierũt manus vt expellerẽt vxores suas: et ad litandũ in exoratione arietẽ ꝓ ignorãtia sua. Et ex filiis semmen: maseas. et esses. et ieelech. azarias Et ex filiis fosere: hismaelis. et nathanee. iussio reddus et talsas. Et ex leuitis: iozabdus. et semeis. et colis. et calitas. et facteas. et coluas. et elionas. Et ex sacris cantoribus: eliasib. zaccarus. Et ex ostiarijs sallumus. et tolbanes. Et ex israhel: ex filiis fozos. et remias. et geddias. et melchias. et michelus. et eleazarus. et iemmebias. et bannas. Et ex filiis iolamã: elamas. et zacharias iezrelus. et ioddius. et emmoth. et helias. Et ex filiis zathoim: eliadas. et hasumus. zochias. et larimoth. et zabdus. et tebedias. Et ex filiis zebes: iohãnes. et amanias. et zabdias. et emes. Ex his filiis bãni: olamus et malluchus et ieddeus et iasub. et asabus. et ierimoth. Et ex filiis addĩ: nathus. et mooslias et caleus. et raanas maaseas mathathias et beseel. et bonnus. et manasses. Et ex filiis nuae: noneas et afeas et melchias et sameas. et symon beniamin et malchus et marras. Et ex filiis asom: carianeus mathathias et bannus et elphalach et manasses et semei. Et ex filiis banni: iere mias et moodias et abzamus. et iobel. et baneas et pelias et ionas. et marimoth. et elasib et mathaneus. et elasis. et ozisas. et dielus et semedius et sambris et iosephus. Et ex filiis nobei: idelus. et mathathias. et sabadus et zecheda sedmi. et iessei baneas. Omnis isti diuxerũt sibi vxores alienigenas: et dimiserũt eas cũ filiis. Et inhabitauerũt sacerdotes et leuite et qui erãt ex isrl' in ierusalẽ et in tota vna regiõe: nouilunio mẽsis septimi. Et erãt filij isrl' in cõmorationibus suis. Et congregata est ois multitudo sil' in areã q̃ est ab oriente porte sacre. Et dixerũt esdre põtifici et lectori. ut afferret legẽ moysi que tradita est a dño deo isrl'. Et attulit esdras pontifex legẽ omi multitudini eorũ a viro usq; ad mulierẽ et oĩbus sacerdotibus: audire legẽ nouilunio mẽsis septimi. Et legebat in area q̃ est ante sacrã portã tẽpli a p̃ma luce usq; ad vesperã coram viris. et mulieribus. Et dederũt oĩes sensũ ad legẽ. et stetit esdras sacerdos. et lector legis sup ligneũ tribunal qđ fabricatũ erat. Et steterũt ad eũ mathathias et samus anamias azarias vrias ezechias. et balsamus ad dexterã: et ad sinistrã faldeus misael malachias abusthas sabus nabadias et zacharias. et assumpsit esdras librũ coram omi multitudine: p̃sidebat enĩ in gloria in ospcũ oĩm. Et cũ absoluisset legẽ oĩs recti steterũt: et benedixit esdras dñm deũ altissimũ: deũ saboth oipotentẽ. Et respondit omis ppl'us amẽ. Et eleuatis sursũ manibus: ꝓcubuerũt in terrã ad orauerũt dñm. iesus. et banaeus. et sarabias et iadinus. et accubus et sabbatheus. et calithes. et azarias. et iozadus. et anamias. et filias leuite. q̃ docebãt legẽ dñi: et in multitudine legebãt legẽ dñi: et p̃ferebãt singuli eos. q̃ intelligebãt lectionẽ. Et dixit ad tharates

esdre pontifica et lectori: et leuitis qui docebāt multitudinē dicētes. Dies hic sanctus est dño. Et omnes flebant cū audissent legē Digressi ergo māducate pinguissima queq; et bibite dulcissima queq; et mittite munera his qui nō habēt. Sanctus enī est hic dies dñi: et nolite mesti esse. Dñs enī clarificabit vos. Et leuite denūciabāt in publico omībus dicētes. Dies hic sanctus ē. Nolite mesti esse. Et abierunt omnes māducare et bibere et epulari: et dare munera his q̄ nō habebāt ut epulentē. Magnifice enī sunt exaltati verbis quibus edocti sunt. Et cōgregati sunt vniuersi in ierusalem celebrare letitiā: scōm testamentū dñi dei israhel.

Finit tertius. Incipit Esdre quartus. Ca. i.

Liber esdre pphete secūdus filij sarei filij azarei filij elchie filij sadanie filij sadoch filij achitob filij achie filij sinees filij heli filij amerie filij asiei filij marimoth filij arna filij ozie filij bozith filij abissei filij sinees filij eleazar filij aarō ex tribu leui: q̄ fuit captiuus in regiōe medorum in regno artarxerxis regis persarū. Et factū est verbum dñi ad me dicēs. Vade et nūcia pp'o meo facinora ipor et filijs eorū iniquitates quas in me admiserūt: vt nūcient filijs filiorū quia peccata parentū ipsorū in illis creuerunt. Oblitu enī mei sacrificauerūt diis alienis. Nonne ego eduxi eos de terra egipti: de domo seruitutis? Ipsi aūt irritauerūt me: et consilia mea spreuerūt. Tu aūt excute comā capitis tui: et proijce omnia mala sup illos: quoniā non obedierunt legi mee. Populus aūt ē indisciplinatus. Vsquequo eos sustinebo q̄bus tanta beneficia cōtuli? Reges multos pp̄ter eos subuerti: pharaonem cū pueris suis et oēm exercitū eius percussi. Omnes gentes a facie eor pdidi: et in oriente puīntiarū duarū pp'os tyri et sydonis dissipaui: et omnes aduersarios eor interfeci. Tu vero loqre ad eos dicēs. Hec dicit dñs. Nempe ergo vos p mare transmeauit: et plateas vobis inicio munitas exhibui. Ducē vobis dedi moysen et aaron sacerdotē: lucē vobis p columnā ignis precessit: et magna mirabilia feci in vobis. vos aūt mei oblti estis dicit dñs. Hec dicit dominus omīpotēs. Coturnix vobis in signo fuit: castra vobis ad tutelā dedi. et illic murmurastis: et nō triūphastis in noīe meo de pditione inimicor vror: sed adhuc nunc vsq; murmurastis. Vbi sunt beneficia que pstita vobis? Nōne in deserto cū esuiretis pclamastis ad me dicētes: vtquid nos in desertū istud adduxisti interficere nos? Melius nobis fuerat fuire egiptijs: q̄ mori in deserto hoc. Ego doluī gemitus vestros: et dedi vobis mānā in escam. Panē angelor māducastis. Nōne cū sitiretis petrā excidi: et fluxerūt aque i saturitate? Propter estus folijs arbor vor texi. Diuisi vobis terras pingues: chananeos et pherezeos et philistinos a facie vra pdedi. Quid faciā vobis adhuc dicit dñs? Hec dicit dñs omīpotēs In deserto cū essetis in flumīe amorreo sitientes et blasphemātes nomē meū: nō ignē vobis p blasphemijs dedi. sed mittēs ignū in aquā dulce feci flumen. Quid tibi faciā iacob? Noluisti obedire iuda. Trāsferā me ad alias gentes: et dabo eis nomen meū: vt custodiant legittima mea. Quoniā me dereliquistis: et ego vos derelinquā. Petētibus vobis a me misericordiā nō miserebor: quādo inuocabitis me ego nō exaudiam vos. Maculastis enī manus vras sanguine: et pedes vri impigri sunt ad cōmittenda homicidia. Nō quasi me dereliquistis: sed vosipsos dicit dñs. Hec dicit dñs omnipotēs. Nonne ego vos rogaui ut pater filios et ut mater filias et vt nutrix pullos suos: ut essetis mihi in pp'm. et ego vobis in deū. et vos mihi in filios. et ego vobis in patrē? Ita vos collegi: ut gallina pullos suos sub alas suas. Modo aūt q̄d faciā vobis? Proijciā vos a facie mea. Oblationem cū mihi attulerītis auertā faciē meā a vobis. Dies enī festos vros et neomenia et circūcisiones repudiaui. Ego misi pueros meos pphetas ad vos: quos acceptos interfecistis: et laniastis corpora eor: quorū sanguinē exquirā dicit dñs. Hec dicit dñs omīpotēs. Domus vra deserta ē. Proijciā

vos sicut ventus stipulā: et filij ꝓcreationē
nō faciēt: quoniā mādatū meū neglexerūt.
et qđ malū est corā me fecerūt. Tradā do-
mos vestras ꝓpl'o veniēti qui me nō audiē
tes credūt: quibus signa nō ostendi faciēt
que p̄cepi. Prophetas nō viderunt: et me-
morabunt̄ iniquitatū eorꝝ. Testor ꝓpl'i ve-
nientis gratiā: cuius ꝑuuli exultēt cū letitia
me nō vidētes oculis carnalibus: sed spi-
ritu credētes que dixi. Et nūc frater aspice
que gloria: et vide populum venientē ab
oriēte: quibus dabo ducatū abrahā isaac
et iacob. et osee et amos et michee et iohel
et abdie et ione et naū et abacuc sophonie
aggei zacharie ⁊ malachim qui et angelus
domini vocatus est. ¶ Ca. ij.

Hec dicit dn̄s. Ego eduxi ꝓpl'm istū de
seruitute: quibus mādata dedi per pueros
meos ꝓphetas. quos audire noluerūt: sed
irrita fecerūt mea ꝯsilia. Mater q̄ eos gene-
rauit dicit illis. Ite filij: qꝛ ego vidua sum et
derelicta. Educaui vos cū letitia: et amisi
vos cum luctu et tristitia. Quoniā peccastis
corā dn̄o deo vr̄o: et qđ malū est corā eo
fecistis. Modo aūt quid faciā vobis? Ego
vidua sum et derelicta. Ite filij: et petite a
dn̄o misericordiā. Ego aūt te pater testē in-
uoco sup matrē filiorꝝ q̄ noluerūt testamē
tū meū seruare: ut des eis ꝯfusionē ⁊ matrē
eorū in direptionē: ne generatio eorū fiat.
Dispergant̄ in gentes no ia eorꝝ: deleantur
a terra: qm̄ spreuerūt sacramentū meū. Ve
tibi assur: qui abscondis iniquos penes te.
Gens mala memorare quid fecerim. sodo
me et gomorre: quorꝝ terra iacet in piceis
glebis ⁊ aggeribus cinerū. Sic dabo eos q̄
me nō audierūt: dicit dn̄s omipotēs. Hec
dicit dn̄s ad esdram. Nuncia populo meo
quoniā dabo eis regnū ierusalem qđ datu
rus erā israhel. Et sumā mihi gloriā illorꝝ:
et dabo eis tabernacula eterna que p̄para-
uerā illis. Lignū vite erit illis in odore vn-
guenti: et nō laborabūt neqꝫ fatigabuntur.
Ite: et accipietis. Rogate vobis dies pau-
cos: ut immorent̄. Iam paratū est vobis re
gnū. vigilate. Testare celū et terrā. Contri-
ui eni malū et creaui bonū: qꝛ viuo ego dic̄
dn̄s. Mater amplectere filios tuos: educa
illos cū letitia. Sicut colūba cōfirma pedes
eorū: qm̄ te elegi dicit dn̄s. Et resuscitabo
mortuos de locis suis: et de monumentis
educā illos: qm̄ cognoui nomē meū in isrl'
Noli timere mater filiorū: quoniā te elegi
dicit dn̄s. Mittam tibi adiutoriū pueros
meos isaiā et ieremiā: ad quorꝝ ꝯsiliū san-
ctificaui et paraui tibi arbores duodecim.
granatas varijs fructibus: et totidē fontes
fluētes lac et mel: et mōtes immēsos septē
habentes rosam et liliū. in quibus gaudio
implebo filios tuos. Viduā iustifica: pupil
lo iudica. egenti da. orphanū tuere. nudum
vesti: ꝯfractū et debilē cura. claudū irridere
noli: tutare mancū: et cecū ad visionē clari
tatis mee admitte. Senē ⁊ iuuenē intra mu
ros tuos serua: mortuos vbi inueneris si-
gnans cōmenda sepulchro: et dabo tibi p̄
mā cessionē in resurrectione mea. Pausa et
quiesce ꝓpl'us meus: qꝛ venit requies tua.
Nutrix bona nutri filios tuos: cōfirma pe-
des eorū. Seruos quos tibi dedi: nemo ex
eis interiet. Ego eni eos requirā de numero
tuo. Noli fatigari. Cū eni venerit dies p̄ssu
re et angustie alij plorabūt et tristes erunt:
tu aūt hilaris et copiosa eris. Zelabūt gen-
tes: et nil aduersus te poterūt dic̄ dominus.
Manus mee tegēt te: ne filij tui gehennā vi
deant. Iocūdare mater cū filijs tuis: qꝛ ego
te eripiā dicit dn̄s. Filios tuos dormiētes
memorare: qm̄ ego eos educā de lateribus
terre et misericordiā cū illis faciā: qm̄ mise
ricors sum dicit dn̄s omipotēs. Amplecte-
re natos tuos usqꝫ dū venio et p̄stē illis mi
sericordiā: qm̄ exuberāt fontes mei: et gr̄a
mea nō deficiet. Ego esdras p̄ceptū accepi
a dn̄o in mōte oreb: ut irē ad isrl'. Ad quos
cū venirē reprobauerūt me: et respuerūt mā
datū dn̄i. Ideoqꝫ vobis dico gentes: q̄ au-
ditis et intelligitis. Expectate pastorē vr̄m
requiē eternitatis dabit vobis: qm̄ in ꝓxi-
mo est ille q̄ in fine seculi adueniet. Parati
estote ad p̄mia regni: qꝛ lux ꝑpetua luce-
bit vobis: per eternitatē tp̄is. Fugite vm-
brā seculi huius. Accipite iocunditatē glo-
rie vr̄e. Ego testor palā saluatorē meū cō-
mēdatū donū accipite ⁊ iocūdamini: gr̄as
agētes ei q̄ vos ad celestia regna vocauit.

Surgite et ſtate: et videte numerū ſignatorū in cōuiuio dñi. Qui ſe de vmbra ſeculi trāſtulerūt: ſplēdidas tunicas a dño acceperunt. Recape ſyon numerū tuū: et ocude cādidatos tuos q̄ legē dñi cōpleuerūt. Filiorū tuorꝝ q̄s optabas plenus eſt numerus. Roga imperiū dñi: vt ſanctificet ꝑp̄lus tuus qui vocatus ē ab initio. Ego eſdras vidi in mōte ſyō turbā magnā quā numerare nō potui: et oēs canticis collaudabāt dominū. Et in medio eorꝝ erat iuuenis ſtatura celſus eminētior oībus illis: et ſingulis capitibus eorꝝ imponebat coronas: et magis exaltabat̄. Ego autē miraculo tenebar. Tunc interrogaui angelū: et dixi. Qui ſunt hi dñe? Qui rñdens dixit mihi. Hi ſunt q̄ mortalē tunicā depoſuerunt: et immortalē ſumpſerūt: et cōfeſſi ſūt nomē dei. Modo coronant̄ et accipiūt palmas. Et dixi angelo Ille iuuenis quis eſt q̄ eis coronas imponit: et palmas in manus tradit? Et rñdens dixit mihi. Ipſe eſt filius dei: quē in ſeculo cōfeſſi ſunt. Ego aūt magnificare eos cepi q̄ fortiter ꝑ nōie dñi ſteterūt. Tunc dixit mihi āgelus. Vade: annūcia ꝑp̄lo meo q̄lia et quāta mirabilia dñi dei vidiſti. ¶ Ca. iij.

ANno tricesimo ruine ciuitatis. erā in babilone: et cturbatus ſum ſup cubiculo meo recūbens. Et cogitatiōes mee aſcēdebant ſup cor meū: quoniā vidi deſertionem ſyon: et abundantiā eorꝝ qui habitabant in babilone. Et vēhemēter elatus eſt ſpūs meus valde. Et cepi loqui ad altiſſimū verba timorata. Et dixi. O dñator dñe tu dixiſti ab initio quādo plātaſti terrā et hoc ſolus: et imperaſti populo. et dediſti adā corpus mortuū. ſed et ipm figmentū manuū tuarū erat. et inſufflaſti in eū ſpīm vite. et factus ē viuēs coram te: et induxiſti eū in paradiſo quē plātauerat dextera tua. anteq̄ terra aduentaret. Et huic mādaſti diligere viā tuā et ꝑteriuit eā: et ſtatim inſtituiſti in eū mortem et in natiōibus eius: et nate ſunt gētes et tribus et ꝑp̄li et cognatiōes quarū nō eſt numerus. Et ambulauit vna queq̄ gēs in voluntate ſua: et mira agebāt coram te: et ſpernebāt ꝑcepta tua. Iterū aūt in tpe induxiſti diluuiū ſup inhabitātes ſeculū: et pdidiſti eos. Et factū ē in vnoquoq̄ eorꝝ ſicut ademori: ſic his diluuiū. Dereliquiſti aūt vnū ex his noe cū domo ſua: et ex eo iuſti oīs. Et factū eſt cū cepiſſent multiplicari q̄ habitabant ſup terrā et multiplicauerūt filios et populos et gentes multas: et ceperūt iterato impietatē facere plus q̄ꝫ ꝓores. Et factum eſt cū iniquitatē facerēt coram te: elegiſti tibi virū ex his cui nomen erat abraham. Et dilexiſti eū: et demōſtraſti ei ſoli voluntatē tuā. Et diſpoſuiſti ei teſtamentū eternum: et dixiſti ei ut nōvnq̄ derelinqueres ſemen eius. Et dediſti ei iſaac: et iſaac dediſti iacob et eſau. Et ſegregaſti tibi iacob eſau aūt ſepaſti. Et factus ē iacob in multitudine magna. Et cū ē cū educeres ſemē eius ex egipto: adduxiſti ſup montē ſyna. Et inclinaſti celos: et ſtatuiſti terrā. et cōmouiſti orbem. et tremere feciſti abyſſos. et cōturbaſti ſeculū: et tranſijt gloria tua ꝑ quatuor ignis: et terremotus. et ſpūs. et gelu vt dares ſemini iacob legem: et generatiōi iſrahel diligētiā. Et nō abſtuliſti ab eis cor malignū: ut faceret lex tua in eis fructū. Cor enī malignū baiulās ꝓmus adā trāgreſſus et victus eſt: ſed et oīnes q̄ de eo nati ſunt. Et facta eſt ꝑmanēs infirmitas et lex cum corde ꝑp̄li cū malignitate radicis: et diſceſſit q̄d bonū eſt: et māſit malignū. Et trāſierunt tpa: et finiti ſunt āni: et ſuſcitaſti tibi ſeruū nomīe dauid: et dixiſti ei edificare ciuitatē nomīs tui. et offerre ibi in eadē thus et oblationes. Et factū eſt hoc annis multis: et deliquerūt qui habitabāt ciuitatē in oīnibus faciētes ſicut fecit adā: et oēs generatiōes eius. Vtebant̄ enī et ipi corde maligno. Et tradidiſti ciuitatē tuā in manibus inimicorꝝ tuorꝝ. Nūquid meliora faciūt q̄ habitāt babilonē? Et ꝓpter hoc dominabitur ſyon. Factū eſt cum veniſſem huc et vidiſſem impietates quarū nō ē numerus. et delinquētes multos: vidit aīa mea hoc tricesimo anno et excelſit cor meū: qm̄ vidi quō ſuſtines eos peccātes et pepaſci impie agentibus: et pdidiſti ꝑp̄lm tuū. et oſeruaſti inimicos tuos: et non ſignificaſti. Nihil memini quomō debeat derelinqui via hec. Nūquid meliora facit babilon q̄ꝫ ſyō. aut

alia gens cognouit te preter israhel? Aut q̄
tribus crediderūt testamentis tuis sicut ia-
cob? Quarū merces nō cōparuit: neq; labor
fructificauit. Pertransiēs enī ꝑ trāsiui in gē
tibus: et vidi abundātes eas: et nō memo
rantes mādatorꝝ tuorꝝ. Nunc ergo pōdera
in statera nostras iniq̄tates et eorꝝ qui ha
bitant in seculo: et nō inuenietur nomen tuū
nisi in israhel. Aut quādo nō peccauerūt in
ꝯspectu tuo qui habitant terrā: aut q̄ gens
sic obseruauit mādata tua? Hos quidē per
nomina inuenies seruasse mādata tua: gē
tes autē non inuenies. ¶ Ca. iiij.
Et respōdit ad me angelus qui missus
est ad me cui nomē vriel: et dixit mihi. Ex
cedēs excessit cor tuū in seculo hoc: et com-
prehēdere cogitas viam altissimi. Et dixi.
Ita dñe meus. Et rñdit mihi et dixit. Tres
vias missus sum ostēdere tibi: et tres sil'i-
tudines ꝓponere corā te. de quibus mihi si
renūciaueris vnā ex his: et ego tibi demō-
strabo viā quā desideras videre: et doce-
bo te vnde sit cor malignū. Et dixi. Loque
re dñe meus. Et dixit ad me. Vade pōdera
mihi ignis pondus: aut mēsura mihi flatū
venti: aut reuoca mihi diē que p̄terijt. Et
rñdi et dixi. Quis natorꝝ poterit facere vt
me interroges de his? Et dixit ad me. Si es-
sem interrogās te dicens. quāte habitatio-
nes sunt in corde maris. aut quāte vene sūt
in p̄ncipio abyssi. aut quāte vene sunt sup
firmamentū. aut q̄ sunt exitus paradisi. di-
ceres mihi fortassis. in abyssum nō descen-
di. neq; in infernū adhuc: neq; in celū nūq̄
ascendi. Nunc aūt nō interrogaui te nisi de
igne et vento. et die ꝑ quā trāsisti: et a qui
bus separari nō potes: et nō rñdisti mihi de
eis. Et dixit mihi. Tu que tua sūt. tecū co-
adolescentia nō potes cognoscere. Et quō
poterit vas tuū capere altissimi viā: et iam
exterius corrupto seculo intelligere corrupti
onē euidentē in facie mea? Et dixi illi. Me
lius erat nos nō esse q̄ adhuc viuētes vi-
uere in impietatibus et pati: et nō intellige
re de q̄re. Et rñdit ad me et dixit. Profici-
scens ꝓfectus sum ad siluā lignorꝝ cāpi: et
cogitauerūt cogitationē: et dixerūt. Venite
et eamus et faciamus ad mare bellū. ut re-
cedat corā nobis: et faciamus nobis alias
siluas. Et similiter fluctus maris: et ip̄i co-
gitauerūt cogitationē ⁊ dixerūt. venite ascē
dentes debellemus siluas cāpi: ut et ibi cō
summemus nobismetip̄is aliā regionē. Et
factus ē cogitatus silue in vanū. Venit enī
ignis: et ꝯsumpsit eā. Similiter ⁊ cogitatus
fluctuū maris. Stetit enī arena: et ꝓhibuit
eos. Si enī esses iudex horū: quē inciperes
iustificare aut quē ꝯdemnare? Et respondi
et dixi. vtiq; vanā cogitationē cogitauerūt
Terra enī data est silue: et mari locus por-
tare fluctus suos. Et respōdit ad me ⁊ dixit
Bene tu iudicasti. Et quare nō iudicasti ti-
bimetipsi? Quēadmodū enī terra silue da-
ta est et mare fluctibus suis: sic q̄ sup terrā
inhabitāt que sunt sup terrā intelligere so-
lummō possunt: et q̄ sup celos. que sup al-
titudinē celorꝝ. Et rñdi ⁊ dixi. Deprecor te
dñe: ut mihi detur sensus intelligēdi. Non
enī volui interrogare de superioribus tuis.
sed de his q̄ ꝑ transeūt ꝑ nos q̄tidie: ꝓpter
quid israhel datus in opprobriū gentibus
quē dilexisti ꝓpl'm: datus est tribubus im-
pijs. et lex patrū nr̄orꝝ in interitū deducta ē.
et dispositiōes scripte nusq̄ sunt: et ꝑtransi-
uimus de seculo ut locuste: et vita nr̄a stu-
por et pauor: et nec digni sumus misericor
diā ꝯsequi. Sed q̄d faciet nomī suo qđ in
uocatū est sup nos? Et de his interrogaui:
et respōdit ad me ⁊ dixit. Si fueris plurimū
scrutatus frequēter miraberis. Qm̄ festinās
festinat seculū ꝑtrāsire. et nō capit portare
q̄ in futuris tp̄ibus iustis repromissa sunt:
qm̄ plenū iniustitia ē seculū hoc ⁊ infirmita
tibus. De q̄bus aūt interrogas dicā. Semi
natū est enī malū: et necdū venit destructio
ip̄ius. Si g° nō inuersū fuerit qđ semiatū ē
et discesserit locus vbi semiatū est malū: nō
veniet vbi seminatū est bonū. Qm̄ gramē
seminis mali seminatū est in corde adā ab
inicio: et q̄tum impietatis generauit vsq;
nūc: et generat usq; cū veniat area. Estima
aūt apud te gramē mali semis q̄tū fructū
impietatis generauit: quādo secate fuerint
spice quarū nō ē numerus. q̄ magnā areā
incipiēt facere. Et rñdi et dixi. Quo et qn̄
hec? Quare modici et mali anni nostri? Et

respōdit ad me: et dixit mihi. Nō festines
tu sup altissimū. Tu enim festinas inaniter
esse super ip̄m. Nam excessus tuus multus.
Nōne de his interrogauerūt aīe iustoꝝ in
ꝓmptuariis suis dicentes: usquequo spero
sic. et quādo veniet fructus aree mercedis
nostre? Et rn̄dit ad ea ieremiel archāgelus
et dixit. Quando impletus fuerit numerus
seminū in vobis: quoniā in statera ponde
rauit seculū et mensura mēsurauit tempora
et numero numerauit tp̄a: et non cōmouit
nec excitauit vsq; dū impleat̄ p̄dicta mēsu
ra. Et rn̄di ⁊ dixi. O dominator dn̄e: sed et
nos oēs pleni sumus impietate. Et ne forte
ꝓpter nos nō impleant̄ iustorū aree: ꝓpter
peccata inhabitantiū sup terram. Et rn̄dit
ad me et dixit. Vade et interroga p̄gnantē
si quādo impleuerit nouē menses suos ad-
huc poterit matrix eius retinere partū in se
metipsa. Et dixi. Non potest dn̄e. Et dixit
ad me. In inferno ꝓmptuaria aīarū. matri
ci assimilata sunt. Quēadmodū enī illa fe-
stinat que parit effugere necessitatē partus:
sic et hec festinat reddere ea que cōmenda
ta sunt. Ab inicio tibi demōstrabit̄ de his
que cōcupiscis videre. Et respondi et dixi.
Si inueni gratiā ante oculos tuos. et si pos-
sibile est et si idoneus sum: demōstra mihi
si plus q̄ꝫ p̄teritū sit habet venire: aut plura
pertransierūt supra q̄ꝫ futurū est. Quid per-
transiuit scio: quid aūt futurū sit ignoro. Et
dixit ad me. Sta super dexterā partē: et de-
monstrabo tibi interpretationē similitudi-
nis. Et steti et vidi: et ecce fornax ardens
transijt corā me. Et factū est cū trāsiret flā-
ma: vidi et ecce superauit fumus. Post hec
transijt corā me nubes plena aque: et immi
sit pluuiā impetu multā. Et cū transisset im
petus pluuie: superauerūt in ea gutte. Et di
xit ad me. Cogita tibi. Sicut crescit pluuia
amplius q̄ꝫ gutte et ignis q̄ꝫ fumus: sic sup-
abundauit que transiuit mēsura. Supaue
runt autē gutte et fumus. Et oraui et dixi.
Putas viuo usq; in diebus illis? Vel quis
erit in diebus illis? Rn̄dit ad me et dixit.
De signis de quibus me interrogas ex p̄te
possum tibi dicere: de vita aūt tua nō sum
missus dicere tibi: sed nescio. ¶ Ca. v.

De signis aūt: ecce dies veniēt. in qui-
bus apprehēdent̄ qui inhabitāt terrā
incenso multo: et abscōdet̄ veritatis via et
sterilis erit a fide regio: et multiplicabit̄ in-
iustitia sup hāc quā ip̄e tu vides ⁊ sup quā
audisti olim: et erit imposito vestigio quā
nūc vides regnare regionē: et videbūt eā
desertā. Si aūt tibi dederit altissimus viuere
videbis post tertiā tubā: et relucescet subi-
to sol noctu. et luna ter ī die: et de ligno san
guis stillabit. et lapis dabit vocē suā: et po
puli cōmouebunt̄. et regnabit quē nō spe-
rant qui inhabitāt sup terrā: et volatilia cō
migrationē facient: et mare sodomiticū pi
sces reijciet: et dabit vocē noctu quā nō no
uerant multi. Om̄es aūt audiēt vocē eius.
Et chaos fiet p loca multa. et ignis frequē
ter remittet̄. et bestie agrestes trāsmigrabūt
et mulieres menstruate pariēt mōstra: et in
dulcibus aquis salse inuenientur: et amici
om̄es semetip̄os expugnabūt: et abscōde
tur tūc sensus. et intellectus sep̄abit̄ in ꝓm
ptuariū suū: et queret̄ a multis et nō inue-
nietur: et multiplicabit̄ iniustitia ⁊ incōtinē
tia super terrā. Et interrogabit regio ꝓximā
suā et dicet. Nunq̄d p te p̄transijt iustitia
iustū faciens? Et hoc negabit. Et erit in illo
tp̄e: et sperabūt hoīes et nō impetrabūt: la-
borabunt. et nō dirigent̄ vie eorū. Hec si-
gna dicere tibi p̄missum ē mihi. Et si ora-
ueris iterū et plorauerīs sicut et nūc. et ieiu-
nauerīs septē diebus: audies iterato horū
maiora. Et euigilaui. et corpus meū hor-
ruit valde: et aīa mea laborauit ut deficeret
Et tenuit me qui venit angelus q̄ loqueba
tur in me: et ꝯfortauit me et statuit me sup
pedes. Et factū ē in nocte scd̄a: et venit ad
me salathiel dux ꝓpl̄i: et dixit mihi. Vbi
eras? Et q̄re vultus tuus tristis? Aut nescis
qm̄ tibi creditus est israhel in regiōe trāsmi
grationis eoꝝ? Exsurge ergo ⁊ gusta panē
et nō derelinquas nos sicut pastor gregem
suū in manibus luporꝝ malignorꝝ. Et dixi
ei. Vade a me: et nō appropies ad me. Et
audiuit ut dixi: et recessit a me. Et ego ieiu
naui diebus septē vlulās et plorans: sicut
mihi mādauit vriel angelus. Et factū est
post dies septē: et iterū cogitatiōes cordis

mei moleste erāt mihi valde. Et resumpsit
aīa mea spiritū intellectus: et iterū cepi lo-
qui corā altissimo sermones. Et dixi. Do-
minator dñe ex omī silua terre et ex oībus
arboribus eius elegisti vineā vnicā: et ex
omī terra orbis elegisti tibi foueā vnā: et
ex omībus floribus orbis elegisti tibi liliū
vnū: et ex omībus abyssis maris replesti
tibi riuū vnū: et ex oībus edificatis ciuita-
tibus sanctificasti tibimetipō syō: et ex oī-
bus creatis volatilibus noīasti tibi colum
bā vnā: et ex omībus plasmatis pecoribꝰ
ꝓuidisti tibi ouē vnā: et ex omībus mul-
tiplicatis ꝓpl'is acq̄siuisti tibi ꝓpl'm vnū: et
ab omībus ꝓbatā legē donasti huic quē
desiderasti ꝓpl'o. Et nūc dñe vt quid tradi-
disti vnū pluribus? Et ꝑparasti sup vnā ra
dicē alias: et dispdidisti vnicū tuū in mul-
tis. Et ꝯculcauerūt eū qui ꝯtradicebat spō-
sionibus tuis: quiq̄ tuis testamētis nō cre-
debāt. Et si odiēs odisti ꝓpl'm tuū: tuis ma
nibus debet castigari. Et factū est cū locu-
tus essem ſmones: et missus ē angelus ad
me q̄ ante venerat ad me p̄ terita nocte: et
dixit mihi. Audi me et instruā te: et intēde
mihi et adijciā coram te. Et dixi. Loquere
dñe meus. Et dixit ad me. Valde tu in ex-
cessu mētis factus es ꝓ isrl'. Amplius dile-
xisti eū: q̄ qui eū fecit? Et dixi ad eū. Non
dñe: sed dolens locutus sum. Torquēt enī
me renes mei p omnē horā querentē appre
hendere semitā altissimi: et inuestigare ptē
iudicij eius. Et dixit ad me. Non potes. Et
dixi. Quare domine? Ad q̄d nascebar: aut
quare nō fiebat matrix matris mee mihi se
pulchrū. ut nō viderē laborē iacob. et defa
tigationem generis israhel? Et dixit ad me
Numera mihi que necdū venerāt. et colli-
ge mihi dispersas guttas. Et reuirida mihi
aridos flores: et aperi mihi clausa ꝓmptu-
aria: et produc mihi inclusos in eis flatus.
Demōstra mihi vocis imaginē: et tūc ostē
dam tibi laborē quē rogas videre. Et dixi.
Dominator dñe: quis enī ē qui potest hec
scire. nisi qui cū homībus habitationē non
habet? Ego aūt insipiēs: et quō potero di-
cere de his q̄bus me interrogasti? Et dixit
ad me. Quō nō potes facere vnū de his q̄

dicta sunt: sic nō poteris inuenire iudicium
meū: aut in fine caritatē quā populo ꝓmisi
Et dixi. Sed ecce dñe: tu ꝓpe es his qui in
finē sunt. Et quid faciēt qui ante me fuerūt
aut nos aut hi q̄ post nos? Et dixit ad me.
Corone assimilabo iudiciū meū. Sicut non
nouissimorū tarditas: sic nec priorꝫ veloci-
tas. Et respōdi et dixi. Nec poteras facere
eos qui facti sunt. et qui sunt. et futuri sunt
in vnū: ut celerius iudiciū tuū ostēdas? Et
respōdit ad me: et dixit. Nō potest festina-
re creatura sup creatorē: nec sustinere secu-
lū eos qui in eo creādi sunt in vnū. Et dixi.
Quomodo dixisti seruo tuo quoniā viui-
ficās viuificasti a te creatā creaturā in vnū
et sustinebat creatura: poterit et nūc porta
re p̄ntes in vnū. Et dixit ad me. Interroga
matricē mulieris: et dices ad eā. Et si paris
quare p tēpus? Roga ergo eā: ut det decē
in vnū. Et dixi. Non vtiq̄ poterit: sed se-
cundū tempus. Et dixit ad me. Et ego dedi
matricē terre his qui seminati sunt super eā
p tempus. Quēadmodū enī infans nō pa-
rit ea q̄ senū sunt: sic ego disposui a me crea
tum seculū. Et interrogaui et dixi. cū iā de-
deris mihi viā: loquar corā te. Nā mater
nr̄a de qua dixisti mihi. adhuc iuuenis est
iā senectuti appropinquat. Et rn̄dit ad me
et dixit. Interroga eā que parit et dicet tibi
Dices enī ei. Quare quos peperisti nūc nō
sunt similes his qui ante te. si minores sta-
tura? Et dicet tibi ꝛ ipa. Alij sunt q̄ in iuuē
tute virtutis nati sūt: et alij q̄ sub tpe sene-
ctutis deficiēte matrice sūt nati. Considera
ergo et tu qm̄ minori statura estis pre his q̄
ante vos: et q̄ post vos minori q̄ vos. q̄si
iā senescētes creature et fortitudinē iuuētu
tis p̄tereūtes. Et dixi. Rogo dñe si inueni
gratiam ante oculos tuos: demonstra seruo
tuo p quē visites creaturā tuā. ¶ Ca. vj.

ET dixit ad me. Inicio terreni orbis et
anteq̄ starent exitus seculi. et anteq̄
spirarēt cōuentiōes ventorꝫ. et anteq̄ sona
rent voces tonitruū et anteq̄ splenderēt ni-
tores choruscationū: et anteq̄ ꝯfirmarent̄
fundamēta paradisi. anteq̄ viderent̄ deco
ri flores. et anteq̄ ꝯfirmarent̄ mote virtu-
tes: añq̄ colligerent̄ innumerabiles militie

angelorũ: et anteq̃ extollerent̃ altitudines aeris· et anteq̃ nomiarent̃ mensure firmamentorꝝ· et anteq̃ estuarēt camini in syon· et anteq̃ inuestigarent̃ pītes anni: et anteq̃ abalienarent̃ eorꝝ qui nūc peccant adinuentiones et ostignati essent q̃ fidē thesaurisauerūt· tūc cogitaui ⁊ facta sunt p me solum et nō p aliū: et finis p me et nō p aliū· Et rndi et dixi· Que ent separatio temporꝝ Aut quādo p̄teris finis: et sequētis inicium? Et dixit ad me· Ab abrahā vsq̃ ad isaac quādo nati sunt ab eo iacob ⁊ esau: manus iacob tenebat ab inicio calcaneū esau· Finis enī huius seculi esau: et p̄incipiū sequētis iacob· Hominis manus inter calcaneū et manū· Aliud noli querere esdra· Et rndi et dixi· O dominator dñe· si inueni gratiā ante oculos tuos: ostende ut demonstres seruo tuo finē signorꝝ tuorꝝ: quorꝝ partē mihi demonstrasti nocte p̄cedēte· Et rndit et dixit ad me· Surge sup pedes tuos: ⁊ audi vocē plenissimā sonitus· Et erit sic cōmotio: nec comouebit̃ locus in quo stes sup eū· Ideo cū loquit̃ tu nō expaueas: qm̃ de fine verbum: et fundamentū terre intelligit̃: qm̃ de ipis sermo tremescat et cōmouetur· Scit enī quoniā finē eorꝝ oportet cōmutari· Et factū est cū audissem surrexi sup pedes meos et audiui· et ecce vox loquēs: et sonus eius sicut sonus aquarū multarū· Et dixit· Ecce dies veniūt: et erit qm̃ appropinquare incipiā ut visitē habitantes in terra: et quādo inquirere incipiā ab eis qui iniuste nocuerunt iniustitia sua· et quādo suppleta fuerit humilitas syon et cū supsignabit̃ seculum qđ incipiet p̄trāsire: hec signa facā· Libri aperient̃ ante faciē firmamēti· et oīes videbunt simul: et anniculi infantes loquent̃ vocibus suis: et p̄egnātes immaturos parient infantes triū et q̃tuor mensiū· et viuēt et suscitabunt̃· Et subito apparebūt seminata loca nō seminata: et plena ꝓmptuaria subito inuenient̃ vacua: et tuba canet cū sono· quā cū oēs audierint subito expauescēt Et erit in illo tpe debellabūt amica amicos vt inimici: et expauescet terra cū his· Et ve ne fontiū stabūt: et nō decurrēt in horis tribus· Et erit: ois q̃ derelictus fuerit ex omibus istis q̃bus p̄dixi tibi: ipe saluabit̃: et videbit salutare meū ⁊ finē seculi vestri· Et videbūt qui recepti sunt homines qui mortē nō gustauerūt a natiuitate sua: et mutabit̃ cor inhabitantiū: et conuerteť in sensum aliū Delebit̃ enī malū: et extinguet̃ dolus· Florebit aūt fides: et vincet̃ corrupt̃ela: et oīndetur veritas q̃ sine fructu fuit diebus tantis· Et factū est cum loquerer̃ mihi: et ecce paulatim intuebar sup eū ante quē stabā: et dixit ad me hec· Veni tibi ostēdere tps vētur̃e noctis· Si ergo iterū rogauero· et iterū ieiunauero septē diebus: iterū tibi renūciabo horꝝ maiora p diē quā audiui· Audita est enī vox tua apud altissimū· Vidit enī fortis directionē tuā et ꝓuidit prudiciam quā a iuuētute tua habuisti: et ꝓpter hoc misit me demōstrare tibi hec oīa· et dicere tibi· Confide ⁊ noli timere: et noli festinare tu p̄oribus tpibus cogitare vana: vt non ꝓperes a nouissimis tpibus· Et factū est post hec et fleui iterū: et similiter ieiunaui septem diebus: ut suppleā tres ebdomadas que dicte sunt mihi· Et fcm̃ ē in octaua nocte ⁊ cor meū turbabat̃ iterato in me: et cepi loqui corā altissimo· Inflammabat̃ enī spūs meus valde: et aīa mea anxiabat̃ et dixi· O dñe loquēs locutus es ab inicio creature in p̄mo die dicēs· Fiat celū et terra: et tuū verbū opus p̄fectū· Et erat tunc spūs: et tenebre circūferebant̃ et silentiū: sonus vocis hominis nondū erat abste· Tunc dixisti de thesauris tuis ꝓpter lumē luminosum: quo appareret opus tuū· Et die secundo creasti spm̃ firmamēti: et impasti ei ut diuideret et diuisionē faceret inter aq̃s: vt ps quedā sursum recederet· ps vero deorsū maneret· Et tertia die impasti aquis cōgregari in septima p̄te terre: sex vero partes siccasti ⁊ seruasti: ut ex his sint corā te ministrātia seminata a deo ⁊ culta· Verbū enī tuū ꝓcessit: et opus statim fiebat· Proceſſit enī subito fructus multitudinis immēsus: et concupiscentie gustus multiformes: et flores colore immutabili ⁊ odores odoramēti inuestigabilis· et die tertio hec facta sūt· Quarta aūt die impasti fuerī solis splēdorē: lume lumē· stellarū dispositiōz: et impasti eis vt

deseruirent futuro plasmato homini. Quito autē die dixisti septime pti vbi erat aqua cōgregata ut ꝓcrearet animalia et volatilia et pisces: et ita fiebat. Aqua muta et sine aīa que dei nutu iubebant̄ aīalia faciebat: ut ex hoc mirabilia tua nationes enarrent. Et tunc cōseruasti duas animas: nomen vni vocasti enoch. et nomen scd̄e vocasti leuiathan: et separasti ea ab alterutro Non enī poterat septima pars vbi erat aq̄ cōgregata capere ea. Et dedisti enoch vnā partem que siccata est tertio die ut habitet in ea: vbi sunt mōtes mille. Leuiathan aūt dedisti septimā partem humidā: et seruasti eā ut fiat in deuorationē q̄bus vis et quādo vis. Sexto aūt die impasti terre ut crearet corā te iumenta et bestias et reptilia: et sup his adā. quē ꝯstituisti ducē sup omnibus factis q̄ fecisti: et ex eo educimur nos om̄es quenq; elegisti ꝓpl'm. Hec aūt omīa dixi corā te dn̄e: quia ꝓpter nos creasti seculū. Residuas aūt gentes ab adā natas dixisti eas nil esse: et qm̄ saliue assimilate sunt: et q̄si stillicidiū de vase similasti abūdantiā eoꝝ. Et nūc dn̄e ecce iste gētes q̄ in nihilū deputate sunt ceperūt dn̄ari nostri ⁊ deuorare: nos aūt ꝓpl'us tuus quē vocasti primogenitū. vnigenitū emulatorē tuū traditi sumus ī manibus eoꝝ. Et si ꝓpter nos creatū est seculū: q̄re nō hereditatē possidemus cū seculo? Vsq; quo hec?

Ca. vij.

ET factum est cū finissem loqui verba hec: missus est ad me angelus q̄ missus fuerat ad me primis noctibus: et dixit ad me. Surge esdra: et audi sermones q̄s veni loqui ad te. Et dixi. Loq̄re deus meus. Et dixit ad me. Mare positū est in spacioso loco ut esset altū et immēsum: erit aūt ei introitus in angusto loco positus: ut esset similis fluminibus. Quis enī volēs voluerit ingredi mare et videre eū vel dn̄ari eius: si non transierit angustū. in latitudinē venire quō poterit? Itē aliud. Ciuitas est edificata. et posita in loco campestri: est aūt plena oīm bonoꝝ. Introitus eius angustus et in p̄cipiti positus: ut esset a dextris quidē ignis. a sinistris aqua alta: semita aūt ē vna sola inter eos posita. hoc est inter ignē et aquā: ut nō capiat semita nisi solūmodo vestigiū homīs. Si aūt dabitur ciuitas homī in hereditatē: si nunq̄ ante positū periculū ꝑtrāsierit. quō accipiat hereditatē suā? Et dixi. Sic domine. Et dixit ad me. Sic est et isrl' pars. Propter eos enī feci seculū: et quādo transgressus est adam ꝯstitutiōes meas: iudicatū est qd̄ factū est. Et facti sunt introitus huius seculi angusti et dolētes et laboriosi: pauci aūt et mali et periculoꝝ pleni. et labore magno ope fulti: nā maiores seculi introitus spaciosi. et securi: et facientes immortalitatis fructū. Si ergo ingrediētes ingressi nō fuerint qui viuūt. angusta et vana hec: nō poterūt recipe q̄ sunt reposita. Nūc ergo tu quare cōturbaris cū sis corruptibilis: et quid moueris tu cū sis mortalis? Et quare nō accepisti in corde tuo qd̄ futurū: sed qd̄ in p̄senti? Rn̄di et dixi. Dominator dn̄e: ecce disposuisti lege tua: qm̄ iusti hereditabūt hec. Impij aūt peribūt: iusti aūt ferent angusta sperātes spaciosa. Qui enī impie gesserūt: et angusta passi sunt: et spaciosa nō videbūt. Et dixit ad me. Nō est iudex sup deū: neq; intelligens sup altissimū. Pereunt enī multi p̄ntes: q2 negligit̄ q̄ ante posita est dei lex. Mandans enī mandauit deus veniētibus quādo venerūt: quid facientes viuerēt et q̄d obseruātes nō punirentur. Hi aūt nō sunt ꝑsuasi ⁊ ꝯtradixerūt ei: et ꝯstituerunt sibi cogitamē vanitatis. et ꝓposuerūt sibi circūuentiones delictoꝝ: et supdixerūt altissimo nō esse. et vias eius nō cognouerūt: et legē eius spreuerūt et sponsiones eius abnegauerunt: et in legittimis eius fidē nō habuerūt: et opa eius nō ꝑfecerunt. Propter hoc esdra vacua vacuis: et plena plenis. Ecce tps veniet: et erit quādo veniēt signa q̄ p̄dixi tibi. Et apparebit spōsa: et apparescens ostendet̄ q̄ nūc subducit̄ terra: et oīs q̄ liberatus est de p̄dictis malis ipe videbit mirabilia mea. Reuelabit̄ enī filius meus iesus cū his q̄ cū eo sunt: et iocūdabunt̄ q̄ relicti sūt in annis q̄dringētis Et erit post ānos hos ⁊ morietur filius meus christus: et om̄es q̄ spiramentū habēt hoīnes et cōuertetur seculū in antiquū silentiū diebus septē sicut in p̄oribus iudicijs. ita

vt nemo derelinquatur et erit post dies septem: et excitabit̃ qđ nondũ vigilat seculum: et morietur corruptũ. Et terra reddet q̃ in ea dormiũt: et puluis q̃ in eo silẽtio habitant: et ꝓmptuaria reddent q̃ eis comẽdate sunt aĩe. Et reuelabit̃ altissimus super sedẽ iudicij: et ꝑtransibũt miserie: et longanimitas cõgregabit̃. Iudiciũ aũt solũ remanebit: veritas stabit: et fides conualescet. Et opus subsequet̃. et merces ostendet̃: et iustitie vigilabũt: et iniustitie nõ dñabunt̃ Et dixi. Primus abrahã ꝓpter sodomitas orauit. et moises ꝓ pñibus qui in deserto peccauerũt: et qui post eũ ꝓ israhel in diebus achã et samuelis et dauid ꝓ ꝯfractione: et salomon ꝓ eis qui venerũt in sanctionẽ: et helias ꝓ his qui pluuiã acceperunt et ꝓ mortuo ut viueret: et ezechias ꝓ ꝓpl'o in diebus sennacherib: et multi ꝓ multis. Si ergo modo quãdo corruptibile increuit. et iniustitia multiplicata est. et orauerunt iusti ꝓ impijs. quare et nũc sic nõ erit? Et rñdit ad me et dixit. Presens seculũ nõ est finis: gloria in eo frequẽs manet: ꝓpter hoc orauerũt ꝓ inualidis. Dies enĩ iudicij erit finis tꝑis huius: et iniciũ tꝑis future immortalitatis: in quo ꝑtrãsiuit corruptela. soluta est intẽperantia. abscisa ẽ incredulitas: creuit aũt iustitia. orta ẽ veritas. Tunc enĩ nemo poterit saluare eũ qui perijt: neqꝫ demergere qui vincit. Et rñdi et dixi. Hic sermo meus p̃mus et nouissimus: quoniã melius erat nõ dare terrã adã: vel cũ iã dedisset coercere eũ. vt nõ peccaret. Quid enĩ ꝓdest omĩbus in pñti viuere in tristitia: et mortuos sperare punitionẽ. O tu quid fecisti adam. Si enĩ tu peccasti. nõ est factus solius tuus casus: sed et noster q̃ ex te aduenimus. Quid enĩ ꝓdest nobis si ꝓmissum est nobis immortale tẽpus: nos aũt mortalia opa egimus? Et quoniã p̃dicta ẽ nobis perennis spes: nos vero pessime vani facti sumus. Et qm̃ reposita sunt nobis habitacula sanitatis ⁊ securitatis: nos vero male cõuersati sumus. Et qm̃ reposita gloria altissimi ꝓtegere eos q̃ tarde cõuersati sunt: nos autẽ pessimis vijs ambulauimus. Et qm̃ ostendet̃ ꝑadisus cuius fructus incorruptus ꝑseuerat in quo est securitas et medela: nos vero nõ ingredimur. In ingratis enĩ locis cõuersati sumus. Et qm̃ sup stellas fulgebũt facies eorũ qui abstinẽtiã habuerunt: nr̃e aũt facies sup tenebras nigre. Non enĩ cogitauimus viuẽtes qñ iniquitatẽ faciebamus: ꝙ incipiemus post mortẽ pati. Et rñdit et dixit. Hoc est cogitamentũ certaminis qđ certabit qui sup terrã natus est homo: ut si victus fuerit patiat̃ qđ dixisti. Si aũt vicerit recipiet qđ dico: quoniam hec est via. quã moises dixit cũ viueret ad ꝓpl'm dicẽs. Elige tibi vitã ut viuas Nõ crediderũt aũt ei: sed nec post eũ ꝓphetis. Sed nec mihi qui locutus sum ad eos: quoniã nõ esset tristitia in perditionẽ eorũ sicut futurũ est gaudiũ sup eos q̃bus ꝑsuasa est salus. Et rñdi et dixi. Scio dñe quoniã vocatus est altissimus misericors in eo misereat̃ his q̃ nondũ in seculo aduenerũt et ꝙ miseret̃ illis q̃ cõuersionẽ faciũt in lege eius: et longanimis est qm̃ longanimitatẽ p̃stat his qui peccauerũt q̃si suis operibus: et munificus ẽ. quoniã quidẽ donare vult pro exigentijs: et multe misericordie: qm̃ multiplicat magis misericordias his q̃ pñtes sunt et qui p̃terierũt: et q̃ futuri sunt. Si enĩ nõ multiplicauerit misericordias suas nõ viuificabit̃ seculũ cũ his qui inhereditabant in eo. Et donat: qm̃ si nõ donauerit de bonitate sua. ut alleuent̃ hi qui iniq̃tatẽ fecerũt de suis iniquitatibus: nõ poterit decies millesima pars viuificari hoĩm. Et iudex si nõ ignorauerit his qui curati sunt verbo eius. et deleuit multitudinẽ ꝯtẽptionũ: nõ fortassis derelinquerent̃ innumerabili multitudine nisi pauci valde. ¶ Ca. viij.

ET respondit ad me: et dixit. Hoc seculũ fecit altissimus ꝓpter multos: futurũ aũt ꝓpter paucos. Dicã aũt corã te similitudinẽ esdra. Quomodo aũt interrogabis terrã et dicet tibi. quoniã dabit terrã multã magis vnde fiat fictile. paruũ aũt puluerẽ vnde aurũ fit: sic et actus p̃sentis seculi. Multi quidẽ creati sunt: pauci autẽ saluabunt̃. Et rñdi ⁊ dixi. Absorbe ergo aĩa sensum: et deuora qđ sapit. Cõuenisti enĩ obaudire: et ꝓphetare voles? Nec enĩ tibi est

datum spaciū: nisi solūmodo viuere. O dñe
si nō pmittes seruo tuo vt oremus corā te.
et des nobis semē cordi ⁊ sensui culturā vn
de fructus fiat: vnde viuere possit oīs cor-
ruptus qui portabit locū hoīs? Solus enī
es: et vna plasmatio nos sumus manuū tu
arū sicut locutus es. Et quō nūc in matrice
plasmatū ē corpus et p̄stas mēbra. ɔserua
tur in igni et aqua tua creatio: et nouē mē
sibus patit̄ tua plasmatio tuā creaturā que
in ea creata est: ip̄m aūt qđ seruat ⁊ qđ ser
uatur vtraq; seruabunt̄: seruataq; q̄ñq; ite
rū reddit matrix q̄ in ea creuerūt. Imperasti
enī ex ip̄is mēbris hoc est māmillis p̄bere
lac fructui māmillarū: ut nutriat̄ id qđ plas
matū est usq; in tp̄s aliqđ: et postea dispo-
nas eū tue misericordie. Enutriuisti eū tua
iustitia. et erudisti eū in lege tua: et corripu
isti eū tuo intellectu. et mortificabis eū vt
tua creatura: et viuificabis eū vt tuū opus.
Si ergo pdideris eū qui tantis laboribus
plasmatus est: tuo iussu facile ē ordinari vt
et id qđ fiebat seruaret̄. Et nunc dñe dicā:
de omni homine tu magis scis: de populo
autē tuo ob quē doleo et de hereditate tua
ꝓpter quā lugeo. et ꝓpter israhel ꝓpter quē
tristis sum. et de iacob propter quē doleo:
ideo incipiā orare corā te ꝓ me et pro eis:
qm̄ video lapsus nostros q̄ inhabitamus
terrā. Sed audiui celeritatē iudicis qui futu
rus est. Ideo audi vocē meā: et intellige ser
monē meū: et loquar corā te. Iniciū verbo-
rū esdre: priusq̄ assumeret̄. Et dixi. Domi
ne qui inhabitas seculū. cuius oculi eleuati
in superna et aere. et cuius thronus inesti-
mabilis et gloria incomprehensibilis: cui
astat exercitus angelorū cū tremore. quoꝝ
seruatio in vento et igni ɔuertit̄: cuius ver-
bum verū et dicta p̄seuerātia: cuius iussio
fortis et dispositio terribilis: cuius aspectus
arefacit abyssos. et indignatio tabescere fa-
cit mōtes: et veritas testificat̄. Exaudi ora
tionē serui tui: et auribus pcipe p̄cationē fi-
gmēti tui. Dū enī viuo loquar: et dū sapio
rñdebo. Nec respicias ꝓpl'i tui delicta: sed
qui tibi in veritate seruiūt. Nec intēdas im
pia gentiū studia: sed q̄ tua testimonia cū
doloribus custodierūt. Nec cogites qui in
ɔspectu tuo false ɔuersati sunt: sed memo-
rare q̄ ex voluntate tua timorē cognouerūt
Neq; volueris pdere q̄ pecudū mores ha-
buerūt: sed respicias eos qui legē tuā splen
dide docuerūt. Nec indigneris eis q̄ bestijs
peiores iudicati sunt: sz diligas eos q̄ semp
in tua iustitia ɔfidūt et gloria. Qm̄ nos et
p̄res nr̄i talibus morbis languemus: tu aūt
ꝓpter nos peccatores misericors vocaberis.
Si enī desideraueris ut nr̄i miserearis. tunc
misericors vocaberis: nobis aūt nō habēti
bus opa iustitie. Iusti enī q̄bus sunt opera
multa reposita: ex ꝓprijs opibus recipiēt
mercedē. Quid ē enī homo ut ei indigneris
ante genus corruptibile: ut ita amarus sis
de ip̄o? In veritate enī nemo de genitis est
qui nō impie gessit: et de ɔfitētibus qui nō
deliquit. In hoc enī annūciabit̄ iustitia tua
et bonitas tua dñe: cū misertus fueris eis q̄
nō habēt substantiā bonoꝝ operū. Et rñ-
dit ad me: et dixit. Recte locutus es aliq̄:
et iuxta sermones tuos sic et fiet. Qm̄ non
vere cogitabo sup plasma eoꝝ. qui pecca-
uerūt ante mortē ante iudiciū ante pditio-
nē: sed iocūdabor sup iustoꝝ figmentū: et
memorabor pegrinatiōis q̄oq; et saluatiōis
et mercedis receptionis. Quō ergo locutus
sum: sic et est. Sicut enī agricola serit super
terrā semīa ml'ta et plātatōes multitudinis
plantat: sed nō in tpe omīa q̄ seminata sūt
saluant̄. sed nec oīa que plātata sunt radi-
cabunt: sic et qui in seculo seminati sunt nō
om̄es saluabunt̄. Et rñdi ⁊ dixi. Si inueni
gratiā loquar. Quomō semē agricole si nō
ascenderit aut nō accepit pluuiā tuā in tpe
aut si corruptū fuerit multitudine pluuie: sic
perit et similiter homo q̄ manibus tuis plas
matus est: et tu ei imago noīatus: qm̄ simi
latus es ei ꝓpter quē omīa plasmasti: et si
milasti semī agricole. Nō irascaris sup nos
sed parce ꝓpl'o tuo. et miserere hereditati tue
Tu autē creature tue misereris. Et rñdit ad
me et dixit. Que sūt p̄ñtia p̄ñtibus: et que
futura futuris. Multū enī tibi restat ut possis
diligere meā creaturā sup me: tibi aūt fre-
quenter et ip̄i ꝓximaui: iniustis aūt nunq̄.
Sed et in hoc mirabilis es coram altissimo
quoniam humiliasti te sicut decet te: et nō

iudicasti te vt inter iustos plurimū gloriſicens. Propter quod miſerie multe et miſerabiles efficient eis qui habitant ſeculū in nouiſſimis: qz in multa ſuperbia ambulauerūt. Tu aūt ꝓ te intellige: et de ſimilibus tui inquire gloriā. Vobis enī apertus eſt paradiſus: plantata eſt arbor vite: ꝓparatū eſt futurū tēpus: ꝓparata ē abundātia: edificata eſt ciuitas: ꝓbata ē requies: pfecta eſt bonitas: et pfecta ſapiētia. Radix mali ſignata eſt a vobis: infirmitas et tinea a vobis abſconſa eſt: et in infernū fugit corruptio in obliuione. Tranſierunt dolores: et oſtenſus ē in fine theſaurus immortalitatis. Noli ergo adiicere inquirēdo de multitudine eoꝝ q̄ pereūt. Nā ipi accipiētes libertatē ſpreuerūt altiſſimū: et legē eius ꝯtempſerunt: et vias eius derelinquerūt. Adhuc aūt iuſtos eius oculcauerūt: et dixerūt in corde ſuo nō eſſe deū: et quidē ſciētes qm̄ morit̄ur. Sicut enī vos ſuſcipiēt q̄ predicta ſūt: ſic eos ſitis et cruciatus q̄ ꝓparata ſunt. Nō enī voluit hoiem diſperdi. Sed et ipi q̄ creati ſunt coinq̄nauerūt nomē eius qui fecit eos: et ingrati fuerūt ei qui ꝓparauit eis vitā. Quapropter iudiciū meū modo appropinquat. Que nō omibus demōſtraui niſi tibi: et tibi ſimilibus paucis. Et rndi et dixi Ecce nūc dne demōſtraſti mihi multitudinē ſignoꝝ q̄ inquires facere in nouiſſimis: ſed nō demōſtraſti mihi quo tpe. Ca. ix.

Et rndit ad me: et dixit. Metiens metire tempus in ſemetipſo: et erit cū videns quādo tranſient pars quedā ſignoꝝ que p̄dicta ſunt: tūc intelliges quoniā ip̄m eſt tempus in quo inquiet altiſſimus viſitare ſeculū quod ab eo factū eſt. Et quādo videbitur in ſeculo motio locorū et ppl'oꝝ turbatio: tunc intelliges quoniā de his erat altiſſimus locutus: a diebus q̄ fuerūt ante te ab initio. Sicut enī omne q̄ factū eſt in ſeculo initiū habet pariter et cōſummationē. et conſummatio eſt manifeſta: ſic et altiſſimi tempora inicia habēt manifeſta in ꝓdigiis et virtutibus et cōſūmationes in actu et in ſignis. Et erit omīs qui ſaluus factus fuerit et qui potent effugere p opera ſua et p fidē in qua credidiſtis relinquet̄ de p̄dictis peri

culis: et videbit ſalutare meū in terra mea. et in finibus meis: qm̄ ſanctificauī me a ſeculo. Et tūc miſerabunt̄ qui nūc abuſi ſunt vias meas: et i tormētis cōmorabunt̄ hi. qui eas ꝓiecerūt in cōtemptu. Qui enī nō cognouerūt me viuētes bñficia cōſecuti. et qui faſtidierūt legē meā cū adhuc erāt habentes libertatē: et cū adhuc eſſ̄ eis aptus penitētie locus nō intellexerūt: ſed ſpreuerūt. hos oportet poſt mortē in cruciamēto cognoſcere. Tu ergo noli adhuc curioſus eſſe quomō impij cruciabunt̄: ſed inquire quo modo iuſti ſaluabunt̄: et quoꝝ ſeculum et ꝓpter quos ſeculū et quādo. Et rndi et dixi Olim locutus ſum et nūc dico et poſtea dicā: qm̄ plures ſunt q̄ pereūt. q̄ſ̄ qui ſaluabūtur: ſicut multiplicat̄ fluctus ſuper guttā. Et rndit ad me: et dixit. Qualis ager talia et ſemina: et q̄les flores tales et tincture: et q̄lis opator talis et creatio: et qualis agricola talis cultura: qm̄ tps erat ſeculi. Et nunc cū eſſem parās eis his q̄ nūc ſunt anteq̄ſ̄ fieret ſeculū in quo habitarēt: et nemo ꝯtradixit mihi: tūc enī quiſq̄ et nūc creatur in mūdo hic parato et mēſe indeficiēti et lege inueſtigabili: corrupti ſunt mores eoꝝ. Et cōſiderauī ſeculū: et ecce erat piculū ꝓpter cogitationes q̄ in eo aduenerūt. Et vidi et pepercī valde: et ſeruauī mihi acinū de botro: et plātationē de tribu multa. Pereat ergo multitudo q̄ ſine cauſa nata ē: et ſeruet̄ acinus meus et plātatio mea: qz cū multo labore pfeci. Tu aūt ſi adhuc intromittas ſeptē dies alios ſ̄ nō ieiunabis in eis: ibis in campū floꝝ vbi domus nō eſt edificata et māducabis ſolūmō de floribus cāpi: et carnē nō guſtabis et vinū nō bibes: ſ̄ ſolū modo flores. De p̄care altiſſimū ſine intermiſſiōe: et veniā et loquar tecū. Et ꝓfectus ſum ſicut dixit mihi in campū q̄ vocat̄ ardath: et ſedi ibi in floribꝰ. et de herbis agri māducauī: et fcā eſt eſca earū mihi in ſaturitatē. Et factū eſt poſt dies ſeptē et ego diſcumbebā ſupra fenū: et cor meū iterū turbabat̄ ſicut et ante. Et aptū eſt os meū: et inchoauī dicere corā altiſſimo et dixi. O domine te nobis oſtendens oſtenſus es patribus noſtris in deſerto q̄ nō calcat̄ et in fructuoſo: quādo erant exeuntes de egipto: et

dicens dixisti. Tu israhel audi me: et semẽ iacob intende sermonibus meis. Ecce enĩ ego semino in vobis legẽ meã: et faciet in vobis fructũ: et glorificabimini in eo p se culũ. Nam patres vestri accipiẽtes legẽ nõ seruauerunt: et legitima mea nõ custodierunt: et factus est fructus legis non parens. nec enĩ poterat quoniã tuus erat: nã q̃ acceperũt perierũt: nõ custodientes qõd in eis seminatũ fuerat. Et ecce consuetudo est: ut cũ acceperit terrã semen. vel nauem mare. vel vas aliquod escam vel potũ: cũ fuerit exterminatum id in quo seminatũ est. vel in qõ missum ẽ: simul id qõd seminatũ vel missum est: vel q̃ susceptа sunt exterminantẽ: et susceptа iã nõ manent apud nos. Sed nobis sic non factũ est. Nos quidẽ qui legẽ accepimus peccãtes periimus et cor nostrum qõd susceperat eam: nam lex nõ periit: sed permansit in suo labore. Et cũ loquerer hec in corde meo respexi oculis meis: et vidi mulierem in dextera parte. Et ecce hec lugebat et plorabat cũ voce magna: et aio dolebat valde: et vestimenta eius discussa. et cinis sup caput eius. Et dimisi cogitatus in quibus erã cogitãs: et conversus sum ad eam: et dixi ei. Vtquid fles. et q̃d doles aio? Et dixit ad me. Dimitte me dñe meus ut defleã me: et adiicã dolorẽ quoniã valde amara sum animo: et humiliata sum valde. Et dixi ei. Quid passa es? Dic mihi. Et dixit ad me. Sterilis fui ego famula tua: et nõ pepen habens maritũ annis triginta. Ego enĩ p singulas horas et p singulos dies et annos triginta hos. deprecor altissimũ nocte ac die. Et factũ est post triginta annos exaudiuit me deus ancillã tuã: et vidit humilitatẽ meã et attendit tribulatiõi mee: et dedit mihi filiũ. Et iocundata sum sup eũ valde ego et vir meus et oẽs ciues mei: et honorificabamus valde fortẽ. Et nutriui eũ cũ labore multo: et factũ est cũ creuisset et venisset accepe vxorẽ: feci diẽ epuli. ¶ Ca. x.

ET factũ est cũ intrasset filius meus in thalamo suo: cecidit et mortuus ẽ: et euertimus omẽs lumina. Et surrexerunt omnis ciues mei ad consolandũ me: et quieui vsq̃ in aliũ diẽ vsq̃ nocte. Et factũ est cũ omẽs q̃euissent ut me consolarent ut quiescerẽ: et surrexi nocte et fugi. et veni sicut vides in hoc campo: et cogito iam nõ reuerti in ciuitatẽ. sed hic consistere: et neq̃ mãducare neq̃ bibere: sed sine intermissiõe lugere et ieiunare vsq̃ dũ moriar. Et dereliqui sermones in q̃bus erã: et respõdi cũ iracũdia ad eam. et dixi. Stulta sup omnes mulieres: nõ vides luctũ nr̃m et q̃ nobis contigũt? Quoniã syon mater nostra omi tristitia contristatur et humilitate humiliata ẽ et luget validissime. Et nũc qñ omnis lugemus et tristes sumus. quoniã omnes cõtristati sumus: tu aũt contristaris in vno filio? Interroga enĩ terram et dicet tibi: quoniã hec ẽ que debeat lugere casum tantorũ sup eã germinantiũ. Et ex ipa ab initio omnes nati. et alĩ venient. Et ecce pene omnes in pditionẽ ambulant: et exterminiũ fit multitudo eorũ. Et q̃s ergo debet lugere magis. nisi hec que tã magnã multitudinẽ pdidit: q̃ tu que, p vno doles? Si aũt dicas mihi q̃n nõ est plãctus meus similis terre: quoniã fructũ ventris mei pdidi. quẽ cũ meroribus peperi et cũ doloribus genui: terra aũt scõm viam terre. abiitq̃ in ea multitudo p̃sens: quõ euenit. et ego tibi dico. Sicut tu cũ labore peperisti: sic et terra dat fructũ suũ. homi ab initio ei q̃ fecit eã. Nunc ergo retine apud temetipam dolorẽ tuũ: et fortiter fer q̃ tibi contigerunt casus. Si enĩ iustificabens terminũ dei et cõsiliũ suũ. recipies in tpe: et in talibus collaudabens. Ingredere ergo in ciuitatẽ ad virũ tuũ. Et dixit ad me. Nõ faciã: neq̃ ingrediar ciuitatẽ: sed hic moriar. Et appositi adhuc loqui ad eã. et dixi. Noli facere hũc sermonẽ sed consenti psuadẽti. Quot enĩ casus syõ? Cõsolare, ppter dolorẽ ierusalẽ. Vides enĩ qm̃ sanctificatio nostra deserta effecta ẽ. et altare nr̃m demolitũ est. et templũ nr̃m destructũ est: et psalteriũ nr̃m humiliatũ est. et hymnus cessauit: et exultatio nr̃a dissoluta est. et lumen candelabri nostri extinctũ est: et archa testamẽti nostri direpta est. et sancta nostra contaminata sunt: et nomẽ q̃d inuocatũ est sup nos pene ,pfanatũ est. et liberi nr̃i consumelijs passi sunt. et sacerdotes nr̃i succensi sunt. et leuite nr̃i in captiuitatẽ

abierũt: et virgines nostre coinq̃nate sunt. et mulieres nr̃e vim passe sunt et iusti nr̃i rapti sunt. et parvuli nostri pdti sunt. et iuuenes nostri seruierũt: et fortes nostri imualidi facti sũt. Et qđ omniũ maius signaculum syon: qm̃ resignata est de gloria sua. Nã et tradita ẽ in manibus eorũ q̃ nos oderũt. Tu ergo excute tuã tristitiã multã: et depone abste multitudinẽ dolorũ vt tibi reproprietur fortis: et requiem faciet tibi altissimus requietionẽ laborũ. Et factũ est cũ loquebar ad eã facies eius fulgebat subito: et species choruscus fiebat visus eius: ut essem pauẽs valde ad eam et cogitarẽ quid esset hoc. Et ecce subito emisit sonitũ vocis magnũ timore plenũ: vt cõmoueret̃ terra a mulieris sono. Et vidi: et ecce ãplius mulier nõ cõparebat mihi: sz ciuitas edificabatur et locus demonstrabat̃ de fundamẽtis magnis: et timui ⁊ clamaui voce magna: et dixi. Vbi est vriel angelus qui a p̃ncipio venit ad me? Qm̃ ipe me fecit venire ī multitudine in excessu mentis huius. Et factus est finis meus in corruptionẽ: et orõ mea in imperiũ. Et cũ essem loquẽs ego hec ecce venit ad me et vidit me. Et ecce erã positus vt mortuus: et intellectus meus alienatus erat. Et tenuit dexterã meã ⁊ erexit me: et statuit me supp̃pedes meos. Et dixit mihi. Quid tibi est et q̃re turbatus est intellectus tuus et sensus cordis tui: et q̃re turbaris? Et dixi. Qm̃ derelinquisti me. Et ego quidẽ feci scõm p̃mones tuos: et exiui in campũ: et ecce vidi et video qđ nõ possum enarrare. Et dixit ad me. Sta vt vir: et cõmouebo te. Et dixi. Loq̃re dñe meus tu in me. Noli me derelinquere vt non frustra moriar: qm̃ vidi q̃ nõ sciebã: et audio que nõ scio. Aut nunq̃d sensus meus fallit̃ et aia mea supmat? Nunc ergo deprecor te: vt demonstres seruo tuo de excessu hoc. Et rñdit ad me: et dixit. Audi me et doceã te: et dicã tibi de q̃bus times: qm̃ altissimus reuelauit tibi misteria multa. Vidit rectam viã tuã: qm̃ sine intermissione contristabaris p̃ppl'o tuo: et valde lugebas p̃pter syon. Hic ergo intellectus visionis q̃ tibi apparuit ante paululũ. Quã vidisti lugentẽ inchoasti cõsolari eã: nũc aũt iam speciẽ mulieris non vides. sed apparuit tibi ciuitas edificari: et qm̃ enarrabat tibi de casu filij sui. Hec absolutio est. Hec mulier quã vidisti hec est syõ: et qm̃ dixit tibi quã ⁊ nũc osculores. vt ciuitatẽ edificatã. Et qm̃ dixit tibi qz sterilis fuit annis triginta: p̃pter qđ erãt anni scz triginta quãdo nõ erat ī ea adhuc oblatio ablata. Et factũ est post annos triginta edificauit salomon ciuitatẽ ⁊ obtulit oblationes: tunc fuit quãdo peperit sterilis filiũ. Et q̃ tibi dixit qm̃ nutriuit eum cũ labore: hoc erat habitatio in ierusalẽ. Et qm̃ dixit tibi q̃ filius meus veniẽs in suo thalamo moriuus esset. et contigisset ei casus: hoc erat q̃ facta est ruina ierusalẽ. Et ecce vidisti filitudinẽ eius: et qm̃ filiũ lugeret incho asti cõsolari eã: et de his q̃ contigerũt hec erãt tibi apenẽda. Et nũc videt altissimus qm̃ ex aio contristatus es: et qm̃ ex toto corde patens p̃ ea: ostẽdit tibi claritatẽ glorie eius: et pulchritudinẽ decoris eius. Propterea enī dixi tibi: ut maneres in campo vbi domus nõ est edificata. Scieba enī ego qm̃ altissimus incipiebat tibi ostẽdere hec: p̃pterea dixi tibi ut venires in agrũ vbi nõ ẽ fundamẽtũ edificij. Nec enī poterat opus edificij hominis sustinere in loco: ubi incipiebat̃ altissimi ciuitas ostẽdi. Tu ergo noli timere neq̃ expauescat cor tuũ: sed ingredere et vide splendorẽ ⁊ magnitudinẽ edificij. q̃tum capax est tibi visu oculorũ videre: et post hec audies q̃tum capit auditus auriũ tuarũ audire. Tu enī beatus es p̃ multis: et vocatus es apud altissimũ sic̃ et pauci. Nocte autẽ que in crastinũ futura ẽ manebis hic: et ostendet tibi altissimus eas visiões supmor̃ que faciet altissimus his q̃ habitant sup terrã a nouissimis diebus. Et dormiui illã noctẽ et aliã: sic̃ dixerat mihi.

Ca. xj.

ET vidi somniũ: et ecce ascendebat de mari aq̃la cui erãt duodecim alepẽnarũ: et capita tria. Et vidi: et ecce expãdebat alas suas in oẽm terrã: et oẽs venti celi insufflabãt in eã et colligebant̃. Et vidi: et de pennis eius nascebant̃ contrarie penne: et ipe fiebãt in pẽnaculis minutis et modicis. Nã capita eius erãt quiescẽtia: et dimidiũ

caput erat maius aliorũ capitum: sed ipsa
quiescebat cũ eis. Et vidi: et ecce aq̃la vo-
lauit in pennis suis: et regnauit sup terrã et
sup eos qui habitãt in ea. Et vidi qm̃ sub
iecta erãt ei omĩa sub celo: et nemo illi cõ-
tradicebat: neq; vnus de creatura q̃ est su-
per terrã. Et vidi: et ecce surrexit aquila su-
per vngues suos: et misit vocẽ pennis suis
dicẽs. Nolite om̃es simul vigilare: dormi-
te vnusquisq; in loco suo: et p tempus vi-
gilate. Capita aũt in nouissimo seruent̃. Et
vidi: et ecce vox nõ exibat de capitib⁹ eius
sed de medietate corpis eius. Et numerauĩ
ɔtrarias pennas eius: et ecce ip̃e erãt octo.
Et vidi: et ecce a dextera pte surrexit vna
pẽna: et regnauit sup omnẽ terrã. Et factũ
est cum regnaret. venit ei finis: et nõ appa-
ruit locus eius: et sequẽs exurrexit et regna
bat. Ipsa multũ tenuit tempus. Et factum
est cũ regnaret: et veniebat finis eius ut nõ
appareret sicut prior: et ecce vox emissa est
illi dicens. Audi tu que tanto tempore te-
nuisti terram. Hec annũcio tibi anteq̃ inci
pias nõ apparere. Nemo post te tenebit tẽ-
pus tuũ: sed nec dimidiũ eius. Et leuauit
tertia: et tenuit principatum sicut et priores
et nõ apparuit et ip̃a. Et sic ɔtingebat omĩ
bus aliis singulatim p̃ncipatũ gerere: et ite
rum nusq̃ cõparere. Et vidi: et ecce in tpe:
sequentes penne erigebant̃ a dextera parte
vt tenerẽt et ip̃e principatũ: et ex his erant
que tenebãt: sed tamẽ statim nõ cõpatesce
bant: nã et alique ex eis erigebant̃. sed nõ
tenebant p̃ncipatũ. Et vidi post hec: et ecce
nõ cõparuerũt duodecim penne ⁊ duo pen
nacula: et nihil supererat in corpore aquile
nisi duo capita quiescẽtia et sex pẽnacula.
Et vidi: et ecce sex pennaculis diuise sunt
due: et mãserũt sub capite qđ est ad dexte
rã partẽ. Nã quatuor mãserũt in loco suo.
Et vidi: et ecce hec subalares cogitabant se
erigere: et tenere p̃ncipatus. Et vidi: et vna
erecta est: sed statim non cõparuit. Et scđe
velocius q̃ p̃ores nõ cõparuerũt. Et vidi:
et ecce due q̃ supauerũt apud semetipsas
cogitabãt et ip̃e regnare: et in eo cũ cogita-
rent. ecce vnũ quiescentiũ capitum qđ erat
mediũ euigilabat. Hoc enĩ erat duorũ ca-
pitum maius. Et vidi quoniã cõpleta sũt
duo capita secũ: et ecce cõuersum ẽ caput
cũ his qui cũ eo erãt: et comedit duas sub
alares que cogitabãt regnare. Hoc aũt ca-
put percõterruit oẽm terrã: et dñabat̃ in ea
his qui habitãt terram cũ labore multo: et
potentatũ tenuit orbis terrarũ sup omnes
alas q̃ fuerũt. Et vidi post hec: et ecce me-
diũ caput subito nõ comparuit: et hoc sicut
ale. Superauerũt aũt duo capita: q̃ et ipsa
similiter regnauerũt sup terrã: et sup eos q̃
habitãt in ea. Et vidi: et ecce deuorauit ca
put a dextera parte illud qđ a leua. Et au-
diui vocẽ dicentẽ mihi. Conspice cõtra te:
et cõsidera qđ vides. Et vidi: et ecce sicut
leo ɔcitatus de silua rugiẽs: et vidi quoniã
emittebat vocẽ homis ad aquilã. Et dixit
dicens. Audi tu. et loquar ad te: et dicit al
tissimus tibi. Nõne tu es qui supasti de q̃-
tuor animalibus q̃ fecerã regnare in seculo
meo: et ut p eos veniret finis tempoꝝ eoꝝ?
Et quartus veniẽs deuicit omĩa animalia
que transierũt. et potentatu tenuit seculũ cũ
tremore multo: et oẽm orbẽ cũ labore pessi
mo: et inhabitauit tot tpibus orbẽ terrarũ
cũ dolo. Et iudicasti terrã nõ cum veritate
Tribulasti enĩ mãsuetos et lesisti quiescẽ-
tes: et dilexisti mẽdaces et destruxisti habi
tationes eoꝝ qui fructificabãt: et humilia
sti muros eoꝝ q̃ te nõ nocuerũt. Et ascẽdit
cõtumelia tua ad altissimũ: et superbia tua
ad fortẽ. Et respexit altissimus supba tpa:
et ecce finita sũt: et scelera eius ɔpleta sũt
Propterea nõ appareas tu aquila ⁊ ale tue
horribiles et pẽnacula tua pessima. et capi
ta tua maligna ⁊ vngues tui pessimi ⁊ om̃e
corpus tuũ vanũ: uti refrigeret̃ oĩs terra. et
reuertat̃ liberata de tua vi: et speret iudiciũ
et misericordiã eius qui fecit eã. ¶ Ca. xii.

ET factũ ẽ dũ loqueret̃ leo verba hec
ad aquilã: et vidi et ecce q̃ supaue-
rat caput et nõ cõparuerũt q̃tuor ale ille q̃
ad eũ trãsierũt. et erecte sunt vt regnarẽt: et
erat regnũ eorũ exile. et tumultu plenũ. Et
vidi: et ecce ip̃a nõ apparebãt: et om̃e cor-
pus aquile incẽdebat̃: ⁊ expauescebat tra
valde. Et ego a tumultu ⁊ excessu mẽtis et
a magno timore vigilaui: et dixi spũi meo

Ecce tu p̄eſtituiſti mihi hoc: in eo q̄ ſcrutaris vias altiſſimi. Ecce adhuc fatigatus ſū animo. et ſp̄ū meo inualidus ſum valde: et nec modica eſt in me virtus a mḷto timore q̄z expaui nocte hac. Nūc ergo orabo altiſſimū: ut me confortet vſq̄z in finem. Et dixi. Dñator dñe ſi inueni gratiam ante oculos tuos. et ſi iuſtificatus ſum ante te p̄ multis. et ſi certe aſcēdit deprecatio mea ante faciē tuā: conforta me. et oſtēde ſeruo tuo mihi interp̄etationē et diſtinctionē viſus horribilis huius: ut pleniſſime conſolens aīam meā Dignū eni me habuiſti: oſtēdere mihi tēpore nouiſſima. Et dixit ad me. Hec eſt interp̄etatio viſiōis huius. Aquilā quā vidiſti aſcendentē de mari hoc ē regnū q̄d vi ſum eſt in viſione danieli fratri tuo. Sed nō eſt illi interp̄etatū: q̄m ego nūc tibi interp̄ tor. Ecce dies veniūt: et exurget regnū ſup terrā: et erit timor acrior oīm regnorū que fuerūt ante eū. Regnabūt autē in ea reges duodecim: vnus poſt vnū. Nam ſecūdus incipiet regnare: et ip̄e tenebit amplius tps pre duodecim. Hec eſt interp̄tatio duodecim alarū quas vidiſti. Et quā audiſti vocē que locuta eſt nō de capitibus eius exeuntē. ſed de medio corpe eius: hec eſt interp̄tatio. Quoniā poſt tēpus regni illius naſcentur contentiones nō modice: et p̄icitabitur vt cadat et nō cadet tūc: ſed iterū cōſtituetur in ſuū inicium. Et q̄m vidiſti ſubalares octo coherētes alis eius: hec ē interpretatio. Exurgēt in ip̄o octo reges quorū erūt tpa leuia et anni citati: et duo quidē ex ip̄is perīēt. Appropinquāte autē tpe medio. q̄tuor ſeruabunt̄ in tempore: cū incipiet appropinquare tēpus eius vt finiat̄. Due vero in finē ſeruabunt̄. Et quoniā vidiſti tria capita quieſcētia: hec ē interp̄tatio. In nouiſſimis eius ſuſcitauit altiſſimus tria regna: et reuocabit in ea multa et dñabunt̄ terrā. et qui habitāt in ea: cū labore multo ſuper oīnes qui fuerūt ante hos. Propter hoc ip̄i vocati ſunt capita aquile. Iſti enī erūt qui recapitulabūt impietates eius: et q̄ p̄ficiēt nouiſſima eius. Et q̄m vidiſti caput maius nō apparēs: hec eſt interp̄tatio eius. Quoniā vnus ex eis ſuplectū ſuū morietur. et tū cū tormentis. Nā duo qui p̄ſeuerauerint: gladius eos comedet. Vnius enī gladius comedet qui cū eo: ſed tamē hic gladio in nouiſſimis cadet. Et q̄m vidiſti duas ſubalares tranſeūtes ſup caput q̄d eſt in dextera parte: hec eſt interp̄retatio. Hi ſūt quos conſeruauit altiſſimus in finē ſuū: hoc eſt regnū exile et turbationis plenū. Sicut vidiſti et leonē quem vidiſti de ſilua euiglantē et rugientē et loquentē ad aquilā et arguentē eam. et iniuſtitias ip̄ius p oīnes ſermones eius ſicut audiſti: hic eſt ventus quē ſeruauit altiſſimus in finem ad eos et impietates ip̄orū: et arguet illos et incutiet coram ipſis cerptiones eorū. Statuet enī eos in iudiciū viuos: et erit cū arguent eos: tunc corripiet eos. Nā reſiduū pp̄l'm meū liberabit cū miſeria. qui ſaluati ſunt ſup fines meos: et iocundabit eos quoadusq̄z veniet finis dies iudicij de q̄ locutus ſum tibi ab inicio. Hoc ſomniū quod vidiſti: et he interp̄tationes. Tu ergo ſoluſ dignus fuiſti ſcire altiſſimi ſecretū hoc. Scribe ergo oīa iſta in libro que vidiſti. et pone ea in loco abſcōdito: et docebis ea ſapiētes de pp̄lo tuo: quorū corda. ſas poſſe capere ſeruare ſecreta hec. Tu aūt adhuc ſuſtine hic alios dies ſeptē: vt tibi oſtēdat̄ quicq̄d viſum fuerit altiſſimo oſtēdere tibi. Et ꝑfectus ē a me. Et fcm̄ eſt cū audiſſet oīs pp̄lus q̄m p̄tranſierūt ſeptem dies et ego nō fuiſſem reuerſus in ciuitatē: et congregauit ſe oīs a minimo uſq̄z ad maximū et venit ad me: et dixerūt mihi dicētes. Quid peccauimus tibi: et quid iniuſte egimus in te. q̄m derelinquēs nos. ſediſti in loco hoc? Tu enī nobis ſupes ſolus ex oīb⁹ pp̄lis ſicut botrus de vinea: et ſic lucerna in loco obſcuro: et ſic portus et nauis ſaluata a tēpeſtate. Aut nō ſufficiūt nobis mala que contigūt? Si g̣ tu nos derelinquens: q̄ſto nobis erat melius ſi eſſemus ſuccēſi et nos cū incendio ſyō? Nec enī nos meliores ſumus eorū q̄ ibi mortui ſunt. Et plorauerūt voce magna. Et rñdi ad eos et dixi. Confide iſrl et noli triſtari tu domus iacob. Eſt enī memoria vī corā altiſſimo: et fortis nō ē oblitus vī in tēptatiōe. Ego enī nō derelicq̄ vos neq̄z exceſſi a vobis: ſed veni in hūc locū vt

deprecarer ꝓ desolatione syon: ut quererē
misericordiā ꝓ humilitate scificatiōis vre.
Et nūc ite vnusquisq; vīm in domū suā: et
ego veniā ad vos post dies istos. Et ꝓfe-
ctus ē ppl'us sicut dixi ei in ciuitatē. Ego aī
sedi in cāpo septē diebus sicut mihi māda
uit: et māducabā de floribus solūmō agri:
de herbis fcā est esca mihi in diebus illis.

ET factū est post dies septē ¶ Ca. xiij.
et somniaui somnū nocte. Et ecce de
mari ventus exurgebat: ut dturbaret omēs
fluctus eius. Et vidi: et ecce cōualescebat
ille hō cū nimbis celi: et vbi vultū suū ver
tebat ut cōsideraret. tremebāt oīa q̄ sub eo
videbant̄: et vbicunq; exibat vox de ore
eius. ardescebāt omēs q̄ audiebant voces
eius. sicut quiescit terra qñ sensit ignē. Et
vidi post hec: et ecce cōgregabat̄ multitu-
do hoīm (quor nō erat numerus) de q̄tuor
ventis celi. ut bellarēt hoiem q̄ ascēderat
de mari. Et vidi: et ecce sibimetipi sculp se
rat montē magnū: et volauit super eū. Ego
aūt que sui videre regionē vel locū vnde
sculptus essz mons: et nō potui. Et post hec
vidi: et ecce omēs q̄ cōgregati sunt ad eū
ut expugnarēt eū. timebāt valde: tñ aude-
bant pugnare. Et ecce ut vidit impetū mul
titudinis venientis. nō leuauit manū suā. ne-
q; frameā tenebat. neq; aliqō vas bellico-
sum: nisi solummodō ut vidi. qñ emisit de ore
suo sicut flatū ignis. et de labijs eius spūs
flamme. et de lingua eius emittebat scintil
las et tempestates: et cōmixta sunt omia
simul hic flatus ignis. et spūs flāme. et mul
titudo tēpestatis: et dcidit sup multitudinē
in impetu que parata erat pugnare et succē
dit omēs: ut subito nihil videret̄ de innu-
merabili multitudine. nisi solummodo pul
uis. et fumi odor. Et vidi: et extimui. Et post
hec vidi ipm hominē descendentē de mō-
te et vocantē ad se multitudinē alhā pacifi-
cam: et accedebat ad eū vultus hoīm mul
torū quorūdā gaudentiū. quorūdā tristā
tiū. aliqui vero alligati: aliqui adducentes
ex eis qui offerebant̄. Et egrotaui a multi-
tudine pauoris: et expgefactus sum et dixi
Tu ab initio demonstrasti seruo tuo mira-
bilia hec: et dignū me habuisti ut susciperes
deprecationē meā: et nūc demonstra mihi
adhuc inter ptationē somnij huius. Sicut
enī existimo in sensu meo: ve q̄ derelicti fue
runt in diebus illis. Et multo plus ve his:
qui nō sunt derelicti. Qui enī nō sunt dere-
licti tristes erāt. Intelligo nūc q̄ sunt repo si-
ta in nouissimis diebus et occurrēt eis: sed
et his q̄ derelicti sunt. Propter hoc venerūt
enī in pricula magna. et necessitates mlt̄as:
sicut ostendūt somnia hec. Attamē facilius
est pcitantē venire in hūc q̄z ptrāsire sicut
nubē a seculo: et nūc videre que dtingūt in
nouissimo. Et rñdit ad me: et dixit. Et visi
onis interpretationē dicā tibi: et de q̄bus
locutus es adaperiā tibi. Qm̄ de his dixisti
qui derelicti sunt: hec ē interptatio. Qui au
fert periculū illo tpe: hic se custodiuit. Qui
in priculo inciderūt: hi sunt q̄ habēt opa et
fidem ad fortissimū. Scito ergo: qm̄ magis
beatificati sunt qui derelicti: sup eos q̄ mor
tui sunt. He interptationes visionis. Quia
vidisti virū ascēdentē de corde maris ipse
est quē seruat altissimus multis tpibus:
q̄ p semetipm liberabit creaturā suā: et ipe
disponet q̄ derelicti sunt. Et qm̄ vidisti de
ore eius exire vt spm̄ et ignē et tēpestatē: et
qm̄ nō tenebat frameā. neq; vas bellicosū:
corrupit enī impetus eius multitudinē que
venerat expugnare eū: hec ē interpretatio.
Ecce dies veniūt qñ incipiet altissimus libe
rare eos q̄ sup terrā sūt: et veniet in excessu
mentis sup eos qui inhabitāt terrā. Et alij
alios cogitabunt debellare: ciuitas ciuitatē
et locus locū. et gens aduersus gentē: et re
gnū aduersus regnū. Et erit cum fiēt hec: et
dtingēt signa q̄ ante ostēdi tibi: et tūc reue
labit̄ filius meus: quē vidisti ut virū ascē-
dentē. Et erit qñ audierint omēs gentes vo
cē eius: et derelinquet vnusquisq; in regio-
ne sua bellū suū qō habent ad alterutrū: et
colligent̄ in vnū multitudo innumerabilis
sicut volentes venire et expugnare eū. Ipse
aūt stabit sup cacumē mōtis syon. Syon
aūt veniet: et ostendet̄ omībus parata et
edificata sicut vidisti montē sculpi sine ma
nibus. Ipse aūt filius meus arguet q̄ adin
uenerunt gentes impietates eorū has: que
tempestati appropinquauerūt ꝓpter mala

cogitamenta eorū. et cruciamenta quibus incipiēt cruciari. que assimilate sunt flāme: et pdet eos sine labore. p legē que igni assimilata est. Et quoniā vidisti eū colligentē ad se aliā multitudinē pacificā: he sunt decem tribus que captiue facte sunt de terra sua in diebus osee regis quē captiuū duxit salmanasar rex assiriorū: et trāstulit eos trās flumē: et trāslati sūt in terrā aliā. Ipsi autē sibi dederūt ɔsiliū hoc vt derelinquerent multitudinē gentiū: et proficiscerent̄ in ulteriorē regionē vbi nunq̄ inhabitauit genus humanū. vel ibi obseruare legittima sua que nō fuerāt seruantes in regione sua Per introitus aūt angustos fluminis eufraten introierūt. Fecit enī eis tūc altissimus signa: et statuit venas fluminis usq̄quo trāsirēt. Per eā enī regionē erat via multa itineris anni vnius et dimidij: nam regio illa vocatur arsareth. Tunc inhabitauerunt ibi vsq̄ in nouissimo tpe et nunc iterū cū ceperint venire. iterum altissimus statuet venas fluminis ut possint trāsire: ꝓpter hec vidisti multitudinē cū pace. Sed et qui derelicti sunt de ꝓpl'o tuo: hi sūt qui inueniunt̄ intra terminū meū. Factū erit ergo quando incipiet pdere multitudinē earū q̄ collecte sūt gentes: ꝓteget eos qui supauerūt ꝓpl'm: et tunc ostēdet eis multa plurima portēta. Et dixi ego. Dominator dñe hoc mihi ostēde ꝓpter qđ vidi virum ascendentē de corde maris. Et dixit mihi. Sicut nō potes hec vel scrutari vel scire q̄ sunt in ꝓfundo maris: sic nō poterit quisq̄ sup terrā videre filiū meū vel eos qui cū eo sunt: nisi in tpe diei. Hec est interpretatio somnij qđ vidisti: et ꝓpter qđ illuminatus es hic solus. Dereliquisti enī tuā: et circa meā vacasti legē ⁊ quesisti Vitā enī tuā disposuisti in sapientia: et sensum vocasti matrē. Et ꝓpter hoc ostēdi tibi merces apud altissimū. Erit enī post alios tres dies ad te alia loquar: et exponā tibi grauia ⁊ mirabilia. Et ꝓfectus sū et transij in campū: multū glorificās ⁊ laudās altissimū de mirabilibus que per tps faciebat: et qm̄ gubernat ipm et q̄ sunt in tpibus illata. Et fedi ibi trib⁹ dieb⁹. ¶ Ca. xiiij.

ET factū est tertio die: et ego sedebam sup quercu. Et ecce vox exiuit cōtra me de rubo ⁊ dixit. Esdra esdra. Et dixi. Ecce ego dñe. Et surrexi sup pedes meos. Et dixit ad me. Reuelans reuelatus sum sup rubū. et locutus sum moisi quādo ꝓpl'us meus seruiebat in egipto: et misi eum et eduxi ꝓpl'm meū de egipto. et adduxi eū sup mōtē sina et detinebā eū apud me diebus multis: et enarraui ei mirabilia multa. et ostēdi ei tēporꝫ secreta ⁊ finē: et p̄cepi ei dicēs. Hec in palā facies verba: et hec abscōdes. Et nūc tibi dico: signa q̄ demōstraui. et somnia q̄ vidisti. et interp̄tatiōes quas tu vidisti in corde tuo: repone ea. Tu enī recipieris ab omībus. ɔuerteris residuus cū ɔsilio meo et cū sil'ibus tuis: usq̄quo finiant̄ tpa. Qm̄ seculū perdidit iuuentutē suā: et tpa appropinquāt senescere. Duodecim enī ptibus diuisum ē seculū: et trāsierūt eius decima et dimidiū decime ptis: supsūt aūt eius post mediū decime ptis. Nūc ergo dispone domū tuā. et corripe ꝓpl'm tuū et ɔsolare huīles eorꝫ: et renūcia iā corruptele et dimitte abs te mortales cogitationes: et ꝓijce abs te pōdera humana et exue te iā infirmā naturā: et repone ī vnā ptē molestissima tibi cogitamēta: ⁊ festina trāsmigrare a tpibus his. Que enī vidisti nūc ɔtigisse mala: iterū horꝫ deteriora faciēt. Quantū enī inualidū fiet seculū a senectute: tm̄ multiplicabūtur sup inhabitātes mala. Prolongauit enī se magis veritas et appropinquauit mēdaciū. Iam enī festinat venire quā vidisti visionē. Et rn̄di: et dixi corā te dñe. Ecce enī ego abibo sicut p̄cepisti mihi: et corripiā p̄sentē ꝓpl'm. Qui aūt iterū nati fuerint: quis cōmonebit? Positū est ergo seculū in tenebris: et q̄ inhabitāt in eo sine lumine. Qm̄ lex tua incensa est: ꝓpter qđ nemo scit que a te facta sunt. vel q̄ incipiēt opera. Si enī inueni in te gratiā: immitte in me spiritū sanctū: et scribā om̄e qđ factū est in seculo ab inicio que erāt in lege tua scripta: ut possint hoīes inuenire semitā: et qui voluerint viuere in nouissimis viuant. Et rn̄dit ad me: et dixit. Vadēs cōgrega ꝓpl'm. et dices ad eos: ut nō querāt te diebus quadraginta. Tu autē p̄para tibi buxos multos: et accipe

tecū saream·dabriam·selemiam·echanum
et asiel·quīq; hos: qui parati sunt ad scribē
dū velociter· Et venies huc ⁊ ego accendā
in corde tuo lucernā intellectus: que nō ex-
tinguet̄ quoadusq; finiant̄ q̄ incipies scri-
bere· Et tūc ꝑfectis quedā palā facies: que
dā sapiētibus absconse trades· Incrastinū
enī hac hora incipies scribere· Et ꝓfectus
sum sicut mihi p̄cepit: et cōgregaui oēm po
pulū et dixi· Audi israhel verba hec· Pere-
grinati sūt patres nostri ab inicio in egipto
et liberati sunt inde: et acceperunt legē vite
quā non custodierūt· quā et vos post eos
trāsgressi estis: et data ē vobis terra in sor-
tem et terra syon: et patres vestri et vos ini
quitatē fecistis· et nō seruastis vias quas p̄
cepit vobis altissimus: et iustus iudex cum
sit· abstulit a vobis in tempore qđ donaue-
rat· Et nunc vos hic estis: et fratres vr̄i in-
tror sum vr̄m sūt· Si ergo im ꝑaueritis sen-
sui vestro et erudieritis cor vr̄m: viui ꝯser-
uati eritis: et post mortē misericordiā ꝯse-
quemini· Iudiciū enī post mortē veniet· qn̄
iterū reuiuiscemus: et tūc iustoꝝ nomīa pa
rebunt: et impioꝝ facta ostēdent̄· Ad me
igitur nemo accedet nunc: neq; requirat me
vsq; dies q̄draginta· Et accepi quīq; vi-
ros sicut mādauit mihi: et profecti sumus
in campū: et mansimus ibi· Et factus sum
in crastinū: et ecce vox vocauit me dicens·
Esdra aperi os tuū: et bibe quo te potauero
Et aperui os meū: et ecce calix plenus por-
rigebatur mihi· Hoc erat plenū sicut aqua:
color aūt eius vt ignis similis· Et accepi et
bibi: et in eo cū bibissem cor meū cruciaba
tur intellectu: et in pectus meum increscebat
sapiētia· Nā spūs meus ꝯseruabat̄ memo
ria· Et apertū est os meū: et nō est clausum
amplius· Altissimus dedit intellectū quīq;
viris: et scripserūt que dicebant̄ excessiōes
noctis: quas nō sciebāt· Nocte aūt mādu-
cabāt panē: ego aūt ꝑ diē loquebar: et per
noctē nō tacebā· Scripti sunt aūt ꝑ quadra
ginta dies libri ducēti quatuor· Et factū ē
cū cōpleuissent quadraginta dies: locutus
est altissimus dicens· Priora que scripsisti
in palā pone· et legant digni et indigni: no-
uissimos aūt septuaginta ꝯseruabis: ut tra-

das eos sapiētibus de ꝓpl'o tuo· In his enī
est vena intellectus et sapiētie fons: et sciē
tie flumen· Et feci sic· ¶ Ca·xv·
Ecce loquere in aures plebis mee ser-
mones ꝓphetie quos immisero in os tuū di
cit dn̄s: et fac ut in carta scribant̄· qm̄ fide-
les et veri sunt· Ne timeas a cogitatiōibus
aduersum te: nec turbēt te incredulitates di
centiū: qm̄ oīs incredulus in incredulitate
sua morietur· Ecce ego induco dicit dn̄s sup
orbē terrarū mala· gladiū et famē ⁊ mortē
et interitū: ꝓpter qđ suppolluit iniq̄tas oēm
terrā: et adimpleta sunt opa nociua illoꝝ·
Propterea dicit dn̄s· Iam nō silebo de im-
pietatibus eoꝝ q̄ irreligiose agūt: nec susti
nebo in his q̄ inique exercēt· Ecce sanguis
innoxius et iustus clamat ad me: et aīe iu-
stoꝝ clamāt ꝑseuerāter· Vindicās vindi-
cabo illos dicit dn̄s: et accipiā oēm sangui
nē innoxiū ex illis ad me· Ecce ꝓpl'us meus
quasi grex ad occisionē ducit̄: iā nō patiar
illū habitare in terra egipti: sed educā eū in
manu potenti et brachio excelso· Et ꝑcutiā
plaga sicut p̄us: et corrūpā oēm terrā eius·
Lugebit egiptus ⁊ fundamēta eius: plaga
verberata ⁊ castigatiōe quas inducet ei de
us· Lugebūt cultores opantes terrā: qm̄ de
ficient semīa eoꝝ ab vredine et grādine et
a sidere terribili· Ve seculo et q̄ habitāt in
eo: qr appropinq̄uit gladius ⁊ ꝯtritio eoꝝ
et exurget gens sup gentē ad pugnā et rū-
phea in manibus eoꝝ· Erit enī incōstabili
tio homībus: et alij alijs inualescentes nō
curabūt regem suū et p̄ncipes: vie gestorū
suoꝝ impotētia sua· Cōcupiscet enī homo
in ciuitatē ire: et nō poterit· Propter supbiā
enī eorū ciuitates turbabunt̄: domus exte-
rentur: homīes metuēt· Non miserebit̄ ho
mo ꝓximū suū ad irritū faciendū· domos
eorū in gladiū: ad diripiendas substātias
eoꝝ ꝓpter famē panis· et tribulationē mul
tā· Ecce ego cōuoco dicit deus om̄es reges
terre ad me verendū· qui sunt ab oriente et
ab austro· ab euro et a libano ad cōuerten
dos in se: et reddere que dederūt illis· Sicut
faciunt vsq; hodie electis meis: sic faciā et
reddā in sinu eorum· Hec dicit dn̄s deus·
Non parcet dextera mea sup peccatores:

nec ceſſauit rūphea ſuper effundētes ſangui
nē innocuū ſup terrā. Exijt ignis ab ira eius
et deuorauit fundamēta terre: et peccatores
quaſi ſtramē incenſum. Ve eis qui peccāt:
et nō obſeruāt mādata mea dicit dñs. Nō
parcā illis. Diſcedite filij a poteſtate: nolite
examinare ſanctificationē meā: qm̄ nouit
dñs omnes qui delinquūt in illū. Propte-
rea tradidit eos in mortē et in occiſionē. Iā
enī venerūt ſuper orbē terrarū mala: et ma-
nebitis in illis. Nō enī liberabit vos deus:
ꝓpter qđ peccaſtis in eū. Ecce viſio horri-
bilis: et facies illius ab oriēte. Et exiēt na-
tiones draconū arabū in curribus multis:
et ſicut flatus eorū numerus ferē ſup terrā:
vt iā timeāt et trepidēt oīnes q̄ illos audi
ent carmonij inſaniētes in ira: et exient vt
apri de ſilua. et adueniēt in virtute magna
et ſtabūt in pugnā cū illis: et vaſtabunt
portionē terre aſſirioꝝ. Et poſt hec ſupuale
ſcent draconeſ. natiuitatis ſue memores: et
conuertent ſe ſpirātes in virtute magna ad
ꝑſequēdos eos. Iſti turbabunt̄ et filebunt
in virtute illoꝝ: et conuertēt pedes ſuos in fu
gā: et a territorio aſſirioꝝ ſubſeſſor obſede
bit eos: et aſſumet vnū ex illis: et erit timor
et tremor in exercitu illoꝝ. et cōtio in reges
ipſoꝝ. Ecce nubes ab oriēte. ⁊ a ſeptētrione
uſq; meridianū: et facies earū horrida val-
de plena ire et ꝓcelle. Et colliđēt ſe inuicē:
et colliđēt ſydus copioſum ſup terrā. ⁊ ſy-
dus illoꝝ. Et erit ſanguis a gladio uſq; ad
ventrē: et fimus bouis vſq; ad ſubſtramen
cameli. Et erit timor et tremor multus ſup
terrā: et horrebūt q̄ videbūt ira illā: et tre
mor apprehēdet illos. Et poſt hec mouebū
tur nymbi copioſi a meridiano. ⁊ ſeptētrio
ne: et portio alia ab occidēte. Et ſupinuale
ſcent venti ab oriēte et recludēt eā: et nubē
quā ſuſcitauit in ira: et ſydus ad faciendā
exterritationē ad orientalē ventū et occidē
tē violabit̄. Et exaltabunt̄ nubes magne
et valide plene ire. et ſyduſ. ut exterreāt om
nē terrā et inhabitātes eā: et infundēt ſuper
oēm locū altū. et eminentē ſydus terribile.
ignē et grandinē. ⁊ rūpheas volātes. et aq̄s
multas: ut etiā impleant̄ oēs campi et oēs
riui plenitudine aquarū multarū. Et demo-
lient̄ ciuitates et muros et mōtes colles et
ligna ſiluarū: et fenū pratoꝝ. ⁊ frumēta eo-
rū. Et tranſibūt ſtantes vſq; babilonē et
exterrēt eā: cōuenient ad ripam et circūibunt
eā: et effundēt ſydus et oēm ira ſup eā. Et
ſubibit puluis. ⁊ fumus vſq; in celū: et oēs
in circuitu lugebūt eā: et qui ſub ea remāſe
rint ſeruiēt his q̄ exterruerūt. Et tu aſya cō
cors in ſpē babilonis. et gloria pſone eius
ve tibi miſera. ꝓpter qđ aſſimilaſti ei et or
naſti filias tuas in fornicatiōe ad placēdū
et gloriandū in amatoribus tuis q̄ tecū cu
pierunt ſemp fornican. Odibilē imitata es
in oībus opibus eius. ⁊ in adinuētiōibus
eius: ꝓpterea dicit dñs. Immittā tibi mala
viduitatē pauptatē. ⁊ famē et gladiū. ⁊ pe
ſtē ad deuaſtādas domos tuas a violatiōe
et morte. ⁊ gloria virtutis tue. Sicut flos ſic
cabit̄ cū exurget ardor q̄ emiſſus ē ſup te:
infirmabens vt paupcula plagata et caſti-
gata a mulieribus. ut nō poſſint te ſuſcipere
potētes. ⁊ amatores. Nunq̄d ego ſic zelabo
te dicit dñs. niſi occidiſſes electos meos in
omī tpe exaltāſ. pcuſſionē manuū: et dicēs
ſup mortē eoꝝ cū inebriata eſſes. exorna
ſpeciē vultus tui. ¶ Merces fornicatiōis tue
in ſinu tuo: ꝓpter hoc redditionē accipies.
Sicut facis electis meis dicit dñs. ſic faciet
tibi deus: et tradet te in malū. Et nati tui fa
me interēt: et tu rūphea cades et ciuitates
tue deterent̄: et oēs tui in campo gladio ca-
dent. Et q̄ ſunt in mōtibus fame perībūt: et
māducabūt carnes ſuas. ⁊ ſanguinē bibēt
a fame panis et ſitu aque. Infelix per maria
venies: et rurſū accipies mala. Et in tranſi
tu alligādet ciuitatē ocioſā. ⁊ exterrēt aliquā
portionē terre. et partē glorie tue extermi-
nabūt: rurſum reuertētes cōuerſam. Et de-
molita eris illis ꝓſtipula. et ipſa erunt tibi
ignis: et deuorabūt te. ⁊ ciuitates tuas. terrā
tuā. et mōtes tuos. oēs ſiluas tuas et lignū
fructiferū igni cōburent. Filios tuos capti-
uos ducēt: et cenſū tuū in prēdā habebūt:
et gloriā faciei tue exterminabūt. ¶ Ca. xvi

VE tibi babilon. ⁊ aſya: ve tibi egipte
et ſyria. Precingite vos ſaccis et ulu-
cijs. et plangite filios veſtros et dolete: qm̄
appropinquauit ꝺtritio vīa. Immiſſus eſt

vobis gladius: et quis est qui auertat illū? Immissus est in vobis ignis: et qs est q extinguat illum? Immissa sunt vobis mala: et quis est q repellat ea? Nunqd repellet aliquis leonē esurientē in silua: aut extinguet ignē in stupula mox quādo ceperit ardere? Nūquid repellet aliqs sagittā a sagittario fortu missam? Dns fortis immittit mala: et quis est q repellat ea? Exiit ignis ex iracundia eius: et qs est qui extinguat eū? Chorusca bit: et qs nō timebit? Tonabit: et qs nō pauebit? Dns cōminabit: et qs nō funditus ꝺteretur a facie ipius? Terra tremuit et fundamēta eius: mare fluctuat de ꝑfundo: et fluctus eius ꝺisturbabunt. et pisces eius a facie dñi et gloria virtutis eius: qm fortis ꝺextera eius que arcū tendit: sagitte eius acute que ab ipo mittunt: nō deficient cū ceperint mitti in fines terre. Ecce mittunt mala et nō reuertent: donec veniāt sup terrā. Ignis succendit: et nō extinguet donec ꝺsumat fundamēta terre. Quēadmodū nō redit sagitta missa a valido sagittario: sic nō reuertent mala que missa fuerint in terram Ve mihi: ve mihi. Quis me liberabit in illis ꝺiebus? Initiū doloꝝ multi gemitus: initiū famis multa inentus: initiū belloꝝ et formidabūt potestates: initiū maloꝝ: et trepidabūt oēs. In his quid faciā cū venerint mala? Ecce fames et plaga et tribulatio et angustia missa sunt flagella in emēdatione: et in his oibus se nō cōuertēt ab iniq̄tatibus suis: neq flagelloꝝ memores erūt semp. Ecce ent annone vilitas sup terrā: sic vt putēt sibi esse ꝺirectā pacē: et tūc germinabūt mala sup terrā gladius fames et magna ꝺfusio. A fame enī plurimi q̄ inhabitāt terrā interēt: et gladius pdet ceteros q̄ supauerint a fame: et mortui sic stercora p̄jcient: et nō ent q̄ ꝺsoleat eos. Derelinquet enī terra deserta: et ciuitates eius deijcientur. Nō derelinquet qui colat terrā: et qui seminet eā. Ligna dabūt fructus: et quis vindemiabit illa? Vua matura fiet: et quis calcabit illā? Ert enī locus magna desertio. Cupiet enī homo hominē videre vel vocem eius audire. Relinquent enī de ciuitate decē et duo de agro q̄ abscōderint se in densis nemoribus et scissuris petrarū quēadmodū derelinquunt in oliueto et singulis arboribus tres aut q̄tuor olive: aut sicut in vinea vindemiata racemi relinquūtur ab his qui diligēter vineā scrutant: sic relinquent in ꝺiebus illis tres aut quatuor scrutantibus domos eoꝝ in rumphea. Et relinquet terra deserta: et agri eius inueterabunt: et vie eius et oēs semite eius germinabūt spinas eo q̄ nō transiēt boies p eā. Lugebūt virgines nō habētes sponsos: lugebūt mulieres nō habētes viros: lugebūt filie earū nō habētes adiutorium sponsi earū In bello ꝺsument: et vim earū in fame exterent. Audite vero ista: et cognoscite ea seruí dñi. Ecce verbum dñi. excipite illud: ne dis credatis de q̄bus dicit dns. Ecce appropinquāt mala et nō tardāt. Quēadmodū pgnans cū pant in nono mense filiū suū: appropinquāte hora partus eius ante horas duas vel tres dolores circueūt ventrē eius: et ꝑdeunte infante de ventre nō tardabunt vno pūcto: sic nō morabunt mala ad prodeundū sup terrā: et seculū gemet. et dolores circūtenebūt illud. Audite verbū plebs mea. Parate vos in pugnam: et in malis sic estote quasi aduene terre. Qui vendit q̄si qui fugiat. et q̄ emit quasi qui pditurus. q̄ mercat quasi q̄ fructū nō capiat: et q̄ edificat quasi nō habiturus. Qui seminat quasi qui nō metet: sic et qui vineā putat q̄si nō vindemiaturus. Qui nubūt sic q̄si filios nō facturi: et q̄ nō nubūt sic quasi viduí. ꝓpter qꝺ qui laborāt sine causa laborāt. Fructus eni illoꝝ alienigene metēt et substātiā illorū rapiēt et domos euertēt: et filios eoꝝ captiuabūt. quia in captiuitate et fame generant natos suos. Et qui negociant in rapina quantū ꝺiu exornāt ciuitates et domos suas et possessiones et psonas suas: tāto magis adzelabor eos super pctā sua dicit dns. Quomō zelat fornicaria mulierē idoneā et bonā valde: sic zelabit iustitia iniq̄tatē. cū exornat se et accusat eā in facie cū venerit q̄ defendat exq̄rentē oīne pctm̄ sup terrā. Propterea nolite similari ei nec opibus eius. qm̄ adhuc pusillū et tollet iniq̄tas a terra: et iustitia regnabit in vos. Nō dicat

peccatoꝛ ſe nõ peccaſſe: qñ carbones ignis comburet ſup caput eius. quí dicit nõ peccauí coꝛã deo et gloꝛia ipius. Ecce dñs cognoſcet oia opa hoim: et adinuẽtiones illoꝝ. et cogitationes illoꝝ: et coꝛda illoꝝ. Dixit enī fiat terra ⁊ facta eſt: fiat celum et factū ẽ. Et in verbo illius ſtelle fundate ſũt et nouit numerũ ſtellaꝝ. Qui ſcrutaꝫ abyſſum et theſauros illarũ: qui mẽſus ẽ mare. et ceptũ eius. Qui cõcluſit mare in medio aquarũ: et ſuſpẽdit terrã ſup aquas verbo ſuo. Qui extendit celũ quaſi camerã: ſuper aquas fundauit eũ. Qui poſuit in deſerto fontes aquarũ: et ſup vertice montiũ lacuſ ad emittendũ flumia ab eminẽti petra: vt portaret terram. Qui finxit hoiem et poſuit coꝛ ſuũ in medio coꝛpis: et miſit ei ſpm̃ vitã et intellectũ et ſpiram ẽ dei omipotentis qui fecit oia: et ſcrutinat omia abſcõſa in abſconſis terre. Hic nouit adinuẽtionẽ veſtrã: et q̃ cogitatis in coꝛdibus vr̃is peccantes et volẽtes occultare pctã vr̃a. Pꝛopter qꝺ dñs ſcrutinãdo ſcrutinauit oia opa veſtra: et traducet vos oñes. et vos cfuſi entis cũ ꝓceſſerint pctã vr̃a coꝛã hoibus: et iniquitates erũt q̃ accuſatoꝛes ſtabũt in die illo. Quid facietis: aut quõ abſcondetis peccata veſtra coꝛã deo ⁊ angelis eius? Ecce iudex deus: timete eũ. Deſinite a peccatis vr̃is: et obliuiſcamini iniq̃tates vr̃as ñ agere eas in ſempiterno: et deus educet vos et liberabit de omi tribulatione. Ecce enī incendit̃ ardoꝛ ſup vos turbe coꝛioſe: et rapiẽt quoſdã ex vobis ⁊ cababũt ydolis occaſos: et q̃ cſenſerint eis erũt illis in deriſum et in improperiũ et in oculcationem. Erit enī locus locus: et in vicinas ciuitates exſurrectio multa ſup timẽtes dñm. Erunt quaſi inſani nemini parcẽtes. ad diripiẽdũ et deuaſtandũ adhuc timẽtes dñm: q2 deuaſtabũt ⁊ diripiẽt ſubſtãtias: et de domibus ſuis eos eicient. Tunc parebit ꝓbatio electoꝛ meoꝝ: ut aurũ qꝺ ꝓbat̃ ab igne. Audite dilecti mei dicit dñs. Ecce aſſunt dies tribulationis: et de his liberabo vos. Ne timeatis nec hesitetis: qm̃ deus dux veſter eſt. Et q̃ ſeruat mãdata et p̃cepta mea dicit dñs deus: ne ꝓponderẽt vos peccata veſtra: ne ſupeleuẽt ſe iniquitates vr̃e. Ve qui ꝯſtringunt̃ a peccatis ſuis et obtegunt̃ abiniq̃tatibus ſuis: quẽadmodũ ager cõſtringit̃ a filua et ſpinis tegit̃ ſemita eius p quã nõ trãſit homo: et excludit̃ et mittitur ad deuorationẽ ignis. ¶ Prologus beati Hieronymi p̃ſbyteri in libꝝ Tobie incipit.

CHromatio et helioꝺoꝛo epiſcopis: hieronymus ſbyter in dño ſalutẽ. Miraꝛi nõ deſino exactiõis vr̃e inſtantiã. Exigitis enī vt libꝝ chaldeo ſmone ꝺcriptũ ad latinũ ſtilũ trahã: libꝝ vtiq; tobie: quẽ hebꝝei de cathalogo diuinarũ ſcripturarũ ſecantes. his q̃ agyographa memoꝝãt mãcipauerũt. Feci ſatis deſiderio vr̃o: nõ tamen meo ſtudio. Arguũt enī nos hebꝝeoꝝ ſtudia: et imputãt nobis ꝺtra ſuũ canonẽ latinis auribus iſta tranſferre. Sed melius eſſe iudicãs phariſeoꝝ diſplicere iudicio. et eꝑoꝝ iuſſiõibus deſeruire: inſtitui ut potui. Et q2 vicina ẽ chaldeoꝝ lingua ſmone hebꝝaico: vtriuſq; lingue peritiſſimũ loquacẽ repiẽs. vnius diei laboꝛẽ impoſui: et quicq̃d ille mihi hebꝝaicus vbis exp̃ſſit. hoc ego accato notario ſmonibus latinis expoſui. Oꝛatiõibus vr̃is mercedẽ huius opis cõpenſabo: cũ gratũ vobis dicero me qꝺ iubere eſtis dignati cõpleſſe.

Incipit liber Tobie. Ca. j.

OBias ex tribu et ciuitate neptalim. que eſt in ſuperioribus galilee ſuꝑa naaſon. poſt viã que ducit ad occidentem in ſiniſtro habens ciuitatẽ ſephet: cum captus eſſet in diebus ſalmanaſar regis aſſiꝛioꝝ. in captiuitate tamẽ poſitus viã veritatis nõ deſeruit: ita vt oia q̃ habere poterat quotidie ꝺcaptiuis fr̃ibus q̃ erant ex eius genere impᷓtiret. Cũq; eſſet iunioꝛ omibus in tribu neptalim: nihil tñ puerile geſſit in ope. Deniq; cũ irẽt oẽs ad vitulos aureos quos iheroboã fecerat rex iſrahel hic ſolus fugiebat ꝺſoꝛtia oĩm: et pgebat ad ieruſalẽ ad templũ dñi. et ibi adoꝛabat dominũ deũ iſrl̃: oia p̃mitiua ſua et decimas ſuas

fideliter offerēs. ita vt in tertio anno ꝓselitis et aduenis ministraret omnē decimationē. Hec et his similia scd̄m legē dei puerulus obseruabat. Cū vero factus fuisset vir accepit vxorē annā de tribu sua: et genuit ex ea filiū nomen suū imponens ei: quē ab infantia timere deum docuit et abstinere ab omi peccato. Igitur dū ꝑ captiuitatē deuenisset cū vxore sua et filio in ciuitatē niniuē cū omi tribu sua. et cū om̄s ederēt ex cibis gentiliū: iste custodiuit animā suā. et nunq̄ ꝯtaminatus ē in escis eoꝝ. Et qm̄ memor fuit dn̄i in toto corde suo dedit illi deus gratiam in cōspectu salmanasar regis: et dedit illi potestatē quocūq; vellet ire: habēs libertatē quecūq; facere voluissz. Pergebat ergo ꝑ om̄es qui erāt in captiuitate: et monita salutis dabat eis. Cum autē venisset in rages ciuitatē medoꝝ. et ex his q̄bus honoratus fuerat a rege habuisset decem talenta argenti: et cū in multa turba generis sui gabelū egentē videret qui erat ex tribu eius: sub cirographo dedit illi memoratū pōdus argenti. Post multū vero temporis mortuo salmanasar rege. cum regnaret sennacherib filius eius ꝓ eo. et filios israhel exosos haberet in ꝯspectu suo: tobias ꝑgebat ꝑ omnē cognationē suā. et ꝯsolabat̄ eos: diuidebatq; vnicuiq; ꝓut poterat de facultatibus suis. Esuriētes alebat: nudisq; vestimenta prebebat: et mortuis atq; occisis sepulturā sollicitus exhibebat. Deniq; cū reuersus essz rex sennacherib fugiēs a iudea plagā. quā circa eum fecerat deus ꝓpter blasphemiam suā: et iratus multos occideret ex filijs israhel: tobias sepeliebat corpora eoꝝ. At vbi nunciatū est regi. iussit eū occidi: et tulit omnē substantiā eius. Tobias vero cū filio suo et cū vxore fugiens nudus latuit: q2 multi diligebāt eū. Post dies vero quadraginta quinq; occiderūt regē filij ip̄ius. Et reuersus est tobias ad domū suā: omnisq; facultas eius restituta est ei. ¶ Ca. ij.

Post hec vero cū esset dies festus dn̄i et factū esset prandiū bonū in domo tobie: dixit filio suo. Vade et adduc aliquos de tribu nr̄a timētes deū: ut epulent̄ nobiscū. Cunq; abisset: reuersus nūciauit ei vnū ex filijs israhel iugulatū iacere in platea. Statimq; exiliēs de accubitu suo. relinquēs prādiū ieiunus ꝑuenit ad corpus: tollensq; illud. portauit ad domū suā occulte: ut dum sol occubuisset caute sepeliret eū. Cunq; occultasset corpus. māducauit panē cū luctu et tremore: memorans illū s̄monē quē dixit dn̄s ꝑ amos ꝓphetā. Dies festi vr̄i cōuertent̄ in lamentationē et luctū. Cū vero sol occubuisset: abijt et sepeliuit eū. Arguebant aūt eū om̄es ꝓximi sui. dicētes. Iam huius rei causa interfici iussus es. et vix effugisti mortis imperiū: et iterū sepelis mortuos? Sed tobias plus timēs deū q̄ regē: rapiebat corpa occisorū et occultabat in domo sua: et medijs noctibus sepeliebat ea. Cōtigit aūt ut quadā die fatigatus a sepultura veniēs domū iactassz se iuxta parietē et obdormisset: et ex nido hirūdinū dormienti illi calida stercora inciderēt sup oculos eius: fieretq; cecus. Hanc aūt temptationē ideo ꝑmisit dn̄s euenire illi: ut posteris daretur exemplū paciētie eius: sic̄ et sancti iob Nam cū ab infantia sua sꝑ deū timuerit et mādata eius custodierit. nō ē ꝯtristatus cōtra deū q̄ plaga cecitatis euenerit ei: sz immobilis in dei timore ꝑmāsit: agens gr̄as deo omibus diebus vite sue. Nā sic̄ beato iob insultabāt reges: ita isti ꝑentes ⁊ cognati eius irridebāt vitā eius dicētes. Vbi est spes tua ꝓ qua elemosinas ⁊ sepulturas faciebas? Tobias vero increpabat eos dicēs. Nolite ita loqui: qm̄ filij sanctorū sumus: et vitā illā expectamus. quā deus daturus est his qui fidem suā nunq̄ mutant ab eo. Anna vero vxor eius ibat ad opus textrinū quotidie: et de labore manuū suarū victum quē ꝯsequi potuisset deferebat. Vnde factū est: ut edū caprarū accipiēs. detulissz domi. Cuius cū vocē balātis vir eius audissz dixit. Videte ne forte furtiuus sit. reddite eū dn̄is suis: q2 nō licz nobis aut edere ex furto aliq̄d aut ꝯtingere. Ad hec vxor eius irata rn̄dit. Manifeste vana fcā ē spes tua: et elemosine tue ꝑierūt. atq; his ⁊ alijs hmōi verbis exprobrabat ei. ¶ Ca. iij.

Cvnc tobias ingemuit: et cepit orare cū lachrymis dicēs. Iustus es dn̄e:

et omīa iudicia tua vera sunt: et om̄es vie
tue misericordia et veritas ⁊ iudiciū. Et nūc
dn̄e memor esto mei: ⁊ ne vindictā sumas
de peccatis meis: neq; reminiscaris delicta
mea vel pentū meoꝝ. Quoniā nō obediui
mus p̄ceptis tuis. ideo traditi sumus in dire
ptionē et captiuitatē ⁊ mortē ⁊ in fabulā:
et in improperiū omībus natiōibus in qui
bus dispsisti nos. Et nūc dn̄e magna iudi
cia tua: q2 nō egimus scd̄m p̄cepta tua: et
nō ambulauimus sinceriter corā te. Et nūc
dn̄e scd̄m voluntatē tuā fac mecū: et p̄cipe
in pace recipi spiritū meū. Expedit enī mi-
hi mori magis q̄ꝫ viuere. Eadē itaq; die
ꝯtigit ut sara filia raguelis in rages ciuitate
medoꝝ. et ip̄a audiret improperiū ab vna
ex ancillis p̄ris sui: qm̄ tradita fuerat septē
viris: et demoniū nomīe asmodeus occide
rat eos. mox vt ingressi fuissent ad eā. Ergo
cū pro culpa sua increparet puellā: rn̄dit ei
dicēs. Amplius ex te nō videamus filium
aut filiā sup terrā: interfectrix viroꝝ tuoꝝ.
Nunq̄d et occidere me vis. sicut etiā occidi
sti septē viros? Ad hāc vocē p̄rexit in supi
us cubiculū domus sue: et tribus dieb⁹ et
tribus noctib⁹ nō māducauit neq; bibit: sꝫ
in orōne existēs cū lachrymis deprecabat̄
deū. ut ab isto improperio liberaret eā. Fa-
ctū est aūt die tertia dū cōpleret orationē:
bn̄dicens dn̄m dixit. Benedictū est nomē
tuū deus patrū nostroꝝ: qui cū iratus fueris
misericordiā facies: et in tpe tribulationis
pctā dimittis his q̄ inuocāt te. Ad te dn̄e
faciē meā cōuerto: ad te oculos meos diri-
go. Peto dn̄e vt de vinculo improperij hu-
ius ab soluas: aut certe de sup terrā eripias
me. Tu scis dn̄e quia nunq̄ꝫ ꝯcupiui virū:
et mundā seruaui animā meā ab omī ꝯcu-
piscētia. Nunq̄ꝫ cū ludētibus miscui me: ne
q; cū his qui in leuitate ambulāt participē
me p̄bui. Virū aūt cū timore tuo nō cū libi
dine mea ꝯsensi suscipere. Et aut ego indi-
gna fui illis: aut illi forsitan mihi nō fuerūt
digni: quia forsitan viro alij ꝯseruasti me.
Non est enī in homīs potestate ꝯsiliū tuū.
Hoc autē ꝓ certo habet oīs qui colit te: q2
vita eius si in ꝓbatione fuerit coronabit̄:
si aūt in tribulatione fuerit liberabit̄: et si in
correptione fuerit ad misericordiā tuā per-
uenire licebit. Nō enī delectaris in p̄ditiōi
bus nr̄is: q2 post tēpestatē trāquillū facis:
et post lachrymationē et fletū exultationē
infundis. Sit nomē tuū deus israhel benedi
ctū in secula. In illo tpe exaudite sunt p̄ces
amboꝝ in ꝯspectu glorie sūmi dei: et mis-
sus est angelus dn̄i sanctus raphael ut cu-
raret eos ambos: quoꝝ vno tpe sunt orō-
nes in ꝯspectu dn̄i recitate. ¶ Ca. iiij.

Igitur cum tobias putaret orōnē suā
exaudiri ut mori potuisset: vocauit ad se to
biā filiū suū: dixitq; ei. Audi fili mi verba
oris mei: et ea in corde quasi fundamentū
ꝯstrue. Cū accepit deus aīam meā. corpus
meū sepeli: et honorē habebis mr̄i tue: oī-
bus dieb⁹ vite eius. Memor enī esse debes:
q̄ et quāta p̄icula passa sit ꝓpter te in vte-
ro suo. Cū aūt ⁊ ip̄a cōpleuerit tps vite sue
sepelias eā circa me. Omībus aūt diebus
vite tue in mēte habeto deū: et caue ne ali-
qn̄ peccato ꝯsentias: et p̄termittas p̄cepta
dei nr̄i. Ex substantia tua fac elemosinā: et
noli auertere faciē tuā ab vllo paupere. Ita
enī fiet: ut nec a te auertat̄ facies dn̄i. Quō
potueris ita esto misericors. Si multū tibi fu
erit abundanter tribue: si exiguū tibi fuerit:
etiā exiguū libenter imptiri stude. Premiū
enī bonū tibi thesaurisas in die necessitatis
qm̄ elemosina ab omī pctō et a morte libe
rat: et nō patiet̄ aīam ire in tenebras. Fidu
cia magna erit corā summo deo elemosina
omībus faciētibus eā. Attende tibi fili mi
ab omī fornicatiōe: et p̄ter vxorē tuā nūq̄ꝫ
patiaris crimē scire. Supbiā nūq̄ꝫ in tuo sen
su aut in tuo verbo dn̄ari p̄mittas. In ipsa
enī iniciū sumpsit oīs p̄ditio. Quicūq; tibi
aliq̄d opatus fuerit. statim ei mercedē resti
tue: et merces mercēnarij tui apud te oīno
nō remaneat. Qd̄ ab alio oderis fieri tibi:
vide ne tu aliqn̄ alteri facias. Panē tuū cū
esuriētibus ⁊ egētibus comede: et de vesti
mētis tuis nudos tege. Panē tuū ⁊ vinū tuū
sup sepulturā iusti ꝯstitue: et noli ex eo mā
ducare et bibere cū peccatoribus. Consiliū
semp a sapiēte p̄quire. Omī tpe bn̄dic deū
et pete ab eo ut vias tuas dirigat: et omīa
ꝯsilia tua in tp̄o p̄maneāt. Indico etiā tibi

filii mi dediſſe me decē talenta argenti dum adhuc infantulus eſſes gabelo in rages ciuitate medoꝝ: et cirographum eius apud me habeo. Et ideo perquire quomō ad eū pueniās: et recipias ab eo ſupza memoza-tū pōdus argēti: et reſtituas ei cirographū ſuū. Noli timere fili mi: pauperē quidē vi-tam gerimus: ſed multa bona habebimus ſi timuerimus deū. et receſſerimus ab omi peccato: et fecerimus bene. Ca.v.

Vnc reſpōdit tobias patri ſuo et dixit Omnia quecūqz pcepiſti mihi faciā pater. Quō aūt pecuniā hāc inquirā ignoro. Ille me neſcit: et ego eū ignoro. Qđ ſignū dabo ei? Sed neqz viā per quā pergat illuc. aliqñ cognoui. Tunc pater ſuus rñdit illi et dixit. Cirographū quidē illius apud me habeo: qđ dū illi oſtēderis ſtatim reſtituet. Sz pge nūc et inquire tibi aliquē fidelē virū: q eat tecū ſalua mercede ſua. dū adhuc viuo: ut recipiąs eā. Tunc egreſſus tobias inuenit iuuenē ſtantē ſplendidū pcinctū: et q̄ſi pa-ratū ad ambulādū. Et ignoraſ qp angelus dei eſſet: ſalutauit eū et dixit. Vnde te habe mus bone iuuenis? At ille rñdit. Ex filiis iſrahel. Et tobias dixit ei. Noſti viā q̄ du cit in regionē medoꝝ? Cui rñdit. Noui: et omīa itenera eius frequēter ambulaui: et manſi apud gabelū fratrē nīm qui moza-tur in rages ciuitate medoꝝ. que poſita eſt in mōte egbathanis. Cui tobias ait. Suſtine me obſecro: donec hec ipa nunciē pri meo. Tunc ingreſſus tobias. indicauit vniuerſa hec patri ſuo. Sup q̄ ammiratus pater: ro-gauit vt introiret ad eū. Ingreſſus itaqz ſa lutauit eū et dixit. Gaudiū tibi ſit ſemp. Et tobias ait. Quale gaudiū mihi erit: qui in tenebris ſedeo. et lumē celi nō video? Cui ait iuuenis. Forti animo eſto: in pximo eſt ut a deo curens. Dixit itaqz illi tobias. Nū quid poteris pducere filiū meū ad gabelū in rages ciuitatē medoꝝ? Et cū recteris. re ſtituā tibi mercedē tuā. Et dixit ei angelus Ego ducā: et reducā eū ad te. Cui tobias rñdit. Rogo te indica mihi. de qua domo: aut de qua tribu es tu? Cui raphael ange-lus dixit. Genus quens mercennarii: an ip ſum mercennariū q̄ cū filio tuo eat? Sed ne forte ſollicitū te reddam: ego ſum azarias ananie magni filius. Et tobias reſpōdit. Ex magno genere es tu. Sed peto ne iraſcaris: qp voluerim cognoſcere genus tuum. Dixit aūt illi angelus. Ego ſanū ducā: et ſanū ti-bi reducā filiū tuū. Rīdens aūt tobias ait Bene ambuletis: et ſit dñs in itinere vro: et angelus eius comitet vobiſcū. Tunc pa ratis omibus que erāt in via portāda: fe-cit tobias vale patri ſuo. et mri ſue: et am-bulauerūt ambo ſimul. Cūqz pfecti eſſent: cepit mater eius flere et dicere. Baculū ſe-nectutis nre tuliſti: et tranſmiſiſti a nobis. Numqz fuiſſz ipa pecunia: p qua miſiſti eū Sufficiebat nobis paupras nra: ut diuitias cōputaremus hoc: qp videbamus filiū no-ſtrū. Dixitqz tobias. Noli flere. Saluus pueri et filius nr: et ſaluus reuertet ad nos: et oculi tui videbūt illū. Credo enī qp ange lus dei bonus comitet ei: et bene diſponet omia q̄ circa eū gerunt: ita ut cū gaudio re uertat ad nos. Ad hanc vocē ceſſauit ma-ter eius flere. et tacuit. Ca.vj.

Profectus ē aūt tobias: et canis ſecu-tus eſt ea: et māſit pma manſiōe iuxta flu uiū tigrim. Et exiuit ut lauaret pedes ſuos: et ecce piſcis immanis exiuit ad deuorādū eū. Quē expaueſcēs tobias: clamauit voce magna dicēs. Dñe: inuadit me. Et dixit ei angelus. Apprehēde branchiā eius: et trahe eū ad te. Qđ cū feciſſz attraxit eū in ſiccū: et palpitare cepit ante pedes eius. Tunc dixit ei angelus. Exentera hūc piſcē: et cor eius. et fel et iecur repone tibi. Sūt enī hec neceſ-ſaria ad medicamēta vtiliter. Qđ cū feciſſz aſſauit carnes eius. et ſecū ſuſtulerūt in via cetera ſalierūt q̄ ſufficerēt eis: quouſqz pue nirent in rages ciuitatē medoꝝ. Tunc inter rogauit tobias angelū et dixit ei. Obſecro te azaria frater: ut dicas mihi quod remediū habebūt iſta q̄ de piſce ſeruare iuſiſti. Et re ſpondēs angelus dixit ei. Cordis eius par ticulā ſi ſuper carbones ponas. fumus eius extricat omne genus demoniꝝ ſiue a viro ſiue a muliere: ita vt vltra non accedet ad eos. Et dixit ei tobias. Vbi vis vt mane-amus? Reſpondensqz angelus ait. Eſt hic raguel nomine vir pprinquus de tribu tua

et hic habet filiā nomine sarā: sed neq; ma
sculū neq; feminā vllā habet aliā preter eā.
Tibi debet̄ oīs substantia eius: et oportet
eā te accipe cōiugē. Pete ergo eam a patre
eius: et dabit tibi eā vxorē. Tunc respondit
tobias: et dixit. Audio q2 tradita est septē
viris. et mortui sunt: sed et hoc audiui. q2
demoniū occidit illos. Timeo ergo ne forte
et mihi hoc eueniat: et cū sim vnicus parē-
tibus meis: deponā senectutē illoꝝ cū tri-
stitia ad inferos. Tunc angelus raphael di
xit ei. Audi me et ostendā tibi. q̄ sunt qui-
bus p̄ualere pōt demoniū. Hi nāq; qui cō
iugiū ita suscipiūt. ut deū a se et a sua men
te excludant. et sue libidini ita vacent sicut
equus ⁊ mulus q̄bus nō est intellectus: ha
bet potestatē demoniū sup eos. Tu aūt cū
acceperis eā. ingressus cubiculū p tres dies
ɔtinēs esto ab ea: et nihil aliud nisi oratio
nibus vacabis cū ea. Ipsa aūt nocte. incē-
so iecore piscis fugabit̄ demoniū. Secunda
vero nocte. in copulatiōe sctōꝝ p̄ñarcharū
admitteris. Tertia vero nocte bn̄dictionē
ɔsequeris: ut filij ex vobis ꝓcreent̄ incolu
mes. Trāsacta aūt tertia nocte accipies vir
ginē cū timore dn̄i. amore filioꝝ magis q̄ꝫ
libidinis ductus: vt in semie abrahe bn̄di
ctionē in filijs ɔsequaris. ¶ Ca. vij.
INgressi sunt autē ad raguelē: et susce
pit eos raguel cū gaudio. Intuēsq; tobiam
raguel: dixit anne vxori sue. Quā similis ē
iuuenis iste ɔsobrino meo. Et cū hec dixis
set. ait. Vnde estis iuuenes fratres nr̄i? At
illi dixerūt. Ex tribu neptalim sumus: ex ca
ptiuitate niniue. Dixitq; illis raguel. No-
stis tobiā fratrē meū? Qui dixerūt. Noui-
mus. Cūq; multa bona loqueret̄ de eo: di-
xit angelus ad raguelē. Tobias de quo in
terrogas pater istius est. Et misit se raguel.
et cū lachrymis osculatus est eū: et plorās
supra collū eius dixit. Bn̄dictio sit tibi fili
mi: q2 boni ⁊ optimi viri filius es. Et anna
vxor eius et sara ipsorū filia lachrymate
sunt. Postq̄ꝫ aūt locuti sūt: p̄cepit raguel oc
cidi arietē. et parari cōuiuiū. Cūq; hortare
tur eos discūbere ad prādiū: tobias dixit.
Hic ego hodie nō māducabo neq; bibam
nisi prius petitionē meā ɔfirmes: et ꝓmit-
tas mihi dare saram filiā tuā. Quo audito
verbo raguel expauit. sciēs q̄d euenerit illis
septē viris qui ingressi sunt ad eā: et timere
cepit: ne forte ⁊ huic similiter ɔtingeret. Et
cū nutaret et nō daret petēti vllū responsum
dixit ei angelus. Noli timere dare eā isti:
qm̄ huic timēti deū debet̄ cōiunx filia tua.
ꝓpterea alius nō potuit habē illā. Tunc di
xit raguel. nō dubito q̄ deus p̄ces ⁊ lachry
mas meas in ɔspectu suo admiserit. Et cre
do qm̄ ideo fecit vos venire ad me: ut ⁊ ista
cōiungeret̄ cognatiōi sue. scd̄m legē moisi.
Et nūc noli dubiū gerere: q̄ tibi eā tradā.
Et apprehēdēs dextrā filie sue: dextre tobie
tradidit dicēs. Deus abrahā et deus isaac
et deus iacob vobiscū sit. et ipe ɔiūgat vos:
impleatq; bn̄dictionē suā in vobis. Et acce
pta carta. fecerūt ɔscriptionē ɔiugij. Et post
hec epulati sunt bn̄dicētes deū. Vocauitq;
raguel ad se annā vxorē suā: et p̄cepit ei ut
p̄pararet alterū cubiculū. Et introduxit illuc
sarā filiā suā: et lachrymata ē. Dixitq; ei.
Forti aīo esto filia mea. Dn̄s celi det tibi
gaudiū ꝓtedio qd̄ ꝑpessa es. ¶ Ca. viij.
POstq̄ꝫ vero cenauerūt: introduxerunt
iuuenē ad eā. Recordatus itaq; tobi
as s̄monū angeli ꝓtulit de cassidili suo par
tē iecoris: posuitq; eā sup carbones viuos.
Tunc raphael āgelus apprehēdit demoniū
et religauit eum in deserto supioris egipti.
Tunc hortatus est v̄ginē tobias: dixitq; ei
Sara exsurge ⁊ de p̄cemur deū hodie et cras
et scd̄m cras: q2 his tribus noctibus deo iū
gimur: tertia aūt trāsacta nocte. in nr̄o eri-
mus cōiugio. Filij quippe sctōꝝ sumus: et
nō possumus ita ɔiūgi. sicut gentes q̄ igno-
rant deū. Surgētes aūt pariter instāter ora
bant ambo sil̄: ut sanitas daret̄ eis. Dixit-
q; tobias. Dn̄e deus patrū nr̄oꝝ bn̄dicāt
te celi terre mareq; et fontes et flumina: et
oēs creature tue q̄ in eis sūt. Tu fecisti adā
de limo terre dedistiq; ei adiutoriū euā. Et
nūc dn̄e tu scis q2 nō luxurie causa accipio
sororē meā ɔiugē: s3 sola posteritatis dile-
ctione in q̄ bn̄dicat̄ nomē tuū in scl̄a scl̄o-
rū. Dixit itaq; sara. Miserere nobis dn̄e mi
serere nobis: et ɔsenescamus ambo pariter
sani. Et factū ē circa pulloꝝ cantū accersiri

iussit raguel seruos suos: et abierūt cum eo
pariter vt foderent sepulchrū. Dicebat enī
ne simili mō euenerit ei. quo et ceteris alijs
septē viris q̄ sunt ingressi ad eā. Cunq; pa
rasset fossam: reuersus raguel ad vxorē suā
dixit ei. Mitte vnā ex ancillis tuis. et vide-
at si mortuus est: ut sepeliā eā anteq̄ illuce
scat. At illa misit vnā ex ancillis suis. Que
ingressa cubiculū repperit eos saluos ⁊ inco
lumes: secū pariter dormientes. Et reuersa
nūciauit bonū nunciū. Et bn̄dixerūt dn̄m:
raguel vicz et anna vxor eius: et dixerunt.
Benedicimus te dn̄e deus israhel. q2 nō cō
tigit nobis quēadmodū putabamus. Feci-
sti enī nobiscū misericordiā tuā: et exclusi-
sti a nobis inimicū p̄sequentē nos. Miser-
tus es aūt duobus vnicis. Fac eos dn̄e in
plenius bn̄dicere te: et sacrificiū laudis tue
et sue sanitatis offerre: ut cognoscat vniuer
sitas gentiū. q2 tu es deus solus in vniuersa
terra. Statimq; p̄cepit seruis suis raguel vt
replerent terra fossam quā fecerāt: priusq̄
illucesceret. Vxori aūt sue dixit vt instrue-
ret cōuiuiū: et p̄pararet oīa q̄ in cibos erant
iter agētibus necessaria. Duas quoq; pin-
gues vaccas. et q̄tuor arietes occidi fecit:
et parari epulas omībus vicinis suis. cun-
ctisq; amicis. Et adiurauit raguel tobiā: ut
duas ebdomadas moraret̄ apud eū. De
omībus aūt q̄ possidebat raguel dimidiā
partē dedit tobie: et fecit hanc scripturā: vt
pars dimidia que superat. post obitū eorū
tobie domino deueniret. ¶ Ca. ix.

Vnc vocauit tobias angelum ad se.
quē quidē hominē existimabat: dixitq; ei.
Azaria frater: peto vt auscultes verba mea.
Si meip̄m tradā tibi seruū: nō ero ꝯdignus
p̄uidētie tue. Tamē obsecro te ut assumas
tibi animalia siue seruitia: et vades ad ga
belū in rages ciuitatē medorū. reddasq; ei
cirographū suū: et recipias ab eo pecuniā.
et roges eū venire ad nuptias meas. Scis
enī ipse quoniā numerat pater meus dies:
et si tardauero vna die plus cōtristat̄ aīa
eius. Et certe vides quō adiurauit me ra-
guel: cuius adiuramentū spernē nō possum.
Tunc raphael assumens quatuor ex seruis
raguelis et duos camelos. in rages ciuitatē
medorū p̄rexit: et inueniēs gabelū dedit ei
cirographū suū: et recepit omnē pecuniam.
Indicauitq; ei de tobia filio tobie oīa que
gesta sunt: fecitq; eū secū venire ad nuptias
Cūq; ingressus esset domū raguelis. inuenit
tobiā discūbentē: et exiliēs osculati sunt se
inuicē. Et fleuit gabelus: bn̄dixitq; deū et
dixit. Benedicat te deus israhel: q2 filius es
optimi viri et iusti et timētis deū: et elemo
sinas faciētis. Et dicat̄ bn̄dictio sup vxorē
tuā. et sup parētes vestros: et videatis fili-
os vestros et filios filiorū vr̄orū usq; in ter-
tiā et quartā generationē: et sit semē vr̄m
benedictū a deo israhel. qui regnat in secu-
la seculorū. Cūq; om̄es dixissent amen: ac
cesserūt ad cōuiuiū. Sed et cum timore dn̄i
nuptiarū cōuiuiū exercebāt. ¶ Ca. x.

Cum vero moras faceret tobias cau-
sa nuptiarū: sollicitus erat pater eius tobias
dicens. Putas q̄re morat̄ filius meus: aut
q̄re detentus ē ibi? Putas ne gabelus mor
tuus est. et nemo reddit illi pecuniā? Cepit
aūt ꝯtristari nimis ip̄e ⁊ anna vxor eius cū
eo: et ceperūt ambo sil̄ flere: eo q̄ die statu
to minime reuerteret̄ filius eorū ad eos. Fle
bat igit̄ mater eius irremediabilib⁹ lachry
mis: atq; dicebat. Heu me fili. vtq̄d te mi
simus pegrinari lumē oculorū nostrorū. ba
culū senectutis nr̄e. solaciū vite nr̄e. spem po-
steritatis nostre? Omīa simul in te vno ha-
bentes: te nō debuimus dimittere a nobis.
Cui dicebat tobias. Tace et noli turbari:
sanus est filius noster: satis fidelis est vir
ille cū quo misimus eū. Illa aūt nullo mo-
do ꝯsolari poterat: sed quotidie exiliēs cir-
cumspiciebat. et circuibat vias oēs p quas
spes remeandi videbat̄: ut p̄cul videret eū
si fieri posset venientē. At vero raguel di-
cebat ad generū suū. Mane hic: et ego mit-
tam nūciū salutis de te ad tobiā patrē tuū.
Cui tobias ait. Ego noui q2 pater meus et
mater mea modo dies cōputāt: et cruciat̄
spūs eorū in ip̄is. Cunq; verbis multis ro-
garet raguel tobiā. et ille eū nulla rōne vel
let audire: tradidit ei sarā ⁊ dimidiā partē
omīs substantie sue. in pueris. in puellis in
pecudibus. in camelis. et in vaccis. et pecu-
nia multa: et saluū atq; gaudentē dimisit

Nam sicut infirmus baculo sustentatur sic parentes in senectute debent a filijs sustentari.

eum a se dicēs. Angelus dñi sanctus sit in itinere vestro: pducatq; vos incolumes. et inueniatis oīa recte circa parētes vestros: et videāt oculi mei filios vr̄os priusq̄ mo riar. Et apprehendētes parētes filiā suam. osculati sunt eā. et dimiserūt ire: monentes eā honorare soceros. diligere maritū. regere familiā. gubernare domū: et seipsam irrep̄hensibilem exhibere. ¶ Ca. xi.

Cunq; reuerterent̄: puenerūt ad charrā que est in medio itinere ɔtra niniuen vndecimo die. Dixitq; angelus. Tobia frater scis quemadmodū reliquisti patrē tuū. Si placet itaq; tibi p̄cedamus: et lento gradu insequant̄ iter nr̄m familie simul cū cōiuge tua: et cū aīalibus. Cunq; hoc placuisset ut irent: dixit raphael ad tobiā. Tolle tecū ex felle piscis: erit enī necessariū. Tulit itaq; tobias ex felle illo: et abierūt. Anna aūt sedebat secus viā quotidie in supcilio montis: vnde respicere poterat de lōgin quo. Et dū ex eodem loco specularet̄ aduentū eius: vidit a longe et ilico cognouit veniētem filiū suū: currensq; nūciauit viro suo dicēs. Ecce venit filius tuus. Dixitq; raphael ad tobiā At vbi introieris domū tuā. statim adora dominū deū tuū: et gratias agens ei. accede ad patrē tuū: et osculare eum. Statimq; lini super oculos eius ex felle isto piscis. qđ portas tecū. Scias enim qm̄ aperient̄ mox oculi eius: et videbit pater tuus lumē celi: et in aspectu tuo gaudebit. Tunc p̄cucurrit canis qui simul fuerat in via: et q̄si nūcius adueniens blandimento sue caude gaudebat. Et exsurgēs cecus pater. cepit offendēs pedibus currere: et data manu puero. occurrit in obuia filio suo. Et suscipiēs osculatus est eum cum vxore sua: et ceperūt flere pre gaudio. Cūq; adorassent deum. et gratias egissent: consederūt. Tunc sumens tobias de felle piscis. liniuit oculos patri suo. Et sustinuit quasi dimidiā fere horam: et cepit albugo ex oculis eius quasi mēbranū oui egredi. Quod apprehendens tobias traxit ab oculis eius: statimq; visum recepit. Et glorificabant deū ipe vicz et vxor eius: et om̄es q̄ sciebant eū. Dicebatq; tobias. Benedico te dñe deus israhel q̄a tu castigasti me: et tu saluasti me. Et ecce ego video tobiam filiū meū. Ingressa est etiā post septē dies sara vxor filij eius. et om̄is familia et pecora sana: et cameli. et pecunia mlta vxoris: sed et illa pecunia quā recepat a gabelo. Et narrauit pentibus suis oīa beneficia dei: que fecisset circa eū p hoīem qui eum duxerat. Venerūtq; achior et nabath ɔsobrini tobie. gaudētes ad tobiā: et cōgratulantes ei de omībus bonis q̄ circa illū ostēderat deus. Et p septē dies epulātes om̄es cū gaudio magno gauisi sunt. ¶ Ca. xii.

Cunc vocauit ad se tobias filiū suū: dixitq; ei. Quid possumus dare viro isti sancto qui venit tecū? Respondēs tobias. dixit patri suo. Pater quam mercedē dabimus ei: aut quid dignū poterit esse beneficijs eius? Me duxit et reduxit sanū: pecuniam a gabelo ipe recepit: vxorē ipse me habere fecit. et demoniū ab ea ipe compescuit: gaudiū parentibus eius fecit: mei p̄m a deuoratione piscis eripuit: te quoq; videre fecit lumen celi: et bonis omībus p eum repleti sumus? Quid illi ad hec poterimus dignū dare? Sed peto te pater mi: ut roges eum. si forte dignabit̄ medietatē de omībus que allata sunt sibi assumere. Et vocātes eum pater scz et filius. tulerunt eū in partem: et rogare ceperunt vt dignaret̄ dimidiā partē omniū que attulerāt acceptā habere. Tunc dixit eis occulte. Benedicite deū celi: et coram omībus viuētibus ɔfitemini ei: quia fecit vobiscū misericordiā suam. Etenī sacramentū regis abscondere bonū est: opa aūt dei reuelare et ɔfiteri honorificū est. Bona est oratio cū ieiunio et elemosina. magis q̄ thesauros auri recōdere: qm̄ elemosina a morte liberat. et ipa est q̄ purgat peccata: et facit inuenire vitā eternam. Qui aūt faciūt peccatū ⁊ iniquitatē: hostes sunt anime sue. Manifesto ergo vobis veritatē: et nō abscondā a vobis occultū sermonē. Quādo orabas cū lachrymis et sepeliebas mortuos. et derelinquebas prandiū tuū et mortuos abscondebas p diē in domo tua et nocte sepeliebas eos: ego obtuli orationē tuam dño. Et quia acceptus eras deo: necesse fuit vt tēptatio ꝓbaret te.

Et nūc misit me dn̄s vt curarē te: et saram vxorē filij tui a demonio liberarē. Ego enī sum raphael angelus: vnus ex septem qui astamus ante dn̄m. Cūq; hec audissent turbati sunt: et tremētes ceciderūt sup terrā in faciē suā. Dixitq; eis angelus. Pax vobis. Nolite timere. Etenī cū essem vobiscū per voluntatē dei. ip̄m bn̄dicite et cantate illi: videbar quidē vobiscū māducare et bibere: sed ego cibo inuisibili et potu qui ab hominibus videre nō potest vtor. Tempus est ergo vt reuertar ad eum qui me misit: vos autē benedicite deū: et narrate omnia mirabilia eius. Et cū hec dixisset. ab aspectu eorꝫ ablatus est: et vltra eū videre non potuerūt. Tunc ꝓstrati p horas tres in faciē benedixerūt deū. Et exurgentes: narrauerūt omnia mirabilia eius. ¶ Ca. xiij.

Narratio mirabilium

Aperiens aūt tobias senior os suū benedixit dn̄m ⁊ dixit. Magnus es dn̄e in eternū. et in oīa secula regnū tuū: qm̄ tu flagellas et saluas. deducis ad inferos ⁊ reducis: et nō est qui affugiat manū tuā. Cōfitemini dn̄o filij israhel. et in ꝯspectu gentiū laudate eū: qm̄ ideo dispsit vos inter gētes q̄ ignorāt eū. ut vos enarretis mirabilia eius: et faciatis scire eos. q2 nō est alius deus oī potens p̄ter eū. Ip se castigauit nos ꝓpter iniquitates nr̄as: et ip̄e saluauit nos ꝓpter misericordiā suā. Aspicite ergo q̄ fecit vobiscū et cū timore et tremore ꝯfitemini illi: regēq; seculorꝫ exaltate in opibus vestris. Ego aūt in terra captiuitatis mee cōfitebor illi: qm̄ ostendit maiestatē suā in gentē peccatricē. Cōuertimini itaq; pctōres. et facite iustitiā corā dn̄o: credentes q̄ faciat vobiscū misericordiā suā. Ego autē et aīa mea in eo letabimur. Benedicite dn̄o om̄es electi eius: et agite dies letitie ⁊ ꝯfitemini illi. Ierusalē ciuitas dei: castigauit te dn̄s in operibus manuū tuarū. Cōfitere dn̄o in bonis tuis. et benedic deū seculorꝫ: ut reedificet in te tabernaculū suū. et reuocet ad te om̄s captiuos: et gaudeas in oīa secula seculorꝫ. Luce splēdida fulgebis: et om̄s fines terre adorabūt te. Nationes ex longinquo ad te veniēt: et munera deferentes adorabūt in te dominū: et terrā tuā in sanctificationē habebunt. Nomen enī magnū inuocabūt in te. Maledicti erūt qui cōtempserint te: et ꝯdemnati erūt om̄s q̄ blasphemauerint te: bn̄dictiq; erūt qui edificauerint te. Tu aūt letaberis in filijs tuis: qm̄ om̄es benedicētur. et cōgregabunt̄ ad dn̄m. Beati omnes qui diligunt te: et qui gaudēt sup pace tua Anima mea benedic dn̄m: quoniā liberauit ierusalē ciuitatē suā. Beatus ero: si fuerint reliquie seminis mei ad videndā claritatē ierusalem. Porte ierusalē ex saphiro et smaragdo edificabunt̄: et ex lapide p̄cioso om̄is circuitus murorꝫ eius. Ex lapide cādido et mūdo om̄es platee eius sternent̄: et p vicos eius alleluia cantabit̄. Benedictus dn̄s q̄ exaltauit eā: ut sit regnū eius in secula seculorꝫ sup eā amē. ¶ Ca. xiiij

Et ꝯsummati sūt sermones tobie. Et postq̄ illumiatus ē tobias vixit ānis q̄dragintaduobus: et vidit filios nepotū suorꝫ. Cōpletis itaq; ānis centūduobus. sepultus est honorifice in niniue. Quinq̄ginta nāq; et sex ānorꝫ lumē oculorꝫ amisit: sexagenarius vero recepit. Reliquū vero vite sue in gaudio fuit: et cū bono ꝓfectu timoris dei p̄rexit in pace. In hora aūt mortis sue vocauit ad se tobiā filiū suū. et septē iuuenes filios suos nepotes: dixitq; eis. Prope erit interitus niniue. Nō enī excidit verbum dn̄i: et fr̄es nr̄i qui dispsi sūt a terra isrl̄. reuertent̄ ad eā. Om̄is aūt terra eius deserta replebit̄ et domus dei q̄ in ea incensa ē iterū reedificabit̄: ibiq; reuertent̄ om̄s timētes deū. Et relinquēt gentes ydola sua: et veniēt in ierusalē. et inhabitabūt in ea: et gaudebunt in ea om̄es reges terre. adorantes regē isrl̄. Audite ergo filij mei. patrē vestrū. Seruite dn̄o in veritate: et inq̄rite ut faciatis q̄ placita sunt illi. Et filijs vr̄is mādate. ut faciāt iustitias ⁊ elemosinas: ut sint memores dei et benedicāt eū in omī tp̄e in veritate et in tota virtute sua. Nūc ergo filij audite me: et nolite manere hic. Sed quacūq; die sepelieritis matrē vestrā circa me in vno sepulchro: ex eo dirigite gressus vestros ut exeatis hinc. Video enī q2 iniquitas eius finē dabit ei. Factum est aūt post obitum matris sue. tobias abscessit ex niniue cū vxore

sua et filijs. et filiorum filijs: et reuersus est ad
soceros suos. Inuenitque eos incolumes in se
nectute bona. et curam eorum gessit. Et ipse clau
sit oculos eorum: et omnem hereditatem domus
raguelis ipse percepit: viditque quintam generati-
onem filios filiorum suorum. Et completis annis no
naginta et nouem in timore domini: cum gaudio
sepelierunt eum. Omnis autem cognatio eius et
omnis generatio eius in bona vita et in sancta
conuersatione permansit: ita ut accepti essent tam
deo quam hominibus: et cunctis habitantibus terram.

Finit liber Thobie. Prologus in librum Iudith.

APud hebreos liber iudith in
ter agyographa legitur: cuius
auctas ad roboranda illa que
in contentionem veniunt minus
idonea iudicatur. Chaldeo tamen
sermone conscriptus: inter hystorias computa
tur. Sed quia hunc librum sinodus nicena in nu
mero sanctarum scripturarum legitur computasse. ac-
quieui postulationi vestre immo exactioni: et
sepositis occupationibus quibus vehementer
artabar. huic vnam lucubraciunculam dedi: ma
gis sensum e sensu quam ex verbo verbum transfe
rens. Multorum codicum varietatem vicio sissi-
mam amputaui: sola ea que intelligentia inte
gra in verbis chaldeis inuenire potui. latinis
expressi. Accipite iudith viduam. castitatis
exemplum: et triumphale laude perpetuis eam preco
nijs declarate. Hanc enim non solum feminis. sed
et viris imitabilem dedit: quia castitatis eius re-
munerator virtutem talem tribuit. ut inuictum omni-
bus hominibus vinceret: insuperabilem superaret.

Incipit liber Iudith. Ca. j.

ARphaxat itaque rex me
dorum subiugauerat mul
tas gentes imperio suo:
et ipse edificauit ciuita-
tem potentissimam quam ap-
pellauit egbathanis. ex
lapidibus quadratis et se
ctis fecit muros eius: in altitudine cubitorum
septuaginta. et in latitudine cubitorum trigin
ta: turres vero eius posuit in altitudine cubi
torum centum. Per quadrum vero earum. latus vtrumque
vicenorum pedum spacio tendebatur: posuitque por
tas eius in altitudine turrium. Et gloriabatur
quasi potens in potentia exercitus sui: et in
gloria quadrigarum suarum. Anno igitur duo-
decimo regni sui. nabuchodonosor rex assi
riorum qui regnauit in niuiue ciuitate magna
pugnauit contra arphaxat: et obtinuit eum in
campo magno qui appellatur ragau. circa eu
fraten et tigrin. et iadason in campo erioch
regis elicorum. Tunc exaltatum est regnum nabu
chodonosor: et cor eius eleuatum est. Et mi
sit ad omnes qui habitabant in cilicia. et dama-
sco et libano. et ad gentes que sunt in carmelo
et cedar. et inhabitantes galileam. in campo
magno esdrelon: et ad omnes qui erant in sama-
ria. et trans flumen iordanem. vsque ierusalem et
omnem terram yesse. quousque perueniatur ad mon-
tes ethiopie. Ad hos omnes misit nuncios na-
buchodonosor rex assiriorum: qui omnes vno
animo contradixerunt. et remiserunt eos vacuos:
ac sine honore abiecerunt. Tunc indignatus
nabuchodonosor rex ad omnem terram illam. iu
rauit per regnum et thronum suum: quod defenderet
se de omnibus his. Ca. ij.

ANno tertiodecimo nabuchodonosor
regis vicesima et secunda die mensis primi. factum
est verbum in domo nabuchodonosor regis
assiriorum: ut defenderet se. Vocauitque omnes
maiores omnesque duces bellatores suos: et
habuit cum eis misterium consilij sui. Dixitque co
gitationem suam in eo esse: ut omnem terram suo
subiugaret imperio. Quod dictum cum placuisset
omnibus: vocauit nabuchodonosor rex ho-
lofernem principem militie sue: et dixit ei. Egre-
dere aduersum omne regnum occidentis: et con
tra eos precipue qui contempserunt imperium meum
Non parcet oculus tuus vlli regno: omnemque
vrbem munitam subiugabis mihi. Tunc holo
fernes vocauit duces et magistratus virtu-
tis assiriorum: et dinumerauit viros in expedi
tione sicut precepit ei rex. centum uigintimilia
peditum pugnatorum: et equites sagittarios duo
decim milia. Omnemque expeditionem suam fecit
perire in multitudine innumerabilium camelo
rum. cum his que exercitibus sufficerent copiose:
boum quoque armenta. gregesque ouium. quorum non
erat numerus. Frumentum ex omni siria in tran
situ suo parari constituit. Aurum vero et argentum
de domo regis assumpsit multum nimis. Et pro
fectus est ipse et omnis exercitus cum quadrigis
et equitibus et sagittarijs: qui cooperuerunt

faciē terre sicut locuste. Cūq; ꝑtransisset fi-
nes assiriorꝝ venit ad magnos mōtes ange
qui sūt a sinistro cilicie: ascēditq; oīa castel
la eorꝝ: et obtinuit oēm munitionē. Effre-
git aūt ciuitatē opinatissimā melothi: ꝑda
uitq; oīs filios tharsis. et filios ysmahel q̄
erāt ꝯtra faciē deserti. et ad austrū terre ce-
leon. Et transiuit eufraten. et venit in meso-
potamiā: et effregit oīs ciuitates excelsas
que erāt ibi a torrente mambre vsquequo
ꝑueniatur ad mare: et occupauit terminos
eius a cilicia vsq; ad fines iaphet. qui sunt
ad austrū. Adduxitq; oīes filios madiā.
et ꝑdauit omnē locupletationē eorꝝ: oīes
q; resistētes sibi occidit ī ore gladij. Et post
hec descēdit in campos damasci in diebus
messis et succēdit oīa sata: oīesq; arbores
et vineas fecit incidi: et cecidit timor illius
sup oīes inhabitantes terrā. ¶ Ca. iij.

Vnc miserunt legatos suos vniuersa
rū vrbiū ac ꝓuintiarū reges ac prin
cipes sirie. scz et mesopotamie. et sirie sobal
et libie. atq; cilicie. qui veniētes ad holofer
nem dixerūt. Desinat indignatio tua circa
nos. Melius est enī ut viuentes seruiamus
nabuchodonosor regi magno. et subditi si
mus tibi: q̄ moriētes cū interitu nr̄o ipsi ser
uitutis nr̄e damna patiamur. Omīs ciuitas
nostra omīsq; possessio. oīes colles ⁊ mō-
tes. et campi. et armēta boū. gregesq; ouiū
et caprarū equorūq; ⁊ camelorꝝ et vniuer
se facultates nostre atq; familie in ꝯspectu
tuo sunt. Sint omīa sub lege tua. Nos etiā
et filij nr̄i. serui tui sumus. Veni nobis paci
ficus dn̄s: et vtere seruitio nostro sicut pla-
cuerit tibi. Tunc descendit de mōtibus cū
equitibus in v̄tute magna: et obtinuit om
nē ciuitatē. et omnē inhabitantē terrā. De
vniuersis aūt vrbibus assumpsit sibi auxi
liarios viros fortes et electos ad bellum.
Tantusq; metus ꝓuintijs illis incubuit: ut
vniuersarū vrbiū habitatores p̄ncipes et
honorati simul cū ꝓpl'is exirēt in obuiā ve-
nienti. excipiētes eū cū coronis ⁊ lampadi-
bus: ducētes choros in timpanis et tibijs.
Nec ista tn̄ faciētes. ferocitatē eius pecto-
ris mitigare potuerūt. Nā et ciuitates eorū
destruxit: et lucos eorū excidit. Preceperat
enī illi nabuchodonosor rex. ut oīes deos
terre extermīaret: vicz vt ip̄e solus diceret̄
deus ab his nationibus q̄ potuissent holo-
fernis potētia subiugari. Pertrāsiens autē
siriā sobal ⁊ omnē appamiā. omnēq; meso
potamiam venit ad ydumeos in terra ga-
baa: accepitq; ciuitates eorꝝ. et sedit ibi per
triginta dies: in q̄bus diebus adunari p̄ce
pit vniuersū exercitū virtutis sue. ¶ Ca. iiij.

Vnc audiētes hec filij israhel qui ha-
bitabāt terrā iudee: timuerūt valde a
facie eius. Tremor etiā ⁊ horror inuasit sen
sus eorꝝ: ne hoc faceret ierusalē et tēplo dn̄i
q̄d fecerat ceteris ciuitatibus et tēplis earū
Et miserūt in oēm samariā per circuitū vsq;
ihericho: et preoccupauerūt oīes vertices
montiū. Et muris circūderūt vicos suos: et
cōgregauerunt frumenta in p̄parationē pu
gne. Sacerdos etiā eliachim scripsit ad vni
uersos qui erāt ꝯtra esdrelon. que est ꝯtra
faciem campi magni iuxta dotaim: et vni
uersis ꝑ quos vie trāsitus esse poterat: vt
obtinerēt ascēsus montiū ꝑ quos via esse
poterat ad ierusalē: et illic custodirent vbi
angustū iter esse poterat inter mōtes. Et fe-
cerunt filij israhel: scd̄m q̄d ꝯstituerat eis sa
cerdos dn̄i eliachim. Et clamauit oīs ꝓpl's
ad dn̄m instātia magna: et humiliauerūt
animas suas in ieiunijs. ip̄i et mulieres eo-
rū. Et induerunt se sacerdotes cilitijs: et in-
fantes ꝓstrauerūt ꝯtra faciē templi dn̄i: et
altare dn̄i operuerūt cilicio. Et clamauerūt
ad dn̄m deū israhel vnanimiter: ne darent̄
in predā infantes eorꝝ. et vxores eorꝝ in di
uisionem. et ciuitates eorꝝ in exterminiū. et
sancta eorꝝ in pollutionē: et fierēt in oppro
briū gētibus. Tunc eliachim sacerdos dn̄i
magnus circuiuit omnē isrl': allocutusq; est
eos dicens. Scitote qm̄ exaudiet dn̄s p̄ces
vestras: si manētes ꝑmāsentis in ieiunijs
et orationibus in ꝯspectu dn̄i. Memores
estote moisi serui domini: qui amalech ꝯfi
dentē in virtute sua et in potentia sua et in
exercitu suo. et in clipeis suis. et in curribus
suis. et in equitibus suis. nō ferro pugnādo
sed p̄cibus sanctis orando deiecit. Sic erūt
vniuersi hostes israhel si perseuerauentis
in hoc opere quod cepistis. Ad hāc igitur

exhortationē eius deprecātes dn̄m. pma-
nebāt in ꝯspectu dn̄i: ita vt etiā hi qui offe
rebāt dn̄o olocausta. p̄cincti cilicijs offerrēt
sacrificia dn̄o: et erat cinis sup capita eoꝝ.
Et ex toto corde suo om̄es orabāt deū: vt
visitaret populū suū israhel. ¶ Ca. v.

Nunciatumq; est holoferni p̄ncipi mi-
litie assiriorꝝ q̄ filij israhel p̄pararēt se
ad resistendū. ac montiū itinera ꝯclusissent
et furore nimio exarsit in iracūdia magna.
Vocauitq; om̄es p̄ncipes moab et duces
ammon: et dixit eis. Dicite mihi q̄s sit po-
pulus iste qui montana obsidet: aut q̄. aut
quales. et quante sint ciuitates eoꝝ q̄ etiā
sit virtus eoꝝ. aut q̄ sit multitudo eoꝝ vel
quis rex militie illoꝝ. Quare p̄ omibus q̄
habitāt in oriēte isti ꝯtempserūt me. et nō
exierūt in obuiā nobis: ut susciperēt nos cū
pace? Tunc achior dux omniū filioꝝ amō
r n̄dēs ait. Si digneris audire dn̄e. dicā ve-
ritatē in ꝯspectu tuo de ppl'o isto qui in mō-
tanis habitat: et nō egredietur verbū falsum
ex ore meo. Populus iste ex ꝓgenie chal-
deoꝝ est. Hic primū in mesopotamia ha-
bitauit: qm̄ noluerūt sequi deos patrū suo-
rū qui erāt in terra chaldeorū. Deserentes
itaq; cerimonias patrū suoꝝ que in multi-
tudine dierū erāt. vnū deū celi coluerunt: q̄
et p̄cepit eis ut exirēt inde: et habitarent in
carram. Cūq; operuisset omnē terrā fames
descenderūt in egiptū: illicq; p quadringē-
tos annos sic multiplicate sunt: ut dinume-
rari eoꝝ nō posset exercitus. Cūq; grauaret
eos rex egipti atq; in edificatiōibus vrbiū
suarū in luto et latere subiugasset eos: cla-
mauerūt ad dn̄m suū et pcussit totā terram
egipti. plagis varijs. Cūq; eiecissent eos egi
ptij a se. et cessassz plaga ab eis et iterū eos
vellēt capere et ad suum seruitiū reuocare.
fugientibus his deus celi mare aperuit: ita
vt hincinde aque quasi murus solidaren-
tur: et isti pede sicco fundū maris pambu-
lando transierūt. In quo loco dū innumera
bilis exercitus egiptiorū eos p sequeretur.
ita aquis coop̄tus est: ut nō remaneret vel
vnus. qui factū posteris nūciaret. Egressis
etiā mare rubrū deserta syna montis occur
rerunt: in quibus nunq̄ hō habitare potuit.
vel filius hoīs requieuit. Illic fontes ama-
ri obdulcati sūt eis ad bibendū: et p ānos
quadraginta annonā de celo cōsecuti sunt.
Vbicunq; ingressi sunt: sine arcu et sagitta.
et absq; scuto ⁊ gladio deus eoꝝ pugnauit
ꝓ eis et vicit. Et nō fuit qui insultaret ppl'o
isti: nisi quando recessit a cultu dn̄i dei sui.
Quotienscūq; aūt p̄ter ip̄m deū suū alterū
coluerūt: dati sunt in predā ⁊ in gladiū et in
opprobriū. Quotienscūq; aūt penituerūt se
recessisse a cultura dei sui: dedit eis deus celi
virtutē resistēdi. Deniq; chananeū regē. et
iebuseū ⁊ phereseū ⁊ eueū. et etheū ⁊ amor
reū. et om̄es potētes in esebon ꝓstrauerūt:
et terras eoꝝ et ciuitates eoꝝ ip̄i possede-
runt: et vsq; dū nō peccarēt in cōspectu dei
sui erāt cum illis bona. Deus enī illoꝝ odit
iniquitatē. Nā et ante hos ānos cū recessis-
sent a via quā dederat illis deus vt ambu
larent in ea. exterminati sunt p̄lijs a multis
nationibus: et plurimi eoꝝ captiui abdu-
cti sunt in terrā nō suā. Nup aūt reuersi ad
dn̄m deū suū ex dispsiōe qua dispsi fuerāt
adunati sunt: et ascēderūt mōtana hec oīa
et iterū possidēt ierusalem. vbi sunt sancta
sanctoꝝ. Nunc ergo mi dn̄e perquire si est
aliqua iniquitas eoꝝ in cōspectu dei eorū
ascendamus ad illos: qm̄ tradēs tradet il-
los deus eoꝝ tibi: et subiugati erūt sub iu-
go potentie tue. Si vero nō est offensio ppl'i
huius corā deo suo. nō poterimus resistere
illis: qm̄ deus eoꝝ defendet illos: et erimus
in opprobriū vniuerse terre. Et factū est cū
cessasset loqui achior verba hec: irati sunt
omnes magnates holofernis. et cogitabāt
interficere eū dicētes ad alterutrū. Quis est
iste q̄ filios israhel posse dicat resistere regi
nabuchodonosor. et exercitibus eius: ho-
mines inermes et sine virtute. et sine peritia
artis pugne? Vt ergo agnoscat achior qm̄
fallit nos. ascendemus in mōtana: et cum
capti fuerint potētes eoꝝ tūc cū eisdē gla-
dio trasuerberabitur: vt sciant om̄es gentes
quoniā nabuchodonosor deus terre est et
p̄ter ip̄m alius nō est. ¶ Ca. vi.

Factum est aūt cū cessassent loqui: in-
dignatus holofernes vehementer. dixit ad
achior. Quoniā ꝓphetasti nobis dicēs q̄

gens israhel defendat̃ a deo suo: ut ostendã
tibi qm̃ nõ est deus nisi nabuchodonosor:
cũ ꝑcusserimus eos om̃s sicut hoiem vnũ.
tũc et ipe cũ illis assiriorũ gladio interibis:
et omis isrl̃ tecũ ꝑditione disperiet: et ꝓba
bis qm̃ nabuchodonosor dñs sit vniuerse
terre. Tuncq; gladius militie mee trãsiet ꝑ
latera tua: et cõfixus cades inter vulnera-
tos israhel: et nõ respirabis vltra donec ex-
termineris cũ illis. Porro aũt si ꝓphetiã tuã
verã existimas non ꝯcidat vultus tuus: et
pallor qui faciẽ tuã obtinet abscedat a te:
si verba mea hec putas impleri non posse.
Vt aũt noueris q2 simul cũ illis hec experie
ris: ecce ex hac hora illorũ ꝓpl'o sociaberis:
vt dũ dignas mei gladij penas exceperint
ipe simul vltioni subiaceas. Tunc holo fer
nes precepit seruis suis: vt cõprehenderent
achior. et ducerẽt eũ in bethuliã: et trade-
rent eũ in manus filiorꝫ israhel. Et accipiẽ-
tes eũ serui holo fernis. ꝓfecti sũt ꝑ campe
stria: sed cũ appropinquassent ad mõtana
exierũt ꝯtra eos fundibularij. Illi aũt diuer
tentes a latere montis. ligauerũt achior ad
arborẽ manibus et pedibus: et sic vinctũ
de restibus dimiserũt eũ: et reuersi sunt ad
dñm suũ. Porro filij israhel descendẽtes de
bethulia venerũt ad eũ. Quẽ soluẽtes du-
xerũt ad bethuliam: atq; in mediũ ꝓpl'i illũ
statuẽtes ꝑcunctati sunt. q̃d rerũ essꝫ ꝙ illũ
vinctum assirij reliquissent. In diebus illis
erant illic p̃ncipes. ozias filius micha de tri
bu symeõ: et charmi qui et gothoniel. In
medio itaq; seniorum et in ꝯspectu omniũ
achior dixit oia q̃ locutus fuerat ab holo-
ferne interrogatus: et q̃liter ꝓpl'us holofer-
nis voluissꝫ ꝓpter hoc verbũ interficere eũ:
et quẽadmodũ ipe holofernes iratus iusse
rit eũ israhelitis hac de causa tradi: ut dum
vinceret filios isrl̃. tũc et ip̃m achior diuer
sis iubeat supplicijs interire: ꝓpter hoc ꝙ di
xisset. deus celi defensor eorꝫ ẽ. Cũq; achi-
or vniuersa hec exposuisset: oĩs ꝓpl'us ceci
dit in faciẽ adorantes dñm: et cõmuni la-
mẽtatiõe ⁊ fletu vnanimes p̃ces suas dño
effuderũt dicẽtes. Dñe deus celi ⁊ terre in-
tuere suꝑbiã eorꝫ et respice ad nr̃am humi
litatẽ. et faciẽ scõrꝫ tuorꝫ attẽde: et ostende

qm̃ nõ derelinquis p̃sumẽtes de te: et p̃su-
mẽtes de se. et de sua virtute gloriãtes hu-
milias. Finito itaq; fletu: et ꝑ totã diẽ ora
tione ꝓpl'orꝫ cõpleta: ꝯsolati sũt achior di
centes. Deus patrũ nr̃orꝫ cuius tu virtutẽ p̃
dicasti. ipe tibi hanc dabit vicissitudinẽ: ut
eorꝫ magis tu interitũ videas. Cũ vero dñs
deus noster dederit hãc libertatẽ seruis suis
sit et tecũ deus in medio nr̃i: ut sicut placuerit
tibi ita cũ tuis omibus cõuerseris nobiscũ.
Tunc ozias finito ꝯsilio suscepit eũ in do-
mũ suã: et fecit cenã magnã. Et vocatis oĩ
bus p̃sbyteris. simul expleto ieiunio refece
runt. Postea vero ꝯuocatus est oĩs ꝓpl's: et
ꝑ totã noctẽ intra ecclesiã orauerũt: peten-
tes auxiliũ a deo israhel. ¶ Ca. vij.

Holofernes aũt altera die p̃cepit exer
citibus suis: ut ascenderẽt ꝯtra bethuliam.
Erãt aũt pedites bellatorꝫ centũ viginti mi-
lia. et equites vigintiduo milia: p̃ter p̃para
tiones virorꝫ illorꝫ quos occupauerat capti
uitas: et abducti fuerãt de ꝓuintijs et vr-
bibus vniuerse iuuẽtutis. Om̃es parauе-
runt se pariter ad pugnã. cõtra filios isrl̃: et
venerũt per crepidinẽ mõtis usq; ad apicẽ
qui respicit suꝑ dothaima loco q̃ dicit̃ bel-
ma. usq; ad chelmon qui est ꝯtra esdrelon
Filij aũt israhel ut viderũt multitudinẽ illo
rũ ꝓstrauerũt se suꝑ terrã. mittentes cinerẽ
suꝑ capita sua: vnanimes orãtes vt deus
israhel misericordiã suã ostẽderet suꝑ ꝓpl'm
suũ. Et assumẽtes arma sua bellica. sederũt
ꝑ loca que angusti itineris tramitẽ dirigũt
inter montuosa: et erãt custodiẽtes ea tota
die et nocte. Porro holofernes dum circuit
ꝑ gyrũ. reperit ꝙ fons q̃ influebat aque
ductũ illorũ a parte australi extra ciuitatẽ
dirigeret: et incidi p̃cepit aqueductũ illorꝫ
Erãt tamẽ nõ lõge fontes a muris ex qui-
bus furtim videbant̃ haurire aquã: ad re
focillandũ potius q̃ ad potandũ. Sed filij
ammõ ⁊ moab. accesserũt ad holofernẽ di
centes. Filij israhel nõ in lancea nec in sagit
ta ꝯfidũt: sꝫ mõtes defendũt illos ⁊ muniũt
illos colles in p̃cipicio ꝯstituti. Vt ergo sine
cõgressione pugne possis superare eos. po-
ne custodes fontiũ ut nõ hauriant ex eis: et
sine gladio interficies eos: uel certe fatigati

tradent ciuitatē suā. quā putant in monti-
bus positā superari nō posse. Et placuerunt
verba hec corā holoferne et coram satelliti-
bus eius: et ꝯstituit ꝑ gyrū cētenarios per
singulos fontes. Cūq; ista custodia ꝑ dies
viginti fuisset expleta. defecerunt cisterne et
collectiōes aquarū omībus inhabitātibus
bethuliā: ita ut nō esset intra ciuitatē vnde
satiarent̄ vel vna die: quoniā ad mensurā
dabat̄ ꝓpl'is aqua quotidie. Tunc ad oziā
congregati om̄es viri femineq; iuuenes et
paruuli. om̄es simul vna voce dixerūt. Iu-
dicet deus inter nos et te: qm̄ fecisti in nos
mala. nolens loqui pacifice cum assirijs: et
ꝓpter hoc vendidit nos deus in manibus
eoꝝ. Et ideo nō est qui adiuuet: cū ꝓster-
namur ante oculos eorū in siti et in ꝑditiōe
magna. Et nūc cōgregate vniuersos qui in
ciuitate sunt: ut sponte tradamus nos om̄s
ꝓpl'o holofernis. Melius est enī vt captiui
bn̄dicamus dn̄m viuētes: q̄ moriamur et
simus o ꝓprobriū omī carni: cū videamus
vxores nr̄as et infantes nostros mori ante
oculos nr̄os. Contestamur hodie celū et ter
rā et deū patrū nr̄oꝝ. qui vlciscit̄ nos scd̄m
peccata nr̄a. ut iā tradatis ciuitatē in manu
militie holofernis: vt sit finis noster breuis
in ore gladij. q̄ longe efficit̄ in ariditate sitis
Et cū hec dixissent: factus est fletus et vlu
latus magnus ī ecclesia omībus: et ꝑ mul
tas horas vna voce clamauerūt ad deum
dicentes. Peccauimus cū patribus nostris:
iniuste egimus: iniquitatē fecimus. Tu q2
pius es miserere nr̄i. et in tuo flagello vin-
dica iniquitates nr̄as: et noli tradere ꝯfitē-
tes te ꝓpl'o qui ignorat te: vt nō dicāt inter
gentes vbi est deus eoꝝ. Et cū fatigati his
clamoribus. et his fletibus lassati siluis-
sent: et exurgens ozias infusus lachrymis
dixit. Equo aīo estote fratres: et hos quīq;
dies expectemus a dn̄o misericordiā. For
sitan enī indignationē suā abscidet: et da-
bit gloriā nomī suo. Si aūt transactis quī
q; diebus nō venerit adiutoriū: faciemus
hec verba que locuti estis. ¶ Ca. viij.

ET factū est cū audisset hec verba iu-
dith vidua. que erat filia merari. filij
ydox filij ioseph filij ozie filij elai filij iam-
nor filij gedeon filij rafoim filij achitob fi-
lij melchie filij enam filij nathanie filij sala
thiel filij symeon filij ruben. et vir eius fuit
manasses. q̄ mortuus est in diebus messis
ordeacee instabat enī sup alligātes mani-
pulos in campo. et venit estus super caput
eius: et mortuus ē in bethulia ciuitate sua
et sepultus est illic cū pr̄ibus suis. Erat aūt
iudith relicta eius vidua iā annis tribus et
mēsibus sex. Et in supioribus domus sue
fecit sibi secretū cubiculū. in quo cū puellis
suis clausa morabat̄: et habēs sup lumbos
suos ciliciū. ieiunabat omībus diebus vi-
te sue: preter sabbata et neomenias. et festa
domus israhel. Erat aūt elegāti aspectu ni-
mis: cui vir suus reliquerat diuitias multas
et familiā copiosam: ac possessiones armē
tis boum et gregibus ouiū plenas. Et erat
hec in omnibus famosissima. qm̄ timebat
dn̄m valde: nec erat q̄ loqueret̄ de illa ver
bum malū. Hec itaq; cū audissz qm̄ ozias
ꝓmisisset ꝙ trāsacto quīto die. traderet ci
uitatē: misit ad p̄sbyteros chabri ꝛ charmi
Et venerūt ad illā et dixit illis. Q̄d est hoc
verbū in q̄ ꝯsensit ozias. ut tradat ciuitatē
assirijs: si intra quīq; dies nō venerit vobis
adiutoriū? Et q̄ estis vos q̄ tēptatis dn̄m?
Nō est iste sermo q̄ misericordiā ꝓuocet:
sed potius qui irā excitet. et furorē accēdat.
Posuistis vos tēpus miseratiōis dn̄i: et in
arbitriū vestrū diem ꝯstituistis ei. Sed q2
patiens dn̄s est. in hocipso peniteamus: et
indulgentiā eius lachrymis postulemus.
Non enī quasi homo deus sic cōminabit̄:
neq; sicut filius homis ad iracundiā inflā-
mabitur. Et ideo humiliemus illi animas
nostras: et in spiritu ꝯstituti humiliato. ser-
uientes illi dicamus flentes dn̄o. vt scd̄m
voluntatē suā sic faciat nobiscū cito miseri
cordiā suā: ut sicut ꝯturbatū est cor nr̄m in
supbia eoꝝ. ita etiā de nr̄a humilitate glo-
riemur: qm̄ nō sumus secuti pctā pr̄m nr̄oꝝ
qui dereliquerūt deū suū. et adorauerūt de
os alienos: pro q̄ scelere dati sunt in gladiū
et in rapinam. et in ꝯfusionē inimicis suis.
Nos aūt alterū deū nescimus preter ip̄m.
Expectemus humiles ꝯsolationē eius. et
exquiret sanguinē nostrū de afflictionibus

inimicorū nostrorū: et humiliabit omnes
gentes quecūq; insurgūt ɔtra nos: et faciet
illas sine honore dñs deus noster. Et nūc
fratres qm̄ vos estis p̄sbyteri in ꝓpl'o dei:
et ex vobis pendet aīa illorū: ad eloquiū
vestrū corda eorū erigite: vt memores sint
qꝛ temptati sūt patres nostri. ut ꝓbarent̄ si
vere colerēt deū suū. Memores esse debēt
quō pater noster abrahā temptatus est: et
ꝑ multas tribulatiōes ꝓbatus. dei amicus
effectus ē. Sic isaac. sic iacob. sic moises: et
om̄es qui placuerūt deo. ꝑ multas tribula-
tiones transierūt fideles. Illi aūt qui tēpta-
tiones nō susceperūt cū timore dñi. et impa
cientiā suā ⁊ improperiū murmuratiōis sue
ɔtra dominū ꝓtulerūt. exterminati sunt ab
exterminatore: et a serpētibus perierūt. Et
nos ergo nō vlciscamur nos ꝓ his que pati
mur: sed reputātes peccatis nr̄is hec ip̄a sup
plicia mīora esse: flagella dñi quasi serui q̄
corripimur ad emēdationē ⁊ nō ad ꝑditio
nē nostrā euenisse credamus. Et dixerūt illi
ozias et p̄sbyteri. Omīa que locuta es ve
ra sunt: et nō est in sermonibus tuis vlla re
prehensio. Nūc ergo ora ꝓ nobis: qm̄ mu-
lier sancta es. et timēs deū. Et dixit iudith.
Sicut illis qđ po tui loqui dei esse cognosci
tis: ita quod facere disposui ꝓbate si ex deo
est: et orate vt firmū faciat deus ɔsiliū meū
Stabitis vos ad portam nocte ista: et ego
exeā cū abra mea: et orate vt sicut dixistis
in diebus quīq; respiciat dñs populū suū
israhel. Vos aūt nolo scrutemini actū meū:
et usq; dū renunciē vobis. nil aliud fiat nisi
oratio pro me ad dñm deū nostrū. Et dixit
ad eam ozias p̄nceps iude. Vade in pace:
et dñs sit tecū in vltionē inimicorꝫ nostrorꝫ
Et reuertentes abierunt. ¶ Ca. ix.
Vibus abscedētibus. iudith ingressa
est oratoriū suū: et induēs se cilicio posuit
cinerē sup caput suū: et prosternēs se dño
clamabat ad dñm dicēs. Dñe deus patris
mei symeō. qui dedisti illi gladiū in defen-
sionē alienigenarū. q̄ violatores extiterunt
in coinquinatione sua. et denudauerūt fe-
mur virginis in ɔfusionē: et dedisti mulie-
res illorꝫ in predā. et filias illorꝫ in captiui
tatē. et oēm p̄dam in diuisionē seruis tuis
qui zelauerūt zelū tuū: subueni q̄so te dñe
deus meus mihi vidue. Tu enī fecisti p̄ora
et illa post illa cogitasti: et hoc factū est qđ
ip̄e voluisti. Om̄es enī vie tue parate sunt:
et tua iudicia in tua ꝓuidētia posuisti. Re
spice castra assiriorꝫ nūc. sicut tūc castra egi
ptiorꝫ videre dignatus es: quādo post ser-
uos tuos armati currebāt. ɔfidētes in qua
drigis et in eq̄tatu suo et in multitudine bel
latorū. Sed aspexisti sup castra eorꝫ: et te-
nebre fatigauerunt eos. Tenuit pedes eorꝫ
abyssus: et aque operuerūt eos. Sic fiāt et
isti dñe. qui ɔfidūt in multitudine sua. et in
curribus suis. et in cōtis. et ī sagittis suis. et
in lanceis gloriant̄: et nesciunt qꝛ tu ip̄e es
deus noster. q̄ ɔteris bella ab inicio: et dñs
nomē est tibi. Erige brachium tuū sicut ab
inicio: et allide virtutē eorū in virtute tua.
Cadat virtus eorꝫ in iracūdia tua. q̄ ꝓmit
tunt se violare sancta tua: et polluere taber
naculū nomīs tui: et deiicere gladio suo. cor
nu altaris tui. Fac dñe: ut gladio proprio
eius supbia amputet̄. Capiat̄ laqueo ocu
lorꝫ suorꝫ in me: et ꝑcuties eū ex labiis ca-
ritatis mee. Da mihi in aīo ɔstantiā. ut ɔtē
nā illū. et virtutē: ut euertā illū. Erit enī hoc
memoriale noīs tui: cū manus femīe deie
cerit eū. Nō enī in mlt̄itudine ē virtus tua
dñe: neq; in equorꝫ viribus voluntas tua.
Nec supbi ab inicio placuerūt tibi: sed hu
miliū et māsuetorꝫ semꝑ tibi placuit depre
catio. Deus celorū. creator aquarū. et dñs
totius creature. exaudi me miserā deprecā
tē: et de tua misericordia p̄sumentē. Memē
to dñe testamēti tui ⁊ da verbū in ore meo
et in corde meo ɔsiliū corrobora: ut domus
tua in sanctificatiōe ꝑmaneat: et oēs gētes
agnoscāt. qꝛ tu es deus ⁊ nō ē alius p̄ter te.
Factū est aūt cū cessasset cla- ¶ Ca. x.
mare ad dñm: surrexit de loco in quo
iacuerat ꝓstrata ad dñm. Vocauitq; abrā
suā: et descendēs in domū suam abstulit a
se ciliciū: et exuit se vestimentis viduitatis
sue. Et lauit corpus suū. et vnxit se mirro
optimo: ⁊ discriminauit crinē capitis sui et
imposuit mitrā super caput suū: et induit se
vestimentis iocūditatis sue. Et induit san-
dalia pedibus suis: assumpsitq; dextraliola

et lilia. et inaures et anulos: et omibus ornamentis suis ornauit se. Cui etiā dn̄s cōtulit splendorē: quoniā omis ista compositio nō ex libidine: sed ex virtute pendebat. Et ideo dominus hanc in illā pulchritudinē ampliauit: ut incomperabili decore omnium oculis appareret. Imposuit itaq; abre sue ascopam vini. et vas olei et polentā et lapates et panes et caseum: et ꝓfecta est. Cunq; venisset ad portas ciuitatis: inuenerūt expectantē oziam. et p̄sbyteros ciuitatis. Qui cū vidissent eā: stupentes mirati sunt nimis pulchritudinē eius. Nihil tamē interrogantes eam: dimiserūt transire dicētes. Deus patrū nostroꝝ det tibi gratiā: et omne consiliū tui cordis sua virtute corroboret: et glorietur super te ierusalē. et sit nomen tuū in numero sanctoꝝ et iustorū. Et dixerunt hi qui illic erant. omnes vna voce fiat fiat. Iudith vero orans dominū: transiuit per portas. ipsa et abra eius. Factū est autē cū descenderet montē circa ortū diei: occurrerunt ei exploratores assiriorū: et tenuerūt eam dicētes. Vnde venis: aut quo vadis? Que respōdit. Filia sum hebreorū. Ideo ego fugi a facie eorum: quoniā futurum agnoui ꝙ dentur vobis in depredationem. pro eo ꝙ cōtemnentes vos noluerūt vltro tradere seipsos: ut inuenirēt misericordiam in cōspectu vestro. Hac de causa cogitaui mecū dicens. Vadam ad faciē p̄ncipis holofernis. vt indicem illi secreta illorum: et ostendā illi quo aditu possit obtinere eos: ita vt nō cadat vir vnus de exercitu eius. Et cū audissent viri illi verba eius considerabant faciem eius: et erat in oculis eorum stupor: quoniā pulchritudinē eius mirabantur nimis. Et dixerunt ad eā. Conseruasti animā tuam: eo ꝙ tale repensti cōsilium. vt descēderes ad dominū nostrum. Hoc autē scias: quoniā cum steteris in cōspectu eius. bene tibi faciet: et eris gratissima in corde eius. Duxeruntq; illam ad tabernaculū holofernis: nunciātes eā. Cunq; intrasset ante faciē eius: statim captus est in suis oculis holofernes. Dixerūtq; ad eū satellites eius. Quis contemnat populum hebreorum qui tam decoras mulieres habent: vt non pro his merito pugnare contra eos debeamus? Vidēs itaq; iudith holofernē sedentem in conopeo quod erat ex purpura et auro. et smaragdo ⁊ lapidibus preciosis intextū: et cum in faciem eius intendisset. adorauit eum ꝓsternens se super terram: et eleuauerūt eam serui holofernis iubente domino suo.

¶ Ca. xi.

Vnc holofernes dixit ei. Equo animo esto. et noli pauere in corde tuo: quoniā ego nunq̄ nocui virum qui voluit seruire nabuchodonosor regi. Populus autem tuus si nō cōtempsisset me: nō alleuassem lanceam meā sup eum. Nunc aūt dic mihi qua ex causa recessisti ab illis: et placuit tibi vt venires ad nos. Et dixit illi iudith. Sume verba ancille tue: quoniā si secutus fueris verba ancille tue: perfectā rem faciet dominus tecum. Viuit enī nabuchonosor rex terre. et viuit virtus eius que est in te ad correptionē omniū animarū errātiū: quoniā nō solum homines seruient illi p te: sed et bestie agri obtemperāt illi. Nūciatur enī animi tui industria vniuersis gētibus: et indicatū est omī seculo quoniā tu solus bonus et potēs es ī omī regno eius: et disciplina tua omibus ꝓuintijs p̄dicat̄. Nec hoc latet quod locutus est achior: nec illud ignorat̄ qđ ei iusseris euenire. Cōstat enī deū nostrū sic peccatis offensum: ut mādauerit p ꝓphetas suos ad populū: ꝙ tradat eum ꝓ peccatis suis. Et quoniā sciunt se offendisse deū suū filij israhel: tremor tuus sup ip̄os est. Insup etiā fames inuasit eos: et ab ariditate aque. iam inter mortuos cōputant̄. Deniq; hoc ordināt. ut interficiant pecora sua et bibant sanguinē eoꝝ: et sancta domini sui que p̄cepit deus nō cōtingi. in frumento vino et oleo. Hec cogitauerūt impendere: et volūt ꝯsumere que nec manibus deberēt ꝯtingere. Ergo qm̄ hec faciūt: certū est ꝙ in ꝑditionē dabuntur. Qđ ego ancilla tua cognoscēs fugi ab illis: et misit me dn̄s hec ip̄a nūciare tibi. Ego enī ancilla tua deum colo etiā nūc apud te: et exiet ancilla tua ⁊ orabo deū: et dicet mihi quādo eis reddat peccatū suū et veniēs nūciabo tibi: ita vt ego adducā te p mediā ierusalē.

Et habebis omnē ꝓpl'm isrl' sicut oues qui
bus nō est pastor: et nō latrabit vel vnus
ɔtra te: qm̄ hec mihi dicta sunt ꝑ ꝓuidē-
tiā dei. Et qm̄ iratus est illis deus: hec ipsa
missa sum nūciare tibi. Placuerūt autē oīa
verba hec corā holoferne et coram pueris
eius. et mirabant̄ ad sapientiā eius: et di-
cebāt alter ad alterū. Non ē talis mulier su
per terrā in aspectu. in pulchritudine. et in
sensu verboꝝ. Et dixit ad illā holofernes.
Benefecit deus qui misit te ante populū: ut
des illū tu in manibus nostris. Et qm̄ bona
est ꝓmissio tua: si fecerit mihi hoc. deus tu-
us erit ⁊ meus deus. et tu in domo nabucho
donosor magna eris: et nomē tuū noīabi
tur in vniuersa terra. ¶ Ca. xij.

Vnc iussit eā introire vbi repositi erāt
thesauri eius: et iussit illic manere eā: et ɔsti
tuit quid daretur illi de cōuiuio suo. Cui re
spōdit iudith ⁊ dixit. Nūc nō potero mādu
care ex his q̄ mihi p̄cipis tribui: ne veniat
sup me offensio. Ex his aūt q̄ mihi detuli
manducabo. Cui holofernes ait. Si defece
rint tibi ista que tecū detulisti: q̄d faciemus
tibi? Et dixit iudith. Viuit anima tua dn̄e
meus: qm̄ nō expendet oīa hec ancilla tua:
donec faciat deus in manu mea hec q̄ cogi
taui. Et induxerūt illā serui eius in taberna
culū quo p̄ceperat: et petijt dū introiret vt
daret̄ ei copia nocte et ante lucē egredi fo-
ras ad orationē: et dep̄candi dn̄m. Et p̄ce-
pit cubicularijs suis. ut sicut placeret illi exi
ret et introiret ad adorandū deū suū ꝑ tri-
duū. Et exibat noctibus in vallē bethulie:
et baptisabat se in fonte aque. Et ut ascen
debat orabat dn̄m deū israhel vt dirigeret
viā eius ad liberationē ꝓpl'i sui. Et introi-
ens mūda manebat ī tabernaculo. vsq; dū
acciperet escam suā in vesperū. et factū est
quarta die holofernes fecit cenā ꝑuis suis
et dixit ad vagao eunuchū. Vade ⁊ suade
hebreā illā vt sponte ɔsentiat habitare me
cū. Fedū est enī apud assirios si femina irri
deat virū agēdo: ut immunis ab eo trāseat
Tunc introiuit vagao ad iudith: et dixit.
Nō vereat̄ bona puella introire ad dn̄m
meū vt honorificet̄ ante faciē eius: et mā-
ducet cum eo et bibat vinū in iocunditate.

Cui iudith rn̄dit. Que ego sum ut ɔtradicā
dn̄o meo? Omne qd̄ erit ante oculos eius
bonū et optimū faciā. Quicq̄d aūt illi pla
cuerit. hoc mihi erit optimū oībus diebus
vite mee. Et surrexit et ornauit se vestimē
to suo: et ingressa stetit ante faciē eius. Cor
aūt holofernis ɔcussum est: erat enī ardens
in ɔcupiscētia eius. Et dixit ad eā holofer
nes. Bibe nūc et accūbe in iocunditate: qm̄
inuenisti gratiā coram me. Et dixit iudith.
Bibam dn̄e qm̄ magnificata est aīa mea
hodie p̄ omībus diebus meis. Et accepit
et māducauit ⁊ bibit corā ip̄o. ea q̄ paraue
rat illi ancilla eius. Et iocūdus factus ē ho
lofernes ad eā: bibitq; vinū multū nimis
q̄ tū nunq̄ biberat in vita sua. ¶ Ca. xiij.

Vt autē sero factū est festinauerūt ser
ui illius ad hospicia sua: et ɔclusit va
gao ostia cubiculi. et abijt. Erant aūt om̄s
fatigati a vino. Eratq; iudith sola in cubi-
culo. Porro holofernes iacebat in lecto ni-
mia ebrietate sopitus. Dixit iudith puelle
sue: ut staret foris ante cubiculū ⁊ obserua
ret. Stetitq; iudith ante lectū. orans cū la-
chrymis et labioꝝ motu in silentio dicēs.
Cōfirma me dn̄e deus israhel. et respice in
hac hora ad opa manuū mearū: ut sicut ꝓ
misisti ierusalem ciuitatē tuā erigas: et hoc
qd̄ credens ꝑ te posse fieri cogitaui ꝑficiā.
Et cū hec dixisset: accessit ad colūnā q̄ erat
ad caput lectuli eius: et pugionē eius qui
in ea ligatus pēdebat exsoluit. Cūq; euagi
nasset illū: apprehēdit comā capitis eius et
ait. Cōfirma me dn̄e deus in hac hora. Et
ꝑcussit bis in ceruicē eius. et abscidit caput
eius: et abstulit canopeū eius a colūnis. et
euoluit corpus eius truncū. Et post pusillū
exiuit ⁊ tradidit caput holofernis ācille sue
et iussit ut mitteret illud in perā suā. Et exi-
erunt due scd̄m cōsuetudinē suā quasi ad
orationē. et transierūt castra ⁊ gyrātes val
lem venerūt ad portā ciuitatis. Et dixit iu
dith a longe custodibus murorū. Aperite
portas. qm̄ nobiscū est deus: q̄ fecit virtutē
in isrl'. Et factū est cū audissent viri vocem
eius: vocauerūt p̄sbyteros ciuitatis. Et oc
currerūt ad eā oēs a minimo vsq; ad maxi
mū: qm̄ sperauerūt eā iam nō esse venturā.

Et accendētes luminaria cōgrauerūt circa eā vniuersi. Illa aūt ascendēs in eminētio rē locū: iussit fieri silentiū. Cumq; oēs tacuis sent: dixit iudith. Laudate dñm deū nostrū qui nō dereliquit sperātes in se: et in me ancillam suā adimpleuit misericordiā suā. quā p misit domui israhel: et interfecit in manu mea hostē ppli sui in hac nocte. Et p ferēs de pera caput holofernis: ostēdit illis dicēs Ecce caput holofernis pncipis militie assiri oz. Et ecce cano peū illius in quo recumbebat in ebrietate sua: ubi et p manū femine percussit illū dns deus noster. Viuit autē ipe dns. qm custodiuit me angelus eius et hinc euntē et ibi cōmorantē. et inde huc reuertentē: et non p misit me dns ancillā suā coinquinari: sed pollutiōe peccati reuocauit me vobis. gaudentē in victoria sua: in eua sione mea. in liberatione vra. Confiteamur illi oēs qm bonus. qm in seculū misericordia eius. Vniuersi aūt adorātes dñm dixerunt ad eam. Benedixit te dns in virtute sua: qui p te ad nihilū redegit inimicos nostros. Porro ozias pnceps ppli israhel dixit ad eā. Benedicta es tu filia a dño deo excelso. pre omnibus mulieribus sup terram. Benedictus dns q creauit celū et terrā: qui te direxit in vulnera capitis pncipis inimicoz nostroz: q hodie nomen tuū ita magnificauit: ut nō recedat laus tua de ore hominū. qui memores fuerint virtutis dñi in eternū: p quibus nō pepercisti aie tue pter angustias et tribulationē generis tui: sz sub uenisti ruine ante ospectum dei nri. Et dixit omnis ppl'us fiat fiat. Porro achior vocatus venit. Et dixit ei. deus isrl' cui tu testimoniū dedisti. qō vlciscat se de inimicis suis: ipe caput oīm incredulorū incidit in hac nocte in manu mea. Et vt probes q ita est: ecce caput holofernis qui in ostempto superbie sue deū israhel ostempsit: et tibi interitū minabat dicēs: cū captus fuerit ppl'us isrl'. gladio p forari precipiā latera tua. Videns aūt achior caput holofernis angustiatus p pauore cecidit in faciē suā sup terrā: et estuauit anima eius. Postea vero q̄ resumpto spiritu recreatus est: p cidit ad pedes eius. et adorauit eā et dixit. Benedicta tu a deo tuo in omni tabernaculo iacob: qm in omī gente que audient nomē tuū. magnificabi tur super te deus israhel. Ca. xiiij.

Dixit aūt iudith ad omnē ppl'm. Audite me fratres. Suspēdite caput hoc sup muros nros: et erit cū exierit sol. accipiat vnusquisq; arma sua. et exite cū impetu: nō ut descendatis deorsum sed quasi impetū facientes. Tunc exploratores necesse ent vt fugiant ad p incipē suū excitandū ad pugnam Cumq; duces eorū occurrerint ad tabernaculū holofernis: et inuenerint eū truncū in suo sanguine volutatū: decidet sup eos timor. Cūq; cognoueritis fugere eos ite post illos securi: quoniā dns deteret eos sub pedibus vestris. Tunc achior videns virtutē quā fecit deus israhel relicto gentilitatis ritu. credidit deo: et circūcidit carnem p̄puci sui. et appositus est ad ppl'm israhel: et omnis successio generis eius vsq; in hodiernū diem. Mox aūt vt ortus est dies. suspēderūt sup muros caput holofernis: accepitq; vnusquisq; vir arma sua: et egressi sūt cū grādi strepitu et vlulatu. Qō videntes exploratores: ad tabernaculū cucurrerūt. Porro hi qui in tabernaculo erāt venientes. et ante ingressum cubiculi pstrepentes. excitādi gratia inquietudinē arte molebant: vt nō ab excitantibus sed a sonātibus holofernes euiglaret Nullus enī audebat cubiculū virtutis assirioz pulsando aut intrādo aperire. Sed cū venissent eius duces ac tribuni et vniuersi maiores exercitus assiroz: dixerūt cubicularijs. Intrate et excitate illū: qm egressi mures de cauernis suis ausi sunt p uocare nos ad preliū. Tunc ingressus vagao cubiculū eius stetit añ cortinā. et plausum fecit manibus suis: suspicabat enī illū cū iudith dormire. Sz cū nullū motū iacētis sensu auriū capet. accessit p̄ximās ad cortinā. et eleuās eū vidit cadauer absq; capite holofernis in suo sanguine tabefactū iacere sup terrā: exclamauit voce magna cū fletu. et scidit vestimenta sua. Et ingressus tabernaculū iudith nō inuenit eā. Et exiliuit foras ad ppl'm: et dixit. vna mulier hebrea fec̄ confusionē in domo regis nabuchodonosor. Ecce enī holofernes iacet in terra: et caput eius nō ē in illo

Qꝫ vñ audissent ꝓncipes virtutis assirioꝝ. scinderūt oēs vestimēta sua: et intolerabilis timor et tremor cecidit super eos: et turbati sunt animi eoꝝ valde. Et fcūs ē damor in cōpabilis in medio castroꝝ eoꝝ. ¶ Caxv.

QVnqꝫ omis exercitus decollatū holofernē audisset. fugit mens et ꝺsiliū ab eis: et solo tremore ⁊ metu agitati fuge p̄sidium sumūt: ita ut nullus loqueret cū ꝓximo suo: sed inclinato capite relictis oībus euadere festinabāt hebreos. quos armatos sup se venire audierāt: fugiētes p vias capoꝝ ⁊ semitas colliū. Vidētes itaqꝫ filij isrl fugiētes secuti sunt illos: descēderūtqꝫ clangentes tubis et vlulantes post ipos. Et qm assirij nō admati in fugā ibāt ꝓcipites: filij aūt israhel vno agmine psequētes. debilitabant oīes quos inuenire potuissent. Mittitqꝫ ozias nūcios p oīes ciuitates ⁊ regiones israhel. Omisitaqꝫ regio. omisqꝫ vbs electā iuuentutē armatā misit post eos: et psecuti sūt eos in ore gladij quousqꝫ puenirent ad extremitatē finiū suoꝝ. Reliqui aūt qui erāt in bethulia. ingressi sunt castra assirioꝝ: et ꝓdā quā fugientes assirij reliquerant abstulerūt: et onustati sunt valde. Hi vero q̄ victores reuersi sunt ad bethuliā. omia que erāt illoꝝ abstulerūt secū: ita ut nō esset numerus in pecoribus in iumētis et vniuersis mobilibus eoꝝ: ut a minimo vsqꝫ ad magnū oīes diuites fierēt de ꝓdationibus eoꝝ. Ioachim aūt sūmus pōtifex de ierusalē venit in bethuliā cū vniuersis p̄sbyteris suis: vt videret iudith. Que cū exisset ad illū: benedixerūt illā oīes vna voce dicētes. Tu gloria ierusalē. tu letitia israhel. tu honorificētia ppli nr̄i: q2 fecisti viriliter et ꝺfortatū est cor tuū eo q̄ castitatē amauens. et post virū tuū alterū nescieris: ideo ⁊ manus dñi ꝺfortauit te. et ideo eris benedicta in eternū. Et dixit omis ppl̄us fiat fiat. Per dies aūt triginta vix collecta sunt spolia assirioꝝ a ppl̄o isrl. Porro aūt vniuersa que holofernis peculiana fuisse ꝓbata sunt. dederūt iudith in auro et argēto et vestibus et gēmis et omni suppellectili: et tradita sūt oīa illi a ppl̄o. Et oīs ppl̄i gaudebāt cū mulieribus ⁊ virginibus ⁊ iuueni

tibus: in organis et cytharis. ¶ Caxvi. Vnc cantauit canticū hoc dño iudith dicēs. Incipite dīm in tympanis. cantate dño in cymbalis. Modulamini illi psalmū nouū: exultate ⁊ inuocate nomē eius. Dñs conterēs bella: dñs nomē est illi. Qui posuit castra sua in medio ppl̄i sui: ut eriperet nos de manu oīm inimicoꝝ nr̄oꝝ. Venit assur ex mōtibus ab aquilone i multitudine fortitudinis sue: cuius multitudo obturauit torrentes: et equi eoꝝ cooperuerūt valles. Dixit se incēsurū fines meos. et iuuenes meos occisurū gladio. Infantes meos dare in prēdā: et vgines in captiuitatē. Dñs aūt omipotēs nocuit eū: et tradidit eū in manus femine: et ꝺfudit eū. Nō enī cecidit potēs eorū a iuuenibus. nec filij tytan pupugerūt eū. Nec excelsi gigantes imposuerūt se illi: sed iudith filia merari in specie faciei sue dissoluit eū. Exuit enī se vestimenta viduitatis: et induit se vestimēta letitie in exultatione filioꝝ isrl. Vnxit faciē suā vnguēto colligauit crinnos suos mitra ad decipiēdū illū. Sandalia eius rapuerunt oculos eius: pulchritudo eius captiuā fecit aiam eius: amputauit pugione ceruicē eius. Horruerunt perse cōstantiā eius: et medi audaciā eius. Tunc vlulauerūt castra assirioꝝ qñ apparuerūt humiles mei: arescentes in siti. Filij puellarū compunxerūt eos: et sicut pueros fugiētes occidēt eos: pierūt in ꝓlio a facie dñi dei mei. Hymnū cātemus dño: hymnū nouū cātemus deo nostro. Adonai dñe magnus es tu et ꝓclarus in virtute: et quē superare nemo pōt. Tibi seruiat oīs creatura tua. q2 dixisti et facta sūt. misisti spiritū tuū ⁊ creata sūt: et nō est q̄ resistat voci tue. Mōtes a fundamētis mouebunt cū aquis petre sicut cera liquescent ante faciē tuam. Qui aūt timēt te: magni erunt apud te per oīa. Ve genti insurgenti sup genus meū. Dñs enī oīpotēs vindicabit i eis: in die iudicij visitabit illos. Dabit enī ignē et vermes in carnes eoꝝ: ut vrant̄ et sentiāt vsqꝫ in sempiternū. Et factū est post hec. omis ppl̄us post victoriā venit in ierusalē adorare dīm: et mox ut purificati sunt obtulerūt oīes holocausta. et vota. et repromissiōes

suas. Porro iudith vniuersa vasa bellica holofernis que dedit illi ꝓpl'us. et canopeū qđ ipa sustulerat posuit in anathema obliuionis. Erat aūt ꝓpl'us iocūdus scđm faciē sanctorū: et ꝑ tres mēses gaudiū huius victorie celebratū ē cū iudith. Post dies aūt illos vnusquisq; rediit in sua: et iudith magnificata est in bethulia: et p̄clarior erat vniuerse terre isrl'. Erat etiā virtute castitatis adiūcta: ita vt nō cognosceret virū oībus diebus vite sue: ex quo defunctus ē manasses vir eius. Erat aūt diebus festis ꝓcedēs cū magna gloria. Mansit aūt in domo viri sui annos centū quinq; et dimisit abrā suā liberā: et defuncta est ac sepulta cū viro suo in bethulia: luxitq; illā oīs ꝓpl'us diebus septē. In omī autē spacio vite eius nō fuit q̄ ꝑturbaret isrl': et post mortem eius annis multis. Dies aūt victorie huius festiuitatis ab hebreis in numero scōꝝ dierū accipitur: et colit̄ a iudeis ex illo tpe usq; in p̄sentem diē.

Incipit ꝓlogus in librū hester.

Librū hester varijs trāslatoribus ꝯstat esse viciatū: quē ego de archiuis hebreoꝝ reuelans verbū e verbo exp̄ssius trāstuli. Quē librū editio vulgata laciniosis hincinde verboꝝ sinibus trahit. addēs ea que ex tpe dici poterāt ⁊ audiri: sicut solitū est scholaribus disciplinis sumpto themate excogitare q̄bus verbis vti potuit q̄ iniuriā passus est: vel ille qui iniuriā fecit. Vos aūt o paula ⁊ estochiū (qm̄ et bibliothecas hebreoꝝ studuistis intrare. et interpretū certamīa cōprobastis) tenētes hester hebraicū librū ꝑ singula verba nr̄am trāslationē aspicite: ut possitis agnoscere me nihil etiā augmētasse addendo: sz fideli testimonio simpliciter sic̄ in hebreo habet̄. hystoriā hebraicā latine lingue tradidisse. Nec affectamus laudes hominū. nec vituperatiōes expauescimus: deo enī placere curantes. minas hoīm penitus nō timemus: qm̄ deus dissipat ossa eoꝝ q̄ hominibus placere desiderāt: et scđm apl'm qui eiusmodi sunt: serui christi esse nō p̄nt. Rursū in libro hester alphabetū ex minio usq; ad theta litteram fecimus diuersis in locis: volētes scz septuaginta interpretū ordinē ꝑ hec insinuare studioso lectori. Nos enī iuxta morem hebraicū ordinē ꝓsequi etiā in septuaginta editione maluimus.

Incipit liber hester. Ca. j.

In diebus assueri qui regnauit ab india usq; ethiopiā sup centū uigintiseptem ꝓuīcias: qn̄ sedit in solio regni sui: susa ciuitas regni eius exordium fuit. Tertio igit̄ anno imperij sui fecerat grande cōuiuiū cūctis p̄ncipibus ⁊ pueris suis fortissimis ꝑsarū et medoꝝ inclitis et p̄fectis ꝓuīciarū corā se: ut ostēderet diuitias glorie regni sui ac magnitudinē. atq; iactantiā potētie sue multo tpe: centū vicz ⁊ octoginta diebus. Cūq; implerent̄ dies ꝯuiuij. inuitauit oēm ꝓpl'm qui inuētus ē in susis a maximo vsq; ad minimū: et iussit septē diebus cōuiuiū p̄parari in vestibulo orti et nemoris qđ regio cultu ⁊ manu ꝯsitū erat. Et pendebāt ex omī ꝑte tētoria aerei coloris et carpasini ac iacinctini. sustētata funibus bissinis atq; purpureis: q̄ eburneis circulis inserti erāt ⁊ colūnis marmoreis fulciebant̄ Lectuli q̄q; aurei et argētei sup pauimentū smaragdino et pario stratū lapide dispositi erāt: qđ mira varietate pictura decorabat. Bibebāt aūt q̄ inuitati erāt aureis poculis: et alijs atq; alijs vasis cibi inferebant̄. Vinū quoq; vt magnificētia regia dignū erat abundās ⁊ p̄cipuū ponebat̄: nec erat q̄ nolentes cogeret ad bibendū: sz sic rex statuerat p̄ponēs mēses singulos de p̄ncipib⁹ suis vt sumeret vnusquisq; qđ vellet. Vasthi q̄q; regina fecit cōuiuiū femīaꝝ in palacio vbi rex assuerus manē ꝯsueuerat. Itaq; die septimo cū rex esset hilarior ⁊ post nimiā potionē incaluissz mero. p̄cepit maumā et bazatha et arbona ⁊ bagatha ⁊ abgatha ⁊ zarath et charchas septē eunuchis q̄ in ꝯspcū eius mīstrabāt. ut introducerēt vasthi reginā corā rege. posito sup caput eius diademate: ut oñderet cūctis ꝓpl'is et p̄ncipibus eius pulchritudinē. erat enī pulchra valde Que renuit: et ad regis imperiū qđ ꝑ eunuchos mādauerat venire ꝯtēpsit. Vñ iratus

rex et nimio furore succēsus. interrogauit sa
piētes q̄ ex more regio semp ei adherebāt.
et illoꝝ faciebat cūcta ꝯsilio. scientiū leges
ac iura maioꝝ: erāt aūt p̄mi et ꝓximi char
sena et zethar ⁊ admatha ⁊ tharsis ⁊ mares
et marsena ⁊ mamucha septē duces ꝑsarū
atq; medoꝝ. q̄ videbāt faciē regis et p̄mi
post eū residere soliti erant: cui sn̄ie vasthi
regina subiaceret q̄ assueri regis imp̄iū qđ
ꝑ eunuchos mandauerat: facere noluisset.
Rn̄ditq; mamucha audiēte rege atq; p̄nci
pibus. Nō solū regē lesit regina vasthi: sz
om̄es ꝓpl'os et p̄ncipes q̄ sunt in cūctis ꝓ-
uintijs regis assueri. Egredietur enī sermo re-
gine ad om̄es mulieres. ut ꝯtemnāt viros
suos ⁊ dicāt. Rex assuerus iussit vt regina
vasthi intraret ad eū. et illa noluit: atz hoc
exemplo om̄es p̄ncipū cōiuges ꝑsarū atq;
medoꝝ paruipendēt imp̄ia maritoꝝ. Vn-
de regis iusta est indignatio. Si tibi placet
egrediatur edictū a facie tua. et scribatur iuxta
legē ꝑsarū atq; medoꝝ. quā p̄terire illicitū
est: vt nequaq̄ vltra vasthi ingrediatur ad
regē: sed regnū illius altera q̄ melior ē illa
accipiat. Et hoc in om̄e qđ latissimū est ꝓ-
uintiarū tuarū diuulgetur imperiū: et cuncte
vxores tā maioꝝ q̄ minoꝝ deferāt maritis
suis honorē. Placuit ꝯsiliū eius regi et p̄n-
cipibus. Fecitq; iuxta cōsiliū mamucha et
misit epistolas ad vniuersas ꝓuintias regni
sui: ut queq; gens audire et legere poterat
diuersis linguis et litteris. esse viros p̄nci-
pes ac maiores in domibus suis: et hoc per
cunctos ꝓpl'os diuulgari. ¶ Ca. ij.

HIs ita gestis postq̄ regis assueri indi-
gnatio deferbuerat. recordata est vasthi q̄
fecisset vel q̄ passa esset: dixerūtq; pueri re-
gis ac mīstri eius. Querantur regi puelle vir-
gines ac speciose. et mittantur q̄ ꝯsiderēt per
vniuersas ꝓuintias puellas speciosas et vir
gines: et adducāt eas ad ciuitatē susan. et
tradant in domū feminarū sub manu egei
eunuchi q̄ est p̄positus et custos mulierū re
giarū: et accipiāt mūdū muliebrē et cetera
ad vsus necessaria. Et quecūq; inter om̄es
oculis regis placuerit: ip̄a regnet ꝓ vasthi.
Placuit sermo regi: et ita vt suggesserāt ius
sit fieri. Erat vir iudeus in susis ciuitate vo
cabulo mardocheus filius iair filij semei fi-
lij cis de stirpe beniamin. qui trāslatus fue
rat de ierusalē. eo tp̄e quo iechoniā regē iu
da nabuchodonosor rex babilonis trāstu
lerat: qui fuit nutritius filie fratris sui edisse
que altero nomīe vocabatur hester. et vtrū-
q; parentē amiserat: pulchra nimis et deco
ra facie. Mortuisq; patre eius ac mr̄e: mar-
docheus sibi eā adoptauit in filiā. Cūq; ꝑ
crebruisset regis imperiū. et iuxta mādatū
illius multe pulchre virgines adducerentur
susan. et egeo traderentur eunucho: hester q̄z
inter ceteras puellas ei tradita est: ut serua
retur in numero feminarū. Que placuit ei: et
inuenit gratiā in ꝯspectu illius. ut accelera-
ret mundum muliebrē. et traderet ei partes
suas. et septē puellas speciosissimas de do-
mo regis: et tam ip̄am q̄ pedisse quas eius
ornaret atq; excoleret. Que noluit indicare
ei ꝓpl'm et patriā suā. Mardocheus enī p̄-
ceperat ei vt de hac re omīno reticeret: qui
deambulabat quotidie ante vestibulū do
mus in qua electe virgines seruabantur: cu-
rā agens salutis hester. et scire volens quid
ei accideret. Cum aūt venisset tēpus singu
larū ꝑ ordinē puellarū vt intrarēt ad regē:
expletis omībus q̄ ad cultū muliebrē ꝑti-
nebāt mēsis duodecimus vertebatur: ita dū
taxat vt sex mēses oleo vngerentur mirtino:
et alijs sex quibusdā pigmētis et aromati
bus vterentur. Ingrediētesq; ad regē. quic-
quid postulassent ad ornatū ꝑtinens acci-
piebant: et vt eis placuerat cōposite: de tri-
clinio feminarū ad regis cubiculū trāsiebāt
Et que intrauerat vespere egrediebatur ma-
ne: atq; inde in secundas edes deducebantur
que sub manu sasagazi eunuchi erāt. q̄ cō
cubinis regis p̄sidebat: nec habebat ꝑtātē
ad regē vltra redeundi nisi voluisset rex. et
eā venire iussisset ex noīe. Euoluto aūt tp̄e
ꝑ ordinē: instabat dies q̄ hester filia abia-
hel fratris mardochei. quā sibi adoptaue-
rat in filiā. deberet intrare ad regē. Que nō
que siuit muliebrē cultū: sz quecūq; voluit
egeus eunuchus custos virginū: hec ei ad
ornatum dedit. Erat enī formosa valde: et
incredibili pulchritudine: oīm ocl'is gratio
sa et amabilis videbatur. Ducta ē itaq; ad

cubiculū regis assueri mense decimo q̄ vocat̄ thebeth. septimo āno regni eius: et adamauit eā rex plusq̄ oēs mulieres: habuitq̄ gratiā et misericordiā corā eo sup omēs mulieres: et posuit diadema regni in capite eius: fecitq̄ eā regnare in loco vasthi. Et iussit ꝯuiuiū p̄parari p magnificū cūctis p̄ncipibus ⁊ seruis suis: ꝓ cōiunctiōe ⁊ nuptijs hester. Et dedit requiē vniuersis ꝓuintijs: ac dona largitus ē iuxta magnificentiā p̄ncipalē. Cūq̄ et scd̄o quererent̄ virgines. et cōgregarent̄. mardocheus manebat ad ianuā regis: necdū ꝓdiderat hester patriā et ꝓpl'm suū: iuxta mandatū eius. Quicquid enī ille precipiebat obseruabat hester: et ita cuncta faciebat vt eo tpe solita erat quo eā paruulā nutriebat. Eo igit̄ tpe quo mardocheus ad regis ianuam morabat̄. irati sunt bagathan et thares duo eunuchi regis. qui ianitores erant. et in p̄mo palacij limine residebāt. voluerūtq̄ insurgere in regē et occidere eū. Quod mardocheū non latuit. Statimq̄ nunciauit regine hester: et illa regi ex nomīe mardochei qui ad se rem detulerat. Quesitū est et inuentū: et appensus ē vterq̄ eorū in patibulo. Et iussit rex ut in libro memoriali scriberet̄: ut ꝓvita sua aliq̄d repensaret ei. Mandatūq̄ est hystorijs et annalibus traditū corā rege. ¶ Ca. iij.

Post hec rex assuerus exaltauit aman filiū amadathi q̄ erat de stirpe agag: et posuit soliū eius sup oēs p̄ncipes quos habebat. Cūctiq̄ serui regis q̄ in foribus palatij versabant̄ flectebāt genua: et adorabāt aman. Sic enī p̄cepat eis imperator. Solus mardocheus nō flectebat genu: neq̄ adorabat eū. Cui dixerūt pueri regis qui ad fores palatij residebāt. Cur p̄ter ceteros non obseruas mādatū regis? Cunq̄ hoc crebrius dicerēt. et ille nollet audire: nūciauerunt aman scire cupiētes vtrū pseueraret in sententia. Dixerat enī eis se esse iudeū. Qd̄ cū audissz aman et experimēto ꝓbassz q̄ mardocheus nō sibi flecteret genu. nec se adoraret. iratus ē valde: et ꝓ nihilo duxit in vnū mardocheū mittere manus suas: audierat enī q̄ essz gentis iudee: magisq̄ voluit oēm iudeorū q̄ erāt in regno assueri p-dere nationē. Mense p̄mo cuius vocabulū est nisan: āno duodecimo regni assueri. missa est sors in vrnā q̄ hebraice d̄r phur corā aman. quo die et q̄ mense gens iudeorū deberet interfici: et exiuit mēsis duodecimus qui vocat̄ adar. Dixitq̄ amā regi assuero. Est ꝓpl'us p oēs ꝓuīcias regni tui dispsus et a se mutuo separatus. nouis vtēs legibus et cerimonijs. insup ⁊ regis scita ꝯtemnēs: et optime nosti q̄ nō expediat regno tuo ut insolescat p licentiā. Si tibi placet decerne ut pereat: et decē milia talētorū appendā archarijs gaze tue. Tulit ergo rex anulū quo vtebat̄ de manu sua: et dedit eū amā filio amadathi de ꝓgenie agag hosti iudeorū: dixitq̄ ad eū. Argentū qd̄ tu polliceris tuū sit: de ꝓpl'o age qd̄ tibi placet. Vocatiq̄ sūt scribe regis mēse p̄mo nisam tertiadecia die eiusdē mens: et scriptū est ut iusserat aman ad oēs satrapas regis. et iudices ꝓuīciarū diuersarūq̄ gentiū. ut queq̄ gens legere poterat ⁊ audire. ꝓ varietate linguarū ex noīe regis assueri: et lr̄e signate ip̄ius anulo misse sunt p cursores regis ad vniuersas ꝓuintias. vt occiderēt atq̄ delerēt oēs iudeos. a puero usq̄ ad senē. puulos ⁊ mulieres vno die hoc ē tertiodecimo mens duodecimi q̄ vocat̄ adar: et bona eorū diriperēt. Sūma aūt epl'arū hec fuit: ut omēs ꝓuīcie scirent et pararēt se ad p̄dictā diē. Festinabāt cursores qui missi erant regis imperiū explere. Statimq̄ in susis pependit edictum: rege et aman celebrāte cōuiuiū: et cūctis iudeis q̄ erant in vrbe flentibus. ¶ Ca. iiij.

Qve cū audisset mardocheus scidit vestimēta sua: et indutus est sacco. spergēs cinerē capiti: et in platea medie ciuitatis voce magna clamabat ostendēs amaritudinē animi sui: et hoc eiulatu vsq̄ ad fores palatij gradiēs. Nō enī erat licitū indutū sacco aulā regis intrare. In oībus q̄q̄ ꝓuīcis oppidis ac locis. ad q̄ crudele regis dogma puenerat. plāctus ingēs erat apud iudeos ieiuniū. vlulatus. et fletus: sacco ⁊ cinē multis ꝓ stratu vtētib⁹. Ingressi aūt sūt puelle hester ⁊ eunuchi: nūciauerūtq̄ ei. Qd̄ audiens ꝯsternata ē: et vestē misit ut ablato sacco indueret eā. Quā accipe noluit. accitoq̄

athach eunucho quē rex ministrū ei dederat: p̄cepit vt iret ad mardocheū ⁊ disceret ab eo cur hoc faceret. Egressusq; athach iuit ad mardocheū: et inuenit eū stantē in platea ciuitatis ante ostiū palatij. Qui indicauit ei omīa q̄ acciderāt. quō amā ꝓmisissꝫ ut in thesauros regis ꝓ iudeoꝝ nece inferret argentū: exemplarq; edicti qđ pendebat in susis dedit ei. ut regine ostēderet: et moneret eā vt intraret ad regē. et dep̄caretur eū ꝓ ꝓpl'o suo. Regressus atach nūciauit hester omīa q̄ mardocheus dixerat. Que rn̄dit ei et iussit vt diceret mardocheo. Om̄es serui regis et cūcte q̄ sub ditiōe eius sunt norunt ꝓuintie. qđ siue vir siue mulier nō vocatus interius atriū regis intrauerit. absq; vlla cūctatione statim interficiat̄: nisi forte rex aureā virgā ad eū tetēderit ꝓ signo clemētie: atq; ita possit viuere. Ego igit̄ quō ad regē intrare potero: que triginta iā diebus non sum vocata ad eū? Quod cū audisset mardocheus: rursum mādauit hester dicēs. Ne putes ꝙ animā tuā tantū liberes: q̄r in domo regis es pre cunctis iudeis. Si enī nunc silueris ꝑ aliā occasionē liberabunt̄ iudei: et tu ⁊ domus p̄ris tui ꝑibitis. Et q̄s nouit vtrū idcirco ad regnū veneris: ut in tali tpe parareris? Rursūq; hester hec mardocheo verba mādauit. Vade et ꝯgrega om̄es iudeos quos in susis reperis: et orate ꝓ me. Non comedetis et nō bibetis tribus diebus et tribus noctibus: et ego cū ācillulis meis sil'iter ieiunabo: et tūc ingrediar ad regē ꝯtra legē faciēs nō vocata. tradēsq; me morti et periculo. Iuit itaq; mardocheus et fecit oīa que hester p̄ceperat. ¶ Ca. v.

Die aūt tertio induta ē hester regalibus vestimentis: et stetit in atrio domus regie qđ erat interius cōtra basilicā regis. Et ille sedebat sup̄ soliū suū in ꝯsistorio palatij cōtra ostiū domus. Cunq; vidisset hester reginā stantē placuit oculis eius: et extendit ꝯtra eam virgā aureā quā tenebat manu. Que accedēs osculata est sūmitatē virge eius: dixitq; ad eā rex. Quid vis hester regina? Que est petitio tua? Etiā si dimidiā partē regni petieris dabit̄ tibi. At illa rn̄dit Si regi placet obsecro vt venias ad me hodie et aman tecū ad cōuiuiū quod paraui. Statimq; rex: vocate inquit cito amā ut hester obediat volūtati. Venerūt itaq; rex et aman ad cōuiuiū qđ eis regina parauerat Dixitq; ei rex postq̄ vinū biberat abundāter. Quid petis vt detur tibi: et ꝓ qua re postulas? Etiā si dimidiā partē regni mei petieris impetrabis. Cui respōdit hester. Petitio mea et preces sunt iste. Si inueni in ꝯspectu regis gratiā. et si regi placet vt det mihi qđ postulo et meam impleat petitionē: veniat rex et aman ad conuiuiū qđ paraui eis: et cras aperiā regi volūtatē meā. Egressus est itaq; illo die amā letus et alacer. Cūq; vidisset mardocheū sedentē ante fores palacij. et nō solū nō assurrexisset sibi: sꝫ nec motū quidē de loco sessionis sue indignatus ē valde: et dissimulata ira reuersus in domū suā cōuocauit ad se amicos suos et zares vxorem suā: et exposuit illis magnitudinē diuitiarū suaꝝ filiorūq; turbā: et quāta eū gloria sup̄ om̄s p̄ncipes et seruos suos rex eleuasset. Et post hec ait. Regina q̄q; hester nullū aliū vocauit ad conuiuiū cū rege p̄ter me: apud quā etiā cras cū rege prāsurus sum. Et cū hec oīa habeā. nihil me hr̄e puto quādiu videro mardocheū iudeū sedentē ante fores regias. Rn̄derūtq; ei zares vxor eius: et ceteri amici. Iube parari excelsam trabē habentē altitudinis quinq̄ginta cubitos: et dic mane regi vt appendat̄ sup̄ eā mardocheus: et sic ibis cū rege letus ad cōuiuiū. Placuit ei ꝯsiliū: et iussit excelsam preparari crucem. ¶ Ca. vj.

Noctē illā duxit rex insomnē: iussitq; sibi afferri hystorias et annales p̄oꝝ tp̄m. Que cū illo p̄nte legerent̄: ventū est ad illū locū vbi scriptū erat. quō nūciasset mardocheus insidias bagathā et thares eunuchorū: regē assuerū iugulare cupientiū. Qđ cū audisset rex ait. Quid ꝓ hac fide honoris ac p̄mij mardocheus ꝯsecutus est? Dixerūt ei serui illius ac mīstri. Nihil omīno mercedis accepit. Statimq; rex. quis est inquit in atrio? Aman quippe interius atriū domus regie intrauerat: vt suggerēt regi et iuberet mardocheū affigi patibulo qđ ei fuerat p̄paratū. Rn̄derūt pueri. Amā stat in atrio.

Dixitq; rex. Ingrediat̃. Cunq; esset ingressus ait illi. Quid debet fieri viro: quē rex honorare desiderat? Cogitās aūt in corde suo aman ⁊ reputās q̄ nullū aliū rex nisi se vellet honorare. r̄ndit. Homo quē rex honorare cupit. debet indui vestibus regijs et imponi sup̄ equū q̄ de sella regis est. et accipe regiū diadema sup̄ caput suū: et p̄mus de regijs p̄ncipibus ac tyrannis teneat equū eius: et p̄ plateā ciuitatis incedēs clamet et dicat. Sic honorabit̃: quencūq; rex voluerit honorare. Dixitq; ei rex. Festina: et sumpta stola et equo fac ut locutus es mardocheo iudeo q̄ sedet ante fores palacij. Caue ne quicq̄ de his q̄ locutus es p̄termittas. Tulit itaq; aman stolā ⁊ equū: indutumq; mardocheū in platea ciuitatis. et impositū equo p̄cedebat atq; clamabat. Hoc honore ꝯdignus est: quencūq; rex voluerit honorare. Reuersusq; est mardocheus ad ianuā palatij: et aman festinauit ire in domū suā lugēs. et op̄to capite: narrauitq; zares vxori sue ⁊ amicis oīa que euenissent sibi. Cui r̄nderūt sapiētes quos habebat in ꝯsilio et vxor eius. Si de semīe iudeoꝝ est mardocheus ante quē cadere cepisti. nō ei poteris resistere: sed cades in ꝯspectu eius. Adhuc illis loquētibus venerūt eunuchi regis: et cito eū ad cōuiuiū quod regina parauerat pergere compulerūt.

Ca. vij.

INtrauit itaq; rex et aman vt biberēt cū regina. Dixitq; ei rex etiā scd̄a die postq̄ vino incaluerat. Que ē petitio tua hester ut detur tibi: et q̄d vis fieri? Etiā si dimidiam partē regni mei petieris impetrabis. Ad quē illa r̄ndit. Si inueni gratiā in ocl̄is tuis o rex. et si tibi placet: dona mihi aīam meā p̄ qua rogo: et ꝓpl̄m meū p̄ quo obsecro. Traditi enī sumus ego ⁊ ꝓpl̄us meus: ut cōteramur iugulemur ⁊ peamus. Atq; vtinā in seruos et famulas venderemur. esset tolerabile malū et gemēs tacerē: nūc aūt hostis noster est cuius crudelitas redūdat in regē. R̄ndensq; rex assuerus ait. Quis est iste et cuius potētie: ut hec audeat facere? Dixitq; hester. Hostis et inimicus noster pessimus iste est aman. Quod ille audiēs ilico obstupuit: vultū regis ⁊ regine ferre nō sustinēs. Rex aūt surrexit iratus: et de loco ꝯuiuij intrauit in ortū arboribus ꝯsitū. Aman q̄q; surrexit vt rogaret hester reginā p̄ aīa sua: intellexit enim a rege paratū sibi malū. Qui cū reuersus esset de orto nemoribus ꝯsito. et intrasset cōuiuij locū: repperit aman sup̄ lectū corruisse in quo iacebat hester: et ait. Etiā reginā vult opprimere me p̄nte in domo mea. Nec dū verbū de ore regis exierat statim operuerūt faciē eius. Dixitq; arbona vnus de eunuchis q̄ stabāt in ministerio regis. En lignū q̄d p̄auerat mardocheo qui locutus est p̄ rege. stat in domo aman. habens altitudinis quinquaginta cubitos. Cui dixit rex. Appēdite eū in eo. Suspēsus est itaq; amā in patibulo q̄d p̄auerat mardocheo: et regis ira requieuit.

Ca. viij.

DIe illo dedit rex assuerus hester regine domū aman aduersarij iudeorum: et mardocheus ingressus est ante faciē regis. Confessa ē enī hester. q̄d ess̄ patruus suus. Tulitq; rex anulū quē ab aman recipi iusserat: et tradidit mardocheo. Hester aūt cōstituit mardocheū sup̄ domū suā. Nec his ꝯtenta p̄cidit ad pedes regis: fleuitq; et locuta ad eū orauit ut maliciā aman agagite et machinationes eius pessimas quas excogitauerat ꝯtra iudeos: iuberet irritas fieri. At ille ex more sceptrū aureū p̄tendit manu: quo signū clementie mōstrabat̃. Illaq; ꝯsurgēs stetit ante eū. et ait. Si placet regi. et si inueni gratiā in oculis eius. et deprecatio mea nō ei videtur esse ꝯtraria: obsecro ut nouis epistolis veteres aman littere insidiatoris et hostis iudeorū. quibus eos in cūctis regis p̄uītijs p̄ire p̄cep̄at corrigant̃. Quō enī potero sustinere necē et interfectionē ꝓpl̄i mei? R̄nditq; rex assuerus hester regine ⁊ mardocheo iudeo. Domū aman cōcessi hester. et ip̄m iussi affigi cruci: q2 ausus est manū mittere in iudeos. Scribite ergo iudeis sicut vobis placet ex regis noīe: signātes lr̄as anulo meo. Hec enī ꝯsuetudo erat ut epistolis que ex regis noīe mittebant̃. et illius anulo signate erāt. nemo auderet cōtradicere. Accitisq; scribis et librarijs regis. erat aūt tp̄s tertij mensis q̄ appellat̃ siban: vicesima et tertia die illius scripte sūt epl̄e

vt mardocheus voluerat ad iudeos et ad
p̄ncipes ꝓcuratoresq; et iudices· qui centū-
uigintiseptē ꝓuintijs ab india vsq; ethio-
piā p̄sidebant: prouintie atq; ꝓuintie· po-
pulo et ꝓpl'o· iuxta linguas et litteras suas·
et iudeis: prout legere poterant et audire·
Ipseq; epistole que ex regis noīe mittebantur·
anulo illius obsignate sūt et misse ꝑ ve
redarios: qui ꝑ om̄es ꝓuintias discurren-
tes· veteres litteras nouis nūcijs p̄uenirēt·
Quibus imperauit rex· vt cōuenirent iude
os ꝑ singulas ciuitates· et in vnū p̄ciperent
cōgregari· ut starent pro animabus suis: et
om̄es inimicos suos cū cōiugibus ac libe-
ris· et vniuersis domibus interficerēt atq;
delerent· Et constituta est ꝑ omnes ꝓuin-
tias vna vltionis dies· id est tertiadecima
die mēsis duodecimi adar· Summaq; epi
stole fuit vt in omībus terris ac ꝓpl'is qui
regis assueri subiacebāt imperio: notū fieret
paratos esse iudeos ad capiendā vindictā
de hostibus suis· Egressiq; sunt veredarij
celeres nūcios ꝑferentes: et edictum regis
pependit in susis· Mardocheus aūt de pa-
latio et de conspectu regis egrediens fulge-
bat vestibus regijs iacinctinis videlicet et
aerinis: coronam aureā portans capite: et
amictus serico pallio atq; purpureo· Om-
nisq; ciuitas exultauit atq; letata ē· Iudeis
autē noua lux oriri visa est: gaudiū· honor
et tripidiū· Apud omnes populos vrbes
atq; ꝓuintias quocūq; regis p̄cepta venie
bant· mira exultatio epule atq; conuiuia et
festus dies: intantū vt plures alterius gen-
tis et secte· eorū religioni et cerimonijs iū-
gerentur· Grandis enī cunctos iudaici no-
minis terror inuaserat· ¶ Ca· ix·

Igitur duodecimi mēsis quē adar vo
cari ante iā diximus· tertiadecima die quā
do cunctis iudeis interfectio parabat̄ et ho
stes eorum inhiabant sanguini· versa vice
iudei superiores esse ceperūt: et se de aduer-
sarijs vindicare· Congregatiq; sunt ꝑ singu
las ciuitates· et oppida et loco: vt extende
rent manū contra inimicos et persecutores
suos· Nullusq; ausus est resistere: eo quod
omnes ꝓpl'os magnitudinis eorū formido
penetraret· Nam et ꝓuintiarū iudices du-
ces et procuratores· omnisq; dignitas que
singulis locis et operibus preerat· extolle-
bant iudeos timore mardochei: quē p̄nci-
pē esse palatij et plurimū posse cognouerāt·
Fama quoq; nomīs eius crescebat quoti-
die: et ꝑ cunctorꝫ ora volitabat· Itaq; per-
cusserūt iudei inimicos suos plaga magna
et occiderūt eos· reddentes eis qđ sibi para
uerant facere: intantū vt etiā in susis quin-
gentos viros interficerent: extra decē filios
aman agagite hostis iudeorꝫ· Quorū ista
sunt nomīa: pharsandathan et delphon et
esphata et phorata et adalia et aridatha et
ephermesca et arisai et aridai et vaisatha·
Quos cū occidissent: predas de substantijs
eorum agere noluerūt· Statimq; numerus
eorꝫ qui occisi erant in susis ad regē relatus
est· Qui dixit regine· In vrbe susis interfece
runt iudei quīgentos viros· et alios decem
filios aman· Quantā putas eos exercere ce
dem in vniuersis ꝓuintijs? Quid vltra po
stulas: et quid vis vt fieri iubeā? Cui illa
respondit· Si regi placet detur potestas iu-
deis· vt sicut fecerūt hodie in susis sic ꝛ cras
faciāt: et decē filij aman in patibulis suspē
dantur· Precepit rex vt ita fieret· Statimq;
in susis pependit edictū: et decem filij aman
suspensi sunt· Congregatis iudeis quarta-
decima die mēsis adar interfecti sunt in su
sis trecēti viri: nec eorꝫ ab illis direpta sub
stantia est: sed et ꝑ omnes ꝓuintias· que
ditioni regis subiacebāt ꝓ animabus suis
steterunt iudei· interfectis hostibus ac ꝑse
cutoribus suis: intantū vt septuaginta qui
q; milia occisorum implerent̄: et nullus de
substātijs eorꝫ quicq̄ cōtingeret· Dies aūt
tertiusdecimus mens̄ adar vnus apud om
nes interfectiōis fuit: et quartadecima die
cedere desierūt· Quē ꝯstituerūt esse sollennē
vt in eo omī tēpore deinceps vacarēt epu-
lis gaudio atq; cōuiuijs· At hi qui in vrbe
susis cedē exercuerāt tertiodecimo et quar-
todecimo die eiusdē mensis in cede versati
sunt: decimoquīto aūt die ꝑcuture desierūt·
Et idcirco eundē diē ꝯstituerūt sollēnē epu
larū atq; letitie· Hi vero iudei qui in oppi-
dis nō muratis ac villis morabant̄· quartū
decimū diē mens̄ adar cōuiuiorꝫ ꝛ gaudij

decreuerūt: ita ut exultēt in eo et mittāt sibi mutuo ꝑtes epularū ⁊ ciboꝝ. Scripsit itaq; mardocheus oīa hec: et lr̄is cōprehensa misit ad iudeos q̄ in oībus regis ꝓuintijs morabant̄: tam in vicino positis q̄ꝫ procul: vt quartādecimā ⁊ quintādecimā diē mēsis adar ꝓ festis susciperēt. et reuertente sem ꝑ anno sollenni honore celebrarēt: q2 in ip̄is diebus se vlti sunt iudei de inimicis suis. et luctus atq; tristitia in hilaritatem gaudiūq; cōuersi sunt: essentq; dies isti epularū atq; letitie: et mitterēt sibi inuicē ciboꝝ partes: et pauperibus munuscula largirent̄. Susceperūtq; iudei in sollennē ritū cuncta que eo tpe facere ceperāt: et q̄ mardocheus litteris faciēda mādauerat. Aman eni filius amadati stirpis agag hostis et aduersarius iudeoꝝ cogitauit ɔtra eos malū. ut occideret illos atq; deleret: et misit phur quod nostra lingua vertit̄ in sortē: et postea ingressa est hester ad regem: obsecrās ut conatus eius litteris regis irriti fierēt: et malū qd̄ ɔtra iudeos cogitauerat reuerteret̄ in caput eius. Deniq; et ip̄m ⁊ filios eius affixerūt cruci: atq; ex illo tpe dies isti appellati sunt phurim id sortiū: eo ꝙ phur id ē sors in vrnā missa fuerit. Et cuncta que gesta sunt epl'e id est libri huius volumīe ɔtinent̄: queq; sustinuerint et que deinceps immutata sint susceperūt iudei su ꝑ se et semen suū. et super cūctos q̄ religioni eoꝝ voluerint copulari vt nulli liceat duos hos dies absq; sollennitate trāsigere quos scriptura testat̄: et cetera expetūt tēpora annis sibi iugiter succedentibus. Isti sūt dies quos nulla vnq̄ꝫ delebit obliuio. et ꝑ singulas generatiōes cūcte in toto orbe ꝓuintie celebrabūt: nec est vlla ciuitas in q̄ dies phurim id est sortiū nō obseruent̄ a iudeis: et ab eoꝝ ꝓgenie q̄ his cerimonijs obligata est. Scripseruntq; hester regina filia abiahil et mardocheus iudeus etiā secundā epistolā: ut omni studio dies ista sollennis sanxiret̄ in posterū. Et miserūt ad om̄s iudeos qui in centūuigintiseptē ꝓuintijs regis assueri versabant̄ vt haberent pacē et susciperēt veritatē. obseruantes dies sortiū: et suo tempore cum gaudio celebrarēt: sicut ɔstituerat mardocheus et hester. Et illi obseruanda susceperunt a se ⁊ a semīe suo ieiunia. atq; clamores et sortiū dies: et oīa que libri huius q̄ vocat̄ hester hystoria ɔtinentur. ¶ Ca. x.

Rex vero assuerus omnē terrā ⁊ cūctas maris insulas fecit tributarias: cuius fortitudo et imperiū et dignitas atq; sublimitas qua exaltauit mardocheum scripta sunt in libris medorū atq; persarū: et quomodo mardocheus iudaici generis secundus a rege assuero fuerit et magnus apud iudeos. et acceptabilis plebi fratrū suorū: querens bona ꝓpl'o suo: et loquens ea que ad pacē seminis sui ꝑtinerent. ¶ Que habentur in hebreo plena fide exp̄ssi: hec aūt que sequunt̄ scripta repperi in editione vulgata que grecoꝝ lingua et litteris ɔtinent̄: et interim post finē libri hoc capitulū ferebat̄. qd̄ iuxta ɔsuetudinem nostrā obelo id est verū p̄notauimus.

¶ Dixitq; mardocheus. A deo facta sunt ista. Recordatus sum somnij qd̄ videram hec eadē significātis: nec eorū quicq̄ꝫ irritū fuit. Paruus fons q̄ creuit in fluuiū et in lucē solēq; ɔuersus est. et in aquas plurimas redundauit hester est: quā rex accepit vxorē et voluit esse reginā. Duo aūt dracones ego sum ⁊ aman. Gentes que ɔuenerāt: hi sunt qui conati sunt delere nomē iudeorū. Gens aūt mea isrl' est q̄ clamauit ad dn̄m et saluū fecit dn̄s ꝓpl'm suū. liberauitq; nos ab oībus malis. et fecit signa magna atq; portēta inter gētes: et duas sortes esse p̄cepit. vnā ꝓpl'i dei ⁊ alterā cūctarū gentiū. venitq; vtraq; sors in statutū ex illo iā tpe coram deo vniuersis gētibus: et recordatus ē dn̄s ꝓpl'i sui: ac misertus hereditatis sue. Et obs̄uabunt̄ dies isti in mēse adar quartadecima ⁊ q̄ntadecima die eiusdē mēsis: cū omī studio ⁊ gaudio in vnū cetū ꝓpl'i ɔgregati: in cūctas deinceps generatōes ꝓpl'i isrl'

¶ Ca. xj.

Anno quarto regnantibus ptolomeo et cleopatra. attulerūt dositheus qui se sacerdotē ⁊ leuitici generis ferebat. et ptolomeus filius eius hanc epl'am phurim: quā dixerūt interp̄tatū esse lisimachum ptolomei filiū in ierusalē. Hoc q̄q; principiū erat in editione vulgata: quod nec in hebreo, nec apud vllum fertur interpretum.

Anno secundo regnāte artarxerxe maxi
mo. prima die mensis nisan: vidit somniū
mardocheus filius iairi filij semei. filij cis de
tribu beniamin. homo iudeus qui habita-
bat in vrbe susis: vir magnus et inter pri-
mos aule regie. Erat aūt de eo numero ca-
ptiuorū quos transtulerat nabuchodono-
sor rex babilonis de ierusalē cū ieconia re-
ge iuda: et hoc eius somniū fuit. Apparue-
runt voces ⁊ tumultus. tonitrua et terre mo-
tus et ꝯturbatio sup terrā: et ecce duo dra-
cones magni paratiq; cōtra se in preliū: ad
quorꝝ clamorē cuncte concitate sunt natio-
nes. ut pugnarēt ꝯtra gentē iustorꝝ. Fuitq;
dies illa tenebrarū et discriminis: tribula-
tionis et angustie: et ingens formido super
terrā. Conturbataq; est gens iustorꝝ timen
tiū mala sua: et ꝑparata ad mortē. Clama
ueruntq; ad deū: et illis vociferātibus fons
ꝑuus creuit in fluuiū maximū: et in aquas
plurimas redūdauit. Lux et sol ortus est et
humiles exaltati sunt: et deuorauerūt incli-
tos. Quod cū vidisset mardocheus et sur-
rexisset de stratu. cogitabat q̄d deus facere
vellet: et fixum habebat in animo scire cupi
ens quid significaret somniū. ¶ Ca. xij.

Morabatur aūt eo tempore in aula re-
gis. cum bagatha et thara eunuchis
regis: qui ianitores erāt palatij. Cūq; intel-
lexisset cogitationes eorū et curas diligen-
tius ꝑuidisset: didicit ꝙ conarentur in regē
artarxerxen manus mittere: et nūciauit sup
eo regi. Qui de vtroq; habita questiōe. cō-
fessos iussit duci ad mortē. Rex aūt quod
gestum erat scripsit in cōmentarijs. Sed et
mardocheus rei memoriā litteris tradidit.
Precepitq; ei rex vt in aula palacij morare
tur: datis ei ꝓ delatione muneribus. Amā
vero filius amadathi bugeus erat glorio-
sissimus corā rege: et voluit nocere mardo-
cheo et ꝓpl'o eius ꝓ duobus eunuchis re-
gis qui fuerāt interfecti. ¶ Hucusq; ꝓhemiū
Que sequunt̄ in eo loco posita erāt vbi scriptū
est in volumine: et diripuerūt bona vel substāti-
as eorꝝ. Que in sola vulgata editiōe reperimus
Epistole autē hoc exemplar fuit. ¶ Ca. xiij.

Rex maximus artarxerxes ab india us
q; ethiopiā centūuigintiseptē ꝓuin
tiarū principibus et ducibus. qui eius im-
perio subiecti sunt. salutem. Cum plurimis
gentibus imperarē. et vniuersum orbē mee
ditioni subiugassem: volui nequaq̄ abuti
potentie magnitudine. sed clemētia et leni-
tate gubernare subiectos: ut absq; vllo ter-
rore vitā silentio transigentes. optata cun-
ctis mortalibus pace fruerent̄. Querēte au
tem me a ꝯsiliarijs meis quomodo posset
hoc impleri: vnus qui sapientia et fide ce-
teros ꝑcellebat. et erat post regem secundus
aman nomine. indicauit mihi in toto orbe
terrarū ꝓpl'm esse dispersum. qui nouis vte
retur legibus: et ꝯtra omniū gentiū ꝯsuetu
dinē faciens. regū iussa cōtemneret: et vni-
uersarū concordiā nationū sua dissensione
violaret. Quod cū didicissemus videntes
vnā gentē rebellē aduersus om̄e hominū
genus ꝑuersis vti legibus. nostrisq; iussio-
nibus cōtraire. et turbare subiectarū nobis
ꝓuintiarū pacē atq; cōcordiā: iussimus vt
quoscūq; aman qui omibus ꝓuintijs ꝑpo
situs est ⁊ secūdus a rege. et quē patris loco
colimus mōstrauerit. cū cōiugibus ac libe-
ris deleantur ab inimicis suis. nullusq; eorꝝ
misereat̄. quartadecīa die duodecimi mē-
sis adar anni ꝑsentis: ut nepharij homines
vno die ad inferos descendētes. reddāt im
perio nr̄o pacē quā turbauerant. Hucusq;
exemplar epistole. Que sequunt̄ post eum locū
scripta reperi vbi legit̄. pergensq; mardocheus
fecit omīa que ei mandauerat hester. nec tamē
habent̄ in hebraico: et apud nullū penitus ferū
tur interpretū. ¶ Mardocheus aūt deprecatus
est dn̄m: memor omniū operū eius. et
dixit. Domine dn̄e rex omīpotēs. in ditio-
ne enī tua cūcta sunt posita: et nō est q̄ pos-
sit tue resistere volūtati: si decreueris saluta-
re isrl'. Tu fecisti celū et terrā et quicq̄d celi
ambitu ꝯtinet̄: dn̄s oīm es: nec est qui resi
stat maiestati tue. Cūcta nosti et scis q2 nō
ꝓ supbia et ꝯtumelia et aliq̄ glorie cupi-
ditate fecerim hoc. ut nō adorarē amā sup
bissimū: libenter enī ꝓ salute isrl' etiā vesti
gia pedū eius deosculari paratus essem: sz
timui ne honorē dei mei trāsferrē ad hoīez
et ne q̄nq̄ adorarē excepto deo meo. et nūc
dn̄e rex deꝰ abrahā miserē ꝓpl'i tui: q2 volūt

nos inimici nostri perdere: et hereditatē tuā
delere. Ne despicias ptē tuā: quā redemi-
sti tibi de egipto. Exaudi dep̄cationē meā
et ꝓpicius esto sorti et funiculo tuo: et con-
uerte luctū nr̄m in gaudiū. ut viuētes lau-
demus nomen tuū dñe: et ne claudes ora
canentiū te. Omis quoq; israhel pari mēte
et obsecratione clamauit ad dominū: eo q̄
neis certa mors impēderet. ¶ Ca. xiiij.
Ester q̄q; regina confugit ad dñm: pa-
uens piculū q̄ imminebat. Cūq; deposuis
set vestes regias. fletibus et luctu apta in-
dumēta suscepit: et ꝓ vnguētis varijs cine
re et stercore impleuit caput. et corpus suū
humiliauit ieiunijs: omniaq; loca in q̄bus
ante letari consueuerat criniū laceratione cō-
pleuit. Et deprecabat dñm deū israhel dicēs
Dñe mi qui rex noster es solus adiuua me
solitariā: et cuius p̄ter te nullus auxiliator
est alius. Periculū meū in manibus meis ē
Audiui a p̄re meo q̄ tu dñe tulisses israēl de
cūctis gētibus. et p̄res nr̄os ex omībus re-
tro maioribus suis. ut possideres hereditа-
tē sempiternā: feceris eis sicut locutus es.
Peccauimus in conspectu tuo: et idcirco tradi
disti nos in manus inimicorū nr̄orū. Co-
luimus enī deos eorū. iustus es dñe. Et nūc
non eis sufficit q̄ durissima nos oppримunt
seruitute: sed robur manuū suarū ydolorū
potētie deputātes volūt tua mutare ꝓmis-
sa. et delere hereditatē tuā: et claudere ora
laudantiū te. atq; extinguere gloriā templi
et altaris tui: ut aperiāt ora gentiū. et laudēt
ydolorū fortitudinē: et p̄dicēt carnalē regē
in sempiternū. Ne tradas dñe sceptrū tuū
his qui nō sunt. ne rideant ad ruinā nostrā
sed uerte consilium eorū sup eos: et eū qui in
nos cepit seuire disperde. Memēto dñe et
ostende te nobis in tpe tribulationis nostre:
et da mihi fiduciā dñe rex deorū et vniuer
se potestatis: tribue sermonē compositū in
ore meo in conspectu leonis: et trāsfer cor illi-
us in odiū hostis nostri: vt et ipse pereat et
ceteri qui ei cōsentiunt. Nos autē libera in
manu tua: et adiuua me nullū aliū auxiliū
habentē nisi te dñe. qui habes oīm scientiā
et nosti q̄ oderim gloriā iniquorū: et dete
ster cubile incircūcisorū et omis alienigene.
Tu scis necessitatē meam q̄ abhominer si
gnū superbie. et glorie mee q̄ est sup caput
meū in diebus ostētationis mee: et detester
illud quasi pannū mēstruate. et nō portē in
diebus silentij mei: et q̄ nō comederim in
mensa aman. nec mihi placuerit cōuiuiū re
gis. et nō biberim vinū libaminū: et nunq̄
letata sit ancilla tua ex quo huc trāslata sū
usq; in p̄sentē diē: nisi in te dñe deus abra
hā. Deus fortis sup omēs exaudi vocē eorū
qui nullā aliā spem habēt: et libera nos de
manu iniquorū: et erue me a timore meo.

Hec q̄q; addita reperi in editione vulgata.

ET mādauit ei (haud du- ¶ Ca. xv.
biū quī hester mardocheus) vt ingre
deretur ad regē: ut rogaret ꝓ ꝓplo suo et ꝓ
patria sua. Memorare inquit dierū humili
tatis tue. quomō nutrita fis in manu mea:
q̄ aman secūs a rege locutus est ora nos
in mortē: et tu invoca dñm et loquere regi
ꝓ nobis. et libera nos de morte. Necnō
et ista que subdita sūt. Die aūt tertio deposuit
vestimēta ornatus sui. et circūdata ē gloria sua
¶ Cūq; rego fulgeret habitu. et invocassz
omniū rectorē et saluatorē deū: assumpsit
duas famulas. et super vnā quidē innite-
batur quasi pre delitijs. et nimia teneritudi-
ne corpus suū ferre nō sustinēs: altera autē
famularū sequebat dominā defluentia in
humū indumēta sustentās. Ipsa aūt roseo
colore vultū p̄fusa. et gratis ac nitentibus
oculis tristē celabat animū: et nimio timo-
re cōtractū. Ingressa igit̄ cuncta per ordinē
ostia stetit ora regē. vbi ille residebat sup
soliū regni sui. indutus vestibus regijs au-
roq; fulgēs et p̄ciosis lapidibus: eratq; ter-
ribilis aspectu. Cūq; eleuasset faciē et ardē
tibus oculis furorē pectoris indicasset. regi
na corruit. et in pallorē colore mutato. lassū
sup ancillulā reclinauit caput. Conuertitq;
deus spm̄ regis in māsuetudinē: et festinus
ac metuēs exiliuit de soho et sustentans eā
vlnis suis donec rediret ad se: his verbis
blandiebat. Quid habes hester? Ego sum
frater tuus: noli metuere. Nō morieris. Nō
enī pro te: sed ꝓ omnibus hec lex constituta
est. Accede igit̄ et tange sceptrum. Cunq;
illa reticeret. tulit aureā virgā et posuit sup

collum eius: et osculatus est eā et ait. Cur
mihi nō loqueris? Que respondit. Vidi te
dñe quasi angelū dei: et conturbatū est cor
meū pre timore glorie tue. Valde enī mira
bilis es dñe: et facies tua plena ē gratiarū.
Cunqz loqueretur rursus corruit: et pene exa
minata est. Rex aūt turbabatur: et omnes mi
nistri eius cōsolabantur eū. Exemplar epi-
stole regis artarxerxis quam ꝓ iudeis ad totas
regni sui ꝓuintias misit: quod et ipm in hebrai
co volumine nō habetur. Ca. xvj.

Rex magnus artarxerxis ab india vsqz
ethiopiā centūuigīti septē ꝓuintiarū duci-
bus ac pncipibus. qui nre iussioni obediūt
salutē dicit. Multi bonitate principū et ho
nore q̄ in eos collatus est abusi sunt in sup-
biā: et nō solū subiectos regibus nituntur op
primere: sed datā sibi gloriā nō ferentes in
ipos qui dederūt moliuntur insidias. Nec cō-
tenti sunt gratias nō agere beneficijs. et hu
manitatis in se iura violare: sed dei quoqz
cūcta cernētis arbitrantur se posse fugere sen
tentiā. Et in tantū vesanie ꝓruperūt ut eos
qui credita sibi officia diligēter obseruant.
et ita cūcta agunt vt oīm laude digni sint.
mēdaciorum cuniculis conentur subuertere: dū
aures pncipū simplices ex sua natura alios
estimātes callida fraude decipiūt. Que res
et ex veteribus ꝓbatur hystorijs. et ex his q̄
geruntur quotidie: quō malis quorūdā sug-
gestionibus regū studia deprauentur. Vnde
ꝓuidendū est paci oīm ꝓuintiarū. Nec pu
tare debetis si diuersa iubeamus ex animi
nri venire lenitate: sed ꝓ qualitate ⁊ necessi
tate tēporum. ut rei publice poscit vtilitas ferre
sententiam. Et vt manifestius qđ dicimus
intelligatis. aman filius amadathi et aīo et
gente macedo alienusqz a psarū sanguine.
et pietatē nram sua crudelitate cōmaculās
pegrinus a nobis susceptus est: et tantā in
se expertus humanitatē vt pater noster vo-
caretur et adoraretur ab omībus post regem
secundus: q̄ in tantū arrogātie tumorē sub-
latus est: vt regno priuare nos niteretur et
spū. Nam mardocheū cuius fide ⁊ bñficijs
viuimus et ꝯsortem regni nostri hester. cū
omī gente sua nouis quibusdā atqz inau-
ditis machinis expetiuit in mortē: hoc co-
gitans ut illis interfectis insidiaretur nostre
solitudini: et regnū persarū trāsferret in ma-
cedonas. Nos aūt a pessimo mortaliū iu-
deos neci destinatos. in nulla penitus cul-
pa reperimus: sed ecōtrario iustis vtentes
legibus et filios altissimi ⁊ maximi sempqz
viuētis dei. cuius bñficio. et patribus nris
et nobis regnū est traditū. et vsqz hodie cu
stoditur. Vnde eas litteras quas sub noīe
nostro ille direxerat sciatis esse irritas. Pro
quo scelere ante portas huius vrbis id est
susis. et ipe qui machinatus est et omis co
gnatio eius pendet in patibulis: nō nobis
sed deo reddēte ei qđ meruit. Hoc aūt edi-
ctum qđ nūc mittimus in cunctis vrbibus
ꝓponatur. ut liceat iudeis vti legibus suis:
quibus debetis esse amminiculo. vt eos q̄
se ad necē eorum parauerāt possint interficere
tertiadecima die mensis duodecimi q̄ vo-
catur adar. Hanc enī diē deus omīpotens
meroris et luctus eis vertit in gaudiū. Vn-
de et vos inter ceteros festos dies. hāc ha-
betote diē. et celebrate eā cū omī letitia: ut
et in posterū cognoscatur omnes qui fideliter
per sis obediūt dignā ꝓ fide recipere merce-
dem: qui aūt insidiantur regno eorum perire ꝓ
scelere. Omnis aūt ꝓuintia et ciuitas que
noluerit sollēnitatis huius esse pticeps gla
dio et igne pereat: et sic deleatur ut solū ho-
minibus: sed etiā in via bestijs sit in sempi
ternū: ꝓ exemplo ꝯtēptus et inobedientie.
Finit liber hester. Incipit ꝓlogus in iob scdm
translationē septuaginta.

Cogor per singulos scripture
diuine libros aduersariorum re
spondere maledictis. q̄ inter
ptationē meā reprehēsionē
septuaginta interpretū criminantur quasi nō
et apud grecos aquila simmachus et theo
docion. vel verbū e verbo. vel sensū e sen-
su. vel ex vtroqz cōmixtū et inedie tpatū.
genus trāslationis expresserint: et oīa vete
ris instrumenti volumina origenes obelis
asteriscisqz distinxerint: quos vel auditos
vel de theodotiōe sumptos trāslatiōi anti
que inseruit: ꝓbans defuisse qđ additū est.
Discāt igitur obtrectatores mei recipe in to-
to qđ in ptib⁹ susceperūt. aut interptationē

meā cū asteriscis suis radere. Neq; enī fieri
potest. ut quos plura intermisisse ꝯspexerint
nō eosdē etiā in quibusdā errasse fateant̄.
p̄cipue in iob: cui si ea que sub asteriscis ad
dita sunt subtraxeris. pars maxima detrū-
cabitur: et hoc dumtaxat apud grecos. Ce
terū apud latinos ante eā trāslationē quā
sub asteriscis et obelis nup edimus. septin
genti ferme aut octingēti versus desunt: ut
decurtatus et laceratus corrosusq; liber fe-
ditatē sui publice legentibus prebeat. Hec
aūt translatio nullū de veteribus sequit̄ in
terpretē: sz et ex ip̄o hebraico arabicoq; ser
mone et interdū siro. nūc verba. nūc sensus.
nūc simul vtrūq; resonabit. Obliquus enī
apud hebreos totus liber fertur et lubricus
et qđ greci rhetores vocāt scematis menos
dumq; aliud loquit̄. aliud agit. Vt si velis
anguillā vel murenulā strictis tenere mani
bus: q̄to fortius p̄sseris tāto citius elabit̄.
Memini me ob intelligentiā huius volu-
minis. liddeū quendā p̄ceptorē. qui apud
hebreos p̄mus haberi putabat̄. nō paruis
redemisse nūmis: cuius doctrina an aliquid
ꝓfecerim nescio. Hoc vnū scio: nō potuisse
me interpretari: nisi quod ante intellexerā.
A p̄ncipio itaq; voluminis vsq; ad verba
iob: apud hebreos ꝓsa oratio est. Porro a
verbis iob in q̄bus ait. pereat dies in qua
natus sum. et nox in qua dictū est ꝯceptus
est homo. vsq; ad illū locū vbi ante finem
voluminis scriptū est. idcirco ipseme repre
hendo et ago penitentiā in fauilla ⁊ cinere.
exametri versus sunt. dactilo spōdeoq; cur-
rentes: et ꝓp ter lingue ydioma crebro reci-
pientes et alios pedes. nō earundē sillaba-
rū sed eorundē temporū. Interdū q̄q; rith-
mus ipse dulcis et tinnulus fertur numeris
lege solutis: qđ metrici magis q̄ simplex le
ctor intelligūt. A supradicto aūt versu usq;
ad finem libri paruū comma qđ remanet:
prosa oratiōe ꝯtexitur. Quod si cui videtur
incredulū metra scilicet esse apud hebreos.
et in morem nostri flacci greciq; pindari et
alchei et safpho. vel psalteriū. vel lamēta-
tiones ieremie. vel omīa ferme scripturarū
cantica cō prehēdi: legat philonē. iosephū.
origenē. cesariensem eusebiū: et eorū testi-
monio me verū dicere comprobabit. Au-
diant quapropter canes mei idcirco me in
hoc volumīe laborasse. nō ut interp̄tationē
antiquā reprehēderē: sed ut ea q̄ in illa aut
obscura sunt aut omissa. aut certe scriptorū
vicio deprauata. manifestiora nr̄a interp̄-
tatione fierēt: qui ⁊ hebreū sermonē ex p̄te
didicimus. et in latino pene ab ip̄is cuna-
bulis inter grāmaticos ⁊ rhetores et philo
sophos detriti sumus. Quod si apud grecos
post septuaginta editionē. iā xp̄i euāgelio
choruscāte. iudeus aquila. et simmachus.
ac theodocion iudaisantes heretici sūt rece
pti. qui multa misteria saluatoris subdola
interpretatiōe celarūt. et tamen in exaplois
habent̄ apud ecclesias. et explanant̄ ab ec
clesiasticis viris: quāto magis ego christi-
anus et de parētibus christianis natus. et
vexillū crucis in mea fronte portans. cuius
studiū fuit omissa repetere. deprauata cor-
rigere. et sacramēta ecc̄ie puro ⁊ fideli aperi
re sermone: vel a fastidiosis vl̄ a malignis
lectoribus nō debeo reprobari. Habeāt q̄
volūt veteres libros vel in mēbranis pur-
pureis. auro argētoq; descriptos. vel vncia
libus (ut vulgo aiunt) litteris onera magis
exarata q̄ codices: dummō mihi meisq; p̄
mittāt paupes habere scedulas. et nō tam
pulchros codices q̄ emēdatos. Vtraq; enī
editio et septuaginta iuxta grecos. et mea
iuxta hebreos. in latinū meo labore trāsla-
ta est. Eligat vnusquisq; qđ vult: et studio
sum me magis q̄ maliuolū probet.

¶ Prologus in iob secundū hebraicū.

Si aūt fiscellā iunco texerē aut
palmarū folia cōplicarē. aut
in sudore vultus mei come-
derē panē. et vētris opus sol
licita mēte p̄tractarē: nullus
morderet nemo reprehēderet. Nūc aūt q̄
iuxta sententiā saluatoris volo operari ci-
bū qui nō perit ⁊ antiquā diuinorū volumi
nū viā sentibus virgultisq; purgare. error
mihi geminus infigit̄: corrector viciorū fal
sarius vocor: et errores nō auferre sz serere.
Tanta est enī vetustatis ꝯsuetudo. ut etiā
ꝯfessa plerisq; vicia placeāt: dū magis pul
chros volūt habere codices q̄ emendatos.

Quapropter o fratres dilectissimi vnicum nobilitatis et humilitatis exēplar. et ꝓ flabello. calatis. sportellisq; munusculis monachorꝝ. spūalia hec ꝛ mansura dona suscipite: ac beatū iob q̄ adhuc apud latinos iacebat in stercore et vermibus scatebat errorum: integrū immaculatūq; gaudete. Quō enī post ꝓbationē atq; victoriam duplicia sūt ei vniuersa reddita: ita ego ī lingua nostra ut audacter loquar. feci eū habere que amiserat. Igit̄ et vos et vnūquenq; lectorē solita p̄fatione cōmoneo et in p̄ncipijs librorꝝ eadē semꝑ annectēs rogo: ut vbicūq; semꝑ p̄cedētes virgulas videritis. sciatis ea que subiecta sunt in hebraicis voluminibus nō haberi. Porro vbi stelle imago prefulsent: ex hebreo in sermōe nr̄o addita sūt Necnon et illa que haberi videbant̄. et ita corrupta erāt ut sensum legētibus tollerēt. orātibus vobis magno labore correxi: magis vtile quid ex odio meo ecclesijs christi venturū ratus: q̄ ex aliorū negocio.

Finit prologus Incipit liber Job ¶ Ca. j.

Vir erat in terra hus nomine iob. Et erat vir ille simplex et rectus ac timens deū: et recedēs a malo. Natiq; sunt ei septem filij: et tres filie Et fuit possessio eius septem milia ouium. et tria milia camelorū: quingenta quoq; iuga boum et quigente asine: ac familia multa nimis. Eratq; vir ille magnus inter om̄es orientales. Et ibāt filij eius et faciebant conuiuiū per domos: vnusquisq; in die suo. Et mittentes vocabant tres sorores suas: vt comederēt et biberent cū eis. Cunq; in orbē trāsissent dies cōuiuij mittebat ad eos iob et sanctificauit illos: ꝯsurgensq; diluculo offerebat olocausta ꝑ singulos. Dicebat enī. Ne forte peccauerint filij mei: et benedixerint deo in cordibus suis. Sic faciebat iob cūctis diebus Quadā autē die cum venissent filij dei vt assisterēt corā domino: affuit inter eos etiā sathan. Cui dixit dn̄s. Vnde venis? Qui respondēs ait. Circuiui terrā: et ꝑambulaui eam. Dixitq; dn̄s ad eū. Nūquid ꝯsiderasti seruū meū iob q̄ nō sit ei similis in terra: homo simplex et rectus et timēs deū ac recedens a malo? Cui respondēs sathan ait. Nūquid frustra timet iob deū? Nonne tu vallasti eū ac domū eius: vniuersāq; substantiā ꝑ circuitū? Operibus manuū eius benedixisti: et possessio eius creuit in terra. Sed extēde paululū manū tuā ꝛ tange cūcta que possidet: nisi in faciē bn̄dixerit tibi. Dixit ergo dn̄s ad sathan. Ecce vniuersa que habet in manu tua sunt: tm̄ in eū ne extendas manū tuā. Egressusq; ē sathan a facie dn̄i. Cū aūt quadā die filij et filie eius comederēt et biberēt vinū in domo fratris sui p̄mogeniti: nūcius venit ad iob qui diceret. Boues arabāt et asine pascebant̄ iuxta eos: et irruerūt sabei. tulerūtq; omīa. et pueros ꝑcusserūt gladio: et euasi ego solus vt nūciarē tibi. Cūq; adhuc ille loqueret̄: venit alter et dixit. Ignis dei cecidit e celo: et tactas oues puerosq; ꝯsumpsit: et effugi ego solus vt nūciarē tibi. Sed adhuc illo loquente: venit alius et dixit. Chaldei fecerunt tres turmas et inuaserūt camelos et tulerunt eos: necnō ꝛ pueros ꝑcusserūt gladio et ego fugi solus ut nūciarē tibi. Adhuc loquebatur ille: et ecce alius intrauit et dixit. Filijs tuis et filiabus vescētibus et bibentibus vinū in domo fratris sui p̄mogeniti. repente ventus vehemēs irruit a regione deserti et ꝯcussit quatuor angulos domus: q̄ corruēs oppressit liberos tuos. et mortui sūt et effugi ego solus vt nūciarē tibi. Tunc surrexit iob. et scidit tunicā suā: et tonso capite corruēs in terrā. adorauit et dixit. Nudus egressus sum de vtero mr̄is mee: et nudus reuertar illuc. Dn̄s dedit. dn̄s abstulit: sicut dn̄o placuit ita factū est: sit nomē dn̄i benedictū. In oībus his nō peccauit iob labijs suis: neq; stultū quid ꝯtra deū locutus est.

¶ Ca. ij.

Factū est aūt cū quadē die venissent filij dei et starēt corā dn̄o: venisset q̄q; sathan inter eos ꝛ staret in conspectu eius: ut diceret dn̄s ad sathan. Vnde venis? Qui rn̄dēs ait. Circuiui terrā: et ꝑambulaui eam. Et dixit dn̄s ad sathan. Nūq̄d ꝯsiderasti seruū meū iob q̄ nō sit ei similis in terra. vir simplex ꝛ rectus ꝛ timēs

deum ac recedēs a malo: et adhuc retinēs
innocentiā? Tu autē cōmouisti me aduer-
sus eū: vt affligerē eū frustra. Cui rīdens
sathan ait. Pellem ꝓ pelle: et cuncta q̄ ha-
bet homo dabit ꝓ anima sua. Alioquin
mitte manū tuam et tange os eius et carnē
et tūc videbis q̄ in faciem benedicat tibi.
Dixit ergo dñs ad sathā. Ecce in manu tua
est: verūtamē animā illius serua. Egressus
igit̄ sathan a facie dñi percussit iob vlcere pes
simo: a planta pedis vsq; ad verticem eius.
Qui testa sanie radebat: sedēs in sterquili-
nio. Dixit aūt illi vxor sua. Adhuc tu per-
manes in simplicitate tua? Benedic deo et
more. Qui ait ad illā. Quasi vna de stul
tis mulieribus locuta es. Si bona suscepi-
mus de manu dñi: mala quare nō sustinea
mus? In oibus his nō peccauit iob labijs
suis. Igit̄ audiētes tres amici iob oīne ma-
lū q̄d accidisset eis venerūt singuli de loco su o
eliphas themanites et baldad suites et so-
phar naamathites. Cōdixerāt enī: ut pter
venientes visitarēt eū et cōsolarent̄. Cumq;
eleuassent ꝓcul oculos suos: nō cognouerūt
eū. Et exclamātes plorauerūt: scissisq; vesti
bus sparserūt puluerē sup caput suū in ce-
lū. Et sederūt cū eo in terra septē diebus et
septē noctibus: et nemo loquebat̄ ei verbū
videbāt enī dolorē esse vehemētē. Ca. iij

POst hec aperuit iob os suū: et maledi-
xit diei suo: et locutus est. Pereat dies
in qua natus sum: et nox in qua dictū est
conceptus est homo. Dies illa vertat̄ in tene
bras. Nō requirat eū deus desup: et nō illu
stret lumine. Obscurent eū tenebre: et vm-
bra mortis. Occupet eū caligo: et inuoluat̄
amaritudine. Noctē illā tenebrosus turbo
possideat. Nō cōputet̄ in diebus anni: nec
numeret̄ in mensibus. Sit nox illa solitaria
nec laude digna. Maledicāt ei qui maledi
cunt diei: qui parati sunt suscitare leuiathā.
Obtenebrent̄ stelle caligine eius. Expectet
lucē et nō videat: nec ortū surgentis auro-
re. Quia nō conclusit ostia ventris qui por-
tauit me: nec abstulit mala ab oculis meis.
Quare nō in vulua mortuus sum. egressus
ex vtero nō statim perij? Quare exceptus
genibus: aut lactatus vberibus? Nunc enī
dormiens silerē. et somno meo requiescerē
cū regibus et consulibus terre. q̄ edificāt sibi
solitudines: aut cū pncipibus qui possidēt
aurū: et replent domos suas argento. Aut
sicut abortiuū absconditū nō subsisterem:
vel qui concepti nō viderunt lucē. Ibi impij
cessauerūt a tumultu: et ibi requieuerunt fessi
robore: et quondā vincti pariter sine mole-
stia. Nō exaudierūt vocē exactoris. parvus
et magnus ibi sūt: et seruus liber a dño suo.
Quare misero data est lux. et vita his q̄ in
amaritudine aie sunt? Qui expectāt mortē
et nō venit: quasi effodientes thesaurū. gau-
dentq; vehemēter cū inuenerint sepulchrū.
Viro cuius abscōdita est via: et circūdedit
eū deus tenebris. Anteq; comedā suspiro.
et q̄si inundātes aq̄ sic rugitus meus: q; ti-
mor quē timebā euenit mihi: et q̄d verebar
accidit. Nonne dissimulaui? Nonne silui?
Nōne quieui? et venit sup me indignatio.

REspondēs aūt eliphas the- Ca. iiij.
manites dixit. Si ceperimus loqui ti-
bi forsitan moleste accipies. Sed coeptum
sermonē tenere quis potest. Ecce docuisti
multos: et manus lassas roborasti. Vacillā
tes confirmauerūt sermones tui: et genua tre
mentia confortasti. Nūc aūt venit sup te pla
ga et defecisti: tetigit te et conturbatus es. Ti-
mor tuus. fortitudo tua. et patiētia tua: et p-
fectio viarū tuarū. Recordare obsecro te.
quis vnq̄ innocēs periit: aut q̄n recti deleti
sunt? Quin potius vidi eos q̄ operant̄ iniq̄-
tatē et semināt dolores et metūt eos flante
deo perisse: et spū ire eius esse consūptos. Ru-
gitus leonis et vox leene: et dentes catulorū
leonū contriti sunt. Tigris periit. eo q̄ nō ha-
beret predā: et catuli leonis dissipati sunt.
Porro ad me dictū ē verbū absconditū: et
quasi furtiue suscepit auris mea venas su-
surrij eius. In horrore visionis nocturne q̄n
solet sopor occupare hoīes pauor tenuit me
et tremor: et omnia ossa mea pterrita sunt.
Et cū spūs me p̄sente trāsiret: inhorruerūt
pili carnis mee. Stetit quidē cuius nō agno
scebā vultū: imago coram oculis meis. et vo
cē quasi aure lenis audiui. Numq̄d homo
deo cōparatiōe iustificabit̄: aut factore suo
purior erit vir? Ecce qui seruiunt ei nō sunt

stabiles: et in angelis suis repperit prauita
tem: quanto magis hi qui habitant domos lu-
teas. qui terrenum habent fundamentum consumen-
tur velut a tinea: de mane vsque ad vesperam
succidentur: et quia nullus intelligit in eternum
peribunt. Qui autem reliqui fuerint. auferentur
ex eis: morientur et non in sapientia. ¶ Ca. v.

Voca ergo si est qui tibi respondeat: et
ad aliquem sanctorum conuertere. Virum
stultum interficit iracundia: et paruulum occidit
inuidia. Ego vidi stultum firma radice: et
maledixi pulchritudini eius statim. Longe
fient filij eius a salute: et conterentur in porta:
et non erit qui eruat. Cuius messem famelicus
comedet: et ipsum rapiet armatus: et bi-
bent sitientes diuitias eius. Nihil in terra si-
ne causa fit: et de humo non orietur dolor.
Homo ad laborem nascitur: et auis ad vola-
tum. Quam obrem ego deprecabor dominum: et ad
deum ponam eloquium meum. Qui facit magna
et inscrutibilia: et mirabilia absque numero.
Qui dat pluuiam super faciem terre: et irrigat
aquis vniuersa. Qui ponit humiles in sub-
lime: et merentes erigit sospitate. Qui dissi-
pat cogitationes malignorum: ne possint implere
manus eorum quod ceperant. Qui apprehendit sa-
pientes in astutia eorum: et consilium prauorum
dissipat. Per diem incurrent tenebras: et quasi
in nocte sic palpabunt in meridie. Porro sal-
uum faciet egenum a gladio oris eorum: et de
manu violenti pauperem. Et erit egeno spes:
iniquitas autem contrahet os suum. Beatus ho-
mo qui corripitur a domino. Increpationem
ergo domini ne reprobes: quia ipse vulnerat et
medetur: percutit et manus eius sanabunt.
In sex tribulationibus liberabit te: et in se-
ptima non tanget te malum. In fame eruet te
de morte: et in bello de manu gladij. A fla-
gello lingue absconderis: et non timebis ca-
lamitatem cum venerit. In vastitate et fame
ridebis: et bestias terre non formidabis. Sed
cum lapidibus regionum pactum tuum: et be-
stie terre pacifice erunt tibi. Et scies quod pacem
habeat tabernaculum tuum: et visitans speciem
tuam non peccabis. Scies quoque quoniam
multiplex erit semen tuum: et progenies tua quasi
herba terre. Ingredieris in abundantia se-
pulchrum: sicut infertur aceruus in tempore suo.

Ecce hoc vt inuestigauimus ita est: quod
auditum mente pertracta. ¶ Ca. vj.

Respondens autem iob dixit. Vtinam ap-
penderentur peccata mea quibus iram merui:
et calamitas quam patior in statera: quasi
arena maris hec grauior appareret. Vnde
et verba mea dolore sunt plena: quia sagitte
domini in me sunt. quarum indignatio ebibit spi-
ritum meum: et terrores domini militant contra me.
Numquid rugiet onager cum habuerit herbam:
aut mugiet bos cum ante presepe plenum steterit
Aut poterit comedi in sulsum: quod non est sa-
le conditum? Aut potest aliquis gustare: quod
gustatum affert mortem? Anime enim esurienti
etiam amara dulcia esse videntur. Que prius
nolebat tangere anima mea: nunc pre angustia
cibi mei sunt. Quis det ut veniat petitio mea
et quod expecto tribuat mihi deus: et qui ce-
pit ipse me conterat? Soluat manum suam et suc-
cidat me: et hec mihi sit consolatio. vt affli-
gens me dolore non parcat: nec contradicam ser-
monibus sancti. Que est enim fortitudo mea
ut sustineam: aut quis finis meus ut patienter
agam? Nec fortitudo lapidum fortitudo mea
nec caro mea enea est. Ecce non est auxilium mi-
hi in me: et necessarij quoque mei recesserunt a
me. Qui tollit ab amico suo misericordiam: ti-
morem domini derelinquit. Fratres mei preterie-
runt me: sicut torrens qui raptim transit in con-
uallibus. Qui timent pruinam: irruet super eos
nix. Tempore quo fuerint dissipati peribunt:
et ut incaluerint soluentur de loco suo. Inuo-
lute sunt semite gressuum eorum: ambulabunt
inuacuum et peribunt. Considerate semitas the-
man itinere saba: et expectate paulisper. Con-
fusi sunt: quia speraui. Venerunt quoque vsque ad
me: et pudore cooperti sunt. Nunc venistis
et modo videntes plagam meam timetis? Num-
quid dixi afferte mihi: et de substantia vestra
donate mihi: vel liberate me de manu ho-
stis. et de manu robustorum eruite? Docete
me et ego tacebo: et si quid forte ignoraui in-
struite me. Quare detraxistis sermonibus veri-
tatis: cum e vobis nullus sit qui possit arguere?
Ad increpandum tamen eloquia concinnatis: et
in ventum verba profertis. Super pupillum irrui-
tis et subuertere nitimini amicum vestrum. Verum
tamen quod cepistis explete. Prebete aurem: et

videte an mentiar. Rñdete ob secro absq; ɔtentiõe: et loquẽtes id qđ iustũ est iudica te. Et nõ inuenietis in lingua mea iniquita tẽ: nec in faucibus meis stultitia ꝑsonabit.

Militia est vita hoĩs sup ter ¶ Ca. vij. rã: et sicut dies mercẽnarij dies eius. Sicut ceruus desiderat vmbrã et sic mercẽnarius ꝑstolatur finẽ opis sui: sic ⁊ ego habui menses vacuos: et noctes laboriosas enumeraui mihi. Si dormiero dicã qñ cõsurgã: et rursum expectabo vesperã: et replebor doloribus vsq; ad tenebras. Induta ẽ caro mea putredine et sordibus pulueris: cutis mea aruit et ɔtracta est. Dies mei velocius trãsierũt q̃ a texente tela succidit̃: et ɔsumpti sunt absq; vlla spe. Memento qꝛ ventus est vita mea: et nõ reuertet̃ oculus meus ut videat bona: nec aspiciet me visus hoĩs. Oculi tui in me: et nõ subsistã. Sicut ɔsumit̃ nubes et ꝑtrãsit. sic q̃ descẽdent ad inferos nõ ascẽdet: nec reuertet̃ vltra in domũ suã: neq; cognoscet eum amplius locus eius. Quapropter ⁊ ego nõ parcã ori meo: loquar in tribulatione spũs mei: ɔfabulabor cũ amaritudine aĩe mee. Nunq̃d mare ego sum aut cetus: qꝛ circundedisti me carcere? Si dixero ɔsolabit̃ me lectulus meus et reuelabor loquens mecũ in stratu meo: terrebis me ꝑsomnia: et ꝑuisiões horrore concuties. Quamobrẽ elegit suspendiũ aĩa mea: et mortem ossa mea. Desperaui. Ne quaq̃ vltra iã viuã. Parce mihi: nihil enĩ sunt dies mei. Quid est homo qꝛ magnificas eũ: aut quid apponis erga eũ cor tuũ? Visitas eũ diluculo: et subito ꝓbas illum. Vsq; quo nõ parcis mihi: nec dimittis me vt glutiã saliuã meã? Peccaui. Quid faciã tibi o custos hoĩm? Quare posuisti me cõtrariũ tibi: et fcũs sum mihimetipi grauis? Cur nõ tollis peccatũ meũ: et quare nõ aufers iniquitatẽ meã? Ecce nunc in puluere dormiã: et si mane me q̃sieris nõ subsistã.

Respondens autẽ baldath ¶ Ca. viij. suites dixit. Vsq; quo loqueris talia: et spũs multiplex sermonis oris tui? Nunquid deus supplãtat iudiciũ: aut omipotẽs subuertit qđ iustũ est? Etiã si filij tui peccauerũt ei. et dimisit eos in manu iniquitatis sue: tu tamen si diluculo ɔsurrexeris ad deum et omipotentẽ fueris de ꝑcatus. si mundus ⁊ rectus incesseris. statim euigilabit ad te: et pacatũ reddet habitaculũ iustitie tue: intantũ vt si ꝑora tua fuerint parua: et nouissima tua multiplicentur nimis. Interroga enĩ generationẽ pristinã et diligẽter inuestiga patrũ meõriã: hesterni quippe sumus et ignoramus qm̃ sicut vmbra dies nr̃i sũt sup terrã: et ipi docebũt te. Loquent̃ tibi: et de corde suo ꝓferẽt eloquia. Nunq̃d vire re potest scirpus absq; humore: aut crescere carectũ sine aqua? Cũ adhuc sit in flore nec carpat̃ manu. ante om̃s herbas arescit: sic vie omniũ qui obliuiscunt̃ deum: et spes ypocrite peribit. Non ei placebit vecordia sua: sicut tela aranearũ fiducia eius. Innitetur sup domũ suã et nõ stabit: fulciet eã et nõ ɔsurget. Humectus videt̃ anteq̃ veniat sol: et in ortu suo germẽ eius egredietur. Sup aceruũ petrarũ radices eius densabũtur: et inter lapides cõmorabit̃. Si absorbuerit eũ de loco suo: negabit eum et dicet. Nõ noui te. Hec est enĩ letitia vie eius: vt rursum de terra alij germinent̃. Deus non proijciet simplicẽ: nec porriget manũ malignis: donec impleat̃ risu os tuũ ⁊ labia tua iubilo. Qui oderũt te induent̃ ɔfusione: et tabernaculũ impiorꝝ nõ subsistet. ¶ Ca. ix.

Et respondẽs iob ait. Vere scio q̃ ita sit: et q̃ nõ iustificet̃ homo cõpositus deo. Si voluerit cõtendere cũ eo: nõ poterit respondere ei vnũ ꝓ mille. Sapiens corde est: et fortis robore. Quis restitit ei: et pacẽ habuit? Qui transtulit montes: et nescierũt hi quos subuertit in furore suo. Qui cõmouet terram de loco suo: et columne eius cõcutiunt̃. Qui ꝑcipit soli et nõ oritur: et stellas claudit quasi sub signaculo. Qui extendit celos solus: et graditur sup fluctus maris. Qui facit arcturũ et oriona ⁊ hyadas et interiora austri. Qui facit magna et incõprehensibilia: et mirabilia quorꝝ nõ est numerus. Si venerit ad me non videbo eũ: si abierit nõ intelligã. Si repẽte interroget: q̃s rñdebit ei? Vel quis dicere potest cur facis? Deus cuius ire nemo resistere potest: et sub quo curuant̃ qui portãt orbẽ. Quãtus

ergo sum ego vt respondeam ei: et loquar verbis meis cum eo? Qui etiã si habuero quippiã iustũ nõ respõdebo: sed meũ iudicem deprecabor. Et cũ inuocantẽ me exaudierit: nõ credo q̃ audierit vocẽ meã. In turbine enĩ cõteret me: et multiplicabit vulnera mea etiã sine causa. Non cõcedit requiescere spiritũ meũ: et implet me amaritudinibus. Si fortitudo querẽt: robustissimus est. Si equitas iudicij: nemo audet pro me testimoniũ dicere. Si iustificare me voluero: os meũ odẽnabit me. Si innocentẽ ostẽdero: prauũ me comprobabit. Etiã si simplex fuero. hoc ipm ignorabit anima mea: et tedebit me vite mee. Vnũ est q̃ locutus sum: et innocentẽ et impiũ ipe consumit. Si flagellat occidat semel: et non de penis innocentũ rideat. Terra data est in manus impĩ: vultũ iudicum eius operit. Quod si nõ ille est. quis ergo est? Dies mei velociores fuerũt cursore: fugerũt et nõ viderũt bonũ. Pertransierũt quasi naues poma portãtes: sicut aquila volans ad escã. Cum dixero nequaq̃ ita loquar. commuto faciẽ meam: et dolore torqueor. Verebar oĩa opa mea: sciens q̃ non parceres delinquẽti. Si aũt et sic impius sum. quare frustra laborauĩ? Si lotus fuero quasi aquis niuis. et fulserint velut mundissime manus mee: tamẽ sordibus intinges me: et abhominabũtur me vestimenta mea. Neq̃ enĩ viro qui similis mei est rndebo: nec q̃ mecũ in iudicio ex equo possit audiri. Nõ est q̃ v trũq̃ valeat arguere: et ponere manũ suã in ambobus. Auferat a me virgã suã: et pauor eius nõ me terreat. Loquar: et nõ timebo eum. Neq̃ enĩ possum metuẽs rndere. ¶ Ca. x.

Tedet animã meã vite mee: dimittã aduersum me eloquiũ meũ. Loquar in amaritudine anime mee. dicam deo: noli me cõdemnare. Indica mihi: cur me ita iudices. Numq̃d bonũ tibi videt̃ si calũnieris et opprimas me. opus manũ tuarũ: et consiliũ impiorũ adiuues? Numq̃d oculi carnei tibi sunt. aut sicut videt homo et tu videbis? Nũquid sicut dies hominis dies tui. et anni tui sicut humana sunt tpa: ut queras iniquitatẽ meã et peccatũ meũ scrutens? Et scias quia nihil impiũ fecerim. cũ sit nemo qui de manu tua possit eruere. Manus tue fecerũt me. et plasmauerũt me totum in circuitu: et sic repente p̃cipitas me. Memento queso q̃ sicut lutũ feceris me: et in puluerẽ reduces me. Nonne sicut lac mulsisti me. et sicut caseũ me coagulasti? Pelle et carnibus vestisti me: ossibus et neruis cõpegisti me. Vitã et misericordiã tribuisti mihi: et visitatio tua custodiuit spm meũ. Licet hec celes in corde tuo: tñ scio q̃ vniuersorũ memineris. Si peccaui et ad horã pepercisti mihi: cur ab iniquitate mea mũdũ me esse nõ pateris? Et si impius fuero ve mihi est: et si iustus nõ leuabo caput: saturatus afflictione et miseria. Et propter superbiã quasi leena capies me: reuersusq̃ mirabiliter me cruciabis. Instaures testes tuos contra me: et multiplicabis irã tuã aduersũ me: et pene militant in me. Quare de vulua eduxisti me? Qui vtinã consumptus essem: ne oculus me videret. Fuissem quasi q̃ nõ essem: de vtero trãslatus ad tumulũ. Numq̃d nõ paucitas dierũ meorũ finiet breuĩ? Dimitte ergo me vt plangã paululũ dolorẽ meũ. anteq̃ vadã et nõ reuertar ad terrã tenebrosã. et opertã mortis caligine: terrã miserie et tenebrarũ: ubi vmbra mortis et nullus ordo: sz sempiternus horror inhabitans. ¶ Ca. xi.

Respondens aũt sophar naamathites dixit. Numq̃d q̃ multa loquit̃ nõ audiet: aut vir verbosus iustificabit̃? Tibi soli tacebũt homines: et cũ ceteros irrideas. a nullo confutabens? Dixisti enĩ. Purus est sermo meus: et mũdus sum in cspcũ tuo. Atq̃ vtinã deus loqret̃ tecũ et aperiret labia sua tibi: ut ostẽderet tibi secreta sapiẽtie. et q̃t multiplex esset lex eius: et intelligeres q̃ multo minora exigit̃ ab eo. q̃z meret̃ iniq̃tas tua. Forsitan vestigia dei cõprehẽdes: et usq̃ ad pfectũ omnipotentẽ reperies? Excelsior celo ẽ. Et q̃d facies? Profundior inferno: et vñ cognosces? Longior terra mẽsura eius: et latior mari. Si subuerterit oĩa vel in vnũ coartauerit quis cõtradicet ei: vel quis dicere ei potest cur ita facis? Ipse enĩ nouit hominũ vanitatẽ: et videns iniquitatem. nonne consideraret? Vir vanus in

ſuperbiā engiē: et tanq̄ pullū onagri ſe liberū natū putat. Tu aūt firmaſti cor tuū: et expandiſti ad eū manus tuas. Si iniquitatē que eſt in manu tua abſtulens a te et nō manſerit in tabernaculo tuo iniuſtitia: tunc leuare poteris faciem tuā abſq̄ macula: et eris ſtabilis et nō timebis. Miſerie q̄q̄ obliuiſcēris: et q̄ſi aquarū que p̄terierūt nō recordaberis: et quaſi meridianus fulgor cō ſurget tibi ad veſperā. Et cum te aſſumptū putaueris orieris vt lucifer: et habebis fiduciā ꝓpoſita tibi ſpe: et defoſſus ſecurus dormies. Requieſces et nō erit q̄ te exterreat: et deprecabunt faciē tuā plurimi. Oculi aūt impiorū deficiēt: et effugiū pibit ab eis et ſpes illorū abhominatio aīe. ¶ Ca. xij.

RESpondens autē iob dixit. Ergo vos estis ſoli homines: et vobiſcū orietur ſapientia? Et mihi ē cor ſicut et vobis: nec inferior vēi ſum. Quis enī hec que noſtis ignorat? Qui deridet ab amico ſuo ſicut ego invocabit deū et exaudiet eū. Deridet enī iuſti ſimplicitas: lampas ꝑtempta apud cogitationes diuitū: parata ad tēpus ſtatutū. Abundant tabernacula prædonū: et audacter ꝓuocāt deū: cū ipe dederit oīa in manus eorū. Nimirū interroga iumēta et docebunt te: et volatilia cēli et indicabunt tibi. Loquere terre et rīndebit tibi: et narrabunt piſces maris. Quis ignorat q̄ oīa hec manus dñi fecit? In cuius manu aīa oīs viuētis: et ſpūs vniuerſe carnis hominis. Nōne auris verba diiudicat: et fauces comedētis ſapore? In antiq̄s eſt ſapiētia: et in multo tpe prudētia. Apud ipm ē ſapiētia et fortitudo: et ipe habet conſiliū et intelligentiā. Si deſtruxerit nemo eſt q̄ edificet: ſi incluſerit hominē nullus eſt q̄ aperiat. Si otinuerit aquas omnia ſiccabunt: ſi emiſerit eas ſubuertēt terrā. Apud ipm ē fortitudo et ſapiētia. Ipſe nouit et decipientē: et eū qui decipit. Adducit conſiliarios in ſtultū finē: et iudices in ſtupore. Baltheū regū diſſoluit: et p̄cingit funē reneſ eorū. Ducit ſacerdotes inglorios: et optimates ſupplātat. Cōmutans labiū veraciū: et doctrinā ſenū auferens. Effundit deſpectionē ſuper p̄ncipes: et eos qui oppreſſi fuerāt releuans. Qui reuelat profunda de tenebris: et ꝓducit in lucē vmbrā mortis. Qui multiplicat gentes et perdit eas: et ſubuerſas in integrū reſtituit. Qui immutat cor p̄ncipū ꝑſōe terre: et decipit eos vt fruſtra incedāt per inuiū. Palpabūt quaſi in tenebris et nō in luce: et errare eos faciet quaſi ebrios. ¶ Ca. xiij.

ECce omnia hec vidit oculus meus et audiuit auris mea: et intellexit ſingula. Secundū ſcientiā vrām et ego noui: nec inferior vēi ſū. Sed tīn ad omīpotentē loquar: et diſputare cū deo cupio: prius vos oſtendens fabricatores mēdacij: et cultores puri ſor dogmatū. Atq̄ vtinā taceretis: ut putaremini eſſe ſapientes. Audite ergo correptiones meas: et iudiciū labiorū meorū attendite. Numq̄d deus indiget vīo mēdacio vt ꝓ illo loquamini dolos? Nūquid facies eius accipitis: et ꝓ deo iudicare nitimini? Aut placebit ei quē celare nihil pōt: aut decipietur vt homo vīs fraudulentijs? Ipſe vos arguet: qīn in abſcōdito faciē eius accipitis. Statim vt ſe commouerit turbabit vos: et terror eius irruet ſup vos. Memoria veſtra cōparabit cinerē: et redigent in lutū ceruices veſtre. Tacete paulliſper: ut loquar quodcunq̄ mihi mens ſuggeſſerit. Quare lacero carnes meas dentibus meis: et aīmā meā ponto in manibus meis? Etiā ſi occiderit me: in ipo ſperabo. Verūtamē vias meas in cōſpectu eius arguā: et ipe erit ſaluator meus. Nō enī veniet in ꝺſpectu eius oīs ypocrita. Audite ſermonē meū: et enigmata percipite auribus vīris. Si fuero iudicatus: ſcio q̄ iuſtus inueniar. Quis eſt q̄ iudicetur mecū? veniat. Quare tacēs aſſumor? Duo tīn ne facias mihi: et tūc a facie tua nō abſcōdar. Manū tuā longe fac a me: et formido tua nō me terreat. Voca me et rīndebo tibi. aut certe loquar: et tu rīnde mihi. Quātas habeo iniq̄tates et peccata: ſcelera mea et delicta oſtēde mihi? Cur faciē tuā abſcōdis: et arbitraris me inimicū tuū. Cōtra foliū q̄ vento rapit oſtendis potentiā tuā: et ſtipulā ſiccā p̄ſequeris. Scribis enī contra me amaritudines: et aſſumere me vis peccatis adoleſcentie mee. Poſuiſti in nervo pedē meū: et obſeruaſti omnes ſemitas

meas et vestigia pedum meoꝝ ꝯsideraſti.
Quia quaſi putredo conſumẽdus ſum: et
quaſi veſtimentũ quod comeditur a tinea.
Homo natus de mulhere breui viuens tẽ-
pore: repletꝰ multis miſeriis. Qui quaſi flos
egreditur et conterꝰ: et fugit velut vmbra
et nunqꝫ in eodẽ ſtatu permanet. Et dignũ
ducis ſup huiuſcemodi aperire oculos tuos
et adducere eũ tecũ in iudicium? Quis po-
teſt facere mundũ de immundo cõceptum
ſemine? Nonne tu qui ſolus es? ¶ Ca xiiij.
BReues dies hominis ſunt: numerus mẽ
ſiũ eius apud te eſt. Cõſtituiſti termi-
nos eius qui preterire nõ potuerũt. Recede
paululum ab eo ut quieſcat: donec optata
veniat ſicut mercennarij dies eius. Lignũ
habet ſpem. Si pcſum fuerit rurſum vire-
ſcat: et rami eius pullulãt. Si ſenuerit in ter
ra radix eius et in puluere emoꝝtuus fuerit
truncus illius: ad odoꝝẽ aque germinabit:
et faciet comã quaſi cũ primũ plantatũ eſt
Homo vero cũ moꝝtuus fuerit et nudatus
atqꝫ ꝯſumptus: ubi queſo eſt? Quomodo
ſi recedãt aque de mari et fluuius vacuefa
ctus areſcat: ſic homo cum dormierit nõ re
ſurget. Donec atteratur celũ nõ euigilabit:
nec cõ ſurget de ſomno ſuo. Quis mihi hoc
tribuat ut in inferno ꝓtegas me et abſcon
das me donec ptranſeat furoꝝ tuus: et ꝓſti
tuas mihi tps in quo recoꝝdens mei. Pu-
taſne moꝝtuus homo rurſũ viuet? Cunctis
diebus qbus nũc milito: expecto donec ve
niat immutatio mea. Vocabis me: et ego
rñdebo tibi. Operi manuũ tuarũ poꝝriges
dextrã. Tu quidẽ greſſus meos dinumera
ſti: ſed parce peccatis meis. Signaſti quaſi
in ſaculo delicta mea: ſz curaſti iniquitatẽ
meã. Mons cadens defluit: et ſaxũ trãſferꝰ
de loco ſuo. Lapides excauãt aque: et allu
uione paulatim terra ꝯſumiꝰ: et homines
ergo ſimiliter pdes. Roboraſti eũ paululũ
ne in ppetuũ trãſiret. Immutabis faciẽ eius
et emitteſ eũ. Siue nobiles fuerint filij eius
ſiue ignobiles: nõ intelliget. Attamen caro
eius dum viuet dolebit: et anima illius ſu
per ſemetipſo lugebit. ¶ Ca. xv.
REſpondens autẽ eliphas themanites
dixit. Numqd ſapiẽs rñdebit quaſi in ven
tum loquẽs: et implebit ardoꝝe ſtomachũ
ſuũ? Arguis verbis eũ qui nõ eſt equalis
tui [redacted]eris qđ tibi nõ expedit. Quantũ
[redacted]e euacuaſti timoꝝẽ: et tuliſti ꝑces coram
deo. Docuit enim iniquitas tua os tuũ: et imi
taris linguã blaſphemãtiũ. Condẽnabit te
os tuũ et nõ ego: et labia tua rñdebũt tibi.
Numqd primus homo tu natus es. et ante
colles foꝝmatus? Numqd ꝯſiliũ dei audi-
ſti: et inferioꝝte ent eius ſapiẽtia? Quid no
ſti qđ ignoꝝemus: quid intelligis qđ neſcia
mus? Et ſeneſcẽ antiqui ſunt in nobis: mul
to vetuſtioꝝes qꝫ patres tui. Nũquid gran
de eſt ut conſoletur te deus? Sed verba tua
praua hoc ꝓhibẽt. Quid te eleuat coꝝ tuũ:
et quaſi magna cogitans attonitus habes
oculos? Quid tumet otra deũ ſpũs tuus ut
ꝓferas de oꝝe tuo huiuſcemodi ꝟmones?
Quid ẽ homo ut immaculatus ſit. et vt iu-
ſtus appareat natus de mulhere? Ecce inter
ſanctos eius nemo immutabilis. et celi nõ
ſunt mũdi in ſpectu eius: qꝫ to magis ab-
hominabilis ⁊ inutilis homo qui bibit qua
ſi aquã iniquitatẽ. Oſtendã tibi audi me:
qđ vidi narrabo tibi. Sapiẽtes ꝯſitentꝰ: et
nõ abſcondunt patres ſuos. Quibus ſolis
data eſt terra: et nõ tranſiuit alienus p eos.
Cunctis diebus ſuis impius ſuperbit: et nu
merus annoꝝ incertus eſt tyrannidis eius.
Sonitus terroꝝis ſemp in auribus illius: et
cũ pax ſit. ille ſemper inſidias ſuſpicatꝰ. Nõ
credit qꝺ reuerti poſſit de tenebris ad lucẽ
circũſpectans vndiqꝫ gladiũ: cũ ſe mouerit
ad querendũ panẽ. Nouit qꝺ paratus ſit in
manu eius tenebraꝝ dies. Terrebit eum
tribulatio: et anguſtia vallabit eũ ſicut re-
gẽ qui ꝑparatur ad prelium. Tetendit aduer
ſus deũ manũ ſuã: et cõtra omnipotentẽ ro-
boratus eſt. Cucurrit aduerſus eum erecto
collo: et pingui ceruice armatus ẽ. Operuit
faciem eius craſſitudo: et de lateribus eius
a ruina dependet. Habitauit in ciuitatibus
deſolatis: et in domibus deſertis q in tumu
los ſunt redacte. Nõ ditabiꝰ nec pſeuera-
bit ſubſtantia eius: nec mittet in terrã radi
cem ſuã. Nõ recedet de tenebris. Ramos
eius areſacuet flamma: et auferetꝰ ſpũ oris
eius. Non credet fruſtra erroꝝe deceptus: qꝺ

aliquo precio redimendus sit. Anteq̃ dies
eius impleant̃ pibit: et manus eius arescēt
Ledetur quasi vinea in p̃mo [illegible]
eius: et quasi oliua ꝓiciēs florē suu[illegible]
gregatio enī ypocrite sterilis: et ignis deuo-
rabit tabernacula eoꝝ q̃ munera libēter ac
cipiūt. Cōcepit dolorē et peperit iniquitatē
et vterus eius preparat dolos. ¶ Ca. xvi.

Respondēs autē iob dixit. Audiui fre
quenter talia. Consolatores onerosi
om̃es vos estis. Nunq̃d habebūt finē ver
ba ventosa? Aut aliquid tibi molestū est
si loquaris? Poterā et ego similia vr̄i loqui
Atq; vtinā esset aīa vr̄a ꝓ aīa mea. Cōso
larer et ego vos sermonibus: et mouerē ca
put meū sup vos. Roborarē vos ore meo:
et mouerē labia mea quasi parcēs vobis.
Sed quid agā? Si locutus fuero nō quiescit
dolor meus: et si tacuero non recedet a me.
Nunc autem oppressit me dolor meus: et in
nihilū redacti sunt om̃es artus mei. Ruge
mee testimoniū dicūt ɔtra me: et suscitatur
falsiloquus aduersus faciē meā ɔtradicēs
mihi. Collegit furorē suū in me: et cōminās
mihi infremuit ɔtra me dentibus suis. Ho-
stis meus terribilibus oculis me intuitus ē.
Aperuerunt sup me ora sua: et exprobran
tes pcusserūt maxillā meā: satiati sūt penis
meis. Conclusit me deus apud iniquum: et
manibus impiorum me tradidit. Ego ille
quondā opulentus repente ɔtritus sum: te-
nuit ceruicē meam. Confregit me: et posuit
sibi quasi in signū. Circundedit me lanceis
suis: cōuulnerauit lumbos meos. Non pe-
percit: et effudit in terra viscera mea. Cōsci-
dit me vulnere sup vulnus: irruit in me q̃si
gygas. Saccū consui sup cutē meā: et ope-
rui cinere carnē meā. Facies mea intumuit
fletu: et palpebre mee caligauerūt. Hec pas
sus sum absq; iniquitate manus mee: cum
haberē mūdas ad deū p̃ces. Terra ne ope-
rias sanguinē meū: neq; inueniat in te locū
latendi clamor meus. Ecce enī in celo testis
meus: et cōscius meus in excelsis. Verbosi
amici mei: ad deū stillat oculus meus. Atq;
vtinā si iudicaretur vir cū deo: quomodo
iudicat̃ filius hom̃is cū collega suo. Ecce
enī breues anni transeunt: et semitā p quā

Sn̄on reuertar ambulo. ¶ Ca. xvii.

Spiritus meus attenuabitur: dies mei
breuiabunt̃: et solum mihi superest sepul-
chrum. Nō peccaui: et in amaritudinibus
moratur oculus meus. Libera me et pone
me iuxta te: et cuiusuis manus pugnet cō-
tra me. Cor eoꝝ longe fecisti a disciplina:
ꝓpterea nō exaltabunt̃. Predā pollicet̃ so
cijs: et oculi filioꝝ eius deficiēt. Posuit me
quasi in ꝓuerbiū vulgi: et exemplū sum co
ram eis. Caligauit ad indignationē oculus
meus: et membra mea q̃si in nihilū reda-
cta sunt. Stupebāt iusti sup hoc: et innocēs
ɔtra ypocritā suscitabit̃. Et tenebit iustus
viā suā: et mūdus manibus addet forti-
tudinē. Igitur om̃es vos cōuertimini et ve
nite: et nō inueniā in vobis vllū sapientē.
Dies mei trāsierūt: cogitatiōes mee dissipa
te sunt torquētes cor meū. Noctē verterūt
in diē: et rursū post tenebras spero lucē. Si
sustinuero infernus domus mea ē: et in te-
nebris straui lectulū meum. Putredini dixi
pater meus es: mater mea ⁊ soror mea ver-
mibus. Vbi est ergo nūc p̃stolatio mea: et
patientiā meā quis ɔsiderat. In ꝓfundissi-
mū infernū descendēt omīa mea. Putasne
saltem ibi erit requies mihi? ¶ Ca. xviii.

Respondēs autē baldad suites dixit.
Vsq; ad quē finem verba iactabis?
Intellige prius: et sic loquamur. Quare re-
putati sumus vt iumēta: et sorduimus co-
ram te? Qui pdis animā tuā in furore tuo.
Nunq̃d ꝓpter te dereliquet̃ terra. Et trās-
ferent̃ rupes de loco suo? Nonne lux impij
extinguetur: nec splendebit flamma ignis
eius? Lux obtenebrescet in tabernaculo il-
lius: et lucerna que sup eū est extinguetur
Artabunt̃ gressus virtutis eius: et p̃cipita
bit eū ɔsiliū suū. Immisit enī in rete pedes
suos: et in maculis eius ambulat. Tenebi
tur planta illius laqueo: et exardescet cōtra
eū sitis. Abscondita ē in terra pedica eius:
et decipula illius sup semitā. Vndiq; terre
būt eū formidines: et inuoluēt pedes eius.
Attenuet̃ fame robur eius: et inedia inua-
dat costas illius. Deuoret pulchritudinem
cutis eius: et ɔsumat brachia illius primo
genita mors. Auellatur de tabernaculo suo

fiducia eius: et calcet sup eū quasi rex interitus. Habitent in tabernaculo illius socij eius q̄ nō est: aspergat in tabernaculo eius sulphur. Deorsum radices eius siccent: sursum aūt atterat messis eius. Memoria illius pereat de terra: et nō celebret nomē eius in plateis. Expellet eū de luce in tenebras: et de orbe trāsferet eū. Non erit semen eius neq; progenies in populo suo: nec olle reliquie in regionibus eius. In die eius stupebunt nouissimi: et primos inuadet horror. Hec sūt ergo tabernacula iniqui: et iste locus eius qui ignorat deū. ¶ Ca. xix.

REspondēs aūt iob dixit. Vsquequo affligitis aiam meā: et attentis me sermonibus? En decies confunditis me: et nō erubescitis opprimētes me. Nempe et si ignorauī: mecū erit ignorantia mea. At vos cōtra me erigimini: et arguitis me opprobrijs meis. Saltē nūc intelligite q2 deus nō equo iudicio affluxerit me: et flagellis suis me circūxerit. Ecce clamabo vim patiēs: et nemo audiet: vociferabor: et nō est qui iudicet. Semitā meā circumsepsit et trāsire nō possum: et in calle meo tenebras posuit. Spoliauit me gloria mea: et abstulit coronā de capite meo. Destruxit me vndiq; et pereo: et q̄si euulse arboris abstulit spem meā. Iratus ē contra me furor eius: et sic me habuit quasi hostem suū. Simul venerūt latrones eius: et fecerūt sibi viam per me: et obsederūt in gyro tabernaculū meū. Fratres meos lōge fecit a me: et noti mei q̄si alieni recesserūt a me. Dereliquerūt me propinqui mei: et q̄ me nouerant obliti sunt mei. Inquilini domus mee et ancille mee sicut alienū habuerūt me et quasi peregrinus fui in oculis eorū. Seruū meū vocaui et nō respōdit: ore proprio deprecabar illū. Halitū meū exhorruit vxor mea et orabā filios vteri mei. Stulti q̄q; despiciebant me: et cū ab eis recessissem detrahebant mihi. Abhominati sunt me quondā familiares mei: et quē maxime diligebā auersatus est me. Pelli mee consumptis carnibus adhesit os meū: et derelicta sunt tantūmodo labia circa dentes meos. Miseremini mei miseremini mei saltē vos amici mei: q2 manus dñi tetigit me. Quare p̄sequimini me sicut deus: et carnibus meis saturamini? Quis mihi tribuat ut scribantur sermones mei? Quis mihi det ut exarentur in libro stilo ferreo [illegible] lamina: uel celte sculpantur [illegible] q̄ redemptor meus viuat [illegible]mo die de terra surrecturus sim [illegible]rsum circūdabor pelle mea: et in carne mea videbo deū. Quē visurus sum ego ipse et oculi mei conspecturi sunt: et nō alius. Reposita est hec spes mea in sinu meo. Quare ergo nūc dicitis p̄sequamur eū: et radicem verbi inueniamus contra eū? Fugite ergo a facie gladij: quoniā vltor iniquitatū gladius est: et scitote esse iudicū. ¶ Ca. xx.

REspondens aūt sophar naamathites dixit. Idcirco cogitationes mee vane succedūt sibi: et mens in diuersa rapit. Doctrinā qua me arguis audiā: et spūs intelligentie mee respondebit mihi. Hoc scio a principio ex quo est positus homo super terrā: q̄ laus impiorū breuis sit: et gaudiū ypocrite ad instar puncti. Si ascēderit vsq; ad celū superbia eius: et caput eius nubes tetigerit: quasi sterquilinium in fine perdetur: et qui eū viderāt: dicēt. Vbi est? Velut somniū auolans nō inueniet: trāsiet sicut visio nocturna. Oculus qui eū viderat nō videbit: neq; vltra intuebit eū locus suus. Filij eius attenrentur egestate: et manus illius reddēt eis dolorē suū. Ossa eius implebunt vicijs adolescentie eius: et cū eo in puluere dormient. Cum enī dulce fuerit in ore eius malū: absconderit illud sub lingua sua. Parcet illi: et nō derelinquet illud: et celabit in gutture suo. Panis eius in vtero illius vertet in fel aspidum intrinsecus. Diuitias quas deuorauit euomet: et de vētre illius extrahet eas deus. Caput aspidū suget: et occidet eum lingua vipere. Nō videat riuulos fluminis torrētis: mellis et butiri. Luet que fecit oia: nec tamē consumet. Iuxta multitudinē adinuentionū suarū: sic et sustinebit: qm̄ confringens nudauit pauperis domū: rapuit et nō edificauit eā. nec est satiatus venter eius. Et cū habuerit q̄ cupierat: possidere nō poterit. Non remānsit de cibo eius: et propterea nihil p̄manebit de bonis eius. Cū satiatus fuerit: artabitur: estuabit: et omnis dolor irruet

super eum. Vtinā impleatur venter eius. ut emittat in eū iram furoris sui: et pluat sup illū bellū suū. Fugiet arma ferrea ⁊ irruet in arcū ereū: eductus et egr[illegible]gina sua: et fulgurās in am[illegible] et veniēt sup eū horribiles: o[illegible] abscōdite sunt in occultis eius. Deuo[illegible] eū ignis qui nō succendit: affligetur relictus in tabernaculo suo. Reuelabūt celi iniqtatē eius: et terra ꝯsurget aduersus eū. Apertū erit germē domus illius: detrahet in die furoris dei. Hec ē pars hoīs impij a deo: et hereditas verboꝝ eius a dño. ¶ Ca. xxj.

Respondēs aūt iob dixit. Audite queso ꝑmones meos: et agite penitentiā. Sustinete me. ut et ego loquar: et post mea si videbit verba ridete. Nūquid ꝯtra hominē disputatio mea est. vt merito nō debeam cōtristari? Attendite me et obstupescite: et supponite digitū ori vestro. Et ego quādo recordatus fuero ꝑtimesco: et ꝯcutit carnē meā tremor. Quare ergo impij viuūt subleuati sunt. cōfortatiq; diuitijs? Semen eoꝝ ꝑmanet corā eis: ꝓpinquoꝝ turba et nepotū in ꝯspectu eoꝝ. Domus eoꝝ secure sunt et pacate: et nō ē virga dei sup illos Bos eoꝝ ꝯcepit et nō abortiuit: vacca peperit et nō est priuata fetu suo. Egrediūtur quasi greges paruuli eoꝝ: et infantes eorū exultāt lusibus. Tenēt tympanū ⁊ citharā: et gaudēt ad sonitū organi. Ducunt in bonis dies suos: et in puncto ad infernū descēdunt. Qui dixerūt deo recede a nobis: et scientiā viarū tuarū nolumus. Quis est omīpotens vt seruiamus ei? Et q̄d nobis prodest si orauerimus illū? Verūtamen qꝛ nō sunt in manu eoꝝ bona sua: ꝯsiliū impioꝝ longe sit a me. Quotiens lucerna impiorū extinguet: et superueniet eis inundatio: et dolores diuidet furoris sui. Erunt sicut palee ante faciē venti: et sicut fauilla quā turbo dispergit. Deus seruabit filijs illius dolorē patris: et cū reddiderit tūc sciet. Videbūt oculi eius interfectionē suā: et de furore oīpotentis bibet. Quid enī ad eū ꝑtinet de domo sua post se? Et si numerus mensium eius dimidiet? Nūquid deū docebit quispiā scientiā q̄ excelsos iudicat? Iste moritur robustus et sanus diues ⁊ felix: viscera eius plena sunt adipe: et medullis ossa illius irrigant. Alius vere morit in amaritudine aīe sue absq; vllis opibus: et tamen simul in puluere dormiēt: et vermes operient eos. Certe noui cogitatiōes vr̄as: et sententias ꝯtra me iniquas. Dicitis enī. vbi ē domus p̄ncipis: et vbi tabernacula impiorū? Interrogate quēlibet de viatoribus: et hec eadē illū intelligere cognoscetis. Quia in diē ꝑditionis seruat malus: et ad diē furoris ducet. Quis arguet corā eo vias eius et que fecit quis reddet illi? Ipse ad sepulchra ducet: et in cōgerie mortuoꝝ vigilabit. Dulcis fuit glaries cocyti: et post se omnē hoīem trahet: et ante se innumerabiles. Quō igit ꝯsolamini me frustra: cū respōsio vr̄a repugnare ostēsa sit veritati. ¶ Ca. xxij

Respondens autē eliphas themanites dixit. Nūquid deo potest compara[illegible] homo: etiā cum ꝑfecte fuerit sciētie? Qui[illegible] ꝓdest deo si iustus fueris: aut q̄d ei ꝯfers si immaculata fuerit vita tua? Nūquid timens arguet te. et veniet tecū in iudiciū: et nō ꝓpter malitiā tuam plurimā et infinitas iniquitates tuas? Abstulisti enī pignus fratrū tuoꝝ sine causa: et nudos spoliasti vestibus. Aquā lasso nō dedisti: et esuriēti subtraxisti panē. In fortitudine brachij tui possidebas terrā: et potētissimus obtinebas eā Viduas dimisisti vacuas: et lacertos pupilloꝝ cōminuisti. Propterea circūdatus es laqueis: et cōturbat te formido subita. Et putabas te tenebras nō visurū: et impetu aquarū inundātiū nō oppressum iri. An cogitas q̄ deus excelsior celo sit. et sup stellarū verticē sublimetur? Et dicis. Quid enī nouit deus? Et quasi ꝑ caliginem iudicat. Nubes latibulū eius: nec nr̄a cōsiderat: et circa cardines celi ꝑambulat. Nūquid semitā seculoꝝ custodire cupis quā calcauerunt viri iniqui q̄ sublati sunt ante tps suū: et fluuius subuertit fundamētū eoꝝ? Qui dicebant deo recede a nobis: et quasi nihil possit facere omīpotēs estimabāt eū: cū ille implesset domos eoꝝ bonis. Quoꝝ sentētia ꝓcul sit a me. Videbūt iusti ⁊ letabunt: et innocēs subsannabit eos. Nōne succisa

est erectio eoꝝ: et reliquias eoꝝ deuorauit ignis? Acquiesce igit ei et habeto pacē: et per hec habebis fructus optimos. Suscipe ex ore illius legē: et pone sermones eius in corde tuo. Si reuersus fueris ad omipotentem. edificaberis: et longe faciet iniquitatē a tabernaculo tuo. Dabit ꝑ terra silicē: et p̄ silice torrentes aureos. Eritq; omnipotens contra hostes tuos: et argentū coacervabitur tibi. Tunc sup omipotentē delitijs affluēs: et eleuabis ad deū faciē tuā. Rogabis eum et exaudiet te: et vota tua reddes. Decernes rem et veniet tibi: et in vijs tuis splendebit lumē. Qui enī humiliatus fuerit erit in gloria. et q̄ inclinauerit oculos ipe saluabit̄. Saluabit̄ innocēs: saluabit̄ autē munditia manuū suarum. ¶ Ca. xxiij.

RESpondēs autē iob ait. Nunc quoq; in amaritudine ē sermo meus: et manus plage mee aggrauata est super gemitū meū. Quis mihi tribuat vt cognoscam et inueniā illū: et veniam vsq; ad soliū eius? Ponā cora eo iudiciū. et os meū replebo increpationibus: ut sciam verba que mihi respondeat: et intelligā quid loquatur mihi. Nolo multa fortitudine contēdat mecū: nec magnitudinis sue mole me p̄mat. Proponat equitatē contra me: et pueniet ad victoriā iudiciū meū. Si ad orientē iero nō apparet: si ad occidentē nō intelligo eum. Si ad sinistrā quid agam? Non apprehendā eū. Si me vertā ad dexterā: nō videbo illum. Ipse vero scit viā meā: et ꝑbabit me quasi aurū quod p ignē transit. Vestigia eius secutus est pes meus: viam eius custodiui et nō declinaui ex ea. A mandatis labioꝝ eius nō recessi: et in sinu meo abscōdi verba oris eius. Ipse enī solus est: et nemo auertere potest cogitationē eius: et anima eius q̄dcunq; voluit hoc fecit. Cūq; expleuerit in me volūtatē suā: et alia multa similia p̄sto sunt ei. Et idcirco a facie eius turbatus sum et considerās eū timore sollicitor. Deus molliuit cor meū: et omipotens conturbauit me. Non enī perij ꝑ ter imminētes tenebras: nec faciē meā operuit caligo. ¶ Ca. xxiiij.

A BOmipotente nō sunt abscondita tēpora: qui autē nouerūt eum ignorāt dies illius. Alij terminos transtulerūt: diripuerunt greges. et pauerūt eos. Asinū pupillorū abegerūt: et abstulerunt ꝑ pignore bouem vidue. Subuerterūt pauperū viā: et oppressērūt pariter mansuetos terre. Alij quasi onagri i deserto egrediunt̄ ad opus suū: vigilantesq; ad predā p̄parant panem liberis. Agrum nō suū demetūt: et vineam eius quē vi oppresserūt vindemiant. Nudos dimittūt homines indumēta tollētes: quibus nō est operimentū in frigore. quos ymbres montiū rigant: et nō habētes velamen amplexant̄ lapides. Vim fecerunt deprędantes pupillos: et vulgū pauperē spoliauerūt. Nudis et incedētibus absq; vestitu et esurientibus tulerunt spicas. Inter aceruos eoꝝ meridiati sunt: q̄ calcatis torcularibus sitiūt. De ciuitatibus fecerūt viros gemere: et aīa vulneratoꝝ clamauit: et deus ultū abire nō patit̄. Ipsi fuerūt rebelles lumini. Nescierunt vias eius: nec reuersi sunt p semitas illius. Mane p̄mo surgit homicida: interficit egenū et pauperē. p nocte vero erit quasi fur. Oculus adulteri obseruat caliginē. dicens non me videbit oculus: et operiet vultū suū. Perfodit in tenebris domos sicut in die cōdixerant sibi: et ignorauerunt lucē. Si subito apparuerit aurora. arbitrantur ymbrā mortis: et sic in tenebris quasi in luce ambulāt. Leuis est sup facie aque. Maledicta sit pars eius in terrā: nec ambulet p viam vinearū. Ad nimiū calorem transiet ab aquis niuiū: et vsq; ad inferos peccatū illius. Obliuiscat̄ eius misericordia. Dulcedo illius vermes. Non sit in recordatione: sed conteratur sicut lignū infructuosū. Pauit enī sterilē et que nō parit: et vidue bene nō fecit. Detraxit fortes in fortitudine sua: et cū steterit nō credet vite sue. Dedit ei deus locū penitētie: et ille abutit̄ eo in superbia. Oculi autē eius sunt in vijs illius. Eleuati sūt ad modicū. et nō subsistēt et humiliabunt̄ sicut oīa et auferent̄: et sic sūmitates spicarū conterent̄. Quod si nō est ita. quis me pōt arguere esse mentitū: et ponere ante deū verba mea? ¶ Ca. xxv.

BEspondens autē baldad suites dixit. Potestas. et terror apud eū est: q̄ facit

concordiã in sublimibus suis. Nũquid est
numerus militũ eius: et sup quẽ nõ surget
lumen illius? Nũquid iustificari potest hõ
cõparatus deo: aut apparere mũdus natus
de muliere? Ecce luna etiã nõ splẽdet et stel
le nõ sũt mũde in ospectu eius: quãto magis
homo putredo. et filius hominis vermis?

REspondens aũt iob dixit. Ca.xxvi.
Cuius adiutor es? Nũquid imbecil-
lis: et sustentas brachiũ eius qui nõ est for
tis? Cui dedisti consiliũ? Forsitan illi qui nõ
habet sapientiã: et prudentiã tuã ostẽdisti
plurimã. Quẽ docere voluisti? Nonne eum
qui fecit spiramentũ? Ecce gigantes gemũt
sub aquis: et qui habitãt cum eis. Nudus
est inferus coram illo: et nullum est operi-
mentum perditioni. Qui extendit aquilonẽ
super vacuum: et appendit terram super ni-
hil. Qui ligat aquas in nubibus suis: vt
nõ erumpãt pariter deorsum. Qui tenet vul
tũ soliũ sui: et expãdit sup illud nebulã suã.
Terminũ circũdedit aquis: usq; dũ finiant lux
et tenebre. Columne celi otremiscunt: et
pauẽt ad nutũ eius. In fortitudine illius re
pente maria congregata sũt: et prudẽtia eius
percussit superbũ. Spiritus eius ornauit celos
et obstetricãte manu eius eductus est colu
ber tortuosus. Ecce hec ex parte dicta sunt
viarũ eius. Et cũ vix paruã stillã sermonis
eius audierimus. quis potest tonitruũ ma
gnitudinis illius intueri?

Ca.xxvii.
ADdidit quoq; iob assumẽs parabolã
suã & dixit. Viuit deus qui abstulit iudiciũ
meũ. et omipotẽs qui ad amaritudinẽ ad
duxit aiam meã: q; donec superest alitus
in me. et spiritus dei in naribus mei. nõ lo-
quentur labia mea iniq̃tatẽ: nec lingua mea
meditabitur mẽdaciũ. Absit a me: ut iustos
esse vos iudicẽ. Donec deficiã: nõ recedam
ab innocẽtia mea. Iustificationẽ meã quã
cepi tenere nõ deseram. Neq; enĩ reprehen
dit me cor meũ: in omi vita mea. Sicut im-
pius inimicus meus: et aduersarius meus
quasi iniquus. Que est enĩ spes ypocrite si
auare rapiat: et nõ liberet deus aiam eius?
Nunquid deus audiet clamorẽ eius cũ ve
nerit sup eũ angustia? Aut potent in omni
potente delectari: et inuocare deũ omi tpe?
Docebo vos p manũ dei que omipotens
habeat: nec abscondã. Ecce omes vos no
stis: et q̃d sine causa vana loquimini? Hec
est pars hominis impĩ apud deũ: et hereditas
violentor quã ab omipotẽte suscipi-
ent. Si multiplicati fuerint filii eius in gla-
dio erũt: et nepotes eius nõ saturabunt pa
ne. Qui reliqui fuerint ex eo. sepelient in in-
teritu: et vidue illius nõ plorabũt. Si com-
portauerit quasi terra argentũ & sicut lutum
pparauerit vestimenta: pparabit quidẽ. sed
iustus vestiet illis: et argentũ innocẽs diui-
det. Edificauit sicut tinea domũ suã: & sicut
custos fecit vmbraculũ. Diues cũ dormie-
rit. nihil secũ auferet: aperiet oculos suos. et
nihil inueniet. Apprehẽdet eũ quasi aqua
inopia: nocte opprimet eũ tempestas. Tol
let eũ ventus vrẽs & auferet: et velut turbo
rapiet eum de loco suo. Et mittet sup eũ. et
nõ pcet: de manu eius fugiẽs fugiet. Strin
get super eũ manus suas: et sibilabit super
illũ intuens locũ eius.

Ca.xxviii.
HAbet argentũ venarũ suarũ principia
et auro locus est in quo cõflatur. Ferrũ de
terra tollit: et lapis solutus calore in es ver
titur. Tempus posuit tenebris: et vniuerso-
rũ finẽ ipe considerat. Lapidẽ q̃q; caliginis et
vmbrã mortis diuidet tororẽs a pl'o pere-
grinante: eos quos oblitus est pes egentis
hominis et inuios. Terra de qua oriebat
panis: in loco suo igni subuersa est. Locus
saphiri lapides eius: et glebe illius aurũ.
Semitã ignorauit auis: nec intuitus est ocu
los vulturis. Non calcauerũt eam filii in-
stitorũ: nec ptransiuit p eã leena. Ad salu-
cem extendit manũ suã: subuertit a radici-
bus montes. In petris riuos excidit et omne
pciosum vidit oculus eius. Profunda q̃q;
fluuiorũ scrutatus est: et abscõdita produxit
in lucẽ. Sapiẽtia vero vbi inuenit: et quis
est locus intelligentie? Nescit homo preciũ
eius: nec inuenit in terra suauiter viuentiũ.
Abyssus dicit nõ est in me: et mare loquit
nõ est mecũ. Non dabit aurũ obrizum p
ea: nec appendet argentũ in cõmutatione
eius. Nõ conferetur tinctis indie coloribus:
nec lapidi sardonico pciosissimo vel saphi-
ro. Non adequabit ei aurũ vel vitrũ: nec

commutabunt vasa pro ea auri excelsa et eminentia: nō cōmemorabunt cōparatione eius. Trahitur aūt sapientia de occultis. Non adequabit ei topasion de ethiopia: nec tincture mundissime componet. Vnde ergo sapientia venit: et quis est locus intelligentie? Abscondita est ab oculis omniū viuentiū: volucres quoq; celi latet. Perditio et mors dixerūt: auribus nostris audiuimus famā eius. Deus intelligit viā eius: et ipse nouit locū illius. Ipse enī fines mūdi intuetur: et omia que sub celo sunt respicit. Qui fecit ventis pondus: et aquas appendit mensura. Quando ponebat pluuijs legē et viā ,pcellis sonātibus: tunc vidit illā et enarrauit: et ꝑparauit et inuestigauit. et dixit homi. Ecce timor dñi ipa est sapientia et recedere a malo intelligentia. ¶ Ca. xxix.

ADdidit quoq; iob assumēs parabolā suā & dixit. Quis mihi tribuat ut sim iuxta mēses pristinos: scōm dies quibus deus custodiebat me? Quādo splēdebat lucerna eius sup caput meū: et ad lumē eius ambulabā in tenebris. Sicut fui in diebus adolescētie mee: quādo deus secreto erat in tabernaculo meo. Quādo erat omīpotens mecū: et in circuitu meo pueri mei. Quando lauabā pedes meos butiro: et petra fundebat mihi riuos olei. Quando ,pcedebā ad portā ciuitatis: et in platea parabāt cathedrā mihi. Videbant me iuuenes et abscōdebant: et senes assurgētes stabant. Principes cessabant loqui: et digitū supponebant ori suo. Vocē suā cohibebāt duces: et lingua eorū gutturi suo adherebat. Auris audiens beatificabat me: et oculus videns testimoniū reddebat mihi. eo q; liberassem pauperē vociferantē: et pupillū cui nō esset adiutor. Benedictio piturī sup me veniebat: et cor vidue consolatus sum. Iustitia indutus sum: et vestiui me sic vestimēto et diademate iudicio meo. Oculus fui ceco: et pes claudo. Pater erā pauperū: et causam quā nesciebā diligētissime inuestigabā. Cōterebā molas iniqui: et de dentibus illius auferebā predā. Dicebamq; in nidulo meo morar: et sic palma multiplicabo dies. Radix mea aperta ē secus aquas: et ros morabit in messione mea. Gloria mea semp innouabit: et arcus meus in manu mea instaurabitur. Qui me audiebāt expectabāt sententiā: et intenti tacebant ad cōsiliū meum. Verbis meis addere nihil audebāt: et sup illos stillabat eloquiū meum. Expectabāt me sicut pluuiā: et os suū aperiebant ꝙsi ad ymbrē serotinū. Si quādo ridebā ad eos nō credebāt: et lux vultus mei nō cadebat in terrā. Si voluissem ire ad eos sedebā primus. Cūq; sederē ꝙsi rex circūstante exercitu: erā tamē merentiū consolator. ¶ Ca. xxx.

NVnc aūt deridēt me iuniores tēpore: quorū nō dignabar patres ponere cū canibus gregis mei. Quorū virtus manuū mihi erat pro nihilo: et vita ipa putabant indigni. Egestate et fame steriles: qui rodebant in solitudine. squalētes calamitate et misera. Et mandebāt herbas et arborū corticēs: et radix iuniperorū erat cibus eorum. Qui de cōuallibus ista rapientes: cū singula reperissent. ad ea cū clamore currebāt. In desertis habitabāt torrentiū: et in cauernis terre. vel sup glareā. Qui inter huiuscemodi letabant: et esse sub sentibus delicias cōputabāt. Filij stultorū et ignobiliū: et in terra penitus nō parētes. Nūc in eorū canticū versus sum: et factus sum eis in ,puerbiū. Abhominant me et longe fugiūt a me: et faciē meā cōspuere nō verent. Pharetrā enī suā aperuit et afflixit me: et frenū posuit in os meū. Ad dextram orientis calamitatis mee ilico surrexerūt. Pedes meos subuerterunt: oppressērūt ꝙsi fluctibus semitas suas. Dissipauerūt itinera mea. Insidiati sūt mihi et ꝓualuerūt: et nō fuit q̄ ferret auxiliū. Quasi rupto muro et aperta ianua irruerūt sup me: et ad meas miserias deuoluti sunt. Redactus sum in nihilū. Abstulisti quasi ventus desideriū meū: et velut nubes ptrā sit salus mea. Nunc aūt in memetipō marcescit aia mea: et possidēt me dies afflictionis. Nocte os meū pforat dolorib⁹: et q̄ me comedūt nō dormiunt. In multitudine eorū consumit vestimentū meū: et quasi capitio tunice. sic cinxerūt me. Cōparatus sū luto: et assimilatus sū fauille et cineri. Clamo ad te: et nō exaudis me: sto: et nō respicis

me. Mutatus es mihi in crudelē: et in duritia manus tue aduersaris mihi. Eleuasti me: et quasi sup ventū ponēs elisisti me valide. Scio qz morti tradas me: ubi ɔstituta est domus omni viuēti. Verūtamē nō ad ɔsumptionē eoꝝ emittis manū tuam: et si corruerint ipe saluabis. Flebā quōdā sup eo qui afflictus erat: et ɔpatiebat̄ aīa mea paupi. Expectabā bona et venerunt mihi mala: p̄stolabar lucē ⁊ eruperūt tenebre. Interiora mea efferbuerūt absqz vlla requie: p̄uenerūt me dies afflictiōis. Merens incedebā: sine furore ɔsurgēs in turba clamaui Frater fui draconū: et sotius strutionū. Cutis mea denigrata est sup me: et ossa mea aruerūt pre caumate. Versa est in luctū cithara mea: et organū meū in vocē flentiū.

Ca. xxxj.

Pepigi fedus cū oculis meis: ut ne cogitarē quidē de virgine Quā enī partē haberet in me deus desuper: et hereditatē omīpotens de excelsis? Nunquid nō pditio est iniquo: et alienatio operantibus iniustitiā? Nonne ipe considerat vias meas: et cūctos gressus meos dinumerat? Si ambulaui in vanitate et festinauit in dolo pes meus: appēdat me in statera iusta: et sciat deus simplicitatē meā. Si declinauit gressus meus de via. et si secutus ē oculus meus cor meū. et si in manibus meis adhesit macula: seram ⁊ alius comedat et ꝓgenies mea eradicetur. Si deceptū est cor meū sup muliere: et si ad ostium amici mei insidiatus sum: scortū alterius sit vxor mea. et sup illā incuruent̄ alij. Hoc enī nephas ē et iniquitas maxima: ignis vsqz ad pditionē deuorans: et oīa eradicans genimina. Si ɔtempsi subire iudiciū cum seruo meo et ancilla mea: cū disceptarent aduersum me. Quid enī faciā cū surrexerit ad iudicandū deus: et cū quesierit quid respondebo illi? Nunquid nō in vtero fecit me. q̄ et illū operatus est. et formauit me in vulua vnus? Si negaui quod volebāt pauperibus: et oculos vidue expectare feci. Si comedi bucellam meā solus: et nō comedit pupillus ex ea. Quia ab infantia mea creuit mecū miseratio: et de vtero matris mee ingressa est mecum. Si despexi p̄tereuntē eo qꝫ nō habuerit indumentū: et absqz operimento pauperē. Si nō bn̄dixerūt mihi latera eius: et de velleribus ouiū mearū calefactus est. Si leuaui sup pupillū manū meā etiā cum viderē me in porta superiorē: humerus meus a iunctura sua cadat: et brachiū meū cū suis ossibus ɔfringat̄. Semp enī quasi tumentes super me fluctus timui deum: et pondus eius ferre nō potui. Si putaui aurū robur meum: et obrizo dixi fiducia mea. Si letatus sum sup multis diuitijs meis: et qz plurima repperit manus mea. Si vidi solē cū fulgeret et lunā incedētem clare. et letatū est in abscōdito cor meū: et osculatus sum manū meā ore meo. que est iniquitas maxima: et negatio ɔtra deū altissimū. Si gauisus sum ad ruinā eius qui me oderat: et exultaui qꝫ inuenisset eū malū. Non enī dedi ad peccandū guttur meū: ut expeterē maledicēs aīam eius. Si nō dixerunt viri tabernaculi mei: q̄s det de carnibus eius ut saturemur? Foris nō māsit pegrinus: ostiū meū viatori patuit. Si abscōdi q̄si hō peccatū meū: et celaui in sinu meo iniquitatē meā. Si expaui ad multitudinē nimiā: et despectio ꝓpinquorū terruit me: et nō magis tacui nec egressus sum ostium Quis mihi tribuat adiutorē. vt desideriū meū audiat omīpotens. et librū scribat ipe qui iudicat: ut in humero meo portē illū et circūdem illū q̄si coronam mihi? Per singulos gradus meos ꝓnunciabo illū: et quasi p̄ncipi offerā eū. Si aduersū me terra mea clamat: et cū ipsa sulci eius deflent. Si fructus eius comedi absqz pecunia: et animā agricularū eius afflixi: ꝓ frumēto oriat̄ mihi tribulus: et ꝓ ordeo spina.

Ca. xxxij.

Omiserunt aūt tres viri isti respōdere iob: eo qꝫ iustus sibi videretur. Et iratus indignatusqz ē heliu filius barachel buzites de cognatione ram. Iratus est aūt aduersum iob: eo qꝫ iustū se esse diceret corā deo. Porro aduersū amicos eius indignatus est. eo qꝫ nō inuenissent responsionē rationabilē: sed tatūmodo ɔdemnassent iob Igitur heliu expectauit iob loquentē: eo qꝫ seniores essent qui loquebant̄. Cū autē vidisset qꝫ tres rn̄dere nō potuissent: iratus est

vehementer. Respondēsq; heliu filius barachel buzites dixit. Iunior sum tpe: vos aūt antiquiores. Idcirco dēmīsso capite verens sum vobis indicare meā sententiā. Sperabā enī q; etas ,plixior loqueret: et ānos multitudo doceret sapientiā. Sed vt video spūs est in hoībus: et inspiratio omīpotentis dat intelligentiā. Nō sunt longeui sapiētes: nec senes intelligunt iudiciū. Ideo dicā audite me: ostendā vobis etiā ego meā sententiam. Expectaui enī sermones vestros: audiui prudentiā vestrā. Donec discepta remini sermonibus vestris: et donec putabam vos aliquid dicere ōsiderabā. Sed ut video nō est q̄ possit arguere iob: et respōdere ex vobis sermonibus eius. Ne forte dicatis inuenimus sapientiā: deus ,piecit eum non homo. Nihil locutus est mihi: et ego nō scōm sermones vestros respondebo illi. Extimuerūt: nec responderūt vltra: abstulerūtq; a se eloquiū. Quoniā igit̄ expectaui et nō sunt locuti. steterūt nec respondent vltra: rīndebo et ego partē meā: et ostēdā scientiā meā. Plenus sum enī sermonibus: et coartat me spūs vteri mei. En venter meus q̄si mustū absq; spiraculo: q̄ō lagunculas nouas dirūpit. Loquar et respirabo paululū: aperiā labia mea et rīndebo. Non accipiā personā vīr: et deū homī nō equabo. Nescio enī q̄diu subsistā et si post modicū tollat me factor meus. ¶ Ca. xxxiij.

AVdi igit̄ iob eloquia mea: et omnes sermones meos ausculta. Ecce aperui os meum: loquat̄ lingua mea in faucibus meis. Simplicā corde meo sermones mei: et sententiā labia mea purā loquent̄. Spūs dei fecit me: et spiraculū omīpotētis viuificauit me. Si potes responde mihi: et aduersus faciē meā ōsiste. Ecce et me sicut et te fecit deus: et de eodē luto ego q̄q; formatus sum. Verūtamē miraculū meū nō te terreat: et eloquentia mea non sit tibi grauis. Dixisti ergo in auribus meis: et vocē verborum tuorū audiui. Mundus sum ego et absq; delicto: immaculatus. et nō est iniq̄tas in me. Quia querelas i me reperit: ideo arbitratus est me inimicū sibi. Posuit in nervo pedes meos: custodiuit omnes semitas meas. Hoc ē ergo in quo nō es iustificatus. Respondebo tibi: q; maior sit deus hoīe. Aduersum eū ostendis: q; nō ad oīa verba rīndeat tibi. Semel loquit̄ deus: et scōdo idipsum nō repetit. Per somniū in visione nocturna: quādo ruit sopor super homines: et dormiūt in lectulo. Tunc aperit aures virorum et erudiēs eos instruit disciplina: vt auertat hominē ab his que fecit. et liberet eum de superbia: eruens animā eius a corruptione: et vitā illius vt nō trāseat in gladiū. Increpat quoq; per dolorē in lectulo: et oia ossa eius marcescere facit. Abhominabilis ei fit in vita sua panis: et aie illius cibus ante desiderabilis. Tabescet caro eius et ossa que tecta fuerāt nudabunt̄. Appropinquabit corruptioni anima eius: et vita illius mortifera. Si fuerit ,p eo angelus loquens vnū de similibus vt annūciet hois equitatē: miserebit̄ ei et dicet. Libera eū: vt nō descendat in corruptionē. Inueni in quo ei ,placet. Consumpta est caro eius a supplitijs: reuertat̄ ad dies adolescētie sue. Deprecabit̄ deū et placabilis ei erit: et videbit faciē eius in iubilo: et reddet homī iustitiā suā. Respiciet hoīes et dicet. Peccaui. et vere deliqui: et vt erā dignus nō recepi. Liberauit aiam suā ne pgeret in interitū: sed viuens lucē videret. Ecce hec oīa operat̄ deus tribus vicibus p singulos: ut reuocet animas eorū a corruptione: et illuminet luce viuentiū. Attende iob et audi me: et tace dū ego loquor. Si aūt habes q; loquaris rīnde mihi. Loquere. Volo enī te apparere iustū. Quod si nō habes audi me tace et docebo te sapientiā. ¶ Ca. xxxiiij.

PRonunciās itaq; heliu etiā hec locutus est. Audite sapiētes verba mea: et eruditi auscultate me. Auris enim verba ,pbat: et guttur escas gustu diiudicat. Iudiciū eligamus nobis: et inter nos videamus quid sit melius. Quia dixit iob iustus sum: et deus subuertit iudiciū meū. In iudicādo enī me mendaciū est: violēta sagitta mea absq; vllo peccato. Quis est vir ut ē iob q̄ bibit subsannationē quasi aquā: qui graditur cū operātibus iniquitatē et ambulat cum viris impijs? Dixit enī. Non placebit

vir deo: etiã si cucurrerit cum eo. Ideo vim cordati audite me. Absit a deo impietas: et ab omipotẽte iniquitas. Opus enĩ hominis reddet ei: et iuxta vias singlorũ restituet eis. Vere enĩ deus nõ cõdemnabit frustra: nec omipotẽs subuertet iudiciũ. Quẽ constituit aliũ sup terrã: aut quẽ posuit super orbẽ quẽ fabricatus est? Si direxerit ad eũ cor suũ: spiritũ illius et flatum ad se trahet. Deficiet omis caro simul: et homo in cinerẽ reuertẽt. Si habes ergo intellectũ audi qõd dicã: et ausculta vocem eloquij mei. Nunquid qui nõ amat iudiciũ sanari potest? Et quõ tu eũ qui iustus ẽ in tantũ odemnas? Qui dicit regi apostata: q̃. vocat duces impios. Qui nõ accepit psonas principũ: nec cognouit tyrannũ cũ disceptaret contra pauperẽ. Opus enĩ manuũ eius sunt vniuersi. Subito morientur: et in media nocte turbabuntur populi: et pertransibũt: et auferẽt violentũ absq; manu. Oculi enĩ eius sup vias hominũ: et omnes gressus eorũ cõsiderat. Nõ sunt tenebre et nõ est vmbra mortis: vt abscõdant ibi qui operant iniquitatẽ. Neq; enĩ vltra in homis potestate est: vt veniat ad deũ in iudiciũ. Conteret multos innumerabiles: et stare faciet alios pro eis. Nouit enĩ opa eorũ: et idcirco inducet nocte et oterent. Quasi impios percussit eos in loco videntiũ. Qui quasi de industria recesserunt ab eo. et omnes vias eius intelligere noluerũt: vt peruenire facerẽt ad deũ clamorẽ egeni: et audiret vocẽ pauperũ. Ipso enĩ concedente pacẽ: quis est q̃ odemnet? Exquo absconderit vultũ: quis est qui contemplet eũ? Et sup gẽtes: et sup omnes homines. Qui regnare facit hominẽ ypocritã: ꝓpter pcãta ꝓpli. Quia ergo ego locutus sum ad deũ: te q̃q; nõ ꝓhibebo. Si errauí. tu doce me. Si iniquitatẽ locutus sum: ultra nõ addã. Nũquid a te deus expetit eã: qz displicuit tibi? Tu enĩ cepisti loqui: et nõ ego. Quod si q̃d nosti melius. loquere. Viri intelligentes loquantur mihi: et vir sapiens audiet me. Iob autẽ stulte locutus est: et verba illius nõ sonant disciplinã. Pater mi, ꝓbet̃: iob usq; ad finẽ. Ne desinas ab homie iniquitatis: qui addit sup peccata sua blasphemiam. Inter nos interim ostringat̃: et tunc ad iudicium ꝓuocet sermonibus suis deũ. Ca. xxxv.

1 Igitur heliu hec rursum locutus ẽ. Nũquid equa videt̃ tibi tua cogitatio: ut diceres iustior deo sum? Dixisti enĩ. Nõ tibi placet quod rectũ est. Vel quid tibi ꝓdest: si ego peccauero? Itaq; ego respõdebo sermonibus tuis: et amicis tuis tecum. Suspice celũ et intuere: et contemplare ethera q̃ altior te sit. Si peccaueris: quid ei nocebis? Et si multiplicate fuerint iniq̃tates tue: q̃d facies cõtra eũ? Porro si iuste egerис. quid donabis ei: aut q̃d de manu tua accipiet? Homini qui similis tui est nocebit impietas tua: et filiũ hominis adiuuabit iustitia tua. Propter multitudinẽ calumniatorũ clamabũt: et eiulabũt ꝓpter vim brachij tyrannorũ. Et nõ dixit vbi est deus qui fecit me: qui dedit carmina in nocte. Qui docet nos supiumẽta terre: et super volucres celi erudit nos. Ibi clamabunt et non exaudiet ꝓpter superbiã malorũ. Nõ ergo frustra audiet deus: et omnipotens causas singulorũ intuebit̃. Etiã cũ dixeris nõ considerat: iudicare coram illo. et expecta eũ. Nunc enĩ nõ infert furorẽ suũ: nec vlciscitur scelus valde. Ergo iob frustra aperit os suũ: et absq; scie tia verba multiplicat. Ca. xxxvj.

Addens q̃q; heliu hec locutus est. Sustine me paululũ: et indicabo tibi. Adhuc enĩ habeo q̃d ꝓ deo loquar. Repetã scientiã meã a principio: et operatorẽ meũ probabo iustũ. Vere enĩ absq; mẽdacio sermones mei: et perfecta scientia ꝓbabit̃ tibi. Deus potẽs nõ abiicit. cũ et ipe sit potẽs: sed nõ saluat impios: et iudiciũ pauperibus tribuit. Nõ auferet a iusto oculos suos: et reges in solio collocat in ꝑpetuũ: et illic erigũtur. Et si fuerint in catheris et vincant̃ funibus paupertatis: indicabit eis opera eorũ et scelera eorũ: qz violẽti fuerũt. Reuelabit q̃q; aurẽ eorũ ut corripiat: et loquet̃ vt reuertãt̃ ab iniq̃tate. Si audierint et obseruauerint complebũt dies suos in bono: et annos suos in gloria. Si aũt nõ audierint trãsibunt p gladiũ: et cõsument̃ in stultitia. Simulatores et callidi ꝓuocãt iram dei: neq; clamabunt cũ vincti fuerint. Morietur in

tempestate anima eoꝝ: et vitam eoꝝ inter effeminatos. Eripiet de angustia sua pauperē: et reuelabit in tribulatione aurē eius. Igitur saluabit te de ore angusto latissime: et nō habētē fundamentū subter se. Reꝛes aūt mēse tue erit plena pinguedine. Causa tua quasi impij iudicata est: causam iudiciūꝫ recipies. Nōte ergo superet ira vt aliquē oppримat. nec multitudo donoꝝ inclinet te. Depone magnitudinē tuā absqꝫ tribulatione: et oīes robustos fortitudine. Ne ꝓtrahas noctē: ut ascendāt ppl'i ꝓ eis. Caue ne declines ad iniquitatē. Hanc enī cepisti sequi post miserīā. Ecce deus excelsus in fortitudine sua: et nullus ei similis in legislatoribus. Quis potent scrutari vias eius: aut quis pōt ei dicere operatus es iniquitatē? Memento qꝫ ignores opus eius: de qꝫ cecinerūt viri. Omnes homines vident eum: vnusquisqꝫ intuetur procul. Ecce deus magnus vincēs scientiā nostrā. Numerus annorū eius inestimabilis. Qui aufert stillas pluuie et effundit imbres ad instar gurgitū. Qui de nubibus fluūt: que ꝓtexunt cūcta desuper. Si voluerit extēdere nubes q̄si tentoriū suū et fulgurare lumine suo desuper: cardines qꝫ maris operiet. Per hec enī iudicat populus: et dat escam multis mortalibus. In manibus abscōdit lucē: et ꝓcepit ei vt rursus adueniat. Annūciat de ea amico suo qꝫ possessio eius sit: et ad eā possit ascendere.

Ca. xxxvij.

Super hoc expauit cor meū: et emotū ē de loco suo. Audiet auditionē in terrore vocis eius: et sonū de ore illius ꝓcedentē. Subter oīs celos ipe considerat: et lumen illius sup terminos terre. Post eum rugiet sonitus: tonabit voce magnitudinis sue: et nō inuestigabit cū audita fuerit vox eius. Tonabit deus in voce sua mirabiliter: qui facit magna et inscrutabilia. Qui ꝓcipit niui vt descendat in terram: et hyemis pluuijs et imbri fortitudinis sue. Qui in manu omniū hominū signat ut nouerint singuli opa sua. Ingredietē bestia latibulū suū: et in antro suo morabitē. Ab interioribus egredietē tempestas: et ab arcturo frigus. Flante deo increscat gelu: et rursum latissime fundunt aque. Frumentū desiderat nubes. et nubes spargūt lumen suū. Que lustrāt cuncta p circuitū. quocūqꝫ eas voluntas gubernātis duxerit. ad omne qđ ꝓcepent illis sup facie orbis terrarū: siue in vna tribu siue in terra sua: siue in quocunqꝫ loco misericordie sue eas iusserit inuenīri. Ausculta hec iob: sta et cōsidera mirabilia dei. Nunqđ scis qñ ꝓcepit deus pluuijs: ut ostenderēt lucē nubiū eius? Nunqđ nosti semitas nubiū magnas: et perfectas scientias? Nonne vestimēta tua calida sunt cū pflata fuerit terra austro? Tu forsitā cū eo fabricatus es celos: q̄ solidissimi quasi ere fusi sunt. Ostende nobis quid dicamus illi. Nos qppe inuoluimur tenebris. Quis narrabit ei q̄ loquor? Etiā si locutus fuerit hō deuorabitē: at nūc nō vident lucē. Subito aer cogetē in nubes: et ventus trāsiēs fugabit eas. Ab aquilone aurū venit: et a deo formidolosa laudatio. Digne eū inueniri non possumus. Magnus fortitudine et iudicio et iustitia: et enarrari nō potest. Ideo timebūt eū viri: et nō audebūt intēplari oīes qui sibi videntē esse sapientes.

Ca. xxxviij.

Respondēs aūt dñs iob de turbine dixit. Quis ē iste inuoluēs sentētias sermonibus imperitis? Accinge sic vir lūbos tuos: interrogabo te. et rnde mihi. Vbi eras quādo ponebam fundamēta terre? Indica mihi si habes intelligentiā. Quis posuit mēsuras eius si nosti: vel quis tetendit sup eā lineā? Sup quo bases illius solidate sunt? Aut quis demisit lapidē angularē eius. cū me laudarent simul astra matutina: et iubilarent oīes filij dei? Quis clusit ostijs mare. qñ erumpebat q̄si de vulua ꝓcedēs: cū ponerē nubē vestimentū eius. et caligine illud q̄si pānis infantie obuoluerē? Circumdedi illud termīs meis: et posui vectē et ostia et dixi. Vsqꝫ huc venies. et nō ꝓcedes amplius: et hic cōfringes tumētes fluctus tuos. Nunqđ post ortū tuū ꝓcepisti diluculo et oīdisti auroꝛe locū suū: et tenuisti oculis extrema tre. et excussisti impios ex ea? Restituetē ut lutū signaculū: et stabit sicut vestimentū. Auferetē ab impijs lux sua: et brachiū excelsū confringetē. Nunqđ ingressus es ꝓfundū maris: et i nouissimis abyssi

deambulasti. Nunq̄d aperte sunt tibi porte mortis: et ostia tenebrosa vidisti? Nunquid ꝯsiderasti latitudinē terre? Indica mihi si nosti oīa in qua via lux habitet: et tenebrarū q̄s locus sit: ut ducas vnūquodq; ad terminos suos. et intelligas semitas domus eius. Sciebas tūc ꝙ nasciturus esses et numerū dierum tuorū noueras? Nūquid ingressus es thesauros niuis. aut thesauros grandinis aspexisti: que ꝑparaui in tp̄s hostis. in die pugne ⁊ belli? Per quā viā spargitur lux. diuidit̄ estus sup terrā? Quis dedit vehemētissimo imbri cursum. et viā sonātis tonitrui. ut plueret sup terrā absq; homine in deserto. vbi nullus mortaliū cōmoratur: ut impleret inuiā et desolatā. et ꝓduceret herbas virētes? Quis ē pluuie pater: vel quis genuit stillas roris? De cuius vtero egressa est glacies: et gelu de celo q̄s genuit? In similitudinē lapidis aque durant̄ et sup̄ficies abyssi ꝯstringit̄. Nunq̄d ꝯiungere valebis micātes stellas pliades: aut gyrū arcturi poteris dissipare? Nunquid ꝓducis luciferū in tp̄e suo: et vesperū super filios terre ꝯsurgere facis? Nunquid nosti ordinē celi: et pones rationē eius in terra? Nunquid eleuabis in nebulā vocē tuā: et impetus aquarū operiet te? Nūquid innittes fulgura et ibūt: et reuertentia dicēt tibi assumus? Quis posuit in visceribus hoīs sapientiā: uel quis dedit gallo intelligētiā? Quis enarrabit celoꝝ rationē: et concentū celi quis dormire faciet? Quādo fundabat̄ puluis in terrā et glebe cōpingebant̄? Nūquid capies leene predā. et aīam catuloꝝ eius implebis: qn̄ cubāt in antris et in specubus insidiantur? Quis ꝑparat coruo escā suā: quādo pulli eius clamāt ad deū vagātes. eo ꝙ nō habeant cibos? ¶ Ca. xxxix.

NVnq̄d nosti tp̄s ꝑtus ibicū in petris vl̄ parturiētes ceruas obseruasti? Dinumerasti menses ꝯceptus earū: et scisti tēpus partus earū? Incuruant̄ ad fetū et pariunt: et rugitus emittunt. Separant̄ filij earū et pergūt ad pastū: egrediunt̄ et nō reuertētur ad eas. Quis dimisit onagrū liberū: et vincula eius quis soluit? Cui dedi in solitudine domum: et tabernacula eius in terra salsuginis. Contēnit multitudinē ciuitatis: clamorem exactoris non audit. Circūspicit mōtes pascue sue: et virētia queq; ꝑquirit Nunq̄d volet rinoceros ꝑuire tibi: aut morabitur ad p̄sepe tuū? Nunquid alligabis rinocerotā ad arandū loro tuo: aut cōfringet glebas valliū post te? Nūquid fiduciā habebis in magna fortitudine eius? Et derelinques ei labores tuos? Nūquid credes illi qm̄ sementē reddet tibi: et areā tuā cōgreget? Penna strutionis similis est pennis herodij et accipitris. Quādo derelinq̄t oua sua in terra: tu forsitā in puluere calefacies ea? Oliuiscit̄ ꝙ pes conculcet ea: aut bestia agri ꝯterat. Durat̄ ad filios suos quasi nō sint sui: frustra laborauit nullo timore cogēte. Priuauit enī eā deus sapiētia. nec dedit illi intellgentiā. Cū tp̄s fuerit in altū alas erigit: deridet equū et ascēsorē eius. Nunquid p̄bebis equo fortitudinē: aut circūdabis collo eius hinnitū? Nūquid suscitabis eum q̄si locustas? Gloria nariū eius terror terrā vngula fodit. Exultat audacter: in occursum ꝑgit armatis. Contēnit pauorē: nec cedit gladio. Sup ip̄m sonabit pharetra: vibrabit hasta ⁊ clipeus. Feruēs ⁊ fremēs sorbet terrā: nec reputat tube sonare clāgorem. Vbi audierit bucinā dicit vah: ꝓculodorat̄ bellū exhorbitationē ducū. ⁊ vlulatū exercitus. Nunquid ꝑ sapientiā tuā plumescit accipiter: expandēs alas suas ad austrū? Nunq̄d ad p̄ceptū tuū eleuabit̄ aquila: et in arduis ponet nidum suū? In petris manet. in p̄ruptis silicibus cōmorat̄ atq; inaccessis rupibus. Inde ꝯtemplat̄ escā: et delōge oculi eius ꝓspiciūt. Pulli eius lambūt sanguinē: et vbicūq; cadauer fuerit. statim adest. Et adiecit dn̄s: et locutus est ad iob. Nūquid qui ꝯtēdit cū deo: tā facile cōquiescit. Vtiq; q̄ arguit deū: debet ⁊ rn̄dere ei. Rn̄dens aūt iob dn̄o dixit. Qui leuiter locutus sum. respōdere quid possum? Manū meā ponā sup os meū. Vnū locutus sum: quod vtinam non dixissem. et alterū: quibus vltra nō addam. ¶ Ca. xl.

RESpondēs aūt dn̄s iob de turbine dixit. Accinge sicut vir lūbos tuos: interrogabo te: et indica mihi. Nūquid irritū facies

iudiciū meū et cōdemnabis me vt iustifice
ris? Et si habes brachiū sicut deus et voce
simili tonas: circūda tibi decorē et in subli-
me erigere: et esto gloriosus ⁊ speciosis in-
duere vestibus. Disperge superbos in furore
tuo et ꝯfunde eos: et respiciēs oēm arrogā
tē humilia. Respice cūctos superbos ⁊ ꝯfun
de eos: et ꝯtere impios in loco suo. Abscō
de eos in puluere sil': et facies eorꝝ demerge
in foueā: et ego ꝯfitebor q̄ saluare te possit
dextera tua. Ecce behemoth quē feci tecū:
fenū quasi bos comedet. Fortitudo eius in
lumbis eius: et virtus illius in vmbilico
ventris eius. Stringit caudā suā q̄si cedrū:
nerui testiculorꝝ eius pplexi sunt. Ossa eius
velut fistule eris: cartilago illius quasi la-
mine ferree. Ipse est p̄ncipiū viarū dei. Qui
fecit eū applicabit gladiū eius: huic mōtes
herbas ferūt. Omnes bestie agri ludēt ibi:
sub vmbra dormit in secreto calami: in lo
cis humētibus. Protegunt vmbre vmbrā
eius: circūdabūt eū salices torrentis. Ecce
absorbebit fluuiū ⁊ nō mirabit̄: et habet fi
duciā q̄ influat iordanis in os eius. In ocu
lis eius q̄si hamo capiet eū: et in sudibus
p̄forabit nares eius. An extrahere poteris
leuiathā hamo: et fune ligabis linguā eius
Nunq̄d pones circulū in naribus eius: aut
armilla p̄forabis maxillā eius? Nūquid
multiplicabit ad te preces: aut loquet̄ tibi
mollia? Nunq̄d feriet tecū pactū: et accipi
es eū seruū sempiternū? Nūquid illudes ei
quasi aui: aut ligabis eū ancillis tuis? Cō-
cident eū amici: diuidēt illū negociatores.
Nunquid implebis sagenas pelle eius: et
gurgustiū pisciū capite illius? Pones super
eū manū tuā? Memēto belli: nec vltra ad-
das loq̄. Ecce spes eius frustrabit̄ eū: et vi
dētibus cunctis p̄cipitabit̄. ¶ Ca xlj.
Non quasi crudelis suscitabo eū. Quis
enī resistere potest vultui meo: et q̄s ante
dedit mihi vt reddā ei? Omnia q̄ sub celo
sunt mea sunt. Nō parcā ei verbis potenti-
bus: et ad dep̄candū cōpositis. Quis reue-
labit faciē indumēti eius? Et ī mediū oris
eius quis intrabit? Portas vultus eius q̄s
aperiet? Per gyriū dentiū eius formido: cor
pus illius q̄si scuta fusilia: compactū squa-
mis se p̄mentibus: Vna vni ꝯiungit̄: et ne
spiraculū quidē incedit p eas. Vna alteri
adherebit: et tenētes se nequaq̄ sepabunt̄
Sternutatio eius splēdor ignis: et oculi eius
vt palpebre diluculi. De ore eius lāpades
ꝓcedūt: sicut tede ignis accēse. De naribus
eius ꝓcedit fumus: sicut olle succense atq̄
feruētis. Halitus eius prunas ardere facit:
et fluma de ore eius egredit̄. In collo eius
morabit̄ fortitudo: et faciē eius p̄cedit ege
stas. Membra carniū eius coherētia sibi.
Mittit ꝯtra eū fulmina: et ad locū aliū nō
ferentur. Cor eius indurabit̄ tanq̄ lapis: et
stringet̄ quasi malleatoris incus. Cū subla
tus fuerit timebunt angeli: et territi purga-
buntur. Cū apprehēderit eū gladius: subsi-
stere nō poterit: neq̄ hasta: neq̄ torax. Re
putabit enī quasi paleas ferrū: et q̄si lignū
putridū es. Nō fugabit eū vir sagittarius:
in stipulā versi sūt ei lapides funde. Quasi
stipulā estimabit malleū: et deridebit vi-
brantē hastam. Sub ipso erūt radij solis: et
sternet sibi aurū q̄si lutū. Feruescere faciet
quasi ollā ꝓfundū maris: ponet q̄si cū vn-
guenta buliūt. Post eū lucebit semita: esti-
mabit abyssum q̄si senescentē. Nō est sup
terrā ptās que cōparet̄ ei: qui factus ē vt
nullū timeret. Om̄e sublime videt: ip̄e ē rex
sup vniuersos filios superbie. ¶ Ca. xlij.
Respondens autē iob dn̄o dixit. Scio
q2 omīa potes: et nulla te latet cogi
tatio. Quis ē iste qui celat ꝯsiliū absq̄ sciē
tia? Ideo insipiēter locutus sum: et q̄ vltra
modū excederēt scientiā meā. Audi et ego
loquar: interrogabo te et rn̄de mihi. Audi
tu auris audiui te: nūc aūt oculus meus vi
det te. Idcirco ipseme reprehēdo: et ago pe
nitentiā in fauilla et cinere. Postq̄ autē lo-
cutus ē deus verba hec ad iob: dixit ad eli
phan themaniten. Iratus est furor meus in
te et in duos amicos tuos: quoniā nō estis
locuti corā me rectū sicut seruus meus iob.
Sumite ergo vobis septem thauros et se-
ptem arietes: et ite ad seruū meū iob. et of-
ferte olocaustū pro vobis. Iob autē seruus
meus orabit ꝓ vobis. Faciē eius suscipiā
vt nō vobis imputet̄ stultitia. Neq̄ enī lo
cuti estis ad me recta: sic̄ seruus meus iob.

Abierunt ergo eliphan themanites et baldach suites et sophar naamatites-⁊ fecerũt
sicut locutus fuerat dñs ad eos: et suscepit
deus faciẽ iob. Dominus quoq; cõuersus
est ad penitentiã iob: cum oraret ꝓ amicis
suis. Et addidit dñs omia quecũq; fuerãt
iob duplicia. Venerũt aũt ad eũ oñes fra-
tres sui et vniuerse sorores sue et cũcti qui
nouerãt eũ prius: et comederũt cũ eo panẽ
in domo eius. Et mouerũt super eũ caput:
et cõsolati sunt eũ sup omni malo qđ intu-
lerat dñs sup eũ. et dederũt ei vnusquisq;
ouem vnã et inaurem aureã vnã. Domi-
nus aũt benedixit nouissimis iob magis qꝫ
principio eius. Et facta sunt ei quatuorde
cim milia ouium et sex milia camelorũ: et
mille iuga boum. et mille asine: et fuerũt ei
septẽ filij et tres filie. Et vocauit nomẽ vni
us die: et nomẽ scde cassiam: et nomẽ ter-
tie cornustibij. Non sunt aũt inuẽte mulie
res speciose sicut filie iob: in vniuersa terra.
Dedit q; eis pater suus hereditatẽ inter fra-
tres earũ. Vixit autẽ iob post hec centũ qua
draginta annis: et vidit filios suos et filios
filiorũ suor; vsq; ad quartã generationẽ
et mortuus est senex et plenus dierum.

¶ Finit liber Iob.

Incipit ꝓlogus beati hieronymi
ꝑsbyteri in psalterium.

OSalteriū rome dudū positus
emēdarē: et iuxta septuagin
ta interptes· licet cursim ma
gna tamē ex parte cozrexerā
Qđ qz rursum videtis o pau
la et eustochiū scriptozū vicio depzauatū·
plusqꝫ antiquū errozē cqꝫ nouā emēdationē
valere: me cogitis ut veluti quodā nouali·
sassium iā aruū exerceā·et obliquis sulcis re
nascentes spinas eradicē·equū esse dicētes
vt qđ crebzo pullulat crebzius succidatur·
Vnde osueta ꝑfatione cōmoneo·tam vos
quibus fozte laboziste desudat·cqꝫ eos qui
exemplaria istiusmodi habere voluerint: ut
que diligēter emēdauī: cū cura et diligētia
trāscribant. Notet sibi vnusquisqꝫ vel ra-
centē lineā·vel radiantia signa·id est obe-
los·vel astriscos: et vbicūqꝫ viderit virgu
lam precedentē·ab ea vsqꝫ ad duo puncta
que impssimus· sciat in septuaginta trāsla
toribus plus haberi: vbi autē prospexerit
stelle similitudinē de hebzeis voluminibus
addūtū nouerit eque vsqꝫ ad duo puncta·
iuxta theodotionis dūtaxat editionē: qui
simplicitate sermonis a septuaginta inter-
pretibus non discordat. Hec ergo et vobis et
studioso cuiqꝫ fecisse me scienslnō ambigo
multos foze· qui vel inuidia vel superbia
malent ctemnere et videre pclara qꝫ discē
re: et de turbulēto magistruo qꝫ de purissi-
mo fonte potare. Finit prologus.

Incipit liber ymnorum vel soliloquioꝝ.

BEatus vir qui nō abiit
in cōsilio impioꝝ: et in
via pctoꝝ nō stetit: et
in cathedra pestilentie
non sedit. Sed in lege
dñi voluntas eius: et in
lege eius meditabitur
die ac nocte. Et erit tanqꝫ lignū qđ planta
tū est secus decursus aquarū: qđ fructū suū
dabit in tpe suo. Et folium eius nō defluet:
et omia quecūqꝫ faciet ꝓsperabunt. Non
sic impii nō sic: sed tanqꝫ pulvis quē ꝓiicit
ventus a facie terre. Ideo nō resurgūt im-
pii in iudicio: neqꝫ pctozes in cōsilio iustoꝝ.
quoniā nouit dominus viam iustozū: et
iter impiozum peribit.

QVare fremuerūt gētes: et ppli medita
ti sūt inania: Astiterūt reges terre· et ꝑncipes
cōuenerūt in vnū: aduersus dñm et aduer
sus chzistū eius. Dirūpamus vincula eoꝝ:
et ꝓiciamus a nobis iugū ipoꝝ. Qui ha-
bitat in celis irridebit eos: et dns subsanna
bit eos. Tunc loquet ad eos in ira sua: et in
furoze suo turbabit eos. Ego autē constitu-
tus sum rex ab eo super syon montē sanctū
eius: ꝓdicās ꝓceptū eius. Dominus dixit
ad me filius meus es tu: ego hodie genui te
Postula a me et dabo tibi gentes hereditatem tuā: et possessionē tuā termios terre.
Reges eos in virga ferrea: et tanqꝫ vas fi-
guli confringes eos. Et nūc reges intelligite:
eruditimini qui iudicatis terram. Seruite dño
in timoze: et exultate ei cū tremoze. Appre-
hendite disciplinā: ne quando irascat dns
et pereatis de via iusta. Cum exarserit in
breui ira eius: beati omes qui confidunt in eo.

Psalmus dd cū fugeret a facie absalō filij sui.

DOmine quid multiplicati sunt qui tri
bulant me: multi insurgūt aduersum
me. Multi dicunt anime mee: nō est salus
ipi in deo eius. Tu aut dne susceptoz meus
es: gloria mea et exaltans caput meū.
Voce mea ad dñm clamaui: et exaudiuit
me de monte sancto suo. Ego dormiui et
soporatus sum: et exurrexi qz dns suscepit
me. Non timebo milia populi circūdantis
me: exurge dne saluum me fac deus meus.
Quoniā tu percussisti oēs aduersantes mihi
sine causa: dentes pctoꝝ contriuisti. Domi-
ni est salus: et sup ppl̄m tuū benedictio tua.

In finē in carminibus psalmus dauid.

CVm inuocarē exaudiuit me deus iu-
stitie mee: in tribulatiōe dilatasti mi
hi. Miserere mei: et exaudi oratiōnē meā.
Filij hoim vsquequo graui corde: vtqđ
diligitis vanitatē et queritis mendacium.
Et scitote qm̄ mirificauit dns sanctū suū:
dns exaudiet me cum clamauero ad eum.
Irascimini et nolite peccare: q dicitis in cor
dibus vrīs in cubilibus vrīs compungimini.
Sacrificate sacrificium iustitie· et sperate in
dño: multi dicūt quis ostendit nobis bona?

Signatū est sup nos lumē vultus tui dñe: dedisti letitiā in corde meo A fructu frumē ti vini et olei sui: multiplicati sunt. In pace in idipm: dormiā et requiescā Quoniā tu domine singulariter in spe cōstituisti me. In finē ꝓ ea q̄ hereditatē psequit psalmus dd.

VErba mea auribus pcipe dñe: intelli ge clamorē meū. Intende voci orationis mee: rex meus et deus meus. Quoniā ad te orabo dñe: mane exaudies vocē meā Mane astabo tibi et videbo: qm̄ nō deus volens iniquitatē tu es. Neq; habitabit iuxta te malignus: neq; pmanebūt iniusti ante oculos tuos Odisti oēs q̄ operant iniquitatē: perdes oēs qui loquūt mendaciū Virū sanguinū et dolosum abhominabit dñs: ego aūt in multitudine misericordie tue. Introibo in domū tuā: adorabo ad templum sanctū tuū in timore tuo. Dñe deduc me in iustitia tua: ꝓpter inimicos meos dirige in cōspectu tuo viā meā. Qm̄ nō est in ore eorū veritas: cor eorū vanu est. Sepulchrū patēs ē guttur eorū: linguis suis dolose agebāt: iudica illos deus. Decidāt a cogitationibus suis: scōm multitudinē impietatū eorū expelle eos: qm̄ irritauerūt te dñe. Et letent oēs q̄ sperāt in te: in eternū exultabūt et habitabis in eis. Et gloriabunt in te oēs qui diligūt nomen tuū: qm̄ tu benedices iusto Domine: vt scuto bone voluntatis tue coronasti nos. In finē in carminibus ꝓ octaua psalmus dauid.

DOmīe ne in furore tuo arguas me: ne q̄z in ira tua corripias me. Miserere mei dñe qm̄ infirmus sum: sana me domie qm̄ conturbata sunt ossa mea Et aīa mea turbata ē valde: sed tu dñe vsq;quo Convertere dñe & eripe aīam meā: saluū me fac ꝓpter misericordiā tuā Qm̄ nō est in morte qui memor sit tui: in inferno aūt q̄s confitebitur tibi Laboraui in gemitu meo: lauabo p singulas noctes lectū meū lacrymis meis stratū meū rigabo Turbatus ē a furore oculus meus: inueteraui inter omnes inimicos meos. Discedite a me oēs q̄ operamini iniquitatē: qm̄ exaudiuit dñs vocem fletus mei Exaudiuit dñs deprecationē mea: dñs orationē meā suscepit Erubescāt et conturbent vehemēter oēs inimici mei: cōuertantur et erubescant valde velociter.

In finē psalmus dd quē cantauit dño ꝓ verbis Chusi filij iemini.

DOmine deus meus in te sperauī: saluū me fac ex omībus psequētibus me et libera me: Ne quādo rapiat vt leo aīmā meā: dū nō est q̄ redimat neq; qui saluū faciat. Dñe deus meus si feci istud: si est iniq̄tas in manibus meis. Si reddidi retribuētibus mihi mala: decidāmento ab inimicis meis inanis. Persequatur inimicus aīmā meā: et cōprehendat: et cōculcet in terra vitā meā: et gloriā meā in puluerē deducat Exurge dñe in ira tua: et exaltare in finibus inimicorū meorū Et exurge dñe deus meus in precepto qd mādasti: et synagoga pplorū circūdabit te Et ꝓpter hanc in altū regredere: dñs iudicat pplos. Iudica me dñe scōm iustitiam meā: et scōm innocētiā meā sup me Consumet nequicia peccatorū: et dirriges iustū scrutans corda et renes deus. Iustū adiutoriū meum a dño: qui saluos facit rectos corde. Deus iudex iustus fortis et patiēs: numq̄d irascet p singulos dies. Nisi conuersi fueritis gladiū suū vibrauit arcū suū tetēdit et parauit illum Et in eo parauit vasa mortis: sagittas suas ardentibus effecit. Ecce parturit iniustitiā: concepit dolorē et peperit iniquitatē. Lacū aperuit et effodit eū: et incidit in foueā quā fecit. Conuertet dolor eius in caput eius: et in verticē ipius iniquitas eius descēdet. Confitebor dño scōm iustitiā eius: et psallā nomini dñi altissimi. In finē pro torcularibus psalmus.

DOmīe dñs noster: q̄z admirabile est nomē tuū in vniuersa terra Quoniā eleuata ē magnificētia tua: sup celos. Ex ore infantiū et lactantiū perfecisti laudē propter inimicos tuos: ut destruas inimicū et vltorē. Quoniā videbo celos tuos opa digitorū tuorū: lunā et stellas que tu fundasti. Quid est homo q̄ memor es eius: aut filius hois qm̄ visitas eū? Minuisti eū paulomīmus ab angelis: gloria & honore coronasti eū: & constituisti eū sup opa manuū tuarū. Omnia subiecisti sub pedibus eius: oues et boues vniuersas: insup & pecora campi.

Volucres celi et pisces maris: qui pambulant semitas maris. Domine dñs noster: q̃ ammirabile ē nomē tuū in vniuersa terra.

In finē ꝓ occultis filij psalmus dauid.

Confitebor tibi dñe ī toto corde meo: narrabo omīa mirabilia tua. Letabor et exultabo in te: psallā nomī tuo altissime. In cōuertēdo inimicū meū retrorsū: infirmabunt̃ ⁊ pibūt a facie tua. Quoniā fecisti iudiciū meū ⁊ causam meā: sedisti super thronū qui iudicas iustitiā. Increpasti gentes et perijt impius: nomen eorꝫ delesti in eternū et in seculū seculi. Inimici defecerunt framee in finē: et ciuitates eorꝫ destruxisti. Perijt memoria eorꝫ cū sonitu: et dominus in eternū ꝑmanet. Parauit in iudicio thronū suū: et ipe iudicabit orbem terre in eq̃tate: iudicabit ꝓpl'os in iustitia. Et factus ē dñs refugiū paupi: adiutor in oportunitatibus in tribulatiōe. Et sperēt in te q̃ nouerūt nomē tuū: qm̄ nō dereliquisti querentes te dñe. Psallite dño qui habitat in syon: annunciate inter gentes studia eius. Quoniā req̃rens sanguinē eorꝫ recordatus est: nō est oblitus clamorē pauperū. Miserere mei dñe: vide huilitatē meā de inimicis meis. Qui exaltas me de portis mortis: ut annūciē om̄es laudatiōes tuas in portis filie syon. Exultabo in salutari tuo: infixe sunt gentes in interitu quē fecerunt. In laqueo isto quē abscōderūt: cōprehēsus est pes eorꝫ. Cognoscet̃ dñs iudicia faciens: in opibus manuū suarū cōprehēsus ē peccator. Conuertant̃ pctōres in infernū: oēs gētes q̃ obliuiscunt̃ deū. Quoniā nō in finē obliuio erit paupis: patiētia pauperū nō peribit in finē. Exurge dñe nō ꝯfortetur hō: iudicent̃ gentes in ꝯspectu tuo. Constitue dñe legislatorē sup eos: sciant gentes qm̄ homies sunt. Ut quid dñe recessisti longe: despicis in oportunitatibus in tribulatiōe. Cum supbit impius incendit̃ paup: comprehēdunt̃ in ꝯsilijs q̃bus cogitāt. Quoniam laudat̃ peccator in desiderijs aīe sue: et iniquus benedicit̃. Exacerbabit dñm peccator: scd̄m multitudinē ire sue non queret. Non est deus in ꝯspcū eius: inquinate sūt vie illius in omni tpe. Auferuntur iudicia tua a facie eius: oīm inimicorꝫ suorꝫ dñabitur. Dixit enī in corde suo: non mouebor a generatiōe in generatiōz sine malo. Cuius maledictiōe os plenū est et amaritudine et dolo: sub lingua eius labor et dolor. Sedet in insidijs cū diuitibus in occultis: ut interficiat innocentē. Oculi eius in pauperē respiciūt: insidiat̃ in abscondito quasi leo in spelūca sua. Insidiat̃ ut rapiat pauperē: rapere pauperē dū attrahit eū. In laqueo suo humiliabit eū: inclinabit se et cadet cū dñatus fuerit pauperū. Dixit enī in corde suo oblitus est deus: auertit faciē suā ne videat in finē. Exurge dñe deus et exaltetur manus tua: ne obliuiscaris pauperū. Propter quid irritauit impius deū: dixit enī in corde suo nō requiret. Fides quoniam tu laborē et dolorē ꝯsideras: ut tradas eos in manus tuas. Tibi derelictus ē pauper: orphano tu eris adiutor. Contere brachiū peccatoris et maligni: queretur peccatū illius et nō inuenietur. Dominus regnabit in eternū et in seculū seculi: peribitis gētes de terra illius. Desideriū pauperū exaudiuit dñs: ꝑparationē cordis eorū audiuit auris tua. Iudicare pupillo et humili: vt nō apponat vltra magnificare se homo super terram.

In dño ꝯfido: quomō dicitis anime mee transmigra in montē sicut passer. Qm̄ ecce peccatores intenderūt arcū: parauerūt sagittas suas in pharetra: ut sagittēt in obscuro rectos corde. Qm̄ que ꝑfecisti destruxerunt: iustus aūt quid fecit. Dominus in templo sancto suo: dñs in celo sedes eius. Oculi eius in pauperē respiciūt: palpebre eius interrogant filios hoīm. Dñs interrogat iustū et impiū: q̃ aūt diligit iniquitatē odit animā suā. Pluet sup peccatores laqueos: ignis sulphur et spūs ꝓcellarū pars calicis eorꝫ. Quoniam iustus dñs et iustitias dilexit: equitatem vidit vultus eius.

In finem psalmus dauid pro octaua.

Saluū me fac dñe qm̄ deficit sanctus: qm̄ diminute sūt veritates a filijs hominū. Vana locuti sunt vnusquisq̃ ad ꝓximū suū: labia dolosa ī corde ⁊ corde locuti sūt. Disperdat dñs vniuersa labia dolosa:

et linguā magniloquā Qui dixerūt linguā
nostrā magnificabimus: labia nra a nobis
sunt: q̄s noster deus est? Propter miseriā
inopū et gemitū pauperū: nūc exurgā dicit
dñs. Ponā in salutari tuo: fiducialiter agā
in eo Eloquia dñi eloquia casta: argentū
igne examinatū ꝓbatū terre purgatū septu-
plū. Tu dñe seruabis nos et custodies nos:
a generatiōe hac in eternū. Incircuitu im-
pī ambulāt: scōm altitudinē tuā multipli-
casti filios hoim. In finē psalmus dauid.

USq̄quo dñe obliuiscēris me in finē:
vsq̄quo auertis faciem tuam a me?
Quamdiu ponā consilia in anima mea: do-
lorē in corde meo p diem? Usq̄quo exal-
tabit inimicus meus sup me? respice et ex-
audi me dñe deus meus. Illumina oculos
meos ne vnquā obdormiā in mortem: ne
quādo dicat inimicus meus p̄ualui aduer
sus eum Qui tribulāt me exultabūt si mo-
tus fuero: ego aūt in misericordia tua spera
ui Exultabit cor meū in salutari tuo: can-
tabo dño q̄ bona tribuit mihi: et psallā no
mini dñi altissimi. In finē psalmus dauid.

DIxit insipiens in corde suo: nō est de-
us Corrupti sunt et abhominabiles
facti sunt in studijs suis: nō est q̄ faciat bo-
nū. Dominus de celo ꝓspexit sup filios ho
minū: ut videat si est intelligens aut requi-
rens deū Omnes declinauerūt simul inuti
les facti sunt: nō est qui faciat bonū nō est
vsq̄ ad vnū Sepulchrū patēs est guttur
eorū: linguis suis dolose agebant: venenū
aspidū sub labijs eorū Quorū os maledi
ctione et amaritudine plenū est: veloces pe
des eorū ad effundendū sanguinē. Contri-
tio et infelicitas in vijs eorū: et viam pacis
nō cognouerūt: nō ē timor dei ante oculos
eorū. Nonne cognoscēt omēs q̄ operant̄ ini
quitatē: qui deuorāt plebē meā sicut escam
panis? Dominū nō inuocauerūt: illic trepi
dauerunt timore vbi nō erat timor Quo-
niā dñs in generatione iusta est: consiliū in-
opis confudistis: q̄m dñs spes eius ē. Quis
dabit ex syon salutare israhel? cū auerterit
dñs captiuitatē plebis sue exultabit iacob
et letabit̄ israhel. In finē ps. dauid.

DOmīe quis habitabit in tabernaculo
tuo: aut q̄s requiescet in monte sancto tuo?
Qui ingredit̄ sine macula: et operat̄ iusti-
tiam Qui loquit̄ veritatē in corde suo: qui
nō egit dolum in lingua sua. Nec fecit ꝓxi
mo suo malū: et obprobriū nō accepit ad-
uersus ꝓximos suos Ad nihilū deductus
est in conspectu eius malignus: timentes aūt
dominū glorificat. Qui iurat ꝓximo suo
et nō decipit: qui pecuniā suā non dedit ad
vsurā: et munera sup innocentē nō accepit
Qui facit hec: nō mouebit̄ ineternū. Ty-
tuli inscriptio. psalmus dauid.

COnserua me dñe q̄m speraui in te: di
xi dño deus meus es tu: q̄m bonorū
meorū nō eges Sanctis q̄ sunt in tra eius:
mirificauit omnes voluntates meas in eis.
Multiplicate sunt infirmitates eorū: postea
accelerauerūt. Non cōgregabo conuenticula
eorū de sanguinibus: nec memor ero nomi
num eorū per labia mea. Dns pars hereditatis
mee et calicis mei: tu es q̄ restitues hereditatē meā mihi. Funes ceciderunt mihi in
p̄claris: etenim hereditas mea p̄clara ē mihi.
Benedicā dñm q̄ tribuit mihi intellectū:
insup et vsq̄ ad noctē increpuerunt me re-
nes mei. Prouidebā dñm in conspectu meo
semp: q̄m a dextris est mihi ne cōmouear.
Propter hoc letatū est cor meū et exultauit
lingua mea: insuper et caro mea requiescet
in spe Quōm nō derelinques aiam meam in
inferno: nec dabis scm̄ tuū videre corrupti
onē. Notas mihi fecisti vias vite adim-
plebis me letitia cū vultu tuo: delectatiōes
in dextera tua vsq̄ in finē. Oratio dauid.

EXaudi dñe iustitiā meā: intende
deprecatiōnē meā. Auribus percipe
orationē meā nō in labijs dolosis. De vul
tu tuo iudiciū meū ꝓdeat: oculi tui videāt
equitatem. Probasti cor meum et visitasti
nocte: igne me examinasti et nō est inuen-
ta in me iniquitas Ut nō loquat̄ os meū
opera hominū: propter verba labiorū tuo
rū ego custodiui vias duras. Perfice gres-
sus meos in semitis tuis: vt non moueantur vestigia mea Ego clamaui quoniam
exaudisti me deus: inclina aurem tuā mi-
hi et exaudi verba mea Mirifica misericor
dias tuas: qui saluos facis sperantes in te.

A resistentibus dextere tue custodi me: ut
pupillā oculi. Sub vmbra alarū tuarū ꝓ-
tege me: a facie impiorꝝ qui me afflixerūt.
Inimici mei aīam meā circūderūt: adipē
suū cōcluserūt: os eorū locutū est superbiā.
Proijcientes me nūc circūderūt me: oculos
suos statuerūt declinare in terrā. Susceperunt
me sicut leo paratus ad predā: et sicut
catulus leonis habitās in abditis. Exurge
dñe p̄ueni eū et supplanta eū: eripe animā
meā ab impio: frameā tuā ab inimicis
manus tue. Domine a paucis de terra diuide
eos in vita eorū: et de abscōditis tuis
adimpletus est venter eorꝝ. Saturati sunt
filijs: et dimiserūt reliquias suas paruulis
suis. Ego aūt in iustitia apparebo ꝯspectui
tuo: satiabor cum apparuerit gloria tua.

In finē puero dñi dauid que locutus est dño verba cātici huius in die qua eripuit eū dñs de manu oīm inimicorꝝ eius et de manu saul et dixit.

Diligam te dñe fortitudo mea: dñs firmamentū meū. et refugiū meū et liberator meus. Deus meus adiutor meus: et
sperabo in eū. Protector meus et cornu salutis mee: et susceptor meus. Laudās inuocabo dominū: et ab inimicis meis saluus
ero. Circūdederunt me dolores mortis: et
torrentes iniq̄tatis ꝯturbauerūt me. Dolores inferi circūderunt me: p̄occupauerūt me
laquei mortis. In tribulatione mea inuocaui dñm: et ad deū meū clamaui. Et exaudiuit de templo scō suo vocē meā: et clamor meus in ꝯspectu eius introiuit in aures
eius. Commota est et ꝯtremuit terra: fundamēta montiū ꝯturbata sunt et cōmota
sūt: qm̄ iratus ē eis. Ascendit fumus in ira
eius: et ignis a facie eius exarsit: carbones
succēsi sunt ab eo. Inclinauit celos ⁊ descēdit: et caligo sub pedibus eius. Et ascēdit
sup cherubin et volauit: volauit sup pēnas
ventorꝝ. Et posuit tenebras latibulū suū.
in circuitu eius tabernaculū eius: tenebrosa
aqua in nubibus aeris. re fulgore in cōspectu eius nubes trāsierūt: grādo et carbones ignis. Et intonuit de celo dñs: et altissimus dedit vocem suā: grando et carbones
ignis. t misit sagittas suas et dissipauit
eos: fulgura multiplicauit et ꝯturbauit eos.

Et apparuerūt fontes aquarū: et reuelata
sunt fundamēta orbis terrarū. Ab increpatione tua dñe: ab inspiratione spūs ire tue.
Misit de summo ⁊ accepit me: et assumpsit
me de aquis multis. Eripuit me de inimicis meis fortissimis ⁊ ab his q̄ oderūt me:
qm̄ ꝯfortati sunt sup me. Preuenerūt me
in die afflictiōis mee: et factus ē dñs ꝓtector meus. Et eduxit me in latitudinē: saluū me fecit qm̄ voluit me. Et retribuet mihi dñs scd̄m iustitiā meā: et scd̄m puritatē manuū mearū retribuet mihi. Quia custodiui vias dñi: nec impie gessi a deo meo
Quoniā oīa iudicia eius in ꝯspectu meo:
et iustitias eius nō repuli a me. Et ero immaculatus cū eo: et obseruabo me ab iniq̄tate mea. Et retribuet mihi dñs scd̄m iustitiā meā: et scd̄m puritatē manuū mearū
in ꝯspectu oculorꝝ eius. Cum sancto sanctus eris: et cū viro innocēte innocens eris.
Et cū electo electus eris: et cū p̄uerso peruerteris. Quoniā tu ppl'm humilē saluū facies: et oculos superborꝝ humiliabis. Quoniam tu illuminas lucernā meā dñe: deus
meus illumina tenebras meas. Quoniā in te eripiar a temptatiōe: et in deo meo trāsgrediar murū. Deus meus impolluta via
eius: eloquia dñi igne examiata: ꝓtector
est oīm sperantiū in se. Quoniā quis deus
preter dñm: aut quis deus p̄ter deū nostrū.
Deus qui p̄cinxit me virtute: et posuit immaculatā viā meā. Qui p̄fecit pedes meos tanq̄ ceruorꝝ: et sup excelsa statuēs me.
Qui docet manus meas ad preliū: et posuisti vt arcū ereū brachia mea. Et dedisti mihi protectionē salutis tue: et dextera
tua suscepit me. Et disciplina tua correxit
me in finē: et disciplina tua ip̄a me docebit
ilatasti gressus meos subtus me: et non
sunt infirmata vestigia mea. Persequar inimicos meos et cōprehēdā illos: et nō ꝯuertar donec deficiāt. onfringā illos nec poterūt stare: cadent subtus pedes meos. Et
precinxisti me virtute ad bellū: et supplantasti insurgētes in me subtus me. t inimicos meos dedisti mihi dorsum: et odiētes
me disperdidisti. Clamauerunt nec erat q̄
saluos faceret ad dñm: nec exaudiuit eos.

Et cōminuā eos in puluerē ante faciē ven
ti: in lutū platearū delebo eos. Eripies me
de ɔtradictionibus ppl'i: ɔstitues me in ca-
put gentiū. Populus quē nō cognoui ser-
uiuit mihi: in auditu auris obediuit mihi.
Filij alieni mētiti sunt mihi: filij alieni in-
ueterati sūt: et claudicauerūt a semitis suis.
Viuit dn̄s et bn̄dictus deus meus: et exal
tetur deus salutis mee. Deus q̄ das vindi
ctas mihi et subdis ppl'os sub me: liberator
meus de inimicis meis iracūdis. Et ab in-
surgētibus in me exaltabis me: a viro ini-
quo eripies me. Propterea cōfitebor tibi
in natiōibus dn̄e: et nomi tuo psalmū dicā
Magnificās salutes regis eius: et faciēs mi
sericordiā christo suo dauid: et semini eius
vsq; in seculum. In finē psalmus dauid.

Celi enarrant gloriā dei: et opera ma
nuū eius annūciat firmamentū. Dies
diei eructat verbū: et nox nocti indicat sciē
tiā. Non sunt loquele neq; sermones: quo
rū nō audiant̄ voces eoꝝ. In omnē terrā
exiuit sonus eoꝝ: et in fines orbis terre ver
ba eoꝝ. In sole posuit tabernaculū suū: et
ip̄e tanq̄ sponsus ꝓcedēs de thalamo suo.
Exultauit vt gygas ad currendā viam: a
summo celo egressio eius. Et occursus eius
vsq; ad summū eius: nec est qui se abscon
dat a calore eius. Lex dn̄i immaculata cō
uertens animas: testimoniū dn̄i fidele sa-
pientiā p̄stans paruulis. Iustitie dn̄i recte
letificātes corda: p̄ceptū dn̄i lucidū illumi-
nans oculos. Timor dn̄i sanctus ꝑmanēs
in seculū seculi: iudicia dn̄i vera iustificata
in semetip̄a. Desiderabilia sup aurū et la-
pidē p̄ciosum multū: et dulciora super mel
et fauū. Etenī s̄uus tuus custodit ea: in cu
stodiēdis illis retributio multa. Delicta q̄s
intelligit: ab occultis meis mūda me: et ab
alienis parce seruo tuo. Si mei non fuerint
dn̄ati tūc immaculatus ero: et emūdabor a
delicto maximo. Et erūt ut cōplaceāt elo-
quia oris mei: et meditatio cordis mei in
ɔspectu tuo semper. Dn̄e adiutor meus: et
redemptor meus. In finē psalmus dauid.

Exaudiat te dn̄s in die tribulatiōis:
protegat te nomē dei iacob. Mittat
tibi auxiliū de sancto: et de syon tueatur te.
Memor sit omnis sacrificij tui: et olocau-
stū tuū pingue fiat. Tribuat tibi secundū
cor tuū: et omne consiliū tuum confirmet.
Letabimur in salutari tuo: et in nomīe dei
nostri magnificabimur. Impleat dn̄s om
nes petitiones tuas: nunc cognoui qm̄ sal-
uū fecit dn̄s christū suū. Exaudiet illū de
celo sancto suo: in potētatibus salus dexte
re eius. Hi in curribus et hi in equis: nos
autē in nomīe dn̄i dei nostri inuocabimus.
Ipsi obligati sunt et ceciderūt: nos aūt sur
reximus et erecti sumus. Domine saluum
fac regē: et exaudi nos in die qua inuoca-
uerimus te. In finē psalmus dauid.

Domine in virtute tua letabitur rex: et
super salutare tuū exultabit vehemē-
ter. Desideriū cordis eius tribuisti ei: et vo
luntate labioꝝ eius nō fraudasti eū. Quo
niā preuenisti eū in benedictionibus dul-
cedinis: posuisti in capite eius coronā de la
pide p̄cioso. Vitam petijt a te: et tribuisti
ei longitudinē dierū in seculū: et in seculum
seculi. Magna gloria eius in salutari tuo:
gloriam et magnū decorē pones sup eum.
Quoniā dabis eū in benedictionē in secu
lum seculi: letificabis eū in gaudio cū vultu
tuo. Quoniā sperat in dn̄o: et in misericor
dia altissimi non cōmouebit̄. Inueniatur
manus tua omībus inimicis tuis: dextera
tua inueniat om̄es qui te oderunt. Pones
eos vt clibanū ignis in tēpore vultus tui:
dn̄s in ira sua ɔturbabit eos: et deuorabit
eos ignis. Fructū eoꝝ de terra perdes: et
semen eoꝝ a filijs hominū. Quoniā decli-
nauerunt in te mala: cogitauerūt ɔsilia que
nō potuerūt stabilire. Quoniā pones eos
dorsum: in reliquijs tuis p̄parabis vultum
eoꝝ. Exaltare dn̄e in virtute tua: cantabi-
mus et psallemus virtutes tuas. In finē
psalmus dauid ꝓ susceptiōe matutina.

Deus deus meus respice in me: q̄re me
dereliquisti: lōge a salute mea verba
delictoꝝ meoꝝ. Deus meus clamabo per
diē et nō exaudies: et nocte ⁊ nō ad insipiē
tiā mihi. Tu aūt in sctō habitas: laus isrl'.
In te sperauerūt patres nr̄i: sperauerūt et
liberasti eos. Ad te clamauerūt et salui fa
cti sunt: in te sperauerūt et non sunt confusi.

Ego autē sum vermis et nō homo: oppro
briū hoīm et obiectio plebis. Omnes vi-
dentes me deriserūt me: locuti sunt labijs et
mouerunt caput. Sperauit in dño eripiat
eū: saluū faciat eū qm̄ vult eū. Qm̄ tu es q̄
extraxisti me de ventre: spes mea ab vberi
bus mr̄is mee: in te ꝓiectus sum ex vtero.
De ventre matris mee deus meus es tu: ne
discesseris a me. Quoniā tribulatio ꝓxima
est: qm̄ nō est qui adiuuet. Circūderūt me
vituli multi: thauri pingues obsederūt me.
Aperuerūt sup me os suū: sicut leo rapiēs
et rugiēs. Sicut aqua effusus sum: et disper
sa sunt omīa ossa mea. Factū est cor meū
tanq̄ cera liquescēs: in medio ventris mei.
Aruit tanq̄ testa v̄tus mea: et lingua mea
adhesit faucibus meis: et in puluerē mor-
tis deduxisti me. Quoniā circūderūt me ca
nes multi: cōciliū malignantiū obsedit me.
Foderūt manus meas et pedes meos: di
numerauerūt oīa ossa mea. Ipsi vero ꝯsi-
derauerūt et inspexerunt me: diuiserunt sibi
vestimēta mea: et sup vestē meā miserunt
sortē. Tu aūt dñe ne elongaueris auxiliū
tuū a me: ad defensionē meā ꝯspice. Erue
a framea deus animā meā: et de manu ca
nis vnicā meā. Salua me ex ore leonis:
et a cornibus vnicorniū humilitatē meā.
Narrabo nomē tuū fratribus meis: in me-
dio ecc̄ie laudabo te. Qui timetis dñm lau
date eū: vniuersum semē iacob glorificate
eum. Timeat eū om̄e semē israhel: qm̄ nō
spreuit neq̄ despexit deprecationē pauꝑis.
Nec auertit faciē suā a me: et cū clamarē
ad eū exaudiuit me. Apud te laus mea in
ecc̄ia magna: vota mea reddā in cōspectu
timentiū eū. Edent pauperes et saturabū-
tur: et laudabūt dñm: q̄ requirūt eū viuent
corda eoꝝ in seculū seculi. Reminiscent̄ et
cōuertent̄ ad dominū: vniuersi fines terre.
Et adorabūt in ꝯspectu eius: vniuerse fa
milie gentiū. Quoniā dñi est regnū: et ipse
dñabit̄ gentiū. Manducauerūt ⁊ adoraue
runt om̄es pingues terre: in ꝯspectu eius ca
dent om̄es qui descendunt in terrā. Et aīa
mea illi viuet: et semē meū ꝑuiet ipi. An-
nūciabit̄ dño generatio ventura: et annū-
ciabūt celi iustitiā eius populo qui nascet̄

Quē fecit dñs. Psalmus dauid.
Dominus regit me et nihil mihi de-
erit: in loco pascue ibi me collocauit. Super
aquā refectionis educauit me: aīam meā
cōuertit. Deduxit me sup semitas iustitie:
ꝓpter nomen suū. Nam et si ambulauero
in medio vmbre mortis nō timebo mala:
qm̄ tu mecū es. Virga tua ⁊ baculus tuus:
ipa me ꝯsolata sunt. Parasti in conspectu
meo mensam: aduersus eos q̄ tribulāt me.
Impinguasti in oleo caput meū: et calix
meus inebriās q̄ꝫ p̄clarus ē. Et misericor-
dia tua subsequet̄ me: oībus diebus vite
mee. Et vt inhabitē in domo dñi: in lōgi
tudinē dierū. Psalmus in prima sabbati.
Domini est terra et plenitudo eius: or
bis terrarū ⁊ vniuersi qui habitāt in
eo. Quia ipe sup maria fundauit eū: et su-
per flumina p̄parauit eū. Quis ascendet in
montē dñi: aut quis stabit in loco sancto
eius? Innocēs manibus et mūdo corde:
qui nō accepit in vano animā suā: nec iu-
rauit in dolo ꝓximo suo. Hic accipiet bene
dictionē a dño: et misericordiā a deo salu
tari suo. Hec est generatio querentiū eum:
querentiū faciē dei iacob. Attollite portas
p̄ncipes vestras: et eleuamini porte eterna
les: et introibit rex glorie. Quis est iste rex
glorie? dñs fortis et potēs: dñs potens in
prelio. Attollite portas principes vr̄as: et
eleuamini porte eternales: et introibit rex
glorie. Quis ē iste rex glorie? dñs virtutū
ipe est rex glorie. In finē psalmus dauid.
Ad te dñe leuaui animam meā: deus
meus in te ꝯfido non erubescā. Neq̄
irrideant me inimici mei: etenī vniuersi qui
sustinent te nō ꝯfundent̄. Confundantur
om̄es iniqua agentes: sup uacue. Vias tu
as dñe demōstra mihi: et semitas tuas do
ce me. Dirige me in veritate tua ⁊ doce me:
quia tu es deus saluator meus: et te susti-
nui tota die. Reminiscere miserationū tua
rum dñe: et misericordiarū tuarū que a se-
culo sunt. Delicta iuuētutis mee: et ignorā
tias meas ne memineris. Secundū miseri-
cordiā tuā memento mei tu: ꝓpter bonita-
tem tuā domine. Dulcis et rectus dñs: pro
pter hoc legē dabit delinquētibus in via.

Dirriget mansuetos in iudicio: docebit mites vias suas Universe vie dñi misericordia et veritas: requirentibus testamentum eius et testimonia eius. Propter nomen tuū dñe, ꝓpiciaberis pctō meo: multū ē enim. Quis est hō qui timet dñm: legē statuit ei in via quā elegit. Anima eius i bonis demorabit: et semē eius hereditabit terram. Firmamentū ē dñs timentibus eū: et testamentū ipius vt manifestet illis. Oculi mei semp ad dñm: qm ipe euellet de laqueo pedes meos. Respice in me et miserē mei: q2 vnicus et paup sum ego. Tribulationes cordis mei multiplicate sunt: de necessitatibus meis erue me. Vide humilitatē meā et laborē meū: et dimitte vniuersa delicta mea. Respice inimicos meos qm multiplicati sunt: et odio iniquo oderunt me. Custodi aiam meā et erue me: nō erubescā qm sperauī in te. Innocentes et recti adheserūt mihi: q2 sustinuī te. Libera deus isrl: ex omnibus tribulationibus suis. Psalmus dd.

Iudica me dñe qm ego in innocentia mea ingressus sum: et in dño sperans nō infirmabor. Proba me dñe et tēpta me: ure renes meos et cor meū. Qm misericordia tua ante oculos meos ē: et cōplacui in veritate tua. Non sedi cū concilio vanitatis: et cū iniquā gerentibus nō introibo. Odiui ecclām malignantiū: et cū impijs nō sedebo. Lauabo inter innocentes manus meas: et circūdabo altare tuū dñe. Vt audiā vocē laudis: et enarrem vniuersa mirabilia tua. Dñe dilexi decorē domus tue: et locū habitationis glorie tue. Ne pdas cū impijs deus aiam meā: et cū viris sanguinū vitā meam. In quo2 manibus iniqtates sunt: dextera eo2 repleta ē munerib⁹. Ego aūt in innocētia mea ingressus sum: redime me et miserere mei. Pes meus stetit in directo: in ecclesijs benedicā te dñe. In finē psalmus dauid priusquā liniret.

Dominus illuminatio mea et salus mea quē timebo? Dominus ꝓtector vite mee: a quo trepidabo? Dum appropiāt sup me nocētes: ut edāt carnes meas. Qui tribulāt me inimici mei: ipi infirmati sunt et ceciderūt. Si consistant adversum me castra: nō timebit cor meū. Si exurgat adversum me prelium: in hoc ego sperabo. Unā petij a dño hanc requirā: ut inhabitē in domo dñi omnib⁹ diebus vite mee. Ut videam voluntatē dñi: et visitē templū eius. Quoniā abscondit me in tabernaculo suo in die malo: ꝓtexit me in abscondito tabernaculi sui. In petra exaltauit me: et nūc exaltauit caput meū super inimicos meos. Circuiui et immolaui in tabernaculo eius hostiā vociferationis: cantabo et psalmū dicam dño. Exaudi dñe vocē meā qua clamauī ad te: miserē mei et exaudi me. Tibi dixit cor meū exquisiuit facies mea: faciem tuā dñe requirā. Ne auertas faciem tuā a me: ne declines in ira a seruo tuo. Adiutor meus esto ne derelinquas me: neq; despicias me deus salutaris meus. Quoniā pater meus et mater mea dereliquerunt me: dñs aūt assumpsit me. Legē pone mihi dñe in via tua: et dirige me in semita recta ꝓpter inimicos meos. Ne tradideris me in aīas tribulantiū me: quoniā insurrexerūt in me testes iniqui: et mentita est iniquitas sibi. Credo videre bona dñi: in terra viuentiū. Expecta dñm viriliter age: et confortet cor tuū et sustine dominū. Psalmus dauid.

Ad te dñe clamabo deus meus ne sileas a me: ne quādo taceas a me: et assimilabor descendentibus in lacū. Exaudi dñe vocē orationis mee dū oro ad te: dū extollo manus meas ad templū sanctū tuū. Ne simul tradas me cum peccatoribus: et cū operantibus iniquitatē ne pdas me. Qui loquunt pacē cū ꝓximo suo: mala aut in cordibus eo2. Da illis scōm opera eo2: et scōm nequitiā adinuentionū ipo2. Secundū opera manuū eo2 tribue illis: redde retributionē eo2 ipis. Quoniā nō intellexerūt opera dñi et in opera manuū eius: destrues illos et nō edificabis eos. Benedictus dñs: quoniā etaudiuit vocē deprecationis mee. Dñs adiutor meus et ꝓtector meus: et in ipo sperauit cor meū et adiutus sum. Et refloruit caro mea: et ex voluntate mea confitebor ei. Dñs fortitudo plebis sue: et ꝓtector saluationū christi sui ē.

Saluū fac ppl'm tuū dñe⁊ bñdic hereditati tue: et rege eos⁊ extolle illos usq; in eternū. Psalmus dō in cōsūmatiōe tabernaculi.

Afferte dño filij dei: afferte dño filios arietū. Afferte dño gloriā⁊ honorē: afferte dño gloriā nomi eius: adorate dominū in atrio sancto eius. Vox domini sup aquas: deus maiestatis intonuit: dñs sup aquas multas. Vox dñi in virtute: vox domini in magnificētia. Vox dñi cōfringētis cedros: et cōfringet dñs cedros libani. Et cōminuet eos tanq; vitulū libani: et dilectus quēadmodū filius vnicornū. Vox dñi intercidētis flammā ignis: vox dñi cōcutientis desertū: et cōmouebit dñs desertū cades. Vox dñi pparantis ceruos et reuelabit condensa: et in tēplo eius omīs dicet gloriā. Dñs diluuiū inhabitare facit: et sedebit dñs rex in eternū. Dñs virtutem ppl'o suo dabit: dñs benedicet ppl'o suo in pace.

Psalmus cantici in dedicatione domus.

Exaltabo te domie qm̄ suscepisti me: nec delectasti inimicos meos sup me. Domie deus meus clamaui ad te: et sanasti me. Domine deduxisti ab inferno aiam meā: saluasti me a descendētibus in lacū. Psallite dño sancti eius: et confitemini memorie sanctitatis eius. Qm̄ ira in indignatione eius: et vita in voluntate eius. Ad vesperū demorabit fletus: et ad matutinū letitia. Ego aūt dixi in abundātia mea: nō mouebor in eternū. Dñe: in voluntate tua pstituisti decori meo virtutē. Auertisti faciē tuā a me: et factus sum conturbatus. Ad te dñe clamabo: et ad deū meū deprecabor. Que vtilitas in sanguine meo: dū descēdo in corruptionē? Nunquid confitebit tibi pulūs: aut annūciabit veritatē tuā? Audiuit dñs et misertus est mei: dñs factus est adiutor meus. Conuertisti planctū meū in gaudiū mihi: conscidisti saccū meū et circūdedisti me letitia. Et cantet tibi gloria mea et nō cōpungar: dñe deus meus in eternū confiteor tibi. In finē ,p extasi psalmus dauid.

In te dñe speraui nō confundar in eternum: in iustitia tua libera me. Inclina ad me aurem tuā: accelera vt eruas me. Esto mihi in deū ,protectorē et in domū refugij: ut saluū me facias. Qm̄ fortitudo mea⁊ refugiū meū es tu: et ,pter nomē tuū deduces me et enutries me. Educes me de laqueo quē abscōderūt mihi: qm̄ tu es ,protector meus. In manus tuas cōmēdo spm̄ meū: redemisti me dñe deus veritatis. Odisti obseruātes vanitates: supuacue. Ego aūt in dño speraui: exultabo⁊ letabor in misericordia tua. Qm̄ respexisti humilitatē meā: saluasti de necessitatibus aiam meā. Nec cōclusisti me i manibus inimici: statuisti in loco spacioso pedes meos. Miserere mei dñe qm̄ tribulor: conturbatus est in ira oculus meus: aia mea et vēter meus. Qm̄ defecit in dolore vita mea: et āni mei in gemitibus. Infirmata est in paupertate virtus mea: et ossa mea conturbata sunt. Super oēs inimicos meos fcūs sum opprobriū vicinis meis valde: et timor notis meis. Qui videbāt me foras fugierūt a me: obliuioni datus sū tanq; mortuus a corde. Factus sum tanq; vas pditū: qm̄ audiui vituperatiōnē multorū cōmorantiū in circuitu. In eo dū cōuenirēt simul aduersum me: accipere aiam meā consiliati sūt. Ego aūt in te speraui dñe dixi deus meus es tu: in manibus tuis sortes mee. Eripe me de manu inimicorū meorū: et a psequentibus me. Illustra faciē tuā super seruū tuū: saluū me fac in mia tua: dñe nō confundar qm̄ inuocaui te. Erubescāt impij et deducant̄ in infernū: muta fiāt labia dolosa. Que loquunt̄ aduersus iustū iniq; tatē: in superbia et in abusione. Quam magna multitudo dulcedinis tue dñe: quā abscondisti timētibus te. Perfecisti eis q̄ sperant in te: in conspectu filiorū hoim. Abscondes eos in abscōdito faciei tue: a conturbatione hoim. Protteges eos in tabernaculo tuo: a contradictiōe linguarū. Benedictus dñs: qm̄ mirificauit misericordiā suā mihi in ciuitate munita. Ego aūt dixi in excessu mētis mee: ,iectus sum a facie oculorū tuorū. Ideo exaudisti vocē orationis mee: dum clamarē ad te. Diligite dñm oēs sancti eius: qm̄ veritatē requirit dñs: et retribuet abundāter facientibus superbiā. Viriliter agite et confortetur cor vestrū: omēs qui speratis in dño. Intellectus dauid.

Beati quorū remisse sunt iniquitates: et quorū tecta sunt peccata. Beatus vir cui nō imputauit dñs peccatū: nec ē in spiritu eius dolus. Quoniā tacui inueterauerūt ossa mea: dū clamarē tota die. Quōm die ac nocte grauata ē sup me manus tua: cōuersus sum in erumna mea dū configit spina. Delictū meū cognitū tibi feci: et iniustitiā meā nō abscondi. Dixi confitebor aduersum me iniustitiā meam dño: et tu remisisti impietatē peccati mei. Pro hac orabit ad te omis sanctus: in tpe opportuno. Verūtamen in diluuio aquarū multarū: ad eū nō approximabunt. Tu es refugiū meū a tribulatiōe que circūdedit me: exultatio mea erue me a circūdantibus me. Intellectum tibi dabo et instruā te: in via hac qua gradiens firmabo sup te oculos meos. Nolite fieri sicut equus et mulus: quibus non est intellectus. In chamo & freno maxillas eorum constringe: qui nō approximant ad te. Multa flagella peccatoris: sperantē aūt in dño misericordia circūdabit. Letamini in dño et exultate iusti: et gloriamini omnes recti corde.

In finē psalmus dauid.

Exultate iusti in dño: rectos decet collaudatio. Confitemini dño in cithara: in psalterio decem cordarū psallite illi. Cantate ei canticū nouū: bene psallite ei in vociferatiōe. Quia rectū est verbū dñi: et omia opa eius in fide. Diligit misericordiam et iudiciū: misericordia dñi plena ē terra. Verbo dñi celi firmati sunt: et spū oris eius omis virtus eorū. Congregās sicut in vtre aquas maris: ponens in thesauris abyssos. Timeat dñm omis terra: ab eo aūt cōmoueant omnes inhabitātes orbē. Quoniā ipe dixit et facta sunt: ipe mādauit et creata sunt. Dñs dissipat consilia gentiū: reprobat aūt cogitationes pplorū: et reprobat consilia pncipū. Consiliū aūt dñi in eternū manet: cogitatiōes cordis eius in generatione et generationē. Beata gens cuius est dñs deus eius: pplus quem elegit in hereditatē sibi. De celo respexit dñs: vidit omnes filios hoim. De pparato habitaculo suo: respexit sup omnes qui habitant terrā. Qui finxit sigillatim corda eorū: q̄ intelligit omnia opa eorū. Non saluat rex p multā virtutē: et gygas nō saluabit in multitudine virtutis sue. Hallax equus ad salutē: in abundātia aūt virtutis sue nō saluabitur. Ecce oculi dñi sup metuentes eū: et in eis q̄ sperāt sup misericordia eius. Ut eruat a morte aias eorū: et alat eos in fame. Anima nra sustinet dñm: qm adiutor et protector noster est. Quia in eo letabit cor nrm: et in noie scō eius speramus. Fiat misericordia tua dñe sup nos: quēadmodū speramus in te.

Psalmus dauid cū mutauit vultū suū coram abimelech dimisit eū et abijt.

Benedicam dominū in omi tempore: semp laus eius ore meo. In domino laudabit anima mea: audiāt mansueti et letentur. Magnificate dñm mecū: et exaltemus nomen eius in idipsum. Exquisiui dominū et exaudiuit me: et ex omībus tribulationibus meis eripuit me. Accedite ad eum et illuminamini: et facies vestre nō confundentur. Iste pauper clamauit et dñs exaudiuit eū: et de omībus tribulatiōibus eius saluauit eū. Immittet angelus dñi in circuitu timentiū eū: et eripiet eos. Gusta te et videte quoniā suauis est dñs: beatus vir qui sperat in eo. Timete dñm omnes sancti eius: qm nō ē inopia timentibus eū. Diuites egerunt et esurierūt: inquirentes aūt dñm nō minuent omni bono. Venite filij audite me: timorē domini docebo vos. Quis est hō qui vult vitā: diligit dies videre bonos? Prohibe linguā tuā a malo: et labia tua ne loquant dolum. Diuerte a malo et fac bonū: inquire pacē et psequere eam. Oculi dñi super iustos: et aures eius in preces eorū. Vultus aūt dñi sup facientes mala: ut perdat de terra memoriā eorū. Clamauerūt iusti et dñs exaudiuit eos: et ex omībus tribulationibus eorū liberauit eos. Iuxta est dñs his qui tribulato sunt corde: et humiles spiritu saluabit. Multe tribulationes iustorū: et de his omībus liberabit eos dñs. Custodit dñs oia ossa eorū: vnū ex his nō conteretur. Mors peccatorū pessima: et qui oderunt iustū delinquēt. Redimet dominus animas seruorū suorū: et non delinquēt omnes qui sperant in eo.

In finem psalmus dauid.

1 Vdica dñe nocentes me: expugna impugnantes me. Apprehende arma et scutum: et exurge in adiutoriū mihi. Effunde frameā et conclude aduersus eos q̄ persequuntur me: dic aīe mee salus tua ego sū. Confundant̄ et reuereant̄: querentes aīam meā. Auertantur retrorsum et confundant̄: cogitantes mihi malā. Fiant tanq̄ pulvis ante faciē venti: et angelus dñi coartās eos. Fiat via illorū tenebre et lubricū: et angelus dñi persequens eos. Quoniā gratis absconderūt mihi interitū laqueū suū: supervacue exprobrauerūt aīam meā. Veniat illi laqueus quē ignorat: et captio quā abscondit apprehēdat eū: et in laqueū cadat in ipm. Anima aūt mea exultabit in dño: et delectabit̄ sup salutari suo. Omnia ossa mea dicēt: dñe quis similis tibi? Eripiēs inopē de manu fortioꝝ eius: egenū et paperē a diripientibus eū. Surgentes testes iniqui: que ignorabant interrogabant me. Retribuebāt mihi mala p bonis: sterilitatem anime mee. Ego aūt cū mihi molesti essent: induebar cilicio. Humiliabā in ieiunio aīam meā: et oratio mea in sinu meo conuertet̄. Quasi proximū quasi fratrē nostrū sic cōplacebā: quasi lugens et contristatus sic humiliabar. Et aduersum me letati sūt et cōuenerūt: cōgregata sunt sup me flagella et ignorauī. Dissipati sunt nec cōpuncti: tēptauerūt me subsannauerūt me subsannatione: frenduerunt super me dentibus suis. Dñe quādo respicies: restitue aīam meā a malignitate eorū: a leonibus vnicā meā. Confitebor tibi in ecclesia magna: in populo graui laudabo te. Non supgaudeāt mihi qui aduersant̄ mihi inique: qui oderūt me gratis et annuūt oculis. Quoniā mihi qui dē pacifice loquebant̄: et in iracundia terre loquētes dolos cogitabāt. Et dilatauerūt sup me os suū: dixerūt euge euge viderunt oculi nri. Vidisti dñe ne sileas: dñe ne discedas a me. Exurge et intende iudicio meo deus meus et dñs meus in causam meam. Iudica me scōm iustitiā tuā dñe deus meus: et nō supgaudeāt mihi. Non dicāt in cordibus suis euge euge anime nre: nec dicant deuorabimus eū. Erubescant et reuereantur simul: qui gratulant̄ malis meis. Induant̄ confusione et reuerētia: qui magna loquunt̄ sup me. Exultent et letent̄ q̄ volunt iustitiā meā: et dicāt semp magnificetur dñs qui volūt pacē serui eius. Et lingua mea meditabitur iustitiā tuā: tota die laudē tuā. In finē seruo domini dauid.

Dixit iniustus vt delinquat in semetipso: nō est timor dei ante oculos eius. Quoniā dolose egit in conspectu eius: ut inueniat iniq̄tas eius ad odiū. Verba oris eius iniquitas et dolus: noluit intelligere vt bene ageret. Iniquitatē meditatus est in cubili suo: astitit omni vie nō bone: malitiā aūt nō odiuit. Dñe in celo misericordia tua: et veritas tua usq̄ ad nubes. Iustitia tua sicut mōtes dei: iudicia tua abyssus multa. Homines et iumēta saluabis dñe: quēadmodū multiplicasti misericordiā tuā deus. Filij aūt hoīm: in tegmine alarū tuarū sperabūt. Inebriabunt̄ ab vbertate domus tue: et torrēte voluptatis tue potabis eos. Quoniā apud te est fons vite: et in lumīe tuo videbimus lumē. Prorende misericordiā tuā scientibus te: et iustitiā tuā his q̄ recto sunt corde. Non veniat mihi pes superbie: et manus pctōris nō moueat me. Ibi ceciderunt qui operant̄ iniquitatē: expulsi sunt nec potuerūt stare. Psalmus ipi dauid.

Noli emulari in malignātibus: neq̄ zelaueris facientes iniquitatē. Quoniā tanq̄ fenū velociter arescent: et quēadmodum olera herbarū cito decidēt. Spera in dño et fac bonitatē: et inhabita terrā et pascens in diuitijs eius. Delectare in dño: et dabit tibi petitiōes cordis tui. Reuela dño viā tuā et spera in eo: et ipe faciet. Et educet quasi lumē iustitiam tuā: et iudiciū tuū tanq̄ meridiē: subditus esto dño et ora eū. Noli emulari in eo qui prosperatur in via sua: in homine facente iniustitias. Desine ab ira et derelinque furorē: noli emulari vt malignetis. Quoniā qui malignant̄ exterminabunt̄: sustinētes aūt dominū ipi hereditabunt terrā. Et adhuc pusillū et non erit peccator: et queres locū eius et nō inuenies. Mansueti aūt hereditabūt terram: et

delectabuntur in multitudine pacis. Observabit peccator iustū: et stridebit super eum dentibus suis. Dominus aūt irridebit eū: qm̄ prospicit q̄ veniet dies eius. Gladiū euaginauerūt peccatores: intenderunt arcū suū. Vt decipiāt pauperē et inopē: ut trucident rectos corde. Gladius eorū intret in corda ipsorū: et arcus eorū confringat̄. Melius est modicū iusto: sup diuitias peccatorū multas. Quoniā brachia peccatorū conterēt̄: confirmat aūt iustos dñs. Nouit dñs dies immaculatorū: et hereditas eorum in eternū erit. Non confundent̄ in tēpore malo: et in diebus famis saturabunt̄: q2 peccatores peribūt. Inimici vero dñi mox vt honorificati fuerint et exaltati: deficiētes quē admodū fumus deficiēt. Mutuabit̄ peccator et nō soluet: iustus aūt misereturet tribuet. Quia benedicētes ei hereditabūt terram: maledicētes aūt ei disperibūt. Apud dñm gressus hominis dirigetur: et viā eius volet. Cum ceciderit nō collidetur: q2 dñs supponit manū suā. Iunior fui etenī senui: et non vidi iustū derelictū: nec semen eius querens panē. Tota die miseret̄ et cōmodat: et semen illius in benedictione erit. Declina a malo et fac bonū: et inhabita in seculū seculi. Quia dñs amat iudiciū et non derelinquet sanctos suos: in eternū conseruabuntur. Iniusti punient̄: et semē impiorū peribit. Iusti aūt hereditabūt terrā: et inhabitabunt in seculū seculi sup eā. Os iusti meditabit̄ sapientiā: et lingua eius loquetur iudiciū. Lex dei eius in corde ipsius: et nō supplantabunt̄ gressus eius. Considerat peccator iustū: et querit mortificare eum. Dominus aūt nō derelinquet eum in manibus eius: nec damnabit eū cū iudicabitur illi. Expecta dominū et custodi viā eius: et exaltabit te vt hereditate capias terram. cū perierint peccatores videbis. Vidi impiū superexaltatū: et eleuatū sicut cedros libani. Et transiui et ecce nō erat: et quesiui eū et nō est inuētus locus eius. Custodi innocentiā et vide equitatē: quoniā sūt reliquie homini pacifico. Iniusti aūt disperibūt: simul reliquie impiorū interibūt. Salus aūt iustorū a dño: et protector eorū in tēpore tribulationis. Et adiuuabit eos dñs et liberabit eos: et eruet eos a peccatoribus: et saluabit eos quia speraverunt in eo.

Psalmus dauid in rememoratione sabbati.

Domine ne in furore tuo arguas me: neq3 in ira tua corripias me. Quoniā sagitte tue infixe sunt mihi: et confirmasti super me manū tuā. Non est sanitas in carne mea a facie ire tue: nō est pax ossibus meis a facie peccatorū meorū. Quoniā iniquitates mee supergresse sunt caput meū: et sicut onus graue grauate sunt sup me. Putruerunt et corrupte sunt cicatrices mee: a facie insipientie mee. Miser factus sum et curuatus sum vsq3 in finē: tota die contristatus ingrediebar. Quoniā lumbi mei impleti sūt illusionibus: et nō est sanitas in carne mea. Afflictus sum et humiliatus sū nimis: rugiebā a gemitu cordis mei. Domine ante te omne desiderium meū: et gemitus meus a te nō est abscōditus. Cor meū conturbatū est: dereliquit me virtus mea: et lumē oculorū meorū et ipsum nō est mecum. Amici mei et proximi mei: aduersum me appropinquauerunt et steterūt. Et qui iuxta me erāt de lōge steterūt: et vim faciebāt qui querebant animā meā. Et qui inquirebāt mala mihi locuti sunt vanitates: et dolos tota die meditabunt̄. Ego aūt tanq3 surdus nō audiebā: et sicut mutus nō aperiēs os suū. Et factus sum sicut hō nō audiēs: et nō habēs in ore suo redargutiones. Quoniā in te dñe speraui: tu exaudies dñe deus meus. Quia dixi ne quādo supergaudeāt mihi inimici mei: et dum cōmouent̄ pedes mei sup me magna locuti sunt. Quia ego in flagella paratus: et dolor meus in conspectu meo semp. Quoniā iniquitatē meā annūciabo: et cogitabo pro peccato meo. Inimici aūt mei viuunt et confirmati sūt sup me: et multiplicati sunt qui oderūt me inique. Qui retribuūt mala pro bonis detrahebāt mihi: qm̄ sequebar bonitatē. Ne derelinquas me domine deus meus: ne discesseris a me. Intende in adiutoriū meū: domine deus salutis mee.

In finē pro ydithum canticū dauid.

Dixi custodiā vias meas: vt nō delinquā in lingua meā. Posui ori meo custodiā: cū obsisteret pecca-tor aduersū me. Obmutui et humiliatus sum et silui a bonis: et dolor meus renouatus est. Concaluit cor meū intra me: et in medita-tione mea exardescet ignis. Locutus sum in lingua mea: notū fac mihi dñe finē meū Et numerū dierū meor qui est: vt sciam quid desit mihi. Ecce mēsurabiles posui-sti dies meos: et substantia mea tanq̄ nihilū ante te. Uerūtamē vniuersa vanitas: omis homo viuēs. Uerūtamē in imagine ptransit homo: sz et frustra turbat̄. Thesaurisat: et ignorat cui congregabit ea. Et nūc que est expectatio mea? nonne dñs? et substantia mea apud te est. Ab omibus iniquitatibus meis erue me: oppro-briū insipienti dedisti me. Obmutui et nō aperui os meū: quoniā tu fecisti. amoue a me pla gas tuas. A fortitudine manus tue ego de-feci in increpationibus: pp̄ter iniq̄tatē cor-ripuisti hominē. Et tabescere fecisti sic are nā anima eius: verūtamē vane cōturbatur omis homo. Exaudi orationē meā dñe et deprecationē meā: auribus percipe lachry-mas meas. Ne sileas qm̄ aduena ego sum apud te: et peregrinus sicut oēs pres mei. Remitte mihi vt refrigerer priusq̄ abeā: et amplius nō ero. In finē psalmus dauid.

Expectans expectaui dominū: et intē dit mihi. Et exaudiuit preces meas: et eduxit me de lacu misere et de luto fecis Et statuit supra petrā pedes meos: et dire-xit gressus meos. Et immisit in os meū cā-ticū nouū: carmē deo nrō. Uidebūt multa et timebūt: et sperabūt in dño. Beatus vir cuius ē nomē dñi spes eius: et nō respexit in vanitates et insanias falsas. Multa fecisti tu dñe deus meus mirabilia tua: et cogita-tionibus tuis nō est q̄ similis sit tibi. Annū ciaui et locutus sum: multiplicati sunt super numerū. Sacrificiū et oblationē noluisti: aures aūt perfecisti mihi. Holocaustū et pro peccato nō postulasti: tunc dixi ecce venio. In capite libri scriptū est de me vt facerē voluntatē tuā: deus meus volui. et legem tuā in medio cordis mei. Annunciaui iusti tiam tuā in ecclesia magna: ecce labia mea nō prohibebo domine tu scisti. Iustitiā tuā nō abscondi in corde meo: veritatē tuā et salutare tuū dixi. Non abscondi misericor-diā tuā et veritatē tuā: a concilio multo. Tu autē dñe ne longe facias miserationes tuas a me: misericordia tua et veritas tua semp susceperunt me. Quoniā circūdederunt me mala quor nō est numerus: cōprehēderūt me iniquitates mee: et nō potui vt viderē. Multiplicate sunt sup capillos capitis mei: et cor meū dereliquit me. Complaceat ti-bi dñe vt eruas me: dñe ad adiuuandum me respice. Confundant̄ et reuereant̄ simul qui querūt aiām meā vt auferāt eā. Auer tantur retrorsum et reuereant̄: qui volūt mi hi malā. Erant confestim confusionē suā: qui dicūt mihi euge euge. Exultent et letē tur sup te oēs querētes te: et dicāt semp magnificetur dñs qui diligūt salutare tuū. Ego aūt medicus sum et pauper: dominus sollicitus est mei. Adiutor meus et protec-tor meus tu es: deus meus ne tardaueris.

In finē psalmus dauid intellectus filijs chor.

Beatus qui intelligit sup egenū et pau perē: in die mala liberabit eum dñs. Dominus conseruet eū et viuificet eū: et be-atū faciat eū in terra: et nō tradat eū in aiā inimicor eius. Dominus opē ferat illi super lectū doloris eius: vniuersum stratū eius versasti in infirmitate eius. Ego dixi dñe miserere mei: sana aiam meā q̄r pec-cauī tibi. Inimici mei dixerūt mala mihi: quando morietur et peribit nomē eius? Et si ingrediebat̄ vt videret: vana loquebat̄ cor eius cōgregauit iniquitatē sibi. Egre-diebatur foras: et loquebat̄ in idip̄m. Ad-uersum me fusurrabant oēs inimici mei: aduersum me cogitabāt mala mihi. Uer-bū iniquū constituerūt aduersum me: nunq̄d qui dormit nō adiciet vt resurgat? Etenī homo pacis mee in quo speraui: qui edebat panes meos magnificauit sup me supplan tationē. Tu autē dñe miserere mei: et re-suscita me et retribuā eis. In hoc cogno-ui qm̄ voluisti me: quoniam nō gaudebit

inimicus meus sup me. Me aūt ꝓpter innocentiā suscepisti: et ꝯfirmasti me in ꝯspectu tuo in eternum. Benedictus dominus deus israhel a seculo in seculū: fiat fiat.

In finē intellectus filijs chore psalmus dauid.

QVemadmodum desiderat ceruus ad fontes aquarū: ita desiderat aīa mea ad te deus. Sitiuit aīa mea ad deū fortē viuū: quādo veniā et apparebo ante faciē dei? Fuerunt mihi lachryme mee panes die ac nocte: dū dicit̄ mihi quotidie vbi ē deus tuus. Hec recordatus sum et effudi in me animā meā: qm̄ transibo in locū tabernaculi ammirabilis usq; ad domū dei. In voce exultatiōis et ꝯfessionis: sonus epulantis. Quare tristis es aīa mea: et quare ꝯturbas me. Spera in deo qm̄ adhuc ꝯfitebor illi: salutare vultus mei deus meus. Ad meip̄m anima mea cōturbata est: ꝓpterea memor ero tui de terra iordanis et hermonijm a monte modico. Abyssus abyssum inuocat: in voce catharactarū tuarū. Omnia excelsa tua et fluctus tui: sup me trāsierunt. In die mandauit dn̄s misericordiā suā: et nocte canticū eius. Apud me oratio deo vite mee: dicā deo susceptor meus es. Quare oblitus es mei: et q̄re ꝯtristatus incedo dū affligit me inimicus? Dum ꝯfringunt̄ ossa mea: exprobrauerūt mihi qui tribulant me inimici mei. um dicūt mihi p singulos dies vbi ē deus tuus: q̄re tristis es aīa mea et q̄re ꝯturbas me. Spera in deo qm̄ adhuc ꝯfitebor illi: salutare vultus mei et deus meus.

In finē psalmus dauid.

IVdica me deus. et discerne cām meā de gente nō sancta: ab homīe iniquo et doloso erue me. Quia tu es deus fortitudo mea: quare me repulisti et quare tristis incedo dum affligit me inimicus? Emitte lucē tuā et veritatē tuā: ipsa me deduxerūt et adduxerunt in montē sanctū tuū et in tabernacula tua. Et introibo ad altare dei: ad deū qui letificat iuuentutē meā. Confitebor tibi in cithara deus deus meus: q̄re tristis es anima mea ⁊ quare ꝯturbas me? Spera in deo qm̄ adhuc ꝯfitebor illi: salutare vultus mei et deus meus.

In finē pro filijs chore intellectus psalmus dauid.

DEus auribus nostris audiuimus: patres nr̄i annūciauerunt nobis. Opus qd̄ opatus es in diebus eoꝝ: et in diebus antiquis. Manus tua gentes disperdidit et plātasti eos: afflixisti ꝓpl'os et expulisti eos. Hec enī in gladio suo possederūt terrā: et brachiū eoꝝ nō saluauit eos. Sed dextera tua et brachiū tuū et illumīatio vultus tui: qm̄ cōplacuisti in eis. Tu es ip̄e rex meus et deus meus qui mandas salutes iacob. In te inimicos nr̄os ventilabimus cornu: et in nomīe tuo spernemus insurgētes in nobis. Non enī in arcu meo sperabo: et gladius meus non saluabit me. Saluasti enī nos de affligētibus nos: et odiētes nos cōfudisti. In deo laudabimur tota die: et in nomīe tuo ꝯfitebimur in seculū. Nunc aūt repulisti et ꝯfudisti nos: et nō egredieris in virtutibus nr̄is. Auertisti nos retrorsum post inimicos nr̄os: et qui oderūt nos diripiebant sibi. Dedisti nos tanq̄ oues escarū: et in gētibus dispersisti nos. Vendidisti ꝓpl'm tuū sine precio: et nō fuit multitudo in cōmutatiōibus eoꝝ. Posuisti nos in opprobriū vicinis nr̄is: subsannationē et derisum his qui sunt in circuitu nr̄o. Posuisti nos in similitudinē gētibus: cōmotionē capitis in ꝓpl'is. Tota die verecūdia mea cōtra me est: et ꝯfusio faciei mee cooperuit me. A voce exprobrātis et obloquētis: a facie inimici et psequētis. Hec omīa venerunt sup nos: nec obliti sumus te et inique non egimus in testamēto tuo. Et nō recessit retro cor nostrū: et declinasti semitas nr̄as a via tua. Quoniā humiliasti nos in loco afflictionis: et cooperuit nos vmbra mortis. Si obliti sumus nomē dei nostri: et si expādimus manus nr̄as ad deū alienū. Nonne deus requiret ista? ip̄e enī nouit abscōdita cordis. Quoniā ꝓpter te mortificamur tota die: estimati sumus sic̄ oues occisionis. Exurge quare obdormis dn̄e: exurge et ne repellas in finē. Quare faciē tuā auertis: obliuisceris inopie nostre: et tribulationis nr̄e. uoniā humiliata est in puluere aīa nr̄a: cōglutinatus est in terra venter noster. Exurge domīe adiuua nos: et redime nos ꝓpter nomē tuū.

In finē ꝓ his q̄ cōmutabunt̄ filijs chore ad intellectū canticū ꝓ dilecto.

Eructauit cor meū verbū bonū: dico ego opera mea regi. Lingua mea calamus scribe: velociter scribentis. Speciosus forma pre filijs hominū: diffusa ē gratia in labijs tuis: ꝓpterea benedixit te deus in eternū. Accingere gladio tuo: super femur tuum potentissime. Specie tua et pulchritudine tua: intende ꝓspere ꝓcede et regna. Propter veritatē et mansuetudinē et iustitiam: et deducet te mirabiliter dextera tua. Sagitte tue acute: populi sub te cadēt in cora inimicor regis. Sedes tua deus in seculū seculi: virga directionis virga regni tui. Dilexisti iustitiā et odisti iniquitatem: ꝓpterea vnxit te deus deus tuus oleo letitie pre consortibus tuis. Mirra et gutta et casia a vestimētis tuis a domibus eburneis: ex quibus delectauerūt te filie regum in honore tuo. Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato: circumdata varietate.

Audi filia et vide et inclina aurem tuā: et obliuiscere populū tuū et domū patris tui. Et cōcupiscet rex decorem tuū: quoniam ipse est dñs deus tuus et adorabunt eum. Et filie tyri in muneribus: vultū tuū deprecabunt omnes diuites plebis. Omnis gloria eius filie regis ab intus: in fimbrijs aureis circūamicta varietatibus. Adducentur regi virgines post eam: ꝓxime eius afferent tibi. Offerentur in letitia et exultatione: adducent in templū regis. Pro patribus tuis nati sunt tibi filij: constitues eos pncipes sup omnē terrā. Memor ero nominis tui dñe: in omi generatiōe et generatione. Propterea ppli confitebunt tibi in eternū: et in scm scī. In finē filijs chore ꝓ archanis.

Deus noster refugiū et virtus: adiutor in tribulationibus q̄ inuenerunt nos nimis. Propterea nō timebimus dū turbabitur terra: et trāsferent mōtes in cor maris. Sonuerūt et turbate sunt aque eor: conturbati sunt mōtes in fortitudine eius. Fluminis impetus letificat ciuitatē dei: sanctificauit tabernaculū suū altissimus. Deus in medio eius non cōmouebit: adiuuabit eā deus mane diluculo. Conturbate sunt gētes et inclinata sunt regna: dedit vocem suā mota est terra. Dñs virtutū nobiscū: susceptor noster deus iacob. Venite et videte opa dñi que posuit ꝓdigia sup terrā: auferens bella vsq̄ ad finē terre. Arcum conteret et cōfringet arma: et scuta comburet igni. Vacate et videte q̄m ego sum deus: exaltabor in gētibus et exaltabor in terra. Dñs virtutū nobiscū: susceptor nr deus iacob.

In finē ꝓ filijs chore psalmus dauid.

Omnes gentes plaudite manibus: iubilate deo in voce exultationis. Quoniam dñs excelsus terribilis: rex magnus sup omnem terrā. Subiecit populos nobis: et gentes sub pedibus nris. Elegit nobis hereditatē suā: speciē iacob quē dilexit. Ascendit deus in iubilo: dñs in voce tube. Psallite deo nostro psallite: psallite regi nro psallite. Quoniā rex omnis terre deus: psallite sapienter. Regnabit deus sup gētes: deus sedet sup sedē sanctā suā. Principes populor ogregati sunt cum deo abrahā: quoniā dii fortes terre vehementer eleuati sunt.

Psalmus cantici filijs chore secūda sabbati.

Magnus dñs et laudabilis nimis: in ciuitate dei nri in monte sancto eius. Fundatur exultatiōe vniuerse terre: mons syon latera aquilonis ciuitas regis magni. Deus in domibus eius cognoscet: cū suscipiet eā. Quoniā ecce reges terre cōgregati sunt: cōuenerūt in vnū. Ipsi videntes sic āmirati sunt: conturbati sunt cōmoti sunt: tremor apprehēdit eos. Ibi dolores ut parturientis: in spū vehemēti conteres naues tharsis. Sicut audiuim⁹ sic vidimus i ciuitate dñi virtutū in ciuitate dei nri: deus fundauit eā in eternū. Suscepimus deus misericordiā tuā: in medio tēpli tui. Secundū nomē tuū deus sic et laus tua i fines terre: iustitia plena ē dextera tua. Letetur mons syō et exultēt filie iude: ꝓpter iudicia tua dñe. Circūdate syō et cōplectimini eā: narrate in turribus eius. Ponite cora vra in virtute eius: et distribuite domos eius ut enarretis in ꝓgenie altera. Quoniam hic ē deus deus nr in eternū et in seculū seculi: ipe reget nos in secula.

In finem ꝓ filijs chore psalmus dauid.

Audite hec omnes gentes: auribus percipite omnes q̄ habitatis orbē. Quiq̄ terrigene et filij hominū: simul in vnū diues

et pauper. Os meum loquet̃ sapientiã: et
meditatio cordis mei prudentiã. Inclina
bo in parabolã aurẽ meã: aperiã in psalte-
rio ꝓpositionẽ meã. Cur timebo in die ma
la: iniquitas calcanei mei circundabit me.
Qui ꝯfidũt in virtute sua: et in multitudi-
ne diuitiarũ suarũ gloriant̃. Frater nõ re-
dimit: redimet homo? nõ dabit deo placa-
tionẽ suã. Et preciũ redemptiõis aĩe sue:
et laborabit in eternũ et viuet adhuc in fi-
nẽ. Non videbit interitũ cũ viderit sapiẽ-
tes moriẽtes: simul insipiẽs et stultus peri-
bũt. Et relinquẽt alienis diuitias suas: et
sepulchra eoꝝ domus illoꝝ in eternũ. Ta
bernacula eoꝝ in ꝓgenie et ꝓgenie: voca-
uerũt nomĩa sua in terris suis. Homo cũ in
honore esset nõ intellexit: cõparatus est iu-
mẽtis insipiẽtibus: et similis factus est illis.
Hec via illoꝝ scandalũ ipis: et postea in
ore suo cõplacebũt. Sicut oues in inferno
positi sunt: mors depascet eos. Et dñabũ-
tur eoꝝ iusti in matutino: et auxiliũ eoꝝ ve
terascet in infernũ a gloria eoꝝ. Verunta-
men deus redimet aĩam meã de manu in-
feri: cũ acceperit me. Ne timueris cũ diues
factus fuerit homo: et cũ mltiplicata fuerit
gloria domus eius. Qm̃ cũ interierit nõ su
met oĩa: neqꝫ descendet cũ eo gloria eius.
Quia aĩa eius in vita ipius bñdicet̃: ꝯfi-
tebit̃ tibi cũ bñfeceris ei. Introibit usqꝫ in
ꝓgenies pr̃m suoꝝ: usqꝫ in eternũ nõ vide-
bit lumen. Homo cũ in honore essꝫ nõ in-
tellexit: cõparatus ẽ iumẽtis insipiẽtibus:
et similis factus est illis. Psalmus asaph.

Deus deoꝝ dñs locutus est: et vocauit
terrã. A solis ortu usqꝫ ad occasũ: ex
syon species decoris eius. Deus manifeste
veniet: deus noster et nõ silebit. Ignis in
ꝯspectu eius exardescet: et in circuitu eius
tempestas valida. Aduocauit celũ desur-
sum: et terrã discernere populũ suũ. Con-
gregati illi sctõs eius: q̃ ordinãt testamen-
tum eius sup sacrificia. Et annũciabũt celi
iustitiã eius: qm̃ deus iudex est. Audi po-
pulus meus et loquar: isrl̃ et testificabor
tibi: deus deus tuus ego sum. Non in sacri
ficijs tuis arguã te: olocausta aũt tua in cõ-
spectu meo sunt semp. Non accipiã de do-
mo tua vitulos: neqꝫ de gregibus tuis hir-
cos. Quoniã mee sunt om̃es fere siluarũ:
iumẽta in montibus et boues. Cognoui
oĩa volatilia celi: et pulchritudo agri me-
cũ est. Si esuriero nõ dicã tibi: meus ẽ enĩ
orbis terre et plenitudo eius. Nunq̃d mã
ducabo carnes thauroꝝ: aut sanguinẽ hir-
corũ potabo? Immola deo sacrificiũ lau-
dis: et redde altissimo vota tua. Et inuoca
me in die tribulatiõis: eruã te et honorifi-
cabis me. Peccatori aũt dixit deus. quare
tu enarras iustitias meas: et assumis testa-
mentũ meũ p os tuũ? Tu vero odisti disci
plinã: et ꝓiecisti ꝑmones meos retrorsum.
Si videbas furẽ currebas cũ eo: et cũ adul
teris portionẽ tuã ponebas. Os tuũ abun
dauit malicia: et lingua tua ꝯcinnabat do-
los. Sedens aduersus fratrẽ tuũ loqueba
ris: et aduersum filiũ mr̃is tue ponebas scã-
dalũ: hec fecisti ⁊ tacui. Existimasti inique
q̃ ero tui sil̃is: arguã te et statuã ꝯtra faciẽ
tuã. Intelligite hec q̃ obliuiscimini deũ: ne
qñ rapiat ⁊ nõ sit q̃ eripiat. Sacrificiũ lau
dis honorificabit me: et illic iter quo ostẽ-
dã illi salutare dei. Psalmus dd̃ cũ venit
ad eũ nathan propheta qñ intrauit bethsabee.

Miserere mei deus: scd̃m magnã mise-
ricordiã tuã. Et scd̃m mltitudinẽ mi
serationũ tuarũ: dele iniq̃tatẽ meã. Ampli
us laua me ab iniq̃tate mea: et a pctõ meo
mũda me. Quoniã iniquitatẽ meã ego co
gnosco: et peccatũ meũ ꝯtra me est semp.
Tibi soli peccaui et malũ corã te feci: ut iu
stificeris in ꝑmonibus tuis et vincas cũ iu
dicaris. Ecce enĩ iniq̃tatibus ꝯceptus sũ:
et in peccatis cõcepit me mater mea. Ecce
enĩ veritatẽ dilexisti: incerta et occulta sapi
entie tue manifestasti mihi. Asperges me
dñe ysopo ⁊ mũdabor: lauabis me et sup
niuẽ dealbabor. Auditui meo dabis gau-
diũ et letitiã: et exultabũt ossa humiliata.
Auerte faciẽ tuã a peccatis meis: et om̃es
iniq̃tates meas dele. Cor mũdũ crea in me
deus: et spm̃ rectũ innoua in viscerib⁹ meis.
Ne ꝓijcias me a facie tua: et spm̃ scm̃ tuũ
ne auferas a me. Redde mihi letitiã saluta
ris tui: et spũ p̃ncipali ꝯfirma me. Docebo
iniquos vias tuas: et impij ad te ꝯuertent̃

Libera me de sanguinibus deus deus salutis mee: et exultabit lingua mea iustitiā tuā. Domie labia mea aperies: et os meū annunciabit laudem tuā. Quoniā si voluisses sacrificiū dedissem vtiq; holocaustis nō delectaberis. Sacrificiū deo spūs cōtribulatus: cor contritū et humiliatū deus nō despicies. Benigne fac domie in bona voluntate tua syon: et edificentur muri ierusalē. Tunc acceptabis sacrificiū iustitie oblationes et holocausta: tunc imponent sup altare tuum vitulos. In finē intellectus dauid cū venit ad eū doech ydumeus et nūciasset saulī venit dauid in domū abimelech.

Quid gloriaris in malicia qui potens es in iniquitate? Tota die iniustitiā cogitauit lingua tua: sicut nouacula acuta fecisti dolū. Dilexisti iustitiā sup benignitatē: iniquitatē magis q̄ loqui equitatem. Dilexisti omnia verba p̄cipitationis: lingua dolosa. Propterea deus destruet te in finem: euellet te et emigrabit te de tabernaculo tuo: et radicem tuā de terra viuētium. Videbunt iusti et timebunt: et super eum ridebunt et dicēt: ecce homo qui nō posuit deum adiutorē suū. Sed sperauit in multitudine diuitiarū suarū: et preualuit in vanitate sua. Ego autē sicut oliua fructifera in domo dei: speraui in misericordia dei in eternū et in seculū seculi. Confitebor tibi in seculū quia fecisti: et expectabo nomen tuum quoniā bonū est in conspectu sanctorū tuorū. In finē intellectus dauid p̄ amalech.

Dixit insipiēs in corde suo: nō est deus. Corrupti sūt et abhominabiles facti sūt in iniquitatibus: nō est qui faciat bonū. Deus de celo p̄spexit sup filios hoim: ut videat si est intelligens aut requirēs deū. Omnes declinauerūt simul inutiles facti sunt: nō est q̄ faciat bonū nō est vsq; ad vnū. Nonne scient oīes q̄ operant iniquitatē: qui deuorant plebē meā vt cibū panis? Deum nō inuocauerūt: illic trepidauerunt timore vbi non erat timor. Quoniā deus dissipauit ossa eorū q̄ hominibus placēt: confusi sūt quoniā deus spreuit eos. Quis dabit ex syon salutare israel? cū conuerterit deus captiuitatē plebis sue exultabit iacob et letabit israhel. In finē in carminibus intellectus dauid cū veniissent ciphei et nūciassent saulī nōne dauid absconditus est apud nos?

Deus in nomie tuo saluū me fac: et in virtute tua iudica me. Deus exaudi orationē meam: auribus p̄cipe verba oris mei. Quoniā alieni insurrexerūt aduersum me: et fortes quisierūt aiam meā: et nō proposuerūt deū ante conspectū suū. Ecce enim deus adiuuat me: et dns susceptor est aīe mee. Auerte mala inimicis meis: in veritate tua disperde illos. Voluntarie sacrificabo tibi: et cōfitebor nomi tuo dne quoniā bonū est. Quoniā ex omni tribulatiōe eripuisti me: et sup inimicos meos despexit oculus meus. In finē in carminibus intellectus dauid.

Exaudi deus orationē meā: et ne despexeris deprecationē meā: intende mihi et exaudi me. Contristatus sum in exercitatione mea: et cōturbatus sum a voce inimici et a tribulatiōe peccatoris. Quōm declinauerunt in me iniq̄tates: et in ira molesti erant mihi. Cor meū conturbatū est in me: et formido mortis cecidit sup me. Timor et tremor venerūt sup me: et cōtexerūt me tenebre. Et dixi q̄s dabit pennas sicut columbe: et volabo et requiescā? Ecce elongaui fugiens: et mansi in solitudine. Expectaui eū qui saluum me fecit: a pusillanimitate spiritus et tempestate. Precipita domine diuide linguas eorū: quoniā vidi iniquitatē et contradictionē in ciuitate. Die ac nocte circumdabit eā sup muros eius iniquitas: et labor in medio eius et iniustitia. Et nō defecit de plateis eius: vsura et dolus. Quoniā si inimicus meus maledixisset mihi: sustinuissem vtiq; Et si is q̄ oderat me sup me magna locutus fuisset: abscōdissem me forsitā ab eo. Tu vero homo vnanimis: dux meus et notus meus. Qui simul mecū dulces capiebas cibos: in domo dei ambulauimus cū consensu. Veniat mors sup illos: et descendāt in infernū viuētes. Quōm nequicie in habitaculis eorū: in medio eorū. Ego autē ad deū clamaui: et dns saluauit me. Vespere et mane et meridie narrabo et annūciabo: et exaudiet vocē meā. Redimet in pace aīam meā ab his q̄ approp̄inquāt

mihi: qm̄ inter multos erant mecū. Exaudiet dominus et humiliabit illos: qui est ante secula. Non enī est illis cōmutatio et nō timuerūt deū: extendit manū suā in retribuendo. Contaminauerunt testamentum eius: diuisi sūt ab ira vultus eius: et appropinquauit cor illius. Polliti sunt sermones eius sup oleū: et ipi sūt iacula. Iacta sup dn̄m curā tuā et ipe te enutriet: et nō dabit in eternū fluctuationē iusto. Tu vero deus: deduces eos in puteum interitus. Vir sanguinū et dolosi nō dimidiabūt dies suos: ego aūt sperabo in te dn̄e. In finem ꝓ populo q̄ a sanctis longe fcūs ē in tituli inscriptiōe ipsi dauid cū tenerēt eū allophili in geth.

m Miserere mei deus quoniā conculcauit me homo: tota die impugnās tribulauit me. Conculcauerunt me inimici mei tota die: qm̄ multi bellātes aduersum me. Ab altitudine diei timebo: ego vero in te sperabo. In deo laudabo ſmones meos: in deo speraui. nō timebo quid faciat mihi caro. Tota die verba mea execrabant̄ aduersum me: om̄es cogitatiōes eoꝝ in malū. Inhabitabūt et abscondēt: ipi calcaneū meū obseruabūt. Sicut sustinuerunt aīam meā ꝓ nihilo saluos facies illos: in ira populos ꝯfringes. Deus vitā meā ānūciaui tibi: posuisti lachrymas meas in cōspectu tuo. Sicut et in ꝓmissione tua: tūc ꝯuertētur inimici mei retrorsum. In quacūqꝫ die inuocauero te: ecce cognoui qm̄ deus meus es. In deo laudabo verbū: in dn̄o laudabo sermonē: in deo speraui nō timebo quid faciat mihi hō. In me sūt deus vota tua: que reddā laudatiōes tibi. Qm̄ eripuisti animā meā de morte: et pedes meos de lapsu: ut placeā corā deo in lumine viuentiū.

In finē ne disperdas dauid in tituli inscriptiōe cū fugeret a facie saul regis israhel in spelūca.

m Miserere mei deus miserere mei: qm̄ in te cōfidit anima mea. Et in vmbra alarū tuarū sperabo: donec trāseat iniq̄tas. Clamabo ad deū altissimū: deū q̄ benefecit mihi. Misit de celo et liberauit me: dedit in opprobriū ꝯculcātes me. Misit deus misericordiā suā ⁊ veritatē suā: eripuit aīam meā de medio catuloꝝ leonū: dormiui ꝯturbatus. Filij hoīm dentes eoꝝ arma et sagitte: et lingua eoꝝ gladius acutus. Exaltare sup celos deus: et in omī terra gloria tua. Laqueū parauerūt pedibus meis: et incuruauerūt animā meā. Foderunt ante faciē meā foueā: et inciderūt in eam. Paratum cor meū deus paratū cor meum: cantabo et psalmū dicā. Exurge gloria mea exurge psalteriū et cithara: exurgā diluculo. Confitebor tibi in ꝓpl'is dn̄e: et psalmū dicā tibi in gentibus. Qm̄ magnificata est vsqꝫ ad celos misericordia tua: et usqꝫ ad nubes veritas tua. Exaltare sup celos deus: et super omnē terrā gloria tua.

In finē ne dispdas dauid in tituli inscriptione.

s Si vere vtiqꝫ iustitiā loquimini: recte iudicate filij hominū. Etenī in corde iniq̄tates operamini in terra: iniustitias manus vr̄e ꝯcinnāt. Alienati sunt pctōres a vulua: errauerūt ab vtero: locuti sunt falsa. Furor illis scd̄m similitudinē serpētis: sicut aspidis surde ⁊ obturātis aures suas. Que nō exaudiet vocē incantantiū: et venefici incantātis sapiēter. Deus ꝯteret dentes eoꝝ in ore ipoꝝ: molas leonū confringet dn̄s. Ad nihiliū deueniēt tanqꝫ aqua decurrēs: intēdit arcū suū donec infirment̄. Sicut cera que fluit auferent̄: supcecidit ignis et nō viderūt solē. Priusqꝫ intelligerēt spine vr̄e ramū: sicut viuentes sic in ira absorbet eos. Letabitur iustus cū viderit vindictā: manus suas lauabit in sanguine peccatoris. Et dicet homo si vtiqꝫ ē fructus iusto: utiqꝫ est deus iudicās eos in terra. In finē ne disperdas dauid in tituli inscriptione qn̄ misit saul et custodiuit domū eius vt interficerē eū.

e Eripe me de inimicis meis deus meus: et ab insurgentibus in me libera me. Eripe me de opantibus iniq̄tatē: et de viris sanguinū salua me. Quia ecce ceperunt animā meā: irruerūt in me fortes. Neqꝫ iniquitas mea neqꝫ peccatū meū dn̄e: sine iniquitate cucurri ⁊ direxi. Exurge in occursū meū et vide: et tu dn̄e deus virtutū deus israhel. Intende ad visitandas om̄es gētes: nō misereaṅs omībus qui operant̄ iniquitatem. Conuertētur ad vesperā et famē patient̄ vt canes: et circuibūt ciuitatē

Ecce loquent̃ in ore suo: et gladius in labijs eoꝝ: quoniã quis audiuit? Et tu domine deridebis eos: ad nihilũ deduces omnes gentes. Fortitudinẽ meam ad te custodiã: q2 deus susceptor meus: deus meus misericordia eius p̃ueniet me. Deus ostendisti mihi sup inimicos meos: ne occidas eos nequãdo obliuiscantur ꝓpl̃i mei. Disperge illos in virtute tua: et depone eos ꝓtector meus dñe. Delictũ oris eoꝝ sermonẽ labioꝝ ipoꝝ: et cõprehẽdant̃ in supbia sua. Et de execratione et mẽdacio annũciabũtur in ꝯsũmatione: in ira ꝯsummationis et nõ erũt. Et scient q2 deus dñabit̃ iacob: et finiũ terre. Conuertent̃ ad vesperã ⁊ famẽ patient̃ vt canes: et circuibũt ciuitatẽ. Ipsi dispergent̃ ad mãducandũ: si vero nõ fuerint saturati et murmurabũt. Ego aũt cantabo fortitudinẽ tuã: et exaltabo mane misericordiã tuã. Quia fcũs es susceptor meus: et refugiũ meũ in die tribulatiõis mee. Adiutor meus tibi psallã: q2 deus susceptor meus es: deus meus misericordia mea.

In finem ꝓ his qui cõmutabunt̃ in tytuli inscriptione ipsi dauid in doctrinã cũ succẽdit mesopotamiã syrie et sobal. et cõuertit ioab et pcussit edom in valle salinarũ duodecim milia.

Deus repulisti nos et destruxisti nos: iratus es et misertus es nobis. Commouisti terrã et conturbasti eam: sana cõtritiones eius quia cõmota est. Ostendisti populo tuo dura: potasti nos vino cõpunctionis. Dedisti metuentibus te significationẽ: ut fugiant a facie arcus. Ut liberentur dilecti tui: saluũ fac dextera tua et exaudi me. Deus locutus est in sancto suo: letabor et partibor sichimã: et cõuallẽ tabernaculoꝝ metibor. Meus est galaad et meus ẽ manasses: et ephraim fortitudo capitis mei. Iuda rex meus: moab olla spei mee. In ydumeã extendam calciamentũ meum: mihi alienigene subditi sunt. Quis deducet me in ciuitatẽ munitã: quis deducet me vsq3 in ydumeã? Nonne tu deus q̃ repulisti nos? et nõ egredieris deus in virtutibus nostris. Da nobis auxiliũ de tribulatione: q2 vana salus hoĩs. In deo faciemus virtutẽ: et ipe ad nihilũ deducet tribulantes nos.

In finẽ in hymnis pslamus dd̃.

Exaudi deus deprecationẽ meã: intẽde orationi mee. A finibus terre ad te clamaui dum anxiaret̃ cor meũ: in petra exaltasti me. Deduxisti me quia factus es spes mea: turris fortitudinis a facie inimici. Inhabitabo in tabernaculo tuo in secula: ꝓtegar in velamẽto alarũ tuarũ. Quoniã tu deus meus exaudisti orationẽ meã: dedisti hereditatẽ timẽtibus nomẽ tuũ. Dies sup dies regis adijcies: annos eius vsq3 in diẽ generatiõis et generatiõis. Permanet in eternũ in ꝯspcũ dei: misericordiã et veritatẽ eius q̃s requiret? Sic psalmũ dicã nomini tuo in scl̃m scl̃i: ut reddã vota mea de die in diẽ.

In finẽ ꝓ ydithũ psalmus dd̃.

Nonne deo subiecta erit anima mea? ab ipo enĩ salutare meũ. Nam et ipe deus meus et salutaris meus: susceptor meus nõ mouebor amplius. Quousq3 irruitis in hoĩem: interficitis vniuersi vos: tanq̃ parieti inclinato et macerie depulse? Verũtamen preciũ meũ cogitauerũt repellere: cucurri in siti: ore suo benedicebãt et corde suo maledicebant. Veruntamen deo subiecta esto anima mea: quoniã ab ipso patientia mea. Qui ipe deus meus ⁊ saluator meus: adiutor meus nõ emigrabo. In deo salutare meũ et gloria mea: deus auxilij mei et spes mea in deo est. Sperate in eo omnis cõgregatio ꝓpl̃i: effundite coram illo corda vr̃a: deus adiutor noster in eternũ. Verũtamen vani filij hoĩm: mẽdaces filij hoĩm in stateris: ut decipiãt ipi de vanitate in id ipm. Nolite sperare in iniq̃tate et rapinas nolite cõcupiscẽ: diuitie si affluãt nolite cor apponere. Semel locutus est deus duo hec audiui: q2 ptãs dei ẽ et tibi dñe misericordia: q2 tu reddis vnicuiq3 iuxta opera sua.

Psalmus dauid cũ esset in deserto ydumee.

Deus deus meus: ad te de luce vigilo. Sitiuit in te anima mea: q̃ multipliciter tibi caro mea. In terra deserta inuia et inaquosa sic ĩ sancto apparui tibi: ut viderẽ virtutẽ tuã et gloriã tuã. Quoniã melior ẽ misericordia tua sup vitas: labia mea laudabũt te. Sic benedicã te in vita mea: et in nomĩe tuo leuabo manus meas.

Sicut adipe et pinguedine repleat̃ anima mea: et labijs exultatiõis laudabit os meũ. Si memor fui tui sup stratũ meũ in matutinis meditabor in te: qr fuisti adiutor meus. Et in velamẽto alarũ tuarũ exultabo: adhesit aĩa mea post te: me suscepit dextera tua. Ipsi vero inuanũ quisierũt animã meã: introibũt in inferiora terre: tradent̃ in manus gladij: ptes vulpiũ erũt. Rex vero letabit̃ in deo: laudabunt̃ om̃es qui iurãt in eo: qr obstructũ est os loquẽtiũ iniqua.

In finẽ psalmus dauid.

Exaudi deus orationẽ meã cũ deprecor: a timore inimici eripe aĩam meã. Protexisti me a cõuentu malignantiũ: a multitudine opantiũ iniq̃tatẽ. Quia exacuerunt ut gladiũ linguas suas: intenderũt arcũ rẽ amarã: ut sagittẽt in occultis immaculatũ. Subito sagittabũt eũ ⁊ nõ timebũt: firmauerunt sibi sermonẽ nequã. Narrauerũt ut absconderẽt laqueos: dixerũt q̃s videbit eos. Scrutati sũt iniq̃tates: defecerũt scrutãtes scrutinia. Accedet homo et cor altũ: et exaltabit̃ deus. Sagitte paruuolorũ facte sunt plage eorũ: et infirmate sunt cõtra eos lingue eorũ. Conturbati sunt om̃es qui videbãt eos: et timuit oĩs homo. Annũciauerunt opera dei: et facta eius intellexerũt. Letabitur iustus in dño et sperabit in eo: et laudabunt̃ omnes recti corde.

In finẽ psalmus dauid cãticũ aggei ieremie et ezechiel de verbo pegrinationis et de ꝓplo transmigrationis cũ inciperent ꝓficisci.

Te decet hymnus deus in syon: et tibi reddet̃ votũ in ierusalẽ. Exaudi orationẽ meã: ad te oĩs caro veniet. Verba iniquorũ p̃ualuerũt sup nos: et impietatibus nr̃is tu ꝓpiciaberis. Beatus quẽ elegisti ⁊ assumpsisti: inhabitabit ĩ atriis tuis. Replebimur in bonis domus tue: sanctũ est templũ tuũ mirabile in eq̃tate. Exaudi nos deus salutaris noster: spes oĩm finiũ terre et in mari lõge. Preparãs mõtes in virtute tua accinctus potẽtia: q̃ ꝯturbas ꝓfundũ maris sonũ fluctuũ eius. Turbabũtur gentes et timebũt qui habitãt terminos a signis tuis: exitus matutini et vespere delectabis. Visitasti terrã et inebriasti eã: multiplicasti locupletare eã. Flumen dei repletũ est aquis: parasti cibũ illorũ qm̃ ita est ꝑparatio eius. Riuos eius inebria: multiplica genimĩa eius: in stillicidijs eius letabit̃ germinans. Benedices corone anni benignitatis tue: et campi tui replebunt̃ vbertate. Pinguescent speciosa deserti: et exultatione colles accingentur. Induti sunt arietes ouium: et valles abundabũt frumento: clamabunt etenĩ hymnũ dicent.

In finem canticũ psalmi resurrectionis.

Iubilate deo omnis terra: psalmũ dicite nomini eius: date gloriam laudi eius. Dicite deo q̃ terribilia sunt opera tua dñe: in multitudine virtutis tue mẽtient̃ tibi inimici tui. Omnis terra adoret te ⁊ psallat tibi: psalmũ dicat nomĩ tuo. Venite et videte opa dei: terribilis in ꝯsilijs sup filios hominũ. Qui cõuertit mare in aridã: in flumine ptransibũt pede: ibi letabimur in ipo. Qui dñat̃ in virtute sua in eternũ: oculi eius sup gentes respiciũt: q̃ exasperãt nõ exaltent̃ in semetipsis. Benedicite gentes deũ nr̃m: et auditã facite vocẽ laudis eius. Qui posuit aĩam meã ad vitã: et nõ dedit in cõmotionẽ pedes meos. Quoniã ꝓbasti nos deus: igne nos examinasti sic examinatur argentũ. Induxisti nos in laqueũ: posuisti tribulatiõs in dorso nr̃o: imposuisti hoĩes sup capita nostra. Transiuimus per ignẽ et aquã: et eduxisti nos in refrigeriũ. Introibo in domũ tuã in olocaustis: reddã tibi vota mea q̃ distinxerũt labia mea. Et locutũ est os meũ: in tribulatione mea. Holocausta medullata offerã tibi cũ incenso arietũ: offerã tibi boues cũ hircis. Venite audite et narrabo om̃es q̃ timetis deum: quãta fecit aĩe mee. Ad ipm ore meo clamaui: et exultaui sub lingua mea. Iniquitatẽ si aspexi ĩ corde meo: nõ exaudiet dñs. Propterea exaudiuit deus: et attẽdit voci de p̃cationis mee. Benedictus deus: q̃ nõ amouit orationẽ meã ⁊ misericordiã suã a me.

In finẽ in hymnis Psalmus cantici dd.

Deus misereat̃ nostri et benedicat nobis: illuminet vultũ suũ sup nos: et misereat̃ nostri. Ut cognoscamus in terra viã tuã: in omĩbus gentibus salutare tuũ

Confiteantur tibi populi deus: confiteant tibi populi omnes. Letentur et exultēt gētes: quoniā iudicas populos in equitate: et gentes in terra dirigis. Confiteant tibi populi deus: confiteant tibi populi omnes: terra dedit fructū suū. Benedicat nos deus deus noster benedicat nos deus: et metuāt eū omnes fines terre. In finē psalmus dauid.

Exurgat deus: et dissipent inimici eius: et fugiant qui oderūt eū a facie eius. Sicut deficit fumus deficiāt: sicut fluit cera a facie ignis sic pereant peccatores a facie dei. Et iusti epulentur et exultent in cōspectu dei: et delectent in letitia. Cantate deo psalmū dicite nomini eius: iter facite ei qui ascēdit sup occasum: dns nomē illi. Exultate in spectu eius: turbabunt a facie eius patris orphanorū et iudicis viduarum. Deus in loco sancto suo: deus qui inhabitare facit vnius moris in domo. Qui educit vinctos in fortitudine: similiter eos qui exasperāt qui habitant in sepulchris. Deus cū egredereris i spectu populi tui: cū pertransires in deserto. Terra mota est: etenim celi distillauerunt a facie dei syna: a facie dei israhel. Pluuiā voluntariā segregabis deus hereditati tue: et infirmata est: tu vero perfecisti eam. Animalia tua habitabunt in ea: parasti in dulcedine tua pauperi deus. Dominus dabit verbū euangelizantibus virtute multa. Rex virtutū dilecti dilecti: et speciei domus diuidere spolia. Si dormiatis inter medios cleros pennę columbe deargētate: et posteriora dorsi eius in pallore auri. Cum discernit celestis reges sup eam nive dealbabunt in selmō: mons dei mons pinguis. Mons coagulatus mons pinguis: utquid suspicamini mōtes coagulatos? Mons in quo beneplacitum est deo habitare in eo: etenim dns habitabit in finē. Currus dei decē milibus multiplex: milia letantiū: dns in eis in syna in sancto. Ascendisti in altū. cepisti captiuitatem: accepisti dona in hominibus. Etenim nō credentes: inhabitare dnm deū. Benedictus dns die quotidie: prosperū iter faciet nobis deus salutarium nostrorū. Deus noster deus saluos faciēdi: et dni dni exitus mortis. Verūtamen deus cōfringet capita inimicorū suorū: verticē capilli pambulantiū in delictis suis. Dixit dns ex basan cōuertam: conuertā in profundū maris. Ut intinguatur pes tuus in sanguine: lingua canum tuorū ex inimicis ab ipso. Viderūt ingressus tuos deus: ingressus dei mei regis mei qui est in sancto. Preuenerunt principes coniuncti psallentibus: in medio iuuencularum tympanistarū. In ecclesiis benedicite deo: domino de fontibus israhel. Ibi beniamin adolescentulus: in mentis excessu. Principes iuda duces eorū: principes zabulon et principes neptalim. Manda deus virtuti tue: confirma deus hoc quod operatus es in nobis. A templo tuo in ierusalē: tibi offerent reges munera. Increpa feras arundinis: congregatio thaurorū in vaccis populorū: ut excludant eos qui probati sunt argento. Dissipa gentes que bella volunt: venient legati ex egipto: ethiopia preueniet manus eius deo. Regna terre cantate deo: psallite domino. Psallite deo qui ascendit sup celū celi: ad orientē. Ecce dabit voci sue vocem virtutis: date gloriā deo super israhel: magnificentia eius et virtus eius in nubibus. Mirabilis deus in sanctis suis: deus israhel ipse dabit virtutē et fortitudinē plebi sue: benedictus deus. In finem pro his qui cōmutabuntur psalmus ipsi dauid.

Saluū me fac deus: quoniam intraverunt aque vsq; ad animā meā. Infixus sum in limo profundi: et nō est substantia. Veni in altitudinē maris: et tempestas demersit me. Laboraui clamās rauce facte sunt fauces mee: defecerūt oculi mei dū spero in deū meū. Multiplicati sūt super capillos capitis mei: q̄ oderūt me gratis. Confortati sunt q̄ persecuti sunt me inimici mei iniuste: q̄ nō rapui tunc exoluebā. Deus tu scis insipiētiā meā: et delicta mea a te nō sunt abscondita. Non erubescāt in me qui expectāt te dne: dne virtutū. Non confundant sup me: q̄ querūt te deus israhel. Quoniam propter te sustinui opprobriū: operuit confusio faciē meā. Extraneus factus sum fratribus meis: et peregrinus filius matris mee.

Quoniam zelus domus tue comedit me: et opprobria exprobrantiū tibi ceciderūt super me. Et operui in ieiunio aiam meā: et factū est in opprobriū mihi. Et posui vestimentū meū cilicium: et factus sum illis in parabolā. Aduersum me loquebant q̄ sedebant in porta: et in me psallebāt qui bibebant vinū. Ego vero orationē meā ad te dñe: tēpus beneplaciti deus. In multitudine misericordie tue: exaudi me in veritate salutis tue. Eripe me de luto ut nō infigar: libera me ab his q̄ oderūt me et de profundis aquarū. Non me demergat tempestas aque: neq; absorbeat me profundū: neq; vrgeat sup me puteus os suū. Exaudi me dñe q̄m benigna ē misericordia tua: secundū multitudinē miserationū tuarū respice me. Et ne auertas faciem tuā a puero tuo: q̄m tribulor velociter exaudi me. Intende aie mee et libera eā: propter inimicos meos eripe me. Tu scis improperiū meū et confusionē meā: et reuerentiā meā. In conspectu tuo sunt oēs qui tribulāt me: improperiū expectauit cor meū et miseriā. Et sustinui qui simul contristaret et nō fuit: qui cōsolaretur et nō inueni. Et dederūt in escam meā fel: et in sitim mea potauerūt me aceto. Fiat mensa eorū coram ipsis in laqueū: et in retributiones et in scandalū. Obscurentur oculi eorū ne videāt: et dorsum eorū semp incurua. Effunde sup eos iram tuā: et furor ire tue cōprehēdat eos. Fiat habitatio eorū deserta: et in tabernaculis eorū nō sit qui inhabitet. Quoniam quē percussisti persecuti sunt: et super dolorē vulnerū meorū addiderunt. Appone iniquitatē sup iniquitatē eorū: et nō intrent in iustitiā tuā. Deleant de libro viuentiū: et cū iustis nō scribant. Ego sum pauper et dolens: salus tua deus suscepit me. Laudabo nomē dei cū cantico: et magnificabo eū in laude. Et placebit deo sup vitulū nouellū: cornua producentē et vngulas. Videant pauperes et letent: querite deū et viuet aia vra. Quoniā exaudiuit pauperes dñs: et vinctos suos nō despexit. Laudet illū celi et terra: mare et omnia reptilia in eis. Quoniā deus saluū faciet syon: et edificabūt ciuitates iude. Et inhabitabūt ibi: et hereditate acquirēt eā. Et semē seruorū eius possidebit eā: et q̄ diligūt nomē eius habitabūt in ea. In finem psalmus dauid in rememoratione de saluū fecit eum dñs.

Deus in adiutoriū meū intende: dñe ad adiuuandū me festina. Confundantur et reuereant: qui querūt aiam meā. Auertant retrorsum et erubescāt: q̄ volūt mihi mala. Auertant statim erubescentes: qui dicūt mihi euge euge. Exultent et letentur in te oēs qui querūt te: et dicant semp magnificetur dñs qui diligūt saluta re tuū. Ego vero egenus et pauper sum: deus adiuua me. Adiutor meus et liberator meus es tu: domine ne morerīs. Psalmus dauid filiorū ionadab et priorū captiuorū.

In te dñe speraui nō confundar in eternum: in iustitia tua libera me et eripe me. Inclina ad me aurē tuā: et salua me. Esto mihi in deū protectorē et in locū munitū: ut saluū me facias. Quoniā firmamentum meū: et refugiū meū es tu. Deus meus eripe me de manu pctōris: et de manu contra legē agentis et iniqui. Quoniā tu es patiē tia mea dñe: dñe spes mea a iuuētute mea. In te confirmatus sum ex vtero: de ventre matris mee tu es protector meus. In te cōtinet mea semp: tanq̄ prodigiū factus sum multis et tu adiutor fortis. Repleatur os meū laude vt cantē glorią tuam: tota die magnitudinē tuā. Ne proicias me in tpe senectutis: cū deficiet virtus mea ne derelinquas me. Quia dixerūt inimici mei mihi: et qui custodiebant aiam meā consilio cesserunt in vnū. Dicentes deus dereliquit eū: persequimini et cōprehendite eū: quia nō est qui eripiat. Deus ne elongeris a me: deus meus in auxiliū meū respice. Confundantur et deficiāt detrahētes aiē mee: operiantur confusione et pudore qui querūt mala mihi. Ego aūt semp sperabo: et adiciam sup omnē laudē tuā. Os meū annūciabit iustitiā tuā: tota die salutare tuū. Quoniā nō cognoui litteraturā introibo in potētias domini: dñe memorabor iustitie tue solius. Deus docuisti me ex iuuētute mea et vsq; nūc: pnunciabo mirabilia tua. Et vsq; in senectā et senium: deus ne derelinquas me.

Donec annunciē brachiū tuū: generationi
omni que ventura est. Oratiōtuā et iu
stitiā tuā deus vsq; in altissima que feci sti
magnalia: deus q̄s similis tibi? Quantas
ostendisti mihi tribulatiōes multas et ma-
las: et cōuersus vivificasti me: et de aby s-
sis terre iterum reduxisti me. Multiplicasti
magnificentiā tuā: et cōuersus cōsolatus es
me. Nam et ego confitebor tibi in vasis psal
mi veritatē tuā deus: psallā tibi in cithara
sanctus israhel. Exultabunt labia mea cū
cantauero tibi: et anima mea quā redemi-
sti. Sed et lingua mea tota die meditabit
iustitiā tuā: cum confusi et reuerti fuerint qui
querunt mala mihi. In salomonē.

Deus iudiciū tuū regi da: et iustitiā tu
am filio regis. Iudicare pplm tuū in
iustitia: et pauperes tuos in iudicio. Suscī-
piant montes pacē pplo: et colles iustitiam
Iudicabit pauperes populi et saluos fa-
ciet filios pauperū: et humiliabit calumnia
torem. Et p̄manebit cū sole et ante lunā:
in generatione et generationē. Descendet
sicut pluuia in vellus: et sicut stillicidia stil
lantia sup terrā. Oriet in diebus eius iu
stitia et abundantia pacis: donec auferat
luna. Et dñabitur a mari vsq; ad mare: et
a flumine vsq; ad terminos orbis terrarū.
Coram illo procident ethiopes: et inimici
eius terrā lingent. Reges tharsis et insule
munera offerent: reges arabū et saba dona
adducēt. Et adorabūt eū oēs reges: oēs
gentes seruient ei. Quia liberabit pauperē a
potente: et pauperem cui non erat adiutor.
Parcet pauperi et inopi: et animas paupe
rum saluas faciet. Ex vsuris et iniquitate
redimet animas eorū: et honorabile nomē
eorū coram illo. Et viuet et dabit ei de au-
ro arabie: et adorabūt de ipo semper: tota
die benedicēt ei. Erit firmamentū in terra
in summis montiū: superextolletur sup libanū
fructus eius: et florebūt de ciuitate sicut fe-
nū terre. Sit nomen eius benedictū in secu
la: ante solē p̄manet nomē eius. Et bene
dicentur in ipo omnes tribus terre: omnes gē
tes magnificabūt eū. Benedictus dñs de-
us israhel: qui facit mirabilia solus. Et be
nedictū nomē maiestatis eius in eternū: et
replebit maiestate eius oīs terra: fiat fiat.
Defecerūt hymni dō filij iesse. Psalmus asaph.

Quam bonus israhel deus: his qui re
cto sunt corde. Mei aūt pene moti sūt
pedes: pene effusi sunt gressus mei. Quia ze
lauī super iniquos: pacē peccatorū videns.
Quia nō est respectus morti eorū: et firma
mentū in plaga eorū. In labore hoīm nō
sunt: et cū hoībus nō flagellabunt. Ideo
tenuit eos superbia: operti sunt iniq̄tate et im
pietate sua. Prodijt quasi ex adipe iniqui
tas eorū: transierūt in affectū cordis. Cogi
tauerūt et locuti sūt nequiciā: iniq̄tatē in ex
celso locuti sunt. Posuerūt in celū os suū: et
lingua eorū transiuit in terra. Ideo conuerte
tur pplus meus hic: et dies pleni inuenient
in eis. Et dixerūt quō scit deus: et si est scīē
tia in excelso? Ecce ipi peccatores et abū-
dantes in seculo: obtinuerunt diuitias. Et
dixi ergo sine causa iustificaui cor meū: et
lauī inter innocentes manus meas. Et fui
flagellatus tota die: et castigatio mea i ma
tutinis. Si dicebā narrabo sic: ecce natio-
nē filiorū tuorū reprobaui. Existimabā vt
cognoscerē: hoc labor est ante me. Donec
intrē in sanctuariū dei: et intelligā in nouis-
simis eorū. Verūtamen ꝓpter dolos posui
sti eis: deiecisti eos dum alleuarentur. Quo-
modo facti sunt in desolationē: subito defe
cerunt: perierūt ꝓpter iniquitatē suā. Velut
somniū surgentiū: dñe in ciuitate tua ima-
ginē iporū ad nihilū rediges. Quia inflā-
matus est cor meum: et renes mei cōmutati
sunt: et ego ad nihilū redactus sum et nesci
ui. Et iumentū factus sum apud te: et ego
semp tecū. Tenuisti manū dexterā meā: et
in voluntate tua deduxisti me: et cū gloria
suscepisti me. Quid enī mihi est in celo: et
a te q̄d voluī sup terrā? Defecit caro mea
et cor meum: deus cordis mei et pars mea
deus in eternū. Quia ecce qui elongāt se a
te perībunt: p̄didisti omnes qui fornicantur
abs te. Mihi autē adherere deo bonū est:
ponere in domino deo spem meā. Et annū-
ciem omnes p̄dicationes tuas: in portis fi-
lie syon. In finē intellectus asaph.

Ut quid deus repulisti in finem: iratus
est furor tuus super oues pascue tue?

Memor esto cōgregationis tue: quā possedisti ab initio. Redemisti virgā hereditatis tue: mons syon in quo habitasti in eo. Leua manus tuas in superbias eorū in finē: quanta malignatus ē inimicus in sctō. Et gloriati sunt qui oderūt te: et in medio sollēnitatis tue. Posuerūt signa sua signa et nō cognouerūt: sicut in exitu sup summū Quasi in silua lignorū securibus exciderūt ianuas eius in idipm: in securi & ascia deiecerunt eā. Incēderūt igni sanctuariū tuū in terra: polluerūt tabernaculū nois tui. Dixerunt in corde suo cognatio eorū simul: quiescere faciamus oēs dies festos dei a terra. Signa nra nō vidimus: iam nō est ꝓpheta: et nos non cognoscet amplius. Usquequo deus improperabit inimicus: irritat aduersarius nomē tuū in finē. Ut quid auertis manū tuā et dexterā tuā: de medio sinu tuo in finē. Deus autē rex noster ante secula: operatus est salutē in medio terre. Tu confirmasti in virtute tua mare: cōtribulasti capita draconū in aquis. Tu confregisti capita draconis: dediste eū escam ꝓplis ethiopum. Tu dirupisti fontes et torrentes: tu siccasti fluuios ethan. Tuus est dies & tua est nox: tu fabricatus es aurorā et solē. Tu fecisti omnes terminos terre: estatē et ver tu plasmasti ea. Memor esto huius: inimicus improperauit dño: et populus insipiens incitauit nomen tuū. Ne tradas bestijs animas confitentes tibi: et aīas pauperū tuorū ne obliuiscaris in finē. Respice in testamentū tuū: q2 repleti sūt qui obscurati sunt terre domibus iniquitatū. Ne auertatur humilis factus confusus: pauper & inops laudabūt nomē tuū. Exurge deus iudica causam tuā: memor esto improperiorū tuorū eorū que ab insipiēte sunt tota die. Ne obliuiscaris voces inimicorū tuorū: superbia eorū qui te oderunt ascendit semper.

In finē ne corrūpas psalmus cantici asadh.

Confitebimur tibi deus confitebimur: et inuocabimus nomen tuū. Narrabimus mirabilia tua: cū accepero tps ego iustitias iudicabo. Liquefacta ē terra et oēs qui habitāt in ea: ego confirmaui columnas eius. Dixi iniqs nolite inique agere: et delinquētibus nolite exaltare cornu. Nolite extollere in altū cornu vrm: nolite loqui ad uersus deū iniquitatē. Quia neq3 ab oriēte neq3 ab occidente neq3 a desertis montibus: qm deus iudex est. Hunc humiliat et hunc exaltat: q2 calix in manu dñi vini merum plenus mixto. Et inclinauit ex hoc i hoc: verūtamē fex eius nō est exinanita: bibent omnes peccatores terre. Ego aūt annūciabo in seculū: cantabo deo iacob. Et omnia cornua peccatorū confringā: et exaltabuntur cornua iusti. In finē in carminibus cantici assirioru. Psalmus a saph.

Notus in iudea deus: in isrl magnū nomen eius. Et factus ē in pace locus eius: et habitatio eius in syon. Ibi confregit potentias arcuū: scutū & gladiū et bellū. Illuminās tu mirabiliter a montibus eternis: turbati sunt omnes insipientes corde. Dormierūt somnū suū: et nihil inuenerūt omnes viri diuitiarū in manibus suis. Ab increpatione tua deus iacob: dormitauerūt oēs q̄ ascēderūt equos. Tu terribilis es et q̄s resistet tibi: ex tūc ira tua. De celo audituꝰ fecisti iudiciū: terra tremuit et quieuit. Cum exurgeret in iudiciū deus: ut saluos faceret omnes mansuetos terre. Quoniā cogitatio hois confitebit tibi: et reliquie cogitationis diē festū agēt tibi. Vouete et reddite dño deo vro: oēs q̄ in circuitu eius affertis munera. Terribili et ei q̄ aufert spm̄ principū: terribili apud reges terre. In finē ꝑ ydithū.

Voce mea ad dominū clamaui: voce mea ad deū et intēdit mihi. In die tribulationis mee deū exquisiui manibus meis nocte contra eum: et nō sum deceptus. Renuit consolari anima mea: memor fui dei et delectatus sum: et exercitatus sum et defecit spūs meus. Anticipauerūt vigilias oculi mei: turbatus sum & nō sū locutus. Cogitaui dies antiquos: et ānos eternos in mente habui. Et meditatus sum nocte cū corde meo: et exercitabar & scopebā spm̄ meū. Nunq̄d in eternū ꝓiciet deus: aut nō apponet ut cōplacitior sit adhuc. Aut in finē misericordiā suā abscidet: a generatiōe in generationē. Aut obliuiscet miseren deus: aut continebit in ira sua misericordias suas.

Et dixi nūc cepi: hec mutatio dextere excelsi. Memor fui operū dñi: q̄z memor ero ab
initio mirabiliū tuorum. Et meditabor in
omnibus operibus tuis: et in adinuentioni
bus tuis exercebor. Deus in sctō via tua:
quis deus magnus sicut deus noster? tu es
deus q̄ facis mirabilia. Notā fecisti in po-
pulis virtutē tuā: redemisti in brachio tuo
pp̄lm tuū: filios iacob et ioseph. Uiderūt te
aque deus viderūt te aque et timuerūt: et
turbate sunt abyssi. Multitudo sonitus aq̄-
rū: vocē dederunt nubes. Etenī sagitte tue
transeūt: uox tonitrui tui in rota. Illuxerūt
choruscatiōes tue orbi terre: cōmota est et
otremuit terra. In mari via tua et semite
tue in aquis multis: et vestigia tua non co-
gnoscent. Deduxisti sicut oues pp̄lm tuū:
in manu moysi et aarō. Intellectus asaph.

Attendite populе meus legē meā: in-
clinate aurē vestrā in verba oris mei.
Aperiā in parabolis os meū: loquar ꝓpositi
ones ab initio. Quanta audiuimus et co
gnouimus ea: et patres nostri narrauerunt
nobis. Non sunt occulta a filiis eorū: in ge
neratione altera. Narrantes laudes dñi et
virtutes eius: et mirabilia eius q̄ fecit. Et
suscitauit testimoniū in iacob: et legem po-
suit in isrl. Quanta mādauit pr̄ibus nr̄is
nota facere ea filiis suis: ut cognoscat gene
ratio altera. Filii qui nascent et exurgent:
et narrabūt filiis suis. Ut ponāt in deo spē
suā: et nō obliuiscant operū dei: et manda
ta eius exquirāt. Ne fiāt sicut patres eorū:
generatio prauа et exasperās. Generatio q̄
non direxit cor suū: et nō est creditus cū deo
spiritus eius. Filii effrem intendētes et mit
tentes arcū: cōuersi sunt in die belli. Non
custodierūt testamentū dei: et in lege eius
noluerunt ambulare. Et obliti sunt benefa
ctorū eius: et mirabiliū eius que ostendit
eis. Coram patribus eorū fecit mirabilia
in terra egipti: in campo thamneos. Inter-
rupit mare et pduxit eos: et statuit aquas
quasi in vtre. Et deduxit eos in nube die:
et tota nocte in illuminatiōe ignis. Inter-
rupit petrā in heremo: et adaquauit eos ve
lut in abysso multa. Et eduxit aquā de pe
tra: et deduxit tanq̄ flumia aquas. Et ap
posuerunt adhuc peccare ei: in īrā excitaue
runt excelsum in inaquoso. Et temptauе-
runt deū in cordibus suis: ut peterent escas
animabus suis. Et male locuti sūt de deo:
dixerūt nūquid potent deus parare mēsam
in deserto? Quoniā percussit petrā et fluxe-
runt aque: et torrētes inundauerūt. Nun-
quid et panē poterit dare: aut parare men-
sam pp̄lo suo? Ideo audiuit dñs et distu
lit: et ignis accensus est in iacob: et ira ascē
dit in israhel. Quia nō credidērit in deo: nec
sperauerunt in salutari eius. Et mandauit
nubibus desup: et ianuas celi aperuit. Et
pluit illis mānа ad mānducandū: et panem
celi dedit eis. Panē angelorū manducauit
hō: cibaria misit eis in abūdantiā. Trans-
tulit austrum de celo: et induxit in virtute
sua afric. Et pluit super eos sicut puluerē
carnes: et sicut arena maris volatilia pēna-
ta. Et ceciderūt in medio castroꝝ eorū: cir-
ca tabernacula eorū. Et manducauerūt et
saturati sunt nimis: et desiderio eorū attulit
eis: nō sunt fraudati a desiderio suo. Ad-
huc esce eorum erant in ore ipsorū: et ira dei
ascendit sup eos. Et occidit pingues eorū:
et electos israhel impediuit. In omnibus
his peccauerūt adhuc: et nō crediderūt mi-
rabilibus eius. Et defecerūt in vanitate di
es eorū: et anni eorū cū festinatione. Cum
occideret eos querebāt eū: et reuertebātur
et diluculo veniebāt ad eū. Et rememora
ti sunt q̄z deus adiutor est eorū: et deus ex-
celsus redēptor eorū est. Et dilexerūt eū in
ore suo: et lingua sua mentiti sunt ei. Cor
aūt eorū nō erat rectū cū eo: nec fideles ha-
biti sunt in testamēto eius. Ipse aūt ē mi
sericors et ꝓpicius fiet peccatis eorū: et nō
disperdet eos. Et abundauit ut auerteret
īrā suā: et nō accēdit oēm īrā suā. Et recor
datus est q̄z caro sunt: spūs vadēs et nō re
diens. Quotiēs exacerbauerūt eū in deser-
to: in īrā excitauerūt eū in inaquoso. Et cō-
uersi sunt et temptauerūt deū: et sanctū isrl
exacerbauerūt. Non sunt recordati manus
eius: die q̄ redemit eos de manu tribulātis.
Sicut posuit in egipto signa sua: et ꝓdigia
sua in cāpo thāneos. Et conuertit in sangui-
nē flumia eorū: et ymbres eorū ne biberēt.

Misit in eos cynomiam et comedit eos: et ranam et disperdidit eos. Et dedit erugini fructus eorũ: et labores eorũ locuste. Et occidit in grãdine vineas eorũ: et moros eorũ in pruina. Et tradidit grandini iumenta eorũ: et possessionẽ eorũ igni. Misit in eos iram indignationis sue: indignationem et irã et tribulationẽ: immissiones per angelos malos. Viam fecit semite ire sue: nõ pepercit a morte animarũ eorũ: et iumenta eorũ in morte dedusit. Et percussit omne primogenitũ in terra egipti: primicias omnis laboris eorũ in tabernaculis cham. Et abstulit sicut ouis populũ suũ: et perduxit eos tanq̃ gregem in deserto. Et deduxit eos in spe et nõ timuerũt: et inimicos eorũ operuit mare. Et induxit eos in montẽ sanctificationis sue: montẽ quem acquisiuit dextera eius. Et eiecit a facie eorũ gentes: et sorte diuisit eis terrã in funiculo distributionis. Et habitare fecit in tabernaculis eorũ: tribus israhel. Et temptauerũt et exacerbauerunt deũ excelsum: et testimonia eius nõ custodierũt. Et auerterũt se et nõ seruauerunt pactũ: quẽadmodũ patres eorum cõuersi sunt in arcũ prauũ. In irã ocitauerũt eũ in collibus suis: et in sculptilib⁹ suis ad emulationẽ eũ ꝓuocauerũt. Audiuit deus et spreuit: et ad nihilũ redegit valde israhel. Et repulit tabernaculũ silo: tabernaculum suũ vbi habitauit in hominibus. Et tradidit in captiuitatẽ virtutẽ eorũ: et pulchritudinẽ eorũ in manus inimici. Et cõclusit in gladio ꝑp̃l'm suũ: et hereditatem suã sprevit. Iuuenes eorũ comedit ignis: virgines eorũ nõ sunt lamentate. Sacerdotes eorũ in gladio ceciderunt: et vidue eorũ nõ plorabantur. Et exatatus est tanq̃ dormiens dominus: tanq̃ potens crapulatus a vino. Et percussit inimicos suos in posteriora: opprobriũ sempiternũ dedit illis. Et repulit tabernaculũ ioseph: et tribũ effrem nõ elegit. Sed elegit tribũ iuda: montem syon quem dilexit. Et edificauit sicut vnicornium sanctificiũ suũ: in terra quam fundauit in seculã. Et elegit dauid seruũ suum: et sustulit eum de gregibus ouiũ: de post fetantes accepit eũ. Pascere iacob seruũ suũ: et israhel hereditatẽ suã. Et pauit eos in innocentia cordis sui: et in intellectibus manuũ suarũ deduxit eos.

Psalmus asaph.

Deus venerunt gentes in hereditatem tuã: polluerunt templũ sanctũ tuũ: posuerũt ierusalẽ in pomorũ custodiã. Posuerunt mortalia seruorũ tuorũ escas volatilibus celi: carnes sanctorũ tuorũ bestijs terre. Effuderunt sanguinẽ ipsorũ tanq̃ aquã in circuitu ierusalẽ: et nõ erat q̃ sepeliret. Facti sumus in opprobriũ vicinis nostris: subsannatio et illusio his qui in circuitu nostro sunt. Usq̃quo dñe irascēris in finẽ: accẽdetur velut ignis zelus tuus. Effunde irã tuã in gentes q̃ te nõ nouerunt: et in regna que nomẽ tuũ nõ inuocauerũt. Quia comederunt iacob: et locũ eius desolauerũt. Ne memineris iniq̃tatũ nrarũ antiquarũ: cito anticipent nos miserecordie tue: q̃ pauperes facti sumus nimis. Adiuua nos deus salutaris noster: et ꝓpter gloriã nominis tui dñe libera nos. Et ꝓpicius esto peccatis nostris ꝓpter nomẽ tuũ: ne forte dicãt in gentibus vbi est deus eorũ. Et innotescat in nationibus coram oculis nris: vltio sanguinis seruorũ tuorũ qui effusus est. Introeat in cõspectu tuo: gemitus cõpeditorũ. Secundũ magnitudinẽ brachij tui: possidentes filios mortificatorũ. Et redde vicinis nris septuplũ in sinu eorũ: improperiũ ipsorũ q̃ exprobrauerunt tibi dñe. Nos aũt populus tuus et oues pascue tue: cõfitebimur tibi in seculũ. In generatiõe et generationẽ: annũciabimus laudẽ tuã.

In finẽ ꝓ his qui cõmutabuntur psalmus assiriorum testimoniũ asaph.

Qui regis israhel intende: qui deducis velut ouem ioseph. Qui sedes super cherubin manifestare: coram ephraim beniamin et manasse. Excita potentiã tuam et veni: vt saluos facias nos. Deus conuerte nos: et ostende faciẽ tuã et salui erimus. Domine deus virtutũ: quousq̃ irascēris super orationẽ serui tui? Cibabis nos pane lachrymarũ: et potum dabis nobis in lachrymis in mẽsura. Posuisti nos in cõtradictionẽ vicinis nostris: et inimici nostri subsannauerũt nos. Deus virtutũ cõuerte nos: et ostende faciem tuã et salui erimus

Uineam de egipto transtulisti: eiecisti gẽtes et plantasti eam. Dux itineris fuisti in ospectu eius: et plátasti radices eius et implenit terrã. Operuit montes vmbra eius: et arbusta eius cedros dei. Extẽdit palmites suos vsq; ad mare: et vsq; ad flumen ꝓpagines eius. Utquid destruxisti maceriã eius: et vindemiãt eã omnes qui ptergrediunt viã. Exterminauit eã aper de silua: et singularis ferus depastus est eã. Deus virtutũ cõuertere: respice de celo et vide et visita vineã istam. Et pfice eam quã plãtauit dextera tua: et sup filiũ quẽ ofirmasti tibi. Incensa igni et suffossa: ab increpatione vultus tui peribũt. Fiat manus tua sup virũ dextere tue: et super filiũ hominis quẽ ofirmasti tibi. Et nõ discedimus a te: viuificabis nos et nomen tuũ inuocabimus. Domine deus virtutũ ouerte nos: et ostẽde faciẽ tuã et salui erimus. In finẽ ꝓ torculariꝫbus psalmus ipi asaph quinta sabbati.

Exultate deo adiutori nro: iubilate deo iacob. Sumite psalmum et date tympanũ: psalteriũ iocundũ cum cithara. Bucinate in neomenia tuba: in insigni die sollẽnitatis vre. Quia pceptũ in isrl est: et iudiciũ deo iacob. Testimonium in ioseph posuit illud: cũ exiret de terra egipti linguã quã non nouerat audiuit: Auertit ab oneribus dorsũ eius: manus eius in cophino seruierũt. In tribulatione inuocasti me: et liberaui te: exaudiui te in abscondito tempestatis: pbaui te apud aquã ocontradictionis. Audi ppl'us meus et otestãbor te: isrl si audieris me nõ erit in te deus recẽs: neq; adorabis deũ alienũ. Ego enim sum dns deus tuus q̃ eduxi te de terra egipti: dilata os tuum et implebo illud. Et nõ audiuit ppl'us meus vocẽ meã: et isrl nõ intendit mihi. Et dimisi eos scõm desideria cordis eorũ: ibũt in adinuẽtionibus suis. Si ppl'us meus audisset me: isrl si in vijs meis ambulasset: Pro nihilo forsitan inimicos eorũ humiliassem: et sup tribulãtes eos misissem manũ meã. Inimici dñi mentiti sunt ei: et erit tps eorũ in secula. Et cibauit illos ex adipe frumenti: et de petra melle saturauit eos.

Psalmus asaph.

Deus stetit in sinagoga deorũ: in medio aũt deos diiudicat. Usq; quo iudicatis iniq̃tatẽ: et facies peccatorũ sumitis. Iudicate egeno et pupillo: humilẽ et pauperẽ iustificate. Eripite pauperẽ: et egenũ de manu pctõris liberate. Nescierunt neq; intellexerũt in tenebris ambulãt: mouebũtur oia fundaméta terre. Ego dixi dii estis: et filij excelsi oẽs. Vos aũt sic homines moriemini: et sicut vnus de principibus cadetis. Surge deus iudica terrã: qm̃ tu hereditabis in omibus gentibus.

Canticũ psalmi

Deus quis simílis erit tibi? ne taceas neq; cõpescaris deus. Quoniam ecce inimici tui sonuerũt: et q̃ oderũt te extulerũt caput. Super ppl'm tuũ malignauerũt consilium: cogitauerũt aduersus sanctos tuos. Dixerunt venite et disperdamus eos de gente: et nõ memoret̃ nomen isrl vltra. Quoniã cogitauerũt vnanimiter: simul aduersum te testamentũ dispposuerũt tabernacula ydumeorũ et ismahelite. Moab et agareni. gebal et amon et amalech: alienigene cũ habitãtibus tyrũ. Etenim assur venit cũ illis: facti sunt in adiutoriũ filijs loth. Fac illis sicut madian et sysare: sicut iabin in torrente cyson. Disperierũt in endor: facti sũt ut stercus terre. Pone principes eorũ sicut oreb et zeb: et zebee et salmana. Omnes principes eorũ: qui dixerũt hereditate possideamus sanctuariũ dei. Deus meus pone illos vt rotam: et sicut stipulã ante faciẽ venti. Sicut ignis qui comburit siluã: et sicut flãma cõburens mõtes. Ita psequeris illos in tẽpestate tua: et in ira tua turbabis eos. Imple facies eorũ ignominia: et querent nomen tuũ dñe. Erubescant et oturbentur in seculũ seculi: et ofundant̃ et pereant. Ut cognoscant quia nomen tibi dns: tu solus altissimus in omni terra.

In finẽ ꝓ torcularibus filijs chore psalmus.

Quam dilcã tabernacula tua dñe virtutũ: concupiscit et deficit aia mea in atria dñi. Cor meũ et caro mea: exultauerunt in deũ viuũ. Etenim passer inuenit sibi domũ: et turtur nidũ sibi vbi ponat pullos suos. Altaria tua dñe virtutũ: rex meus et deus meus.

Beati qui habitant in domo tua: in secula seculorū laudabunt te. Beatus vir cuius est auxiliū abste: ascensiones in corde suo dispositi in valle lachrymarū: in loco quē posuit. Etenī benedictionē dabit legislator: ibunt de virtute in virtutē: videbitur deus deorū in syon. Domine deus virtutum exaudi orationē meā: auribus percipe deus iacob. Protector noster aspice deus: et respice in faciē christi tui. Quia melior est dies vna in atriis tuis: supmilia. Elegi abiectus esse in domo dei mei: magis q̄ habitare in tabernaculis peccatorū. Quia misericordiā et veritatem diligit deus: gratiam et glorią dabit dominus. Non priuabit bonis eos qui ambulant in innocentia: domine virtutū beatus homo qui sperat in te. In finem filijs chore.

Benedixisti domine terrā tuā: auertisti captiuitatē iacob. Remisisti iniquitatem plebis tue: operuisti omnia peccata eorū. Mitigasti omnē irā tuā: auertisti ab ira indignationis tue. Conuerte nos deus salutaris noster: et auerte irā tuā a nobis. Dunquid in eternū irascēris nobis: aut extendes iram tuā a generatione in generationem? Deus tu cōuersus viuificabis nos: et plebs tua letabitur in te. Ostende nobis dñe misericordiā tuā: et salutare tuū da nobis. Audiā quid loquat in me dñs deus: qm̄ loquet pacē in plebē suā. Et sup sanctos suos: et in eos qui conuertunt ad cor. Verūtamen prope timentes eū salutare ipius: ut inhabitet gloria in terra nra. Misericordia et veritas obuiauerunt sibi: et iustitia et pax osculate sūt. Veritas de terra orta est: et iustitia de celo prospexit. Etenī dñs dabit benignitatē: et terra nra dabit fructū suū. Iustitia ante eū ambulabit: et ponet in via gressus suos. Oratio dauid.

Inclina dñe aurem tuā et exaudi me: qm̄ inops et pauper sum ego. Custodi aiam meā qm̄ sanctus sum: saluū fac seruū tuū deus meus sperantē in te. Miserere mei dñe qm̄ ad te clamaui tota die: letifica aiam̄ serui tui qm̄ ad te dñe aiam meā leuaui. Quoniā tu dñe suauis et mitis: et multe misericordie omibus inuocātibus te. Auribus percipe dñe orationē meam: et intende voci deprecationis mee. In die tribulationis mee clamaui ad te: q̄r exaudisti me. Non est similis tui in dis dñe: et nō est secūm opera tua. Omnes gentes quascūq; fecisti venient et adorabūt coram te dñe: et glorificabūt nomē tuū. Quoniam magnus es tu et faciēs mirabilia: tu es deus solus. Deduc me dñe in via tua: et ingrediar in veritate tua: letet cor meū ut timeat nomē tuū. Confitebor tibi domine deus meus in toto corde meo: et glorificabo nomen tuū in eternū. Quia misericordia tua magna est super me: et eruisti aiam meā ex inferno inferiori. Deus iniqui insurrexerūt super me: et synagoga potentiū quesierunt aiam meā: et nō proposuerūt te in conspectu suo. Et tu dñe deus miserator et misericors: patiens et multe misericordie et verax. Respice in me et miserere mei: da imperiū tuū puero tuo: et saluū fac filium ancille tue. Fac mecū signū in bonū ut videāt q̄ oderūt me et confundant: qm̄ tu dñe adiuuisti me et cōsolatus es me. Psalmus cantici filijs chore.

Fundamēta eius in montibus sanctis: diligit dñs portas syon super omnia tabernacula iacob. Gloriosa dicta sunt de te: ciuitas dei. Memor ero raab et babilonis: scientiū me. Ecce alienigene et tyrus et populus ethiopū: hi fuerūt illic. Dunquid syon dicet homo: et homo natus est in ea: et ipe fundauit eā altissimus. Dominus narrabit in scripturis populorū et principum: horum qui fuerunt in ea. Sicut letantiū: omniū habitatio in te.

Canticū psalmi filijs chore in finē p melech ad respondendū intellectus heman ezraice.

Domine deus salutis mee: in die clamaui et nocte coram te. Intret in conspectu tuo oratio mea: inclina aurem tuā ad precē meā. Quia repleta est malis aia mea: et vita mea inferno appropinquauit. Estimatus sum cū descendētibus in lacū: factus sum sicut hō sine adiutorio inter mortuos liber. Sicut vulnerati dormiētes in sepulchris quorū nō es memor amplius: et ipi de manu tua repulsi sunt. Posuerunt me in lacu inferiori: in tenebrosis et in vmbra mortis

Super me ꝯfirmatus est furor tuus: et om
nes fluctus tuos induxisti sup me. Longe
fecisti notos meos a me: posuerūt me abho
minationē sibi. Traditus sum et nō egre-
diebar: oculi mei languerūt ꝑ inopia. Cla
mauí ad te dñe: tota die expādi ad te ma-
nus meas. Nunquíd mortuis facies mira
bilia: aut medici suscitabūt et ꝯfitebuntur
tibi. Quíquíd narrabit aliq̄s in sepulchro
misericordiā tuā: et veritatē tuā in pditiōe.
Nunquíd cognoscent in tenebris mirabi-
lia tua: et iustitia tua in terra obliuiōis. Et
ego ad te dómine clamauí: et mane oratio
mea prueniet te. Ut quíd dómine repellis
orationem meā: auertis faciem tuā a me.
Pauper sum ego et in laboribus a iuuētu
te mea: exaltatus aūt humiliatus sum et cō
turbatus. In me transierūt ire tue: et terro-
res tui ꝯturbauerūt me. Circūdederunt me
sicut aqua tota die: circūdederūt me simul
Elongasti a me amicū et ꝓximū: et notos
meos a miseria. Intellectus ethein ezraice

Misericordias domini: in eternū canta-
bo. In generatiōe et generationē: an
nūciabo veritatē tuā in ore meo. Qm dixi-
sti in eternū misericordia edificabitur in ce
lis: ꝑparabit veritas tua in eis. Disposui te-
stamentū electis meis: iurauí dauíd seruo
meo usq; in eternū ꝑparabo semen tuū. Et
edificabo in generatiōe & generationē: sedē
tuā. Confitebunt celi mirabilia tua dñe:
etenī veritatē tuā in eccia sanctorū. Quoni
am quis in nubibus equabit dño: similis
erit dño in filiis dei. Deus qui glorificatur
in ꝯsilio sanctorū: magnus et terribilis sup
oēs qui in circuitu eius sunt. Domine de
us virtutū quis similis tibi: potēs es dñe:
et veritas tua in circuitu tuo. Tu dominā-
ris potestati maris: motū aūt fluctuū eius
tu mitigas. Tu humiliasti sicut vulneratū
superbū: in brāchio virtutis tue dispersisti
inimicos tuos. Tui sunt celi & tua est terra:
orbē terre et plenitudinē eius tu fundasti:
aquilonē et mare tu creasti. Thabor & her
mon in nomīe tuo exultabūt: tuū brachiū
cū potētia. Firmetur manus tua & exaltet
dextera tua: iustitia et iudiciū ꝑparatio se-
dis tue. Misericordia et veritas ꝓcedent fa-
ciem tuā: beatus ꝑpl'us qui scit iubilationē
Domine in lumīe vultus tui ambulabūt:
et in nomīe tuo exultabūt tota die: et in iusti
tia tua exaltabunt. Qm gloria virtutis eo
rū tu es: et in beneplacito tuo exaltabit cor
nu nr̄m. Quia dñi est assumptio nostra: et
sancti ysrahel regis nr̄i. Tunc locutus es in
visione sanctis tuis: et dixisti posui adiuto
riū in potēte: et exaltauí electū de plebe mea
Inueni dauíd seruū meū: oleo sancto meo
vnxi eū. Manus enī mea auxiliabit ei: et
brachiū meū ꝯfirmabit eū. Nihil ꝓficiet
inimicus in eo: et filius iniquitatis nō appo
net nocere ei. Et ꝯcidā a facie ipius inimi
cos eius: et odientes eū in fugā cōuertā. Et
veritas mea et misericordia mea cū ipo: et
in nomīe meo exaltabit cornu eius. Et po-
nā in mari manū eius: et in fluminibus dex-
terā eius. Ipse invocabit me pr̄ meus es
tu: deus meus et susceptor salutis mee. Et
ego ꝓmogenitū ponā illū: excelsum pre regi
bus terre. In eternū seruabo illi misericor-
diā meā: et testamentū meū fidele ipi. Et
ponā in seculū seculi semen eius: et thronū
eius sicut dies celi. Si aūt dereliquerint filij
eius legē meā: et in iudiciis meis nō ambu
lauerint. Si iustitias meas ꝓphanauerint:
et mandata mea nō custodierint. Visitabo
in virga iniquitates eorū: et in verberibus
peccata eorū. Misericordiā autē meam nō
dispergā ab eo: neq; nocebo in veritate mea
Neq; ꝓphanabo testamentū meū: et que
procedunt de labiis meis nō faciam irrita.
Semel iurauí in sancto meo si dauíd mē-
tiar: semē eius in eternū manebit. Et thro-
nus eius sicut sol in conspectu meo: et sicut
luna perfecta in eternū: et testis in celo fide
lis. Tu vero repulisti et despexisti: distuli-
sti chr̄istum tuū. Auertisti testamentū ser-
ui tui: ꝓphanasti in terra sanctuariū eius.
Destruxisti omnes sepes eius: posuisti fir-
mamentū eius formidinē. Diripuerūt eū
omnes transeuntes viā: factus est oppro-
briū vicinis suis. Exaltasti dexterā depri
mentiū eū: letificasti oēs inimicos eius.
Auertisti adiutoriū gladii eius: et non es
auxiliatus ei in bello. Destruxisti eum ab
emundatione: et sedē eius in terra collisisti.

Minorasti dies tēporis eius: perfudisti eū
ɔfusione. Usqꝫquo domine auertis in fi-
nem: exardescit sicut ignis ira tua? Memo-
rare que mea substantia: nunquid enī va-
ne cōstituisti omnes filios hominū? Quis
est qui viuet et nō videbit mortem: eruet
animā suam de manu inferi? Ubi sunt mi
sericordie tue antique domine: sicut iurasti
dauid in veritate tua? Memor esto domi-
ne opprobrij seruorū tuorū: qđ continui in
sinu meo multarū gentiū Quod exprobra
uerūt inimici tui dñe: qđ exprobrauerūt cō
mutationē christi tui. Benedictus dñs in
eternū: fiat fiat. Oratio moisi hominis dei.

Domine refugium factus es nobis: a
generatione in generationē. Priusqꝫ
montes fierēt aut formaret̄ terra et orbis:
a seculo et in seculū tu es deus. Ne auertas
hominē in humilitatē: et dixisti cōuertimi
ni filij hominū Quoniam mille anni ante
oculos tuos: tanqꝫ dies hesterna q̄ preterijt
Et custodia in nocte: que ꝓ nihilo haben
tur eorū anni erūt. Mane sicut herba tran-
seat: mane floreat et transeat: vespere deci-
dat induret et arescat. Quia defecimus in
ira tua: et in furore tuo turbati sumus. Po-
suisti iniquitates nr̄as in ɔspectu tuo: seculū
nostrū in illuminatiōe vultus tui Quoniā
om̄es dies nostri defecerūt: et in ira tua de-
fecimus. Anni nostri sicut aranea medita-
buntur: dies annorꝫ nostorꝫ in ip̄is septua
ginta anni. Si aūt in potētatibus octogin
ta anni: et amplius eorum labor et dolor.
Quoniā supuenit māsuetudo: et corripie
mur. Quis nouit potestatē ire tue: et p̄ ti-
more tuo irā tuā dinumerare? Dexterā tuā
sic notā fac: et eruditos corde in sapientia.
Conuertere dñe vsqꝫquo: et deprecabilis
esto sup seruos tuos. Repleti sumus mane
misericordia tua: et exultauimus et delecta
ti sumus in omnibus diebus nr̄is. Letati
sumus ꝓ diebus q̄bus nos humiliasti: an
nis q̄bus vidimus mala. Respice in ſuos
tuos et in opa tua: et dirige filios eorꝫ. Et
sit splendor dñi dei nr̄i sup nos: et opa ma
nuū nr̄arū dirige sup nos: et opus manuū
nr̄arū dirige. Laus cantici ip̄i dauid.

Qui habitat in adiutorio altissimi: in
ꝓtectione dei celi cōmorabit̄. Dicet dño
susceptor meus es tu et refugiū meū deus
meus: sperabo in eū Quoniā ip̄e liberabit
me de laqueo venantiū: et a verbo aspero.
Scapulis suis obumbrabit tibi: et sub pē
nis eius sperabis. Scuto circūdabit te ven
tas eius: non timebis a timore nocturno.
A sagitta volāte in die: a negocio pambu
lante in tenebris: ab incursu ꝛ demonio me
ridiano. Cadent a latere tuo mille: et decē
milia a dextris tuis: ad te aūt nō appropin
quabit Verūtamē oculis tuis ɔsiderabis:
et retributionē peccatorꝫ videbis Quoniā
tu es dñe spes mea: altissimū posuisti refu-
gium tuū. Non accedat ad te malū: et fla
gellū nō appropinquabit tabernaculo tuo.
Quoniā angelis suis mādauit de te: ut cu-
stodiant te in omībus vijs tuis. In mani
bus portabūt te: ne forte offendas ad la-
pidem pedē tuū. Super aspidē et basiliscū
ambulabis: et ɔculcabis leonē et draco-
nem Qm̄ in me sperauit liberabo eū: ꝓte-
gā eū qm̄ cognouit nomē meū Clamauit
ad me et ego exaudiā eū: cū ip̄o sū in tribu
latione: eripiā eū et glorificabo eū. Longi
tudine dierū replebo eū: et ostendā illi salu
tare meū. Psalmus cantici in die sabbati.

Bonū est confiteri dño: et psallere no-
mini tuo altissime. Ad annunciandū
mane misericordiā tuā: et veritatem tuā p
noctē. In decacordo psalterio: cum canti-
co in cithara. Quia delectasti me domine
in factura tua: et in operibus manuū tua-
rum exultabo. Quā magnificata sunt opa
tua dñe: nimis ꝓfunde facte sunt cogitatio
nes tue Vir insipiens nō cognoscet: et stul
tus non intelliget hec. Cum exorti fuerint
peccatores sicut fenū: et apparuerūt omnes
qui operant̄ iniquitatē Ut intereant in se-
culū seculi: tu autē altissimus in eternū dñe.
Quoniā ecce inimici tui dñe: qm̄ ecce ini-
mici tui peribūt: et dispgent̄ om̄es q̄ opan
tur iniquitatē Et exaltabitur sicut vnicor-
nis cornu meū: et senectus mea ī misericor
dia vberi. Et despexit oculus meus inimi-
cos meos: et insurgētibus in me malignā-
tibus audiet auris mea. Iustus vt palma
florebit: sicut cedrus libani multiplicabit̄.

Plantati in domo dñi: in atriis domus dei nostri florebūt. Adhuc multiplicabunt in senecta uberi: et bene patientes erūt et annūcient. Quoniam rectus dñs deus noster: et nō est iniquitas in eo. Laus cantici dauid in die ante sabbatū qñ fundata est terra.

Dominus regnauit decorē indutus ē: indutus est dñs fortitudinē et precinxit se. Etenim firmauit orbē terre qui nō cōmouebitur. Parata sedes tua deus ex nūc: a seculo tu es. Eleuauerūt flumina dñe: eleuauerunt flumia uocē suā. Eleuauerūt flumia fluctus suos: a uocibus aquarū multarū. Mirabiles elatiōes maris: mirabilis in altis dñs. Testimonia tua credibilia facta sūt nimis: domū tuā decet sanctitudo dñe in longitudinē dierū. Psalmus dō quarta sabbati.

Deus ultionū dñs: deus ultionū libere egit. Exaltare q̄ iudicas terrā: redde retributionē superbis. Usq̄quo peccatores dñe: usq̄quo pctōres gloriabunt? Effabunt et loquent iniquitatē: loquent oēs qui operant iniustitiā? Populum tuū dñe humiliauerūt: et hereditatē tuā uexauerūt. Uiduā et aduenā interfecerūt: et pupillos occiderūt. Et dixerūt nō uidebit dñs: nec intelliget deus iacob. Intelligite insipientes in pl'o: et stulti aliquando sapite. Qui plātauit aurē nō audiet: aut qui finxit oculum nō cōsiderat? Qui corripit gentes non arguet: qui docet hoiem scientiā? Dñs scit cogitationes hoim: q̄m uane sunt. Beatus homo quē tu eruditus dñe: et de lege tua docuens eum. Et mitiges ei a diebus malis: donec fodiatur peccatori fouea. Quia nō repellet dñs plebē suā: et hereditatē suā nō derelinquet. Quoadusq̄ iustitia cōuertatur in iudiciū: et qui iuxta illā? oēs qui recto sunt corde. Quis consurget mihi aduersus malignantes: aut quis stabit mecū aduersus operantes iniquitatē? Nisi quia dñs adiuuit me: paulominus habitasset in inferno anima mea. Si dicebam motus ē pes meus: misericordia tua dñe adiuuabat me. Secundū multitudinē dolorū meorū in corde meo: consolationes tue letificauerūt aiam meā. Numquid adheret tibi sedes iniquitatis? qui fingis laborem in pcepto.

Captabūt in aiam iusti: et sanguinē innocentē condemnabūt. Et factus est mihi dñs in refugiū: et deus meus in adiutorium spei mee. Et reddet illis iniquitatē ipsorū: et in malicia eorū disperdet eos: disperdet illos dñs deus noster. Laus cantici ipi dauid.

Uenite exultemus dño: iubilemus deo salutari nro. Preoccupemus faciē eius in confessione: et in psalmis iubilemus ei. Quoniam deus magnus dñs: et rex magnus sup oēs deos. Quia in manu eius sunt oēs fines terre: et altitudines montiū ipius sūt. Quoniam ipius ē mare et ipe fecit illud: et siccā manus eius formauerūt. Uenite adoremus et procidamus et ploremus ante dñm qui fecit nos: quia ipe ē deus noster. Et nos pp'lus pascue eius: et oues manus eius. Hodie si uocem eius audieritis: nolite obdurare corda ura. Sicut in irritatione: secōm diē tentationis in deserto. Ubi temptauerūt me patres uri: probauerūt me et uiderūt opa mea. Quadraginta ānis offensus fui generatiōi illi: et dixi semp errant corde. Et isti nō cognouerūt uias meas: ut iurauī in ira mea si introibunt in requiē meā. Psalmus dauid qñ domus edificabat post captiuitatē.

Cantate dño canticū nouū: cantate domino omis terra. Cantate dño et benedicite nomi eius: annūciate de die in die salutare eius. Annūciate inter gentes gloriam eius: in oibus pplis mirabilia eius. Quoniam magnus dñs et laudabilis nimis: terribilis est sup oēs deos. Quoniā omes dii gentiū demonia: dñs aute celos fecit. Confessio et pulchritudo in cōspectu eius: sanctimonia et magnificentia in sanctificatiōe eius. Afferte domino patrie gentiū: afferte dño gloriā et honorē: afferte domino gloriā nomini eius. Tollite hostias et introite in atria eius: adorate dominū in atrio scto eius. Commoueat a facie eius uniuersa terra: dicite in gentibus quia dominus regnauit. Etenim correxit orbē terre qui nō cōmouebit: iudicabit populos in equitate. etentur celi et exultet terra: cōmoueatur mare et plenitudo eius: gaudebunt campi et oia que in eis sunt. Tunc exultabūt oia ligna siluarū a facie dñi q̄

venit: quoniã venit iudicare terram. Iudicabit orbem terre in equitate: et populus in veritate sua. Psalmus dauid quãdo terra eius restituta est ei

Dominus regnauit exultet terra: letentur insule multe. Nubes et caligo in circuitu eius: iustitia et iudicium correctio sedis eius. Ignis ante ipm pcedet: et inflammabit in circuitu inimicos eius. Illuxerunt fulgura eius orbi terre: vidit et cõmota est terra. Montes sicut cera fluxerũt a facie dñi: a facie domini omnis terra. Annũciauerũt celi iustitiã eius: et viderũt omes populi gloriã eius. Confundant omes q̃ adorant sculptilia: et qui gloriant in simulacris suis. Adorate eum omnes angeli eius: audiuit et letata est syon et exultauerũt filie iude: pter iudicia tua domine. Quoniã tu dñs altissimus sup omnẽ terram: nimis exaltatus es sup omnes deos. Qui diligitis dñm odite malũ: custodit dñs aias sanctorũ suorũ: de manu peccatoris liberabit eos. Lux orta est iusto: et rectis corde letitia. Letamini iusti in dño: et confitemini memorie sanctificationis eius. Psalmus dauid prophete.

Cantate dño canticũ nouũ: qr mirabilia fecit. Saluauit sibi dextera eius: et brachiũ sanctũ eius. Notũ fecit dñs salutare suũ: in conspectu gentiũ reuelauit iustitiã suam. Recordatus est misericordie sue: et veritatis sue domui isrl. Viderunt omnes termini terre salutare dei nostri: iubilate dño omis terra: cantate et exultate et psallite. Psallite dño in cithara in cithara et voce psalmi: in tubis ductilibus et voce tube cornee. Iubilate in cõspectu regis dñi: moueat mare et plenitudo eius: orbis terrarum et qui habitant in eo. Flumina plaudẽt manu simul: mõtes exultabunt a conspectu dñi: qm venit iudicare terrã. Iudicabit orbẽ terrarũ in iustitia: et pplus in equitate. Psalmus dauid.

Dominus regnauit trascantur populi: qui sedes sup cherubin moueat terra. Dominus in syon magnus: et excelsus sup omnes pplos. Confiteant nomini tuo magno qm terribile et sanctũ est: et honor regis iudicium diligit. Tu parasti directiones: iudicium et iustitiam in iacob tu fecisti. Exaltate dñm deũ nostrũ: et adorate scabellũ pedũ eius qm sanctũ est. Moyses et aaron in sacerdotibus eius: et samuel inter eos qui inuocãt nomen eius. Inuocabãt dñm et ipe exaudiebat eos: in colũna nubis loquebat ad eos. Custodiebant testimonia eius: et pceptũ q̃ dedit illis. Domine deus noster tu exaudiebas eos: deus tu ppicius fuisti eis: et vlciscens in omes adinuẽtiones eorũ. Exaltate dñm deũ nr̃m: et adorate in mõte sancto eius: qm sanctus dominus deus noster. Psalmus in confessione.

Iubilate dño omis terra: seruite dño in letitia. Introite in conspectu eius: in exultatiõe. Scitote quoniã dñs ipe est deus: ipe fecit nos et non ipi nos. Populus eius et oues pascue eius introite portas eius in confessione: atria eius in hymnis confitemini illi. Laudate nomen eius quoniã suauis est dominus: in eternũ misericordia eius: et vsq; in generatione et generationẽ veritas eius. Psalmus dauid.

Misericordiã et iudiciũ cantabo tibi domine: psallã et intelligã in via immaculata quãdo venies ad me. Perambulabam in innocẽtia cordis mei: in medio domus mee. Non pponebã ante oculos meos rem iniustã: facientes puaricatiões odiui. Non adhesit mihi cor prauũ: declinantẽ a me malignũ non cognoscebã. Detrahentẽ secreto pximo suo: hũc psequebar. Superbo oculo et insatiabili corde: cũ hoc nõ edebam. Oculi mei ad fideles terre vt sedeãt mecũ: ambulãs in via immaculata hic mihi ministrabat. Non habitabit in medio domus mee qui facit superbiã: qui loquit iniqua nõ dirigit in conspectu oculorũ meorũ. In matutino interficiebã omnes peccatores terre: ut disperderẽ de ciuitate dñi omes operantes iniquitatẽ. Oratio pauperis cũ anxiaretur et coram dño effudit precẽ suã.

Domine exaudi orationẽ meã: et clamor meus ad te veniat. Non auertas faciem tuã a me: in quacumq; die tribulor inclina ad me aurem tuã. In quacumq; die inuocauero te: velociter exaudi me.

Quia defecerunt sicut fumus dies mei: et ossa mea sicut cremiū aruerūt. Percussus sū ut fenū et aruit cor meū: q2 oblitus sum comedere panē meū. A voce gemitus mei: adhesit os meū carni mee. Similis factus sum pellicano solitudinis: factus sum sicut nicticorax in domicilio. Vigilaui: et factus sum sic passer solitarius in tecto. Tota die exprobrabant mihi inimici mei: et qui laudabāt me aduersum me iurabāt. Quia cinerē tanq̄ panē māducabā: et poculū meū cū fletu miscebā: A facie ire indignatiōis tue: quia eleuās allisisti me. Dies mei sicut vmbra declinauerūt: et ego sicut fenū aruī. Tu aūt dñe in eternū pmanes: et memoriale tuū in generatiōe et generationē. Tu exurgēs misereberis syon: quia tēpus miserendi eius q2 venit tempus. Quoniā placuerūt seruis tuis lapides eius: et terre eius miserebuntur. Et timebunt gentes nomē tuū dñe: et omnes reges terre gloriam tuam. Quia edificabit dñs syon: et videbitur in gloria sua. Respexit in orationem humiliū: et nō sprauit precē eor. Scribantur hec in generatione altera: et populus q̄ creabitur laudabit dñm. Quia prospexit de excelso sancto suo: dominus de celo in terram aspexit. Vt audiret gemitus compeditorū: ut solueret filios interemptor. Vt annunciet in syon nomen dñi: et laudē eius in ierusalē. In cōueniendo pp̄los in vnū: et reges ut seruiāt dño. Respondit ei in via virtutis sue: paucitatē dierū meor nuncia mihi. Ne reuoces me in dimidio dierum meor: in generatione et generationē anni tui. Initio tu dñe terrā fundasti: et opera manuū tuarū sunt celi. Ipsi peribūt tu aūt permanes: et oēs sicut vestimentū veterascēt. Et sicut opertoriū mutabis eos et mutabunt: tu aūt idē ipse es: et anni tui nō deficient. Filij seruor tuor habitabūt: et semen eor in seculū dirigē. Psalmus dō.

Benedic anima mea dño: et omnia q̄ intra me sunt nomi sancto eius. Benedic anima mea dño: et noli obliuisci oēs retributiones eius. Qui propiciat omnibus iniquitatibus tuis: qui sanat oēs infirmitates tuas. Qui redimit de interitu vitam tuā: qui coronat te in misericordia et miserationibus. Qui replet in bonis desiderium tuū: renouabit ut aquile iuuentus tua. Faciens misericordias dñs: et iudiciū omnibus iniuriā patientibus. Notas fecit vias suas moysi: filijs isrl̄ voluntates suas. Miserator et misericors dñs: longanimis et multum misericors. Non in perpetuū irascetur: neq̄ in eternū cōminabit. Non scōm peccata nr̄a fecit nobis: neq̄ scōm iniquitates nr̄as retribuit nobis. Quoniā scōm altitudinē celi a terra: corroborauit misericordiā suā sup timentes se. Quantū distat ortus ab occidente: longe fecit a nobis iniq̄tates nostras. Quomodo miseret̄ pater filior misertus est dñs timētibus se: qm̄ ipe cognouit figmentū nr̄m. Recordatus est qm̄ puluis sumus: homo sic̄ fenū dies eius: tanq̄ flos agri sic efflorebit. Quoniā spūs pertrā fibit in illo et nō subsistet: et non cognoscet amplius locū suū. Misericordia aūt dñi ab eterno et usq̄ in eternū: sup timētes eū. Et iustitia illius in filios filior: his q̄ seruāt testamentū eius. Et memores sunt mādatorū ipius: ad faciendū ea. Dñs in celo parauit sedē suā: et regnū ipius omnibus dñabitur. Benedicite dño omnes angeli eius potentes virtute: facientes verbū illius ad audiendā vocē sermonū eius. Benedicite dño omnes virtutes eius: ministri eius qui facitis voluntatē eius. Benedicite dño oīa opera eius: in omi loco dñationis eius: benedic anima mea dño. Psalmus dauid.

Benedic anima mea domino: domine deus meus magnificatus es vehemēter. Confessionē et decorem induisti: amictus lumine sicut vestimento. Extendens celum sicut pellē: qui tegis aquis superiora eius. Qui ponis nubem ascensum tuum: qui ambulas super pennas ventorū. Qui facis angelos tuos spiritus: et ministros tuos ignē vrentem. Qui fundasti terrā super stabilitatē suā: non inclinabitur in seculum seculi. Abyssus sicut vestimentū amictus eius: super montes stabunt aque. Ab increpatiōe tua fugiēt: a voce tonitrui tui formidabunt. Ascendunt montes et descendunt campi: in locum quem fundasti eis.

Terminū posuisti quē nō transgredient̄:
neq; cōuertent̄ operire terram Qui emitis
fontes in cōuallibus: inter mediū montiū
p transibūt aque: Potabūt oēs bestie
agri: expectabunt onagri in sitī suā Super
ea volucres celi habitabūt: de medio petra
rū dabūt voces: Rigans montes de supe-
rioribus suis: de fructu operū tuoꝝ satiabi
tur terra Producens fenū iumētis: et herbā
seruituti hominū Ut educas panē de terra:
et vinū letificet cor hominis Ut exhilaret
faciem in oleo: et panis cor hominis confir-
met. Saturabunt̄ ligna campi et cedri li-
bani quas plātauit: illic passeres nidificabūt
Herodij domus dux est eorum: montes
excelsi cervicas: petra refugium herinacijs.
Fecit lunā in tempora: sol cognouit occa-
sum suum. Posuisti tenebras et facta est
nox: in ipsa pertransibūt oēs bestie silue.
Catuli leonū rugientes vt rapiāt: et que-
rant a deo escā sibi Ortus est sol et cōgre-
gati sunt: et in cubilibus suis collocabunt̄.
Exibit homo ad opus suū: et ad operatio-
nem suā usq; ad vesperū Quam magnifi-
cata sunt opera tua dñe: omia in sapientia
fecisti: impleta est terra possessiōe tua: Hoc
mare magnū et spacios manibus: illic re-
ptilia quoꝝ non est numerus. Animalia
pusilla cū magnis: illic naues pertrāsibunt.
Draco iste quē formasti ad illudendū ei:
omia a te expectāt vt des illis escam in tē-
pore. Dante te illis colligent: aperiēte te ma
nū tuā omnia implebunt̄ bonitate. Auer-
tente aūt te faciē turbabunt̄: auferes spiritū
eorū et deficient: et in puluerē suū reuertē-
tur. Emittes spiritū tuū: et creabunt̄: et reno
uabis faciē terre. Sit gloria dñi in seculū:
letabit̄ dñs in operibus suis. Qui respicit
terrā et facit eam tremere: qui tangit mon-
tes et fumigāt. Cantabo dño in vita mea:
psallā deo meo q̄diu fuero. Iocundū sit ei
eloquiū meū: ego vero delectabor in dño.
Deficiāt pctōres a terra et iniqui ita ut nō
sint: benedic anima mea dño. Alleluia.
Confitemini domino et inuocate nomē
eius: annūciate inter gētes opa eius.
Cantate ei et psallite ei: narrate omia mi-
rabilia eius: laudamini in nomie sctō eius

Letetur cor querentiū dñm: querite domi
nū et confirmamini: querite faciē eius semp.
Mementote mirabiliū eius que fecit: pdi
gia et iudicia oris eius. Semen abraham
serui eius: filij iacob electi eius. Ipse dñs
deus noster: in vniuersa terra iudicia eius.
Memor fuit in seculū testamenti sui: verbi
q̄ mādauit in mille generationes. Quod
disposuit ad abrahā: et iuramēti sui ad isa
ac. Et statuit illud iacob in p̄ceptū: et isra-
hel in testamentū eternū. Dicens tibi dabo
terrā chanaan: funiculū hereditatis vestre.
Cum essent numero breui: paucissimi: et in-
cole eius. Et pertransierūt de gente in gen-
tem: et de regno ad pp̄l'm alterū. Non reli-
quit hominē nocere eis: et corripuit p̄ro eis
reges. Nolite tangere christos meos: et in
p̄phetis meis nolite malignari. Et voca-
uit famē sup terram: et omne firmamentū
panis contriuit. Misit ante eos virū: in seruū
venūdatus est ioseph. Humiliauerunt in
compedibus pedes eius: ferrū p trāsiit ani-
mā eius donec veniret verbū eius. Elo-
quiū dñi inflammauit eum: misit rex et sol
uit eum: princeps populorū et dimisit eū.
Constituit eū dñm domus sue: et princi-
pem omis possessionis sue. Et erudiret p̄n
cipes eius sicut semetipsum: et senes eius
prudentiam doceret. Et intrauit israhel in
egiptum: et iacob accola fuit in terra cham.
Et auxit populū suū vehemēter: et firma-
uit eum sup inimicos eius. Conuertit cor
eorū vt erudirēt populū eius: et dolū face-
rent in seruos eius. Misit moysen seruū suū:
aaron quē elegit ipm. Posuit in eis verba
signorū suorū et prodigiorū: in terra cham.
Misit tenebras et obscurauit: et nō exacer-
bauit sermones suos. Conuertit aquas eo-
rum in sanguinē: et occidit pisces eorū. Et
dedit terra eorū ranas: in penetralibus
regū ipsorū. Dixit et venit cynomia et sci-
niphes: in omnibus finibus eorū. Posuit
pluuias eorū in grandinē: ignem comburē-
tē in terra ipsorū. Et percussit vineas eorū
et ficulneas eorū: et contriuit lignū finiū eorū
Dixit et venit locusta: et bruchus cuius nō
erat numerus. Et comedit oē fenū in ter
ra eorū: et comedit omnē fructū terre eorū.

Et pcussit omne pmogenitū in terra eorū:
pmitias omis laboris eorū. Et eduxit eos
cum argento et auro: et nō erat in tribubus
eorū infirmus. Letata est egiptus in pfe-
ctiōe eorū: qz incubuit timor eorū sup eos.
Expandit nubē in ptectionē eorū: et ignē
vt luceret eis p noctē. Petierunt et venit
coturnix: et pane celi saturauit eos. Dirupit
petrā et fluxerūt aque: abierūt in sicco flu-
mina. Qm̄ memor fuit verbi sancti sui: qd̄
habuit ad abraham puerū suū. Et eduxit
ppl'm suū in exultatiōe: et elcōs suos in leti-
tia. Et dedit illis regiōes gentiū: et labores
ppl'orū possederūt. Et custodiāt iustificatio
nes eius: et legē eius requirāt. Alleluia.

Confitemini dn̄o qm̄ bonus: qm̄ in se
culū misericordia eius. Quis loquet̄
potētias dn̄i: auditas faciet omes laudes
eius. Beati qui custodiūt iudiciū: et faciūt
iustitiā in omi tpe. Memēto nr̄i dn̄e in be-
neplacito ppl'i tui: visita nos in salutari tuo.
Ad vidēdū in bonitate electorū tuorū: ad
letandū in letitia gentis tue: vt lauderis cū
hereditate tua. Peccauimus cū pr̄ibus no
stris: iniuste egimus iniquitatem fecimus.
Patres nr̄i in egipto nō intellexerūt mirabi
lia tua: nō fuer̄t memores multitudinis mi
sericordie tue. Et irritauerūt ascendētes in
mari rubro: et saluauit eos propter nomē
suū: ut notā faceret potentiā suā. Et incre-
puit mare rubrū et exsiccatū est: et deduxit
eos in abyssis sicut in deserto. Et saluauit
eos de manu odiētiū: et redemit eos de ma
nu inimici. Et operuit aqua tribulātes eos:
vnus ex eis nō remāsit. Et crediderūt ver
bis eius: et laudauerūt laudē eius. Cito
fecerunt obliti sunt operū eius: nō sustinue-
runt ꝯsiliū eius. Et ꝯcupierūt ꝯcupiscentiā
in deserto: et temptauerūt deū in inaquoso.
Et dedit eis petitionē ipōrū: et misit saturi
tatē in aīas eorū. Et irritauerūt moisen in
castris: aaron sanctū dn̄i. Aperta est terra
et deglutiuit dathan: et operuit sup cōgre-
gationē abiron. Et exarsit ignis in syna-
goga eorū: flamma cōbussit pctōres. Et fe
cerūt vitulū in oreb: et adorauerūt sculptile.
Et mutauerūt gloriā suā: in similitudinē
vituli comedentis fenū. Obliti sunt deum
qui saluauit eos: qui fecit magnalia in egi
pto mirabilia ī terra cham: terribilia in ma
ri rubro. Et dixit ut disperderet eos: si non
moises electus eius stetisset in ꝯfractiōe in
ꝯspectu eius. Vt auerteret irā eius ne disp
deret eos: et pnihilo habuerūt terrā desi-
derabilem. Non crediderūt verbo eius: et
murmurauerūt in tabernaculis suis: nō ex-
audierūt vocē dn̄i. Et eleuauit manū suā
sup eos: ut psterneret eos in deserto. Et ut
deijceret semē eorū in natiōibus: et disper-
geret eos in regiōibus. Et iniciati sunt beel
phegor: et comederūt sacrificia mortuorū.
Et irritauerūt eū in adinuētionibus suis:
et multiplicata ē in eis ruina. Et stetit fine-
es et placauit: et cessauit quassatio. Et re-
putatū est ei ad iustitiā: in generatiōe et ge
nerationē usqz in sempiternū. Et irritauer̄t
eū ad aquā ꝯtradictiōis: et vexatus ē mo
ises ppter eos: qz exacerbauerūt spm̄ eius.
Et distinxit in labijs suis: nō dispdiderūt
gentes quas dixit dn̄s illis. Et cōmixti sūt
inter gētes: et didicerūt opa eorū et seruie-
runt sculptilibus eorū: et factū ē illis in scā-
dalū. Et immolauerūt filios suos et filias
suas: demonijs. Et effuderūt sanguinē in-
nocentē sanguinē filiorū suorū et filiarū sua
rū: quas sacrificauerūt sculptilibus chanaā.
Et interfecta ē terra in sanguinibus: et cō
taminata est in operibus eorū: et fornicati
sunt in adinuētionibus suis. Et iratus est
furore dn̄s in ppl'm suū: et abhominatus ē
hereditatē suā. Et tradidit eos in manus
gentiū: et dn̄ati sunt eorū qui oderunt eos.
Et tribulauerunt eos inimici eorū: et hu-
miliati sunt sub manibus eorū: sepe libera-
uit eos. Ipsi autē exacerbauerūt eū in ꝯsi
lio suo: et humiliati sunt in iniquitatibus
suis. Et vidit cum tribularent̄: et audiuit
orationē eorū. Et memor fuit testamenti
sui: et penituit eū scd̄m multitudinē miseri-
cordie sue. Et dedit eos in misericordias:
in ꝯspectu omniū qui ceperāt eos. Saluos
fac nos dn̄e deus noster: et cōgrega nos de
nationibus. Vt ꝯfiteamur nomini sancto
tuo: et gloriemur ī laude tua. Benedictus
dn̄s deus israhel a seculo et vsqz in seculū:
et dicet omis ppl'us: fiat fiat. Alleluia.

Confitemini dño qm̃ bonus: quoniã in seculũ miserecordia eius. Dicant q̃ redempti sunt a dño: quos redemit de manu inimici: de regionibus congregauit eos. Ab ortu et occasu: ab aquilone et mari. Errauerũt in solitudine i inaquoso: viã ciuitatis habitaculi nõ inuenerũt. Esurientes et sitientes: aĩa eorũ in ipis defecit. Et clamauerũt ad dñm cum tribularent̃: et de necessitatibus eorũ eripuit eos. Et deduxit eos in viã rectã: ut irent in ciuitatẽ habitationis. Confiteant̃ dño misericordie eius: et mirabilia eius filijs hoim. Quia satiauit aiam inanẽ: et aiam esurientẽ satiauit bonis. Sedẽtes in tenebris et umbra mortis: vinctos in mendicitate et ferro. Quia exacerbauerũt eloquia dei: et consiliũ altissimi irritauerũt. Et humiliatũ est in laboribus cor eorũ: infirmati sunt nec fuit q̃ adiuuaret. Et clamauerũt ad dñm cũ tribularentur: et de necessitatibus eorũ liberauit eos. Et eduxit eos de tenebris et umbra mortis: et vincula eorũ dirupit. Confiteant̃ domino misericordie eius: et mirabilia eius filijs hominũ. Quia contriuit portas ereas: et vectes ferreos confregit. Suscepit eos de via iniquitatis eorũ: ꝓpter iniustitias enĩ suas humiliati sunt. Omnẽ escã abhominata est aia eorũ: et appropinquauerunt usq; ad portas mortis. Et clamauerũt ad dñm cũ tribularent̃: et de necessitatibus eorũ liberauit eos. Misit verbũ suũ & sanauit eos: et eripuit eos de interioribus eorũ. Confiteãtur dño misericordie eius: et mirabilia eius filijs hominũ. Et sacrificent sacrificiũ laudis: et annũcient opa eius in exultatione. Qui descendũt mare in nauibus: facientes operationẽ in aquis multis. Ipsi viderunt opa domini: et mirabilia eius in ꝓfundo. Dixit et stetit spũs ꝓcelle: et exaltati sunt fluctus eius. Ascendũt usq; ad celos et descendũt usq; ad abyssos: aĩa eorũ in malis tabescebat. Turbati sunt et moti sunt sicut ebrius: et omis sapiẽtia eorũ deuorata est. Et clamauerũt ad dñm cũ tribularent̃: et de necessitatibus eorũ eduxit eos. Et statuit ꝓcellã eius in aurã: et siluerũt fluctus eius. Et letati sunt q̃ siluerũt: et deduxit eos in portũ voluntatis eorũ. Confiteant̃ dño misericordie eius: et mirabilia eius filijs hominũ. Et exaltẽt eũ in ecclia plebis: et in cathedra seniorũ laudent eũ. Posuit flumina in desertũ: et exitus aquarũ in sitim. Terrã fructiferã in salsuginẽ: a malicia inhabitãtiũ in ea. Posuit desertũ in stagna aquarũ: et terrã sine aqua in exitus aquarũ. Et collocauit illic esurentes: et ostituerũt ciuitatẽ habitationis. Et seminauerũt agros et plantauerũt vineas: et fecerũt fructũ natiuitatis. Et benedixit eis et multiplicati sũt nimis: et iumenta eorũ nõ minorauit. Et pauci facti sunt: et vexati sunt a tribulatione malorũ et dolore. Effusa est ohẽtio sup ꝓncipes: et errare fecit eos in inuio & nõ in via. Et adiuuit pauperẽ de inopia: et posuit sicut oues familias. Uidebũt recti et letabunt̃: et omis iniquitas oppilabit os suũ. Quis sapiens et custodiet hec: et intelliget miserecordias dñi. Canticũ psalmus dauid.

Paratũ cor meũ deus paratũ cor meũ: cantabo et psallã in gl'ia mea. Exurge psalteriũ et cithara: exurgam diluculo. Confitebor tibi in ppl'is dñe: et psallã tibi in nationibus. Quia magna sup celos misericordia tua: et usq; ad nubes veritas tua. Exaltare sup celos deus: et sup omnẽ terrã gloria tua: ut liberent̃ dilecti tui. Saluũ fac dextera tua et exaudi me: deus locutus est in sancto suo. Exultabo et diuidã sichimã: et cõuallem tabernaculorũ dimetiar. Meus est galaad et meus est manasses: et ephraim susceptio capitis mei. Iuda rex meus: moab lebes spei mee. In ydumeã extendã calciamentũ meũ: mihi alienigene amici facti sunt. Quis deducet me in ciuitatẽ munitã: q̃s deducet me usq; in ydumeã. Nonne tu deus qui repulisti nos: et nõ exibis deus in uirtutibus nris. Da nobis auxiliũ de tribulatione: q2 vana salus hois. In deo faciemus virtutẽ: et ipe ad nichilũ deducet inimicos nros. In finẽ psalmus dauid.

Deus laudem meã ne tacueris: q2 os peccatoris et os dolosi sup me apertum est. Locuta sunt aduersum me lingua dolosa: et sermonibus odij circumdederunt me et expugnauerũt me gratis. Pro eo ut

me diligerent detrahebāt mihi: ego autem orabā. Et posuerūt aduersum me mala ꝓ bonis: et odiū ꝓ dilectione mea. Constitue su p eū peccatorē: et diabolus stet a dextris eius. Cum iudicat exeat dēnatus: et oratio eius fiat in peccatū. Fiant dies eius pauci: et episcopatū eius accipiat alter. Fiant filij eius orphani: et uxor eius vidua. Mutantes transferantur filij eius et mendicēt: eiciant de habitationibus suis. Scrutet fenerator omnē substantiā eius: et diripiāt alieni labores eius. Non sit illi adiutor: nec sit qui misereat pupillis eius. Fiant nati eius in interitū: in generatione una deleat nomē eius. In memoriā redeat iniquitas patrū eius in conspectu dñi: et peccatū matris eius nō deleat. Fiant contra dñm semp: et dispereat de terra memoria eorū: ꝓ eo q nō est recordatus facere misericordiā. Et persecutus est hominē inopē et mendicū: et compunctū corde mortificare. Et dilexit maledictionē et veniet ei: et noluit bñdictionē et elongabit ab eo. Et induit maledictionē sic vestimentū: et intrauit sicut aqua in interiora eius: et sicut oleū in ossibus eius. Fiat ei sicut vestimentū q operit: et sic zona qua semp pcingit. Hoc opus eorū q detrahūt mihi apud dñm: et qui loquūtur mala aduersus animā meā. Et tu dñe dñe fac mecū ꝓpter nomē tuū: q suauis est misericordia tua. Libera me q egenus et paup ego sū: et cor meū conturbatū est intra me. Sicut umbra cū declinat ablatus sum: et excussus sum sicut locuste. Genua mea infirmata sūt a ieiunio: et caro mea immutata est ꝓpter oleū. Et ego factus sū opprobriū illis: viderūt me et mouerūt capita sua. Adiuua me dñe deus meus: saluū me fac scōm misericordiā tuā. Et sciant q manus tua hec: et tu dñe fecisti eā. Maledicēt illi et tu benedices: qui insurgunt in me confundant: seruus aūt tuus letabitur. Induant qui detrahūt mihi pudore: et operiant sicut dyploi confusione sua. Confitebor dñe nimis i ore meo: et in medio multorū laudabo eū. Quia astitit a dextris pauperis: ut saluā faceret a psequētibus animā meam. Psalmus dauid.

Dixit dominus domino meo: sede a dextris meis. Donec ponā inimicos tuos: scabellum pedum tuorū. Virgam virtutis tue emittet dominus ex syon: dominare in medio inimicorū tuorum. Tecū principiū in die virtutis tue in splēdoribus sanctorū: ex utero ante luciferum genui te. Iurauit dñs et nō penitebit eū: tu es sacerdos in eternū scōm ordinem melchisedech. Dominus a dextris tuis: cōfregit in die ire sue reges. Iudicabit in nationibus implebit ruinas: cōquassabit capita in terra multorū. De torrēte in via bibet: ꝓpterea exaltabit caput. Alleluia.

Confitebor tibi domine in toto corde: in consilio iustorū et congregatione. Magna opera domini: exquisita in omēs voluntates eius. Confessio et magnificētia opus eius: et iustitia eius manet in seculū seculi. Memoriā fecit mirabiliū suorū misericors et miserator dñs: escam dedit timentibus se. Memor erit in seculū testamēti sui: virtutū operū suorū annūciabit ꝓpl'o suo. Ut det illis hereditatē gentiū: opa manuū eius veritas et iudiciū. Fideles omia mandata eius: confirmata in seculum seculi: facta in veritate et equitate. Redemptionem misit populo suo: mandauit in eternū testamentū suū. Sanctū et terribile nomē eius: initiū sapiētie timor dñi. Intellectus bonus omnibus facientibus eū: laudatio eius manet in seculū seculi. Alleluia.

Beatus vir qui timet dñm: in mādatis eius volet nimis. Potens in terra erit semē eius: generatio rectorū benedicet. Gloria et diuitie in domo eius: et iustitia eius manet in seculū seculi. Exortū est in tenebris lumē rectis: misericors et miserator et iustus. Iocundus homo q miseret et cōmodat: disponit sermones suos in iudicio: q in eternū nō cōmouebit. In memoria eterna erit iustus: ab auditione mala non timebit. Paratū cor eius sperare in dño: confirmatū est cor eius: nō cōmouebit donec despiciat inimicos suos. Dispersit dedit pauperibus: iustitia eius manet in seculū seculi: cornu eius exaltabit in gloria.

peccatoz videbit et irascet: dentibus suis fremet et tabescet: desiderium pctoz perbit.

LAudate pueri dñm: laudate nomen dñi. Alleluia.
Sit nomē dñi benedictū: ex hoc nūc et vsqz in seculū. Asolis oztu usqz ad occasum: laudabile nomē dñi. Excelsus sup oēs gentes dñs: et sup celos gloria eius. Quis sicut dñs deus noster: qui in altis habitat humilia respicit in celo et in terra? Suscitans a terra inopē: et de stercoze erigēs pauperē. Ut collocet eū pncipibus: cū pncipibus populi sui. Qui habitare facit sterilem in domo: matrem filiozum letantem. Alleluia.

IN exitu israhel de egipto: domus iacob de pplo barbaro. Facta est iudea sanctificatio eius: israhel potestas eius. Mare vidit et fugit: iozdanis cōuersus est retrozsum. Montes exultauerūt ut arietes: et colles sicut agni ouiū. Quid ē tibi mare q fugisti: et tu iozdanis q3 conuersus es retrozsū. Montes exultastis sicut arietes: et colles sicut agni ouiū. A facie dñi mota est terra: a facie dei iacob. Qui conuertit petrā in stagna aquarū: et rupē in fontes aquarū. Non nobis dñe nō nobis: sed noī tuo da gloriā super misericozdia tua et veritate tua: ne quando dicāt gentes vbi est deus eozum. Deus aūt noster in celo: omia quecūq3 voluit fecit. Simulacra gentiū argentū et aurū: opa manuū hoim. Os habēt et nō loquent: oculos habēt et nō videbūt. Aures habēt et nō audiēt: nares habēt et nō odorabunt. Manus habēt et nō palpabūt: pedes habēt et nō ambulabūt: nō clamabūt in gutture suo. Similes illis fiāt qui faciūt ea: et oēs qui confidūt in eis. Domus israhel sperauit in dño: adiutoz eoz et ptector eoz est. Domus aarō sperauit in dño: adiutoz eoz et ptector eoz est. Qui timent dominū sperauerūt in dño: adiutoz eoz et ptector eoz ē. Dominus memoz fuit nrī: et benedixit nobis. Benedixit domui israhel: benedixit domui aarō. Benedixit omibus qui timēt dñm: pusillis cū maioribus. Adiciat dñs sup vos: sup vos et sup filios vros. Benedicti vos dño: qui fecit celū et terrā. Celū celi dño: terrā aūt dedit filijs hominū. Non mortui laudabunt te dñe: neq3 oēs qui descendūt in infernū. Sed nos qui viuimus benedicimus dño: ex hoc nūc et vsqz in seculū. Alleluia.

DIlexi: quoniā exaudiet dñs vocē oratiōis mee. Quia inclinauit aurē suā mihi: et in diebus meis inuocabo. Circūdederūt me dolozes mortis: et pericula inferni inuenerūt me. Tribulationē et dolozē inueni: et nomen domini inuocaui. O dñe libera aiam meā: misericoz dñs et iustus: et deus noster miseret. Custodiēs paruulos dñs: humiliatus sum et liberauit me. Conuertere aia mea in requiē tuā: q3 dñs beneficit tibi. Quia eripuit aiam meā de morte: oculos meos a lachrymis: pedes meos a lapsu. Placebo dño: in regiōe vivoz. Credidi ppter q3 locutus sū: ego aūt humiliatus sum nimis. Ego dixi in excessu meo: omis hō mendax. Quid retribuā dño: p omibus q retribuit mihi? Calicē salutaris accipiā: et nomen dñi invocabo. Vota mea dño reddā coram omi pplo eius: pciosa in ospectu dñi mozs sanctoz eius. O dñe q3 ego seruus tuus: ego seruus tuus et filius ancille tue. Dirupisti vincula mea: tibi sacrificabo hostiā laudis: et nomē dñi invocabo. Vota mea dño reddam in ospectu omis pplī eius: in atrijs domus dñi in medio tui ierusalē. Alleluia.

LAudate dñm oēs gentes: laudate eum oēs populi. Quoniā confirmata est sup nos misericozdia eius: et veritas domini manet in eternū. Alleluia.

COnfitemini dño quoniā bonus: qm in seculū misericozdia eius. Dicat nūc israhel qm bonus: qm in scm misericozdia eius. Dicat nūc domus aaron: qm in seculū misericozdia eius. Dicant nūc qui timēt dñm: qm in seculū misericozdia eius. De tribulatiōe invocaui dñm: et exaudiuit me in latitudine dñs. Dñs mihi adiutoz: non timebo quid faciat mihi homo. Dñs mihi adiutoz: et ego despiciā inimicos meos. Bonū est confidere in dño: q3 confidere in homine. Bonū est sperare in dño: q3 sperare in pncipibus. Omnes gentes circuierunt me: et in nomine dñi q3 vltus sum in eos.

Circundātes circūdederūt me: et in nomie
dñi q2 vltus sum in eos. Circūdederūt me
sicut apes: et exarserūt sicut ignis in spinis:
et in noie dñi q2 vltus sum in eos. Impul
sus euersus sum vt caderē: et dñs suscepit
me. Fortitudo mea ⁊ laus mea dñs: et fa
ctus est mihi in salutē. Vox exultationis
et salutis: in tabernaculis iusto2. Dextera
dñi fecit virtutē: dextera dñi exaltauit me:
dextera dñi fecit virtutē. Non moriar sed
viuā: et narrabo opera dñi. Castigās ca-
stigauit me dñs: et morti non tradidit me.
Aperite mihi portas iustitie: ingressus in
eas confitebor dño: hec porta dñi iusti intra-
bunt in eā. Confitebor tibi quoniā exau-
disti me: et factus es mihi in salutē. Lapi
dē quē reprobauerūt edificātes: hic factus
est in caput anguli. A dño factū est istud:
et est mirabile in oculis nr̄is. Hec est dies
quā fecit dñs: exultemus et letemur in ea.
O domine saluū me fac: o dñe bene ꝓsperare: benedictus qui venit in nomine dñi.
Benedixim⁹ vobis de domo domini:
deus dñs et illuxit nobis. Constituite diē
sollennē in condensis: usq3 ad cornu altaris.
Deus meus es tu et confitebor tibi: deus me
us es tu et exaltabo te. Confitebor tibi qm̄
exaudisti me: et factus es mihi in salutem.
Confitemini dño quoniā bonus: quoniā
in seculū misericordia eius. Alleluia.

Beati immaculati in via: qui ambu-
lant in lege dñi. Beati qui scrutātur
testimonia eius: in toto corde exquirūt eū
Non enī qui operant iniquitatē: in vijs eis
ambulauerūt. u mandasti: mādata tua
custodiri nimis. Utinā dirigant vie mee:
ad custodiēdas iustificationes tuas. Tunc
nō confundar: cū ꝓspexero in omībus māda
tis tuis. Confitebor tibi in directione cor-
dis: in eo qꝺ didici iudicia iustitie tue. Iu-
stificationes tuas custodiam: nō me dere-
linquas vsq3quaq3. Beth.

In quo corrigit adolescēt⁹ viā suā:
in custodiēdo sermones tuos. In toto cor
de meo exquisiui te: ne repellas me a man
datis tuis. In corde meo abscondi eloq̄a
tua: ut nō peccem tibi. Benedictus es do-
mine: doce me iustificationes tuas. In la-
bijs meis: pronūciaui omnia iudicia oris
tui. In via testimonior⁹ tuor⁹ delectatus
sum: sicut in omībus diuitijs. In manda-
tis tuis exercebor: et cōsiderabo vias tuas.
In iustificationibus tuis meditabor: nō
obliuiscar sermones tuos. Gymel.

Retribue seruo tuo: viuifica me et cu-
stodiā sermones tuos. Reuela ocu-
los meos: et considerabo mirabilia de le-
ge tua. Incola ego sum in terra: nō abscō-
das a me mandata tua. Concupiuit aīa
mea desiderare iustificatiões tuas: in omī
tempore. Increpasti superbos: maledicti q̄
declinant a mādatis tuis. Aufer a me op-
probriū et despectū: q2 testimonia tua ex-
quisiui. Etenī sederūt principes et aduer-
sum me loquebant̄: seruus autē tuus exer-
cebatur in iustificationibus tuis. Nam et
testimonia tua meditatio mea est: et cōsi-
lium meū iustificationes tue. Deleth.

Adhesit pauimento anima mea: viui
fica me scōm verbū tuū. Vias meas
enunciaui et exaudisti me: doce me iustifi-
cationes tuas. Viam iustificationū tuarū
instrue me: et exercebor i mirabilibus tuis.
Dormitauit anima mea pre tedio: confirma
me in verbis tuis. Viam iniquitatis amo-
ue a me: et de lege tua miserere mei. Viam
veritatis elegi: iudicia tua non sum oblitus.
Adhesi testimonijs tuis domine: noli me
confundere. Viam mandator⁹ tuor⁹ cucurri:
cum dilatasti cor meū. He.

Legem pone mihi dñe viā iustificatio
nū tuarū: et exquirā eam semper. Da mihi
intellectū et scrutabor legē tuā: et custodiā
illā in toto corde meo. Deduc me in semi-
ta mādator⁹ tuor⁹: q2 ipsam volui. Inclu-
na cor meū in testimonia tua: et nō in auā-
ciā. Auerte oculos meos ne videāt vanī-
tatē: in via tua viuifica me. Statue seruo
tuo eloquiū tuū: in timorē tuo. Amputa op
probriū meū qꝺ suspicatus sū: q2 iudicia
tua iocūda. Ecce concupiui mandata tua: in
equitate tua viuifica me. Vau.

Et veniat sup me misericordia tua do
mine: salutare tuum secundū eloquiū
tuū. Et respondebo exprobrantibus mihi
verbum: quia speraui in sermonibus tuis.

Et ne auferas de ore meo verbum veritatis vsquequaq; quia in iudicijs tuis supersperaui
Et custodiam legem tuam sp̃r in seculum et in seculum seculi Et ambulabam in latitudine: quia mandata tua exquisiui Et loquebar de testimonijs tuis in conspectu regum: et non confundebar Et meditabar in mandatis tuis: quę dilexi Et leuaui manus meas ad mandata quę dilexi: et exercebor in iustificationibus tuis. Zain.

Memor esto verbi tui seruo tuo: in quo mihi spem dedisti. Hec me consolata est in humilitate mea: quia eloquium tuum viuificauit me. Superbi iniquе agebant usquequaq; a lege autem tua non declinaui. Memor fui iudiciorum tuorum a seculo dñe: et consolatus sum. Defectio tenuit me: propter peccatores derelinquentes legem tuam. Cantabiles mihi erant iustificationes tuę: in loco peregrinationis meę. Memor fui nocte nois tui dñe: et custodiui legem tuam. Hec facta est mihi: quia iustificationes tuas exquisiui. Heth.

Portio mea dñe: dixi custodire legem tuam. Deprecatus sum faciem tuam in toto corde meo: miserere mei secundum eloquium tuum. Cogitaui vias meas: et conuerti pedes meos in testimonia tua. Paratus sum et non sum turbatus: ut custodiam mandata tua. Funes peccatorum circumplexi sunt me: et legem tuam non sum oblitus. Media nocte surgebam ad confitendum tibi: super iudicia iustificationis tuę. Participeps ego sum omnium timentium te: et custodientium mandata tua. Misericordia tua dñe plena est terra: iustificationes tuas doce me.

Bonitatem fecisti cum seruo tuo Teth. dñe: secundum verbum tuum. Bonitatem et disciplinam et scientiam doce me: quia mandatis tuis credidi. Priusquam humiliarer ego delinquebam: propterea eloquium tuum custodiui. Bonus es tu: et in bonitate tua doce me iustificationes tuas. Multiplicata est super me iniquitas superborum: ego autem in toto corde meo scrutabor mandata tua. Coagulatum est sicut lac cor eorum: ego vero legem tuam meditatus sum. Bonum mihi quia humiliasti me: ut discam iustificationes tuas. Bonum mihi lex oris tui: super milia auri et argenti. Ioth.

Manus tue fecerunt me et plasmauerunt me: da mihi intellectum ut discam mandata tua. Qui timent te videbunt me et letabuntur: quia in verba tua supersperaui. Cognoui dñe quia equitas iudicia tua: et in veritate tua humiliasti me. Fiat misericordia tua ut consoletur me: secundum eloquium tuum seruo tuo. Veniant mihi miserationes tue et viuam: quia lex tua meditatio mea est. Confundantur superbi quia iniuste iniquitatem fecerunt in me: ego autem exercebar in mandatis tuis. Conuertantur mihi timentes te: et qui nouerunt testimonia tua. Fiat cor meum immaculatum in iustificationibus tuis: ut non confundar. Caph.

Defecit in salutare tuum anima mea: et in verbum tuum superspersaui. Defecerunt oculi mei in eloquium tuum: dicentes quando consolaberis me. Quia factus sum sicut vter in pruina: iustificationes tuas non sum oblitus. Quot sunt dies serui tui: quando facies de persequentibus me iudicium. Narrauerunt mihi iniqui fabulationes: sed non ut lex tua. Omnia mandata tua veritas: iniqui persecuti sunt me adiuua me. Paulominus consummauerunt me in terra: ego autem non dereliqui mandata tua. Secundum misericordiam tuam viuifica me: et custodiam testimonia oris tui. Lamech.

In eternum dñe: verbum tuum permanet in celo. In generatione et generationem veritas tua: fundasti terram et permanet. Ordinatione tua perseverat dies: quoniam omnia seruiunt tibi. Nisi quod lex tua meditatio mea est: tunc forte perissem in humilitate mea. In eternum non obliuiscar iustificationes tuas: quia in ipsis viuificasti me. Tuus sum ego saluum me fac: quoniam iustificationes tuas exquisiui. Me expectauerunt peccatores ut perderent me: testimonia tua intellexi. Omnis consummationis vidi finem: latum mandatum tuum nimis. Mem.

Quomodo dilexi legem tuam dñe: tota die meditatio mea est. Super inimicos meos prudentem me fecisti mandato tuo: quia in eternum mihi est. Super omnes docentes me intellexi: quia testimonia tua meditatio mea est. Super senes intellexi: quia mandata tua requisiui. Ab omni via mala prohibui pedes meos: ut custodiam verba tua. A iudicijs tuis non declinaui: quia tu legem posuisti mihi. Quam dulcia faucibus meis eloquia tua: super mel ori meo. A mandatis tuis intellexi: propterea odiui omnem viam iniquitatis. Nun.

VCerna pedibus meis verbū tuū: et lumē semitis meis. Iuraui: et statui custodire iudicia iustitie tue. Humiliatus sum vsq; quaq; dñe viuifica me scd̄m verbū tuū. Voluntaria oris mei beneplacita fac dñe: et iudicia tua doce me. Anima mea in manibus meis semp: et legē tuā nō sum oblitus. Posuerūt peccatores laqueū mihi: et de mādatis tuis nō erraui. Hereditate acquisiui testimonia tua in eternū: q2 exultatio cordis mei sūt. Inclinaui cor meum ad faciēdas iustificatiōes tuas in eternū: ꝓpter retributionē. Samech.

INiquos odio habui: et legem tuā dilexi. Adiutor et susceptor meus es tu: et in verbū tuū supsperaui. Declinate a me maligni: et scrutabor mādata dei mei. Suscipe me scd̄m eloquiū tuū et viuā: et nō cōfundas me ab expectatiōe mea. Adiuua me et saluus ero: et meditabor i iustificatiōib⁹ tuis sp. Spreuisti oēs discedētes a iudicijs tuis: q2 iniusta cogitatio eorū. Preuaricantes reputaui oīs pctōres terre: ideo dilexi testimōia tua. Confige timore tuo carnes meas: a iudicijs enī tuis timui. Ayn.

FEci iudiciū et iustitiā: nō tradas me calūniantibus me. Suscipe seruū tuū in bonū: nō calūnient me superbi. Oculi mei defecerūt in salutare tuū: et in eloquiū iustitie tue. Fac cū seruo tuo scd̄m misericordiā tuā: et iustificatiōes tuas doce me. Seruus tuus sum ego da mihi intellectū vt sciā testimonia tua. Tempus faciendi dñe: dissipauerūt legē tuā. Ideo dilexi mādata tua: sup aurū et topaziū. Propterea ad oīa mandata tua dirigebar: omnē viā iniquā odio habui. Phe.

MIrabilia testimonia tua: ideo scrutata ē ea anima mea. Declaratio sermonū tuorū illuminat: et intellectū dat paruulis. Os meū aperui et attraxi spīritū: q2 mādata tua desiderabā. Aspice in me et miserere mei: scd̄m iudiciū diligentiū nomē tuū. Gressus meos dirige scd̄m eloquiū tuū: ut nō dñetur mei oīs iniustitia. Redime me a calūnijs hominū: ut custodiā mādata tua. Faciē tuā illumina sup seruū tuū: et doce me iustificatiōes tuas Exitus aquarū deduxerūt oculi mei: q2 nō custodierunt legem tuā. Sade.

IVstus es dñe: et rectum iudiciū tuū. Mandasti iustitiā testimōia tua: et veritatē tuā nimis. Tabescere me fecit zelus meus: q2 obliti sūt verba tua inimici mei. Ignitum eloquiū tuū vehemēter: et seruus tuus dilexit illud. Adolescētulus sū ego et contēptus: iustificatiōes tuas nō sum oblitus. Iustitia tua iustitia i eternū: et lex tua veritas. Tribulatio et angustia inuenerūt me: mādata tua meditatio mea ē. Equitas testimonia tua in eternū: intellectū da mihi et viuam.

CLamaui in toto corde exaudi me dñe: iustificatiōes tuas requirā. Clamaui ad te saluū me fac: ut custodiā mādata tua. Preueni in maturitate et clamaui: in verba tua supsperaui. Preuenerūt oculi mei ad te diluculo: vt meditarer eloquia tua. Vocē meā audi scd̄m misericordiam tuā dñe: et scd̄m iudiciū tuū viuifica me. Appropinquauerūt persequentes me iniquitati: a lege aūt tua longe facti sūt. Prope es tu dñe: et oēs vie tue veritas. Initio cognoui de testimōnijs tuis: q2 i eternū fundasti ea.

VIde humilitatē meā et eripe me: Res. q2 legē tuā nō sum oblitus. Iudica iudiciū meū et redime me: ꝓpter eloquiū tuū viuifica me. Longe a pctōribus salus: q2 iustificatiōes tuas nō exquisierūt. Misericordie tue multe dñe: scd̄m iudiciū tuū viuifica me. Multi qui persequūt me et tribulāt me: a testimonijs tuis nō declinaui. Vidi prauaricātes et tabescebā: q2 eloquia tua nō custodierunt. Vide qm̄ mādata tua dilexi: dñe in mia tua viuifica me. Principiū verborū tuorū in eternū: omnia iudicia iustitie tue.

PRincipes persecuti sūt me gratis: et a vbis tuis formidauit cor meum. Letabor ego super eloquia tua: sicut qui inuenit spolia multa. Iniquitatē odio habui et abhominatus sum: legē autē tuā dilexi. Septies in die laudē dixi tibi: sup iudicia iustitie tue. Pax multa diligētib⁹ legē tuā: et nō ē illis scandalū. Expectabā salutare tuū dñe: et mādata tua dilexi. Custodiuit aīa mea testimonia tua: et dilexit ea vehemēter. Seruauī mādata tua et testimonia tua: q2 oēs vie mee in cōspectu tuo. Thau.

Appropinquet deprecatio mea in conspectu tuo dñe: iuxta eloquiũ tuũ da mihi intellectũ. Intret postulatio mea in conspectu tuo: scõm eloquiũ tuũ eripe me. Eructabũt labia mea hymnũ: cũ docueris me iustificatiões tuas. Pronũciabit lingua mea eloquiũ tuũ: qz oia mandata tua equitas. Fiat manus tua ut saluet me: qm mãdata tua elegi. Concupiui salutare tuũ dñe: et lex tua meditatio mea è. Viuet aia mea et laudabit te: et iudicia tua adiuuabũt me. Errauí sicut ouis q perijt: qrere ꝑuũ tuũ qz mãdata tua nõ sũ oblitus. Canticũ graduũ

Ad dñm cũ tribularer clamaui: et exaudiuit me. Dñe libera aiam meã a labijs iniqs: a lingua dolosa. Quid detur tibi aut q̃d apponat tibi: ad linguã dolosam? Sagitte potẽtis acute: cũ carbonibus desolatorijs. Heu mihi qz incolatus meus ꝓlõgatus è: habitaui cũ habitãtib⁹ cedar: ml̃tũ incola fuit aia mea. Cum his q̃ oderãt pacẽ erã pacificus: cũ loqbar illis impugnabãt me gratis. Canticũ graduũ.

Leuaui oculos meos in mõtes: vnde veniet auxiliũ mihi. Auxiliũ meũ a dño: qui fecit celũ et terrã. Non det in cõmotionẽ pedẽ tuũ: neqz dormitet qui custodit te. Ecce nõ dormitabit neqz dormiet: qui custodit isrl̃: Dñs custodit te: dñs protectio tua sup manuũ dexterã tuã. Per diẽ sol nõ vret te: neqz luna p noctẽ. Dñs custodit te ab oi malo: custodiat aiam tuã dñs. Dñs custodiat introitũ tuũ: et exitum tuũ ex hoc nũc et usqz in scl̃m. Canticũ graduũ.

Letatus sum in his q̃ dicta sũt mihi: in domũ dñi ibimus. Stantes erãt pedes nri: in atrijs tuis ierusalẽ. Ierusalẽ q̃ edificatur ut ciuitas: cuius pticipatio eius in idipm. Illuc enĩ ascẽderũt tribus tribus dñi testimoniũ isrl̃: ad confitẽdũ noi dñi. Quia illic sederũt sedes in iudicio: sedes sup domũ dauid. Rogate q̃ ad pacẽ sũt ierusalẽ: et abũdãtia diligẽtibus te. Fiat pax in virtute tua: et abundãtia in turrib⁹ tuis. Propter fres meos et ꝓximos meos: loquebar pacẽ de te. Propter domũ dñi dei nostri: requesnũ bona tibi. Canticũ graduũ.

Ad te leuaui oculos meos: q̃ habitas in celis. Ecce sicut oculi seruoꝝ: in manibus dñoꝝ suoꝝ. Sicut oculi ancille in manib⁹ dñe sue: ita oculi nri ad dñm deũ nrm donec misereat nri. Miserere nri dñe miserere nostri: qz multũ repleti sumus despectione. Quia multũ repleta est aia nra opprobriũ abundãtibus: et despectio superbis. Canti

Nisi qz dñs erat in nobis cũ graduũ. dicat nunc isrl̃: nisi qz dñs erat in nobis. Cum exurgerẽt homines in nos: forte vivos deglutissent nos. Cum irascerẽt furor eoꝝ in nos: forsitã aqua absorbuísset nos. Torrentẽ ptrãsiuit aia nra: forsitã ptrãsisset aia nra aquã intolerabilẽ. Benedictus dñs: q̃ nõ dedit nos in captionẽ dentibus eoꝝ. Anima nra sicut passer erepta è: de laqueo venãtiũ. Laqueus contritus est: et nos liberati sumus. Adiutoriũ nrm in nomine dñi: qui fecit celũ et terrã. Canticũ graduũ.

Qui confidunt in dño sicut mons syon: non cõmouebit̃ in eternũ qui habitat in ierusalẽ. Montes in circuitu eius: et dñs in circuitu ppli sui ex hoc nũc et usqz in scl̃m. Quia nõ relinquet dñs virgã peccatorũ sup sortẽ iustoꝝ: ut nõ extẽdãt iusti ad iniquitatẽ manus suas. Bene fac dñe: bonis et rectis corde. Declinãtes aũt in obligationes adducet dñs cũ operantibus iniquitatẽ: pax sup isrl̃. Canticũ graduũ.

In cõuertendo dñs captiuitatẽ syõ: facti sumus sicut consolati. Tunc repletũ est gaudio os nrm: et lingua nostra exultatiõe. Tunc dicẽt inter gẽtes: magnificauit dñs facere cũ eis. Magnificauit dñs facere nobiscũ: facti sumus letãtes. Conuerte dñe captiuitatẽ nrã: sicut torrẽs in austro. Qui seminãt in lachrymis: in exultatiõe metẽt. Euntes ibãt et flebãt: mittẽtes semina sua. Veniẽtes aũt veniẽt cũ exultatiõe: portantes manipulos suos. Canticũ graduũ salo

Nisi dñs edificauerit domũ: monis. in vanũ laborauerũt qui edificãt eã. Nisi dñs custodierit ciuitatẽ: frustra vigilat qui custodit eã. Vanũ est vobis ante lucẽ surgere: surgite postqz sedentis qui mãducatis panẽ doloris. Cum dederit dilectis suis somnũ ecce hereditas dñi: filij merces fructus ventris. Sicut sagitte in manu

potētis: ita filij excussorꝫ. Beatus vir q̄ im
pleuit desideriū suū ex ipis: nō ꝯfundet̄ cū
loquet̄ inimicis suis ī porta. Canticū gra-
duū.
Beati om̄es qui timēt dn̄m: q̄
ambulāt in vijs eius. Labores ma
nuū tuarū qꝛ māducabis: beatus es et bn̄
tibi erit. Uxor tua sicut vitis abundās: in
lateribus domus tue. Filij tui sic̄ nouelle
oliuarū: in circuitu mense tue. Ecce sic bene
dicetur homo: qui timet dn̄m. Benedicat
tibi dn̄s ex syon: et videas bona ierusalē
omībus diebus vite tue. Et videas filios
filios tuorꝫ: pacē sup isrl'. Canticū graduū
Sepe expugnauerunt me a iuuentute
mea: dicat nunc israhel. Sepe expu-
gnauerūt me a iuuētute mea: etenī nō potu
erunt mihi. Supra dorsum meū fabricaue
runt pctōres: ꝓlongauerunt iniquitatē suā
Dn̄s iustus ꝯcidet ceruices pctōrꝫ: ꝯfundā
tur et ꝯuertant̄ retrorsum om̄es q̄ oderunt
syon. Fiant sicut fenū tectorꝫ: qđ priusq̄ꝫ
euellat̄ exaruit. De quo nō implebit ma-
nū suā qui metet: et sinū suū qui manipu-
los colliget. Et nō dixerūt qni p̄teribāt bn̄
dictio dn̄i sup vos: benediximus vobis in
nomīe domini. Canticū graduū.
De profundis clamaui ad te dn̄e: dn̄e
exaudi vocē meā. Fiant aures tue intendē
tes: in vocē deprcationis mee. Si iniquita-
tes obſuaueris dn̄e: dn̄e quis sustinebit?
Quia apud te ꝓpiciatio est: et ꝓpter legē
tuā sustinui te dn̄e. Sustinuit aīa mea in
verbo eius: sperauit aīa mea in dn̄o. A cu
stodia matutina vsqꝫ ad noctē: speret isrl' in
dn̄o. Quia apud dn̄m misericordia: et co-
piosa apđ eū redēptio. Et ipe redimet isrl'
ex oībus iniq̄tatibus eius. Canticū grad.
Domine nō est exaltatū cor meū: neqꝫ
elati sunt oculi mei sup me. Neqꝫ am
bulaui ī magnis: neqꝫ in mirabilibus sup
me. Si nō humiliter sentiebā: sed exaltaui
animā meā. Sicut ablactatus est sup ma
trē suā: ita retributio in anima mea. Spe-
ret israhel in domino: ex hoc nūc et vsqꝫ in
seculum. Canticū graduū.
Memento dn̄e dauid: et ōnis man-
suetudinis eius. Sicut iurauit do-
mino: votū vouit deo iacob. Si introiero
in tabernaculū domus mee: si ascendero in
lectum strati mei. Si dedero somnū oculis
meis: et palpebris meis dormitationē. Et
requiē tēporibus meis: donec inueniā locū
dn̄o tabernaculū deo iacob. Ecce audiui-
mus eā in effrata: inuenimus eā in campis
silue. Introibimus in tabernaculum eius:
adorabimus in loco vbi stetert̄ pedes eius.
Surge dn̄e in requiē tuā: tu ꝛ archa sancti
ficationis tue. Sacerdotes tui induant̄ iu
stitiā: et sancti tui exultent. Propter dauid
seruū tuū: nō auertas faciē christi tui. Iu-
rauit dn̄s dauid veritatē et nō frustrabitur
eū: de fructu ventris tui ponā sup sedē tuā.
Si custodierint filij tui testamentū meū: et
testimonia mea hec q̄ docebo eos. Et filij
eorꝫ vsqꝫ in seculū: sedebūt super sedē tuā.
Qm̄ elegit dn̄s syō: elegit eā in habitatio-
nē sibi. Hec requies mea in seculū scl'i: hic
habitabo qm̄ elegi eā. Viduā eius benedi
cens bn̄dicā: pauperes eius saturabo panib⁹
Sacerdotes eius induā salutari: et sancti
eius exultatione exultabūt. Illuc ꝓducā
cornu dauid: paraui lucernā christo meo.
Inimicos eius induā ꝯfusiōe: sup ipm aūt
efflorebit scificatio mea. Canticū graduū
Ecce q̄ꝫ bonū et q̄ꝫ iocūdū habitare fra
tres in vnū. Sicut vnguentū in capi-
te: quod descēdit in barbam barbā aaron.
Quod descēdit in orā vestimēti eius: sicut
ros hermon qui descendit in montē syon.
Qm̄ illuc mandauit dn̄s benedictionē: et
vitā usqꝫ in seculū. Canticū graduū.
Ecce nūc bn̄dicite dn̄m: om̄es serui do
mini. Qui statis ī domo dn̄i: in atrijs
domus dei nr̄i. In noctibus extollite ma-
nus vr̄as in sctā: et bn̄dicite dn̄m. Bene-
dicat te dn̄s ex syon: qui fecit celū et terrā.
Laudate nomen dn̄i: lau- Alleluia.
date serui dn̄m. Qui statis in domo
dn̄i: in atrijs domus dei nr̄i. Laudate dn̄m
qꝛ bonus dn̄s: psallite noī eius qm̄ suaue.
Qm̄ iacob elegit sibi dn̄s: israhel in possessi
onē sibi. Quia ego cognoui q̄ magnus ē
dn̄s: et deus noster p̄ omībus dis. Omnia
quecūqꝫ voluit dn̄s fecit in celo et in terra:
in mari et in omībus abyssis. Educēs nu
bes ab extremo terre: fulgura ī pluuiā fecit.

Qui ꝓduxit ventos de thesauris suis: qui percussit ꝓmogenita egipti ab homine vsq; ad pecus. Emisit signa et ꝓdigia in medio tui egipte: in pharaonē et in omnes seruos eius. Qui percussit gentes multas: et occidit reges fortes. Seon regē amorreoꝝ et og regem basan: et omia regna chanaan. Et dedit terrā eorū hereditatē: hereditatē israhel populo suo. Domine nomē tuū in eternū: dñe memoriale tuū in generatiōe et generationē. Quia iudicabit dñs ppl'm suū: et in seruis suis deprecabit. Simulacra gētiū argentū et aurū: opera manuū hominū. Os habent et nō loquent: oculos habēt et nō videbūt. Aures habent et nō audient: neq; enī est spīritus in ore ipsoꝝ. Similes illis fiant qui faciūt ea: et omnes qui confidunt in eis. Domus israhel benedicite domino: domus aaron benedicite dño. Domus leui benedicite dño: qui timetis dñm benedicite dño. Benedictus dñs ex syon: qui habitat in ierusalem. Alleluia.

Confitemini dño qm bonus: quoniā in eternū misericordia eius. Confitemi deo deorū: qm in eternū. Cōfitemini dño dominorū: qm. Qui facit mirabilia magna solus: qm. Qui fecit celos in intellectu: qm. Qui firmauit terrā supꝑ aquas: qm. Qui fecit luminaria magna: qm. Solem in potestatē diei: qm. Lunā et stellas in ptātem noctis: qm. Qui percussit egiptū cū ꝑmogenitis eorū: qm. Qui eduxit israhel de medio eorū: qm. In manu potenti et brachio excelso: qm. Qui diuisit mare rubrū in diuisiones: qm. Qui eduxit isral' p medium eius: qm. Et excussit pharaonē et virtutē eius in mari rubro: quo. Qui traduxit ppl'm suū p desertū: qm in. Qui percussit reges magnos: quo. Et occidit reges fortes: qm. Seon regem amorreoꝝ: qm in. Et og regē basan: quo. Et dedit terrā eorū hereditatē: qm. Hereditatē israhel seruo suo: qm. Quia in humilitate nostra memor fuit nostri: qm. Et redemit nos ab inimicis nostris: qm in. Qui dat escā omi carni: quo. Confitemini deo celi: quo. Confitemini dño dominorū: qm in eternū misericordia eius.

Super flumia babilonis illic sedimus et fleuimus: dum recordaremur syon. In salicibus in medio eius: suspēdimus organa nostra. Quia illic interrogauerūt nos qui captiuos duxerūt nos: uerba cantionū. Et qui abduxerūt nos: hymnū cantate nobis de canticis syon. Quomodo cantabimus canticū dñi: in terra aliena. Si oblitus fuero tui ierusalē: obliuioni detur dextera mea. Adhereat lingua mea faucib⁹ meis: si nō meminero tui. Si nō ꝓposuero ierusalē: in principio letitie mee. Memor esto domine filioꝝ edom: in die ierusalē. Qui dicūt exinanite exinanite: usq; ad fundamētū in ea. Filia babilonis misera: beatus qui retribuet tibi retributionē tuam quā retribuisti nobis. Beatus qui tenebit: et allidet parvulos tuos ad petram. Psalmus dauid.

Confiteboꝝ tibi dñe in toto corde meo: qm audisti vba oris mei. In spcū angeloꝝ psallā tibi: adorabo ad templū scm tuū et confiteboꝝ nomi tuo. Super misericordia tua et veritate tua: qm magnificasti supꝑ omne nomē sctm tuū. In quacūq; die invocauero te exaudi me: multiplicabis in aia mea virtutē. Confiteant tibi dñe oēs reges terre: qz audierūt oia verba oris tui. Et cantēt in vijs dñi: qm magna ē gloria dñi. Qm excelsus dñs et humilia respicit: et alta a longe cognoscit. Si ambulauero in medio tribulatiōis viuificabis me: et supra inimicoꝝ meoꝝ extendisti manū tuā: et salvū me fecit dextera tua. Dñs retribuet ꝓ me: dñe misericordia tua in sc'm: opa manuū tuarū ne despicias. In finē psalmus.

Domine ꝓbasti me et cognouisti me: tu cognouisti sessionē meā et resurrectionē meā. Intellexisti cogitationes meas de longe: semitā meā et funiculū meum investigasti. Et omnes vias meas prouidisti: quia nō est sermo in lingua mea. Ecce dñe tu cognouisti omia nouissima et antiqua: tu formasti me et posuisti supra me manū tuā. Mirabilis facta ē scientia tua ex me: confortata est et nō potero ad eā. Quo ibo a spiritu tuo: et quo a facie tua fugiam. Si ascendero in celū tu illic es: si descendero in infernum ades. Si sumpsero pennas meas diluculo: et habitauero in extremis maris.

Et enim illic manus tua deducet me: et tenebit me dextera tua. Et dixi forsitan tenebre calcabunt me: et nox illuminatio mea in deliciis meis. Quia tenebre non obscurabuntur a te: et nox sicut dies illuminabit: sicut tenebre eius ita et lumen eius. Quia tu possedisti renes meos: suscepisti me de vtero matris mee. Confitebor tibi quia terribiliter magnificatus es: mirabilia opera tua: et anima mea cognoscet nimis. Non est occultatum os meum a te quod fecisti in occulto: et substantia mea in inferioribus terre. Imperfectum meum viderunt oculi tui: et in libro tuo omnes scribentur: dies formabuntur et nemo in eis. Mihi autem nimis honorificati sunt amici tui deus: nimis confortatus est principatus eorum. Dinumerabo eos et super arenam multiplicabuntur: exurrexi et adhuc sum tecum. Si occidens deus peccatores: viri sanguinum declinate a me. Quia dicitis in cogitatione: accipiat in vanitate ciuitates tuas. Nonne qui oderunt te domine oderam: et super inimicos tuos tabescebam. Perfecto odio oderam illos: inimici facti sunt mihi. Proba me deus et scito cor meum: interroga me et cognosce semitas meas. Et vide si via iniquitatis in me est: et deduc me in via eterna. In finem psalmus dauid.

Eripe me dñe ab homine malo: a viro iniquo eripe me. Qui cogitauerunt iniquitates in corde: tota die constituebat prelia. Acuerunt linguam suam sicut serpentes: venenum aspidum sub labiis eorum. Custodi me dñe de manu peccatoris: et ab hominibus iniquis eripe me. Qui cogitauerunt supplantare gressus meos: absconderunt superbi laqueum mihi. Et funes extenderunt in laqueum: iuxta iter scandalum posuerunt mihi. Dixi dño deus meus es tu: exaudi dñe vocem deprecationis mee. Dñe dñe virtus salutis mee: obumbrasti super caput meum in die belli. Non tradas me dñe a desiderio meo peccatori: cogitauerunt contra me: ne derelinquas me ne forte exaltent. Caput circuitus eorum: labor labiorum ipsorum operiet eos. Cadent super eos carbones: in igne decides eos: in miseriis non subsistent. Vir linguosus non dirigetur in terra: virum iniustum mala capient in interitu. Cognoui quia faciet dñs iudicium inopis: et vindictam pauperum. Verumtamen iusti confitebuntur nomini tuo: habitabunt recti cum vultu tuo. Psalmus dd.

Domine clamaui ad te exaudi me: intende voci mee cum clamauero ad te. Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo: eleuatio manuum mearum sacrificium vespertinum. Pone dñe custodiam ori meo: et ostium circumstantie labiis meis. Non declines cor meum in verba malicie: ad excusandas excusationes in peccatis cum hominibus operantibus iniquitatem: et non communicabo cum electis eorum. Corripiet me iustus in misericordia et increpabit me: oleum autem peccatoris non impinguet caput meum. Quoniam adhuc et oratio mea in beneplacitis eorum: absorpti sunt iuncti petre iudices eorum. Audient verba mea quoniam potuerunt: sicut crassitudo terre erupta est super terram: dissipata sunt ossa nostra secus infernum: quia ad te dñe dñe oculi mei: in te speraui non auferas animam meam. Custodi me a laqueo que statuerit mihi: et a scandalis operantium iniquitatem. Cadent in retiaculo eius peccatores: singulariter sum ego donec transeam. Intellectus dauid cum esset in spelunca. Oratio.

Voce mea ad dominum clamaui: voce mea ad dñm deprecatus sum. Effundo in conspectu eius oronem meam: tribulationem meam ante ipsum pronuntio. In deficiendo ex me spiritum meum: et tu cognouisti semitas meas. In via hac qua ambulabam: absconderunt laqueum mihi. Considerabam ad dexteram et videbam: et non erat qui cognosceret me. Perijt fuga a me: et non est qui requirat animam meam. Clamaui ad te dñe: dixi tu es spes mea: portio mea in terra viuentium. Intende ad deprecationem meam: quia humiliatus sum nimis. Libera me a persequentibus me: quia confortati sunt super me. Educ de custodia animam meam ad confitendum nomini tuo: me expectant iusti donec retribuas mihi. Psalmus dauid quando persequebatur eum filius suus absalon.

Domine exaudi oronem meam: auribus percipe obsecrationem meam: in veritate tua exaudi me in tua iustitia. Et non intres in iudicium cum seruo tuo: quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis viuens. Quia persecutus est inimicus animam meam: humiliauit in terra vitam meam.

Collocauit me in obscuris sicut mortuos
seculi: et anxiatus est super me spūs meus:
in me turbatū est cor meū. Memor fui die-
rum antiquorū: meditatus sum in omibus
operibus tuis: in factis manuū tuarū medi
tabar. Expandi manus meas ad te: anima
mea sicut terra sine aqua tibi. Velociter ex
audi me dñe: defecit spūs meus. Non auer
tas faciē tuā a me: et similis ero descendēti
bus in lacū. Auditā fac mihi mane miseri
cordiā tuā: qr in te speraui. Notā fac mihi
viā in qua ambulē: qr leuaui ad te aīam
meā. Eripe me de inimicis meis dñe ad te
ꝯfugi: doce me facere voluntatē tuā qr deus
meus es tu. Spiritus tuus bonus deducet
me in terrā rectā: ꝓpter nomē tuū dñe vi-
uificabis me ī equitate tua. Educes de tri-
bulatiōe aīam meā: et in misericordia tua
disperdes inimicos meos. Et perdes om-
nes qui tribulāt aīam meā: qm̄ ego seruus
tuus sum. Psalmus dauid aduersus goliā.

Benedictus dñs deus meus qui docet
manus meas ad p̄liū: et digitos me-
os ad bellū. Misericordia mea et refugium
meū: susceptor meus ⁊ liberator meus. Pro
tector meus et in ip̄o speraui: qui subdit po
pulū meū sub me. Domine quid ē homo
quia innotuisti ei: aut filius hominis qr re
putas eū? Homo vanitati similis factus
est: dies eius sicut vmbra p̄tereunt. Do-
mine inclina celos tuos et descende: tange
montes et fumigabūt. Fulgura choruscā-
tionē et dissipabis eos: emitte sagittas tu-
as et ꝯturbabis eos. Emitte manū tuā de
alto: eripe me et libera me de aquis multis:
et de manu filiorū alienorū. Quorū os lo-
cutum est vanitatē: et dextera eorū dextera
iniquitatis. Deus canticū nouū cantabo ti-
bi: in psalterio decacordo psallā tibi. Qui
das salutē regibus: q̄ redemisti dauid ꝑuū
tuum: de gladio maligno eripe me. Et erue
me de manu filiorū alienorū: quorū os locu
tū est vanitatē: et dextera eorū dextera ini-
quitatis. Quorū filij sicut nouelle plātatio
nes in iuuētute sua. Filie eorū cōposite: cir-
cūornate ut sil'itudo templi. Promptuaria
eorū plena: eructātia ex hoc in illud. Oues
eorū fetose abūdātes in egressibus suis: bo
ues eorū crasse. Non ē ruina macerie: neqꝫ
trāsitus neqꝫ clamor in plateis eorū. Beatū
dixerūt ꝓpl'm cui hec sunt: beatus ꝓpl'us cu-
ius dñs deus eius. Laudatio ip̄i dauid.

Exaltabo te deus meus rex: et benedi
cam nomini tuo in seculū et in seculū
seculi. Per singulos dies benedicā tibi: et
laudabo nomen tuū in seculū et in seculum
seculi. Magnus dñs et laudabilis nimis:
et magnitudinis eius nō est finis. Genera-
tio et generatio laudabit opera tua: et potē
tiam tuā ꝓnunciabūt. Magnificentiā glo-
rie sanctitatis tue loquent̄: et mirabilia tua
narrabūt. Et virtutē terribiliū tuorū dicēt:
et magnitudinē tuā narrabūt. Memoriam
abundantie suauitatis tue eructabūt: et iu
stitia tua exultabūt. Miserator ⁊ misericors
dñs: patiens et multū misericors. Suauis
dñs vniuersis: et miserationes eius super
omnia opera eius. Confiteantur tibi dñe
omīa opa tua: et sancti tui benedicāt tibi.
Gloriā regni tui dicēt: et potentiā tuā lo-
quentur. Ut notū faciāt filijs hoīm poten
tiā tuā: et gloriam magnificentie regni tui.
Regnū tuū regnū oīm seculorū: et dñatio
tua in omni generatione et generationem.
Fidelis dñs in omnibus verbis suis: et
sanctus in omibus opibus suis. Alleuat
dñs om̄es qui corruūt: et erigit oēs elisos.
Oculi omniū in te sperāt domine: et tu das
escam illorū in tempe oportuno. Aperis tu
manū tuā: et imples om̄e animal benedi-
ctione. Iustus dñs in omibus vijs suis:
et sanctus in omibus opibus suis. Prope
est dñs omibus inuocātibus eū: omibus
inuocātibus eū in veritate. Voluntatē ti-
mentiū se faciet: et deprecationem eorū ex-
audiet: et saluos faciet eos. Custodit dñs
om̄es diligētes se: et om̄es peccatores di-
sperdet. Laudationē dñi loquet̄ os meū:
et benedicat omis caro nomini sancto eius
in seculū: et in seculum seculi. Alleluia.

Lauda anima mea dñm: laudabo do
minū in vita mea: psallā deo meo q̄ꝫ-
diu fuero. Nolite cōfidere in p̄ncipibus: in
filijs hominū in quibus nō est salus. Exi-
bit spiritus eius et reuertetur in terrā suā: in
illa die peribūt omnes cogitationes eorū.

Beatus cuius deus iacob adiutor eius: spes eius in dño deo ipius: qui fecit celū et terrā mare et omia que in eis sunt. Qui custodit veritatē in seculū: facit iudiciū iniuriā patientibus dat escā esurientibus. Dominus soluit cōpeditos: dñs illuminat cecos. Dominus erigit elisos: dñs diligit iustos. Dominus custodit aduenas: pupillū et viduā suscipiet: et vias peccatorū disperdet. Regnabit dñs in secula: deus tuus syō in generatione et generationē. Alleluia.

Laudate dominū qm̄ bonus est psalmus: deo nostro sit iocūda decora q3 laudatio. Edificans ierusalē dñs: dispsiones israhelis cōgregabit. Qui sanat cōtritos corde: et alligat contritiones eorū. Qui numerat multitudinē stellarū: et omnibus eis nomia vocat. Magnus dñs noster et magna virtus eius: et sapiētie eius nō est numerus. Suscipiens mansuetos dñs: humilians aūt peccatores vsq3 ad terrā. Precinite dño in cōfessione: psallite deo nostro in cithara. Qui operuit celū nubibus: et parat terre pluuiā. Qui ꝓducit in montibus fenū: et herbam seruituti hominū. Qui dat iumentis escā ipor3: et pullis corui inuocantibus eū. Non in fortitudine equi voluntatē habebit: nec in tibijs viri beneplacitū erit ei. Beneplacitū est dño sup timētes eum: et in eis qui sperant sup misericordia eius. Alleluia aggei et zacharie.

Lauda ierusalē dñm: lauda deum tuū syon. Quoniā confortauit seras portarū tuarū: benedixit filijs tuis in te. Qui posuit fines tuos pacē: et adipe frumēti satiat te. Qui emittit eloquiū suū terre: velociter currit sermo eius. Qui dat niuē sicut lanā: nebulā sicut cinerē spargit. Mittit crystallū suā sicut bucellas: ante faciē frigoris eius quis sustinebit? Emittet verbū suū et liq̄facet ea: flabit spūs eius et fluent aque. Qui annūciat verbū suū iacob: iustitias et iudicia sua israhel. Non fecit taliter omni nationi: et iudicia sua nō manifestauit eis.

Laudate dñm de celis: Alleluia. laudate eū in excelsis. Laudate eum omnes angeli eius: laudate eū omnes virtutes eius. Laudate eū sol et luna: laudate eum omnes stelle et lumen. Laudate eum celi celorū: et aque omnes que sup celos sūt laudent nomē dñi. Quia ipe dixit et facta sunt: ipe mādauit et creata sūt. Statuit ea in seculū et in seculū seculi: ꝓceptū posuit et nō ꝓteribit. Laudate dñm de terra: draconnes et omnes abyssi. Ignis grādo nix gla cies spiritus ꝓcellarū: que faciunt verbum eius. Montes et omnes colles: lignа fructifera et omnes cedri. Bestie et vniuersa pecora: serpētes et volucres pennate. Reges terre et omnes ppli: pncipes et omnes iudices terre. Iuuenes et virgines senes cū iunioribus laudent nomē dñi: q2 exaltatum est nomē eius solius. Confessio eius sup celū et terrā: et exaltauit cornu ppli sui. Hymnus omnibus sanctis eius: filijs israhel ppło appropinquante sibi. Alleluia.

Cantate dño canticū nouū: laus eius in ecclesia sanctorū. Letetur israhel in eo qui fecit eum: et filie syon exultent in rege suo. Laudent nomē eius in choro: in tympano et psalterio psallāt ei. Quia beneplacitū est dño in populo suo: et exaltauit mansuetos in salutē. Exultabūt sancti in gloria: letabunt in cubilibus suis. Exultationes dei in gutture eorū: et gladij ancipites in manibus eorum. Ad faciendā vindictā in nationibus: increpatiões in populis. Ad alligandos reges eorū in cōpedibus: et nobiles eorū in manicis ferreis. Ut faciant in eis iudiciū cōscriptū: gloria hec est omnibus sanctis eius. Alleluia.

Laudate dñm in sanctis eius: laudate eum in firmamento virtutis eius. Laudate eum in virtutibus eius: laudate eum scōm multitudinē magnitudinis eius. Laudate eū in sono tube: laudate eum in psalterio et cithara. Laudate eū in tympano et choro: laudate eum in cordis et organo. Laudate eum in cymbalis bene sonantibus: laudate eum in cymbalis iubilationis: omnis spiritus laudet dñm.

Finit psalterium

Nunc lege nunc ora nunc vim fervore labora
Sic erit hora brevis, et ipse labor levis

Semper

Dum [illegible] zu [illegible] [illegible]

Biblia versatilem Ergo maledicte diabole

Lex Nunc lege nunc

Jacobus Felix [illegible]